إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ

تعلیم القرآن

فارسی

لفظ بہ لفظ و روان

ڈاکٹر محمد دین

مولف: التفسیر النبوی (عربی)

پی ایچ ڈی اسلامیات۔ الشهادة العالمية وفاق المدارس

سابق استاد شعبہ اسلامیات جامعہ پشاور

تاج کمپنی لمیٹڈ

لاہور۔ کراچی

راولپنڈی۔ پشاور

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

هُوَاللّٰهُ	الَّذِیْ لَآ اِلٰهَ	اِلَّاهُوَ	الرَّحْمٰنُ	الرَّحِیْمُ	الْمَلِكُ
القُدُّوْسُ	السَّلَامُ	الْمُؤْمِنُ	الْمُهَيْمِنُ	الْعَزِيْزُ	الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبِّرُ	الْخَالِقُ	الْبَارِئُ	الْمُصَوِّرُ	الْغَفَّارُ	الْقَهَّارُ
الْوَهَّابُ	الرَّزَّاقُ	الْفَتَّاحُ	الْعَلِيْمُ	الْقَابِضُ	الْبَاسِطُ
الْخَافِضُ	الرَّافِعُ	الْمُعِزُّ	الْمُذِلُّ	السَّمِيْعُ	الْبَصِيْرُ
الْحَكَمُ	الْعَدْلُ	اللَّطِيْفُ	الْخَبِيْرُ	الْحَلِيْمُ	الْعَظِيْمُ
الْغَفُوْرُ	الشَّكُوْرُ	الْعَلِيُّ	الْكَبِيْرُ	الْحَفِيْظُ	الْمُقِيْتُ
الْحَسِيْبُ	الْجَلِيْلُ	الْكَرِيْمُ	الرَّقِيْبُ	الْمُجِيْبُ	الْوَاسِعُ

صفحہ نمبر 164 ارشاد نبوی ﷺ ہے کہ "تم میں سے بہترین شخص وہ ہے جو خود قرآن سیکھے اور دوسروں کو سکھائے"

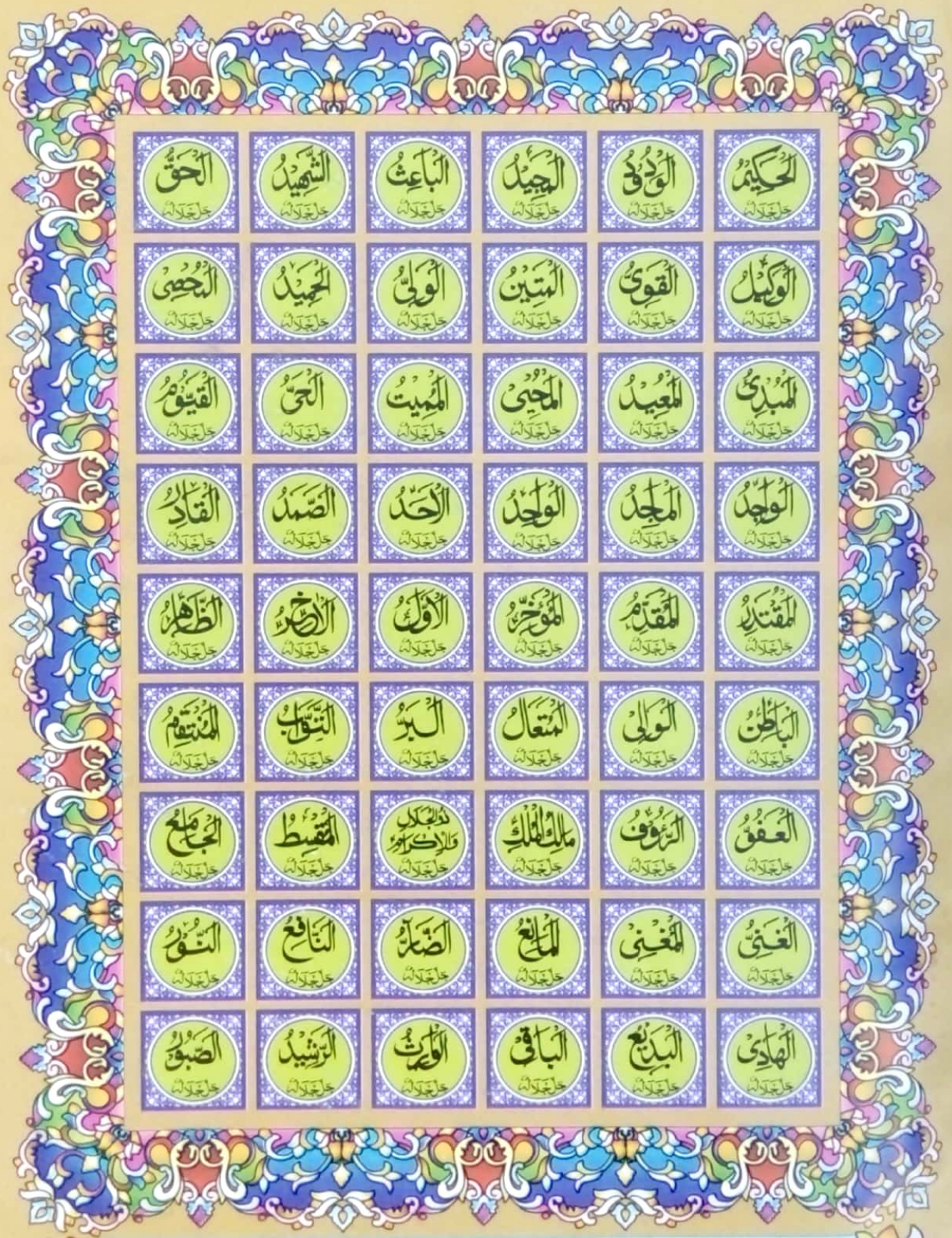
تعلیم القرآن آسان لفظی و بامحاورہ ترجمہ قرآن

ڈاکٹر محمد دین رح

اردو، پشتو، فارسی اور انگریزی میں دستیاب ہے

أُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ إِنَّ

جملہ حقوق بحق ناشر محفوظ ہیں۔ تین پچی پبلیشنگ، ناشران قرآن کریم و اسلامی معلومات، لاہور۔ کراچی۔ راولپنڈی۔ پشاور

حضرت مولانا

پریکٹیکل ناظرہ قرآن ڈاکٹر محمد دین

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ

حوالہ نمبر ON

ایسے افراد جو قرآن حکیم کی صحیح تلاوت نہیں کر سکتے ان کیلئے نادر و نایاب قرآن کریم جس کی بدولت ہر کوئی قرآن مجید کی درست تلاوت کر سکے گا

مطبوعہ پاکستان بیت الکاپی رائٹ آفس کراچی رجسٹریشن سرٹیفکیٹ نمبر 11816-Copr.

تعلیم القرآن

فارسی

لفظ به لفظ وروان

ڈاکٹر محمد دین

مولف :التفسیر النبوی (عربی)

پی ایچ ڈی اسلامیات۔الشهادة العالمية وفاق المدارس

سابق استاد شعبہ اسلامیات جامعہ پشاور

تاج کمپنی لمیٹڈ

کراچی
لاہور
پشاور
راولپنڈی

نیو اردو بازار داتا گنج بخش روڈ لاہور
Ph: 042-7214438-9
Fax: 042-7214440

1072 - Z.P.Press - 11

سرنامه

بسم اللّٰہ الرحمٰن الرحیم

الحمد للّٰہ رب العٰلمین والصلوۃ والسلام علیٰ سید المرسلین محمد

و علیٰ اٰلہ و صحبہ اجمعین و بعد

نزول قرآن:

۱۔ قرآن مجید کتابی آخرین ومکمل نازل شدہ از جانب اللہ تعالیٰ است ارشاد باری تعالیٰ است این قرآن کتابی است کہ ہیچ شک وشبہ نیست در آن۔ راہ نماست پرہیز گاران (سورہ بقرہ آیت:۲)

۲۔ مقصد نزول قران از بین بُردن تاریکہائے کفر و جہالت وافشاندن روشنی علم وھدایت است

ارشاد باری تعالیٰ است:

اے نبی!این قرآن کتابی است کہ فرو فرستادیم آنرا بسوئے تو تا بیرون آری مردمان را بہ حکم پروردگار ایشان از تاریکیہا بسوئی روشنی (سورہ ابراہیم آیت:۱)

۳۔ قرآن مجید برائی خواندن بہ فہم ودانش وبرائی حصول عبرت وھدایت درغور وفکر در آن نازل شدہ است ارشاد ربانی است:

''اے نبی عزیز!این قرآن کتابی است بابرکت کہ بسوئی تو فرود آوردیم تا مردمان تامل کنند در آیات او وتا پند گیرند خداوندان خرد از و۔(سورہ ص آیت:۲۹)

۴۔ قرآن مجید کتاب آخرین اللہ تعالیٰ است۔مخلوق از ساختن مانند این پیغام رشد وھدایت عاجز است۔

ارشاد ربانی است:''ای مردمان! اگر شما در صداقت این قرآن در شبہ ہستید آنرا نچہ فرود آوردیم بر بندۂ خود پس بیارید یک سورہ مانند آن ونجوانید مددگاران خود را بجز خدا اگر ہستید راست گو۔(سورہ بقرہ آیت:۲۳)

۵۔ این پیغام ھدایت تا قیامت برائی رھنمونی انسانان محفوظ وموجود باشد۔از بین بُردن آن از دنیا ناممکن است۔ارشاد ربانی است:''ہر آئینہ ما فرو فرستادیم ذکر(قرآن) راو ہر آئینہ ما او را نگاہبانیم۔(سورۂ الحجر آیت:۹)

منشور بزرگترین اصلاح و ترقی:

برائی حصول مقاصد مذکورۂ بالا و بیرآوردن انسانان از تاریکیہائی ضلالت وجہالت قرآن مجید برائی انسانیت واحد نصاب تعلیم' ومحمد رسول اللہ ﷺ بہ حیثیت ''معلم انسانیت'' بہ کار تعلیم وتدریس آن مأمور کردہ شد واین پرگرام تعلیمی بر بندگان اللہ تعالیٰ بسیار ''احسان عظیم'' گردانیدہ شد' ارشاد باری تعالیٰ است:''ہر آئینہ نعمت فراوان داد خدا بر مؤمنان آنگاہ کہ فرستاد در میان ایشان پیغامبری از قوم ایشان میخواند بر ایشان آیات خدا۔ایشان را بر تربیت اخلاقی پاک وصاف میسازد۔ وی آموزد ایشانرا علم کتاب(قرآن) وحکمت وہر آئینہ این مردمان پیش ازین در گمراھی آشکارا اُفتادہ بودند۔(سورہ آل عمران آیت:۱۶۴)

بنابرین نبی کریم ﷺ این کتاب را بہ محنت شاقہ بہ انسانان رسانید کہ در نتیجۂ آن در انسانیت بسیار نمونہ ھائی پسندیدہ بوجود آمد۔

مراکز تعلیم قرآن:

آنحضرت ﷺ بذات خود و باز اصحاب نشیندہ بر ممبر دی از ھر خانہ وھر مسجد مدرسۂ قرآن ساختند آنحضرت ﷺ فرمود: جائیکہ بندگان اللہ تعالیٰ برائی آموختن قران یکجا شوند آنجا رحمت خداوندی می بارد وآن مردمان را سکون حاصل میشود۔فرشتہا آنچنین محافل را بر پرہائی خودی پوشانند(روایت مسلم وابوداؤد)

کسانیکہ پیغام آنحضرت ﷺ پذیرفتند آنحضرت در خانہ ہا و مساجد آنہا حلقہ ہائی تعلیم قرآن ساخت ۔ وآنانکہ درین حلقہ ہا بہ حصول تعلیم برائے تدریس دین آمادہ مشیدند۔آنحضرت مبارک آنہا را برائی تعلیم دیگر مردمان میفرستاد این حلقہ ہا و مجالس اشاعت روشنی قرآن را یک ذریعۂ بزرگی گردانیدند۔ آنحضرت ﷺ ہمہ مسلمانانرا حکم داد کہ باہر کسی کہ ھر چند حصۂ دین باشد او آنرا برسانیدن اہتمام کند و با آنانکہ علم نیست آنان بہ رفتن بہ اصحاب علم برائی حصول علم تکاسل نکنند بہ چنین طریقۂ آن حضرت این ھدایت کرد کہ در ھر کوچہ و ہر محلہ چنین انتظام کردہ شود کہ ہمسایگان با یکدیگر کار درس ورھنونی جاری دارند کسانیکہ درین سلسلہ تکاسل میکردند آنحضرت بہ سختی از ایشان باز پُرس میکرد۔

نظام بود وباش:

آنحضرت ﷺ از مسجد نبوی مرکز تعلیم دین گردانید و برائی آیندگان از اطراف دور ودراز در مسجد نبوی ﷺ بنام صفہ جائی بود وباش انتظام ساخت کہ

آنہا بہ تسلی تحصیل علم بکنند۔

تعلیم زنان:

برائی تعلیم زنان آنحضرت ﷺ یک روز خاص در ہفتہ یادر مواقع مہم تہیۂ خصوصی تبلیغ میکرد۔ آنحضرت ﷺ مردان رابرین پابند گردانید کہ آنہا ہرقدر علم قرآن ودین حاصل کنند درکانہ ہازنان خودرابیاموزندوزنان راھد ایت کرد کہ درخانہ ہائی خوداز مردان علم بیاموزند۔ (سورہ احزاب: ۳۴/۳۳)

قرآن و زبان عربی:

درازمنۂ گذشتہ برائی ھدایت ہرقوم درزبان اقوام خود پیغام خداوندی رسانیدہ بودندولیکن پیغام نبی آخرالزمان حضرت محمد ﷺ تاروز قیامت برائی مردم ہرزبان ہرقوم وھرزمانہ است ازینجہ قران مجیداز فرق زبانہاونگہداشتن ازتغیر برائے حفاظت اصل متن اوعلی الدوام زبان نزول قرآنی عربی راحیثیت اساسی دادہ شدو دیگر ہمہ زبانہاپشت پناہ اوگردانیدہ شد۔ ارشاد باری تعالیٰ است:

''این کتاب مافرودآوردیم یعنی قرآن آنچہ درزبان عربی است برائی اینکہ توبیاموزی۔ (سورہ یوسف: ۲/۱)

برین وجہ نبی کریم ﷺ امت مسلمہ رابہ آموختن زبان عربی ترغیب داد۔ وباز درحدیث قلیل مؤمنان بسیاراقوام بافراموش کردن زبان قدیم خودزبان عربی را اختیارنمودند۔ ازجانب دیگراقوام متعدد بہ گردانیدن وسائل آموزش ورہنمائی اورادرزبانہائی خودجزب نمودندکہ درنتیجۂ آن کارترجمہ وترجمانی علوم قرآنی وعربی بہ چنین سرگرمی آغازشدکہ زبان عربی دیگراقوام رااجنبی نماندوراقوام غیرعرب علماء ومصنفین کبارعلوم زبان عربی ودینی پیداشدندوالفاظ زبان عربی ومحاورات واصطلاحات ورسم الخط آن از بسیارزبانہاحصہ ہائی نہ جداشوندہ گردیدہ شداین ہمہ نتیجۂ قوت معجزانہ قرآن مجیدوضرورت فہمیدن بہ آن ومحبت مؤمنان بہ آن بود۔

آنحضرت ﷺ رسانیدن پیغام الٰہی رابہ اقوامِ غیرعرب این انتظام دوم کرد کہ صحابۂ خودرابہ آموختن دیگرزبانہاحکم دادودرھمان دورصحابہ کارترجمہ بعض حصص قران مجیددرزبانہائی دیگرآغازشدآنچہ تاامروزدوام دارد۔

اھمیت فھم قرآن

بہ سبب کلام الٰہی بودن تلاوت الفاظ عربی قرآن مجید عبادتِ بسیارعظیم وکارثواب است۔ بازہم مقصدنزول قرآن فہم برآن وغور فکرکردن درآن وبدست آوردن رہنمائی ازآن است بدین وجہ بغیرازفہمیدن برمطلب محض تلاوت کردن کافی نیست ارشاد باری تعالیٰ است:

''اے نبی! این قرآن کتابی است بابرکت کہ فرودآوردیم اورابسوئی تو کہ مردمان تامل کنندرآیاتِ اووتاپندگیرندخداوندان خرداز آن۔ (سورۂ ص آیت: ۲۹)

برین علماءِ کرام امت درہردورامت رابہ ضرورت قرآن فہمی آگاہ کردہ اند:

حضرت عبداللہ بن عباس رضی اللہ عنہ میفرماید' کسیکہ قرآن میخواندوبہ معنیٰ ومطلب آن نمی فہمد مثالش آن بدوی است کہ میخواندرست' ولی نمی فہمد کہ چہ میخواندتابعی مشہورامام حسن بصری میفرماید: قرآن فہمی این نیست کہ الفاظ آن راحفظ کردہ شودولی ھدایت آن ترک کردہ شودکہ نتیجہ اش این می برآید کہ کسی بگویدکہ من تمام قرآن خواندہ ام ولی دراخلاق واعمالش ہیچ اثربہ نظرنمی آید (تفسیرابن کثیر)

حضرت سعید بن جبیری فرماید: کسیکہ قرآن تلاوت کردومعانی آنرانیاموخت مثالش مانندنابینایابدوی ناخواندہ است۔

حضرت ایاس بن معاویہ فرمود: ہرکہ قرآن خواندوتفسیرش نیاموخت مثالش مانندکسانی است کہ ایشانرابوقت شب فرمان حاکم خود بیاید وباآنہا چراغ نباشدوایشان برآمدن حکم دولتی بترسندکہ معلوم نیست درین فرمان چہ نوشتہ باشد۔

ازروئی این ضرورت قرآن فہمی علماء کرام امت درہردورفریضۂ عام کردن تعلیم عربی ونوشتن وطباعت تراجم وتفاسیرقرآن مجیددرزبانہائی مختلف دنیابجا آوردہ اندواین سلسلہ تاامروزدوام دارد۔

دربراعظم صغیر تحریک ترجمہ وتفسیر قرآن

دربراعظم صغیراساس تحریک موجودۂ تراجم قرآن درزبان اُردوودیگرزبانہائی علاقائی حضرت شاہ ولی اللہ (وفات ۱۷۶۳ء) نہادہ است پیش ازدور ایشان این سخن مفروضہ عام کردہ شدہ بود کہ قرآن مجیدنمونہ مضامین عالیشانہ ومعیاراعلیٰ ترین فصاحت وبلاغت است ازینجہ عوام الناس قابل خواندن آن نیستند۔ این محض کارماہران عربی است این غلط فہمی راحضرت شاہ ولی اللہ بہ قوت شدیدردکردوگفت کہ صحابہ کرام ناخواندہ بودندومحمد پیش ازتعلیم قرآن مجید بہ تعلیم فصاحت وبلاغت زبان عربی مجبورکردہ نبود بلکہ باتعلیم براہِ راستِ قرآن مجیدایشان بہ مدارج علم اعلیٰ رسیدند چنانچہ ارشاد باری تعالیٰ است:

''ہر آئینہ ما آسان ساختیم قرآن را برائی آنکہ پند گیرند پس آیا ہیچ پند گیرندہ است۔'' (سورہ القمر آیت ۱۷/۵۴)

حضرت شاہ ولی اللہ در زبان فارسی مروج آن وقت ترجمہ سلیس قرآن مجید نوشت و بوساطت شاگردان ومتعلقہ ہمراہان خود در تمام براعظم صغیر مراکز درس وتدریس قرآن عظیم الشان بکشاد۔ ہمہ گروہ ہائے مسلمانان را بہ تعمیم ضرورت آموختن ترجمہ قرآن پاک ایشان فرمودند۔

۱۔ درزمان حاضر و درین دیار برائی اصلاح و بہبود مسلمانان لازم است کہ قرآن پاک بزبانِ سلیس و آسان ترجمہ کردہ شود کہ برآن عوام وخواص وخورد و بزرگ ہمہ مستفید شوند۔

۲۔ اولا دکارگران مزدوران وسپاہان آنرا کہ بالعموم مواقع حصول علوم عظیم بدست نمی آید ایشان راپس از قرآن ناظرہ وچنین رسائل کہ بوجہ آن ایشان تحریر را بہ آسان خواندہ میشوند در آغاز بلوغت ہمین ترجمہ قرآن را درس دادہ شود چرا کہ اولین چیز یکہ در دل ودماغ وی جاگزین شود آن معانی کتاب اللہ است آن مردمان نیز کہ انہا را پس از گذشتن یک حصۂ عمر توفیق توبہ حاصل شود وموقع حصولِ علم باقاعدہ بدست نمی آید ایشان را باید کہ این ترجمۂ قرآن بطریق احسن حفظ کند۔

۳۔ علاوہ از اطفال مشغول در تعلیم کسانیکہ در بیشتر وقت در بسر گرمی معاش مصروف میباشند باید کہ ایشان یک وقت مقرر کنندہ بصورت حلقہ نشست بکمند و یک شخص از آنہا ترجمۂ یک یا دو سورت یا رکوع آہستہ آہستہ بشنواند ہمچنین ایشا نرا باصحابۂ کرام مشابہت پیدا شود کہ ایشان ہمین دستور حلقہ حلقہ می نشستند و یک قاری از ایشان قرأت میکرد۔ ایقدر فرق است کہ صحابۂ کرام بسلیقۂ خود زبانِ عربی فہم میکردند واین جماعت بتوسط ترجمہ بہ معانی قرآن مجید فہمند۔

۴۔ بہ سلسلہ ضرورت ترجمۂ قرآن مجید اشارہ کردہ ایشان فرمودند ''اگر بہ انصاف سخن کردہ شود پس مقصد اولین نزول قرآن حکیم نیز روشنی گرفتن از ہدایات قرآن و پند گرفتن از مواعظ آن است نہ کہ الفاظ قرآن بر زبان آوردن اگر چہ بر زبان آوردن الفاظ وتلاوت نیز غنیمت است ولیکن این چنین کس را چہ قدر حقیقتِ اسلام آشکارا شود وکسی را کہ مطالب ومعانی قرآن معلوم نشود او را در تلاوت قرآن پاک چہ مزہ آید۔ (مقدمہ فتح الرحمٰن ترجمہ قرآن فارسی از شاہ ولی اللہ)

برائی تحریک رسانیدن معانی قرآن بہ مردمان حضرت شاہ ولی اللہ وہمراہان پشتی بان متعلق او شب وروز کار کردند ایشان خود بہ ترجمہ کردن قرآن در فارسی وفرزندانِ او در اُردو برائی عوام مسلمانان راہ ہائی قرآن فہمی کشادند ودر نتیجہ این تحریک در اردو ودیگر زبانہا تراجم وتفاسیر بی شمار بوجود آمد۔

قرآن مجید یک نصاب درسی

امروز چونکہ در نتیجہ غلامی دوصد سالہ در دینائی اسلام بالعموم و بہ ترویج نظام تعلیم لادینی گنجائش تعلیمات قرآنی از بین بردہ میشود کارکنان و جماعتہا وادارہ جات را برائی نشأۃ ثانیۂ امتِ مسلمہ لازم است کہ ایشان در پرگرامہائی تعلیمی وتربیتی خود تعلیم قرآن پاک را مقام مرکزی بدہند و بہ جمع کردن تمام مال وقوتہائی بدنی وذہنی خود را آن ہمہ وسائل بکار آورند بر آنچہ ہر گروہ امت بہ تعلیم قرآن بستہ شود وہر مسجد' خانہ' حجرہ' دفتر واطاق درس' مرکز تعلیمات قرآنی گردد چرا کہ اتحاد امت' مستقبل و ترقی مربوط بہ نشر واشاعت قرآن مجید است۔ نبی کریم ﷺ ارشاد می فرماید: ''کہ بدین کتاب (قرآن) اللہ جل شانہ بسیار اقوام را بامِ ارتقا بالا ببرد (وبغفلت کردن) ازین بسیار اقوام را در قعر مذلت فرو اندازد۔''

ترجمہ لفظی و سلیس تعلیم القرآن

این ترجمہ لفظی وسلیس زیر نظر قرآن مجید (تعلیم القرآن) از تراجم وتفاسیر علماء کبار گرفتہ شدہ۔ وانتخاب کردہ شدہ است در ترجمہ لفظی بہ احتیاط کامل بجائی خیال داشتن لفظ بستگی جملہ را نیز لحاظ کردہ شدہ است کہ در وقت آموختن چیزی حائل محسوس نشود۔ از جانب دیگر در ترجمۂ سلیس بغرض وضاحت وروانی مانند علماء کبار بہ ذریعۂ قوسین بہ الفاظ نہایت مختصر معلومات تفسیری نیز حصہ ترجمہ ساختہ شدہ است برائی سہولت زبان وبیان واز تفاسیر مسلمہ بزرگان گذشتہ استفادہ ولپذیر کردہ شدہ در آنچہ از تفاسیر عربی وتفسیر طبری۔ تفسیر ماوردی۔ تفسیر قرطبی۔ تفسیر قاسمی۔ تفسیر کشاف القرآن۔ ترجمہ فتح الرحمٰن (فارسی) در اردو بالخصوص از ترجمہ موضح القرآن وعلاوہ ازین ترجمہ شاہ رفیع الدین' تفسیر عثمانی' تفسیر بیان القرآن' تفہیم القرآن' کنز الایمان وتفسیر معارف القرآن از ہمہ قابل ذکر است۔

تقریباً علماء تمام مکاتب فکر وطن عزیز در تحریرات خود ''تعلیم القرآن'' را تعریف کردہ اند۔ وزارت امور مذہبی دولت پاکستان در مدارس برائی تعلیم قرآن مجید وترجمہ سفارش کردہ از علماء وشائقین قرآن التماس است کہ تعلیم القرآن در مدارس وحلقہ ہائی قرآن مجید اجراء کنند ودر مزید حسن وخوبی این ترجمہ بہ ما پشتیبانی کنند۔

طالب دعاہائی شما

دکتور محمد دین

پی ایچ ڈی (اسلامیات)

فاضل درس نظامی استاد (قدیم) دانشگاہ پشاور پاکستان

سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ

سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ | وَهِيَ سَبْعُ اٰيَاتٍ

سورۂ فاتحہ مکی است | آغاز بنام خدائیکہ بی اندازہ مہربان نہایت رحم کنندہ است | و آن ہفت آیت است

آغاز میکنم بنام خداوند کہ مہربان بزرگ و خداوند رحم بزرگ است

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ○ الرَّحْمٰنِ

ہمہ ستایش ہا | برای خدا است | آنکہ پروردگار | مخلوقات است | بی اندازہ مہربان

ہمہ ستایش ہا برای خداوند است کہ پرورش کنندہ ہمہ مخلوقات است و نہایت مہربان است

الرَّحِيْمِ ○ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ○ اِيَّاكَ

نہایت عفوہ کنندہ | مالک است | از روز | قیامت | خاص ترا

نہایت رحم کنندہ است کہ مالک روزِ جزا و قیامت است ای اللہ! ما ہم

نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ○ اِهْدِنَا

ما عبادت میکنیم | وخاص از تو | یاری میخواہیم | بنما مارا

عبادت تو میکنیم و ما ہم از تو یاری میخواہیم برای ما

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ○ صِرَاطَ الَّذِيْنَ

راہ | راست مستقیم | راہ | کسانیکہ

راہ راست بنما راہ آنانیکہ

اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ

تو انعام کردہ | برایشان | نہ از انانیکہ | غضب شدہ

تو برایشان انعام کردہ اید و نہ راہ کسانیکہ کہ برایشان

عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ○ ع

برایشان | ونہ | (راہ) گمراہان

غضب شدہ و نہ از کسانیکہ گمراہ شدہ اند۔

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | مِائَتَانِ وَسِتٌّ وَثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَاَرْبَعُوْنَ رُكُوْعًا

سورۃ بقرہ مدنی است و دراین | آغاز بنام خداوند کہ مہربان بزرگ ونہایت بارحم است | دوصد وہشتاد وشش آیت وچہل رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند کہ مہربان بزرگ و نہایت بارحم است

الجزء ۱ معانقة ۱

الٓمّٓ ۚ ① ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيْهِ ۚ

الف۔لام۔میم | این (همان) | کتاب (است) | کہ شکی نیست | درآن

الف۔ لام۔ میم۔ این قرآن همان کتاب است کہ دراین هیچ شکی نیست

هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ۙ ② الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

هدایت است | پرهیزگاران را | آن مردم | کہ ایمان دارند

برای پرهیزگاران هدایت است، کسانیکہ برغیب ایمان دارند

بِالْغَيْبِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا

برچیزهای غیب | وبرپامیدارند | نمازرا | وازآنچہ

و نماز را برپا میدارند، و چیزیکہ ما

رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۙ ③ وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

ماعطا کردہ ایم ایشان را | خرچ میکنند | وآن مردم کہ | ایمان دارند

بہ ایشان عطاء کردہ ایم، از آن خرچ میکنند، و کدام کتابیکہ بالای تو ای محمدؐ!

بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ

برآن کہ نازل کردہ شد | بالای تو | وبرآن کہ | نازل کردہ شدہ

نازل کردہ شدہ است، و کتابهایکہ پیش از تو بہ پیغمبران نازل شدہ است

مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۭ ④

پیش ازتو | وبہ آخرت | ایشان یقین دارند

بہ همهٔ آن کتابها ایمان میدارند، و بہ آخرت یقین میدارند

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝٥ إِنَّ

این مردم | برهدایت اند | ازطرف پروردگارخود | واین مردم | نجات یابنده اند | هرآئینه

این مردم از جانب پروردگار خود به راه راست هستند و فقط ایشان از عذاب به نجات میباشند هر آئینه-

الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ

آنانیکه | کافرشدند | برابراست | برایشان | که بترسانی ایشان را | یا | نه ترسانی ایشان را

آنانیکه انکار کردند درحق ایشان برابر است اگر تو ایشان را از عذاب بترسانی و یانه ترسانی

لَا يُؤْمِنُونَ ۝٦ خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ

ایشان ایمان نمی آرند | مهرنهاده است | الله | بردلهادی ایشان | وبرگوشهای ایشان

ایشان ایمان نه می آرند خداوند بردلهای ایشان و برگوشهای ایشان مهرنهاده است

وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝٧ ع وَمِنَ النَّاسِ

وبرچشمهای ایشان | پرده است | وبرای ایشان | عذاب | بزرگ است | وبعضی ازمردمان

وبر چشمهای ایشان پرده بخش شده است و برای ایشان یک عذاب بزرگ مقرر شده است و در مردم

مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ۝٨

آن است | که میگویند | ایمان آوردیم | به الله | وبه روز آخرت | ونیستند ایشان | مئومنان

بعضی ازا ایشان چنین هم میباشند که میگویند که ما بر الله و بروز آخرت ایمان داریم مگر ایشان مئومنان نیستند

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا ۚ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ

ایشان فریب میکنند | الله را | وبه آنانیکه | ایمان آوردند | و | فریب نه میدهند | مگر | نفسهای خودرا

ایشان درفکر خود الله را و مئومنان را فریب میدهند و در حقیقت به نفسهای خود فریب میدهند

وَمَا يَشْعُرُونَ ۝٩ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۚ

مگرایشان نه می فهمند | دردلهای ایشان | بیماری است | پس افزود کرد | الله | بیماری را

وبر این هم نمی فهمند دردلهای ایشان بیماری مرض نفاق است پس خداوند ج مرض چنین مردم را دیگر هم افزود

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۝١٠ وَإِذَا قِيلَ

وبرای ایشان | عذاب است | دردهنده | بسبب آنکه دروغ میگفتند | ووقتیکه | گفته شود

وبرای ایشان سزاء دردناک دراین جرم مقرر است که دائماً دروغ میگفتند ووقتیکه به ایشان گفته شود

لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۝١١

ایشان را | که فساد مکنید | درزمین | گویند | که ما فقط | اصلاح کننده هستیم

که بسر زمین فساد مکنید پس میگویند که ما تنها اصلاح میکنیم

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ۝١٢ وَإِذَا قِيلَ

خبردار | هرآینه ایشان | فسادکنندگان اند | لیکن | ایشان نه میفهمند | ووقتیکه گفته شود

خبردار این مردمان فساد کنند گان اند لیکن ایشان نه میفهمند ووقتیکه گفته شود

ع ١٤ رفقا لازم

لَهُمْ اٰمِنُوْا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ

به ایشان | ایمان بیاورید | طوریکه | ایمان آورده مردم دیگر | پس میگویند | آیا ما هم ایمان بیاوریم
ایشان را که مثل مؤمنان صادقین شما هم ایمان بیارید میگویند آیا ما هم مثل آن ایمان بیاریم چنانچه

كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ

طوریکه | ایمان آورده | کم عقلان | خبردار | هرآینه ایشانند | کم عقلان | لیکن
این کم عقلان ایمان آورده اند۔ آگاه باشید خاص ایشانند بیخردان لیکن

لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ صلے

ایشان نمیدانند | وقتیکه ملاقات کنند | همراه آن مردم | که ایمان آورده | میگویند ما هم ایمان آوردیم
ایشان نه میفهمند، ووقتیکه این مردمان همراه مؤمنان ملاقات میکنند، میگویند ما هم ایمان آورده ایم

وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ ۙ

وهنگامیکه تنها شدند | همراه شیاطین ایشان | میگویند | هرآینه ما | باشمائیم
ووقتیکه تنها شوند سوی شیاطین ایشان، میگویند ما همراه شما میباشیم

اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُوْنَ ﴿١٤﴾ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ

هرآینه ما | استهزاءکنندگانیم | الله | استهزاء میکند | بایشان | ومهلت میدهد ایشان را
ما به مسلمانان استهزاء کنندگان ایم۔ خداوند ج برای ایشان سزاء این استهزاء میدهد و مهلت میدهد

فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ

درگمراهی ایشان | متحیر وسرگردان | ایشان آن کسانند | آنهائیکه | خریدند | گمراهی
درسرکشی خود متحیر میگردند۔ این همان مردمان اند که در بدلهٔ هدایت

بِالْهُدٰى ۪ فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿١٦﴾ مَثَلُهُمْ

دربدلهٔ هدایت | پس فائده نکرد | تجارت ایشان | و | نبودند | راه یافتگان | مثال ایشان
گمراهی را گرفتند، پس دراین تجارت فائده نکردند۔ ونه راه حق را یافتند، مثال این مردم

كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ۚ فَلَمَّآ اَضَآءَتْ مَا حَوْلَهٗ

چون مثال | کسیست که افروخت | آتش را | پس چون روشن کرد آتش | ماحول او
مانند آن شخصی است که درتاریکی آتش را افروخت پس چون آتش ماحول خودرا روشن کرد

ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُوْرِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِيْ ظُلُمٰتٍ لَّا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧﴾ صُمٌّ

گرفت | الله | روشنی ایشان | وگذاشت ایشان را | درتاریکی ها | که هیچ نمی بینند | کراند
پس الله روشنی چشمهای ایشان را گرفت و در تاریکی ها ایشان را گذاشت که هیچ نه میبینند۔ ایشان کراند۔

بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿١٨﴾ ۙ اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيْهِ

گنگند | کوراند | پس ایشان | بازنمیگردند | یامثال ایشان مانند باران زیاد | ازاسمان است | که میباشد درآن
گنگند، کورند، و ازگمراهی باز نمیگردند و یا مثال ایشان مانند آن کسی است که باران پی در پی میبائد

ظُلُمٰتٌ وَّرَعْدٌ وَّبَرْقٌ ۚ يَجْعَلُوْنَ اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ

تاریکی ها | ورعد | وبرق | ایشان می درآرند | انگشتان خودرا | درگوشهای خویش

که درآن تاریکی ها میباشد ورعد و برق پس این مردم از ترس رعد و برق انگشتان خودرا درگوشهای خود

مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۭ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ١٩

ازدست صاعقه ها | ازترس مرگ | واللہ | احاطه کننده است | کافران را

می درآرند از ترس مرگ و دریادداشته باشید که اللہ کافران را از هر طرف احاطه کننده است

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ ۭ كُلَّمَآ اَضَاۗءَ لَهُمْ

نزدیک است که | برق | اختطاف کند | بصارت ایشان را | هرگاه | روشنی شود | ایشان را

نزدیک است که برق آسمانی بصارت ایشان را دور کند هنگامیکه روشنی میشود ایشان را پس

مَّشَوْا فِيْهِ ۙ وَاِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوْا ۭ وَلَوْ شَاۗءَ

روند | درآن | وهنگامیکه | تاریکی شود | برایشان | پس ایستاده میشوند | اگر | میخواست

روند درآن و هنگامیکه تاریکی شود برایشان پس ایستاده شوند درآن واگر خداوندج

اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ

اللہ | هرآینه میبرد | به گوشهای ایشان | وبه چشمهای ایشان | هرآینه | اللہ | برهرچیز

میخواست قوت باصره و قوت سامعه ایشان را محو میکرد هر آینه خداوند به هر سخنی

قَدِيْرٌ ۝٢٠ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ ع ٢ ١٣ ٢

توانا است | ای مردم! | بپرستید | پروردگارتان | آنکه | آفریدشمارا | وآن کسانی راکه

قدرت دارد و تواناست ای مردم! بپرستید پروردگار خودرا آن که شما و همهٔ آن که پیش از شما

مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۝٢١ ۙ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا

پیش ازشما بودند | تاشما | بترسید | آنکه | ساخت | برای شما | زمین را | فرش

گذشته بودند آفرید تاکه تقوی اختیار کنید آن رب که بخاطر شما زمین رافرش و آسمان را

وَّالسَّمَاۗءَ بِنَاۗءً ۠ وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاۗءِ مَاۗءً فَاَخْرَجَ بِهٖ

وآسمان را | چتی | وفرودآورد | ازآسمان | آب را | پس برآورد | بذریعهٔ آن

مثل سقفی ساخت وفرود آورد از آسمان باران که شما بذریعهٔ آن

مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا

ازمیوه ها | رزق روزی | برای شما | پس مگردانید | برای خدا | شریکها

برای خوراک شما میوهٔ های مختلف را پیدا نمود پس اکنون همراه خداوند شریک

وَّاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝٢٢ وَاِنْ كُنْتُمْ فِيْ رَيْبٍ مِّمَّا

وشما میدانید | واگر | هستید | درشکی | ازآن چیز

مگردانید و شما میدانید۔ و اگر شما دراین کتاب آنکه مابر

نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ وَادْعُوْا

که نازل کردیم ما | بر بندهٔ خود | پس بیارید | یک سوره | مانند آن | وبخواهید

بندهٔ خود (محمد) ﷺ نازل کردیم اگر شما مشکک هستید شما هم مثل این یک سورت بیارید۔ و غیراز

شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ

مددگاران خودرا | بجز | الله | اگر | هستید | راستگویان | پس اگر

الله شریکهای خود را بخواهید' اگر شما دراین سخنی را ستگو میباشید۔ اگر شما

لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ

چنین نکردید | وهرگز کرده نه میتوانید | پس بترسید آتشی که | آن | هیزم آن | مردم

چنین نکردید' و هرگز کرده نه میتوانید' پس از آن آتش بترسید که هیزم آن مردمان نافرمان

وَالْحِجَارَةُ ۖ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

وسنگها است | آماده کرده شده | برای کافران | مژده ده | آن مردمان را | که ایمان آوردند

و سنگها میباشد این آتش برای کافران آماده کرده شده' و ای نبی برای آن عمده مردمان که ایمان آوردند و

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ

وکارها کردند | درست | هرآینه آنهارا | باغها است | که میرود | اززیرآن | جوی ها

کند عمل شائسته' بشارت ده که برای ایشان چنین باغها میباشد که در زیر آن جویها جاری میباشد

كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِيْ

هرگاه که | داده شود آنهارا | ازآن | ازمیوه | برای خوراک | گویند | این | همان است

و هنگامیکه برای ایشان از این باغها میوه داده شود برای خوراک پس میگویند که این برای ما پیش

رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ وَلَهُمْ

که داده شده بود مارا | پیش ازاین | وداده میشود بایشان | میوه مانند یک دیگر | وبرای ایشان

هم داده شده بود' و برای ایشان میوه های مشابه به میوه های دنیا هم داده میشود' و دراین باغها

فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙ وَّهُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ

درآن جنتها | زنان | پاکیزه | وایشان درآنجا | جاویداند | هرآینه الله

برای ایشان زنان پاکیزه میباشند' و ایشان در آن باغها جاوید اند هر آینه الله از این سخن

لَا يَسْتَحْيٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ

حیانمیکند | که بیان کند | مثالی را | پشه | یابالاتر ازآن | پس کسانیکه

شرم نه میدارد که او بیان چیز حقیر پشه و یا از این هم زیاد در حقارت برای فهم بندگان بیان نموده است' پس آن عده مردمان که

اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

ایمان آورده اند | پس میدانند | که این مثال حق است | از جانب پروردگار ایشان | واما کسانیکه

ایمان آوردند ایشان میدانند که این مثال از جانب پروردگار ایشان برحق است لیکن آن مردم که

كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا ۙ

کافراند | ایشان میگویند | ارادهٔ چه چیز است | از الله | از این مثال | گمراه میکند | به این | بسیاری را

انکار کردند که خداوند ج از بیان این مثال چه مقصدی دارد؟ خداوند بسیاری از مردم بذریعهٔ این مثالها گمراه

وَّيَهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا ۭ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۲۶

وهدایت میکند | به این | بسیاری را | و | گمراه نه میکند | به این | مگر فاسقان را

میکند، و به بسیاری بذریعهٔ این را میفرماید۔ او فقط به این مردم نافرمان را گمراه میکند

الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ ۠ وَيَقْطَعُوْنَ

آنانیکه | می شکنند | عهد خدا | بعد از استوار آن | وقطع میکنند

آنانیکه با خدا عهد محکم را میکنند، و آن تعلقات را ختم میکنند

مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ

(آن تعلق) که حکم کرد خدا | که پیوند کرده شود | وفساد میکنند | در زمین | همان مردم اند

که خداوند به پیوند کردن آن حکم کرده است، و در زمین فساد میکنند این مردم

الْخٰسِرُوْنَ ۲۷ كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا

زیان کاران | چگونه | انکار میکنید شما | به الله | وحال آنکه بودید شما | مردگان (غیر موجود)

زیان کاران اند، شما از وجود الله چگونه انکار کرده میتوانید و حال آنکه شما موجود نبودید

فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۲۸

پس او شما را زنده گردانید | باز او شما را بمیر اند | باز شما را زنده میگرداند | باز بسوی او | برگردانیده میشوید

او شما را آفرید، و باز به شما مرگ می آرد، و باز در آخرت شما را زنده میگرداند۔ و باز بسوی او برگردانیده میشوید

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۤ ثُمَّ اسْتَوٰٓى

او همان است که | بیافرید برای شما | آنچه در زمین است | همه را | باز اراده کرد

الله همان ذات است که برای شما بیافرید همه چیز که در زمین است و باز بسوی آسمان

اِلَى السَّمَاۗءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ۭ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ

بسوی آسمان | پس برابر کرد آنها را | هفت | آسمانها | واو | بهر چیز

متوجه شد و هفت آسمان را بیافرید۔ و او به هر

عَلِيْمٌ ۲۹ ع وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اِنِّىْ جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ ع ۳ ۹ ۳

داناست | وهنگامیکه گفت | پروردگار تو | به فرشتگان | که من آفریننده ام | در زمین

داناست۔ و یاد کن ای نبی (ص)! هنگامیکه گفت پروردگار تو به فرشتگان که من در زمین یک جانشین

خَلِيْفَةً ۭ قَالُوْٓا اَتَجْعَلُ فِيْهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيْهَا وَيَسْفِكُ

یک جانشین | گفتند | آیا میگردانی | دراین | کسی را که | فساد میکند | دراین | وبریزاند

میخواهم فرشتگان گفتند که ای الله چنین مردم در این میگردانی که فساد میکنند و میریزانند خون یک دیگر

الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ

خون را | وما | پاکی بیان میکنیم | بحمد تو | وبزرگی بیان میکنیم | ترا | گفت

و حال آنکه ما همیشه در حمد و ثناءِ تو مشغول میباشیم الله در جواب

إِنِّيٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ

هرآینه من | میدانم | به آنچه که شما نه میدانید | وبیاموخت الله | آدم را | نامها

فرمود من برآن کار ها خوب میدانم که شما بر آن نه میدانید الله به آدم همه نامها

كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ ۙ فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِى بِأَسْمَآءِ

همه | باز | پیش کرد آن چیزها | برفرشتگان | پس فرمود | خبر دهید مرا | نامهای

بیاموخت باز آن چیزها را به فرشتگان پیش کرد و فرمود مردی به من خبر دهد به این نامها

هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ

این چیزها را | اگر هستید شما | راستگویان | ایشان گفتند | پاکی برای تو است | به ما هیچ علم نیست

اگر شما در دعوهٔ خود راستگویان هستید فرشتها به این فرمودند ای الله پاکی برای توست و ما به آن چیز میدانیم

إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ

مگر | آن | که تو آموختی مارا | هرآینه توئی | دانا | باحکمت | فرمود | ای آدم!

کدام که تو آموختی مارا هر آینه تو به هر چیز دانا و مالک حکمت هستی الله فرمود ای آدم!

أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ ۚ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ ۙ قَالَ أَلَمْ أَقُل

خبر ده ایشان را | بنام های ایشان | پس چون | خبر داد او ایشان را | بنام های ایشان | گفت | آیا نگفته بودم

تو برای ایشان ازین خبر دهد پس وقتیکه آدم به فرشتگان خبر داد ارشاد شد که آیا من بشما

لَكُمْ إِنِّيٓ أَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۙ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ

بشما | که هرآینه من میدانم | چیزهای پنهانی آسمانها | وزمین | ومن میدانم | آنچه را که شما آشکارا میکنید

نگفته بودم که من به اسرار پنهان و آشکارا خوب میدانم و به سخنهای آشکارا شما و بر

وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِـَٔادَمَ

وآنچه | را که شما پنهان میکنید | وچون گفتیم ما | به فرشتگان | که سجده کنید | به آدم

خیالات مخفی شما هم میدانم و یاد کن چون به فرشتگان حکم کردیم که به آدم سجده کنید

فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ ۖ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ ۖ وَكَانَ

پس آنها سجده کردند | مگر | ابلیس | انکار کرد | وتکبر کرد | وبود

پس بدون ابلیس همهٔ ایشان به آدم سجده کردند او انکار کرد و تکبر کرد و در جماعت کافران

مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ

از کافران | وگفتیم ما | ای آدم | سکونت کن تو | وزوجه تو | در جنت

حساب شد و ما حکم دادیم که ای آدم! تو و زنِ تو در جنت سکونت کنید

وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۪ وَ لَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ

وبخورید | ازآن | فراخ زیاد | هرجا | که میخواهید | و | نزدیک مشوید | باین درخت

و از کدام جایکه میخواهید بسیار بخورید و یاد داشته باشید که به این درخت خاص نزدیک مشوید

فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٣٥﴾ فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا

پس میشوید | ازظالمان | پس فریب داد آنهارا | شیطان | ازآنجا | پس برآورد ایشان را

و در حالت نزدیک شدن بالای خود زیادت خواهید کرد؛ باز شیطان هر دو ایشان را فریب داد، و از آن جای کشید

مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۪ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

ازآن جنت | که آنها بودند | درآن | وما گفتیم | همهٔ شما فرود روید | بعض ازشما | برای بعض

در جایکه هر دو ایشان بودند و ما حکم دادیم که پائین به زمین فرود روید شما بعضی از شما برای دیگران دشمن

عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِى الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿٣٦﴾

دشمن میباشد | وبرای شما | درزمین | جای سکونت است | وفائده | تامدتی

میباشد و برای شما در زمین تا یک وقت جای سکونت و فائده مقرر کرده شده است

فَتَلَقّٰٓى اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ

پس یادگرفت | آدم | از پروردگارخود | چندسخنی | پس توجه فرمود | براو | هرآینه | اوقبول کننده بزرگ توبه است

باز آدم علیه السلام از پروردگارخود چندسخن برای معافی خود آموخت و خداوند توبه های اورا قبول کرد؛ هرآینه الله معاف کننده

الرَّحِيْمُ ﴿٣٧﴾ قُلْنَا اهْبِطُوْا مِنْهَا جَمِيْعًا ۚ فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ

مهربان است | فرمودیم ما | فرود آئید | ازاین جای | همه شما | پس اگر | بیاید شمارا

مهربان است؛ ما برای ایشان گفتیم که همهٔ شما از این جای فرود روند. باز برای شما اگر از جانب من

مِّنِّيْ هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

ازطرف من | هدایتی | پس هرکه پیروی کرد | ازهدایت من | پس نه کدام ترسی میباشد | برایشان

هدایتی بیاید پس کسیکه پیروی (کتاب) کرد از هدایت من برای آنها نه کدام ترسی است

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ

ونه ایشان | اندوهگین میباشند | وکسانیکه | انکارکردند | ونسبت تکذیب کردند | آیات مرا | آن گروه

و نه بالای ایشان حزن میباشد و کسانیکه انکار کردند و نسبت تکذیب کردند به آیاتهای من ایشان

اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٣٩﴾ ع يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا ع ١٠

اهل جهنم است | ایشان | درآن | همیشه میباشند | ای بنی اسرائیل! | یادکنید

اهل جهنم اند؛ و همیشه در جهنم میباشند؛ ای اولاد یعقوب! آن-

نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِيْٓ اُوْفِ

نعمتهای من | آن که | من کردم | برشما | وپوره کنید | وعدهٔ من | که پوره کنم

انعامات من یاد کنید- که من بالای شما کردیم، و وعده خود که کرده اید پوره کنید، که من هم همراه شما

بِعَهْدِكُمْ ۚ وَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ﴿۴۰﴾ وَاٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلْتُ

عهد شما | وخاص ازمن | بترسید | وایمان بیاورید | به آنچه | نازل کرده ام

عهد کرده شده پوره کنم، و فقط از من بترسید، و بر آن کتاب ایمان بیارید که من آن را نازل کردم دربارهٔ تصدیق

مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُوْنُوْٓا اَوَّلَ كَافِرٍ بِهٖ ۖ

که تصدیق کننده است | ازآن چه | باشما است | ومباشید (شما) | اول انکارکننده گان | ازاین

کتب شما، و مباشید شما نخست از منکران بر این کتاب

وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۫ وَّاِيَّايَ فَاتَّقُوْنِ ﴿۴۱﴾ وَلَا تَلْبِسُوا

ومگیرید | به آیات من | قیمت کم | و | خاص ازمن | بترسید | وخلط مکنید

و در مقابله و بدلهٔ ایات من معاوضه اندک دنیوی میگرید و فقط از من بترسید و راست را

الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاَقِيْمُوا

حق | به کذب | وپنهان مکنید | حق را | و | شما خوب میدانید | و | قائم کنید

به کذب خلط مکنید، و راست را پنهان مکنید، حال آنکه شما بر حقیقت میدانید و نماز

الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوْا مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿۴۳﴾ اَتَاْمُرُوْنَ النَّاسَ

نمازرا | وبدهید | زکواة را | ورکوع کنید | همراه رکوع کنندگان | آیا حکم میکنید شما | مردم را

قائم کنید، و زکواة بدهید، و همراه عاجزی کنندگان به جمع به الله عاجزی کنید، آیا شما به مردم دیگران هم

بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ۭ

ازنیکوئی | وفراموش میکنید شما | نفسهای خودرا | وشما | تلاوت میکنید | کتاب را

حکم نیکوئی میکنید، و نفسهای خود را فراموش میکنید۔ و حال آنکه شما کتاب الله را تلاوت میکنید

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۴۴﴾ وَاسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ۭ وَاِنَّهَا لَكَبِيْرَةٌ

پس آیا شما عقل ندارید؟ | ومدد بخواهید | به صبر | وبه نماز | وهرآینه آن | گران است

آیا شما نه میدانید؟ مناسب است که به صبر کردن و به نماز خواندن ازاله مدد بخواهید، هر آینه نماز گران

اِلَّا عَلَى الْخٰشِعِيْنَ ﴿۴۵﴾ الَّذِيْنَ يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ

مگر | نه به عاجزی کنندگان | آنانکه یقین دارند | که ایشان | ملاقات کننده گان اند | پروردگارخودرا

عمل است مگر به آن آسان است که از الله میترسند و یقین دارند که همراه الله ملاقات کنندگان اند

وَاَنَّهُمْ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ﴿۴۶﴾ ع يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ ع ۵ ۷ ۵

وکه آنها | بسوی او | بازگردندگانند | ای بنی اسرائیل! | یادکنید | نعمت من

و ایشان بسوی او بر میگردند، ای اولاد یعقوب! آن احسانات مرا یاد کنید

الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۷﴾

آنکه | من کرده بودم | برشما | وهرآینه من | برتری دادم شمارا | به مخلوقات

آنکه بالای شما کرده بودم، و انیکه شما را بر اهل جهان فضیلت داده بودم

وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ

وبترسید | ازآن روز | که بکارنه آید | یک شخص | ازشخص دیگر | درهیچ چیز | وقبول کرده نشود

و خود را از عذاب آن روز نجات دهید، که هیچ کسی برای کسی دیگری بکار نه آید و نه سفارش کدام

مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٤٨﴾

ازاو | کدام سفارش | ونه | گرفته شود | ازاوکدام معاوضه | ونه مدد ایشان کرده شود

قبول کرده میشود، و نه کدام معاوضه از کسی گرفته میشود، و نه مدد ایشان کرده میشود

وَاِذْ نَجَّيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ

وهنگامیکه نجات دادیم شمارا | ازقوم فرعون | که میدادشمارا ایشان | عذاب سخت

و یاد کنید هنگامیکه شمارا از قوم فرعون نجات دادیم، که میدادند شمارا عذاب سخت

يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ۭ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ

که ذبح میکردند | پسران شمارا | وزنده میگذاشتند | زنان شما | ودراین ازشما | امتحان بود

پسران شمارا ذبح میکردند، و دختران شما را برای خدمت زنده میگذاشتند و درین

مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ

ازطرف رب شما | بسیار بزرگ | ووقتیکه | شگافتیم | برای شما | دریارا

از طرف پروردگار شما امتحان بزرگ بود، و یاد کنید آن وقت را که ما برای شما دریا شگافتیم

فَاَنْجَيْنٰكُمْ وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿٥٠﴾ وَاِذْ

پس نجات دادیم شمارا | وغرق کردیم ما | قوم فرعون | وشما | میدیدید | ووقتیکه

پس شمارا نجات دادیم، و در حضور شما قوم فرعون را غرق کردیم و باز ما همراه موسی

وٰعَدْنَا مُوْسٰٓى اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ

وعده گرفتیم ما | ازموسیٰ | ازچهل | شب | باز | گرفتید شما | گوساله رامعبود | بعدازاو

(برای دادن تورات) وعده، چهل روز کردیم، پس شما بعد از او (به گفتار سامری) گوساله را به معبودیت گرفتید۔ هم چنان

وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ

وشما | ستمگار بودید | بازمعاف کردیم ما | شمارا | بعدازآن | تاشما

شما بر نفسهای خود ستم کردید، باز ما شمارا ازین جرم سنگین معاف کردیم که تا شما

تَشْكُرُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ

شکر کنید | وهنگامیکه مادادیم | موسیٰ را | کتاب | وقانون فیصله کن | تاشما

شکر کنید، و یاد کنید، وقتیکه ما موسی را کتاب و قانون فیصله کن دادیم که شما درست

تَهْتَدُوْنَ ﴿٥٣﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ

به راه راست بیایید | وهنگامیکه | گفت | موسیٰ | برای قوم خود | ای قوم من! | هرآینه شما | ظلم کردید

راه پیدا کنید، و آن وقت راهم یاد کنید چون موسی به قوم خود گفت که ای قوم من! هر آینه شما

أَنفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا

به نفس خود | به گرفتن معبود | گوساله را | پس توبه کنید | در بارگاه خالق خود | پس قتل کنید

بر نفسهای خود به سبب گرفتن معبود ستم کردید، پس بسوی خالق خود برگردید، و مردمان خود را

أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ

نفس های خودرا | این | بهتر است | برای شما | نزد خالق شما | بازاوتوبه راقبول کرد | ازشما

بکشید (آنانکه شرک کردند) که برای شما نزد پروردگار تان هم این بهتر است، باز خداوند توبه شمارا قبول کرد

إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ

هرآینه اوست | توبه قبول کننده بزرگ | نهایت مهربان | ووقتیکه شما گفتید | ای موسیٰ! | ماهیچ وقت یقین نه میکنیم

هر آینه او معاف کنندهٔ مهربان است، و یاد کنید وقتیکه شما گفتید ای موسی علیه السلام! ما هیچ وقت بالای تو-

لَكَ حَتَّىٰ نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنتُمْ

به تو | تا آنکه نه بینیم | اللهرا | آشکارا | پس گرفت شمارا | صاعقه | وشما

ایمان نه می آریم تا آنکه الله را آشکارا به چشمان خود نه بینیم پس بالای شما صاعقه آمد و شما آن را آشکارا می دیدید

تَنظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

می دیدید | بازشما رازنده کردیم | پس ازمرگ تان | تاشما | شکرکنید

شما کشته شدید باز شما را بعد از مرگ تان دوباره زنده کردیم، تا شکر کنید

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ

وسایه کردیم ما | برشما | ابررا | ونازل کردیم ما | برشما | من | وسلویٰ را

و ما بالای شما سایهٔ ابر ساختیم، و بالای شما من و سلوی نازل کردیم و گفتیم

كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا

که بخورید | ازچیزهای پاکیزه | آنکه مادادیم شمارا | وایشان ظلم نکردند برما | لیکن بودند که

کدام چیز های پاک که بشما داده ایم آن را (بشوق) بخورید باز آنها هیچ نقصان من را نکردند بلکه

أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا

برنفسهای خویش | ظلم میکردند | وهنگامیکه ماگفتیم | داخل شوید | دراین ده | باز بخورید | ازاین

بر نفسهای خود ستم کردند، و هنگامیکه گفتیم درین قریه داخل شوید و از این در هر جایکه

حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ

هرجاکه | خواهید | فراخ | وداخل شوید | به دروازه | سجده کنان | و | بگوئید | بخش

میخواهید شما فراخ بخورید، و در دروازهٔ شهر سجده کنندگان داخل شوید، و مغفرت بخواهید که

نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ

ماشمارا معاف میکنیم | گناهان شمارا | وزیاد میدهیم بدله | نیکوکاران را | پس بدل کرند

گناه های شمارا معاف کنیم، و به نیکو کاران اجر زیاد میدهیم باز ظالمان آن

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا

آنانکه ظلم کردند | یک کلمه دیگری را | بجای آن | چیزیکه گفته شده بود | برای ایشان | پس ما نازل کردیم

آن لفظ تعلیم شده را به لفظ دیگری تبدیل کردند (از استغفار یک مسخره) ساختند۔ پس ما بالای ستمگاران

عَلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿٥٩﴾ ع ٦ ١٣ ٦

برآن ظالمان | عذاب | از آسمان | بسبب نافرمانی ایشان

از آسمان عذاب نازل کردیم۔ زیرا که ایشان نافرمانی کرده بودند

وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ؕ

وچون | آب خواست | موسیٰ | برای قوم خود | پس گفتیم | بزن | بعصای خود | سنگ را

و یاد کن چون موسی علیه السلام برای قوم خود آب خواست، ما گفتیم این سنگ را بعصای خود بزن

فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ؕ

پس روان شد | ازآن | دوازده | چشمه | دانست | هرقومی | جای آبخور خود

از آن دوازده چشمه روان شد، هر قبیله سبیل خود را شناخت

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا مِنْ رِّزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٦٠﴾

بخورید | وبنوشید | ازرزق الله | ونباشید | درزمین | فسادکنندگان

و ما حکم دادیم که از رزق داده شدهٔ الله بخورید، و بنوشید و در زمین فساد مکنید

وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ

وچون گفتید | ای موسیٰ | ماهیچ وقت صبرنه میکنیم | برخوراک | ازیک قسم | پس دعا بخواه

و یاد کنید وقتیکه شما گفتید که ای موسی! ماهرگز به طعام یک قسم صبر کرده نه میتوانیم، پس از رب خود

لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا

برای ما | ازرب خود | که پیدا کند | برای ما | ازآن چیزیکه میروياند | زمین | مثل سبزیجات آن

برای ما دعاء بخواه که برای ما از چیزهای که از زمین میرویاید مثل سبزی

وَقِثَّآئِهَا وَفُوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ قَالَ اَتَسْتَبْدِلُوْنَ

وبادرنگ | وگندم آن | وعدس | وپیاز آن | گفت موسیٰ | آیا میگیرید

بادرنگ، گندم، عدس، و پیاز پیدا کند، موسی گفت آیا شما در بدلهٔ یک چیز بهتر

الَّذِيْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِيْ هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوْا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ

آن | که ادنی است | دربدل آن | آن که بهتر است | بروید | به یک شهر | درآن جا برای شما میباشد

یک چیز ادنی میخواهید؟ پس بروید و به یک شهر داخل شوید چیز یکه شما

مَّا سَاَلْتُمْ ؕ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ ۗ وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ

آنکه خواستید | وانداخته شد | برای ایشان | خواری | محتاجی | وگرفتار شدند | درغضب

خواسته بودید به شما داده خواهد شد، و بالای ایشان ذلت و محتاجی مسلط شد و ایشان از غضب الله

مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ

مستحق شدند | از الله | این | به سبب این که ایشان | انکار میکردند | به آیات الله | و قتل میکردند

مستحق شدند، بسبب اینکه ایشان از احکام الله انکار کردند و ایشان بر

النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿۶۱﴾ ع ۷

انبیاءرا | بناحق | این | بسبب این که | آنها نافرمانی کردند | واز حد تجاوز میکردند

ناحق انبیاء را میکشتند۔ و این بسبب اینکه آنها گناه میکردند، و از حق تجاوز میکردند

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـُٔوْنَ

هرآینه | آنانکه | ایمان آوردند | وآنانکه یهود شدند | ونصاری (عیسایان) شدند | وصابیان شدند

هر آینه آنانکه ایمان آوردند، و آنانکه یهود، نصاری، و صابیان شدند۔

مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ

آنکه ایمان آورد | به الله | وبه روز آخرت | وعمل کرد | نیک | پس برای ایشان | ثواب ایشان

از ایشان کسیکه به الله و به روز آخرت ایمان آرد، و کند عمل نیک پس برای آنها نزد

عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۶۲﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا

نزد پروردگارشان | ونیست ترسی | برایشان | ونه ایشان | اندوهگین نشوند | وهنگامیکه | گرفتیم ما

رب ایشان اجر است و نه میباشد بالای ایشان کدام ترسی و نه ایشان اندوهگین میباشند۔ و یاد کن وقتیکه ما

مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ

وعدهٔ محکم ازشما | وبلند کردیم ما | بالای شما | کوه طوررا | که بگیرید | کدام هدایات که ماشمارا دادهایم

از شما وعده گرفتیم، و بالای شما کوه طور بلند کردیم (و حکم دادیم که) کدام هدایت نامه که ما شمارا

بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿۶۳﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ

به محکم بودن | ویاد آرید | چیزیکه در آن است | تاشما | پرهیزگار شوید | پس | روگردانیدید

داده ایم، آن را محکم بگیرید و کدام هدایات که در آن است آن را یاد گیرید تا که شما پرهیزگاران شوید باز شما بعد ازین

مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ

پس | ازآن | پس اگرنمی بود | فضل | الله | برشما | ومهربانی او | هرآینه میبودیدشما

روگردانیدید، پس اگر فضل خداوند و مهربانی اور بالای شما نه میبود پس شما حتماً

مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۶۴﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ

اززیان کاران | وهرآینه دانستید شما | هرآن کسان | که تجاوز کردند | ازشما

در زیان میبودید، و هر آینه به شما حال آن مردم هم معلوم شده است آنانکه از شما در روز شنبه

فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ﴿۶۵﴾ ۚ فَجَعَلْنٰهَا

دربارهٔ نسبت | پس گفتیم ما | ایشان را | باشید | بوزینه گان | ذلیل | پس گردانیدم این قصه را

(از احکام الله) تجاوز کرده بودند، پس ما به ایشان گفتیم که بروید اکنون ذلیل، خوار بوزینه گان شوید پس ما این قصه را

نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً

عبرت | برای آنها | که در آن وقت موجود بودند | و آنانکه پس از آنها می آیند | ونصیحت ـ

برای این زمانه و برای مردم آینده ذریعهٔ عبرت، و از برای ترسندگان عذاب

لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ

برای پرهیزگاران | وهنگامیکه گفت | موسیٰ | برای قوم خود | که هرآینه الله | بشما حکم میدهد

نصیحت ساختیم، و یاد کن هنگامیکه موسی به قوم خود گفت که الله به شما حکم میدهد

أَن تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۖ قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ

که ذبح کنید | یک گاوی را | ایشان گفتند | آیا ما را استهزا میفرمائی | گفت | پناه میخواهم | به الله

که یک گاوی را ذبح کنید۔ ایشان گفتند که آیا تو ما را استهزا مینمائی؟ موسی گفت خداوند مرا ازین سخن

أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ

ازاین که شوم من | از جهلاء | آنها گفتند | دعا کن | برای ما | از رب خود

درپناه بگیرد که در مردم جهلاء حساب شوم آنها گفتند که اگر چنین میباشد به رب خود بگو که مارا

يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ

که بیان کند | مارا | که آن گاو چگونه است؟ | گفت | هرآینه الله | میگوید | هرآینه آن | یک گاو است | نه پیر

بوضاحت بگوید که آن گاو چگونه میباشد؟ موسی گفت که الله میفرماید که گاو چنین میباشد که نه پیر میباشد

وَلَا بِكْرٌ ۚ عَوَانٌ بَيْنَ ذَٰلِكَ ۖ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ

ونه نورسیده | جوان است | درمیان این | پس بکنید | آن که | به شما حکم کرده میشود | گفتند | دعا کن

و نه نورسیده، در عمر درمیانه میباشد، بشما که کدام حکم داده میشود بر آن عمل کنید ایشان گفتند که به رب خود

لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا

برای ما | از رب خود | که بیان کن | مارا | که چگونه است رنگ آن؟ | گفت | هرآینه | میفرماید | که آن

دعاء کن که مارا این هم بنماید که رنگ آن چگونه میباشد؟ موسی گفت الله میفرماید که آن یک

بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ

یک گاوی است | زرد | خوب زرد است | رنگ آن | خوش میکند | بینندگان را | آنها گفتند | دعاء کن

گاوی است خالص زرد، که به دیدن آن دلهای مردم خوش میگردد آنها گفتند به رب خود

لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ

مارا | از رب خود | کی بیان کند | مارا | که از چه قسم است آن | هرآینه | آن گاو | مشتبه شده

بگو که او مارا بوضاحت بگوید که آن گاو چگونه میباشد؟ هر آینه شناخت آن گاو برای ما گران

عَلَيْنَا ۚ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا

برما | وهرآینه ما | اگر خواسته باشد خدا | راه یافتگانیم | گفت | هرآینه آن | میفرماید که آن

گردیده است و اگر الله بخواهد! اکنون معلومات درست آن پیدا خواهیم کرد۔ موسی گفت الله میفرماید که آن

بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوْلٌ تُثِيْرُ الْاَرْضَ وَ لَا تَسْقِى الْحَرْثَ ۚ مُسَلَّمَةٌ

گاوی است | محنت کشیدہ نیست | کہ قلبہ کند | زمین را | و | نہ آبیاری کند | زراعت را | بی عیب است

یک گاوی است کہ نہ در قلبہ محنت کشیدہ شدہ است، و نہ بہ زراعت آب میدھد بالکل سالم است

لَّا شِيَةَ فِيْهَا ۗ قَالُوا الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۗ فَذَبَحُوْهَا

نیست داغی | درآن | گفتند | اکنون | تو آوردی | سخن راست | پس آنها ذبح کردند آن را

و بی داغ میباشد، ایشان گفتند اکنون شما آوردی سخنی راست را پس ایشان آن گاوی را ذبح کردند

وَمَا كَادُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧١﴾ ع وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ فِيْهَا ۗ ع ٨

ونزدیک نبودند | کہ چنین بکنند | وھنگامیکہ کشتید شما | یک مردرا | پس شما نزاع کردید | درآن

اگرچہ آنها بہ چنین عمل تیار نبودند، و یاد کنید وقتیکہ شما یک شخص را کشتید و در آن یکی با دیگر نزاع میکردید

وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ﴿٧٢﴾ ج فَقُلْنَا اضْرِبُوْهُ

واللہ | آشکارا کنندہ است | آنکہ شما پنہان میکردید | پس گفتیم ما | بزنید آن را

و خداوند آشکارا کنندہ است چیزی را کہ شما پنہان میکردید پس ما حکم کردیم کہ این (مقتول) را بہ گاوی ذبح شدہ۔

بِبَعْضِهَا ۗ كَذٰلِكَ يُحْىِ اللّٰهُ الْمَوْتٰى ۙ وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ

بہ یک حصۂ ذبیحہ این | ھم چنین ھم | زندہ میکند | اللہ | مردگان را | وی نماید شمارا | نشانہ ھای خود | تا شما

بہ حصۂ آن بزنید، اللہ تعالیٰ ھمچنین مردگان را زندہ میکند و بشما نشانہای قدرت خود می نماید کہ تا شما

تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوْبُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِىَ كَالْحِجَارَةِ

بدانید | بازسخت شد | دلہای تان | بعد | ازین | پس آن است | مانند سنگ

از عقل کار بگیرید، باز بعد ازین واقعہ ھم دلہای شما سخت گردید، و این دلہا چنین سخت است کہ مثل سنگ

اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً ۗ وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهٰرُ ۗ

ویا از آن ھم سخت تر | وبعضی در سنگہا چنین ھم میباشد | کہ روان میشود | از آن جوی ھا

و یا از سنگ ھم سخت تر است، ھر آینہ در سنگھا بعض چنین ھم میباشد کہ از آن جوی ھا روان میباشد

وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ۗ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا

وبعضی درآن | آن است | کہ شق میشود | پس بیرون می آید | از آن آب | وبعضی از آن | ھمان است

و ھر آینہ درآن چنین ھم میباشد کہ شق میشود و از آن آب بیرون می آید۔ وبعضی از آن چنین ھم میباشد کہ

يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ۗ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٧٤﴾ اَفَتَطْمَعُوْنَ

کہ می غلطد | از ترس اللہ | ونیست اللہ | بی خبر | از آنچہ | میکنید | آیا شما امید میکنید

از ترس خداوند فرود می غلطد و دریادداشتہ باشید کہ اللہ از اعمال تان بی خبر نیست۔ ای مسلمانھا! آیا اکنون

اَنْ يُّؤْمِنُوْا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُوْنَ كَلٰمَ

کہ آنھا ایمان می آرند | شما بقول | وھر آینہ بود | گروھی | از ایشان کہ | می شنیدند | کلام

ھم شما امید میدارید کہ (این اھل کتاب) سخن شما را قبول میکنند، وحال آنکہ در ایشان یک گروھی چنین میبود کہ کلام خدا را گوش میکردند۔ می شنیدند

اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهٗ مِنْۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَاِذَا

اللہ را | باز | بدل میکردند آن را | بعد از آن که فهمیده بودند آن را | وایشان میدانند | ووقتیکه

ووقتیکه خوب بر آن فهم حاصل میکردند، باز همراه فهم و علم در آن زیادت و نقصان میکردند ووقتیکه

لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ وَاِذَا خَلَا

ایشان یک جای شوند | همراه آن مردم | که ایمان آورده اند | گویند | ما هم ایمان آورده ایم | ووقتیکه تنها شوند

ایشان باموٴمنان یک جای شوند، پس میگویند که ما هم ایمان آوردیم و هنگامیکه - در

بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوْٓا اَتُحَدِّثُوْنَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ

بعضی از ایشان با بعضی | گویند | آیا خبر میدهید ایشان را | از آن که | آشکاره کرده است الله | برشما

میان خود تنها شوند، پس میگویند آیا شما مسلمانان را آن سخن تعلیم مینمائید آنکه خداوند (ج) شما را آشکارا نموده است

لِيُحَآجُّوْكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٦﴾ اَوَلَا يَعْلَمُوْنَ

که تا مناظره کنند با شما | بر آن | به نزد پروردگار شما | پس آیا شما نه میدانید | آیا آنها نه میدانند

که نزد رب شما همراه تان مناظره و جگره کنند، چرا شما از عقل خود کار نه میگیرید؟ آیا به آنها معلوم نیست

اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٧٧﴾ وَمِنْهُمْ اُمِّيُّوْنَ

که الله | میداند | آنچه را که پنهان میکنند | وآنچه آشکار میکنند ایشان | وبعض از ایشان | امیان است

که همه سخنهای پنهان و آشکارا ایشان به الله معلوم است و در ایشان بعضی از مردم ناخوانده است

لَا يَعْلَمُوْنَ الْكِتٰبَ اِلَّآ اَمَانِيَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿٧٨﴾

که نه میدانند | کتاب را | مگر آرزوهای دروغ | ونیستند ایشان | مگر | گمان کنندگان

به آنانکه بدون از آرمانهای دروغ و علم کتاب الله را یاد ندارند و ایشان تنها گمان کنندگان اند۔

النصف

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ بِاَيْدِيْهِمْ ۣ ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا

پس خرابی است | برای آنان | که می نویسند | کتاب را | به دستهای خود | باز میگویند | این

پس افسوس وحسرت است به حال آن مردم که نخست بدستهای خود یک کتاب را می نویسند باز میگویند که این کتاب از

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوْا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ

از طرف الله است | تا بخرند | در بدلهٔ آن | قیمت | اندک | پس هلاکت است | برای ایشان | بسبب | کتابت

جانب الله است برای اینکه در بدلهٔ آن قیمت اندک بگیرند پس چیزیکه دستهای ایشان نوشت آن از ایشان

اَيْدِيْهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوْا

دستهای ایشان | وهلاکت است | برای ایشان | بسبب آنکه | کسب میکنند | وآنها میگویند

باعث وسبب بربادی ایشان است، وایشان چیزی را که هم چنین بدست می آرند آن هم برای ایشان سامان افسوس میباشد وایشان میگویند

لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ۭ قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ

هیچ وقت نه میرسد | مارا آتش | مگر | روزهای | شمرده شده | بگو | آیا گرفتید شما | از خدا

برای ما آتش جهنم فقط یک چند روز میرسد بگو که شما از الله چنین وعده

عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ اَمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا

کدام وعده | پس هرگز خلاف نکند | الله | از وعده خود | یا میگوئید | بر الله آنچه

گرفتید که الله تعالیٰ از وعدهٔ خود خلاف نه میکند، و یا شما بر الله چنین سخنها بسته میکنید

لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيْٓـَٔتُهٗ

نمیدانید | چرانی | هرکه کرد | کدام گناه | باو | گناه او

آنکه شمارا معلوم نیست، البته کسیکه کدام بدی کرد و اورا گناه های او از هر طرف احاطه نمود

فَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

پس ایشانند | ساکنان جهنم | ایشان در آن جاویداند | وکسانیکه | ایمان آوردند

پس چنین مردم از اهل جهنم اند، و ایشان در آن جاوید اند۔ و آنانکه ایمان آوردند

ع ٩ ١١ ٩ وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨٢﴾ ع

وعمل کردند | نیک | ایشانند | اهل جنت | ایشان در آن جاویداند

و کردند عمل نیک، آنها اهل جنت میباشند۔ و ایشان در آن همیشه میباشند۔

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ لَا تَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ ۖ قف

و آن وقت | که گرفتیم ما | وعده محکم | از بنی اسرائیل | که عبادت مکنید | مگر الله را

و در یاد داشته باشید وقتیکه از بنی اسرائیل وعدهٔ محکم گرفتیم که بجز از خداوند پرستش دیگران را نکنید۔

وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَقُوْلُوْا

وهمراه والدین | احسان کنید | واهل قرابت | ویتیمان | وهمراه مساکین | وبگوئید

و همراه والدین نیکوئی کنید، و همراه اهل قرابت، و ایتام و مساکین هم نیکی کنید و همراه مردم

لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۭ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا

مردم را | سخنهای خوب | وبرپادارید | نماز را | وبدهید | زکواة را | باز برگشتید | مگر

به زبان شیرین صحبت کنید، و نماز را برپا دارید، و زکواة را بدهید باز شما غیر از یک چند اشخاص

قَلِيْلًا مِّنْكُمْ وَاَنْتُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٨٣﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُوْنَ

اندکی | ازشما | حال آنکه شما | روگردانندگانند | وآن وقت که گرفتیم | ماوعده محکم ازشما | که مریزید

از وعدهٔ خود بر گشتید، و شما روگردانیدند، و یاد کنید وقتیکه از شما وعده گرفته بودیم که درمیان

دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُوْنَ اَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ

خون یک دیگر | وبیرون مکشید | قوم خودرا | ازخانه های ایشان | باز | اقرار کردید

خود خون مریزید، و اقرباء و دوستان خود را ازخانهای ایشان مکشید، باز شما ازین سخن اقرار نمودید

وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿٨٤﴾ ثُمَّ اَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُوْنَ

وشما گواهی میدهید | بازشما آن گروهید | که می کشید | مردم خود | وبیرون می کشید

و باز هم شما آن مردم هستید که مردم خودرا قتل میکنید و یک گروهی از ایشان

فَرِيْقًا مِّنْكُمْ مِّنْ دِيَارِهِمْ تَظٰهَرُوْنَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ

گروهی | ازقوم خود | از خانه های ایشان | امداد میکنید | خلاف ایشان | به گناه

از خانهای ایشان میکشید، و در خلاف ایشان درگناه امداد یک دیگری را میکنید

وَالْعُدْوَانِ ؕ وَاِنْ يَّاْتُوْكُمْ اُسٰرٰى تُفٰدُوْهُمْ

وبه ظلم | واگر بیایند بشما | اسیران | پس فدیه میدهید در بدل ایشان

و اگر آن مردم در حالت قید بشما بیایند، پس دربارهٔ رها شدن آن فدیه میدهید

وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ ؕ اَفَتُؤْمِنُوْنَ بِبَعْضِ

وحال آنکه حرام است | برشما | بیرون کردن ایشان | پس آیا شما قبول میکنید | به بعض حکم

وحال آنکه ایشان از خانهای ایشان کشیدن بشما حرام بود، آیا شما بعض حصه های کتاب را قبول میکنید

الْكِتٰبِ وَتَكْفُرُوْنَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَنْ يَّفْعَلُ ذٰلِكَ

از کتاب | وانکار میکنید | از بعضی | پس چه جزا است | از آنکه | بکند چنین

و از بعض انکار میکنید پس کسیکه در شما چنین بکند، پس جزاء او در زندگانی

مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّوْنَ

ازشما | مگر رسوائی | درزندگانی دنیا | ودرروز قیامت | گردانیده میشوند

دنیا بدون از ذلت چیزی دیگری نیست و در روز قیامت چنین مردم در عذاب

اِلٰٓى اَشَدِّ الْعَذَابِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٨٥﴾ اُولٰٓئِكَ

درعذاب سخت | ونیست الله | بی خبر | ازآنچه میکنید | این

سخت میباشند۔ و خداوند (ج) از اعمال شما بی خبر نیست، این

الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ۪ فَلَا يُخَفَّفُ

همان مردم است | که خریدند | زندگی دنیارا | دربدلهٔ آخرت | پس سبک کرده نه میشود

همان مردمان اند که دربدلهٔ زندگی آخرت زندگی چند روزهٔ دنیا را خریدند و در عذاب ایشان کمی وتخفیف کرده نه میشود،

عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٨٦﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى ع

ازایشان | عذاب | ونه | مدد ایشان کرده میشود | وتحقیق دادیم | موسیٰ را

و نه هیچ نوع امداد ایشان کرده میشود و ما موسی را

الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ ۪ وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ

کتاب | وپی درپی ما فرستادیم | بعدازوی | پیغمبران را | ودادیم | عیسیٰ پسر مریم را

کتاب دادیم و پس از وی پیغمبران را پی در پی فرستادیم، و به عیسی پسر مریم را معجزات آشکارا

الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ اَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ

معجزات روشن | وقوت دادیم اورا | به روح قدوس | آیا پس هروقتیکه | بیاورد نزد شما

وروشن دادیم، و بذریعه روح القدس (جبریل علیه السلام) امداد اورا کردیم (این عادت شما است) که وقتیکه بشما یک پیغمبر شما

رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ۚ فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ
یک پیغمبر | آنچه دوست ندارد | نفسهای شما | شما تکبر کردید | پس جماعتی را | تکذیب نمودید
یک حکمی را خلاف از مرضی و رغبت شما بیاورد پس شما سرکشی کردید باز برخی از پیغمبران را تکذیب نمودید

وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ۭ بَلْ
و یک گروه را | می کشتید | وگفتند | دلهای ما | در پرده است | نه بلکه
و برخی شما کشتید، یهود میگویند بر دلهای ما پرده است، بلکه

لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٨﴾ وَلَمَّا جَاۗءَهُمْ
لعنت کرده ایشان الله | بسبب کفر ایشان | پس اندکی | از ایشان ایمان آوردند | وهرگاه | بیاید ایشان را
الله بسبب کفر ایشان بالای آنها لعنت کرده است پس اندکی از ایشان ایمان می آرند، و هنگامیکه به ایشان

كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ
کتابی | از جانب خدا | تصدیق کننده از آنچه | بایشان است | وبودند که از پیش
کتاب خدا آمد که از آن کتابها تصدیق میکند، آنکه همراه ایشان موجود است (و به امید آنکه) این مردم پیش از نزول

يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَي الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا
کامیابی می خواستند | برکسانیکه کافر شدند | پس هرگاه آمد برایشان | آنچه که شناخته بودند
آن در مقابلهٔ کافران دعاء کامیابی می خواستند پس وقتیکه به آنها آن هدایت رسید، آنکه شناخت آنها

كَفَرُوْا بِهٖ ۚ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَي الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ
از آن انکار کردند | پس لعنت خدا است | برکافران | بد است آن | که فروختند برآن
پس از آن انکار کردند، پس به چنین انکار کنندگان همیشه لعنت خدا میباشد، بسیار بد است آن چیز که آنها نفسهای خود

اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ
نفسهای خود | که انکار میکند | ازآن | که فروفرستاد | خدا | بسبب حسدان | که نازل میکند
برآن فروختند۔ و آن اینکه بسبب بغض از کتاب خداوند انکار کردند (که چرا خدا فضل خود برآن شخص میکند)۔

اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰي مَنْ يَّشَاۗءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَاۗءُوْ بِغَضَبٍ
الله | رحمت خود | برهرکه | خواهد | ازبندگان خود | پس باز گشتند | به غضب
کسیکه را که دربندگان خود کسی را که بخواهد پس آنها از هر جانب در عقب

عَلٰي غَضَبٍ ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٩٠﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ
بالای غضب | وبرای کافران | عذاب است | ازذلت | ووقتیکه گفته شود | برای ایشان
گرفتار شدند و برای کافران عذاب ذلت مقرر است، و هنگامیکه به ایشان گفته شود چیزیکه خداوند نازل کرده

اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ
که ایمان بیاورید | به آنچه | فروفرستاده است | خدا | پس میگویند | مایقین میکنیم
برآن ایمان بیارید، و میگویند آنکه برما نازل کرده شده است برآن ایمان می آریم،

بِمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ وَهُوَ الْحَقُّ

آنچہ فرستادہ شدہ | برما | وانکار میکنند | آنچہ | غیراز آن است | حال آنکہ حق است آن قرآن

وچیز یکہ غیراز آن است انکار می کنیم وحال آنکہ (این قرآن حق) وتصدیق کنندہ است۔ وکدام علم آسمانی سابقہ کہ ھمراہ ایشان

مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ۭ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُوْنَ اَنْۢبِيَآءَ

تصدیق کنندہ است | ازآنچہ | ھمراہ ایشان است | بگو پس چرا | می کشتید شما | انبیاء

است از آن ھم تصدیق میکند، از آنھا سوال کنید کہ پیش از آن انبیاء

اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٩١﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ

اللہ را | پیش ازین | اگر ھستید شما | مؤمنان | وبتحقیق آمدہ بود شمارا

سابقہ را چرا می کشتید اگر شما مؤمنان ھستید، و ھر آینہ

مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ

موسیٰ | بہ معجزات روشن | پس گرفتید شما | گوسالہ را | بعدازآن

موسی علیہ السلام بشما معجزات روشن آوردہ بود باز شما بعد از آن عبادت گوسالہ را آغاز کردید،

وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿٩٢﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ

وبودید شما | ستمگاران | ووقتیکہ گرفتیم ما | وعدۂ محکم ازشما

و شما ستمگاران ھستید و یاد کنید وقتیکہ ما از شما وعدۂ محکم گرفتیم

وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ۭ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ

وبلند کردیم ما | بالای شما | کوہ طور را | بگرید | آنچہ دادیم شمارا

و و کوہ طور را بالای شما بلند کردہ بودیم (و حکم دادہ بودیم) کہ کدام کتابیکہ بہ شما دادہ ایم،

بِقُوَّةٍ وَّاسْمَعُوْا ۭ قَالُوْا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا ۠ وَاُشْرِبُوْا

بہ قوت | وبشنوید | گفتند | ماشنیدیم | وقبول نکردیم ما | وآمیختہ شد

آن را بہ قوت بگیرید، و خوب بشنوید آنھا گفتند ماشنیدیم لیکن قبول نہ میکنیم، بسبب کفر ایشان

فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۭ قُلْ بِئْسَمَا

دردلہای ایشان | محبت گوسالہ | بسبب کفر آنھا | بگو | بدچیز است آنچہ

دلہای ایشان بہ محبت گوسالہ آمیختہ شدہ بود۔ ای نبی! بگو کہ

يَاْمُرُكُمْ بِهٖٓ اِيْمَانُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٩٣﴾ قُلْ اِنْ كَانَتْ

ازآنکہ حکم میدھد شمارا | ایمان شما | اگر | ھستید | مؤمنان | بگو | اگر ھست

این ایمان (ناقص) شما برای شما بسیار تعلیم بدمیدھد، اگر واقعاً شما مؤمنان ھستید برای آنھا بگو کہ

لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِّنْ دُوْنِ

برای شما | سرای | آخرت | نزد خدا | تنھا | غیراز

سرای آخرت تنھا برای شما باشد پس باید

النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۹۴﴾

مردم دیگری | پس آرزو کنید | مرگ را | اگر هستید شما | راستگویان

که آرزو مرگ بکنید اگر شما (در دعوهٔ خود) راستگویان هستید۔

وَلَنْ يَّتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ

وهرگز از رونخواهند کرد ازین مرگ | همیشه | بسبب آنچه | پیش فرستاده | دستهای ایشان

و یاد داشته باشید که ایشان بسبب آن اعمال بد ایشان آنکه از دست آنها شده است هیچ وقت ارزو نخواهد کرد

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿۹۵﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ

واللہ | خوب داناست | به ستمگاران | وهرآینه بیابی تو ایشان را | حریص ترین

و خداوند (ج) مردم ستمگاران را خوب می شناسد و توایشان را به زندگانی از همه

النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ ۛ وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۛ

مردم | برزندگانی | وازآن مردم که | شرک کردند

مردم حریص تر میبابی تا آنکه از مشرکین هم زیاد تر۔

يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ ۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهٖ

دوست دارد هریکی از ایشان | کاش عمر داده شود اورا | هزار | سال | ونیست | رهاننده وی

در آنها هر یکی میخواهد که کاش عمراش هزار سال باشد حال اینکه اگر عمر

ع ۱۱ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُّعَمَّرَ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۶﴾ ع

از عذاب | که عمر دراز داده شود | واللہ | بیناست | به آنچه ایشان میکنند

دراز را یابند باز هم از عذاب نجات نه می یابد و خداوند کارهای ایشان خوب می بیند۔

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيْلَ فَاِنَّهٗ نَزَّلَهٗ

بگو | هرکه باشد | دشمن | جبریل را | پس هرآینه او | نازل کرده این قرآن را

ای نبی تو بگو که هر که دشمن جبریل میباشد (باید) هر آینه او بحکم خداوند این کتاب را

عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

بردل تو | بحکم خدا | که تصدیق میکند | ازآن کتب که | پیش ازاین بود

به دل تو نازل کرده است که از آن کتابها که پیش از این است تصدیق آن را میکند

وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۹۷﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ

وهدایت | وبشارت است | مؤمنان را | کسیکه باشد | دشمن | اللہ را

و برای مؤمنان هدایت و مژده است کسیکه دشمن اللہ

وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ وَمِيْكٰلَ فَاِنَّ اللّٰهَ

وفرشتگان وی را | ورسولان وی را | وازجبریل | ومیکائیل را | پس هرآینه | خدا

و از فرشتگان و از رسولان و از جبریل و میکائل میباشد پس خداوند (ج)

عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۚ

دشمن است | کافران را | وتحقیق نازل کردیم ما | بسوی تو | نشانهای روشن

هم دشمن چنین کافران است، و ای پیغمبر! ما بالای تو احکام آشکارا نازل کردیم

وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ ﴿٩٩﴾ اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا

وانکار نمیکند | به آن | مگر | بدکاران | آیا هر وقتیکه | بستند

و بدون از فاسقان هیچ کسی از آن انکار نه میکند۔ (آیا این راست نیست که) هر وقتیکه

عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ

پیمان را | برانداخت آن را | گروهی | ازایشان | بلکه | اکثر ایشان

هم ایشان عهدنامه بکند، پس آن را یک ونیم گروه ایشان به پشت خود بلکه اکثر ایشان

لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ

ایمان نمی آرند | وهرگاه | که آمد بایشان | یک رسول | از جانب خدا

ایمان نه می آرند ووقتیکه آنها را یک پیغمبر از جانب خدا

مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ

تصدیق کننده | به آنچه | بااینشان است | برانداخت | گروهی

آمد آنکه از پیش از ایشان بودند تصدیق میکند۔ پس از این اهل کتاب

مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ

ازآن مردم | که داده شده بود | کتاب | کتاب خدارا | پس | پشتهای خود

یک گروهی کتاب خداوند را چنین به پشت انداخت

كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠١﴾ وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ

گویا ایشان | نمیدانند | وپیروی کردند ایشان | آنچه را می خواندند | شیاطین

گویا که آنها بالکل نه فهمیدند، و ایشان بسوی آن (جادو) روان شدند آنکه میخوانند

عَلٰي مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ

بر پادشاهی سلیمان | وکفر نکرده بود | سلیمان | لیکن شیاطین

در پادشاهی سلیمان، و سلیمان هیچ وقت کفر اختیار نکرده بود مگر شیاطین

كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ السِّحْرَ ۗ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَي الْمَلَكَيْنِ

کفر کرده بودند | می آموختند | مردم را | جادو | وآنکه نازل شده بود | به دو فرشتگان

کفر کرده بودند که به مردم ساده و نادان جادوی آموختند، و پیروی کردند از آن که بر دو فرشتگان

بِبَابِلَ هَارُوْتَ وَمَارُوْتَ ۭ وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰي يَقُوْلَآ

در بابل | که هاروت و ماروت است | وایشان نمی آموختند | هیچ کسی را | تا آنکه میگفتند

هاروت و ماروت در شهر بابل نازل شده بود، و هر دو ایشان تا آن وقت به هیچ کسی تعلیم نه میداد

إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا

یقیناً ما | آزمایشیم | پس کافر نشوید | پس ایشان یاد میکردند | ازهردو ایشان

تا آنکه نخست میگفتند ما برای امتحان آمده ایم، پس شما کفر مکنید (باوجود ازین) این مردمان از ایشان

مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ

آن دم | که جدائی می آوردند به آن | میان مرد | وزوجهٔ او | وایشان نبودند

آن سخنها یاد میکردند که بذریعهٔ آن درمیان زن و شوهر جدائی می آوردند و ایشان

بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ

ضرر رسانندگان | برآن | هیچ کسی را | مگر | بحکم | الله | وایشان می آموختند

بغیر از حکم خداوند به هیچ کسی هم ضرر رساینده نه میتوانستند، و این مردم آن سخنها را یاد کردند که

مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ

آنچه ضرر میرسانید ایشان را | وبه ایشان فائده نمی داد | وهرآینه ایشان خوب دانسته بودند | هرکه | اختیار کرد (جادو)

برای ایشان مضر بود و به آنها هیچ فائده رسانیدن در قدرت نبود و یقیناً به آنها معلوم بود آنها یکه این جادو را اختیار نمودند

مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا

نیست | اورا | درآخرت | کدام حصه | وبسیار بد است | آنچه

برای ایشان در آخرت هیچ حصه نیست و یقیناً بد است آن چیز

شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۲﴾ وَلَوْ

که در بدلهٔ آن فروختند | نفسهای خود | کاش | که ایشان میدانستند | اگر

که هیچی کفر که ایشان در بدلهٔ آن نفسهای خود را فروختند کاش ایشان میدانستند۔ و اگر

أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ ۖ

هرآینه ایشان | ایمان می آوردند | وپرهیزگاری میکردند | هرآینه ثواب | ازنزد خدا | بهتر است

ایشان ایمان می آوردند و نفس را۔ از جادو نگاه میکردند، پس ثواب از جانب خدا بسیار بهتر بود

لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۳﴾ ع ۱۲ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا

کاش | که ایشان میدانستند | ای مؤمنان | مگوئید | ''راعنا''

کاش ایشان میفهمیدند ای مسلمانان! شما هیچ وقت لفظ (راعنا) مگوئید

وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۰۴﴾

وبگوئید | اُنظرنا | وخوب بشنوید | وبرای کافران را | عذابی است | دردناک

(وبجا این) انظرنا، بگوئید و به سخنی خوب گوش بگیرید۔ و کافران را عذابی درد ناک مقرر است،

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ

نه میخواهد | آنانکه | کفر کردند | ازاهل کتاب | ونه مشرکین

نه از اهل کتاب آن مردم این سخن را خوش میکند آنانکه کفر کردند و نه مشرکین

أَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ

که نازل کرده شود | برشما | کدام سخنی خوب | از جانب رب شما | واللہ

که نه جانب رب شما بالای شما چیزی خبر فرود آید و خداوند (ج)

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۱۰۵

خاص میکند | به رحمت خویش | آن را که خواهد | واللہ | خداوند فضل بزرگ است

رحمتهای خود خاص به آن مردم میدهد، به کسیکه رضا او شود اللہ (ج) خداوند فضل بزرگ است

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ

آن را که منسوخ کنیم ما | از آیتی | یا آن را فراموش کنیم | پس ما می آریم | به بهتر از آن

ما که کدام حکم (یا شریعت) را منسوخ میکنیم و یا از (دل تو) فراموش میکنیم، پس بهتر از آن

اَوْ مِثْلِهَا ۭ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۱۰۶

ویا به مثل آن | آیا تو نه میدانی که | هر آینه اللہ | بر هر چیزی توانا است

و یا مانند آن (حکم دیگری) می آریم آیا بتو معلوم نیست که خداوند به هر چیز قادر است،

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ

آیا تو نه میدانی | هر آینه اللہ راست | پادشاهی | آسمانها | وزمین

آیا بتو معلوم نیست که پادشاهی آسمانها و زمین اوراست،

وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۱۰۷

ونیست | شمارا | بجز | اللہ | کدام دوست | ونه مددگاری

و غیر از خداوند از شما کسی دوست شده میتواند و نه یاری دهنده

اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَسْـَٔلُوْا رَسُوْلَكُمْ كَمَا سُىِٕلَ مُوْسٰى

آیا شما میخواهید | که بپرسید | از رسول خویش | چنانچه | پرسیده شده بود موسیٰ

ای مسلمانان! آیا شما اراده دارید که شما هم از رسول خود آن قسم سوالها بکنید چنانچه پیش از این از موسی

مِنْ قَبْلُ ۭ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ ضَلَّ

پیش ازین | وهرکه | بدل کند | کفررا | به عوض ایمان | پس او گمراه شد

شده بود و کسیکه کفر را به عوض ایمان بدل کند پس هر آینه او راه راست

سَوَاۗءَ السَّبِيْلِ ۱۰۸ وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ

راه راست را | دوست دارند | بسیاری | از | اهل کتاب | کاش باز گردانند شمارا

را گم کرد، اکثر اهل کتاب بسبب حسد شخصی خود میخواهد که بکدام

مِّنْۢ بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ

بعد از آوردن ایمان شما | به کفر | بسبب حسد | آنکه در دلهای ایشان است

تدبیر شمارا بعد از ایمان آوردن بسوی کفر باز گردانند

مِّنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الۡحَقُّ ۚ فَاعۡفُوۡا وَاصۡفَحُوۡا حَتّٰى يَاۡتِىَ

بعدازآن که | آشکاراشد برایشان | حق | پس عفوه کنید | و روگردانید | تا آنکه آرد

بعد از آنکه حق بر آنها آشکارا شده است پس شما ایشان را معاف کنید و روگردانید تا آنکه

اللّٰهُ بِاَمۡرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿۱۰۹﴾ وَاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ

الله | حکم خود | هرآینه الله | برهرچیز | تواناست | وبرپادارید | نمازرا

حکم خدا بیاید هر آینه خداوند(ج) بر هر چیز قدرت کامل دارد و نماز برپادارید

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوۡا لِاَنۡفُسِكُمۡ مِّنۡ خَيۡرٍ تَجِدُوۡهُ

وبدهید زکواة | وآنچه | پیش میفرستید | برای نفسهای خود | ازنیکوئی | می یابید شما آن را

و زکواة بدهید و شما که برای نفسهای خود کدام نیکوئی میفرستید پس آن را

عِنۡدَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِيۡرٌ ﴿۱۱۰﴾ وَقَالُوۡا لَنۡ يَّدۡخُلَ

نزدالله | هرآینه خدا | به آنچه | شما می کنید بیناست | وایشان میگویند | هیچ وقت داخل نه میشود

نزد خداوند می یابید هر آینه خداوند کارهای شمارا می بیند و اهل کتاب میگویند که هیچ وقت

الۡجَنَّةَ اِلَّا مَنۡ كَانَ هُوۡدًا اَوۡ نَصٰرٰى ؕ تِلۡكَ اَمَانِيُّهُمۡ ؕ قُلۡ هَاتُوۡا

جنت را | مگرآنکه باشد | یهود یانصاری | این ازروهای باطل آنهااست | بگو | بیارید

غیر از یهود و نصاری کسی در جنت داخل نه میشود این فقط ارزوهای ایشان است به آنها بگو که

بُرۡهَانَكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿۱۱۱﴾ بَلٰى ۚ مَنۡ اَسۡلَمَ وَجۡهَهٗ لِلّٰهِ

دلیل خویش | اگرهستید شما | راستگویان | چنین نیست (بلی) | کسیکه منقادکرد | روی خودرا | برای الله

اگر شما دراین راستگو باشید بیارید دلیل خود را بلی کسیکه نفس خویش را به الله

وَهُوَ مُحۡسِنٌ فَلَهٗۤ اَجۡرُهٗ عِنۡدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ

واونیکوکارباشد | پس اورا | ثواب او | نزد پروردگارایشان | ونیست خوفی | برایشان

منقاد کند و بکند کارهای نیک پس جزاء او نزد پروردگار او مقرر است و به چنین مردم نه کدام خوفی می آید

وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۱۱۲﴾ وَقَالَتِ الۡيَهُوۡدُ لَيۡسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَىۡءٍ ۖ

ونه ایشان | اندوهگین باشند | ومیگویند یهود | نیست نصاری (عیسایان) | برهیچ مذهبی

و نه کدام حزن و یهود میگویند که دین نصاری هیچ دینی نیست

وَّقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيۡسَتِ الۡيَهُوۡدُ عَلٰى شَىۡءٍ ۙ وَّهُمۡ يَتۡلُوۡنَ

وگفت | نصاری | نیست یهود | برهیچ راهی | حال آنکه ایشان میخوانند

و نصاری میگویند مذهب یهود هیچ مذهبی نیست و حال آنکه هر دو ایشان

الۡكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيۡنَ لَا يَعۡلَمُوۡنَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡ ۚ فَاللّٰهُ يَحۡكُمُ

کتاب را | همچنین | همگفتند | آنانکه | نمیدانند | مانند سخنی ایشان | پس الله | فیصله میکند

کتابهای آسمانی میخوانند همچنین سخنی آن مردم هم میکنند که آنانکه نه میدانند یعنی (مشرکین) پس به روز قیامت

بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ

میان ایشان | درروز قیامت | درکدام سخنیکه | آنها اختلاف میکردند | وکیست

دربارهٔ اختلافات ایشان فیصله میکند خداوند و از آن شخص ستمگار زیاد دیگر۔ کسی شده

اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى

ظالم زیاد | ازآنکه | منع کرد | ازمساجد خداوند | که ذکر کرده شود درآن | نام او | وسعی میکند

میتواند که مساجد را ازین سخنی بند میکند که در آن نام خداوند گرفته شود و از ویرانی آن سعی میکند

فِيْ خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَآ اِلَّا خَآئِفِيْنَ ؕ

درویرانی آن | حق چنین مردم نیست | که درآیند درآنها | مگر ترسندگان

برای آن مردم مناسب بود که در حالت ترس در آن می آمدند

لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ

برای ایشان | دردنیا | ذلت | وبرای ایشان است | درآخرت | عذاب

دریاد داشته باشید که برای آنها در دنیا ذلت و خواری است و در آخرت عذاب بزرگ مقرر است

عَظِيْمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ

بزرگ | خاص برای خداست | مشرق | ومغرب | پس به هرطرف | که روکنید | همان طرف است

الله است مشرق است و یا مغرب همه جوانب از خداوند (ج) است پس بکدام جانب که روکنید درهمان جانب است

وَجْهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا

روی الله | هرآینه الله | خداوند فراخی | داناست | وایشان میگویند | گرفت الله | فرزند

ذات خداوند الله خداوند فراخی است و خوب دانا است و یهود و نصاری میگویند که خداوند پسر دارد۔

سُبْحٰنَهٗ ؕ بَلْ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ

اوپاک است | بلکه | ازاوست | آنچه | درآسمانها | وزمین است | همه اورا

حال آنکه وی از چنین نسبتها پاکی است بلکه هرچه در آسمانها و زمین است همه از او است هم اورا

قٰنِتُوْنَ ﴿١١٦﴾ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا

فرمانبردارند | پیدا کننده | آسمانها وزمین | ووقتیکه وی اراده کند | کاری را

قبول کننده حکم است الله پیدا کنندهٔ آسمانها و زمین است و او که فیصلهٔ کدام کاری بکند۔

فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ

پس هرآینه میگوید | اورا | شو | پس میشود | ومیگوید | آن مردم | که نه میدانند

پس میگوید: شو پس فوراً آن کار میشود و مردم نادان میگویند که الله تعالی

لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ

چرا سخنی نه میگوید باما | الله | یا چرانه می آرد باما | کدام نشانه | همچنین | گفته بودند

همراه ما چرا خود اش سخن نه میگوید و یا چرا ما را نشانهائی رسالت او نمی فرستد؟ همچنین مردم پیش از این هم آنها هم

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ۘ قَدْ

آنانکه | از ایشان پیش بودند | مانند گفته ایشان | مشابهت وارد | دلهای ایشان | هر آینه

مثل ایشان سخن گفته بودند، دلهای ایشان و دلهای آنها در کفر یک شکل شده است

بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ

بیان کردیم ما | نشانه ها را | برای آن قوم که یقین میکنند | هر آینه ما فرستادیم ترا | بحق

ما یقین کنندگان را نشانه های درست بیان کردیم، و هر آینه ای نبی! ما ترا به دین راست

بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْـَٔلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ﴿۱۱۹﴾

مژده دهنده | و ترساننده | و پرسیده نه میشوی | از اهل دوزخ

مژده دهنده، و ترساننده فرستادیم، و دربارهٔ جهنمیان از هیچ پرسیده نه میشوی

وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ

و هیچ وقت راضی نمی شود | از تو | یهود | و نه | نصاری | تا آنکه | تو پیروی نکنی

و یهود و نصاری هیچ وقت از تو راضی نه میشوند تا آنکه تو بر مذهب ایشان رفتار نه کنی۔

مِلَّتَهُمْ ۭ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۭ وَلَىِٕنِ اتَّبَعْتَ

دین ایشان را | بگو | هر آینه که هدایت | همه از الله | اصل هدایت است | اگر متابعت کنی

تو برای آنها بگو که الله (ج) که کدام راهی را برایم نشان داده است پس همان راه راست است و اگر

اَهْوَاۗءَهُمْ بَعْدَ الَّذِيْ جَاۗءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ

آرزوهای ایشان را | بعد از آن که | آمد ترا | از دانش | نیست ترا

ازین علم کامل بعد هم تو بر خواهشات ایشان روان شدی پس برای یافتن نجات

مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۲۰﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ

نزد الله | کدام دوست | و نه کدام امدادی | آنانکه | دادیم ایشان را | کتاب | میخواند آن را

از خداوند نه کدام دوست و نه کدام مددگاری میباشد، به آنانکه ما کتاب (تورات) داده یم آنها این را۔ چنین میخوانند که

وقف منزل

حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ۭ اُولٰۗىِٕكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۭ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ

به حق | تلاوت آن | آن گروه | ایمان می آرد | به آن | و هرکه | منکر گردد به آن

مثلیکه حق آن است، ایشان به این کتاب قرآن هم ایمان میدارند؟ کسیکه از این انکار میکند

ع ۱۴ ۹ ۱۴

فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۲۱﴾ ع يٰبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ

پس آن گروه ایشانند | زیان کاران | ای بنی اسرائیل! | یاد کنید | نعمتهائی ما | آن که

آنها خود ایشان زیان میکنند، ای اولاد یعقوب علیه السلام آن نعمتهائی مارا یاد کنید آنکه ما انعام کردیم بر شما،

اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّىْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۲۲﴾ وَاتَّقُوْا

انعام کردیم | بر شما | و آنکه فضیلت دادیم شما را من | به جهانیان | و بترسید

ما انعام کردیم برشما، و اینکه شمارا برهمه جهانیان برتری داده بودیم و از آن روز۔

يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ

ازآن روز | که بکارنه آید | هیچ کسی ازهیچ کسی | درهیچ چیز | وقبول کرده نه میشود | ازوی کدام بدل

که بکار نه می آید یک نفس نفس دیگری را، و نه کدام بدلهٔ او پذیرفته میشود

وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ

ونفع نه دهد اورا | شفاعت | ونه امداد ایشان کرده میشود | وهنگامیکه بیازمود | ابراهیم را

و نه به او نفع دهد کدام سفارش، و نه هیچ قسم امداد ایشان کرده میشود، و یاد کن وقتیکه از ابراهیم

رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّيْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ

رب خود | به چندسخنها | پس پوره کرداو آن | گفت | هرآینه من گرداننده ام | شمابرای همه مردم

رب در چند سخن امتحان او گرفت، پس او همه احکام را پوره نمود، پس خداوند فرمود که من شمارا امام مردم

اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ؕ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٢٤﴾

پیشوا | گفت | وازفرزندان من هم | گفت | نه میرسد | وعدهٔ من | ستمگاران را

میگردانم، ابراهیم گفت و اولاد من هم؟ الله فرمود (درست است) مگر ستمگاران در عهد من داخل نیستند۔

وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ؕ وَاتَّخِذُوْا

وهنگامیکه ماساختیم | کعبه را | جای عبادت | برای مردم | وجای امن | وبگیرید

و یاد کن وقتیکه ما خانه کعبه را مرکز عبادت و جای امن ساختیم و حکم کردیم

مِنْ مَّقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ؕ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ

ازمقام | ابراهیم | جای نماز | وماحکم دادیم | ابراهیم را | واسماعیل را

که مقام ابراهیم را جای نماز بگردانید، و ما از ابراهیم و اسماعیل عهد گرفتیم

اَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿١٢٥﴾

که شما پاک نگهدارید | خانهٔ من | برای طواف کنندگان | وبرای اعتکاف کنندگان | ورکوع وسجده کنندگان

که شما خانهٔ من را برای طواف کنندگان، اعتکاف کنندگان، و برای رکوع و سجده کنندگان پاک و صفا نگهدارید

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ

وهنگامیکه گفت | ابراهیم | ای پروردگار من! | بساز | این شهر را | باامن | وروزی ده

ووقتیکه ابراهیم گفت ای پروردگار من! این شهر را جای امن بگردان،

اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

ساکنان آن را | ازمیوه ها | کسیکه | ایمان آورد | ازایشان | به خدا | وبه روز

و در این برای ساکنان آنانکه به الله و به روز آخرت ایمان آوردند

الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهٗٓ

آخرت | گفت | وکسیکه انکارکند | پس فائده میدهم اورا | اندکی | باز | ناچارگردانم اورا

ایشان رابرای خوراک میوه ده الله فرمود و کسیکه کافر گردد اورا هم تا یک مدت فائده میدهم باز اورا به جهنم میرسانم،

إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾ وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ

به عذاب جهنم | وبد | مرجع است | وهنگامیکه بلند میکرد | ابراهیم | بنیادهای

و جهنم جای بد سکونت است، و یاد کن وقتیکه ابراهیم و اسماعیل بنیاد های

مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ ۖ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ

ازکعبه | واسماعیل | ای رب ما | قبول کن | ازما | هرآینه توئی شنوا

بیت الله را بلند میکردند (و دعاء را میخواستند که) ای پروردگار ما این خدمت مارا قبول کن هر آینه تو شنوا

الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا

دانا | ای پروردگار ما | بگردان مارا | فرمانبردار | ترا | وازاولاد ما هم

و دانائی ای پروردگار ما! هر دو ما تابعدار و فرمانبردار خود بگردان، و در اولاد ما هم

أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ۖ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ

یک گروهی | فرمانبردار | بخود | وبنما مارا | طریقه های حج ما | وتوبه مارا قبول کن | هرآینه توئی

یک گروهی فرمانبردار بساز، و مارا طریقه های عبادت ما بنما، و توبهٔ مارا بپذیر هر آینه تو

التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا

قبول کننده توبه | ومهربان | ای پروردگار ما | وبفرست | درایشان | پیغمبری | ازایشان | که بخواند

توبه قبول کننده و رحم کننده هستی۔ ای پروردگار ما! در ایشان از ایشان یک رسول بفرست که ایشان را احکام تو بخواند،

عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۗ إِنَّكَ أَنْتَ

برایشان | آیات تو | وبیاموزد ایشان | راکتاب | ودانائی | وپاک کند ایشان | هرآینه توئی

و تعلیم (قرآن مجید) و دانشمندی را بیاموزند، و از گناه ها پاک میسازند هر آینه تو

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ۚ ع ١٥

غالب | صاحب حکمت | وکیست | که روبگرداند | ازملت ابراهیم | مگرغیر | ازآن | که احمق کرده خودرا

غالب و خداوند حکمت هستی، و از ملت ابراهیمی کی روگردانیده میتواند غیر از کسیکه خود را کم عقل کرده باشد،

وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾

وهرآینه | ما برگزیدیم اورا | دردنیا | وهرآینه او | درآخرت | ازنیکان است

و ما ابراهیم را در دنیا هم برگزیده بودم و در آخرت هم از گروه نیکان میباشد

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ

یاد کن وقتیکه گفت | اورا | رب او | که منقاد شو | گفت | منقاد شدم | به پروردگار عالمیان | ووصیت کرد

و یاد کن وقتیکه ابراهیم را رب او فرمود به حکم من منقاد شود او گفت به خالق همه جهان گردن نهادم باز وصیت

بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ ۖ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ

ازاین سخن | ابراهیم | پسران خودرا | ویعقوب هم | ای پسران من | هرآینه خدا | برگزید

این سخن ابراهیم، و نواسه و یعقوب هم به اولاد خود کرده بوده که ای اولاد من! هر آینه خداوند

لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٣٢﴾

برای شما | این دین را | پس هرگز نمیرید شما | مگر در حالیکه شما | مسلمانان باشید

برای شما دین اسلام برگزیده است، پس شما تا رسیدن مرگ مسلمانها باشید۔

اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ الْمَوْتُ اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ

آیا شما حاضر بودید | وقتیکه حاضر شد | یعقوب را | مرگ | وقتیکه گفت | به فرزندان خود

باز آیا شما در آن وقت حاضر بودید هنگامیکه وقت آخری یعقوب رسید و زمانیکه او از پسران خود

مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ بَعْدِيْ ؕ قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ

کرا عبادت میکنید؟ | بعد از من | آنها گفتند | ما عبادت میکنیم | معبود ترا

پرسید که بعد از من عبادت کی را میکنید؟ ایشان گفتند ما هم عبادت آن ذات یگانه را میکنیم آنکه تو

وَ اِلٰهَ اٰبَآئِكَ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ

و معبود پدران ترا | که ابراهیم | و اسماعیل | و اسحٰق اند | که معبود است یک

و پیشوایان تو کرده بودند یعنی ابراهیم، اسماعیل، اسحٰق بودند

وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا

و ما هم | برای او | فرمانبرداریم | آن گروهی بودند | که گزشتند | برای آنها است | آنچه

و ما هم فرمانبردار او میباشیم، این یک گروهی بودند که گزشتند اعمال

كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٣٤﴾

کسب کردند آنها | و برای شما است | آنکه شما کسب کردید | واز شما پرسیده نمیشود | از آنچه | ایشان میکردند

آنها به ایشان نفع میرساند، و اعمال شما به نفع شما می آید و از شما دربارهٔ اعمال آنها پرسیده نه میشود

وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ؕ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ

وگفتند | شوید | یهود | یا نصاری | که تا راه یابید | بگو | نی بلکه | ما بر ملت ابراهیم میباشیم

و ایشان میگویند، یهود و یا نصاری شوید تا راه یابید برای آنها بگو که درپیروی ملت ابراهیم حدایت است

حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٣٥﴾ قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ

که قبول کننده یک خدا بود | و نه بود | از مشرکین | بگوئید شما | ایمان آوردیم ما | به خدا | و آنچه

که بندهٔ یک خدا بود (مثل شما) مشرک نبود بگوئید که ما بر الله ایمان میداریم و برآن کتاب که بسوی

اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ

فرود آورده شده بسوی ما | و آنچه | فرود آورده شده | بسوی ابراهیم | و اسماعیل | و اسحٰق | و یعقوب | علیهم

ما فرود آورده شده است، و بر آن کتب هم که بسوی ابراهیم، اسحاق، و یعقوب السلام

وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَمَآ اُوْتِيَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ

و به اولاد او | و چیز یکه داده شده بود | موسیٰ | و عیسیٰ را | و چیز یکه داده شده بود | دیگر پیغمبران را | از جانب پروردگار ایشان

و بسوی اولاد آنها فرود آورده شده است، و برآن کتب که بسوی موسی و عیسی و به همه انبیاء که از جانب رب به آنها داده شده بود

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٦﴾ فَاِنْ اٰمَنُوْا

مافرق نمیکنیم | درمیان هیچ یک | ازایشان | میکنیم | وما | برای او | فرمانبرداریم | پس اگرایمان آوردند آنها

ما در میان ایشان در یکی هم فرق نه میکنیم، و مافرمانبردار او هستیم، پس اگر این مردم مثل

بِمِثْلِ مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ

مثلیکه شما ایمان آوردید | به آن | پس آنها همه راه یافتند | واگر | روگردانیدند | پس هرآینه ایشان

که شما ایمان آوردید ایشان هم ایمان آرند، پس هر آینه ایشان راه یافتند، پس اگر آنها پشت کردند باز این از ایشان

فِيْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٣٧﴾

درخلاف اند | پس کافی است اے محمد ترا الله درمخالفت ایشان | واوست | شنوا | دانا

ضد بی جا است، ای پیغمبر! برای نجات از شر ایشان برای تو خدا کافی است۔ او شنوا و داناست

صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۖ وَّنَحْنُ لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿١٣٨﴾

رنگ خدا | وکیست | بهتر | ازخدا | دررنگ دادن | وما | اوراعبادت میکنیم

ما رنگ خدا را قبول نمودیم و از رنگ خداوند رنگ که بهتر است؟ و ما تنها عبادت او را میکنیم

قُلْ اَتُحَآجُّوْنَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَآ اَعْمَالُنَا

بگو | آیا مخاصمه میکنید باما | درشان خدا | حال آنکه او پروردگار ما است | ورب شما | وبرای ما | اعمال ما است

بگو آیا باما در شان خداوند مخاصمه میکنید؟ حال آنکه او رب ما است و رب شما هم برای ما اعمال ما

وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ﴿١٣٩﴾ اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ

وشماراست | اعمال شما | وما | به اخلاص عبادت او میکنیم | آیا میگوئید | هرآینه | ابراهیم

است و برای شما اعمال شما و ما بندگان مخلص او هستیم آیا شما میگوئید که ابراهیم

وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ۗ قُلْ

واسماعیل | واسحاق علیهم | ویعقوب | واولادهٔ او | بودند | یهود | یانصاری | بگو

اسماعیل، اسحاق، یعقوب علیهم السلام و اولادهٔ او یهود و یا نصاری بودند برای آنها بگو

ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ۗ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ

آیا شما | داناتر اید | یا خدا | وکیست | ستمگارتر | ازکسیکه | پوشد | شهادتی | نزداو

آیا شما دانا تر اید یا الله و کیست ستمگار تر از آن که شهادت خداوند (ج) همرا اش باشد و او

مِنَ اللّٰهِ ۗ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا

از جانب خدا | ونیست خدا | بی خبر | ازآنچه شما میکنید | این گروهی است | که بتحقیق گذشتند | برای ایشان است

آن را پنهان میکند، و خداوند از اعمال شما بی خبر نیست آن یک گروهی بود که گزشتند اعمال آنها

ع ١٦ ١٢ ٢ مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤١﴾

اعمال ایشان | وبرای شما | اعمال شما | ازشما پرسیده نمیشود | ازآنچه | ایشان میکردند

به نفع آنها می آید، و اعمال شما به نفع شما می آید و از شما دربارهٔ اعمال آنها هیچ پرسیده نه میشود۔

سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰىهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي

زوداست که میگویند کم عقلان | ازمردم | چه چیز گردانید ایشان را | از آن قبله ایشان که

اکنون این مردم بی وقوف حتماً میگویند که مسلمان را کدام چیز از قبله خود (بیت المقدس) گردانید که

كَانُوا عَلَيْهَا ۭ قُلْ لِّلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۭ يَهْدِيْ مَنْ

بودند ایشان برآن | بگو | خاص خدا راست | مشرق | ومغرب | راه مینماید | آن را

تا هنوز بر آن بودند (ای پیغمبر!) بگو مشرق و مغرب خاص خدا را است، و دربارهٔ کسیکه

يَّشَاۗءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝۱۴۲ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا

که بخواهد | بسوی راه راست | وهم چنین | ساختیم شمارا | یک امت معتدل | برای اینکه تا باشید

بخواهد اورا بسوی راه راست روان میکند، وهم چنین (ای مسلمانها!) ما شما را یک گروه بهتر

شُهَدَاۗءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ۭ

گواهان | برمردم | وباشد | رسول | برشما | گواه

ساختیم تا بر مردم گواهان باشید (و رسول خدا) گواه بر شما

وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِيْ كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ

وما مقرر نگردانیدیم | قبله آنکه | بودی برآن | مگر | برای اینکه معلوم کنیم ما | که

باشد و ما آن قبله که تو (در مکه) بسوی آن نماز میخواندی به این سبب باز

يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰي عَقِبَيْهِ ۭ وَاِنْ كَانَتْ لَكَبِيْرَةً

پیروی میکند | پیغمبر را | از آن کسی | که باز میگردد | برهر دو پاشنهٔ خود | وهر آینه این سخن سنگین است

مقرر ساختیم تا معلوم شود که کیست تابعدار پیغمبر و کیست که باز میگردد به پاشنهای خود

اِلَّا عَلَي الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ۭ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ۭ

مگر | برآنانکه | راه نموده است | الله | وخداوند ضائع نمیکند | ایمان شما

و هر آینه این سخن بسیار سنگین بود مگر برآن مردم هیچ سنگین نبود

اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝۱۴۳ قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ

هرآینه الله | برمردمان | هرآینه مهربان | بخشانیده است | هرآینه | مامی بینیم | گردانیدن | روی ترا

به آنانکه خدا راه نموده باشد (و یاد داشته باشید) خداوند چنین نیست که (ایمان و اعمال شما را ضائع کند هرآینه خداوند به مردم

فِي السَّمَاۗءِ ۚ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰىهَا ۠ فَوَلِّ

بسوی آسمان | پس هرآینه میگردانیم ترا | بسوی آن قبله | آنکه دوست داری آن را | پس بگردان

بسیار مهربان با رحم است ای پیغمبر! ما می بینیم که تو بار بار بسوی آسمان می بینی

وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۭ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ

روی خویش را | بطرف | مسجد حرام | ودرهرجایکه | باشید شما | پس بگردانید | روهای تان را

پس ماهر آینه ترا بسوی آن قبله میگردانیم آنکه تو دوست داری پس روی خود را بسوی مسجد حرام (کعبه)

شَطْرَهٗ ؕ وَاِنَّ الَّذِیْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَیَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ

بسوی آن | وهرآینه انانیکه | داده شده آنهارا | کتاب تورات | هرآینه میدانند | که یقیناً آن حق است

بگردان (وای مسلمانها!) در هر جا یکه شما باشید پس روی خویش را بسوی مسجد حرام (کعبه) بگردانید

مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا یَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۴﴾ وَلَىِٕنْ اَتَیْتَ

ازطرف پروردگارایشان | ونیست خدا | بی خبر | ازآنچه | ایشان میکنند | واگر | بیاری تو

و به آنانیکه کتاب داده شده ایشان یقیناً میدانند که (تبدیل قبله) از طرف رب ایشان

الَّذِیْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰیَةٍ مَّا تَبِعُوْا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَاۤ اَنْتَ

ایشان را | که به آنها داده شده | کتاب هرنوع دلیل | بازهم قبول نه میکنند | قبلهٔ ترا | ونه توئی

بالکل حق است و خداوند بی خبر نیست از آنکه ایشان میکنند و اگر تو به آنانکه به ایشان کتاب

بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ؕ وَلَىِٕنِ

پیروی کننده | قبلهٔ ایشان | ونیست | بعضی ایشان | پیروی کننده | قبلهٔ دیگران | واگر

داده شده همه ادله را پیش کنی باز هم قبلهٔ ترا قبول نه کنند و نه تو قبله ایشان را

اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ اِنَّكَ

پیروی کردی تو | خواهشات ایشان را | بعدازآنکه که | آمده است ترا | ازعلم | هرآینه تو

قبول کرده میتوانی۔ و ایشان درمیان خود هم قبله یکی دیگر را قبول نمیدارند و اگر تو از این

اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِیْنَ ﴿۱۴۵﴾ اَلَّذِیْنَ اٰتَیْنٰهُمُ الْكِتٰبَ یَعْرِفُوْنَهٗ

دراین وقت ازستمگاران میباشی | آنانیکه | ماداده بودیم ایشان را | کتاب | میشناسد ایشان آن رسول را

علم روشن آمدن باز هم خواهشات ایشان را پیروی کردی درزیان کاران حساب میشوی۔

كَمَا یَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ ؕ وَاِنَّ فَرِیْقًا مِّنْهُمْ لَیَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ

چنانکه می شناسند | فرزندان خودرا | وهرآینه | گروهی | ازایشان هرآینه پنهان میکنند | سخن راست وایشان

به آنانکه ما کتاب داده ایم ایشان آن (نبی) را چنین می شناسند چنانچه

یَعْلَمُوْنَ ﴿۱۴۶﴾ اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِیْنَ ﴿۱۴۷﴾

میدانند | این حق است | از جانب پروردگارتو | پس مباش | ازشک کنندگان

فرزندان خویش را می شناسند و باز هم در ایشان یک گروهی معه علم حق

وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّیْهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَیْرٰتِ ؕ

وهرکسی را | یک طرف (مقرر) است | که اوروی کنندهٔ آن است | پس بشتابید | درنیکوئی ها

پنهان میکند این (تحویل قبله) از طرف خداوند سخن برحق است پس در این باره هیچ شک و شبه مکن و هرکسی را۔

اَیْنَ مَا تَكُوْنُوْا یَاْتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمِیْعًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ

هرجا که شما میباشید | می آرد | شمارا خدا همه | هرآینه خدا | برهرچیز

برای او یک جهت است که او به آن جهت روی میکند پس شما درکارهای نیکی بشتابید در هر جا یکه باشید

وقف لازم

ع ۱۷ وقف منزل

صلی اللہ علیہ وسلم وقف النبی

قَدِيْرٌ ﴿۱۴۸﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ

توانا است | واز هر جا که | بیرون روی | پس بگردان | روی خودرا | به طرف | مسجد حرام

خداوند(ج) همهٔ شما را یک جای میکند، هر آینه خدا به هر کاری توان دارد و از هر جایکه تو

وَاِنَّهٗ لَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۹﴾

وهر آینه این | حقا حق است | از جانب پروردگارتو | ونیست خدا | بی خبر | از آنچه | شامیکنید

بیرون روی (در سفر) از آن جای در نماز بسوی مسجد حرام (در نماز) روی کن زیرا که این فیصله

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ

واز هر جا که | بیرون روی | پس بگردان | روی خودرا | به طرف | مسجد حرام

رب تو است برحق، و خداوند(ج) از اعمال شما بی خبر نیست (و ای نبی!) در هر جای

وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ۙ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ

وودر هر جا یکه | باشید شما | پس بگردانید | روهای خودرا | طرف آن | برای اینکه نباشد | مردم را

که شما میباشید از آن جای در نماز بسوی مسجد حرام روی کنید و ای مسلمانها! در هر جای

عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ

برشما | کدام الزام | مگر آنانیکه | ستم کردند | ازایشان | پس مترسید ازایشان

که شما میباشید، پس به آن طرف برابر توجه کنید (حکم تحویل قبله به خاطر این که) الزام نه آید بالای شما غیر از آن مردم که

وَاخْشَوْنِيْ وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِيْ عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿۱۵۰﴾ كَمَآ

وبترسید از من | تا که تمام کنم | نعمت خویش را | برشما | وبرای اینکه شما | راه یابید | چنانچه

در ایشان بی انصاف میباشند، پس شما هیچ وقت از ایشان مترسید و تنها از من

اَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ يَتْلُوْا عَلَيْكُمْ اٰيٰتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ

فرستادیم | درشما | یک رسول | ازشما | که تلاوت میکند | برشما | آیاتهای ما | وپاک میسازد شمارا

بترسید برای اینکه نعمتهای خویش را بالای شما تمام کنم و برای اینکه شما راه یابید این تبدیل قبله

وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۵۱﴾

وتعلیم میدهد شمارا | کتاب | وحکمت | وتعلیم میدهد شمارا | ازآنچه نه بودید | دانستن آن را

هم) یک چنین نعمت است) مانند آن رسول که از شما در شما فرستادیم که بشما احکام ما تلاوت میکند و شما را

فَاذْكُرُوْنِيْٓ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوْا لِيْ وَلَا تَكْفُرُوْنِ ﴿۱۵۲﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

پس یاد کنید مرا | که من یاد کنم شمارا | وشکر کنید | مرا | وناسپاسی من نکنید | ای مؤمنان!

پاک میسازد و تعلیم کتاب و حکمت به شما میدهد و به شما تعلیم چنین سخنها میدهد که بشما معلوم

اسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۵۳﴾ وَلَا تَقُوْلُوْا

یاری خواهید | به صبر | ونماز | هر آینه خدا | باصابران است | ونه گویید

نبود پس شما من را یاد کنید و ما شمارا- یاد میکنیم و شکر من را بکشید و ناسپاسی مکنید

لِمَنْ يُّقْتَلُ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ ؕ بَلْ اَحْيَآءٌ وَّلٰكِنْ لَّا تَشْعُرُوْنَ ﴿۱۵۴﴾

کسی راکه | شهید شود | درراه خدا | مردگان | بلکه آنها زنده اند | لیکن | شما نه میدانید

ای مؤمنان (در هر مصیبت) بر صبر و به نماز یاری بخواهید هر آینه خداوند با صابران

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوْعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ

وهرآینه بیازمایم شمارا | به چیزی | ازترس | وگرسنگی | ونقص | ازمالها

است و به آن مردم که در راه خدا کشته شوند مردگان نگوئید

وَالْاَنْفُسِ وَالثَّمَرٰتِ ؕ وَبَشِّرِ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۵۵﴾ الَّذِيْنَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ

وجانها | ومیوه ها | ومژده ده | صابران را | آنانیکه | چون برسدایشان را

ایشان (در حقیقت) زنده اند لیکن شما نه میدانید و ما حتماً در خوف و

مُّصِيْبَةٌ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ﴿۱۵۶﴾ ؕ اُولٰٓئِكَ

کدام مصیبت | پس گویند | هرآینه مابرای خدائیم | وهرآینه مابسوی او | رجوع کنندگانیم | این گروه

گرسنگی و در نقصان اموال و نفسها و میوه ها آزمایش شما میکنیم و ای پیغمبر!

عَلَيْهِمْ صَلَوٰتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۟ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُوْنَ ﴿۱۵۷﴾

که برایشان است | مهربانی ها | ازجانب پروردگارایشان | ورحمت | واین گروه ایشان | راه یافتگانند

مژده ده صابران را۔ ایشان آنانکه برسد ایشان را کدام مصیبت پس (بجای فریاد و گریه) میگویند که ماهم

اِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ

هرآینه صفا | ومروه | ازنشانهای خدااست | پس هرکه | حج | خانه کعبه کند یاعمره کند

مال خداهستیم وهمه ما بسوی او رجوع میکنیم پس این گروه اند که بر ایشان است مهربانی از جانب رب ایشان

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَّطَّوَّفَ بِهِمَا ؕ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ

پس نیست گناهی | بروی | که طواف کند | به هردو | وهرکه | به خوشی کند نیکی | پس هرآینه | الله

و رحمتها میباشد۔ و فقط تنها این مردم به راه راست میباشند هر آینه صفا و مروه در نشانهای عبادت رب

شَاكِرٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۵۸﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ

قدردان زیاد | داناست | هرآینه | آنانیکه | می پوشانند | آنچه را | فروفرستادیم | ازاولهٔ آشکارا

شامل میباشد پس کسیکه حج خانه کعبه را اداء میکند و یا عمره میکند پس بالای او کدام گناه

وَالْهُدٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا بَيَّنّٰهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتٰبِ ۙ

وراه نمائی | بعدازآنکه | مابیان کردیم آن را | برای مردم | درکتاب

نیست که وی درمیان این دو جای سعی کند و هر که به خوشی خود نیکی کند پس الله یقیناً قبول کننده

اُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُوْنَ ﴿۱۵۹﴾ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ

آن گروه | لعنت میکند ایشان را | الله | ولعنت میکند ایشان را | لعنت کنندگان | مگرآنانیکه

و به هر چیزی داناست کسیکه آیاتهای آشکارا نازل شده مارا و تعلیم هدایت

تَابُوْا وَاَصْلَحُوْا وَبَيَّنُوْا فَاُولٰٓئِكَ اَتُوْبُ عَلَيْهِمْ

توبه کردند | ودرست کردند عمل خویش را | وبیان کردند | پس آن گروه | قبول میکنم توبهٔ ایشان را

رامی پوشانند، بعد از آنکه ما برای (فائده) مردم در کتاب خود به طریقهٔ درست

وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿۱۶۰﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ

ومن قبول کننده توبه ام | مهربان | هرآینه آنانیکه | انکار میکنند | ومردند | درحالیکه کافر بودند

واضح کرده ایم، پس بالای ایشان خدا هم لعنت میکند، و همه لعنت کنندگان هم بر آنها لعنت میکنند

اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿۱۶۱﴾ خٰلِدِيْنَ

آن گروه | برایشان که لعنت | خدا است | وفرشتگان | ومردم همه | همیشه باشند ایشان

لیکن هرآینه کسیکه توبه کند، وعمل خود را درست کند (وکدام تعلیم را که پنهان میکردند آن را آشکارا نمایند) پس من ایشان را

فِيْهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿۱۶۲﴾

درآن | سبک نه میشود | ازایشان | عذاب | ونه ایشان را | مهلت داده شود

معاف میکنم، و من توبه قبول کنندهٔ مهربان هستم هرآینه آنانکه انکار کردند و در حالت انکار

وَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿۱۶۳﴾ اِنَّ ع ۱۹ ۳

ومعبودشما | معبود یک است | نیست هیچ معبودی | غیرازاو | بخشانیده | مهربان است | هرآینه

مردند، پس بر ایشان لعنت خداوند و از فرشتگان، و لعنت همه مردم میباشد

فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِيْ

درپیدائش | آسمانها | وزمین | ودررفتن آمدن | شب | وروز | ودرکشتیها یکه

ایشان درآن لعنت همیشه میباشند ونه از ایشان عذاب سبک کرده میشود

تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

میرود | دردریا | به آن چیزها | که نفع میدهد | مردم را | ودرآن که | فروفرستاده الله

و نه به ایشان مهلت داده میشود و ای مردم! معبود شما معبود یک است غیر از وی

مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ

ازآسمان | ازآب | پس زنده گردانید | برآن | زمین را | بعدازمرگ آن | وپراگنده ساخت

معبود دیگری نیست، بسیار بخشاینده مهربان است، هر آینه در پیدایش آسمانها و زمین

فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۖ وَّتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ

درآن | ازهر | جنبنده | ودرتقلیب بادها | ودرابرها | مسخرشده | درمیان

و در رفتن و آمدن شب و روز، و در زیادت و قلت آن و درآن کشتیها یکه در دریا ها

السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۱۶۴﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ

آسمان | وزمین | هرآینه نشانهاست | آن مردم را | که عقل دارند | وازمردمان | کسی است که میگیرد

سامان فائده مردم را می آرد ومی بردارد، و درآن آبیکه خداوند آن را از بالا فرود می آرد

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

بجز خدا | شرکاء | دوست میدارند ایشان را | مانند محبت خدا | وآنانیکه | ایمان آوردند

و بذریعهٔ آن زمین خشک را زنده مینماید و درآن هر قسم جانور

اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ ؕ وَلَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ ۙ

ایشان محبت زیاد همراه خدا دارند | کاش که می دیدند | ازکسانیکه | ستم کردند | وقتیکه معاینه کنند | عذاب

پراگنده ساخت، و در تقلیب بادها و در ابرها که درمیان آسمان و زمین مسخر میباشد، و در حالت معلق

اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ ﴿۱۶۵﴾ اِذْ تَبَرَّاَ

که هرآینه قوت همه نزد خدا است | وهرآینه خدا | سخت | عذاب کننده است | وقتیکه بیزار شوند

در این همه دلائل است برای آن قومیکه عقل دارند، و در مردم برخی چنین هم میباشند که غیر از خدا

الَّذِيْنَ اتُّبِعُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا وَرَاَوُا الْعَذَابَ

آنانیکه | پیروی آنها شده است | ازآن کسانیکه | پیروی ایشان کردند | وایشان ببینند | عذاب را

چیز های دیگری راهم با او شریک و برابر میسازند و آن را چنین دوست میدارند مانند که محبت باخدا کردن میباشد

وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْاَسْبَابُ ﴿۱۶۶﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا لَوْ اَنَّ لَنَا

وبریده شود | ازآنها | تعلقات | وگویند | آنانیکه پیروی کردند | کاش مارا

و آنانکه به خدا ایمان میدارند به ایشان هم محبت خدا از همه زیاد میباشد۔ و کاش که به ستمگاران انداز میبود

كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوْا مِنَّا ؕ كَذٰلِكَ يُرِيْهِمُ

بازگشتی باشد | تابیزارشویم | ازایشان | چنانچه بیزارشدند آنها | ازما | هم چنین | می نمایاند ایشان را

وقتیکه ایشان عذاب را ببینند، و قبول دارند که همه قوت و قدرت تنها به یک ذات است و اینکه خداوند (ج)

اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرٰتٍ عَلَيْهِمْ ؕ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ مِنَ النَّارِ ﴿۱۶۷﴾ ع

خدا | اعمال ایشان | پشیمانیها | برایشان | ونیست ایشان | بیرون آیندگان | ازدوزخ

در عذاب دادن بسیار سخت است آن وقت را (کمی یاد کنید) وقتیکه آن مردم که پیروی آنها شده است از پیروی کنندگان

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ كُلُوْا مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّلَا تَتَّبِعُوْا

ای مردمان! | بخورید | ازآنچه | درزمین است | حلال پاکیزه | وپیروی نکنید

خود اظهار برائت کنند و هنگامیکه ایشان عذاب را بچشم سر خود ببینند و هم رشتها و وسیلهٔ آنها

خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۶۸﴾ اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ بِالسُّوْٓءِ

گام های شیطان را | هرآینه | شمارا | دشمن ظاهر است | هرآینه او حکم میکند | به بدکاری

قطع گردد، و آنانکه پیروی ایشان را در دنیا میکردند گویند که کاش مارا دوباره باز گشت میبود

وَالْفَحْشَآءِ وَاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۶۹﴾

وبه بی حیائی | وآن که | بگوئید | برخدا | آن سخنی | که شما نمیدانید

پس ما هم از ایشان چنین بیزار میشدیم چنانچه از ما بیزار شدند هم چنین خداوند (ج) ایشان را اعمال ناپسندیدهٔ ایشان برای حسرت و

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا

ووقتیکه گفته شود | بایشان | که پیروی کنید | آنچه فرو فرستاده | الله | میگویند (نی) بلکه پیروی میکنیم | آنچه را

پشیمانی پیش میکند و به هیچ صورت از دوزخ بیرون کرده نمی باشند۔ ای مردم!

أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۗ أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا

که یافته ایم | بر آن | پدران خودرا | آیا اگر که باشد | پدران واجداد ایشان | که نه میدانند | چیزی را

بر سر زمین که کدام چیز های حلال و پاکیزه موجود است آن را بخورید، و به راه خود ساخته شیطان

وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا

ونه راه راست را یافتند | ومثال | آنانیکه | کفر کردند | مانند آن کسی است | که صدا میکند به آنچه

پیروی مکنید، هر آینه وی دشمن آشکارا شما است او به شما حکم

لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً ۚ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾

که نه میشنود | مگر دعاء | وآواز را | کرند | گنگند | کورند | پس آنها | هیچ نه میدانند

بدی و بی حیائی میکند (و به شما تعلیم این میدهد) که به خدا چنین سخن ها بسته کنید که خود شما را هم علم آن نباشد

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ

ای مؤمنان! | بخورید | از چیز های پاکیزه | که داده ایم شمارا | وسپاس گوئید خدارا

ووقتیکه به آنها گفته شود که چیزیکه خدا نازل کرده است پیروی آن را بکنید

إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ

اگر هستید شما | خاص اورا | عبادت میکنید | هر آینه او | حرام گردانید بر شما | مردار | وخون را

پس میگویند ما بر آن راه میرویم که پدران خود را بر آن یافته دیده ایم۔ اگرچه پدران ایشان

وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ

وگوشت | خنزیر را | وآنچه | گفته شود بر آن (نام) | غیر الله | پس هر که | مجبور شود | نه سرکشی کننده باشد

به هیچ چیزی نه میدانند، و نه راه راست را یافته باشند (باز هم به راه ایشان میروند)

وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ

ونه از حد تجاوز کننده | پس گناهی نیست | بر آن | هر آینه خدا | بخشاینده | مهربان است | هر آینه آنانیکه

و مثال کافران مانند آن کسی است که به یک چنین چیزی صدا میکند که غیر از دعاء و آواز

يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ

می پوشند | آنچه | فرو فرستاده | الله | از کتاب | وبگیرند | در عوض آن | قیمت اندک

دیگر هیچ چیزی را نه میشنوند این مردم کر، گونگ و کورند به هیچ نه میدانند

أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ

این مردم | نه میخورند | در شکم های خود | مگر آتش را | وسخن نگوید بایشان | الله

ای مؤمنان! روزی حلال، و پاکیزهٔ مارا بخورید آن که داده ایم شمارا

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۪ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۴﴾ اُولٰٓئِكَ

درروز قیامت | ونه پاک کندایشان را | وبرای آنهااست | عذاب | دردناک | ایشان همان مردم است

و شکر خدارا بکنید اگر شما به راستی تنها اورا عبادت میکنید هر آینه خدا

الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ

آنانیکه | خریدند | گمراهی را | درعوض هدایت | وعذاب را | دربدلهٔ آمرزش | پس چه

بالای شما مردار خون گوشت خنزیر را و چنین ذبیحه که برآن نام غیر الله

اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿۱۷۵﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ؕ

صبر بزرگ است ایشان را | بردوزخ | این هم | برای اینکه خدا | فرود آورد | کتاب را | به صدق

یاد شده باشد حرام گردانیده شده است پس کسیکه نافرمانی کنندهٔ و از حد تجاوز کننده نباشد

وَ اِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِى الْكِتٰبِ لَفِىْ شِقَاقٍۭ بَعِيْدٍ ﴿۱۷۶﴾ ع ۱۱ ۱۲ ۵

و | هرآینه | آنانیکه | اختلاف نمودند | درکتاب | هرآینه واقع شدند درضد | بسیاردور

پس اگر در حالت مجبوریت آن را استعمال کند پس بروی گناهی نیست هر آینه خداوند بخشنده مهربان است آنانکه

لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

نیست نیکی | اینکه بگردانید شما | روهای خویش را | طرف مشرق ومغرب

آن احکام را که خداوند(ج) در کتاب خود نازل کرده است پنهان میکند و در عوض آن

وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ

لیکن نیکی این است | که ایمان بیارید | بخدا | وبرروز قیامت | وبرفرشتگان | وبرکتب ها

فائده ناچیز دنیا را میگیرد ایشان در حقیقت چیزی نه میکنند فقط شکمهای خود را

وَالنَّبِيّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى

وبرپیغمبران | وبدهد | مال را | درمحبت او | خویشاوندان را | ویتیمان را

به آتش پر میکنند و خداوند با ایشان در روز قیامت (از قهر) سخن نه میگوید و نه ایشان را از گناه پاک

وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ وَفِى الرِّقَابِ ۚ

ومسکینان را | ومسافران را | وسوال کنندگان را | وخلاصی گردنها

کند و برای آنها عذاب دردناک میباشد این همان مردم اند که دربدلهٔ هدایت گمراهی

وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا ۚ

وبرپادارد | نمازرا | ومیدهد | زکواة را | وکه پوره کنندگان اند | بعهد خویش | وقتیکه عهد کنند

و در بدله بخشش عذاب گرفتند پس چگونه عجیبه مردم اند که به آتش جهنم راضی اند

وَالصّٰبِرِيْنَ فِى الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ؕ

وصبرکنندگان اند | درتنگ دستی | ودرسختی | ودروقت جنگ

این هم برای اینکه خداوند کتاب را به حق نازل کرده است و آنانکه در مسائل کتاب خداوند

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

آن گروه آنانند که | راست اند | وآن گروه | پرهیزگاران اند

اختلاف کردند ایشان در جدل تا دور رفتند این رانیکی گفته نه نمیشود که شما

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى ۖ

ای مؤمنان! | فرض کرده شد | برشما | قصاص | درکشتگان

روحهای خویش را به مشرق گردانید یا به مغرب بلکه نیکی این است که بنده

الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ ۚ

آزاد | دربدلهٔ آزاد | وغلام | درعوض غلام | وزن | دربدلهٔ زن

الله به روز آخرت به فرشتگان به کتب بر پیغمبران یقین راسخ داشته باشد

فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ

پس به کسیکه معافی کرده شد | ازطرف برادرش | چیزی | پس معاف کردن مناسب است | طبق دستور

و اینکه مال خویش را در محبت خدا به خویشاوندان نزدیک به یتیمان مساکین

وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ

واداء کردن هم مناسب است اورا | به نیکی | این | کمی است | ازجانب پروردگارشما

مسافران به سوال کنندگان و در آزادی گردنها خرچ میکنند و برپا میدارند نماز را

وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾

ومهربانی | پس کسیکه | تجاوزکرد | بعدازاین | پس اوراست | عذاب | دردناک

و زکات میدهند و آنانکه وعده میکنند آن را درست پوره میکنند و در تنگ دستی

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾

وبرای شما | درقصاص | زندگی است | ای دانشمندان | تاشما | پرهیزید

و تکلیف و در جنگ حق و باطل صابر میباشند این مردم به صدق نیکان اند

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ

فرض کرده شده | برشما | وقتیکه | بیاید | یکی رادرشما | مرگ

و این گروه مردم پرهیزگاران اند۔ ای مؤمنان برای شما دربارهٔ مردم کشتگان

إِنْ تَرَكَ خَيْرًا ۖ الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ۖ

اگربگذارد مال | پس وصیت کند | برای والدین | ونزدیکان را | به طریقه درست

حکم قصاص مقرر کرده شده است چنین که آزاد در بدلهٔ آزاد و در بدلهٔ غلام یک قاتل غلام

حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ

لازم شد | بر پرهیزگاران | پس کسیکه | بدل کند آن | بعدازآن که | شنید آن را

و در بدلهٔ (یک) زن یک زن قاتله باز اگر برای قاتل از برادر مقتول او از جانب ورثه کدام چیزی معافی

فَاِنَّمَآ اِثْمُهٗ عَلَى الَّذِيْنَ يُبَدِّلُوْنَهٗ ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۸۱﴾

پس هر آینه گناه | بر کسانیست که | بدل میکند آنرا | هر آینه | خدا | شنوا | داناست

کرده شد، پس فیصله خون بهاء به طریقه درست مناسب است، و اداء نمودن پول مناسب است این از جانب رب شما

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُّوْصٍ جَنَفًا اَوْ اِثْمًا فَاَصْلَحَ

پس هرکه | بترسد | از وصیت کننده | از طرف داری | یا گناهی | پس اصلاح کند

یک قسم سهولت و رحمت است، پس کسیکه بعد از این هم از حد تجاوز میکند، پس اورا عذاب دردناک

بَيْنَهُمْ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۸۲﴾ ع ۲۲ ۶ ۲

درمیان ایشان | پس نیست گناهی | بروی | هر آینه خدا | آمرزنده | مهربان است

مقرر است، و ای عقلمندان! برای شما در قصاص گرفتن زندگی است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ

ای مؤمنان! | فرض گردانیده شده | برشما | روزه | چنانچه فرض کرده شده

تا شما (از ریختاندن خون) منع شوید، وقتیکه در شما به کسی وقت مرگ بیاید و او در (وراثت)

عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿۱۸۳﴾ ۙ اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ۭ

برکسانیکه | پیش ازشما بودند | تاشما | پرهیزگاری کنید | چندروز | حساب است

مال و دولت را بگذارد، پس در حق والدین و خویشاوندان نزدیک وصیت منصفانه کند

فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ عَلٰي سَفَرٍ فَعِدَّةٌ

پس هرکه باشد | ازشما | بیمار | یا | درسفر | پس (حساب پوره کنید)

برای پرهیزگاران چنین وصیت نمودن ضروری است پس کسیکه بعد از شنیدن وصیت در آن تغیر و تبدیل کند

مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ۭ وَعَلَى الَّذِيْنَ يُطِيْقُوْنَهٗ فِدْيَةٌ طَعَامُ

درروزهای دیگر | وبرکسانیکه | به تکلیف روزه میگیرند | فدیه است | خوراک

پس گناه آن برآن مردم میباشد که در آن تغیر و تبدیل کرد هر آینه خدا شنوا و داناست، البته اگر کسی

مِسْكِيْنٍ ۭ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ ۭ وَاَنْ تَصُوْمُوْا

یک مسکین | پس هرکه | به خوشی کند نیکی | پس آن بهتر است | اورا | واگر روزه بگیرید

از خوف این سخن که وصیت کننده غلطی سهو و یا مرتکب گناه شده و او درمیان ورثه صلح کرد پس بروی کدام گناه

خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۴﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ فِيْهِ

بهتر است | شمارا | اگرشما میدانید؟ | ماه رمضان | آن است که نازل شده درآن

نیست هر آینه خدا بخشنده و مهربان است۔ ای مؤمنان بر شما روزه چنین فرض

الْقُرْاٰنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ ۚ

قرآن | که هدایت است | برای مردم | وسخنهای روشن | ازهدایت | وفرق کننده است

کرده شده چنانکه برکسانی که پیش از شما بودند فرض کرده شده بود تا شما از بدی نجات یابید

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا

پس هرکه | دریابد | درشما | آن ماه را | پس روزه گیرد آن را | وهرکه بود | بیمار

روزه چند روزهای حساب است، پس اگر در شما کسی بیمار باشد و یا در سفر باشد

أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ

یادرسفر | پس (حساب پوره کند) | ازروزهای دیگر | میخواهد | خدا | به شما

پس وی در روزهای دیگری این حساب پوره کند و کسیکه بسیار به تکلیف روزه میگیرد (مثل شیخ فانی) پس آنها فدیه

الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ۖ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ

آسانی | ونه میخواهد | به شما | سختی | وبرای اینکه شما پوره کنید | شمارا

بدهند (در بدلهٔ یک روزه) طعام یک مسکین (به شکم پر) و کسیکه به خوشی و رغبت خود خیرات زیاد بدهد پس آن برای

وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

وبرای اینکه به بزرگی یاد کنید | خدارا | به آنچه هدایت کرد شمارا | وتا شما | شکر کنید

او بهتر است، و گرفتن روزه برای شما زیاد بهتر است به شرط این اگر شما میدانید رمضان مبارک آن ماه است

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ

ووقتیکه سوال کند از تو | بندگان من | دربارهٔ من | پس هرآینه من | نزدیکم | قبول میکنم

که قرآن در آن نازل کرده شده آن که برای مردم رهنمائی، هدایت، و ذریعهٔ فرق درمیان حق و باطل

دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي

دعای | دعا کننده | وقتیکه از من بخواهد | پس باید قبول کنند حکم | مرا | وباید ایمان آرند بمن

پس کسیکه این مبارک ماه دریابد به اولازم است که وی روزهٔ آن را بگیرد و کسیکه

لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ

تاایشان | براه آیند | حلال کرده شد | برای شما | شب روزه | هم بستری

بیمار و یا در سفر میباشد، پس وی در روزهای دیگری (حساب روزه) را پوره کند۔ خداوند(ج) همراه شما نرمی۔

إِلَىٰ نِسَائِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ

بازنان تان | ایشان پرده است | برای شما | وشما | پرده هستید | برای ایشان

کردن میخواهد، و سختی کردن نه میخواهد (و این تعلیم برای اینکه) تا شما شمار روزه را پوره کنید

عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ

دانسته خدا | هرآینه شما | بودید که | خیانت میکردید | بانفسهای خود | پس توبه را قبول کرد

و بر این هدایت بزرگی خدارا بیان کنید، و شکر اورا اداء کنید و ای پیغمبر! وقتیکه

عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ ۖ فَالْآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا

ازشما | وعفوه کرد | ازشما | پس اکنون | مباشرت کنید بازنان | وبخواهید

بندگان من از تو دربارهٔ من سوال کنند بگو که من (به ایشان) نزدیکم وقتیکه یک دعا کننده از من

مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ

آنچه مقرر کرد الله | برای شما | وبخورید | وبنوشید | تا آشکار شود (صفا)

بخواهد ما آن را قبول میکنم لازم است که آنها احکام مرا قبول کنند و برمن یقین کنند تا ایشان راه راست یابند

لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۖ

برای شما | تار | سفید | ازتارسیاه | ازصبح

شمارا در شب روزه نزدیک بودن بازنان مباح است آنها برای شما پرده است

ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوْهُنَّ

بازتمام کنید | روزه را | تا (اول) شب | ونزدیک نشوید بازنان

و شما پردهٔ آنها هستید به خدا معلوم است که شما با نفسهای خود (پنهان)

وَاَنْتُمْ عٰكِفُوْنَ ۙ فِى الْمَسٰجِدِ ۗ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوْهَا ۗ

وقتیکه دراعتکاف بودید | درمسجد | این | حدودخدا است | پس به آن نزدیک نشوید

خیانت میکردید پس او توبه شمارا قبول نمود و شمارا معاف کرد اکنون با آنها در شب روزه مباشرت کرده

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿۱۸۷﴾

این چنین | بیان میکند | الله | آیات خودرا | برای مردم | تاایشان | پرهیزگار شوند

میتوانید وکدام (اولاد) که خداوند برای شما مقرر گردانیده است خواهش آن راهم کرده میتوانید غیراز این خوردن ونوشیدن درشب هم

وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوْا بِهَآ

وبخورید | مال های خودرا | دربین خود | بناحق | ورسانید | آن مال را

بکنید تا اینکه تار سفید صبح از تار سیاه شب آشکارا بشود و صبح طلوع کند۔

اِلَى الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا مِّنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ

بسوی حاکمان | تابخورید | یک حصه | ازمالهای مردم | به ستم

باز تا شام در روزه باشید (و دیگر اینکه) نزدیک نشوید بازنان وقتیکه شما در مساجد

وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۸﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ ۗ قُلْ هِىَ ع ۲۳ ۷

وحال آنکه شما | میدانید | ایشان پرسان میکنند ازشما | ازماههای (حج) | بگو | این

معتکف باشید این حدود مقرر کردهٔ خدا است به آن نزدیک هم نشوید هم چنین خدا به وضاحت

مَوَاقِيْتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَاْتُوا

اوقات مقرراست | برای مردم | وبرای حج | ونیست | نیکوئی | اینکه بیایید شما

آیاتهای خود را برای مردم بیان میکند تا ایشان از کارهای بد نجات یابند۔ و درمیان خود به ناحق مال

الْبُيُوْتَ مِنْ ظُهُوْرِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَاْتُوا

خانه های خودرا | ازپشت های آن | لیکن نیکوئی این است | کسیکه پرهیزگاری کند | وودرآیید

یک دیگری را نخورید و نه مال رابرای حکام به این نیت برسانید که یک حصه از مال مردم به ناجائز

الْبُيُوْتَ مِنْ اَبْوَابِهَا ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۱۸۹﴾

درخانه‌ها | ازدروازهای آن | وبترسید | ازخدا | تاشما | نجات یابید

بخورید، و حال آنکه شما میدانید (ای نبی!) مردم از تو دربارهٔ زیادت وقلت ماه تاب پرسان میکنند

وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ؕ

وجنگ کنید | درراه خدا | باکسانیکه | جنگ میکنند باشما | وتجاوز مکنید

بگو که این برای مردم نشانهٔ معرفت تاریخ و برای وقت حج است، و این نیکی نیست که شما

اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿۱۹۰﴾ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ

هرآینه خدا | دوست ندارد | تجاوزکنندگان را | وبکشید ایشان را | هرجاکه | بیابید ایشان را

خانه‌های خودرا ازطرف پشت می آیید، بلکه نیکی این است که انسان خویش را ازحرام بندکند. پس شما به خانه‌های خود مستقیما

وَاَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ

وخارج کنید ایشان را | ازآنجاکه | خارج کرده اند شمارا | وفتنه (شرک) | سخت تراست

از دروازه های آن بیایید، و از خدا بترسید تا کامیاب شوید و در راه خدا

مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى

ازکشتن | وجنگ مکنید باایشان | نزدمسجدحرام | تاآنکه

جنگ کنید باکسانیکه جنگ میکنند با شما و تجاوز مکنید خداوند تجاوز کنندگان را

يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ فَاقْتُلُوْهُمْ ؕ كَذٰلِكَ جَزَآءُ

جنگ کنند باشما | درآنجا | پس اگر | جنگ کنند باشما | پس بکشید ایشان را | این چنین | سزاء

خوش نه میدارد، و دشمنان را هر جاکه می یابید بکشید ایشان را و خارج کنید ایشان را از جاکه

الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۹۱﴾ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۹۲﴾

کافران است | پس اگرایشان منع شوند | پس هرآینه | خدا | آمرزنده | مهربان است

خارج کردند شمارا، و فتنهٔ کفر از قتل سخت تر است و با ایشان در اطراف مسجد حرام (کعبه)

وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ

وجنگ کنید باایشان | تاآنکه | باقی نماند | فتنه | وباشد (قائم) | دین

تا همان وقت جنگ مکنید تا وقتیکه ایشان جنگ نه میکنند و اگر ایشان در حرم هم باشما

لِلّٰهِ ؕ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۹۳﴾

خاص اورا | پس اگرایشان منع شوند | پس نیست سختی | مگر | برستمگاران

جنگ میکنند، پس شما هم ایشان را بکشید هم این جزاء منکرین است، باز اگر ایشان از (جنگ) منع شوند پس الله

اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمٰتُ

ماه | حرام | دربدلهٔ ماه | حرام است | ودرهمه حرمتها

بخشندهٔ مهربان است و با ایشان تا آن وقت جنگ کنید تا فتنه باقی نماند و دین خدا

قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوْا

قصاص است | باز کسیکه | تعدی کند | برشما | شماهم تجاوز کنید

پس اگر ایشان منع شوند پس بجز از ستمگاران سختی مکنید

عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۠ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

براو | مانند تجاوز او | برشما | وبترسید | ازخدا

ماه های حرام (یاحرمت) بدل آن ماه حرام است و رعایت چیزهای محترم برابر میباشد۔

وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۹۴﴾ وَاَنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

وبدانید | هرآینه خدا | باپرهیزگاران است | وخرچ کنید | درراه خدا

باز کسیکه بر شما تعدی کند، پس شما هم جواب آن تعدی بدهید چنانچه او زیادت

ع ۲۴ وَلَا تُلْقُوْا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۚ وَاَحْسِنُوْا ۚ اِنَّ

ومیفگنید نفسهای تان را | ازدست خود | درهلاکت | ونیکوئی کنید | هرآینه

کرد و در هر حال از خدا بترسید، و بدانید که خدا با پرهیزگاران است

اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۹۵﴾ وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ ۭ

اللہ دوست میدارد | نیکوکاران را | وتمام کنید | حج | وعمره | برای خدا

و مال را در راه خدا خرچ کنید و بدستهای خود نفسهای خود را در هلاکت۔ میفگنید

فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوْا

پس اگر | شامنع کرده شدید | پس لازم است آن چیزی که آسان باشد | ازقربانی | ومتراشید

و نیکی کنید، هر آینه خداوند آن مردم را خوش میدارد آنانکه نیکی میکنند، و حج و عمره را برای رضاء خدا

رُءُوْسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهٗ ۭ فَمَنْ كَانَ

سرهای تان را | تاآنکه | برسد | قربانی | بجای خود | پس هرکه باشد

پوره کنید۔ و اگر در راه منع کرده شدید، پس هر نوع قربانی را که بدست تان می آید بکنید

مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ بِهٖٓ اَذًى مِّنْ رَّاْسِهٖ فَفِدْيَةٌ مِّنْ صِيَامٍ

ازشما | بیمار | یااورا تکلیف باشد | ازسراش | پس فدیه دهد | ازروزه

و سرهای تان را تا آن وقت متراشید تا آنکه قربانی بجای خود برسد

اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ ۠ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ

یاازصدقه | ویاازقربانی | پس وقتیکه شما به امن شدید | پس کسیکه فائده گیرد | ازعمره

پس کسیکه از شما مریض باشد، و یا در سراش کدام تکلیف باشد او تراشیدن سر خود را میخواهد پس بطور

اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ

تاوقت حج | پس بروی لازم است آنچه آسان باشد | ازقربانی | بازکسیکه | نیابد (قربانی)

فدیه روزه گیرد و یا خیرات دهد، و یا قربانی کند باز وقتیکه به امن شدید پس کسیکه عمره

فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْ ؕ

پس لازم است که روزه گیرد | سه | روز | درایام حج | وهفت روز | وقتیکه بازگردید شما

با حج یک جای کند و فائده برداشتن بخواهد پس طبق قدرت خود قربانی کند و بکسیکه جانور قربانی

تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ اَهْلُهٗ

این | ده روزه | کامل است | این (حکم) | برای کسی است که | نباشد اهل وی

میسر نشود پس وی در ایام حج سه روز روزه گیرد و هفت روز در وقت باز گشتن خود این کامل

حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا

باشندگان | مسجد حرام | وبترسید | از خدا | وبدانید که

ده روزه شد این حکم برای آن کسیست که فامیل اش در نزدیکی مسجد حرام نباشد۔

اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿۱۹۶﴾ اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَّعْلُوْمٰتٌ ۚ ع ۸ ۲۴

هرآینه خدا | سخت | عذاب دهنده است | از حج | چند ماهی است | معلوم

و از خدا بترسید و بدانید که خداوند در عذاب دادن

فَمَنْ فَرَضَ فِيْهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوْقَ ۙ

پس کسیکه | لازم کرد بر جان خود | دراین ماها | حج | پس جائز نیست جماع با زنان تان | ونه گناه کردن

سخت است ماه های حج برای (همه) معلوم است پس کسیکه در این ماه ها ارادهٔ

وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ ؕ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ يَّعْلَمْهُ اللّٰهُ ؕ

ونه جنگ وجگره | درآیام حج | وآنچه میکنید شما | از نیکوئی | پس خدا بر آن داناست

حج بکند (پس وی باید بداند که) در ایام حج هم بستری گناه ها جنگ (بطور خاص) منع است و هر کاری نیک

وَتَزَوَّدُوْا فَاِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوٰى ۡ وَاتَّقُوْنِ

وتوشه گیرید | پس هرآینه بهتر | فائدهٔ توشه | پرهیزگاری است | وبترسید از من

که شما میکنید آن به خدا معلوم است و باخود توشه گیرید هر آینه توشهٔ بهتر ین تقوی است

يٰٓاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۱۹۷﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَبْتَغُوْا

ای دانشمندان! | نیست | برشما | گناهی | که میخواهید

وای دانشمندان! تنها از من بترسید در این سخنها بر شما گناهی نیست که (در ایام حج) فضل خدا

فَضْلًا مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ فَاِذَآ اَفَضْتُمْ مِّنْ عَرَفٰتٍ فَاذْكُرُوا

فضل | از پروردگارتان | پس وقتیکه بیرون شدید شما | از عرفات | پس یاد کنید

(یعنی مال و دولت بذریعه تجارت) میخواهید پس وقتیکه شما از عرفات برگشتید پس نزد مشعر حرام (مزدلفه)

اللّٰهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ۠ وَاذْكُرُوْهُ كَمَا هَدٰىكُمْ ۚ

الله را | به نزد مشعر حرام | ویاد کنید اورا | چنانچه او هدایت داد شما را

خدا را یاد کنید و به آن قسم یاد کنید چنانچه به شما تعلیم داده است و پیش از این

وَاِنْ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿۱۹۸﴾ ثُمَّ اَفِيْضُوْا

اگر چه بودید شما | پیش از آن | از فراموش کنندگان | پس باز گردید

شما مردم بیخبر بودید باز از جایکه (میدان عرفات) مردم باز میگردد

مِنْ حَيْثُ اَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ

از آنچه که | باز میگردد | مردم | وبخشش بخواهید | از خدا | هر آینه

شما هم (ای قریش!) از همان جای برگشت کنید و از خدا بخشش بخواهید هر آینه الله

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۹۹﴾ فَاِذَا قَضَيْتُمْ مَّنَاسِكَكُمْ

الله | آمرزندهٔ | مهربان است | پس وقتیکه | اداء کردید شما | ارکان حج خویش

بخشنده مهربان است، باز وقتیکه کار های حج را پوره کنید

فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ اٰبَآءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًا ؕ

پس یاد کنید | خدارا | چنانچه شما یاد میکردید | پدران واجداد خود | بلکه بیشتر یاد کردن از آن

پس چنانچه پدران و اجداد خود را یاد میکنید پس هم چنین خدارا هم (در منی) یاد کنید بلکه این ذکر از ین هم زیاد در جذبه باشد

فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا

پس بعضی از مردم | کیست که میگوید | ای پروردگار ما! | بده بما | در دنیا

باز برخی از مردم میگویند ای پروردگار ما! بده مارا در دنیا چیزیکه میدهی

وَمَا لَهٗ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ﴿۲۰۰﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ

ونیست اورا | در آخرت | کدام حصه | وبرخی از آن | کیست

چنین بنده در آخرت هیچ حصهٔ خوب نیست و برخی آن است که میگویند

يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِى الْاٰخِرَةِ

که میگوید | ای پروردگار ما! | بده بما | در دنیا | نیکی | ودر آخرت

ای پروردگار ما! مارا در دنیا هم زندگی درست نصیب کن و در آخرت هم درست

حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۲۰۱﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيْبٌ

هم نیکی | ونگهدار مارا | از عذاب آتش | آن گروه | برای آنانکه | حصه است

اجر بده و مارا از آتش دوزخ نجات ده این مردم بسبب اعمال ایشان (در دنیا و آخرت)

مِّمَّا كَسَبُوْا ؕ وَاللّٰهُ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿۲۰۲﴾ وَاذْكُرُوا

از آن که | کسب کردند | وخدا | زود حساب گیرنده است | ویاد کنید

حصه میگیرند، و خداوند تیز حساب گیرنده است و در این ایام حساب

اللّٰهَ فِىْٓ اَيَّامٍ مَّعْدُوْدٰتٍ ؕ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِىْ يَوْمَيْنِ

الله را | در چند روز های شمرده شده | پس کسیکه شتاب کرد | در دو روز

خدارا یاد کنید، و کسیکه در دو روز پیش بر گشت

فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ۚ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ۙ

پس نیست | گناهی | بروی | وکسیکه | دیرکرد | پس نیست گناهی بروی

پس بروی هیچ گناهی نیست، و کسیکه (یک روز) زیاد کند بر او هم گناهی نیست

لِمَنِ اتَّقٰى ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ

آنکه بترسد از خدا | وبترسید | ازخدا | وبدانید | هرآینه شما | بسوی او

این برای آن کسیست که از نافرمانی خدا میترسد و از خدا بترسید و یقین بدارید که شما را بسوی او

تُحْشَرُوْنَ ﴿۲۰۳﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ

جمع کرده خواهید شد | وبرخی ازمردمان | کسیست که | خوش میکند ترا | سخن او

جمع کرده خواهد شد، و برخی از مردم چنین است که سخنهای او به شما در امور دنیا خوش

فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فِىْ قَلْبِهٖ ۙ

درزندگانی دنیا | وگواه میگرداند | خدارا | برآنچه | دردل اواست

می آید، و او به نیک نیتی خود خدا را تکراراً گواه میسازد البته

وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿۲۰۴﴾ وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِى الْاَرْضِ

وحال آنکه اوسخت جگره کننده است | ووقتیکه برگردد | دویده میرود | درزمین

او در جنگ بسیار سخت است ووقتیکه درجه یابد پس در ملک در سعی این میباشد که

لِيُفْسِدَ فِيْهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللّٰهُ

تاتباهی کند | درآن | وتباه کند | فصل | وجانور | واللہ

تباهی کند، و فصل را تباه کند، و نسل انسانیت را هلاک کند و خداوند (ج)

لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ﴿۲۰۵﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ

دوست ندارد | فسادرا | ووقتیکه گفته شود | اورا | بترس | ازخدا | پس تیار میسازد اورا

فساد کنندگان را خوش ندارد ووقتیکه به او گفته شود که از خدا بترس پس در غرور

الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهٗ جَهَنَّمُ ۗ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۲۰۶﴾

غرور | برگناه | پس اورا کافی است | جهنم | وهرآینه آن بد | مسکن است

میآید و درگناه می آید پس به چنین شخص جهنم کافی است، و آن بد جای است

وَمِنَ النَّاسِ ۚ مَنْ يَّشْرِىْ نَفْسَهُ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ ۗ

وبعضی ازمردمان | کسیست که | میفروشد | نفس خودرا | برای حصول رضامندی خدا

و برخی از مردم چنین هم میباشد که در رضاء خدا سرهای خودرا میدهند و

وَاللّٰهُ رَءُوْفٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿۲۰۷﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ادْخُلُوْا فِى السِّلْمِ

وخدا | بسیار مهربان است بربندگان خود | ای مؤمنان! | درآئید | دراسلام

خدا بر بندگان نیک خود بسیار مهربان است ای مسلمانها در اسلام کاملاً کامل

كَآفَّةً ۪ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۲۰۸﴾

پوره | وپیروی مکنید | قدم های شیطان را | هرآینه او | شمارا | دشمن است آشکار

داخل شوید و به راه خود ساخته شیطان نروید هر آینه شیطان دشمن آشکارا شما است

فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا

پس اگر بلغزید | بعدازآنکه | آمد بشما | دلائل روشن | پس بدانید

اگر بعد از این ادلهٔ روشن بلغزید پس بدانید که خدا

اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۰۹﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ

هرآینه الله | غالب | باحکمت است | آیا | ایشان انتظار میکنند | فقط | ازاین که بیاید ایشان را

بر هر کس غالب و بسیار دانا است (اگر ایشان اکنون هم قبول نه دارند) پس آیا ایشان در انتظار این میباشند که

اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ

الله | درسایبانها | ازابر | وبیایند فرشتگان | وبه انجام رسانیده شود

الله خود اش زیر سایبانهای ابر درمیان فرشتگان بیاید و همه سخن

الْاَمْرُ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿۲۱۰﴾ ع سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۲۵ ۱۴ ۹

کار | وبسوی او | بازگردانیده میشود | همه کارها | پرس | از بنی اسرائیل

به ایشان پوره شود (و آخر هم) همه معاملات به او پیش میشود از بنی اسرائیل پرس که ما

كَمْ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ اٰيَةٍۭ بَيِّنَةٍ ؕ وَمَنْ يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ

چه قدر دادیم ایشان را | ازنشانهٔ روشن | وکسیکه | بدل کند | نعمت الله

ایشان را چه قدر نشان های روشن دادیم و کسیکه نعمت خدارا بعد از رسیدن

مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿۲۱۱﴾ زُيِّنَ

بعدازآن که | آمداورا | پس هرآینه خدا | سخت عذاب دهنده است | زینت داده شده

بدل کند (پس یاد دارید) که خدا سخت عذاب دهنده است و کافران را

وقف لازم

لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۘ

کافران را | زندگانی | دنیا | وتمسخر میکنند | برکسانیکه | ایمان آوردند

زندگی دنیا شائسته معلوم میشود و امروز آنها علیه مؤمنان مسخره میکنند

وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ

وکسانیکه | پرهیزگاری کردند بالاتر از کافران باشند | روز قیامت | وخدا | روزی میدهد

و روز قیامت این پرهیزگاران بالای ایشان میباشند (و در دنیا) خداوند (ج) کسی را که

مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۲۱۲﴾ كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۟ فَ

کسی راکه | بخواهد | بی حساب | بودند | مردمان همه | بریک دین

بخواهد روزی فراخ میدهد (وفرق مؤمن وکافر نه میکند) در اول مردم بریک دین بودند (باز وقتیکه اختلاف پیدا شد)

فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۪ وَاَنْزَلَ

پس فرستاد خدا | پیغمبران را | بشارت دهندگان | وترساندگان | وفرستاد

خداوند انبیاء را فرستاد که (بر نیکان) مژده دهند (و بدان را) ترساننده و همراه آنها

مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيْمَا

بایشان | کتاب را | براستی | تافیصله کند | میان مردمان | دراین سخن

کتب برحق نازل کردند که دربارهٔ اختلافات بین مردم فیصله

اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ وَمَا اخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ

که اختلاف کردند درآن | واختلاف نکردند | درآن | مگر کسانیکه | داده شده ایشان را کتاب

کند و این اختلاف کنندگان تنها همان مردم بودند که به ایشان کتاب داده شده بود

مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ فَهَدَى

بعدازآنکه | آمده بودایشان را | دلائل روشن | بسبب ضد درمیان ایشان | بازهدایت نمود

و بعد از آمدن ادلهٔ آشکارا اختلاف ایشان فقط از ضد بود، پس کسیکه ایمان آورده بود

اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ؕ

الله | کسانی راکه | ایمان آورده بودند | ازآن سخن حق درآن که ایشان اختلاف کردند | بحکم خود

به آنها خداوند(ج) به اذن خود در سخنهای اختلافی راه مستقیم نشان داد۔ و دربارهٔ هر کسی

وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۲۱۳﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ

وخدا | راه می نماید | کسی راکه | خواهد | بسوی راه راست | آیا می پندارید

رضاء خدا شود آنها را به راه مستقیم روان میکند آیا شما می پندارید

اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَاْتِكُمْ مَّثَلُ الَّذِيْنَ خَلَوْا

که | می درآئید | جنت را | وحال آنکه نیامده شمارا | حالت آنیکه | گذشتند

که بدون کدام آزمایش به جنت می در آئید و همان قسم مصائب به شما نه آمده است مثلیکه

مِنْ قَبْلِكُمْ ؕ مَسَّتْهُمُ الْبَاْسَآءُ وَالضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوْا حَتّٰى

پیش ازشما | رسیده بودایشان را | تنگی | وسختی | وجنبانیده شدند | تاآنکه

بر مردم سابقه و گزشته بودند بر آنها چنین سختی و مصائب آمده بود و جنبانیده شده بودند

يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ؕ

میگفت | پیغمبر | وآنانیکه | ایمان آورده بودند | همراه او | کی می آید | مدد | الله

که پیغمبر (آن وقت) و رفقای ایمان داروی صدا میکردند که نصرت خدا چه وقت می آید؟ به آنها

اَلَآ اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ ﴿۲۱۴﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ؕ

بشنوید | هرآینه | امداد | خدا | نزدیک است | می پرسند ترا | که چه نفقه کنند

تسلی داده شد که بدانید که امداد خداوند نزدیک است، ای پیغمبر! مردم از تو میپرسند که چه نفقه کنند

قُلْ مَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ

بگو | آنچه خرچ میکنید | از مال | آن برای والدین | وخویشاوندان

به آنها بگو هر چیزیکه (طبق قدرت) خیرات میدهید به پدران خویشاوندان

وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ

ویتیمان | ودرویشان | وحق مسافران است | وآنچه میکنید شما | از نیکی | پس هرآینه

و یتیمان مساکین و به مسافران بدهید و شما که بخاطر نیکی هر چیز بدهید

اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿۲۱۵﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۚ

خدا | به آن | داناست | فرض کرده شده | برشما | جهاد | وآن سخت است برشما

آن به الله معلوم است به شما حکم جهاد داده شده است و آن از شما خوش نیست

وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـــًٔا وَّهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوْا

وممکن است که | ناخوش دارید شما | چیزی را | حال آنکه آن بهتر است | برای شما | وشاید | شما دوست دارید

و ممکن یک چیزی را شما ناخوش دارید مگر آن برای شما بهتر باشد و احیاناً یک چیزی را شما خوش

ع ۲۶ ۱۰ شَيْـــًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۱۶﴾

چیزی را | وآن | بدباشد | برای شما | وخدا میداند | وشما نمیدانید

داشته باشید مگر آن برای شما بد میباشد و علم حقیقی هر سخن نزد خداوند(ج) است و بشما هیچ علم نیست

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيْهِ ۭ قُلْ قِتَالٌ فِيْهِ

می پرسند ترا | در ماه معزز | از جنگ در آن | بگو | جنگ | در آن

(ای رسول!) مردم از تو میپرسند دربارهٔ جنگ کردن در ماه های حرمت؟ به آنها بگو که جنگ در این ماها

كَبِيْرٌ ۭ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۙ

گناه بزرگ است | وبازداشتن | از راه خدا | وکفر بخدا | وبازداشتن از مسجد حرام

یک جرم عظیم است البته منع کردن مردم از راه خدا و انکار کردن از خدا و بند نمودن راه مسجد حرام (کعبه) و

وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ

وبیرون کردن اهل مسجد | از آن | از آن هم گناه سخت است | نزد خدا | وفتنه (برداشتن)

مردم آن جای (از ملک) کشیدن نزد خداوند از جنگ هم گناه بزرگ است و فتنه

اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۭ وَلَا يَزَالُوْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوْكُمْ

جرم بزرگ از قتل است | و | ایشان همیشه | باشما جنگ میکنند | تا آنکه بگردانند شمارا

از جنگ هم جرم بزرگ است و ایشان همیشه باشما جنگ میکنند اگر قدرت ایشان برسد که

عَنْ دِيْنِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُوْا ۭ وَمَنْ يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ

از دین شما | اگر | توانند | وکسیکه برگردد | از شما | از دین خود

بگردانند شمارا از اسلام و یادداشته باشید کسیکه از شما از دین خود بگردد

فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا

پس بمیرد | درحالیکه کافر باشد او | پس آن گروه | که ضائع شد | اعمال ایشان | در دنیا

در حالت کفر بمیرد پس اعمال ایشان در دنیا و آخرت بحث گردید۔

وَالْآخِرَةِ ۚ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾

و آخرت | و آن مردم | ساکنان جهنم | ایشان در آن جاوید اند

و هم این مردم از اهل دوزخ میباشند و همیشه در دوزخ میباشند

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

هر آینه کسانیکه | ایمان آوردند | وکسانیکه هجرت کردند | وجهاد کردند | در راه خدا

هر آینه کسانیکه ایمان آوردند، و کسیکه در راه خدا وطن خود را ترک نموده است، و جهاد کرده است

أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾

آن گروه | امیدوار | رحمت خدا | وخدا | بخشندهٔ | مهربان است

پس ایشان امیدوارِ رحمت خدا هستند و خداوند(ج) بخشنده و مهربان است (به آنها رحمتهای خود فرود می آرد)

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ

ایشان می پرسند ترا | دربارهٔ شراب | وقمار | بگو | درهردو | گناه است | بزرگ

ای پیغمبر! ایشان از تو دربارهٔ شراب و قمار میپرسند بگو که در هر دو خرابی زیاد است

وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ ۖ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ۗ

ومنفعت ها است | برای مردم | وگناه هردو | بزرگتر است | از فائدهٔ آنها

و برای مردم فائده ها هم است، البته نقصان هر دو از فائده بسیار زیاد است

وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۖ قُلِ الْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ

وایشان می پرسند ترا | که چه خرچ کنند | بگو | آنچه زاید باشد | هم چنین

و مردم از تو میپرسند که در راه خدا چه چیزی خرچ کنند؟ بگو چیزیکه از حاجات شما زیاد باشد

يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

بیان میکند | الله | برای شما | آیات | تا شما | فکر کنید (دربارهٔ)

هم چنین خدا برای شما احکام صفا صفا بیان میکند که تا فکر کنید

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ ۖ قُلْ

دردنیا وآخرت | وایشان می پرسند ترا | دربارهٔ ایتام پدرمرده | بگو

در معاملات دنیا و آخرت و مردم از تو دربارهٔ ایتام میپرسند بگو

إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ ۚ

اصلاح ایشان | بهتر است | واگر | بایشان شریک میشوید | پس ایشان برادران شما اند

نیکی کردن با ایشان بهتر است و اگر شما خوراک ایشان یک جای میکنید (خیر است) ایشان برادران شما میباشند

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ ۭ وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ

وخدا میداند | تباہ کاررا | از اصلاح کنندہ | اگر | میخواست خدا

و بہ خدا معلوم است کہ کی خرابی پیدا کنندہ است و کی اصلاح کنندہ است، و اگر خدا میخواست

لَاَعْنَتَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝۲۲۰ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ

برشما سختی می آورد | ھرآینہ | خدا | غالب | باحکمت است | و | نکاح نکنید | زنان مشرک را

این معاملہ را بہ شما سخت میکرد ھرآینہ خداوند صاحب اختیار و حکمت است، و بازنان مشرک تا ھمان وقت نکاح مکنید

حَتّٰى يُؤْمِنَّ ۭ وَلَاَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ

تا آنکہ ایمان آرند | وھرآینہ کنیز | مسلمان | بھتر است | اززن مشرک

تا آنکہ ایمان آرند، و کنیز مؤمن بھتر است از زن مشرک اگرچہ آن بہ شما بہ سبب (مال و یا جمال)

وَّلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَتّٰى يُؤْمِنُوْا ۭ

اگرچہ بہ تعجب آرد شمارا | وبہ نکاح ندھید (زنان) | بہ مردان مشرک | تا آنکہ ایمان آرند

خوش باشد، و زنان مؤمن را در نکاح مشرکین ندھید تا آنکہ ایمان نہ آرند۔

وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكُمْ ۭ اُولٰۗىِٕكَ يَدْعُوْنَ

وھرآینہ غلام مؤمن | بھتر است | ازمشرک | اگرچہ | بہ شما خوش میباشد | آن گروہ | دعوت مینمایند

ویاد داشتہ باشید کہ یک غلام مؤمن از مشرک آزاد بسیار بھتر است اگرچہ بکدام سبب شما آن را خوش میدارید این مشرکین

اِلَى النَّارِ ۚۖ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهٖ ۚ

بسوی آتش | وخدا | می طلبد | بسوی جنت | وبہ آمرزش | بحکم خود

بسوی جھنم دعوت میدھند و خداوند بحکم خود بسوی جنت و مغفرت دعوت میدھد۔

ع ۲۷ ۵ ۱۱ وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ۝۲۲۱ وَيَسْـَٔـلُوْنَكَ

وبیان میکند | آیاتھا | برای مردم | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | ومی پرسند ترا

و بخاطر این بہ مردم احکام تعلیم میدھد کہ تا درسی بگیرند و ای نبی مردم از تو پرسان

عَنِ الْمَحِيْضِ ۭ قُلْ هُوَ اَذًى ۙ فَاعْتَزِلُوا النِّسَاۗءَ فِي الْمَحِيْضِ ۙ

دربارۂ حیض | بگو | آن نجاست است | پس کنارہ گیرید | اززنان | درحالت حیض

میکنند کہ دربارۂ حیض چہ حکم است؟ بگو کہ این نجات است در این روزھا از زنھا جدا باشید

وَلَا تَقْرَبُوْهُنَّ حَتّٰى يَطْهُرْنَ ۚ فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَاْتُوْهُنَّ

و | نزدیک نشوید ایشان را | تااینکہ پاک شوند | پس وقتیکہ خوب پاک شوند | پس بروید نزد ایشان

و بہ آنھا نزدیک نشوید تا آنکہ پاک شوند وقتیکہ خوب پاک شوند باز بہ آن شکل

مِنْ حَيْثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

ازآن جایکہ | خداوند بشما حکم کردہ است | ھرآینہ | خدا | دوست میدارد

مباشرت کنید چنانچہ خدا بہ شما حکم کردہ است ھر آینہ خداوند (ج) آن مردم را خوش میکند

التَّوَّابِيْنَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِيْنَ ﴿۲۲۲﴾ نِسَآؤُكُمْ

توبہ کنندگان را | ودوست میدارد | پاک کنندگان را | زنان شما

که توبہ میکنند، و پاکیزہ زندگی اختیار میکند زنان شما

حَرْثٌ لَّكُمْ ۠ فَأْتُوْا حَرْثَكُمْ اَنّٰى شِئْتُمْ ۡ وَقَدِّمُوْا

کشت برای شما است | پس بیائید شما | کشت خود را | بهر کیفیت | که میخواهید | وپیش فرستید

کشت شما است، پس به کشت خود به هر کیفیت که میخواهید آمده، میتوانید و برای نفس خود

لِاَنْفُسِكُمْ ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ مُّلٰقُوْهُ ۭ وَبَشِّرِ

برای نفسهای خود | وبترسید | ازخدا | وبدانید که | هرآینه شما ملاقات کننده اید او را | ومژده ده

توشه را پیش بفرستید، و از خدا بترسید، و یاد بدارید که هر آینه بسوی او باز گشت شما است و ای نبی!

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۲۲۳﴾ وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِّاَيْمَانِكُمْ

مؤمنان را | ومگردانید | خدارا | نشان | به سوگندهای خود

مؤمنان را بشارت (نجات) بدهید و نام خدارا با قسم های خود نشان و بهانه مگردانید

اَنْ تَبَرُّوْا وَتَتَّقُوْا وَتُصْلِحُوْا بَيْنَ النَّاسِ ۭ وَاللّٰهُ

از آنکه نیکوکاری کنید | وپرهیزگاری کنید | واصلاح کند | درمیان مردم | وخدا

که از نیکی، تقوی، و برپا نمودن صلح درمیان مردم خود را منع میکنید و خدا

سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۲۴﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ

شنوا | وداناست | نمی گیرد شمارا | خدا | به لغو در سوگندهای تان

شنوا و به هر چیز دانا است خدا شمارا بر قسم های لغو (بدون اراده) نه میگیرد

وَلٰكِنْ يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوْبُكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

لیکن | میگیرد شمارا | به آن که اراده کرده باشد | دلهای شما | وخدا | بخشنده

البته شما را به آن قسمها میگیرد که از ارادهٔ دل میباشد و خداوند بسیار معاف کننده

حَلِيْمٌ ﴿۲۲۵﴾ لِلَّذِيْنَ يُؤْلُوْنَ مِنْ نِّسَآىِٕهِمْ تَرَبُّصُ

بردبار است | برای آنان که | که سوگند میخوانند | از زنان خود | مهلت است

و بردبار است، آنانکه از نه رفتن به زنهای خود قسم بخورند ایشان را مهلت چهار

اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ ۚ فَاِنْ فَاۗءُوْ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۲۲۶﴾

چهار ماه | پس اگر | ایشان رجوع کنند | پس هرآینه | خدا | بخشنده | مهربان است

ماه است (اگر در این موده) رجوع کنند پس خداوند معاف کننده مهربان است

وَاِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَاِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۲۷﴾

واگر | ایشان قصد کردند | طلاق را | پس هرآینه | خدا | شنوا | وداناست

و اگر وی ارادهٔ پخته طلاق دادن کرده باشد پس هر آینه خدا شنوا و به هر چیز دانا است

وَالْمُطَلَّقٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُوْٓءٍ ۭ وَلَا يَحِلُّ

وزنانیکه طلاق شده اند | انتظار کشند | به نفسهای خود | تا سه | حیض | وحلال نیست

و به زنانیکه طلاق داده شده است آنها سه حیض و یا (تا سه طهر) انتظار کنند و ایشان را این جائز

لَهُنَّ اَنْ يَّكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيْٓ اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ

به آنها | که پنهان دارند | آنچه را | آفریده الله | در شکم های ایشان | اگر ایشان

نیست که پنهان دارند آن چیزیکه خدا در شکمهای ایشان پیدا کرده است اگر ایشان بر

يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ وَبُعُوْلَتُهُنَّ اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ

ایمان دارند | به الله | وبه روز | آخرت | وشوهران ایشان | زیاده ترحق دارند | به رجوع ایشان

الله و به روز آخرت ایمان میدارند و در این میعاد (عدت) شوهران ایشان به واپس

فِيْ ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوْٓا اِصْلَاحًا ۭ وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِيْ

درآن مدت | اگر میخواهند ایشان | سلوک نیک | وزنان راحقوق است | مانند | آنچه

گرفتن زیاد حق دار هستند، اگر ایشان خانه خود را درست نمودن میخواهند و زنان راهم طبق دستور حقوق است

عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۠ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۭ وَاللّٰهُ

براین زنان است | به طریقه درست | ومردان را | برزنان | فضیلت است | وخدا

چنانچه حقوق مردان بر ایشان است، البته مردان را بر زنان یک فضیلت حاصل است و خدا

ع ۲۸ ۱۲ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۲۸﴾ اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ ۠ فَاِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوْفٍ

غالب | باحکمت است | طلاق (رجعی) دودفعه است | پس نگهداشتن است باخود | بوجه پسندیده

غالب با حکمت است، طلاق دو دفعه است بعد از آن یا نگهداری است بردل سالم ویا

اَوْ تَسْرِيْحٌۢ بِاِحْسَانٍ ۭ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَاْخُذُوْا مِمَّآ

ویارها کردن است | به نیکوئی | وحلال نیست | برای شما | که بگیرید شما | از آنچه

بطریقه درست رخصت دادن است و به شما جائز نیست که کدام (مهر وغیره) را به ایشان داده باشید

اٰتَيْتُمُوْهُنَّ شَيْـــًٔا اِلَّآ اَنْ يَّخَافَآ اَلَّا يُقِيْمَا

داده اید شما زنان را | چیزی | مگر دراین صورت | که هردو میترسند | که | قائم وبرپا ندارند

از آن کدام حصه باز بگیرید (بلی یک صورت است) اگر هر دو ایشان بر این میترسند که بر احکام مقرره

حُدُوْدَ اللّٰهِ ۭ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۙ

حدود خدارا | پس اگر | برای شما خوف باشد | که برپا ندارند هردو | حدود | خدارا

و حدود آن قائم شده نه میتوانند، اگر همراه شما این ترس میباشد که زن و شوهر به حدود خداوند

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيْمَا افْتَدَتْ بِهٖ ۭ تِلْكَ حُدُوْدُ

پس نیست گناهی | برهردوآنها | درآن | که زن معاوضه بدهد وازعقد خود را خارج کند | این حدود

قائم نمانند پس دراین هیچ حرج نیست که اگر زن کدام اندازه رقم بدهد و خود را رها کند این حدود مقررهٔ

اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوْهَا ۚ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ

خدااست | پس خارج نشوید از آن | وکسیکه تجاوز کرد | از حدود خدا | پس ایشان اند

خدا است، پس از این خارج مشوید و کسیکه از حدود خدا پیش رود پس ایشان

هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۲۹﴾ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنْۢ بَعْدُ

ستمگاران | پس اگر طلاق (سوم) داداورا | پس حلال نیست آن زن | برای او | بعداز آن

ستمگاران اند، اگر شوهر زن خود را طلاق (سوم) هم داد باز این زن به وی حلال نیست تا آنکه

حَتّٰى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهٗ ۭ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ

تا آنکه اونکاح نکند | شوهر دیگررا | پس اگراوهم طلاق دهد | پس نیست گناهی | برهردو

شوهر دیگر را نکاح نکند اگر باز شوهر (دوم) هم اورا طلاق دهد پس هیچ باکی نیست

اَنْ يَّتَرَاجَعَآ اِنْ ظَنَّآ اَنْ يُّقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۭ

که باهم رجوع کنند | اگرگمان دارند | که برپامیتوانند | حدود | اللّٰدرا

که هر دو (شوهر اول و زن) یک جای میشوند اگر گمان هر دو ایشان میباشند که به حدود مقررهٔ خدا اکنون

وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۲۳۰﴾

واین | حدود | اللّٰداست | که بیان میکند آن را | برای آن مردم | که میدانند

قائم میمانند و این حدود مقررهٔ خدا است که به دانشمندان صفا صفا بیان میکند۔

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ

ووقتیکه طلاق دهید شما | زنان را | بازآنها برسند | عدت خودرا | پس منع کنید آنهارا

وقتیکه شما به زنان طلاق دادید و آنها به روزهای عدت خود نزدیک شوند پس ایشان را

بِمَعْرُوْفٍ اَوْ سَرِّحُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ ۠ وَلَا تُمْسِكُوْهُنَّ ضِرَارًا

به نیکی | یارها کنید ایشان را | طبق دستور | ومنع مدارید ایشان را | برای رسانیدن تکلیف

به عزت حصار کنید، و یا بطریقهٔ درست رخصت دهید و بخاطر تکلیف رسانیدن ایشان را حصار مکنید

لِّتَعْتَدُوْا ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ۭ وَلَا تَتَّخِذُوْٓا

که شما سختی کنید | وکسیکه | بکند چنین را | پس اوستم کرد | به نفس خود | ومگیرید شما

این تجاوز است و کسیکه چنین عمل کرد او به نفس خویش ظلم میکند و از آیات خدا

اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا ۡ وَاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ

آیات خدارا | به مسخره | ویادکنید | نعمت خدارا | برنفس های خود | وآن چه

مسخره مسازید، و نعمت خدا را یاد کنید آن که بالای شما کرده است و این را هم

اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهٖ ۭ

فروفرستاد برشما | ازکتاب | وازعلم | که نصیحت کند به شما | برآن

یادداشته باشید که او برای نصیحت شما کتاب و حکمت را نازل نموده است

ع ۲۹ الثلثة ۳ ۱۲

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۲۳۱﴾

وبترسید از خدا | وبدانید که | هر آینه | خدا | بهر چیز داناست

و از خدا بترسید و بدانید که خدا به هر چیز داناست

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوْهُنَّ

ووقتیکه شما طلاق دادید | زنان را | وایشان برسند | به عدت ایشان | پس منع مکنید ایشان را

ووقتیکه شما به زنان طلاق دادید و ایشان عدت خود را پوره کند پس از بستن نکاح باشوهران خود

اَنْ يَّنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ ذٰلِكَ

از نکاح کردن | شوهران ایشان را | وقتیکه آنها راضی باشند | درمیان خود | به طریقه درست | این

منع نکنید اگر آنها طبق دستور درمیان خود راضی باشند

يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ

نصیحت کرده میشود | به آنکه | باشد | ازشما | ایمان دارد | به خدا | وبه روز آخرت

بر این سخنها از شما به آن کسی نصیحت کرده میشود که وی به الله وه به آخرت ایمان میدارد

ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۳۲﴾

این برای شما پاکیزگی است | وصفائی | وخدا | میداند | وشما | نه میدانید

این برای شما بسیار بهتر و طریقهٔ پاکیزه است و خدا به هر چیز میداند و شما نه میدانید

وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ

ومادران را | مناسب است که شیر دهند | به اولاد خود | دوسال | پوره کامل | برای کسیکه

و مادران (طلاق داده شدگان) برای اولاد خود پوره دو سال شیر دهند کدام (پدران که)

اَرَادَ اَنْ يُّتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۭ وَعَلَى الْمَوْلُوْدِ لَهٗ رِزْقُهُنَّ

میخواهد | پوره کردن | مودهٔ شیر دادن را | وبالای پدر است | خوراک آنها

مودهٔ شیر دادن اولاد خود را پوره کردن میخواهند و بر پدر طفل نان و لباس این زنان

وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا ۚ

ولباس زنان | به طریقه درست | تکلیف داده نمیشود | کسی را | مگر | بقدر توانش

طبق رواج و دستور مقرر است هیچ کسی را خارج از قدرت خود تکلیف داده نه میشود

لَا تُضَاۗرَّ وَالِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُوْدٌ لَّهٗ بِوَلَدِهٖ ۚ

تکلیف داده نشود | مادر را | بسبب فرزندش | ونه پدر را | بسبب فرزندش

نه باید بما در ضرر رسانیده شود (که تو میدانی وطفل تو) و نه به پدر که این طفل تو است (و تو ذمه دار آن هستی)

وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۚ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا

وبالای وارث هم | مانند این (قسم) | پس اگر بخواهند والدین | جدائی طفل از شیر | به رضامندی هردو

و این احکام به ورثه اطفال هم عائد میگردد باز اگر درمیان خود به رضا مندی و

وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا

وبه مشوره | پس کدام گناهی نیست | برهردوایشان | واگر | خواستید | که | دایه بگیرید شما

مشوره قبل از موده از شیر جدا میکند هیچ حرجی نیست و اگر شما اولاد خود را به دیگری

أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُمْ

برای اولاد خود | پس نیست هیچ گناهی | برشما | وقتیکه | تسلیم نمودید | آن چیزیکه مقرر نمودید شما

(مرصفه) گرفتن میخواهید پس در این هم کدام گناهی نیست، بشرط اینکه چیزی را که شما مقرر کردید

بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ

طبق دستور | وبترسید | ازخدا | وبدانید | هرآینه خدا | به آنچه میکنید

آن طبق دستور میدهید به آنها، و از خدا بترسید و بدانید که خدا کارهای شما را می بیند

بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا

بیناست | وآنانیکه | بمیرند | ازشما | وبگذارند | زنان را

و کسیکه از شما بمیرد و زنان را بگذارد

يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ

بایدانتظارکنند | به نفسهای خود | چهار | ماه | وده روز | بازوقتیکه | پوره برسند

آنها چهار ماه و ده روز انتظار کنند، پس وقتیکه موده پوره کنند

أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ

بمیعادخود | پس نیست گناهی | برشما | درآنچه کنند | درحق خود

پس بر شما هیچ ذمداری نیست، اگر آنها دربارهٔ نفسهای خویش، به طریقهٔ مناسب شرعی

بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ

طبق دستور | وخدا | به آنچه | شامیکنید | خبرداراست | ونیست گناهی | برشما

چیزی کردند، و خداوند از هرکار شما خبر است و در این هم بالای شما کدام گناه

فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ

درآن که | اشاره میکنید به آن | ازنکاح | ازآن زنان | یاپنهان کنید شما آن

نیست اگر شما (داخل عدت) به چنین زنها اشارهٔ اظهار نکاح کنید و یا در داخل دل خود

فِي أَنْفُسِكُمْ ۗ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِنْ

دردلهای خود | به الله معلوم است | که هرآینه شما | حتماذکرآن رامیکنید | لیکن

(خواهش نکاح) پنهان کنید به خدا معلوم است که به شما خیال آنها حتماً می آید

لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا ۗ وَلَا تَعْزِمُوا

وعدهٔ نکاح مدهید | پنهان | مگر | که گوئید | سخنی | بهتر | واراده مکنید

لیکن وعده های پنهان با انها مکنید، اگر کدام سخن میگوئید، بطریقه درست کرده میتوانید. و تا آن

عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتٰبُ اَجَلَهٗ ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ

عقد نکاح را | تا آنکه | رسد | عدت | به نهایت خود | وبدانید | که هر آینه

ارادهٔ عقد نکاح مکنید تا که عدت پوره شده نباشد و بدانید که

اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ

خدا | میداند | آنچه | در دلهای شما است | پس بترسید از وی | وبدانید | که هر آینه خدا

خداوند به اسرار دلهای شما خبردار است پس از وی بترسید و بدانید که خدا

ع ۳۰ ۴ ۱۴

غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿۲۳۵﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ مَا

مهربان | بردبار است | نیست هیچ گناهی | بر شما | اگر شما طلاق دهید | زنان را | وقتیکه

بخشنده بردبار است بر شما گناه نیست اگر شما قبل از رسیدن دست تان به آنها

لَمْ تَمَسُّوْهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوْا لَهُنَّ فَرِيْضَةً ۖۚ وَّمَتِّعُوْهُنَّ ۚ

دست تان به آنها نه رسیده باشد | و نه مقرر کرده باشد | برای آنها | کدام مهر | و به آنها چیزی سامان بدهید

و یا پیش از مقرر کردن مهر طلاق دهید (پس در این صورت برخی از مال و متاع دهید)

عَلَى الْمُوْسِعِ قَدَرُهٗ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهٗ ۚ مَتَاعًا ۢ

بر مالدار است | طبق مالداری او | و بر تنگدست است | طبق حیثیت خود | برخی از سامان

شخص مالدار طبق مالداری خود بدهد و شخص نادار طبق ناداری خود بطریقهٔ مناسب

بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۲۳۶﴾ وَاِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ

طبق دستور | لازم است | بر نیکوکاران | و | اگر | طلاق دادید شما به آنها

مال و متاع بدهد به مردم نیکان چنین ضروری است۔ و اگر پیش از رسیدن دست به

مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَنِصْفُ

پیش از آن | که برسد دست تان به آنها | و به تحقیق | مقرر کرده باشید | برای آنها | مهر | پس لازم است نصف

آنها طلاق دادید و مهر حق به آنها مقرر کرده باشید پس نیم مهر

مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ اَنْ يَّعْفُوْنَ اَوْ يَعْفُوَا الَّذِيْ بِيَدِهٖ

از آن که | مقرر کرده اید | مگر | که ببخشند زنان | یا معاف کند | آن شخصی که | در دست او

ادا کنید این سخن جدا است که زن ببخشد (مهر نه خواهد) و یا در دست کدام شخص که عقد است

عُقْدَةُ النِّكَاحِ ؕ وَاَنْ تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَلَا تَنْسَوُا

عقد | نکاح است | و آن که ببخشید شما | نزدیکتر است | به پرهیزگاری | وفراموش مکنید

ببخشد کند (مال زیاد بدهد) و اگر شما مردان ببخشید کنید این سخن به تقوی بسیار نزدیک است۔ و درمیان خود

الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۲۳۷﴾ حٰفِظُوْا

احسان کردن | درمیان خود | هر آینه | الله | به آنچه | میکنید شما | بیناست | حفاظت کنید

احسان کردن را فراموش مکنید هر آینه خداوند (ج) هر کار شما را می بیند۔

عَلَى الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ۚ وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ﴿۲۳۸﴾

برهمه نمازها | وازنماز درمیانه | وایستاده شوید برآن اللہ را | فرمانبردار۔

پابندی و حفاظت نمازها کنید و خاصتاً از نماز درمیان و بخدا در حالت ادب استاده شوید

فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ

پس اگر ترسیدید | پس پیاده نماز بخوانید | یا سواره | باز وقتیکه | به امن شدید | پس یاد کنید | اللہ را

باز اگر برای شما (خوف دشمن) میباشد پس نماز بخوانید در حالت پیاده باشد یا سوار باز وقتیکه به شما امن حاصل شد پس

كَمَا عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۳۹﴾ وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ

چنانچه | آموخته است شما را | آنچه را | که شما نمی دانستید | وکسانیکه | می میرند

خدا را یاد کنید چنانچه بشما تعلیم داده است بر آن که شما قبلا نه میدانستید۔ و آنانکه از شما

مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا ۖ وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا

ازشما | ومیگذارند | زنان را | درباره آنها وصیت کند | برای زنان ایشان | ازخرچ

میمیرند و زنان ایشان (بیوه) میگردد پس دربارۂ زنان خود وصیت کند که یک سال

اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ ۚ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ

تا یک سال | بدون کشیدن از خانه | پس اگر خود ایشان بیرون شدند | پس نیست هیچ گناهی | برشما

خرچ واخراجات بدهد واز خانه کشیده نشود واگر خود ایشان بیرون میروند پس دربارۂ نفس خود بطریقۂ درست شرعی که چیزی

فِيْ مَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوْفٍ ۗ وَاللّٰهُ

درآن که | ایشان میکنند | درحق خویش | به طریقۂ مناسب | وخدا

میکنند ذمداری آن برشما نیست و خدا صاحب اختیار است

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۴۰﴾ وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌۢ بِالْمَعْرُوْفِ ۗ حَقًّا

غالب | باحکمت است | وبرای زنان طلاق داده شده | نفقه دادن است | طبق دستور | این حق است

و در هر حکم حکمت اوست و برای زنان طلاق داده شده مناسب حال چیزی دادن بالای نیکان

عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿۲۴۱﴾ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ

برپرهیزگاران | هم چنین | بیان میکند | الله | برای شما | آیات خود | تا شما

حق مقرر شده است هم چنین خداوند(ج) به شما احکام خود صفا صفا بیان میکند امید است که شما

تَعْقِلُوْنَ ﴿۲۴۲﴾ ع اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ ع ۳۱ ۷ ۱۵

بفهمید | آیا تو ندیدی | بسوی انانیکه | بیرون شدند | ازخانه های خویش

از عقل کار بگیرید ای پیغمبر! تو بر حال آن مردم فکر کرده ای که به تعداد هزار هاتن از خانۂ های خود

وَهُمْ اُلُوْفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ ۖ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوْتُوْا ۗ ثُمَّ

وایشان هزارها تن بودند | ازترس مرگ | پس گفت | بایشان | الله | بمیرید | باز

بیرون شدند که از مرگ ترس داشتند پس خدا به آنها حکم کرد که بمیرید (ایشان مردند)

اَحْيَاهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ

زنده گردانید ایشان را | هر آینه | خدا | دارای فضل است | بر مردم | ولیکن | اکثر

باز زنده ساخت ایشان را هر آینه خداوند(ج) بسیار مهربان است بر مردم مگر اکثر مردم

النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۲۴۳﴾ وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوْٓا

مردم | شکر نمی کنند | وجهاد کنید | درراه خدا | وبدانید

شکروی را نمیکنند (و ای مسلمانها!) شما در راه خدا جهاد کنید و بدانید که

اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۴۴﴾ مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا

هرآینه خدا | شنوا | داناست | کیست | آن شخص که قرض دهد | خدارا | قرض | نیک

خدا شنوا و برهر چیزی داناست، کیست که خدا را قرض حسنه دهد

فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗٓ اَضْعَافًا كَثِيْرَةً ۭ وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ ۠ وَاِلَيْهِ

که زیاد کند آن خدا | اورا | به مراتب | بسیار | وخدا | تنگ میکند | وفراخ میکند | وبسوی او

خداوند(ج) وی را به چند مراتب زیاد میکند و خدا روزی کسی را تنگ میکند و روزی کسی را فراخ و بسوی وی

تُرْجَعُوْنَ ﴿۲۴۵﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى

بازگردانیده میشوید | آیا ندیدی تو | بسوی گروه | از بنی اسرائیل | بعداز | موسی

هرآینه بازگردانیده میشوید، و آیا تو بر آن واقعه خبر حاصل کرده اید که بعد از موسی به یک گروه بنی اسرائیل پیش شده بود

اِذْ قَالُوْا لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ

وقتیکه آنها گفتند | برای پیغمبر ایشان | مقرر کن | برای ما | یک پادشاهی | که جنگ کنیم | درراه خدا

وقتیکه آنها به نبی خود گفتند برای ما یک پادشاهی مقرر کن تا در راه خدا جهاد کنیم

قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوْا ۭ قَالُوْا

گفت | آیا نزدیک هستید شما | اگر فرض کرده شود برشما | جنگ | آنگاه جنگ نکنید | گفتند

نبی به آنها گفتند تا نشود که جهاد بالای تان فرض شود، و باز قدرت آن را نه داشته باشید آنها گفتند

وَمَا لَنَآ اَلَّا نُقَاتِلَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا

وچه شده مارا | که جنگ نه کنیم | درراه خدا | وتحقیق | بیرون کرده شدیم | ازخانه های ما

چطور شده میتواند که ما در راه خدا جهاد نه کنیم و حال آنکه از خانه های خود کشیده شده ایم و از اولاد خود

وَاَبْنَاۗىِٕنَا ۭ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ۭ

واز پسران ما | باز وقتیکه فرض شد | برایشان | جنگ | همه روی گردانیدند | مگر اندکی | ازایشان

جدا کرده شده ایم، وقتیکه جهاد برآنها فرض گردید غیر از چند اشخاص دیگر همه فرار نمودند

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿۲۴۶﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ

وخدا | داناست | به ستمگاران | وگفت | ایشان را | پیغمبر ایشان | هرآینه خدا | تحقیق مقرر کرده | برای شما

و خداوند(ج) مردم نافرمان را خوب می شناسد و ایشان را نبی ایشان فرمود که خداوند طالوت را پادشاه

طَالُوْتَ مَلِكًا ؕ قَالُوْۤا اَنّٰى يَكُوْنُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ

طالوت را | پادشاه | گفتند | چگونه باشد | اورا | پادشاهی | برما | وما | زیادحق داریم

شما مقرر کرده است (آه چه قسم؟) وی توان پادشاهی برما ندارد وما ازوی زیاد تر

بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ؕ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىهُ عَلَيْكُمْ

به پادشاهی | ازوی | وداده نشده اورا | فراخی | ازمال | فرمود | هرآینه خدا | برگزیداورا | برشما

حقدار پادشاهی هستیم و او کدام شخص مالدار هم نیست پیغمبر به آنها گفت! خداوند(ج) وی را در مقابله

وَزَادَهٗ بَسْطَةً فِى الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ؕ وَاللّٰهُ يُؤْتِىْ مُلْكَهٗ

وافزوداورا | فراخی | درعلم | وجسم | وخدا | میدهد | پادشاهی خودرا

شما برتر گردانیده است و خداوند وی را در علم و جسم فراخی داده است، و اختیار خدا است که حکومت را

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۴۷﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ

هرکراخواهد | وخدا | فراخ فضل | داناست | وفرمود | به ایشان | پیغمبرایشان | هرآینه

به کسی که بخواهد میدهد وی مالک وسعت و دانا است و پیغمبر آنها به ایشان گفت نشان حکومت (طالوت)

اٰيَةَ مُلْكِهٖۤ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ التَّابُوْتُ فِيْهِ سَكِيْنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

نشانه | حکومت او | این است که بیاید نزدشما | آن صندوق | که درآن | تسلی است | ازطرف پروردگارشما

این است که آن صندوق برای شما واپس می آید که درآن برای شما از طرف خدا سامان اطمینان

وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوْسٰى وَاٰلُ هٰرُوْنَ تَحْمِلُهُ

وچیزهای باقی مانده | ازآن که | گذاشته بودند | اولادموسی | واولادهارون | که می بردارندآن صندوق را

میباشد و درآن چیزهای باقی مانده اولاد موسی و هارون علیهما السلام میباشند۔ که می آرند

الْمَلٰٓئِكَةُ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۲۴۸﴾ فَلَمَّا ع ۲۲ ۶ ۱۲

فرشتگان | هرآینه | دراین | نشان کافی است | برای شما | اگرهستید شما | مؤمنان | پس وقتیکه

آن را فرشتگان این برای شما نشانۂ آشکارا پادشاهی طالوت است اگر شما بصدق مؤمنان هستید باز وقتیکه

فَصَلَ طَالُوْتُ بِالْجُنُوْدِ ۙ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ مُبْتَلِيْكُمْ بِنَهَرٍ ۚ

جداشد | طالوت | باشکرها | گفت | هرآینه خدا | آزمایش کننده است شمارا | به نهری

طالوت با لشکرها روان شد باز اعلان نمود که خداوند بذریعه یک دریا شمارا آزمائش میکند

فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّىْ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَاِنَّهٗ مِنِّىْۤ

پس کسیکه بنوشد | ازین نهر | پس نیست ازمن | وکسیکه | نه چشد آن را | پس هرآینه او ازمن است

پس کسیکه از آن دریا آب بنوشد از رفقای من نیست و کسیکه از آن آب نه نوشد از رفقای من است

اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً ۢ بِيَدِهٖ ۚ فَشَرِبُوْا مِنْهُ اِلَّا قَلِيْلًا

مگرکسیکه | بگیرد | یک کف آب | بدست خود | پس نوشیدند همه | ازآن | مگراندکی

و اگر اندکی از آب به کف خود بنوشد خیر است غیر از چند اشخاص دیگر همهٔ آنها آب را

مِّنْهُمْ ۖ فَلَمَّا جَاوَزَهٗ هُوَ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ ۙ

از ایشان | باز وقتیکه | گذشت او از دریا | آن (طالوت) | ومؤمنان | همراه وی

نوشیدند و هنگامیکه طالوت و رفقای ایمان داروی از دریا گذشتند پس آنها

قَالُوْا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوْتَ وَجُنُوْدِهٖ ۗ قَالَ الَّذِيْنَ

گفتند نیست | طاقت | بما | امروز | به مقابله جالوت | وبه لشکرهای او | گفت آنانیکه

گفتند بما قدرت جنگ به لشکر های جالوت نیست و کسانیکه به این سخن

يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ مُّلٰقُوا اللّٰهِ ۙ كَمْ مِّنْ فِئَةٍ قَلِيْلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيْرَةًۢ

یقین داشتند | هر آینه ایشان | ملاقات کنندگان اند | به الله | بسا | گروه اندکی | غالب شده است | به گروه های بزرگ

فهمیده بودند که با خدا ملاقات میکنیم و بسا از اوقات گروه خورد برگروه بزرگ بحکم خدا

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۲۴۹﴾ وَلَمَّا بَرَزُوْا لِجَالُوْتَ وَجُنُوْدِهٖ

بحکم خدا | وخدا | همراه صابران است | وچون | ظاهر شدند | به جالوت | وبه لشکرهای او

غلبه یافته است و خدا با صابران است و هنگامیکه ایشان به مقابله به جالوت و به لشکر های وی بیرون شدند

قَالُوْا رَبَّنَآ اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَّثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا

گفتند | ای پروردگار ما! | بریز | برما | شکیبائی | واستوار دار | قدمهای مارا | وغلبه ده مارا

دعاء خواستند که ای رب ما! مارا بسیار صبر ده و قدمهای مارا استوار بگردان و در مقابلهٔ کافران

عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۵۰﴾ فَهَزَمُوْهُمْ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۙ وَقَتَلَ

برقوم کافران | بازشکست دادایشان کافران را | بحکم خدا | وکشت

امداد ما کن، پس آنها بحکم خداوند(ج) کافران را شکست دادند، داؤد علیه السلام جالوت را کشت

دَاوٗدُ جَالُوْتَ وَاٰتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهٗ مِمَّا يَشَآءُ ۗ

داؤد جالوت را | وداداورا | الله | پادشاهی | وحکمت | وبیاموخت اورا | از آنچه | میخواست

و خداوند(ج) داؤد علیه السلام را بادشاهی و حکمت داد و چیزیکه مناسب داشت آن را به وی آموخت

وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ ۙ لَّفَسَدَتِ الْاَرْضُ وَلٰكِنَّ

واگر نمی بود دفع کردن | خدا | مردم را | بعضی ایشان را به بعضی | هر آینه تباه میشد | زمین | ولیکن

و اگر خدا مردم را بدست یک دیگری را منع نه میکرد هر آینه نظام زمین خراب میشد لیکن

اللّٰهَ ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۲۵۱﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ

خدا | بسیار فضل کننده است | برمخلوق | این | آیاتهای | خدا است

خدا بر مخلوقات خود بسیار مهربان است (که انتظام امن آنها میکند) این آیاتهای خدا است

نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۗ وَاِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۲۵۲﴾

که تلاوت میکنیم ما | برتو | به راستی | وهر آینه تو | از رسولان مائی

که بر تو بحق بیان میکنیم و هر آینه تو از رسولان مائی۔

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ مِنْهُمْ

این | (همه) رسولان | فضیلت دادیم ما | بعضی ایشان را | بر بعضی | بعضی از ایشان

این پیغمبران چنین اند که ما بعضی را بر بعضی مرتبه های بلند دادیم در ایشان خدا

مَّنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ ؕ وَاٰتَيْنَا

کسیست که سخن گفت باوی | الله | وبلند کرد الله | بعضی ایشان را | درمرتبه ها | وداديم ما

با بعضی سخن گفت و برخی را (به شکل دیگر) درجات بلند داده است، وعیسی پسر مریم را

عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ وَلَوْ شَآءَ

عیسی پسر مریم را | معجزه ها | وما امدادوی را کردیم | بروح القدس | واگر میخواست

در آخر معجزات آشکارا دادیم، و بواسطهٔ جبریل اورا محکم ساختیم، و اگر خدا میخواست

اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ

الله | درمیان خودنمی جنگیدند | آنانیکه | بعداز آنها بودند | بعداز آنکه | آمد ایشان را

بعد از ایشان مردم پس از آمدن معجزه آشکارا در خانه جنگ نه میکردند خداوند به کسی

الْبَيِّنٰتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوْا فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ ؕ

اولهٔ روشن | لیکن | آنها اختلاف کردند | پس بعضی از آنها کسیست که | ایمان آورد | وبرخی از ایشان کسیست که کفر کرد

ستم نه میکند، پس آنها جداجدا شدند از ایشان برخی بر ایمان قائم ماندند، و برخی از آنها کفر را اختیار کردند

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا ۘ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ﴿٢٥٣﴾ ع ٣٢ ٥ ١

واگر میخواست | خدا | درمیان خودنمی جنگیدند | ولیکن | خدا | میکند | آنچه را که میخواهد

و اگر خدا میخواست (این مردم) باهم نه می جنگیدند مگر خدا که چیزی را بخواهد آن میکند

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ

ای مؤمنان! | خرچ کنید (درراه خدا) | ازآن مالیکه | دادیم شمارا | پیش ازآن

ای مؤمنان بشما که کدام مال و متاع دادیم، از آن صدقات بدهید، پیش ازاین

اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّلَا شَفَاعَةٌ ؕ

که بیاید | (آن) روز | که نه خرید ونه فروش است | درآن | ونه دوستی | ونه سفارش

که بیاید آن روز که نه در آن بیع مال باشد و نه پرورش دوستی و نه سفارش بکار می آید

وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٥٤﴾ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْحَيُّ

وکافران ایشانند | ستمگاران | الله | نیست هیچ معبودی | مگر | وی | زنده است

و ستمگاران همان اند که کفر را اختیار نمودند۔ ای مردم الله آن ذاتیست که بجز او ذات دیگری نیست

الْقَيُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ؕ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

قائم کننده همه است | نه میگیرد وی را | چنگی | ونه خواب | مراوراست | آنچه | درآسمانها است

او همیشه زنده و قائم باقی است نه بر او چنگی و نه خواب می آید، همه چیز های آسمان و زمین

وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ

وآنچه درزمین است | کیست | آن که | شفاعت کند | وی را | مگر | به اجازه وی

ملکیت اوست کیست؟ که در دربار او بدون اجازه سفارش کسی کند

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ

اومیداند | آنچه پیش روی مردم است | وآنچه پس پشت خلق است | و | ایشان احاطه کرده نه میتوانند | به هیچ چیزی

میداند به آن سخنها که پیش مردم است و برآن که از (نظرهای) مردم پنهان است، و ایشان از معلومات او برهیچ

مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ

ازعلم او | مگر چیز یکه او بخواهد | فراگرفته | کرسی او | آسمانها | وزمین را

چیز احاطه کرده نه میتوانند، مگر بر آنکه خدا بخواهد حکومت او بر آسمانها وزمین بخش است

وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ

ودرگرانی نمی افگند اورا | نگهبانی آن هردو | واواست | بلند درجه | بسیار بزرگ | نیست اکراه | دردین

و درنگهبانی هردو او هیچ وقت درخستگی نه می آید و اوست صاحب درجهٔ بلند، و ذات بزرگ است، درقبول کردن (دین) هیچ قسم

قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ

هرآینه آشکاراشده | هدایت | ازگمراهی | پس کسیکه | قبول نکند | ازشیطان | وایمان آرد

اکراه و زیادت نیست، سخنهای درست از غلط جدا است و آشکارا پس کسیکه از شیطان منکر شود و بر خدا ایمان

بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ

به الله | پس هرآینه | چنگ زده | به حلقه | محکم | که نیست شکست آن را | وخدا

آرد پس او در حقیقت به یک حلقه محکم چنگ زد که هیچ وقت آن را شکست نیست و خدا

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ

شنوا | داناست | خدا | دوست آن مردم است | که ایمان آوردند | بیرون می آرد ایشان را | ازتاریکی ها

هر چیز را میشنود و بر هر چیز دانا است، خداوند دوست مؤمنان است که از تاریکی های (کفر) به روشنی ایمان

إِلَى النُّورِ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ

بسوی روشنی | وآنانکه | کافراند | دوستان ایشان | شیطان ها است | بیرون می آرند ایشان را

بیرون می آرد، و دوستان کافران آن شیطانها است که از روشنی (ایمان) به تاریکی های (کفر)

مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا

ازروشنی | بسوی تاریکی | آن گروه | ساکنان جهنم اند | پس ایشان | درآن

بیرون می آرند آن مردم ساکنان جهنم اند همیشه در جهنم

خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ ع أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ

ع ٣٤ ٢

همیشه میباشند | آیا ندیدی تو | آن شخص را که | مخاصمه کرد | با ابراهیم | دربارهٔ رب وی

میباشند، (ای پیغمبر!) آیا به قصهٔ آن شخص غور نه کردی که با ابراهیم دربارهٔ خدا بحث کرده بود.

اَنْ اٰتٰهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّيَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَ

زیرا که داده بود وی را | خدا | حکومت | وقتیکه گفت | ابراهیم | پروردگار من | آن است که | زنده میگرداند | و

زیرا که خدا وی را پادشاهی داده بود وقتیکه ابراهیم اورا گفت رب من چنین است که زنده میگرداند

يُمِيْتُ ۙ قَالَ اَنَا اُحْيٖ وَاُمِيْتُ ؕ قَالَ اِبْرٰهٖمُ فَاِنَّ اللّٰهَ

میمیراند | گفت | من زنده میکنم | ومیمرانم | گفت | ابراهیم | پس هرآینه | خدا

و میمیراند او گفت من هم زنده میکنم و میمرانم ابراهیم اورا گفت الله آن ذات

يَاْتِيْ بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَاْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ

طلوع میدارد | آفتاب را | ازمشرق | پس طلوع ده | آن را | ازمغرب | پس حیران شد

است که آفتاب را از مشرق طلوع میدهد (پس درست است) تو از مغرب طلوع ده۔ (پس به این سخن)

الَّذِيْ كَفَرَ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٢٥٨ اَوْ كَالَّذِيْ مَرَّ

آن کافر | وخدا راه نمودی نه میکند | گروه | ظالمان را | ویا مانند آن شخص که | گذشت

آن کافر حیران شد و خدا ستمگاران را بسوی راه راست هدایت نه میکند (و یا تو به واقعه آن شخص غور نکردی)

عَلٰى قَرْيَةٍ وَّهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا ۚ قَالَ اَنّٰى يُحْيٖ هٰذِهِ

بریک قریه | وآن | افتاده بود | برسقفهای خود | گفت | چگونه زنده کند | این را

که بریک قریۀ تباه شده گذشت که سقفهای آن برزمین خورده بود و گفت که خداوند مردهای (این قریه)

اللّٰهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهٗ ؕ

خدا | بعدازمردن آن | بازاورامرگ داد | خدامد (١٠٠) سال | باززنده ساخت اورا

بعد از مرگ ایشان چگونه زنده میکند، پس اورا خداوند تا صد سال (١٠٠) مرگ داد، باز زنده ساخت اورا۔

قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ؕ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ؕ قَالَ بَلْ

گفت خدا چقدر | درنگ کردی؟ | گفت | درنگ کردم | یک روز | یاحصۀ | روز | گفت | بلکه

و به او گفت: چقدر وقت براین حالت بودی؟ گفت: به اندازه یک روز بودم، و یا کم از این خداوند (ج) اورا فرمود

لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ اِلٰى طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۚ

درنگ کردی تو | صد (١٠٠) | سال | پس ببین | بسوی خوردنی تو | و | به نوشیدنی خود | که متغیر نشده

(نی بلکه) صد سال بود اکنون به سامان خوردنی و نوشیدنی ببین که متغیر نشده۔

وَانْظُرْ اِلٰى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ اٰيَةً لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ

وببین | بسوی خرت | تا بگردانیم ترا | نشانه | برای مردم | وببین

و بسوی خر سواری تو ببین (که چگونه خاک شده است) و که تا بگردانیم ترا برای مردم، و به استخوانهای خر

اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوْهَا لَحْمًا ؕ فَلَمَّا

بسوی استخوانها | چگونه | یک جای میکنیم آن را | باز | میپوشانیم آن را | گوشت | باز وقتیکه

ببین که چگونه یک جای میکنیم و باز چگونه اورا گوشت میپوشانیم، پس وقتیکه همه

تَبَيَّنَ لَهٗ ۙ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿۲۵۹﴾

آشکارا شد اورا | گفت | من میدانم | که خدا | بر هر چیز | تواناست

حقیقت آشکارا شد پس گفت اکنون من خوب میدانم که خدا بر هر چیز قدرت دارد

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِیْ كَیْفَ تُحْیِ الْمَوْتٰى ؕ قَالَ

ووقتیکه گفت | ابراهیم | ای پروردگار من | بنما مرا | که چگونه زنده میگردانی | مردگان را | گفت

(و آن واقعه را هم یاد کن) که ابراهیم گفت ای رب من! بنما مرا که تو چگونه مردگان را زنده میگردانی؟ الله فرمود:

اَوَلَمْ تُؤْمِنْ ؕ قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ لِّیَطْمَىِٕنَّ قَلْبِیْ ؕ قَالَ فَخُذْ

آیا یقین تو نیست؟ | گفت | بلی چرا نه | لیکن | تا آرام گردد دلم | گفت | پس بگیر

آیا یقین تو نیست؟ گفت یقین دارم البته اطمینان دل میخواهم الله فرمود (درست است) پس

اَرْبَعَةً مِّنَ الطَّیْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَیْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ

چهار | از پرندگان | پس بلدکن آنهارا | نزد یک خود | پس بگذار | بر هر کوه

چهار پرندگان را بگیر و باخود بلد و آشنا کن باز (آن را ذبح کن) و یک یک حصهٔ آن بر هر

مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ یَاْتِیْنَكَ سَعْیًا ؕ وَاعْلَمْ اَنَّ

از ایشان | یک حصه | باز | بخواه ایشان را | می آیند نزد تو | شتابان | وبدان | هر آینه

کوه بگذار باز به خود بخواه به شتابان پیش تو می آیند و بدان که خدا

اللّٰهَ عَزِیْزٌ حَكِیْمٌ ﴿۲۶۰﴾ ع مَثَلُ الَّذِیْنَ یُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِیْ سَبِیْلِ ٣٥ ٣

خدا | غالب | باحکمت است | مثال | آنانیکه | خرچ میکنند | مال های خودرا | درراه

صاحب اختیار و حکمت است مثال آن مردم که مالهای خود را در راه خدا خیرات

اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِیْ كُلِّ سُنْۢبُلَةٍ

خدا | (چنین) است مثلیکه | یک دانه | که برویاند | هفت | خوشه ها را | در هر خوشه

میکنند، مانند آن دانه است، که برویاند هفت خوشه را و در هر خوشه صد

مِّائَةُ حَبَّةٍ ؕ وَاللّٰهُ یُضٰعِفُ لِمَنْ یَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِیْمٌ ﴿۲۶۱﴾

صد | دانه | وخدا | زیاد میکند | کسی را که | بخواهد | وخدا | فراخ کننده | داناست

دانه باشد، هم چنین خدا کسی را که بخواهد عمل اندک او به مراتب بسیار زیاد میکند، و خدا وسعت کننده و علم بسیار است

اَلَّذِیْنَ یُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا یُتْبِعُوْنَ

آنانیکه | خرچ میکنند | مال های شان را | درراه | خدا پس | نه میرسانند (تکلیف)

آنانیکه مالهای خود را در راه خدا خیرات میکند باز به نفقه خود یاد کردن

مَاۤ اَنْفَقُوْا مَنًّا وَّلَاۤ اَذًى ۙ لَّهُمْ اَجْرُهُمْ

بعد از خرچ | احسان نمودن | ونه ضرر (میرسانند) | برای آنها | ثواب آنها

نه میکنند، و نه ضرر میرسانند اجر ایشان نزد خداوند-

عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ قَوْلٌ

نزد پروردگارایشان | ونه کدام ترسی باشد برایشان | ونه | ایشان | غمگین میشوند | سخن

مقرر است و نه آنها را خطره است، و نه ایشان غمگین میباشند فقیر را سخن شیرین

مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذًى ۗ وَاللَّهُ

نرم (گفتن) | ودرگذشتن | بهتر است | ازآن صدقه که | بعدازآن میباشد | آزاری | وخدا

(و به مناسب سخن معاف کردن) از آن صدقه بهتر است که بعد از آن (ضرر) یاد کردن میباشد و خدا

غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُم

بی نیاز | بردباراست | ای مؤمنان! | ضائع مکنید | صدقات خودرا

بی نیاز و صابر است، ای مؤمنان! صدقات خود را به یاد کردن و زیاد کردن

بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ

به یادکردن | وبه تکلیف رسانیدن | مانند آنکه | خرچ میکند | مال خودرا | برای نشان دادن | بمردم

ضائع مکنید، مانند آن که مالهای خود را برای نام خرچ میکند

وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ

وایمان نمی آرد | به الله | وبه روز | آخرت | پس مثال او | (چنین) است که | سنگ صاف

و نه به خدا ایمان دارد و نه به روز آخرت مثال (خیرات) او آن بسنگ صفا است۔

عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَّا يَقْدِرُونَ

که برآن (باشد) | خاک | پس برآید اورا | باران تیز | پس بگذارد آن راصاف | حاصل کرده نه میتوانند

که بالای آن خاک میباشد، و باران تیز بر آن بیاید، و صفا بگذارد آن را

عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

(کدام) ثواب | ازآن چیز | که عمل کردند | وخدا | هدایت نه میکند | قوم

هم چنین ایشان را از آن سنگ صاف هیچ بدست نمی آید و خداوند ناشکر کنندگان را هدایت

الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٤﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ

کافران را | ومثال | آنانیکه | خرچ میکنند | مال های خودرا | برای طلب رضامندی خدا

نه میکند، و مثال آنانیکه مالهای خود را برای وصول رضا خدا و برای رسانیدن تقویت دلها را

وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا

وبرای ثبات | دلهای خود | (چنین) است که | یک باغ است | در یک بلندی | که رسید اورا

خرچ میکنند، مانند آن باغ است که بر یک بلندی است

وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ ۖ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ

باران شدید | پس آورد میوه های خودرا | دوچندان | پس اگر | نه رسید اورا | باران تیز

که برسد آن را باران شدید، پس بدهد میوه را دو چند و اگر باران شدید برآن نه آید۔

فَطَلٌّ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٦٥﴾ اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ

(پس کافی است) شبنم | وخدا | به آنچه | میکنید شما | بینا است | آیا دوست میدارد | یکی از شما

پس کم از کم شبنم برآن می آید و خداوند کار های شما را می بیند آیا در شما کسی دوست دارد

اَنْ تَكُوْنَ لَهٗ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

این که باشد | اورا | باغی | از درختان خرما | وانگور | که میرود | از زیر آن

که باشد اورا باغی از خرما و انگور که زیر آن نهر ها

الْاَنْهٰرُ ۙ لَهٗ فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهٗ ذُرِّيَّةٌ

نهر ها | اورا باشد در آن باغ | از همه | میوه ها | ورسیده باشد اورا | پیری | واورا اولاد باشد

جاری میباشد و هر قسم میوه را گرفته باشد و خوداش پیر باشد و اولاداش ناتوان ضعیف

ضُعَفَآءُ ۖ فَاَصَابَهَآ اِعْصَارٌ فِيْهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ

ناتوان ضعیف | پس رسید اورا | گرد بادی | که در آن | آتش | پس بسوخت آن باغی | همچنان | بیان میکند

باشد باز رسد اورا ناگهانی باد تیز که در آن آتش باشد و باغ اش بسوخت خاکستر گردد هم چنین

ع ٣٦ ٣٤ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٦٦﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

خدا | برای شما | آیاتها | تا شما | فکر کنید | ای مؤمنان!

الله بشما قدرت های خود را نشان میدهد که تادر آن فکر کنید ای مؤمنان!

اَنْفِقُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ اَخْرَجْنَا لَكُمْ

خرچ کنید | از چیز های پاکیزه | آنچه کسب کرده اید | واز آنچه | برآوردیم | برای شما

(در راه خدا) از نفع حلال خود و از آن چیز های حلال آنکه ما برای شما از زمین

مِّنَ الْاَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُوْنَ وَلَسْتُمْ

اززمین | وقصد مکنید | به چیز ردی | ازوی | خرچ می کنید | وحال آنکه نیستید

بر آوردیم خرچ کنید و چنین مکنید که از چیز های ردی خیرات میدهید و حال آنکه خود شما

بِاٰخِذِيْهِ اِلَّآ اَنْ تُغْمِضُوْا فِيْهِ ۗ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ

گیرنده گان آن | مگر | آنکه | چشم می پوشید | درگرفتن آن | وبدانید | هرآینه خدا | بی نیاز

به گرفتن آن تیار نیستید مگر آنکه چشم پوشید برآن و بدانید که خدا بی نیاز و به هر صفت

حَمِيْدٌ ﴿٢٦٧﴾ اَلشَّيْطٰنُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَاْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَآءِ ۚ

لائق تعریف است | شیطان | وعده میدهد شمارا | تنگدستی | وحکم میدهد شمارا | از بی حیائی

لائق تعریف است شیطان شمارا از فقر میترساند و بشما حکم بی حیائی میدهد

وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ

وخدا | وعده میکند شمارا | ازبخشش از خود | وفضل | وخدا | فراخ کننده

و خداوند بشما وعدهٔ بخشش و مهربانی میکند و او مالک وسعت است

عَلِيْمٌ ﴿٢٦٨﴾ يُّؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّؤْتَ الْحِكْمَةَ

داناست | میدهد | دانش (علم) | کسی را که بخواهد | وهرکرا | داده شد | دانش

و دانا است به کسیکه بخواهد اورا حکمت میدهد و به کسیکه حکمت داده شود

فَقَدْ اُوْتِيَ خَيْرًا كَثِيْرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾ وَمَآ

بتحقیق داده شد اورا | خیر | بسیار | ونصیحت قبول نمیکند | مگر | صاحبان عقل | وآنچه

به او خیر بسیار داده شد فقط خداوندان عقل از این سبق گرفته میتوانند

اَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِّنْ نَّذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُهٗ ۗ وَمَا

میدهید شما از خیرات | یا نذر کردید | از نذری | پس هر آینه | الله | میداند آن را | ونیست

و هر خیرات که شما میدهید و یا هر نذر که میکنید آن به خدا معلوم است

لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقٰتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۚ وَاِنْ

ستمگاران را | از یاری دهندگان | اگر آشکارا میدهید | خیرات را | پس بهتر است بخن | واگر

و ستمگاران را مددگار نیست اگر صدقات خود را آشکارا میدهید هم بخن درست است۔

تُخْفُوْهَا وَتُؤْتُوْهَا الْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ

شما آن را پنهان میدارید | ومیدهید | فقیران را | پس آن | بهتر است | شمارا | ودور میکند | ازشما

و اگر پنهان در پرده به فقیران میدهید پس شمارا بهتر است و خداوند بسیار گناهان شمارا

مِّنْ سَيِّاٰتِكُمْ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿٢٧١﴾ لَيْسَ عَلَيْكَ

بعضی گناهان شما | وخدا | به آنچه | میکنید | خوب خبردار است | نیست | برتو

معاف میکند و خداوند به اعمال شما خوب دانا است مردمان را ذمه داری۔

هُدٰىهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَمَا تُنْفِقُوْا

به راه آوردن آنها | لیکن | خدا | راه مینماید | کسی را که بخواهد | وآنچه | خرچ میکنید

هدایت بتو نیست لیکن خدا کسی را که بخواهد راه مینماید و شما هر چیز را که خیرات

مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُوْنَ اِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ اللّٰهِ ۗ

ازمال | پس آن هم برای نفسهای شما است | وخرچ مکنید | مگر | برای طلب | رضامندی خدا

میکنید برای نفع خود میکنید و این دادن صدقات شما بخاطر این است که خدا راضی شود

وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ يُّوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُوْنَ ﴿٢٧٢﴾

وچیزیکه | شما خرچ میکنید | ازمال | پوره داده میشود | بشما | وشما | ستم کرده نخواهید شد

و چیزیکه شما خرچ میکنید آن را بشما (در دنیا و آخرت) پوره پوره داده میشود و به شما ستم کرده نه میشود۔

لِلْفُقَرَآءِ الَّذِيْنَ اُحْصِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

(این خیرات) برای آن فقیران است | آنانیکه | بند کرده شدند | درراه خدا

(این صدقات) حق آن فقراء است که در راه خدا بند کرده شدند۔

لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ

توان ندارند از سفر کردن | درزمین | گمان میکند برایشان | بیخبر | توانگران

برای کاروبار توان رفت و آمد ندارند بیخبران از عدم سوال گمان مالدار

مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا

به سبب نه سوال کردن | تو می شناسی ایشان را | از چهره های ایشان | سوال نمیکنند | ازمردم | به درگیری

میکنند تو از چهره های ایشان حال اصلی معلوم کرده میتوانی به در گیری از مردم سوال

وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ الَّذِينَ ع ٣٧ (٧٧) ٥

وچیز یکه میدهید شما | ازمال | پس هرآینه خدا | برآن | بسیاردانااست | آنانکه

نه میکنند، و شما که هر چیز مال را خیرات میدهید پس خداوند بر آن خوب خبردار است کسیکه

يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ

خرچ میکنند | مال خودرا ازراه خدا | درشب | وروز | پوشیده | وآشکارا | پس برای آنها

مالهای خودرا درشب و روز، پوشیده و آشکار خیرات میکند پس اجر ایشان

وقف منزل

أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

اجرایشان است | نزد پروردگارایشان | ونیست بیمی | برایشان | ونه ایشان | غمگین میشوند

نزد رب ایشان مقرر است و نه بر آنها خوف می آید و نه غمگین میشوند

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي

آنانیکه | می خورند | سودرا | برنمی خیزند | مگر | چنانچه | میخیزد | کسیکه

آنانیکه سود میخورند ایشان برنمی خیزند مگر مانند آن شخص که شیطان بدست

يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا

دیوانه کرده باشد | شیطان | ازدست رسانیدن | این | به این سبب که | میگفتند | هرآینه

رسانیدن دیوانه کرده باشد بسبب اینکه آنها میگویند که بیع هم

وقف لازم

الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا

سوداگری | مانند | سودگرفتن است | وحلال کرده است | خدا | سوداگری | وحرام ساخته است | سودرا

مانند سود است و این عجیبه است که خدا بیع را حلال کرده است و سود را حرام کرده است

فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَىٰ فَلَهُ مَا

بازبه کسیکه رسید | پند | ازطرف پروردگارش | پس اومنع شد | پس برای اوست | آنکه

پس به کسیکه از طرف رب خود نصیحت رسید و او از سود گرفتن منع شد پس سود سابقه

سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ

گذشت | ومعامله او | سپرده شده است بخدا | وکسیکه | برگشت به سود | پس ایشان اند

اورا معاف شد، و معامله او بخدا سپرده شد و کسیکه باز لین دین سود آغاز نمود پس او

أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِى

باشندگان جهنم | ایشان | درآن | جاویدانند | برباد میکند | خدا | سودرا | وزیاد میکند

باشندگان دوزخ اند که همیشه درآن میباشند خدا سود را برباد میکند و صدقات را

الصَّدَقٰتِ ۗ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا

خیرات را | وخدا | دوست نه میدارد | هر | ناشکر | گناه گاررا | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند

زیاد میکند و خدا هیچ بنده ناشکر و بدعمل را دوست نه میدارد آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَءَاتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ

وکردند اعمال | شائسته | وبرپاداشتند | نمازرا | وداوند | زکواة را | برای آنها است

و میکنند اعمال شائسته و برپا داشتند نماز را و میدهند زکواة را پس اجر ایشان

أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

اجرایشان | نزد پروردگارایشان | ونیست ترسی | برایشان | ونه ایشان | غمگین شوند

هر آینه نزد خداوند است و هیچ قسم ترسی بر ایشان نه میباشد و نه غمگین میباشند

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا بَقِىَ مِنَ الرِّبٰٓوا

ای مؤمنان! | بترسید | ازخدا | وترک کنید | چیزیکه باقی مانده است | ازسود

ای مؤمنان! از خدا بترسید و سود های باقی مانده را ترک کنید اگر

إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّٰهِ

اگرهستید | مؤمنان | پس اگر | ترک نکردید | پس آماده باشید | بجنگی | ازخدا

شما مؤمنان هستید و اگر چنین نکردید پس خبر باشید که از طرف خداو از رسول اش

وَرَسُولِهِۦ ۚ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ ۚ لَا تَظْلِمُونَ

ورسول او | واگرتوبه کردید | پس شمااست | اصل | اموال شما | نه شما ظلم کنید

بشما اعلان جنگ شد و اگر شما منع شدید و توبه کردید پس پول اصلی شما حق شما است ظلم نکنید

وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلٰى مَيْسَرَةٍ ۚ

ونه برشما ظلم کنند | واگر | باشداو | تنگ دست | پس مهلت دادن مناسب است | تاوقت غنی

و نه ظلم را قبول کنید و اگر قرضدار تنگ دست باشد پس تا فراخی دست به او مهلت دهید

وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا

واگرصدقه دهید | بهتراست | شمارا | اگر | باشیدشما | که میدانید | وبترسید

و اگر قرض را معاف کنید این بشما بهتر است اگر شما میدانید و از آن روز

يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللّٰهِ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ

ازآن روز که | بازگردانیده شوید | درآن | بسوی خدا | پس | پوره داده شود | هر | شخص را

بترسید که بخدا باز گردانیده (روی به روی) میشوید باز به هر کسی از کار خود

مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ

آنچه او کرده باشد | وایشان | ستم کرده نشوند | ای مؤمنان! | وقتیکه معامله کنید با یکدیگر

بدلهٔ کامل و پوره داده میشود، و هیچ ستم بر آنها کرده نه میشود، ای مؤمنان! وقتیکه شما تا یک مقرره

بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌ

به قرض | تا میعاد معین | پس بنویسید آن | وباید که بنویسد | درمیان شما | نویسنده

میعاد لین دین قرض میکنید، پس آن را بنویسید! و درمیان شما یک کاتب به انصاف

بِالْعَدْلِ ۖ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ ۚ

به انصاف | وانکار نکند | نویسنده | از کتابت | چنانچه | آموخته است اورا | خدا | باید که بنویسد

بنویسد، و نویسنده از کتابت انکار نکند چنانچه خدا اورا آموخته است، آن قسم بنویسد

وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ

واملا کند | کسیکه | بروی | قرض است | وبترسد | از خدا | که رب اوست

و عبارت را قرضدار بگوید بذمهٔ کسیکه (حق) قرض است و از خدا بترسد که رب اوست

وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا ۚ فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ

وکم نکند | از آن قرض | چیزی | پس اگر باشد | کسیکه بروی | قرض است

و در معامله هیچ نقصان نکند (البته) کسیکه بر ذمه اش حق قرض است

سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ

بی عقل | ویا | ضعیف | یا نمیتواند | از املا گفتن | پس املا گوید

نادان، یا ضعیف طفل، یا پیری باشد، و یا خوداش به کاتب عبارت درست قدرت خواندن آن ندارد، پس کفیل او برای اش

وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۚ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِن رِّجَالِكُمْ ۖ

واکدار او | به انصاف | وگواه گیرید | دوگواه | از مردان تان

به انصاف بگوید، و در مردان خود برآن دو نفر (عادل) گواه بگیرید۔

فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ

پس اگر نباشد | دومردان | پس یک مرد | ودوزن گواه شوند | از کسیکه رضامند باشید

و اگر دو نفر مردان نباشند پس یک مرد و دو زن گواه شوند آنانیکه برای گواهی شما

مِنَ الشُّهَدَاءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا

از گواهان | تا اگر | فراموش کند | یکی از دوزن | یاد دهد | یکی از آن دوزنان

دوست دارید زیرا که اگر از یک زن (گواهی) فراموش شود پس یکی به دیگری

الْأُخْرَىٰ ۚ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا ۚ وَلَا تَسْأَمُوا

دیگرش را | ونه | انکار کند | گواهان | وقتیکه خواسته شوند | وسستی مکنید

یاد میدهد و به گواهان مناسب است که برای گواهی خواسته شوند باید انکار نکنند و معامله اگر خورد۔

أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ

که بنویسید آن | اندک باشد | یا بسیار | تا میعادش | این کار شما

باشد یا بسیار دربارهٔ نوشتن آن سستی مکنید این طریقه

أَقْسَطُ عِندَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ

بسیار انصاف است | نزد | خدا | و درست تر است | برای گواهی | و قریب تر است

نزد خدا خوب از انصاف است، و برای شهادت هم خوب مناسب است و برای نجات از شک و شبهه هم

أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَن تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا

که در شک نباشید | مگر | وقتیکه | باشد | تجارت | دست بدست | که گردانید آن را

بسیار نزدیک است، اگر لین دین درمیان خود دست بدست میکنید

بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوا

میان خود | پس نیست | بر شما | هیچ گناهی | که ننویسید آن را | و گواه گیرید

پس در عدم نویسیدن آن بالای شما کدام الزام نیست و در وقت بیع

إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۖ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ وَإِن تَفْعَلُوا

وقتیکه سودا کنید | و نه | تکلیف داده شود | نویسنده | و نه گواه | و اگر چنین میکنید

کسی را گواه بگیرید، نه به نویسنده و نه به گواه تکلیف رسانیده شود و اگر چنین میکنید

فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ ۗ

پس هر آینه این کار | گناه است | بشما | و بترسید | از خدا | وی آموزد شما را | الله

پس این نافرمانی شما شمرده میشود، و از خدا بترسید و خداوند بشما درمیان خود تعلیم درستگی معاملات

وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ

و خدا | بهر چیز | داناست | و اگر | باشید شما | در سفر

میدهد، و خداوند به هر چیز داناست، و اگر شما در سفر میباشید و

وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم

و نه | بیابید | نویسنده | پس چیز گروی | در دست بدهید | پس اگر اعتبار کند | در شما کسی

نویسنده را نه می یابید پس در گرو به قبضه معامله کنید، اگر در شما کسی به دیگری

بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ

بر دیگری | باید که آداء کند | آن کس که | امانت شده است | امانت خود | و بترسد

اعتبار کند (و لین دین کنید) پس به کسیکه اعتبار شده است به او مناسب است که او امانت خود را پوره آداء کند و از خدا

اللَّهَ رَبَّهُ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ

از خدا | که پروردگار او است | و پنهان مکنید شما | شهادت را | و کسیکه | پنهان میکند | پس هر آینه او را

بترسد که رب اوست و هیچ وقت گواهی را پنهان مکنید، و کسیکه گواهی را پنهان کرد (پس بدان که)

٣٩ ع ٢ ٧

اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِلّٰهِ مَا

گناه گار است | دل او | وخدا | به آنچه | میکنید | داناست | خداراست آنچه

دل او گناه گار است، وب خداوند به کارهای شما خوب دانا است، و چیزیکه در آسمانها و زمین

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِيْۤ اَنْفُسِكُمْ

درآسمانهاست | وآنچه | درزمین است | واگرآشکارا کنید شما | آنچه دردل های شماست

هر چیزیکه باشد همه مال خدا است، و اگر شما سخنهای دل آشکارا کنید و یا پنهان

اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ

یاپنهان کنید آن را | حساب میکند باشما | به آن خدا | پس معاف میکند | آن کس که | بخواهد

کنید الله حتماً باشما حساب آن میکند، پس دربارهٔ کسیکه بخواهد اورا معاف میکند

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾

وعذاب میدهد | کسی را که بخواهد | وخدا | برهرچیز | توانااست

و دربارهٔ کسیکه بخواهد عذاب میدهد و خداوند(ج) بر هر چیز توان دارد

اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ

ایمان آورد | رسول | به آنچه | نازل کرده شد | اورا | ازطرف رب او

پیغمبر بر آن کتاب ایمان آورده است که به وی از جانب پروردگار نازل شده است

وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ

وهمه مؤمنان (هم) | همه | ایمان آوردند | بخدا | وبه فرشتگان او | وبه کتابهای او

و مؤمنان هم- این همه بر الله، بر فرشتگان کتب، بر پیغمبران ایمان

وَرُسُلِهٖ ۫ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ ۫ وَقَالُوْا

وبه رسولان او | مافرق نه میکنیم | دریکی هم | ازرسولان او | وگفتند آنها

آوردند (و ایشان گفتند که) ما در رسولان خدا کسی را هم از دیگری جدا نه می بینیم و ایشان گفتند:

سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۫ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿٢٨٥﴾

شنیدیم ما | وقبول کردیم ما | بخشش میخواهیم ازتو | ای پروردگارما | وبسوی تو | بازگشت است

ما احکام خدا را شنیدیم، و قبول کردیم ای رب ما! ما از تو بخشش میخواهیم و آخر هم بتو می آیم

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ؕ لَهَا

نه میکند تکلیف | خدا | هیچ کسی را | مگر | بقدر طاقتش | اوراست

خداوند هیچ کسی را هم خارج از توان او تکلیف نه میدهد کسیکه کدام نیکی

مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ؕ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَاۤ

آنچه کسب کرد عمل نیک | وبروی است | آنچه کرد (از بدی) | ای پروردگارما! | مگیر مارا

کرد ثواب آن را می یابد، و کسیکه بدی کرد سزاء آن را میخورد (مؤمنان هم این میگویند) ای رب ما! اگر

إِنْ نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا

اگر فراموش کردیم ما | یا خطا کردیم | ای پروردگار ما! | بار مکن | برما | بارگران

اگر از ما فراموش شود و یا خطا شویم بر این ما را مگیر ای پروردگار ما! بالای ما بار چنین بار مکن

كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا

چنانچه | نهادی آن را | برکسانیکه | پیش از ما بودند | ای پروردگار ما! | وبار مکن

چنانچه پیش از ما بر مردمان نهاده بودی ای رب ما! چنین بار سنگین

مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۚ وَاعْفُ عَنَّا ۟ وَاغْفِرْ لَنَا ۟

آن چه نیست | طاقت | مارا | به آن | وعفوه کن مارا | وبخشش کن مارا

بر سرما بار مکن که ما توان آن را نداریم و گناهان مارا عفوه کن و مارا بخشش کن!

وَارْحَمْنَا ۟ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾ ع ٣ ٨

ورحم کن برما | توئی | مالک ما | پس نصرت ده مارا | گروه کافران

و بر ما رحم کن تو مالک مائی پس در مقابله کافران مارا غلبه ده

سُورَةُ اٰلِ عِمْرٰنَ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ مِائَتَانِ آيَةً وَعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سورهٔ آل عمران مدنی است و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است | دو صد آیات و بیست رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است

الٓمّٓ ﴿١﴾ اللّٰهُ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ۙ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ

الم | هم اللہ است | نیست هیچ معبودی | مگر | او است | همیشه زنده است | تدبیر وقائم کننده هم است | فرود آورد

ای مردم! الله همان ذات است که غیر از او معبود دیگری نیست همیشه زنده است تدبیر مردم او میکند او

عَلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

برتو | کتاب | به حق | تصدیق کننده است | از آن کتابها | که پیش از وی است

بالای تو این کتاب به حق فرود آورده است که تصدیق کننده همه آن کتب است که پیش از وی بودند

وَأَنزَلَ التَّوْرٰىةَ وَالْإِنجِيْلَ ﴿٣﴾ مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ

ونازل کرد | تورات | وانجیل را | پیش از این | هدایت است | برای مردم

و او پیش از این تورات و انجیل را برای هدایت مردم نازل کرده است

وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ۗ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

ونازل کرد | فرق کننده درمیان حق وباطل | هرآینه | آنانیکه | منکر انداز آیات خدا

وکتاب فرق کننده (از آن) حق و باطل نازل کرده است پس هر آینه کسیکه (اکنون) هم از قبول نمودن احکام خدا

لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۗ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤﴾ إِنَّ اللّٰهَ

برای ایشان | عذاب است | سخت | وخدا | غالب است | انتقام گیرنده است | هرآینه خدا

انکار کند ایشان را عذاب سخت داده میشود و خدا را اختیار است و بدلهٔ کار های بد میدهد هر آینه از خدا

لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ۝۵

پوشیدہ نیست ازوی | چیزی | درزمین | ونہ | درآسمان

ھیچ چیزی نہ از زمین و نہ از آسمان پنہان است

هُوَ الَّذِيْ يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ؕ

اوست | آن کہ | صورت میدھد شمارا | دررحمھا | چنانچہ بخواھد

اللہ آن ذات است کہ تصاویر شما در شکم ھای مادران قسمیکہ بخواھد میسازد

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۶ هُوَ الَّذِيْٓ

نیست معبود دیگری | غیرازاو | کہ غالب است | باحکمت | اواست آن کہ

غیر از او معبود دیگری نیست، برھر کسی غالب با حکمت است آن ذات است کہ

اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ مِنْهُ اٰيٰتٌ مُّحْكَمٰتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتٰبِ

فرستاد برتو | کتاب را | ازآن کہ بعضی آیات | محکم است | آن | اصل کتاب است

کہ اکنون بتو این کتاب فرستاد کہ در آن (دو نوع آیات است) برخی محکمات آن آیات اصولی کتاب

وَاُخَرُ مُتَشٰبِهٰتٌ ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ

وبرخی دیگر | متشابہات است | پس آنانیکہ | دردلھای ایشان | کجیست

است، و برخی متشابھات است پس آنانیکہ دردلھای ایشان کجیست پس آنھا

فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَآءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَآءَ

پس پیروی میکنند | ازآن کہ متشابہ است | ازآن | برای طلب فتنہ | وبرای طلب

در طلب فتنہ کوشش بہ آیات متشابہات میکنند و از آن اخذ معانی

تَاْوِيْلِهٖ ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهٗٓ اِلَّا اللّٰهُ ۘ وَالرّٰسِخُوْنَ

مرادآن | ونہ میداند | بہ مرادآن | مگرخدا | وآنانیکہ پختہ اند

یکنند و بہ مراد درست آن تنہا تنہا خدا میداندو آنانیکہ راسخ

فِي الْعِلْمِ يَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ

درعلم | میگویند | ایمان آوردیم بہ او | این ھمہ | ازطرف رب ما است

علماء اند ایشان میگویند ما برآن ایمان آوردیم این ھمہ از طرف رب ما است

وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝۷ رَبَّنَا لَا تُزِغْ

ونصیحت نہ میگیرد | مگر | خداوندان عقل | ای پروردگارما! | کج مکن

(و از سخن صحیح) تنہا دانشمندان درس میگیرند (و این سوال میکنند کہ) ای پروردگار ما! دلھای مارا

قُلُوْبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ

دلھای مارا | بعدازآن کہ | راہ نمودی مارا | وبخش مارا | ازطرف خود

بعد از گرفتن ھدایت بہ کج روی میننداز و مارا از طرف خود رحمتھا

رَحْمَةً ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ۸ رَبَّنَآ اِنَّكَ

رحمت | هرآینه تویی | بسیار عطا کننده | ای پروردگار ما! | هرآینه تو

عطا کن هر آینه تو بسیار عطاء کننده ایی ای پروردگار ما! هر آینه تو بر آن روز

جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ

جمع کننده مردم هستی | درآن روز | که هیچ شک نیست درآن | هرآینه | خدا | خلاف نه میکند

جمع کننده همه مردم هستی که در آمدن آن هیچ شکی نیست خداوند هرگز از وعدهٔ خود

الْمِيْعَادَ ۹ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ ع

وعدهٔ خود | هرآینه آنانیکه | کفر کردند | هیچ وقت بکار نه آید | ازایشان | مالهای ایشان

خلاف نه میکند آنانیکه کفر را اختیار نمودند ایشان را در مقابلهٔ خدا نه

وَلَآ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۭ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمْ وَقُوْدُ النَّارِ ۱۰

ونه اولاد ایشان | به نزد خدا | هیچ (هم) | وآن گروه ایشانند | هیزم | دوزخ

مال فائده دهد و نه اولاد هم این مردم هیزم جهنم اند

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ كَذَّبُوْا

چنانچه معامله بود | ازقوم فرعون | وازآن مردم | که پیش ازایشان بودند | تکذیب کردند

(انجام ایشان) مانند رفقای فرعون و مثل نافرمانان گذشتگان میشود که آیات مارا

بِاٰيٰتِنَا ۚ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ۭ وَاللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۱۱

آیا تهای مارا | پس گرفتند ایشان را | الله | به گناهان ایشان | وخدا سخت عذاب دهنده است

تکذیب نمودند پس خدا به گناهان ایشان را گرفتند و خدا در عذاب دادن سخت است

قُلْ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَتُغْلَبُوْنَ وَتُحْشَرُوْنَ

بگو | آن مردم راکه | کفر کردند | شما مغلوب خواهید شد | ویک جای کرده خواهید شد

آنانیکه (از تو) انکار کردند ایشان را بگو که شما حتماً مغلوب خواهید شد و بجهنم یک جای

اِلٰى جَهَنَّمَ ۭ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۱۲ قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ

بسوی دوزخ | وآن بد | جای است | هرآینه بود | بشما نشانه

خواهید شد و آن بسیار جای خراب است و بشما دربارهٔ آن دو گروه سامان عبرت

فِيْ فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۭ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

درآن دوگروه | که بهم مقابله شدند | یک گروه | جنگ میکرد | درراه خدا

که (دربدر) باهم مقابله شدند یک گروه در راه خدا جنگ میکردند و گروه دیگری

وَاُخْرٰى كَافِرَةٌ يَّرَوْنَهُمْ مِّثْلَيْهِمْ رَاْيَ الْعَيْنِ ۭ

وگروه دیگر | کافر بودند | که میدیدند مسلمانان این کافران را | دوبرابر خود | به دیدن چشم خود

از کافران بود مسلمانان بسر چشم خود میدیدند که کافران دو چند ایشان بودند (از نتیجه ثابت شد)

وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً

وخدا | قوت میدهد | به امداد خود | هرکرا خواهد | هرآینه | درآن | عبرت است

که خدا دربارهٔ کسیکه بخواهد پس به امداد خود تائید آن را میکند در این واقعه برای خداوندان چشم

لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ﴿١٣﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوٰتِ

برای بینایان | زینت داده شده | مردم را | محبت | خواهشات نفسانی

سامان عبرت بود، مردم را خواهشات نفسانی شائسته کرده شده است

مِنَ النِّسَآءِ وَالْبَنِيْنَ وَالْقَنَاطِيْرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ

مثل زنان | وفرزندان | وخزانها | جمع شده | ازطلاء

مثل زنان، پسران، و مالها و خزانهای طلا و نقره شد

وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ؕ ذٰلِكَ

ونقره | واسپان | نشان شده | وچارپایان | وزراعت | این

و آسپها، و چارپایان، زمین و زراعت شد این سامان

مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الْمَاٰبِ ﴿١٤﴾ قُلْ

سامان | زندگی دنیااست | وخدانزداش است | خوب جای بازگشت | بگو

زندگی دنیا است، و زندگی (آخرت) درست نزد خداوند است ای پیغمبر!

اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ ؕ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا

آیا خبردهم شمارا | که بسیار بهتر است | ازاین | برای آنانیکه | پرهیز کردند

ایشان را بگو که آیا شمارا بهتر (از این مال و اسباب) خوب: بنمایم؟ آنانیکه پرهیز گاراند برای آنها

عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

نزد پروردگارایشان | باغهااست که میرود | اززیرآن | جویها | جاوید میباشند | درآن

نزد پروردگار ایشان چنین باغها تیار است که زیر آنها جوی ها جاری است سکونت ایشان در آن همیشه میباشد

وَاَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَّرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ

وزنهااست | پاکیزه | ورضامندی | ازالله | وخدا | بیناست

و زنان پاکیزه در رفاقت ایشان میباشند و خدا از ایشان راضی میباشد و خداوند اعمال بندگان خود را

بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾ ۚ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اِنَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا

به بندگان | آنانکه | میگویند | ای پروردگارما! | هرآینه ما ایمان آوردیم | پس معاف کن مارا

می بیند ایشان همان مردم اند که میگویند ای پروردگار ما بتو ایمان آوردیم

ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾ ۚ الصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ

گناهان ما | ونگهدار | ازآتش | دوزخ | که صبرکنندگان | وراست گویان

مارا گناهان ما بخش و نگهدار مارا از آتش جهنم ایشان صبر کنندگان اند و راست گویان اند۔

وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُنْفِقِيْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ﴿١٧﴾

وفرمان بردار | وخرچ کنندگان را | وآمرزش خواهندگان | دراوقات صبح

فرمانبردارانند خیر خیرات میدهند و در حصه های آخر شب دعاء مغفرت میخواهند

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ

گواهی داد الله که | نیست معبود دیگر | غیر از او | وفرشتگان | وخداوندان علم هم

خدا بر این سخن گواه است که غیر از وی معبود دیگری نیست فرشتگان و علماء هم بر این گواه اند

قَآئِمًۢا بِالْقِسْطِ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٨﴾

اوقائم است | به انصاف | نیست معبود دیگر | مگر او است | غالب است | باحکمت است

هم اوست که بحق و انصاف تدبیر کائنات میکند غیر از او معبود دیگری نیست خداوند اختیار و با حکمت است

اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ ۗ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِيْنَ

هر آینه دین | به نزد الله | اسلام است | واختلاف نکردند | آنانکه

هر آینه نزد خدا (دین مقبول) تنها اسلام است و اهل کتاب که بعد از رسیدن علم

اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ؕ

داده شده بود کتاب | مگر | بعد از آنکه | آمد ایشان را | علم | از حسد درمیان ایشان

که کدام اختلاف کردند سبب یگانه آن این بود که درمیان خود حسد بازی کردند

وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

وکسیکه | انکار کند | از آیات خدا | پس هر آینه خدا | زود حساب گیرنده است

و کسیکه از احکام خداوند انکار کند (اورا یاد باشد که) خدا زود حساب گیرنده است۔

فَاِنْ حَآجُّوْكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ

پس اگر | خصومت میکنند باتو | پس بگو | سپردیم ما | روی خودرا | برای خدا | وهرکه

پس اکنون هم اگر ایشان باتو خصومت میکنند پس بگو که من و پیروان من بحکم خدا گردن

اتَّبَعَنِ ؕ وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْاُمِّيّٖنَ ءَاَسْلَمْتُمْ ؕ

پیروی من کرد | وبگو | برای آنانکه | داده شده اند کتاب | وبه ناخوانان | آیا اسلام آوردید شما؟

نهاده ایم از اهل کتاب و از ناخوانان (مشرکین) پرس آیا شما هم به احکام او گردن نهاده اید؟

فَاِنْ اَسْلَمُوْا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا

پس اگر | اسلام آوردند آنها | بتحقیق | یافتند راه راست | واگر | روی گردانیدند ایشان | پس هر آینه

پس اگر گردن نهادند پس راه مستقیم را یافتند و اگر نافرمانی کردند (پس ایشان را ترک کن که)

عَلَيْكَ الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ ع ۲ ۱۱ ۲۰ اِنَّ الَّذِيْنَ

که لازم است برتو | پیغام رسانیدن است | وخدا | بینا است | به بندگان | هر آینه آنانیکه

بالای تو تنها رسانیدن (احکام) فرض است و خدا کارهای بندگان خود را می بیند۔ هر آینه آنانیکه

النصف

يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّيَقْتُلُوْنَ

انکار میکنند | ازآیات خدا | ومیکشند | پیغمبران | بناحق | ومیکشند

کسیکه را که بخواهی حکومت میدهی و کسی را که بخواهی حکومت میگیری

الَّذِيْنَ يَاْمُرُوْنَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ

آنانیکه | حکم میکنند | به انصاف کردن | ازمردم | پس مژده ده ایشان را

کسی را که بخواهی عزت میدهی، و کسی را که خواهی ذلت میدهی همه خیر۔ در دست

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢١﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا

بعذاب | دردناک | ایشان | همان مردم اند | که ضائع شده | اعمال ایشان | دردنیا

تو است هر آینه که تو بر هر چیز قدرت داری۔ تو شب را در روز

وَالْاٰخِرَةِ ۖ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٢﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ

وآخرت | ونیست ایشان را | کسی مددگار | آیا ندیدی تو؟ | به آنانکه

داخل میکنی، و روز را در شب داخل میکنی، و از مرده زنده می برآری

اُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتٰبِ اللّٰهِ

داده شده اند ایشان را | حصه | ازکتاب | ایشان خواسته میشوند | بطرف کتاب خدا

و از زنده مرده می برآری و کسی را که خواهی روزی بی حساب

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾

تاحکم کند او | درایشان پس | روی میگردانند | یک گروه | ازایشان | وایشان روی گردان اند

میدهی مؤمنان کافران را هیچ وقت برای خود دوستان نگیرند

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ۖ

این زیرا که آنها | میگویند هرگز | نه میرسد بما | آتش | مگر | چندروز شمرده شده

غیر از مؤمنان (و یادداشته باشید) کسیکه چنین کرد تعلق اش با خدا هیچ

وَغَرَّهُمْ فِيْ دِيْنِهِمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ اِذَا

وفریب داد ایشان را | دردین ایشان | سخنهای خودساخته ایشان | پس چه (حال) باشد | وقتیکه

نیست مگر در این صورت (تعلق ظاهری) شده میتواند که شمارا از ایشان کدام ترسی باشد۔ (و یاد داشته باشید)

جَمَعْنٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ ۗ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ

جمع کنیم ایشان را | درآن روز | که هیچ شک نیست | درآن | وپوره داده میشود | هرکسی را

که خدا شمارا از ذات (عظمت) خود میترساند (و آخرهم) بسوی خدا بازگشت است (ای پیغمبر!) بگو که اگر شما

مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ مٰلِكَ الْمُلْكِ

آنچه عمل کرده است | وبه ایشان | ستم کرده نه میشود | بگوای الله! | ای مالک پادشاهی

سخنهای دل خود را پنهان کنید، و یا آشکارا آن به خدا معلوم است و در آسمانها

تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَآءُ

تو میدهی | پادشاهی را | هرکرا خواهی | و میگیری | حکومت | ازهرکه خواهی

از احکام خدا انکار میکند و بر ناحق پیغمبران را میکشند و آن را

وَتُعِزُّ مَنْ تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ ؕ بِيَدِكَ

وعزت میدهی | هرکرا خواهی | وذلت میدهی | هرکرا خواهی | دردست تواست

میکشند که (درمیان مردم) حکم عدل و انصاف را میکند پس ایشان را به عذاب دردناک

الْخَيْرُ ؕ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۲۶﴾ تُوْلِجُ الَّيْلَ

خیر | هرآینه تو ی | برهرچیز | توانا | تو داخل میکنی | شب را

مژده ده ایشان همان مردم (بد نصیب) اند که اعمال ایشان در دنیا و آخرت

فِي النَّهَارِ وَتُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۫ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ

درروز | وداخل میکنی روز | درشب وی برداری | زنده را

ضائع شدند و ایشان را کسی یاری دهنده نیست (ای پیغمبر!) آیا تو بر حال آن مردم)

مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۫ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَآءُ

ازمرده | وی برداری | مرده را | اززنده | وتوروزی میدهی | هرکرا خواهی

غور نکردی به آنها یکه یک حصه از علم کتاب داده شده بود وقتیکه ایشان بسوی کتاب خدا به این غرض

بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۲۷﴾ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ

بی حساب | بایدنگیرند | مؤمنان | کافران را | دوستان

خواسته شوند تا درمیان ایشان در خصومتها فیصله کند یک گروه آنها اعراض میکند و ایشان همیشه از حق روی۔

مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ

غیرازمؤمنان | وهرکه کنداین | پس نیست | ازطرف خدا

گردانیده است زیرا که این خیال ایشان است که غیر از چند روز شمرده شده به ما هیچ وقت آتش جهنم نه میرسد۔

فِيْ شَيْءٍ اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰىةً ؕ وَيُحَذِّرُكُمُ

درهیچ چیز | مگر | (دراین صورت) که شمارا ترسیدن است ازایشان | ازکدام ترسی | ومیترساند شمارا

و در معاملات دین ایشان سخنهای آنها را در فریب انداخته اند آنکه از خود میسازند (غور کنید) حال آنها

اللّٰهُ نَفْسَهٗ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿۲۸﴾ قُلْ اِنْ تُخْفُوْا

الله | ازذات خود | وخاص بسوی الله | بازگشت است | بگو | اگر | شما پنهان دارید

چگونه میباشد وقتیکه ایشان را به روز قیامت جمع کنیم که در آمدن آن هیچ شکی نیست هرکسی را از عمل خود

مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ اَوْ تُبْدُوْهُ يَعْلَمْهُ اللّٰهُ ؕ وَيَعْلَمُ مَا

آنچه | دردلهای شماست | یا آن را آشکارا کنید | داناست برآن خدا | ومیداند | آنچه

بدلۂ پوره پوره داده میشود و بر آنها ستم کرده نه شود (ای پیغمبر!) بگو ای الله! مالک پادشاهی۔

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

درآسمانہااست | وآنچہ | درزمین است | وخدا | برھرچیز

و زمین کہ ھر چیز است ھمہ بہ خدا آشکارا است و خداوند بر ھر چیز پورہ پورہ

قَدِيْرٌ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ

توانااست | روزیکہ | می یابد | ھرشخص | آنچہ | کردہ | ازنیکی

قدرت دارد آن روز را (یاد کنید) وقتیکہ ھر نفسی نتیجہ اعمال نیک خود را می یابد

مُّحْضَرًا ۚ وَّمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوْٓءٍ ۚ تَوَدُّ لَوْ

حاضردرپیش خود | وآنچہ کردہ است او | ازبدی | دوست میدارداو | کاش

و نتیجۂ اعمال بدھم دوست میدارد کہ کاش!

اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهٗٓ اَمَدًا بَعِيْدًا ؕ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ؕ

میبودی میان بدی ومیان او | فاصلہ | دور | ومیترساندشمارا | اللہ ازخود

میان او و میان این روز فاصلۂ دور میبود و خداوند شمارا از خود میترساند

ع ١٠ ١١ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ

وخدا | مھربان است | بربندگان | بگو | اگرشما | دوست میدارید | اللہ

و خداوند بر بندگان خود بسیار خیر خواہ است (ای پیغمبر!) بگو اگر شما بہ راستی خدا را دوست میدارید

فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

پس پیروی من کنید | تادوست داردشمارااللہ | ومعاف کندشمارا | گناھان شما | وخدا | بخشندہ

پس پیروی من کنید تا محبت کند خدا با شما و گناھان شمارا معاف کند و خدا بخشندہ

رَّحِيْمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ

مھربان است | بگو | قبول کنید حکم خدا | ورسول | پس اگر | روی گردانیدند پس ھرآینہ

مھربان است ایشان رابگو کہ احکام خدا و رسول را قبول کنید اگر از آن اعراض کردند

اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَنُوْحًا

خدا | دوست ندارد | کافران را | ھرآینہ خدا | برگزید | آدم | ونوح

پس خدا مردم نافرمان را دوست نہ میدارد خداوند حضرت آدم و حضرت نوح و

وَّاٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٣﴾ ۙ ذُرِّيَّةً ۢ

وآل ابراھیم | وخاندان عمران | برعالمیان (زمان خود) | کہ اولاد بودند

اولاد حضرت ابراھیم و اولاد عمران صاحب از ھمہ برگزید یم این مردم

بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٤﴾ ع اِذْ قَالَتِ

بعضی ازبعضی | وخدا | شنوا | داناست | وقتیکہ گفت

یک سلسلہ ھستند و از خاندان یک دیگر ھستند و خدا ھر چیز را میشنود و برھر چیز داناست (او میشنود) وقتیکہ

امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّیْ نَذَرْتُ لَكَ مَا فِیْ بَطْنِیْ

زن عمران | ای رب من! | هرآینه من نذر کردم | برای تو | آنچه در شکم من است

زن عمران گفت که ای رب من! بنام تو (آن طفل) نذر میکنم که در شکم من است

مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّیْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ﴿۳۵﴾ فَلَمَّا

آزادکرده شده | پس قبول کن | ازمن | هرآینه توئی | شنوادانا | پس وقتیکه

او به (کار تو) آزاد میباشد پس نذر من را تو قبول کن هر آینه توئی شنوا دانا' به نیت من خبرداری

وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّیْ وَضَعْتُهَاۤ اُنْثٰی ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

بزاد آن را | گفت | ای پروردگار من | هرآینه من زادم آن را | دختر | وخدا | داناتر است

وقتیکه از او دختر تولد شد گفت ای پروردگار من! من زادم دختر و بخدا خوب معلوم است۔

بِمَا وَضَعَتْ ؕ وَلَیْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰی ۚ وَاِنِّیْ سَمَّیْتُهَا مَرْیَمَ

به آنچه زاده است او | ونیست | پسر | مانند دختر | ومن نام نهادم آن را | (مریم)

آنچه زاده است (پسر یا دختر) و پسر مانند دختر نه میباشد و من اورا مریم نام نهادم

وَاِنِّیْۤ اُعِیْذُهَا بِكَ وَذُرِّیَّتَهَا مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ﴿۳۶﴾

وهرآینه من | درپناه میدهم اورا | بتو | واولاداش هم | ازشیطان مردود

و من این دختر و اولاد اش از حملۂ شیطان لعنتی در پناه تو میدهم

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّاَنْۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۙ

پس قبول کرد آن را | پروردگاراو | به قبول | نیکو | ونمادادش | نمای | نیک

پس الله آن دختر را به شان درست قبول نمود و اورا نما داد بنماء نیک

وَّكَفَّلَهَا زَكَرِیَّا ؕ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَیْهَا زَكَرِیَّا الْمِحْرَابَ ۙ

وبحواله داد آن را | به ذکریا | هرگاه | می درآمد | برآن | ذکریا | درحجره

و زکریا علیهم السلام را سرپرست آن گردانید هرگاه زکریا علیهم السلام به اطاق او (مریم) می درآمد

وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ یٰمَرْیَمُ اَنّٰی لَكِ هٰذَا ؕ

می یافت | نزداش | روزی | گفت اوای مریم! | ازکجااست برای تو | این (روزی)

در آن جای همراه او چیز های خوراک می یافت از مریم پرسید که این از کجا است برای تو؟

قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ یَرْزُقُ مَنْ یَّشَآءُ

گفت او | این | ازطرف خدااست | این | ازطرف خدااست میدهد | هرکرا خواهد

او جواب داد که این از جانب خدا است هر آینه خدا که کسی را خواهد روزی بی حساب

بِغَیْرِ حِسَابٍ ﴿۳۷﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِیَّا رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ

بی حساب | آن وقت | خواست | زکریا | از پروردگارخود | گفت ای پروردگارمن!

میدهد درآن وقت زکریا علیه السلام از رب خود خواست گفت که ای پروردگار من!

هَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾

بده مرا | ازطرف خود | اولاد | پاک | هرآینه توی | شنونده دعاء را

مرا از درگاه خود اولاد پاکیزه ده هر آینه تو خواستهائی هر کسی را میشنوی

فَنَادَتْهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُّصَلِّيْ فِي الْمِحْرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ

پس آواز کردند اورا | فرشتگان | درحالیکه او | ایستاده بود | نماز میگزارد | درمحراب | هرآینه خدا

درجواب این فرشتگان به وی گفتند، در حالیکه او برای نماز در محراب ایستاده بود که خداوند ترا مژده

يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى مُصَدِّقًا ۢ بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا

مژده میدهد ترا | به یحیٰی | که تصدیق کننده است | از یک کلمه (عیسی) از خدا | وسردار میباشد

(پیدایش) حضرت یحیٰی میدهد که او از یک کلمه خدا (حضرت عیسی) تصدیق میکند، و سردار میباشد

وَّحَصُوْرًا وَّنَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ

ومنع کننده نفس | وپیغمبر | از نیکان | گفت ای رب من!

و نفس خود را منع میکند، پیغمبر میباشد و درگروه نیکان شامل میباشد (زکریا) گفت ای الله!

اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَاَتِيْ عَاقِرٌ ۭ

چگونه میباشد | مرا | فرزند | ورسیده است مرا | کلان سالی | وزن من | نازا شده است

درخانهٔ من چگونه پسر تولد شود؟ ومن کلان سال شده ام وزنم نازا است

قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ

فرمود | هم چنین الله | میکند | هرچرا بخواهد | گفت | ای رب من! | مقرر کن

(اورا فرشته) گفت، چنین میباشد چیزیکه خدا خواهد آن میشود۔ زکریا گرفت ای رب من برای من یک

لِّيْٓ اٰيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ

برای من | نشانی | فرمود | نشان تو آن است سخن کرده نه توانی تو | همراه مردم | سه

نشانه مقرر کن (فرشته گفت) برای تو این نشانه است که تا سه روز با مردم بدون اشاره

اَيَّامٍ اِلَّا رَمْزًا ۭ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ

روز | مگر به اشارت | ویادکن | رب خود | بسیار | وتسبیح بگو | شام

سخن کرده نه میتوانی و در (شکریه) خدا را بسیار یاد کن و تسبیحات اورا صبح و شام

وَالْاِبْكَارِ ﴿٤١﴾ ع وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىكِ ع ١١ ١٢

وصبح | وآنگاه که | گفت | فرشتگان | ای مریم! | هرآینه خدا | برگزیده ترا

بیان کن و این راهم (یاد کن) وقتیکه فرشتگان گفتند: ای مریم! خدا ترا برگزیده است و ترا

وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰىكِ عَلٰي نِسَآءِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٢﴾ يٰمَرْيَمُ اقْنُتِيْ

وپاک ساخته ترا | وبرگزیده ترا | برزنان عالمیان | ای مریم! | فرمانبرداری کن

پاک ساخته است و ترا بر زنان دنیا برتری داده است ای مریم فرمانبرداری کن رب خود را

لِرَبِّكِ وَاسْجُدِيْ وَارْكَعِيْ مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿٤٣﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ

به پروردگار خود | وسجده کن | ورکوع کن | بارکوع کنندگان | این | ازخبرهای

و اطاعت کن و اورا سجده کن و آنانیکه به خدا عاجزی میکنند با آنها عاجزی کن ای پیغمبر! این خبر های

الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۭ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ

غیب است | آنکه ماوحی میکنیم | بطرف تو | وتو نبودی | نزد ایشان | وقتیکه می افگندند

غیب است که شمارا بذریعهٔ وحی میدهیم و تو در آن وقت حاضر نبودی که (خادمان آن هیکل) قلم های خود را

اَقْلَامَهُمْ اَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۠ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ

قلم های شان را | که کدام از آنها | سرپرست میباشد | مریم را | ونبودی تو | نزد ایشان

بخاطر این انداختند که کدام آنها سرپرست مریم شود و نبودی نزد ایشان آن وقت که ایشان درمیان خود

اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٤٤﴾ اِذْ قَالَتِ الْمَلٰۗىِٕكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ

وقتیکه مخاصمه میکردند | وقتیکه گفت | فرشتگان | ای مریم! | هرآینه خدا | مژده میدهد ترا

مخاصمه میکردند وقتیکه فرشتگان اورا گفت ای مریم! خدا تر از فرمان خود

بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ۖ اسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا

از یک حکم خود | که نام او | مسیح | عیسی پسر مریم است | صاحب مرتبه میباشد

مژده میدهد که نام وی مسیح عیسی پسر مریم میباشد در دنیا و آخرت

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿٤٥﴾ ۙ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ

دردنیاوآخرت | وازمقربان میباشد | وسخنی میگوید بامردمان

در هر دو معزز میباشد و نزد خدا در مردم نزدیکان شمرده میباشد و با مردم در گهواره

فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَّمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٤٦﴾ قَالَتْ رَبِّ

درگهواره | ودرپخته سالی | وازصالحان میباشد | گفت | ای رب من!

هم سخن میگوید و در پیر سالی هم۔ و از نیکو کاران میباشد۔ حضرت مریم گفت ای پروردگار من!

اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ بَشَرٌ ۭ قَالَ

چگونه | میباشد | مرا | فرزندی ونه | رسانیده است مرا | دست هیچ آدمی | گفت

چگونه مرا فرزندی باشد و مرا دست کدام مردم هم نرسیده است فرشته گفت:

كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاۗءُ ۭ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ

هم چنین خدا | پیدا میکند | هرچرا بخواهد | وقتیکه فیصله کند | از یک کاری | پس هرآینه | میگوید

چنین میشود خدا که چیزی را بخواهد او میشود وقتیکه فیصله یک کاری کند پس میگوید که

لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ

آن کاری راشو! | پس میشود | وی آموزداورا | کتاب | ودانش | وتورات

شو! پس آن کار میشود و اورا خدا علم کتاب و تورات و انجیل

وَالْاِنْجِيْلَ ﴿٤٨﴾ وَرَسُوْلًا اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ اَنِّيْ

والانجیل | ومیسازداورارسول | بطرف بنی اسرائیل | کہ من

و بطرف بنی اسرائیل رسول مقرر میکند (کہ بہ ایشان میگوید) من از طرف خدا

قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ اَنِّيْٓ اَخْلُقُ لَكُمْ

آوردم شمارا | نشانہ | ازطرف رب شما | کہ من | میسازم | بشما

شمارا یک نشان بزرگ آوردم کہ من در پیش شما از گل

مِّنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فِيْهِ فَيَكُوْنُ طَيْرًا

ازگل | مانندشکل پرندہ | پس میدمم | درآن | پس میباشد | پرندہ

یک شکل پرندہ میسازم و باز درآن می دمم پس آن بحکم خدا

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْيِ الْمَوْتٰى

بحکم خدا | وجورمیکنم | کورمادرزادرا | وپیس را | وزندہ می سازم مردگان را

پرندہ میگردد و کور مادر زاد و ابرص را جور میکنم و مردگان را بحکم خدا

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَاْكُلُوْنَ وَمَا تَدَّخِرُوْنَ ۙ فِيْ بُيُوْتِكُمْ ؕ

بحکم خدا | وخبرمیدهم شمارا | بہ آنچہ میخورید | وآنچہ ذخیرہ میکند | درخانہ های خود

زندہ میکنم و این راهم بشما خبرداده میتوانم کہ چیزی را خورده اید و چیزی را درخانہ خود ذخیرہ کرده اید

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٤٩﴾

هرآینہ | دراین | نشانہ است | بشما | اگر | هستید | مومنان

هر آینہ در این برای شما دلیل بزرگی است۔ اگر شما یقین میدارید

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَلِاُحِلَّ لَكُمْ

وتصدیق کننده | ازآنچہ | پیش ازمن است | ازتورات | وتاحلال گردانم من | بشما

(و آمده ام) تا تصدیق تورات کنم (کہ پیش از من) نازل شده بود و برای اینکہ برخی از آن

بَعْضَ الَّذِيْ حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ

بعض آن چیزیکہ | حرام گردانیده شده بود | برشما | ومن آوردم بشما | نشانہ

چیزها کہ بر شما حرام گردانیده شده بود حلال بگردانم و من برای شما از طرف پروردگار شما نشانہ

مِّنْ رَّبِّكُمْ ۗ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿٥٠﴾ اِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ

از جانب پروردگارتان | پس بترسید از خدا | وحکم من راقبول کنید | هرآینہ | اللہ | رب من

آوردم پس از خدا بترسید و پیروی من کنید خدا هم رب من است

وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٥١﴾ فَلَمَّآ اَحَسَّ

ورب شما است | پس اورا عبادت کنید | این است | راه راست | پس هرگاه | محسوس کرد

و رب شما هم پس عبادت او کنید این راه مستقیم است پس وقتیکہ عیسی علیہ السلام

عِيْسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ اَنْصَارِيْۤ اِلَى اللّٰهِ ؕ قَالَ

عیسی | ازایشان | انکار | گفت | کیست مددگاران من | برای خدا | گفت

معلوم کرد که بنی اسرائیل از من انکار میکنند پس گفت کیست امداد کننده من در راه خدا؟ حواریون

الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ ۚ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ ۚ وَاشْهَدْ بِاَنَّا

حواریون | مائیم | مددگاران الله | ماایمان آوردیم | به الله | گواه باش تو | به این که ما

جواب دادند: ما امداد کنندهٔ تو در راه خدا هستیم ما بر خدا ایمان آوردیم و تو به این گواه باش که

مُسْلِمُوْنَ ﴿٥٢﴾ رَبَّنَاۤ اٰمَنَّا بِمَاۤ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا

فرمانبرداریم | ای رب ما! | ماایمان آوردیم | به آنچه | نازل کردی تو | وما پیروی کردیم

ما به احکام خدا گردن نهادیم ای الله! چیزیکه تو نازل کردی ما بر آن ایمان داریم و ما پیروی رسول را

الرَّسُوْلَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُوْا وَمَكَرَ اللّٰهُ ؕ

رسول را | پس بنویس ما را | با گواهان | وایشان مکر پنهان کردند | وخدا هم تدبیر خفیه کرد

کرده ایم پس بنویس ما را هم در لست گواهان و بنی اسرائیل مکر پنهان کردند (خلاف عیسی) و۔

وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿٥٤﴾ اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسٰۤى اِنِّيْ مُتَوَفِّيْكَ ع ١٢

وخدا | بهتر است از همه تدبیر کنندگان | وقتیکه گفت الله | ای عیسی | هر آینه من گیرنده پورهٔ توام

خدا هم خلاف آنها تدبیر اختیار نمود و خدا بهتر تدبیر کننده است۔ (آن واقعه را یاد کن) وقتیکه خدا گفت ای عیسی

وَرَافِعُكَ اِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَجَاعِلُ

وبلند کننده توام | بسوی خود | وپاک کننده توام | از آنانیکه کافر شدند | ومیگردانم

پس میگیرم و بطرف خود بالا میکنم و از (تهمت) کافران تورا پاک میکنم و پیروی کنندگان تو

الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْكَ فَوْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ

آنانیکه | پیروی تو کردند | غالب | برکسانی که | کافر شدند | تا روز قیامت

تا قیامت بالای منکران میگردانم باز همه شما را

ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ

باز | بسوی من | بازگشت شما است | باز من فیصله میکنم | درمیان شما! | در آن که شما در آن

بسوی ما باز گشت شما است باز درمیان شما فیصله آن سخن میکنم که شما در آن

تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٥٥﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا

اختلاف میکردید | پس آنانیکه | کفر کردند | ایشان را عذاب میدهم | عذاب سخت

یکی بادیگری اختلاف میکردید آنانیکه کفر کردند ایشان را در دنیا و آخرت

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

در دنیا | و آخرت | ونیست | ایشان را | از مددگاران | لیکن آنانیکه

عذاب سخت میدهم و هیچ کسی در امداد ایشان نه میباشد و آنانیکه ایمان

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ

ایمان آوردند | وعمل کردند نیک | پس پوره میدهد خدا ایشان را | ثواب ایشان | وخدا

آوردند و کردند اعمال نیک پس ایشان را خدا پوره پوره اجر میدهد و خدا

لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۷﴾ ذٰلِكَ نَتْلُوْهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيٰتِ

دوست نه میدارد | ستمگاران را | این | ماتلاوت میکنیم | بتو | که آیاتها است

مردم بی انصاف را دوست نه میدارد۔ ای پیغمبر! ترا که این تلاوت میکنم این (ایاتهای) من و

وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ ﴿۵۸﴾ اِنَّ مَثَلَ عِيْسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ ؕ

وذکر است | ازحکمت | هرآینه | مثال عیسی | به نزد الله | مانند مثال آدم است

نصیحت های پُر از حکمت است، مثال عیسی علیه السلام نزد خدا مانند مثال آدم علیه السلام است

خَلَقَهٗ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۵۹﴾

آفریداش | ازخاک | باز | گفت | اورا | شو | پس شد

خدا وی را از خاک آفرید باز گفت زنده شو! پس زنده شد

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِّنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿۶۰﴾ فَمَنْ

این حق است | ازجانب رب تو | پس مباش | ازشک کنندگان | پس هرکه

این حقیقت راست است که از جانب رب بتو بیان شده است در این شک مکن پس کسیکه

حَآجَّكَ فِيْهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ

مخاصمه میکند باتو | درآن | بعدازآن | که آمدترا | ازدانش | پس بگو

در این مسئله با تو بعد از آمدن علم صحیح مخاصمه میکنند پس بگو ایشان راکه

تَعَالَوْا نَدْعُ اَبْنَآءَنَا وَاَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ

بیائید | که بخواهیم | فرزندان خودرا | وفرزندان شمارا | وزنان خود | وزنان شما

بیائید که ما پسران خود را بخواهیم و شما پسران خود و ما زنان خود را بخواهیم و شما زنان خود

وَاَنْفُسَنَا وَاَنْفُسَكُمْ ۟ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَّعْنَتَ اللّٰهِ

ونفسهای خود | ونفسهای شمارا | باز | به عاجزی دعا کنیم | پس بگردانیم | لعنت خدا

و خود ماهم موجود باشیم و شما هم موجود باشید باز به عاجزی چنین دعاء کنیم که کسیکه دروغ گوی باشد

عَلَى الْكٰذِبِيْنَ ﴿۶۱﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ

بردروغ گویان | هرآینه | این است | بیان | راست | ونیست معبود دیگری

بر آنها لعنت خدا باشد هر آینه این واقعات راست است و غیر از خدا

اِلَّا اللّٰهُ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۶۲﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ

مگر الله | وهرآینه خدا است | غالب | باحکمت | پس اگر ایشان روی گردانیدند | پس هرآینه خدا

معبود دیگری نیست وهرآینه که خدا برهرکسی غالب است و درهرکاری حکمت دارد پس اگر آنها از مقابله روی گردانند پس

عَلِيْمٌۢ بِالْمُفْسِدِيْنَ ﴿٦٣﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ تَعَالَوْا اِلٰى كَلِمَةٍ

خوب دانا است به تباه کاران | بگو | ای اهل کتاب! | بیائید | بسوی یک سخنی

خدارا مردم فساد کنندگان معلوم است (ای پیغمبر! ایشان را) بگو که ای اهل کتاب! بیائید که بر یک سخن

سَوَآءٍۢ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا

که برابر است | درمیان ما | ودرمیان شما | که نه پرستیم | مگر الله را | ونه

(متفق شویم) که درمیان ما و شما برابر است که ما غیرا ز خدا عبادت دیگری نه کنیم و نه

نُشْرِكَ بِهٖ شَيْـًٔا وَّلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ

شریک میسازیم | باوی | هیچ چیز | ونه میگیرد | بعضی ازما | بعضی را | پروردگار | غیراز

باوی کسی را شریک کنیم و درمیان خود غیر از رب به کسی دیگری رب نه گوئیم

اللّٰهِ ۭ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُوْلُوا اشْهَدُوْا بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿٦٤﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ

خدا | پس اگر روی بگردانند | پس بگوئید | گواه باشید | باینکه ما مسلمانیم | ای اهل کتاب!

اگر آنها روی گردانیدند پس به ایشان بگوئید که شما گواه باشید ما فرمانبردار هستیم ای اهل کتاب!

لِمَ تُحَاۗجُّوْنَ فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَمَآ اُنْزِلَتِ التَّوْرٰىةُ وَالْاِنْجِيْلُ اِلَّا

چرا شما مخاصمه میکنید | درباره ابراهیم | ونازل شده | تورات | وانجیل | مگر

چرا شما درباره ابراهیم علیه السلام با ما مخاصمه میکنید؟ تورات و انجیل بعد از او نازل شده است

مِنْۢ بَعْدِهٖ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٥﴾ هٰٓاَنْتُمْ هٰٓؤُلَاۗءِ حَاجَجْتُمْ فِيْمَا

بعدازاو | آیا نمیدانید | آگاه باشید شما | آن مردم هستید | که مخاصمه کردید شما | درآن که

آیا شما باز هم نه میدانید؟ در آن مسائل شما مخاصمه کردید در آن که

لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاۗجُّوْنَ فِيْمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ ۭ وَاللّٰهُ

شمارا به آن علم است | پس چرا مخاصمه میکنید شما | درآن که | نیست شمارا | درآن علم | وخدا

بشما علم اندک میبود پس در آن مسائل چرا مباحثه میکنید حتی که شما از آن خبر نیستید و

يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ اِبْرٰهِيْمُ يَهُوْدِيًّا

میداند | وشما | نمیدانید | نبود | ابراهیم | یهودی

خدا بسیار دانا است و شما نه میدانید ابراهیم علیه السلام نه یهودی بود

وَّلَا نَصْرَانِيًّا وَّلٰكِنْ كَانَ حَنِيْفًا مُّسْلِمًا ۭ وَمَا كَانَ

ونه نصرانی | لیکن بوداو | به راه مستقیم | قبول کننده حکم خدا | ونه | بود

و نه نصرانی لیکن او بنده حق پرست و فرمانبردار بود۔ و او از

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٦٧﴾ اِنَّ اَوْلَى النَّاسِ بِاِبْرٰهِيْمَ لَلَّذِيْنَ

ازمشرکین | هرآینه | نزدیک ترین مردم | به ابراهیم | کسانی بودند

مشرکین نبود هر آینه ابراهیم علیه السلام را نزدیکترین مردم آن است کسیکه

اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ وَاللّٰهُ

که پیروی اورا کرده بودند | واین نبی (محمدؐ) | وکسانیکه ایمان آوردند | وخدا

پیروی اورا کرد و این پیغمبر اورا از همه مؤمنان نزدیک است و خدا

وَلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّوْنَكُمْ ؕ

دوست مؤمنان است | میخواهد | بعضی مردم | از اهل کتاب که | کاش ایشان شمارا گمراه کنند

دوست مؤمنان است، یک گروه اهل کتاب میخواهد (به یک فریب) شمارا گمراه کنند و حال آنکه

وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٦٩﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ

ونه | بی راه میکنند آنها | مگر | نفسهای خویش را | وایشان نه میدانند | ای اهل کتاب!

ایشان هم چنین نفسهای خود را گمراه میکنند و به این هم نه میدانند ای اهل کتاب!

لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿٧٠﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ

چرا انکار میکنید شما | به آیات خدا | وشما | گواه هستید | ای اهل کتاب!

چرا شما از آیات خدا انکار میکنید مع گواهی شما به صدق آن ای اهل کتاب!

لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٧١﴾ ع ٨ ١٥

چرا خلط میسازید | حق را | به باطل | وی پوشانید | حق را | وشما میدانید

چرا شما درمیان خود حق و باطل را خلط میکند و با علم شما حق را می پوشانید

وَقَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اٰمِنُوْا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ

وگفت | یک گروهی | از اهل کتاب (که) | ایمان بیاورید | به آنچه | نازل شده است

یک گروه اهل کتاب گفت کدام کلامیکه بر مسلمانها نازل

عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوْٓا اٰخِرَهٗ لَعَلَّهُمْ

برمسلمانان | دراول روز | وانکار کنید | آخر روز | که ایشان

شده است در وقت صبح بر آن ایمان بیاورید و در وقت شام از وی انکار کنید امکان دارد که

يَرْجِعُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُوْٓا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِيْنَكُمْ ؕ قُلْ

بازگردند | ونه | مکنید یقین | مگر | کسی که | پیروی کند | دین شمارا | بگو

(آن مسلمانها؟ به این فریب شما) از دین خود بازگردند وتنها سخن آن کسی را قبول کنید، که پیروی کنندهٔ دین شما باشد تو

اِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ ۙ اَنْ يُّؤْتٰٓى اَحَدٌ مِّثْلَ مَآ اُوْتِيْتُمْ

هرآینه | هدایت | هدایت خدااست | اینکه داده شود | کسی را | مانند | آنکه داده شده شمارا

بگو که اصل هدایت، هدایت خدا است انکار شما یهود بسبب حسد شما است که شخص دیگری را هم چنین دین

اَوْ يُحَآجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ ؕ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ ۚ

ویا آنها مخاصمه کند باشما | نزد پروردگارشما | بگو | هرآینه | بزرگی | دردست خدااست

داده شود مثلیکه بشما داده است اینکه به شما این مسلمانها نزد خدا غالب آیند این هم بگو که فضل در دست خدا

يُؤْتِيهِ مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝۷۳ يَّخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ

میدهد آن را | کسی را که بخواهد | وخدا | فراخ کننده | دانا است | مخصوص میکند | به رحمت خود

است کسی را که بخواهد میدهد و خدا بسیار وسعت کننده و صاحب علم بسیار است او که دربارهٔ کسی بخواهد پس

مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝۷۴ وَمِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

کسی را که بخواهد | وخدا | دارای فضل عظیم است | واز | اهل کتاب

رحمت خود به وی خاص میکند و خداوند فضل بسیار بزرگ است و دراهل کتاب چنین امانت گرهم

مَنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُّؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ ۚ وَمِنْهُمْ

آن کسی است که اگر امانت دار کنی او | به خزانه | آداء میکند آن را | بتو | واز ایشان

موجود است اگر نزداش یک خزانهٔ مال نهاده باشید باز هم بتو پوره پوره میدهد و در ایشان چنین (بی اعتبار)

مَّنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِدِيْنَارٍ لَّا يُؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ اِلَّا

آن کسی است که اگر امانت دار کنی اورا | به یک دینار | آداء نه میکند آن | بتو | مگر اینکه

مردم هستند، اگر نزداش یک دینار هم امانت نهادی تا آن وقت بتو نه میدهد تا آنکه هر وقت

مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَيْسَ عَلَيْنَا

باشی برسراو ایستاده | این | به این که ایشان | میگویند | نیست | برما

بالای سراش ایستاده باشی، زیرا که این خیال ایشان است که دربارهٔ امیین (مشرکان عرب)

فِي الْاُمِّيّٖنَ سَبِيْلٌ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ

دربارهٔ امیان | کدام گناه | ومیگویند ایشان | براللہ | دروغ | وایشان

از ما هیچ پرسیده نه میشود، و به چنین گفتن ایشان به خدا دروغ بسیار میگویند و خوب

يَعْلَمُوْنَ ۝۷۵ بَلٰى مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ

میدانند | چرا نی | هرکه | وفا کند | وعده خودرا | وپرهیزگاری کند | پس هرآینه خدا

میدانند بلی! هر کسیکه وعده خود را پوره کند، و از خدا میترسد پس یقین بدارید که خدا

يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ۝۷۶ اِنَّ الَّذِيْنَ يَشْتَرُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاَيْمَانِهِمْ

دوست میدارد | پرهیزگاران را | هرآینه | آنانیکه | میخرند | به وعدهٔ خدا | وسوگندهای خود

چنین پرهیزگاران را خوش میدارند هر آینه کسیکه وعده خود و قسمهای خود را به پول اندک

ثَمَنًا قَلِيْلًا اُولٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

قیمت | اندک | این مردم است | نیست هیچ بهره ایشان را | درآخرت | ونه سخن میکند با ایشان

می فروشند برای آنها در آخرت هیچ نصیبه نیست و خداوند

اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۠ وَلَهُمْ

الله | ونه نگاه میکند | بسوی ایشان | روز قیامت | ونه | پاک کند ایشان را | وبرای آنها

در روز قیامت با آنها سخن نه میگوید و نه بسوی ایشان نگاه میکند و نه ایشان را از گناه پاک کند و برای آنها

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۷۷﴾ وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيْقًا يَّلْوٗنَ اَلْسِنَتَهُمْ

عذاب دردناک | وهرآینه | ازایشان | یک گروهی است | که می پیچانند | زبانهای خود

عذاب دردناک است و در ایشان یک گروه چنین است که در وقت خواندن کتاب زبان را

بِالْكِتٰبِ لِتَحْسَبُوْهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ ۚ

به خواندن کتاب | تا پندارید قول آنها | از کتاب | ونیست | آن حصه | از کتاب

می پیچانند تا پندارید که کتاب است و آن سخن کتاب نیست

وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ

ومیگویند | آن | از جانب خدا است | ونیست | آن | از جانب خدا | ومیگویند

و ایشان میگویند چیزیکه ما میگوئیم آن سخن از خدا آمده است و در حقیقت از خدا نه میباشد و

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۷۸﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّؤْتِيَهُ

برخدا | دروغ | وایشان | میدانند | نیست (حق) | یک بشر | که بدهد اش

ایشان به خدا با علم دروغ میگویند برای هیچ بنی آدم مناسب نیست که خدا

اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلَ لِلنَّاسِ كُوْنُوْا

الله | کتاب | وحکم | وپیغمبری | بازبگوید | بمردم | شوید

کتاب خود و احکام خود و پیغمبری بدهد و باز او به مردم بگوید که شما بجای خدا

عِبَادًا لِّيْ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُوْنَ

بندگان برای من | بجز الله | ولیکن او میگوید | شوید شما | مردم خدائی | بسبب آنکه شما تعلیم میدادید

بندگان من شوید بلکه او چنین میگوید که هم به راستی مردم خدائی شوید چنانچه این کتاب تعلیم میدهد

الْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ﴿۷۹﴾ وَلَا يَاْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا

کتاب را | وبسبب آنکه | درس میدادید شما | ونه او بشما حکم میکند | که بسازید شما

آنکه شما به مردم دیگر هم تعلیم میدهد و خود تان هم آن را میخوانید و او هرگز بشما این نگوید که فرشتگان

الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّٖنَ اَرْبَابًا ۭ اَيَاْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ

فرشتگان | وپیغمبران را | پروردگاران | آیا حکم میکند بشما | ازکفر | بعدازآنکه | شما

و پیغمبران را پروردگاران بگیرید و هیچ وقت شده نه میتواند که یک پیغمبر شما را بعد از اسلام آوردن حکم کفر کردن

مُّسْلِمُوْنَ ﴿۸۰﴾ ع وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ

مسلمانان هستید | وقتیکه گرفت | الله | وعدهٔ پخته | ازانبیاء | چیزیکه مادادیم شمارا

بدهد و یاد کن که خداوند از پیغمبران وعده گرفته است که ما اکنون شمارا کتاب و حکمت دادیم

مِّنْ كِتٰبٍ وَّحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ

ازکتاب | وحکمت | بازبیاید شمارا | رسول | که تصدیق میکند از آن کتاب | که با شما است

باز وقتیکه یک پیغمبر دیگری بیاید که تصدیق تعلیم شمارا میکند پس شما

لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهٗ ؕ قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ

هر آینه ایمان خواهید آورد به آن | وهر آینه امداد آن را میکنید | فرمود | آیا اقرار کردید | وقبول کردید شما

هر آینه به او ایمان می آرید و هر آینه امداد اورا میکنید (باز) خدا فرمود آیا شما اقرار میکنید و این وعدهٔ من را

عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِىْ ؕ قَالُوْۤا اَقْرَرْنَا ؕ قَالَ فَاشْهَدُوْا وَاَنَا مَعَكُمْ

به این چیزها | وعدهٔ من | آنها گفتند | اقرار کردیم | گفت | پس گواه باشید | ومن با شما یم

قبول میکنید؟ ایشان گفتند ما اقرار میکنیم الله تعالیٰ فرمود همه (شما گواه یکی به دیگری) باشید و

مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۸۱﴾ فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۸۲﴾

از گواهان | پس هرکه | برگردد | پس از این | پس این گروه | ایشانند نافرمان

من هم در شما از گواهان ام و باز کسیکه بعد از این هم روی گرداند پس چنین مردم نافرمان اند

اَفَغَيْرَ دِيْنِ اللّٰهِ يَبْغُوْنَ وَلَهٗۤ اَسْلَمَ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ

آیا بجز دین خدا (دین دیگری) | میخواهند | وخدارا فرمان بردار است | هرکه در آسمانها

پس آیا بجز از دین خدا ایشان راه دیگری را طلب میکند؟ حال آنکه همه مخلوقات آسمان و زمین

وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّاِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ﴿۸۳﴾ قُلْ اٰمَنَّا

وزمین است | به خوشی | وناخوشی وبسوی او | بازگردانیده میشوند | بگو | ایمان آوردیم

در خوشی و یا ناخوشی تابعدار اوست و در آخر هم بسوی او باز گردانیده میشوند ای پیغمبر! بگو که ما

بِاللّٰهِ وَمَاۤ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَاۤ اُنْزِلَ عَلٰۤى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ

به الله | وبرآن که نازل شده برما | وهرآن که نازل شده | برابراهیم | واسماعیل

به الله ایمان آوردیم و برآن که برما نازل شده برآن که به ابراهیم، اسماعیل

وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَاۤ اُوْتِىَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى

واسحٰق | ویعقوب | وبراولاد او | وبه آنچه داده شده | به موسی | وعیسی

اسحاق، یعقوب و آن که بر اولاد ایشان نازل شده و چیزیکه موسیٰ، عیسی و

وَالنَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۪ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۫ وَنَحْنُ

وهم به انبیاء | از جانب رب ایشان | فرق نمیکنیم ما | میان یکی | از ایشان | وما

و به پیغمبران دیگری که از جانب رب داده شده (ما برهمه ایمان داریم) مادر ایشان یکی را از دیگری جدا نه می پنداریم

لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۸۴﴾ وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُّقْبَلَ

اورا حکم قبول کننده ایم | وهرکه بخواهد | بجز اسلام | دین دیگر | پس هرگز قبول کرده نمیشود

و بر هر حکم خدا گردن نهاده ایم و کسیکه بجز از اسلام دین دیگری را اختیار میکند پس این دین او

مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۸۵﴾ كَيْفَ يَهْدِى اللّٰهُ

ازوی | واوست | درآخرت | اززیان کاران | چگونه | راه نماید | الله

هرگز قبول کرده نه میشود و او در آخرت در نقصان میباشد۔ چگونه شده میتواند که خداوند آن مردم را

قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ

به چنین مردم | که کافر شدند | بعد از ایمان آوردن آنها | و آنها گواهی دادند | که | (این) رسول | برحق است

هدایت کند آنانیکه بعد از آوردن ایمان کفر را اختیار کردند و آنانیکه اقرار کرده بودند که رسول برحق است

وَجَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٨٦ اُولٰۗىِٕكَ

و آمده بود به ایشان | دلائل روشن | و خدا | هدایت نه میکند | قوم ستمگاران را | آن گروه

و دلائل روشن هم آمد و خداوند مردم ستمگاران را هدایت نه میکند

جَزَاۗؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰۗىِٕكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ۝٨٧ۙ

سزاء ایشان این است | که بر ایشان باشد | لعنت | خدا | و از فرشتگان | و از همه مردم

سزاء چنین مردم این است که بر ایشان لعنت خدا، فرشتگان، و همه مردم است

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝٨٨ۙ

همیشه باشند | در آن | تخفیف کرده نه میشود | از ایشان عذاب | و نه به آنها | مهلت داده میشود

در این ایشان همیشه میباشند، و در عذاب ایشان هیچ تخفیف نمی باشد و نه به آنها مهلت داده میشود

اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۣ فَاِنَّ

مگر | آنانیکه | توبه کردند | بعد از این | و کارهای نیک کردند | پس هر آینه

البته آنانکه بعد ازین توبه کردند و خود را اصلاح نمودند پس الله

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٨٩ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ

خدا | معافی کننده | مهربان است | هر آینه آنانیکه | کافر شدند | بعد از ایمان خویش

بخشنده مهربان است آنانیکه بعد از ایمان کفر را اختیار نمودند باز در کفر

ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ ۚ وَاُولٰۗىِٕكَ

باز زیاد شدند آنها | در کفر | هرگز قبول کرده نشود | توبه ایشان | و آن گروه

پیش رفتند پس توبه آنها هیچ وقت قبول شده نه میتواند و هم این مردم

هُمُ الضَّاۗلُّوْنَ ۝٩٠ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ

ایشانند گمراهان | هر آینه آنانیکه | کافر شدند | و مردند | و در حالیکه ایشان کافران بودند

گمراهان اند هر آینه آنانیکه کفر اختیار کردند و در حالت کفر مردند

فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِّلْءُ الْاَرْضِ ذَهَبًا وَّلَوِ افْتَدٰى

پس هرگز قبول کرده نه میشود | از هیچ یکی از آنها | مقدار پری زمین | طلا | و اگر چه | در فدیه دادن بخواهد

پس اگر در ایشان یک یک فرد همه زمین را از طلاء پُر کند و بطور فدیه پیش کند باز هم قبول

بِهٖ ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ وَّمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝٩١ۧ ع ١١ ١٧

آن | این مردم اند | به آنها یکه | عذاب دردناک است | و نیست ایشان را | کدام مددگار

کرده نشو و برای آنها عذاب دردناک مقرر است و هیچ کسی امداد ایشان را نه میکند۔

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ ۬ؕ

هرگز حاصل کرده نه توانید شما | نیکی | تا آنکه | شما خرچ کنید | از آن چیزیکه | شما دوست میدارید

شما نیکی کامل را هرگز حاصل کرده نه میتوانید تا آنکه چیزهای بهتر شما را در صدقات ندهید۔

وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ شَیْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِیْمٌ ﴿۹۲﴾ كُلُّ الطَّعَامِ

وآن چیزیکه | خرچ میکنید | از چیزی | پس هرآینه | خدا | به آن | داناست | همه چیزهای خوردنی

و آن چیزیکه خرچ میکنید شما آن به خدا خوب معلوم است همه چیز های خوراک که

كَانَ حِلًّا لِّبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ اِلَّا مَا حَرَّمَ اِسْرَآءِیْلُ عَلٰى نَفْسِهٖ

حلال بود | برای بنی اسرائیل | مگر آنکه حرام گردانیده بود | (خود) یعقوب | برنفس خویش

به مسلمانها حلال است آن برای بنی اسرائیل هم حلال بود البته کدام چیز ها یکه خود یعقوب علیه السلام برنفس خود حرام گردانیده بود

مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرٰىةُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِالتَّوْرٰىةِ فَاتْلُوْهَاۤ

پیش از آن که | نازل کرده شده بود | تورات | بگو | بیارید | تورات را | پس آن را بخوانید

(و این سخن) پیش از نزول تورات (بوده) به آنها بگو تورات بیارید و آن را بخوانید۔

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿۹۳﴾ فَمَنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ

اگر | هستید شما | راستگویان؟ | پس هرکه | بندد | برخدا | دروغ را

اگر شما راستگویان هستید؟ بعد از این هم کسیکه بر خدا

مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۹۴﴾ قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ ۟

بعد از این | پس ایشان اند | ظالمان | بگو | راست گفت | خدا

دروغ بسته کند پس ایشان اند ستمگاران ای پیغمبر! بگو که الله (هر چه گفته است) راست

فَاتَّبِعُوْا مِلَّةَ اِبْرٰهِیْمَ حَنِیْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ﴿۹۵﴾

پس پیروی کنید | ملت ابراهیم را | که حنیف بود | ونه بود | از مشرکان

گفته است پس شما پیروی طریقه ابراهیم کنید که حق پرست بود و نبود از مشرکان

اِنَّ اَوَّلَ بَیْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا

هرآینه | نخست | خانه | که مقرر شده بود | بمردم | همان است که | درمکه است | مبارک

هر آینه از همه نخست عبادت گاه که برای مردم مقرر شده است آنکه در مکه بود جای برکت است

وَّهُدًى لِّلْعٰلَمِیْنَ ﴿۹۶﴾ۚ فِیْهِ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِیْمَ ۚ۬

وهدایت است | برای مردم جهان | درآن | نشانه ها است | روشن | مقام ایستادن ابراهیم

و برای (مرکز) هدایت است در آن نشانه های آشکارا است جای عبادت ابراهیم است

وَمَنْ دَخَلَهٗ كَانَ اٰمِنًا ؕ وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَیْتِ

وهرکه | درآید درآن | اوشد | درامن | وبرای خدا | برمردم | حج | بیت الله

و هرکه درآید در آن او به امن میشود و خداوند به مردم حقدارد که زیارت خانهٔ او کنند

مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ

کسیکه | توان دارد | بطرف آن | رفتن راه | وکسیکه | کافرشود | پس هرآینه | خدا | بی نیاز است

کسیکه توان دارد بطرف آن، و کسیکه انکار کند (پس به او معلوم باشد که) خدا

عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۹۷﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ

ازعالمیان | بگو | ای اهل کتاب! | چرا | انکارمیکنید | ازآیات

از عالمیان بی نیاز است (ای پیغمبر!) بگو که ای اهل کتاب! شما چرا از احکام خداوند انکار

اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۸﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ

خدا | وخدا | می بیند | به آنچه میکنید | بگو | ای اهل | کتاب!

میکنید هر آینه خداوند به همه کارهای شما گواه است آنکه میکنید به ایشان بگو ای اهل کتاب

لِمَ تَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُوْنَهَا

چرا | بازمیدارید شما | ازراه خدا | کسی که | ایمان آورد | میخواهید شما

چرا شما مؤمنان را از راه خدا باز میدارید؟ در آن کج روی میکنید با این

عِوَجًا وَّاَنْتُمْ شُهَدَآءُ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۹﴾

کجی | وشما | گواهاید | ونیست | خدا | بی خبر | ازآنچه | شامیکنید

که خود شما (به حق آن) گواه اید و خداوند از کار های شما بی خبر نیست

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوْا فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ

ای مؤمنان! | اگرشما قبول کنید سخن | یک گروه | ازآن مردم | اهل کتاب

ای مسلمانان! اگر شما سخن یک گروه اهل کتاب را قبول کردید پس بعد از آوردن ایمان شما

يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ كٰفِرِيْنَ ﴿۱۰۰﴾ وَكَيْفَ تَكْفُرُوْنَ

ایشان شمارا بازمیگردانند | بعدازآوردن ایمان شما | بسوی کفر | وچگونه | شما انکارمیکنید

پس به کفر میگردانند اکنون شما چگونه کفر راخوش کرده میتوانید اکنون

وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَفِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ؕ

وشماحال آنکه خوانده میشود | برشما | آیات | خدا | ودرمیان شما | رسول اوست

به شما آیات خداوند خوانده میشود و پیغمبر او میان شما موجود است

ع ۱۰ وَمَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۱۰۱﴾ ع

وهرکه | چنگ زند | به الله | پس هرآینه | هدایت کرده شداورا | بسوی راه | مستقیم

و هر که چنگ زند به دین خدا اوراه مستقیم را یافت

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا تَمُوْتُنَّ

ای مؤمنان! | بترسید | ازخدا | چنانچه حق است | ترسیدن ازوی | ومیرید شما

ای مؤمنان! از خدا چنین بترسید چنانچه حق آن است و که بشما مرگ نه آید

إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿۱۰۲﴾ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا

مگر | که باشید مسلمانان | و(محکم) گیرید | برسن | خدا | همهٔ شما

مگر در حالت که شما مسلمانها باشید و همه ما بر رسن خدا چنگ بزنید

وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَاءً

و | جدا جدا مشوید | ویاد کنید | نعمت خدارا | (که او بشما کرد) | وقتیکه بودید شما | دشمنان

و جدا جدا مشوید و خداوند که بالای شما انعامات کرده است آن را یاد کنید وقتیکه بودید شما دشمنان یک دیگر

فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ۚ

بازاو محبت افگند | میان | دلهای شما | پس گشتید شما | به نعمت خدا | برادران یک دیگر

باز او در دلهای شما محبت انداخت و به نعمت خدا برادران گشتید

وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ

وبودید شما | برکناره | مغاکی از آتش | پس نجات داد شمارا | از آن | هم چنین | بیان میکند

و شما برکناره چقری آتش ایستاده بودید و خداوند شمارا نجات داد هم چنان خداوند

اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿۱۰۳﴾ وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ

خدا | برای شما | آیاتهای خود | برای اینکه تا شما | راه بیابید | وباید که باشد | ازشما | یک گروه

برای شما نشان های خود تعلیم میدهد برای اینکه شما راه مستقیم یا بید در شما باید یک گروه چنین

يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ ۚ

که بخواند | بسوی نیکی | وحکم کند | ازکارهای خوب | ومنع میکند | ازکارهای بد

باشد که مردم را بسوی نیکی بخواند و برای آنها حکم نیکی کند و ازکارهای بد منع کند

وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۱۰۴﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا

وآن گروه ایشانند | کامیاب | ومباشید | مانند کسانیکه | فرقه فرقه شدند

و چنین مردم کامیاب میباشند و مانند آن مردم مباشید که درمیان خود گروه گروهی شدند

وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ

واختلاف کردند درمیان | بعدازآنکه | آمدایشان را | ادلهٔ روشن | واین گروه اند | آنانکه ایشان را

و پس از آمدن ادلهٔ روشن دراختلاف واقع شدند از و برای چنین مردم

عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۱۰۵﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ

عذاب | بزرگ است | روزیکه | سفید میباشد | بعضی روها | وسیاه باشد | بعضی روها

عذاب بزرگ مقرر است در روزیکه سفید میباشند بعضی روها و برخی از آنها سیاه میباشند

فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

لیکن آن مردم | که سیاه شد | روهای ایشان | آیا شما انکار کردید | بعد | ازایمان شما

پس از آنانیکه سیاه شود روهای ایشان (به ایشان گفته میشود) آیا بعد از آوردن ایمان باز کفر اختیار نمودید

فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿۱۰۶﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ ابْيَضَّتْ

پس بچشید | عذاب را | در بدله آن | که شما کفر میکردید | واما کسانیکه | سفید شد

اکنون در سزاء کفر خود عذاب بچشیده و آنانیکه روهای ایشان سفید

وُجُوْهُهُمْ فَفِيْ رَحْمَةِ اللّٰهِ ؕ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۱۰۷﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ

روهای ایشان | پس آنها در رحمت خدا میباشند | که آنها | در آن | همیشه میباشند | این | آیات

میباشند آنها در سایۀ رحمت خداوند میباشند و در آن همیشه میباشند این احکام خدا است

اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ؕ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۰۸﴾

خدا است | می خوانم اش آن | برتو | به حق | وخدا نه میخواهد | ظلم کردن | بر عالمیان

که بشما آن میخوانم و خدا بر مخلوقات خود ظلم کردن نه میخواهد

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿۱۰۹﴾ ع ۱۱ ۸ ۲

وخدارا است آنچه در آسمانها است | وآنچه در زمین است | وبسوی خدا | بازگردانیده میشود همه کارها

و چیزیکه در آسمانها و زمین است آن همه از خدا است و آخر هم همۀ معاملات بسوی خدا گردانیده میشود

كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ

هستید شما بهترین امت | که بیرون آورده شده است | برای مردم | شما حکم میکنید | به کارهای نیک | ومنع میکنید

(ای مسلمانها) شما یک گروه بهتر هستید آنکه برای هدایت مردم آفریده شده است شما مردم را حکم نیکی کنید

عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ؕ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا

از کارهای بد | وایمان می آرید | به خدا | واگر | ایمان می آورد اهل کتاب همه | هر آینه بهتر بود

و از کارهای بد باز میدارید و به خدا ایمان می آرید و اگر اهل کتاب هم ایمان می آوردند پس برای آنها بسیا بهتر

لَّهُمْ ؕ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ وَاَكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۱۱۰﴾ لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ

ایشان را | بعضی از آنها | مسلمانند | واکثر ایشان | نافرمان اند | هیچ وقت زیان نمی رساند شما را

میبود در ایشان برخی ایمان دارند البته اکثر آنها فاسقان اند ایشان به شما هیچ ضرر

اِلَّاۤ اَذًى ؕ وَاِنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ يُوَلُّوْكُمُ الْاَدْبَارَ ۫ ثُمَّ

مگر رنج اندک | واگر با شما جنگ کنند آنها | میگردانند بشما | پشت هارا

رسانیده نه میتوانند فقط رنج اندک است و اگر با شما جنگ آغاز کنند پس زود بشما پشتهای خود نشان میدهند و باز

لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۱۱﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوْۤا اِلَّا

باز ایشان را نصرت داده نه میشوند | زده شده | بر ایشان | ذلت | هر جا که یافته شوند آنها | مگر

هیچ کسی امداد آنها نکند بر این مردم هر جا یکه یافته شود ذلت زده شده است البته

بِحَبْلٍ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ

درذمداری | از طرف خدا | ودرذمداری | از طرف مردم | وآمدند ایشان | درغضب | از خدا

که در پناه خدا و در پناه مردم باشند و ایشان در غضب خدا هستند

وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

وزده شد | برایشان | محتاجی | این | برای اینکه آنها | انکار میکردند | از آیات خدا

و محتاجی بالای ایشان نهاده شده است این بسبب اینکه ایشان از احکام خداوند

وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا

ومیکشتند آنها | پیغمبران را | بناحق | این به آن سبب | که ایشان نافرمانی کردند۔

انکار میکردند و پیغمبران را بناحق میکشتند سبب آن این بود که ایشان نافرمانی

وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿۱۱۲﴾ لَيْسُوْا سَوَآءً مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قَآئِمَةٌ

واز حد میگذشتند | ایشان همه برابر نیستند | از اهل کتاب | یک گروهی است ایستاده

کردند و از حد تجاوز کرده بودند البته همه اهل کتاب برابر نیستند در ایشان یک گروهی برحق محکم ایستاده اند

يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

میخوانند | آیات خدا | دراوقات شب | وایشان | سجده میکنند | ایشان ایمان آوردند | به الله

در اوقات شب هم ایات خدا را میخواند و به وی سجده میکنند به الله تعالی و به روز آخرت

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

وبه روز | آخرت | وحکم میکنند | ازکارهای نیک | ومنع میکنند | ازکارهای بد

یقین میدارند و به مردم حکم نیکوئی میکنند و از کارهای بد باز می آرند

وَيُسَارِعُوْنَ فِى الْخَيْرٰتِ وَاُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۱۴﴾ وَمَا يَفْعَلُوْا

ومی شتابند | درنیکی ها | وهم این مردم اند | از نیکان | وآنچه میکنند

و در کارهای نیکی از دیگران می شتابند و این مردم در گروه نیکان شمارانده۔ و این مردم که

مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُّكْفَرُوْهُ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۱۵﴾ اِنَّ

ازنیکی | هیچ وقت ازاجرآن محروم نه می شوند | وخدادانااست | به پرهیزگاران | هرآینه

هر نیکی کنند پس ناقدری آن هرگز کرده نه میشود و خداوند مردم پرهیز گاران را خوب می شناسد هر آینه

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ

آنانیکه | کافراند | هرگز به کارنه آید | ایشان را | مالهای ایشان | ونه | اولادایشان | از خدا

آنانیکه کفر کردند در مقابله عذاب خدا نه اموال ایشان و نه اولاد ایشان به کار

شَيْـًٔا وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۱۱۶﴾ مَثَلُ مَا

هیچ چیز | واین مردم اند | جهنمیان | ایشان | درآن | همیشه میباشند | مثال آنکه

آید و ایشان دوزخیان اند و در آن همیشه میباشند آن مالهای که ایشان

يُنْفِقُوْنَ فِىْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ اَصَابَتْ

ایشان خرچ میکنند | درزندگی این دنیا | مانند باداست | که درآن | خنکی باشد | که رسید

(برخلاف) اسلام خرچ میکنند در زندگی دنیا مانند آن بادیست که درآن خنکی شدید میباشند وبر

حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ

فصل | یک قوم را | که ستم کردند | به نفسهای خود | باز آن را نابود ساخت | وستم نکرد بر ایشان | خدا

وفصل ان قوم بیاید که ستم کردند برخود و فصل را تباه کند و خداوند بر آنان هیچ ستم نه

وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۱۷﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا

لیکن | ایشان برنفسهای خویش | ظلم میکردند | ای مؤمنان! | مسازید

کرده است بلکه آنها خود ایشان برنفسهای خود ستم کردند ای مؤمنان! غیر از مسلمانها

بِطَانَةً مِّنْ دُوْنِكُمْ لَا يَاْلُوْنَكُمْ خَبَالًا ؕ وَدُّوْا مَا عَنِتُّمْ ۚ

رازدار (کسی را) | غیراز خودتان | کوتاهی نه میکنند ایشان | درنقصان رسانیدن | آنها میخواهند | که بشمارنج باشد

کسی را راز دار خود مسازید ایشان در تباهی شما هیچ کوتاهی نه میکنند ایشان آن سخن را دوست میدارند که

قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۖۚ وَمَا تُخْفِيْ صُدُوْرُهُمْ

بتحقیق آشکارا شده | دشمنی | از دهان های ایشان | وآنچه | پنهان است | درسینه های شان

در آن که به شما رنجی میرسد اکنون بغض آنها از دهن های ایشان هم آشکارا شده است و آنچه دردلهای ایشان پنهان است

اَكْبَرُ ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ اِنْ كُنْتُمْ

ازاین هم زیاداست | بتحقیق بیان کردیم | شمارا | آیاتها | اگرشما

آن از این هم بزرگ است مابرای شما نشان ها خوب آشکارا نمودیم اگر شما از عقل و تدبر

تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ هٰٓاَنْتُمْ اُولَآءِ تُحِبُّوْنَهُمْ وَلَا يُحِبُّوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ

عاقل هستید | بشنوید شما | آن هستید | باایشان محبت میکنید | وایشان باشما محبت نه میکنند | وشما قبول دارید

کار میگیرید شما آن هستید که با ایشان محبت و دوستی دارید مگر ایشان شمارا دوست نه میدارند با این

بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ ۚ وَاِذَا لَقُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۖۚ

همه کتب را | وقتیکه ایشان ملاقات میکنند باشما | پس میگویند | ماهم ایمان آوردیم

که شما هم کتب آسمانی را قبول دارید و هنگامیکه باشما یک جای شوند میگویند ما ایمان آوردیم

وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوْا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ؕ قُلْ

وقتیکه تنها شوند | میگزند آنها | برشما | انگشتان خودرا | ازخشم | بگو

وقتیکه تنها شوند از بسیار غم انگشتان خود را میگزند به دندان های خود به آنها بگو

مُوْتُوْا بِغَيْظِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۱۱۹﴾ اِنْ

بمیرید | بخشم خود | هرآینه | خدا | داناست | به راز دلها | اگر

از دست خشم خود بمیرید هر آینه به خدا حال دلهای شما معلوم است۔ اگر

تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۫ وَاِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ

برسد بشما | نعمت | ناخوش کند ایشان را | واگر برسد بشما | کدام تکلیف

بشما فائده برسد ایشان را ناخوش میکند و اگر کدام تکلیف بشما برسد پس ایشان

يَّفْرَحُوْا بِهَا ؕ وَاِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا لَا يَضُرُّكُمْ

خوش میشوند | بہ آن | واگر | شما صبر کنید | وپرھیز گاری کنید | زیان نمی رساند بشما

برآن خوش میشوند و اگر شما صبر کنید و از خدا بترسید پس مکروفریب ایشان بشما

كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿۱۲۰﴾ وَاِذْ غَدَوْتَ ع ۱۱ ۱۲

مگرایشان | ھیچ | ھرآینہ | خدا | بہ آنچہ میکنند | احاطہ کنندہ است | وقتیکہ | درصبح بیرون آمدی

ھیچ زیان رسانیده نه میتواند خداوند(ج) از ھرکاری آنہا محیط است (و یاد کن پیغمبر!) ھنگامیکہ

مِنْ اَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِيْنَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ؕ وَاللّٰهُ

ازخانہ خود | کہ می نشاندی | مسلمانان را | درسنگرھا | برای جنگ | وخدا

در وقت صبح از خانہ خود بیرون آمدی و (درمیدان اُحد) و مسلمانہا را جای بجای در سنگرھا مقرر مینمودی و خدا

سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۲۱﴾ اِذْ هَمَّتْ طَّآئِفَتٰنِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا ۙ وَاللّٰهُ

شنوا | داناست | وقتیکہ ارادہ کردند | دوگروہ | ازشما | کہ | بزدل شوند | وخدا

ھر چیزی را میشنود و بہ ھر چیز دانا است وقتیکہ از رفقای شما دوگروہ ارادۂ نامردی کردند حال آنکہ خدا

وَلِيُّهُمَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲۲﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ

دوست ایشان بود | وبرخدا | مناسب است کہ توکل کنند | مسلمانان | وبہ تحقیق نصرت دادہ است شمارا

مددگار ھر دو بود و مؤمنان ھمیشہ باید بر خدا توکل کنند (و پیش ازین) خداوند درمیدان بدر

اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۱۲۳﴾

اللہ | دربدر | وشما کمزور بودید | پس بترسید | ازخدا | برای اینکہ | شکر کنید

امداد شمارا کرده بود وقتیکہ شما بسیار ضعیف بودید، پس از خدا بترسید کہ (بر نعمتھای او) شکر کنید

اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ اَلَنْ يَّكْفِيَكُمْ اَنْ يُّمِدَّكُمْ

وقتیکہ گفتی تو | مؤمنان را | آیا کفایت نہ میکند شمارا | کہ | مدد شما کند

(واقعہ بدر را یاد کن) وقتیکہ تو بہ مسلمانہا گفتی، آیا برای شما چنین کفایت نہ میکند کہ خداوند متعال

رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِيْنَ ﴿۱۲۴﴾ بَلٰٓى ۙ

رب شما | بہ سہ | ھزار | ازفرشتگان | کہ ازبالا نازل میباشند | بلی چرانی

سہ ھزار فرشتگان را فرود آرد۔ و امداد شما کند (چرانی)

اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا وَيَاْتُوْكُمْ مِّنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ

اگرشما صبر کنید | وپرھیز کنید | و(دشمن) بالای شما حملہ کند | فوراً | پس امداد شمارا میکند

کافی است، اگر شما صبر کنید، و از خدا بترسید و باز اگر آن دشمن بالای شما دراین حالت جوش

رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِيْنَ ﴿۱۲۵﴾ ع ۱۲

رب شما | بہ پنج | ھزار | ازفرشتگان | کہ نشان خاص دارند

حمله کند پس خدا امداد شمارا بہ پنج ھزار فرشتگان میکند کہ نشانہ ھای خاص داشتہ میباشند

وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُكُمْ

ونه گردانیده آن مدد را خدا | مگر | مژده | بشما | وبرای اینکه آرام شود | دلهای شما

این سخن بخاطر این بود که شما خوشحال شوید و دلهای تان آرام گیرد

بِهٖ ؕ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۙ﴿۱۲۶﴾

به آن | ونیست مدد | مگر | از نزد خدا | که غالب با حکمت است

و امداد تنها از جانب خدا است که غالب با حکمت است

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَآئِبِيْنَ ﴿۱۲۷﴾

که هلاک کند یک حصه | از آنانیکه کافران اند | یا ذلیل کند ایشان را | باز بگردند ناکام

(و این) برای اینکه یک گروه کافران را هلاک کند و یا خوار و ذلیل کند تا ناکام بگردند

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ

نیست | ترا در این کار (دخل) | هیچ چیز | وبا هم توبه او نصیب کند | ایشان را | یا ایشان را عذاب دهد

(ای پیغمبر!) فیصله ایشان در دست تو نیست اگر خدا میخواست توبهٔ آنها را قبول میکرد و یا به آنها عذاب میداد

فَاِنَّهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۲۸﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ

هر آینه ایشان ظالمان اند | ومر خدا راست | آنچه در آسمانها است | وآنچه | در زمین است

زیرا که آنها ستم کردند و چیزیکه در آسمانها و زمین است هم از خدا است

يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

بخشش میکند | هر کرا خواهد | وعذاب میدهد | هر کرا خواهد | وخدا | بخشنده

بخشش میکند هر کرا بخواهد و هر کرا بخواهد عذاب میکند و خداوند بخشنده

رَّحِيْمٌ ﴿۱۲۹﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوا الرِّبٰوۤا اَضْعَافًا مُّضٰعَفَةً ۪

مهربان است | ای | مؤمنان! | نخورید | سود | دوچند | بردوچند

و مهربان است ای مسلمانها! شما سود نخورید که آن به چند مراتب زیاد باشد

وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۱۳۰﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْۤ

وبترسید | از خدا | تا شما | کامیاب شوید | وبترسید | از آن آتش | آنکه

و از خدا بترسید تا شما کامیاب شوید و از آن آتش خود را نجات دهید

اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۳۱﴾ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ

تیار کرده شده | برای کافران | وحکم قبول کنید | از خدا ورسول | تا بر شما

که برای کافران تیار شده است احکام خدا و رسول را قبول کنید امید است که برشما

تُرْحَمُوْنَ ﴿۱۳۲﴾ وَسَارِعُوْۤا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ

رحم کرده شود | وبشتابید | بسوی بخشش از پروردگارتان | وبسوی جنت

رحم کرده شود و برآن راه بشتابید که بطرف مغفرت و به جنت میرود

عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ ۙ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۳۳﴾ الَّذِيْنَ

که عرض آن | برابر آسمانها و زمین است | تیار کرده شده | برای پرهیزگاران | آنانیکه

که عرض آن مانند آسمانها و زمین برابر است و برای آن پرهیزگاران تیار شده است که در

يُنْفِقُوْنَ فِي السَّرَّآءِ وَالضَّرَّآءِ وَالْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَالْعَافِيْنَ

خرچ میکنند | درراحت | ودرسختی | وفروخورندگان | خشم | ومعاف کنندگان

خوشحالی و بدحالی در هر دو حالت مالهای خود را خیرات میکنند و خشم خود را فرود می آرند و قصور های

عَنِ النَّاسِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۳۴﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَا فَعَلُوْا

ازمردم | وخدا | دوست میدارد | نیکوکاران را | وآنانیکه | چون کنند

مردم را معاف میکنند، و خدا چنین مردم را بسیار خوش میدارد و آن مردم که کار خراب

فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوْا

کاری بد | یاستم کنند | برخودایشان | پس یادمیکنند | خدارا | بازبخشش میخواهند

بکنند و یاستم کنند بر خود پس (فوراً) خدا را یاد میکنند باز از او از گناهان

لِذُنُوْبِهِمْ ۫ وَمَنْ يَّغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اللّٰهُ ۫ وَلَمْ يُصِرُّوْا

برای گناهان خویش | وکی | بخشنده میتواند | گناهان را | غیر | ازخدا | وضدنه میکنند

خود معافی میخواهد و غیر از خدا که گناهان را بخشنده میتواند و کدام گناهان را که

عَلٰى مَا فَعَلُوْا وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۳۵﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ

برآن گناه که کردند | وایشان میدانند | آن گروه اند | که بدله آنها | بخشش است

کرده اند برآن ضد نه میکنند و آنها میدانند و بدلهٔ چنین مردم این است که خداوند مقعال

مِّنْ رَّبِّهِمْ وَجَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ

ازطرف رب ایشان | وباغها است | که جاری میباشد | اززیرآن | نهرها | همیشه میباشند

به آنها بخشش میکند، و چنین باغها میدهد که زیر آن جویها میباشد که ایشان در آن

فِيْهَا ؕ وَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ﴿۱۳۶﴾ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۙ

درآن | وخوب است | اجرعمل کنندگان | به تحقیق گذشته است | پیش ازشما | واقعات

همیشه میباشند و برای نیک عمل کنندگان اجر شائسته است هر آینه پیش از شما واقعات بسیار گذشته است

فَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۱۳۷﴾

پس بگردید | درزمین | بازببینید | چگونه | شد | انجام | مکذبان

پس شما بگردید در زمین و ببنید که کیست که احکام خدارا دروغ میگفتند انجام آنها چه شد؟

هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۳۸﴾

این بیان است | برای مردم | و | هدایت | ونصیحت | برای پرهیزگاران

این (قرآن) برای همه مردم یک بیان و برای پرهیزگاران هدایت و نصیحت است

وَلَا تَهِنُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۳۹﴾

دست مشوید | واندوهناک مباشید | وشما | غالب اید | اگر شما مومنان (راست) باشید

و شما همت خودرا از دست ندهید و اندوهناک نباشید و شما غالب اید اگر شما در باطن ایمان دارید

اِنْ يَّمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهٗ ؕ

اگر برسد بشما | کسی زخم | (پس) به تحقیق رسیده است | قوم کافران را | زخم | مانند آن

اگر (امروز) شما را (دراین جنگ زخم رسیده است پس به این قوم کافر) را هم چنین زخم رسیده است

وَتِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ

واین | روزهای (فتح) وشکست | میگردانیم آن را | درمیان مردم | وبرای این هم تا جدا کند خدا

و این حالات است که ما آن را درمیان مردم (نوبت به نوبت) بدل میکنیم و برای اینکه خدا درمیان شما

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَآءَ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ

مؤمنان | وبگیرد | بعضی ازشما | شهیدان | وخدا | دوست ندارد

آن مردم را آزمایش کند آنانیکه مؤمنان اند و در شما بعضی را درجهٔ شهادت نصیب کند و خدا ظالمان را

الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۴۰﴾ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَمْحَقَ

ستمگاران را | وبرای اینکه خوب صاف کند | الله | مسلمانان را | ومحوگرداند

دوست نه میدارد و بسبب این هم که خداوند مؤمنان را از گناهان پاک و صفا کند و کافران

الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۴۱﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ

کافران را | آیا | گمان دارید شما | که داخل شوید شما | در جنت | حال آنکه (تاکنون) معلوم نه کرده است

را تباه کند آیا فکر میکنید که درآئید به جنت (بدون کدام عمل) و حال آنکه خداوند در

اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۴۲﴾

الله | آنانیکه | جهاد کردند | ازشما | ومعلوم نکرده است | صابران را

شما جهاد کنندگان را ازمایش نه کرده است و نه صبر کنندگان را آزمایش نموده است

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ ۖ

وهرآینه شما تمنا میکردید | مرگ را | پیش از آن که | که | شما با وی ملاقات کنید

و شما تمناء مرگ را میکنید (وقتیکه) مرگ را نه دیده بودید در

فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿۱۴۳﴾ ع وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ ع ۱۴

پس بتحقیق دیدید آن را | وشما به سر چشم خود میدید | ونیست محمد ﷺ | مگر | یک رسول

اکنون به شما روی به روی آمد و شما دیدید و محمد ﷺ شخص دیگر نیست مگر یک رسول است

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ اَفَاۡئِنْ مَّاتَ اَوْ قُتِلَ

به تحقیق گذشته | پیش از وی | پیغمبران | آیا اگر | بمیرد | یا کشته شود

به تحقیق پیش از وی رسولان گذشته اند اگر او بمیرد و یا کشته شود

انْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ ۭ وَمَنْ يَّنْقَلِبْ عَلٰي عَقِبَيْهِ

پس بازمیگردید | برپاشنه های تان | وهرکه | بازگردد | برپاشنه های خود

پس آیا شما بر پاشنه های خود (از اسلام) باز میگردید؟ (و یاد داشته باشید) کسیکه به کفر باز گردد

فَلَنْ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيْـــًٔا ۭ وَسَيَجْزِي اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۱۴۴﴾

پس هرگز زیان رسانیده نه میتواند | خدارا | هیچ (هم) | وبسیارزود بدله میدهد | خدا | شکرگذاران را

پس او به خدا هیچ نقصان رسانیده نه میتواند و خدا بسیار زود بندگان شکر گذار را بدله میدهد

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوْتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ۭ

واین ممکن نیست | هیچ نفس را که بمیرد | مگر | به حکم خدا | نوشته شده | وقت مقرر

و هیچ یک زنده غیر از حکم خدا نه میمیرد مرگ به نوشته مقرر است

وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۚ وَمَنْ

وکسیکه | بخواهد | عوض | دنیارا | مامیدهیم اورا | ازآن | وهرکه

و کسیکه ثواب دنیوی میخواهد، میدهیم اورا در دنیا و کسیکه برای

يُّرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۭ وَسَنَجْزِي الشّٰكِرِيْنَ ﴿۱۴۵﴾

بخواهد | عوض | آخرت را | مامیدهیم اورا | ازآن | ومازود بدله میدهیم | شکرگذاران را

ثواب آخرت کاری میکند پس اورا در آخرت ثواب میدهیم و ما بسیار زود به شکر گذاران بدله میدهیم

وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوْنَ كَثِيْرٌ ۚ فَمَا

وبسا گذشتند | ازپیغمبران | که جهادکردند | دررفاقت او | مردم خدائی | بسیار | پس

(و پیش از این) بسیار پیغمبران بودند که در رفاقت ایشان بسیار مردم خدائی جهاد کردند پس در راه۔

وَهَنُوْا لِمَآ اَصَابَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوْا

ایشان سست نشدند | بسبب آن مصیبت که به ایشان رسید | درراه خدا | وضعیف نه شدند

خدا که کدام مصائب رسیده بودند برآن دلهای ایشان سقوط نه کرده بود و نه کمزور شده بودند

وَمَا اسْتَكَانُوْا ۭ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۴۶﴾ وَمَا كَانَ

ونه | فروتنی کردند | وخدا | دوست میدارد | صابران را | ونه | بود

و نه سرخود را به باطل خم کرده بودند و خدا صابران را دوست میدارد از آنها فقط این

قَوْلَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا

سخن آنها | مگر | آنکه | آنها میگفتند | ای پروردگارما! | بخشش کن | مارا | گناهان ما

دعاء بود که ای پروردگار ما! گناهان ما و زیادت که از دست ما

وَاِسْرَافَنَا فِيْٓ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا

وزیادت ما | درکارهای ما | واستوار دار | پاهای ما | ونصرت ده مارا

شده است بخشش کن و پاهای مارا استوار بدار و در مقابله

عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۴۷﴾ فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ

برقوم کافران | پس دادایشان را | خدا | ثواب | دنیا | ونیکو

کافران مارا فتح عطاء کن پس خدا ایشان را ثواب دنیا داد و ثواب

ع ۱۵ ۶ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۴۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا

ثواب | آخرت | وخدا | دوست میدارد | نیکوکاران را | ای | مؤمنان!

شائسته آخرت هم داد و خدا نیکو کاران را دوست میدارد ای مؤمنان!

اِنْ تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَرُدُّوْكُمْ عَلٰۤى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا

اگر شما سخن قبول کنید | کافران را | ایشان باز میگردانند شمارا | بر پاشنه های تان | پس باز میگردید شما

اگر شما سخنهای کافران را قبول میکنید پس به پاهای برگشته خود به کفر باز میگردانند باز در نقصان سخت

خٰسِرِيْنَ ﴿۱۴۹﴾ بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ﴿۱۵۰﴾

زیان کاران | بلکه | الله | مالک شماست | واو | بسیار مددگار خوب است

واقع میشوید (سخنهای ایشان را قبول میکنید) بلکه خدا دوست شما است و او بسیار مددگار درست است

سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ

اکنون می افگنیم | دردلهای | آنانیکه | کفرکردند | رعب

زود است که ما در دلهای کافران رعب (شما) می افگنیم

بِمَاۤ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا ۚ

بسبب آنکه شریک کردند | باخدا | چیزی راکه | فرودنیاورده | به آن | خداکدام دلیل

زیرا که آنها باخدا چنین چیزها را شریک کردند که دربارهٔ آن خدا هیچ دلیلی را نه فرستاده است

وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَقَدْ

وجای ایشان | دوزخ است | وبداست | جای سکونت | ستمگاران | وهرآینه

و جای باز گشت ایشان جهنم است و باز گشت ستمگاران بسیار بد است و خداوند باشما

صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗۤ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰۤى اِذَا

راست کرد بشما | خدا | وعدهٔ خود | وقتیکه می کشتید ایشان را | به حکم خود | تا آنکه | وقتیکه

وعدهٔ خود راست کرد وقتیکه (در اول جنگ) شما ایشان را بحکم خداوند بی اندازه

فَشِلْتُمْ وَ تَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَاۤ

بزدلی کردید | و | نزاع کردید | درکارخود | ونافرمانی کردید شما | بعداز آنکه

میکشتید و هنگامیکه شما بزدل شدید و در کار خود نزاع کردید و از حکم پیغمبر خلاف کردید بعد از آنکه

اَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ؕ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا

نمودشمارا | آنچه | شما دوست میداشتید | برخی ازشما | کسیست که میخواهد | دنیارا

خدا شمارا چیزی که خوش میداشتید (مال غنیمت) نشان داد در شما بعضی مردم طلبگار دنیا بودند

وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ

و برخی ازشما | کسیست که میخواهد | آخرت را | باز | گردانید شمارا | ازایشان | تابیازماید شمارا

و برخی از آنها خواهشمند آخرت بودند و شمارا از (تعاقب) کافران برگردانید تا شمارا آزمایش کند

وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۗ وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۵۲﴾

وهرآینه | اومعاف کرد | شمارا | وخدا | صاحب فضل بزرگ است | برمؤ منان

اکنون خدا شمارا معافی کرد و خداوند بر مؤ منان مهربان است

اِذْ تُصْعِدُوْنَ وَلَا تَلْوٗنَ عَلٰٓى اَحَدٍ وَّالرَّسُوْلُ

وقتیکه | دور میرفتید درفرار | وروی نه میگردانید یدشما | بطرف هیچ کسی | وپیغمبر

(آن وقت را یاد کنید) وقتیکه شما دور میرفتید و به هیچ کسی روی نه میگردانیدید و پیغمبر

يَدْعُوْكُمْ فِيْٓ اُخْرٰىكُمْ فَاَثَابَكُمْ غَمًّا ۢ بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوْا

میخواندشمارا | ازپشت شما | بازرسانید شمارا | غم دربدله غم | برای اینکه اندوهگین نشوید

شمارا آواز میداد پس (الله برای تربیت شما) غم بالای غم داد برای اینکه کدام چیز

عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَآ اَصَابَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ

برآنچه | رفت ازدست شما | ونه | برآن که | رسید شمارا مصیبت | وخدا | خبرداراست

از دست شما میرود و یا به شما تکلیف برسد که بر آن اندوهگین نشوید و خداوند از کارهای شما

بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۵۳﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ الْغَمِّ

به آنچه | میکنید | باز | فرودآورد | برشما | پس از | غم

خبردار است، باز بعد از این غم بزرگ دردلهای شما اطمینان افگند

اَمَنَةً نُّعَاسًا يَّغْشٰى طَآئِفَةً مِّنْكُمْ ۙ وَطَآئِفَةٌ

امن | که پینکی بوده | که می پیچید | یک گروهی | ازشما | ویک گروهی آن بود

که یک گروهی را خواب تکان می داد و یک گروه (منافقان)

قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ يَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ

که درفکر بودند | دربارهٔ خود | ایشان گمان میکردند | به الله | ناحق | گمان

درآن وقت در بارهٔ خود فکر میکردند و دربارهٔ خدا مانند جاهلان بناحق

الْجَاهِلِيَّةِ ؕ يَقُوْلُوْنَ هَلْ لَّنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ ؕ

جاهلیت | ایشان میگفتند | آیا | برای ما | ازاین کار | کدام چیزاست

بدگمانی میکردند، و میگفتند دراین کار برای ما کدام اختیار است؟

قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهٗ لِلّٰهِ ؕ يُخْفُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

بگو | هرآینه | کارهمه ازخداست | ایشان پنهان میدارند | دردلهای خود

بگو (ای نبی!) هر آینه همه سخنها بدست خدا است این مردم در دل آن سخنها را پنهان میدارند

مَّا لَا يُبْدُوْنَ لَكَ ؕ يَقُوْلُوْنَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ

که آشکارانه میکرد | بتو | میگفتند | اگر میبود | بما | ازاین کار

آنکه به پیش تو آشکارا نه میکنند ایشان (درمیان خود) میگویند اگر کدام اختیار دردست ما میبود

شَیْءٌ مَّا قُتِلْنَا هٰهُنَا ؕ قُلْ لَّوْ كُنْتُمْ فِیْ بُیُوْتِكُمْ

کدام چیز | کشته نه میشدیم | دراین جا | بگو | اگر | میبودید | درخانه های خود

پس ما در این جا کشته نه میشدیم به آنها بگو که اگر در خانه های خود هم میبودید

لَبَرَزَ الَّذِیْنَ كُتِبَ عَلَیْهِمُ الْقَتْلُ اِلٰی

هرآینه بیرون می آمدند | آنانیکه | (درتقدیر) مقرر شده | برایشان | کشته شدن | بسوی

پس در نصیب کسیکه مرگ مقرر شده بود آنها به جای های کشتنگاه خود

مَضَاجِعِهِمْ ۚ وَلِیَبْتَلِیَ اللّٰهُ مَا فِیْ صُدُوْرِكُمْ

کشتنگاه خود | وبرای اینکه بیازماید | خدا | آنچه | درسینه های شما است

بیرون می آمدند و این (معامله) بخاطر این شد که خدا رازهای پنهان سینهٔ شما امتحان کند و

وَلِیُمَحِّصَ مَا فِیْ قُلُوْبِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِیْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۱۵۴﴾

وبرای اینکه پاک کند | آنچه | دردلهای شما است | وخدا | خوب داناست | به راز سینه ها

چرک های دلهای شمارا صفا کند و خدا به راز های سینه خوب دانا است

اِنَّ الَّذِیْنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ یَوْمَ الْتَقَی الْجَمْعٰنِ ۙ

هرآینه | انانیکه | روی گردانیدند | ازشما | درآن روز | که روی به روی بودند | هردوگروه

در شما آنانیکه (به روز جنگ اُحد) از جنگ رویگردانیده بودند هنگامیکه دو گروه روی به روی بودند

اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّیْطٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوْا ۚ وَلَقَدْ

هرآینه که لغزانید ایشان را | شیطان | بسبب برخی از اعمال | که آنها کرده بودند | وهرآینه

بخاطر اینکه بسبب بعضی اعمال آنها شیطان قدمهای ایشان را لغزانید الله

عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِیْمٌ ﴿۱۵۵﴾ ع ۱۷

معاف کرد | خدا | ازایشان | هرآینه | خدا بخشنده | بردبار است

گناه آن مردم معاف کرد و خداوند هر آینه بخشنده و بردبار است۔

یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِیْنَ كَفَرُوْا وَقَالُوْا

ای مؤمنان! | مشوید | مانند آن مردم | که کفر کردند | وگفتند

ای مؤمنان مانند کافران سخن مگوئید وقتیکه

لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوْا فِی الْاَرْضِ اَوْ كَانُوْا غُزًّی لَّوْ كَانُوْا

برادران خودرا | وقتیکه آنها سفر کردند | درزمین | یا آنها بودند | در جهاد | اگر میبودند آنها

خویشاوندان آنها در سفر میرفتند و یا در غزا میباشند و (بمیرند) پس آنها میگویند که اگر

عِنْدَنَا مَامَاتُوْا وَمَاقُتِلُوْا ۚ لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً

نزدما | نه میمردند | ونه کشته میشدند | که بگرداند | خدا | این سخن | ارمان

ایشان اگر نزد ما میبودند نه میمردند و نه کشته میشدند سخنهای چنین خداوند دردلهای ایشان سبب حسرت

فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

دردلهای ایشان | وخدازنده میگرداند | ومی میراند | وخدا | آنچه راشما میکنید

میگرداند و خداوند زنده میگرداند و می میراند و خداوند کارهای شمارا

بَصِيْرٌ ﴿۱۵۶﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ

می بیند | واگر | شما کشته شدید | درراه خدا | یامردید | هرآینه آمرزش

می بیند و اگر شما درراه خدا کشته شوید و یا بمیرید پس مغفرت از طرف خدا

مِّنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿۱۵۷﴾ وَلَئِنْ مُّتُّمْ اَوْ

ازطرف خدا | ورحمت (او) | بسیار بهتر است از آنچه | که ایشان جمع میکنند | واگر | مرّوید | یا

از همهٔ آن مال بهتر است آنکه این مردم جمع میکنند و اگر شما بمیرید و یا

قُتِلْتُمْ لَاِاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿۱۵۸﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ

کشته شدید | هرآینه بطرف خدا | جمع کرده خواهید شد | پس بسبب مهربانی خدا

کشته شوید به هر حال به خدا یک جای میشوید (ای پیغمبر!) این مهربانی خدا است

لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيْظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوْا

نرم شدی ایشان را | واگر | میبودی تو | تندخو | سخت دل | هرآینه پراگنده میشدند

که تو برای این مردم بسیار نرم شدی و اگر تو تند خوسنگ دل میبودی پس هم مردم از پیرامون تو

مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ

از پیرامون تو | پس معاف کن تو | ایشان | وبخشش خواه | ایشان را | ومشوره کن باایشان

پراگنده میشدند پس قصور های ایشان را معاف کن و دربارهٔ آنها دعاء بخشش بخواه و در معاملات

فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ

درمعامله (اهم) | بازوقتیکه | عزم پخته کردی | پس توکل کن | براللہ | هرآینه | خدا

هم باایشان مشوره کن و هنگامیکه برای یک کار ارادهٔ پخته کردی پس بر خدا توکل کن هر آینه خدا توکل کنندگان

يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِيْنَ ﴿۱۵۹﴾ اِنْ يَّنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ

دوست میدارد | توکل کنندگان را | اگر | نصرت دهد شمارا | خدا | پس هیچ کس غالب نیست

را بسیار خوش میدارد اگر خداوند امداد شما کند پس هیچ طاقت بالای شما غالب

لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِيْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ بَعْدِهٖ ۗ

بشما | واگر | اوترک کند شمارا | پس کیست آنکه | مدد دهد شمارا | بعدازآن

آمده نه میتواند و اگر خداوند شمارا تنها بگذارد باز کیست که شما را بعد از آن مدد دهد

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۶۰﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ

وبرخدا | توکل کنند | مؤمنان | ونیست (ممکنہ) | برای نبی

و مناسب است که مؤمنان برخدا توکل کنند و کار هیچ یک نبی نیست

اَنْ يَّغُلَّ ؕ وَمَنْ يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ

که خیانت کند | وهرکه خیانت کند | می آرد | آن چیزی را که خیانت کرده | روز قیامت

که او خیانت کند و کسیکه خیانت کند پس آن چیزی را روز قیامت با خود می آرد

ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۱۶۱﴾

باز | پوره داده شود | هرنفسی را | انچه اوکسب کرده است | وبرایشان ستم کرده نه میشود

باز برای هر کس بدلهٔ عمل او پوره پوره داده میشود و بالای هیچ کس ستم کرده نه میشود

اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ

پس آیا کسیکه | پیروی کند | رضاء خدارا | اومیباشد مانند آن کسی که آمد | درغضب | ازخدا

پس آیا کسیکه به رضاء خدا میرود مانند آن کسی شده میتواند که به او غضب خدا شده باشد

وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۱۶۲﴾ هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ

وجای او | دوزخ است | وآن بداست | جای بازگشت | همهٔ ایشان رادرجات است | نزدخدا

و دوزخ جای سکونت اوست و آن بسیار جای خراب است نزد خدا از مردم درجات جدا جدا است

وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۶۳﴾ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ

وخدا | می بیند | آنچه که ایشان میکنند | هرآینه | احسان کرد | خدا

و خدا کارهای ایشان را می بیند و خداوند هر آینه بر مؤمنان بسیار زیاد

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ

برمسلمانها | وقتیکه فرستاد | درایشان | یک رسول | ازایشان

احسان کرده است که در ایشان (از قوم خود) یک پیغمبر فرستاده است

يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ

که تلاوت میکند | برایشان | آیات او | وپاک میکند ایشان را | وی آموزد ایشان را | کتاب

که او به آنها آیات خداوند تلاوت میکند و دلهای ایشان را پاک میکند و ایشان را تعلیم کتاب و حکمت

وَالْحِكْمَةَ ۚ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۶۴﴾ اَوَلَمَّآ

وعلم | وهرآینه ایشان بودند | پیش ازاین | درگمراهی آشکارا | آیاوقتیکه

میدهد و قبل از این این مردم در جهالت آشکارا واقع بودند و هنگامیکه (در جنگ اُحد)

اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِّثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى

رسید بشما | مصیبت | که رسانیدید شما | دوچندآن | گفتید شما | ازکجا آمد

بالای شما مصیبت واقع شد چنین مصیبت که دو چند از این شما بالای آنها (در جنگ بدر) رسانیده بودید شما گفتید

النصف

هٰذَا ؕ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ

این	بگو	آن	خود از طرف شما آمد	هر آینه	خدا	بر هر چیزی

این از کجا آمد بگو که خود از طرف شما آمد هر آینه خدا به هر چیزی

قَدِیْرٌ ﴿۱۶۵﴾ وَمَاۤ اَصَابَكُمْ یَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ

قادر است	و آنکه	رسید بشما مصیبت	به آن روز که	دو به دو شدند	دو گروهی

قدرت دارد و کدام مصیبتیکه بالای شما به آن روز آمد که هر دو گروه (در اُحد) روی به روی شدند

فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِیَعْلَمَ الْمُؤْمِنِیْنَ ﴿۱۶۶﴾ وَلِیَعْلَمَ

پس بحکم خدا	و برای اینکه معلوم کند	مؤمنان را	و برای اینکه معلوم کند

پس این هم بحکم خدا بود که الله مؤمنان را آشکارا کند و منافقان را هم جدا

الَّذِیْنَ نَافَقُوْا ۖۚ وَقِیْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوْا فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ

آنانکه منافق شدند	و گفته شد	ایشان را	بیائید	و جنگ کنید	در راه خدا

کند (آن منافقان) که به ایشان گفته شد که بیائید و در راه خدا جهاد کنید

اَوِ ادْفَعُوْا ؕ قَالُوْا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّا اتَّبَعْنٰكُمْ ؕ هُمْ لِلْكُفْرِ

یا دفع کنید کافران را	گفتند	اگر ما بدانیم	به جنگ کردن	هر آینه ما پیروی شما میکردیم	ایشان به کفر

(یا دشمن) را دفع کنید پس آنها گفتند اگر بما معلوم میبود که (امروز) جنگ است هر آینه ما پیروی شما را میکردیم در حالت این سخن

یَوْمَىِٕذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِیْمَانِ ۚ یَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِهِمْ

آن روز	بسیار نزدیک شدند	به نسبت اینکه باشد نزدیک به ایمان	ایشان میگویند	به دهن های خویش

هم ایشان به نسبت ایمان به کفر نزدیک هستند ایشان بر دهان آن سخن میگویند که در

مَّا لَیْسَ فِیْ قُلُوْبِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا یَكْتُمُوْنَ ﴿۱۶۷﴾ ۚ

آنچه نیست	در	دلهای ایشان	و خدا	داناتر است	به آنکه	ایشان پنهان میدارند

دلهای ایشان نیست و کدام سخنها یکه ایشان پنهان میدارند خدا برآن خوب دانا است

اَلَّذِیْنَ قَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوْا لَوْ اَطَاعُوْنَا

ایشان همان مردم اند که	گفتند	برادران خود را	و خود آنها نشسته بودند از جنگ	اگر آنها سخن ما را قبول میکردند

ایشان همان مردم اند که خود ایشان نشسته اند و دربارهٔ برادران خود گفتند اگر سخن ما را قبول میکردند

مَا قُتِلُوْا ؕ قُلْ فَادْرَءُوْا عَنْ اَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ

کشته نه میشدند	بگو	دفع کنید شما	از خویش تان	مرگ را	اگر	هستید شما

کشته نه میشدند به ایشان بگو اگر شما در این سخن راستگو هستید بس از نفسهای خود مرگ را

صٰدِقِیْنَ ﴿۱۶۸﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِیْنَ قُتِلُوْا فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًا ؕ

راستگویان	و گمان مکن	به آنانیکه	کشته شدند	در راه خدا	از مردگان

دفع کنید و آنانیکه در راه خدا کشته شدند هرگز ایشان را مردگان گمان مکن

بَلْ اَحْيَآءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُوْنَ ﴿۱۶۹﴾ فَرِحِيْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ

بلکہ زندہ اند | نزد رب خود | ایشان را روزی دادہ میشود | خوش اند | بہ آنچہ دادہ ایشان را خدا

بلکہ ایشان نزد رب خود زندہ اند و بہ آنہا روزی دادہ میشود و خداوند کہ ایشان را از فضل خود چیزی بدھد

مِنْ فَضْلِهٖ ۙ وَيَسْتَبْشِرُوْنَ بِالَّذِيْنَ لَمْ يَلْحَقُوْا بِهِمْ

از فضل خود | وایشان خوش میشوند | بہ نسبت آن مردم | کہ تا ھنوز پیوستہ نشدند | باایشان

بہ آن خوش میشوند و بہ نسبت آن مردم خوشی میکنند کہ تا ھنوز ھم در دنیا اندو باایشان

مِنْ خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۷۰﴾ يَسْتَبْشِرُوْنَ وقف لازم

پس از آن | کہ نیست | ھیچ خوف | برایشان | ونہ ایشان | اندوھگین باشند | آنہا خوش میتواند

(در برزخ) پیوست نہ شدند بر ایشان نہ خوف است و نہ حزن

بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

بہ انعام خدا | وفضل | وھر آینہ خدا | ضائع نمیکند | اجر

ایشان بہ فضل و نعمت خدا بسیار خوش میباشند و بر این سخن کہ خداوند اجر مؤمنان را

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۷۱﴾ ۚ اَلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ مِنْۢ بَعْدِ مَآ ع ۱۷ ۱۶ ۸

مؤمنان را | آنانیکہ | حکم را قبول کردند | از اللہ | ورسول را | بعد از آنکہ

ضائع نہ میکند آنانیکہ بعد از رسیدن زخم ھم بہ آواز خدا و رسول

اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ مع

رسید ایشان را | زخم | برای ھمہ آنہا آنانکہ | نیکی کردند | از ایشان | وپرھیز گاری نمودند | اجر است

خود را حاضر کردند آنانیکہ در ایشان نیکوکاران و پرھیز گاران

عَظِيْمٌ ﴿۱۷۲﴾ ۚ اَلَّذِيْنَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوْا

بسیار بزرگ | آنانیکہ | گفت | ایشان را | مردم | ھر آینہ | مردم مخالف | جمع کردند (لشکر)

اند ایشان را اجر عظیم مقرر است ایشان آن (مؤمنان) اند آنانی را کہ مردم گفتند کہ ببینید کافران (مکہ)

لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ اِيْمَانًا ۖ وَّقَالُوْا حَسْبُنَا

برای شما | پس بترسید از ایشان | پس آنہا زیاد شدند | در ایمان | وآنہا گفتند | کافی است مارا

در مقابلۂ شما لشکر جمع کردند از آنہا بترسید پس این سخن ایمان ایشان را دیگر ھم زیاد نمود و گفتند

اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ ﴿۱۷۳﴾ فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ

اللہ | وخواب کارساز است | پس باز گشتند | بہ احسان خدا | وفضل

کہ مارا تنہا خدا کافی است و او بہترین کار ساز است پس آنہا بہ نعمت خدا و بہ فضل او کامیاب

لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ

کہ نہ رسید ایشان را | کدام تکلیف | وپیروی کردند آنہا | رضامندی خدا | واللہ

برگردیدند نہ رسید ایشان را کدام تکلیف و پیروی رضا کاری خدا کردند۔ و خدا

ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۷۴﴾ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ

خداوند فضل بزرگ است | هر آینه خبرت دهنده شیطان است | که میترساند | دوستان خودرا

خداوند فضل بزرگ است، یقین بدارید که آن شیطان است که شمارا از دوستان خویش میترساند

فَلَا تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۷۵﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ

پس مترسید از ایشان | وبترسید از من | اگر هستید شما | مؤمنان | واندوهگین نگرداندترا

پس شما هرگز از ایشان مترسید و (تنها) از من بترسید اگر شما مؤمنان حقیقی هستید و ای نبی تو بر

الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا

آنانکه | می شتابند | درکفر | هرآینه ایشان هرگز نقصان رسانیده نه توانند | خدارا | هیچ هم

کارهای آن مردم اندوهگین مباش که در اختیار نمودن کفر می شتابند هرگز خدارا نقصان داده نه میتوانند

يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْاٰخِرَةِ وَلَهُمْ

خدامیخواهد | که نه | گرداند | ایشان را | نصیبه | درآخرت | وایشان را

خدا میخواهد که ایشان را در آخرت هیچ حصه ندهد و ایشان را

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۷۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ

عذاب بزرگ است | هرآینه | آنانیکه | گرفتند | کفررا | دربدلهٔ ایمان

عذاب بزرگ مقرر است آنانیکه در بدلهٔ ایمان کفر را خریدند

لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۷﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ

ایشان هرگز زیان نرسانند | اللهرا | هیچ | وایشان را | عذاب است | دردناک | ونه پندارند

هر آینه ایشان خدا را نقصان رسانیده نه میتوانند و به آنها عذاب درد دهنده مقرر است و کافران در

الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِيْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّاَنْفُسِهِمْ

آنانیکه | کفرکردند | که مهلت دادیم ما | ایشان را | بهتر است | درحق ایشان

این فکر نباشند که مهلت دادن ما ایشان را برای خیر خواهی ایشان است

اِنَّمَا نُمْلِيْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۱۷۸﴾

هرآینه ما مهلت میدهیم | ایشان را | تا زیادکنند | گناه | وایشان را | عذاب است | خوارکننده

این مهلت دادن ما بخاطر این است که درگناهان خود زیادت کنند و به آنها عذاب ذلت دهنده است

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلٰى مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى

اللهٔ هیچ وقت نه میگذارد | مؤمنان را | برآن (حال) | که شما برآن هستید | تا آنکه

این ممکن نیست که خداوند مؤمنان را در چنین حالت بگذارد انکه امروز از شما است بلکه

يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ

جداکند | ناپاک | ازپاک | وخدانیست که | خبردهد شمارا

او مردم پاک و پلید را جدا میکند و این هم طریقهٔ او نیست که همهٔ شما را برغیبهای غیب

عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۖ

برغیب | لیکن | خدا | برمیگزیند | از رسولان خود | هرکرا خواهد

خبر کند برای این خدا در پیغمبران خود هر کرا بخواهد برمیگزیند

فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ

پس ایمان آرید | برخدا | وبرپیغمبران اش | واگر | ایمان آوردید شما | وپرهیزگاری کردید شما | برای شما

پس شما بر خدا و پیغمبران ایمان آرید اگر به راه ایمان و پرهیزگاری روان شدید پس اجر بزرگ

اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۷۹﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ

ثواب است | بسیار بزرگ | ونه پندارند | آنانیکه | بخل میکنند | به آن چه داد ایشان را | خدا

می یابید و برآنانیکه خداوند فضل مال کرده است و ایشان در آن بخل میکنند

مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ۭ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۭ سَيُطَوَّقُوْنَ

ازفضل خود | که آن درست است | ایشان را | بلکه | آن | بداست | ایشان را | زود درگردن ایشان طوق میشود

پس فکر نکنند که بخل به آنها بهتر است بلکه این برای آنها نقصان است این مال بخل

مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ

ازآنچه که | درآن ایشان بخل کردند | روز قیامت | وخدارا است | میراث

برای آنها در روز قیامت طوق کرده میشود و همه میراث آسمانها و زمین

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۱۸۰﴾ لَقَدْ ع ۱۸ ۹

آسمانها | وزمین | وخدا | به آنچه | که شما میکنید | خوب خبردار است | هرآینه

تنها خدارا است و خداوند به کارهای شما خوب خبردار است هر آینه

سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ وَّنَحْنُ

شنید | خدا | سخن | آنانیکه | گفتند | هرآینه خدا | فقیر است | وما

خداوند سخن آن مردم را شنید که گفتند خدا فقیر و ما توانگر هستیم

اَغْنِيَاۗءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَقَتْلَهُمُ الْاَنْۢبِيَاۗءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وقف لازم

توانگرانیم | زود است که بنویسیم | آنچه | انها گفتند | وکشتن ایشان | پیغمبران را | برناحق

ما این سخن ایشان را هم می نویسیم و این را هم (نوشتیم) که ایشان پیغمبران را بناحق می کشتند

وَّنَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿۱۸۱﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ

وما میگوییم | بچشید | عذاب | سوزنده را | این بدله است | ازآنچه | پیش فرستاد

(و که وقت بیاید) پس میگوئیم که اکنون طعم عذاب را بچشید این از دستهای شما است که پیش فرستادید

اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿۱۸۲﴾ ۚ اَلَّذِيْنَ قَالُوْٓا

دستهای شما | وهرآینه | خدا | نیست ستم کننده | بر بندگان | آنانیکه | گفتند

خداوند دربارهٔ بندگان خود هرگز ستم کننده نیست کسیکه بگوید که خدا

اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَآ اَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُوْلٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا

که الله | از ما عهد گرفته است | که ایمان نیاریم | به هیچ پیغمبری | تا آن وقتیکه | بیارد بما

مارا گفته است که برهیچ پیغمبری تا آن وقت ایمان نه آریم که نخست پیش ما

بِقُرْبَانٍ تَاْكُلُهُ النَّارُ ؕ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِيْ

قربانی | که بخورد آنرا | آتش | بگو | بتحقیق آوردند بشما | پیغمبران | پیش از من

چنین قربانی نه کند که (آتش غیب بیاید و آن را بخورد بگوکه پیش از من پیغمبران بشما معجزات آشکارا

بِالْبَيِّنٰتِ وَبِالَّذِيْ قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوْهُمْ اِنْ كُنْتُمْ

معجزات | وآنکه | گفتید شما | پس چرا کشتید شما ایشان را | اگر | هستید شما

آورده بودند و آن نشانه را هم آورده بودند که شما میخواستید پس چرا ایشان را کشتید؟ اگر شما راستگو

صٰدِقِيْنَ ﴿۱۸۳﴾ فَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ

راستگویان | پس اگر تکذیب کردند ترا | پس به تحقیق تکذیب شده | پیغمبران | پیش | از تو

هستید اگر اکنون ایشان شمارا تکذیب میکنند پس پیش از تو بسیار پیغمبران را تکذیب کرده شده است

جَآءُوْ بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ﴿۱۸۴﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ

که آوردند نشانه ها | وصحیفه ها | وکتاب | روشن | هرنفس | چشنده

که ایشان نشانه آشکارا و صحیفه ها و کتاب روشن آورده بودند هر زنده یک دفعه

الْمَوْتِ ؕ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُوْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ فَمَنْ

مرگ است | وهرآینه پوره پوره بشما داده میشود | مزدهای شما | روز قیامت | پس کسیکه

میمیرد و بشما اجر پوره پوره روز قیامت داده میشود پس کسیکه

زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ؕ وَمَا الْحَيٰوةُ

دور کرده شود | از آتش | وداخل کرده شود جنت را | پس هرآینه کامیاب شد | ونیست | زندگی

از آتش دوزخ نجات یافت و به جنت درآید پس او کامیاب شد و زندگی دنیا چیزی دیگری نه

الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿۱۸۵﴾ لَتُبْلَوُنَّ فِيْٓ اَمْوَالِكُمْ

دنیا | مگر | سامان | غرور | هرآینه شما آزموده میشوید | در مالهای تان

فقط فریب است (مسلمانها!) از مالیش مالهای شما و نفسهای شما

وَاَنْفُسِكُمْ ۟ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ

ودر نفسهای تان | وهرآینه می شنوید | از آن مردم | که داده شده ایشان را | کتاب

حتما میباشد و شما از آن مردم که سابقه به آنها کتاب داده شده است

مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا اَذًى كَثِيْرًا ؕ وَاِنْ

پیش از شما | واز آنانیکه | که مشرک اند | (سخنهای) اذیت | بسیار | واگر

و از دهان مشرکین بسیار آذیت دهنده سخنها میشنوید و اگر

تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿۱۸۶﴾ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ

واگر صبر کنید شما | و پرهیزگاری کنید | پس هر آینه | این | از کارهای | همت است | وقتیکه | گرفت | الله

و اگر صبر کنید شما و خود را نگهدارید پس این کار همت بزرگ است و یاد کن وقتیکه

مِيْثَاقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهٗ لِلنَّاسِ

اقرار | از آنانیکه | داده شده | کتاب | که هر آینه بیان میکنید آن را | مردم را

خدا از آن مردم که اهل کتاب اند این وعده گرفته بود که شمارا (تعلیمات این کتاب) بالای مردم

وَلَا تَكْتُمُوْنَهٗ فَنَبَذُوْهُ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ وَاشْتَرَوْا

و پنهان مکنید آن را | پس انداختند ایشان آن را | پس پشت خود | وگرفتند آنها

واضح نمودن است و پنهان مکنید آن را مگر ایشان آن وعده را پس پشت خود انداختند و کتاب خدا را به

بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُوْنَ ﴿۱۸۷﴾ لَا تَحْسَبَنَّ

در بدله آن | قیمت | اندک | پس بسیار بد است | آن که | می گیرند | هیچ وقت گمان مکن

پول اندک فروختند پس بسیار سوداگری بدبود آنانیکه برکارها (بد خود)

الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ اَتَوْا وَّيُحِبُّوْنَ اَنْ يُّحْمَدُوْا

برآن مردم که | شادمیشوند | به آن چیز یکه | میکنند | ودوست میدارند | که ستائیش کرده شوند

شاد میشوند و میخواهند که به چنین کارها ستایش ایشان کرده شود

بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ ۚ

به آنچه که | ایشان نه کردند | پس گمان مکن برآنها | درخلاص | از عذاب

آنکه ایشان نه کرده است پس تو گمان مکن که آنها از عذاب نجات یافتند برای

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۸۸﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

وایشان را | عذاب است | دردناک | وخدارا است | پادشاهی | آسمانها | وزمین

آنها عذاب دردناک است و مالک آسمانها و زمین تنها الله است

ع ۱۹ ۱۰ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۸۹﴾ ع اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ

وخدا | برهر چیز | قادر است | هر آینه | در پیدایش | آسمانها

و خدا برهر چیز قادر است در پیدایش آسمانها و زمین

وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۱۹۰﴾ ج

وزمین | ودراختلاف | شب | وروز | هر آینه نشانه ها است | برای | عقلمندان

و در اختلاف رفت و آمد شب و روز برای دانشمندان نشان ها است

الَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلٰى جُنُوْبِهِمْ

آنانیکه | یادمیکنند | خدارا ایستاده | ونشسته | وبر | پهلوی ایشان

که در حالت ایستاده و نشسته و در پهلوی (در هر حالت) الله را یاد میکنند

وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ رَبَّنَا

وفکر میکنند | در پیدایش | آسمانها | وزمین | ای پروردگار ما!

و در پیدایش آسمانها و زمین فکر میکنند (و این میگویند) که ای رب ما!

مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا ۚ سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۱۹۱﴾

نیافریدی تو | این را | عبث | پاکیست ترا | پس نگهدار مارا | ازعذاب | آتش

این چیزهای عجیبه را تو عبث نیا فریدی نه (از هر عیب) پاک هستی پس مارا از عذاب آتش نگهدار

رَبَّنَآ اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهٗ ؕ وَمَا

ای پروردگار ما | هرآینه تو | کسی راکه | داخل کنی | آتش را | به تحقیق رسوا کردی اورا | ونیست

ای پروردگار ما! کسی را که تو در جهنم داخل کنی پس آن را بسیار رسوا کردی و به (چنین)

لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿۱۹۲﴾ رَبَّنَآ اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا

ستمگاران را | کسی مددگار | ای رب ما! | هرآینه | ماشنیدیم | یک آوازکننده

ستمگاران کسی مدد کننده نیست ای پروردگار ما! ما آواز آواز کننده را شنیدیم کسیکه

يُّنَادِيْ لِلْاِيْمَانِ اَنْ اٰمِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۖ رَبَّنَا

دعوت میدهد | بطرف ایمان | که | ایمان آرید | به پروردگارتان | پس ما ایمان آوردیم | ای پروردگار ما!

بسوی ایمان دعوت میداد که به پروردگار خود ایمان بیارید پس ما ایمان آوردیم ای پروردگار ما!

فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا

پس معاف کن | مارا | گناهان ما | ودورکن | ازما | بدی ما | ووفات کن مارا

گناهان مارا معاف کن و گناهان مارا دور کن و با گروه

مَعَ الْاَبْرَارِ ﴿۱۹۳﴾ ۚ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ

بانیکان | ای پروردگارما | وبده مارا | آنچه | وعده کرده ئی مارا | به زبان رسولان خود

نیکو کاران خاتمه ما کن ای ء پروردگار ما! آنچه وعده کردی به ما به زبان پیغمبران آن را پوره کن

وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿۱۹۴﴾ فَاسْتَجَابَ

ورسوامکن مارا | روز قیامت | هرآینه تو | خلاف نه میکنی | ازوعده خود | پس قبول کرد دعا

و روز قیامت مارا رسوا مکن هر آینه تو از وعدهٔ خود خلاف نه میکنی پس الله تعالیٰ

لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنِّيْ لَآ اُضِيْعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ

ایشان | رب ایشان | که من | نه | ضائع میکنم | عمل | هیچ عمل کننده | ازشما

دعاَ ایشان را قبول کرد (و برای ایشان گفت) من در ایشان عمل هیچ کسی را ضائع نه میکنم

مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِيْنَ

ازمرد | یا | زن | برخی ازشما ازجنس دیگران هستند | بازآنانیکه

مرد باشد و یا زن بعضی شما از جنس بعض هستید۔ پس آنانیکه

هَاجَرُوْا وَاُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاُوْذُوْا فِيْ سَبِيْلِيْ

هجرت کردند | وبیرون کرده شدند | از خانه های ایشان | وایشان رااذیت داده شد | درراه من

هجرت کردند و از خانه های خود بیرون کرده شدند و در راه من تکالیف برداشتند

وَقٰتَلُوْا وَقُتِلُوْا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ

وآنها جنگ کردند | وکشته شدند | هرآینه من دور میکنم | ازایشان | گناهان ایشان را | وهرآینه می درآرم ایشان را

و آنها جنگ کردند و کشته شدند هر آینه من گناهان ایشان را معاف میکنم و به چنین باغها

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ

درجنتا | که میرود | اززیرآن | جوی ها | ثواب | ازطرف خدا

می در آرم ایشان را که زیر آن جویها میرود نزد خدا اجر ایشان مقرر است

وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿۱۹۵﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ

ونزدخدااست | نیک | ثواب | فریب ندهد ترا | رفت وآمد

و ثواب خوب نزد خدا است آنانیکه راه کفر را اختیار

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي الْبِلَادِ ﴿۱۹۶﴾ مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ثُمَّ مَاْوٰهُمْ

کافران | درشهر ها | این فائده | اندک است | باز | جای ایشان

کردند گشت و گذر ایشان در ممالک (به عیش وعشرت) ترا فریب ندهد این فائده چند روز است باز جای سکونت آنها

جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۱۹۷﴾ لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ

دوزخ است | وخراب است (آن) | جای | لیکن | آنانیکه | ترسیدند | ازرب خود | برای آنها

دوزخ است و آن بسیار بد جای سکونت است لیکن کسیکه از خدا بترسد ایشان را چنین باغها

جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا نُزُلًا

جنتها است | که میرود | اززیرآن | جویها | همیشه باشند | درآن | مهمانی

است که زیر آنها جویها میباشد ایشان همیشه درآن میباشند این از طرف خدا

مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ﴿۱۹۸﴾ وَاِنَّ

از جانب خدا | وچیزیکه | نزدخدااست | آن بسیار بهتراست | برای نیکان | وهرآینه

مهمانی است و چیزیکه نزد خدا است آن بسیار بهتر است و در

الخامسة

مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ

ازاهل کتاب | آن هم است | که ایمان می آرند | به خدا | وبه آنچه | نازل کرده شد

اهل کتاب هر آینه چنین مردم هم است که به الله تعالیٰ و به آن کتاب که بتو

اِلَيْكُمْ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خٰشِعِيْنَ لِلّٰهِ

بطرف شما | وبه آنچه | نازل کرده شد | به طرف آنها | عاجزی کنندگان اند | خدارا

نازل شده است و برآن کتب که (پیش از تو) نازل شده است ایمان دارند چنین که به خدا عاجزی میکنند

لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ

نه میگیرند | در بدله آیات خدا | قیمت | اندک | برای آنها است | ثواب آنها

آیات خدا را به قیمت (ندک دنیا) نه میفروشند بعد آن مردم نزد رب ایشان

عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿۱۹۹﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اصْبِرُوْا

نزد رب ایشان | هر آینه | خدا | تیز حساب گیرنده است | ای مؤمنان! | صبر کنید

اجر است، یقین بدارید که خدا زود حساب گیرنده است ای مؤمنان صبر کنید و یکی دیگری را بر

ع ۲۰ ۱۱ ۱۱

وَصَابِرُوْا وَرَابِطُوْا ۟ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۲۰۰﴾

ومحنت کنید در صبر | وبرای جهاد آماده باشید | وبترسید | از خدا | تا شما | کامیاب شوید

صبر آماده کنید و خود را برای جهاد آماده سازید۔ و از خدا بترسید که بشما کامیابی حاصل گردد۔

سُوْرَةُ النِّسَآءِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّسَبْعُ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۱﴾

وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً اَرْبَعَةٌ وَّعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سوره نساء در مدینه نازل شد و در آن | شروع بنام خدا یکه بسیار مهربان نهایت بارحم است | ۱۷۶ آیات و ۲۴ رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ

ای مردم! | بترسید | از رب خود | آنکه | آفرید شمارا | از نفس یک

ای مردم از رب خود بترسید که همهٔ شمارا از یک فرد (آدم علیه السلام) آفریده است

وَّخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَّنِسَآءً ۚ

وبیافرید | از آن | زن او | ومنتشر ساخت | از آن دو | مردان | بسیار | وزنان

وهم از او جفت او (بی بی حوا) آفرید و باز از هر دو ایشان بسیار مردان و زنان به روئی زمین پراگنده کرد

وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْ تَسَآءَلُوْنَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

وبترسید | از خدا | که سوال میکنید از یک دیگر بنام او | واز رشته ها | هر آینه | خدا

و از خدا بترسید که بنام او شما یکی از دیگر حقوق خود میخواهید و از قطع تعلقات رشته داری هر آینه خدا

كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا ﴿۱﴾ وَاٰتُوا الْيَتٰمٰٓى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا

است | برشما | نگهبان | وبدهید | ایتام را | مالهای ایشان | و | بدل مکنید

به همهٔ شما نگهبان است، و یتیمان را مالهای ایشان بدهید و چیز خوب را به چیز

الْخَبِيْثَ بِالطَّيِّبِ ۪ وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَهُمْ اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْ ؕ

ناپاک | بمال خوب | و | مخورید | مالهای ایشان | یک جای شده به مالهای خود

خراب خود تبدیل مکنید و مالهای ایشان را با مالهای خود (شریک) مخورید

اِنَّهٗ كَانَ حُوْبًا كَبِيْرًا ﴿۲﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوْا

هر آینه او | هست | گناهی | بزرگ | واگر | ترسیدید | که عدل نتوانید

هر آینه این گناه بزرگ است و اگر شما در خوف باشید که دربارهٔ دختران یتیمان انصاف

فِي الْيَتٰمٰى فَانْكِحُوْا مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ

درحق دختران پدرمرده | پس نکاح کنید آن را | آنکه | خوش آید بشما | اززنان
کرده نه توانید پس کدام زنان را که خوش دارید آنها دو دو

مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوْا

دو و دو | وسه سه | وچهار چهار | پس اگر | ترسیدید | که شما عدل کرده نه میتوانید
سه سه چهار چهار به نکاح بگیرید پس اگر ترسیدید (که درمیان ایشان)

فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۭ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا

پس یک زن | یا باکنیز | که مالک باشد دستهای راست تان | این | نزدیکتر است (این را) | که
انصاف کرده نه توانید پس یک (زن کافی است) و یا چنین کنیز که در ملکیت شما باشد برای نجات از بی انصافی

تَعُوْلُوْا ۝۳ ۭ وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۭ فَاِنْ طِبْنَ

ظلم نکنید شما | وبدهید | زنان را | مهر ایشان | به خوشی | پس اگر | آنها راضی باشند
این کار بسیار بهتر است و زنان را مهر ایشان به خوشی آدا کنید باز اگر آنها خود ایشان

لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوْهُ

شمارا (به ترک کردن) | کدام چیز | ازآن مهر | ازدل خود | پس بخورید آن را
به رضا و رغبت خویش شمارا از آن چیزی ترک کنند پس آن را خوب با ذائقه

هَنِيْۗـــًٔا مَّرِيْۗـــًٔا ۝۴ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاۗءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِيْ جَعَلَ اللّٰهُ

به شوق که خود را برآن سیر کنید | ومدهید | به بی عقلان | مالهای تان را | آنکه | گردانیده | الله
بدون ضرر خورده میتوانید و به مردم بی عقلان مالهای ایشان را حواله مکنید آنکه خدا سبب

لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ وَقُوْلُوْا لَهُمْ

(سبب) قیام شما | ورزق بدهید ایشان را | ازآن | وبپوشانید ایشان را | وبگوئید | ایشان را
عیش شما گردانیده است و ایشان را درآن نان و نفقه لباس بدهید و با ایشان به نرمی

قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ۝۵ وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ

سخن | درست | وبیازمائید | یتیمان را | تا آنکه | ایشان برسند | به عمر نکاح
سخن بگوئید و یتیمان را بیازمائید تا آنکه به عمر نکاح برسند

فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوْٓا اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ ۚ

بازاگر | معلوم شد شمارا از آنها | هوشیاری | پس بدهید | ایشان را | مالهای شان
و اگر در ایشان یک اندازه تمیز یافتید پس آنها را اموال ایشان حواله کنید

وَلَا تَاْكُلُوْهَآ اِسْرَافًا وَّبِدَارًا اَنْ يَّكْبَرُوْا ۭ وَمَنْ

وبخورید آن را | بی ضرورت | وبه شتاب | (ازاین که) بزرگ شوند | وکسیکه
و از ترس بزرگ شدن آنها مال ایشان به فضول خرچی و به شتابی مخورید و کسیکه

كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ

باشدتوانگر | بایدکه پرهیزکند | وکسیکه | باشد | محتاج | پس بخورد | به طریقه درست

توانگر باشد به او مناسب است که از مال یتیم خودرا نگهدارد و کسیکه محتاج باشد اورا مناسب است که بقدر ضرورت

فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

بازوقتیکه | بدهید شما | آنهارا | مالهای ایشان | پس گواه گیرید | برایشان | وکافی است | الله

بخورد باز وقتیکه یتیمان را مالهای خود حواله میکنید پس گواهان برآن بگیرید و به (درست) حساب گرفتن (تنها)

حَسِيبًا ۝٦ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ۖ

حساب کننده | برای مردان | حصه است | ازآنچه | بگذارند | پدرومادر | وخویشاوندان

خدا کافی است، برای مردان هم درآن مال حصه مقرر است که پدر و مادر و خویشاوندان بگذارند

وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ

وبرای زنان (هم) | حصه است | ازآن چیزکه | بگذارد | پدرومادر | وخویشاوندان

و برای زنان هم در آن مال حصه است که پدر و مادر و خویشاوندان بگذارند

مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ۝٧ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ

آن کم باشداز آن | یابسیار | حصه | مقرر(است) | وقتیکه | حاضرشوند | دروقت قسمت

آن مال کم باشد و یا زیاد این حصه ها از طرف خدا مقرر است و به وقت تقسیم

أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ

خویشاوندان | ویتیمان | ومسکینان | پس بدهید ایشانرا | ازآن

خویش و خویشاوندان، یتیمان، مساکین حاضر شوند ایشان را هم درآن چیزی بدهید

وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۝٨ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا

وبگوئید | ایشان را | سخن | درست | وترسیدن مناسب است | آن مردم را | اگر بگذارند

و باایشان به نرمی سخن بگوئید و به آن مردمان مناسب است که از این سخن بترسند اگر

مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ ۖ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ

بعدازخویش | اولاد | کمزور | که میترسند | برایشان | پس باید بترسند | ازخدا

بعد از خویش (هم) چنین اولاد کمزور و ناتوان بگذارند پس ایشان را دربارهٔ آنها چه فکر میباشد پس

وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝٩ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ

وباید بگویند | سخن | راست | هرآینه | آنانیکه | می خورند | مالهای | یتیمان را

ایشان را مناسب است که از خدا بترسند و سخن راست بگویند آنانیکه مالهای یتیمان را به ناحق میخورند ایشان

ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ۝١٠ ع ١٠ ١٢

به ظلم | هرآینه | انهامی خورند | درشکمهای خویش | آتش را | وزودی درآیند | درآتش

چیزی دیگری نه میکنند بلکه شکمهای خویش را از آتش پر میکنند و به آتش جهنم زود انداخته میشوند

يُوصِيكُمُ اللّٰهُ فِيٓ اَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ۚ

حکم میکند شمارا | اللہ | درحق اولاد شما | کہ حصہ مرد | برابراست | بہ حصۂ | دوزنان

دربارۂ اولاد شما خدا بشما حکم میکند کہ حصۂ یک مرد برابر دو زنان است

فَاِنْ كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ

بازاگر | باشند | تنہادختران | زیادہ ازدو | پس برای آنہااست | دوحصہ درسہ | ازترکہ

پس اگر ورثۂ مردہ دو یا زیاد از دو زنان باشند پس آنہارا درسہ دو حصہ دادہ شود

وَاِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۭ وَلِاَبَوَيْهِ

واگر | باشدآن زن | یک | پس آن راست | نیم مال | وبرای والدین او

و اگر یک زن (وارثہ) باشد پس اورا نیم مال دادہ شود و اگر مردہ را اولاد

لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ اِنْ كَانَ لَهٗ وَلَدٌ ۚ

درھردوھریکی را | حصہ ششم است | ازترکہ | اگر | باشد | اوراولاد

باشد پس بہ پدر و مادر ھر دو ھر یکی را حصۂ ششم دادہ شود

فَاِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلَدٌ وَّوَرِثَهٗٓ اَبَوٰهُ فَلِاُمِّهِ

بازاگر | نباشد | اوراولد | وورثۂ اوباشد | پدرومادراو | پس برای مادراش

و اگر اولاداش نباشد و پدر و مادر اش وارث شود پس مادر را سوم حصہ

الثُّلُثُ ۚ فَاِنْ كَانَ لَهٗٓ اِخْوَةٌ فَلِاُمِّهِ السُّدُسُ

حصہ سوم است | بازاگرباشد | اورا | برادران | پس برائی مادراش | حصۂ ششم است

مقرر است و اگر مردہ را برادران و خواھران باشد پس مادر را حصۂ ششم میباشد

مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۭ اٰبَاۗؤُكُمْ وَاَبْنَاۗؤُكُمْ ۚ

بعدازآداءکردن وصیت | کہ وصیت کردہ است برآن مردہ | یاازقرض | پدران شما | وپسران شما

این حصہ ھادرآن وقت گرفتہ میشود کہ نخست وصیت مردہ پورہ کردہ شود و یا اگر قرض باشد پس آن راباید اول ادا کردہ شود پدران شما و مادران شما

لَا تَدْرُوْنَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۭ فَرِيْضَةً

شما نہ میدانید کہ | کدام آنہا | زیادتراست | شمارا | درنفع رسانیدن | این حصہ ھا مقرراست

و پسران شما و دختران شما نہ میدانید کہ کدام آنہا بشما در نفع رسانیدن نزدیک است۔ این حصہ ھا را

مِّنَ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ⑪ وَلَكُمْ

ازطرف خدا | ھرآینہ | خدا | ھست | دانا | باحکمت | وشمارااست

خداوند مقرر گردانیدہ است ھر آینہ خداوند بہ ھر چیز دانا و از ھر مصلحت خبردار است و زنان شما کہ

نِصْفُ مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ

نیم حصہ | ازآن مالیکہ گذاشت | زنان شما | اگر | نباشد | آنہارا | فرزندی

کدام مال بگذارند برای شما درآن نصف است اگر اولاد آنہا نباشد

فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ

بازاگر | باشد | ایشان را | فرزندی | پس بشما است | حصهٔ چهارم | ازآنچه | گذاشته اند

و اگر اولاد آنها باشد پس (باز) در ترکه آنها بشما حصهٔ چهارم میرسد

مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ

بعدازآداءکردن | وصیت | که وصیت کرده باشند | یابعدازآداءکردن قرض | وبرای آنهااست

این هنگامیکه نخست وصیت ایشان پوره کرده شود و یا قرض اش آداء کرده شود و در ترکه شما

الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ

حصه چهارم | ازآنچه | گذاشتید | اگر | نباشد | بشما | فرزندی | پس اگر | باشد

آنها را حصهٔ چهارم است اگر شمارا اولاد نباشد و اگر شمارا اولاد

لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ

شمارا | فرزندی | پس ایشان راست | حصه هشتم | ازآنچه | گذاشته اید

باشد باز در ترکه شما ایشان را حصهٔ هشتم است

مِّنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ

بعدازآداءکردن | وصیت | که شاوصیت آن راکرده اید | یاازقرض | واگر | باشد | مردی

هنگامیکه نخست وصیت شما پوره کرده شود و یا قرض اگر باشد اداء کرده شود و اگر یک مرد و یا

يُورَثُ كَلٰلَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهٗ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ

ازآن که وارث اوست | کلاله | ویاکدام زن چنین است | واورا | برادر | یاخواهر باشد

کدام زن بمیرد که نه پدر و مادر اش زنده باشد و نه اولاد و یک برادر و یا یک خواهر اش باشد

فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوْا أَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ

پس برای هر | یک | ازایشان | حصهٔ ششم است | پس اگر | باشندایشان زیاد | ازاین

پس هر یکی را حصهٔ ششم داده میشود و اگر برادران و خواهران از یک زیاد باشند

فَهُمْ شُرَكَآءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصٰى بِهَا أَوْ

پس آنها شریک اند | درحصهٔ سوم | بعدازآداءکردن وصیت | که وصیت آن کرده شود | یا

پس همهٔ آنها در حصهٔ سوم شریک شمرده میشوند این وقتیکه نخست وصیت پوره کرده شود و یا قرض آداء کند

دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّ وَصِيَّةً مِّنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ

بعدازقرض | به شرط اینکه (دروصیت) نقصان کسی نباشد | حکم است | ازخدا | وخدا

که (آن وصیت و یا قرض) برای ضرر نباشد این حکم خدا است و خدا به هر چیز دانا

عَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ﴿۱۲﴾ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ

دانا | وبردبار است | این | حدود | خدااست | وکسیکه | قبول کند حکم | خدا

و بردبار است این حدود مقررهٔ خدا است و کسیکه حکم خدا و رسول

وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ

واز رسول او | می در آرد اورا | در جنت ها | که میرود | از زیر آن | جوی ها | ایشان همیشه میباشند

بجای آرد خداوند ایشان را در باغها می در آرد که زیر (درختهای) آن جویها میرود

فِيْهَا ؕ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿۱۳﴾ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

درآن | واین است | کامیابی | بزرگ | وکسیکه | نافرمانی کند | ازخدا | واز رسول او

همیشه در آن میباشند و این کامیابی بزرگ است و کسیکه احکام خدا و رسول را قبول نکند

وَيَتَعَدَّ حُدُوْدَهٗ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيْهَا ۪

وتجاوز کند | ازحدوداو | داخل میکند اورا | به آتش | که همیشه میباشد | درآن

و از حدود مقررهٔ خدا تجاوز کند خدا اورا در جهنم داخل میکند که همیشه در آن میباشد

ع ۲ ۱۳ وَلَهٗ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۱۴﴾ ع وَالّٰتِيْ يَاْتِيْنَ الْفَاحِشَةَ مِنْ

واورا | عذاب میباشد | ذلت دهنده | وآن زنها یکه | میکند بدکاری | از

و اورا عذاب ذلت دهنده میباشد و در زنان شما کسیکه بدکاری (زنا)

نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوْا عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا

زنان شما | پس گواه بخواهید | برآنها | چهارمرد | ازخودتان | پس اگر | آنها گواهی دادند

کند پس بر آنها از مردان خود چهار نفر گواهان بگیرید اگر چهار نفر گواهی دهند

فَاَمْسِكُوْهُنَّ فِي الْبُيُوْتِ حَتّٰى يَتَوَفّٰىهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ

پس حبس کنید آنهارا | درخانه های خود | تا آنکه | بردارد آنهارا | مرگ | یابسازد

پس چنین زنان را تا آن وقت در خانه حبس کنید که مرگ ایشان را فنا کند و یا خداوند

اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيْلًا ﴿۱۵﴾ وَالَّذٰنِ يَاْتِيٰنِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوْهُمَا ۚ

الله | ایشان را | کدام راه | وکدام دومرد که | چنین بکنند | ازشما | پس تکلیف برسانید ایشان را

کدام راه دیگری برای آنها آرد۔ و در شما کدام دو نفر بدکاری کنند پس آنها را تکالیف دهید

فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا

پس اگر | آنها توبه کنند | واصلاح کنند | پس روی بگردانید | ازایشان | هرآینه | خدا | است توبه قبول کننده بزرگ

پس اگر توبه کنند و خود را درست کنند باز ایشان را بگذارید پس هر آینه خدا قبول کننده توبه

رَّحِيْمًا ﴿۱۶﴾ اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ

بسیار رحم کننده | هرآینه | (قبول) توبه | برخدا | برای آن مردم است که | میکنند

مهربان است یقیناً خداوند توبهٔ آن مردم را قبول میکند که کاربد درناخبری

السُّوْٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوْبُوْنَ مِنْ قَرِيْبٍ فَاُولٰٓئِكَ يَتُوْبُ اللّٰهُ

کاربد | بنادانی | باز | توبه میکنند | ازنزدیکی | پس این مردم | که قبول میکند توبه الله

بکند و باز بسیار زود توبه کند چنین مردم است که توبهٔ ایشان را خدا

عَلِيْهِمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۱۷﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ

برایشان | وهست | خدا | دانا | باحکمت | ونیست | توبه .

قبول میکند و خدا به هر چیز دانا و از هر مصلحت واقف است و توبهٔ آن مردم (کدام توبه) نیست

لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ۚ حَتّٰٓى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ

آن مردم را که | میکنند | کارهای بد | تا آنکه | حاضر شود | یکی از ایشان را

که گناه میکنند تا آن که در ایشان وقت مرگ

الْمَوْتُ قَالَ اِنِّيْ تُبْتُ الْـٰٔنَ وَلَا الَّذِيْنَ يَمُوْتُوْنَ

مرگ | گوید | که هر آینه من | توبه میکنم | اکنون | ونه آن مردم را که | می میرند

بیاید پس میگوید (ای رب!) من توبه میکنم و نه توبه برای آنها است که

وَهُمْ كُفَّارٌ ؕ اُولٰٓئِكَ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۱۸﴾

وایشان کافر باشند | ایشان اند | مهیا کردیم ما | ایشان را | عذاب | دردناک

در حالت کفر بمیرند ایشان آن مردم اند که برای آنها که ما عذاب دردناک مهیا ساختیم

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا النِّسَآءَ كَرْهًا ؕ

ای مؤمنان! | حلال نیست | برای شما | که | وارث شوید شما | زنان را | جبراً

ای مؤمنان! بشما مناسب نیست که شما خود را جبراً وارثان زنان بگردانید

وَلَا تَعْضُلُوْهُنَّ لِتَذْهَبُوْا بِبَعْضِ مَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اِلَّآ

ونه | منع کنید شما ایشان را | برای اینکه بگیرید شما | چیزی (در آن) | آنکه دادید شما ایشان را | مگر

و نه ایشان را به این فکر منع کنید که چیزی شما ایشان را (یک دفعه) داده اید از آن یک حصه بگیرید غیر

اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَعَاشِرُوْهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ فَاِنْ

که کنند | بدکاری | آشکارا | وگذاره کنید بازنان | بطریقهٔ درست | پس اگر

از این صورت که آنها بدکاری آشکارا کنند و بازنان بطریقه درست گذاره کنید اگر ایشان

كَرِهْتُمُوْهُنَّ فَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا وَّيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيْهِ

خوش ندارید ایشان را | پس دور نیست | که خوش نمیکنید شما | یک چیز را | وبگرداند | الله | در آن

را خوش نمیدارید پس این شده میتواند که یک چیز را خوش نه میکنید و خداوند برای شما درآن فائده

خَيْرًا كَثِيْرًا ﴿۱۹﴾ وَاِنْ اَرَدْتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ ۙ

خیر | بسیار | واگر | شما میخواهید | بدل کردن | زن | بجای زنی دیگری

بسیار نهاده باشد و اگر شما بطریقه درست گذاران کرده نه میتوانید و بجای یک زن دیگری را بدل میخواهید

وَّاٰتَيْتُمْ اِحْدٰىهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَاْخُذُوْا مِنْهُ شَيْـًٔا ؕ

وشما داده باشید | یکی از ایشان را | مال زیاد | پس مگیرید | از آن | کدام چیز

و شما آن یکی را دولت زیاد داده باشید باز هم از وی هیچ چیزی واپس مگیرید

أَتَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَّإِثْمًا مُّبِينًا ﴿۲۰﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ

آیا میگیرید شما آن را | به بستہ کردن بہتان | وبگناہ آشکارا | وچگونہ گرفتہ میتوانید شما آن را

آیا شما این میخواهید که به بستن بهتان و به ستم کردن آشکارا آن مال را بگیرید و شما آن را چگونه گرفته میتوانید

وَقَدْ أَفْضٰى بَعْضُكُمْ إِلٰى بَعْضٍ وَّأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿۲۱﴾

وحال آنکہ رسیدہ است بعضی شما | بہ بعضی | وگرفتہ اند آنہا | ازشما | اقرار | سخت

که شما یکی با دیگری زندگی ازدواجی کرده اید و ایشان از شما قول پخته (نکاح) و اقرار گرفته اند

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ

ونکاح مکنید | با آنانیکہ نکاح کردہ باشد | پدران شما | اززنان | مگر | آنچہ | گذشت

و با آن زنان هرگز نکاح مکنید با آنانیکه پدران شما نکاح کرده باشند پیش از این (حکم) چیزیکه بود گذشت

إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَّمَقْتًا ؕ وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿۲۲﴾ ع حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ

ع ۳ ۸ ۱۴

هرآینہ این | بسیار بی حیائی | وبخن غضب است | وبد | طریقہ است | حرام گردانیدہ شد | برشما

هر آینه این سخن بسیار از بی حیائی و نفرت است و بسیار یک دستور خراب است بالای شما حرام است

أُمَّهٰتُكُمْ وَبَنٰتُكُمْ وَأَخَوٰتُكُمْ وَعَمّٰتُكُمْ وَخٰلٰتُكُمْ وَبَنٰتُ الْأَخِ

مادران شما | ودختران شما | وخواهران شما | وخواهران پدر شما (عمہ) | وخواهران مادر شما (خالہ) | ودختران برادر

مادران شما، دختران، خواهران، خواهران پدران، خواهران مادران، دختران برادران

وَبَنٰتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِيٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوٰتُكُمْ مِّنَ الرَّضَاعَةِ

ودختران خواهر | ومادران شما آنکہ | شیر دادہ اند شما را (مادر رضاعی) | وخواهران شما | از شیر خوردن (رضاعی)

دختران خواهر، و آن مادران که بشما شیر داده اند و خواهران شیر (رضاعی)

وَأُمَّهٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّنْ نِّسَآئِكُمُ الّٰتِي

ومادران زنان شما | ودختر رندران شما | آنکہ پرورش میشوند در آغوش شما | اززنان شما باشند آنکہ

و مادران زنان شما و دختر اندران شما که در پرورش شما میباشند از آن زنانیکه شما

دَخَلْتُمْ بِهِنَّ ۫ فَإِنْ لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ۫

صحبت کردہ اید | باایشان | پس اگر | نہ کردہ باشید | باآنہا صحبت | پس نیست گناهی | برشما

با آنها یک جای شده باشید اگر یک جای شده نباشید باز در نکاح کردن (با دختر اندران) هیچ گناه نیست

وَحَلَآئِلُ أَبْنَآئِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ ۙ وَأَنْ تَجْمَعُوا

وزنان پسران شما | آنانیکہ | از پشت شما باشند | واینکہ | جمع کنید (درنکاح)

و زنان پسران حقیقی شما هم برشما حرام است و این هم که در یک وقت دو خواهران

بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿۲۳﴾

بین دو خواهران | مگر آنچہ | پیش از این گذشت | هرآینہ | خدا هست | بخشنده | مهربان

یک جای در نکاح آورید و چیزیکه گذشت آن گذشت هر آینه خدا بخشنده مهربان است

وَّالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۚ كِتٰبَ اللّٰهِ

وشوهردار | زنان | مگر | آن کنیزها که درملکیت شما است | حکم | خدا است

و آن زنها هم بالای شما حرام است که درنکاح دیگران باشند، غیر از آن زنها که کنیز شما باشند این قانون خدا است

عَلَيْكُمْ ۚ وَاُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ اَنْ تَبْتَغُوْا بِاَمْوَالِكُمْ

برشما | وحلال کرده شده | برای شما | آنچه | علاوه ازاین است | که شما طلب کنید | به مالهای تان

که شمارا ساخته است علاوه از این که کدام زنها است بشما حلال است، که مال را خرچ کنید و در نکاح آرید

مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ ۭ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهٖ مِنْهُنَّ فَاٰتُوْهُنَّ

برای نکاح کردن | نه برای پوره کردن شهوت | بازاگردرانها ازکدام شما فائده گرفتید | ازآن زنان | پس بدهید ایشان را

این نیست که تنها شهوت خود را دفع کنید باز از کدام زنها که شما فائده بردارید پس در بدلهٔ آن

اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ۭ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهٖ مِنْۢ بَعْدِ

مهر ایشان را | مقرر کرده شده | ونیست گناهی | برشما | درآنچه | راضی شدید شما به آن | بعداز

مهر مقرر آن را به آنها بدهید و اگر بعد از مهر مقرر شما به کدام زیادت و یا نقصان در مهر راضی شدید

الْفَرِيْضَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۲۴﴾ وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ

مهر مقرره | هرآینه | خدا | هست | دانا | باحکمت | وهرکه | توان ندارد

در آن کدام گناهی نیست هر آینه خداوند دانا و باحکمت است و هر که در شما توان آن ندارد۔

مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ

ازشما | طاقت | که نکاح کند | آزادزنان مؤمنان

که زنان آزاد و مسلمان را بنکاح کند پس همراه

فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ۭ وَاللّٰهُ

(پس نکاح کند) باآن کنیز که شما مالک آن هستید | ازکنیزان مؤمنان شما | وخدا

کنیز مسلمان نکاح کند که بدست شما آمده باشند و خدارا حال

اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ۭ بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ

خوب داناست | به ایمان شما | بعضی شما ازبعضی است | پس نکاح کنید ایشان را | به اجازه مالکان ایشان

ایمان شما خوب معلوم است (به اعتبار انسانیت) بعضی از شما از بعضی هستید پس با آنها به اجازه

وَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ وَّلَا

وبدهید ایشانرا | مهرهای ایشان را | طبق دستور | که پاک دامن باشند | نه زناکنندگان باشند | ونه

مالکان نکاح کنید و طبق دستور به آنها مهر ایشان بدهید در این صورت که آنها پاک دامن باشند نه بد دامن

مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ

گیرندگان دوستان پنهانی | بازاگرآنها نکاح کنند | پس اگرآنها کنند | بدکاری | پس برآنها است

و نه گیرندگان دوستان پنهان باشند پس وقتیکه این (کنیزها) در نکاح بیایند اگر باز هم بدکاری کردند پس ایشان را

نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ مِنَ الْعَذَابِ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ

نیمہ سزاء | آنچہ | برزنان آزاداست | ازعذاب | این | برای آنکہ | می ترسد

نسبت زنان آزاد نصف سزاء مقرر است این سہولت بہ آن شخصی دادہ شدہ است کہ

ع ۴/۳/۱ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ؕ وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۲۵﴾

ازگناہ | ازشما | واگرصبرکنید | خوب هست | برای شما | وخدا | بخشنده | مهربان است

بہ او اندیشۂ زنا باشد و اگرشما صبر کنید پس این بشما بهتر است و خداوند بخشنده و مهربان است

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

میخواهد خدا | کہ بیان کند | برای شما | وبنماید شمارا | راهای | آنانیکہ | پیش ازشما اند

خدا میخواهد کہ بشما احکام خود واضح کند و بنماید بشما راههای آن مردم کہ نیکان برآن رفته اند

وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۶﴾ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ

ورحم کند | برشما | وخدا | دانا | باحکمت است | وخدا میخواهد | کہ رحم کند

و برشما رحم کند و خداوند بر هر چیز دانا و از حکمت ها خبردار است و خداوند میخواهد کہ برشما رحم کند

عَلَيْكُمْ ۖ وَيُرِيْدُ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتِ اَنْ تَمِيْلُوْا مَيْلًا

برشما | ومیخواهد | آنانیکہ | پیروی میکنند | شهوات را | کہ شما بگردید (ازحق) | گردیدن

و آنانیکہ پیروی خواهشات خود را میکنند ایشان میخواهند کہ شما از راه مستقیم دور باشید

عَظِيْمًا ﴿۲۷﴾ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ

بسیارازحد | میخواهد خدا | کہ کم کند | ازشما | وآفریده شده انسان

خداوند (ج) میخواهد کہ بالای شما پابندی ها کم کند زیرا کہ انسان ضعیف آفریده

ضَعِيْفًا ﴿۲۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْۤا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ

ناتوان | ای مؤمنان! | مخورید | مالهای خودرا | درمیان خود

شده است ای مؤمنان! درمیان خود مالهای یک دیگری بناحق مخورید

بِالْبَاطِلِ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ

بناحق | مگر | کہ | باشد | تجارت | بہ رضامندی | درمیان شما

مگر اینکہ بہ لین تجارت بہ رضا مندی باشد (باکی نیست)

وَلَا تَقْتُلُوْۤا اَنْفُسَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿۲۹﴾

ومکشید | نفسهای خودرا | هرآینہ | خدا | هست | برشما | بسیارمهربان کننده

(و درمیان خود) یکی دیگری را بناحق مکشید هر آینہ خداوند برشما بسیار مهربان است

وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ نَارًا ؕ

وکسیکہ | کند | این کاررا | بہ تعدی | وبہ ظلم | پس زوداست کہ مادا خل کنیم اورا | بہ آتش

و کسیکہ بہ تعدی و ظلم چنین کارها بکند پس ما اورا بہ آتش دوزخ

وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿۳۰﴾ اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبَآئِرَ

وهست | این | برخدا | آسان | اگر | شما اجتناب کنید | از گناهان بزرگ

داخل کنیم و این کار بر خدا هیچ سخت نیست اگر شما از گناهان بزرگ اجتناب

مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ

که منع کرده شده اید از آن | پس ما دور میکنیم از شما | گناهان صغیرهٔ شما | وداخل میکنیم شمارا

کنید از آنکه منع شده اید پس ماهر آینه (گناهان صغیره) را معاف میکنیم و بجای عزت

مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿۳۱﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ

جای عزت را | وتمنا مکنید شما | از آنچه | برتری داده خدا به آن | بعضی شمارا

شمارا داخل میکنیم و خداوند(ج) که در شما بعضی را بر بعضی برتری داده تمنا آن را مکنید

عَلٰى بَعْضٍ ؕ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوْا ؕ وَلِلنِّسَآءِ

بربعضی | مردان را | حصه است | از آنچه | کسب کردند | وبرای زنان هم

مردان که چیزی را کسب کردند آن حصهٔ ایشان است و زنان که به سعی خود

نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ؕ وَسْـَٔلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

حصه است | از آنچه | ایشان کسب کردند | وبخواهید | از خدا | از فضل او | هرآینه | الله

چیزی را کسب کردند حصهٔ ایشان است و از خدا بخواهید از فضل و کرم او هر آینه خداوند

كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿۳۲﴾ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ

هست | به هرچیز | دانا | وبرای هرچیز | مقرر کردیم ما | وارثان

بر هر چیز دانا است و کدام مالی که والدین و دیگر خویشاوندان بگذارند

مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ؕ وَالَّذِيْنَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ

از آنچه گذاشته | پدر و مادر | ونزدیکان | وآنانیکه | بسته است سوگندهای شما

پس ماهر یکی را ورثه ساخته ایم و کسانی را که شما عهد بسته کرده اید

فَاٰتُوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ﴿۳۳﴾ ع ۵ ۸

پس بدهید ایشان را | حصهٔ ایشان را | هرآینه | خدا | هست برهرچیز | گواه

پس ایشان را حصه های ایشان بدهید هر آینه خداوند بر هر چیز گواه است

اَلرِّجَالُ قَوّٰمُوْنَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ

مردان | مسلط اند | برزنان | به سبب آن | که فضیلت داد | خدا | بعضی را

مردان بر زنان مسلط اند زیرا که خداوند یک گروهی را بر دیگری برتری

عَلٰى بَعْضٍ وَّبِمَآ اَنْفَقُوْا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ فَالصّٰلِحٰتُ

بربعضی | وبسبب آن | که ایشان خرچ کردند | از مالهای ایشان | پس زنان نیک

داده است زیرا که (مردان بر زنها) مالهای خود خرچ میکنند پس کدام زنها یکه نیک

قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ ؕ وَالّٰتِيْ

فرمانبردار | حفاظت کنندگان | درغیاب شوهر | به حفاظت خدا | وزنانیکه

هستند، فرمانبردار هستند و در غیاب شوهر از چیزهای وی حفاظت میکنند آنکه خداوند محفوظ گردانیده است

تَخَافُوْنَ نُشُوْزَهُنَّ فَعِظُوْهُنَّ وَاهْجُرُوْهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ

میترسید شما | از بدخوئی شان | پس نصیحت کنید ایشان را | وجدا کنید ایشان را | درخوابگاه

و از سرکشی کدام زنها که بشما اندیشه باشد پس نخست به آنها نصیحت کنید و بعداً جدا کنید در خوابگاه

وَاضْرِبُوْهُنَّ ۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوْا عَلَيْهِنَّ سَبِيْلًا ؕ

وبزنید ایشان را | پس اگر ایشان فرمان برداری شما کنند | پس تجسس مکنید | برایشان | کدام راه

و اگر باز هم قبول نمیداد و پس ایشان رابزنید، و اگر قبول کند باز با آنها سختی مکنید

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيْرًا ﴿۳۴﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ

هرآینه | الله | هست | ازهمه بلند | خداوندشان بزرگ | واگر | ترسیدید | ازخلاف

و این یقین بدارید که خداوند از همه بلند و ذات بزرگ است و اگر بشما این اندیشه بیاید

بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوْا حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهٖ وَحَكَمًا

درمیان هردو (زن، وشوهر) | پس شما مقرر کنید | یک منصف | ازاقارب مرد | ویک منصف

که درمیان شوهر و زن بی اتفاقی است پس یک ثالث از خانهٔ شوهر و یک از خانه زن

مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ يُّرِيْدَآ اِصْلَاحًا يُّوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا ؕ

ازاقارب زن | اگر هردو ایشان میخواهند اصلاح کردند | موافقت میکند | الله | میان هردو

مقرر کنید اگر هر دو ایشان اصلاح میخواهند پس خداوند به آنها را موافقت پیدا میکند

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا خَبِيْرًا ﴿۳۵﴾ وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوْا

هرآینه | الله | هست | دانا باخبر | وعبادت کنید | خدارا | وشریک مکنید

هر آینه خداوند بسیار دانا و باخبر است و تنها خدارا عبادت کنید و با او هیچ

بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّبِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى

بااو | هیچ چیزی | وبه پدرومادر | نیکی کنید | وبه خویشاوندان | وبه یتیمان

شریک مکنید (و مناسب است) که شما به پدر و مادر و به خویشاوندان و به یتیمان

وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ

وبامسکینان | وبه همسایه که اقرباء | وبه همسایه که قریب نیست

و با مسکینان و همسایه گان که خویشاوندان باشند و یا نباشند

وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْۢبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ؕ

وبادوستان که باتو باشد | وبامسافران | مسافر | وباغلامان که شما مالک انها هستید

و به دوست که رفیق توست و با مسافران و به آن غلامان و کنیزها که در قبضهٔ شما اند

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ

هرآینه | الله | دوست نمیدارد | کسی را | که باشد | متکبر | فخر کننده | آنانیکه

نیکی کنید هر آینه خداوند انسان متکبر را خوش نمیدارد آنانیکه

يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا

بخل می ورزند | وحکم میدهند | مردم را | به بخل | وپنهان میدارند | آنچه

آنانیکه بخل می ورزند و دیگران را هم به بخل تعلیم میدهند و خداوند که به ایشان

آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا

داده است ایشان را | الله | از فضل خود | و | آماده کردیم ما | به کافران | عذاب

از فضل و کرم خود کدام مال داده است آن را پنهان میدارند و ما کافران را عذاب ذلت دهنده

مُهِينًا ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَ

ذلت آور | وآنانیکه | خرچ میکنند | مالهای ایشان را | برای نشان دادن | مردم | و

آماده کردیم۔ (و آن مردم را هم خدا خوش نه میدارد) که مالهای خود را برای نام و نمود خرچ میکنند

لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ

ایمان نمی آرند | بخدا | ونه به روز آخرت | وکسیکه | باشد شیطان

و به خداوند و به روز آخرت ایمان نه می آرند و سخن راست این است که شیطان

لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ

اورا دوست | پس آن بد دوست است | وچه زیان بود برایشان | اگر ایمان می آوردند | بخدا

کسی را دوست باشد پس آن بسیار بد دوست است و به ایشان چه زیان میبود اگر بخداوند

وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ ۚ

وبه روز | آخرت | وخرچ میکردند ایشان | از آنچه | داده است ایشان را | الله

و به روز آخرت ایمان می آوردند و چیزیکه خدا به آنها داده است از آن در راه خدا خرچ میکردند

وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ

وهست خدا برایشان دانا | هرآینه | الله | ظلم نه میکند | بوزن ذره

و به خداوند احوال ایشان خوب معلوم است و هر اینه خداوند به اندازه ذره هم ظلم نه میکند

وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا

واگر | باشد | نیکی | پس دوچند میگرداند آن را | ومیدهد | ازطرف خود | اجر

و اگر کسی یک نیکی کند پس آن را به چندها مراتب زیاد میکند و اورا از جانب خود

عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا

بزرگ | پس چگونه حال باشد | آنگاه که بیاریم | ازهر امت | گواه | وبیاریم ما

اجر بزرگ میدهد، پس ایشان درآن وقت در چه حال باشند هنگامیکه از هر امت یک یک گواه بیاریم و شما را بالای این مردم

بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ شَهِيْدًا ﴿۴۱﴾ يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ترا | براین (امت) | گواهی | آن روز | میخواهند | آنانیکه | کفر کردند

گواه کند آن روز آنانیکه کفر کردند

وَعَصَوُا الرَّسُوْلَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ۭ وَلَا يَكْتُمُوْنَ

ونافرمانی کردند | رسول را | کاش | برابر شود | به ایشان | زمین | وپوشیده نتوانند

و نافرمانی رسول را کردند ایشان در آن روز تمنا میکنند که کاش! ایشان در خاک یک جای شوند و در آنجا

اللّٰهَ حَدِيْثًا ﴿۴۲﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ ع ۶ ۹ ۳

ازخدا | هیچ سخنی | ای مؤمنان! | نزدیک مشوید | نمازرا

از خدا هیچ سخنی پنهان کرده نه میشود۔ و ای مؤمنان! وقتیکه در نشه باشید پس به نماز

وَاَنْتُمْ سُكٰرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا تَقُوْلُوْنَ وَلَا

درحالیکه هستید شما | درنشه | تا آنکه | بدانید شما | به آنچه | شما میگوئید | ونه

نزدیک مشوید تا آنکه بدانید که شما (در نماز چه میخوانید) و هم چنان

جُنُبًا اِلَّا عَابِرِيْ سَبِيْلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا ۭ وَاِنْ كُنْتُمْ

درحالت جنابت | مگر | که روان باشید | به راه مسافری | تا آنکه | غسل کنید | واگر | هستید شما

در حالت جنابت هم نماز مخوانید تا آنکه غسل کنید غیر از حالت سفر و اگر شما بیمار

مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰي سَفَرٍ اَوْ جَاۗءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَاۗىِٕطِ

بیمار | یا | مسافر | یابیاید | یکی ازشما | ازقضای حاجت

هستید و یا در سفر هستید و یا در شما کسی از قضای حاجت بیاید و یا شما

اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَاۗءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَاۗءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا

یامباشرت کنید | بازنان | پس | نیابید شما | آب را | پس قصد کنید (تیمم) | ازخاک

یا زنان مباشرت کنید و آب را نه می یابید پس به خاک پاک تیمم

طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ

پاک | پس مسح کنید | به روهای تان | ودستهای تان | هرآینه | الله | هست

کنید و به روهای تان و به دستهای تان مسح کنید هر آینه خداوند نرمی کننده

عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿۴۳﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا

عفوه کننده | بخشنده | آیا ندیدی تو | بسوی آنانیکه | که داده شد | یک حصه

و بخشنده است آیا تو حالت آن مردم را ندیدی که از علم کتاب

مِّنَ الْكِتٰبِ يَشْتَرُوْنَ الضَّلٰلَةَ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ تَضِلُّوا

ازکتاب | ایشان میخرند | گمراهی را | ومیخواهند | که | شما هم بی راه شوید

یک حصهٔ بزرگ داده شده است و باز هم خریدار گمراهی هستند و میخواهند که شما را هم از راه حق

السَّبِيْلَ ﴿۴۴﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَآئِكُمْ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا ۙ

از راه حق | وخدا | خوب دانا است | به دشمنان شما | وکافی است | الله | دوست

بی راه شوید و خداوند (ج) دشمنان شما را می شناسد و امداد خداوند بشما کافی است۔

وَّكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيْرًا ﴿۴۵﴾ مِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

وکافی است | خدا | مددگار | بعضی از آنها | که یهوداند | تغیر میدهند | کلمه هارا

آنانیکه یهود اند در ایشان بعضی از آنها الفاظ را

عَنْ مَّوَاضِعِهٖ وَيَقُوْلُوْنَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ

از جاهائی آن | ومیگویند | شنیدیم ما | وما قبول نکردیم | وبشنو | توهیچ نه شنوائی

از جا های مناسب آن تغیر میدهند (و هنگامیکه بتو بیایند) میگویند ما شنیدیم و ما قبول نه میداریم و بشنو (ای نبی)

وَّرَاعِنَا لَيًّا بِاَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِى الدِّيْنِ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ

ومیگویند (راعنا) | می پیچانند سخن را | به زبانهای خود | ودرحال طعنه | دردین | واگر آنها

و تو هیچ نه شنوائی و راعنا زبان را تغیر میدهند و خلاف دین طعنه و اگر بجای این کلمات خراب

قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا

میگفتند | که شنیدیم ما | وقبول کردیم ما | وبشنو | ونظر کن بما | پس بسیار خوب میبود

آنها میگفتند که سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا واسمع وانظرنا پس این بهتر میبود و

لَّهُمْ وَاَقْوَمَ ۙ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ

ایشان را | ودرست تر | ولیکن لعنت کرد بایشان | الله | بسبب کفر ایشان

طبق موقع سخن میبود لیکن حقیقت این است که بسبب کفر متواصل آنها خداوند (ج) بالای آنها لعنت فرستاد

فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۴۶﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا

پس آنها ایمان نمی آرند | مگر اندکی | ای | اهل کتاب | ایمان بیاورید

مگر غیر از اندکی ایشان ایمان نمی آرند۔ ای اهل کتاب! کتاب نازل شده مارا

بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ

به آنچه | فروفرستادیم ما | تصدیق کننده | آنچه را | که باشما است | پیش از آن | که

قبول کنید آنکه تصدیق کننده کتاب شما است پیش از آنکه روی هارا

نَّطْمِسَ وُجُوْهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰۤى اَدْبَارِهَاۤ اَوْ نَلْعَنَهُمْ

محو گردانیم | روی هارا | پس میگردانیم آن را | برپشتها | یا | لعنت کنیم ایشان را

محو گردانیم و بر پشتها بگردانیم و یا چنین لعنت کنیم ایشان را

كَمَا لَعَنَّاۤ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿۴۷﴾

چنانچه لعنت کردیم ما | به اهل روز شنبه | وهست | حکم خدا | کرده شده

چنانچه به اهل سبت کرده بودیم و هر آینه حکم خداوند بجای شدنی است

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ

هرآینه | خدا | معاف نمیکند | که شریک گردانیده شود | به او | ومعاف میکند | آنچه | ماسوای

خداوند شریک را معاف نمیکند و علاوه ازین به هر اندازه گناهان کسی را که بخواهد

ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰٓى

آن است | هرکرا که | بخواهد | وهرکه | شریک گیرد | بخدا | بتحقیق افترا کرده

معاف میکند و هر که شریک گیرد بخدا بتحقیق او افتراء بزرگ گرد و گناه بزرگ را

اِثْمًا عَظِيْمًا ﴿۴۸﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْ

گناه | بزرگ را | آیا ندیدی تو | بسوی کسانیکه | تزکیه میکنند | نفسهای خودرا

کرد آیا تو حالت آن مردم راندیدی که نفسهای خود را تزکیه میکنند

بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ وَلَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿۴۹﴾ اُنْظُرْ

بلکه الله | پاک میکند | کسی را که بخواهد | وبر آنها ظلم کرده نشود | به اندازه تار | ببین تو

بلکه خداوند که دربارهٔ کسی بخواهد اورا پاک میکند و بر ایشان ذره ستم هم کرده نه میشود ببینید

كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۭ وَكَفٰى بِهٖٓ اِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿۵۰﴾ ع ۷ ۴

چگونه | افترا میکنند | برخدا | دروغ را | وکافی است این | گناه آشکارا

این مردم چگونه بر خدا دروغ بسته میکنند و دربارهٔ مجرم بودن آشکارا ایشان این گناه کافی است

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ

آیا ندیدی تو | بسوی آنانیکه | داده شده ایشان را حصه | از کتاب | ایمان می آرند

آیا ندیدی تو بسوی آنانیکه که به ایشان از کتاب خداوند (علم) چیزی حصه داده شده است (باوجود از این)

بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ وَيَقُوْلُوْنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰٓؤُلَآءِ

بر بتها | وبر شیطان | ومیگویند | آنانی را | که کفر کردند | این مردم

ایشان بر غیر الله (بتها) و بر شیطان ایمان می آرند و دربارهٔ کافران میگویند که این مردم نسبت مسلمانان

اَهْدٰى مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا سَبِيْلًا ﴿۵۱﴾ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ

راه یابنده تراند | به نسبت مؤمنان | به لحاظ راه | این گروه | آن مردم اند که

به راه بسیار درست میروند هم این مردم که خداوند بر آنها لعنت کرده است

لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۭ وَمَنْ يَّلْعَنِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ نَصِيْرًا ﴿۵۲﴾

لعنت کرده بر ایشان خدا | وکسی را که | لعنت کند خدا | پس هرگز نه یابی تو | اورا | مددگار

و برکسیکه خداوند لعنت کند پس هیچ کسی به او مددگار نه یابی

اَمْ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَاِذًا لَّا يُؤْتُوْنَ النَّاسَ نَقِيْرًا ﴿۵۳﴾

آیا هست ایشان را حصه | از پادشاهی | پس آن وقت ندهند ایشان | مردم را | به اندازه داغ خرما

آیا ایشان را از بادشاهی خداوند کدام حصه است (اگر چنین باشد) پس ایشان مردم را به اندازه ذره هم چیزی نه میدهند

اَمْ يَحْسُدُوْنَ النَّاسَ عَلٰى مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ فَقَدْ

آیا ایشان حسد میکنند | برمردم | برآنچه داده ایشان راخدا | ازفضل خود | پس هرآینه

آیا خداوند که به مردم از فضل خود چیزی داده است ایشان بر آن حسد میکنند

اٰتَيْنَآ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنٰهُمْ مُّلْكًا

دادیم ما | آل ابراهیم را | کتاب | ودانش | ودادیم ما ایشان را | بادشاهی

ما به خاندان ابراهیم علیه السلام کتاب و دانش داده ایم و بخشیدم ایشان را بادشاهی

عَظِيْمًا ﴿۵۴﴾ فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ ؕ

بزرگ | پس درایشان | کسی ایمان آورد | به او | ودرایشان | کسی منع شد | ازاو

پس در ایشان کسی ایمان آورد و بعضی روی گردانید

وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ سَعِيْرًا ﴿۵۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا

وکافی است | دوزخ | افروخته | هرآینه | کسانیکه کافرشدند | به آیات ما

و آتش گرم جهنم ایشان را کافی است هر آینه آنانیکه از آیتهای ما انکار کردند

سَوْفَ نُصْلِيْهِمْ نَارًا ؕ كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُوْدُهُمْ

زوداست که درآریم ایشان را | درآتش | هرگاه که | بسوزد | پوستهای ایشان

زود است که ایشان را به آتش دوزخ در آریم وقتیکه پوستهای ایشان بسوزد پس ما

بَدَّلْنٰهُمْ جُلُوْدًا غَيْرَهَا لِيَذُوْقُوا الْعَذَابَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

تبدیل کنیم ایشان راپوستها | غیرازآن | تابچشند آنها | عذاب | هرآینه | خدا

تبدیل میکنیم ایشان را پوستهای دیگر تاایشان بچشند عذاب هر آینه خداوند بسیار

كَانَ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿۵۶﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ع

هست | غالب | باحکمت | وآنانیکه | ایمان اوردند | وکردند اعمال | نیک

غالب و با حکمت است و آنانیکه ایمان آوردند و کردند اعمال نیک

سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ

زوداست که درآریم ایشان را | درجنتها | که میرود | اززیرآن | جویها | جاویداندرآن همیشه

زود است که درآریم ایشان را به چنین باغها که میرود زیر آنها جویها در جایکه ایشان

لَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۫ وَّنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيْلًا ﴿۵۷﴾

ایشان راست | درآن | زنهای | پاکیزه | ومیدرآریم آنهارا | به سایهٔ راحت

جاوید اند درآن جای ایشان را زنان پاک میباشند و ما ایشان را در سایهٔ بزرگ جای میدهیم

اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمٰنٰتِ اِلٰٓى اَهْلِهَا ۙ

هرآینه | خدا | حکم میدهد شمارا | که اداء کنید شما | امانتهارا | به اهل آن

(مسلمانها!) خداوند (ج) شما را حکم میدهد که امانتها به اهل آن آداء کنید

وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوْا بِالْعَدْلِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

وهنگامیکه حکم میکنید شما | میان | مردم | که حکم کنید | به انصاف | هرآینه | خدا

و هنگامیکه درمیان مردم فیصله میکنید به عدل و انصاف فیصله کنید۔ هر آینه

نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَمِيْعًا ۢ بَصِيْرًا ﴿۵۸﴾

بسیارخوب | نصیحت میکند شمارا | برآن | هرآینه | خدا | هست | شنوا | بینا

اللہ بشما بسیار خوب نصیحت میکند هر آینه خداوند هر چیزی را میشنود و هر چیزی را

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ

ای مؤمنان! | فرمان برید خدارا | وقبول کنید حکم | پیغمبررا

ای بیند۔ ای مؤمنان! حکم خدارا و حکم رسول را قبول کنید

وَاُولِى الْاَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ تَنَازَعْتُمْ فِىْ شَىْءٍ فَرُدُّوْهُ

وحکام را | ازشما | پس اگرشما اختلاف کنید | درچیزی | پس بازگردانیدآن را

و حکم (امراء) مسلمان خود را اگر درمیان شما درکدام سخن اختلاف واقع شود

اِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُوْلِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

بطرف خدا | وبطرف رسول او | اگرهستید شما | که ایمان دارید | بخدا | وبه روز

پس بسوی خدا و رسول اش رجوع کنید اگر شما به صدق به خدا و به

ع ۸ ۵ الْاٰخِرِ ؕ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ﴿۵۹﴾ اَلَمْ تَرَ

آخرت | این | بهتراست | ونیکوتراست | به اعتبارانجام | آیاندیدی تو

و به روز آخرت ایمان دارید این سخن بهتر است و عاقبت آن بسیار درست است آیا تو

اِلَى الَّذِيْنَ يَزْعُمُوْنَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

کسانی را | که می پندارند آنها | که ایشان | ایمان آوردند | به آنچه | نازل شد | بطرف تو (قرآن)

حالت آن مردم راندیدی که ایشان این دعوه دارند که برآن کلام ایمان دارند آنچه

وَمَاۤ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّتَحَاكَمُوْۤا اِلَى الطَّاغُوْتِ

وبه آنچه نازل شد | پیش ازتو | میخواهند ایشان | که فیصله خودرا تقدیم کنند | بسوی شیطان

بالای تو فرستاده شد و بر آن هم که پیش از تو نازل شد (لیکن) میخواهند که مخاصم خود را به شیطان ببرند (تقدیم) کنند

وَقَدْ اُمِرُوْۤا اَنْ يَّكْفُرُوْا بِهٖ ؕ وَيُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّضِلَّهُمْ

وحال آنکه به ایشان حکم شده است | که قبول نکنید آن را | ومیخواهد | شیطان | که گمراه کند ایشان را

و حال آنکه به ایشان حکم شده است که ایشان از او انکار کنند و شیطان میخواهد که ایشان را در گمراهی

ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿۶۰﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ

به گمراهی دور | وهنگامیکه گفته شود ایشان را | که بیائید | بسوی | آنچه نازل کرد | الله

بسیار دور واقع کند و هنگامیکه به ایشان گفته شود که بیائید بسوی آن چیزی که الله نازل کرده است

وَاِلَى الرَّسُوْلِ رَاَيْتَ الْمُنٰفِقِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْكَ

وبطرف پیغمبر | پس می بینی تو | منافقان را | که ایشان حصار میشوند | ازتو

و بسوی رسول بیاید پس تو منافقان را می بینی که از تو دور دور

صُدُوْدًا ﴿۶۱﴾ فَكَيْفَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُّصِيْبَةٌۢ بِمَا

به حصار شدن زیاد | پس چه حال است | وقتیکه برسد ایشان را | کدام مصیبت | بسبب آنچه

میگردند باز درآن وقت حالت ایشان چه باشد که از دست خود ایشان بر آنها مصیبت بیاید

قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ثُمَّ جَآءُوْكَ يَحْلِفُوْنَ ۖ بِاللّٰهِ اِنْ اَرَدْنَآ

پیش فرستاده دستهای ایشان | بابیایند ایشان شمارا | که سوگند میخورند | به خدا | که ارادهٔ ما نبود

بسوی تو می آیند و به خداوند سوگند میخورند که هدف ما فقط و تنها

اِلَّآ اِحْسَانًا وَّتَوْفِيْقًا ﴿۶۲﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يَعْلَمُ اللّٰهُ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۖ

مگر نیکی | وموافقت | ایشان همان مردم اند | که میداند | خدا | برآنچه دردلهای شان است

نیکی و موافقت آوردن بود در دلهای این مردم که چیزی پنهان است به خدا خوب معلوم است

فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَّهُمْ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

پس روی بگردان ازایشان | وپند ده ایشان را | وبگو | ایشان را | دردلهای ایشان

پس تو از ایشان روی بگردان و پند ده ایشان را و نصائح اثر کننده بده که در دلهای ایشان

قَوْلًا بَلِيْغًا ﴿۶۳﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا لِيُطَاعَ

سخن اثر کننده | ونه فرستادیم ما | هیچ رسول | مگر | برای اینکه اطاعت اوکرده شود

جای گیرند (و ای پیغمبر!) و پیغمبری را که فرستاده ایم تنها برای این فرستاده ایم که بحکم خداوند سخن

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَّلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ جَآءُوْكَ

بحکم خدا | واگرآن مردم | وقتیکه ظلم کرده بودند | برنفسهای خود | آمده بودند نزد تو

و قبول کرده شود اگر ایشان چنین عمل میکردند هنگامیکه بر نفسهای خود ستم کرده بودند و آمده بودند نزد تو

فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُوْلُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ

وبخشش خواسته میبودند | از خدا | وبخشش میخواست | ایشان را | پیغمبر (هم) | هرآینه می یابند | الله

و از خدا بخشش میخواستند و رسول هم ایشان را معافی میخواست پس خدا را یقیناً

تَوَّابًا رَّحِيْمًا ﴿۶۴﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ حَتّٰى

توبه قبول کننده بزرگ | مهربان | پس قسم است به رب تو | که ایمان نمی آرند آنها | تا آنکه

قبول کننده می یافتند پس قسم است به رب تو این مردم ایمان نه می آرند تا آنکه

يُحَكِّمُوْكَ فِيْمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوْا

حکم گردانند ترا | درآن معامله | که واقع شده | درمیان شما | بازنمی یابند ایشان

حکم گردانند ترا در معاملات خود باز وقتیکه تو فیصله کنی که

فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿۶۵﴾

در دلهای ایشان | تنگی | از آنچه | فیصله کردی تو | وقبول کنند | به قبول پوره

در دلهای ایشان تنگی نه آید۔ و آن را کاملاً قبول کنند

وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوْا

واگر ما | نوشته میکردیم | برایشان | که | قتل کنید | نفسهای خودرا | ویا برائید

و اگر ما ایشان را این حکم میدادیم که نفسهای خود را قتل کنید، و یا از خانه های خود بر آئید پس

مِّنْ دِيَارِكُمْ مَّا فَعَلُوْهُ اِلَّا قَلِيْلٌ مِّنْهُمْ ۭ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوْا

از خانه های تان | نمیکردند ایشان این کار | مگر اندکی | از ایشان | واگر ایشان | می کردند

در ایشان اندکی بر آن عمل میکردند و اگر آنها بر آن نصیحت عمل میکردند

مَا يُوْعَظُوْنَ بِهٖ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۙ وَاَشَدَّ تَثْبِيْتًا ﴿۶۶﴾ ۙ وَّاِذًا

از چیزیکه پنداده میشود به ایشان | بود | بهتر | ایشان را | ومحکم تر (ایمان را) | ودر آن وقت

پس آن به ایشان بسیار بهتر میبود و سبب محکم بودن ایمان میبود و اگر چنین

لَّاٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ لَّدُنَّآ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۶۷﴾ ۙ وَّلَهَدَيْنٰهُمْ

میدادیم ایشان را | ازطرف خود | اجر | بزرگ | وهرآینه مینمودیم ایشان را

میکردند پس میدادیم ایشان را از جانب خود اجر بزرگ و به راه مستقیم

صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿۶۸﴾ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ فَاُولٰۗىِٕكَ

راه راست | وهرکه | اطاعت کند | خدارا | وپیغمبررا | پس آن مردم میباشند

روان میکردیم و آنانیکه احکام خدا و رسول را قبول میکنند پس آنها میباشند۔

مَعَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ وَالصِّدِّيْقِيْنَ

با آن مردم | که انعام کرده | خدا | برایشان | از پیغمبران | وصدیقان

با آن مردم که خداوند انعام کرده است بر آن که پیغمبران، و صدیقان

وَالشُّهَدَاۗءِ وَالصّٰلِحِيْنَ ۚ وَحَسُنَ اُولٰۗىِٕكَ رَفِيْقًا ﴿۶۹﴾ ؕ ذٰلِكَ

وشهیدان | ونیکوکاران | وبهتر است ایشان در رفاقت | این است

شهداء، و صالحان اند و ایشان بسیار خوب اند در رفاقت این فضل است که

الْفَضْلُ مِنَ اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيْمًا ﴿۷۰﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۱۱ ۶

فضل | ازخدا | وکافی است | خدا | دانا | ای مؤمنان!

از جانب خدا است و بر حقیقت آن تنها علم خداوند کافی است ای مؤمنان!

خُذُوْا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوْا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوْا جَمِيْعًا ﴿۷۱﴾

بگیرید | سلاح خودرا | پس بروید | گروه گروه | یا بروید | همه یک جا

در حفاظت و استعداد خود آماده باشید (باز وقت اش که بیاید) پس طبق حالات گروه گروه بروید و یا همه تان یک جای

وَاِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَّيُبَطِّئَنَّ ۚ فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ

وهرآینه | بعضی ازشما | آن است که | که تخلف میکنند | پس اگر | رسید شمارا

(و یاد داشته باشید) که در شما چنین مردم هم میباشند که (در چنین مواقع) حتماً سستی میکنند باز اگر به شما کدام تکلیف رسد۔

مُّصِيْبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيَّ اِذْ لَمْ اَكُنْ مَّعَهُمْ

کدام مصیبت | پس میگوید | انعام کرد خدا | برمن | آنگاه که نبودم من | باایشان

پس چنین منافق میگوید خداوند (ج) برمن احسان بزرگ نمود که من با آنها رفته

شَهِيْدًا ﴿۷۲﴾ وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللّٰهِ لَيَقُوْلَنَّ كَاَنْ

حاضر | واگر | برسد بشما | فضلی | از جانب خدا | هرآینه میگوید | گویا

نبودم و اگر خدا بالای شما فضل کند باز میگوید و استمرار میکند

لَّمْ تَكُنْۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهٗ مَوَدَّةٌ يّٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ

نبود | میان شماواو | دوستی | ای کاش | بودمی

گویا که میان شما و او هیچ محبتی نبود ای کاش! که من هم میبودم

مَعَهُمْ فَاَفُوْزَ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿۷۳﴾ فَلْيُقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

باایشان | پس حاصل میکردم | کامیابی | بزرگ | پس لازم است که جنگ کند | درراه خدا

پس کامیابی بزرگ بدست می آوردم (به آنها معلوم باشد که) در راه خدا جنگ کردن به آن مردم مناسب است که

الَّذِيْنَ يَشْرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ۭ وَمَنْ يُّقَاتِلْ

آنانیکه | میفروشند | زندگی | دنیارا | به آخرت | وکسیکه | بجنگد

زندگانی این را در بدلهٔ زندگی آخرت میفروشند و کسیکه در راه خدا

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا

درراه خدا | پس کشته شود | یاغالب آید | پس زود است که میدهیم اورا | مزد

بجنگد باز اگر کشته شود و یا غالب شود پس ما اورا اجر

عَظِيْمًا ﴿۷۴﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

بزرگ | وچه (عذر) است بشما | که جنگ نمی کنید | درراه خدا

بسیار میدهیم و چه شده است شمارا که شما در راه خدا

وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِيْنَ

(بخاطر) ضعفاء | ازمردان | وزنان | وکودکان | آن که

بخاطر مردان ضعفاء و انان و کودکان نه می جنگید که آنها

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ

میگویند | ای پروردگار ما! | برون آر مارا | ازاین ده | که ظالمان اند

فریاد میکشند که ای پروردگار ما! مارا از این قریه (مکه) بیرون آر که مردم اش ستمگاران

اَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۙ وَّاجْعَلْ لَّنَا

سکان آن | وبگردان مارا | ازطرف خود | دوست | وبگردان | مارا

اند و مارا از جانب خود کدام دوست بگردان و از جانب خود

مِنْ لَّدُنْكَ نَصِيْرًا ﴿۷۵﴾ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ

از جانب خود | مددگار | کسانیکه | ایمان آوردند | ایشان می جنگند | درراه

بگردان مارا مددگار آنانیکه ایمان اش نصیب شد ایشان در راه خدا

اللّٰهِ ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ

خدا | وکسانیکه | کفرکردند | می جنگند | درراه شیطان

می جنگند و آنانیکه کفر کردند ایشان در راه شیطان می جنگند

ع ۱۰ ۶۲ ۷ فَقَاتِلُوْٓا اَوْلِيَآءَ الشَّيْطٰنِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ ضَعِيْفًا ﴿۷۶﴾

پس شما جنگ کنید | بادوستان | شیطان | هرآینه | فریب | شیطان | ضعیف است

پس خلاف دوستان شیطان جنگ کنید هر آینه فریب شیطان بسیار

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ قِيْلَ لَهُمْ كُفُّوْٓا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيْمُوا

آیاندیدی تو | آن مردم را | که گفته شدایشان را | بازدارید | دستهای خودرا | وبرپادارید

ضعیف است آیا تو بسوی آن مردم دیدی که به آنها گفته شده بود که دستهای خود را از جنگ باز دارید

الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ

نماز | وبدهید | زکواة را | پس وقتیکه | فرض کرده شد | برایشان | جهاد

و برپا دارید نمازرا و بدهید زکات را پس اکنون که ایشان را حکم جنگ کرده شد

اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ

پس یک گروه | ازایشان | که می ترسند ازمردم | مانندترسیدن ازخدا

پس حال یک گروه در ایشان چنین است که از مردم چنین میترسند که مثل ترس کردن که مناسب از خدا است

اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوْا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ

ویاازآن هم زیادترسیدن | وميگویند | ای پروردگارما! | چرافرض گردانیدی | برما | جهاد

بلکه از این هم زیاد خوف و میگویند که ای رب چرا بالای ما جهاد فرض کردی؟

لَوْلَآ اَخَّرْتَنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۭ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا

چرا | مهلت نه دادی تومارا | تا یک موده | بگو | فائده | دنیا

چرا به ما مهلت زیادی ندادی؟ (ای پیغمبر!) بگو ایشان را که فائده های دنیا

قَلِيْلٌ ۚ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقٰى ۣ وَلَا تُظْلَمُوْنَ

اندک است | وآخرت | بهتراست | بکسیکه | پرهیزگاری کند | ونه | ستم کرده خواهید شد

بسیار اند کی است و کسیکه از خدا بترسد اورا آخرت بهتر است و بر شما هیچ

فَتِيلًا ﴿۷۷﴾ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يُدْرِكْكُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ

ذره هم | درهرجا که باشید شما | می یابد شمارا | مرگ | واگرچه باشید

ستم کرده نشود در هر جایکه شما می باشید می یابد شمارا مرگ اگر که شما در قلعه های مضبوط و مستحکم

فِيْ بُرُوْجٍ مُّشَيَّدَةٍ ؕ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَّقُوْلُوْا هٰذِهٖ

درقلعه های مستحکم | واگر برسدایشان را | نیکوئی | پس میگویند | این

می باشید و هنگامیکه ایشان را فائده برسند میگویند که این از جانب خدا

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّقُوْلُوْا هٰذِهٖ

از جانب خدااست | واگر | برسدایشان را | مصیبت | میگویند | این

مقرر بوده است و اگر ایشان را نقصان برسد میگویند که این از جانب تو

مِنْ عِنْدِكَ ؕ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ فَمَالِ هٰٓؤُلَآءِ الْقَوْمِ

از جانب تواست | بگو | همه | از جانب خدااست | پس چه حال است | از آن مردم

است به آنها بگو که همه چیز از جانب خدا است پس بر این قوم چه شده است؟

لَا يَكَادُوْنَ يَفْقَهُوْنَ حَدِيْثًا ﴿۷۸﴾ مَآ اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ

که نزدیک نیستند | که بدانند | سخنی را | آنچه رسیدترا | ازنعمت

که به هیچ سخن نه می فهمند (ای انسان!) بتو که هر فائده میرسد پس آن از جانب

فَمِنَ اللّٰهِ ۫ وَمَآ اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَّفْسِكَ ؕ

از جانب خدااست | وآنچه | رسیدترا | ازبدی | پس آن ازطرف نفس تواست

خدا است و کدام نقصان که بتومی آید بسبب اعمال توست

وَاَرْسَلْنٰكَ لِلنَّاسِ رَسُوْلًا ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿۷۹﴾

وفرستادیم ترا | بمردم | پیغمبر | وکافیست | خدا | گواه

(و ای پیغمبر!) ترا بسوی همه مردم رسول فرستادیم و بر این سخن تنها گواهی خدا کافی است

مَنْ يُّطِعِ الرَّسُوْلَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ۚ وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَآ اَرْسَلْنٰكَ

کسیکه قبول کند حکم | پیغمبر | به تحقیق قبول کرد حکم | خدا | وکسیکه | اعراض کرد | پس نفرستادیم ترا

کسیکه سخن رسول را قبول کرد پس او احکام خدا قبول نمود و کسیکه روی گردانید پس ماترا به آنها

عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ؕ ﴿۸۰﴾ وَيَقُوْلُوْنَ طَاعَةٌ ۡ فَاِذَا بَرَزُوْا مِنْ عِنْدِكَ

برایشان | نگهبان | وایشان میگویند | قبول کردیم | چون برون روند | ازنزدتو

نگهبان نفرستادیم (و این مردم به آشکارا) میگویند که قبول میداریم پس وقتیکه از (مجلس) تو بر خیزند پس یک گروه

بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِيْ تَقُوْلُ ؕ وَاللّٰهُ

مشوره میکنند درشب | یک گروه | ازایشان | خلاف ازآن | که تومیفرمائی | وخدا

چنین میباشد که در شب مشوره میکند و در خلاف مجلس تو مشوره میکنند و خداوند

يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُوْنَ ۚ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ

می نویسد | آنچه ایشان مشوره میکنند | پس روی بگردان | ازایشان | وتوکل کن | برخدا

هم مشوره های پنهان ایشان می نویسد پس در فکر ایشان مباش و بر خدا توکل کن

وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿۸۱﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ ؕ وَلَوْ كَانَ

وکافیست | الله | کارساز | پس آیا | تدبر نمیکنند آنها | درقرآن | واگرمیبود

و خداوند کافی و کارساز است، پس آیا ایشان در قرآن تدبیر نمیکنند اگر این کتاب قرآن

مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوْا فِيْهِ اخْتِلَافًا كَثِيْرًا ﴿۸۲﴾ وَاِذَا

از جانب غیرخدا | هرآینه می یافتند | درآن | اختلاف | زیاد | ووقتیکه

غیر از جانب خدا میبود پس آنها درآن حتماً اختلاف زیاد می یافتند و

جَآءَهُمْ اَمْرٌ مِّنَ الْاَمْنِ اَوِ الْخَوْفِ اَذَاعُوْا بِهٖ ؕ

بیاید بایشان | سخن | ازامن | ویاازترس | ایشان آن رامشهوری سازند

و هنگامیکه ایشان خبر امن و یا ترس بشنوند پس فوراً آن را در مردم مشهور میکنند

وَلَوْ رَدُّوْهُ اِلَى الرَّسُوْلِ وَاِلٰٓى اُولِى الْاَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ

واگرایشان راجع میگردانیدند آن را | به رسول | وبسوی خداوندان حکم | ازایشان | میدانستند آن را

و اگر ایشان چنین خبر ها را به پیغمبر و به رؤساء جماعت (مسلمان) می سپردند پس کسیکه

الَّذِيْنَ يَسْتَنْۢبِطُوْنَهٗ مِنْهُمْ ؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ

کسانیکه | تحقیق کرده میتوانند | ازایشان | واگرنه میبود | فضل خدا | برشما

و آنانیکه به عمق سخن می فهمیدند ایشان بر آن درست می دانستند و اگر برشما فضل و مهربانی

وَرَحْمَتُهٗ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطٰنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۸۳﴾ فَقَاتِلْ

ورحمت او | پس هرآینه پیروی میکردید شما | شیطان را | مگراندکی | پس تو جهاد کن

خدا نه میبود (پس شما چنین ضعیف می بودید که) غیر از چند اشخاص دیگر همه تان پیروی شیطان میکردید پس ای پیغمبر!

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ لَا تُكَلَّفُ اِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ

درراه | خدا | نیست ذمداری بالای تو | مگراز نفس خویش | ورغبت ده

در راه خدا جهاد کن غیر از نفس خویش بالای تو ذمداری نیست و مؤمنان را

الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّكُفَّ بَاْسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ

مؤمنان را (جهاد) | نزدیک است که | خدا | بندگرداند | جنگ | کافران

برای جنگ آماده کن و بسیار نزدیک است که خداوند طاقت کافران را محو کند و

وَاللّٰهُ اَشَدُّ بَاْسًا وَّاَشَدُّ تَنْكِيْلًا ﴿۸۴﴾ مَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً

وخدا | سخت تراست | درجنگ | وسخت است درعذاب دادن | کسیکه سفارش کند | سفارش

طاقت خداوند از همه زیاد است و خداوند در سزا دادن سخت است کسیکه سفارش نیکی

حَسَنَةً يَّكُنْ لَّهٗ نَصِيْبٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً

نیک | میباشد | اورا | حصه | ازآن | وهرکه | سفارش کند | سفارش

میکند او حصه نیکی را میگیرد و کسیکه سفارش بدی

سَيِّئَةً يَّكُنْ لَّهٗ كِفْلٌ مِّنْهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ

بد | می باشد | اورا (هم) | حصه | ازآن | وهست | خدا

میکند او حصهٔ بدی را میگیرد و خداوند برهر چیز

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتًا ﴿۸۵﴾ وَاِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ

برهر چیز | قادر | وهنگامیکه تحفه داده شود شمارا به سلام

قدرت دارد و هنگامیکه برشما سلام گفته شود پس

فَحَيُّوْا بِاَحْسَنَ مِنْهَآ اَوْ رُدُّوْهَا ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

پس تحفه دهید بهتر ازآن | ویاهمان کلمه راواپس کنید | هرآینه | خدا | هست | برهرچیز

(سلام گوینده را) خوب جواب بدهید و یا کم از کم به همان اندازه جواب بدهید هر آینه خداوند حساب گیرنده

حَسِيْبًا ﴿۸۶﴾ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۭ لَيَجْمَعَنَّكُمْ

حساب کننده | خدااست | نیست | معبوددیگر | مگر | او | هرآینه جمع کند شمارا

هر سخن است، الله آن ذات است که غیر از او معبود دیگری نیست، همهٔ شمارا روز قیامت

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۭ وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيْثًا ﴿۸۷﴾ ع

به روز | قیامت | نیست هیچ شک درآن | وکیست راستگوتر | ازخدادرسخن

جمع خواهد کرد، درآمدن آن هیچ شکی نیست و کیست راستگوتر از خداوند در سخن؟

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنٰفِقِيْنَ فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ

پس چیست شمارا | دربارهٔ منافقان | دوگروه شدید | وخدانگونسارگردانید آنهارا

پس چیست شمارا که دربارهٔ منافقین دو گروه شدید و حال آنکه ایشان خداوند بسبب اعمال بد ایشان

بِمَا كَسَبُوْا ۭ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَهْدُوْا مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ۭ وَمَنْ

به سبب اعمال آنها | آیا میخواهید | که راه نمائید شما | کسی راکه | گمراه کرده است خدا | وکسی راکه

آنها (عقلهای ایشان) نگونسار گردانیده است آیا شما میخواهید که به چنین مردم راه نمائید آنها یکه خدا ایشان را گمراه گردانیده است

يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ﴿۸۸﴾ وَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ

گمراه کند الله | پس هرگز نیابی تو | اورا | هیچ راهی | ایشان میخواهند | که شما هم کافر شوید

و کسی را که خداوند گمراه کند، پس اورا هیچ راه نه یابی آنها میخواهند مثلیکه

كَمَا كَفَرُوْا فَتَكُوْنُوْنَ سَوَاۗءً فَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ اَوْلِيَاۗءَ

چنانچه ایشان کافر شدند | باز میشوید شما | برابر | پس مگیرید شما | ازایشان | دوستان

خود ایشان کافران هستند که شما هم کافر شوید باز همهٔ تان برابر شوید پس هیچ کسی را از آنها دوست مگیرید

حَتّٰى يُهَاجِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ

تاوقتیکه | ایشان هجرت کنند | درراه خدا | پس اگر | ایشان روی گردانند | پس بگیرید ایشان را

تا وقتیکه آنها در راه خداوند هجرت نکنند باز وقتیکه آنها (از شما) انکار کنند پس که

وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۪ وَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا

وبکشید ایشان | درجا یکه | بیابید ایشان را | ومکرید شما | ازایشان | دوست

در هر جای بیابید بدست شما بگیرید ایشان را و بکشید ایشان را و هیچ وقتی از آنها برای خود

وَّلَا نَصِيْرًا ۙ﴿۸۹﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ اِلٰى قَوْمٍ

ونه مددگار | مگر آنانیکه | پیوست میشوند | به آن قوم

دوستها و مددگار نه گیرید غیر از آن قوم که به چنین مردم یک جای میشوند که در شما

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ اَوْ جَآءُوْكُمْ حَصِرَتْ صُدُوْرُهُمْ

که میان شما وایشان | معاهده است | ویا ایشان بیایند نزد شما | که تنگ شده باشد | سینه های ایشان

و در ایشان معاهده میباشد و یا در چنین حالت بشما بیایند که از جنگ تنگ

اَنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوْا قَوْمَهُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَسَلَّطَهُمْ

که ایشان جنگ کنند باشما | یا | جنگ کنند باقوم خود | واگر | بخواهد خدا | غلبه میداد ایشان را

شده باشند نه باشما جنگ میکنند و نه با قوم خود و اگر خدا میخواست ایشان را

عَلَيْكُمْ فَلَقٰتَلُوْكُمْ ۚ فَاِنِ اعْتَزَلُوْكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ وَاَلْقَوْا

برشما | پس جنگ میکردند باشما | پس اگر | بگذارند شمارا آنها | پس جنگ نه میکنند باشما | وبگذارند

بشما غلبه میداد پس جنگ میکردند باشما اگر ایشان شمارا بگذارند و باشما جنگ نکنند

اِلَيْكُمُ السَّلَمَ ۙ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ﴿۹۰﴾

بشما | پیغام صلح | پس نگردانیده | خدا | شمارا | برایشان | راهی

و دست صلح به شما دراز کنند باز خداوند شمارا در مقابله آنها حق جنگ کردن نداده است

سَتَجِدُوْنَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّاْمَنُوْكُمْ وَيَاْمَنُوْا

زوداست که می یابید شما | مردم دیگر | آنانیکه میخواهند | که به امن شوند آنها ازشما | وبه امن شوند

یک قسم منافقی دیگر هم می یابید که (جنگ را خوش نه میدارند) میخواهند که از جانب شما هم به امان باشند

قَوْمَهُمْ ؕ كُلَّمَا رُدُّوْٓا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ۚ فَاِنْ

ازقوم خود | هروقتی که | بازگردانیده شوند آنها | بطرف فساد | ونگونسار می افتند درآن | پس اگر

و از جانب قوم خود هم بر امان باشند و وقتیکه مواقع شر یابند در آن می آیند پس اگر چنین مردم

لَّمْ يَعْتَزِلُوْكُمْ وَيُلْقُوْٓا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ

کناره نشوند آنها ازشما | (ونه) آنها پیش کند | شمارا | صلح | (ونه) آنها منع کنند | دستهای خود

از مقابله شما یک طرف نشدند و صلح را پیش نکردند و دستهای خود را بند نه کردند

فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ ؕ وَ اُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا

پس بگیرید ایشان را | وبکشید | هرجا که | بیابید ایشان را | و | آن گروه | دادهایم

پس هر جا یکه بیابید بگیرید و بکشید ایشان را بر همین مردم شمارا

لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿۹۱﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ ع ۱۲ ۹

شمارا | برایشان | قوت آشکارا | ونه | سزد یک مسلمان را | که بکشد

قوت بلند نمودن دست آشکارا دادهایم و کار یک مسلمان نیست که بکشد مسلمان دیگری را

مُؤْمِنًا اِلَّا خَطَـًٔا ۚ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيْرُ

یک مسلمان | مگر | بدون قصد | وهرکه | بکشد | یک مسلمان | بدون قصد | پس آزاد کند

مگر در حالت سهو و کسیکه یک مسلمان را به سهوا کشت (پس کفاره آن این است که)

رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّصَّدَّقُوْا ؕ فَاِنْ

گردن | غلام مؤمن | وخون بها | آداء کند | به ورثاو | مگر | که معاف کنند آنها | پس اگر

گردن یک غلام مومن را آزاد کند و به ورثه مقتول خون بها آداء کند مگر که آنها دیت را عفو کنند

كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ؕ

باشداو | ازقومیکه | دشمن شما باشد | واومسلمان باشد | پس آزاد کند | گردن | غلام مسلمان

(جائز است) و اگر این بنده مومن از چنین قوم باشد که با شما دشمن باشد پس یک غلام مسلمان را

وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ فَدِيَةٌ

واگر | باشداو | ازقومیکه میان شما | ومیان ایشان | عهد است | پس هم خون بهاء را

آزاد کند و اگر از چنین قوم باشد اینبنده که میان شما و آنها عهد باشد پس ورثه او

مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ

آداء کند | به ورثاو | وآزاد کند | گردن | یک مسلمان | پس هرکه نیابد آن را

خون بها بدهد و یک غلام مسلمان را آزاد کند و کسیکه غلام را نه می یابد

فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ۙ تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ

پس روزه را بگیرد | دوماه | متوالی (پی در پی) | این توبه است | ازطرف خدا | وهست خدا

پس دو ماه پی در پی روزه بگیرد بطور توبه که از جانب خدا مقرر است و خداوند

عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۹۲﴾ وَمَنْ يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهٗ

دانا | باحکمت | وهرکه | بکشد | یک مسلمان | بقصد | پس جزای وی

برهر چیز دانا و باحکمت است و کسیکه یک مومن را عمداً بکشد پس جای او

جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيْهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ وَ

دوزخ است | جاوید باشد | درآن | وغضب شد | خدا | بروی | ولعنت کرده براو | و

جهنم است که درآن جاوید میباشد و لعنت و قهر خداوند بر او میباشد و

أَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿۹۳﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ

آمادہ کرد بہ او عذاب | بزرگ | ای | مؤمنان | وقتیکہ | سفر کنید شما

و بہ چنین (قاتل) خداوند سزاء بزرگ آمادہ کردہ است ای مؤمنان! وقتیکہ شما در راہ خدا برای (جہاد)

فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقَىٰ إِلَيْكُمُ

در راہ خدا | پس تحقیق کنید | ونہ | گوئید | کسی را کہ | افگند | بشما

سفر کنید (پس در تحقیق هر سخن) باشید و کسیکہ بر شما سلام افگند پس اورا این مگوئید کہ

السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

سلام | کہ نیستی تو مؤمن | شما میخواهید | سامان | زندگی دنیا

تو مومن نیستی اگر شما در طلب مال و اسباب دنیا هستید پس نزد خداوند

فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَٰلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ

پس نزد خدا است | غنیمتها | زیاد | هم چنین | بودید شما | پیش از این | پس احسان کرد خدا

غنیمتهای زیاد است شما هم پیش از این (از اسلام نا خبر بودید) باز

عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿۹۴﴾

برشما | پس تحقیق کنید | هر آینه | خدا | هست بہ آنچہ میکنید شما | آگاه

خداوند بالای شما احسان کرد پس شما خوب تحقیق کنید هر آینه خداوند از اعمال شما باخبر است

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ

برابر نیستند | نشینندگان | از مسلمانان | بہ آنانیکہ عذر نیست

آن عده مؤمنان (کہ بہ لحاظ جسمانی) معذور نباشند و در خانہ می باشند برابر آن مؤمنان نیستند

وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ

وجہاد کنندگان | در راہ خدا | بہ مال خویش | وبہ جان خویش | فضیلت داده

آنانیکہ بر سرو مال خود جہاد میکنند خداوند

اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ

خدا | مجاهدین را | بہ اموال ایشان | ونفسهای ایشان | برنشینندگان

جہاد کنندگان را بر سرو مال بر آنانیکہ در خانہ هستند درجہ بلند داده است

دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ

دردجہ | وهر یکی را | وعده کرده خدا | از نیکی | وفضیلت داده | اللہ | مجاهدان را

اگرچہ همراه هر یک وعده جنت کرده است مگر خداوند مجاهدین را بر مردم نشسته

عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿۹۵﴾ دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً

برنشینندگان | بہ مزد بزرگ | درجہا است | از طرف او | وبخشش

بذریعہ اجر بلند فضیلت داده است ایشان از جانب خداوند درجات بلند است و بخشش

وَّرَحْمَةً ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۹۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ ع ۱۳ ۵ ۱۰

ورحمت | وهست | خدا | بخشنده | مهربان | هرآینه | آنانیکه

و رحمت است و خداوند بخشنده و مهربان است آنانیکه (هجرت نکردند)

تَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

روح شان قبض میکنند | فرشتگان | (درحالیکه) ایشان ظلم میکردند | برنفسهای خود

بر نفسهای خود ظلم میکردند فرشتگان از آنها در حالت قبض روح می پرسند که شما در

قَالُوْا فِيْمَ كُنْتُمْ ؕ قَالُوْا كُنَّا مُسْتَضْعَفِيْنَ

پس میگویند (ایشان را فرشتگان) | شما در چه حال بودید؟ | آنها گفتند | بودیم ما | ناتوانان

چه حالت بودید؟ آنها جواب دادند که ما در دنیا ناتوان وضعیف

فِى الْاَرْضِ ؕ قَالُوْٓا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوْا

درزمین | گفتند آنها | آیا نبود | زمین | خدا | فراخ | که شما هجرت میکردید

بودیم، فرشتگان گفتند: آیا زمین خدا وسیع و فراخ نبود؟ که شما در آن هجرت

فِيْهَا ؕ فَاُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿۹۷﴾

درآن | پس این مردم اند | جای ایشان | دوزخ است | وبدجای است | ازبازگشت

میکردید، پس این مردم اند که جای ایشان دوزخ است و دوزخ بسیار خراب جای سکونت است

اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

مگر ناتوانان | ازمردان | وزنان | وکودکان | که نه میتوانند

،البته کدام مردها و زنان و کودکان که به راستی هم ناتوان هستند و ذریعه بیرون رفتن

حِيْلَةً وَّلَا يَهْتَدُوْنَ سَبِيْلًا ﴿۹۸﴾ فَاُولٰٓئِكَ عَسَى

کدام حیله | ونه می یابند | راهی | پس آن گروه | امیداست که

ندارند و نه می یابند راهی پس امید است که خداوند

اللّٰهُ اَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿۹۹﴾ وَمَنْ

خدا معاف کند ایشان | وهست خدا | معاف کننده | بخشنده | وکسیکه

به آنها معافی کند، و خداوند بسیار بخشنده و مهربان است و کسیکه

يُّهَاجِرْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِى الْاَرْضِ مُرٰغَمًا كَثِيْرًا

هجرت کند | درراه خدا | می یابد او | درزمین | جای سکونت | زیاد

در راه خدا هجرت کند ایشان در زمین می یابند جای سکونت بسیار

وَّسَعَةً ؕ وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْۢ بَيْتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

وفراخی | وهرکه بیرون رود | ازخانه خود | هجرت کننده | بسوی خدا و پیغمبراش

و وسعت و کسیکه از خانه خود در راه خدا و رسول به نیت هجرت بیرون رود

ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا

باز بیاید اورا | مرگ | بتحقیق واقع شد | ثواب وی | برخدا | وهست خدا بخشنده

باز بیاید اورا مرگ پس اجراش واقع شد بر خدا و خداوند بسیار بخشنده

رَّحِيْمًا ﴿۱۰۰﴾ وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِى الْاَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ ع ۱۴

مهربان | وهنگامیکه سفر میکنید شما | درزمین | پس نیست | برشما | گناهی

و مهربان است۔ و هنگامیکه شما در سفر باشید پس برشما گناهی نیست

اَنْ تَقْصُرُوْا مِنَ الصَّلٰوةِ ۖ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَّفْتِنَكُمُ

که کم کنید (قصر کنید) | ازنماز | اگر میترسید شما | که | پریشان میکنند شمارا

که در نماز قصر میکنید اگر این اندیشه باشد که کافران

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ اِنَّ الْكٰفِرِيْنَ كَانُوْا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ﴿۱۰۱﴾

کافران | هرآینه | کافران | هست شمارا | دشمنان آشکارا

شمارا پریشان میکنند هر آینه کافران دشمنان آشکارا شما هستند

وَاِذَا كُنْتَ فِيْهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ

وهنگامیکه | باشی تو | درمیان آنها | پس برپا کردی تو | برای شان | نماز | باید که ایستاده شود

وای پیغمبر! وقتیکه تو درگروه مسلمانها باشی (در حالت جنگ) و به ایشان نماز میدهی پس یک گروه

طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ مَّعَكَ وَلْيَاْخُذُوْٓا اَسْلِحَتَهُمْ ۫ فَاِذَا سَجَدُوْا

یک گروه | ازایشان | باتو | وباید بگیرند | سلاح شان را | بازوقتیکه آنها سجده کنند

با تو ایستاده شوند (و اسلحه خود را گرفته و مجهز) باشند پس هنگامیکه سجده کنند

فَلْيَكُوْنُوْا مِنْ وَّرَآئِكُمْ ۪ وَلْتَاْتِ طَآئِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوْا

پس شوند آنها | ازوراء شما | وبیاید | گروه | دیگری | آنانیکه نماز نه خواندند

پس عقب ایشان بروند و گروه دیگری که نماز نه خوانده باشند پیش شوند

فَلْيُصَلُّوْا مَعَكَ وَلْيَاْخُذُوْا حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ

نماز بخوانند | باتو | وبگیرند | سامان حفاظت خود | وسلاح خودرا | دوست دارند

و با تو در نماز گذاردن شریک شوند و در فکر حفاظت خود باشند و مسلح باشند کافران

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ تَغْفُلُوْنَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ

آنانیکه | کافراند | کاش! | شما غافل شوید | ازسلاح تان | واسباب تان

میخواهند که شما از اسلحه و سامان خود غافل باشید

فَيَمِيْلُوْنَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَّاحِدَةً ؕ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ

که حمله کنند آنها | برشما | حمله | یک باره گی | ونیست گناهی | برشما | اگر باشد

و بالای شما حمله ناگهانی کنند و در این سخن برشما کدام گناهی نیست که شما

بِكُمْ اَذًى مِّنْ مَّطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَنْ تَضَعُوْٓا اَسْلِحَتَكُمْ ۚ

بشما | تکلیف | از باران | یا شما باشید | بیمار | که بنهید | سلاح خودرا

در چنین حالت سلاح خود را بنهید که بشما بسبب باران تکلیف باشد و یا شما بیمار باشید

وَخُذُوْا حِذْرَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا

وبگیرید | سامان حفاظت خود | هرآینه | خدا | آماده کرده | کافران را | عذاب

(مگر در هر حالت) در فکر حفاظت خود باشید هر آینه خداوند کافران را عذاب ذلت کننده مقرر

مُّهِيْنًا ۝۱۰۲ فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا

ذلت کننده | پس چون | آدا کردید | نماز را | پس یاد کنید | خدارا | ایستاده | ونشسته

کرده است باز چون از نماز فارغ شدید پس در حالت ایستاده نشسته و در پهلوی در هر حالت

وَّعَلٰي جُنُوْبِكُمْ ۚ فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۚ اِنَّ

وبر | پهلوی خویش | پس چون | بشما اطمینان شود | پس برپادارید | نماز را | هرآینه

خدا را یاد کنید و هنگامیکه شما (از دشمن) به امن شدید (پس نماز را پوره) ادا کنید هر آینه

الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَي الْمُؤْمِنِيْنَ كِتٰبًا مَّوْقُوْتًا ۝۱۰۳ وَلَا تَهِنُوْا

نماز | هست | برمسلمانان | فرض | مقرر (دراوقات) | وسستی مکنید

نماز بالای مؤمنان بر اوقات مقرره فرض گردانیده شده است و در طلب قوم دشمن

فِي ابْتِغَاۗءِ الْقَوْمِ ۭ اِنْ تَكُوْنُوْا تَاْلَمُوْنَ فَاِنَّهُمْ يَاْلَمُوْنَ

درطلب قوم کافران | اگر شما دردمند میشوید | پس ایشان | دردمند میشوند

سستی مکنید اگر بشما (در جنگ) درد میرسد پس مثل شما ایشان را هم

كَمَا تَاْلَمُوْنَ ۚ وَتَرْجُوْنَ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرْجُوْنَ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ

چنانچه شما دردمند میشوید | وشما امید دارید | از خدا | آنچه را امید ندارند | وهست | خدا

درد میرسد و شما از خداوند (ج) از چنین اجر امید دارید که آنها ندارند و خداوند خوب

عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝۱۰۴ ع اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ۱۵ ۱۲

دانا | باحکمت | هرآینه ما | نازل کردیم | بسوی تو | کتاب را | براستی

دانا و باحکمت است ما این کتاب را بتو به حق و راستی نازل کردیم که

لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَآ اَرٰىكَ اللّٰهُ ۭ وَلَا تَكُنْ

تاحکم کنی | میان مردم | برآنچه | دانانده ترا خدا | ومباش

خداوند بتو چیزی آموخته است طبق آن فیصله کنی درمیان مردم و در دوستی خائنان

لِّلْخَاۗىِٕنِيْنَ خَصِيْمًا ۝۱۰۵ وَّاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ

برای خائنان | خصومت کننده | وبخشش بخواه | ازخدا | هرآینه | خدا | هست

مباش و از خداوند بخشش بخواه هر آینه خداوند

غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۰۶﴾ وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِيْنَ يَخْتَانُوْنَ

بخشنده | مهربان | وتو جدال مکن | ازطرف آن مردم | که خیانت میکنند

بخشنده و مهربان است، و آنانیکه با نفسهای خود (هم) خیانت میکنند، تو از جانب آنها خصومت

اَنْفُسَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا اَثِيْمًا ﴿۱۰۷﴾

به نفسهای خویش | هرآینه | خدا | دوست نمیدارد | کسی راکه باشد | خیانت کننده | گناه گار

مکن، هر آینه مردم گناه گار و خیانت کننده را الله خوش نمیدارد

يَّسْتَخْفُوْنَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُوْنَ مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ

آنها پنهان میدارند | ازمردم | وپنهان نمیدارند | ازخدا | واو | باایشان است

این مردم (گناهان خویش را) از مردم پنهان کرده میتوانند، و از خداوند پنهان کرده نه میتوانند خداوند

اِذْ يُبَيِّتُوْنَ مَا لَا يَرْضٰى مِنَ الْقَوْلِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ

وقتیکه بشب مشوره میکنند | ازآنکه (خدا) راضی نیست | وهست خدا

هر وقت هم با ایشان است، هنگامیکه ایشان خلاف مرضی او مشوره در شب میکنند، و خداوند به همه

بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطًا ﴿۱۰۸﴾ هٰۤاَنْتُمْ هٰۤؤُلَآءِ جٰدَلْتُمْ عَنْهُمْ

به آنچه میکنند | احاطه کننده | بشنوید شما | آن مردم هستید | که جدال کردید | ازطرف آنها

اعمال ایشان احاطه کننده است درست! در این دنیا شما از جانب آنها خصومت کردید

فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۫ فَمَنْ يُّجَادِلُ اللّٰهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

درزندگی دنیا | پس کیست که جدال کند | باخدا | ازطرف آنها | به روز قیامت

پس در روز قیامت کیست که از جانب آنها باخدا جدال کند؟ و آخر

اَمْ مَّنْ يَّكُوْنُ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿۱۰۹﴾ وَمَنْ يَّعْمَلْ سُوْٓءًا اَوْ يَظْلِمْ

یا که باشد | برایشان | کارساز | وهرکه | کند | کاربد | یا کند ظلم

در آن جای که است که وکالت آنها کند؟ و هر که کاری بد کند و یا بر نفس خویش

نَفْسَهٗ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۱۰﴾ وَمَنْ

برخود | باز | بخشش بخواهد | ازخدا | می یابد | خدارا | بخشنده | مهربان | وهرکه

تجاوز کند، باز بخشش بخواهد از خدا پس می یابد خدارا بخشنده و مهربان زیاد و کسیکه

يَّكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهٗ عَلٰى نَفْسِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا

کند | گناه | پس هرآینه | میکند او | برنفس خود | وهست | خدا | دانا

گناه میکند او هم برنفس خود ظلم میکند و خداوند بر هر چیز دانا

حَكِيْمًا ﴿۱۱۱﴾ وَمَنْ يَّكْسِبْ خَطِيْٓئَةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ

باحکمت | وهرکه | کند | خطاء | یا کار گناه | باز تهمت بندد از آن

و با حکمت است و کسیکه کار خطا کرد و یا گناه کرد باز الزام آن بر یک بنده بی گناه

بِهٖ بَرِيْٓـًٔا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿۱۱۲﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ

بربی گناهی | بتحقیق برداشت برنفس خود | بهتان | وگناه | آشکارا | واگرنمیبود | فضل

انداخت بتحقیق گناه بزرگ آشکارا و بهتان بست و ای پیغمبر! اگر بر تو فضل

اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ ؕ

خدا | برتو | ورحمت او | هرآینه اراده کرده بود | یک گروه | ازایشان | که گمراه کندترا

و مهربانی خدا نه میبود یک گروهی از آنها که در (نجات مجرم) تورا به راه خطا روان کند

وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ شَيْءٍ ؕ

وآنهابی راه کرده نه میتوانند | مگرنفسهای خویش | وبتو زیان رسانیده نه میتوانند | چیزی

حال آنکه آنها بدون نفسهای خود کسی دیگری را گمراه کرده نه میتوانند و بتو هیچ قسم ضرر رسانیده نه میتوانند

وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ؕ

ونازل کرد | خدا | برتو | کتاب | وحکمت | و | نشان داده ترا | از آنچه نمیدانستی

و خداوند برتو کتاب و حکمت نازل کرده است و نشان داد ترا از آنچه نمیدانستی

وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيْمًا ﴿۱۱۳﴾ لَا خَيْرَ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰىهُمْ

وهست | فضل | خدا | برتو | بزرگ | نیست خیری | دراکثر مشوره های شان

و خداوند بر تو فضل عظیم کرده است در اکثر مشوره های پنهان ایشان خیر نمی باشد

اِلَّا مَنْ اَمَرَ بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوْفٍ اَوْ اِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ؕ

غیرازآنکه | حکم کند | ازصدقه | ویاازکارنیک | یاازاصلاح | درمیان مردم

غیر از آن که پنهان از صدقه دادن یا از کار نیک و یا درمیان مردم اصلاح آوردن مشوره

وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا

وکسیکه کند | چنین کار | برای طلب رضاء خدا | پس زوداست که | میدهیم اورا | مزد

کند (این سخن درست است) و کسیکه برای رضامندی خداوند چنین عمل بکند زود است که ما اورا اجر

عَظِيْمًا ﴿۱۱۴﴾ وَمَنْ يُّشَاقِقِ الرَّسُوْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ

بزرگ | وهرکه مخالفت کند | ازرسول | بعدازآنکه | آشکاراشد | اورا

بسیار بدهیم و کسیکه بعد از هدایت واضح مخالفت کند

الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيْلِ الْمُؤْمِنِيْنَ نُوَلِّهٖ مَا تَوَلّٰى

راه هدایت | وپیروی کند راه را | که خلاف راه مسلمان است | ما میگردانیم اورا | بکدام طرف که میگردد

و غیر از راه مؤمنان راه دیگری را انتخاب کند ما هم اورا به آن طرف میگردانیم که خود اش گردید

وَنُصْلِهٖ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿۱۱۵﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ

وی درآریم اورا | به دوزخ | وبداست | جای بازگشت | هرآینه خدا | بخشش نمیکند

و نی در آریم اورا به دوزخ و جهنم بسیار بد جای سکونت است، یقین بدارید که خداوند این سخن را

اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ

که شریک کرده شود بروی | وی آمرزد | گناهیکه | غیراز آن باشد | برای کسیکه

نه میبخشد که با او شریک گردانیده شود و غیرا ز اینکه چیزی را که بکسی بخواهد بخشش

يَّشَآءُ ۭ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًۢا بَعِيْدًا ﴿۱۱۶﴾

بخواهد | وکسیکه | شریک آرد | بخدا | هرآینه بی راه شداو | ازراه حق دور

میکند و کسیکه با خدا شریک آورد او در گمراهی بسیار دور افتید

اِنْ يَّدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِلَّآ اِنٰثًا ۚ وَاِنْ يَّدْعُوْنَ اِلَّا شَيْطٰنًا

ایشان نمی پرستند | غیرازخدا | مگرزنان (معبود) | وایشان نمی پرستند | مگر | شیطان

انها خدا را ترک کردند و فقط از یک چند زنان چیزها عبادت میکنند و تنها از آن شیطان نافرمان

مَّرِيْدًا ﴿۱۱۷﴾ لَّعَنَهُ اللّٰهُ ۘ وَقَالَ لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا

سرکش | لعنت کرده است براوخدا | واوگفت | هرآئینه میگیریم | ازبندگان تو | حصهٔ

عبادت میکنند بر آن که خدا لعنت فرستاده است و شیطان گفت هر آینه من از بندگان تو یک حصه مقرره

مَّفْرُوْضًا ﴿۱۱۸﴾ وَّلَاُضِلَّنَّهُمْ وَلَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ

مقرره | وهرآینه من گمراه میکنم ایشان را | وامیدوار میسازم ایشان را به تمنا باطل | ازمن حکم میدهم ایشان را

میگیرم و هر آینه ایشان را بی راه میکنم و ایشان را در امیدهای باطل داخل میسازم ومن ایشان را تعلیم میدهم

فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِ ۭ

که بشگافند | گوشهای | چارپایان | ومن حکم میدهم ایشان را | پس آنهابدل میکنند | صورتهای آفریده خدارا

که ایشان بنام غیر الله گوشهای حیوانات را بشگافند و به آنها حکم میدهم که در صورتهای ساخته شده خدا هم

وَمَنْ يَّتَّخِذِ الشَّيْطٰنَ وَلِيًّا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ

وهرکه بگیرد | شیطان را | دوست | غیرازخدا | به تحقیق درزیان واقع شد

تغیر (ناجائز کند) و هر که شیطان را بجای خدا دوست گیرد پس او در خساره آشکارا

خُسْرَانًا مُّبِيْنًا ﴿۱۱۹﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيْهِمْ ۭ وَمَا يَعِدُهُمُ

زیان آشکارا | اووعده میدهد ایشان را | وامید میدهد ایشان را | ونه | میدهد ایشان راوعده

واقع گردید شیطان وعده میدهد ایشان را و امید های دروغ به آنها میدهد البته شیطان با آنها

الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿۱۲۰﴾ اُولٰۗىِٕكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۡ وَلَا يَجِدُوْنَ

شیطان | مگر | فریب | این گروه | جای ایشان | دوزخ است | وایشان نه یابند

وعده های پراز دروغ میدهد ایشان اند که جای ایشان دوزخ است و از آن جای

عَنْهَا مَحِيْصًا ﴿۱۲۱﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ

ازآن | نجات | وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | زوداست که ایشان راداخل کنیم

نجات نه یابند و کسانیکه ایمان اوردند و کردند کار های نیک ایشان را در چنین باغها

وقف لازم

جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَآ اَبَدًا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ

دربا غها | که میرود | زیرآن | نهرها | جاوید باشند | درآن | همیشه | وعده خدا است

داخل میکنیم، که زیر آن نهرها جاری میباشد ایشان در آن همیشه و جاوید میباشند

حَقًّا ؕ وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِیْلًا ﴿۱۲۲﴾ لَیْسَ بِاَمَانِیِّكُمْ

راست | وکیست | راستر از خدا در سخن | نه مدار امر | به ارزوهای شما است

این وعده صدق خداوند است و سخن کسی را ستر شده میتواند از خدا، نه به امید های شما شده میتواند

وَلَآ اَمَانِیِّ اَهْلِ الْكِتٰبِ ؕ مَنْ یَّعْمَلْ سُوْٓءًا یُّجْزَ بِهٖ ۙ وَلَا یَجِدْ

ونه به ارزوهای | اهل کتاب | هرکه کند | کار بد | جزاء آن به وی داده میشود | ونه | یابد

و نه به امید های اهل کتاب (قانون این است) کسیکه کار بد کرد، به او سزاء آن داده میشود و در مقابله خدا

لَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِیًّا وَّلَا نَصِیْرًا ﴿۱۲۳﴾ وَمَنْ یَّعْمَلْ

بخود | غیر خدا | دوست | ونه | مددگار | وهرکه | کند

هیچ کسی را برای خود مددگار و دوست نه یابد و کسیکه کارهای نیک کند

مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ یَدْخُلُوْنَ

کار نیک | مرد باشد | یا | زن | واو مومن باشد | پس چنین مردم | می درآیند

سخن برابر است مرد باشد و یا زن البته که ایماندار باشد پس چنین مردم به جنت

الْجَنَّةَ وَلَا یُظْلَمُوْنَ نَقِیْرًا ﴿۱۲۴﴾ وَمَنْ اَحْسَنُ دِیْنًا مِّمَّنْ

درجنت | وستم کرده نشود برایشان | ذره هم | وکیست نیکوتر به اعتبار دین | از آن

داخل میشوند، و هیچ اندازه حق تلفی آنها نه میشود و از آن کسی کی نیکو تر شده میتواند در دین

اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبْرٰهِیْمَ

که نهاد | سرخود | به الله | واو نیکوکار باشد | وپیروی کرد او | ملت ابراهیم را

که بحکم خداوند سر خود را نهاده باشد، و کار های نیکی را به اخلاص میکند، و یک رو به ملت ابراهیم علیه السلام

حَنِیْفًا ؕ وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبْرٰهِیْمَ خَلِیْلًا ﴿۱۲۵﴾ وَلِلّٰهِ مَا

که یک طرف بود | وگرفت | خدا | ابراهیم را | دوست (مخلص) | ومر خدارا است | آنچه

رفتار کند و خداوند ابراهیم علیه السلام را دوست خود ساخته بود، و خاص خدارا است

فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَیْءٍ

درآسمانها است | وآنچه | درزمین است | وهست خدا | بهر چیز

چیز یکه در آسمانها و زمین است و الله بر هر چیز محیط است

مُّحِیْطًا ﴿۱۲۶﴾ ع وَیَسْتَفْتُوْنَكَ فِی النِّسَآءِ ؕ قُلِ اللّٰهُ یُفْتِیْكُمْ

احاطه کننده | وفتوی میخواهند از تو | درباره زنان | بگو | خدا | حکم میدهد شمارا

و مردم از تو درباره زنها فتوی میخواهند بگو که خداوند شمارا درباره آنها

ع ۱۵

فِيهِنَّ ۙ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ فِي يَتٰمَى النِّسَآءِ

درباره آنها | وآنچه خوانده میشود | برشما | درکتاب | درباره زنان یتیمه

حکم میدهد (و آن احکام را به شما یاد آوری میکند) که از پیش بشما در این کتاب خوانده شده است درباره دختران یتیمه که شما

الّٰتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ

آنکه | نمیدهید شما ایشان را | آنچه | مقرر شده است | برای آنها | وشما میخواهید | که نکاح کنید ایشان را

حقوق آنها را آداء نه میکنید و با آنها رغبت نکاح دارید

وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ ۙ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتٰمٰى بِالْقِسْطِ ۭ

وضعفاء | ازکودکان | (وبه این) که قائم باشید | برای یتیمان | به انصاف

و آن احکام که درباره کودکان ضعفاء شده است و این سخن که کارهای ایتام به انصاف بجای آرید

وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهٖ عَلِيمًا ﴿۱۲۷﴾ وَإِنِ امْرَأَةٌ

وآنچه | شامیکنید | ازنیکوئی | پس هرآینه | خدا | هست به آن دانا | واگر زنی

و هر نیکی را که شما میکنید آن به خدا خوب معلوم است و اگر همراه یک زن

خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا

می ترسد | ازشوهراش | ازسختی | یاازروی گردانیدن | پس نیست گناهی | به هردوایشان

ترس باشد از بد کردار و بد سلوک شوهر پس بر هر دو ایشان گناهی نیست

أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ۭ وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ۭ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ

که بکنند آنها | درمیان خود | صلح | وصلح | بهتراست | وحاضر کرده شده است | نفسها

(که بر کدام سخن) درمیان خود صلح کنند و صلح یک چیز درست است بخل در هر نفس

الشُّحَّ ۭ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ

برنجل | واگر | نیکوکاری کنید | وپرهیزگاری کنید | پس هرآینه | خدا | هست به آنچه شامیکنید

موجود است و اگر شما با مردم سلوک درست کنید و از خدا بترسید خداوند از کارهای شما بی خبر

خَبِيرًا ﴿۱۲۸﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ

باخبر | وهرگز شما نه میتوانید | که عدل کنید | درمیان زنان | اگرچه شما حرص کنید

نیست و انصاف نمودن درمیان زنها در اختیار شما نیست اگرچه شما بسیار بخواهید

فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ۭ وَإِنْ

پس میل مکنید | به تمام میل | پس میگذارید آن زن را | مانند معلقه | واگر

(پس این اندازه کافی است که) به یک زن به چنین درجه مائل مباش که دیگری را مانند معلقه ترک کن و اگر

تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿۱۲۹﴾

اصلاح میکنید | وپرهیزگاری مینمائید | پس هرآینه | خدا | هست | بخشنده | مهربان

و اگر شما سلوک درست اختیار میکنید و از خدا بترسید پس خداوند بخشنده و مهربان است

وَاِنْ يَّتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهٖ ۭ وَكَانَ

واگر هردو آنها جدا شوند | بی نیاز گرداند خدا | هریک را | از فراخی خود | وهست

و اگر (زن و شوهر) جدا شوند یک از دیگری پس خداوند هر یکی را از فضل خود مستغنی سازد

اللّٰهُ وَاسِعًا حَكِيْمًا ﴿۱۳۰﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا

خدا | صاحب فراخی | باحکمت | ومرخدارااست | آنچه | درآسمانهااست | وآنچه

و خداوند وسعت کنندهٔ و باحکمت است و چیزیکه در آسمانها و زمین است هم از

فِي الْاَرْضِ ۭ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ

درزمین است | وهرآینه ماحکم داده بودیم | آنهارا که | داده شده بود | کتاب | پیش ازشما

خداوند است، و قبل از شما به کسانیکه کتاب داده شده بود ایشان را هم هدایت کرده بودیم و

وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ ۭ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا

وشمارا | که بترسید | ازخدا | واگرشماانکارکنید | پس هرآینه | خداراست | آنچه

بشما هم هدایت میکنیم که از خدا بترسید و اگر شما قبول نه میدارید (پس نه دارید) چیزیکه در آسمانها

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِيًّا حَمِيْدًا ﴿۱۳۱﴾

درآسمانهااست | وآنچه | درزمین است | وهست | خدا | بی نیاز | ستایش شده

و زمین است همه خدا را است و خداوند بی نیاز است و لائق ستایش است

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ

ومرخداراست | آنچه درآسمانهااست | وآنچه درزمین است | وکافی است | الله

و چیزیکه در آسمانها و زمین است همه خدا راست و خداوند تنها کارساز

وَكِيْلًا ﴿۱۳۲﴾ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَاْتِ بِاٰخَرِيْنَ ۭ

کارساز | اگربخواهد خدا | میبرد شمارا | ای مردم | ومی آرد | دیگران را

کافی است ای مردم! اگر خدا بخواهد شمارا فنا میکند و مردم دیگری را می آرد

وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰي ذٰلِكَ قَدِيْرًا ﴿۱۳۳﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا

وهست | خدا | براین (سخن) | قادر | هرکه میخواهد | ثواب | دنیا

و خدا بر هر چیز قادر است، کسیکه تنها اجر دنیا بخواهد پس (اورا معلوم باشد که)

فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًۢا بَصِيْرًا ﴿۱۳۴﴾

پس نزدخدااست | ثواب | دنیا | وآخرت | وهست خدا | شنوا | دانا

نزد خدا اجر و ثواب دنیا و آخرت موجود است خدا شنوا و بینا است

ع ۱۹ ۸ ۱۶

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاۗءَ لِلّٰهِ

ای مؤمنان! | باشید شما قائم | به انصاف | گواهی دهندگان | برای خدا

ای مؤمنان! به انصاف قائم باشید و برای خدا گواهی دهید

وَلَوْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ ۚ اِنْ يَّكُنْ غَنِيًّا

اگرچہ آن گواهی بہ ضرر شما باشد | یا بہ ضد والدین | یا نزدیکان | اگر باشد تو انگر

اگرچہ (این گواهی) خلاف نفسهای شما، و یا والدین و یا خویشاوندان شما باشد اگر او غنی باشد

اَوْ فَقِيْرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا ۣ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُوْا ۚ

یا محتاج | پس خدا | مهربان تر است بر آنها | پس پیروی مکنید | خواهش نفس را | که روی بگردانید از عدل

یا فقیر، در هر حالت خداوند از شما زیاد خیر خواه است از آنها، پس از پیروی نفس خود دست خود را از عدل

وَاِنْ تَلْوٗٓا اَوْ تُعْرِضُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿۱۳۵﴾

واگر بیان غلط کنید | یا | روی بگردانید | پس هر آینه | خدا | هست بہ آنچہ میکنید باخبر

باز نه دارید، و اگر زبانهای خود را تغییر دهید و یا (از گواهی در عقب شوید) پس خداوند از کارهای شما خوب باخبر است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ

ای | مؤمنان | ایمان بیارید | بہ خدا | وبہ رسول او | وبر آن کتابی کہ

ای مؤمنان! ایمان آرید برخدا و به رسول او و به کتاب او آنکه او

نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۭ وَمَنْ

نازل کرد | بہ رسول خود | وبہ کتابی کہ | نازل کرد | پیش | وکسیکہ

بر رسول خود فرستاد و برآن کتاب که او قبل از آن نازل کرده بود کسیکه

يَّكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰۗىِٕكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

انکار کند | بہ خدا | وبہ فرشتگان او | وبہ کتابهایش | وبہ پیغمبرانش | وبہ روز آخرت

از خدا، و از فرشتگان، و از کتابهای او و از رسولان او و از روز قیامت انکار کند

فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًۢا بَعِيْدًا ﴿۱۳۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ

پس بہ تحقیق گمراه شد | بہ گمراهی دور | هر آینه | کسانیکه | ایمان آوردند | باز | انکار کردند | باز

هر آینه او (از راه حق) بسیار دور افتید هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، باز کافر شدند باز

اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ

ایمان اوردند | باز | انکار کردند | باز | زیاد شدند | در کفر | هرگز خدا ایشان را بخشش نمیکند

ایمان آوردند، باز کافر شدند باز در کفر زیاد رفتند خداوند هیچ وقت ایشان را معاف نه میکند

وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيْلًا ﴿۱۳۷﴾ بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا

ونه راه نماید ایشان را | راه | مژده ده | منافقان را | کہ ایشان را است | عذاب

و نه به آنها راه مستقیم مینماید، منافقان را مژده ده که ایشان را عذاب درد ناک مقرر

اَلِيْمَۨا ﴿۱۳۸﴾ الَّذِيْنَ يَتَّخِذُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَاۗءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ

دردناک | آنانیکه | می گیرند | کافران را | دوست | غیر از | مسلمانان

است آن منافقین که مسلمانها را ترک کردند و با کافران تعلقات دوستی دارند

اَيَبْتَغُوْنَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ﴿۱۳۹﴾ وَقَدْ نَزَّلَ

آیا ایشان می خواهند | نزد شان | عزت را | پس هر آینه | عزت | برای خدا است همه | وهر آینه او نازل کرده است

آیا ایشان از کافران عزت میخواهند؟ پس هر آینه هر قسم عزت نزد خدا است

عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا

برشما | درکتاب | که هرگاه | بشنوید شما | آیاتهای خدارا | که انکار کرده میشود برآن

و بشما در کتاب (قرآن) این حکم آمده است که در جایکه شنیدید که از آیاتهای خدا انکار کرده میشود

وَيُسْتَهْزَاُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا

واستهزاء میشود | پس نه | نشینید شما | باایشان | تا آنکه | ایشان مشغول شوند

و استهزاء میشود پس نزد آنها نیشنید تا وقتیکه آنها در سخن دیگری

فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖٓ اِنَّكُمْ اِذًا مِّثْلُهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ

درسخن غیراز آن | (ورنه) شما هم | درآن وقت مثل آنها میشوید | هرآینه | خدا | جمع کننده است

مشغول نشوند، اگر شما چنین کردید مثل آنها میشوید، یقین بدارید که خداوند متعال

الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْكٰفِرِيْنَ فِيْ جَهَنَّمَ جَمِيْعَۨا ﴿۱۴۰﴾ الَّذِيْنَ

منافقان | وکافران را | دردوزخ | همه | آن منافقان

منافقان و کافران را در دوزخ یک جای میکند ایشان دربارهٔ شما

يَتَرَبَّصُوْنَ بِكُمْ ۚ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللّٰهِ قَالُوْٓا

که انتظار میکنند به شما | پس اگر | باشد شمارا | فتح | از جانب خدا | گویند

منتظر حالات هستند، پس اگر خدا شمارا فائده نصیب کند، میگویند که چرا

اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۖ وَاِنْ كَانَ لِلْكٰفِرِيْنَ نَصِيْبٌ ۙ قَالُوْٓا

آیا نبودیم باشما | واگر باشد | کافران را | حصه یافائده | پس گویند

ما با شما نبودیم، و اگر به کافران کدام حصه نصیب شود پس ایشان به (کافران میگویند)

اَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ فَاللّٰهُ

آیا ما غالب نه شده بودیم | برشما | وبازنداشتیم شمارا | ازمسلمانان | پس خدا

آیا ما بر شما غالب شده نه میبودیم؟ با این هم ما شمارا از مومنان نجات دادیم پس خداوند

يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَلَنْ يَّجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكٰفِرِيْنَ

فیصله میکند | درمیان شما | روز قیامت | وهرگز ندهد | خدا | کافران را

روز قیامت درمیان شما فیصله میکند و هیچ وقت هم الله تعالیٰ در مقابله مسلمانها

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ سَبِيْلًا ﴿۱۴۱﴾ ع اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَهُوَ ع ۲۰ ۱۷

برمسلمانان | راغلبه | هرآینه | منافقان | فریب میدهند | خدارا | واو

کافران را غلبه نه میدهد، منافقان (در فکر خود) خدارا فریب میدهند حال آنکه خدا

خَادِعُهُمْ ۚ وَاِذَا قَامُوْٓا اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوْا كُسَالٰى ۙ

سزاء فریب میدهد ایشان را | ووقتیکه | برخیزند | بسوی نماز | برخیزند | به سستی

ایشان را در فریب انداخته اند و هنگامیکه بر نماز برخیزند پس بردل شکسته برپا میکند و به مردم

يُرَآءُوْنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ اِلَّا قَلِيْلًا ۙ﴿۱۴۲﴾ مُّذَبْذَبِيْنَ

می نمایند (عبادت) | بمردمان | ویادنه میکنند | خدارا | مگراندکی | ایشان متردداند

مینمایند و خدا را بسیار کم یاد میکنند درمیان کفر و اسلام

بَيْنَ ذٰلِكَ ۖ لَآ اِلٰى هٰٓؤُلَآءِ وَلَآ اِلٰى هٰٓؤُلَآءِ ۭ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ

میان این وآن | نه به این طرف اند | ونه | به آن طرف | وکسیکه | گمراه کند خدا

مذبذب هستند نه (بسوی مسلمانها هستند و نه به سوئی کافران و کسی را که خداوند بی راه کند

فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ﴿۱۴۳﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا

پس هرگز نیابی | اورا | هیچ راهی | ای مؤمنان! | مگیرید

هیچ وقت نه یابی اورا راه درست ای مؤمنان! غیر از مسلمانها

الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَجْعَلُوْا

کافران را | دوستها | غیراز | مسلمانان | آیا میخواهید | که بگردانید

با کافران دوستی نکنید آیا شما میخواهید که بر خلاف نفس خود

لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿۱۴۴﴾ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ فِي الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ

بخدا | برخود | دلیل آشکارا | هرآینه | منافقان | درطبقه بسیارزیرین اند

حجت آشکارا خداوند قائم کنید یقین کنید که منافقان در طبقه بسیار زیرین میباشند

مِنَ النَّارِ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيْرًا ۙ﴿۱۴۵﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا وَاَصْلَحُوْا

ازدوزخ | وهرگزنمی یابی | بایشان | مددگاری | مگرآنانیکه | توبه کردند | واصلاح کردند

و تو هیچ وقتی ایشان را مددگار نه یابی البته کسانیکه رجوع کنند و کارهای خود را درست کنند

وَاعْتَصَمُوْا بِاللّٰهِ وَاَخْلَصُوْا دِيْنَهُمْ لِلّٰهِ فَاُولٰۗىِٕكَ مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ

واستوارگرفتند | الله | وخالص کنند | دین شان را | برای خدا | پس آن گروه | بامسلمانانند

و احکام خداوند را استواری گرفتند و دین خود را خالص برای خداوند کنند پس این مردم با مؤمنان میباشند

وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۱۴۶﴾ مَا يَفْعَلُ اللّٰهُ

وزود میدهد | الله | مسلمانان را | ثواب بزرگ | چه میکند | خدا

و زود است که خداوند مؤمنان را ثواب بزرگ دهد خداوند چه میکند

بِعَذَابِكُمْ اِنْ شَكَرْتُمْ وَاٰمَنْتُمْ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ شَاكِرًا عَلِيْمًا ﴿۱۴۷﴾

به عذاب دادن شما | اگرشکرکنید شما | وایمان بیارید | وهست | خدا | قدردان | دانا

که شمارا عذاب دهد اگر شما شکر کنید و به راه ایمان قائم باشید و خداوند قدردان دانا است

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ ظُلِمَ ؕ

دوست نه میدارد | خدا | آشکار کردن سخن | بربدی | سخن | مگر کسیکه | بروی ستم شد

خداوند(ج) دوست نه میدارد که کسی بربدی دهان خود را باز کند، مگر بر کسیکه تجاوز شده باشد

وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿١٤٨﴾ اِنْ تُبْدُوْا خَيْرًا اَوْ تُخْفُوْهُ اَوْ تَعْفُوْا

وهست خدا | شنوا | دانا | اگر شما آشکارا میکنید | نیکی | ویا پنهان دارید | ویا شما عفو میکنید

و خداوند هر چیزی را میشنود و به هر چیز دانا است اگر شما آشکارا نیکی کنید و یا پنهان و یا اگر بدی مردم را

عَنْ سُوْٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿١٤٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ

ازبدی | پس هر آینه | خدا | هست عفو کننده | توانا | هر آینه | آنانیکه | انکار میکنند

معاف میکنید، پس خدا عفو کننده است و به هر چیز توانا است، هر آینه آنانیکه از خدا و از رسولان

بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّفَرِّقُوْا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِهٖ

به خدا | ورسولان اش | وایشان میخواهند | که تفریق کنند | میان | خدا ورسولان اش

او انکار میکنند، و میخواهند که میان خدا و رسولان اش تفریق کنند

وَيَقُوْلُوْنَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَّنَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۙ وَّيُرِيْدُوْنَ

ومیگویند | ما ایمان می آریم | به بعضی | وانکار میکنیم | به بعضی | وایشان میخواهند

و میگویند برخی راقبول میداریم و بعضی را را قبول نه میکنیم و میخواهند که

اَنْ يَّتَّخِذُوْا بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ۙ ﴿١٥٠﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ حَقًّا ۚ

که بگیرند | میان این | راهی | آن گروه | ایشانند کافران به حقیقت

میان کفر و ایمان راهی بگیرند، هم این مردم کافران پخته اند

وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ

وما آماده کرده ایم | برای کافران عذاب | ذلت کننده | وکسانیکه | ایمان آوردند | به خدا

و ما کافران را عذاب ذلت دهنده آماده کرده ایم و کسیکه به خدا و به پیغمبران اش ایمان آرد

وَرُسُلِهٖ وَلَمْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ اُولٰٓئِكَ سَوْفَ

وبه رسولان اش | وتفرقه نکردند | میان هیچ یک از ایشان | این گروه | زود است

و درمیان آنها فرق نه می آرند ایشان را خداوند بدله هاى آنها

يُؤْتِيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٥٢﴾ ع يَسْـَٔلُكَ ١١ ٢١

میدهد ایشان را | ثواب ایشان | وهست خدا | بخشنده | مهربان | می پرسند ترا

پوره پوره میدهد و خداوند بخشش ده مهربان است این اهل کتاب امروز

اَهْلُ الْكِتٰبِ اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتٰبًا مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَاَلُوْا

اهل کتاب | که فرود آرتو | برایشان | کتاب | از آسمان | به تحقیق پرسیدند آنها

از تو می پرسند که تو از آسمان بالای آنها یک کتاب فرود آر ایشان از موسی

مُوْسٰٓى اَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوْٓا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ

ازموسیٰ | بزرگتر ازاین | پس گفتند | بنما بما | خدا | آشکارا | پس گرفت ایشان را

بزرگتر از این پرسیده بودند به او گفته بودند که بنما بما خدا آشکارا بسبب این سرکشی

الصّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا

صاعقه | بسبب ظلم ایشان | باز گرفتند آنها | گوساله را | بعداز آنکه

بالای ایشان صاعقه فرود آمد باز ایشان گوساله راهم معبود گرفتند بعد از آن هم که به آنها

جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذٰلِكَ ۚ وَاٰتَيْنَا مُوْسٰى

آمد به آنها | دلائل آشکارا | باز معاف کردیم ما | ازاین گناه شان | وداديم ما | موسیٰ را

دلائل آشکارا آمد باز هم ما ایشان را این جرم ایشان معاف کردیم و ما موسی را

سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّوْرَ بِمِيْثَاقِهِمْ

غلبه | آشکارا | وبرداشتیم ما | بالای شان | طوررا | برای گرفتن اقرار از آنها

غلبه آشکارا دادیم و برای گرفتن اقرار از آنها ما بالای ایشان کوه طور بر داشتیم

وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوْا

وگفتیم ما ایشان را | درآئید | به دروازه | سجده کنان | وگفتیم ما | ایشان را | تجاوز مکنید

و حکم دادیم که درآئید به دروازه شهر درحالت عاجزی و سجده کنان و این حکم دادیم که به روز

فِي السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿١٥٤﴾ فَبِمَا

درروز شنبه | وگرفتیم ما | ازایشان | پیمانی | استوار | پس به این سبب

سبت (شنبه) از حد مگزرید و از آنها وعدهٔ پخته گرفتیم آخر بسبب

نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْۢبِيَآءَ

که شکست آنها | عهد خود | وانکار ایشان | به آیاتهای خدا | وبسبب کشتن آنها پیغمبران را

شکستن وعدهٔ و بسبب انکار ایشان از آیات خداوند و بسبب کشتن پیغمبران را بناحق

بِغَيْرِ حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ۭ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا

بناحق | وبسبب سخن آنها که | دلهای ما | درپرده است | بلکه | مهر نهاد | خدا | برآن

و بسبب این سخن آنها که دلهای ما درپرده است نه بلکه بسبب کفر آنها خداوند بالای آنها مهر

بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥٥﴾ وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ

به سبب کفر آنها | پس ایمان نمی آرند | مگر | اندکی | وبسبب کفر ایشان | وگفتار ایشان

نهاد پس غیر از چند نفر دیگران ایمان نیاوردند و باز ایشان در کفر پیش رفتند و بر

عَلٰي مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيْمًا ﴿١٥٦﴾ وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا

برمریم | تهمت بزرگ را | وبسبب گفتار ایشان که | ما | کشته ایم

بی بی مریم بهتان بزرگ بستند و خود آنها گفتند که ما مسیح پسر مریم

الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ

مسیح | عیسیٰ | پسر | مریم را | رسول خدا | ونہ کشتہ اند ایشان اورا

عیسیٰ کہ رسول خدا است کشتہ ایم و حال آنکہ نہ کشتہ بودند و نہ

وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ

ونہ | بدار کشیدند آنہا اورا | لیکن | مشتبہ شد برایشان | وھر آینہ | کسانیکہ | اختلاف کردند | در آن

بہ دار کشیدہ بودند، بلکہ در شک شدہ بودند و ھر آینہ آنانیکہ در این بارہ اختلاف کردند

لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ

درشک | از آن | نیست ایشان را | بہ وی | از دانش | مگر | پیروی | گمان

ھر آینہ آنہا در شک بودند، ایشان را بہ اصل معاملہ ھیچ دانش نیست مگر پیروی گمان میکنند

وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ

وایشان نکشتند اورا | بہ یقین | بلکہ برداشت اورا | خدا | بسوی خود | وھست | خدا

و ایشان یقیناً عیسیٰ را نہ کشتہ بودند بلکہ اورا خدا بسوی خود برداشتہ بود و خداوند برھر کسی

عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ

غالب | باحکمت | ونیست ھیچ یکی از | اھل | کتاب | مگر | ھر آینہ ایمان می آرد

غالب و توانا است، و در اھل کتاب ھیچ کسی باقی نمی ماند مگر اینکہ پیش از مرگ اش

بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

بہ او | قبل از مرگ اش | وروز قیامت | میباشد او | برایشان | گواہ

بہ او ایمان می آرد، و روز قیامت او بر آنہا گواھی میدھد

فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ

پس بہ سبب ظلم از آن مردم | کہ یہود اند | حرام گردانیدیم | برایشان | چیز ھای پاکیزہ (برخی)

باز بسبب ظلم یہود ما برآنہا چیز ھای پاک ھم برآنہا حرام گردانیدیم کہ پیش

أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾

کہ حلال بود | ایشان را | وبسبب منع ایشان | از راہ خدا | مردم بسیار

برای ایشان حلال بود و بہ این سبب ھم کہ آنہا بسیاری از مردمان از راہ خدا باز میداشتند

وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ

وبسبب گرفتن ایشان سود را | وحال آنکہ آنہا منع شدہ بودند | از آن | ومیخورند | مالھای مردم را

و بہ این سبب کہ آنہا سود میخورند، و حال آنکہ آنہا از سود گرفتن منع شدہ بودند، و بہ این بسبب

بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾

بناحق | وھیا کردہ ایم | بہ کافران | از ایشان | عذاب | دردناک

مالھای مردم را میخورند بناحق و مادر ایشان کافران را عذاب دردناک تیار کردہ ایم

لٰكِنِ الرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُوْنَ يُؤْمِنُوْنَ

لیکن | ثابت قدمان | درعلم | ازایشان | ومومنان | ایمان می آرند

مگر در ایشان کسیکه از آنها ثابت قدمان هستند و ایمان دار هستند ایشان این کتاب را هم قبول میدارند

بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيْمِيْنَ

به آنچه | فرودآورده شده | بسوی تو | وبرآن چه نازل شد | پیش ازتو | وبرپادارندگان

که بتو نازل شده است و برآن که نازل شده پیش از تو و بر پا میدارند نماز را

الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ

نمازرا | ومیدهند | زکواة را | وایمان میدارند | به خدا | وبه روز آخرت

و میدهند زکوة را و بر خدا و به روز آخرت یقین دارند

ع ١٠ ٢٢ ٢ اُولٰٓئِكَ سَنُؤْتِيْهِمْ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١٦٢﴾ اِنَّآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ

این مردم اند | زوداست که میدهیم ایشان را | ثواب | بزرگ | هرآینه ما | وحی کردیم | بسوی تو

ایشان همان مردم اند که زود است که به آنها اجر بزرگ میدهیم ای پیغمبر! ما بتو همان قسم وحی

كَمَآ اَوْحَيْنَآ اِلٰى نُوْحٍ وَّالنَّبِيّٖنَ مِنْۢ بَعْدِهٖ ۚ وَ

چنانچه | وحی فرستادیم | بسوی نوح | وپیغمبرانیکه | بعدازوی بودند | و

کردیم چنانچه نوح علیه السلام را و بعد از آن به پیغمبران دیگران فرستاده بودیم و

اَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ

وحی فرستادیم | بسوی ابراهیم | واسماعیل | واسحاق | ویعقوب

ما وحی فرستادیم ابراهیم، اسماعیل، اسحٰق، یعقوب علیه السلام

وَالْاَسْبَاطِ وَعِيْسٰى وَاَيُّوْبَ وَيُوْنُسَ وَ هٰرُوْنَ وَسُلَيْمٰنَ ۚ

واولاداو | وعیسیٰ | وایوب | ویونس | و | هارون | وسلیمان علیهم السلام

و به اولاد او، عیسی، ایوب، یونس، هارون و سلیمان علیهم السلام را

وَاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ﴿١٦٣﴾ ۚ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنٰهُمْ عَلَيْكَ

وداده بودیم ما | داؤدرا | زبور | وپیغمبران | که قصه های ایشان رابیان کردیم | ترا

و به داؤد کتاب زبور دادیم و کدام رسولان را که ما فرستاده ایم که ذکر آنها به تو قبلا

مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ؕ وَكَلَّمَ اللّٰهُ

قبل ازاین | وپیغمبران که | بیان نکردیم قصه های ایشان | بتو | وسخن گفت | خدا

کرده ایم، و کدام رسولان که ذکر آنها بتو تا هنوز نه کرده ایم و خدا

مُوْسٰى تَكْلِيْمًا ﴿١٦٤﴾ ۚ رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ لِئَلَّا يَكُوْنَ

باموسیٰ | به سخن گفتن | فرستادیم مارسولان | مژده دهنده | وترساننده | تانباشد

با موسی کلام کرده بود این هم پیغمبران نیکو کاران را بشارت دهنده و برای بدان بیم دهنده بودند که

لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ الرُّسُلِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا

مردم را | برخدا | کدام حجت | بعد | از رسولان | وهست خدا | غالب

بعد از آمدن پیغمبران به مردم در مقابله خدا کدام عذر باقي نماند۔ و خداوند غالب و دانا

حَكِيْمًا ﴿١٦٥﴾ لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَآ اَنْزَلَ اِلَيْكَ اَنْزَلَهٗ

باحکمت | لیکن | الله | گواهی میدهد | به آنچه | فرو فرستاده | بسوی تو | فرستاده آن را

است (لیکن اگر آنها قبول نمیدارند چه است) خداوند بر این سخن گواه است که بتو کدام احکام فرستاده است

بِعِلْمِهٖ ۚ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَشْهَدُوْنَ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ؕ ﴿١٦٦﴾

بعلم خود | وفرشتگان هم | گواهی میدهند | وکافی است | خدا | گواه

آن را بعلم کامل خود فرستاده است، و فرشتگان هم بر این گواه است، و تنها یگانه خدا گواه کافي است

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوْا

هرآینه | کسانیکه | کافرشدند | وبازداشتند مردم را | ازراه خدا | به تحقیق | گمراه شدند

هر آینه آنانیکه کافر شدند و باز داشتند مردم را از راه خدا ایشان از راه راست بسیار

ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿١٦٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَظَلَمُوْا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ

به گمراهی دور (از حق) | هرآینه | کسانیکه | کفرکردند | وستم کردند | نیست چنین که خدا

دور افتیدند۔ هر آینه آنانیکه انکار کردند و ستم کردند خداوند هیچ وقت هم

لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيْقًا ﴿١٦٨﴾ اِلَّا طَرِيْقَ جَهَنَّمَ

که بیامرزد | ایشان را | ونه | مینماید ایشان را | راه (راست) | مگر | راه | دوزخ

ایشان را نه می بخشد، و به ایشان هیچ راه نه مینماید غیر از راه دوزخ

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿١٦٩﴾

جاویداند در آن | همیشه | وهست این کار | برخدا | آسان

که درآن جاوید میباشند (و این سزا) دادن برخدا آسان است۔

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الرَّسُوْلُ بِالْحَقِّ مِنْ رَّبِّكُمْ

ای مردم! | آمده بشما | پیغمبر | به حق | از جانب پروردگارتان

ای مردم! بشما پیغمبر از جانب خدا تعلیم حق آورده است پس برآن یقین کنید

فَاٰمِنُوْا خَيْرًا لَّكُمْ ؕ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا

پس ایمان بیارید | که بهتر است | بشما | واگر | شما انکار کنید | پس هرآینه خدا راست | آنچه

زیرا که درآن خیر شما است و اگر انکار کنید پس چیزی که در آسمانها و زمین است

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١٧٠﴾

درآسمانها | وزمین است | وهست | خدا | دانا | باحکمت

هم آن مر خدا را است و خداوند بر هر چیز دانا و با حکمت است

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ وَلَا تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ

ای اهل کتاب! | از حد مگذرید | در دین تان | و مگوئید | بر خدا

ای اهل کتاب در دین خود از حد مگزرید و مگوئید بر خدا مگر حق

اِلَّا الْحَقَّ ؕ اِنَّمَا الْمَسِيْحُ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُوْلُ اللّٰهِ

مگر | حق | هرآینه | مسیح | عیسی | پسر | مریم | رسول خدا است

حقیقت این است که عیسیٰ پسر مریم غیر ازین هیچ نبود مگر رسول خدا بود۔

وَكَلِمَتُهٗ ۚ اَلْقٰىهَآ اِلٰى مَرْيَمَ وَرُوْحٌ مِّنْهُ ۡ فَاٰمِنُوْا

وکلام اوست | که افگنده بود آن | بسوی مریم | و یک روح است | ازطرف او | پس ایمان بیارید

و آن کلمه او است که او بسوی مریم فرستاد و از جانب خدا یک روح بود پس بر خدا و

بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚۖ وَلَا تَقُوْلُوْا ثَلٰثَةٌ ؕ اِنْتَهُوْا خَيْرًا

به خدا | و به پیغمبران اش | و مگوئید | که آنها سه است | منع شوید از آن | این بهتر است

رسولان اش ایمان بیارید و مگوئید که آن سه است منع شوید در همین خیر

لَّكُمْ ؕ اِنَّمَا اللّٰهُ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ سُبْحٰنَهٗٓ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗ

شمارا | هرآینه را | معبود یگان است | پاکی است اورا | از این که | باشد | اورا

شما است، خدا تنها معبود یگانه است خداوند از این پاک است که اورا پسر

وَلَدٌ ۘ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ

اولاد | اوراست | آنچه | درآسمانها است | وآنچه | درزمین است

باشد مرخدا راست آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است و برای حفظ آنها

وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿١٧١﴾ لَنْ يَّسْتَنْكِفَ الْمَسِيْحُ اَنْ يَّكُوْنَ

وکافی است | الله | کارساز | هرگز شرم نه میکند | مسیح | از این که باشد او

تنها کافي است مسیح (عیسیٰ) هرگز شرم نه میدارد که اورا بنده خدا

عَبْدًا لِّلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُوْنَ ؕ وَمَنْ يَّسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهٖ

بنده | از خدا | ونه فرشتگان | که مقرب اند | وکسیکه شرم میکند | از بندگی او

گفته شود و نه فرشتگان مقرب درآن کدام شرم میکند، و کسیکه عبادت خدا را شرم میدارد

وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ اِلَيْهِ جَمِيْعًا ﴿١٧٢﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

وتکبر میکند | پس او جمع میکند ایشان را بسوی خود | همه را | پس کسانیکه | ایمان آوردند

و تکبر میکند پس خداوند هم آنها را روز قیامت بسوی خود جمع میکند آنانیکه ایمان آوردند و

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ

وعمل کردند | نیک | پس پوره میدهد ایشان را | اجر آنها | وزیاد میدهد ایشان را | از فضل خود

کارهای شائسته کرده باشند پس خداوند به ایشان اجر کامل میدهد۔ و از فضل خود زیاد هم میدهد

وَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْتَنْكَفُوْا وَاسْتَكْبَرُوْا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ

ولیکن | آنانیکه | شرم کردند | وغرور کردند | پس او عذاب میدهد ایشان را | عذاب | دردناک

و کسیکه در بندگی خدا شرم کرده باشد و تکبر کرده باشد پس به آنها عذاب دردناک میدهد

وَّلَا يَجِدُوْنَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٧٣﴾

ونه یابند ایشان | برای خود | سوای خدا | کدام دوست | ونه مددگار

و غیر از خدا برای خود هیچ کسی دوست و نه مددگار یا بد

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَآ

ای مردم! | آمده بشما | دلیل | از جانب رب شما | وما نازل کردیم

ای مردم! بشما از جانب خدا دلیل روشن آمده است و روشنی صفا و راه نما

اِلَيْكُمْ نُوْرًا مُّبِيْنًا ﴿١٧٤﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا

بشما | نور | آشکارا | لیکن | کسانیکه | ایمان آوردند | به خدا | واستوار گرفتند

فرستاده ایم پس آن مردم که بخدا ایمان بیارند و اسلام را

بِهٖ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِيْ رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ ۙ وَّيَهْدِيْهِمْ اِلَيْهِ

آن | پس زود او داخل میکند ایشان را | در رحمت خود | و در فضل | و می نماید ایشان را | بسوی خود

به استواری گرفتند پس خداوند ایشان را به زودی در فضل و رحمت خود داخل میکند و آنها را به طرف خود

صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿١٧٥﴾ ؕ يَسْتَفْتُوْنَكَ ؕ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ

راه | مستقیم | حکم فتوی میخواهند از تو | بگو | خدا | به شما حکم میدهد

راه مستقیم بنماید ای نبی! مردم از تو دربارهٔ کلاله می پرسند به آنها بگو که خدا دربارهٔ کلاله

فِي الْكَلٰلَةِ ؕ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَهٗٓ اُخْتٌ

دربارهٔ کلاله | اگر مردی | بمیرد | که نیست او را | اولاد | و باشد او را | خواهر اش

حکم میدهد اگر کسی بمیرد و اورا اولاد نباشد و نه اورا پدر و جد باشد و اورا خواهری باشد۔

فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ اِنْ لَّمْ يَكُنْ

پس خواهر اش را است | نیمه | آنچه گذاشته | واو خود اش | از آن خواهر میراث میگیرد | اگر نباشد

پس مرده که چیزی گذاشته باشد پس نصف آن به خواهر اش میباشد (و اگر خواهر اش بمیرد) و اورا اولاد نباشد پس برادر اش

لَّهَا وَلَدٌ ؕ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ مِمَّا

اورا اولاد | پس اگر | خواهران | دو باشند | پس هر دو آنها را است | دو حصه در سه | از آن چیز

مالک هم مال او میباشد باز اگر خواهران دو باشد و یا زیاد از این پس آنها از هم ترکه در سه

تَرَكَ ؕ وَاِنْ كَانُوْٓا اِخْوَةً رِّجَالًا وَّنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ

که گذاشته | واگر | باشند (ورثه) | بسیاری برادران خواهران | مردان | وزنان | پس مرد را است | برابر | نصیب

دو حصه میگیرند و اگر چند نفر برادران و خواهران ورثه شوند پس حصهٔ یک مرد برابر دو زنانه است

ع ٢٤ ٥ ٢٤ الْاُنْثَيَيْنِ ۭ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّوْا ۭ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٧٦﴾

دوزن | بیان میکند خدا | بشما | کہ گمراہ نشوید | وخدا بہ ھر چیز دانا است

خداوند بشما احکام خود بخاطر این واضح میکند کہ از راہ بی راہ نشوید و خداوند متعال بر ھر چیزی خوب دانا ست!

سُوْرَةُ الْمَآئِدَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّ عِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوْعًا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورۂ مائدہ مدنی است و آن | آغاز میکنم بنام اللہ کہ بسیار مھربان ونہایت بارحم است | ١٢٠ ایات و ١٦ رکوع دارد

آغاز میکنم بنام خدا کہ نہایت مھربان بارحم است

الجزء الثانی ٦

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَوْفُوْا بِالْعُقُوْدِ ۭ اُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيْمَةُ

ای مؤمنان! | وفا کنید | بہ عھدھا | حلال گردانیدہ شدہ | برای شما | چارپایان

ای مؤمنان بر عھد ھای خود وفا کنید برای شما حیوانات مواشی حلال کردہ شدہ است

الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ

مواشی | غیراز آنکہ | خواندہ خواھد شد | برشما | نہ حلال دارندہ | شکار

مگر آنکہ بیان آن آمدني است و شکار برای خود حلال مکنید وقتیکہ در حالت احرام

وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيْدُ ﴿١﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

کہ شما در حالت احرام ھستید | ھرآینہ | اللہ | حکم میکند | آنچہ میخواھد | ای | مؤمنان!

باشید، ھر آینہ خدا کہ چیزی بخواھد آن را میکند ای مؤمنان!

لَا تُحِلُّوْا شَعَاۗىِٕرَ اللّٰهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا

بی عزتی مکنید | ازنشان ھای خدا | ونہ | ماہ | عزت | ونہ | حیوان قربانی | ونہ

بی عزتی شعائر اللہ مکنید، و نہ ماہ ھای عزت و نہ حیوانات کہ در حرم قربانی میشود

الْقَلَاۗىِٕدَ وَلَآ اٰۗمِّيْنَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا

حیوان قلادہ دار | ونہ | آیندگان | بیت اللہ | حرم کعبہ | آنہا میخواھند | فضل

و نہ آن حیوانات نذر شدہ کہ در گردن آنہا قلادہ میباشد و نہ بہ عازمین بیت اللہ آنانیکہ از رب خود

مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ۭ وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوْا ۭ وَلَا

ازرب خود | ورضامندی | وھنگامیکہ | ازاحرام برآئید | پس شکار کنید | و

کہ فضل و رضامندی خدا را میخواھند، و ھنگامیکہ از حالت احرام خارج شوید باز میتوانید کہ شکار کنید

يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

باعث نکند شمارا | دشمنی | یک قوم | بسبب اینکہ ایشان منع کردہ باشند شمارا | ازمسجد حرام

و یاد داشتہ باشید یک گروھی کہ شمارا از بیت اللہ باز داشتہ بودند دشمنی با آنہا شمارا باعث این نگرداند کہ

اَنْ تَعْتَدُوْا ۘ وَتَعَاوَنُوْا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ۠

براین کہ شما تجاوز کنید | ومدد کنید ھمدیگررا | برنیکوکاری | وبہ پرھیزگاری

کہ تجاوز کنید و در کارھای خیر و نیکی با ھمدیگران امداد کنید

وقف لازم

وَلَا تَعَاوَنُوْا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ

ومدد مکنید همدیگررا | برگناه | وظلم | وبترسید | ازخدا

و درکارهای گناه و سرکشی همراه هیچ کسی تعاون مکنید و از خدا بترسید

اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝٢ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ

هرآینه خدا | سخت عذاب دهنده است | حرام گردانیده شده | برشما | حیوان مرده | وخون

هر آینه خدا در عذاب دادن سخت است بالای شما حرام گردانیده شده مردار و خون

وَلَحْمُ الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ وَالْمُنْخَنِقَةُ

وگوشت | خوک | وآنچه | یادکرده شده باشد برآن نام غیرالله | وآنچه نجغه کردن مرده باشد

و گوشت خوک و آنکه بنام غیر الله ذبح کرده شود و آنچه نجغه کردن مرده باشد

وَالْمَوْقُوْذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيْحَةُ وَمَآ اَكَلَ السَّبُعُ اِلَّا مَا

وآنچه بزدن مرده باشد | وآنچه ازبلندی افتاده مرده باشد | وآنچه بشاخ زدن مرده باشد | وآنچه راخورده باشد | درنده | مگر | آنچه

و آنچه از زدن مرده باشد و آنچه از بلندی افتاده و مرده باشد و آنچه بشاخ زدن مرده باشد و آنکه درنده خورده باشد۔ غیر

ذَكَّيْتُمْ ۟ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوْا

شما ذبح کردید | وآنچه | ذبح کرده باشد | به قربانگاه غیرالله | واینکه شما تقسیم کنید (گوشت)

از اینکه شما آن را زنده یابنده باشید و حلال کرده باشید و آنچه بر بت خانه ها ذبح شده باشد و آنچه به تیرهای قمار تقسیم کرده باشد

بِالْاَزْلَامِ ؕ ذٰلِكُمْ فِسْقٌ ؕ اَلْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

به تیرهای جواری | این برای شما | گناه شدید است | امروز | ناامید شدند | مردم کافران

این همه کارهای گناه است امروز کافران از تباهی دین شما کاملاً

مِنْ دِيْنِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ؕ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ

ازدین شما | پس | مترسید ازایشان | وبترسید ازمن | امروز | کامل کردم

مایوس شدند پس از آنها مترسید و از من بترسید امروز ما دین شما برای

لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ وَرَضِيْتُ

برای شما | دین شما | وماپوره کردم | برشما | نعمت خود | و | پسندیدم

شما کامل کردم و نعمتهای خود بالای شما پوره کردم و اسلام را برای شما

لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا ؕ فَمَنِ اضْطُرَّ فِيْ مَخْمَصَةٍ

برای شما | اسلام رادین | پس کسیکه | مجبورشد | درگرسنگی

دین پسندیدم پس کسیکه از گرسنگی مجبور شود

غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّاِثْمٍ ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٣

غیرمائل | بگناه | پس هرآینه | خدا | بخشنده | مهربان است

و او بطرف گناه مائل نباشد (و چیزی حرام بخورد) خداوند(ج) بخشنده و مهربان است

يَسْـَٔلُوْنَكَ مَاذَآ اُحِلَّ لَهُمْ ۭ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ

می پرسندترا | کہ چہ چیز | حلال کردہ شد | ایشان را | بگو | حلال کردہ شدہ | برای شما

(ای نبی!) مردم از تو می پرسند کہ چہ چیز برای شما حلال است بہ ایشان بگو کہ ھم چیزھای پاکیزہ

الطَّيِّبٰتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِّنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِيْنَ تُعَلِّمُوْنَهُنَّ

چیزھای پاکیزہ | وآنچہ | شما آموختہ باشید | از جانوران شکاری | برای انداختن شکار | کہ شما آن را تعلیم میدھید

برای شما حلال است، وکدام حیوانیکہ شما اورا تعلیم و عادت داہد باشید برای شکار و باز شما آن را برای شکار روانہ کنید وچنین تعلیم بہ او میدھید

مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ ۡ فَكُلُوْا مِمَّآ اَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ

ازآنچہ | آموختہ شمارا | خدا | پس بخورید | ازآنکہ | بگیرندآنہا | برای شما

چنان تعلیم کہ خداوند بشما دادہ است پس کدام شکاری را کہ بگیرد شما آن را خوردہ میتوانید

وَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهِ ۠ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

ویادکنید | نام خدا (درحالت فرستادن) | برآن | وبترسیدازخدا | ھرآینہ | خدا

و در وقت ارسال برآن نام خدا یاد کنید و از خدا بترسید و خداوند زود

سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝ اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبٰتُ ۭ وَطَعَامُ

زودحساب گیرندہ است | امروز | حلال کردہ شد | برای شما | چیزھای پاکیزہ | وخوراک

حساب گیرندہ است، امروز برای شما ھم چیزھای پاکیزہ حلال کردہ شد و خوراک

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ ۠ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ۡ

آن مردم | کہ دادہ شدہ بہ آنہا | کتاب | حلال است | برای شما | وخوراک شما | حلال است | برای آنہا

اھل کتاب برای شما حلال است، و خوراک شما برای آنہا حلال است

وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الْمُؤْمِنٰتِ وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

وحلال است (پاک دامنہا) | اززنان مسلمان | وزنان پاک دامن | ازآنانیکہ | دادہ شدہ ایشان را

و زنان پاک دامن مسلمانان و از آن مردم زنان پاک دامن بہ آنانیکہ پیش از

الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ مُحْصِنِيْنَ

کتاب | پیش ازشما | وقتیکہ دادہ باشید آنہارا | مھرھای ایشان | کہ نکاح کنندگان اید

شما بودند یعنی اھل کتاب (برای شما حلال است) وقتیکہ بہ آنہا مھر ایشان میدھید و شما

غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ وَلَا مُتَّخِذِيْٓ اَخْدَانٍ ۭ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِالْاِيْمَانِ

نہ زنا کنندگان باشید | ونہ | دوست گیرندگان پنہانی | وکسیکہ انکار کند | ازایمان

ارادۂ دارید درنکاح آوردن و نہ ارادہ بدکاری و نہ دوستانہ پنہان و کسیکہ از این سخنھای ایمان

فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهٗ ۠ وَھُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ ع ٥ د

پس ضائع شد | عمل او | واوست | درآخرت | اززیان کاران

انکار کند پس ھر آینہ اعمال او ضائع شد و او در آخرت در نقصان میباشد

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ

ای مؤ منان! | وقتیکه برخیزید | بسوی نماز | پس بشوئید | رویهای تان

ای مسلمانان! وقتیکه برای نماز برخیزید پس روهای خود و تا آرنجها

وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ

ودستهای خود | تا آرنجها | ومسح کنید | سرهای تان را | (وبشوئید) پاهای تان

دستهای خود بشوئید و سرهای تان را مسح کنید و تا شتالنگها

اِلَى الْكَعْبَيْنِ ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ

تا شتالنگها | واگر | هستید | درحالت جنابت | پس غسل کنید | واگر هستید شما

پاهای خود بشوئید و اگر در غسل هستید خود را خوب صفا کنید و اگر بیمار

مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ

بیمار | یا به سفر | یا بیاید | یکی | ازشما | از قضای حاجت

هستید و یا در سفر هستید و یا یک شخص در شما از جای قضاء حاجت بیاید

اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا

یاصحبت کرده باشید شما | همراه زنان | پس شما نه یابید | آب | پس قصد کنید تیمم | به خاک

و یا بازنان مباشرت کنید و آب رانمی یابید پس از خاک پاک کار بگیرید

طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ مِّنْهُ ؕ مَا يُرِيْدُ اللّٰهُ

پاک | بازمسح کنید | روهای خودرا | ودستهای خودرا | ازآن | نه میخواهد خدا

و به روی های خود و دستهای خود مسح خاک کنید خداوند نه میخواهد

لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ يُّرِيْدُ لِيُطَهِّرَكُمْ

که بگرداند | برشما | تنگی | لیکن | میخواهد او | که پاک گرداند شمارا

که بر شما تنگی آرد مگر او میخواهد که شمارا پاک گرداند

وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝٦ وَاذْكُرُوْا نِعْمَةَ

وکه کامل کند | نعمت خود | برشما | که تا شما | شکرگذار شوید | ویاد کنید | احسان

و نعمتهای خود برشما کامل کند که تا شکر ادا کنید و خداوند متعال که کدام نعمتها

اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيْثَاقَهُ الَّذِيْ وَاثَقَكُمْ بِهٖٓ ۙ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا

خدارا | برخویش | ووعده او | آنکه | باشما محکم کرده است | وقتیکه شما گفتید | شنیدیم ما

شما داده است آن را یاد داشته باشید و کدام وعده محکم که از شما گرفته است (آن را فراموش مکنید) وقتیکه شما گفتید که ما

وَاَطَعْنَا ۡ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٧

وفرمان برادری کردیم | وبترسید | از خدا | هرآینه خدا | خوب میداند | راز سینه ها را

شنیدیم و قبول کردیم و از خدا بترسید خداوند به راز سینه ها خوب خبر دار است۔

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ ۡ

ای مؤمنان! | قائم باشید | برای خدا | گواهی دهنده | بانصاف

ای مؤمنان برای خداوند متعال براه مستقیم قائم باشید به انصاف

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا ؕ اِعْدِلُوْا ۟ قف هُوَ

وباعث نکند شمارا | دشمنی | یک قوم | براین که | شما عدل نکنید | عدل کنید | آن

گواهی آداء کنید، و دشمنی یک گروه شمارا به این باعث نکند که از انصاف دست بردار شوید همیشه انصاف کنید

اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ۡ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا

نزدیکتر است | پرهیزگاری را | وبترسید | ازخدا | هرآینه | خدا | خبرداراست | به آنچه

این کار به پرهیزگاری بسیار نزدیکتر است و از خدا بترسید هر آینه خداوند متعال از کارهای شما

تَعْمَلُوْنَ ۝٨ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ

شامیکنید | وعده کرد خدا | با آنانیکه | ایمان آوردند | وکردند کارهای | شائسته

باخبر است، آنانیکه ایمان اوردند و کارهای نیک میکنند خداوند به آنها وعده بخشش

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝٩ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا

(که ایشان) را | بخشش | وثواب | بزرگ است | وکسانیکه کافرشدند | وتکذیب کردند

و اجر بزرگ کرده است، و آنانیکه انکار کردند و

بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ۝١٠ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

به آیاتهای ما | ایشان اند | اهل دوزخ | ای مؤمنان!

و نسبت دروغ کردند ایشان در دوزخ میباشند ای مؤمنان!

اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَّبْسُطُوْٓا

یادکنید | احسان خدارا | برشما | وقتیکه اراده کرد | یک قوم | که دراز کنند

آن مهربانی خدارا یاد کنید که یک گروهی بشما اراده دراز کردن دست داشت پس

اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ

بسوی شما | دستهای شان را | پس بازداشت | دستهای ایشان | ازشما | وبترسید | ازخدا

خداوند دستهای آنها از شما بند کرد و از خدا بترسید

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١١ ع وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ ع ٢ ٦ ٢

وبرخدا | مناسب است که توکل کند | مومنان | وهرآینه گرفته است | خدا | وعده محکم

و به مسلمانها لازمی است که بخدا توکل کنند و خداوند از بنی اسرائیل وعده پخته

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۚ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ؕ

ازبنی اسرائیل | وما مقرر کرده بودیم | ازایشان | دوازده | سردار

گرفته بود و مادر آنها دوازده سردار مقرر کرده بودیم

وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّیْ مَعَكُمْ ؕ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ

وفرموده بود | خدا | که من | باشما ام | اگر | شما قائم کردید | نماز را

و خداوند فرموده بود که من دوست شما ام اگر شما نماز را قائم کردید

وَاٰتَیْتُمُ الزَّكٰوةَ وَاٰمَنْتُمْ بِرُسُلِیْ وَعَزَّرْتُمُوْهُمْ وَ

وآداء کردید شما | زکواة را | وایمان آوریدشما | به رسولهای من | ومدد آنهارا کردید | و

و زکواة را آداء نمودید و به رسولان من ایمان آوردید و مدد آنها را کردید

اَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَیِّاٰتِكُمْ

قرض دادید شما | خدارا | قرض نیک | هرآینه من دورخواهم کرد | ازشما | گناهان شمارا

و میدادید به خدا قرض نیک پس یقیناً ما گناهان شمارا دور خواهیم کرد

وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ فَمَنْ

وهرآینه داخل خواهیم کردشمارا | درباغها | که میرود | اززیرآن | جوی ها | بازکسیکه

و هر آینه شما را به چنین باغها داخل میکنیم که زیر آن جویها میرود و کسیکه

كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِیْلِ ﴿۱۲﴾

انکارکرد | بعدازاین | ازشما | پس اوگم کرد | راه مستقیم را

بعد از این هم انکار میکند پس او از راه درست بی راه شد

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّیْثَاقَهُمْ لَعَنّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ

پس بسبب شکستن آنها | عهد خودرا | لعنت کردیم برایشان | وگردانیدیم دلهای ایشان را

پس به سبب شکستاندن آنها وعده محکم را مابرایشان لعنت کردیم و دلهای ایشان را سخت کردیم

قٰسِیَةً ۚ یُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَنَسُوْا

سخت | که ایشان بدل میکردند | کلام را | از جای اصل آن | وایشان فراموش کردند

(اکنون حال شان است که) این مردم کلمات را از جای اصلی خود بی جای میکنند و کدام نصیحت

حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلٰی خَآئِنَةٍ

حصه بزرگ | ازآن چیز | که نصیحت داده شده بودآنهارابرآن | وهمیش تومطلع میشوی | برکدام خیانت

که به ایشان شده بود حصه بزرگ آن را فراموش کردند و همیشه بر خیانتهای آنها مطلع خواهی شد مگر

مِّنْهُمْ اِلَّا قَلِیْلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ؕ

ازایشان | مگر | اندک آنها | ازایشان | پس عفوه کن ازآنها | وروی گردان

مردم اندک و مگر اندک مردم آنها از این عیب پاک است پس آنها را معاف کن و روی بگردان

اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿۱۳﴾ وَمِنَ الَّذِیْنَ قَالُوْۤا اِنَّا

هرآینه | خدا | دوست میدارد | احسان کنندگان را | وازآن مردم | که میگویند | ما

هر آینه مردم نیک را خداوند خوش میدارد و آنانیکه ایشان میگویند که ما

نَصٰرٰٓى اَخَذْنَا مِيْثَاقَهُمْ فَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۠

نصاری هستیم | ما گرفتیم | از آنها وعده محکم | پس فراموش کردند آنها هم | حصه | از آن که | پند داده شده بود به آن

نصاری هستیم، ما از آنها هم وعده گرفته بودیم ایشان هم از نصیحتها حصهٔ بزرگ را فراموش کردند که به آنها شده بود

فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ؕ

پس انداختیم درمیان شان | دشمنی | وبغض | تا روز قیامت

پس ما تا قیامت میان ایشان دشمنی و حسد انداختیم

وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللّٰهُ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿۱۴﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ

وزود خبر دهد ایشان را | خدا | به آنچه | میکردند | ای اهل کتاب

و زود است که خداوند ایشان را خبر دهد به آنچه ایشان میکردند ای اهل کتاب!

قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا

به تحقیق آمد بشما | فرستاده ما | که بیان میکند | شمارا | زیاد | از آنچه

هر آینه بشما رسول ما آمده است و سخنهای زیادی کتاب که شما آن را پنهان میداشتید حصه بزرگ آن

كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ مِنَ الْكِتٰبِ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ؕ قَدْ جَآءَكُمْ

پنهان میداشتید شما | از کتاب | وعفو میکند | از سخنهای زیاد | به تحقیق آمد شمارا

او بشما آشکارا میکند، و از سخنهای بسیاری بشما عفو هم میکند، هر آینه بشما

مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَّكِتٰبٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾ يَّهْدِيْ بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ

از جانب خدا | نوری | وکتابی | روشن | هدایت میکند | برآن | خدا | به کسیکه پیروی کند

از جانب خدا نوری و کتاب واضح آمده است بذریعه این خداوند آن مردم را راه سلامتی

رِضْوَانَهٗ سُبُلَ السَّلٰمِ وَيُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ

رضاء او | راه های | نجات | وبیرون می آرد آنها را | از تاریکی ها | بسوی روشنی

نشان میدهد، آنانیکه رضامندی اورا میخواهند و بحکم خود ایشان را از تاریکی (کفر) به روشنی هدایت

بِاِذْنِهٖ وَيَهْدِيْهِمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۱۶﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ

به حکم خود | وهدایت میکند ایشان را | بسوی راه راست | به تحقیق | کافر شدند آنانیکه

بیرون می آرند و به آنها راه درست نشان میدهد هر آینه آن مردم کافر شدند که

قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ؕ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ

گفتند | هر آینه خدا | این مسیح پسر مریم است | بگو | پس که مالک باشد

میگویند که خداوند هم این مسیح پسر مریم است توبه ایشان بگو که چنین کسی است که

مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ اَنْ يُّهْلِكَ الْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗ

پیش خدا از چیزی | اگر بخواهد او | که هلاک کند | مسیح | پسر مریم را | ومادر اش را

پیش خداوند اختیار داشته باشد اگر خداوند بخواهد که مسیح پسر مریم و مادر اش و همه آنکه

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ

وهمهٔ آن که درزمین است | ومرخداراست | پادشاهی | آسمانها | وزمین ـ

باشنده زمین است هلاک کند و اختیار آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است تنها

وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وآنچه | درمیان آنهااست | اومی آفریند | آنچه میخواهد | وخدا | برهرچیز | توانااست

خدا را است اوکه چیزی را بخواهد آن را پیدا میکند و خداوند(ج) بر هر چیزی توانا است

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصٰرٰى نَحْنُ أَبْنٰٓؤُا اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ ۚ قُلْ

وگفت | یهود | ونصاری | ما | پسران خدائیم | ودوستان اوائیم | بگو

یهود و نصاری میگویند که ما پسران خدا و دوستان او هستیم به آنها بگو که

فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ۚ

پس چرا | عذاب میدهد شمارا | به گناهان شما | بلکه | شما | بشرهستید | ازآن که | پیداکرد

باز چرا شمارا به گناهان تان سزاء میدهد؟ بلکه شماهم مثل دیگران بنی آدم هستید چنانچه خداوند دیگران را آفریده است

يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ

می آمرزد | هرکه راخواهد | وعذاب میدهد | هرکرامیخواهد | ومرخداراست | پادشاهی

می بخشد کسی را که بخواهد و کسیکه را که بخواهد عذاب میدهد و اختیارات آسمانها و زمین و

السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يٰٓأَهْلَ

آسمانها | وزمین | وآنچه میان هردواست | وبسوی اوبازگشت است | ای اهل

چیزیکه میان آن است تنها خدا را است و به او باز گشت است ای اهل کتاب!

الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى

کتاب | هرآینه آمده شمارا | فرستاده ما | بیان میکند | برای شما | وقتیکه

بشما پیغمبر ما آمده است که احکام خداوند(ج) بشما صاف بیان میکند در وقت که

فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَآءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَّلَا

آمدن پیغمبران بند بود | که تانگوئید | که نیامده بما | مژده دهنده | ونه

ارسال انبیاء تا یک وقت موقوف بود تا اینکه شما نگوئید که بما کدام مژده دهنده و یا بیم دهنده

نَذِيرٍ ۖ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيرٌ وَّنَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ

بیم دهنده | پس بتحقیق آمد بشما | مژده دهنده | وبیم دهنده | وخدا

از عذاب نیامده بود اکنون بتحقیق بشما مژده دهنده و بیم دهنده (پیغمبر) آمده بود و خداوند(ج)

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ ع وَإِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ يٰقَوْمِ ٧ ٤

برهرچیز توانااست | وقتیکه گفت | موسیٰ | به قوم خود | ای قوم من

به هر چیز قادر است و آن وقت را یاد کنید وقتیکه موسیٰ علیه السلام به قوم خود گفت که ای قوم من!

اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ اَنْۢبِيَآءَ

یاد کنید | احسان خدارا | کہ بالای شما کردہ است | وقتیکہ او پیدا کرد | درمیان شما | پیغمبران

خداوند کہ بالای شما کدام نعمتہا کردہ است آن را یاد کنید کہ در شما پیغمبران فرستادہ است و

وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا ۖ وَّاٰتٰىكُمْ مَّا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا

وگردانید شمارا | پادشاھان | وداد بشما | آنچہ | نداد | ھیچ کسی را

شما را پادشاھان گردانیدہ است، و داد بشما آنچہ ندادہ بہ مخلوقات دیگری

مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٠﴾ يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ

درھمہ جہان | ای قوم من! | درآئید شما | بزمین پاک کردہ شدہ

ای قوم من! بہ این زمین پاکیزۂ (شام) درآئید کہ خداوند در حصہ شما

الَّتِيْ كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا

آنکہ مقرر ساخت | خدا | برای شما | وباز مگردید | بطرف پشتہای خود | پس میگردید

مقرر کردہ است، و فرار مکنید بہ پشت خود تا کہ نا مراد

خٰسِرِيْنَ ﴿٢١﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا قَوْمًا جَبَّارِيْنَ ۖ وَاِنَّا

زیان کاران | آنہا گفتند | ای موسیٰ! | ھرآینہ درآن | قوم است زورآوران | وما

نشوید، ایشان گفتند کہ ای موسیٰ! ھر آینہ در آن یک قوم جابر باشندہ است و مادر آنجا

لَنْ نَّدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوْا مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا فَاِنَّا

ھرگز داخل نشویم درآن | تا آنکہ ایشان بیرون آیند | ازآن | پس اگر ایشان بیرون شوند | ازآن | پس ما

ھرگز داخل نہ میشویم، تا وقتیکہ آنہا بیرون نہ آیند البتہ اگر ایشان از آن جای بیرون آیند بازما

دٰخِلُوْنَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمَا

داخل میشویم | گفتند دومرد | ازآنانیکہ | ازخدامیترسیدند | احسان کردہ بود خدا بر ھردو آنہا

داخل میشویم (براین) از خدا کہ میترسیدند دو نفر گفتند بر آنہا یکہ خداوند رحم کردہ بود

ادْخُلُوْا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَاِذَا دَخَلْتُمُوْهُ فَاِنَّكُمْ

(کہ شما) داخل شوید | برآنہا | (از دروازہ) شھر | پس چون | شما درآن داخل شوید | پس ھرآینہ شما

(کہ بر آنہا حملہ کنید) و بہ دروازۂ شھر داخل شوید باز وقتیکہ در آن داخل شدید پس ھر آینہ شما

غٰلِبُوْنَ ۚ ﴿٢٣﴾ وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٣﴾

غالب ھستید | وخاص برخدا | توکل کنید شما | اگر ھستید شما | مؤمنان

غالب ھستید و بر خدا توکل کنید اگر شما مؤمنان ھستید

قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا مَّا دَامُوْا فِيْهَا

گفتند | ای موسیٰ | ما | ھرگز داخل نہ میشویم | ھیچگاہ | تاوقتیکہ آنہا درآن جای میباشند

ایشان گفتند ای موسیٰ! ھیچ وقت درآن شھر داخل نہ میشویم تا وقتیکہ ایشان در آن جای موجود باشند

فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ اِنَّا هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ ﴿٢٤﴾

پس برو | تو | ورب تو | پس جنگ کنید شما هردو | هرآینه ما اینجا | نشسته ایم

پس تو و رب تو هر دو شما بروید و جنگ کنید و ما در اینجا نشسته ایم

قَالَ رَبِّ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ اِلَّا نَفْسِيْ وَاَخِيْ فَافْرُقْ

گفت | ای رب من! | من مالک نیستم | مگر | نفس خودرا | وبرادرخودرا | پس فیصله کن

(بر این) حضرت موسیٰ فرمود ای رب من! در اختیار من هیچ کسی نیست مگر مگر خودم و برادرام

بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ

درمیان ما | ومیان قوم فاسقان | گفت | پس هرآینه آن | حرام کرده است | برایشان

پس تو درمیان ما و این قوم نافرمان فیصله کن خداوند فرمود درست این زمین بالای آنها تا چهل سال

اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۚ يَتِيْهُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۗ فَلَا تَاْسَ

چهل | سال | سرگردان میباشند | درزمین | پس اندوهناک مباش

حرام است در زمین سرگردان میباشند پس تو بر حال قوم نافرمان

عَلَى الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ ع وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ

برگروه فاسقان | وبخوان | برایشان | خبرحال | دوپسرآدم

افسوس مکن (و ای پیغمبر!) به مردم واقعه درست دو پسران آدم

بِالْحَقِّ ۘ اِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ

براستی | وقتیکه هردوقربانی کردند | پس قبول کرده شد | از یکی ازایشان | وقبول کرده نشد

بخوان وقتیکه هر دو آنها قربانی پیش کردند پس در ایشان قربانی یک قبول شد و از دیگری قبول

مِنَ الْاٰخَرِ ۭ قَالَ لَاَقْتُلَنَّكَ ۭ قَالَ اِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ

ازدیگری | گفت | هرآینه من ترا میکشم | گفت | هرآینه قبول میکند الله

نشد (بر این) دوم گفت هر آینه من ترا میکشم او در جواب گفت خداوند تنها قربانی

مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٧﴾ لَىِٕنْۢ بَسَطْتَّ اِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِيْ

ازپرهیزگاران | اگر | درازکنی | بسوی من | دست خودرا | تامرابکشی

پرهیزگاران را قبول میکند اگر دست خود را برمن برای کشتن درازکنی پس من

مَآ اَنَا بِبَاسِطٍ يَّدِيَ اِلَيْكَ لِاَقْتُلَكَ ۚ اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ

من درازکننده نیستم | دست خودرا | بسوی تو | تابکشم ترا | هرآینه من | میترسم | ازخدا

باز هم برای کشتن تو دست خود دراز نه میکنم من از خدا بسیار میترسم

رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٨﴾ اِنِّيْٓ اُرِيْدُ اَنْ تَبُوْٓاَ بِاِثْمِيْ وَاِثْمِكَ

که پروردگار | عالمیان است | هرآینه من | میخواهم | که بازگردی | به گناه من | وگناه خودتو

که خالق همه عالم است من میخواهم که زیادت از جانب من نباشد بلکه خود تو از ما و گناه خود

فَتَكُوْنَ مِنَ اَصْحٰبِ النَّارِ ۚ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٩﴾

پس باشی تو | از اهل دوزخ | واین است | جزای | ستمگاران

بذمه خود بگیری و باشی از اهل دوزخ و همین سزای ظالمان است

فَطَوَّعَتْ لَهٗ نَفْسُهٗ قَتْلَ اَخِيْهِ فَقَتَلَهٗ فَاَصْبَحَ

باز تیار ساخت | اورا | نفس او | کشتن برادراش | پس کشت اورا | پس گشت

پس اورا نفس اش بقتل برادراش تیار کرد پس اورا کشت پس در زیان کاران

مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَّبْحَثُ فِى الْاَرْضِ

از زیان کاران | پس فرستاد | خدا | زاغی | که میکاوید | زمین را

شامل شد باز خداوند زاغی فرستاد که زمین را میکاوید

لِيُرِيَهٗ كَيْفَ يُوَارِىْ سَوْءَةَ اَخِيْهِ ؕ قَالَ يٰوَيْلَتٰٓى

تا بنمایداش | چگونه | بپوشد | جُثه | برادر خودرا | گفت | ای وای بر من!

که به او بنماید که جثه برادراش را چگونه بپوشد (وقتیکه آن رادید) گفت او که کاش!

اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِثْلَ هٰذَا الْغُرَابِ فَاُوَارِىَ سَوْءَةَ

آیا عاجز شدم من | از این که باشم من | مانند | این | زاغ | که بپوشم من | جُثه

مثل این زاغ (هوشیار میبودم) و نبدوبست دفن جثه برادر خود را میکردم

اَخِىْ ۚ فَاَصْبَحَ مِنَ النّٰدِمِيْنَ ﴿٣١﴾ ۚۛ مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ ۚۛ

برادر خود | پس گشت | از جمله پشیمان شده گان | بسبب این

پس او به عمل خود بسیار پشیمان شد به این سبب

كَتَبْنَا عَلٰى بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَنَّهٗ مَنْ قَتَلَ نَفْسًۢا

ما نوشته کردیم (در تورات) | بر بنی اسرائیل | آنکه | هرکس | بکشد | کسی را

ما بنی اسرائیل را حکم کرده بودیم که کسیکه یک نفس بدون بدله نفس

بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِى الْاَرْضِ فَكَاَنَّمَا قَتَلَ

بغیر از عوض نفس | ویا بدون فساد | درزمین | پس چنین است که | کشت او

و یا بدون فساد کردن برروی زمین کشت پس گویا که او همه بنی آدم

النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَمَنْ اَحْيَاهَا فَكَاَنَّمَآ اَحْيَا النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ

مردم را همه | وهرکه سبب زندگانی یک نفس شد | پس چنین است که | زنده ساخت | همه مردم را

را کشت و کسیکه یک نفس را نجات داد گویا که او زندگی همه مردم را نجات داد

وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنٰتِ ۫ ثُمَّ اِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ

وهرآینه آمدایشان را | فرستادگان ما | به نشان های روشن | باز | هرآینه | بسیاری | ازایشان

و فرشتگان ما به آنها نشانه های آشکارا آورد باز هم در ایشان اکثر مردم

معانقة ٥ وقف النبی صلی اللہ علیہ وسلم

بَعْدَ ذٰلِكَ فِي الْاَرْضِ لَمُسْرِفُوْنَ ﴿٣٢﴾ اِنَّمَا جَزٰٓؤُا الَّذِيْنَ

بعد | ازاین | درزمین | تجاوزکنندگان اند | هرآینه | جزای | آن مردم

برروی زمین تجاوز میکند کسانیکه با خدا و رسول اش

يُحَارِبُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسَادًا

که جنگ میکنند | بالله | وبارسول او | وسعی میکنند | درزمین | فسادکردن

می جنگند و بر روی زمین سعی فساد میکنند سزای ایشان این است که

اَنْ يُّقَتَّلُوْٓا اَوْ يُصَلَّبُوْٓا اَوْ تُقَطَّعَ اَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ

آنکه کشته شوند | ویابه دارکرده شوند | یابریده شود | دستهای آنها | وپاهای ایشان

کشته شوند و یا به دار کرده شوند و یا دستهای و پای ایشان برخلاف قطع کرده شوند

مِّنْ خِلَافٍ اَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْاَرْضِ ۭ ذٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا

برخلاف | یادورکرده شوند | اززمین | این | ایشان را | ذلت است | دردنیا

و یا از ملک دور کرده شوند و این ذلت برای ایشان در دنیا مقرر است

وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٣٣﴾ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ قَبْلِ

وایشان راست | درآخرت | عذاب | بزرگ | مگرکسانیکه | توبه کردند | پیش

و در آخرت برای ایشان عذاب بزرگ تیار است۔ البته آنانیکه قبل از قادر شدن شما

اَنْ تَقْدِرُوْا عَلَيْهِمْ ۚ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٤﴾ ع ٩

ازاین که قادرشوید شما | برایشان | پس بدانید | هرآینه خدا | بخشنده | مهربان است

توبه کنند (ایشان را بگذارید) پس بدانید که خداوند بخشنده و مهربان است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُوْٓا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ

ای مؤمنان | بترسید | ازخدا | وبطلبید | بسوی او | وسیله

ای مؤمنان از خدا بترسید و در راه او ذریعه نجات طلب کنید

وَجَاهِدُوْا فِيْ سَبِيْلِهٖ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

وجهادکنید | درراه او | تاکه شما کامیاب شوبید | هرآینه | آنانیکه | کفرکردند

و در راه او جهاد کنید تا کامیاب شوید هر آینه کسیکه راه کفر را

لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ

اگرباشد همراه آنها | آنچه | درزمین است | همه | ومثل آن | همراه او

انتخاب نمود اگر برای آنها همه مال و دولت زمین بدست آید و مثل آن دیگر هم (و او بخواهد)

لِيَفْتَدُوْا بِهٖ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۚ وَلَهُمْ

که عوض دهند آن را | ازعذاب روز قیامت | بازهم قبول کرده نمیشود | ازایشان | وایشان راست

که در بدله عذاب قیامت بدهد پس از آنها این فدیه هیچ وقت قبول نخواهد شد

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٣٦﴾ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ

عذاب | دردد هنده | آنها میخواهند | که | که بیرون آیند | از آتش دوزخ | ونیستند آنها | بیرون آیندگان

و ایشان را عذاب دردناک تیار است آنها میخواهند که از جهنم بیرون آیند لیکن از آن جای بیرون شده نه میتوانند

مِنْهَا ۡ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٣٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ

از آن | وایشان راست | عذاب | دایم | ومرد دوزد | وزن دوزد

و ایشان را عذاب دائم است، دزد اگر مرد باشد و یا زن

فَاقْطَعُوْٓا اَيْدِيَهُمَا جَزَآءًۢ بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللّٰهِ ؕ

پس ببرید | دستهای ایشان را | جزای | آنچه | هردو آنها کردند | عبرت | ازطرف خدا

پس از هر دو آنها دست ببرید، این بدله اعمال ایشان است و سزاء مقرر شده از جانب خدا است

وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْۢ بَعْدِ ظُلْمِهٖ وَاَصْلَحَ

وخدا | غالب باحکمت است | باز کسیکه | توبه کرد | بعد از ظلم خود | ودرست کند عمل را

و خداوند غالب است با حکمت۔ پس کسیکه بعد از تجاوز خود توبه کند و خود را درست

فَاِنَّ اللّٰهَ يَتُوْبُ عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٩﴾

پس هرآینه | خدا | قبول میکند توبهٔ او | هرآینه | خدا | بخشنده | رحم کننده است

کند پس خداوند توبه او قبول میکند هر آینه خداوند بخشنده و مهربان است

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يُعَذِّبُ

آیا تو ندانستی | که هرآینه خدارا است | حکومت | آسمانها | وزمین | اوعذاب میکند

آیا تو اندا نیستی که پادشاهی آسمانها و زمین تنها خدارا است کسی را که بخواهد

مَنْ يَّشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤٠﴾

هرکرا خواهد | ومی آمرزد | هرکرا | خواهد | وخدا | برهرچیز | توانا است

سزاء میدهد و کسی را که بخواهد می بخشد و خداوند برهر چیز۔ قدرت کامل دارد

يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِى الْكُفْرِ

ای | پیغمبر! | اندوهگین نکند ترا کسانیکه | می شتابند | درکفر

ای پیغمبر! هیچ وقت به کارهای آن مردم اندوهگین مباش که به کفر به شتابی می آیند

مِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوْبُهُمْ ۛ

ازکسانیکه | گفتند ما ایمان آوردیم | بدهان خویش | وایمان نیاورده | دلهای ایشان

ایشان درآن مردم (منافق) میباشند که بدهان های خود میگویند که ما ایمان آورده ایم و دردلهای ایشان ایمان موجود نیست

وَمِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا ۛ سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ سَمّٰعُوْنَ

وازآنانیکه | یهود اند | شنوندگان اند | دروغ را | شنوندگان اند

و از آن مردم که یهود شدند حال ایشان این است که به گفتن دروغ معتاد هستند و برای مردم دیگران

لِقَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ۙ لَمْ يَاْتُوْكَ ؕ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

برای مردم دیگران | که نزد تو نیامده اند | آنها بدل میکنند | کلام

که بشما هیچ وقتی نیامده اند جاسوسی هم میکنند این مردم سخنهای درست را از جای خود

مِنْۢ بَعْدِ مَوَاضِعِهٖ ۚ يَقُوْلُوْنَ اِنْ اُوْتِيْتُمْ هٰذَا فَخُذُوْهُ وَاِنْ

بعد از ثبوت آن در مواضع | میگویند | اگر داده شود شمارا | این | پس قبول کنید | واگر

بی جای میکنند و به مردم میگویند که اگر بشما (این حکم بدل شده) داده شود آنکه ما میخواهیم پس قبول

لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوْا ؕ وَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهٗ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهٗ

داده نشود شمارا آن | پس احتراز کنید | وهرکرا | اراده کرده است خدا گمراهی او | پس هرگز نتوانی برای او

کنید، و اگر داده نشود احتراز کنید و هرکه را خدا در فتنه واقع شدن بخواهد پس برای

مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُّطَهِّرَ

از خدا | چیزی | این آن مردم اند | که نخواسته خدا | که پاک گرداند

(هدایت او) نزد خدا بتو هیچ اختیار نیست این همان مردم اند که خدا هم نه میخواهد که دلهای ایشان

قُلُوْبَهُمْ ؕ لَهُمْ فِى الدُّنْيَا خِزْىٌ وَّلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ

دلهای شان را | ایشان راست | در دنیا | ذلت | وایشان راست | در آخرت

صاف و صفا کند برای آنها در دنیا ذلت است و در آخرت برای آنها

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٤١﴾ سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ اَكّٰلُوْنَ لِلسُّحْتِ ؕ

عذاب | بزرگ | بسیار شنوندگان اند دروغ را | بسیار خورندگان اند حرام را

عذاب بزرگ مقرر است این مردم بخاطر پخش کردن دروغ جاسوسی کنندگان و حرام خوران اند

فَاِنْ جَآءُوْكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ اَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ

پس اگر بیایند نزد تو | پس فیصله کن | میان ایشان | یا اعراض کن | از ایشان

اگر بتو در (محاکم) بیایند پس اگر (دل تو باشد) درمیان آنها فیصله کن و یا انکار کن

وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَّضُرُّوْكَ شَيْـًٔا ؕ وَاِنْ حَكَمْتَ

واگر | اعراض کنی | از ایشان | پس هیچ زیان نرسانند ترا | از چیزی | واگر تو فیصله کنی

و اگر از آنها اعراض کنی بتو هیچ ضرر رسانیده نه میتوانند و اگر درمیان آنها فیصله میکنی

فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ﴿٤٢﴾

پس فیصله کن | میان ایشان | به انصاف | هرآینه | خدا | دوست میدارد | انصاف کنندگان

پس به انصاف کن هر آینه خداوند انصاف کنندگان را خوش میدارد

وَكَيْفَ يُحَكِّمُوْنَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرٰىةُ فِيْهَا حُكْمُ

وچگونه حکم گردانند ترا | وحال آنکه نزد ایشان تورات است | در آن حکم

و ایشان چگونه شمارا حکم گردانند و حال آنکه نزد ایشان تورات است که در آن حکم

ع ٦ ٩ ١٠

اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ؕ وَمَآ اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٣﴾

خدا | بازروی میگردانند | بعدازآن | ونیست این مردم | مؤمنان

خدا نوشته است و ایشان از آن روی گردانی میکنند۔ (در حقیقت) این مردم ایمان ندارند

اِنَّآ اَنْزَلْنَا التَّوْرٰىةَ فِيْهَا هُدًى وَّنُوْرٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا

هرآینه ما نازل کردیم | تورات | درآن هدایت | ونوراست | حکم میکنند | بآن

هر آینه ما تورات نازل کردیم که درآن هدایت و روشنی است پیغمبران خدا که بندگان

النَّبِيُّوْنَ الَّذِيْنَ اَسْلَمُوْا لِلَّذِيْنَ هَادُوْا وَالرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ

پیغمبران | آنانیکه فرمانبردار خدا بودند | برای آن مردم که یهود بودند | وخداپرستان آنها | وعلماء

فرمانبردار او بودند به یهودان طبق آن احکام میدادند و هم چنین خدا پرستان و علماء هم

بِمَا اسْتُحْفِظُوْا مِنْ كِتٰبِ اللّٰهِ وَكَانُوْا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ

که ایشان محافظ مقرر شده بودند | ازکتاب خدا | وبودند برآن | گواهان

زیرا که آنها ذمدار کتاب خداوند گردانیده شده بودند و خود ایشان بر این سخن گواه شده بودند

فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ

پس مترسید شما | ازمردم | وبترسید ازمن | ومه | گیرید | دربدل آیات ما

پس شما از مردم مترسید و از من بترسید و آیات مارا به قیمت اندک

ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

بهای | اندک | وهرکه | حکم نکند | به آنچه | فروفرستاده | خدا

مه فروشید و کسیکه طبق کتاب نازل شده خدا فیصله نکند

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيْهَآ اَنَّ النَّفْسَ

پس آن گروه ایشان اند کافران | ومافرض گردانیدیم | برایشان | درآن (توریت) | که نفس

پس هم این مردم کافران اند و ما ایشان را در تورات حکم داده بودیم که بدله نفس

بِالنَّفْسِ ۙ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ

عوض نفس است | وچشم | عوض چشم است | وبینی | عوض بینی است

نفس، بدله چشم، چشم بدله بینی بینی

وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ ۙ وَالْجُرُوْحَ قِصَاصٌ ؕ

وگوش | عوض گوش است | ودندان | عوض دندان است | وزخمها | مثل آن است

بدله گوش، گوش بدله دندان دندان و بدله همه جروح زخم برابر

فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهٗ ؕ وَمَنْ

پس هرکه | معاف کرد | ازآن زخم | پس آن | کفاره میباشد از گناهان او | وهرکه

پس کسیکه معافی کند پس این (معافی) کفاره گناهان او میباشد و کسیکه

لَمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۴۵﴾

حکم نکند | به آنچه | فروفرستاده | خدا | پس آنها اند | ستمگاران

طبق احکام نازل شده خداوند فیصله نکند پس هم این مردم ستمگاران است

وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا

وپس فرستادیم ما | برقدم های ایشان | عیسیٰ | پسر | مریم | تصدیق کننده

باز مابرقدمهای این پیغمبران عیسیٰ پسر مردیم فرستادیم که تصدیق آن کتاب را میکرد

لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ ۖ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ

ازآنچه | پیش ازاو بود | ازتورات | ووادیم اورا | انجیل

که پیش از آن بود یعنی تورات و ما اورا انجیل دادیم

فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ ۙ وَّمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

که درآن هدایت | وروشنی بود | وتصدیق کننده بود | آن چیزرا | که پیش ازاو بود

که درآن هدایت و روشنی بود و این کتاب تصدیق کننده بود از تورات که

مِنَ التَّوْرٰىةِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿۴۶﴾ ۭ وَلْيَحْكُمْ

ازتورات | وهدایت | وپند | متقیان را | وباید حکم کند

پس از این نازل شده بود و این برای پرهیزگاران هدایت و نصیحت بود و مناسب این بود که

اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ ۭ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ

اهل انجیل | به آنچه | فروفرستاده | خدا | درآن | وهرکه | فیصله نکند

اهل انجیل طبق آن احکام فیصله میکرد آنکه خداوند در انجیل نازل کرده بود

بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَاَنْزَلْنَآ

به آنچه | فروفرستاده | خدا | پس ایشان اند | بدکاران | ومانازل کردیم

و کسیکه طبق احکام خداوند فیصله نکند پس هم این مردم نافرمان است و ای پیغمبر!

اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

به طرف تو | این کتاب (قرآن) | براستی | تصدیق کننده | ازآنچه | پیش ازاو بود

ما بسوی تو کتاب راست تصدیق کننده فرستادیم که تصدیق کننده است که از پیش

مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ

ازکتاب | ومحافظ است | برآن | پس حکم کن | میان ایشان | به آنچه

بود و محافظ آن هم است پس تو طبق آن احکام میان مردم فیصله کن

اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاۗءَهُمْ عَمَّا جَاۗءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۭ

فروفرستاد | خدا | وپیروی مکن | خواهش ایشان | ازآنچه آمده بتوازحق

آنکه خداوند نازل کرده است و پیروی خواهشات آنها مکن در مقابله آن راه حق که بتو آمده است

لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ

برای هر گروهی از شما را مقرر کردیم | شریعتی | وطریقه راهی | واگر میخواست خدا

ما در شما هریکی را (گروهی را) یک شریعت خاص مقرر کردیم و اگر خدا میخواست

لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ

هر آینه میگردانید شما را | یک امت | لیکن که | بیازماید شما را | در آن چه | بشما داده است

همهٔ شما را یک گروه میگردانید مگر او میخواهد که شما را امتحان کند پس

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ؕ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ

پس شتاب کنید | بسوی نیکوی | بسوی خدا | رجوع همه شما است | پس او خبر میدهد شما را

به کارهای نیکی بشتابید آخر هم باز گشت همهٔ شما بسوی خدا است باز او شما را

بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ۙ﴿۴۸﴾ وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ

در آنچه شما در آن | اختلاف میکردید | واین که | حکم کن | درمیان ایشان | به آنچه

حقیقت آن چیز نشان میدهد که شما در آن اختلاف میکردید و ای پیغمبر! درمیان شان

اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ اَنْ يَّفْتِنُوْكَ

نازل کرد | خدا | وپیروی مکن | خواهشات ایشان را | وحذر کن از آنها | که شما را در فتنه نه افگنند

طبق حکم خداوند فیصله کن و پیروی خواهشات ایشان مکن و از طرف آنها محتاط باشد که از چنین حکم

عَنْ بَعْضِ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ

از بعضی | آنچه | نازل کرد | خدا | بسوی تو | پس اگر | روی گردانند | پس بدان

آنکه خداوند بتو نازل کرده است باز هم اگر آنها قبول ندارند پس بدان

اَنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّصِيْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ ؕ وَاِنَّ كَثِيْرًا

که هر آینه میخواهد خدا | که سزا دهد ایشان را | چیزی سزای گناهان ایشان را | وهر آینه | بسیاری

که به خداوند منظور است که ایشان را (در دنیا) سزاء دهد و در این شک

مِّنَ النَّاسِ لَفٰسِقُوْنَ ﴿۴۹﴾ اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُوْنَ ؕ وَمَنْ اَحْسَنُ

از مردم | نافرمان اند | پس آیا فیصله حکم جاهلیت | میخواهند | وکیست بهتر

نیست که در مردم بسیار نافرمان است پس آیا این مردم فیصله های وقت جاهلیت را میخواهند؟ و برای یقین کنندگان بر خدا

ع ۷ مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۵۰﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

از خدا | در فیصله کردن | برای آن قوم که یقین دارند | ای مؤمنان!

برای آنها فیصله بهتر از کی شده میتواند؟ غیر از خدا ای مؤمنان!

لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُوْدَ وَالنَّصٰرٰۤى اَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ

مگیرید شما | یهود | ونصاری | دوستان | بعضی از ایشان دوستان بعضی است

با یهود و نصاری دوستی مکنید ایشان درمیان خود دوستان یک دیگر اند

وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاِنَّهٗ مِنْهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

وکسیکه | دوست دارد ایشان را | ازشما | پس هرآینه او | ازآنها است | هرآینه | خدا

و اگر در شما کسی با ایشان دوستی کند پس در گروه آنها حساب میشوند خداوند

لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِيْنَ فِىْ قُلُوْبِهِمْ

هدایت نه میکند | قوم ظالمان را | پس تو می بینی کسانی را که | دردلهای ایشان

مردم ستمگاران را از هدایت محروم میکند ای پیغمبر! در دلهای آن مردم که بیماری نفاق

مَّرَضٌ يُّسَارِعُوْنَ فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰٓى اَنْ تُصِيْبَنَا دَآئِرَةٌ ؕ

مرض است | که سعی میکنند به طرف آنها | میگویند | میترسیم | که برسد ما را کدام مصیبت

ایشان به شتابی دو ایشان داخل میشوند و میگویند که از چکر های مصیبت میترسیم

فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِىَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ

پس قریب است | که خدا | ظاهر فرماید | فتح | یا حکمی | از جانب خود

زود است که خداوند بشما فتح بزرگ نصیب کند و یا از جانب خود کدام فیصله فرماید

فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَآ اَسَرُّوْا فِىْٓ اَنْفُسِهِمْ نٰدِمِيْنَ ﴿٥٢﴾ ؕ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ

پس میشوند آنها | برآنچه | پنهان میدارند | دردلهای ایشان | شرمنده | ومیگویند | آنانکه

باز این مردم (منافق) برآن سخنها شرمنده خواهند شد آنکه در دلهای خود پنهان میدارند۔ و مؤمنان میگویند که

اٰمَنُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ

مؤمنان اند | آیا ایشان آن مردم اند که | قسم میخوردند | به خدا | بسیار به تاکید

آیا این همان مردم هستند که قسمهای سخت خورده بودند

اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ؕ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٥٣﴾ الثلثة

یقیناً که انها با شما اند | برباد شد | عملهای ایشان | پس ماندند | درنقصان وزیان

که ما دوستان پخته شما ایم هم اعمال اینها ضائع شدهد و آخر آنها ناکام و نامراد شدند

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ

ای مؤمنان! | کسیکه | برگشت | ازشما | ازدین خود

ای مسلمانها! کسیکه از شما از دین خود برگشت پس

فَسَوْفَ يَاْتِى اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ

پس زود است که می آرد خدا | قومی را که | که دوست میدارد ایشان را | وایشان دوست میدارند اورا

خداوند مردم بسیاری دامی آرند که خداوند ایشان را دوست میدارند و ایشان اورا دوست میدارند

اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۡ يُجَاهِدُوْنَ

نرم دل اند | برمؤمنان | سخت میباشند | برکافران | جنگ میکنند

آنانیکه برای مسلمانها نرم میباشند و برای کافران سخت میباشند ایشان

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ۭ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ

درراه خدا	ونه میترسند	از ملامت کردن هیچ ملامت کننده	این	فضل خدااست

در راه خدا جهاد میکنند و نه میترسند از ملامتی ملامت کنندگان، این فضل خدا است

يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٥٤﴾ اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ

اومیدهد	کسی راکه بخواهد	وخدا	صاحب فراخی	داناست	هرآینه	دوست شما	خدا

کسی را که بخواهد میدهد و خداوند صاحب فراخ و بر هر چیزی دانا است در حقیقت دوستان شما

وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ

ورسول او	ومؤمنان اند	آنانیکه	برپامیدارند	نمازرا	ومیدهند

الله و رسول او و آن مؤمنان است آنهائیکه به پابندی نماز میخوانند و زکواة

الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

زکواة را	وآنها عاجزی کنندگان اند	وکسیکه	دوست دارد	خدارا	ورسول اورا

میدهند و به خداوند عاجزی میکنند و کسیکه با خدا و بارسول او و با مؤمنان دوستها شوند

ع ٨ ٦ ١٢ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٥٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ومؤمنان را	پس هرآینه	گروه خدا	ایشان غالب اند	ای مؤمنان!

پس گروه خداوند همیشه غالب است ای مسلمانها

لَا تَتَّخِذُوا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَكُمْ هُزُوًا وَّلَعِبًا

دوست مگیرید	آن مردمان راکه	میگیرند	دین شمارا	خنده	بازی

با آن مردم دوستی مکنید که به دین شما استهزاء و مسخره میکنند

مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَاۗءَ ۚ

ازآن مردمان	که داده شده بودایشان راکتاب	پیش ازشما	وکافران را	دوستان

که پیش از شما اهل کتاب اند و یا کافران اند

وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا نَادَيْتُمْ

وبترسید شما	ازخدا	اگرهستید شما	مسلمانان	وهنگامیکه	ندامیکنید شما

و از خدا بترسید اگر مؤمنان هستید و هنگامیکه شما برای نماز

اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوْهَا هُزُوًا وَّلَعِبًا ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

برای نماز	پس میگیرند آن را	مسخره	وبازی	این	به این سبب که

ندا میکنید پس این مردم آن را مسخره میگیرند سبب آن این است که این مردم

قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُوْنَ

چنین مردم اند که عقل ندارند	بگو	ای اهل کتاب!	آیا	شما انتقام میگیرید

عقل ندارند به ایشان بگو که ای اهل کتاب! شما در ما چه عیب می بینید

مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ

از ما مگر این که | ما ایمان آوردیم به خدا | و به آنچه | نازل کرده شده | بما | و آنچه نازل شده

غیر از اینکه ما بر خدا ایمان آوردیم و برآن کتاب که برما نازل شده و برآن که پیش

مِنْ قَبْلُ وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ

از پیش | وهرآینه | بیشترشما | نافرمان اند | بگو | آیا

از ما آمده بود و سبب (اصلی این است) که در شما اکثر نافرمان اند ای پیغمبر! بگو که آیا من

اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكَ مَثُوْبَةً عِنْدَ اللّٰهِ ؕ مَنْ

خبر دهم شمارا | به بدتر ازین | جزاء | نزد خدا | کسیکه

بشما حال آن مردم بگویم آنانیکه انجام ایشان نزد خداوند بسیار خراب است' ایشان همان مردم اند

لَّعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ

لعنت کرداورا خدا | ونازل کرد غضب براو | وگردانید | بعضی ایشان را | بوزینه گان

بر ایشان که خداوند لعنت کرده است و بر آنها غضب کرده است و بعضی را در ایشان بوزینه گان و خنازیر

وَالْخَنَازِيْرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوْتَ ؕ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ

وبعضی را خنازیر | وکسیکه پرستید | شیطان را | آن مردم | بداندازجای | وگمراه تراند

گردانیده است و که عبادت شیطان را میکنند جای این مردم بسیار خراب است و از راه راست

عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٦٠﴾ وَاِذَا جَآءُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا

از راه راست | وآنگاه که | بیایند نزدشما | میگویند | ما ایمان آوردیم

باز ماندند و آنگاه که این مردم نزد تو بیایند میگویند که ما ایمان آوردیم

وَقَدْ دَّخَلُوْا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوْا بِهٖ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

حال آنکه ایشان داخل شده بودند به کفر | وهرآینه بیرون رفتند باکفر | وخدا خوب میداند

حال آنکه در کفر داخل شده بودند و در کفر رفتند و کدام چیزیکه ایشان پنهان میکنند

بِمَا كَانُوْا يَكْتُمُوْنَ ﴿٦١﴾ وَتَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُوْنَ

به آنچه | می پوشیدند | ومی بینی | بسیاری را | ازایشان | که می شتابند

به خدا خوب معلوم است و تو در ایشان بسیاری را می بینی که ایشان در گناه

فِى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ؕ لَبِئْسَ مَا

درگناه | وتجاوز | وبه خوردن ایشان حرام را | هرآینه بداست | آنچه

سرکشی و در خوردن مال حرام می شتابند این اعمال ایشان بسیار خراب

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهٰهُمُ الرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ

ایشان میکنند | چرا منع نه میکنند ایشان را | درویشان ایشان | وعلماء | ازقول گناه آنها

است درویشان و علماء ایشان چرا آنها را از سخنهای گناه و از خوردن مال حرام

وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ؕ لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ

وازخوردن حرام	هرآینه بداست	آنچه	میکردند	ومیگوید

منع نه میکنند؟ راستی که این کارهای ایشان بسیار بد است و یهود میگویند که

الْيَهُوْدُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُوْلَةٌ ؕ غُلَّتْ اَيْدِيْهِمْ وَلُعِنُوْا بِمَا قَالُوْا ۘ

یهود	دست خدا	بندشده است	بسته بادستهای شان	ولعنت شده است	بسبب این سخن

دستهای خدا بسته است (یعنی انجیل است) نعوذ بالله دستهای ایشان بسته است و بر این سخن بالای آنها لعنت شد

بَلْ يَدٰهُ مَبْسُوْطَتٰنِ ۙ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا

بلکه	هردودستهای او	کشاده است	خرچ میکند	چگونه	که میخواهد	وهرآینه میفزاید	دربارهٔ زیاده

بلکه دستهای خداوند کشاده است چگونه که میخواهد خرچ میکند و حقیقت این است که بسوی تو

مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ؕ

ازایشان	ازآن	که نازل شده	بسوی تو	ازطرف پروردگارتو	نافرمانی	وکفر

که کدام کتاب از جانب خدا آمده است آن در ایشان بسیاری را در مردم سبب کفر و سرکشی گردیده است

وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ؕ

وافگندیم	درمیان شان	دشمنی	وبغض	تاروز قیامت

(و در سزاء آن) ما تا قیامت درمیان آنها دشمنی و بغض افگندیم

كُلَّمَآ اَوْقَدُوْا نَارًا لِّلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا اللّٰهُ ۙ وَيَسْعَوْنَ

هرگاه	می افروزند	آتش	برای جنگ	فرومی نشاند آن راخدا	ومی شتابند

وقتیکه ایشان آتش جنگ می افروزند خداوند(ج) آن را فرومی نشاند و ایشان به روی زمین

فِى الْاَرْضِ فَسَادًا ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٦٤﴾

درزمین	ازفساد	وخدا	دوست نمیدارد	فسادکنندگان

فساد کردن میخواهند و خداوند مفسدین را دوست نه میدارد

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتٰبِ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ

واگرهرآینه اهل کتاب	ایمان می آوردند	ومیترسیدند	هرآینه دورمیکردیم	ازایشان

و اگر این اهل کتاب ایمان می آوردند و از خدا میترسیدند پس هر آینه ما

سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنٰهُمْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا

گناهان آنها	وداخل میکردیم ایشان را	درباغهای نعمت	واگرآنها	قائم میکردند

گناهان ایشان را معاف میکردیم و ایشان را در باغهای نعمت داخل میکردیم و اگر آنها به تورات

التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِّنْ رَّبِّهِمْ

تورات	وانجیل	وآنچه	نازل شده	ایشان را	ازطرف رب ایشان

و به انجیل و برآن کتاب که از جانب خدا به آنها آمده است قائم می بودند

وقف لازم

لَاَكَلُوْا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ ؕ مِنْهُمْ

البتہ میخوردند | از بالای خود | واز زیر | پای ھای ایشان | از ایشان

پس البتہ ایشان از بالا (آسمان) طرف ھم رزق حاصل میکردند و از زیر پای ایشان (زمین) ھم بہ آنہا رزق میرسید در ایشان

اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ؕ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ سَآءَ مَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ ع ٩ ١٣

مردمانی | برراہ راست اند | وبسیاری | از آنہا | کارھای بد میکنند

یک گروھی بہ راہ راست ھم است مگر اکثر آنہا بسیار بدعمل ھستند

يٰۤاَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ؕ

ای رسول! | برسان | آنچہ | نازل شدہ | بسوی تو | از جانب رب تو

ای پیغمبر! بالای توکہ از جانب رب تو کدام احکام نازل شدہ است آن را بہ مردم برسان!

وَاِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهٗ ؕ وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ

واگر | چنین نکردی | پس تو نرسانیدی | ھیچ پیغام اورا | وخدا | نگاہ میکند ترا

و اگر چنین نکردی پس گویا تو پیغام خدارا نہ رسانیدی و خداوند ترا از شر مردم

مِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٧﴾ قُلْ

ازمردم | ھرآینہ | خدا | راہ نمی نماید | قوم | کفاررا | بگو

نگاہ میکند ھر آینہ خداوند کافران را راہ مستقیم نہ مینماید بہ ایشان بگو

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لَسْتُمْ عَلٰى شَيْءٍ حَتّٰى تُقِيْمُوا التَّوْرٰىةَ

ای اھل کتاب! | شما نیستید | برچیزی | تا آنکہ | شما قائم کنید | تورات

ای اھل کتاب! شما ھیچ دین ندارید تا آنکہ شما تورات، انجیل و آن کتب را

وَالْاِنْجِيْلَ وَمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا

وانجیل | وآنچہ | نازل شدہ | بسوی شما | از جانب رب شما | وھرآینہ زیاد میکند | بسیاری را

نافذ نکنید کہ برشما از جانب رب شما نازل شدہ است و کدام فرمان کہ بتو نازل شدہ

مِّنْهُمْ مَّاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۚ فَلَا تَاْسَ

ازایشان | آنچہ | نازل شد | بسوی تو | از جانب رب تو | نافرمانی | وکفر | پس افسوس مکن

آن بسیاری ایشان را سبب سرکشی و کفر میگردد پس تو دربارۂ

عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِـُٔوْنَ

برقوم | کافران | ھرآینہ آنانیکہ ایمان آوردند | وآنانیکہ یہوداند | وصائبین

این گروہ کافر ھیچ وقت اندوھگین مباش ھر آینہ آنانکہ مؤمنان اند و یا یہود، یا صائبان

وَالنَّصٰرٰى مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ

ونصاری | کسیکہ | ایمان آرد | بہ خدا | وبہ روز | آخرت | وعمل کرد

و یا نصاری ھستند در ایشان کسیکہ بر خدا و بہ روز آخرت ایمان آرد و کند

صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا

نیک | پس نیست ترس | برایشان | ونہ باشند | اندوھگین | ھرآینہ | ما گرفتہ بودیم

کارھای نیک پس نیست بر ایشان ترس و نہ کدام غم، ما از بنی اسرائیل

مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا جَاءَهُمْ

عھد | بنی اسرائیل را | وفرستادیم ما | بسوی ایشان | پیغمبران | ھرگاہ کہ | آمدی بایشان

وعدہ محکم گرفتہ بودیم و فرستادہ بودیم پیغمبران زیاد پس وقتیکہ یک پیغمبر

رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا

پیغمبری | بہ آنچہ | دوست نہ میداشت | نفسہای ایشان | گروھی را | بہ دروغ نسبت کردند | وگروھی را

بہ ایشان چنین احکام می آورد کہ برخلاف از خواھشات ایشان میبود پس بعضی را تکذیب میکردند و بعضی را

يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾ وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا

می کشتند | وایشان گمان کردند | کہ نہ میباشد | خرابی | باز کور شدند | وکر شدند

می کشتند و ایشان گمان کردند کہ ھیچ سزا دادہ نہ میشوند پس خود را دیگر ھم کور وکر کردند

ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ

باز قبول کرد توبہ را | خدا | برایشان | باز کور شدند | وکر گشتند | بسیاری | از ایشان

باز خداوند توبہ ایشان را قبول کرد باز دوبارہ بسیاری از آنہا (از سخن راست) کور وکر شدند

وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا

وخدا | بینا است | بہ آنچہ میکنند | ھرآینہ | کافر شدند | آنانیکہ | گفتند

و خداوند (ج) کارھای ایشان را می بیند ھر آینہ کافر شدند آنانیکہ گفتند

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ

ھرآینہ خدا | اومسیح | پسر | مریم است | وگفت مسیح

کہ خدا تنہا فقط این مسیح پسر مریم است حال آنکہ مسیح تعلیم دادہ است کہ

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ مَنْ

ای بنی اسرائیل | پرستید اللہ را | کہ پروردگار من وپروردگار شما است | ھرآینہ | کسیکہ

ای بنی اسرائیل! تنہا خدارا عبادت کنید کہ پرورش کنندہ من و شما است ھر آینہ کسیکہ

يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ

شریک کند | بہ خدا | پس ھرآینہ حرام کردہ است | خدا | بروی | جنت | وجای او

با خدا شریک کند پس خداوند بروی جنت را حرام میکند و باز گشت او

النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا

آتش است | ونیست | ظالمان را | کدام مددگار | ھرآینہ کافر شدند | آنانیکہ | گفتند

(آتش) جھنم است و ستمگاران را کسی مددگار نیست ھر آینہ کافر شدند آنانیکہ گفتند

وقف لازم

اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّآ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ

هر آینه خدا | سوم | سه است | ونیست کدام | معبود | مگر | معبود یگانه .

که خدا درسه یکی است و حال آنکه بجز از یک معبود معبود دیگری نیست

وَاِنْ لَّمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

واگر آنها منع نشوند | از آنچه | میگویند | خواهد رسید | آنهارا که | کفر کردند

و کدام کلمات (شرک) که ایشان میگویند اگر از آن منع نشوند پس از آنها که کدام مردم کافر شدند

مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٣﴾ اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ؕ

ازآنها | عذاب | دردناک | پس آیا آنها توبه میکنند | بسوی خدا | وآمرزش طلب نه میکنند؟ ازاو

پس هر آینه به ایشان عذاب دردناک است پس آیا ایشان به خدا رجوع نه میکنند؟ و از او بخشش نه میخواهند؟

وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ

وخدا | بخشنده | مهربان است | نیست عیسیٰ | پسر مریم | مگر پیغمبری

و خداوند بخشنده و مهربان است' مسیح پسر مریم تنها یک رسول خدا بود

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ وَاُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ؕ كَانَا يَاْكُلٰنِ

گذشته است | پیش ازاو | پیغمبران | ومادراو | بسیار راست گواست | بودند که میخوردند

پیش از او پیغمبران بسیاری گذشته است و مادراش یک زن بسیار راستگو است' و هر دو ایشان مانند عام مردم

الطَّعَامَ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ انْظُرْ

طعام را | ببین | چگونه | بیان میکنیم | برای آنها | نشانهارا | باز ببین

طعام میخوردند' ببین چگونه ما به ایشان نشانه های آشکارا بیان میکنیم باز ببین که ایشان

اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٧٥﴾ قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا

چگونه | بازگردانیده میشوند | بگو | آیا شما عبادت میکنید | به جز خدا | ازآنچه

چگونه باز گردانیده میشوند (ای پیغمبر! ایشان را بگو که خدا را ترک میکنید و عبادت آن را میکنید که

لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ؕ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيْعُ

اختیار ندارد | شمارا | ازنقصان | ونه نفع | وخدا | اواست شنوا

نه نقصان داده میتواند و نه نفع و خداوند(ج) شنوا و به هر چیز

الْعَلِيْمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ

دانا | بگو | ای اهل کتاب! | ازحد مگزرید | دردین خود | بناحق

دانا است به ایشان بگو که ای اهل کتاب! شما در مسائل دین ناحق تجاوز مکنید

وَلَا تَتَّبِعُوْٓا اَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوْا

وبپیروی مکنید | خواهشات قوم را | که گمراه شدند | پیش ازاین | وگمراه کردند

و نه به خواهشات چنین مردم تابع داری کنید که از پیش گمراه شده اند و مردم بسیاری را گمراه

ع ١٠ ١١ ١٤

كَثِيرًا وَّضَلُّوا عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

بسیاری را | وگمراه شدند | از راه راست | لعنت کرده شد | برآن مردم | که کفر کردند

کردند و از راه راست خطا شده اند آنانیکه در بنی اسرائیل کافر شده بودند

مِنْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى لِسَانِ دَاوٗدَ وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ

از بنی اسرائیل | برزبان | داؤد | وعیسیٰ | پسر | مریم

بر ایشان بر زبان داؤد و عیسیٰ پسر مریم علیهما السلام لعنت گفته شده بود

ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿٧٨﴾ كَانُوْا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُّنْكَرٍ

این بسبب اینکه نافرمانی کردند | وبودند که از حد میگذشتند | بودند که منع نمی کردند | ازکارخراب

زیرا که آنها نافرمان بودند و از حد تجاوز میکردند آنها که کدام کارهای بد میکردند از آن در هیچ

فَعَلُوْهُ ۭ لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٩﴾ تَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ

آنکه میکردند | بسیار بداست | آنچه | بودند که میکردند | تومی بینی | زیادی | ازایشان

صورت منع نه میشدند هر آینه این کاری ایشان بسیار بد بود (اکنون) هم تو در ایشان بسیاری را می بینی که

يَتَوَلَّوْنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ اَنْ

که دوستی میکردند | باآنها | که کفر کردند | بسیار بداست | که پیش فرستاده است ایشان را | نفسهای ایشان | که

(با مشرکین) کفار دوستی میکنند ایشان که کدام عمل برای خود پیش فرستاده است بسیار بد است

سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوْا يُؤْمِنُوْنَ

خشم گرفت خدا | برایشان | ودرعذاب | ایشان همیشه میباشند | واگرایمان می آوردند آنها

خشم گرفت خدا بر ایشان و همیشه در عذاب میباشند و اگر ایشان الله و رسول

بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوْهُمْ اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ

بخدا | وپیغمبر | وآنچه فروفرستاده شده بسوی او | نه میگرفتند کافران را آنها | دوستان | لیکن | اکثر | آنها

و بروی کتاب نازل شده را قبول میکردند پس با کافران دوستی نه میکردند مگر در ایشان اکثر مردم نافرمان

فٰسِقُوْنَ ﴿٨١﴾ لَتَجِدَنَّ اَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الْيَهُوْدَ

فاسقانند | هرآینه بیابی تو | سختترین مردم | درعداوت | مسلمانان را | یهود

هستند هر آینه می یابی سختترین در دشمنی مسلمانها یهود و مشرکین را

وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۚ وَلَتَجِدَنَّ اَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ قَالُوْٓا

ومشرکین | وهرآینه بیابی تو | زیادتر ازهمه | دردوستی | مسلمانان را | آنانیکه | گفتند

و می یابی نزدیکترین در دوستی مسلمانها آن مردم که خود را

اِنَّا نَصٰرٰى ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيْسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَّاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٨٢﴾

مانصاری هستیم | این | که ازایشان اند | علماء | ودرویشان | وایشان | تکبر نه میکنند

نصاری میگویند زیرا که در ایشان علماء و گوشه نشین درویشان (موجود) هستند و زیرا که این مردم تکبر نه میکنند

وَاِذَا سَمِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُوْلِ تَرٰٓى اَعْيُنَهُمْ

وچون | شنیدند آنہا | آن کلام کہ | فرو فرستادہ شدہ | بسوی پیغمبر | پس می بینی تو چشمہای ایشان

و چون آن کلام بشنوند کہ بہ پیغمبر آمدہ است پس تو می بینی کہ ایشان

تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوْا مِنَ الْحَقِّ ۚ يَقُوْلُوْنَ

کہ میریزد | اشک | بسبب آنکہ | شناختند ایشان | از حق | میگویند

چشمہای ایشان اشک می ریزد بسبب آن کہ حق را شناختند ایشان میگویند

رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۸۳﴾ وَمَا لَنَا

ای پروردگار ما | ما ایمان آوردیم | پس بنویس مارا | باشہادت دہندگان (حق) | وچہ (عذر است) مارا کہ

ای پروردگار ما ما ایمان آوردیم پس نام ہای مارا در فہرست گواہان بنویس و مارا چہ عذر

لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ الْحَقِّ ۙ وَنَطْمَعُ اَنْ يُّدْخِلَنَا

ایمان نیاوریم | بخدا | وآنچہ | آمدہ است بما | از حق | وما امید میداریم | کہ داخل کند مارا

است کہ ما بر خدا و برآن چیزیکہ بما نازل شد ایمان نیاوریم وقتیکہ این امید میداریم کہ خداوند

رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۸۴﴾ فَاَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوْا جَنّٰتٍ

رب ما | باقوم صالحان | پس بدلہ داد ایشان را | خدا | برآنچہ گفتند | باغہا

مارا در گروہ نیکو کاران حساب میکند پس بہ سبب این سخن خداوند (ج) ایشان را چنین باغہا میدہد

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَذٰلِكَ جَزَآءُ

کہ میرود | از زیر درختان آن | جوی ہا | ہمیشہ میباشند | درآن | واین است | بدلہ

کہ زیر آن جویہا میرود ایشان درآن ہمیشہ میباشند و برای نیکو کاران ہم

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۸۵﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰۗىِٕكَ

نیکوکاران | وآنانیکہ | انکار کردند | ونسبت دروغ کردند | آیات مارا | ایشان اند

این بدلہ است و کسیکہ انکار کرد و آیات مارا نسبت دروغ کرد پس ہم این

اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿۸۶﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحَرِّمُوْا طَيِّبٰتِ ع ۱۱ ۹ ۱

اہل دوزخ | ای مؤمنان | حرام مکنید | آن پاکیزہ اشیاء

مردم اہل دوزخ اند ای مسلمانہا خداوند کہ شما را کدام چیزہای

مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿۸۷﴾

آنچہ | حلال کردہ | خدا | برای شما | واز حد مگذرید | ہرآینہ خدا | دوست نہ میدارد | از از حد گذرندگان

حلال گردانیدہ است آن را بالای خود حرام نکنید و از حد تجاوز مکنید تجاوز کنندگان را خداوند دوست نہ میدارد

وَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۠ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ

وبخورید | از آنچہ | روزی دادہ شمارا | خدا | حلال | پاکیزہ | وبترسید | از خدا

و خداوند کہ بشما کدام چیزہای پاکیزہ دادہ است آن را بخورید و بنوشید و از آن خدا بترسید

الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۸﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ

برآنکه | شما بروی | ایمان دارید | نه میگیرد شمارا | خدا | به قسمهای عبث شما

که شما برآن ایمان دارید خداوند (ج) شمارا به قسمهای عبث نه میگیرد

وَلٰكِنْ يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُّمُ الْاَيْمَانَ ۚ فَكَفَّارَتُهٗٓ اِطْعَامُ

لیکن | میگیرد شمارا | به آنکه | به ارادهٔ پخته خورده باشید | پس کفارهٔ آن است | طعام دادن

البته برآن قسمها شمارا حتماً میگیرد که شما آن را قصداً خورده باشید۔ پس کفاره شکستاندن چنین قسمها این است که

عَشَرَةِ مَسٰكِيْنَ مِنْ اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُوْنَ اَهْلِيْكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ

ده | مساکین را | ازمیان | آنچه | می خورانید | اهل خودرا | ویالباس دادن به آنها است

ده مساکین را چنین طعام بدهید چنانچه شما بر اهل خود می خورانید و یا به آنها جامه بدهید

اَوْ تَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ ۭ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ۭ

ویا آزاد کردن | یک غلام است | پس کسیکه | نه می یابد | پس روزه لازم است | سه | روز

و یا آزاد نمودن یک غلام است پس کسیکه توان آن راندارد پس وی سه روز روزه بگیرد

ذٰلِكَ كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ ۭ وَاحْفَظُوْٓا اَيْمَانَكُمْ ۭ

این | کفاره است | قسمهای شمارا | وقتیکه | قسم بخورید | وحفاظت کنید | قسمهای خودرا

این بود کفارهٔ قسمهای شما وقتیکه قسمها بخورید (و آن را پوره نکنید) و قسمهای خود را حفاظت کنید

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۸۹﴾

هم چنین | بیان میکند خدا | برای شما | آیاتهای خود | تاشما | شکر کنید

هم چنین خداوند (ج) بشما احکام خود بیان میکند تا شما شکر اداء کنید

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ

ای مؤمنان! | هرآینه | شراب | قمار | وبتها | وتیرهای فال

ای مؤمنان! خوردن شراب و کردن قمار و عبادت کردن غیر الله و انداختن تیرهای فال

رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۹۰﴾

پلید است | از کردار شیطان است | پس احتراز کنید ازوی | تاشما | کامیاب شوید

ناپاک و کارهای شیطانی است، پس از آن احتراز کنید تا شما کامیاب شوید

اِنَّمَا يُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاۗءَ

هرآینه شیطان میخواهد | که بیندازد | میان شما | دشمنی | وخصومت

شیطان میخواهد که میان شما بذریعه قمار و شراب خوری دشمنی

فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ ۚ

درخوردن خمر | وقمار | وباز دارد شمارا | از ذکر خدا | واز نماز

و بغض پیدا کند، و شمارا باز دارد از ذکر خداوند و از نماز

فَهَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ ﴿۹۱﴾ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ

پس آیا | شما | منع میشوید | وفرمانبرداری کنید | خدارا | وفرمانبرداری کنید | رسول را

پس آیا اکنون هم شما منع میشوید؟ و حکم خداوند(ج) را قبول میدارید، و حکم رسول را قبول میدارید

وَاحْذَرُوْا ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ

وبترسید | پس اگر | روی گردانیدید | پس بدانید | که هرآینه | بررسول ما | رسانیدن

و احتیاط کنید بر این هم اگر شما روی گردانیدید پس بدانید که کار رسول من فقط رسانیدن احکام

الْمُبِيْنُ ﴿۹۲﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

روشن است | نیست | برکسانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | شائسته

واضح است، آنانیکه ایمان آوردند و کردند اعمال شائسته بالای ایشان دربارهٔ آن چیزها

جُنَاحٌ فِيْمَا طَعِمُوْٓا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

گناهی | درآنچه | خوردند | وقتیکه پرهیزگاری کردند | وایمان آوردند | وکردند | کارهای شائسته

گناه نیست آنکه (قبل از حرمت شراب وغیره) ایشان خوردند و نوشیدند و آینده پرهیز میکنند و بر ایمان

ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاَحْسَنُوْا ۭ وَاللّٰهُ يُحِبُّ

باز | میترسیدند | وایمان آوردند | باز | ترسیدند | وکارهای نیک کردند | وخدادوست میدارد

محکم میباشند و نیکی میکنند، بازهم پرهیزگار میباشند و بر ایمان ثابت میباشند و باز پرهیزگاری میکنند و نیکی میکنند وچنین مردم نیک را خداوند

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۹۳﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ ع ۱۲ ۲

نیکوکاران را | ای مؤمنان! | هرآینه می آزماید شمارا | خدا | بچیزی

بسیار خوش میدارد ای مسلمانها! خداوند دربارهٔ اندک و یا بسیار شکار در امتحان می افگند

مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهٗٓ اَيْدِيْكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ

ازشکار | که میرسد به آن | دستهای شما | وتیرهای شما | تا آشکارا کند | خدا

که میرسد به آن دستهای شما و تیر و نیزه های شما تا خداوند آشکارا کند که کیست که از وی

مَنْ يَّخَافُهٗ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهٗ

که میرسد ازوی | غائبانه | پس کسیکه | تجاوز کند | بعدازاین | پس اوراست

غائبانه هم میترسد پس کسیکه بعد از این حکم هم تجاوز کند پس اورا

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۹۴﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ۭ

عذاب | دردناک | ای مؤمنان! | مکشید | صیدرا | که شامحرم باشید

عذاب دردناک مقرر است ای مؤمنان! در حالت احرام شکار

وَمَنْ قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاۗءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ

وهرکه بکشد اورا | ازشما | قصداً | پس بدلهاست که داده شود | مانند آن که | اوکشته است

مکشید و کسیکه عمداً شکار کشت پس بدلهٔ آن مانند آن (شکار) یک جانور است

مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهٖ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بٰلِغَ الْكَعْبَةِ

از چهارپایان | فیصله کنند از آن | دو انصاف کنندگان | از شما | بطور قربانی | که برسد | به کعبه

دربارهٔ آن دو منصفان شما فیصله کنند برای قربانی به کعبه رسانیدن است

اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِيْنَ اَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوْقَ

یا کفاره است | طعام دادن | مساکین را | یا برابر آن | روزه داشتن | تا بچشد

و یا کفاره آن بر مسکینان نان خوراندن است و یا برابر آن روزه داشتن است برای اینکه بچشد

وَبَالَ اَمْرِهٖ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ؕ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللّٰهُ

سزای کارخود | معاف کرد خدا | آنچه | پیش شده | وکسیکه | باز بکند پس انتقام میگیرد | خدا

سزای اعمال خود؛ چیزیکه پیش از این شده خداوند(ج) آن را معاف کرد و اکنون که کسی این عمل بکند پس خداوند از او

مِنْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿۹۵﴾ اُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ

ازوی | وخدا | غالب | صاحب انتقام است | حلال شده | برای شما | شکار دریا

انتقام میگیرد و خداوند بر همه غالب و جزاء دهنده است؛ برای شما شکار دریا و خوراک آن

وَطَعَامُهٗ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ

وخوراک آن | برای فائده شما | وبرای مسافران | وحرام کرده شده | برشما | شکار بیابان (خشک)

حلال کرده شده است؛ که برای شما و برای مسافران فائده رسانیدن است و تازمانیکه شما در احرام هستید بر شما

مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿۹۶﴾ جَعَلَ اللّٰهُ

تاوقتیکه شاهستید | دراحرام | وبترسید | ازخدا | که بسوی وی | جمع کرده خواهید شد | گردانید | خدا

شکار بیابان حرام است و از خدا بترسید که هم شما به او جمع خواهید شد خداوند کعبه

الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيٰمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ

کعبه را | خانهٔ | عزت | ذریعه قیام | برای مردم | وماه | حرمت

که جای عزت است؛ سبب قیام زندگانی اجتماعی مردم گردانیده است؛ و هم چنین ماه حرمت

وَالْهَدْيَ وَالْقَلَآئِدَ ؕ ذٰلِكَ لِتَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ

وحیوان قربانی | وحیوان قلاده دار | این | که تا بفهمید شما | که هرآینه خدا | میداند

و حیوانات قربانی و آن حیوانات که درگردن اش قلائد باشد بخاطر اینکه بشما معلوم شود که خداوند

مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۹۷﴾

آنچه در آسمانها است | وآنچه در زمین است | وهرآینه | خدا | به هرچیز | داناست

از آسمانها و از هم چیز های زمین با خبر است و اینکه خداوند بر هر چیز خوب دانا است

اِعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ وَاَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۹۸﴾

بدانید | که هرآینه | خدا | سخت | عذاب دهنده است | وهرآینه خدا | بخشنده | مهربان است

بدانید که خداوند در سزاء دادن بسیار سخت است و اینکه خداوند بخشنده و مهربان است

مَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ

نیست | برپیغمبر | مگر | رسانیدن | وخدا | میداند | آنچه آشکارامیکنید

برذمه رسول تنها رسانیدن پیغام است و به خداوند اعمال آشکارا و پنهان شما

وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿۹۹﴾ قُلْ لَّا يَسْتَوِي الْخَبِيْثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ

وآنچه پنهان میکنید | بگوکه | برابرنیست | ناپاک | وپاک | واگرچه

معلوم است ای پیغمبر! ایشان را بگو که پاک و ناپاک برابر نیست اگرچه

اَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيْثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰۤاُولِي الْاَلْبَابِ

ترا خوش آید | زیادت | ناپاک | پس بترسید از خدا | ای خداوندان عقل

کثرت چیز های ناپاک ترا در تعجب می افگند پس ای عقلمندان از نافرمانی خدا بترسید

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَسْـَٔلُوْا عَنْ اَشْيَآءَ ع ۱۳ ۷ ۳

تاشما | نجات یابید | ای | مؤمنان | نپرسید | ازچنین چیزها

تا شما کامیاب شوید ای مسلمانها! دربارهٔ چنین چیزها سوال مکنید

اِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَاِنْ تَسْـَٔلُوْا عَنْهَا حِيْنَ

اگرآشکارا کرده شود | برشما | اندوهگین گرداند شمارا | واگر | سوال میکنید | ازآن | آنگاه که

اگر آن بشما آشکارا شود اندوهگین میگرداند شما را و اگر شما در چنین وقت پرسان میکنید

يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ تُبْدَ لَكُمْ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

نازل میشود | قرآن | ظاهرکرده شود برشما | درگذشت | خدا | ازآنها | وخدا بخشنده

که قرآن فرود می آید پس آن بشما حتماً آشکارا کرده میشود خداوند بشما معافی نمود و خداوند بخشنده

حَلِيْمٌ ﴿۱۰۱﴾ قَدْ سَاَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ اَصْبَحُوْا

تحمل کننده است | هرآینه پرسیده بودند به نسبت آن | یک قوم | پیش ازشما | بازشدند آنها

تحمل کننده است هر آینه یک قوم پیش از شما هم پرسیده بودند باز وقتیکه ان آشکارا شد پس از آن

بِهَا كٰفِرِيْنَ ﴿۱۰۲﴾ مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْۢ بَحِيْرَةٍ وَّلَا سَآئِبَةٍ

برآن | کافران | مقررنه کرده | خدا | بحیره | ونه | سائبه

انکار کردند خداوند بحیره (حیوانیکه بنام غیر الله) کرده شود و نه سائبه (بنام بتها آزاد شده)

وَّلَا وَصِيْلَةٍ وَّلَا حَامٍ ۙ وَّلٰكِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَفْتَرُوْنَ

ونه وصیله | ونه حام | لیکن | آنانیکه | کافرهستند | می بندند

و نه وصیله (ماده شترکه تولد اول و دومش ماده باشد) و نه حام ده دفعه که از وی حمل صورت گرفته باشد حرام نه گردانیده است

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ وَاَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۱۰۳﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ

برخدا | بهتان | وبسیارایشان | عقل ندارند | وقتیکه | گفته شود | ایشان را

این مردم کافر برخداوند تهمت بسته میکنند و در ایشان اکثر بی عقل اند وقتیکه به آنها گفته شود

تَعَالَوْا إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُوا۟ حَسْبُنَا

که بیایید شما | بسوی آنکه | نازل کرده خدا | وبسوی رسول | می گویند | کافی است مارا

که به احکام نازل شدهٔ خداوند و به سوی رسول رجوع کنید ایشان گفتند که بما آن طریقه

مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۚ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

آنچه یافتیم | برآن | پدران خود | آیا اگرکه باشد | پدران آنها | که نه میدانستند

کافی است که پدران خود را برآن یافتیم اگرچه پدران ایشان برهیچ نه میدانستند

شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ ۖ

به کدام چیز | ونه | به هدایت بودند | ای مؤمنان! | برشما (ذمداری) است ازشما

و از راه درست خبر نبودند ای مؤمنان! فقط در غم خود باشید

لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهْتَدَيْتُمْ ۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ

ضرر بشما رسانیده نمیشود | کسیکه گمراه شد | وقتیکه | شما برهدایت باشید | بسوی خدا است | بازگشت شما

بشما مردم گمراه هیچ ضرر رسانیده نه میتوانند اگر خود شما بر هدایت باشید همهٔ شما به خداوند

جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟

ازهمه | باز او خبر میدهد شمارا | برآن که شما عمل میکردید | ای مؤمنان!

پیش میشوید و بشما خبر میدهد از آنچه عمل میکردید ای مؤمنان!

شَهَٰدَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ حِينَ ٱلْوَصِيَّةِ

گواهی ضروری است | میان شما | وقتیکه برسد | یکی ازشما را مرگ | دروقت وصیت

وقتیکه در شما به کسی علامات مرگ آشکارا شود پس بالای شما در وقت وصیت

ٱثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَاخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنتُمْ

از دو نفر | انصاف کنندگان | ازشما | ویا | دو دیگر باشند | غیر ازشما | اگر | شما

دو گواهان مسلمانها ضروری است و یا که شما در زمین در حالت سفر باشید

ضَرَبْتُمْ فِى ٱلْأَرْضِ فَأَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةُ ٱلْمَوْتِ ۚ تَحْبِسُونَهُمَا

سفر میکنید | درزمین | باز برسد شمارا | مصیبت | مرگ | باز میدارید آن هر دو را

(و گواه مسلمان پیدا نشود) و بشما مصیبت مرگ پیش آید باز از غیر خود دو گواه (غیر مسلم) گواه کنید

مِنۢ بَعْدِ ٱلصَّلَوٰةِ فَيُقْسِمَانِ بِٱللَّهِ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِى

بعد | ازنماز | پس قسم خورند | بخدا | اگر شک دارید | که ما نمیگیریم

باز اگر برای شما در صداقت ایشان شک باشد پس بعد از نماز ایشان را حصار کنید باز آنها

بِهِۦ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۙ وَلَا نَكْتُمُ شَهَٰدَةَ ٱللَّهِ

در بدله آن | قیمت | اگر که او باشد | رشته دار | وما پنهان نه میداریم | گواهی خدا

به خدا قسم بخورند که ما در بدلهٔ آن قیمت نه میگیریم اگرچه آن صاحب معامله رشته دار شما باشد و گواهی خدا را پنهان نه میداریم

إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ ﴿۱۰۶﴾ فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰٓ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّآ

هر آینه ما در آن وقت | از گناه گاران میباشیم | باز اگر | معلوم شود | براینکه هردو آنها | مرتکب شدند

اگر نه ما گناه گار میشویم باز اگر معلوم شود که در ایشان خود را در گناه انداختند

إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ

از گناه | پس دو گواهان دیگری | ایستاده شوند | بجای آنها | از آنانیکه | حق ایشان پوشیده شده

باز بجای ایشان دو نفر دیگری از آن مردم ایستاده شوند که قبلاً گواهان حق آنها را خوردند

الْأَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَآ أَحَقُّ مِن شَهَٰدَتِهِمَا

که آنها بسیار نزدیک هستند مرده را | باز آنها قسم بخورند | به الله | که گواهی ما | زیاد راست است | از گواهی هردو آنها

و هر دو ایشان به خداوند قسم بخورند که شهادت ما از گواهی ایشان احق است

وَمَا اعْتَدَيْنَآ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ الظَّٰلِمِينَ ﴿۱۰۷﴾ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن يَأْتُوا

واز حد تجاوز نکردیم ما | هر آینه ما در این وقت از ظالمان میباشیم | این بسیار نزدیک است | این را که | بدهند

و مادر شهادت تجاوز نکردیم البته در ستمگاران حساب می شویم این راه بسیار نزدیک است که این

بِالشَّهَٰدَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَآ أَوْ يَخَافُوٓا أَن تُرَدَّ أَيْمَٰنٌۢ بَعْدَ أَيْمَٰنِهِمْ ۗ

گواهی | به طریقه درست | یا بترسند از این | که رد کرده شود | قسمها | بعد از قسمهای ایشان

شکل مردم شهادت را درست آداء کنند و یا از این بترسند که از قسمهای ایشان بعداً قسمهای دیگری

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَٰسِقِينَ ﴿۱۰۸﴾ ع ۱۴ ۱۸

وبترسید از خدا | وبشنوید | وخدا | راه نمی نماید | قوم فاسقان را

تردید نه شود و از خدا بترسید و حکم اورا بشنوید خداوند به گروهی فاسقانه راه نه مینماید

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَآ أُجِبْتُمْ ۖ قَالُوا

روز یکه جمع کند خدا | رسولان را | باز او میفرماید | چه | جواب داده شده بود شمارا؟ | گویند

روز یکه خداوند همه رسولان را جمع کند پس می پرسد که بشما چه جواب داده شده بود؟

لَا عِلْمَ لَنَا ۖ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ الْغُيُوبِ ﴿۱۰۹﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ

نیست علم مارا | هر آینه توئی | دانندہ | امور پنهانی | چون گفت | خدا

ایشان جواب میدهند که بما هیچ علم نیست هر آینه تو دانندهٔ امور پنهانی هستی باز چون خداوند

يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ ۘ إِذْ

ای عیسیٰ پسر مریم! | یاد کن | نعمت مرا | برخویش | وبر والده خویش | چون

میفرماید ای عیسیٰ پسر مریم! کدام نعمتهای که بتو و به والدهٔ تو داده بودم آن را یاد کن که من بواسطهٔ

أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۖ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۖ

قوت دادم ترا | بروح القدوس | سخن میگفتی تو | با مردمان | در گهواره | و در عمر پخته گی

جبریل امداد تو کردم و تو در گهواره هم با مردم سخن میگفتی و در عمر پخته سالگی هم

وَاِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ۚ وَاِذْ

وچون | آموختم ترا | کتاب | وحکمت | وتورات | وانجیل | وچون

و هنگامیکه بتو تعلیم کتاب، حکمت، تورات و انجیل دادم و وقتیکه

تَخْلُقُ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِاِذْنِيْ فَتَنْفُخُ فِيْهَا فَتَكُوْنُ

می ساختی | ازگل | مانند شکل مرغ | به حکم من | پس میدمیدی | دروی | پس میشد

بحکم من از گل شکل مرغی می ساختی و درآن میدمیدی و بحکم من

طَيْرًا بِاِذْنِيْ وَتُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ بِاِذْنِيْ ۚ

مرغی | بحکم من | وبه میکردی تو | کورمادرزادرا | وبرص داررا | بحکم من

مرغی میشد و به میکردی کور ما در زاده و برص دار را

وَاِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى بِاِذْنِيْ ۚ وَاِذْ كَفَفْتُ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

وچون بیرون می آوردی تو | مردگان را | بحکم من | وچون بازداشتم من | بنی اسرائیل

و مردگان را بحکم من زنده میکردی و ترا از بنی اسرائیل نجات دادم

عَنْكَ اِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ

ازتو | آنگاه که آوردی تو نزد ایشان | معجزه ها | بازگفتند | آنانیکه | کافربودند | ازایشان

و چون تو به ایشان دلائل آشکارا آوردی پس آنانیکه از ایشان کفر اختیار کرده بودند ایشان

اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۱۰﴾ وَاِذْ اَوْحَيْتُ اِلَى الْحَوَارِيّٖنَ

نیست این | مگر | سحر | آشکارا | وچون ما در دل انداختم | حواریون را

گفتند این غیر از جادو چیزی دیگری نیست و یاد کن وقتیکه در دل حواریون انداختم که

اَنْ اٰمِنُوْا بِيْ وَبِرَسُوْلِيْ ۚ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَاشْهَدْ بِاَنَّنَا مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۱۱﴾

که ایمان بیارید برمن | وبه پیغمبرمن | گفتند | ایمان آوردیم | گواه باش | که هرآینه ما فرمانبردار هستیم

برمن و به رسولان من ایمان بیارید ایشان گفتند ما ایمان می آریم و ای خدا تو گواه باش که ما

اِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيْعُ رَبُّكَ اَنْ

چون گفتند | حواریون | ای عیسیٰ پسر مریم! | آیا میتواند | رب تو | که

فرمانبردار هستیم یاد کن وقتیکه حواریون گفتند ای عیسیٰ پسر مریم! ایا رب تو بالای ما از

يُّنَزِّلَ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ ۭ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ

فروفرستد | برما | خوانچه | ازآسمان | گفت او | بترسید ازخدا | اگر | هستید شما

آسمان یک خوانچه فرود آورده می تواند عیسیٰ به ایشان فرمود از خدا بترسید اگر

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۱۲﴾ قَالُوْا نُرِيْدُ اَنْ نَّاْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ

مؤمنان | گفتند | ما میخواهیم | که بخوریم | ازآن | مطمئن شود

واقعاً شما مؤمنان هستید ایشان گفتند میخواهیم که از آن خوراک بگیریم و دلهای ما برآن

قُلُوْبُنَا وَنَعْلَمَ اَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُوْنَ عَلَيْهَا

دلهای ما | وبدانیم | که | راست گفتی باما | وباشیم | برآن

مطمئن شود و برای ما معلوم شود که تو بما هر چیز راست، راست گفتی و بر این سخن

مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۱۱۳﴾ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَآ ع

ازگواهان | گفت | عیسیٰ پسر | مریم که | ای اللہ رب ما!

گواه شویم، عیسیٰ پسر مریم گفت! ای اللہ! ای رب ما!

اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُوْنُ لَنَا عِيْدًا

نازل کن برما | خوانچه | ازآسمان | تاباشد | برای ما | عیدی

بر ما یک خوانچه از آسمان نازل کن که برای ما یعنی پیشوایان ما

لِّاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً مِّنْكَ ۚ وَارْزُقْنَا وَاَنْتَ

برای اول ما | وآخر ما | ویک نشان | ازجانب تو | وروزی ده مارا | وتو

و برای مردم آخر ما موقع خوشی شود و از جانب تو یک نشان شود و بما روزی بده تو بسیار

خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿۱۱۴﴾ قَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ

بهترین روزی دهندگان | گفت خدا | من | نازل کننده آن هستم | برشما | پس هرکه انکار کند

خوب روزی رسان هستی خداوند فرمود من نازل کنندهٔ خوانچه هستم پس کسیکه در شما بعد از آن

بَعْدُ مِنْكُمْ فَاِنِّيْٓ اُعَذِّبُهٗ عَذَابًا لَّآ اُعَذِّبُهٗٓ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۱۵﴾ ع ۱۵ ۷ ۵

بعدازین | ازشما | پس من عذاب میدهم اورا | چنین عذاب که تعذیب کنم برآن | هیچ یک را | ازاهل عالم

هم انکار کند پس من عذاب میدهم اورا چنین عذاب که تعذیب نه کرده باشم برآن کسی دیگری

وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ

وچون گفت | خدا | ای عیسیٰ پسر | مریم | آیا تو | گفتی | به مردمان

وقتیکه خداوند در حشر بگوید ای عیسیٰ پسر مریم! آیا تو به مردم گفته بودی که غیر از خدا

اتَّخِذُوْنِيْ وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قَالَ سُبْحٰنَكَ

که بگیرید مارا | ومادر مارا | دومعبود | بجزاز | خدا | گفت | پاک هستی

من و مادرم را به معبودیت بگیرید او میگوید ای خدا تو پاک هستی

مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ اَقُوْلَ مَا لَيْسَ لِيْ ۤ بِحَقٍّ ۭ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهٗ

مناسب نیست مرا | که بگویم چنین سخنی | که حق آن راندارم | اگر | آن راگفته باشم

مرا کی مناسب باشد آن سخن که حق آن را نداشتم، اگر آن را گفته باشم

فَقَدْ عَلِمْتَهٗ ۭ تَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِيْ وَلَآ اَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِكَ ۭ

پس تو آن رادانسته | تومیدانی | چیزی که دردل من است | ومن نمیدانم | آنچه درنفس توست (علم)

حتما بتو معلوم باشد چیزیکه در دل من است و به من معلوم نیست چیزیکه در علم تو است

إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿۱۱۶﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ

هر آینه تو | دانندهٔ بسیار | برغائب | من نگفتم | ایشان را | مگر | انچه فرموده بودی به من

هر آینه تو به نخهای غیب بسیار دانندهٔ من ایشان را غیر از این هیچ نه گفته بودم چیزیکه تو

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا

که پرستید | خدارا | که رب من | ورب شما است | وبودم من | برایشان | باخبر

حکم آن به من کرده بودی که تنها عبادت خدا کنید که رب من و رب شما است و من از ایشان تا همان وقت خبر بودم وقتیکه

مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ

تا که درمیان آنها | بودم | باز وقتیکه | مرا برداشتی | پس بودی تو | نگران | برایشان

در ایشان موجود بودم و وقتیکه من را برداشتی باز تنها تو از ایشان خبر دار بودی

وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿۱۱۷﴾ إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ وَ

وتو | برهرچیزی | باخبرهستی | اگرعذاب میدهی ایشان را | پس ایشان | بندگان تواند

وای الله تو از هر چیز خبردار هستی پس تو اگر ایشان را سزاء میدهی پس ایشان بندگان تواند

إِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۱۱۸﴾ قَالَ اللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ

واگر بیامرزی | ایشان را | پس هرآینه تو | غالب | باحکمت هستی | گفت خدا | این همان روزیست که

اگر ایشان را معاف کنی پس تو غالب با حکمت هستی خداوند میگوید این همان روز است

يَنفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

نفع میرسد | راست گویان را | راستی ایشان | ایشان را | باغها است | که میرود | زیرآن | جویها

که مردم راستگویان را راستی ایشان فائده میدهد ایشان را چنین باغها است که زیر آن جوی ها است

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۱۱۹﴾

جاویدان | درآن | راضی شدخدا ازایشان | وراضی شدند آنها ازاو | این است | کامیابی بزرگ

و ایشان درآن جاوید میباشند خداوند از آنها راضی شد و ایشان از او راضی شدند این کامیابی بزرگ است

ع ۱۶ ۵ ۲

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱۲۰﴾

خدارا است | پادشاهی آسمانها | وزمین | وآنچه درآن است | واو | برهرچیزی | قادراست

بر آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است بر همه حکومت خداوند قائم است و او بر هر چیز قادر است۔

سُورَةُ الْأَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَخَمْسٌ وَسَبْعُونَ آيَةً وَعِشْرُونَ رُكُوعًا

سورهٔ انعام در مکه نازل شده است وآن یکصد و شعت وپنج آیت وبیست رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان و بارحم است

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ

همه ستایش ها | خدای راست | آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین | وپیدا کرد

همه تعریفها خدا راست آنکه آسمانها و زمین را آفریده است و تاریکی ها

الظُّلُمٰتِ وَالنُّوْرُ ؕ ثُمَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ①

تاریکی ها | وروشنی را | باز آنانیکه کفر کردند | به پروردگارخود | برابر میکنند

و روشنی را پیدا کرد باز هم مردم کافران به خدا برابر میکنند

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ طِيْنٍ ثُمَّ قَضٰٓى اَجَلًا ؕ وَ اَجَلٌ

اوست | آنکه | بیافرید شمارا | ازگل | باز | مقرر کرد | یک موده | و | یک موده

خداوند آن ذاتیست که شمارا از خاک آفرید باز شمارا زندگی و مودهٔ آن مقرر کرد و یک مودهٔ دیگری

مُّسَمًّى عِنْدَهٗ ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُوْنَ ② وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ

مقرر | نزداو | بازهم شما | شک میکنید | وهم اوست خدا | درآسمانها

(قیامت) هم نزد او مقرر است باز هم شما شک میکنید و تنها آن یک ذات است که در آسمانها هم است

وَفِي الْاَرْضِ ؕ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا

ودرزمین | اومیداند | پنهان شما | وآشکارشما | ومیداند | آنچه

و در زمین هم او میداند به سخنهای آشکارا و پنهان شما و بر اعمال شما هم

تَكْسِبُوْنَ ③ وَمَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا

شمامیکنید | ونه می آید به آنها | هیچ نشانه | ازنشانه های رب ایشان | مگر | بودند آنها ازآن

و این کافران را وقتیکه یک نشانه از نشانهای خدا بیاید پس ایشان از آن

مُعْرِضِيْنَ ④ فَقَدْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ؕ فَسَوْفَ يَاْتِيْهِمْ

اعراض کنندگان | پس آنها تکذیب کردند | حق | وقتیکه آمد به آنها | پس زود | خواهد آمد باایشان

روی میگردانند اکنون که کدام پیغام حق به ایشان بیامد پس ایشان به آن هم نسبت دروغ کردند پس زود به ایشان

اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ⑤ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا

خبر(حقیقت) | ازآنکه بودند برآن | استهزاء میکردند | آیا | ندیدند آنها | که چه قدر | هلاک کرده ایم

حقیقت آن چیزی معلوم خواهد شد بر آن که ایشان استهزاء میکردند ایشان نه می بینند که پیش از ایشان ما

مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ مَّكَّنّٰهُمْ فِي الْاَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ

پیش ازآنها | اقوام | استقرارداده بودیم ایشان را | درزمین | آنچه | طاقت نداریم

بسیاری از اقوام را هلاک کرده ایم آنها را که در زمین استقرار داده بودیم که بشما

لَّكُمْ وَاَرْسَلْنَا السَّمَآءَ عَلَيْهِمْ مِّدْرَارًا ۪ وَّجَعَلْنَا الْاَنْهٰرَ

شمارا | وفرستاده بودیم | ازآسمان | برایشان | باران پی درپی | وگردانیدیم | جویها

نداده بودیم و فرستاده بودیم برایشان باران رحمت و زیر قدمهای ایشان نهرها

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَنْشَاْنَا

میرفت | اززیرایشان | پس هلاک کردیم ایشان را | بگناهان ایشان | وپیدا کردیم

جاری کردیم باز ما ایشان را بسبب گناهان ایشان هلاک کردیم و بعد از آنها

مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا اٰخَرِيۡنَ ۝۶ وَلَوۡ نَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ كِتٰبًا

بعداز ایشان | اقوام دیگری | واگر فرومیفرستادیم | برتو | کتاب (سالم)

آباد کردیم اقوام دیگری را و ای پیغمبر! اگر برتو ما نوشته شده درکاغذی

فِىۡ قِرۡطَاسٍ فَلَمَسُوۡهُ بِاَيۡدِيۡهِمۡ لَقَالَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اِنۡ هٰذَاۤ

درورقی نوشته شده | پس مساس میکردند آن را | بدستهای خود | هرآینه میگفتند | آنانیکه | کافراند | نیست این

یک کتاب نازل کنیم وآن را بذریعه دستهای خود مساس کنند باز هم مردم کافر میگفتند که این

اِلَّا سِحۡرٌ مُّبِيۡنٌ ۝۷ وَقَالُوۡا لَوۡلَاۤ اُنۡزِلَ عَلَيۡهِ مَلَكٌ ؕ

مگر جادوی | آشکارا | ومیگویند آنها | چرا فرود آورده نشد | بروی | فرشته

جادو اشکاره است و این مردم گفتند چرا بر این نبی کدام فرشته نازل نه میشود؟

وَلَوۡ اَنۡزَلۡنَا مَلَكًا لَّقُضِىَ الۡاَمۡرُ ثُمَّ لَا يُنۡظَرُوۡنَ ۝۸ وَلَوۡ جَعَلۡنٰهُ

واگر فرومیفرستادیم | فرشته | پس به انجام میرسید | کار | بازمهلت داده نشود | واگر میگردانیدم رسول

و اگر فرو میفرستادیم فرشته را پس همه کار به آنجام میرسید و باز به ایشان هیچ مهلت داده نه خواهد شد و اگر

مَلَكًا لَّجَعَلۡنٰهُ رَجُلًا وَّلَلَبَسۡنَا عَلَيۡهِمۡ مَّا

فرشته | هرآینه میگردانیدم اورا | (بصورت) مردی | وهرآینه مشتبه میکردیم | برایشان | همان

پیغمبر را فرشته میگردانیدیم آن هم بصورت بنی آدم میبود باز هم شک میکردند

يَلۡبِسُوۡنَ ۝۹ وَلَقَدِ اسۡتُهۡزِئَ بِرُسُلٍ مِّنۡ قَبۡلِكَ فَحَاقَ

شبه که اکنون میکنند | وهرآینه تمسخر کرده شده | به پیغمبران | پیش از تو | پس (فرود آمد)

چنانچه اکنون در شک هستند و ای پیغمبر! پیش از تو هم به پیغمبران استهزاء شده است آخر هم

ع ۱ ۱۰ ۷ بِالَّذِيۡنَ سَخِرُوۡا مِنۡهُمۡ مَّا كَانُوۡا بِهٖ يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ۝۱۰

به آنانیکه | تحریت کردند | ازایشان | آنچه | بودند به آن استهزا کنندگان

به آن مستهزئین عذاب فرود آمد برآن که ایشان مسخره میکردند

قُلۡ سِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ ثُمَّ انۡظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ

بگو | سیر کنید | درزمین | باز | نظر کنید | چگونه بود | انجام

به ایشان تو بگو که ای مردم! به روی زمین سیر کنید و نظر کنید که انجام مکذبین حق چگونه شد؟

الۡمُكَذِّبِيۡنَ ۝۱۱ قُلۡ لِّمَنۡ مَّا فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ قُلۡ

تکذیب کنندگان | بگو | کراست | آنچه | درآسمانها | وزمین است | بگو

بگو کراست آنچه در آسمانها و زمین است؟ خود تو بگو که

لِّلّٰهِ ؕ كَتَبَ عَلٰى نَفۡسِهِ الرَّحۡمَةَ ؕ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ اِلٰى يَوۡمِ الۡقِيٰمَةِ

مرخدا راست | لازم کرده برخود | مهربانی | هرآینه او جمع میکند شمارا | درروز قیامت

مرخدا راست او بر خود رحم کردن لازم کرده است او شمارا حتماً به روز قیامت جمع خواهد کرد۔

لَا رَيْبَ فِيْهِ ۭ اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲﴾

نیست | شک | درآن | آنانیکه | زیان کردند | درحق خویش | پس آنها | ایمان نمی آرند

که در آمدن آن هیچ شکی نیست و آنانیکه خودرا در نقصان انداخته اند ایشان ایمان نه می آرند

وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۭ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۳﴾

واوراست | آنچه آرام میکند | درشب وروز | واواست | شنوا | دانا

و همه چیز که در تاریکی شب و یا در روشنی روز سکونت میکنند هم مخلوق اوست و او شنوا و دانا است۔

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

بگو | آیا غیر | ازخدا | بگیرم | مددگار دیگری | که پیدا کننده | آسمانها | وزمین است

تو بگو که آیا بجز خدا کار ساز دیگری بگیرم؟ ذاتیکه آسمانها و زمین را آفریده است

وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ۭ قُلْ اِنِّىْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ

واو | همه رارزق میدهد | ورزق داده نمیشود | بگو | هرآینه امرکرده شد به من | که باشم | اول

و او همه را رزق میدهد و اورا کسی روزی نه میدهد بگو که به من حکم شده که من از همه

مَنْ اَسْلَمَ وَ لَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۴﴾ قُلْ اِنِّىْٓ اَخَافُ

گردن نهاد | و | مباش تو | ازمشرکین | بگوهرآینه من | میترسم

اول اسلام قبول کنم و به من حکم است که از مشرکان مباش به ایشان بگو که اگر از رب خود

اِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۵﴾ مَنْ يُّصْرَفْ عَنْهُ

اگرنافرمانی کنم من | رب خودرا | ازعذاب روز بزرگ | هرکه بازداشته شود ازوی

نافرمانی کنم پس نزد من ترس است از عذاب روز بزرگ کسیکه از عذاب درآن روز

يَوْمَىِٕذٍ فَقَدْ رَحِمَهٗ ۭ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿۱۶﴾ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ

آن روز | پس هرآینه اورحم کرد به او | واین است | کامیابی | آشکارا | واگر برساند بتو

نجات یافت پس بروی خداوند رحم کرد آن کامیابی بزرگ است و اگر خداوند

اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ ۭ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ

خدا | کدام تکلیف | پس نیست | دورکننده | اورا | مگراو | واگراو برساند ترا

بتو تکلیف برساند پس نیست غیر از او هیچ کسی دور کننده آن و اگر او خیر

بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۷﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ ۭ

کدام خیری | پس او | برهرچیزی | تواناست | واو | غالب است | بربندگان خود

برساند پس وی بر هر چیزی توانا است و او بر بندگان خود اختیار کامل دارد

وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿۱۸﴾ قُلْ اَيُّ شَيْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً ۭ

واو | باحکمت | خبرداراست | بگو | چه چیز | بزرگتراست | درشهادت؟

و او باحکمت است و بر هر چیز خبر دار است تو بپرس که از همه بزرگ گواهی کیست؟

قُلِ اللّٰهُ ۙ شَهِيْدٌۢ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۫ وَاُوْحِيَ اِلَيَّ

بگو | خداست | گواه | میان ما | ومیان شما | ووحی شده | بطرف ما

خود تو بگو که خداوند(ج) میان من و شما گواه است و این قرآن برمن نازل شده است

هٰذَا الْقُرْاٰنُ لِاُنْذِرَكُمْ بِهٖ وَمَنْۢ بَلَغَ ؕ اَىِٕنَّكُمْ لَتَشْهَدُوْنَ

ازاین قران | تابترسانم شمارا | به این | وبه آن که برسد | آیا شما گواهی میدهید؟

که بذریعهٔ این شما را هم از عذاب بترسانم و به آنهایکه این برسد ایشان هم آیا شما گواهی میدهید

اَنَّ مَعَ اللّٰهِ اٰلِهَةً اُخْرٰى ؕ قُلْ لَّاۤ اَشْهَدُ ۚ قُلْ اِنَّمَا هُوَ

که | باخداست | معبودان | دیگر | بگو | من این گواهی نه میدهم | بگو | هرآینه اوست

که باخدا معبودان دیگری هم موجود است؟ تو بگو من چنین گواهی نه میدهم بگو که خدا

اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّاِنَّنِيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿۱۹﴾ اَلَّذِيْنَ

معبود | یک | وهرآینه من | بیزارم | ازآنچه | شماشریک میکنید | انانیکه

تنها معبود تنها است و من از آن چیزها بیزارم که شما باخدا شریک میکنید به آنهایکه ما

اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا يَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ

دادیم ایشان را | کتاب | ایشان می شناسند این رسول را | چنانچه می شناسند | پسران خودرا

کتاب داده ایم ایشان این رسول را چنین می شناسند چنانچه پسران خود را می شناسند

اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ

آنانیکه | زیان کارشدند | درحق خویش | پس آنها | ایمان نمی آرند | وکیست | ستمگارتر

آنانیکه خودرا در زیان انداخته اند آنها ایمان نه می آرند و کیست ظالم تر از کسیکه

مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ

ازکسیکه | بسته کرد | برخدا | دروغ | باآنکه تکذیب کرد | آیات اورا | هرآینه | کامیاب نه میشود

که برخدا بهتان دروغ بسته می کنند و یا نشان های فرستاده شده اورا تکذیب می کنند چنین ظالمان

الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ

مردم ظالم | وروزیکه | جمع کنیم ایشان را | همه | باز | میگوییم | آنانی راکه

هیچ وقت کامیاب نه میشوند و روزیکه هم ایشان را جمع کنیم پس از مشرکین می پرسم

اَشْرَكُوْۤا اَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿۲۲﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُنْ

شرک کردند | کجااند | شریکان شما | آنانیکه | باخداشریک میکردید | بازنه میباشد

کجا اند شرکاء خود ساخته شما؟ که شما برای خود آلهه مقرر ساخته بودید باز نزد ایشان

فِتْنَتُهُمْ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْا وَاللّٰهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِيْنَ ﴿۲۳﴾

معذرت ایشان | مگر | گویند | قسم بخدا | که رب ماست | نبودیم | مشرکان

هیچ عذر نه میباشد فقط تنها گویند ای پروردگار ما! قسم است بتو که ما مشرکان نبودیم

وقف لازم ع ۸ وقف لازم باختلاف

اُنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا

ببین | چگونه | دروغ گفتند | برنفسهای خود | وگم شد | ازایشان | آنچه بودند که

ببین چگونه بر نفسهای خود دروغ میگویند و آن وقت هم دروغ از ایشان گم می شود

يَفْتَرُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ وَجَعَلْنَا

افترا میکردند | وبعضی ازایشان | کسی است که گوش میکند | بسوی تو | وما افگندیم

آنکه ایشان بسته میکردند و در ایشان بعضی هستند که به سخنهای تو گوش میکنند و ما

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۭ وَاِنْ

بردلهای ایشان | پرده ها | تانه فهمند برآن | ودرگوشهای ایشان | گرانی است | واگر

بر دلهای ایشان پرده نهادیم که به هیچ نه فهمند و درگوشهای ایشان کری است و اگر ایشان

يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءُوْكَ يُجَادِلُوْنَكَ

ببینند آنها | هرمعجزه را | ایمان نمیارند برآن | تا آنکه | چون بیایند نزدتو | خصومت میکنند باتو

هم نشانها را به بینند باز هم ایمان نه می آرند تا آنکه چون بیایند نزد تو پس خصومت

يَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۲۵﴾ وَهُمْ

گویند | آنانیکه | کفرکردند | نیست این | مگر | افسانه های | پیشنیان | وایشان

باتو میکنند پس آنانیکه کافر اند ایشان میگویند این چیزی نیست تنها آفسانه های پیشنیان

يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۚ وَاِنْ يُّهْلِكُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ

مردم رامنع میکنند | ازاو | ودورمیشوندخودایشان | ازاو | وایشان هلاک نه میکنند | مگرنفسهای خود

و مردم را از قبول نمودن حق باز میدارند و خود ایشان هم از آن دور میشوند و بر این طریقه خود را هلاک

وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلَى النَّارِ فَقَالُوْا

و | ایشان نه میدانند | واگر بینی ایشان را | چون ایستاده کرده شوند | برآتش | گویند

میکنند و بر این هم نه میفهمند و ای نبی! اگر تو آن وقت ایشان را می بینی وقتیکه بر کنارهٔ جهنم ایستاده

يٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِاٰيٰتِ رَبِّنَا وَنَكُوْنَ

ای کاش! | بازگردانیده شویم | وما تکذیب نکنیم | آیاتهای رب خود | وشویم ما

کرده شوند پس میگویند کاش! به دنیا برگردانیده شویم پس نشان های رب خود را تکذیب نه میکنیم

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۲۷﴾ بَلْ بَدَا لَهُمْ مَّا كَانُوْا يُخْفُوْنَ مِنْ قَبْلُ ۭ

ازمؤمنان | نه بلکه | آشکاراشد | ایشان را | آنچه | ایشان پنهان میکردند | پیش ازاین

و ما از مؤمنان میشویم در حقیقت پیش روی ایشان آن چیزی آشکارا شد آن که قبلا پنهان میکردند

وَلَوْ رُدُّوْا لَعَادُوْا لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿۲۸﴾

واگر بازگردانیده شوند | البته رجوع کنند | بسوی آنچه منع کرده میشوند از آن | وهرآینه ایشان | دروغ گویانند

و اگر به دنیا برگردانیده هم شوند باز هم آن کارها را میکنند از آنکه منع شده بودند و هر آینه ایشان دروغ میگویند

وَقَالُوْٓا اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿۲۹﴾

ومیگویند	نیست این	مگر این	زندگی دنیا ما	وَنیستیم ما	برانگیخته گان

و ایشان گفتند زندگی تنها این زندگی دنیا است و ما روز قیامت بر انگیخته نه میشویم

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلٰى رَبِّهِمْ ۭ قَالَ اَلَيْسَ هٰذَا

وکاش!	بینی تو	چون ایستاده کرده شوند	بحضور پروردگار ایشان	میفرماید	آیا نیست این!

و کاش! تو بینی وقتیکه ایشان نزد رب ایشان ایستاده کرده شوند خداوند میفرماید آیا این زندگی

بِالْحَقِّ ۭ قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ۭ قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا

راست	گویند	آری	قسم به پروردگار ما	اومیفرماید	پس بچشید	عذاب را	زیراکه

حق نیست؟ میگویند چرا نی قسم به رب ما حق است خداوند میفرماید در سزاء کفر خود

ع ۳ ۱۰ ۹ كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿۳۰﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَاۗءِ اللّٰهِ ۭ

شما انکار میکردید	هرآینه درنقصان شدند	آنانیکه	تکذیب کردند	ملاقات خدا

اکنون عذاب را بچشید هر آینه آنانیکه ملاقات اش با خدا تکذیب کردند در تاوان واقع شدند

حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوْا يٰحَسْرَتَنَا عَلٰي مَا

تا آنکه	چون بیاید ایشان را	قیامت	ناگهان	گویند	ای افسوس است	برآنچه

تا وقتیکه ناگهان بر ایشان قیامت بیاید میگویند هاى! افسوس ما در این

فَرَّطْنَا فِيْهَا ۙ وَهُمْ يَحْمِلُوْنَ اَوْزَارَهُمْ عَلٰي ظُهُوْرِهِمْ ۭ

تقصیر کردیم	دربارهٔ آن	وایشان	بردارند	گناهان آنهارا	بر	پشتهای خویش

چقدر کوتاهی کرده بودیم و بوج گناهای خود را بر پشتهای خود بار میکنند

اَلَا سَاۗءَ مَا يَزِرُوْنَ ﴿۳۱﴾ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَعِبٌ وَّ

آگاه	بداست	آنچه	برمیدارند	ونیست	زندگانی دنیا	مگر	بازی	و

بشنوید! ایشان بسیار بو جهای خراب را برداشته میباشند این زندگی دنیا چیزی نیست فقط لهو و لعب است

لَهْوٌ ۭ وَلَلدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۳۲﴾

مشغول	وهرآینه دار آخرت	بهتر است	برای کسانیکه	پرهیزگاری میکنند	آیا نه میدانید

البته سرای آخرت برای آن مردم بسیار بهتر است که بسیار پرهیز گار اند آیا شما عقل ندارید؟

قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهٗ لَيَحْزُنُكَ الَّذِيْ يَقُوْلُوْنَ فَاِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُوْنَكَ

به تحقیق ما میدانیم	هرآینه ترا اندوهگین میکند	آنچه	میگویند	پس هرآینه	تکذیب نه میکند ترا

ای پیغمبر! بما درست معلوم است که به سخنهای ایشان اندوهگین میشوی لیکن در حقیقت ایشان ترا دروغ

وَلٰكِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ

لیکن این ستمگاران	ازآیات خدا	انکار میکنند	وهرآینه تکذیب کرده شده	پیغمبران دیگرهم

گوی نه می شما رند بلکه این ظالمان از آیات خداوند انکار میکنند و هر آینه پیش از تو هم پیغمبران

مِّنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوْا عَلٰى مَا كُذِّبُوْا وَاُوْذُوْا حَتّٰٓى اَتٰىهُمْ

پیش از تو | پس آنها صبر کردند | بر آنچه تکذیب شدند | و تکلیف رسانیده شد | تا آنکه | بیامد ایشان را

تکذیب شده بودند و بر تکذیب و تکالیف صبر کردند تا آنکه به ایشان مدد

نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِنْ نَّبَاِى

نصرت ما | و نیست هیچ تغیر دهنده | سخنان خدا را | هر آینه آمد بتو | از اخبار

رسید و سخنهای خداوند را هیچ کسی تغیر دهنده نیست و بتو حالات بعضی از انبیاء رسیده است

الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۳۴﴾ وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ اسْتَطَعْتَ

رسولان | و اگر باشد | گران | بتو | روگردانی ایشان | پس اگر می توانی

و ای نبی! اگر تو روی گردانی ایشان را برداشت کرده نه میتوانی پس اگر توان تو باشد

اَنْ تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى الْاَرْضِ اَوْ سُلَّمًا فِى السَّمَآءِ فَتَاْتِيَهُمْ

که بجوئی تو | سوراخی | در زمین | و یا | اندر پایه | در آسمان | پس بیاری تو آنها را

پس در زمین سوراخی بجوئی و یا به آسمان یک اندر پایه ایستاده کن۔ و به ایشان سعی آوردن یک نشان کن

بِاٰيَةٍ ۭ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى فَلَا تَكُوْنَنَّ

معجزه | و اگر میخواست خدا | جمع میکردند آنها را | بر هدایت | پس مباش تو

و اگر میخواست خدا هم ایشان را بر هدایت یک جای میکردند پس مانند مردم نادان مباش

مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿۳۵﴾ اِنَّمَا يَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ يَسْمَعُوْنَ ۘ وَالْمَوْتٰى

از نادانان | هر آینه قبول میکنند | آنانیکه | میشنوند | و مردگان

تعلیم حق را آن مردم قبول میکنند که به سخن گوش می نهند و هر که مردگان است

يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ

برانگیزد ایشان را خدا | باز بسوی او | گردانیده میشوند | و ایشان میگویند | چرا نازل نشد | بروی

ایشان را خداوند از قبور بر انگیزد و به او پیش کرده میشوند و ایشان میگویند چرا به وی از طرف خدا

اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يُّنَزِّلَ

نشانه | از طرف رب او | بگو | هر آینه | خدا | قادر است | بر آن | که | نازل کند

یک نشان نه می آید بگو که خداوند از نازل کردن نشانه قدرت کامل دارد

اٰيَةً وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۷﴾ وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِى الْاَرْضِ

نشانه | لیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | و نیست | هیچ جنبنده | در زمین

البته اکثر مردم نه میفهمند و به روی زمین چنین حیوانی نیست

وَلَا طٰٓئِرٍ يَّطِيْرُ بِجَنَاحَيْهِ اِلَّآ اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْ ۭ مَا فَرَّطْنَا

و نه هیچ پرنده | که می پرد | بدو بال خود | مگر آنها جماعتها است | مانند شما | ما کمی نکردیم

و نه در فضاء چنین پرنده است که بر بالهای خود می پرد مگر همه آنها (مخلوق) امتها است ما بر همه

فِي الْكِتٰبِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُوْنَ ﴿۳۸﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

در کتاب | هیچ چیزی را | باز | بسوی پروردگار ایشان | حشر کرده خواهند شد | و آنانیکه | تکذیب کردند

از نصیبهٔ ایشان هیچ کمی نکرده ام و باز هم آنها به خدای خویش پیش میشوند و کسیکه نشان های

بِاٰيٰتِنَا صُمٌّ وَّبُكْمٌ فِي الظُّلُمٰتِ ؕ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ ؕ وَمَنْ

آیات مارا | کرانند | وگنگانند | درتاریکی ها | هرکرا | بخواهد خدا | گمراه کند اورا | وهرکرا

مارا نسبت دروغ کردند ایشان کران گونگ و در تاریکی ها هستند خداوند که دربارهٔ کسی بخواهد اورا گمراه میکند و دربارهٔ کسیکه

يَّشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۳۹﴾ قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ

بخواهد | گرداند | برراه مستقیم | بگو | آیادیدی شما | اگر | بیاید شمارا

بخواهد میگرداند اورا به راه راست بگو فکر کنید و باز بگوئید که اگر بالای شما

عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ كُنْتُمْ

عذاب خدا | یابیاید بشما | قیامت | آیابه غیراز خدا | میخواهید | اگرهستید شما

عذاب خدا بیاید و یا بر شما قیامت بیاید پس آیا شما غیر از خدا به غیر الله صدا میکنید؟ (بگوئید) اگر راستگو هستید

صٰدِقِيْنَ ﴿۴۰﴾ بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُوْنَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُوْنَ اِلَيْهِ

راستگویان | بلکه | خاص اورا | می خوانید | پس دفع میکند | برای آن تکلیف که شما اورا میخواهید

نه بلکه در آن وقت تنها به خدا آواز میکنید اگر خدا بخواهد آن مصیبت را از شما دور

ع ۱۱ ۱۰ اِنْ شَآءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُوْنَ ﴿۴۱﴾ ع وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ

اگرخواهد | وفراموش میکنید | آنچه را | شریک میکنید | وهرآینه فرستادیم | بسوی امتها

میکند و در چنین موقع شرکاء خود را فراموش میکنید و ما قبل از تو به اقوام سابقه پیغمبران

مِّنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنٰهُمْ بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿۴۲﴾

پیش ازتو | پس گرفتیم ایشان را | به سختی | ورنج | تاایشان | زاری کنند

فرستادیم باز ایشان را در مصائب سخت گرفتیم تا عاجزی آغاز کنند

فَلَوْلَآ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوْا وَلٰكِنْ قَسَتْ قُلُوْبُهُمْ

پس چرانشد وقتیکه | آمدایشان را | عذاب ما | که عاجزی کنند | لیکن | سخت شد | دلهای ایشان

باز وقتیکه عذاب ما بر ایشان نازل شد پس ایشان چرا نزد ما فریاد نکردند؟ بلکه دلهای ایشان سخت شد

وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۴۳﴾ فَلَمَّا نَسُوْا

وشائسته کرد | ایشان را | شیطان | آنچه | ایشان میکردند | پس وقتیکه | فراموش کردند

و شیطان ایشان را اعمال نا شائسته آنها شائسته نمود باز وقتیکه ایشان آن نصیحت را

مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ؕ حَتّٰٓى اِذَا

آنچه نصیحت شده بودایشان رابرآن | کشاده ساختیم | برایشان | درهای | هرچیز | تاآنکه | وقتیکه

فراموش کردند آنکه به ایشان شده بود ما به ایشان دروازه های هر چیز باز نمودیم۔ تا وقتیکه ایشان

فَرِحُوْا بِمَآ اُوْتُوْٓا اَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُّبْلِسُوْنَ ﴿۴۴﴾ فَقُطِعَ

شادمان شدند | به آنچه | داده شده بود آنها را | گرفتیم ایشان را | ناگهان | باز در آن وقت ناامید شدند | پس بریده شد

به دادن ما بسیار خوش شدند پس مانا گهان ایشان را گرفتیم و ایشان نا امید شدند باز

دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ؕ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۵﴾

بنیاد قوم | آنانیکه ستمگار بودند | وهمه شنا | خدا راست | که رب پروردگار است

بنیاد این قوم ظالم بریده شد و همه تعریف خدا راست که پروردگار همه عالم است

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَخَذَ اللّٰهُ سَمْعَكُمْ وَاَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ

بگو | چه فکر میکنید | اگر | بگیرد | خدا | شنوائی شما | وچشمهای شمارا | ومهر کند

بگو ای پیغمبر! آیا شما بر این سخن فکر کرده اید که اگر خداوند از شما قوهٔ شنوائی و بینائی بگیرد

عَلٰى قُلُوْبِكُمْ مَّنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِهٖ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ

بردلهای شما | پس کیست معبود | غیراز خدا | که بیاردشمارا | به آن | ببین | چگونه

و بر دلهای شما مهر زند پس بجز خدا معبود دیگری هست که این چیز ها بشما دوباره دهد؟ ببین ما!

نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُوْنَ ﴿۴۶﴾ قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ

بیان میکنیم | آیات را | باز | ایشان | می گردانند | بگو | ببینید

ایشان را چگونه آیات خود بیان میکنیم و آنها باز هم روی میگردانند بگو آیا فکر کرده اید

اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ بَغْتَةً اَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ اِلَّا

اگر بیاید بشما | عذاب | خدا | ناگهان | یا آشکارا | پس آیا که | هلاک کرده شود | مگر

اگر از جانب خدا بالای شما ناگهان و یا آشکارا عذاب بیاید پس آیا بدون ظالمان

الْقَوْمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ

گروه ستمگاران | ونمی فرستیم | پیغمبران را | مگر بشارت دهنده | و | ترساننده

مردم دیگران در آن هلاک میگردند؟ و ما پیغمبران بخاطر این میفرستیم که به نیکوکاران مژده دهند و بدکاران را میترسانند

فَمَنْ اٰمَنَ وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۴۸﴾

پس هرکه | ایمان آرد | واصلاح کند | پس نه | ترس میباشد | برایشان | ونه | ایشان | اندوهگین شوند

پس کسیکه سخن آنها را قبول کنند و عمل خود را درست کند پس برآنها نه ترس میباشد و نه اندوهگین میباشند

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۴۹﴾

وآنانیکه | تکذیب کردند | آیات مارا | برسد ایشان را | عذاب | زیرا که | نافرمان بودند

و آنانیکه آیات مارا تکذیب کردند ایشان را بسبب نافرمانی ایشان عذاب داده میشود

قُلْ لَّآ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَآ اَعْلَمُ الْغَيْبَ

بگو | نه میگویم | شمارا | که نزد من | خزان های | خدا است | ونه | میدانم به غیب

ای پیغمبر! بگو که من نه میگویم که نزد من خزانهای خداوند است و نه اینکه به غیب خبردار هستم

وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّى مَلَكٌ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ ۚ

ونه میگویم | بشما | که من فرشته ام | من پیروی نه میکنم | مگر از آنچه وحی کرده میشود | بسوی من

و نه میگویم بشما که من فرشته هستم من فقط تابعداری وحی میکنم و پیروی آن را میکنم

قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ ۚ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

بگو | آیا برابر میشود | نابینا | وبینا | آیا تفکر نه میکنید؟

بگو آیا بینا و نا بینا برابر شده میتواند؟ آیا به این اندازه فکر هم نه میکنید؟

وَأَنذِرْ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحْشَرُوٓا۟ إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ

وبترس به این قرآن | آنانیکه | میترسند | که | حشر کرده شوند | بحضور پروردگار خود | نیست

و آن مردم را بذریعهٔ این قرآن خبردار کن آنانیکه از این میترسند که ایشان نزد خدا جمع کرده میشوند

لَهُم مِّن دُونِهِۦ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

ایشان را | بجز خدا | حامی | ونه شفاعت کننده | تا ایشان | پرهیزگاری کنند

و غیر از خدا ایشان را نه حامی و نه کدام شفاعت کننده میباشد باید که ایشان پرهیز گار شوند

وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ

ودور مکن | کسانی را که | میخواهند | رب خود را | بامداد | وشام | می طلبند

و آن مردم را از خود دور مکن که صبح و شام رب خود را یاد میکنند و رضا مندی اورا

وَجْهَهُۥ ۚ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ

رضای اورا | نیست برتو | از حساب ایشان | چیزی | ونیست | از حساب تو

میخواهند نه حساب ایشان بر ذمه تو است و نه حساب تو

عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَكَذَٰلِكَ

برایشان | چیزی | تا برانی ایشان را | پس تو باشی | از ستمگاران | وهمچنان

برذمه ایشان است (چنین نشود) که تو ایشان را دور کنی و تو از کارکنان نا مناسب شوی هم چنین

فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوٓا۟ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم

امتحان کردیم | بعضی مردمان را | به بعضی | تا گویند | آیا این جماعه | فضل کرده است خدا برایشان

ما ایشان را بذریعهٔ یک دیگری در امتحان انداختیم که ایشان این بگویند این همان مردم است که خداوند درمیان

مِّنۢ بَيْنِنَا ۗ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَآءَكَ

درمیان ما | آیا نیست خدا | داناتر | به شکر گویندگان | وچون | بیایند پیش تو

ما بر ایشان مهربانی کرده است پس آیا خداوند(ج) بر بندگان شکر گذار خود نه میداند؟ ای نبی! وقتیکه ترا

ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلْ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ

آنانکه | ایمان آورده اند | به آیاتما | بگو | سلام | برشما باد | لازم کرده است | پروردگار شما

آن مردم بیایند که آیات مارا قبول میکنند به ایشان بگو که سلام بر شما پروردگار شما بر خود

عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۙ اَنَّهٗ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوْٓءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ

برخود | مهربانی | یقیناً کسیکه | عمل کند | ازشما | کاربد | بنادانی | باز

رحم لازم کرده است کسیکه در شما به نادانی عمل بد بکند باز بعد آ تو به

تَابَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَصْلَحَ فَاَنَّهٗ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۵۴﴾ وَكَذٰلِكَ

توبه کرد | بعدازآن | وعمل درست کند | پس هرآینه او | بخشنده | مهربان است | وهم چنین

کند و عمل خود را درست کند پس خداوند بخشنده مهربان است و هم چنین

ع ۶ ۵ ۱۲ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلِتَسْتَبِيْنَ سَبِيْلُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۵۵﴾ قُلْ

به تفصیل بیان میکنیم | آیاتهارا | وبرای اینکه آشکارا شود | راه | مجرمان | بگو

ما آیات را به تفصیل بیان میکنیم تاراه مجرمین بالکل آشکارا شود به آنها بگو

اِنِّيْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قُلْ

هرآینه من منع کرده شده ام | که | من عبادت کنم | آنانی را | که میخواهید | غیراز خدا | بگو

که من از عبادت آن معبودان منع کرده شده ام آنکه شما غیر از خداوند میخواهید تو بگو

لَّآ اَتَّبِعُ اَهْوَاۗءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ اِذًا وَّمَآ اَنَا

من پیروی نه میکنم | خواهشات شمارا | هرآینه من گمراه خواهم شد درآن وقت | ونه میباشم من

من پیروی خواهشات شمارا نه میکنم اگرچنین کنم گمراه میشوم و به راه درست

مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ﴿۵۶﴾ قُلْ اِنِّيْ عَلٰي بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَ

ازتابعداران | بگو | هرآینه من | بردلیل هستم | ازجانب رب خود | و

باقی نه خواهم شد بگو که من از جانب خدا به دلیل واضح قائم هستم و

كَذَّبْتُمْ بِهٖ ۭ مَا عِنْدِيْ مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ ۭ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا

شما تکذیب کردید آن | نیست نزدیک من | آنچه | شما برآن شتاب میکنید | نیست حکم | مگر

شما از آن انکار میکنید اکنون اختیار آن عذاب در دست من نیست بر آن که شما عجله میکنید فیصله تنها

لِلّٰهِ ۭ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفٰصِلِيْنَ ﴿۵۷﴾ قُلْ لَّوْ اَنَّ عِنْدِيْ

خداراست | اوبیان میکند | سخن حق را | واوست | بهترین | فیصله کنندگان | بگو | اگر | نزدیک من بودی

در دست خداوند است او سخنهای حق را بیان میکند و او بهتر فیصله کننده است بگو که اگر آن عذاب

مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ لَقُضِيَ الْاَمْرُ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

آنچه شما برآن شتاب میکنید | پس فیصله می شد | معامله | میان من ومیان شما | وخدا | خوب میداند

در دست من میبود از آن که شما شتاب میخواهید پس نزد من و شما حتماً فیصله میشد و خداوند ظالمان را

بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۸﴾ وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ۭ

به ستمگاران | و | نزداواست | کلیدهای | غیب | نه میداند برآن کسی | مگراو

خوب می شناسد و کلیدهای غیب تنها نزد اوست که غیر از وی کسی دیگری برآن خبردار نیست

وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَّرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا

ومیداند	آنچه در	بیابان	ودریااست	ونه	می افتد

هیچ برگ | مگر میداناش

و به چیزهای بیابان و دریا خوب دانا است و از درخت هیچ برگ نه می افتد مگر او بر آن عالم است

وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلُمٰتِ الْاَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَّلَا يَابِسٍ اِلَّا فِي كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿۵۹﴾

ونه دانه است	درتاریکی ها	زمین	ونه هیچ تری	ونه خشکی

مگر در کتاب روشن موجود است

و در تاریکی های زمین کدام دانه و یا کدام چیز تر و یا خشک نیست که در کتاب روشن (لوح محفوظ) نباشد

وَهُوَ الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ

واوست آنکه	قبض میکند ارواح شما	درشب	ومیداند	برآنچه شما میکنید	درروز

و خداوند آن ذاتیست که شما را در حالت شب (در وقت خواب) در قبض میگیرد و چیزیکه شما در روز میکنید برآن هم دانا است۔

ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ لِيُقْضٰٓى اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ

بازبرانگیزد شمارا	درآن	که پوره کرده شود	میعاد	معین	بازبسوی او

بازگشت شما است

باز صبح شمارا برای کاروبارهای دنیا بیدار میکند تاکه شما میعاد معین را پوره کنید باز همه شمار به خداوند رجوع میکنید

ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۶۰﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ وَ ع ۱۳

بازخبر دهد شمارا	برآنچه شما میکردید	واو	غالب	بالائی بندگان خود

و

و بشما نشان دهد آنچه شما میکردید و او بر بندگان خود قدرت کامل دارد

يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ

میفرستد	برشما	ملائکه نگهبان	تاوقتیکه	بیاید	یکی رادرشما

مرگ

و او بر شما فرشتگان نگران میفرستد تا اینکه در شما وقت مقرر مرگ به یک کسی بیاید پس فرشتگان

تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُوْنَ ﴿۶۱﴾ ثُمَّ رُدُّوْٓا

پس قبض میکند روح اش	فرستادگان ما	وایشان	تقصیرنه میکنند	بازایشان گردانیده شوند

ارسال شده ما روح اورا قبض میکنند و ایشان درکار خود هیچ کوتاهی نه میکنند باز همهٔ ایشان بسوی

اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ ۭ اَلَا لَهُ الْحُكْمُ ڮ وَهُوَ اَسْرَعُ

بسوی خدا	که مالک۔آنهااست	به حق	خبردار	اوراست	حکم

واوست | تیز

خدا گردانیده شوند که به حق مالک ایشان است پس بدانید که تنها حکم اوست و او در حساب گرفتن

الْحٰسِبِيْنَ ﴿۶۲﴾ قُلْ مَنْ يُّنَجِّيْكُمْ مِّنْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

حساب گیرنده	بگو	کیست	نجات میدهد شمارا	ازتاریکی های	بیابان

ودریا

بسیار تیز است به ایشان بگو که کیست؟ که شما را از تاریکی های دریا و بیابان نجات میدهد؟

تَدْعُوْنَهٗ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ۚ لَىِٕنْ اَنْجٰىنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ

که میخوانیداورا	به عاجزی	و	پنهانی	اگرنجات دهد مارا	ازاین مصیبت

هرآینه میباشیم

که شما اورا بر عاجزی و به خفیه میخواهید و میگوئید که اگر مارا خداوند از این مصیبت نجات دهد

مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۶۳﴾ قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ

ازشکرکنندگان	بگو	خدانجات میدهد شمارا	ازآن	وازهر	سختی

هر آینه از شکر گذاران میباشیم بگو خدا نجات میدهد شما را از این و از هر مصیبتی (باز هم)

ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿۶۴﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ عَلَيْكُمْ

بازشماشریک مقررمیکنید	بگو	اوست	قادر	برآنکه فرستد	برشما

شما شرک میکنید بگو که خداوند به این قادر است که برشما

عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا

عذابی	ازبالای شما	ویااززیرپای شما	ویا	درآمیزدشمارا	گروه گروه

از بالای شما و یا زیر پای شما عذاب بفرستد و یا شما را در گروه ها تقسیم کند

وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ

وبچشاند	بعضی شمارا	جنگ دیگران	ببین	چگونه	بیان میکنیم	آیات هارا

و بالای شما طعم خصومتها یک دیگری بچشاند ببین چگونه بیان میکنیم آیات خود را

لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ﴿۶۵﴾ وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ لَّسْتُ

تاایشان	بفهمند	وتکذیب کردند	برآن	قوم تو	وآن حق است	بگو	من نیستم

شاید که ایشان بفهمند و قوم تو (کفار مکه) این قرآن را تکذیب کردند حال آنکه این راست است بگو که

عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۶۶﴾ ؕ لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ۫ وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۶۷﴾

برشما	نگران	برای هر	خبر	یک وقت مقرراست	وبسیارزود	بدانید

برشما نگران نیستم برای (وقوع) هر سخن یک وقت مقرر است و زود است که بفهمید

وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى

وچون ببینی	آنانی را	که بحث میکنند	درآیات ما	پس روبگردان	ازایشان	تاآنکه

و وقتیکه ببینی تو آنانیکه در آیات ما نکته چینی میکنند پس از آنها یک طرفه شو تا وقتیکه

يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ؕ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ

گفتگوکنند	درکدام سخن غیر	واگرفراموش کندازتو	شیطان	پس منشین

(آن بحث را ترک کنند) و در سخن دیگری مشغول شوند و اگر شیطان از تو این نصیحت فراموش کند و در آن بنشینی

بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۶۸﴾ وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ

بعدیادآوردن	باگروه ستمگاران	ونیست	برکسانیکه	پرهیزگاری کردند

پس بعد از یاد آوردن با چنین قوم منشین و آنانیکه پرهیزگار هستند بر ایشان

مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿۶۹﴾

ازحساب مجادله کنندگان	چیزی	لیکن	تنها پنددادن	تاایشان	پرهیزگارشوند

از حساب و کتاب آنها هیچ ذمداری نیست البته نصیحت دادن بر ذمه ایشان میباشد شاید این

وَذَرِ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا وَّلَهْوًا وَّ غَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا

وبگذار | آن مردم را | که ساختند | دین خودرا | بازی | ولهو | و | فریب داد ایشان را | زندگی دنیا

بترسند و بگذار آن مردم را که از دین خود لهو و لعب ساخته است و زندگی دنیا ایشان را در فریب

وَذَكِّرْ بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَيْسَ لَهَا

ونصیحت ده | به این قرآن | چنین نه که هلاک شود کدام نفس | در بدله اعمال خود | نیست | اورا

واقع کرده است و ایشان را بذریعه این قرآن نصیحت بده که کسی دروبال اعمال چنین گیر نشوند که باز غیر از خدا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ

غیر از خدا | کدام دوست | ونه سفارش کننده | واگر اوادا کند | هرفدیه | گرفته نه میشود

هیچ کسی اورا دوست و نه شفاعت کننده باشد و اگر هر قسم چیزها در فدیه بدهد پس قبول شده

مِنْهَا ۭ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ اُبْسِلُوْا بِمَا كَسَبُوْا ۚ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ

ازوی | ایشان همان اند که | هلاک کرده شدند | در بدله کارهای خراب آنها | ایشان را نوشیدن است | از آب گرم جوشی

نه میتواند زیرا که این مردم در سزاء اعمال خود گرفتار میباشند ایشان را به سبب انکار ایشان

وَعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ع ۷۰ قُلْ اَنَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ع ۸ ۱۰ ۱۴

وعذاب دردناک | بسبب کفر ایشان | بگو | آیا بخواهیم | غیر از خدا

آب جوشی برای نوشیدن و عذاب دردناک داده میشوند ای پیغمبر! بگو که آیا ما خدا را ترک کنیم

مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ هَدٰىنَا اللّٰهُ

آنچه نفع نه دهد مارا | ونه نقصان میدهد مارا | وباز گردانیده شویم | بر پاشنهای خود | بعد از آنکه راه راست نمود مارا خدا

وآن معبودان را بگیریم آنکه نه نقصان رسانیده میتوانند و نه نفع داده میتوانند و بعد از این که خدا مارا راه راست نموده است به پشت برویم

كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيٰطِيْنُ فِي الْاَرْضِ حَيْرَانَ ۡ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ

مانند کسیکه | بی راه کرده باشد اورا | شیطان | درزمین | حیران مانده | اورا | رفقاء باشند

مانند کسیکه اورا شیطان در جنگل بی راه کرده باشد و حیران متردد میگردد در حالیکه اورا

يَّدْعُوْنَهٗٓ اِلَى الْهُدَى ائْتِنَا ۭ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۭ

که میخوانند اورا | بسوی هدایت | که بیا بسوی ما | بگو | هرآینه هدایت | هدایت است

رفقای اش نداء میکنند که بسوی ما بیا این راه راست است بگو که راه راست آن است که خداوند تعلیم میدهد

وَاُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ ۷۱ وَاَنْ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوْهُ ۭ

وحکم شده بما | که فرمان بردار شویم | به رب مخلوقات | واین که | قائم کنیم | نماز را | وبترسید از او

و بما حکم شده که همهٔ ما فرمانبردار حکم او باشیم و اینکه شما نماز آداء کنید و از خدا بترسید

وَهُوَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ۷۲ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

اوست آن ذات که | بسوی او | شما جمع کرده میشوید | واوست | آنکه | بیافرید | آسمانها

و همهٔ شما بسوی او جمع کرده خواهید شد و خداوند ذاتیست که آسمانها و زمین را بر حق

وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ وَيَوْمَ يَقُوْلُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۘ قَوْلُهُ الْحَقُّ ؕ وَلَهُ الْمُلْكُ

وزمین | به حق | وروزیکه | بگوید | شو | پس میشود | سخن اوراست است | واوراحکومت است

آفریده است و روزیکه او فقط بگوید که (قیامت) شو بس میشود سخن او حق است و روزیکه

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ ؕ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ

روزیکه | دمیده شود | درصور | اوداناست | به همه پنهانی | وآشکارا | واو | باحکمت

در صور دمیده شود پس همه بادشاهی اورا باشد او داناست بر پنهان و آشکارا و او

الْخَبِيْرُ ﴿۷۳﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ لِاَبِيْهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ اَصْنَامًا اٰلِهَةً ۚ

آگاه است | وچون گفت | ابراهیم | به پدرخود آزر | آیا میگیری | بتان را | خدایان

با حکمت است خبردار است و یاد کن چون ابراهیم به پدر خود آزر گفت آیا بتها را به خدائی میگیری!

اِنِّيْٓ اَرٰىكَ وَقَوْمَكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۷۴﴾ وَكَذٰلِكَ نُرِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ

هرآینه من می بینم ترا | وقوم ترا | درگمراهی آشکارا | وهم چنین | نمودیم ما | ابراهیم را

می بینم ترا وقوم ترا در گمراهی آشکارا و هم چنین ما ابراهیم را بادشاهت آسمانها

مَلَكُوْتَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلِيَكُوْنَ مِنَ الْمُوْقِنِيْنَ ﴿۷۵﴾ فَلَمَّا

حکومت | آسمانها | وزمین | وتاشود | ازیقین کنندگان | پس چون

و زمین نمودیم تا در یقین کنندگان باشد پس وقتیکه

جَنَّ عَلَيْهِ الَّيْلُ رَاٰ كَوْكَبًا ۚ قَالَ هٰذَا رَبِّيْ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَ

تاریکی افکند | بروی | شب | دید | ستاره را | گفت | اینست پروردگارمن | پس چون غائب گردید

شب بچش شد بروی پس او یک ستاره را دید گفت رب من این است پس وقتیکه غائب شد

قَالَ لَآ اُحِبُّ الْاٰفِلِيْنَ ﴿۷۶﴾ فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا

گفت | دوست ندارم | غائب شوندگان | پس چون دید | ماه را | روشن | گفت | این

گفت با غائب شدگان دوستی ندارم باز چون دید ماه را روشن باز گفت این رب ما است

رَبِّيْ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَّمْ يَهْدِنِيْ رَبِّيْ لَاَكُوْنَنَّ

پروردگارمن است | پس چون | غائب شد | گفت | اگرهدایت نکند مرا | پروردگارمن | البته شوم

وقتیکه آن غائب شد گفت اگر هدایت نکند مرا رب من البته شوم از گمراهان

مِنَ الْقَوْمِ الضَّآلِّيْنَ ﴿۷۷﴾ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّيْ

ازقوم گمراهان | پس چون | دید | آفتاب را | درحالت طلوع | گفت | اینست پروردگارمن

باز چون دید آفتاب را در حالت روشن گفت رب من این است

هٰذَآ اَكْبَرُ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَتْ قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا

این ازهمه بزرگ است | پس چون | غائب شد | گفت | ای قوم من | من بیزارم | ازآنچه

که از همه بزرگ وقتیکه آن هم غائب شد گفت ای قوم من من از شرک شما

تُشْرِكُوْنَ ﴿۷۸﴾ اِنِّیْ وَجَّهْتُ وَجْهِیَ لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ

که شریک میکنید شما | هر آینه من گردانیدم | روی خودرا | بطرف آن ذات | که پیدا کرده است آسمانهارا

بیزار هستم هر آینه من ذات خود را بسوی آن پروردگار گردانیدم که آسمانها و زمین را آفریده است من

وَالْاَرْضَ حَنِیْفًا وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ﴿۷۹﴾ وَحَآجَّهٗ قَوْمُهٗ قَالَ

وزمین | درحالیکه حنیف هستم | ونیستم من | ازمشرکین | وجدال کرد بااو | قوم او | گفت

در حالیکه یک روی هستم و من در گروه مشرکان نیستم و قوم اش باوی خصومت نمودند او برای آنها

اَتُحَآجُّوْٓنِّیْ فِی اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنِ ؕ وَلَآ اَخَافُ مَا تُشْرِكُوْنَ

جدال میکنید بامن | دربارهٔ خدا | وبتحقیق هدایت کرده مرا | ونه میترسم | که شما شریک میگیرید

گفت: آیا شما بامن درباره خدا جدال میکنید؟ حال آنکه او به من هدایت کرده است و من از آن چیزها نه میترسم

بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ یَّشَآءَ رَبِّیْ شَیْـًٔا ؕ وَسِعَ رَبِّیْ كُلَّ شَیْءٍ عِلْمًا ؕ

باخدا | مگراینکه بخواهد | رب من | کدام چیز | احاطه کرده است | رب من | هر | چیزی را | علم

آنکه شما باخدا شریک میکنید غیر از اینکه رب من کدام سخن بخواهد علم پروردگار من بر هر چیز شامل است

اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۸۰﴾ وَكَیْفَ اَخَافُ مَآ اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُوْنَ

آیا پند نه میگیرید | وچگونه | بترسم | ازآنکه شما شریک کرده اید | ونه میترسید شما

آیا شما پندن نه میگیرید؟ و من چگونه از شرکای شما بترسم حال آنکه شما نه میترسید

اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ مَا لَمْ یُنَزِّلْ بِهٖ عَلَیْكُمْ سُلْطٰنًا ؕ

ازاین سخن که شما | شریک میگیرید | به خدا | آنچه | فرونه فرستاده ازآن | برشما | دلیلی

که باخدا چنین چیزهارا شریک میکنید که از آن با شما هیچ دلیلی نیست (این بگوئید)

فَاَیُّ الْفَرِیْقَیْنِ اَحَقُّ بِالْاَمْنِ ۚ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۸۱﴾ اَلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

پس کدام فریق ازهردو | حقدار است | به امن | اگر شما میدانید | آنانیکه ایمان آوردند

پس در هر دو گروهی کدام آن زیاد حقدار است اگر شما میدانید؟ آنانیکه ایمان آوردند

وَلَمْ یَلْبِسُوْٓا اِیْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ

ونیامیختند آنها | ایمان خودرا | به بی انصافی | هم ایشان راست | امن | وایشان اند

و ایمان خود را با ظلم خلط نکرده است پس ایشان بر امن هستند و ایشان بر راه درست

مُّهْتَدُوْنَ ﴿۸۲﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ اٰتَیْنٰهَآ اِبْرٰهِیْمَ عَلٰی قَوْمِهٖ ؕ نَرْفَعُ

به راه درست | واین است | دلیل ما | که ماداده ایم | ابراهیم را | خلاف قوم او | بلند میکنیم ما

هستند و این آن دلیل من است که داده ایم ابراهیم را در مقابله قوم خود ما

دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ حَكِیْمٌ عَلِیْمٌ ﴿۸۳﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ

مراتب | کسی راکه بخواهیم | هرآینه | رب تو | باحکمت | داناست | وبخشیدیم | اورا

که درباره کسی بخواهیم درجات اش بلند میکنیم هر آینه پروردگار تو باحکمت و بر هر چیزی داناست و ما اورا

اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوْحًا هَدَيْنَا

اسحٰق | ویعقوب | هریکی ازایشان | هدایت دادیم ما | ونوح راهم | هدایت دادیم

پسر و یعقوب نواسه دادیم و هر یکی را به راه راست هدایت نمودیم از آن راهیکه قبلا به نوح

مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهٖ دَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوْبَ وَيُوْسُفَ

پیش ازاین | وازاولاداو | داؤد | وسلیمان | وایوب | ویوسف

هدایت کرده بودیم و باز در اولاد اش ما به داؤد سلیمان ایوب یوسف

وَمُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۙ﴿۸۴﴾ وَزَكَرِيَّا

وموسیٰ | وهارون | وهم چنین | مابدله میدهیم | نیکی کنندگان را | وزکریا

موسیٰ و هارون را هدایت کرده بودیم و به نیکو کاران ما چنین بدله میدهیم و زکریا

وَيَحْيٰى وَعِيْسٰى وَاِلْيَاسَ ؕ كُلٌّ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۙ﴿۸۵﴾

ویحیی | وعیسیٰ | والیاس | که همه آنها | ازنیکوکاران بودند

و یحیٰی و عیسی و الیاس را هدایت نموده بودیم هر یکی در ایشان نیک عمل بود

وَاِسْمٰعِيْلَ وَالْيَسَعَ وَيُوْنُسَ وَلُوْطًا ؕ وَكُلًّا فَضَّلْنَا

واسماعیل | والیسع | ویونس | ولوط | وهریکی را | مافضیلت داده بودیم

و به اسماعیل و به الیسع و یونس و لوط هدایت کرده بودیم و هر یکی را بالای (مردم زمان خود)

عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۙ﴿۸۶﴾ وَمِنْ اٰبَآئِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ وَاِخْوَانِهِمْ ۚ

برمخلوقات | وازپدران ایشان | واولادایشان | وازبرادران ایشان هم

فضیلت داده بودیم و به برخی از پدران و برخی اولاد را و بعضی برادران را فضیلت داده بود۔

وَاجْتَبَيْنٰهُمْ وَهَدَيْنٰهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۸۷﴾ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ

وبرگزیدیم ایشان را | وهدایت کردیم ایشان را | بسوی راه راست | این | هدایت | خداست

و برگزیدیم ایشان را و هدایت کردیم ایشان را به راه راست این هدایت خداوند است

يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَلَوْ اَشْرَكُوْا لَحَبِطَ عَنْهُمْ

راه می نماید | به آن | هرکرا بخواهد | ازبندگان خود | واگرشریک مارامیکردند | هرآینه ضائع میشد | ازایشان

میدهد به کسیکه بخواهد در بندگان خود اگر این مردم هم بالفرض شرک میکردند پس

مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۸۸﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ۚ

آنچه ایشان میکردند | همان مردم است | آنانی راکه | ماداده بودیم | کتاب | وحکومت | ونبوت

هر آینه همه اعمال ایشان ضائع میشدند این همان مردم اندکه به ایشان کتاب، حکمت و نبوت داده بودیم پس

فَاِنْ يَّكْفُرْ بِهَا هٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوْا بِهَا

پس اگر | انکارکند | ازاین سخنها | این مردم | پس مامقررکردیم | برآن | آن مردم | که نیستند | ازآن

اگر این مردم از آن انکار کنند پس ما این نعمت را به چنین مردم محول کردیم که خود ایشان

بِكٰفِرِيْنَ ﴿۸۹﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰىهُمُ اقْتَدِهْ ؕ قُلْ

انکارکنندگان | این مردم است | آنانی را که | هدایت کرده بود | خدا | پس به راه آنها | برو | بگو

از آن منکر نیستند این همان مردم است که خداوند به ایشان هدایت کرده بود پس تو هم به راه ایشان پیروی کن۔ بگو

لَّآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿۹۰﴾ ع ۱۶

نه میخواهم از شما | براین | کدام اجر | این نیست | مگر | نصیحت | برای مردم جهان

من به این کار (تبلیغ) از شما اجر نه میخواهم این به همه مردم دنیا یک نصیحت عام است

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ اِذْ قَالُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى بَشَرٍ

وتعظیم نکردند خدارا | حق قدر او | چون گفتند | نازل نکرده | خدا | برهیچ آدمی

و ایشان نعمت خدا را تعظیم نکردند چنانچه حق قدر اوست چون گفتند که خداوند بالای کدام بشر

مِّنْ شَىْءٍ ؕ قُلْ مَنْ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ الَّذِىْ جَآءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا

چیزی | بگو | که | فروفرستاد | کتاب | آن که | آورده است | موسیٰ | روشنی

چیزی نازل نکرده است بگو که آن کتاب (تورات) را فرود آورده بود؟ که موسیٰ آورده بود هم مردم را۔

وَّهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُوْنَهٗ قَرَاطِيْسَ تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ

وهدایت | ومردمان را | میگردانید آن را | ورق ورق | آشکار میکنید آن را | وپنهان میکنید

هدایت روشنی و هدایت بود آن را که شما به صفحات مختلف نوشته کرده اید چیزی اندک درآن آشکارا و بسیاری را

كَثِيْرًا ۚ وَعُلِّمْتُمْ مَّا لَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنْتُمْ وَلَآ اٰبَآؤُكُمْ ؕ قُلِ

بسیاری را | وآموخته شدید | آنچه | نه می دانستید | شما | ونه پدران شما | بگو

پنهان میدارید و بذریعۂ این کتاب به شما آن سخنها معلوم شد که نه بشما و نه به پدران شما معلوم بود

اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِىْ خَوْضِهِمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿۹۱﴾ وَهٰذَا كِتٰبٌ

الله | باز بگذار ایشان | رادرخرافات | بازی میکنند | واین قرآن هم | یک کتاب است

بگو که آن را خدا فرود آورده است باز بگذار ایشان را که در بحث فضول خود باشند و این قرآن کتاب مبارک است

اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِىْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى

که نازل کردیم ما | بابرکت | تصدیق کننده | آنچه | پیش ازوی بود | تابترسانی | اهل مکه را

آن که ما فرود آوردیم و تصدیق کنندۂ آن کتب ات که پیش از وی بود و برای این آمده است که تو بر آن اهل مکه را

وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ

وکسانی را که گرداگرد آن است | وآن کسانیکه ایمان آوردند | به آخرت | ایمان می آرند | به این کتاب

و مردم گردا گرد آن را بترسانید و آنانیکه به آخرت ایمان دارند ایشان بر این کتاب هم ایمان می آرند

وَهُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿۹۲﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى

وایشان | برنماز خود | محافظت میکنند | وکیست | ستمگارتر | ازکسیکه | بسته کرد

و پابند نماز خود میباشند و کیست ظالم تر از آن که بر خدا

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ قَالَ اُوْحِيَ اِلَيَّ وَلَمْ يُوْحَ اِلَيْهِ شَيْءٌ وَّمَنْ قَالَ

برخدا | دروغ | یا گفت | وحی شده | بمن | ووحی نشده | بسوی او چیزی | وکسیکه گفت

دروغ می بندد و یا این میگوید که به من وحی شده است و کسیکه در حقیقت هیچ وحی به او نشده است

سَاُنْزِلُ مِثْلَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ غَمَرٰتِ

زوداست که نازل کنم | مانند آنچه | نازل کرد | خدا | واگر ببینی تو | چون باشند ظالمان | درشدائد

میگوید که من هم مانند خدا کتاب نازل میکنم کاش! تو ببینی ظالمان وقتیکه در تکالیف

الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُوْٓا اَيْدِيْهِمْ ۚ اَخْرِجُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ اَلْيَوْمَ

مرگ | وفرشتگان | دراز میکنند | دستهای خود | بیرون آرید | روحهائی خود | امروز

مرگ میباشند و فرشتگان دستهای خود را دراز کرده باشند (و میگویند) بیرون آرید روحهائی خود را امروز

تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ

جزاء داده خواهید شد | عذاب | ذلت | بسبب آنکه می گفتید | برخدا | ناحق

به شما عذاب ذلت دهنده داده میشود زیرا که شما بر خدا دروغ می بستید

وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيٰتِهٖ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿۹۳﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُوْنَا فُرَادٰى

وبودید شما از آیات او | سرکشی میکردید | وبتحقیق آمدید بما | یک یک

و شما در باره نشان های او سرکشی میکردید اکنون شما به من تنها آمدید

كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّتَرَكْتُمْ مَّا خَوَّلْنٰكُمْ

چنانچه پیدا کرده بودیم شمارا | اول بار | وگذاشتید | آنچه | عطاء کرده بودیم

چنانچه شمارا به اول بار پیدا کرده بودیم و چیزیکه بشما داده بودیم آن را پشت خود گذاشتید

وَرَآءَ ظُهُوْرِكُمْ ۚ وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ

پشت تان | ونه می بینیم | باشما | شفیعان شما | آنانیکه گمان بردید | که ایشان

و امروز ما با شما شفیعان تان نه می بینیم که به فکر شما در معامله شما

فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا ؕ لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَّا

درمیان شما | شریک اند | هرآینه بریده شد | میان شما | وگم شد | ازشما | آنچه

با ما شریکان بودند هر آینه درمیان شما رشته های شما به پایان رسید و گدام دعوه را که میکردید

كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿۹۴﴾ ع ۱۱ ۱۲ اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى ؕ يُخْرِجُ الْحَيَّ

گمان میکردید | هرآینه | خدا | شگافنده | دانه | وخسته است | بیرون می آرد | زنده را

هم را فراموش کردید هر آینه خداوند شگافنده دانه و خسته است از مرده

مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿۹۵﴾

ازمرده | وبیرون آرنده | مرده است | اززنده | این است | خدا | پس بکدام طرف | برگردانیده میشود

زنده بیرون می آرد و از زنده مرده هم این خدای شما است پس شما بکدام طرف برگردانیده شدید؟

فَالِقُ الْاِصْبَاحِ ۚ وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ؕ

شگافنده | صبح است | وگردانیده | شب را | آرام گاه | وگردانیده آفتاب | وماه را | ذریعه حساب

شگافنده صبح است او شب را برای آرام آفتاب و مهتاب را برای حساب پیدا کرده

ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۹۶﴾ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ النُّجُوْمَ

این است | اندازه | غالب | دانا | واوست آنکه | گردانید | برای شما | ستارها را

این نظام مقرر شده آن ذات است که غالب و دانا است و خداوند ذاتیست که برای شما ستارها ساخت

لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ؕ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ

تا راه یابید | برآن | درتاریکی های | بیابان | ودریا | هرآینه به تفصیل بیان کردیم | آیات

تا در تاریکی های بر و بحر برآن راه یابید هر آینه مابرای یقین کنندگان نشان ها را

لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۹۷﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ

برای قومیکه | میدانند | واوست | آنکه | پیدا کرد شمارا | از یک شخص

به تفصیل بیان کردیم و خداوند آن ذات است که شمارا از یک نفس آفرید

فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ ؕ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

جای تقرر است | وجای امانت است | هرآینه به تفصیل بیان کردیم | آیاتها | برای آن قوم

باز یک جای تقرر است و جای امانت را به مردم دانا را هم نشان ها به تفصیل بیان کردیم

يَّفْقَهُوْنَ ﴿۹۸﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ

که میدانند | واوست | آنکه | فرود آورد | از آسمان | آبی را | پس بیرون آوردیم | بسبب آن

و خداوند آن ذات است که از آسمان آبی را فرود می آرد و بذریعهٔ آن

نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا ۚ

رستنی | هرچیزرا | پس بیرون آوردیم ما | ازآن | سبزه را | بیرون می آریم | ازآن | دانها | بریک دیگر پیوسته

هرقسم رستنی را بیرون می آریم۔ و در آن شاخهای سبز پیدا میکنیم و که در آن میوه های پیوسته بر یکی پیدا میکنیم

وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَّجَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّالزَّيْتُوْنَ

وازخرما | ازشگوفه وی | خوشه های | نزدیک | وباغها | ازدرختان انگور | وزیتون

و از شگوفهای خرما از خوشهای نزدیک آن و از انگور و زیتون

وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ اُنْظُرُوْٓا اِلٰى ثَمَرِهٖٓ اِذَآ اَثْمَرَ

وآنار | مشتبه | وغیرمشتبه | ببینید | به میوه درخت | چون | بارآرد

و باغهای آنار که مشتبه و غیر متشابه میباشند۔ به میوه های آن ببینید وقتیکه بارآرد

وَيَنْعِهٖ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۹۹﴾ وَجَعَلُوْا

وبه پختگی آن | هرآینه | دراین | نشانها است | برای آن قوم که ایمان میدارند | وایشان گردانیدند

و پخته شود برای این چیزها برای نشان های قدرت و ایشان خدا را

لِلّٰهِ شُرَكَآءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوْا لَهٗ بَنِيْنَ وَبَنٰتٍۢ

بخدا | شریکان | جنیات را | وحال آنکه خدا آفریده است ایشان را | وساختند آنها | اورا | پسران | ودختران

جنیات شریک گردانیده اند و حال آنکه ایشان هم خدا آفریده است و ایشان خدا را بدون فهم

بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ بَدِيْعُ ع ۱۲ ۱۸

به بی علمی | اوپاک است | وبسیار بلنداست | ازآنکه | ایشان بیان میکنند | پیدا کننده است

پسران و دختران ساختند خدا پاک است و از آن سخن بالا است که آنها بیان میکنند آفرینندهٔ

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَنّٰى يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ؕ

آسمانها | وزمین است | چه قسم شده میتواند | اورا | پسر | حال آنکه نیست اورا | زوجه

آسمانها و زمین است چه قسم اورا پسر شده میتواند وقتیکه اورا زوجه نیست

وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۰۱﴾ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ

وآفریداو | هرچیزی را | واو | به هرچیز | داناست | هم این خداست | رب شما

و او آفریندهٔ هر چیز است و به هر چیز دانا است هم این خدا است که آفریندهٔ و پرورش کنندهٔ شما است

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوْهُ ۚ وَهُوَ

نیست معبود | غیرازاو | پیدا کننده | هر | چیزی | پس پرستش کنید اورا | واوست

بجز از وی معبود دیگری نیست آفریندهٔ هر چیز است تنها عبادت او کنید و او

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿۱۰۲﴾ لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ ۫ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ۚ

برهرچیزی | کارساز | نه | گیرمیکند اورا | چشمها | واو | درمی یابد | چشمهارا

کار ساز هر چیزی است کسی اورا بچشم دیده نه میتواند و او همه چشمها را دیده میتواند

وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿۱۰۳﴾ قَدْ جَآءَكُمْ بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ

واو | نهایت مهربان | آگاه است | آمد بشما | نشانیها | از جانب رب شما

و او باریک بین خبردار است بشما از طرف رب شما دلائل آمده است

فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ

پس کسیکه | دید | برای خوداش است | وکسیکه نابینا ماند | پس بروی نقصان است | ونیستم من | برشما

پس کسیکه ببیند فائده اش بخود است و کسیکه خود را کور کند پس خساره اش بخود است و من

بِحَفِيْظٍ ﴿۱۰۴﴾ وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ وَلِيَقُوْلُوْا دَرَسْتَ

نگهبان | وهم چنین | تکرار بیان میکنیم | آیات را | وکه بگویند آنها | از که خواندهٔ

نگهبان شما نیستم وهم چنان من این نشان هارا باز مکرر بیان میکنیم برای اینکه بگویند که از کی وکجا آموخته اید

وَلِنُبَيِّنَهٗ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۱۰۵﴾ اِتَّبِعْ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ

وتا بیان کنیم آن را | برای قومیکه میدانند | پیروی کن | ازآنچه | وحی شده | بسوی تو

و کسیکه فهمیده است ایشان را حقیقت خوب آشکارا بیان میکنیم تو تابعدار آن وحی باش که رب تو برای تو

مِنْ رَّبِّكَ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۰۶﴾

از جانب رب تو | نیست معبود دیگر | مگر او است | و اعراض کن | از مشرکین

فرستاده است بجز از وی معبود دیگری نیست و در فکر مشرکین مباش!

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَآ اَشْرَكُوْا ۭ وَمَا جَعَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ۚ

و اگر خواسته میبود خدا | پس آنها شرک نمیکردند | و ما نگردانیدیم ترا | بر ایشان | نگهبان

و اگر خدا خواسته میبود ایشان شرک نه میکردند و ما ترا بر ایشان محافظ مقرر نه کردیم

وَمَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۱۰۷﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ

و نیستی تو | بر ایشان | ذمدار | و بد نگوئید | آنانی را | مشرکین عبادت آنها میکنند

و نه تو بر ایشان نگهبان هستی (وای مسلمانها!) به آن معبودان بد مگوئید که آنها

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ ۭ كَذٰلِكَ

غیر از خدا | پس آنها بد میگویند | خدا را | از بی ادبی بدون علم | هم چنین

بجز خدا عبادت میکنند تا ن که ایشان بسبب دشمنی بخدا بد هم چنین

زَيَّنَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ۠ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَّرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ

مزین کردیم | هر گروهی را | عمل ایشان | باز | بسوی رب آنها | بازگشت آنها است | پس خبر میدهد آنها را

ماهر امت را اعمال ایشان شائسته کردیم باز هم آنها به خدا پیش میشود

بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۰۸﴾ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ

به آنچه ایشان میکردند | و آنها قسم خوردند | بخدا | پخته | قسمها

پس او خبر میدهد ایشان را بر آنچه میکردند و ایشان بر خدا قسمهای پخته پخته خوردند

لَئِنْ جَآءَتْهُمْ اٰيَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا ۭ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ

اگر | بیاید به آنها | کلام نشان | هر آینه ایمان می آرند به آن | بگو که | هر آینه نشانها

اگر به ایشان نشان های خدائی بیاید که ایشان بر آن هر آینه ایمان می آرند ای پیغمبر! به آنها بگو

عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ ۙ اَنَّهَآ اِذَا جَآءَتْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۰۹﴾

نزد خدا است | و بشما چه معلوم است | که آن نشان | چون بیاید | باز هم ایمان نخواهند آورد

که همه نشانها نزد خدا است و شما چه میدانید اگر نشانها هم بیاید باز هم ایمان نه می آرند

وَنُقَلِّبُ اَفْـِٕدَتَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوْا بِهٖٓ

و ما میگردانیم | دلهای ایشان را | و چشمهای ایشان را | چنانچه | آنها ایمان نه آوردند | بر آن

و ما دلهای ایشان را و چشمهای ایشان (از حق) بدل میکنیم چنانچه ایشان به این

اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّنَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿۱۱۰﴾ ع ۱۳ ۱۰ ۱۹

اول | بار | و ما میگذاریم آنها را | در سرکشی ایشان | سرگردان شده

نشانهای آشکارا اول بار ایمان نیاوردند و در سرکشی خود حیران متردد میگذاریم

وَلَوْ اَنَّنَا نَزَّلْنَآ اِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى وَحَشَرْنَا

واگر ما | فرود آردیم | ایشان را | ملائکه | وکلام میکردند به آنها | مردگان | وجمع میکردیم ما

و اگر ما بر ایشان فرشتگان هم فرود می آوردیم و مردگان هم با آنها کلام میکردند و ما همه چیز های دنیا

عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْٓا اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ

برایشان | هرچیزی را | روبروی | بازهم آنها چنین نبودند | که ایمان بیارند | مگر که | بخواهد خدا

را بسوی روی ایشان جمع میکردیم باز هم ایمان نه می آوردند البته اگر خدا میخواست آن سخن جداگانه است

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُوْنَ ﴿١١١﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا

لیکن | اکثر ایشان | نمی دانند | وهم چنین | گردانیدیم ما | برای هر نبی | دشمن

لیکن اکثر ایشان سخنهای نا فهمی میکنند و هم چنان هر نبی را ما دشمنان شیطانها پیدا کردیم

شَيٰطِيْنَ الْاِنْسِ وَالْجِنِّ يُوْحِيْ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ

که شیطانها است | از انسانها | وجن | که می آموزند | بعضی ایشان به بعضی

آنانیکه انسانها و جنات بودند ایشان برای فریب دادن دردل یک دیگری سخنهای شیرین شده را

زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُوْرًا ۭ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ

سخنهای دروغ | برای فریب | واگر میخواست | پروردگارتو | نه میکردند آن را | پس بگذار ایشان را

می افگنند و اگر رب تو میخواست پس انها این کاری را کرده نه میتوانستند پس آنها آنکه

وَمَا يَفْتَرُوْنَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغٰٓى اِلَيْهِ اَفْـِٕدَةُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ

وآنچه | بسته میکنند | وکه مائل شوند | بسوی (دروغ) | دلهای | آن مردم | که ایمان نه می آرند

ایشان دروغ بسته میکنند بر حال خود بگذار بخاطر این ایشان این سخن میگویند آنانیکه بر آخرت ایمان نه میدارند دلهای

بِالْاٰخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوْا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُوْنَ ﴿١١٣﴾ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ

به آخرت | وبرای اینکه خوش کنند آنها | وکه آنها بکنند | آن کارهای خراب که ایشان میکردند | آیا غیر از خدا

ایشان به این طرف مائل شوند و آنها این سخن خوش کنند و کدام اعمال خراب که میکنند درآن مصروف اند ای پیغمبر!

اَبْتَغِيْ حَكَمًا وَّهُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ اِلَيْكُمُ الْكِتٰبَ مُفَصَّلًا ۭ

طلب کنم | فیصله کننده | وحال آنکه اوست که | نازل کرده | برشما | کتاب | واضح شده

به ایشان بگو که آیا غیر از خدا حاکم دیگری را طلب کنم حال آنکه اوست که بسوی شما کتاب فرستید

وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْلَمُوْنَ اَنَّهٗ مُنَزَّلٌ مِّنْ رَّبِّكَ

وآنانیکه | دادیم ایشان را | کتاب | آنها میدانند | که آن | نازل کرده شده | از جانب رب تو

آنکه واضح است و آنانیکه به ایشان کتاب داده ایم ایشان میدانند که این قرآن از جانب رب تو برحق

بِالْحَقِّ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ

راست | پس مباش تو | از شک کنندگان | وپوره شد | سخن | پروردگارتو

نازل شده است پس تو در مردم شک کننده مباش و کلام رب تو از حیثیت صدق

صِدْقًا وَّعَدْلًا ؕ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١١٥﴾

دررراستی | ودرانصاف | نیست بدل کننده | سخنان اورا | راوست | شنوا | دانا

و راستی کامل است هیچ کسی احکام اورا بدل کرده نه میتواند و او هر چیزی را میشنود و دانا است

وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِى الْاَرْضِ يُضِلُّوْكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ

واگرفرمان بری | اکثر | ازآن که درزمین است | گمراه کنندترا | ازراه خدا

و اگر تو از اکثر ایشان را سخن قبول کنی پس این مردم ترا از راه خدا خطا میکنند

اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿١١٦﴾ اِنَّ رَبَّكَ

پیروی نه میکنند آنها | مگرازگمان | ونیست ایشان | مگر به تخمین خودروان اند | هرآینه رب تو

ایشان تنها پیروی گمان میکنند و تنها پیروی خیالات میکنند و در حقیقت رب تو بسیار

هُوَ اَعْلَمُ مَنْ يَّضِلُّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿١١٧﴾

اوداناتراست | بکسیکه گمراه میشود | ازراه او | واو | داناتراست | به کسانیکه به راه او میروند

دانا است که کیست بی راه از راه درست و خوب میداند که کیست پیروی کننده راه درست

فَكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِاٰيٰتِهٖ

بس بخورید شما | ازآن چیزی | که یادشده باشد | نام خدا | برآن | اگرهستید شما | به آیات او

پس بخورید گوشت آن حیوانات را بر آنکه در وقت ذبح نام خدا یاد کرده شود اگر شما بر احکام او ایمان دارید

مُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٨﴾ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ

پس مؤمنان | وچیست شمارا | که نه میخورید | ازآن که | یادشده باشد برآن نام خدا

آخر چیست شمارا که گوشت آن حیوانات را نه میخورید که برآن نام خدا یاد شده است

وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ

وحال انکه اوواضح کرده | شمارا | آنچه | اوحرام کرد | برشما | مگرتنها | که شما مجبورشوید

و حال آنکه خداوند برشما چیزی که حرام کرده است آن را به تفصیل بیان کرده است البته اگر شما

اِلَيْهِ ؕ وَاِنَّ كَثِيْرًا لَّيُضِلُّوْنَ بِاَهْوَآئِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ

بسوی آن | وهرآینه | بسیارمردم | گمراه میکنند | برخواهشات خود | بی علم

برای خوردن آن مجبور باشید (پس کدام حرج نیست) وهرآینه و بسیاری مردم بسبب خواهشات نفسانی خود بدون علم مردم را

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِيْنَ ﴿١١٩﴾ وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ ؕ

هرآینه | رب تو | داناتراست | به تجاوزکنندگان | وبگذارید | آشکارگناه را | وپوشیده آن

گمراه میکنند هر آینه خداوند تجاوز کنندگان را خوب می شناسد و گناهان آشکارا و پنهان را بگذارید

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْسِبُوْنَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوْا

هرآینه | آنانیکه | میکنند | گناه را | جزاء داده میشوند | به آنچه | بودند

هر آینه آنانیکه گناه میکنند بسیار زود به ایشان سزاء اعمال بد ایشان

يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ

که میکردند | وبخورید | ازآنچه | یادکرده شده | نام خدا | برآن

میرسد و گوشت آن ذبیحه را مخورید که نام خدا بر آن یاد شده نباشد

وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ

وهرآینه این خوردن | گناه است | وهرآینه | شیاطین | وسوسه می اندازند | به رفیقان خود

و این کار گناه است و هر آینه شیطان در دلهای دوستان خود وسوسه می اندازد که

لِيُجَادِلُوكُمْ ۚ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ ع ١٤

تاخصومت کنند باشما | واگرشما | سخن آنهارا قبول کنید | هرآینه شما | مشرک اید

تا با شما خصومت کنند و اگر شما هم پیروی آنها کردید پس هر آینه مشرکین میشوید

أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي

آیا کسیکه بود | مرده | پس زنده کردیم اورا | وگردانیدیم | اورا | روشنی | که میرود

آیا کسیکه مرده بود باز ما اورا زنده کردیم و ما برای او روشنائی گردانیدیم که به ذریعه آن

بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ

باآن | درمردم | آیامانند کسیست | که درتاریکی ها باشد | که نیست بیرون آینده

درمیان آن مردم زندگی میگذارند مانند آن کسی شده میتواند که در تاریکی زندگی میکند؟

مِنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾

ازآن | هم چنین | مزین کرده شده | برای کافران | آن عمل | که آنها میکردند

و بیرون از آن رفته نه میتواند و هم چنین کافران را اعمال بد ایشان

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۗ

وهم چنین | گردانیدیم | درهرده | سرداران | گناه گاران را | تامکرکنند | درآن

و هم چنین ما در هر قریه سرداران آن را مجرمان ساخته ایم که جالهای فریب وا میکنند

وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَاءَتْهُمْ

وآنها مکر نه میکنند | مگر | به نفسهای خود | و | فکر نه میکنند | وچون آید نزد ایشان

و آنها مکر نه میکنند مگر با نفسهای خود مگر آنها نه میدانند و هنگامیکه ایشان را

آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا

نشان گویند | هرگز ایمان نه می آریم | تا آنکه | داده شود مارا | مانند آنچه

یک نشان بیاید میگویند هیچ وقتی آن را قبول نه میداریم تاکه به ما چنین نشان ها داده نه شود چنانچه

أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ ۘ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۗ سَيُصِيبُ

داده شده پیغمبران خدارا | خداخوب میداند | جایکه | میگرداند | پیغام خود | زود میرسد

به رسولان خدا داده شده بود خدا خوب میداند که کرا رسول خود بگرداند به مجرمان

الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدِيْدٌ ۢ بِمَا

به آنانیکه | جرم کردند | رسوائی | نزد خدا | وعذاب | سخت | بسبب آنکه

به زودی در دربار خداوند ذلت سخت و عذاب برسد زیرا که ایشان مکر

كَانُوْا يَمْكُرُوْنَ ﴿١٢٤﴾ فَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَّهْدِيَهٗ يَشْرَحْ صَدْرَهٗ

تدابیر بد میکردند | پس به کسیکه | بخواهد خدا | که هدایت کند به او | کشاده میکند | سینه اورا

میکردند حقیقت این است کسی را که خداوند هدایت بخواهد پس سینهٔ اش به تعلیم اسلام

لِلْاِسْلَامِ ۚ وَمَنْ يُّرِدْ اَنْ يُّضِلَّهٗ يَجْعَلْ صَدْرَهٗ ضَيِّقًا

برای اسلام | وبه کسیکه | بخواهد | که | گمراه کند اورا | میگرداند | سینه اورا | تنگ

کشاده میسازد وکسی را که گمراه کردن اش را بخواهد پس سینه اش نهایت تنگ میسازد که قبول نمودن اسلام به وی چنین میباشد

حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَآءِ ۭ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ

نهایت | گویا که | به تکلیف میرود بالا | در آسمان | هم چنین | می افگند | خدا | ناپاکی را

که بجائی بلند به تکلیف بالا میرود و هم چنین خداوند ناپاکی بالای آن مردم می نهد

عَلَى الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢٥﴾ وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيْمًا ۭ

به کسانیکه | ایمان نه می آرند | واین | راه | پروردگار تو است | راست برابر

که ایمان نه می آرند و این راه نشان شده پروردگار تو است

قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ﴿١٢٦﴾ لَهُمْ

هرآینه | ما به تفصیل بیان کردیم | نشانها | برای قومیکه | غور میکنند | برای ایشان است

و ما به نصیحت قبول کنندگان نشان های خود به تفصیل بیان کردیم ایشان را نزد

دَارُ السَّلٰمِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٧﴾ وَ

خانه سلامتی | نزد پروردگار آنها | واوولی آنها است | بسبب اعمال آنها که میکردند | و

پروردگار ایشان خانهٔ سلامتی است و بسبب اعمال نیک ایشان او مددگار ایشان است و

يَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ۚ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ

روزیکه | اوجمع میکند ایشان را | همه | پس میفرماید ای گروه | جن | شما بسیاری را تابع کردید

به روزیکه خداوند(ج) همه را جمع کند و بفرماید که ای گروه جنات شما از بنی آدم بسیاری را

مِّنَ الْاِنْسِ ۚ وَقَالَ اَوْلِيٰٓـؤُهُمْ مِّنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ

ازمردمان | ومیگوید | دوستهای آنها | ازمردمان | ای پروردگار ما | بهره مند شد

گمراه کرده بودید و در بنی آدم کسیکه دوستان جنات بودند میگویند ای رب ما! ما در دنیا

بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَّبَلَغْنَآ اَجَلَنَا الَّذِيْٓ اَجَّلْتَ لَنَا ۭ

ازما بعضی | ازدیگری | ورسیدیم ما | به میعاد خود | آنکه | معین کرده بودی | برای ما

یکی از دیگری بسیاری فائده گرفتیم و اکنون به آن میعاد رسیدیم که تو بما مقرر کرده بودی

قَالَ النَّارُ مَثْوٰىكُمْ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ اِنَّ

میفرماید | آتش است | جای شما | جاویدان | درآن | مگر | بخواهد | خدا | هرآینه

خداوند میفرماید آتش جای شما است همیشه درآن میباشید البته آن مردم معاف میباشند که ایشان را

رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذٰلِكَ نُوَلِّيْ بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ

پروردگارتو | باحکمت | داناست | وهم چنین | مسلط میکنیم ما | بعضی ظالمان را

رضای او باشد هر آینه رب تو با حکمت دانا است و هم چنین ظالمان را با دیگران بسبب اعمال ایشان

بَعْضًا ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿١٢٩﴾ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ع ١٥ ٨ ٢

برخی | به سبب آنکه | ایشان میکردند | ای گروه جن | وانس

یک جای میگنیم ای گروه جنات و بنی آدم

اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ

آیا نیامده بودند به شما | رسولان | ازشما | که می خواندند | برشما | آیاتهای ما | ومیترسانیدند شمارا

آیا بشما از شما پیغمبران نیامده بودند که بشما آیات ما میخواندند و از ملاقات امروز

لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا شَهِدْنَا عَلٰٓى اَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ

از ملاقات | این روز شما | گویند | ما گواهی میدهیم | برنفسهای خود | وفریب داد ایشان را

شمارا میترسانند ایشان میگویند که ما بر نفسهای خود اعتراف میکنیم و ایشان را

الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ﴿١٣٠﴾

زندگی | دنیا | وایشان گواهی دادند | برنفسهای خود | که ایشان | کافر بودند

زندگی دنیا در فریب انداخته بودند و در آن روز به خود اعتراف میکنند که ایشان از حق منکر بودند

ذٰلِكَ اَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا

این ارسال | برای | این است که | نیست رب تو | هلاک کننده | شهرها | برظلم | وقتیکه اهل آن

این بسبب اینکه رب تو به ظلم و نا انصافی دهات را به چنین حالات تباه نه میکند که باشندگان آن

غٰفِلُوْنَ ﴿١٣١﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ

بی خبر باشند | وبرای هر یکی | درجات است | به سبب اعمال آنها | ونیست | رب تو | بی خبر

(از احکام) بی خبر باشند و همه را طبق اعمال ایشان درجات است و رب تو از اعمال ایشان

عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ اِنْ يَّشَاْ

از آنچه میکردند | وپروردگارتو | بی نیاز | صاحب رحمت است | اگر بخواهد

بی خبر نیست و رب تو غنی است صاحب رحمت است اگر او بخواهد

يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْۢ بَعْدِكُمْ مَّا يَشَآءُ كَمَآ

دور میکند شمارا | وجانشین میکند | بعدازشما | کسی را که او بخواهد | چنانچه

شمارا فنا میکند و بعد از شما کسی را که بخواهد بجای شما می آرد چنانچه

أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ آخَرِينَ ﴿١٣٣﴾ إِنَّ مَا تُوعَدُونَ

پیدا کرد شما را | از نسل | قوم دیگران | هر آینه | از آن سخن | که بشما وعده داده میشود

شما را از نسل قوم دیگری آفرید از چیزیکه بشما وعده شده است

لَآتٍ ۙ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا

هر آینه آمدنی است | ونیستید شما | عاجز کنندگان | بگو | ای قوم من! | شما عمل کنید

هر آینه آن آمدنی است و شما خداوند را عاجز کرده نه میتوانید بگو ای قوم ما! بجای خود

عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُ

بر جای خود | من هم عمل کننده ام | پس عنقریب خواهد دانست | کسیکه | باشد اورا

باشید عمل کنید و من هم بجای خود عمل میکنم زود است که بشما معلوم شود که آنجام درست آخرت

عَاقِبَةُ الدَّارِ ۗ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ

خوب آنجام آخرت | هر آینه | رستگار نشوند | ظالمان | ومقرر کردند آنها | خدا را هم

برای کیست هر آینه ظالمان هیچ وقت نجات یافته نه میتوانند و ایشان برای خدا

مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَٰذَا لِلَّهِ

از آن که | پیدا کرد او | فصل کشت | ومواشی | حصه را | باز میگویند | این | خدا راست

در کشت پیدا شده او و در حیوانات یک حصه مقرر کرده است و درگمان خود میگویند که این یک حصهٔ

بِزَعْمِهِمْ وَهَٰذَا لِشُرَكَائِنَا ۖ فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ

طبق گمان خود | واین | برای شرکاء ما | پس کدام حصه که بود | برای معبودان آنها | ان نه میرسد

خداوند است و این حصهٔ دیگری برای شرکاء ما است باز کدام حصه را که برای شرکاء خود مقرر کرده بودند

إِلَى اللَّهِ ۖ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ ۗ سَاءَ

بخدا | وکدام حصه که | خدا راست | پس آن | میرسد | به شریکان آنها | بسیار بد است

پس آن هیچ وقت بخدا نه میرسد و آن که بخدا مقرر کرده باشند پس آن به شرکای ایشان میرسد

مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ

آنکه ایشان فیصله میکنند | وهمچنین | آراسته کرده | بسیاری | مشرکان را | کشتن

ایشان فیصله های خراب میکنند؟ و هم چنین در فکر بسیاری مشرکان شرکاء خود ساخته ایشان کشتن

أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۖ

اولاد خود | شریکان انها | که آنها ایشان را هلاک کنند | وتا خلط کنند | برایشان | دین ایشان را

اولاد خود را شائسته کرده است که برباد کنند و که دین را خلط کنند

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾ وَقَالُوا

واگر | میخواست خدا | نه میکردند این کار را | پس بگذار ایشان را | وآنچه | افتراء میکنند | وایشان میگویند

و اگر خدا میخواست چنین نه میکردند پس بگذار ایشان را که در دروغ خود باشند و ایشان

هٰذِهٖٓ اَنْعَامٌ وَّحَرْثٌ حِجْرٌ لَّا يَطْعَمُهَآ اِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ

که دین | موایشی | وکشت | منع کرده شده | نه میخورد این را | مگر کسیکه ما بخواهیم | به گمان خود

و این هم میگویند که این و کشت (و زمین زراعت) منع است تنها آن مردم میخورند حیوانات که ما بخواهیم

وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُوْرُهَا وَاَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ

وچارپایانی اند | که حرام است | پشتهای آن برای سواری | وبرخی حیوانات است | که یاد نه میکنند

این پابندی به گمان خود نهاده اند و چنین مواشی را مقرر ساخته اند که برآن

اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَآءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا

نام خدا | برآن | به بسته کردن دروغ | برخدا | زود سزاء میدهد ایشان را | به سبب این

سواری و بار بردن را منع کردند و چنین مواشی که نام خدا بر آن (در وقت حلال) یاد نه میکنند تنها دروغ بستن است بر خدا

كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوْا مَا فِيْ بُطُوْنِ هٰذِهِ الْاَنْعَامِ

که بودند دروغ بسته میکردند | ومیگویند | آنچه | درشکم | این | مواشی است

خداوند به زودی ایشان را سزاء میدهد و میگویند در شکم این حیوانات که کدام نسل است آن تنها

خَالِصَةٌ لِّذُكُوْرِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰٓى اَزْوَاجِنَا ۚ وَاِنْ يَّكُنْ

آن خاص است | برای مردان ما | وحرام است | برزنان ما | واگر | باشد

برای مردان ما است و بر زنان ما حرام است و اگر آن نسل مرده باشد

مَّيْتَةً فَهُمْ فِيْهِ شُرَكَآءُ ۭ سَيَجْزِيْهِمْ وَصْفَهُمْ ۭ اِنَّهٗ

مرده | پس ایشان | درآن | شریک اند | زود سزاء میدهد ایشانرا | ازاین کارایشان | هرآینه او

باز هم مردان و زنان در آن شریک میباشند خداوند ایشان را سزاء اعمال بد ایشان میدهد

حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ قَتَلُوْٓا اَوْلَادَهُمْ سَفَهًا

باحکمت | داناست | هرآینه | زیان کارشدند | آنانیکه | قتل کردند | اولاد خودرا | دربی عقلی

و باحکمت و دانا است هر آینه آن مردم در خساره اند که اولاد خود را به نادانی

بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّحَرَّمُوْا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ افْتِرَآءً عَلَى اللّٰهِ ۭ

بغیرازعلم | وایشان حرام کردند | آنچه | روزی داد ایشان را | خدا | ازجهت بهتان | برخدا

و بی سند کشتند و کدام رزق که خداوند به آنها داده بود آن را بالای خود حرام گردانیدند زیرا که بر خدا

ع ١٦ ١١ ٢ قَدْ ضَلُّوْا وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿١٤٠﴾ ع وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ جَنّٰتٍ

هرآینه ایشان گمراه شدند | ونه بودند | به هدایت | وخدا آن ذاتیست که | پیدا کرد | باغها

دروغ بسته کردند یقیناً این مردم گمراه شدند و ایشان راه راست را نیافتند و خداوند آن ذات است که

مَّعْرُوْشٰتٍ وَّغَيْرَ مَعْرُوْشٰتٍ وَّالنَّخْلَ

که بلند کرده میشود | وآنکه بلند کرده نمیشود | وودرخت خرما

باغها را پیدا کرد باریک که برچتها (سقف) بلند میشوند و آن که رفته نه میتوانند و درختهای خرما

وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا اُكُلُهٗ وَالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا

وزراعت | کہ مختلف اند | میوۂ آن | وزیتون | وآناررا | مانند یک دیگر

و چنین کشتہا کہ میوۂ آن از مختلف نوع میباشد و درختہای زیتون و آنار در صورت و شکل یکی

وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ كُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖۤ اِذَاۤ اَثْمَرَ وَاٰتُوْا حَقَّهٗ

وغیر مانند آن | بخورید | ازمیوه های آن | چون میوه آرد | وآداء کنید | حق اورا

با دیگری مانند یکی دیگری و مخالف هم شما میوۂ آن را بخورید وقتیکه میوه آرد و در وقت درو کردن اش حق

يَوْمَ حَصَادِهٖ ۖ وَلَا تُسْرِفُوْا ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ۙ﴿۱۴۱﴾

روز درو کردنش | وبی جای خرچ مکنید | هرآینه او | دوست نه میدارد | بی جای خرچ کنندگان را

شرعی آن را بدهید و بی جای خرچ میکند هر آینه خداوند از حق تجاوز کنندگان را خوش نه میدارند

وَمِنَ الْاَنْعَامِ حَمُوْلَةً وَّفَرْشًا ؕ كُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ

واز حیوانات است | باربردارنده | وبه زمین وصل شده | بخورید | ازآنچه | روزی داده شمارا

و از حیوانات است برخی بار بردارنده (قد بلند) و بعضی بازمین وصل شده (قد پخش) و ای مردم! چیزیکه خداوند

اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۙ﴿۱۴۲﴾

خدا | وپیروی مکنید | قدم های شیطان را | هرآینه او | برای شما | دشمن | ظاهراست

بشما داده است از آن بخورید و پیروی مکنید قدمهای شیطان را هر آینه دشمن آشکارا شما است

ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۚ مِنَ الضَّاْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ ؕ قُلْ

هشت جوره است | از گوسفند | دو | واز بز | دو | بگو

در حیوانات که گوشت اش خورده میشوند هشت قسم است از گوسفندان دو (نر و ماده) و از بز دو (نر و ماده)

ءٰٓالذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ

آیا | هردونران را | حرام کرده خدا | یا | هردوماده را | یا آن چه | مشتمل شده است براو

ای پیغمبر! سوال کن! که آیا هر دو قسم نران خداوند حرام گردانیده است و یا هر دو قسم زنان! و یا آن نسل

اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ نَبِّـُٔوْنِيْ بِعِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۙ﴿۱۴۳﴾

رحمهای دوماده | خبر دهید مارا | به علم | اگر | هستید شما | راست گویان

که از هر دو قسم ماده در شکم میباشد مارا به دلیل درست خبر دهید اگر شما راستگو هستید

وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ؕ قُلْ ءٰٓالذَّكَرَيْنِ

واز شتران | دونر وماده | واز گاؤ | دورا | بگو | آیا | هردونران

و هم چنان در شتران دو و از گاؤ هم دو (نر و ماده) سوال کن که آیا الله تعالی هر دو

حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ

اوحرام کرده است | یاهردوماده را | یا آنچه | مشتمل است برآن | رحمهای | هردوماده

نران حرام کرده است و یا هر دو ماده را و یا آن چه در شکم هر دو ماده موجود است؟

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ وَصّٰىكُمُ اللّٰهُ بِهٰذَا ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ

ایا	بودید شما حاضر	وقتیکه وصیت کرده بود شمارا	خدا	به این	پس کیست	ظالم تر / از کسیکه

و یا آیا شما درآن وقت باخدا حاضر بودید که بشما حکم آن داد پس کیست ظالم تر از آن کسی که

افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ اللّٰهَ

بهتان کرده	برخدا	دروغ	تا که گمراه کند	مردم را	بدون تحقیق	هرآینه / خدا

برخدا دروغ بسته میکند که مردم را بدون علم بجهالت گمراه میکند هر آینه خداوند

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَّآ أَجِدُ فِي مَآ أُوحِيَ إِلَيَّ ع ٤

راه نه مینماید	قوم ظالمان را	بگو	نه می یابم	درآنچه	وحی کرده شده	بسوی من

به مردم ظالمان هدایت نه میکند ای پیغمبر! بگو که کدام وحی که به من فرستاده شده است در آن

مُحَرَّمًا عَلٰى طَاعِمٍ يَّطْعَمُهٗٓ إِلَّآ أَنْ يَّكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا

هیچ حرام	برخورنده	که میخورد آن را	مگر	که	باشد	مردار / یا خون

بریک خورنده هم چیزی حرام نه می بینم مگر اینکه مردار باشد و یا خون جاری شده

مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنْزِيرٍ فَإِنَّهٗ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ

روان	یا گوشت	خنزیر	پس هرآینه او	پلید است	یا ذبیحه فسق	که آواز بلند کرده شده

و یا گوشت خنزیر زیرا که آن مردار است و یا حلال ناروا باشد که غیر از خدا نام غیر الله

لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَإِنَّ

برای غیر الله	برآن	پس کسیکه مجبور شود	که نافرمان نباشد	ونه تجاوز کننده	پس هرآینه	

برآن گرفته شده باشد پس کسیکه محتاج شود نافرمانی نه میکند و از حد تجاوز کننده نباشد پس هر آینه

رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَ عَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا

رب تو	بخشنده	رحیم است	و	برآنانیکه	یهود اند	حرام کرده بودیم ما

رب تو بخشنده و مهربان است و بالای یهود حرام گردانیده بود حیوانات ناخن دار هم

كُلَّ ذِي ظُفُرٍ ۚ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَآ

هریک	حیوان ناخن دار	واز گاؤ	وگوسفند	حرام گردانیدیم	برایشان	چربی هردو

و در حیوانات گاؤ و گوسفندان بر ایشان چربی حرام گردانیده بود مگر

إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَآ أَوِ الْحَوَايَآ أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ۚ ذٰلِكَ

غیر از آنکه وصل باشد	به پشتهای آن	یا بر رودها	یا آنچه خلط باشد	باستخوان	این	

آنکه وصل شده باشد بر پشت آن و یا بر رودها و یا بر استخوانها وصل شده باشد این به ایشان

جَزَيْنٰهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۖ وَإِنَّا لَصٰدِقُونَ ﴿١٤٦﴾ فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ

ما جزاء دادیم ایشان را	بسبب نافرمانی آنها	وهرآینه ما راستگو هستیم	پس اگر	نسبت دروغ کردند	بگو	

در بدله سرکشی و طغیان دادیم و چیزیکه میگوییم بالکل درست است اگر ایشان بتو نسبت دروغ میکنند بگو

رَبُّكُمْ ذُوْ رَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ ۚ وَلَا يُرَدُّ بَاْسُهٗ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٤٧﴾

پروردگارشما | خداوندمهربانی بسیاراست | وردکرده نمیشود | عذاب او | ازقوم مجرم

پروردگار شما خداوند مهربانی است و عذاب وی از مردم مجرمان رد کرده شدنی نیست

سَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَآ اَشْرَكْنَا وَلَآ اٰبَآؤُنَا

زوداست که بگویند | آنانیکه | شرک کردند | اگر | خواستی خدا | شرک نمی آوردیم ما | ونه پدران ما

این مجرمین (در جواب تو) میگویند اگر خدا میخواست ما شرک نه میکردیم و نه پدران ما میکردند

وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۭ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى

وحرام نمیکردیم ما | هیچ چیزی را | هم چنین | نسبت دروغ کردند | آنانیکه | پیش ازایشان بودند | تا آنکه

و نه کدام چیزی را حرام میگردانیدیم و هم چنین آن مردم هم تکذیب کرده بودند که پیش از آنها بودند

ذَاقُوْا بَاْسَنَا ۭ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوْهُ

چشیدندایشان | عذاب ما | بگو | آیا(هست) | نزدشما | دانش | پس بیرون آرید آن را

تا آنکه ایشان چشیدند عذاب مارا ای پیغمبر! بگو که نزد شما کدام دلیل است که بما

لَنَا ۭ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُوْنَ ﴿١٤٨﴾

برای ما | پیروی نمیکنید شما | مگر | گمان | ونیستید شما | مگراندازه کنندگان دروغ

آشکارا کنید؟ شما تنها پیروی گمان میکنید و از (حقیقت نا خبر هستید) و اندازه های غلط میکنید

قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٤٩﴾

بگو | پس خداراست | دلیل رانخ | اگر | میخواست | هدایت میکردی همه شمارا

بگو که تنها دلیل خداوند محکم است اگر خدا میخواست هم شمارا هدایت مینمود

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِيْنَ يَشْهَدُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ

بگو | بیارید | گواهان خودرا | آنانیکه | گواهی میدهند | که | خدا | حرام کرده است | این

ای پیغمبر! بگو که گواهان خودرا بیارید که گواهی دهند که (این و آن چیزها) خدا حرام کرده است

فَاِنْ شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

پس اگر گواهی دهند | اعتبارمکن | به آنها | وپیروی مکن | ازخواهشات آنانیکه | دروغ گفتند

پس اگر ایشان خود ایشان گواهی میدهند پس با ایشان شهادت مکن و پیروی مکن خواهشات آن مردم را که آیات مارا

ع ١٨ ٦ ٥ بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥٠﴾ ع

آیات مارا | وآنانیکه | ایمان ندارند | به آخرت | وایشان | باپروردگارخود | برابرمیکنند (دیگران)

نسبت دروغ میگویند و اینکه بر آخرت یقین نه میدارند و دیگران را با خالق لایزال برابر میکنند

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوْا

بگو | بیائید | تابخوانم | آنچه حرام کرده است | پروردگارشما | برشما | که شریک مکنید

ای پیغمبر! به آنها بگو که بیایید که بشما بخوانم که خداوند بالای شما چه حرام کرده است اینکه باخدا هیچ

بِهٖ شَيْـًٔا ۖ وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ

باو | چیزی را | وباوالدین | احسان کنید | ومکشید | اولاد خودرا

چیزی شریک مکنید و با والدین سلوک درست کنید و اولاد خود را از مفلسی

مِّنْ اِمْلَاقٍ ۭ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ

ازترس (مفلسی) | هم ما | روزی میدهیم شمارا | وایشان را | ونزدیک مشوید | به بی حیائی

مکشید ما شمارا و ایشان را هم روزی میدهیم و به نخهای بی حیائی نزدیک مشوید

مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ

که آشکارا باشد | ازآن | وآنکه پنهان باشد | ومکشید | هیچ نفس آنکه

آشکارا باشد و یا پنهان و نفسیکه خداوند اورا حرمت داده باشد

حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ

حرام کردخدا (قتل ان) | مگر | ازحق | هم این | وصیت کرداو به شما | تاشما

آن را بناحق مکشید این همان نخها است که خداوند بشما تاکید آن کرده است

تَعْقِلُوْنَ ﴿١٥١﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ

ازعقل کارگیرید | ونزدیک مشوید | به مال یتیم | مگر به آنکه | ان طریقه | بهتر باشد

شاید از عقل خود کار بگیرید و به مال یتیم نزدیک مشوید مگر بطریقه بهتر تا آنکه

حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ

تا آنکه برسد | به جوانی خود | وپوره کنید | پیمانه | وترازورا | به انصاف

به جوانی کود برسد و پیمانه و ترازو را به انصاف پوره پوره کنید

لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ

باتکلیف نه میکنیم | هیچ نفس را | مگر طبق قدرت او | وچون سخن گوئید | به انصاف گوئید | اگرکه او باشد

ما هیچ کسی را زیاد از قدرت اش تکلیف نه میدهیم و که سخن میگوئید باید که به انصاف باشد اگرچه صاحب

ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُوْا ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ

صاحب قرابت | وبه عهد خدا | پوره کنید | هم این حکم داده است بشما | تاشما

معامله رشته دار باشد و وعده که با خدا شده آن را پوره کنید خداوند حکم این نخها بخاطر این کرده است که

تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٢﴾ وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا

نصیحت حاصل کنید | وهرآینه این | راه من است | (راه) راست | پس پیروی آن کنید | وپیروی مکنید

تا از آن سبق بگیرید و هر آینه این راه من است راه راست شما برآن بروید و براه های دیگری مه روید

السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ

راه های دیگررا | پس این راه ها شمارا جدا میکند | ازراه خدا | هم این | حکم داده آ است اوشمارا

که این راه ها شما را از راه خداوند جدا میکنند این همان سخن است که خداوند بشما حکم آن کرده است

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا

تا شما | پرهیزگاری کنید | بازدادیم ما | موسیٰ را | کتاب | که بود نعمت پوره

تا شما پرهیزگار شوید باز ما به موسی کتاب داده بودیم که بر نیکو کاران

عَلَى الَّذِيْٓ اَحْسَنَ وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً

برهر که نیکوکار بود | وتفصیل | هر چیزی | وهدایت | ورحمت

نعمت خود پوره کنیم و تفصیل هر چیزی را بیان کنیم و تا اینکه سراسر هدایت و رحمت

لَّعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٤﴾ وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ ع ١٩ ٤ ٦

برای اینکه ایشان | به ملاقات رب خود | ایمان آرند | واین (قرآن) کتاب است | که نازل کردیم ما

شود که این مردم (بنی اسرائیل) به ملاقات رب خود ایمان آرند و این قرآن یک کتاب مبارک است که

مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١٥٥﴾ اَنْ تَقُوْلُوْٓا

بابرکت | پس پیروی کنید آن را | وبترسید | که بالای شما رحم کرده شود | که شما این نگوئید

مافرستاده ایم پس برآن عمل کنید و پرهیزگاری را اختیار کنید تا بالای شما رحم کرده شود اکنون شما این

اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى طَآئِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَاِنْ كُنَّا

که هرآینه نازل شده بود کتاب | بردوگروه | پیش ازما | وبودیم ما

گفته نه میتوانید که کتاب پیش از ما به دو گروه یهود و نصاری داده شده بود و ما هیچ خبر

عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿١٥٦﴾ اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ

ازخواندن آن | ناخبر | یاشما بگوئید | اگرفرود آورده شدی | برما | کتاب

نبودیم که ایشان در آن چه میخواندند و این را هم گفته نه میتوانید که اگر برما کتاب نازل میشد

لَكُنَّآ اَهْدٰى مِنْهُمْ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

هرآینه ما میبودیم | راه یافته تر ازآنها | پس | آمد بشما | دلیل روشن | از جانب رب شما

ما از ایشان زیاد به راه راست میبودیم هر آینه بشما از جانب رب شما دلیل روشن و هدایت

وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

وهدایت | ورحمت | پس کیست | ظالم زیادتر | ازکسیکه | نسبت دروغ کرد | آیات خدارا

و رحمت آمد پس کیست ظالم تر از آنکه آیات خداوند را نسبت دروغ میکند

وَصَدَفَ عَنْهَا ۭ سَنَجْزِي الَّذِيْنَ يَصْدِفُوْنَ عَنْ اٰيٰتِنَا سُوْۗءَ الْعَذَابِ

وروی گردانید ازآن | زود سزاء میدهیم | آنهارا که | روی میگردانند | ازآیات ما | بدترین عذاب

وروی گرداند کسیکه از آیات ماروی گرداند ایشان را در بدلهٔ این انکار

بِمَا كَانُوْا يَصْدِفُوْنَ ﴿١٥٧﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ

به سبب آن که | بودند روی مگردانند | آیا | ایشان انتظار میکنند | فقط ازاین که | بیاید ایشان را

سزاء عذاب خراب میدهیم اکنون ایشان تنها انتظار این سخن میکنند که فرشتگان به ایشان

الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَاْتِيَ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ ؕ يَوْمَ

ملائک | یابیاید | رب تو | یابیاید | بعضی نشانها | رب تو | روز یکه

روی به روی ایستاده شوند و یا خود رب تو بیاید و یا بعضی نشان های رب تو بیاید دوز یکه

يَاْتِيْ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيْمَانُهَا

بیاید | بعضی | نشانها | رب تو | نفع نه میدهد | کسی را | ایمان او

بعضی نشان های رب تو بیاید پس به آن شخص که درآن حین ایمان آرد فائده نه میرسد اورا

لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِيْٓ اِيْمَانِهَا خَيْرًا ؕ قُلِ

که ایمان نه آورده باشد | پیش | ویا که نکرده باشد | درایمان خود | نیکی | بگو

که از پیش ایمان نیاورده باشد و یا در ایمان خود کدام نیکی کسب کرده نباشد تو بگو

انْتَظِرُوْٓا اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٥٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ

انتظار کشید | مانیز منتظریم | هرآینه | آنانیکه | پراگنده کردند | دردین خود

که انتظار کنید ماهم انتظار میکنیم هر آینه آنانیکه در دین خود اختلاف پیدا کردند

وَكَانُوْا شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِيْ شَيْءٍ ؕ اِنَّمَآ اَمْرُهُمْ

وبودند | گروه گروه | نیستی تو | ازایشان | درهیچ حساب | هرآینه معامله آنها

و گروه گروه شدند تو با ایشان هیچ تعلق نداری معامله ایشان با خدا

اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿١٥٩﴾ مَنْ جَآءَ

درحواله خداست | بازخبر میدهد ایشان را | به آنچه | میکردند | هرکه آورد

حواله است باز خبر میدهد ایشان را بر آنچه میکردند کسیکه به دربار خداوند

بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى

نیکی | پس اوراست | ده چندآن | وهرکه آورد | بدی | پس اورا سزاء داده نه میشود

نیکی آرد پس اورا بدله ده چند است و کسیکه بدی کند پس اورا تنها به اندازهٔ

اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ اِنَّنِيْ هَدٰىنِيْ رَبِّيْٓ

مگر به مثل آن | وبه ایشان | ظلم کرده نه شود | بگو | هرآینه مرا | راه نمود | رب من

گناه اش سزا داده میشود و بر آنها هیچ ستم کرده نه میشود ای پیغمبر! به ایشان بگو که من را خداوند

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۚ

راه | مستقیم | دین | درست | ملت | ابراهیم | مائل به دین حق

هر آینه راه راست نموده است بالکل دین درست محکم مذهب ابراهیم که در آن کجی نیست

وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٦١﴾ قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَ

ونبود | ازمشرکین | بگو | هر | نمازمن | وقربانی من | و

و او در گروه مشرکان نبود بگو هر آینه نماز من و هم عبادات من

مَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيْكَ لَهٗ

زندگانی من | وموت من | خاص برای خداست | پروردگار عالمیان | نیست شریک | اورا

زندگانی من و مرگ من خاص برای خدا است که پرورش کنندهٔ همه عالم است نیست اورا شریک

وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٦٣﴾ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ

وهم ازاین سخن | مراحکم شده | ومن ازهم اول فرمان بردارم | بگو | آیا غیر ازخدا

و مرا حکم این سخن داده شده است که و خود من از همه نخست فرمانبردارام ای پیغمبر! به ایشان بگو که

اَبْغِيْ رَبًّا وَّهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ؕ وَلَا تَكْسِبُ

بخواهم؟ | رب دیگر | واوست | رب | هرچیز | وعمل نه میکند

آیا غیر از خدا رب دیگری بخواهم؟ حال آنکه او پروردگار هر چیزی است و هر کسیکه عمل هر چیزی

كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۚ

هیچ کسی | مگر برنفس خود | وبرندارد | بردارنده | بار | دیگری

میکند خوداش او ذمه دار آن میباشد و هیچ کسی بار دیگری را نه بردارد

ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ

باز بسوی پروردگارشما | رجوع شماست | پس اوخبرمیدهد شمارا | به آن سخن | که بودید درآن

باز هم شما بسوی خداوند رجوع میکنید و بشما نشان میدهد در کدام سخنها یکه شما

تَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَكُمْ خَلٰٓئِفَ الْاَرْضِ وَرَفَعَ

که اختلاف میکردید | واوست آن که | گردانید شمارا | نائبان (خود) | درزمین | وبلند کرد

اختلاف میکردید و خدا آن ذات است که شمارا در زمین اختیار داد و بعضی را

بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ ؕ

بعضی شمارا بالای بعضی | درجها | تابیازماید شمارا | درآن چه | داده است

در شما در مقابلهٔ دیگران درجات بلند داد تا شمار آزمایش کند برآن نعمتها که بشما داده است

اِنَّ رَبَّكَ سَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖ وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٦٥﴾

هرآینه | پروردگارتو | زودعذاب دهنده است | وهرآینه او | بخشنده | مهربان است

هر آینه خداوند در عذاب دادن تیز است و هر آینه او بخشنده بسیار و مهربان است

سُوْرَةُ الْاَعْرَافِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَتَانِ وَسِتٌّ وَّاَرْبَعَ عَشَرَ رُكُوْعًا

سورهٔ اعراف در مکه نازل شد و آن دوصد وشش آیت وبست وچهار رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدای که بیحد مهربان نهایت بارحم است

آغاز میکنم بنام خدا یکه بسیار مهربان نهایت بارحم است

الٓمّٓصٓ ﴿١﴾ كِتٰبٌ اُنْزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِيْ صَدْرِكَ

الف لام میم ص | این کتاب است | که نازل شده | بسوی تو | پس نباشد | درسینهٔ تو

این (قرآن) یک کتاب است که بتو فرود آورده شده است پس دل تو به این سخن تنگ نه گردد

حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنْذِرَ بِهٖ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝٢

هیچ تنگی | ازاین وجه | تاترسانی | به آن | ونصیحت است | مؤمنان را

که مردم را بر آن از عذاب خدا بترسانی و این برای مؤمنان نصیحت است

اِتَّبِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ

پیروی کنید شما | از آن که نازل شده | بسوی شما | از جانب پروردگار شما | وپیروی مکنید | بجزوی

شما برآن کتاب عمل کنید که از جانب رب شما آمده است و غیر از خدا دیگران را

اَوْلِيَآءَ ۭ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ۝٣ وَكَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا

دوستان را | اندک است | که | شما نصیحت می پذیرید | وچه قدر | ازدهات | هلاک کردیم اش

عبادت مکنید (افسوس است که) بسیار اند که نصیحت حاصل میکنند و چقدر دهات بود که ما آن را تباه کردیم

فَجَآءَهَا بَاْسُنَا بَيَاتًا اَوْهُمْ قَآئِلُوْنَ ۝٤ فَمَا كَانَ دَعْوٰىهُمْ

که رسید برآن | عذاب ما | شبانگاه | یاوقتیکه ایشان خواب نیم روز بودند | پس نبود | فریاد ایشان

پس ایشان را عذاب ما یا در حالت شب آمد و یا اینکه ایشان در خواب نیم روز بودند وقتیکه عذاب ما

اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَآ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝٥

چون بیامد بایشان | عذاب ما | مگراینکه | گفتند | هرآینه | بودیم ما | ستمگار

آمد پس بر دهان ایشان غیر از این سخن دیگری نبود که میگفتند هر آینه ما ظالم بودیم

فَلَنَسْـَٔلَنَّ الَّذِيْنَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ الْمُرْسَلِيْنَ ۝٦

پس هرآینه میپرسیم | کسانی راکه | فرستاده شده (رسولان) | به ایشان | وهرآینه میپرسیم | رسولان راهم

پس هر آینه ما از آن مردم می پرسیم که به ایشان پیغمبران فرستاده شده بودند و از پیغمبران هم می پرسم

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَّمَا كُنَّا غَآئِبِيْنَ ۝٧ وَالْوَزْنُ

بازمابیان میکنیم حقیقت | ایشان را | به علم خود | ونبودیم ما | غائب | ووزن کردن اعمال

باز ما بذریعهٔ علم خود همه حالات به ایشان بیان میکنیم و ما غائب نیستیم و بر آن روز وزن اعمال

يَوْمَىِٕذِ ِۨالْحَقُّ ۚ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝٨

درآن روز | حق است | پس هرکرا | گران بود | اعمال وزن شده او | پس آنها | نجات یابندگان اند

حق است پس وزن اعمال کسیکه در آن روز گران شد پس ایشان کامیاب اند

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ بِمَا

وهرکرا سبک باشد | اعمال نیکی او | پس آنها است | آنانیکه | زیان کردند | درحق خویش | به این سبب

و هر کرا وزن اعمال اش سبک شود پس ایشان خود را در خساره انداختند زیرا که

كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَظْلِمُوْنَ ۝٩ وَلَقَدْ مَكَّنّٰكُمْ فِي الْاَرْضِ

بودند که به آیات مابی انصافی میکردند | وهرآینه جای دادیم شمارا | درزمین

با آیاتهای ما زیادت و تجاوز میکردند و ما شمارا برروی زمین آباد ساختیم

ع ١٠ ٨

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ ؕ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝١٠ ع

ومقرر کردیم | برای شما | درآن | اسباب زندگی | اندکی | که | شکر میکنید

و شمارا هم در این زمین سامان زندگی مهیا کردیم مگر شما مردم بسیار اندکی شکر میکنید

وَلَقَدْ خَلَقْنٰكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنٰكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا

وهرآینه | پیدا کردیم شمارا | بازصورت دادیم شمارا | بازگفتیم ما | فرشتگان راکه | سجده کنید

(بینید) شمارا پیدا کردیم باز صورت دادیم شمارا باز به فرشتگان گفتیم که به آدم سجده

لِاٰدَمَ ۖ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ لَمْ يَكُنْ مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ۝١١

به آدم | پس آنها سجده کردند | مگرنه | ابلیس | نبوداو | ازسجده کنندگان

کنید پس همهٔ آنها سجده کردند نه شیطان که در سجده کنندگان شامل شود

قَالَ مَا مَنَعَكَ اَلَّا تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ ؕ قَالَ

گفت خدا | کدام چیز | منع کردترا | که سجده نکردی تو | وقتیکه ترا حکم کردم؟ | گفت او

خداوند(ج) از وی پرسید کدام چیزی بود که ترا از سجده کردن منع کرد؟ وقتیکه بتو حکم کردیم شیطان

اَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۚ خَلَقْتَنِيْ مِنْ نَّارٍ وَّ خَلَقْتَهٗ مِنْ طِيْنٍ ۝١٢

من بهترم ازاو | آفریدهٔ مرا | ازآتش | و | آفریدهٔ اورا | ازگل

گفت: من از او بهترم آفریدهٔ مرا از آتش و اورا از خاک افریدهٔ ئی

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُوْنُ لَكَ اَنْ تَتَكَبَّرَ فِيْهَا فَاخْرُجْ

گفت خدا | فروشو | ازآن | که نیست کدام (حق) | ترا | که سرکشی کنی | درآن | پس بیرون شو

خداوند فرمود: از این جای فروشو! بترو مناسب نیست که غرور کنی بیرون شو!

اِنَّكَ مِنَ الصّٰغِرِيْنَ ۝١٣ قَالَ اَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۝١٤

هرآینه تو | ازخوارشوندگانی | اوگفت | مهلت ده مرا | تاروز یکه مردم برانگیخته شوند

هر آینه تو از گروه ذلیلان هستی شیطان گفت مرا مهلت ده تا آن روز که مردم از قبور برانگیخته میشوند

قَالَ اِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ۝١٥ قَالَ فَبِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاَقْعُدَنَّ

فرمودخدا | هرآینه تو ازمهلت داده شدگانی | گفت | به سبب اینکه | گمراه کردی مرا | هرآینه بنشینم

الله فرمود: بتو مهلت داده شد شیطان گفت بسبب اینکه مرا در گمراهی انداختی هم چنان من

لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيْمَ ۝١٦ ۙ ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمْ مِّنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ

برای ایشان | براه راست تو | بازالبته بیایم بسوی ایشان | ازپیش ایشان

این مردم را در راه مستقیم بنشینم باز یقیناً ایشان را از پیش ایشان و از پس ایشان

وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَآئِلِهِمْ ؕ وَلَا تَجِدُ

واز پس ایشان | واز جانب راست ایشان | واز جانب چپ ایشان | ونه میابی

و از طرف راست آنها و از جانب چپ ایشان می آیم و در ایشان اکثر مردم را

أَكْثَرَهُمْ شٰكِرِيْنَ ﴿١٧﴾ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُوْمًا مَّدْحُوْرًا ؕ

اکثرایشان را | شکرگذار | فرمودخدا | بیرون رو | ازآن | ذلیل شده | مردود

شکر گذار نه یابی الله تعالیٰ فرمود: بیرون رو از این جای ذلیل شده و خوار شده

لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَاَمْلَـَٔنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٨﴾

هرآینه کسیکه | پیروی کندترا | ازایشان | هرآینه پرکنم | جهنم | ازهمه شما

یقین کن کسیکه به راه تو روان شود پس از همهٔ شما جهنم پر میکنم

وَيٰۤاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ

وای آدم | ساکن شوتو | وزن تو | درجنت | پس بخورید | از

و ای آدم! تو وزن تو هر دو شما در جنت سکونت کنید و از جایکه چیزی

حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا

جایکه | شما میخواهید | ونزدیک مشوید | به این | درخت | پس خواهید شد

میخواهید از آن جای بخورید البته به این درخت نزدیک مشوید تانه که در متجاوزانه

مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطٰنُ لِيُبْدِيَ

ازگناه گاران | پس وسوسه کرد | به هردوآنها | شیطان | تاآشکارا گرداند

حساب شوید باز شیطان در دلهای ایشان وسوسه انداخت که اعضاء ستر شده را

لَهُمَا مَا وٗرِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا وَقَالَ

ایشان را | آنچه | پنهان بود | ازآنها | ازشرم گاه ایشان | وگفت

به ایشان آشکارا کند آنکه در پرده بود و گفت

مَا نَهٰىكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هٰذِهِ الشَّجَرَةِ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَا

منع نه کرده هردوشمارا | رب شما | ازاین درخت | مگر برای اینکه | شوید شما

هر دو شمارا خداوند به این سبب از خوردن این درخت منع کرده تا فرشتگان نشوید

مَلَكَيْنِ اَوْ تَكُوْنَا مِنَ الْخٰلِدِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَاۤ اِنِّيْ لَكُمَا

دوفرشته | یاشوید شما | ازباشندگان جاوید | وقسم خورد ایشان را | که من بشما

و یا که در آن همیشه نباشید و به هر دو ایشان قسما خورد که من

لَمِنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿٢١﴾ فَدَلّٰىهُمَا بِغُرُوْرٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا

ازنصیحت کنندگانم | پس او مائل کرد آنهارا | به فریب | پس چون چشیدند هردو

خیر خواه شما هستم پس هر دو ایشان را به فریب فرود آورد پس وقتیکه مزه را چشیدند

الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا

درخت را | آشکاراشد | ایشان را | شرم گاه آنها | وشروع کردند | که می چسپانیدند | برخویش

پس به هر دو آنها سترهای ایشان آشکارا شد و بر شرم گاه های خود برگهای جنت

مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ؕ وَنَادٰىهُمَا رَبُّهُمَآ اَلَمْ اَنْهَكُمَا

از برگ درختان جنت | وندا کرد ایشان را | پروردگارشان که | آیا منع نکرده بودم شمارا

چسپانیدن آغاز کردند و پروردگار ایشان به ایشان نداء کرد و فرمود: آیا من هر دو شمارا

عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَّكُمَآ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ

ازاین درخت | ونگفته بودم بشما که | هرآینه شیطان | بشما | دشمن

از این درخت منع نه کرده بودم؟ و آیا این گفته نبودم که شیطان دشمن آشکارا شما

مُّبِيْنٌ ﴿٢٢﴾ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ اَنْفُسَنَا ۖ وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا

آشکاراست | هردوگفتند | ای پروردگارما | ماستم کردیم | برنفسهای خود | واگر | تونیامرزی مارا

است هر دو ایشان عرض کردند ای پروردگار ما! ما بر نفسهای خود تجاوز کردیم و اگر تو نیامرزی مارا

وَتَرْحَمْنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اهْبِطُوْا

وبرما مهربانی نکنی | البته میباشیم | اززیان کاران | گفت خدا | فرورویید

و بر ما مهربانی نکنی پس میباشیم از زیان کاران خداوند فرمود: فرود روید!

بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِى الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ

بعضی شما بعضی را | دشمن میباشد | وشمارا | درزمین | استقراراست

همه شما یکی دیگری را دشمن هستید و تا یک موده شمارا بر زمین استقرار

وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَفِيْهَا

وسامان زندگی | تاوقتی | گفت | دراین زمین | زندگی میکنید | ودراین

و سامان زندگی مقرر است گفت در آن زمین زندگی میگذارید و هم

تَمُوْتُوْنَ وَمِنْهَا تُخْرَجُوْنَ ﴿٢٥﴾ ع ٢ ١٥ ٩ يٰبَنِىْٓ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا

شما میمرید | وازآن | بیرون آورده خواهید شد | ای فرزندان آدم! | هرآینه ما فرود آوردیم

درآن میمرید و از آن بیرون آورده خواهید شد ای اولاد آدم من شمارا لباس

عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُّوَارِىْ سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا ؕ وَلِبَاسُ التَّقْوٰى

برشما | لباس | که بپوشد | شرمگاه شما | وآرائش هم است | ولباس پرهیزگاری

داده ایم تا جاهای ستر شمارا بپوشاند و ذریعهٔ ارائش هم میباشد و لباس پرهیزگاری

ذٰلِكَ خَيْرٌ ؕ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿٢٦﴾ يٰبَنِىْٓ اٰدَمَ

ازهمه بهتراست | این | ازنشانهای قدرت خداست | تاایشان غور کنند | ای فرزندان آدم!

از همه بهتر است این از نشانهای قدرت خدا است شاید که مردم از آن سبق گیرند ای اولاد آدم!

لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَآ اَخْرَجَ اَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ

درفتنه نه افگند شمارا | شیطان | چنانچه بیرون آورد | پدرومادرشمارا | ازجنت

شیطان شمارا باز درفتنه نه افگند چنانچه پدر و مادر شمارا از جنت بیرون کرد

يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ؕ اِنَّهٗ يَرٰىكُمْ

که میکشید | از آنها | جامه ایشان را | تا بنماید به ایشان | شرم گاه ایشان را | هر آینه می بیند شمارا

در این حالت که از ایشان لباس اش را انداختند که سترهای ایش آشکارا شوند۔ او و قوم اش

هُوَ وَقَبِيْلُهٗ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ؕ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ

اووقوم او | از جایکه | شمانه می بینید ایشان را | ما | گردانیدم | شیاطین را

شمارا از جای می بیند که شما ایشان را دیده نه میتوانید ما شیطانان را دوستان آن مردم

اَوْلِيَآءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَاِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً قَالُوْا

دوستان | کسانی را که | ایمان نه می آرند | وچون | بکنند | عمل زشت | پس گویند

گردانیدیم که ایمان نه می آرند ووقتیکه ایشان کدام کار بی حیائی بکنند میگویند

وَجَدْنَا عَلَيْهَآ اٰبَآءَنَا وَاللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَا ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَاْمُرُ

یافته ایم ما | براین کار | پدران خودرا | وخدا | حکم کرد ما را بر آن | بگو | هر آینه خدا حکم نه میدهد

ما بر این کار پدران و اجداد خود یافته ایم و خداوند بما چنین حکم کرده است بگو که خداوند

بِالْفَحْشَآءِ ؕ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٨﴾ قُلْ

به کارزشت | آیا میگوئید | برخدا | آنچه | نمیدانید | بگو

به کارهای بی حیائی امر نه میکند آیا شما به خداوند دروغ بسته میکنید که خبرهم نیستید بگو

اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۟ وَاَقِيْمُوْا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ

حکم کرده رب من | به انصاف | وراست کنید | روهای خودرا | وقت هر نماز

که خداوند به اعتدال حکم کرده است و اینکه در وقت هر نماز روهای خود به بیت الله کنید

وَّادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ؕ كَمَا بَدَاَكُمْ

وبخوانید اورا | درحالیکه خالص: کنندگان باشید | اورا | دین | چنانچه اول آفرید شمارا

و اینکه تنها اورا در عبادت بخواهید دین خود را به او خالص کنید چنانچه شمارا آفریده است هم چنین

تَعُوْدُوْنَ ﴿٢٩﴾ ؕ فَرِيْقًا هَدٰى وَفَرِيْقًا حَقَّ

بازخواهید گشت | یک گروهی رااو | هدایت کرد | ویک گروه | که واجب شد

باز خواهید گشت به یک گروهی خداوند راه راست نموده است و بر گروهی دیگری گمراهی ثابت

عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ ؕ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

برایشان | گمراهی | هر آینه ایشان گرفتند | شیطانان | دوستان | بجز خدا

شده است زیرا که ایشان بجای خداوند شیطانها را رؤساء گردانیده اند

وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٣٠﴾ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ

وپنداشتند | که ایشان راه یافتگانند | ای فرزندان آدم! | بگیرید ارائش خودرا

باز هم گمان میکنند که ایشان به راه راست اند ای اولاد آدم! در موقع هر عبادت

عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ اِنَّهٗ

	دروقت هرنماز	وبخورید	وبنوشید	واسراف مکنید	هرآینه خدا

لباس شائسته خود را بپوشید و چیزهای حلال را بخورید و بنوشید و اسراف مکنید هر آینه

ع ٣ ١٠ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣١﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْٓ

دوست نه میدارد	اسراف کنندگان را	بگو	که حرام کرد	زینت خدارا	آنکه

خداوند اسراف کنندگان را خوش ندارد ای پیغمبر! بگو که آن زینت خداوند که حرام کرده است

اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِ ۭ قُلْ

پیدا کرده است	برای بندگان خود	وپاکیزه هارا	ازرزق	بگو

که برای بندگان خود مقرر کرده است و که رزق پاکیزه را حرام کرده است بگو!

هِيَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ

این برای کسانی است که	ایمان آوردند	درزندگانی دنیا	وخاص شده ایشان را	روز قیامت

این چیزها دراین دنیا هم برای مؤمنان پیدا شده است و روز قیامت تنها برای آنها

كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٣٢﴾ قُلْ

هم چنین	مفصل بیان میکنیم	آیات هارا	برای قومیکه میدانند	بگو

میباشد هم چنین ما آیات خود را برای آن مردم به تفصیل بیان میکنیم که میفهمند ای پیغمبر!

اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ

هرآینه حرام کرده است	رب من	بی حیایهارا	آنچه علانیه باشد	ازآن	وآنچه پوشیده باشد

بگو که رب من کارهای بی حیائی حرام کرده ست آشکارا باشد و یا پنهان

وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوْا بِاللّٰهِ مَا

وگناه را	وستم	ناحق	وآن که شریک بگردانید	به خدا	چیزی را

و کارهای گناه و برناحق تجاوز و اینکه شما بر خدا شریک آرید که خداوند

لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا

که نازل نکرده است خدا	برآن	کدام دلیل	وآنکه بگوئید	برخدا	آنچه

از آن هیچ سند نیاورده است و اینکه بر خدا چنین سخن بسته کنید

لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ

نه میدانید	وهرگروهی را	میعاداست	پس چون بیاید	وقت آنها

که شما برآن نه میدانید و برای هر قوم یک موده مقرر شده است پس وقتیکه پوره شود

لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٣٤﴾ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ

تاخیر نه میتوانند	ساعتی	ونه	سبقت میتوانند		ای اولاد آدم!

پس نه یک ساعت پس شده میتواند و نه پیش شده ای اولاد آدم!

إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي

اگر بیایند بشما | پیغمبران | ازشما | که میخوانند | برشما | آیات مرا

اگر بشما از قوم شما پیغمبر بیاید که احکام من بشما میخوانند

فَمَنِ اتَّقَىٰ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

پس هرکه پرهیز کرد (ازکفروترک) | واصلاح کرد | پس هیچ ترس نباشد | برایشان | ونه ایشان

پس کسیکه پرهیزگاری کند و کارهای نیک کردند پس بر ایشان نه خوف است و نه کدام غم

يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا

اندوهگین شوند | وکسانیکه | تکذیب کردند | آیات مارا | وتکبر کردند | ازآن

پس کسیکه احکام من را نسبت دروغ کرد و از آن تکبر کردند

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ

آن گروه | باشندگان دوزخ اند | ایشان | درآن | جاویدانند | پس کیست | ظالم تر

ایشان اهل دوزخ اند ایشان در آن همیشه میباشند پس کیست ظالم تر

مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ أُولَٰئِكَ

ازکسیکه | افترا کرد | برخدا | دروغ | یا او دروغ کرد | آیا تهای اورا | آن گروه

از آنکه بر خدا دروغ بسته میکند و یا احکام اورا تکذیب میکند در نصیب این مردم

يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُم مِّنَ الْكِتَابِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ

که برسد ایشان را | حصه ایشان | ازکتاب | تا آنکه | چون | بیاید ایشان را

که چیزی نوشته شده است آن به ایشان میرسد تا آنکه فرشتگان ما برای

رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ ۙ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَدْعُونَ

فرستادگان ما | قبض کنداروگاح آنهارا | گویند | کجاشد | آنچه | میخواندید

قبض روح ایشان حاضر شوند به ایشان میگویند که کجا است آن معبودان که شما

مِن دُونِ اللَّهِ ۖ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ

بجزخدا | گویند | گم شدند | ازما | وگواهی میدهند | برنفسهای خود

غیر از خدا میخواستید ایشان میگویند از ما غیب شدند و خود ایشان بر نفسهای خود گواهی میکنند

أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾ قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ

که هرآینه ایشان | بودند | کافران | میفرماید الله | داخل شوید | درآتش امتها | که گذشتند

که هر آینه ایشان کافر بودند خداوند میفرماید با آن امتها در جهنم داخل شوید

مِن قَبْلِكُم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ فِي النَّارِ ۖ كُلَّمَا دَخَلَتْ

پیش ازشما | ازجن | وانس | درآتش | هرگاه که | درآیند

که پیش از شما بودند جنات است یا بنی آدم وقتیکه یک گروه در جهنم

أُمَّةٌ لَّعَنَتْ أُخْتَهَا ۖ حَتَّىٰ إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا

امتی | لعنت کند | دیگر مانند خودرا | تا آنکه | وقتیکه | جمع شوند | درآن

می آید برگروهی دیگری لعنت میکند تا آنکه همه درآن جمع

جَمِيعًا ۙ قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ

همه | میگوید | متاخرایشان | درحق جماعه نخست | ای پروردگارما | این گروه

شوند پس هر گروه متاخر دربارهٔ گروه سابقه میگویند که ای رب ما این مردم!

أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ ۖ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ

گمراه کردند مارا | پس بده ایشان را | عذاب | دوچند | ازآتش | گوید خدا | هریکی رادوچنداست

بودند که مارا گمراه ساختند پس ایشان را دو چند عذاب آتش بده خداوند میفرماید که عذاب

وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ

ولیکن | نمیدانید شما | و | بگوید | گروه اول ایشان | گروه متاخرایشان را

هریکی را دو چند است البته شما ناخبر هستید و گروه سابقه به متاخر گروه میگویند (اگر ما مستحق عذاب هستیم)

فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا

پس نیست | شمارا | برما | کدام فضیلت | پس بچشید | عذاب را | بسبب آنچه

پس بشما هم در مقابلهٔ ما هیچ فضیلت حاصل نیست پس بسبب عمل خود مزهٔ عذاب را

كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ ع إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا ٨ ١١

شمامیکردید | هرآینه | آنانیکه | نسبت دروغ کردند | آیات مارا | وتکبر کردند

بچشید هر آینه آنانیکه آیات مارا نسبت دروغ کردند و از آن تکبر کردند

عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ

ازآن | کشاده نمیشوبد | ایشان را | دروازه های | آسمان | ونه | داخل میشوند

به ایشان هیچ وقت دروازه های آسمان کشاده نشوند و نه در جنت داخل شوند

الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَٰلِكَ

درجنت | تا آنکه | درآید شتر | درسوراخ | سوزنه | وهم چنین

تا که شتر در سیم سوزن داخل نشود و ما مجرمین را

نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ

جزامیدهیم | مجرمین را | ایشان را | ازجهنم | فرش | وازبالای ایشان

چنین بدله میدهیم ایشان را زیر آنها فرش آتش میباشد و بالای آنها

غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا

پوششها باشد | وهم چنین | جزامیدهیم | ستمگاران را | وآنانیکه | ایمان آوردند

پوشش ها باشد (چادر آتش) و ما چنین سزاء میدهیم مجرمین را و آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَآ

وعمل کردند | نیک | ما تکلیف نمیدهیم | هیچ نفس را | مگر طبق قدرت او

و اعمال نیک کرده باشند و ما هیچ کسی را هم زیاد از طاقت اش تکلیف نمیدهیم

اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا

آن گروه | باشندگان بهشت | ایشان | درآن | جاویدانند | وما بیرون می آریم

همه مردم اهل جنت است ایشان درآن همیشه میباشند و در دلهای ایشان که کدام حسد و بغض دنیوی

مَا فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غِلٍّ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ ۚ

آنچه | درسینه های ایشان است | ازکینه | میرود | اززیرآنها | نهرها

خلاف یک دیگری که در دلهای ایشان میباشد آن را ما دور خواهیم کرد و زیر قدمهای ایشان نهرها میباشد

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ هَدٰىنَا لِهٰذَا ۫ وَمَا كُنَّا

وگویند | سپاس همه | خداراست | که | راه نمود | بسوی این | و | نبودیم ما

و ایشان میگویند همه سپاسها خدا راست آنکه بما این راه نمود و اگر خدا بما این نشان نه میداد

لِنَهْتَدِيَ لَوْلَآ اَنْ هَدٰىنَا اللّٰهُ ۚ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا

که راه می یافتیم | اگر هدایت نه میکرد ما را | خدا | هرآینه | آمده بود | پیغمبران | رب ما

خود ما قدرت آن را نداشتیم بما پیغمبران خدا برحق

بِالْحَقِّ ۭ وَنُوْدُوْٓا اَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا

بادین حق | وندا کرده شوند | که این | بهشت است | که وارث شدید آن را | بسبب آنچه

آمده بودند و یک نداء میشود که این جنت بسبب اعمال نیک شما

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبَ النَّارِ

میکردید شما | وندا کنند | اهل بهشت | اهل دوزخ را

داده شد و باز اهل بهشت اهل دوزخ را ندا کنند

اَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُّمْ مَّا

هرآینه مایافتیم | آنچه وعده کرده بود به ما | رب ما | راست | پس آیا | شما هم یافتید | آنچه

ما هم وعده های پروردگار خود را راست یافتیم پس آیا شما هم وعده های (عذاب) رب خود

وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۭ قَالُوْا نَعَمْ ۚ فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ

وعده کرده بود | رب شما | راست | گویند | آری | پس آواز کند | آواز کننده | میان شان

راست یافتید؟ آنها میگویند: آری! بازیک نداء کننده از میان ایشان

اَنْ لَّعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٤﴾ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

که | لعنت | خدراست | برظالمان | آنانیکه | بازمیداشتند مردم را | ازراه خدا

نداء کند که لعنت خدا بر ظالمان باشد که مردم را از راه خدا باز میداشتند

وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا وَّهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كٰفِرُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا

ومیخواستند در آن | کجی | وایشان | از آخرت | منکر بودند | ودرمیان آن هردو

و در آن کجی میخواستند و ایشان از آخرت هم منکر بودند و درمیان هر دو گروه

حِجَابٌ وَعَلَى الْاَعْرَافِ رِجَالٌ يَّعْرِفُوْنَ كُلًّا بِسِيْمٰهُمْ

پرده است | وبر اعراف | مردمانی باشند که بشناسند | هر یکی را | به علامت ایشان

یک پرده میباشد و بر حصهٔ بلند (اعراف) بعضی مردم میباشند که هر یک (جنتی، جهنمی) را به علامات ایشان می شناسند

وَنَادَوْا اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ ۖ لَمْ يَدْخُلُوْهَا

وندا کنند | اهل جنت را | که | سلام باد برشما | درنیامده باشند اهل اعراف در جنت

و به اهل جنت آواز میکند که بر شما سلامتی باشد این مردم (اعراف) تا هنوز در جنت داخل نه شده باشند

وَهُمْ يَطْمَعُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَآءَ اَصْحٰبِ النَّارِ

وایشان | طمع میکنند | وچون گردانیده شود | چشمهای اهل اعراف | به طرف دوزخیان

البته درامید آن میباشند وقتیکه چشمهای ایشان بطرف اهل جهنم بگردد

قَالُوْا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٧﴾ وَنَادٰٓى

گویند | ای پروردگار ما! | مگردان مارا | باگروه ستمگاران | وندا کنند

گویند ای رب ما! مارا باگروه ستمگاران حساب مکن و مردم اعراف

اَصْحٰبُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا يَّعْرِفُوْنَهُمْ بِسِيْمٰهُمْ قَالُوْا

مردم اعراف | مردانی را که | میشناسند ایشان را | به علامت ایشان | گویند

به آن مردم آنانیکه ایشان را از علامات می شناسند ندا میکنند و میگویند

مَآ اَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٤٨﴾ اَهٰٓؤُلَآءِ

دفع نکرد | ازشما | جمعیت شما | وآنچه تکبر میکردید | آیا این گروه

جمعیت های شما و تکبر شما از شما هیچ دفع نکرد ببینید! (این اهل جنت)

الَّذِيْنَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ ۭ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ

انانند | که قسم میخوردید | که نرساند ایشان را | خدا | هیچ رحمت | درآید | به جنت

آیا آن مردم نیستند که شما قسم میخوردید که خداوند بر ایشان هیچ وقت رحمت نه میکند (امروز به ایشان گفته شد که)

لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَآ اَنْتُمْ تَحْزَنُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ النَّارِ

نیست هیچ خوف | برشما | ونه شما | اندوهگین شوید | وندا کنند | اهل دوزخ

به جنت درآیند نیست هیچ خوف و نه اندوه و اهل جهنم به اهل جنت

اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيْضُوْا عَلَيْنَا مِنَ الْمَآءِ اَوْ مِمَّا

اهل بهشت را | که | بریزید | برما | چیزی از آب | یا چیزی از آن

آواز میکنند که برما کمی آب بریزید و یا چیزیکه خداوند شمارا از خوراک

وقف لازم با اختلاف

ع ١٢

رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ؕ قَالُوْۤا اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۙ﴿۵۰﴾

که داده شمارا | خدا | میگویند آنها | هرآینه خدا | حرام گردانیده هردورا | برکافران

داده است مارا هم از آن بدهید آنها میگویند که خداوند این هر دو چیز بالای کفار حرام گردانیده است

الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَهْوًا وَّلَعِبًا وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۚ

آنانیکه | گرفته اند | دین خودرا | بازی | ولهو | وفریب داد ایشان را | زندگانی دنیا

آنانیکه از دین خود لهو و لعب ساخته اند و آنانی را که زندگانی دنیا فریب داده بود

فَالْيَوْمَ نَنْسٰىهُمْ كَمَا نَسُوْا لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا ۙ وَمَا

پس امروز | فراموش میکنیم ایشان را | چنانچه فراموش کردند آنها | ملاقات | امروز | وچنانچه

پس امروز ما هم ایشان را چنین فراموش میکنیم چنانچه ایشان ملاقات امروز را فراموش کرده بودند و از آیات ما

كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۵۱﴾ وَلَقَدْ جِئْنٰهُمْ بِكِتٰبٍ فَصَّلْنٰهُ

از آیاتهای ما انکار میکردند | وهرآینه آوردیم بایشان | کتاب | که مفصل کردیم آن را

انکار میکردند و به ایشان چنین کتاب فرستاده ایم که به علم خود

عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۵۲﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا

به دانش | هدایت | ورحمت است | برای آنها | که ایمان می آرند | ایشان انتظار نه میکنند | مگر

خوب واضح کردیم و برای مؤمنان رحمت و هدایت است آیا این مردم انتظار صدق و آنجام آن

تَاْوِيْلَهٗ ؕ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ نَسُوْهُ

ازانجام آن | روزیکه | بیاید | آنجام آن | گویند | آنانیکه | فراموش کرده بودند آن را

میکنند روزیکه آنجام آن آشکارا شود پس آنانیکه از پیش فراموش کردند میگویند

مِنْ قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ لَّنَا

پیش ازاین | به تحقیق | آمده بودند | پیغمبران | رب ما | به راستی | پس آیا هست مارا

هر آینه پیغمبران رب ما سخنهای راست آورده بودند پس آیا اکنون بما کدام شفاعت کننده هست؟

مِنْ شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوْا لَنَاۤ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِيْ

کسی شفاعت کنندگان | که شفاعت کنند | مارا | یابازگردانیده شویم | که ما عمل کنیم | خلاف آن

که شفاعت ما بکند؟ و یا ما دوباره گردانیده شویم پس از اعمال سابقه خود بالکل خلاف آن عمل کنیم

كُنَّا نَعْمَلُ ؕ قَدْ خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا

آنکه ما میکردیم | به تحقیق | نقصان داد ایشان | نفسهای خودرا | وگم شد | ازایشان | آنچه

هر آینه این مردم خود را در خساره انداختند و کدام دروغ را که بسته میکردند

كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿۵۳﴾ ع اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ ع ٦ ١٣

دروغ میگفتند | هرآینه | رب شما | الله است | آنکه | آفرید | آسمانها

هم آن از ایشان خطاء شد هر آینه رب شما آن ذات است که آسمانها و زمین را در شش روز

وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۫ يُغْشِى

وزمین | درشش روز | باز قائم شد | برعرش | می پوشاند

پیدا کرد باز بر عرش قائم شد او به تاریکی شب

الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا ۙ وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ

شب را | بر روز | می جوید شب روز را | بشتاب | وآفتاب | وماه | وستارگان را

روشنی روز پنهان میکند به این شکل که (شب پس روز) به شتاب می آید و آفتاب و مهتاب و همه ستارها

مُسَخَّرٰتٍۭ بِاَمْرِهٖ ؕ اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ ؕ تَبٰرَكَ اللّٰهُ

رام شده | بحکم وی | خبردار | اوراست | پیدایش | وفرمودن حکم | بابرکت است خدا

تابع حکم اوست خبردار که همه مخلوق اوراست و تنها حکم او درآن است خداوند مالک برکتها

رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٤﴾ اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ

که رب عالمیان است | بخوانید | رب خودرا | بزاری | وپنهان | هرآینه او | دوست نه میدارد

است تربیت کنندهٔ همه عالم است شما رب خود را به عاجزی و پنهان بخواهید او مردم تجاوز کننده را

الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوْا فِى الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ

تجاوز کنندگان از حق | وفساد نکنید | درزمین | پس | از اصلاح آن | وبخوانید اورا

خوش نه میدارد و برزمین بعد از اصلاح آن فساد مکنید و خداوند را درمیان

خَوْفًا وَّطَمَعًا ؕ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٦﴾

بترس | وامید | هرآینه | رحمت | خدا | نزدیک است | به نیکوکاران

خوف و امید بخواهید هر آینه رحمت خداوند نیکو کاران را بسیار نزدیک است

وَهُوَ الَّذِىْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهٖ ؕ حَتّٰٓى

واوست آنکه | می فرستد | بادهارا | مژده دهنده | پیش از رحمت خود (باران) | تا آنکه

و خداوند آن ذات است که پیش از رحمت خود (باران) بادها را بطور مژده میفرستد وقتیکه

اِذَآ اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا

بردارد | ابر | گران را | روان کنیم آن را | بسوی شهر مرده | پس فرو آریم

این بادها ابرهای گران گران را بلند میکند پس ما آن را بسوی زمین مرده (خشک) میفرستیم و بر آنها

بِهِ الْمَآءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ كَذٰلِكَ

به آن | آب | پس بیرون آریم | به آن آب | ازجنس هر میوه | هم چنین

باران می آریم۔ و بذریعهٔ آن هر قسم میوه پیدا میکنیم یاد داشته باشید هم چنین ما

نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ

بیرون آریم | مردگان را | تاشما | نصیحت قبول کنید | وشهر پاکیزه | بیرون می آرد

مردگان را بیرون می آریم شاید که شما از آن سبق بگیرید و زمین آباد و سرسبز بحکم خدا

نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۚ وَالَّذِیْ خَبُثَ لَا یَخْرُجُ اِلَّا نَكِدًا ؕ

رستنی او | بحکم پروردگارش | وزمینیکه | خراب است | بیرون نیاید از آن | مگر ناقص

بیرون می آرد و کدام زمینکه خراب باشد از آن تنها سبزی خراب برمی آید

كَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰیٰتِ لِقَوْمٍ یَّشْكُرُوْنَ ۠ ۵۸ لَقَدْ ع ۵ ۱۴

هم چنان | بار بار بیان میکنیم | آیاتهارا | برای قومی که | شکر آداء میکنند | هر آینه

هم چنین ما تکرار نشانهای خود بیان میکنیم آن قوم را که شکر آداء میکنند هر آینه ما

اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰی قَوْمِهٖ فَقَالَ یٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

فرستادیم | نوح | بسوی قوم او | پس گفت | ای قوم من | عبادت کنید | خدارا

نوح علیه السلام بسوی قوم خود فرستادیم به آنها گفت: ای قوم من! عبادت خدا کنید

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَیْرُهٗ ؕ اِنِّیْۤ اَخَافُ عَلَیْكُمْ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ۵۹

نیست شمارا | هیچ معبود | غیر از او | هر آینه | میترسم | برشما | از عذاب روز بزرگ

بجز از وی معبود دیگری نیست شمارا نزد من دربارهٔ شما ترس عذاب روز قیامت است

قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ۶۰

گفت | سرداران | از قوم او | هر آینه ما | می بینیم ترا | در گمراهی ظاهر

سرداران قوم گفتند: در جواب که بنظر ما تو در گمراهی آشکارا هستی نوح گفت:

قَالَ یٰقَوْمِ لَیْسَ بِیْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّیْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۶۱

گفت | ای قوم من | نیست بر من هیچ گمراهی | لیکن من | رسول ام | از جانب رب مخلوقات

ای قوم من! در من هیچ گمراهی نیست بلکه من از جانب پروردگار عالم فرستاده شده ام

اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّیْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ

من میرسانم بشما | پیغام های | رب من | ونصیحت میکنم | بشما | ومیدانم | از طرف خدا

بشما پیغام های پروردگار خود میرسانم و خیر خواه شما هستم و از جانب خداوند بما علم آن است

مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۶۲ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

برآنکه | شما نه میدانید | آیا شما تعجب میکنید | که آمد بشما | پندی | از جانب رب شما

برآن که شما فهم ندارید آیا شما تعجب میکنید که بشما از جانب رب شما بذریعهٔ یک شخص سخن نصیحت

عَلٰی رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِیُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۶۳

بذریعه یک مردی | ازشما | تا بترساند شمارا | وتا پرهیزگاری کنید | وتا مهربانی کرده شود برشما

آمد که از شما است که شما را (از آنجام) نافرمانی میترساند و که تا شما پرهیزگار شوید و بر شما

فَكَذَّبُوْهُ فَاَنْجَیْنٰهُ وَالَّذِیْنَ مَعَهٗ فِی الْفُلْكِ وَاَغْرَقْنَا

پس تکذیب کردند اورا | پس نجات دادیم اورا | وآنانی را که باوی بودند | در کشتی | و | غرق ساختیم

رحم کرده شود باز ایشان بعد از این هم نوح علیه السلام را تکذیب کردند۔ و ما اورا و آنها را که باوی در کشتی سوار

ع ٨ ٢ ١٥

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ﴿٦٤﴾

آنانیکه | نسبت دروغ کردند | آیات مارا | هرآینه ایشان | بودند قوم | نابینا

بودند نجات دادیم و آنانیکه آیات مارا دروغ کرده بودند ایشان را غرق کردیم هر آینه ایشان بر (دلها) کور بودند

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

وفرستادیم بسوی قوم عاد | برادرایشان | هودرا | گفت | ای قوم من | عبادت کنید | خدارا

و هم چنین ما بسوی عاد برادر ایشان هود فرستادیم او به آنها گفت ای قوم من! عبادت خدا کنید

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَاُ

نیست شمارا | معبوددیگری | غیرازاو | پس آیا شمانه میترسید؟ | گفت | سرداران

که بجز ازوی معبود دیگری نیست پس آیا شما از نافرمانی او نه میترسید؟ رؤساء قوم به او جواب دادند

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ سَفَاهَةٍ وَّاِنَّا لَنَظُنُّكَ

آنانیکه کفرکردند | ازقوم او | هرآینه مامی بینیم ترا | دربی عقلی | وهرآینه ما بتو گمان میکنیم

که به نظر ما تو در حماقت هستی و گمان ما است که

مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ سَفَاهَةٌ وَّلٰكِنِّيْ

ازدروغ گویان | گفت | ای قوم من | نیست برمن بی عقلی | لیکن من

تو درگروه مکذبین هستی او به ایشان گفت ای قوم من درمن هیچ کم عقلی وجود ندارد بلکه من

رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٧﴾ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ

پیغمبرم | از جانب رب مخلوقات | می رسانم بشما | پیغامهای | رب من

از طرف رب همه کائنات فرستاده شده ام و من بشما احکام پروردگار خود میرسانم و

وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِيْنٌ ﴿٦٨﴾ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ

ومن برای شما | نصیحت کننده ام | امانت دار | وآیا شما تعجب میکنید | که آمد بشما | پندی

من خیر خواه شما هستم آیا شما بر این تعجب میکنید که بشما از جانب خدا

مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ ؕ وَاذْكُرُوْۤا

از جانب رب شما | بریک مردی | ازشما | تابترساند شمارا | ویاد کنید

بریک شخص شما نصیحت آمده است که شمارا از آنجام نافرمانی میترساند و یاد کنید وقتیکه بعد از قوم نوح

اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّزَادَكُمْ

چون | گردانید شمارا | جانشینان | بعداز | قوم | نوح | وزیاد کرد شمارا

او شمارا جانشین گردانیده است و در قد و قامت

فِي الْخَلْقِ بَصْۜطَةً ۚ فَاذْكُرُوْۤا اٰلَآءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ

درخلقت | کشادی | پس یاد کنید | نعمتهای | خدا | تاشما

از دیگران زیاد کرد شمارا پس نعمتهای خدا را یاد کنید که در دنیا و آخرت

تُفْلِحُوْنَ ﴿٦٩﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهٗ وَنَذَرَ

رستگار شوید | گفتند | آیا تو آمده ئی بما | تا عبادت کنیم | خدارا | یگانه | وبگذاریم

کامیاب شوید او گفت: درست! تو بخاطر این آمده اید که ما تنها عبادت خدائی

مَا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا ۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ

آنچه | عبادت میکردند | پدران ما | پس بیار بما | به آنچه | توبا ما وعده میکنی

خود را ترک کنیم درست! بیار آن عذاب را که مارا از آن میترسانی

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ

اگر هستی تو از راست گویان | گفت | هر آینه ثابت شده | برشما

اگر هستی تو از راست گویان هود گفت اگر سخن چنین باشد از طرف رب شما برشما

مِّنْ رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَّغَضَبٌ ۭ اَتُجَادِلُوْنَنِيْ فِيْٓ اَسْمَاۗءٍ

از جانب رب شما | عذاب | وقهر | آیا مجادله میکنید با من | درباره چند نامها

عذاب و غضب واقع شد آیا شما باما دربارهٔ چنین نامها خصومت میکنید

سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَاۗؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا

که مقرر کرده اید شما آن را | شما | وپدران شما | فرود نیاورده است | خدا | برآن

که شما و پدران شما نهاده است و خداوند دربارهٔ آن هیچ سند نیاورده است

مِنْ سُلْطٰنٍ ۭ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿٧١﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ

کدام سند | پس انتظار کشید | من هم با شما | از منتظرانم | پس نجات دادیم اورا

پس شما انتظار کنید و من هم انتظار میکنم پس ما اورا و دوستان

وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

وکسانی را که | با او بودند | برحمت از جانب ما | وبریدیم ما | بیخ آنانیکه | تکذیب کردند

اورا به رحمت خود نجات دادیم و بیخ آن مردم را بریدیم که آیات مارا

بِاٰيٰتِنَا وَمَا كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٢﴾ ع وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ

آیات مارا | ونه بودند | مؤمنان | وفرستادیم بسوی قف ثمود | برادر ایشان | صالح را

نسبت دروغ میکردند و ایشان هیچ وقت ایمان نه می آرند و به ثمودیان برادر ایشان صالح فرستادیم

قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ قَدْ جَاۗءَتْكُمْ

گفت | ای قوم من | عبادت کنید خدارا | نیست شمارا | معبود غیر از او | هر آینه آمده است بشما

او گفت ایشان را ای قوم من! تنها عبادت خدا کنید شمارا غیر از او معبود دیگری نیست شما را

بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً

دلیل | از جانب رب شما | این | ماده شتر خدا است | برای شما | یک نشان

از جانب رب شما دلیل آشکارا آمده است این ماده شتر خداوند برای شما نشان است پس

فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِيٓ أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ

پس بگذاريد آن را | كه چرا كند | درزمين خدا | ونرسانيداورا | هيچ بدى

بگذاريد آن را كه بر زمين خدا خوراک كند و به نيت بد به آن دست مبريد

فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَاذْكُرُوٓا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ

پس آنگاه بگيردشمارا | عذاب دردناک | ويادكنيد | چون گردانيدشمارا | جانشين

تانگيرد شمارا عذاب دردناک و آن وقت را ياد كنيد كه بعد از عاد شمارا جانشين

مِنۢ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا

بعدازقوم | عاد | وآبادكردشمارا | درزمين | كه شماميسازيد | ازميدانهاى نرم آن

مقرر گردانيد و شمارا در زمين جاى داد كه در ميدان هاى آن براى خود

قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا ۚ فَاذْكُرُوٓا آلَآءَ اللَّهِ

محلها | وميتراشيد | ازكوه ها | خانه ها | پس ياد كنيد | نعمتهاى خدا

محلها تيار كنيد و درکوه ها براى خود خانه ها تراش ميكنيد پس نعمتهاى خداوند را ياد كنيد

وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا

ومباشيد | درزمين | فسادكنندگان | گفت | سرداران | آنانيكه | تكبر كردند

و برروى زمين فساد مكنيد پس سرداران مغرور قوم از آن-

مِن قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ

ازقوم او | آن مردم را | كه ضعيف دانستند ايشان را | كسانى را كه ايمان آورده بودند | ازايشان

از مردم ضعفاء كه ايمان آورده بودند پرسيدند آيا بشما

أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ قَالُوٓا إِنَّا

ميدانيدشما | كه | صالح | فرستاده شده | ازجانب رب او | گفتند | هرآينه ما

معلوم است كه صالح عليه السلام واقعاً از جانب رب خود فرستاده شده است؟ ايشان گفتند كه هر آينه

بِمَآ أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوٓا إِنَّا

برآن كه اوفرستاده شده به آن | ايمان ميداريم | گفت | آنانيكه | متكبر بودند | هرآينه ما

باكدام احكام كه او فرستاده شده است ما برآن ايمان داريم مردم مغرور گفتند كه بر كدام سخن

بِالَّذِيٓ آمَنتُم بِهِ كَٰفِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ

ازآن سخن | برآن كه شما ايمان آوريد | انكاركنندگانم | پس كشتند ايشان | ماده شتر را

كه شما ايمان آورده ايد را از آن انكار ميكنيم غرض اينكه ايشان آن ماده شتر را كشتند

وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَٰصَٰلِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ

وتجاوزكردند | ازحكم رب خود | وگفتند | اى صالح | بيار بما | به آنچه | ميترسانى مارا

و از حكم رب خود سركشى نمودند و گفتند كه اى صالح! اگر واقعاً تو رسول هستى

إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا

اگر هستی تو از رسولان | پس گرفتند ایشان را | زلزله | پس شدند آنها

بیار بما از آن عذاب که تو وعده میکنی پس ناگهان ایشان را زلزلهٔ شدید گرفتند و در خانه های خود

فِي دَارِهِمْ جٰثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ

درخانه های خود | مرده بزانو افتیده | پس روی گردانید | ازایشان | وگفت | ای قوم من

مرده به زانو افتیده بودند پس درآن وقت صالح علیه السلام از ایشان روی گردانید و گفت که ای قوم من!

لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلٰكِنْ

هرآینه رسانیدم من بشما | پیغام | رب من | ونصیحت کردم | شمارا | لیکن

بشما احکام رب خود رسانیدم و خیر خواهی شمارا کردم مگر مردم خیر خواه را

لَا تُحِبُّونَ النّٰصِحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ

دوست نه میدارید | نصیحت کنندگان را | وفرستادیم لوط را | چون گفت | بقوم خود | آیا شما میکنید

شما هیچ دوست ندارید و ما لوط علیه السلام را فرستادیم وقتیکه او به قوم خود گفت آیا شما

الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ

عمل زشت | که نکرده است پیش ازشما | هیچ کسی | ازمخلوقات | هرآینه شما | میروید

چنین کار بی حیائی میکنید که نکرده است پیش از شما هیچ کسی در دنیا۔ شما به جای زنها

الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنْتُمْ

بسوی مردان | بشهوت | بجز | زنان | بلکه | شما

شهوت خودرا با مردان پوره میکنید بلکه شما از حد

قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿٨١﴾ وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا

گروه مسرفانید | ونبود | جواب | قوم او | مگراین که | ایشان گفتند

میگذرید پس جواب قوم او غیر از این دیگری نبود که درمیان گفتند

أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾

بیرون کشید آنهارا | ازقریه خود | هرآینه ایشان | مردمی اند | که پاکیزه گی می طلبند

بیرون کشید ایشان را از قریهٔ خود زیرا که ایشان پاکیزه گی میخواهند

فَأَنْجَيْنٰهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ ۖ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِينَ ﴿٨٣﴾

پس نجات دادیم اورا | واهل اورا | مگر | زن او | که بود | ازباقی ماندگان

پس نجات دادیم اورا و اهل اورا البته زن اش نجات نه یافت زیرا که او در پس ماندگان شامل

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾ ع ١٠ ١٢ ١٧

وبارانیدیم ما | برایشان | بارانی (ازسنگ) | پس بنگر | چگونه | بود | آنجام | مجرمین

بود و ما بر ایشان سنگ باران کردیم پس ببین چگونه شد آنجام مجرمان؟

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ

وفرستادیم بسوی قوم مدین | برادرایشان | شعیب را | گفت | ای قوم من | عبادت کنید | خدارا

و به مردم مدین برادر ایشان شعیب را فرستادیم به ایشان گفت: ای قوم من! عبادت خدا

مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ

نیست شمارا | هیچ معبود | بجزازاو | هرآینه آمده بشما | دلیل واضح

کنید بشما غیر از او معبود دیگری نیست بشما از جانب رب شما دلیل آشکارا

مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ

از جانب رب شما | پس پوره کنید | پیمانه را | وترازورا | وناقص مدهید | به مردمان

آمده است پس پیمانه و ترازو را پوره پوره کنید و به مردم چیز های ایشان

أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ

اشیاء ایشان را | وفساد مکنید | درزمین | بعدازاصلاح آن | این کار | بهتر است

کم مدهید و بعد از درست شدن حالات بر روی زمین فساد مکنید این سخن

لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ

شمارا | اگرهستید شما | مؤمنان | ومنشینید | به هرراه

بسیار بهتر است اگر مؤمنان هستید و منشینید بر هر راه

تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ

که بترسانید | وبازدارید | ازراه خدا | کسی را | که ایمان آورده | باو

که مردم را میترسانید و آنانیکه ایمان آوردند ایشان را از راه خدا باز مدارید

وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ

ومه جوئید | کجی | ویادکنید | آن وقت که شما | اندک بودید | پس بسیارگردانید شمارا

و در آن عیب مجوئید و آن وقت را یاد کنید وقتیکه شما در تعداد اندک بودید و شما را زیاد کرد

وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ

وبنگرید | چگونه | بود | انجام | فسادکنندگان | واگر | هست یک گروه

و به این هم بنگرید که عاقبت فساد کنندگان چگونه شد؟ و اگر در شما یک گروهی

مِنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا

ازشما | که ایمان آوردند | برآن | که فرستاده شدم برآن | ویک گروهی | که ایمان نیاورده اند

برآن تعلیم که بالای من نازل شده است ایمان آورده میبود و گروهی دیگری نه می آورد

فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

پس صبرکنید | تا آنکه | حکم کند | خدا | درمیان ما | واو | بهترین | حکم کنندگان است

پس کمی صبر کنید که خداوند درمیان ما فیصله کند او بهتر فیصله کننده است

قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لَنُخْرِجَنَّكَ

گفت | سرداران | آنانیکه | سرکشی کرده بودند | ازقوم او | هرآینه ما بیرون میکنیم ترا

سرداران سرکش قوم او گفتند ای شعیب! ما ترا و مؤمنان باتو

يٰشُعَيْبُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ

ای شعیب | وآنانیکه | ایمان آوردند | باتو | ازده خود | یااینکه بازگردی

هر آینه از قریه خود بیرون می کشیم و یا اینکه شما

فِيْ مِلَّتِنَا ؕ قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا كٰرِهِيْنَ ﴿٨٨﴾ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ

دردین ما | اوگفت | اگرچه هستیم ماناخواهان | هرآینه بسته باشیم ما | برخدا

بر مذهب ما باز گردید شعیب به آنها گفت آیا اگرچه ما آن را خوش نه میداریم؟ باز مابرخدا هر آینه

كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِيْ مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ نَجّٰىنَا اللّٰهُ مِنْهَا ؕ

دروغ | اگر بازگردیم | دردین شما | بعدازآن | که نجات داد مارا | خدا | ازآن

دروغ بسته کرده باشیم اگر ما به دین شما برگردیم بعد از آنکه خداوند مارا

وَمَا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّعُوْدَ فِيْهَآ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّنَا ؕ

ومناسب نیست بما | که عود کنیم | درآن | مگر | اینکه بخواهد | خدا | رب ما

از آن نجات داده است، اکنون این باز گشت مارا ممکن نیست مگر اینکه رب ما بخواهد

وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ؕ عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ؕ رَبَّنَا

احاطه کرده است | رب ما | برهرچیز | ازروی علم | برخدا | توکل ما است | ای رب ما!

علم رب ما برهر چیز محیط است بر خدا توکل ما است ای پروردگار ما!

افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفٰتِحِيْنَ ﴿٨٩﴾

فیصله کن | درمیان ما وقوم | به انصاف | وتو | ازهم بهتر فیصله کننده ئی

میان ما و میان قوم ما فیصله حق کن و تو از همه بهتر فیصله کننده ئی

وَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا

وگفت | سرداران | آنانیکه کفر کرده بودند | ازقوم او | اگرشما پیروی کردید | شعیب را

پس سرداران انکار کننده قوم او به قوم خود گفتند اگر شما پیروی شعیب کردید۔

اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿٩٠﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ

هرآینه شما | درآن وقت | درخساره هستید | پس گرفت ایشان را | زلزله | پس صباح کردند | درخانه خود

هر آینه برباد خواهید شد، باز ایشازن را زلزله گرفتند پس درخانهای خود به روی

جٰثِمِيْنَ ﴿٩١﴾ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۚ

مرده به روی افتاده | آنانیکه دروغ کردند | شعیب را | گویا نبودند ایشان | درآن

افتیدند آنانیکه شعیب را تکذیب کردند ایشان چنین شدند که گویا دراین قریه ها بالکل نبودند

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۚ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَانُوْا هُمُ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ

آنانیکه تکذیب کردند | شعیب را | بودند ایشان | زیان کاران | پس بازگشت | از ایشان

آنانیکه به شعیب نسبت دروغ کردند خود آنها برباد شدند شعیب از آنها روی گردانید

وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۚ

وگفت | ای قوم من! | هرآینه رسانیدم بشما | پیغام های | رب خود | ونصیحت کردم | بشما

و به آنها گفت: ای قوم من! من بشما پیغامهای رب خود رسانیده بودم و خیر خواهی شما را کرده بودم

ع ۱۱ ۹ فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿٩٣﴾ ع وَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ

پس چگونه | افسوس کنم | برقوم کافر | ونه فرستادیم | درهیچ دهی

پس اکنون بحال آن چگونه افسوس کنم که قبول نه میکردند و هر وقتیکه ما بریک ده یک پیغمبر

مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّآ اَخَذْنَآ اَهْلَهَا بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ

پیغمبری را | مگر | گرفتیم | باشندگان آن | بسختی | وتکالیف | تاایشان

فرستاده بودیم نخست ما باشندگان آن به سختی و به تکلیف گرفتیم برای اینکه عاجزی

يَضَّرَّعُوْنَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا

زاری کنند | بازدادیم ما | بجای سختی | راحت | تا آنکه زیاد شدند آنها

اختیار کنند باز ما بد حالی آنها به خوشحالی تبدیل ساختیم تا آنکه ایشان ترقی کردند

وَّقَالُوْا قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ وَالسَّرَّآءُ فَاَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً

وگفتند ایشان | هرآینه رسیده بود | به پدران ما | سختی وراحت | بازگرفتیم | آنهارا | ناگهان

و گفتند به پدران ماهم چنین سختی و راحت رسیده بود باز ایشان را ما ناگهان گرفتیم

وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٩٥﴾ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا

وایشان | بی خبر بودند | اگر باشندگان دهات | ایمان می آوردند | وپرهیزگاری کردند | هرآینه نیکشادیم

و به آنها خبر این عذاب نبود و اگر باشندگان دهات ایمان می آوردند و پرهیزگاری میکردند هر آینه ما

عَلَيْهِمْ بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنٰهُمْ

برایشان | برکتها | از جانب آسمان | وزمین | لیکن تکذیب کردند | پس گرفتیم ایشان را

بر ایشان از آسمان و زمین از هر دو برکتها فرود می آوردیم لیکن آنها به تعلیم ما نسبت دروغ کردند

بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٩٦﴾ اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى

برآنچه | کسب میکردند | آیا ایمن شدند | اهل دهات

پس ما ایشان را دربدلهٔ اعمال آنها گرفتیم آیا مردم دهات ان این سخن بی فکر

اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا بَيَاتًا وَّهُمْ نَآئِمُوْنَ ﴿٩٧﴾ اَوَاَمِنَ

ازاینکه بیاید برایشان | عذاب ما | شبانگاه | وایشان | خفته باشند | آیا ایمن شدند

شدند که در وقت شبانگاه بر ایشان عذاب بیاید و ایشان خفته باشند آیا مردم دهات

أَهْلُ الْقُرٰٓى أَنْ يَّأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَّهُمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿۹۸﴾

اهل دهات | که بیاید برایشان | عذاب ما | چاشتگاه | وایشان | بازی میکنند

در این باره بی غم شده اند که عذاب ما بر آنها در وقت چاشتگاه بیاید که آنها بی خبر بازی میکنند

أَفَأَمِنُوْا مَكْرَ اللّٰهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۹۹﴾ ع

آیا ایمن شدند | از تدبیر خدا | پس ایمن نه میشوند | از تدبیر خدا | مگر | قوم زیان کاران

آیا این مردم از تدبیر خداوند بی ترس شدند؟ (پس یادداشته باشید) که از تدبیر خداوند آن مردم بی غم میباشند که تباه شده گان اند

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْأَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ أَهْلِهَآ

وآیا نیست که | کرده رهنمائی | آنانی را | که وارث شدند | زمین را | پس از هلاک ساکنان آن

آیا این واقعات آنها را که بعد از مردم پیشنیان وارث شدند هیچ درس نداد؟

أَنْ لَّوْ نَشَآءُ أَصَبْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ

اگر | میخواستیم ما | مصیبت می انداختیم برایشان | در بدله گناهان آنها | وهر زدیم

که اگر ما میخواستیم ایشان را بسبب گناهان آنها در عذاب میگرفتیم و بر دلها آنها

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ

بر دلهای ایشان | پس آنها | نه میشنوند | این دهات است | که میخوانیم | برتو

مهر می نهادیم پس آنها سخن نصیحت را هم نه میشنوند ای پیغمبر! این چند دهات است که حالات آنها ما

مِنْ أَنْۢبَآئِهَا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانُوْا

از خبرهای آن را | وهر آینه آمده بود ایشان را | پیغمبران آنها | به دلائل واضح | باز چنین نبودند

بتو بیان میکنیم و هر آینه به این مردم پیغمبران ایشان به معجزات آمده بودند مگر ایشان که کدام سخن

لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا مِنْ قَبْلُ ۚ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ

که ایمان بیارند | به آنچه | تکذیب کردند | پیش | هم چنین | مهر می نهد خدا | بر دلهای

یک بار تکذیب کرده بودند آن را باز قبول نکردند هم چنان خداوند بر دلهای کافران

الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۰۱﴾ وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَإِنْ وَّجَدْنَآ

کافران | ونیافتیم ما | در اکثر ایشان | وفا بر وعده | وهر آینه یافتیم ما

مهر می زند و ما در ایشان اکثر آنها بی وفا بر وعده یافتیم و اکثر آنها را بالکل

أَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِيْنَ ﴿۱۰۲﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ

اکثر ایشان | نافرمان | باز | فرستادیم | بعد از ایشان | موسیٰ | به نشانهای خود

نافرمان و بی عمل یافتیم باز بعد از آنها موسیٰ علیه السلام را با دلائل خود بسوی فرعون

إِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ

به فرعون و به سرداران آن | پس انها نا انصافی کردند | به آن نشانها | پس ببین | چگونه | شد

و به سرداران او فرستادیم پس آنها با دلائل ما تجاوز کردند پس ببین که انجام شان

عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿۱۰۳﴾ وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ اِنِّيْ رَسُوْلٌ

انجام | فسادکنندگان | وگفت | موسیٰ | ای فرعون! | هرآینه من | رسول هستم

چگونه شد؟ و موسیٰ گفت ای فرعون! من از جانب رب همه عالم

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۰۴﴾ حَقِيْقٌ عَلٰٓى اَنْ لَّآ اَقُوْلَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ

از جانب پروردگار عالمیان | به من مناسب است که | بیان نکنم | برخدا | مگر سخن راست

پیغمبر هشتم به من مناسب است که درباره خدا آن سخن بگویم که راست باشد

قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ

به تحقیق آوردم بشما | صحبتی روشن | از جانب رب شما | پس بفرست | بامن

بشما از جانب رب شما اولئ واضح و روشن اورده ایم پس تو بنی اسرائیل بامن

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿۱۰۵﴾ قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَآ

بنی اسرائیل | گفت او | اگرتو آورده باشی | کدام معجزه | پس بیار | آن

رخصت کن فرعون جواب داد که اگر تو کدام معجزه را آورده باشی پس آن را بیار اگر تو

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۱۰۶﴾ فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ

اگرهستی تو | ازراستگویان | پس انداخت | عصای خود | پس ناگهان آن عصا | ازدهاشد

(در دعوه خود) راست باشی بر این سخن موسیٰ علیه السلام عصای خود را انداخت پس آن یک زنده

مُّبِيْنٌ ﴿۱۰۷﴾ وَّنَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿۱۰۸﴾ قَالَ ع ۱۴

آشکارا | وبیرون آورد | دست خود | پس ناگهان آن | روشن | برای بینندگان | گفت

اژدها شد و دست خود را از بغل کشید پس آن در پیش محضر مردم سفید می درخشید سرداران

الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۰۹﴾ يُّرِيْدُ اَنْ

سرداران | ازقوم فرعون | هرآینه این | جادوگراست | دانا | میخواهد | که

قوم فرعون گفتند: هر آینه او جادوگر دانا است او میخواهد که

يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَاْمُرُوْنَ ﴿۱۱۰﴾ قَالُوْٓا اَرْجِهْ

بیرون کند شمارا | اززمین شما | پس چه میفرمائید؟ | گفتند | مهلت ده اورا

شما را از ملک شما بیرون کشد بگوئید در این موضوع چه فکر دارید؟ ایشان گفتند که به موسیٰ

وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ﴿۱۱۱﴾ يَاْتُوْكَ

وبرادراش | و | بفرست | درشهرها | جمع کنندگان | که بیارند بتو

و به برادراش مهلت ده و به همه شهرها جمع کنندگان بفرست که جادو گران دانا بتو

بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيْمٍ ﴿۱۱۲﴾ وَجَآءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوْٓا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا

به هرساحر | دانا | وآمدند | ساحران | پیش فرعون | گفتند | هرآینه مارا اجرمن است

پیش کنند و جادو گران به دربار فرعون حاضر شدند ایشان گفتند اگر ما غالب شویم

اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿۱۱۳﴾ قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿۱۱۴﴾

اگر شدیم ما | غالب | گفت او | آری! | وهر آینه شما | از مقربانید

برای ما کدام انعام است؟ فرعون گفت: آری! و شما در نزد یکان دربار میباشید

قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِمَّآ اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّآ اَنْ نَّكُوْنَ نَحْنُ الْمُلْقِيْنَ ﴿۱۱۵﴾

آنها گفتند | ای موسیٰ! | یا اینکه | تو می افگنی | ویا | ما باشیم از | اندازندگان

جادو گران گفتند: ای موسیٰ! نخست تو می افگنی و یا ما باشیم از اندازندگان؟

قَالَ اَلْقُوْا ۚ فَلَمَّآ اَلْقَوْا سَحَرُوْٓا اَعْيُنَ النَّاسِ

گفت موسیٰ | بیفگنید | پس وقتیکه | ایشان انداختند چیزهای خودرا | پس جادو کردند | بر چشمهائی | مردم

موسیٰ گفت: نخست شما بیفگنید پس وقتیکه آنها چیزهای خود را انداختند پس نظر بندی مردم کردند

وَاسْتَرْهَبُوْهُمْ وَجَآءُوْ بِسِحْرٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۱۶﴾ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى

وترسانیدند ایشان را | وآوردند | جادوی | بزرگ | و | وحی کردیم | به موسیٰ

و مردم را ترسانیدند و ایشان جادوی بزرگ کردند و ما به موسیٰ وحی کردیم که عصای خود را

اَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ﴿۱۱۷﴾ ۚ فَوَقَعَ

که بیفگن | عصای خودرا | پس ناگهان آن | فرومیبرد | آنچه | بسته میکردند | پس ثابت شد

بیفگن پس ناگهان آن این چیزها را فرو برد پس حق ثابت

الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ ۚ فَغُلِبُوْا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوْا

حق | وباطل شد | آنچه ایشان میکردند | پس مغلوب شدند | آنجا | وگشتند

شد و چیزهای خود ساخته آنها باطل شد پس درآن موقع انها مغلوب شدند

صٰغِرِيْنَ ﴿۱۱۹﴾ ۚ وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿۱۲۰﴾ ۚ قَالُوْٓا اٰمَنَّا

ذلیل | وافگنده شدند | ساحران | سجده کنان | گفتند | ایمان آوردیم ما

و ذلیل برگشتند و جادو گران بدون اراده سجده کنان افگنده شدند گفتند که ما به رب العالمین

بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۲۱﴾ رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿۱۲۲﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ

به پروردگار عالمیان | پروردگار موسیٰ | وهارون | گفت | فرعون | ایمان آوردید به موسیٰ

ایمان می آریم که رب موسیٰ و هارون علیهما السلام است فرعون گفت شما پیش از اجازهٔ من

قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِي الْمَدِيْنَةِ

پیش از آنکه | اجازه دهم | شمارا | هر آینه این | یک فریب است | که کرده اید آن را | در مدینه

ایمان آوردید این یک فریب شما است که در این شهر کردید

لِتُخْرِجُوْا مِنْهَآ اَهْلَهَا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۲۳﴾ لَاُقَطِّعَنَّ

تا بکشید شما | از آن | ساکنان آن را | پس زود بشما معلوم شود | البته ببرم

تا باشندگان این شهر از این جای بکشید پس زود است که بشما نتیجهٔ آن معلوم شود من دستهای شمارا

أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٤﴾

دستهای شمارا | وپاهای شمارا | ازطرف مخالف | باز | بردارکنم شمارا | همه یک جا

و پاهای شمارا از جوانب مختلف قطع کنم و یا همه شمارا بردار کنم

قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ

گفتند | هرآینه | بسوی پروردگارخود | رجوع کنندگانیم | وتوبدله نه میگیری | ازما | مگراینکه

ایشان گفتند که همه ما بسوی رب خود رجوع کنندگانیم و تو از ما این بدله میگیری که ما

آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَا ۖ رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا

ایمان آوردیم | به نشانهای رب خود | چون بیاید بما | ای پروردگارما | بریز | برما

چرا به نشانهای رب خود ایمان آوردیم وقتیکه به ما رسید ای پروردگار ما! مارا صبر نصیب کن

صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ ع ١٨

صبر | وبمیران مارا | درحالت اسلام | وگفت سرداران | ازقوم فرعون

و مارا در حالت اسلام بمیران سرداران قوم فرعون گفتند که آیا تو موسیٰ علیه السلام

أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ

آیامیگذاری | موسیٰ | وقوم اورا | که فساد کنند | درزمین | ومیگذارد ترا

و قوم او بنی اسرائیل به این اجازه میدهی که در ملک بد امنی بیارند و تو و معبودان تو

وَآلِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ

ومعبودان ترا | گفت | زود بکشیم | پسران ایشان | وزنده میگذاریم | زنان ایشان

بگذارند فرعون گفت زود است که پسران ایشان را بکشیم و دختران ایشان را زنده میگذاریم

وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٢٧﴾ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ

وهرآینه ما | برایشان | غالب هستیم | گفت | موسیٰ | قوم خودرا | امداد بخواهید | ازخدا

و هر آینه ما بر ایشان غالب هستیم موسیٰ علیه السلام به قوم خود گفت که شما از خداوند نصرت بخواهید

وَاصْبِرُوا ۚ إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ ۖ يُورِثُهَا مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ

وصبر کنید | هرآینه زمین | خداراست | اووارث آن میکند | هرکرا | بخواهد | از بندگان خود

و صبر کنید و فقط زمین خدا راست او در بندگان خود کسی را که بخواهد میدهد

وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوا أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَن تَأْتِيَنَا

وآنجام | پرهیزگاران راست | گفتند | بما تکلیف داده شده است | پیش از آمدن تو بما

و در آخر کامیابی پرهیزگاران راست مردم قوم موسیٰ گفتند: ما پیش از آمدن شما هم آزار

وَمِن بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَ

وبعدازآنکه آمدی تو بما | گفت او | امیداست | که رب شما | هلاک کند | دشمن شما | و

داده میشدیم و بعد از آمدن تو هم تعذیب میشویم موسیٰ گفت زود است که خداوند شما دشمن شمارا تباه کند و

ع ۱۵ ۵

يَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿۱۲۹﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَا

خلیفه گرداند شمارا | درزمین | پس بنگرد | چگونه عمل میکنید | وهرآینه گرفتیم ما

و شمارا به روی زمین خلیفه مقرر ساخته است که شما چگونه کار میکنید و ما قوم فرعون را

آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿۱۳۰﴾

قوم فرعون را | قحط ها | وبه نقصان | ازمیوه ها | تاایشان پند گیرند

چند سالها نقطها و قلت زراعت به عذاب گرفتیم تا اینکه این مردم نصیحت حاصل کنند

فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ

پس چون | می آمد به ایشان | فراخی | میگفتند | این حق ما است | واگر | میرسید به ایشان

پس چون وقت فراخی برآنها می آمد ایشان می گفتند که این حق ما است و چون بدحالی

سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ

سختی | شگون بدمیگرفتند | بموسیٰ | وکسانی که باوی بودند | خبردار | بدنصیبی ایشان

برآنها می آمد پس موسیٰ علیه السلام و رفقای اش را شگون بد میگرفتند بدنصیبی آنها نزد خدا

عِندَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۳۱﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ

نزدخدااست | لیکن | اکثرایشان | نه میدانند | وگفتند آنها | هرچیزی | که تو بیاری بما از

باعث این بود اکثر آنها به این سخن نه می فهمیدند قوم فرعون گفت اگر تو مارا

مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿۱۳۲﴾ فَأَرْسَلْنَا

نشانها | که تو جادو کنی بما | برآن | پس نیستیم ما | ترا | مؤمنان | پس فرستادیم

به هدف پیش نمودن جادو خود هر چند دلائل پیش کنی ما بر تو ایمان نه می آریم پس مابرآنها

عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ

برایشان | طوفان | وملخ | وبسوسه (کنه) | وغوکها | وخون | نشانهای

طوفان فرستادیم و ملخ، و بسوسه (کنه) و غوکها و خون این همه نشانها را

مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿۱۳۳﴾ وَلَمَّا وَقَعَ

واضح | پس سرکشی کردند | وبودند | قوم گناه گار | وآنگاه که فرود آمد

جدا جدا نشان نمودیم پس آنها تکبر کردند و ایشان قوم مجرم بودند و وقتیکه برآنها

عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا

برایشان | عذابی | گفتند | ای موسیٰ | دعاء کنی مارا | ازرب خود | به آنچه

عذاب آمد ایشان میگفتند که ای موسیٰ! دعاء کن مارا از خدا چنانچه

عَهِدَ عِندَكَ ۖ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ

اووعده کرد | بتو | اگر | دورکردی تو | ازما عذاب | البته ایمان می آریم

باتو وعده کرده است اگر تو از ما این عذاب دور کردی پس ما بر تو هر آینه

لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ

بتو | وهر آینه بفرستیم | باتو | بنی اسرائیل را | پس چون | زائل کردیم | ازایشان

ایمان می آریم و با تو بنی اسرائیل رخصت میکنیم باز وقتیکه ما از آنها عذاب تا یک وقت خاص

ٱلرِّجْزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَٱنتَقَمْنَا

عقوبت | تامدتیکه | ایشان رسندگان بودند به آن | باز هم ایشان | میشکنند | پس انتقام گرفتیم

که ایشان به آن میرسید دور کردیم باز هم درآن وقت از عهد های خود دور میشدند پس ما

مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟

ازایشان | پس غرق کردیم ایشان را | دردریا | زیرا که آنها | دروغ گفتند | آیات مارا | وبودند

از آنها بدله گرفتیم پس غرق کردیم ایشان را در دریا زیرا که انها آیات مارا به دروغ نسبت کردند و از آن

عَنْهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٣٦﴾ وَأَوْرَثْنَا ٱلْقَوْمَ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ يُسْتَضْعَفُونَ

ازآن | بی خبر | ومیراث دادیم ما | به آن قوم | که ضعیف شمرده میشدند

بالکل بی خبر بودند و کدام قوم که ضعیف شمرده شده بود ما ایشان را وارثان آن ملک مشرق و مغرب

مَشَٰرِقَ ٱلْأَرْضِ وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ

درمشارق زمین | ودرمغارب آن | آن زمین | که برکت نهاده بودیم مادرآن | وپوره شد

گردانیدیم که مادر آن بر کتبا نهاده بودیم و دربارهٔ بنی اسرائیل

كَلِمَتُ رَبِّكَ ٱلْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَآءِيلَ ۛ بِمَا صَبَرُوا۟ ۖ وَدَمَّرْنَا

وعده رب تو نیک | بر بنی اسرائیل | بسبب صبر ایشان | وخراب کردیم ما

وعدهٔ رب تو پوره شد زیرا که ایشان صبر کرده بودند و فرعون

مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُۥ وَمَا كَانُوا۟ يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾ وَجَٰوَزْنَا

آنچه | ساخته بود | فرعون | وقوم اش | وآنکه ایشان چتهای رامی ساختند | وگذرانیدیم

و قوم وی که چیزی را ساخته بود و عمارتهای بلند بلند را که می ساختند آن را تباه ساختیم و ما

بِبَنِىٓ إِسْرَآءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتَوْا۟ عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ

بنی اسرائیل را | ازدریا | پس آمدند | برگروهی | که عبادت میکردند

گذارانیدیم بنی اسرائیل را از دریا پس آمدند برچنین گروهی که بر تبان خویش

عَلَىٰٓ أَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوا۟ يَٰمُوسَى ٱجْعَل لَّنَآ إِلَٰهًا

برتبان خویش | گفتند | ای موسیٰ! | بساز | مارا | یک معبودی

نشسته بودند ایشان گفتند که ای موسیٰ! که مارا هم مانند معبودان

كَمَا لَهُمْ ءَالِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ

چنانچه ایشان راست معبودان | گفت | هر آینه شما | گروهی هستید جاهلان | هر آینه این مردم

ایشان معبود بساز موسیٰ علیه السلام گفت: شما یک قوم بسیار جاهل هستید۔ این مردم

مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيْهِ وَبٰطِلٌ مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٣٩﴾

هلاک کردہ شدہ | کہ درکدام بت پرستی هستند | وباطل است | آنچہ | میکردند

کہ برکدام راہ میروند آن راہ تباهی است و هم عبادت ایشان بی بنیاد است

قَالَ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيْكُمْ اِلٰهًا وَّهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٤٠﴾

گفت | آیا غیر خدا | طلب کنم برای شما | معبودی | واوفضیلت دادہ است شمارا | برعالمیان

موسیٰ گفت! آیا برای شما غیر از خدا معبود دیگری طلب کنم حال آنکہ او شمارا بہ مردم دیگران

وَاِذْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ۚ

ویادکنید چون | نجات دادیم شمارا | ازقوم فرعون | کہ میرسانیدند بشما | سخت | عذاب

فضیلت دادہ است و آن وقت را یاد کنید چون شمارا از قوم فرعون نجات دادیم کہ بشما عذاب سخت

يُقَتِّلُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ۭ وَفِيْ ذٰلِكُمْ

کہ آنہا میکشتند | پسران شمارا | و | زندہ میگذاشتند | زنان شمارا | ودر | آن

میدادند پسران شمارا میکشتند و دختران شمارا زندہ میگذاشتند و دراین از جانب رب شما

بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿١٤١﴾ ع ١٦ ١٢ ٦ وَوٰعَدْنَا مُوْسٰى ثَلٰثِيْنَ لَيْلَةً

آزمایش بود از جانب رب شما | بزرگ | وماوعدہ کردیم | باموسیٰ | سی | شب

یک آزمایش بزرگ بود و ما با موسیٰ وعدہ سی روزہ (اعتکاف) کردیم

وَّاَتْمَمْنٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيْقَاتُ رَبِّهٖٓ اَرْبَعِيْنَ

وپورہ کردیم ما آن را | بہ دہ شب | باز پورہ شد | مودہ مقررہ | رب او | چہل

و دہ دیگری را اضافہ نمودیم وعدہ مقررۂ رب او در چہل شب پورہ شد

لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوْسٰى لِاَخِيْهِ هٰرُوْنَ اخْلُفْنِيْ فِيْ قَوْمِيْ وَاَصْلِحْ

شب | وگفت | موسیٰ | برادر خود هارون را | جای نشین من باش | درقوم من | واصلاح کن

و موسیٰ بہ برادر خود هارون گفتہ بود کہ تو بعد ازمن در قوم من خلیفہ من شدی و اصلاح

وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيْلَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ مُوْسٰى لِمِيْقَاتِنَا وَكَلَّمَهٗ

وتابعداری مکن | راہ تباہ کاران را | وچون آمد | موسیٰ | بہ میعادما | وسخن گفت باوی

کن و بہ رائی مفسدین عمل مکن وقتیکہ موسیٰ بہ وعدۂ مقررۂ ما آمد و خداوند باوی

رَبُّهٗ ۙ قَالَ رَبِّ اَرِنِيْٓ اَنْظُرْ اِلَيْكَ ۭ قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ

رب او | گفت او | ای رب من | بنمای من را | کہ یک نظر بیاندازم بتو | گفت | هرگز تو نخواهی دید مرا

سخن گفت موسیٰ گفت! ای رب من! بنمای من را کہ یک نظر بینم ترا خداوند گفت تو هرگز مارا دیدہ نہ میتوانی

وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهٗ فَسَوْفَ تَرٰىنِيْ ۚ

لیکن | نظر کن | بسوی کوہ | اگر بجای خود | باقی ماند | پس تو هم مارا دیدہ میتوانی

بہ این کوہ بنگر اگر بجای خود باقی ماند پس تو مارا هم باز دیدہ میتوانی

فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا وَّخَرَّ مُوْسٰى صَعِقًا ۚ

پس وقتیکه | تجلی کرد | رب او | بسوی کوه | گردانید اورا | ریزه ریزه | وافتاد | موسیٰ | بیهوش

وقتیکه خداوند (ج) بسوی کوه تجلی کرد پس آن را زره زره گردانید و موسیٰ علیه السلام بیهوش

فَلَمَّآ اَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٤٣﴾

پس چون | بهوش آمد | گفت | پاک است ذات تو | بازگشتم | بسوی تو | ومن | اول | ایمان آورنده گانم

افتید پس چون بهوش آمد پس فرمود پاک است ذات تو و من در حضور تو توبه میکنم

قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنِّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسٰلٰتِىْ وَبِكَلَامِىْ ۖ

گفت | ای موسیٰ! | هرآینه من | برگزیدم ترا | برمردمان | به پیغام های خود | وبشنوانیدن سخن خود

و از همه نخست ایمان آورد گانم خداوند فرمود ای موسیٰ! من ترا از مردم دیگران برگزیدم

فَخُذْ مَآ اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا لَهٗ

پس بگیر | آنچه عطا کردیم ترا | وباش تو | ازشکرگذاران | ونوشتیم ما | اورا

که هم بتو رسالت دادیم و هم با تو سخن گفتم پس چیزیکه دادیم آن را بگیر و

فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَّتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا

درلوحها | ازهرچیز | نصیحت | وتفصیل | برای | هرچیز | پس بگیر آن را

از شکر گذاران باش و ما بر چند تختها هر نوع نصیحتها و تفصیل هر مسئله

بِقُوَّةٍ وَّاْمُرْ قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا بِاَحْسَنِهَا ۭ سَاُورِيْكُمْ دَارَ

بقوت | وامر کن | قوم خودرا | که اختیار کنند | سخنهای خوب آن | زود است که بنمایم بشما | سرای

نوشته (و گفتیم) که این هدایات را محکم گیرید و بقوم خود حکم کن که ایشان

الْفٰسِقِيْنَ ﴿١٤٥﴾ سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيٰتِىَ الَّذِيْنَ يَتَكَبَّرُوْنَ فِى الْاَرْضِ

فاسقان | بازخواهم داشت | ازآیات خود | آنانیکه | تکبر میکنند | درزمین

به سخنهای بسیار درست آن عمل کنند زود است که بتو خانهای بد اعمال نشان دهم من روحهای متکبرین از آیات خود

بِغَيْرِ الْحَقِّ ۭ وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ

بناحق | واگر | ببینند | هرنشانی | ایمان نه می آرند | برآن

دور خواهم کرد و اگر ایشان هر نوع نشانه ها راهم ببینند

وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا

واگر ببینند | راه | هدایت | نه میگیرند آن را | راه | واگر ببینند

باز هم ایمان نه می آرند و اگر راه هدایت به آنها ظاهر شود بر آن نه میروند

سَبِيْلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا

راه | گمراهی | میگیرند آن را | راه | بسبب اینکه ایشان | تکذیب کردند

و اگر راه گمراهی ببینند برآن میروند بسبب اینکه ایشان آیات مارا

بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿۱۴۶﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا

آیات مارا | وبودند | ازآن | بی خبر | وآنانیکه | دروغ کردند | آیات مارا

نسبت دروغ کردند و از آن بی خبر هستند و آنانیکه آیات مارا و ملاقات آخرت را

وَلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ؕ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا

وملاقات آخرت | ضائع شد | اعمال ایشان | وایشان بدله می یابند | تنهاازآن

نسبت دروغ کردند اعمال ایشان ضائع شدند ایشان را چیزی نه بلکه فقط

مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۷﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوْسٰى مِنْۢ بَعْدِهٖ مِنْ حُلِيِّهِمْ ع ۱۷ ۱۶

کارهاکه میکردند | وگرفت | قوم موسیٰ | بعدازآن | اززیورات خود

بدله اعمال آنها داده میشود و قوم موسیٰ (بعد از رفتن او به کوه طور) از زیورات خود یک گوساله ساخت

عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ؕ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهٗ لَا يُكَلِّمُهُمْ

گوساله | که یک بدن بود | که درآن آواز بود | آیا آنها نه دیدند | که او | سخن نه میگوید باایشان

تنها یک بدن بود که آواز میکرد آیا آنها نه میدیدند که نه به آنها سخن میکرد

وَلَا يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿۱۴۸﴾

ونه مینماید ایشان را | راه | گرفتند اورا | وبودند ظالمان

و نه به ایشان راه مینماید ایشان این معبود را گرفتند و ایشان ستمگاران بودند

وَلَمَّا سُقِطَ فِيْٓ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوْا ۙ

وچون | شرمنده شدند | وایشان دیدند | که ایشان | بی راه شدند

و چون ایشان از این عمل شرمنده شدند و ایشان دیدند که واقعاً آنها گمراه شدند

قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ

گفتند | اگر | رحم نکند بما | رب ما | و | نیامرزد مارا | هرآینه باشیم

گفتند: اگر رب ما بما رحم نکند و گناهان مارا نیامرزد پس هر آینه ما

مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۱۴۹﴾ وَلَمَّا رَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ

اززیان کاران | وچون | بازگشت | موسیٰ | بسوی قوم خود | خشم گین | افسوسناک

برباد خواهیم شد ووقتیکه موسیٰ علیه السلام اندوهگین در حالت غم بقوم خود باز گشت

قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُوْنِيْ مِنْۢ بَعْدِيْ ۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ

گفت | بسیارخراب | قائم مقامی من راکردید | بعدازمن | آیاشتاب کردید | ازحکم رب خود؟

گفت: شما بعد از من بسیار کار خراب کردید آیا پیش از آمدن حکم خداوند عجله کردید؟

وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ وَاَخَذَ بِرَاْسِ اَخِيْهِ يَجُرُّهٗٓ

(ونهاد) | آن الواح را | وگرفت | موی سر | برادرخودرا | میکشیداش

و موسیٰ علیه السلام آن الواح را نهاد و موی برادر خود هارون علیه السلام را گرفت و بسوی خود

وقف لازم

إِلَيْهِ ۚ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا

بسوی خود | گفت | ای پسر مادرم | هر آینه این مردم | کمزور دانستند مرا | ونزدیک بودند آنها

هارون به وی گفت: ای پسر مادر من! این مردم من را ضعیف شمرده اند و نزدیک بود

يَقْتُلُونَنِي ۖ فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي

که بکشند مرا | پس شاد مگردان | برما | دشمنان | ومگردان مرا

که مارا بکشند پس دشمنان را به من شاد مکن و در گروه ستمگاران

مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَ

باقوم | ظالمان | گفت | ای رب من | بیامرز مرا | وبرادر من | و

مارا حساب مکن موسیٰ گفت ای رب من! بیامرز مرا و برادر من و

ع ١٨ ٨ أَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ

داخل کن مارا | دررحمت خود | وتو | ازهمه رحم کننده هستی | هر آینه آنانیکه

مارا در رحمت خود داخل کن و تو از همه زیاد رحم کننده هستی هر آینه آنانیکه

اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ

گرفتند | گوساله را | زودخواهد رسید به ایشان | غضب | از جانب رب خود | وذلت

گوساله را معبود گرفتند بر ایشان بسیار زود از جانب رب ایشان عذاب نازل میشود

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ

درزندگی دنیا | وهم چنین | سزامیدهیم | افتراء کنندگان را | وآنانیکه

و ذلت هم در زندگی دنیا و ما هم چنین مکذبین را جزاء میدهیم و آن مردم آنانیکه

عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا ۖ إِنَّ رَبَّكَ

کردند اعمال بد | بازتوبه کردند | بعدازآن | وایمان آوردند | هر آینه رب تو

کارهای خراب کردند و بعد از آن توبه کردند و ایمان آوردند پس هر آینه رب تو

مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى

بعدازآن | هر آینه آمرزنده | رحم کننده است | ووقتیکه خاموش شد | ازموسیٰ

بعد از توبه کردن بخشنده و مهربان است وقتیکه خشم موسیٰ خاموش شد

الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ

خشم | گرفت الواح را | ودرمکتوب آن | هدایت | ورحمت بود

تخته ها را گرفت در مضامین آن هدایت و رحمت بود

لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ

برای آنانیکه | که از رب خود | میترسند | واختیار کرد | موسیٰ | ازقوم خود

برای آنانیکه از رب خود میترسند و موسیٰ علیه السلام از قوم خود هفتاد مرد

سَبْعِيْنَ رَجُلًا لِّمِيْقَاتِنَا ۚ فَلَمَّآ اَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ

هفتاد | مرد | برای میعاد ما | پس چون | گرفتند ایشان را | زلزله | گفت

پسند کرد تا به میعاد مقررهٔ ما بیایند باز وقتیکه ایشان را زلزله گرفتند موسیٰ علیه السلام گفت:

رَبِّ لَوْ شِئْتَ اَهْلَكْتَهُمْ مِّنْ قَبْلُ وَاِيَّايَ ۭ اَتُهْلِكُنَا

ای رب! | اگر میخواستی | هلاک میکردی ایشان را | پیش ازاین | ومرا (هم) | آیا تو هلاک میکنی مارا

ای پروردگار من! اگر تو میخواستی پس ایشان را و مراهم پیش از این هلاک میکردی آیا تو هم مارا

بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاۗءُ مِنَّا ۚ اِنْ هِيَ اِلَّا فِتْنَتُكَ ۭ

در بدله آن | که کرد | بی عقلان | ازما | نیست | این | مگر | امتحان تو

بر آن جرم هلاک میکنی که چند اشخاص کم عقلان کردند این تنها یک آزمایش تو است

تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاۗءُ وَتَهْدِيْ مَنْ تَشَاۗءُ ۭ اَنْتَ

گمراه میکنی | بآن | هرکرا | خواهی | و | توهدایت میدهی | هرکرا | خواهی | توئی

هر کرا بخواهی آن را گمراه میکنی برآن و هر کرا بخواهی اورا برآن هدایت میکنی کار ساز ما

وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الْغٰفِرِيْنَ ۝۱۵۵

کارسازما | پس بیامرز مارا | وهربانی کن برما | وتو | بهترین | آمرزندگانی

تنها توئی مارا معاف کن و بر ما رحم کن و تو از همه زیاد رحم کننده هستی

وَاكْتُبْ لَنَا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْاٰخِرَةِ اِنَّا

وبنویس | مارا | دراین دنیا | نیکی | ودرآخرت (هم) | هرآینه ما

و بنویس مارا در این دنیا هم نیکی و در آخرت هم هر آینه ما

هُدْنَآ اِلَيْكَ ۭ قَالَ عَذَابِيْٓ اُصِيْبُ بِهٖ مَنْ اَشَاۗءُ ۚ وَرَحْمَتِيْ

رجوع کردیم | بسوی تو | گفت خدا | عذاب من | میرسانم اش | هرکرا خواهم | ورحمت من

بسوی تو رجوع کردیم ارشاد شد که عذاب خود را به کسی که بخواهم میرسانم و رحمت من

وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۭ فَسَاَكْتُبُهَا لِلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ

احاطه کرده است | هرچیزی را | پس بسیار زود می نویسم آن را | برای آنانیکه | پرهیزگاری میکنند

برهر چیز احاطه کرده است پس من این نیکی را برای آن مردم حتماً مینویسم که پرهیزگاری میکنند

وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُوْنَ ۝۱۵۶ۚ اَلَّذِيْنَ

ومیدهند | زکات را | وآنانیکه ایشان | به آیات ما یقین میکنند | آنانیکه

و زکواة میدهند و برای آنانیکه به آیات ما ایمان می آرند آنانیکه به چنین

يَتَّبِعُوْنَ الرَّسُوْلَ النَّبِيَّ الْاُمِّيَّ الَّذِيْ يَجِدُوْنَهٗ مَكْتُوْبًا

تابعداری میکنند | رسول را | که نبی | امی است | آنکه | میابند اورا | نوشته

نبی امی پیروی میکنند که آنها ذکر او نزد خود در تورات و

عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ ۡ يَاْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ

نزد خویش | در تورات | وانجیل | او حکم میکند ایشان را | به کار نیک

انجیل در هر دو نوشته شده می یابند و او به ایشان حکم نیکو کاری میکند

وَ يَنْهٰىهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ وَيُحَرِّمُ

و | منع میکند ایشان را | از کارهای بد | وحلال میکند | ایشان را | چیزهای پاکیزه | وحرام میکند

و از کارهای بد منع میکند و چیزهای پاکیزه به ایشان حلال میکند و چیزهای ناپاک

عَلَيْهِمُ الْخَبٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ وَالْاَغْلٰلَ

برایشان | ناپاکیزه‌ها را | وفرودی آرد | ازایشان | بارگران ایشان را | وآن مشقتها را که

برای ایشان حرام میگرداند و فرود می آرد از ایشان بارهای ایشان و طوقها

الَّتِيْ كَانَتْ عَلَيْهِمْ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ وَعَزَّرُوْهُ وَنَصَرُوْهُ

که | بود | برایشان | پس آنانیکه | ایمان آوردند | به او | وتعظیم کردند | ویاری دادند او را

باز میکند از آنها پس کسیکه بروی ایمان آرد و یاری او کند و نصرت او را

ع ۱۹ ۲ ۹ وَاتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ مَعَهٗٓ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۱۵۷﴾

وپیروی کردند | نوری را که | نازل کرده شده | باوی | ان گروه ایشان | کامیاب اند

و تابعداری کند آن نور را که باوی نازل شده پس ایشان کامیاب هستند

قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعًا ۨ الَّذِيْ لَهٗ

بگو | ای مردم! | هرآینه من | رسول خدا هستم | رسول شما | آن خدای که او را

ای پیغمبر! بگو که ای مردم! من رسول خدا هستم که به همه شما فرستاده ام آن ذات

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۪

بادشاهی | آسمانها | وزمین | نیست هیچ معبود | مگر او | او زنده میکند | ومی میراند

که مالک آسمانها و زمین است غیر از او معبود دیگری نیست اوست که زندگی می بخشد و هم او

فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذِيْ يُؤْمِنُ

پس ایمان بیارید | به خدا | وبه رسول اش | که نبی | امی است | آنکه | ایمان می آرد

است که مرگ می آرد پس همه شما بر خدا ایمان آرید و به رسول وی که امی نبی است که بخدا و بر

بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿۱۵۸﴾ وَمِنْ

به خدا | وبه کلام او | وتابعداری کنید او را | تا شما | راه یابید | واز

کلام او خود اش هم ایمان میدارد و تابعداری او کنید تا راه درست یابید

قَوْمِ مُوْسٰٓى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿۱۵۹﴾

قوم موسیٰ | گروهی است که | راه نمائی میکنند | به طرف حق | وطبق آن | انصاف میکنند

و در قوم موسیٰ علیه السلام چنین گروهی هم است که هدایت راه حق میکند و طبق حق

وَقَطَّعْنٰهُمُ اثْنَتَیْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا اُمَمًا ؕ وَ اَوْحَیْنَاۤ

وما جدا جدا ساختیم ایشان را | دوازده قسم | قبیله قبیله | گروه گروه | وما وحی کردیم

انصاف میکنند۔ و ما ایشان را در دوازده گروه جدا جدا تقسیم کردیم

اِلٰی مُوْسٰۤی اِذِ اسْتَسْقٰىهُ قَوْمُهٗۤ اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ

بسوی موسیٰ | وقتیکه آب خواست از او | قوم او | که بزن | بعصای خود

و هنگامیکه قوم از موسیٰ علیه السلام آب خواست پس ما به او وحی کردیم که سنگ فلانی را

الْحَجَرَ ۚ فَانْۢبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَیْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ

سنگ را | پس روان شد | از آن | دوازده | چشمه | شناخت | هر

به عصای خود بزن پس از آن دوازده چشمه روان شد هر گروهی

اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ؕ وَظَلَّلْنَا عَلَیْهِمُ الْغَمَامَ وَ اَنْزَلْنَا

گروهی | آب خورِ خود را | وما سایه ساختیم | برایشان | ابر را | و | نازل کردیم

جای مشرب خود را شناخت و ما برایشان سایه کردیم ابر را

عَلَیْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰی ؕ كُلُوْا مِنْ طَیِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ ؕ

برایشان | من وسلوی را | که بخورید | از پاکیزه های که | ما دادیم شمارا

و بر ایشان من و سلویٰ نازل کردیم که آن چیزهای پاک را بخورید

وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْۤا اَنْفُسَهُمْ یَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۰﴾ وَ اِذْ قِیْلَ لَهُمُ

وستم نکردند بر ما | لیکن ایشان بر نفسهای خود | ستم میکردند | ووقتیکه گفته شد ایشان را

که بشما روزی داده ایم و ایشان بر ما ستم نه کرده اند بلکه خود آنها بر نفسهای خود ظلم کرده اند

اسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْیَةَ وَكُلُوْا مِنْهَا حَیْثُ شِئْتُمْ وَ قُوْلُوْا

که ساکن شوید | دراین | قریه | وبخورید | از آن قریه | هرجا که خواسته باشید | وبگوئید

ووقتیکه به آنها گفته شد که در این قریه سکونت کنید و از فصلهای آن بخورید

حِطَّةٌ وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ

معاف کن (مارا) | ودر آئید | به دروازه | سجده کنندگان | تا معاف کنم | برای شما

و کلمه (حطة حطة) بگوئید و به دروازه شهر سجده کنان داخل شوید ما گناهان

خَطِیْٓـٰٔتِكُمْ ؕ سَنَزِیْدُ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿۱۶۱﴾ فَبَدَّلَ الَّذِیْنَ ظَلَمُوْا

گناهان شمارا | زیاد میدهیم ما | نیکوکاران را | پس بدل کردند | آنانیکه ظالمان بودند

شمارا معاف میکنیم و با مردم نیکو کاران مهربانی زیاد میکنیم پس در ایشان که کسی ستمگاران بودند

مِنْهُمْ قَوْلًا غَیْرَ الَّذِیْ قِیْلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا عَلَیْهِمْ

از ایشان | سخنی | غیر آنچه | گفته شده بود ایشان را | پس فرستادیم | برایشان

ایشان حرف تعلیم شده را به حرف دیگری تبدیل ساختند پس ما بر ایشان بسبب این ظلم

رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۲﴾ وَسْـَٔلْهُمْ

عذاب | از آسمان | بسبب اینکه | ایشان ظلم میکردند | وسوال کن از ایشان

از آسمان عذاب فرود آوردیم و از ایشان درباره مردم آن قریه

عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ ۘ اِذْ يَعْدُوْنَ

دربارهٔ قریه | آنکه | بود | به کنار | دریا | وقتیکه | ایشان تجاوز میکردند

پرس! که درکنار دریا آباد بودند که ایشان به روز سبت (شنبه) از حد تجاوز

فِي السَّبْتِ اِذْ تَاْتِيْهِمْ حِيْتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا

درروز شنبه | وقتیکه می آمد ایشان را | ماهیان ایشان | روز شنبه ایشان | آشکارا

میکردند که ماهیان به روز سبت به آنها آشکارا می آمدند

وَّيَوْمَ لَا يَسْبِتُوْنَ ۙ لَا تَاْتِيْهِمْ ۚ كَذٰلِكَ ۚ نَبْلُوْهُمْ

وروز یکه شنبه نه میبود | نه می آمدند ایشان را | هم چنین | آزمودیم ایشان را

و روز سبت که نه میبود نه می آمدند به این شکل ایشان را آزمایش کردیم

بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۱۶۳﴾ وَاِذْ قَالَتْ اُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُوْنَ

بسبب نافرمانی ایشان | ووقتیکه گفت | گروهی | از ایشان | چرا پند میدهید

زیرا که آنها مردم نافرمان بودند و هنگامیکه در ایشان یک گروهی گفتند که شما به چنین مردم

قَوْمًا ۙ اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ اَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۭ

این قوم را | که خدا | هلاک کننده ایشان است | ویا ایشان را عذاب دهنده است | عذاب | سخت

چرا نصیحت میکنید که خداوند ایشان را هلاک میکند و یا به ایشان عذاب میدهد عذاب سخت

قَالُوْا مَعْذِرَةً اِلٰى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿۱۶۴﴾

ایشان گفتند که | برای پیش کردن عذر | به نزد رب شما | وبرای اینکه ایشان | پرهیزگاری کنند

ایشان گفتند که ما این کار بخاطر این میکنیم که به خداوند(ج) عذر خود پیش کنیم و شاید که آنها منع شوند

فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖٓ اَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ

پس چون | آنها فراموش کردند | آنچه | پنداده شده بود ایشان را | از آن | پس نجات دادیم ما | کسانی را که

وقتیکه آنها آن نصائح را فراموش کردند ما آنها را نجات دادیم که از بدی

يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوْٓءِ وَاَخَذْنَا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا بِعَذَابٍۢ بَـِٔيْسٍ

منع میکرند | از کار بد | وگرفتار کردیم | آنانی را که | ستم کردند | بعذاب | سخت

مردم را منع میکردند و ستمگاران را در عذاب شدید گرفتیم

بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۱۶۵﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَّا نُهُوْا عَنْهُ

بسبب آنچه | ایشان نافرمانی میکردند | پس وقتیکه ایشان سرکشی کردند | از آن سخن | که منع شده بودند از آن

بسبب آنکه ایشان نافرمانی میکردند باز وقتیکه آنها از کدام کار منع شده بودند وقتیکه در آن

قُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ﴿١٦٦﴾ وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكَ

گفتیم | ایشان را | بشوید | بوزینگان | ذلیل | ووقتیکه حکم کرد | رب تو

از حد تجاوز کردند گفتیم ایشان را که شوید بوزینگان ذلیل و آن وقت را یاد کنید وقتیکه رب تو

لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ يَّسُوْمُهُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ؕ

هرآینه بفرستد | برایشان | تا روز قیامت | آنکه | بچشاند ایشان را | عذاب بد

این اعلان کرد تا قیامت بر بنی اسرائیل چنین مردم مسلط میکنم که عذاب ذلت برآنها میدهد

اِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖۚ وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٦٧﴾

هرآینه رب تو | زود عذاب دهنده است | وهرآینه او | بخشنده | مهربان است

هر آینه رب تو در عذاب دادن بسیار سخت است و بخشنده و مهربان است

وَقَطَّعْنٰهُمْ فِى الْاَرْضِ اُمَمًا ۚ مِنْهُمُ الصّٰلِحُوْنَ وَمِنْهُمْ

وما جدا جدا ساختیم ایشان را | در زمین | گروه گروه | از ایشان | نیکوکاران است | واز ایشان

و ما ایشان را در دنیا جدا جدا ساختیم و در اقوام تقسیم کردیم برخی از آنها نیکو کاران بودند و بعضی در ایشان

دُوْنَ ذٰلِكَ ۫ وَبَلَوْنٰهُمْ بِالْحَسَنٰتِ وَالسَّيِّاٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿١٦٨﴾

سوای این اند | وامتحان کردیم ایشان را | برنعمتها | وتکالیف | تا ایشان | بازگردند

قسم دیگری بودند و ما ایشان را بر هر دو حالات خوب و بد آزمایش کردیم شاید که آنها از نافرمانی

فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَّرِثُوا الْكِتٰبَ يَاْخُذُوْنَ عَرَضَ

باز جانشین شدند | بعد از ایشان | بد جانشین | که وارث کتاب شدند | که آنها میگیرند | مال

بازگردند بعد از این نسلها از ایشان چنین نسلها ماندند که وارثان کتاب خدا شدند که متاع

هٰذَا الْاَدْنٰى وَيَقُوْلُوْنَ سَيُغْفَرُ لَنَا ۚ وَاِنْ يَّاْتِهِمْ عَرَضٌ

این ادنی دنیا | ومیگویند | زود بخشش کرده خواهد شد بما | واگر بیاید ایشان را | مال

و مال دنیا برآن حاصل کنند و میگویند که بسیار زود به معافی کرده خواهد شد و اگر آن قسم مالها باز بدست

مِّثْلُهٗ يَاْخُذُوْهُ ؕ اَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّيْثَاقُ الْكِتٰبِ

مانند آن | میگیرند آن را | آیا گرفته شده است | برایشان | وعده محکم | کتاب

بیاید بدون پرسان آن را میگیرند آیا از ایشان در تورات این وعده گرفته نشده است که

اَنْ لَّا يَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوْا مَا فِيْهِ ؕ

که نگویند آنها | برخدا | مگر حق | وخوانده اند | آنچه | در تورات است

بنام خداوند بدون از حق چیزی دیگری نگویند؟ و ایشان چیزیکه درآن بود خوانده است

وَالدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٦٩﴾

وسرای آخرت | بهتر است | آنانی را که | میترسند (از خدا) | پس آیا شما عقل ندارید

و خانهٔ آخرت برای آن مردم بسیار درست است آنانیکه پرهیزگار هستند آیا شما به این هم نه میدانید؟

وَالَّذِيْنَ يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتٰبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّا

وآنانکه | تمسک میکنند | بکتاب | وبرپامیدارند | نمازرا | هرآینه ما

و انانیکه کتاب را به تمسک گرفتند و برپا میدارند نماز را هر آینه ما

لَا نُضِيْعُ اَجْرَ الْمُصْلِحِيْنَ ﴿۱۷۰﴾ وَاِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ

ضائع نه میکنیم | اجراصلاح کنندگان | وچون برداشتیم ما | کوه را | بالای ایشان

اجر چنین نیکو کاران ضائع نه میکنیم و یاد کن آن وقت را که ما بالای ایشان کوه چنین

كَاَنَّهٗ ظُلَّةٌ وَّظَنُّوْٓا اَنَّهٗ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۚ خُذُوْا

گویا آن | سایبانی است | وایشان گمان کرده بودند که آن | فرودآمده است | برایشان | بگیرید

بلند کردیم مثل که این سایبان است و ایشان یقین کردند که اکنون آن بر ایشان فرود آمدنی است (گفتیم)

ع ۲۱ ۹ ۱۱

مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿۱۷۱﴾

آنچه دادیم شمارا | به محکم بودن | ویادکنید | انچه | درآن است | تاشما | پرهیزگاری کنید

کدام کتابیکه بشما داده ایم آن را بگیرید و چیزیکه درآن است آن را یاد بگیرید که از گناه نجات یابید

وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْۢ بَنِيْٓ اٰدَمَ مِنْ ظُهُوْرِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

وچون | گرفت رب تو | ازبنی آدم | ازپشت های ایشان | اولادایشان را

و آن وقت را هم به ایشان یاد کن که رب تو از پشتهای بنی آدم آولاد آنها را کشید۔

معانقہ ۷

وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ ۚ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى ۚ شَهِدْنَا ۚ

وگواه گردانیدایشان را | برنفسهای خویش | آیامن رب شمانیستم؟ | گفتندآری! | ماگواهی میدهیم

و ایشان را بر نفسهای خویش گواه گردانید (و پرسید که) آیا من رب شما نیستم؟ ایشان گفتند: چرا نه! (آری!) ما بر این

اَنْ تَقُوْلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ ﴿۱۷۲﴾ اَوْ تَقُوْلُوْٓا

تانگوئید | روزقیامت | هرآینه مابودیم | ازاین | ناخبر | یااینکه بگوئید

گواه هستیم بخاطر اینکه شما روز قیامت نگوئید که ما از این ناخبر بودیم یا این نگوئید

اِنَّمَآ اَشْرَكَ اٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْۢ بَعْدِهِمْ ۚ

هرآینه شرک کرده بودند | پدران ما | پیش | وبودیم | فرزندان | بعدازایشان

که شرک پدران ما قبلاً شروع کرده بودند و ما در نسل آنها بعداً تولد شده بودیم

اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۱۷۳﴾ وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

آیاهلاک میکنی مارا | به آنچه | کرده | بدکاران | وهم چنین | واضح بیان میکنیم

آیا تو مارا برکارهای ایشان هلاک میکنی که مردم سابقه خراب کاران کرده بودند و هم چنین ما آیات خود را

الْاٰيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۱۷۴﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذِيْٓ

نشانهارا | وتاایشان | بازگردند | وبخوان | برایشان | خبر | کسیکه

به تفصیل بیان میکنیم شاید که آنها به راه حق رجوع کنند و ای پیغمبر! ایشان را قصهٔ آن کسی بخوان

اٰتَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ

به آنکه داده بودیم ما اورا | آیات خود | بازاو بیرون شد | ازآن | پس در پی اوشد | شیطان | پس شد

آنکه ما بوی دادیم آیات خود را باز او از آن بیرون شد پس شیطان در پی او شد پس در

مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿۱۷۵﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهٗٓ اَخْلَدَ

ازگمراهان | واگر | میخواستیم | میبرداشتیم | بسبب آن | لیکن او | مائل شد

گمراهان شامل شد و اگر میخواستیم بسبب این آیات درجهٔ اورا بلند میکردیم لیکن او

اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ ۚ فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ الْكَلْبِ ۚ اِنْ

بسوی زمین | وپیروی کرد | خواهش خودرا | پس مثال او | مثال مانند سگ است | اگر

بسوی دنیا مائل شد و پیروی خواهشات خود را کرد پس مثال او مانند سگ است اگر

تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ؕ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ

حمله کنی بروی | زبان میکشد | یا اگر بگذاری اورا | زبان بیرون می آرد | این | مثال گروهی است | آنانیکه

او را بدوانی هم حمله میکند زبان خود را میکشد و اگر آن را بگذاری هم زبان خود را میکشد هم این مثال آن مردم است

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿۱۷۶﴾

دوغ گفتند | آیات مارا | پس بخوان برایشان | این پندرا | تاایشان | تامل کنند

که به آیات ما نسبت دروغ میکنند به ایشان این قصه بخوان شاید که تدبر کنند

سَآءَ مَثَلًا ۨ الْقَوْمُ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاَنْفُسَهُمْ

بسیار بداست | مثال | آن قوم | آنانیکه | دروغ کردند | آیات مارا | وبرنفسهای خود

مثال این مردم بسیار بد است آنانیکه احکام مارا به دروغ نسبت کردند و بر نفسهای خویش

كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۷۷﴾ مَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِيْ ۚ وَمَنْ

ایشان ظلم میکردند | هرکراراه نماید الله | پس او | راه یابنده است | وهرکرا

ظلم کردند به کسیکه خداوند(ج) هدایت کند پس اوراه راست را می یابد و کسیکه

يُّضْلِلْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۷۸﴾ وَلَقَدْ ذَرَاْنَا لِجَهَنَّمَ

گمراه سازد | پس ایشان اند | درخساره | وهرآینه | پیدا کردیم ما | برای جهنم

از هدایت محروم کند پس آنها در خساره واقع شدند و این حقیقت است که ما

كَثِيْرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۖ لَهُمْ قُلُوْبٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ بِهَا ۡ وَلَهُمْ

بسیار | از جنیان | وآدمیان | ایشان رادلها است | که نه می فهمند به آن | وایشان را

بسیاری جنات و بنی آدم را برای جهنم پیدا کردیم۔ ایشان را دلها است که مگر سعی فهمیدن نه میکنند و ایشان را

اَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُوْنَ بِهَا ۡ وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَّا يَسْمَعُوْنَ بِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ

چشمها است | که نه می بینند برآن | وایشان را | گوشها است | که نه میشنوند به آن | آن گروه

چشمها است که بر آن نه می بینند و ایشان را گوشها است مگر بر آن نه میشنوند ایشان

كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْغٰفِلُوْنَ ﴿۱۷۹﴾ وَلِلّٰهِ

مانند چہار پایان اند | بلکہ ایشان گمراہ تراند | ایشان اند | (از دین) ناخبر | وخدای راست

مانند چہار پایان اند بلکہ از آن ہم بد تر اندوہمہ این مردم از حق بی خبر ماندہ اندوہمہ

الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا ۪ وَذَرُوا الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ

نامہای | نیک | پس بخوانید اورا | بہ آن | وبگذارید | آنانی را | کہ کجروی میکنند

نامہای خداوند خوب، خوب است برآن نامہا اورا یاد کنید و آن مردم را بگذارید کہ در نامہا خدا

فِيْٓ اَسْمَآئِهٖ ؕ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۸۰﴾ وَمِمَّنْ

درنامہای خدا | زود دادہ خواہد شد ایشان را | از آنکہ ایشان میکردند | واز آن مردم

کجروی طلب میکنند بہ ایشان بدلۂ اعمال ایشان زود دادہ خواہد شد و در مخلوق مالک

ع ۲۲ ۱۰ ۱۲

خَلَقْنَآ اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿۱۸۱﴾

کہ ما پیدا کردیم | یک گروہی است | کہ راہ مینماید | بہ طرف حق | وطبق آن | آنہا انصاف میکنند

یک گروہی چنین ہم است کہ طبق (حق) بہ مردم فیصلہ میکنند و طبق حق انصاف میکنند

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۲﴾

وآنانیکہ | دروغ میگویند | آیات مارا | زود است کہ ایشان رادرجہ بدرجہ گیریم | چنین کہ | ایشان راخبر نباشد

و آنانیکہ احکام مارا دروغ نسبت کردند زود است کہ ایشان را درجہ بدرجہ بگیرم چنین کہ بہ آنہا معلوم نشود

وَاُمْلِيْ لَهُمْ ؕ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿۱۸۳﴾ اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا ۗ

ومن مہلت میدہم | ایشان را | ہرآینہ تدبیر ما | محکم است | آیا تامل نکردند

و من ایشان را مہلت میدہم، تدبیر من محکم است ایشان ہیچ وقت بہ آن فکر نہ میکنند۔

مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۸۴﴾

کہ نیست بہ رفیق ایشان | کدام دیوانگی | نیست او مگر | بیم دہندہ | آشکارا

کہ بہ این رفیق ایشان ہیچ اثری از جنات نیست او ترساندۂ آشکارا است

اَوَلَمْ يَنْظُرُوْا فِيْ مَلَكُوْتِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ

آیا نظر نکردند | در بادشاہی | آسمانہا | وزمین | وچیزیکہ | پیدا کرد خدا

آیا ایشان ہیچ وقت ہم در انتظام آسمانہا و زمین تدبر نکردند؟ آیا ایشان بہ یک چیزی دیگری کہ خداوند

مِنْ شَيْءٍ ۙ وَّاَنْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ ۚ

ازہر چیز | واینکہ شاید | نزدیک شدہ باشد | اجل ایشان

پیدا کردہ است نظر نکردند و بہ این ہم فکر نکردند کہ شاید وقت ایشان نزدیک شدہ باشد

فَبِاَيِّ حَدِيْثٍ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۸۵﴾ مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ ؕ

پس بکدام سخن | بعد قرآن | ایمان خواہند آورد | ہرکرا گمراہ سازد | خدا | پس نیست ہیچ راہ نما اورا

اکنون ایشان بعد از این (قرآن) بکدام سخن ایمان بیارند؟ کسی را کہ خداوند از ہدایت محروم کند اورا ہیچ کسی ہدایت

وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۱۸۶﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ

ومیگذارد ایشان را | در گمراهی ایشان | سرگردان | می پرسند ترا | دربارهٔ قیامت

کرده نه میتواند و چنین مردم را خداوند گمراهی ایشان سرگردان میگذارد آنها از تو درباره قیامت می پرسند

أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي ۖ لَا يُجَلِّيهَا

که کی باشد | استقرار آن | بگو | هر آینه علم آن | نزد رب من است | آشکارا نه میکند آن را

که چه وقت می آید؟ به ایشان بگو که علم آن نزد خداوند است او است که آن را در وقت خود

لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ

در وقت آن | مگر او | گران شده است | در آسمانها | وزمین | نیاید بشما

آشکارا میکند این حادثهٔ بزرگ آسمانها و زمین میباشد بر شما حتماً

إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۗ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا

مگر ناگهان | ازتو می پرسند | گویا تو | در طلب آن مشغول هستی | بگو | هر آینه علم ان

ناگهان می آید ایشان از تو چنین می پرسند که گویا تحقیقات آن را تو پوره نموده اید بگو که علم آن

عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۸۷﴾ قُلْ

نزد خدا است | لیکن | اکثر | مردم | نه میدانند | بگو

تنها نزد خداوند است مگر اکثر مردم بر آن نه میفهمند به ایشان بگو

لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ

مالک نیستم | برای نفس خود | نفعی | ونه ضرر | مگر آنچه | بخواهد خدا

من برای خود هم اختیار نفع و نقصان ندارم مگر آنکه به خداوند (ج) منظور باشد

وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۛ وَمَا مَسَّنِيَ

واگر میدانستم | غیب را | هر آینه بسیار جمع کردی | از خیر | ونه رسیدی به من

و اگر به من خبر غیب میبود برای خود خیر بسیاری راجمع میکردم

السُّوءُ ۚ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ

تکلیف | نیستم من | مگر بیم دهنده | ومژده دهنده | آن قوم را

و هیچ نقصان به من نه میرسید من تنها بیم دهنده و مژده دهنده هستم آنها را که

يُؤْمِنُونَ ﴿۱۸۸﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ

کسانیکه ایمان می آرند | آن ذات است که | پیدا کرد شمارا | از نفس یک | وبیافرید

سخن من را قبول میدارند خداوند (ج) آن ذات است که شمارا از یک نفس آفریدند و هم

مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا ۖ فَلَمَّا تَغَشَّاهَا

ازوی | بی بی اورا | تا آرام گیرد | باوی | پس چون | جماع کرد

از او بی بی او تا که سکون یابد پس کدام وقتیکه مرد با زن یک جای

حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّآ اَثْقَلَتْ

بارگرفت | بارسبک | پس آمدورفت کرد | به آن | پس چون | گران شد

پس از وی حمل سبک صورت گرفت که او باآن رفت و آمد میکرد باز وقتیکه حمل سنگین شد

دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ

دعاء کردهردوآنها | رب خودرا | اگر بدهی مارا | فرزندصالح | هرآینه باشیم

هر دو ایشان به شراکت به خدا دعاء میکردند اگر بدهی مارا فرزند نیک پس ما شکر

مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ

ازشکرکنندگان | پس چون | دادخدا ایشان را | فرزندنیک | مقررکردند | اوراشرکاء

گذار تو میباشیم، پس چون داد خدا ایشان را فرزند درست پس هر دو آنها به وی شرکاء مقرر کردند

فِيْمَآ اٰتٰىهُمَا ۚ فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿١٩٠﴾ اَيُشْرِكُوْنَ

درآنچه | داده بود باایشان | پس بلنداست | خدا | ازآنچه | ایشان باواوشریک میکنند | آیاایشان شرک میکنند

در آن چیزیکه خدا داده بود پس خدا بلند است از آنچه ایشان باوی شریک میکنند آیا ایشان اورا

مَا لَا يَخْلُقُ شَيْـًٔا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

چیزی راکه | پیدانمیکند | هیچ چیزی | وایشان | آفریده میشوند | ونه ایشان توان دارند

آن چیزها شریک میکنند که هیچ چیزی را پیدا کرده نه میتوانند و ایشان آفریده میشوند و قدرت نصرت ایشان را ندارند

لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٢﴾ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ

ایشان را | ازمرد | ونه | خویش را | مددکرده میتواند | واگرتو بخواهید ایشان را

و نه نصرت خود را کرده میتوانند (و ای مشرکین!) اگر شما

اِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ ۭ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ اَدَعَوْتُمُوْهُمْ

بسوی راه راست | پیروی شمانه میکنند | برابراست | برشما | که دعوت میکنید ایشان را

ایشان را بسوی راه راست بخواهید، پیروی شما نه میکنند برابر است بر شما اگر دعوت میکنید شما

اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُوْنَ ﴿١٩٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

یا | شما | خاموش باشید | هرآینه آنانیکه | میخواهید | غیرازخدا

و یا خاموش باشید (دعوت نکنید) آنانیکه شما غیر از خدا میخواهید آنها

عِبَادٌ اَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

بندگانند | مثل شما | پس بخواهید ایشان را | باید که جواب دهند شمارا | اگرهستید شما

مانند شما مخلوق هستند پس اگر شما ایشان را میخواهید پس مناسب است که سخن شما را قبول کنند

صٰدِقِيْنَ ﴿١٩٤﴾ اَلَهُمْ اَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَآ اَمْ لَهُمْ اَيْدٍ

راست گویان | آیاایشان راپایهااست | که میروند | به آن | یاایشان رادستهااست

اگر شما راستگویان هستید آیا ایشان را پایها است که برآن میروند؟ و یا ایشان را دستها است

يَبْطِشُوْنَ بِهَآ اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ

که میگیرند | به آن | یا ایشان را | چشمها است | که می بینند | به آن

که برآن میگیرند و یا هست ایشان را چشمها که ببینند برآن

اَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ۭ قُلِ ادْعُوْا شُرَكَاۗءَكُمْ

یا ایشان را | گوشها است | که میشنوند | به آن | بگو | بخوانید | شریکان خودرا

و یا ایشان را گوشها است که برآن بشنوند؟ ای پیغمبر! بگو که شریکان خود را بخواهید

ثُمَّ كِيْدُوْنِ فَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿١٩٥﴾ اِنَّ وَلِيِّۦَ اللّٰهُ الَّذِيْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ ۚ وَهُوَ

باز تدبیر کنید خلاف من | ومهلت مدهید | هرآینه کارساز من خدا است | آنکه | فرود آورده کتاب را | واو

باز خلاف من تدبیر کنید و مهلت مدهید من را هر آینه کار ساز من آن ذات است که این کتاب را فرود آورد و اوست

يَتَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٩٦﴾ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

کارسازی میکند | نیکوکاران را | وآنانیکه | شما میخواهید | غیر از خدا | ایشان نه میتوانند

کار ساز مردم نیکو کاران را و شما که بدون خداوند معبودان دیگری را میخوانید در قدرت ایشان نیست

نَصْرَكُمْ وَلَآ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٧﴾ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوْا ۭ

مدد شما | ونه خودرا | مدد کرده میتوانند | و | اگر بخواهید ایشان را | بسوی راه راست | آنها نه میشنوند

مدد شما و نه خود را مدد کرده میتوانند و اگر تو ایشان را بسوی هدایت دعوت کنی ایشان نه میشنوند و

وَتَرٰىهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ

وتو می بینی ایشان را | که می نگرند | بسوی تو | وایشان هیچ نه می بینند | معافی کن | وحکم کن | به کار نیک

چنین دیده میشوند که بسوی تو (می بینند مگر ایشان با از این هم نه می بینند ای پیغمبر! نرمی اختیار کن و به نیکی حکم کن۔

وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ﴿١٩٩﴾ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ

و | روی گردان | از جاهلان | واگر | وسوسه کند ترا | از جانب شیطان

و روی گردان از جاهلان و اگر از طرف شیطان در دل تو کدام

نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٠٠﴾

وسوسه | پس پناه بخواه | به خدا | هرآینه (خدا) | شنوا | داناست

وسوسه پیدا گردد پس پناه بخواه به خدا هر آینه او خوب شنوا و به هر چیز دانا است

اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ طٰۗىِٕفٌ مِّنَ الشَّيْطٰنِ

هرآینه | آنانیکه | میترسند (از خدا) | وقتیکه رسد ایشان را | کدام وسوسه | از شیطان

هر آینه آنانیکه میترسند از خدا وقتیکه به ایشان از جانب شیطان کدام وسوسه پیدا شود

تَذَكَّرُوْا فَاِذَا هُمْ مُّبْصِرُوْنَ ﴿٢٠١﴾ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ

یاد میکنند خدارا | باز در آن وقت ایشان | بینندگان می باشند | وبرادران ایشان | میکشند ایشان را

پس زود خدا را یاد میکنند و حتما چشمهای ایشان باز میشوند وبرادران ایشان۔ (شیطانان)

فِى الْغَىِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُوْنَ ﴿٢٠٢﴾ وَاِذَا لَمْ تَاْتِهِمْ بِاٰيَةٍ

درگمراهی | بازکوتاهی نه میکنند | وقتیکه نه می آری ایشان را | کدام معجزه

ایشان را بسوی گمراهی میکشند و در آن هیچ کوتاهی نه میکنند و اگر توبه ایشان معجزه نه می آری پس

قَالُوْا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا ؕ قُلْ اِنَّمَآ اَتَّبِعُ مَا يُوْحٰٓى

گویند | چرا ازخود انتخاب نه میکنی آن را | بگو | هرآینه من پیروی میکنم | از چیزیکه وحی شده میشود

میگویند چرا این معجزه را از خود پیش نکردی بگو من پیروی آن راه میکنم که

اِلَىَّ مِنْ رَّبِّىْ ۚ هٰذَا بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى

بسوی من | از جانب رب من | این دلائل است | از جانب رب تو | وهدایت

رب من به من وحی میکند این همه ادله است از جانب رب شما و هدایت

وَّ رَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٢٠٣﴾ وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ

و | رحمت | برای آن مردم | که ایمان می آرند | وچون خوانده شود | قرآن

و رحمت است به آنها که مؤمنان هستند وقتیکه قرآن خوانده میشود

فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٢٠٤﴾ وَاذْكُرْ

پس بشنوید | آن را | وخاموش باشید | تامهربانی کرده شود برشما | ویادکن

پس به توجه بشنوید آن را و خاموش باشید که بشما رحم کرده شود و ای پیغمبر!

رَّبَّكَ فِىْ نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَّخِيْفَةً وَّدُوْنَ

رب خودرا | دردل خود | بزاری | وبه خوف | وغیراز

تو در دل خود به زاری و عاجزی رب خود یاد کن و خفیه خفیه

الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ

ازجهر | آواز بلند | صبح | وشام | ومباش تو

بدون بلند کردن آواز صبح و شام و در غافلان

مِّنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿٢٠٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ

از غافلان | هرآینه آنانیکه | نزد رب تواند | ایشان تکبر نه میکنند

مباش! هر آینه آنانیکه نزد رب تواست ایشان از بندگی خدا

عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيُسَبِّحُوْنَهٗ وَلَهٗ يَسْجُدُوْنَ ﴿٢٠٦﴾ ع السجدة

ازعبادت او | وبپاکی یادمیکنند اورا | وخاص اورا | سجده میکنند

تکبر نه میکنند و پاکی او بیان میکنند و هم به وی سجده میکنند۔

السجدة الثالثة ع ١٣

سُوْرَةُ الْاَنْفَالِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | خَمْسٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّعَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

سوره انفال مدنی است و آن | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | هفتاد و پنج آیت و ده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که نهایت بارحم و مهربان است

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ؕ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ۚ

ایشان می پرسند ترا | درباره مال غنیمت | بگو | مال غنیمت | خدا | ورسول راست

ای پیغمبر! مردم از تو دربارهٔ اموال غنیمت می پرسند؟ بگو که مال غنیمت خدا و رسول را است

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۪ وَ اَطِيْعُوا اللّٰهَ

پس بترسید | ازخدا | وبه اصلاح باشید | درمیان خود | و | حکم قبول کنید | خدارا

پس شما از خدا بترسید و درمیان خود اصلاح باشید و حکم خدا و رسول را

وَرَسُوْلَهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝۱ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ

ورسول اورا | اگرهستید شما | مؤمنان | هرآینه | مؤمنان | آن مردم اند

قبول کنید اگر شما مؤمنان هستید در حقیقت مؤمنان آن هستند

اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ

وقتیکه | یادکرده شود خدا | بترسد | دلهای ایشان | وچون خوانده شود | برایشان

وقتیکه یاد کرده شود خدا دلهای ایشان لرزه میکند ووقتیکه بر ایشان آیات خداوند خوانده شود

اٰيٰتُهٗ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّ عَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ۝۲ ۚ

آیات خدا | زیاده سازند ایشان را | درایمان | و | بررب خود | توکل میکنند

ایمان ایشان دیگر هم زیاد میشود و بر رب خود توکل میکنند

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝۳ ؕ

آنانیکه | قائم میکنند | نمازرا | و | ازآنچه | دادیم ایشان را | خرچ میکنند

چنین مردم که پابند نماز هستند و کدام رزق که به ایشان داده ایم از آن در راه خدا خرچ

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ لَهُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ

هم ایشان اند | مؤمنان | راست | ایشان راست | مرتبه ها | نزدرب ایشان

میکنند این مردم در حقیقت ایمان دار هستند ایشان را نزد رب خود درجات بلند است

وَمَغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝۴ ۚ كَمَاۤ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ

وبخشش است | ورزق است | ازعزت | چنانچه | بیرون آوردترا | پروردگارتو

و بخشش است و روزی عزت است (ای پیغمبر!) (فکر کن) چنانچه بیرون آورد ترا پروردگار تو

مِنْۢ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ ۪ وَ اِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ

ازخانه تو | بحق | و | هرآینه | یک گروه | ازمؤمنان

بحق و صداقت از خانه (برای جهاد) بیرون کرد وحال آنکه یک گروه مسلمانان

لَكٰرِهُوْنَ ۙ﴿٥﴾ يُجَادِلُوْنَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ

این را خوش نداشتند | خصومت میکردند باتو | درسخن راست | بعدازآنکه | آشکاراشد

آن را خوش نه میداشتند این مردم باتو دربارهٔ سخن حق باتو بعد از آشکارا شدن آن هم خصومت میکردند

كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿٦﴾ وَاِذْ يَعِدُكُمُ

گویارانده میشوند | بسوی مرگ | و ایشان | می نگرند | وبوقتیکه | وعده میکرد باشما

گویا که ایشان بسوی مرگ رانده میشوند و آنها به آن به چشمها می دیدند و هنگامیکه (در غزوه بدر) خداوند

اللّٰهُ اِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّوْنَ

خدا | ازیکی | دردوگروه | که آن ازشمامیباشد | وشما میخواستید

در دو گروهی وعده یک گروهی کرده بود که آن در دست شما می آید شما میخواستید که

اَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُوْنُ لَكُمْ وَيُرِيْدُ اللّٰهُ

آن گروه که بدون اسلحه است | آن باشد | شمارا | ومیخواست | خدا

گروه بی اسلحه در دست شما بیاید و خدا میخواست که

اَنْ يُّحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ۙ﴿٧﴾

که ثابت کند | حق را | به حکم خود | وببرد | بنیاد | کافران را

بحکم خود (عملاً) ثابت کند و ببرد بنیاد کافران را

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۚ﴿٨﴾

تا ثابت کند | راست | ونابودکند | دروغ | اگرچه | خوش ندارند | این مجرمان

که حق را آشکارا کند و باطل را باطل آشکارا کند اگرچه مجرمین این سخن را خوش نه میدارند

اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ

وقتیکه فریاد میکردید | رب خودرا | پس اجابت کرد | شمارا | که من مددکننده شمااام | به هزار

و هنگامیکه به رب خود فریاد میکردید پس دعاء شمارا قبول کرد (و فرمود) که من برای نصرت شما

مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى

ازفرشتگان | پی درپی | ونه گردانیده است این امداد | خدا | مگر | مژده

هزار فرشتگان پی در پی روان میکنم و این بخاطر مژده بشما است

وَلِتَطْمَئِنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۭ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۭ

وتا آرام گیرد | به آن | دلهای شما | و | نیست مدد | مگر | از جانب خدا

و تا آرام شود دلهای شما و در حقیقت مدد تنها از جانب

اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿١٠﴾ ع اِذْ يُغَشِّيْكُمُ النُّعَاسَ

هرآینه | خدا | غالب | باحکمت است | وقتیکه | اوآورد برشما | چنگی

خداوند(ج) است هر آینه خداوند غالب و با حکمت است و آن وقت را یاد کنید که خداوند بالای شما

أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً

برای امن | ازطرف خود | وفرودی آرد | برشما | ازآسمان | آب

برای آرام از جانب خود پینکی آورد و از طرف آسمان بالای شما باران فرود آورد

لِّيُطَهِّرَكُمْ بِهٖ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطٰنِ

تاپاک کند شمارا | به آن | و | ببرد | ازشما | پلیدی | شیطان

که بر آن شما را پاک کند و از شما وسوسه های پلید شیطانی دور کند

وَلِيَرْبِطَ عَلٰى قُلُوْبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْاَقْدَامَ ﴿١١﴾ اِذْ يُوْحِيْ

وکه تامحکم کند | دلهای شما | وثابت کند | به آن | قدمها | وقتیکه حکم میکرد

و برای اینکه دلهای شمارا محکم گرداند و برآن قدمهای شما استوار گرداند و وقتیکه

رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰٓئِكَةِ اَنِّيْ مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ

رب تو | بسوی فرشتگان | که من | باشمایم | پس محکم کنید | انانی راکه ایمان آوردند

رب تو به فرشتگان حکم کرد که من با شما یم پس شما همت مسلمانان را زیاد کنید

سَاُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوْا فَوْقَ

زوداست که می افگنیم | دردلهای | آنانیکه | کفرکردند | ترس را | پس بزنید | بالائی

من اکنون در دلهای کافران رعب می اندازم پس شما گردنهای ایشان را

الْاَعْنَاقِ وَاضْرِبُوْا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

گردنها | وبزنید | ازایشان | بندهای دستها | این | زیراکه ایشان

بزنید و بزنید ایشان را بر بندهای انگشتان این سزاء بخاطر این است که

شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

خلاف کردند | ازخدا | وازرسول او | وکسیکه | مخالفت کند | ازخدا | ورسول اورا

ایشان از خداوند و از رسول اش خلاف کردند و کسیکه از خدا و از رسول اش خلاف کند

فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذٰلِكُمْ فَذُوْقُوْهُ وَاَنَّ لِلْكٰفِرِيْنَ

پس هرآینه | خدا | سخت عذاب دهنده است | این (عذاب) | پس بچشید | (وبدانید) که کافران را

(به چنین مردم) خداوند سخت عذاب دهنده است این سزاء شما است بچشید (و یاد داشته باشید) که

عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

عذاب جهنم است | ای مؤمنان! | وقتیکه مقابل باشید شما | درجنگ کافران

برای منکران عذاب آتش است ای مؤمنان وقتیکه شما با کافران در جنگ

زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوْهُمُ الْاَدْبَارَ ﴿١٥﴾ ۚ وَمَنْ يُّوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهٗٓ

درجنگ (که جمع باشند) | پس مگردانید بطرف آنها | پشتها | وهرکه | بگرداند بسوی آنها | درآن روز | پشت خودرا

رو به روی شدید پس از مقابله روی مگردانید و کسیکه به آن روز به طرف ایشان پشت کند

إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ

مگر که | رجوع کننده باشد | برای جنگ | ویا پناه جوی | به طرف یک گروه | به تحقیق بازگشت | به غضب

البته اگر بر اهداف جنگی و یا برای یک جای شدن با رفقای اش چنین کند پس او در غضب

مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ

از جانب خدا | وجای او | جهنم است | وآن بسیار بد جای است | پس شما نکشته اید ایشان را

خداوند گیر میشود و جهنم بازگشت اوست و آن بسیار جای خراب است۔ (مسلمانها!) ایشان را

وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ ۚ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ

لیکن خدا | کشت ایشان را | ونیفگندی مشت خاک | وقتیکه افگندی | لیکن خدا

شما نه کشته اید بلکه خداوند کشته است و تو یک مشت خاک را نیفگنده بودی وقتیکه افگندی بلکه الله

رَمَىٰ ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ

افگند | وبرای اینکه ازمایش کند | مؤمنان را | از جانب خود | ازمایش | درست | هرآینه خدا

افگند (بخاطر از این از مسلمانها کار گرفته شد) که مسلمانها از یک آزمایش بزرگ بگذرند به کامیابی هر آینه

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

شنوا | داناست | این بود | وهرآینه | الله | سست کننده است | حیله | کافران را

الله شنوا دانا است فتح شما بخاطر این بود که به خداوند فریب کافران از بین میبرد و بردن آن منظور بود

إِن تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ ۖ وَإِن تَنتَهُوا فَهُوَ

اگر میخواهید فتح | پس آمد بشما | فتح | واگر شما منع شدید | پس آن

(ای مردم مکه!) اگر شما فتح میخواهید پس فتح هم آمد و اگر شما منع شدید پس این بشما

خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن تَعُودُوا نَعُدْ ۚ وَلَن تُغْنِيَ عَنكُمْ فِئَتُكُمْ

بهتر است بشما | واگر بازگردید | بازگردیم | وهرگز دفع نکند | ازشما | گروه شما

بسیار بهتر است و اگر شما باز نافرمانی کردید ما باز عذاب می آریم و بشما گروه شما هیچ فائده

ع ۲ ۹ ۱۶ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ ۙ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

هیچ هم | اگرچه آن زیاد باشد | وهرآینه خدا | با | مؤمنان است | ای مؤمنان!

داده نه میتواند اگرچه بسیار زیاد باشد و هر آینه خداوند بامؤمنان است ای مؤمنان!

أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾

تابعداری کنید | خدارا | و | رسول اورا | وروی مگردانید | ازآن | وشما | می شنوید

اطاعت خدا و رسول کنید و بعد از شنیدن حکم روی گردانی مکنید

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ

ونه | باشید شما | مانند آنانیکه | گفتند شنیدیم ما | وایشان | نه شنیدند | هرآینه

و مانند آن مردم نشوید که این دعوه میکنند که ما شنیدیم حال آنکه هیچ هم نه میشنوند

شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِيْنَ

بدترین ذی روح | نزد خدا | کرانند | گنگانند | آنانیکه

نزد خداوند بسیار خراب ذی روح آن کرانند و گنگانند که به هیچ نه میدانند

لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيْهِمْ خَيْرًا لَّاَسْمَعَهُمْ ؕ

عقل ندارند | واگر دانستی | خدا | درایشان | کدام خیر | البته شنوانیدی ایشان را

و اگر خدارا در ایشان کدام خوبی آشکارا میشد حتماً به ایشان توفیق شنوانیدی میداد

وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

واگر شنواندی ایشان را | هرآینه روی گردانی میکردند | وایشان روی گردان هستند | ای آنانیکه

و اگر به ایشان توفیق شنوانیدن میداد بازهم روی میگردانیدند و فرار میکردند ای آنانیکه ایمان آوردید

اٰمَنُوا اسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَ لِلرَّسُوْلِ اِذَا دَعَاكُمْ

ایمان آوردند | قبول کنید حکم را | ازالله | و | ازرسول | وقتیکه بخواند شمارا

حکم خدا و رسول را قبول کنید زیرا که به آن سخن شما را میخواهد

لِمَا يُحْيِيْكُمْ ۚ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ يَحُوْلُ بَيْنَ الْمَرْءِ

بسوی آن (این) | که شمارا زنده میکند | وبدانید | هرآینه | خدا | حائل میباشد | میان بنده

که شما برآن زنده میشوید و یاد داشته باشید که خداوند میان بنده و دل اش

وَقَلْبِهٖ وَاَنَّهٗۤ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّقُوْا فِتْنَةً

ودل او | وهرآینه | بسوی او | جمع کرده خواهید شد | وبترسید | ازآن مصیبت

پرده شده میتواند و هر آینه شما به او جمع شده خواهد شد و بترسید از آن مصیبت

لَّا تُصِيْبَنَّ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْكُمْ خَآصَّةً ۚ وَاعْلَمُوْۤا

که نه می آید | برآن مردم که | ظلم کردند | ازشما | خاص | وبدانید

که اثر آن تنها به ستمگاران نه میرسد و بدانید

اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾ وَاذْكُرُوْۤا اِذْ اَنْتُمْ

هرآینه خدا | سخت | عذاب دهنده است | ویاد کنید شما | وقتیکه | شما

که خداوند در عذاب دادن بسیار سخت است و آن وقت را یاد کنید که شما اندکی

قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ فِى الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ

اندک بودید | ضعیف شمرده شده | درزمین | میترسیدید | ازاین که | بربایند شمارا

بودید و در ملک ضعیف شمرده میشدید شما در خوف میبودید که تا مردم شما را

النَّاسُ فَاٰوٰىكُمْ وَ اَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ

مردم | بازاوجای داد بشما | و | قوت داد بشما | به مدد خود | ورزق داد بشما

اختطاف نکنند خداوند بشما جای سکونت داد و به نصرت خود شمارا محکم ساخت و رزق پاکیزه

مِّنَ الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٢٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

از چیزهای پاکیزه | تا شما | شکر کنید | ای مؤمنان!

بشما داد تا شما شکر کنید ای مؤمنان!

لَا تَخُوْنُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ وَتَخُوْنُوْٓا اَمٰنٰتِكُمْ

خیانت مکنید | باخدا | وبارسول | وخیانت مکنید شما | درامانات یک دیگری

با خدا و رسول خیانت مکنید و در آمانات یک دیگری هم خیانات مکنید

وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ

وحال آنکه شما میدانید | وبدانید | که هرآینه | مالهای شما

و حال آنکه شما میدانید و بدانید که مالهای شما و اولاد شما

ع ٩ ١٧ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٨﴾

و | اولادشما | امتحان است | وهرآینه | خدانزداو | اجر | بزرگ است

در حقیقت سامان آزمایش است و کدام اجر که نزد خداوند است آن بسیار زیاد است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا

ای مؤمنان! | اگر بترسید | ازخدا | پیدا کند | شمارا | امتیاز

ای مؤمنان اگر شما از خداوند میترسید پس او شمارا ممتاز میگرداند

وَّيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ

ودور کند | ازشما | بدی شما | وبیامرزد | شمارا | وخدا

و از شما گناهان شما دور میگرداند و شمارا بخشش میکند و خداوند

ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٩﴾ وَاِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

صاحب فضل بزرگ است | وچون | تدبیر میکردند | خلاف تو | آنانیکه کفرکردند

صاحب فضل بزرگ است و ای پیغمبر! یاد کن وقتیکه کافران دربارهٔ تو تدابیر میکردند

لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ يُخْرِجُوْكَ ۭ وَيَمْكُرُوْنَ وَ

تاحبس کنند ترا | یا بکشند ترا | یا بیرون کنند ترا | وایشان تدبیر میکردند | و

تا ترا حبس کنند و یا ترا قتل کنند و یا ترا از وطن بیرون کنند ایشان تدبیر میکردند و

يَمْكُرُ اللّٰهُ ۭ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿٣٠﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ

خداهم تدبیر کرد | وخدا | بهتر | تدبیرکنندگان است | وچون خوانده شود | برایشان

خداوند هم تدبیر میکرد و خداوند بسیار تدبیر کننده است وقتیکه به آنها آیات

اٰيٰتُنَا قَالُوْا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاۗءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَآ

آیات ما | میگویند | هرآینه ماشنیدیم | اگر ما بخواهیم | پس میگویم ماهم | مانند این کلام

خوانده شود که ما شنیدیم اگر ما بخواهیم ماهم چنین ساخته میتوانیم

إِنْ هٰذَآ إِلَّآ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ

نیست این | مگر تنها | قصه های | پیشنیان | وآنگاه که گفتند | ای الله!

نیست این مگر تنها قصه های پیشنیان است و آنگاه که گفتند که ای الله!

إِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً

اگر باشد | این (اسلام) | (دین) راست | از جانب تو | پس بباران | برما | سنگ

اگر باشد این اسلام از جانب تو حق پس بما از جانب آسمان سنگ باران کن

مِّنَ السَّمَآءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ

از آسمان | یا بیار بما | عذاب | دردناک | ونیست | الله

و یا بر ما کدام عذاب دیگری دردناک نازل کن و خداوند نه میخواهد که

لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ

که عذاب دهد ایشان را | وتو در ایشان موجود باشی | ونیست خدا | عذاب کننده | وایشان

ایشان را عذاب دهد تاوقتیکه تو در آنها موجود باشی و نه خداوند به چنین مردم عذاب میدهد که

يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ

مغفرت خواهند | وچیست ایشان را | که عذاب ندهد ایشان را | خدا | وایشان | باز میدارند (مردم را)

ایشان استغفار کنند و چیست که ایشان را خداوند عذاب ندهد که ایشان مردم دیگران را

عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓا أَوْلِيَآءَهُ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ

از مسجد حرام | ونیستند ایشان | سزاوار آنجا | نیستند | سزاوار آنجا

از مسجد حرام منع میکنند و نیستند متوالیان اصلی و جائز آن متولیان اصلی ان

إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ

مگر پرهیزگاران | ولیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | ونیست

مردم پرهیزگار شده میتوانند مگر اکثر مردم برآن نه میدانند و نماز های ایشان نزد

صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا

نماز ایشان | نزد بیت الله | مگر صفیر کردن | دستک زدن | پس بچشید

بیت الله چه بود فقط صفیر زدن و کف زدن (پس ای کافران)

الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ

عذاب را | بسبب آن که | بودید انکار کنندگان | هرآینه | آنانیکه | کافراند | ایشان خرچ میکنند

بسبب انکار خود عذاب را بچشید آنانیکه از حق انکار کردند و ایشان

أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ فَسَيُنْفِقُونَهَا

مالهای ایشان | برای اینکه باز دارند مردم را | از راه خدا | پس زود است که خرچ کنند آن را

و مالهای خود را برآن خرچ میکنند که مردم را از راه خدا باز دارند پس مالهای دیگری را هم خرچ میکنند۔

ثُمَّ تَكُوْنُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُوْنَ ۬ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا

بازباشدآن | برایشان | سبب (افسوس) | بازایشان مغلوب خواهندشد | وآنانیکه کفرکردند

باز این خرچها سبب افسوس ایشان میگردد و باز ایشان مغلوب خواهد شد و هم کافران

اِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُوْنَ ۙ﴿٣٦﴾ لِيَمِيْزَ اللّٰهُ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ

بسوی جهنم | رانده خواهندشد | برای اینکه جدا کند خدا | ناپاک را | از پاک

بسوی جهنم رانده خواهند شد تا جدا کند خدا ناپاک از پاک

وَيَجْعَلَ الْخَبِيْثَ بَعْضَهٗ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهٗ جَمِيْعًا

وبنهد | ناپاک را | بعضی آن را | بربعضی | بازانبارسازد | همه

و باز چیزهای ناپاک بنهد بعضی را بر بعضی همه را یک انبار می سازد باز این انبار را

فَيَجْعَلَهٗ فِيْ جَهَنَّمَ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ قُلْ ع ٩ ١٨

بازآن رابیفکند | درجهنم | آن گروه ایشان اند | درخساره | بگو

جهنم می افکند هم این مردم اند زیان کاران به کافران بگو!

لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ يَّنْتَهُوْا يُغْفَرْ لَهُمْ مَّا قَدْ سَلَفَ ۚ

برای آنها که کافراند | اگرآنهامنع شوند | بخشش کرده خواهد شدایشان را | آنچه گزشت

اگر ایشان اکنون هم منع شوند گناهان سابقه ایشان بخشیده خواهد شد و اگر تکرارآ

وَاِنْ يَّعُوْدُوْا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٨﴾

واگر | عودکنند | پس هرآینه گذشته است | روش | پیشنیان

نافرمانی میکنند پس چیزیکه با اقوام سابقه شده آن آشکارا است

وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ

وجنگ کنید باایشان | تاآنکه | نباشد | فتنه | وباشد | دین

و با ایشان جنگ کنید تا وقتیکه فتنه باقی نماند و هم دین تنها

كُلُّهٗ لِلّٰهِ ۚ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ

همه | برای خدا | پس اگر | آنهامنع شوند | پس هرآینه | خدا | به آنچه | میکنند

خدارا شود پس اگر ایشان از (فتنه) منع شوند پس هر آینه خداوند به اعمال ایشان

بَصِيْرٌ ﴿٣٩﴾ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ

بیناست | واگرایشان | روی گردانیدند | پس بدانید | هرآینه | خدا

می بیند و اگر آنها روی گردانند پس یقین بدارید که خداوند کارساز

مَوْلٰىكُمْ ؕ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿٤٠﴾

مددگارشماست | نیک | مددگاراست | ونیک | مددکننده است

شما است چه نیک و مدد گار است

وَاعْلَمُوٓا	اَنَّمَا	غَنِمْتُمْ	مِّنْ شَيْءٍ	فَاَنَّ لِلّٰهِ	خُمُسَهٗ
وبدانید	که آنچه	شما درغنیمت یافتید	از چیزی	هرآینه برای خداست	حصه پنجم ان

و بشما معلوم باشد چیزیکه شما در غنیمت یافتید پس دران حصهٔ پنجم خدا

وَلِلرَّسُوْلِ	وَلِذِي الْقُرْبٰى	وَالْيَتٰمٰى	وَالْمَسٰكِيْنِ	وَابْنِ السَّبِيْلِ
وپیغمبررا	وبرای خویشاوندان	ویتیمان	ومسکینان	ومسافران

و رسول را است و برای ان خویشاوندان' یتیمان و مساکین' و به مسافران است

اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ	بِاللّٰهِ	وَمَآ اَنْزَلْنَا	عَلٰى عَبْدِنَا
اگرایمان آورده اید	به خدا	وبرآن کتاب که نازل کرده ایم ما	بربندهٔ خود

اگر شما به خدا ایمان دارید و برآن کتاب که ما به روز فیصله یعنی روز مقابله دو فوج

يَوْمَ الْفُرْقَانِ	يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ	وَاللّٰهُ	عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
درروز فیصله حق وباطل	روزیکه یک جای آمد دوگروه	وخدا	برهرچیزی

بر بنده خود فرود آورده ایم و خداوند بر هر چیز قدرت

قَدِيْرٌ ﴿٤١﴾	اِذْ اَنْتُمْ	بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا	وَهُمْ	بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى
تواناست	وقتیکه بودید شما	برکناره نزدیک	وایشان	برکناره دورتر

دارد این همان وقتی بود که شما بر (نزدیک) مدینه برکناره بودید و کافران بر کناره دور بودند

وَالرَّكْبُ اَسْفَلَ	مِنْكُمْ ؕ	وَلَوْ تَوَاعَدْتُّمْ	لَاخْتَلَفْتُمْ
وقافله بود پائین تر	ازشما	واگرمیان خودوعده قتال میکردید	هرآینه خلاف میکردید

و قافله تجارت پائین شما میرفت و اگر شما میان خود وعدهٔ جنگ میکردید پس شما

فِي الْمِيْعٰدِ ۙ	وَلٰكِنْ	لِّيَقْضِيَ اللّٰهُ	اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۙ
دروعده خود	لیکن	پوره کردن بود خدارا	یک کار که بود کردنی

به آن نه میرسیدید به وعده (البته چیزیکه شد) بخاطر اینکه خداوند(ج) پوره کند آن کاریکه او میکرد

لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ	عَنْۢ بَيِّنَةٍ	وَّيَحْيٰى مَنْ حَيَّ	عَنْۢ بَيِّنَةٍ ؕ
که هلاک شود کسیکه هلاک شد	ازدلیل روشن	وزنده ماند کسی که	زنده شد ازدلیل روشن

آن بخاطر اینکه کسی که تباه میشود آن را به دلیل آشکارا تباه میکند و کسیکه زنده میماند آن به دلیل واضح زنده بماند

وَاِنَّ اللّٰهَ	لَسَمِيْعٌ	عَلِيْمٌ ﴿٤٢﴾	اِذْ يُرِيْكَهُمُ	اللّٰهُ	فِيْ مَنَامِكَ
وهرآینه خدا	شنوا	وداناست	آنگاه که بنمود بتو ایشان را	خدا	درخواب تو

و خداوند شنوا و دانا است آن وقت را یاد کن که الله تعالی ایشان (کافران) شمارا در

قَلِيْلًا ؕ	وَلَوْ اَرٰىكَهُمْ	كَثِيْرًا	لَّفَشِلْتُمْ	وَلَتَنَازَعْتُمْ
اندکه واگرنمودی بتو ایشان را	بسیار	البته بزدل میگردید	وهرآینه اختلاف میکردید	

خواب اندک آشکارا نمود و اگر بنمودی بتو ایشان را بسیاری پس شما همت خود را می باختید و دراین معامله

فِي الْاَمْرِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٤٣﴾

دراین معامله | ولیکن | خدا | سلامت داشت | هرآینه او | داناست | به سخنهای سینه ها

خصومت آغاز میکردید لیکن خداوند(ج) شمارا نجات داد هر آینه به خداوند احوال دلها خوب معلوم است

وَاِذْ يُرِيْكَهُمُوْهُمْ اِذِ الْتَقَيْتُمْ فِيْٓ اَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا

وآنگاه که بنمود بتو ایشان | چون روبرو شدید | درچشمهای شما | اندکی

و یاد کن که در وقت مقابله خداوند بشما دشمنان اند که آشکارا نمود

وَّيُقَلِّلُكُمْ فِيْٓ اَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۭ

وکم نمود شمارا | درچشمهای آنها | که پوره کند | خدا | آن کار | که شدنی بود

و شمارا در چشمهای دشمنان اندک آشکارا نمود که خداوند کاری را پوره کند آنکه فیصله شده است

ع ١٧ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٤٤﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا لَقِيْتُمْ

وبسوی خدا | بازگردانیده شود | کارها | ای مؤمنان! | چون روبه روی شدید

و همه فیصله ها بسوی خداوند جمع شده خواهد شد ای مؤمنان وقتیکه شما با یک گروهی

فِئَةً فَاثْبُتُوْا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٤٥﴾

باگروهی | پس ثابت باشید | ویاد کنید | خدارا | زیاد | تاشما کامیاب شوید

روی به روی شدید پس ثابت قدم باشید و خداوند(ج) را بسیار یاد کنید تاکه شما کامیاب شوید-

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَنَازَعُوْا فَتَفْشَلُوْا وَتَذْهَبَ

وتابعداری کنید | خدارا | ورسول اورا | وبا یکدیگر نزاع مکنید | که دراین صورت بزدل خواهید شد | ومیرود

و حکم خدا و رسول را قبول کنید و درمیان خود نزاع مکنید تا بزدل نشوید و رعب شما

رِيْحُكُمْ وَاصْبِرُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا

دولت وقوت شما | وصبر کنید | هرآینه خدا | با | صابران است | ونباشید

باز ختم میشود و صبر کنید و خداوند با صابران است و مانند آن مردم

كَالَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَّرِئَاۗءَ النَّاسِ وَ

مانند کسانیکه | که بیرون شدند | ازخانه های خود | به غرور | وخودنمائی به مردم | و

مشوید که از خانهای خود در حالت غرور و خود نمائی بیرون شدند و

يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿٤٧﴾

منع میکنند مردم را | ازراه خدا | وخدا | به آنچه | میکنند | احاطه کننده است

مردم را از راه خداوند منع میکردند و خداوند به کارهای ایشان احاطه کننده است

وَاِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ

وقتیکه شائسته کرد | ایشان را | شیطان | اعمال آنها | وگفت | هیچ کسی برشما غلبه کننده نیست

و هنگامیکه شیطان به ایشان کارهای ایشان شائسته نمود و گفت که امروز هیچ کسی بنی آدم

الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَاءَتِ

امروز | ازمردم | وهرآینه من مددکننده ام | شمارا | پس چون | روبروشدند

بشما غلبه یافته نه میتواند و من رفیق شما ام پس وقتیکه هر دو گروه

الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكُمْ

هردوگروه | بازگشت او | برپاشنه های خود | وگفت | هرآینه من بیزارم | ازشما

روی به روی شدند پس او بر پاشنهٔ خود باز گشت و گفت من از شما بیزارام

إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ ۚ وَاللَّهُ

هرآینه من می بینم | آنچه | شمانه می بینید | هرآینه من | میترسم | ازخدا | وخدا

هر آینه من می بینم آنچه بشما آشکارا نه میشود من از خدا میترسم و خدا

شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم ع ٦ ٤ ٢

سخت عذاب دهنده است | وقتیکه گفت | منافقان | وآنانیکه | دردلهای ایشان

در عذاب دادن بسیار سخت است و آن وقت را یاد کنید که منافقان و آنانیکه در دلهای ایشان

مَّرَضٌ غَرَّ هَٰؤُلَاءِ دِينُهُمْ ۗ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

مرض است | مغرور کرد ایشان را | دین آنها | وهرکه | توکل کند | برخدا

مرض (کفر) بود میگفتند: مسلمانها بر دین خود مغرور اند و کسیکه بر خدا توکل کند

فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى

پس هرآینه | خدا | غالب | باحکمت است | واگر | میدیدی تو | وقتیکه قبض میکنند ارواح

هر آینه خداوند غالب و با حکمت است و کاش تو آن وقت را می بینی وقتیکه فرشتگان

الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ

آنانیکه | کفرکردند | فرشتگان | میزنند | روهای ایشان | وپشتهای ایشان

ارواح کافران را قبض میکنند ایشان به روهای آنها و به پشتهای آنها میزنند (و میگویند که)

وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ

(ومیگویند) که بچشید | عذاب | سوزان را | این است | بسبب آن اعمال | که پیش فرستاده است

بچشید عذاب آتش را این سزاء بسبب آن اعمال شما است که پیش فرستاده اید

أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾ كَدَأْبِ

دستهای شما | واینکه خدا | نیست | ظلم کننده | بربندگان | چنانچه حال شد

و هر آینه خداوند بر بندگان خود ظلم کننده نیست حالات آنها بود

آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

قوم فرعون | وآنانیکه | پیش از آنها بودند | کفرکردند | ازآیات | خدا

مانند قوم فرعون و مانند کسانیکه پیش میبودند ایشان از آیات خداوند انکار کردند

فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِیٌّ شَدِیْدُ الْعِقَابِ ﴿۵۲﴾

پس گرفتند ایشان را | خدا | بسبب گناهان آنها | هرآینه خدا | توانا | سخت عذاب کننده است

پس خداوند گرفت ایشان را بسبب گناهان ایشان هر آینه خدا غالب و در عذاب دادن سخت است

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ یَكُ مُغَیِّرًا نِّعْمَةً اَنْعَمَهَا عَلٰی قَوْمٍ

این بسبب آن | که | خدا | نیست | بدل کننده | نعمتی را | که انعام کرده باشد آنرا | برقومی

بسبب اینکه خداوند بریک قوم انعام کند پس آن را بدل نه میکند

حَتّٰی یُغَیِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِیْعٌ

تا آنکه | بدل کنند خود آنها | چیزیکه | دردلهای آنها است | وهرآینه | خدا | شنوا

تا آنکه خود آنها عمل خود را بدل نه کنند و خداوند شنوا

عَلِیْمٌ ﴿۵۳﴾ ۙ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ

داناست | مانند حال | قوم فرعون | وآنانیکه | پیش از آنها بودند

و برهر چیزی داناست مانند که با قوم فرعون و بامردم سابقه که شد

كَذَّبُوْا بِاٰیٰتِ رَبِّهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَغْرَقْنَاۤ

دروغ گفتند | به آیات پروردگارخود | بازهلاک کردیم ایشان را | بسبب گناهان آنها | وماغرق کردیم

ایشان آیات پروردگار خود را به دروغ نسبت کردند پس ما ایشان را درگناهان آنها تباه کردیم وقوم فرعون را

اٰلَ فِرْعَوْنَ ۚ وَكُلٌّ كَانُوْا ظٰلِمِیْنَ ﴿۵۴﴾ اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ

قوم فرعون را | وهمه | ستمگار بودند | هرآینه | بدترین | جنبدگان

غرق کردیم و همهٔ آنها مردم ستمگاران بودند هر آینه نزد خداوند آن مردم آنانیکه

عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا فَهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۵﴾ ۙ الَّذِیْنَ

نزدخدا | آنهااند | که کفرکردند | پس انها | ایمان نه می آرند | آنانیکه

راه کفر را پسند نمودند بسیار بد حیوان اند ایشان هیچ وقت ایمان نه می آرند حال ایشان این است

عٰهَدْتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ یَنْقُضُوْنَ عَهْدَهُمْ فِیْ كُلِّ مَرَّةٍ وَّهُمْ

وعده کردی تو | ازایشان | باز | می شکنند | عهد خودرا | درهردفعه | وایشان

که تو از ایشان وعده گرفته بودی باز ایشان وعده خود را هر بار می شکنند و از خدا ترس

لَا یَتَّقُوْنَ ﴿۵۶﴾ فَاِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِی الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ

پرهیزگاری نه مکنید | پس اگر | بیابی ایشان را | درجنگ | پس متفرق بساز ایشان را

ندارند اگر بیابی ایشان را در جنگ پس چنین سزا ده که مردم پشت انها

مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ یَذَّكَّرُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَاِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ

آنانکه پشت ایشان اند | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | واگرتومیترسی | ازیک قوم

هم بترسان شاید که از این سبق گیرند و اگر از یک گروه خوف خیانت کردن

خِيَانَةً فَانْۢبِذْ اِلَيْهِمْ عَلٰى سَوَآءٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ

خیانت | پس بیفکن | بسوی ایشان | وعدهٔ ایشان به بنیاد برابری | هرآینه خدا | دوست نه میدارد

داری به ایشان وعدهٔ ایشان بیفکن تا برابر شوند هر آینه خیانت کنندگان را

الْخَآئِنِيْنَ ۝٥٨ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَبَقُوْا ؕ اِنَّهُمْ ع ١٠

خیانت کنندگان را | ونه پندارند | آنانیکه کافراند | که پیش شدند | هرآینه ایشان

خدا خوش نه میدارد و کافران نه پندارند که ایشان (از گرفت ما) فرار کردند هر آینه این مردم

لَا يُعْجِزُوْنَ ۝٥٩ وَاَعِدُّوْا لَهُمْ مَّا اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ قُوَّةٍ

ماراعاجزکننده نه میتوانند | وآماده سازدید | برای ایشان | آنچه توان دارید | قوت

خداوند(ج) را مغلوب کرده نه میتوانند و آماده سازید برای مقابله ایشان چیزیکه توان دارید

وَّمِنْ رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُوْنَ بِهٖ عَدُوَّ اللّٰهِ وَعَدُوَّكُمْ

وآسپهای آماده | که شما میترسانید | بآن | دشمن خدا | ودشمن خویش را

و آسپهای آماده بسته که بر دشمنان خدا و بر دشمنان شما رعب بیارند

وَاٰخَرِيْنَ مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ لَا تَعْلَمُوْنَهُمْ ۚ اَللّٰهُ يَعْلَمُهُمْ ؕ وَمَا تُنْفِقُوْا

ومردم دیگری | علاوه ازاین | که شما نه می شناسید آنهارا | خدامی شناسد آنهارا | وآنچه شما خرچ میکنید

و غیر از ایشان بر مردم دیگری که شما نه میشناسید خداوند انها را خوب می شناسد و شما که در راه خدا

مِنْ شَيْءٍ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ

ازیک چیزی | درراه | خدا | پوره داده میشود اجر | به شما | وبرشما

چیزی را خرچ میکنید پس بدله پوره آن بشما داده خواهد شد و برشما

لَا تُظْلَمُوْنَ ۝٦٠ وَاِنْ جَنَحُوْا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَ

ظلم کرده نه میشود | واگر آنها مائل شوند | بسوی صلح | پس توهم مائل باش | به آن طرف | و

زیادت نخواهد شد و اگر ایشان بسوی صلح مائل شوند پس تو هم مائل شو و بر خدا

تَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝٦١ وَاِنْ يُّرِيْدُوْٓا

توکل کن | برخدا | هرآینه او | شنوا | وداناست | واگر | آنها اراده کنند

توکل کن یقیناً او شنوا و دانا است و اگر ایشان باتو

اَنْ يَّخْدَعُوْكَ فَاِنَّ حَسْبَكَ اللّٰهُ ؕ هُوَ الَّذِيْٓ اَيَّدَكَ بِنَصْرِهٖ

که فریب دهند ترا | پس هرآینه | کافی است ترا | خدا | همان است که | قوت داد ترا | به امداد خود

ارادهٔ فریب دادن بکنند پس ترا تنها خدا کافی است او ترا به نصرت خود و بذریعهٔ

وَبِالْمُؤْمِنِيْنَ ۝٦٢ وَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ ؕ لَوْ اَنْفَقْتَ مَا

وبه مؤمنان | ومحبت پیدا کرد | میان دلهای ایشان | اگر خرچ میکردی | آنچه

مؤمنان قوت داد و دردلهای ایشان محبت پیدا کرد اگر تو چیزهای موجوده بر روی زمین

فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ

درزمین است | همه | الفت نه می افگندی | میان دلهای ایشان | لیکن الله

هم اموال را خرچ میکردی باز هم دردلهای ایشان محبت پیدا کرده نه میتوانی۔ لیکن خداوند متعال

أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ

محبت پیدا کرد | میان ایشان | هرآینه او | غالب | باحکمت است | ای نبی!

در ایشان محبت پیدا کرد او غالب با حکمت است ای پیغمبر!

ع ٨ ٦ ٤

حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ

کافی است ترا | خدا | وآنانیکه پیروی تو میکنند | ازمؤمنان | ای نبی!

برای تو خداوند و آن مؤمنان که پیروی تو میکنند کافی است ای نبی!

حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ ۚ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ

تیزکن | مؤمنان را | برجنگ | اگر باشند | ازشما | بیست نفر

مسلمانها را ترغیب جهاد بده اگر در شما بیست نفر صالح

صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ

صبرکننده | غالب میشوند | بردوصدنفر | واگر باشند | ازشما | صدنفر

میباشند پس بر دو صد نفر کافران غالب می آیند و اگر شما صد نفر باشید

يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

غالب میشوند | به هزار | ازآنانیکه کافرشدند | هرآینه ایشان | چنین قوم است که | که نه میدانند

پس به هزار نفر کافران غالب می آیند زیرا که این کافران چنین مردم اند که نه مفهمند

الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا ۚ

اکنون | سبک کرد | خدا | ازشما | و | داناست | که درمیان شما | ضعیفی است

اکنون خداوند بار شمارا سبک نمود زیرا که او میداند که در شما ضعف است

فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ

پس اگر باشد | ازشما | سه | صبرکننده | غالب می شوند | بردوصد

پس اگر در شما صد نفر صابر باشند پس بر دو صد نفر غالب می آیند

وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ

واگر باشد | ازشما | هزار | غالب می شوند | بردوهزار | بحکم خدا | خدا

و اگر در شما هزار نفر باشند پس بحکم خدا بر دو هزار غلبه می یابند و خدا

مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَىٰ

با | صابران است | مناسب نیست | نبی را | که باشداورا | قیدیها

با صابران است یک نبی را مناسب نیست که باشد اورا قیدیها

حَتّٰى يُثْخِنَ فِي الْاَرْضِ ؕ تُرِيْدُوْنَ عَرَضَ الدُّنْيَا ۖ

تا آنکه | خون ریزی کند | درزمین | شما میخواهید | مال | دنیا

تا انکه در وطن دشمن را نابود نسازد شما مال و متاع دنیا را میخواهید

وَاللّٰهُ يُرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْلَا كِتٰبٌ

وخدا | میخواهد | آخرت | وخدا | غالب | باحکمت است | اگرنبود | حکم نوشته

و خدا فوائد اخروی شما را میخواهد و خدا غالب با حکمت است اگر نوشته خدا نه میبود

مِّنَ اللّٰهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيْمَآ اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٦٨﴾

ازخدا | ازپیش | هرآینه میرسید | دراین باره | که گرفتید شما | عذاب | بزرگ

مقرر شدهٔ پس بشما در بدلهٔ مال گرفته شده عذاب بزرگ میداد

فَكُلُوْا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ

پس بخورید | ازآنچه | غنیمت گرفتید | حلال پاکیزه | وبترسید ازخدا

و چیزیکه بشما در بدلهٔ مال غنیمت داده شده آن را حلال و پاک دانسته بخورید و از خدا بترسید

اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٩﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّمَنْ فِيْٓ اَيْدِيْكُمْ ع ٩ ٥

هرآینه خدا | بخشنده | رحیم است | ای نبی! | بگو | آنانی را | که دردستهای شما است

هر آینه خداوند بخشندهٔ مهربان است ای پیغمبر! در قبضهٔ شما که کدام قیدیها است

مِّنَ الْاَسْرٰٓى ۙ اِنْ يَّعْلَمِ اللّٰهُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ خَيْرًا

ازاسیران | اگردانددخدا | دردلهای شما | نیکی | بدهد شمارا | بهتر

به ایشان بگو اگر بخدا معلوم شود که در دلهای شما خیر است پس بشما بهتر از آن

مِّمَّآ اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٠﴾

ازآنچه | گرفته شده | ازشما | وبیامرزد | شمارا | وخدا | بخشنده | رحم کننده است

(مال) میدهد آنکه از شما گرفته شده است و گناهان شمارا می بخشد و خداوند بخشنده مهربان است

وَاِنْ يُّرِيْدُوْا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ

اگرآنها ارادهٔ کنند | خیانت باتو | پس آنها خیانت کرده اند | باخدا | پیش ازاین

واگر ایشان با تو ارادهٔ خیانت کردن میخواهند پس پیش از این باخدا خیانت کرده بودند

فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٧١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

پس قدرت داد ترا | برایشان | وخدا | دانا | باحکمت است | هرآینه آنانیکه

پس خداوند به دست تو گرفتار کرد و خداوند دانا با حکمت است هر آینه آنانیکه

اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ

ایمان آوردند | وهجرت کردند | وجهاد کردند | به مالهای خود | وبرنفسهای خود | درراه

ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا به مال و نفس خود جهاد هم

اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ

خدا | وآنانیکه پناه دادند | وامداد کردند | ایشان اند | که بعضی ایشان | دوستان اند

کرده اند و آنانیکه به ایشان پناه دادند و نصرت ایشان را کردند این هم مردم دوستان یک دیگری

بَعْضٍ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ يُهَاجِرُوْا مَا لَكُمْ مِّنْ وَّلَايَتِهِمْ

بعضی اند | وآنانیکه | ایمان آوردند | وهجرت نکردند | نیست شمارا | از وراثت آنها

و دوستان مخلص اند و آنانیکه ایمان آوردند و هجرت نکردند شمارا با ایشان هیچ تعلق هیچ

مِّنْ شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا ۚ وَاِنِ اسْتَنْصَرُوْكُمْ فِى الدِّيْنِ

هیچ چیزی | تا آنکه ایشان هجرت کنند | واگر ایشان ازشما مدد بخواهند | دربارهٔ دین

دوستی نیست تا آنکه هجرت نکنند و اگر ایشان از شما دربارهٔ معامله دین امداد میخواهند

فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ ؕ

پس برشما لازم است | مدد کردن | مگر برآن قوم | که درمیان شماو | میان انها | معاهده باشد

پس مدد ایشان بر شما فرض است البته خلاف چنین قوم نباشد که میان شما و آنها معاهده باشد

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٧٢﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ

وخدا | برآنچه میکنید | بیناست | وآنانیکه | کفرکردند | بعضی ایشان | دوستان

(و یاد داشته باشید) که خدا اعمال شما را می بیند و آنانیکه کافراند درمیان خود دوستان

بَعْضٍ ؕ اِلَّا تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِى الْاَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيْرٌ ﴿٧٣﴾ ؕ

بعضی اند | اگر | شما چنین نکنید | باشد | فتنه | درزمین | وفساد بزرگ

و وارثان هستند اگر شما به این احکام عمل نکردید پس در ملک فتنه و فساد بزرگ برپا خواهد شد

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

وآنانیکه | ایمان آوردند | وهجرت کردند | وجهاد کردند | درراه | خدا

و آنانیکه ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد کردند

وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ

وآنانیکه پناه دادند | وامداد کردند | ایشان اند | مؤمنان | راست

و آنانیکه به ایشان جای دادند و نصرت ایشان را کردند ایشان اند مؤمنان حق

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْۢ بَعْدُ

ایشان راست | بخشش | ورزق | عزت | وآنانیکه | ایمان آوردند | بعدازآن

ایشان را بخشش و رزق عزت است و آنانیکه در روزهای بعدی ایمان آوردند

وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا مَعَكُمْ فَاُولٰٓئِكَ مِنْكُمْ ؕ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ

وهجرت کردند | وجهاد کردند | بارفاقت شما | ایشان ازشما اند | وخویشاوندان نزدیک

هجرت کردند و بارفاقت شما جهاد کردند ایشان هم باشما شمرده شدند مگر رشته داران خون

بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِىْ كِتٰبِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٦٥﴾ ع

بعضی از ایشان | زیاد حقدارند | بر بعضی | در کتاب خدا | هر آینه الله | بر هر چیزی | داناست

در کتاب خدا بسیار یکی از دیگری حقدار اند هر آینه خداوند به هر چیز دانا است

سُوْرَةُ التَّوْبَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِىَ مِائَةٌ وَّتِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوْعًا

سورهٔ توبه در مدینه نازل شده و آن یک صد و بیست نو آیات و شانزده رکوع است

سورهٔ توبه در مدینه نازل شده و آن یک صد و بیست و نو آیت و شانزده رکوع است

بَرَآءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ

اعلان بیزاری است | از طرف خدا و از طرف رسول او | بسوی آنانیکه | شما با آنها وعده بسته اید

(ای مؤمنان) اعلان بیزاری است از طرف خدا و رسول برای آن مشرکین که شما با آنها

مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١﴾ فَسِيْحُوْا فِى الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّاعْلَمُوْٓا

از مشرکان | پس بگردید | در زمین | چهار | ماه | وبدانید که

معاهده کرده بودید (پس به آنها بگو که) شما در این ملک چهار ماه دیگری بگردید و یقین بدارید

اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى اللّٰهِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ مُخْزِى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢﴾

هر آینه شما | عاجز کننده نیستید | خدارا | وهر آینه | خدا | رسوا کننده | کافران است

که شما خدارا عاجز کرده نه میتوانید و اینکه خداوند کافران را حتماً ذلیل میگرداند

وَاَذَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ

واعلان است | از طرف خدا و رسول اش | بسوی مردم | بروز حج اکبر | هر آینه خدا

و از طرف خدا و رسول اش در مردم به روز حج اکبر اعلان کن که خدا

بَرِىْٓءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۙ وَرَسُوْلُهٗ ۭ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ

بیزار است | از مشرکان | و رسول او هم (بیزار است) | پس اگر توبه نمائید | پس آن | بهتر است

و رسول اش از مشرکان بیزار است، پس اگر شما (از کفر و شرک) توبه کردید پس این شما را

لَّكُمْ ۚ وَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى اللّٰهِ ۭ

برای شما | واگر | روگردانید | پس بدانید | که شما | نیستید عاجز کننده | خدارا

بسیار بهتر است و اگر دو گردانیدید پس یاد دارید که خدارا عاجز کرده نه میتوانید

وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۙ ﴿٣﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ

ومژده ده | آنانی را که | کافراند | به عذاب دردناک | مگر آنانیکه

و کافران را به یک عذاب دردناک مژده بده و آن مشرکان که شما

عٰهَدْتُّمْ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوْكُمْ شَيْـًٔا وَّلَمْ يُظَاهِرُوْا

شما با آنها پیمان کردید | از مشرکان | باز کمی نکردند با شما | هیچ چیز | ومدد نکردند

با آنها معاهده کردید با ایشان در معاهده باشما کوتاهی نکرده اند و در مقابله شما

عَلَيْكُمْ اَحَدًا فَاَتِمُّوْٓا اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلٰى مُدَّتِهِمْ ؕ

خلاف شما | هیچ کسی را | پس پوره کنید | باایشان | معاهده آنها | تامدت مقرره ایشان

امداد دیگران را نکردند پس با ایشان وعده خود تا میعاد مقرره پوره کنید

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ۝٤ فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ

هرآینه الله | دوست میدارد پرهیزگاران را | پس چون بگذرد | ماههای | احترام

هر آینه خداوند مردم پرهیزگاران را بسیار خوش میدارند پس وقتیکه ماه های حرمت بگذرد

فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ وَ خُذُوْهُمْ

پس بکشید | مشرکان را | هرجا یکه | یافتید ایشان را | و | بگیرید ایشان را

پس در هر جا یکه مشرکین یابید بکشید ایشان را و بگیرید آنها را

وَاحْصُرُوْهُمْ وَاقْعُدُوْا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَاِنْ تَابُوْا

ومحاصره کنید ایشان را | وبنشینید | ایشان را | درهرکمین گاه | پس اگرتوبه کنند

و بنشینید ایشان را در هر کمین گاه (مخفی) پس اگر توبه کردند

وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوْا سَبِيْلَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

وبرپادارند نمازرا | وبدهندزکواة را | پس بگذارید | راه ایشان را | هرآینه الله

و به پابندی نماز خواندند و زکواة بدهند باز بگذارید راه ایشان را هر آینه خدا

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٥ وَاِنْ اَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ اسْتَجَارَكَ

بخشنده | مهربان است | واگر یک نفر | ازمشرکان | پناه بخواهد ازتو

بخشنده و مهربان اگر در مشرکین یک نفر از تو پناه خواست پس تو اورا

فَاَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ اَبْلِغْهُ مَاْمَنَهٗ ؕ ذٰلِكَ

پس پناه ده اورا | تا آنکه | بشنود | کلام خدا | باز برسان اورا | بجای امن او | این

پناه بده تا آنکه او کلام خداوند را بشنود باز برسان اورا بجای امن اش بخاطر اینکه

بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُوْنَ ۝٦ ع كَيْفَ يَكُوْنُ لِلْمُشْرِكِيْنَ

که ایشان | چنین قوم است | که نه میدانند | چگونه شده میتواند | مشرکین را

ایشان چنین قوم اند که ایشان را علم احکام خداوند نیست به نزد خدا و رسول

عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُوْلِهٖٓ اِلَّا الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ

عهدی | نزد | خدا | ونزد رسول او | مگر آنانیکه | عهد کرده اید شما

چگونه وعدهٔ مشرکین معتبر شده میتواند؟ (وقتیکه خود ایشان آن را شکسته اند) غیر از آن مردم که با آنها

عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ فَمَا اسْتَقَامُوْا لَكُمْ فَاسْتَقِيْمُوْا

نزد | مسجد حرام | تاوقتیکه آنها به وعده قائم باشند | باشما | پس شما هم قائم باشید

نزد مسجد حرام وعده کرده بودید تا وقتیکه آنها باشما در اقرار ووعده خود قائم باشند شما هم با آنها

لَهُمْ ۚ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ۝٧ كَيْفَ وَاِنْ

ایشان را | هرآینه خدا | دوست میدارد | پرهیزگاران را | چگونه | واگر

در اقرار خود صادق باشید زیرا که مردم پرهیزگاران را خدا خوش میدارد و غیر از ایشان با کافران

يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوْا فِيْكُمْ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۭ

آنها غلبه یابند | برشما | انتظار نه میکنند | درشما | قرابت | ونه عهد را

دیگری چگونه معاهده باقی مانده میتواند و حال آنکه اگر غلبه یابند در فکر قرابت و عهد نیستند

يُرْضُوْنَكُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوْبُهُمْ ۚ وَاَكْثَرُهُمْ

خوش میسازند شمارا | به دهانهای خود | ومنع می آرد | دلهای ایشان | و | اکثر ایشان

ایشان شمارا تنها به سخنهای خود راضی میکنند و دلهای ایشان انکار میکند و اکثر ایشان

فٰسِقُوْنَ ۝٨ ۚ اِشْتَرَوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا فَصَدُّوْا

فاسقانند | فروختند | آیات خدارا | به قیمت | اندک | پس منع کردند

فاسقانند آنها در بدل آیات خداوند قیمت اندک را قبول کردند پس ایشان

عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ اِنَّهُمْ سَاۗءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝٩ لَا يَرْقُبُوْنَ

ازراه خدا | هرآینه ایشان بداست | آنچه | میکنند | انتظار نه میکنند

مردم را از راه خداوند منع میکنند هر آینه ایشان بسیار کار خراب میکردند دربارهٔ یک مؤمن

فِيْ مُؤْمِنٍ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۭ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُعْتَدُوْنَ ۝١٠

دربارهٔ مؤمن | قرابت | ونه | ازوعده | وایشان اند | تجاوز کنندگان

نه انتظار قرابت میکنند و نه عهد و این مردم بسیار سرکش هستند

فَاِنْ تَابُوْا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ

پس اگر توبه کردند | وبرپا داشتند | نماز را | وادا دند زکوة را | پس برادران شما است

پس اگر آنها توبه کنند و نماز آداء کنند و زکواة بدهند باز برادران دینی

فِي الدِّيْنِ ۭ وَنُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝١١ وَ

دردین | وروشن بیان میکنیم | آیاتهارا | برای قومیکه | میدانند | و

شما هستند و ما برای مردم فهمیده احکام خود را به تفصیل پیش میکنیم و

اِنْ نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ

اگر بشکنند | قسمهای خودرا | بعداز عهد کردن ایشان | وعیب جوئی کنند | دردین شما

اگر بعد از وعده قسمهای خود را بشکنند و عیب جوی کنند در دین شما

فَقَاتِلُوْٓا اَىِٕمَّةَ الْكُفْرِ ۙ اِنَّهُمْ لَآ اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُوْنَ ۝١٢

پس جنگ کنید | باپیشوایان کفر | هرآینه ایشان راقسمها نیست | تاایشان | منع شوند

پس بجنگید با پیشوایان کفر قسمها ایشان کدام قسمها نیست (که ایشان از شرارت خود) منع شوند

أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوٓا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا

آیا جنگ نه میکنید | باقومیکه | شکستند | قسمهای خودرا | وارادہ کردہ بودند آنها

آیا شما باچنین مردم هم نه می جنگید که قسمهای خود را شکستند و ارادۂ جلا وطنی

بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ

به بیرون کشیدن | رسول | وایشان | ابتداء نمودند بقتال شما | اول بار

پیغمبر خود را کردند و ایشان با شما دشمنی آغاز نموده بودند

أَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

آیا شما میترسید از آنها | پس خدا | سزاوارتر است | که بترسید از وی | اگر هستید شما | مؤمنان

آیا شما از ایشان میترسید؟ (پس بشنوید) که خداوند لائق تر است که شما از وی بترسید اگر مؤمنان هستید

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَ

جنگ کنید باایشان | که عذاب دهد ایشان را | خدا | به دستهای شما | ورسوا کند آنهارا | و

با ایشان جنگ کنید خداوند ایشان را بدستهای شما عذاب میدهد و رسوا میکند

يَنصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

نصرت دهد شمارا | برایشان | وشفا دهد | سینه های | قوم مؤمنان را

و در مقابله آنها بشما نصرت میدهد و سینه های مؤمنان را سرد میسازد

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ ۗ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ ۗ

ودور کند | اندوه | دلهای مؤمنان را | وتوبه قبول میکند الله | برکسیکه | بخواهد

و دور کند اندوه دلهای ایشان را و خداوند بکسی که بخواهد توبه اش می پذیرد

وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُوا

وخدا | دانا | باحکمت است | آیا گمان میکنید شما | که گذاشته شوید شما

و خداوند به هر سخن دانا و با حکمت است ایا شما گمان میکنید که شما گذاشته شوید

وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَٰهَدُوا مِنكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا

وحال آنکه معلوم نکرده است | خدا | آنانی که | جهاد کردند | ازشما | ونه گرفتند ایشان

و حال آنکه خداوند معلوم نکرده است که در شما کی است جهاد کننده و بجز از خدا

مِن دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً ۚ

غیر از خدا | ونه از رسول او | ونه از مؤمنان | دوست رازدار

و رسول اش و مؤمنان دوست نگرفتند

وَاللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ ع مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ ع ١٠ ٨

وخدا | خوب باخبر است | به آنچه | شما میکنید | نیست (حق) | مشرکان را

و خداوند به همه کارهای شما خبردار است به مشرکین اصلاً این حق نیست که

اَنْ يَّعْمُرُوْا مَسٰجِدَ اللّٰهِ شٰهِدِيْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ ؕ

که | آبادکنند | مساجد | خدارا | شهادت دهنده گان است | برنفسهای خویش | از کفر

که مساجد خداوند را تعمیر نمایند در حالیکه اقرار میکنند به کفر خویش

اُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ۖۚ وَفِى النَّارِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿١٧﴾

ایشان است | که برباد شد | اعمال آنها | ودر آتش ایشان | همیشه میباشند

ایشان همان مردم هستند که اعمال ایشان ضائع شدند و ایشان در آتش جاوید اند

اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسٰجِدَ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

هرآینه آباد میکند | مساجد خدارا | کسیکه | ایمان اورد به خدا | وبه روز | آخرت

مساجد خداوند(ج) را تنها آن آباد میسازند که به خدا و به روز آخرت ایمان میدارند

وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ اِلَّا اللّٰهَ ۖ

وقائم کرد نماز را | وداده زکواة را | ونه ترسید از کسی | غیر از خدا

و بر نماز خود پابند میباشند و زکواة میدهند و غیر از خدا از هیچکسی نه میترسند

فَعَسٰٓى اُولٰٓئِكَ اَنْ يَّكُوْنُوْا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ﴿١٨﴾ اَجَعَلْتُمْ

پس امید است | ایشان | که باشند | از راه یابندگان | آیا گردانیده اید

امید است که این مردم از هدایت یابندهٔ گان باشند آیا شما بر

سِقَايَةَ الْحَآجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ

آب دادن | حاجیان | وآبادی | مسجد | حرام | مانند عمل آن کسی

حجاج بیت الله آب نوشانیدن و عمارت نمودن مسجد حرام برابر عمل آن شخص می بینید که

اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَجٰهَدَ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ

که ایمان آورده باشد به خدا | وبه روز آخرت | وجهاد کرد | درراه | خدا

بر خدا و به روز آخرت ایمان میدارد و در راه خدا جهاد میکند

لَا يَسْتَوٗنَ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩﴾

ایشان برابر نیستند | نزد خدا | وخدا | راه نه مینماید | قوم ظالمان را

نزد خداوند هر دو برابر نیستند و خداوند(ج) به ستمگاران توفیق راه درست نه میدهد

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

آنانیکه | ایمان آوردند | وهجرت کردند | وجهاد کردند | درراه | خدا

آنانیکه ایمان آوردند و هجرت کردند در راه خدا و با مالهای خویش

بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ۙ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللّٰهِ ؕ

به مالهای خود | و | جانهای خود | بزرگتر است | دردرجه | نزد خدا

و بر نفسهای خویش جهاد کردند درجات (ایشان) نزد خداوند بسیار بلند است

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿٢٠﴾ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ

وایشان اند | کامیاب | مژده میدهد ایشان را | پروردگار ایشان | از رحمت خود

و هم این مردم کامیاب هستند، خداوند به ایشان مژده رحمت خود

وَ رِضْوَانٍ وَّجَنّٰتٍ لَّهُمْ فِيْهَا نَعِيْمٌ مُّقِيْمٌ ﴿٢١﴾

و | رضامندی | وجنتهای که | برای آنها در آن | نعمت | همیشه

و رضا مندی، و جنتها میدهد و برای ایشان نعمتهای همیشه است

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٢﴾

همیشه میباشند | در آن | همیشه | هر آینه الله نزد او | اجر | بزرگ است

ایشان در آن همیشه میباشند هر آینه نزد خداوند اجر بزرگ است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْٓا اٰبَآءَكُمْ وَاِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَآءَ

ای مؤمنان! | مگیرید | پدران خود را | وبرادران خود را | دوستان

ای مؤمنان! پدران و برادران خود را هم دوست میگیرید

اِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْاِيْمَانِ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ

اگر پسندیدند | کفر را | بر ایمان | و | هر که دوست دارد ایشان را

اگر ایشان در بدله ایمان کفر را می پسندند و در شما کسیکه

مِّنْكُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٣﴾ قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَآؤُكُمْ

از شما | پس ایشان اند | ظالمان | بگو | اگر باشد | پدران شما

دوستی میکند، پس هم این مردم ستمگاران اند۔ ای پیغمبر! اگر پدران شما پسران شما

وَاَبْنَآؤُكُمْ وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيْرَتُكُمْ وَاَمْوَالُ ِۨ

وپسران شما | وبرادران شما | وزنان شما | وخویشاوندان شما | وآن مالها

و برادران شما، و زنان شما، و اقرباء دیگر شما و آن مالها که شما

اقْتَرَفْتُمُوْهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسٰكِنُ

که کسب کرده اید آن را | وتجارت | که میترسید شما | از نقصان آن | وخانه های سکونت

کسب کرده اید، و آن سوداگری که از سرد شدن بازار آن میترسید و خانه های

تَرْضَوْنَهَآ اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَجِهَادٍ

که خوش دارید آنها را | زیاد محبوب | بشما | از خدا | واز رسول او | واز جهاد

پسند نمودهٔ شما که بشما از خداوند متعال و از رسول و از جهاد کردن در راه وی

فِيْ سَبِيْلِهٖ فَتَرَبَّصُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ

در راه او | پس انتظار کنید | تا آنکه | بیارد | خدا | عذاب خود را

محبوب تر باشد پس انتظار بکشید تا خداوند حکم خود را بفرستد

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ ع ٣ ٨ ٩

وخدا | راه نه مینماید | قوم | فاسقان را | هرآینه | مدد کرد شمارا ۔

و خداوند به قوم فاسقان راه نه مینماید خداوند(ج) در مواقع زیادی

اللّٰهُ فِيْ مَوَاطِنَ كَثِيْرَةٍ ۙ وَّيَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ

الله | درمواقع زیاد | وبه روز حنین | چون در تعجب انداخت شمارا

امداد شما را کرده است و به روز حنین (هم کرده است) درآن روز شما

كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْـًٔا وَّضَاقَتْ عَلَيْكُمُ

زیادت شما | پس بکار نیامد | ازشما | هیچ | وتنگ گشت | برشما

به کثرت خود مغرور شدید پس نیامد بکار شما آن هیچ و زمین بالای شما با فراخی

الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُّدْبِرِيْنَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ

زمین | بافراخی خود | بازبرگشتید | پشت داده | پس فروفرستاد

تنگ گشت، بازبر پشتهای خود فرار نمودید باز خداوند

اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَعَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَنْزَلَ

خدا | تسکین خودرا | بررسول خویش | وبرمؤمنان | وفروستاد

بر رسول خود و بر مؤمنان تسکین خود نازل نمود و چنین لشکری

جُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَعَذَّبَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ وَذٰلِكَ

لشکرهای که | که نه دیده بودید آن را | و | عذاب کرد | آنانی را که | کفر کرده بودند ۔ | واین است

فرستاد آنکه شما ندیدید و به کافران جزاء داد و این است جزاء منکرین

جَزَاۗءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَتُوْبُ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ

جزاء | کافران | باز | توبه قبول میکند | خدا | بعدازآن

باز خداوند به آن عده مردم توفیق توبه داد

عَلٰي مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

برکسیکه | بخواهد | وخدا | بخشنده | رحم کننده است | ای مؤمنان

به کسیکه رضاء او بود و خداوند بسیار بخشنده، مهربان است، ای مؤمنان!

اِنَّمَا الْمُشْرِكُوْنَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ

هرآینه | مشرکین | ناپاک اند | پس نزدیک نشوند | مسجد حرام را | بعد

سخن این است که مشرکین پلید هستند پس بعد از این سال به مسجد حرم

عَامِهِمْ هٰذَا ۚ وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيْكُمُ

ازاین سال شان | واگر | میترسید | ازمحتاجی | پس زود است | غنی کند شمارا

نزدیک نشوند و اگر شما از فقر میترسید پس اگر خدا بخواهد

اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖٓ اِنْ شَآءَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٨﴾

خدا	ازفضل خود	اگر بخواهد	هرآینه خدا	دانا	باحکمت است

بسیار زود شمارا غنی خواهد کرد از فضل خود هر آینه خداوند دانا با حکمت است

قَاتِلُوا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ

جنگ کنید	باآنانیکه	ایمان ندارند	بخدا	ونه	به روز

از اهل کتاب با آن مردم جنگ کنید که برخدا ایمان نه می آرند و نه به روز آخرت

الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُوْنَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَلَا يَدِيْنُوْنَ

آخرت	وحرام نمی شمارند	آنچه راحرام ساخته	خدا	ورسول او	وقبول نه میکنند

یقین میدارند، و نه حرام میدارند آن چیزی را که خدا و رسول اش حرام گردانیده است و

دِيْنَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ حَتّٰى يُعْطُوا

دین حق را	ازآنانیکه	داده شده بایشان کتاب	تاآنکه	ایشان دهند

نه دین حق را قبول میدارند تا آنکه ایشان بدست خود

ع ١٠ ٥ الْجِزْيَةَ عَنْ يَّدٍ وَّهُمْ صٰغِرُوْنَ ﴿٢٩﴾ ع وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ

جزیه را	ازدست خود	درحالیکه ذلیل باشند	وگفت	یهود

جزاء دهند، و ذلیل و خوار شوند و یهود گفتند

عُزَيْرُ ۨ ابْنُ اللّٰهِ وَقَالَتِ النَّصٰرَى الْمَسِيْحُ ابْنُ

عزیر	پسرخدااست	وگفت	نصاری	مسیح	پسر

که عزیر پسر خدا است، و نصاری گفتند که مسیح پسر خدا

اللّٰهِ ۭ ذٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ ۚ يُضَاهِـُٔوْنَ قَوْلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

خدااست	این	سخن ایشان است	بدهانهای ایشان	ایشان نقل میکنند	سخن آن کافران

است این سخنهای دهان های ایشان است پیش از ایشان که کافران چه گفته بودند

مِنْ قَبْلُ ۭ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٣٠﴾ اِتَّخَذُوْٓا

که پیش بودند	هلاک کند ایشان راخدا	چگونه	برگردانیده شدند	گرفتند ایشان

نقل آن را میکنند، خداوند ایشان را هلاک کند بکدام طرف بی راه میروند ایشان خدارا

اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَالْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ ۚ

علماء خودرا	وراهبان خودرا	خدایان	بجزخدا	ومسیح	پسرمریم را

گذاشته اند، و علماء و درویشهای خود را رب ساخته اند، و مسیح پسر مریم را هم

وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوْٓا اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ لَآ اِلٰهَ

وحکم نشده بود ایشان را	مگر	ازاین که عبادت کنند	معبود یگانه را	نیست معبود

به ایشان تنها این حکم بود که ایشان تنها عبادت خدا کنند غیر از او معبود

إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحٰنَهٗ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٣١﴾ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّطْفِـُٔوْا

غیرازاو | پاک است او | ازآنچه | ایشان شریک میکنند | ایشان میخواهند | که فرونشانند

دیگری نیست، او از شرک پیدا کردهٔ مردم پاک است، ایشان میخواهند که نور خدا را

نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَيَاْبَى اللّٰهُ اِلَّآ اَنْ يُّتِمَّ نُوْرَهٗ

نورخدارا | بدهان های خود | وقبول نمیدارد خدا | مگراینکه | پوره کند | نورخودرا

به دمیدن دهان های خود فرو نشانند و خدا میخواهد که نور خود را بخش کند پوره

وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٣٢﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى

اگرچه | ناخوش میشوند | مردم کافر | اوست آنکه | فرستاده | رسول خودرا | به هدایت

اگرچه مردم کافران آن را بد میبرند خداوند آن ذات است که رسول خود را بادین حق

وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ

ودین راست | که غالب کند آن را | برهمه ادیان | اگرچه | بدوانند

و هدایت فرستاد، برای اینکه برادیان دیگری آن را غالب کند اگرچه مشرکین به آن سخن

الْمُشْرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ كَثِيْرًا ع

مشرکان | ای مؤمنان! | هرآینه | بسیار

خوش نه میباشند ای مؤمنان بسیار احبار (علماء) و پیران (زاهدان)

مِّنَ الْاَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ

ازعلماء | وراهبان | میخورند | مالهای | مردم را | بناحق

مالهای مردم را بناحق میخورند و مردم را از راه خداوند

وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ

ومنع میکنند مردم را | ازراه خدا | وآنانیکه | ذخیره میکنند

باز میدارند، و آنانکه طلاء، و نقره را جمع میکنند

الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوْنَهَا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ

طلاء | ونقره را | وخرچ نه میکنند آنرا | درراه خدا | پس مژده ده ایشان را

و در راه خداوند خرچ نه میکنند ای نبی به ایشان مژده عذاب دردناک بده

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۙ ﴿٣٤﴾ يَّوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى

بعذاب دردناک | روزیکه | گرم شود آن مال | درآتش جهنم | پس داغ کرده شود

روزیکه آن خزانه ها در آتش جهنم درست گرم کرده میشود و برآن پیشانیان آنها

بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَظُهُوْرُهُمْ ۭ هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ

به آن | پیشانیان آنها | وپهلوهای ایشان | وپشتهای ایشان | این است آنچه | شما جمع کردید

و پهلوی آنها و پشتهای ایشان داغ میشود (به آنها گفته میشود که) این همان خزانه ها است که شما

لِاَنْفُسِكُمْ فَذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُوْنَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوْرِ

برای خویش | اکنون بچشید | آنچه بودید | که ذخیره میکردید | هرآینه | شمار | ماها

برای خود جمع کرده بودید، پس چیزیکه شما جمع کرده بودید لذت آن را بچشید- هر آینه حساب ماه ها

عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ

نزد خدا | دوزده ماه است | در کتاب خدا | روزیکه | آفرید

در کتاب خداوند، نزد خداوند دوازده ماه است از آن روزیکه آسمانها و زمین را آفرید

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَآ اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذٰلِكَ الدِّيْنُ

آسمانها | وزمین | ازآن | چهار ماه | عزت است | این است | دین

در آن تنها چهار ماه فقط برای ادب و احترام است هم این درست و مستقیم است

الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوْا فِيْهِنَّ اَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا

درست | پس ظلم مکنید شما | درآن | برنفسهای خود | وجنگ کنید

پس در این چهار ماه بر نفسهای خود ظلم مکنید و ضد مشرکان

الْمُشْرِكِيْنَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ كَآفَّةً وَاعْلَمُوْٓا

بامشرکان | همه ایشان | چنانکه | جنگ میکنند باشما | همه | وبدانید

یک جای جنگ کنید، چنانچه آنها می جنگند و یاد داشته باشید که خدا

اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٦﴾ اِنَّمَا النَّسِيْٓءُ زِيَادَةٌ

هرآینه | خدا | با | متقیان است | هرآینه | تاخیرنمودن (ماه) | زیادت است

با پرهیزگاران است، هر آینه تاخیر و تقدیم نمودن کفار در باره ماه ها در کفر آنها

فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُحِلُّوْنَهٗ عَامًا

درکفر | گمراه میشود | برآن | کافران | حلال میشمرند این | یک سال

یک زیادت دیگری است، کافران بخاطر این درگمراهی واقع میشوند که یک سال یک ماه را حلال

وَّيُحَرِّمُوْنَهٗ عَامًا لِّيُوَاطِـُٔوْا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ

وحرام گردانید این | سال (دیگری) | برای اینکه پوره کنند | حساب (این ماها) | که حرام کرده است | خدا

میکند و سال دیگری ماه دیگر را حرام میکنند تا حساب ماه های حرام کرده شده خدا را پوره کند پس

فَيُحِلُّوْا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ ؕ زُيِّنَ لَهُمْ سُوْٓءُ اَعْمَالِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ

پس حلال میکنند ایشان | آنچه حرام گردانیده است خدا | شائسته کرده شده ایشان | را اعمال خراب آنها | وخدا

پس در این حساب ماه حرام شده خدا را حلال میگردانند به ایشان اعمال بد ایشان شائسته گردانیده شده

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَا لَكُمْ

راه نه مینماید | قوم کافران را | ای مؤمنان! | چیست شما را

و خداوند به کافران راه نه مینماید ای مؤمنان بشما چه شده است

ع ٥ ٨ ١١

إِذَا قِيلَ لَكُمُ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ اثَّاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ ۚ

چون گفته شود بشما | بیرون آئید | درراه خدا | گران شده میل میکنید | بسوی زمین

چون گفته شود بشما که در راه خداوند بیرون آید پس شما به زودی به زمین میل میکنید

أَرَضِيتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ ۚ فَمَا مَتَاعُ

آیا رضامند شدید | بزندگانی دنیا | عوض آخرت | پس نیست | متاع

آیا شما در مقابله آخرت زندگانی دنیا پسند کرده اید پس مال و متاع دنیا

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ

زندگانی دنیا | در برابر آخرت | مگر اندکی | اگر بیرون نیائید | عذاب کند شمارا

در مقابله آخرت بسیار اندک است اگر شما (به جنگ) بیرون نه آید پس خداوند

عَذَابًا أَلِيمًا ۙ وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا ۗ

عذابی دردهنده | وبدل شما گیرد | قومی را | بجز از شما | وضرر رسانیده نتوانید خدارا | هیچ

شمارا به عذاب دردناک مبتلی خواهد کرد و بجای شما یک قوم دیگری می آرد و شما به او هیچ

وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ

وخدا | برهر چیزی | توانا است | اگر شما مدد اورا نکنید | پس مدد کرده است اورا

نقصان رسانیده نخواهید کرد و خدا به هر چیز توانا است اگر شما نصرت پیغمبر نکردید پس خداوند

اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا

خدا | وقتیکه | بیرون کرد اورا | مردم کافران | که او دوم در دو بود | وقتیکه آنها بودند

نصرت او همان وقت هم کرده است وقتیکه کافران اورا از قریه خویش بیرون کرده بودند (دراین حالت) که دو رفقاء

فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ۚ

درغار | وقتیکه او گفت | به رفیق خود | غمگین مشو | هرآینه | الله | همراه ماست

وقتیکه هر دو آنها در غار بودند و او به رفیق خود گفت غمگین مباش! هر آینه خداوند با ما است

فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ

پس فرود آورد | خدا | تسکین خود را | بروی | و | قوت داد اورا | به لشکرهای

پس الله از جانب خود بالای پیغمبر اطمینان نازل کرد و امداد وی را به چنین لشکری کرد که

لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ ۗ

که نه میدیدان را | وگردانید | دعوت | کافران | فرودتر

آنکه شما نه دیده بودید و سخن کافران را فرود کرد و

وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾ انْفِرُوا خِفَافًا

وسخن الله همان است | بلند | وخدا | غالب | باحکمت است | برآئید | سبک (بار)

سخن خداوند همیشه بلند میباشد و خداوند غالب با حکمت است شما به غزوه بیرون آئید

وَّثِقَالًا وَّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ

وگران بار | وجہاد کنید | بہ مالہای خود | وبرنفسہای خود | درراہ خدا

باسامان کم یا زیاد و در راہ خداوند با سرو مال خود جہاد کنید

ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا

این | بہتر است | برای شما | اگر شما میدانید | اگر باشد | مال (دنیوی)

این بشما بہتر است اگر شما میدانید؟ ای پیغمبر! اگر بہ آسانی

قَرِيْبًا وَّسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوْكَ وَلٰكِنْۢ بَعُدَتْ

زود حاصل کننده | وسفر هم | آسان | هر آینه پیروی میکردند ترا | ولیکن | دور شد

غنیمت حاصل کننده باشد و یا سفر آسان باشد پس هر آینه این مردم در آن وقت پیروی تو میکردند مگر

عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ؕ وَسَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا

برایشان | راه | و | زود است که قسمها بخورند | بخدا | اگر قدرت داشتیم | هر آینه بیرون می رفتیم

هر آینه این مردم در آن وقت پیروی تو میکردند مگر بہ ایشان این سفر بسیار طولانی آشکارا شد پس اکنون بہ

مَعَكُمْ ۚ يُهْلِكُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّهُمْ

همراه شما | هلاک میکنند | نفسہای خودرا | وخدا | میداند | که هر آینه ایشان

خدا قسمها میخورند که اگر قدرت میداشتیم با تو بیرون می رفتیم ایشان خودرا در هلاکت میفگنند و این خداوند را خوب معلوم است که ایشان

لَكٰذِبُوْنَ ﴿٤٢﴾ عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ ۚ لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ ع ١٢

دروغ میگویند | معافی کند | خدا | ترا | چرا | اجازت دادی تو | ایشان را

دروغ میگویند (ای نبی!) خدا بتو عفو کند تو بہ ایشان چرا اجازه دادی (نه میدادی)

حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَتَعْلَمَ

تا آنکه | آشکارا میشد | ترا | آنانیکه | راست بودند | وتو میشناختی

تا آنکه بتو آشکارا شود که در ایشان راستگو و دروغ گو کیستند

الْكٰذِبِيْنَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

دروغ گویان را | نه اجازه میخواهند از تو | آنانیکه | ایمان می آرند | به خدا

آنانیکه به خدا و به روز آخرت ایمان دارند ایشان از تو درباره

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ

و به روز | آخرت | از اینکه جهاد کنند | به مالهای خود | و به نفسهای خود

جهاد برمال و نفس رخصت نه میخواهند (که از خدمت جهاد معاف شوند)

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٤﴾ اِنَّمَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ

خدا | داناست | بر پرهیزگاران | هر آینه | اجازه میخواهند از تو | آنانیکه

و خداوند پرهیزگاران را خوب می شناسد این رخصت آن مردم میخواهند که بر خدا و بر

لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوْبُهُمْ فَهُمْ

که ایمان نه می آرند | به خدا | وبروز | آخرت | وشک کرده | دلهای ایشان | پس ایشان

آخرت ایمان ندارند و در دلهای ایشان شک موجود است پس آنها

فِيْ رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُوْنَ ﴿۴۵﴾ وَلَوْ اَرَادُوا الْخُرُوْجَ لَاَعَدُّوْا لَهٗ

درشک خود | سرگردانند | واگر | ایشان اراده میکردند | بیرون شدن | هرآینه تیار میکردند | برای آن

در شک خود حیران اند اگر آنها ارادهٔ بیرون رفتن به جنگ میداشتند پس

عُدَّةً وَّلٰكِنْ كَرِهَ اللّٰهُ انْۢبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيْلَ اقْعُدُوْا

تیاری سامان | لیکن | ناخوشی کرد | خدا | قیام ایشان | پس بازداشت ایشان را | وگفته شد | بنشینید

برای آن کدام آمادگی میگرفتند لیکن خداوند قیام ایشان پسند نه کرد و توفیق نداد و به آنها گفته شد

مَعَ الْقٰعِدِيْنَ ﴿۴۶﴾ لَوْ خَرَجُوْا فِيْكُمْ مَّا زَادُوْكُمْ اِلَّا

با | نشستگان | اگر بیرون می شدند | درشما | پس نه می افزودند درشما | مگر

شما هم با نشستگان دیگری بنشینید اگر ایشان با تو به میدان جنگ میرفتند پس در شما خرابی

خَبَالًا وَّلَاْ اَوْضَعُوْا خِلٰلَكُمْ يَبْغُوْنَكُمُ الْفِتْنَةَ ۚ وَفِيْكُمْ سَمّٰعُوْنَ

فساد | وهرآینه می انداختند | درمیان شما | می طلبند برای شما | فتنه را | ودرمیان شما | جاسوسان

زیادی پیدا میکردند و درمیان شما سعی ایجاد فتنه میکردند اکنون هم در گروه شما جاسوسان

لَهُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۷﴾ لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ

برائے ایشان | وخدا | داناست | به ظالمان | هرآینه | طلب کرده بودند ایشان | فساد | پیش ازاین

موجود هستند و خداوند ایشان را خوب می شناسد ایشان قبل از این هم سعی ایجاد فتنه میکردند

وَقَلَّبُوْا لَكَ الْاُمُوْرَ حَتّٰى جَآءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ

وبگردانیدند | برای تو | کارها | تا آنکه | آمد | وعده راست | وغالب شد | حکم | خدا

و درکارهای شما رد و بدل میکرد تا آنکه حق رسید و حکم خداوند غالب شد حال آنکه

وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ ائْذَنْ لِّيْ وَلَا تَفْتِنِّيْ ؕ

وایشان | ناخواهندگان اند | وبعضی ایشان | کیست | که میگوید | رخصت ده | مرا | ومرا درفتنه میانداز

ایشان خوش نه میکردند و در ایشان بعضی چنین هستند که میگویند اجازه ده مرا و من را در شر میانداز

اَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوْا ؕ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿۴۹﴾

بشنوید | درفتنه | واقع شدند | وهرآینه | جهنم | احاطه کننده است | بکافران

بشنوید که ایشان در فتنه واقع شدند و هر آینه جهنم برکافران احاطه کننده است

اِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۚ وَاِنْ تُصِبْكَ مُصِيْبَةٌ

اگر برسد بتو | نیکوئی | غمگین کند ایشان را | واگر | برسد بتو | مصیبت

ای پیغمبر! اگر بتو کدام نیکی میرسد بر آن غمگین میشوند و اگر بتو کدام تکلیف برسد

يَّقُوْلُوْا قَدْ اَخَذْنَآ اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا

میگویند | ماترتیب کرده بودیم | کارخودرا | ازپیش | وبازمیگردند

ایشان میگویند ما قبلاً در بارهٔ خود تدابیر احتیاطی گرفتهٔ بودیم و (این میگویندو) ایشان

وَّهُمْ فَرِحُوْنَ ﴿۵۰﴾ قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَآ اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ

وایشان شادمان میباشند | بگو | هرگز نرسد بما | مگر | آنچه | نوشته | خدا

در حالت شادمانی روی میگردانند و میروند ای پیغمبر! بگو چیزیکه خداوند برای ما مقرر کرده است

لَنَا ۚ هُوَ مَوْلٰىنَا ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۱﴾ قُلْ

مارا | اوکارساز ماست | وخاص براللہ | بایدتوکل کند | مؤمنان | بگو

به ما همان میرسد اوکار ساز ما است و مؤمنان هم بر خدا توکل میدارند (ای پیغمبر!) به این

هَلْ تَرَبَّصُوْنَ بِنَآ اِلَّآ اِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ ۭ وَنَحْنُ

آیا | شماانتظارمیکنید | دربارهٔ ما | مگرتنها | یکی ازدونیکی | وما

(منافقان) بگو شما درحق ما در دو نیکی انتظار یک نیکی میکنید (فتح یا شهادت) و ما

نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ يُّصِيْبَكُمُ اللّٰهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهٖٓ

انتظارمیکنیم | بشما | که برساند بشما | اللہ | بعذاب | ازجانب خود

دربارهٔ شما انتظار این میکنیم که خداوند بالای شما از جانب خود یک عذاب بیارد و یا بر دستهای ما

اَوْ بِاَيْدِيْنَا ۚ فَتَرَبَّصُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ مُّتَرَبِّصُوْنَ ﴿۵۲﴾ قُلْ اَنْفِقُوْا

یابدستهای ما | پس منتظرباشید | هرآینه ماباشما | انتظارکنندگانیم | بگو | خرچ کنید

پس شما هم انتظار کنید، ماهم با شما انتظار کنندگانیم به ایشان بگو که اگر شما

طَوْعًا اَوْ كَرْهًا لَّنْ يُّتَقَبَّلَ مِنْكُمْ ۭ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿۵۳﴾

(مال) بخوشی | یابناخوشی | هرگزقبول کرده نمیشود | ازشما | هرآینه هستید شما | قوم نافرمان

مالهای خود را خرچ میکنید به خوشی و یا بنا خوشی پس خیرات شما هیچ وقت قبول شده نه میتواند زیرا که شما مردم فاسق هستید

وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ اِلَّآ اَنَّهُمْ

ومنع نه کرده ایشان را | ازاین که | قبول کرده شود | ازایشان | صدقات آنها | مگراینکه ایشان

سبب عدم قبول خیرات های ایشان چیزی دیگری نیست مگر اینکه ایشان از خدا

كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا يَاْتُوْنَ الصَّلٰوةَ اِلَّا

منکرشدند | باللہ | وبررسول او | وایشان نه می آیند | به نماز | مگر

و رسول اش انکار کردند به نماز نه می آیند مگر بر دلهای شکسته

وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُوْنَ اِلَّا وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿۵۴﴾ فَلَا تُعْجِبْكَ

ایشان پژمرده | وخرچ نه میکنند | مگر | ایشان ناخواهانند | پس درتعجب نیندازدترا

و در راه خداوند خرچ نه میکنند مگر به ناخوشی پس مالهای ایشان

أَمْوَالُهُمْ وَلَآ أَوْلَادُهُمْ ۖ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ

مالهای ایشان | ونه | اولادایشان | هرآینه | اراده داردخدا

و اولاد ایشان ترا در تعجب نه افگند به خداوند متعال این منظور است که

لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ

که ایشان راعذاب کند | برآن | درزندگی | دنیا | وبرآید | جان های ایشان

به انجام این چیزها در دنیا به عذاب گرفتار کنند ووقتیکه جان های ایشان برآید

وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ ۖ

ودرحالیکه ایشان کافراند | وایشان سوگند میخورند | به الله | که هرآینه ایشان | به تحقیق ازشمااند

پس ایشان کافر میباشند و ایشان به خدا قسمها میخورند که ایشان دوستهای تو اند

وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ

ونیست ایشان | ازشما | لیکن انها | قومی اند | که میترسند | اگرایشان یابند

و ایشان هیچ وقت دوستهای تو نیستند بلکه ایشان (در ظاهر و باطن) فرق دارند اگر ایشان جای پناه

مَلْجَأً أَوْ مَغَٰرَٰتٍ أَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا إِلَيْهِ

جای پناه | یاغارها | یاجای که درآن درآیند | هرآینه اومیگردانند | به آن طرف

یا غار و یا جای سر پناه یا بند پس به رویدن به همان جای

وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَٰتِ ۚ

درحالیکه ایشان می دوند | وبعضی ازایشان | کسیست که | عیب میکند بتو | درصدقات

خود را پنهان میکنند و در ایشان بعضی مردم چنین هستند که دربارهٔ دادن زکواة بالای تو اعتراض میکنند

فَإِنْ أُعْطَوْا مِنْهَا رَضُوا۟ وَإِن لَّمْ يُعْطَوْا مِنْهَآ

پس اگر | به ایشان داده شود | ازآن | خوش میشوند | واگر | نشود داده | ازآن

پس اگر به ایشان از آن چیزی داده شود پس خوش میشوند و اگر چیزی به ایشان نه رسد

إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا۟ مَآ ءَاتَىٰهُمُ

پس آن وقت انها | ناراض میباشند | وچه خوب میبود | اگرایشان | راضی میشدند | به آنچه داده ایشان را

پس فوراً ناراض میشوند و اگر ایشان برآن نصیبه راضی میشدند که خداوند و رسول اش به آنها

اللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ

الله | ورسول او | ومیگفتند | کافی است مارا | خدا | میدهد مارا | خدا | ازفضل خود

داده است و میگفتند که کافی است مارا خدا پس او مارا از فضل خود

وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى اللَّهِ رَٰغِبُونَ ﴿٥٩﴾ ع إِنَّمَا الصَّدَقَٰتُ لِلْفُقَرَآءِ

ورسول او | هرآینه ما | بسوی الله | امیدداریم | هرآینه صدقات | برای فقراء

و رسول چیزهای بسیاری بدهند هر آینه مابسوی خدا رغبت کننده هستیم در حقیقت مال زکواة

ع ١٧ ١٣

وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْعٰمِلِيْنَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوْبُهُمْ

ومساکین است | وبه کارکنانیکه | که براین صدقات مقرراند | وبه آن گروهیکه دردلهای ایشان الفت کرده میشود

حق مساکین، و کارکنان جمع کننده و حق آن مردم است که دل جوئی ایشان منظور باشد

وَفِي الرِّقَابِ وَالْغٰرِمِيْنَ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ؕ

ودرآزادی گردنها | وبرای قرضداران | ودرراه خدا | وبرای مسافران

و در آزادی گردنها، و در امداد قرض داران و در راه خدا و در امداد مسافران

فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمُ الَّذِيْنَ

فرض است | ازجانب خدا | وخدا | دانا | باحکمت است | وبعضی ازآنها | آنهااست که

خرچ شده میتواند این از جانب خدا حکم است و خداوند دانا با حکمت است و برخی از ایشان

يُؤْذُوْنَ النَّبِيَّ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ اُذُنٌ ؕ قُلْ اُذُنُ

تکلیف میدهند | نبی را | ومیگویند | که او | محض گوش است | بگو | گوش

چنین هستند که نبی را آذیت میدهند و میگویند که این مرد سخن هر کسی را میشنود بگو که این

خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةٌ

بهتر است شمارا | باور میدارد | به الله | ویقین میدارد | به سخنهای مؤمنان | ورحمت است

برای فائده شما هست او بر خدا یقین میدارد و بر سخنهای مسلمانان یقین میکند و در شما

لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ؕ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ رَسُوْلَ اللّٰهِ

برای آنانیکه | ایمان آوردند | ازشما | وآنانیکه | آزار میدهند | رسول خدارا

کسیکه ایمان دارد برای ایشان رحمت است و کسیکه خدا و رسول را تکلیف میدهد

لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦١﴾ يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ ۚ

برای ایشان است | عذاب | دردناک | ایشان قسم میخوردند | به خدا | برای شما | که راضی کنند شمارا

ایشان را عذاب دردناک است، این مردم پیش شما قسمها میخورند تا شمارا خوش سازند

وَاللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗۤ اَحَقُّ اَنْ يُّرْضُوْهُ اِنْ كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٢﴾

وخدا | ورسول او | مستحق تراند | که راضی کنند اورا | اگر باشند ایشان مؤمنان

و حال آنکه خدا و رسول زیاده تر حق دار این سخن اند که ایشان اورا راضی کنند اگر به صداقت مؤمنان باشند

اَلَمْ يَعْلَمُوْۤا اَنَّهٗ مَنْ يُّحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاَنَّ لَهٗ

آیا ایشان نداشتند | که هرآینه | آنکه مخالف کند | خدارا | ورسول اورا | پس هرآینه اورا

آیا ایشان ندانستند کسیکه مخالفت خدا و رسول کند پس اورا

نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيْهَا ؕ ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٣﴾

آتش جهنم | همیشه است | درآن | این است | رسوائی | بزرگ

آتش جهنم مقرر است که همیشه درآن میباشند و این بسیار سخن ذلت است

الثلثة

يَحْذَرُ الْمُنٰفِقُوْنَ اَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُوْرَةٌ تُنَبِّئُهُمْ

میترسند | منافقان | ازاینکه نازل کرده شود | برایشان | کدام سورت | خبردهد ایشان را

منافقین از این میترسند که (بر مسلمانها) چنین سورت نازل کرده نشود که درآن احوال دلهای (منافقان)

بِمَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۭ قُلِ اسْتَهْزِءُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ

به آنچه | دردلهای ایشان است | بگو | استهزاء کرده باشید | هرآینه خدا | پدیدآرنده است

در آن آشکارا کند ای (پیغمبر!) بگو (درست است) استهزاء کنید هر آینه خداوند متعال آشکارا کننده

مَّا تَحْذَرُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَىِٕنْ سَاَلْتَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اِنَّمَا كُنَّا

آنچه را | میترسید | واگر | تواز ایشان بپرسی | هرآینه میگویند | هرآینه ما

آن چیزی است که شما میترسید و اگر از آنها بپرسی که چه میگفتید؟ پس جواب میدهند که:

نَخُوْضُ وَنَلْعَبُ ۭ قُلْ اَبِاللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ وَرَسُوْلِهٖ

مسخره | وبازی میکردیم | بگو | آیا به الله | وبه آیات او | وبه رسول او

ما بازی وساعت گذری میکردیم به ایشان بگو که آیا شما استهزاء به الله و به آیات او و به رسول او

كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوْا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ ۭ

شما استهزاء میکنید؟ | عذر نکنید | هرآینه کافر شده اید | بعد از آوردن ایمان شما

میکردید؟ اکنون عذر نکنید شما بعد از آوردن ایمان آوردن کافر شده اید

اِنْ نَّعْفُ عَنْ طَاۗىِٕفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَاۗىِٕفَةً ۢ

اگر عفو کنیم | ازگروهی | ازشما | عذاب میدهیم | گروه دیگری را

اگر ما یک گروهی شمارا معاف هم کنیم به گروهی دیگری حتما سزاء میدهیم

بِاَنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿٦٦﴾ ع اَلْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ ٨ ١٤

زیرا که ایشان | بودند | مجرمان | مردان منافق | وزنان منافق

زیرا که ایشان مجرم بودند مردان منافق و زنان منافق

بَعْضُهُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ

دوستان یک دیگر هستند | حکم میکنند | به کار بد | ومنع میکنند

بعضی ایشان مانند بعضی هستند تعلیم سخنهای بد میدهند و مردم را از نیکی

عَنِ الْمَعْرُوْفِ وَيَقْبِضُوْنَ اَيْدِيَهُمْ ۭ نَسُوا اللّٰهَ

ازکار پسندیده | وی بندند | دستهای خودرا | فراموش کردند | خدارا

باز میدارند (و دستهای خود را درکار خیر) منع میدارند ایشان خدارا فراموش کردند

فَنَسِيَهُمْ ۭ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللّٰهُ

پس او هم ترک کرد ایشان را | هرآینه | منافقان | ایشان نافرمان اند | وعده کرده است | خدا

خداوند هم ایشان را فراموش کردند (یاد دارید که) هر آینه منافقان نافرمان هستند خدا وعده کرده است با

الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ

مردان منافق | وبه زنان منافق | وکافران را | آتش جهنم | جاوید باشند

مردان منافق، و با زنان منافق، و باکافران هم از آتش دوزخ که در آن همیشه

فِيْهَا ؕ هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ وَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَلَهُمْ

درآن | آن عذاب | کافی است ایشان را | و | لعنت کرده برآنها | الله | وایشان راست

میباشند و این (عذاب) برای آنها کافی ات و بر ایشان لعنت خدا است و برای آنها

عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٦٨﴾ كَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوْٓا اَشَدَّ

عذاب | همیشه | مانند کسانیکه | پیش ازشما بودند | بودند آنها بسیار زیاد

همیشه عذاب مقرر است (کارهای شما) مانند آن مردم است که پیش از شما بودند که از شما زیاده تر

مِنْكُمْ قُوَّةً وَّاَكْثَرَ اَمْوَالًا وَّاَوْلَادًا ؕ فَاسْتَمْتَعُوْا

ازشما درقوت | وزیادتر | درمال | وداولاد | پس آنها فائده گرفتند

در قوت بودند، و از شما زیاده تر در مال و اولاد بودند پس آنها از حصهٔ دنیوی خویش فائده برداشتند

بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِيْنَ

ازحصهٔ خود | پس شما هم فائده گرفتید | به حصهٔ خود | چنانچه | فائده گرفته است | آنانیکه

و شما هم از حصه دنیوی خود حصه برداشتید مانند آن مردم که پیش از شما بودند

مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِيْ خَاضُوْا ؕ

که پیش ازشما بودند | به حصه خود | وشما هم مشغول شده اید درسخنهای بد | مانند ایشان | که مشغول بودند

از حصه خود فائده برداشتند و درآن بحثهائی خراب افتیدید که مثلیکه آنها

اُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

ایشان اندکه | ضائع شد | اعمال آنها | دردنیا | ودرآخرت | وایشان اند

درآن افتیده بودند، اعمال چنین مردم در دنیا و آخرت ضائع شدند و این مردم

الْخٰسِرُوْنَ ﴿٦٩﴾ اَلَمْ يَاْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

درخساره | ایانه رسیده به ایشان | خبر | آنانیکه | پیش ازایشان بودند

خود ایشان در خساره افتیدند، آیا به ایشان حالات مردم سابقه نیامده است؟

قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ۙ وَقَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ

قوم نوح | وعاد | وثمود | وقوم ابراهیم

از قوم نوح، و عاد، و ثمود، و قوم ابراهیم

وَاَصْحٰبِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكٰتِ ؕ اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

واهل مدین | وقریه های زیرزبرشده | که آمد به ایشان | پیغمبران آنها

و اهل مدین، و آن قریه ها که زیر زبر شده بودند ایشان را انبیاء ایشان ادلهٔ آشکارا آوردند

بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

به ادله روشن | پس نبود خدا چنین که | که ظلم کند بر آنها | لیکن بودند آنها | که بر نفسهای خود

الله (ج) بر آنها هیچ وقت تجاوز نکرد مگر آنها خود ایشان بر نفسهای خویش

يَظْلِمُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَالْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۘ

ظلم میکردند | ومردان مؤمنان | وزنان مؤمنات | بعضی آنها دوستان بعضی است

ستم میکردند و مردان مؤمن و زنان مؤمن دوستان یک دیگری هستند

يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيْمُوْنَ

امر میکنند | بکار پسندیده | ومنع میکنند | از بدی | وبر پا میدارند

تعلیم میدهند به کارهای نیک و مردم را از کارهای بد منع میکنند و پابند نماز

الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَيُطِيْعُوْنَ اللّٰهَ

نماز را | ومیدهند | زکواة | وحکم قبول میکنند | خدا

میباشند و زکواة میدهند و حکم خدا و رسول را قبول میدارند

وَرَسُوْلَهٗ ۭ اُولٰۗىِٕكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ

ورسول اورا | ایشان اند | که رحم کند به ایشان | الله | هر آینه خدا | غالب

زود است که خدا بر ایشان رحم کند (یاد داشته باشید که) خداوند غالب

حَكِيْمٌ ﴿٧١﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ

باحکمت است | وعده کرده است | الله | بامردان مؤمنان | وزنان مؤمنان

باحکمت است، الله تعالی با مردان مؤمن و زنان مؤمن ارادهٔ چنین باغها کرده است که

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

ازجنتها | که میرود | زیر آن | جویها | جاویداند | درآن

زیر آن نهرها میرود درجائیکه ایشان همیشه

وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ۭ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ

واز جاهای پاکیزه | درباغهای پاینده | ورضاء | از الله

میباشند و از چنین جاهای پاکیزه که در باغهای همیشه میباشند و از همه سخن بزرگ اینکه رضامندی

اَكْبَرُ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٧٢﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ

ازهمه بزرگتر است | این است | کامیابی بزرگ | ای نبی! | جهاد کن

خداوند به آنها حاصل میشود، این است کامیابی بزرگ از همه۔ (ای نبی!) با کافران و منافقان

الْكُفَّارَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۭ وَمَاْوٰىهُمْ

باکفار | ومنافقین | وسختی کن | برایشان | وجای ایشان

جهاد کن و برایشان سختی کن (و دریا و تو باشد که) جای ایشان

ع ١٥ ٩

جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا ۗ

جهنم است | وآن بسیار بد | جای بازگشت است | سوگند میخورند | به خدا | که نگفته است آنها

جهنم است، و آن بسیار جای خراب است ایشان بر خداوند قسمها میخورند که ما سخن فلانی را

وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ

وهرآینه گفتند | کلمه | کفر | وآنها کافرشدند | پس | از آوردن اسلام ایشان

نه گفته ایم، و حال آنکه ایشان حتما سخن کفر گفته است و بعد از اسلام کفر را پسند نمودند

وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا ۚ وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ

وقصد کردند | به آنچه | نیافتند | وایشان بدل نگرفتند | مگر ازاینکه

و به آن کار دست اندازی کردند که آن را پوره نکردند و ایشان تنها بدله این سخن گرفتند که

أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ فَإِنْ يَتُوبُوا

تو انگر کرد ایشان را | خدا | و | رسول او | ازفضل خود | پس اگر توبه کنند

خداوند و رسول اش به مهربانی خود ایشان را غنی ساخته بودند پس اگر آنها توبه کنند

يَكُ خَيْرًا لَهُمْ ۚ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ

باشد بهتر ایشان را | واگر روگردانند | عذاب کند ایشان را | الله

پس برای آنها بهتر باشد، و اگر آنها قبول نکنند پس خداوند ایشان را در دنیا

عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ

عذاب | دردناک | دردنیا | وآخرت | ونیست ایشان را

و آخرت عذاب دردناک میدهد و به روی زمین

فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ

درزمین | هیچ دوست | ونه مددگار | وازایشان | کسیست که

ایشان را نه کدام دوست باشد و نه کدام مددگار و در ایشان بعضی همان اند که

عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ

پیمان کرده به الله | اگر دهد به ما (مال) | ازفضل خود | هرآینه صدقه میکنیم | وهرآینه میباشیم

با خدا پیمان کرده بودند که اگر خداوند بما از فضل خود (مال) داد پس حتما آن را صدقه میکنیم

مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا

ازنیکوکاران | پس چون | داده ایشان را | ازفضل خویش | بخل کردند

و از نیکو کاران میباشیم باز وقتیکه خداوند ایشان را از فضل خود هر چیز داد پس در آن

بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ

به آن | وبرگشتند | وایشان | اعراض کنندگانند | پس انجام ایشان شد

بخل آغاز نمودند و از (وعده) برگشتند و انکار کردند نتیجه ایشان این شد که الله تعالی

نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا

نفاق | دردلهای ایشان | تاروز یکه | ملاقات کنند باوی | زیرا که | آنها مخالفت کردند

در دلهای ایشان چنین نفاق انداخت که تا روز ملاقات (قیامت) باقی میباشد۔ زیرا که

اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا

باخدا | آنچه وعده کرده بودند باو | وبسبب آنچه دروغ میگفتند | آیا ندانسته اند

ایشان با خداوند مخالفت کردند و سخنهای دروغ گفتند آیا ایشان ندانستند

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ

که هرآینه خدا | میداند | به پنهان ایشان | وگفتن ایشان را | وهرآینه | الله | خوب میداند

که خداوند به اسرار پنهان ایشان و به سخنهای مخفی ایشان خوب خبردار است، و اینکه خدا به سخنهای غیب

الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ ۚ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

به پنهان | آنانیکه | الزام میکنند | صدقه دهندگان را | ازمسلمانان

خوب دانا است، این همان مردم اند که به صدقه کنندگان که به رضامندی خود میدهند دربارهٔ صدقه

فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ

درصدقات | وآنان را که | نه می یابند | مگر محنت خودرا

عتاب میدهند آنانیکه نه می یابند مگر محنت خود را

فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ

پس آنها استهزاء میکنند | به ایشان | مسخره کرد خدا | به ایشان | وایشان راست | عذاب

منافقین بر آنها استهزاء میکنند خداوند بدلهٔ مزاق آنها داد و برای آنها

أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ

دردناک | آمرزش طلب کنی | ایشان را | یا | طلب نه کنی | ایشان را | اگر بخشش بخواهی

عذاب دردناک مقرر است، و تو اگر برای ایشان طلب مغفرت کنی و یا نه کنی و اگر تو (یک بار نه)

لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَٰلِكَ

به ایشان | هفتاد | بار | پس هرگز نیامرزد | الله | ایشان را | این

هفتاد بار بخواهی خداوند ایشان را هیچ وقت معاف نه میکند زیرا که۔

بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي

که ایشان | کفر کردند | به خدا | وبه رسول او | وخدا | هدایت نه میکند

ایشان از خدا و رسول انکار کردند و خداوند قوم بد کردار را به راه درست

الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ ع ٨ ١٦

قوم فاسق را | شادمان شدند | بازماندگان | به نشستن خویش

سوق نه میکند، این مردم باز ماندگان از پیغمبر شادمان شدند

خِلٰفَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَكَرِهُوْٓا اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ

برخلاف پیغمبر خدا | وناپسند داشتند | که جهاد کنند آنها | به مالهای خود | وبه نفسهای خود

و پسند نه کردند که بر مال و نفس خود در راه خدا

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي الْحَرِّ ۭ قُلْ

درراه | خدا | وگفتند | نه روید (به جهاد) | درگرمی | بگو

جهاد کنند و به مردم هم گفتند که در چنین سختی و گرمی به جهاد سفر نکنید توبه آنها بگو

نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا ۭ لَوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ۝٨١ فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا

آتش جهنم | سخت تراست | درگرمی | کاش که می فهمیدند | پس باید بخندند | اندکی

آتش جهنم از این بسیار سخت گرم است کاش ایشان براین سخن فهم میداشتند پس چند روز بخندند

وَّلْيَبْكُوْا كَثِيْرًا ۚ جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝٨٢ فَاِنْ

وبگریند | بسیار | این سزاء | به آنچه | بودند که میکردند | پس اگر

و باز وقت بسیاری گریه کنند این سزاء کار های ایشان است پس اگر

رَّجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَاۗىِٕفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَاْذَنُوْكَ

بازآردترا | خدا | بسوی گروهی | ازایشان | پس اجازه بخواهند ازتو

خداوند باز آردترا بسوی یک گروهی و به موقع دیگری ترا به طرف میدان جنگ

لِلْخُرُوْجِ فَقُلْ لَّنْ تَخْرُجُوْا مَعِيَ اَبَدًا وَّلَنْ تُقَاتِلُوْا

برای بیرون آمدن | پس بگو | هرگز بیرون نخواهید آمد | همراه من | همیشه | وهرگز جنگ نخواهید کرد

اجازه رفتن بخواهند پس توبه ایشان جواب ده که شما هیچ وقت بامن رفته نخواهید و در رفاقت من هیچ وقت

مَعِيَ عَدُوًّا ۭ اِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ بِالْقُعُوْدِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوْا

همراه من | یا هیچ دشمن | هرآینه شما | رضا شدید | به نشستن | اول | بار | پس بنشینید

مقابله دشمن کرده نه میتوانید البته شما روز اول در خانه های خود نشستن پسند کرده بودید اکنون هم شما

مَعَ الْخٰلِفِيْنَ ۝٨٣ وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا

باپس ماندگان | ومکذار نماز (جنازه) | بر یکی هم | ازایشان | که به میرد | همیشه

با مردم پس مانده گان بنیشنید (وای نبی!) در آینده کسیکه در ایشان بمیرد بر جنازه او ایستاده میشود

وَّلَا تَقُمْ عَلٰي قَبْرِهٖ ۭ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

وایستاده مشو | برقبروی | هرآینه ایشان انکار کردند | به خدا | وبه رسول او

و نه بر قبر اش ایستاده باش زیرا که ایشان از خدا و رسول اش انکار کردند

وَمَاتُوْا وَهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝٨٤ وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ ۭ

ومردند ایشان | وآنها نافرمان بودند | ودرتعجب نیندازدترا | مالهای ایشان | واولاد ایشان

و در چنین حالت مرده اند که آنها نافرمان بودند مالهای ایشان و اولاد ایشان ترا در تعجب نیندازد

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ

هرآینه | اراده دارد خدا | که | عذاب کند آنهارا | به آن | در دنیا | و بیرون شود

خداوند میخواهد که ایشان را بر آن چیزها در دنیا عذاب دهد و روح ایشان

أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمِنُوا

ارواح ایشان | وایشان کافر باشند | ووقتیکه نازل کرده شود | یک سورت | که ایمان آرید

در چنین حالت بیرون آید که ایشان کافر میباشند و چون یک سورت به این مضمون نازل شود که

بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو الطَّوْلِ

به خدا | وجهاد کنید | به معیت | رسول او | اجازه میخواهند از تو | مردم مالدار

شما به خدا ایمان آرید و در رفاقت رسول جهاد کنید پس مردم مالدار ایشان از تو اجازه میخواهند

مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُن مَّعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾ رَضُوا

ازایشان | وگویند | بگذار مارا | که باشیم | بانشستگان | راضی شدند

و گویند: بگذار مارا که با مردم نشستگان باشیم خود ایشان

بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ

که باشند | با | زنان | ومهر نهاده شد | بردلهای ایشان | پس ایشان

به این راضی هستند که در خانه ها بازنان باشند و بر دلهای ایشان مهر نهاده شده است پس آنها

لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

نه میفهمند | لیکن | رسول | وآنانیکه | ایمان آوردند | بااو

نه میدانند لیکن رسول و آنانیکه باوی ایمان آوردند بر

جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمُ

آنها جهاد کردند | به مالهای خویش | وبه جانهای خویش | وایشان اند | برای ایشان

مالهای خود و بر نفسهای خود جهاد کردند ایشان راست

الْخَيْرَاتُ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ

نیکی ها | وآنگروه ایشان اند | به مقصد رسیده گان | آماده کرده | الله | ایشان را

نیکی ها و ایشان کامیاب اند خداوند ایشان را چنین

جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ

باغها | که میرود | زیرآن | جویها | جاویداند | درآن

باغها تیار ساخته است که زیر آن نهرها میرود ایشان در آن جای همیشه میباشند

ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ ع وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ ١١ ١٧

این است | کامیابی | بسیار بزرگ | وآمدند | عذرگویندگان | ازصحرانشینان

و این است کامیابی بزرگ از صحرا نشینیان عذر خواهان آمدند

لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِيْنَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ

تا اذن دادہ شود | ایشان را | ونشستند | آنانیکہ | دروغ گفتند | بہ خدا | وبہ رسول او

(کہ اجازۂ تخلف) بودن بہ آنہا بدھی و آن مردم بالکل نشستند آنانیکہ باخدا و رسول وعدۂ دروغ

سَيُصِيْبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝٩٠ لَيْسَ

زود برسد | آنانی راکہ | کفر کردند | ازایشان | عذاب | دردناک | نیست

کردہ بودند درایشان کسیکہ در کفر باقی ماندند آنہارا عذاب دردناک مقرر است بر

عَلَى الضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى وَلَا عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ

برضعیفان | ونہ برمریضان. | ونہ برآنانیکہ | نمی یابند

ضعفاء و بر مریضہا و برآن مردم کہ خرچ جہاد نہ می یابند

مَا يُنْفِقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ مَا

آنچہ را | کہ خرچ کنند | گناہ | وقتیکہ آنہا خیرخواہی کنند | اللہ | ورسول اورا | نیست

برایشان ہیچ گناہی نیست اگر ایشان باخدا و رسول اش مخلص باشند

عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ سَبِيْلٍ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٩١ وَ

برنیکوکاران | کدام الزام | وخدا | بخشندہ | مہربان است | و

بر چنین نیکوکاران ہیچ الزام نیست و خداوند بخشندہ مہربان است

لَا عَلَى الَّذِيْنَ اِذَا مَآ اَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ اَجِدُ مَآ

نہ برآنانیکہ | چون بیایند بتو | تا مرکبی دہی ایشان را | توگفتی | کہ من نہ می یابم آنچیز

و نہ برآنہا کدام گناہ است کہ بتو بیایند تا ایشان را (برای جہاد) مرکب بدھی۔ و تو آنہا را گفتی کہ نزد

اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ۖ تَوَلَّوْا وَّاَعْيُنُهُمْ تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ

کہ من شمارا سوار کنم | برآن | بازگردند | وچشمہای آنہا | جاری باشد | ازاشک

مرکب نیست کہ من شمارا برآن سوار کنم ایشان باز گردند و از چشمان اش اشک می ریزد

حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا مَا يُنْفِقُوْنَ ؕ ۝٩٢ اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ

ازاین غم | کہ آنہا نمی یابند | آنچہ | ایشان خرچ کنند | ہرآینہ | الزام | برآنہا است

زیرا کہ نزد ایشان برای خرچ مال نبود (و الزام) تنہا برآن مردم است کہ از تو

يَسْتَاْذِنُوْنَكَ وَهُمْ اَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوْا بِاَنْ يَّكُوْنُوْا

کہ اذن میخواہند ازتو | وایشان | توانگرانند | راضی شدند | براینکہ | باشند

(اجازہ تخلف کردن) بخواہد باینکہ ایشان توانگر است ایشان نشستن بازنان خوش کردند

مَعَ الْخَوَالِفِ ۙ وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝٩٣

بازنان | و | مہر نہاد | خدا | بردلہای ایشان | پس آنہا | نہ میدانند

و خداوند بر دلہای آنہا مہر نہادہ است کہ ایشان بر برکتہای جہاد نہ میفہمند۔

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا

عذر میکنند آنها | بشما | وقتیکه باز آئید شما | بسوی ایشان | بگو | عذر مکنید

ایشان بشما عذرهای گوناگون پیش میکنند وقتیکه شما بسوی آنها باز آئید بگو که عذر مکنید

لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ

ما هیچ وقت یقین نه میکنم | بشما | بما نشان داده خدا | اخبار شما (حالات) | وزودی بیند خدا

هیچ وقت بسخن شما یقین نه میکنیم حالات شما خداوند بما نشان داده است و باز هم خداوند و

عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

عمل شما را | وفرستاده او | باز | گردانیده میشوید | بسوی آنکه آگاه است بر پنهان | وآشکار

رسول وی کارهای شما را می بیند و باز بسوی وی گردانیده میشوید آنکه به پنهان و آشکار دانا است

فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ

پس آگاه میگرداند شما را | به آنچه | شما میکردید | زود است که قسم خورند | به خدا | پیش شما

پس آگاه میگرداند شما را به آنچه میکردید وقتیکه شما به آنها باز گردید به خداوند سوگندها میخورند

إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ

چون باز گردید شما | بسوی ایشان | تا شما اعراض نمائید | از ایشان | پس اعراض کنید شما | از ایشان | هر آینه ایشان

تا شما اعراض نمائید پس شما اعراض نمائید زیرا که ایشان

رِجْسٌ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾

ناپاک اند | ومسکن ایشان | جهنم است | سزاء است | از آن کارها | که ایشان میکردند

پلید اند و مسکن ایشان آتش است و این سزاء اعمال ایشان است

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ

ایشان قسم میخورند | برای شما | که تا راضی شوید | از ایشان | پس اگر شما راضی شوید | از ایشان | پس هر آینه الله

آنها بخاطر این قسم ها میخورند تا شما از ایشان راضی شوید پس خداوند از چنین قوم شریر

لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا

راضی نه میشود | از قوم فاسقان | بادیه نشین | شدید تر اند | در کفر | ونفاق

هیچ وقت راضی نه میشود این مردم بادیه نشینان در کفر و نفاق شدید تر اند

وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ

وبسیار لائق اند | باینکه ندانند | احکام را | که نازل کرد | خدا | بر رسول خود | وخدا

(و بسبب جهل) لائق اند که خداوند به رسول خود چیزی فرستاده است از حدود آن خبر نیستند

عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ

دانا | باحکمت است | وبعضی از صحرانشینان | آن است | که فکر میکند | آن چیز یکه خرچ میکند

خداوند به هر چیز دانا و باحکمت است و در مردم بادیه نشینان بعضی چنین مردم اند که در راه خدا

مَغْرَمًا وَّيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَآئِرَ ؕ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ؕ

تاوان | وانتظار میکشد | بشما | گردش های زمان | برایشان باد | گردش | بد

خرچ کردن را تاوان می بینند و بر شما انتظار حوادث میکنند البته وقت خراب بر آنها آمدنی است

وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ

وخدا | شنوا | داناست | وبعضی ازصحرانشینان | آن است | که ایمان دارد | به خدا

و خداوند شنوا و دانا است و برخی از بادیه نشینان چنین اند که به خداوند و به

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبٰتٍ عِنْدَ اللّٰهِ

وبه روز آخرت | ومیگیرد | آنچه | خرچ میکند | سبب قربت نزد خدا

روز آخرت ایمان میدارند و چیزی را که خرچ میکنند در راه خدا ذریعه نزدیکت و ذریعه

وَصَلَوٰتِ الرَّسُوْلِ ؕ اَلَآ اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ؕ سَيُدْخِلُهُمُ

وذریعه گرفتن دعاء رسول | بشنوید | هرآینه این | نزدیکت است | ایشان را | زود است که داخل کند ایشان را

گرفتن دعاء رسول میدانند آری! این خرچ کردن آنها ذریعهٔ قرب آنها است زود است که خداوند

اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٩﴾ وَالسّٰبِقُوْنَ الْاَوَّلُوْنَ ع ١٢ ١٠

خدا | در رحمت خود | هرآینه خدا | بخشنده | مهربان است | وسبقت کنندگان | از همه سابقه

ایشان را در سایهٔ رحمت خود آرد هر آینه خداوند بخشنده مهربان است و آن عده مهاجر و انصار که

مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ رَّضِيَ

از مهاجرین | وانصار | وآنانیکه | پیروی ایشان را کردند | درنیکی | راضی شد

از همه پیش به ایمان سبقت نمودند و آنانیکه به اخلاص پیروی ایشان را کردند از همه

اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ

الله | ازایشان | وایشان راضی شدند | ازاو | ومهیا ساخته | ایشان را | باغها | که میرود

ایشان خداوند راضی شده است و ایشان از خدا راضی شدند و به ایشان چنین باغها مهیا ساخته

تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٠٠﴾

زیرآن | جویها | همیشه میباشند | درآن | همیشه | این است | کامیابی | بزرگ

که زیر آنها جویها میرود و درآن همیشه میباشند این کامیابی بزرگ است

وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ۛ وَمِنْ اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ۛ مَرَدُوْا

وبرخی ازآنها | که گرداگرد شما است | ازصحرانشینان | منافق هااند | وبرخی | ازاهل مدینه

(و ای مسلمانها!) گرداگرد شما در صحرا نشینان بسیار مردم منافقها اند و بعضی در مردم مدینه اند

عَلَى النِّفَاقِ ۖ لَا تَعْلَمُهُمْ ؕ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ؕ

عادت گرفتند | برنفاق | نه میدانی شما ایشان را | ما | میدانیم ایشان را

که بر نفاق ایستاده اند تو ایشان را نه میدانی ما میدانیم ایشان را

سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ﴿١٠١﴾ وَاٰخَرُوْنَ

زوداست که عذاب دهیم ایشانرا | دوکرت | بازگردانیده شوند | بسوی عذاب بزرگ | ودیگرهااند

زود است که به ایشان دو کرت عذاب دهیم و باز در آخرت به عذاب بزرگ سپرده شوند

اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ؕ

که ایشان اعتراف کردند | بگناهان خود | آنها یکه عمل مختلف کردند | بعضی نیک | وبرخی بد

و دیگرها چنین اند که بگناه خویش اعتراف نمودند، اعمال ایشان مختلف است، درست و نا درست

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذْ

قریب است خدا که | که قبول کند توبه | ازایشان | هرآینه خدا | بخشنده | مهربان است | بگیر

امید است که خدا توبهٔ ایشان را قبول کند هر آینه خداوند بخشنده و مهربان است (ای پیغمبر!)

مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيْهِمْ بِهَا

ازمالهای ایشان | صدقه | تاپاک کنی ایشانرا | وصفا کنی ایشانرا | به این (صدقه)

از اموال ایشان صدقه وصول کن که بذریعهٔ این ایشان را صفا کنی

وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ

ودعائی خیرکن | ایشان را | هرآینه دعاءتو | تسکین است | ایشانرا | وخدا | شنوا

و درحق ایشان دعاء کن دعاء تو سبب تسلی ایشان است و خداوند شنوا است

عَلِيْمٌ ﴿١٠٣﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ

داناست | آیانه میدانند آنها | که هرآینه خدااو | قبول میکند | توبه | ازبندگان خود

و دانا است، آیا ایشان نه میدانند که خداوند توبه بندگان خود را قبول میکند

وَيَاْخُذُ الصَّدَقٰتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ

ومیگیرد | صدقه ها | وهرآینه خدا | توبه قبول کننده | مهربان است | وبگو

و هم آن صدقات را قبول میکند و اینکه خدا قبول کننده توبه است و مهربان است به آنها بگو

اعْمَلُوْا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُوْلُهٗ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ

عمل کنید شما | بازمی بیند | خدا | عمل شمارا | ورسول او | ومؤمنان هم

که شما (اعمال نیک) بکنید، خداوند و رسول و مؤمنان به طرز العمل شما می نگرند

وَسَتُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ

وبه زودی بازگردانیده می شوید | بسوی دانا | به پنهان | وآشکار | پس او بشما خبر دهد

و بسوی آن ذات بر گردانیده میشوید که به پنهان و آشکارا دانا است، پس او شمارا خبر دهد

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٠٥﴾ وَاٰخَرُوْنَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمْ

به آنچه شما میکردید | ودیگرانند که | تاخیرداده شد | تاحکم خدا | یاعذاب دهد ایشان را

به آنچه شما میکردید، و برخی دیگرانند که معاملهٔ ایشان بحکم خداوند مانده است یا به آنها جزاء میدهد

وَاِمَّا يَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١٠٦﴾ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مَسْجِدًا

ویامعاف کند ایشان را | وخدا | دانا | باحکمت است | و آنانیکه | ساختند | مسجدرا

و یا توبه ایشان را قبول میکند و خداوند دانا باحکمت است و برخی دیگرانند که یک مسجد را به غرض

ضِرَارًا وَّكُفْرًا وَّتَفْرِيْقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَاِرْصَادًا لِّمَنْ

برای ضرر | وکفر کردند | وبرای ایجاد اختلاف | درمیان مؤمنان | وکمین گرفتن | برای آنکس

ضرر رسانیدن و برای کفر و به نیت آوردن جدائی میان مسلمانها ساخته اند و برای سکونت آن شخص

حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ مِنْ قَبْلُ ؕ وَلَيَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَآ

که جنگیده | بااللہ | وفرستاده او | پیش ازاین | وهرآینه قسم میخورند | که اراده نه کردیم ما

که از زمان سابقه مخالفت خدا و رسول را میکند و ایشان بتو سوگندها میخورند که هدف ما

اِلَّا الْحُسْنٰى ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيْهِ

مگر کار نیکو | وخدا | گواهی میدهد | هرآینه آنها | دروغ گویانند | مایست تو | درآن

غیر از نیکوئی چیزی دیگری نبود و خدا گواه است که ایشان دروغ میگویند تو دراین مسجد هیچ وقت برای (نماز)

اَبَدًا ؕ لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُوْمَ

همیشه | هرآینه آن مسجد | که اساس نهاده شده | بر پرهیزگاری | ازروز اول | آن زیادحق دارد | که ایستاده شوی تو

ایستاده شوی البته آساس کدام مسجد که از روز اول به تقوی نهاده شده است آن حقدار است که تو درآن ایستاده شوی

فِيْهِ ؕ فِيْهِ رِجَالٌ يُّحِبُّوْنَ اَنْ يَّتَطَهَّرُوْا ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِيْنَ ﴿١٠٨﴾

درآن | درآن مسجد مردانند | دوست میدارند | که پاک باشند | وخدا | دوست میدارد | پاکی کنندگان را

درآن چنین مردم اند که پاکی را دوست میدارند و خداوند چنین مردم را خوش میدارد

اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى تَقْوٰى مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ

پس آیا آن شخص | که بنیاد نهاد | آبادی خودرا | برپرهیزگاری ازخدا | ورضامندی (اللہ) | بهتراست | یا آن شخص

آیا کسیکه بنیاد عمارت خود را به خوف خداوند و بخاطر رضامندی او نهاده است

اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهٖ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ ؕ

که بنیاد نهاد | آبادخودرا | برکناره مرورسیل | تهی شده | پس سقوط کرد به او | درآتش جهنم

آن بهتر است و یا آنکه آساس عمارت خودرا بر کناره سیل مرور نهاده است

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِيْ بَنَوْا

وخدا | هدایت نه میکند | قوم ظالم را | همیشه باشد | آبادی آنها | آنکه ایشان ساخت

و آن عمارت آن شخص را به جهنم برد و خداوند به مردم ظالم هدایت

رِيْبَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ اِلَّآ اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوْبُهُمْ ؕ وَاللّٰهُ

سبب شک | دردلهای ایشان | مگراینکه | پاره پاره شود | دلهای ایشان | وخدا

نه میکند کدام عمارت که آنها ساخته اند آن همیشه

عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١١٠﴾ اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ

دانا | باحکمت است | هرآینه خدا | خریده | ازمؤمنان | نفسهای ایشان

در دلهائی ایشان جای شک است تا اینکه دلهای ایشان (به انهدام مسجد) پاره پاره شوند

وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ؕ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

ومالهای ایشان | زیرا که ایشان را | جنت است | ایشان جنگ میکنند | درراه خدا

و خداوند دانا باحکمت است، هر آینه خداوند(ج) نفسهای مؤمنان و مال و دولت ایشان در این بدله به بیع گرفته

فَيَقْتُلُوْنَ وَيُقْتَلُوْنَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ

پس ایشان میکشند | وکشته میشوند | وعده است | برخدا | راست | درتورات | وانجیل

که ایشان را جنت است، ایشان در راه خداوند جنگ میکنند پس آنها (دشمنان را میکشند) و کشته میشوند

وَالْقُرْاٰنِ ؕ وَمَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوْا بِبَيْعِكُمُ

وقران | وکیست | زیاد پوره کننده | به عهد خود | از خدا | پس خوش باشید | به بیع خود

این وعده خداوند به اعتبار تورات، انجیل و قرآن راست است و کیست زیاده تر

الَّذِيْ بَايَعْتُمْ بِهٖ ؕ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١١١﴾ اَلتَّآئِبُوْنَ الْعٰبِدُوْنَ

آنکه شما کردید باخدا | وهمان است | کامیابی بزرگ | ایشان توبه کنان | عبادت کننده گان

از خدا در پوره کردن وعده، پس شما را به این سودا شما که باخدا کرده اید خوشخبری است

الْحٰمِدُوْنَ السَّآئِحُوْنَ الرّٰكِعُوْنَ السّٰجِدُوْنَ الْاٰمِرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ

حمدوثناکنندگان | روزه داران | رکوع کنندگان | سجده کننده گان | حکم کنندگان | به کارنیک

و این کامیابی بزرگ است، این مردم توبه کنان عبادت کنندگان، حمد و شناکنندگان، روزه داران

وَالنَّاهُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحٰفِظُوْنَ لِحُدُوْدِ اللّٰهِ ؕ وَبَشِّرِ

ومنع کنندگان | ازکاربد | وحفاظت کنندگان | ازحدودخدا | ومژده ده

رکوع کنندگان، سجده کنندگان، حکم کنندگان مردم را به نیکوئی و منع کنندگان از کارهای بد

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ يَّسْتَغْفِرُوْا

مؤمنان را | جائزنیست | نبی را | وآن مردم را | که ایمان آوردند | که آنها بخشش بخواهند

و حفاظت کنندگان حدود وضع شده خداوند اند به چنین مؤمنان مژده بده، به پیغمبر و مؤمنان

لِلْمُشْرِكِيْنَ وَلَوْ كَانُوْٓا اُولِيْ قُرْبٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ

مشرکین را | اگرچه | ایشان | دوستان نزدیک باشند | بعدازآنکه | آشکاراشد | ایشان را

مناسب نیست که برای مشرکین مغفرت بخواهند اگرچه اقرباء نزدیک

اَنَّهُمْ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ

که ایشان | اهل آتش اند | ونبود | استغفار | ابراهیم | برای پدرخود

باشند، بعد از آنکه به ایشان آشکارا شد که آنها اهل آتش اند

إِلَّا عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَهَآ إِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهٗٓ أَنَّهٗ عَدُوٌّ لِّلّٰهِ

مگر | ازوی وعده | که وعده کرده بود | بپدر خود | پس چون ظاهر گشت | ابراهیم را | که پدر او دشمن | خدا است

و استغفار خواستن ابراهیم علیه السلام برای پدر خود بسبب یک وعده بود که ابراهیم علیه السلام باوی

تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ إِبْرٰهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ

بیزار شد ازوی | هر آینه | ابراهیم | بسیار نرم دل | بردبار بود | ونیست | خدا

کرده بود باز وقتیکه به ابراهیم علیه السلام آشکارا شد که پدراش دشمن خدا است پس از وی بیزار شد هر آینه

لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدٰىهُمْ حَتّٰى يُبَيِّنَ لَهُمْ

که بی راه کند | قومی را | بعد از آنکه | هدایت کرده ایشان را | تا زمانیکه | بیان کند ایشان را

ابراهیم علیه السلام بردبار و نرم دل بود و خداوند یک قومی را بی راه نه میکند بعد از آنکه ایشان را

مَّا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللّٰهَ لَهٗ

آنچه ازوی پرهیز نمایند | هر آینه خدا | بهر چیز | داناست | هر آینه الله مر اوراست

هدایت شده باشد تا اینکه به ایشان آن چیزها صفا صفا بیان کند از آن که ایشان را پرهیز ضروری است

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ يُحْيِۦ وَيُمِيتُ ۚ وَمَا لَكُمْ

سلطنت آسمانها | وزمین | اوزنده میکند | ومیمیراند | ونیست شمارا

هر آینه خدا به هر چیز دانا است هر آینه بادشاهی آسمانها و زمین تنها خدا راست

مِّنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾ لَقَد تَّابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ

غیر از خدا | هیچ دوستی | ونه | مددگاری | به تحقیق رجوع کرد | الله | بر پیغمبر

او زندگی میدهد و مرگ می آرد و شما را غیر از خدا هیچ دوست و مددگار نیست

وَالْمُهٰجِرِينَ وَالْأَنصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ

وبر مهاجرین | وانصار | آنانکه | پیروی کردند اورا | در وقت تنگی

هر آینه خداوند بر پیغمبر و بر حال مهاجرین و انصار توجه کرد که در

مِنۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ

بعد از آن که | قریب بود که میل کند | دلهای | گروهی | از ایشان | بازگشت الله

حالت تنگی پیروی پیغمبر را کردند بعد از آنکه دلهای بعضی مردم میل کند

عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّهٗ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الثَّلٰثَةِ

برایشان | هر آینه او | بایشان | مهربان | رحیم است | وبر آن سه نفر

او بر ایشان مهربان شد هر آینه خداوند بر ایشان مهربان و رحم کننده است

الَّذِينَ خُلِّفُوا ۚ حَتّٰٓى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ

که فیصله آنها پس شده بود | تا آنکه | تنگ شد | برایشان | زمین

و بر آن سه نفر هم او مهربانی کرده که معامله آنها تاخیر شده بود تا اینکه زمین با فراخی بر ایشان

بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوْٓا

باوجود فراخی اش | وتنگ شد | برایشان | نفسهای ایشان | ویقین کردند

تنگ شده بود و زندگی ایشان دشوار شد و فهمیدند که

اَنْ لَّا مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّآ اِلَيْهِ ۭ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوْبُوْا ۭ

که نیست پناه | از خدا | مگر تنها نزد او است | پس رجوع نمود | برایشان | تا توبه کند

از قهر خداوند در هیچ جای پناه نیست غیرا ز او پس خداوند بر آنها مهربان شد که ایشان آینده هم

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿١١٨﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ ع ١٤

هر آینه خدا اوست | قبول کننده توبه | مهربان | ای مؤمنان! | بترسید از خدا

توبه کنند هر آینه خداوند توبه قبول کننده مهربان است ای مؤمنان از خداوند بترسید

وَكُوْنُوْا مَعَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِاَهْلِ الْمَدِيْنَةِ وَمَنْ

وباشید | با | راست گویان | نیست جائز | برای اهل مدینه | وآنانرا که

و با مردم راستگویان باشید به مردم مدینه و به مردم گرداگرد آن مناسب نبود

حَوْلَهُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ اَنْ يَّتَخَلَّفُوْا عَنْ رَّسُوْلِ اللّٰهِ وَلَا

گرداگرد ایشان اند | از بادیه نشینان | که پس بمانند | از همراهی رسول الله | ونه اینکه

که از رسول خدا در همراهی پس بمانند

يَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَّفْسِهٖ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ لَا يُصِيْبُهُمْ

زیادرغبت کنند | بنفسهای خود | زیاده از نفس رسول | بخاطر اینکه | نه میرسد ایشان را

نفس خود از پیغمبر شیرین آشکارا شود بخاطر اینکه ایشان را در راه خدا

ظَمَاٌ وَّلَا نَصَبٌ وَّلَا مَخْمَصَةٌ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَطَـُٔوْنَ

تشنگی | ونه رنج | ونه گرسنگی | درراه خدا | ونه پایمال میکنند

یک اندازه تشنگی و گرسنگی رنج برسد و یا بر چنین

مَوْطِئًا يَّغِيْظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُوْنَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا اِلَّا كُتِبَ

کدام جای | که ناراضی میکند کفار | ونه آنها حاصل میکنند | از دشمن | کدام کامیابی | مگر نوشته میشود

راه بروند که کافران را ناراض میکنند و یا از دشمن بدله گیرند پس بر این هر

لَهُمْ بِهٖ عَمَلٌ صَالِحٌ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

ایشانرا | برآن | عمل | نیک | هر آینه الله | ضائع نمیکند | اجر

کاری ایشان را یک نیکی نوشته میشود هر آینه خداوند اجر نیکو کاران

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنْفِقُوْنَ نَفَقَةً صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً وَّلَا يَقْطَعُوْنَ

نیکوکاران | وایشان خرچ نمیکنند | کدام خرچ | خورد | ویا کلان | وایشان قطع نمیکنند

ضائع نمیکند و چنین نمیشود که آنها یک خرچ کنند کم یا زیاد و یا از یک میدان

وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ

دشتی را | مگر نوشته میشود | ایشان را | برای اینکه جزا دهد ایشان را | خدا | بسیار درست

میگذرند و آن نوشته نشوند بخاطر اینکه خداوند ایشان را بدله کارهای نیک

مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً

از آنچه ایشان میکردند | ونیست | مؤمنان | که برآیند | همه

داد و این سخن مناسب نبود که همه مؤمنان برایند

فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ

پس چرا بیرون نه روند | ازهر فریق | ازایشان | گروهی | تا دانائی حاصل کنند | در دین

و چنین چرا نه میبود که از هر گروهی چند نفر بیرون آیند که آنها در دین فهم حاصل کنند

وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾ ع ١٥

وبرای اینکه بترسانند | قوم خودرا | چون بازگردند | بسوی ایشان | تا ایشان | بترسند

ووقتیکه به قوم بازگشت کنند که ایشان را از نافرمانی خدا بترسانند که از کارهای بد پرهیز شوند

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا

ای مؤمنان! | جنگ کنید آنانیرا که | نزدیک اند شمارا | از کفار | بیابند ایشان

ای مؤمنان! با آن کافران که نزدیک شما اند با آنها جنگ کنید (و چنین بجنگید که)

فِيكُمْ غِلْظَةً ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ ع ١٦

ازشما سختی | وبدانید که | هرآینه خدا | با پرهیزگاران است | وچون نازل کرده شود

ایشان درشما سختی یابند و بدانید که خداوند با پرهیزگاران است و چون

سُورَةٌ فَمِنْهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَٰذِهِ

سورتی | پس بعضی ازایشان آن است | که میگوید | کیست ازشما | که زیاده کرد اورا | این سورت

یک سورت نازل شود پس در ایشان بعضی منافقین میگویند که این سورت در شما ایمان که را

إِيمَانًا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ

ایمان | پس آنانیکه | ایمان آوردند | پس زیاده نمود این سورت برای ایشان | ایمان | وایشان

زیاد نمود پس آنانیکه ایمان آوردند آن ایمان ایشان را ترقی داده است و ایشان

يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ

خوش میشوند | واما آنانیکه | در دلهای ایشان | مرض است | پس زیاده ساخت ایشان را

خوش میشوند و آنانیکه در دلهای ایشان مرض نفاق است آن سورت در پلیدی

رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ

پلیدی بر پلیدی | ومردند آنها | وبودند آنها کافران | آیا نه می بینند | که ایشان

منافقت آنها زیادت کرد و آنها در حالت کفر مردند آیا ایشان به این نه می بینند که انها

يُفْتَنُوْنَ فِيْ كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوْبُوْنَ

آزموده میشوند | درهر سال | یک دفعه | یا | دو دفعه | بازهم | توبه نه میکنند

هر سال یک کرت و یا دو کرت در فتنه آزموده میشوند، باز هم توبه نه میکنند

وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿١٢٦﴾ وَاِذَا مَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ

ونه ایشان | پند میگیرند | وچون | نازل کرده شود | سورتی | می بیند | برخی از آنها

و نه از آن عبرت میگیرند، و چون یک سورت جدید نازل کرده شود، پس آنها یکی با دیگران

اِلٰى بَعْضٍ ؕ هَلْ يَرٰىكُمْ مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوْا ؕ صَرَفَ اللّٰهُ

بسوی دیگران | ایا می بیند شمارا | هیچ کسی؟ | باز | میگردند | گرداینده | الله

می بینند که آیا شمارا کدام مسلمان می بیند؟ باز در حالت پنهانی بیرون میشوند خداوند دلهای

قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ﴿١٢٧﴾ لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ

دلهای ایشان | که ایشان | قومی اند | که نه میدانند | هرآینه آمده بشما | رسول

ایشان را از ایمان گردانیده، زیرا که ایشان چنین مردم اند که نه میدانند، ای مردم! شمارا از شما یک

مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ

ازشما | دشواراست | بروی | رنج شما | خیلی حرص دارد برشما | برمؤمنان

رسول آمده است، خساره شما بروی دشوار است در خیر شما بسیار حرص دارد و دربارهٔ مؤمنان

رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ۖ لَآ اِلٰهَ

زیادمهربان | رحم کننده است | بازهم اگر | روی گردانند | پس بگو | کافی است مرا الله | نیست معبود

بسیار نرم دل و مهربان است، پس اکنون هم اگر ایشان روی گردانند بگو که مرا تنها خدا کافی است

اِلَّا هُوَ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿١٢٩﴾ ع

مگراو | بروی | توکل کردم | واوست | خداوند | عرش | عظیم

غیر از وی معبود دیگری نیست بر وی توکل کردم و او مالک عرش بزرگ است

ع ١٢ ٧ ٥

سُوْرَةُ يُوْنُسَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّتِسْعُ اٰيَاتٍ وَّاَحَدَ عَشَرَ رُكُوْعًا

سورهٔ یونس مکی است و درآن | یک صدو نه آیت و یازده رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است

آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿١﴾ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا

الر | این آیاتها است | ازکتاب باحکمت | آیا شد مردم را | تعجب

الف۔ لام۔ را۔ این آیاتهای چنین کتاب است که به حکمت پوره است، آیا این مردم را این سخن

اَنْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَ

ازاین که وحی کردیم | بسوی مردی | ازایشان | که بترسان مردم را | و

عجیبه است، که مادر ایشان یک مرد (نبی علیه السلام) را باین وحی فرستادم که مردم را از گرفت خدا بترسان

الجزء الثالث ١١

وقف النبی صلی اللہ علیہ وسلم

بَشِّرِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ

وبشارت دہ | مسلمانہارا | کہ ایشان راھست | درجہ | راستی | نزد رب ایشان

و بہ مؤمنان بشارت دہ کہ ایشان را نزد رب آنہا درجۂ بلند مقرر است

قَالَ الْكٰفِرُوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ مُّبِيْنٌ ۝٢ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ

گفت | کافران | ھرآینہ این | جادوگر آشکارا است | ھرآینہ رب شما | اللہ است | انکہ

و بر این سخن کافران آشکارا میگویند کہ این مرد جادو گر است ھر آینہ رب شما تنہا اللہ است

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى

آفرید | آسمانہا | وزمین | درشش | روز | بازقائم شد

کہ آسمانہا و زمین را در شش روز آفرید باز بر عرش

عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ ؕ مَا مِنْ شَفِيْعٍ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ

برعرش | تدبیر میکند | کاررا | نیست شفاعت کنندہ | مگر | بعداز

قائم شد او تدبیر ھرکاری را میکند در پیش وی کسی شفاعت کردہ نہ میتواند مگر بعد از آنکہ

اِذْنِهٖ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝٣

اجازہ او | این | اللہ | رب شما است | پس عبادت او کنید | پس آیا شما پند نہ میگیرید

او اجازۂ آن را بدھد مردم! اللہ رب شما است پس عبادت او کنید آیا شما پند نہ میگیرید؟ (بہ یاد داشتہ باشید)

اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ؕ اِنَّهٗ يَبْدَؤُا

بسوی او | رجوع شما است | ھمہ | وعدہ خدا است | درست | ھرآینہ او نخست پیدا میکند

بسوی او باز گشت ھمۂ شما است این وعدہ راست خداوند است مخلوق نخست ھم او آفریدہ است

الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

پیدایش | باز دوبارہ زندہ میکند او | تا جزاء دھد | آنانی راکہ | ایمان آوردند | وعمل کردند آنہا

باز دوبارہ ھم زندہ میگرداند کہ او مردم را بہ انصاف بدلہ دھد کہ ایمان آوردند

الصّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ

نیک | بہ انصاف | وآنانیکہ کافر شدند | ایشان را | نوشیدن است | از آب گرم

و کارھای شائستہ را کردند و آنانیکہ انکار کردند ایشان را برای نوشیدن آب گرم است

وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌ ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ۝٤ هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ

وعذاب | دردناک | بسبب آنچہ | کفر میکردند | اواست آنکہ | گردانید

و ایشان را در بدلۂ کفر و انکار عذاب دردناک مقرر است خداوند آن ذات است کہ

الشَّمْسَ ضِيَآءً وَّالْقَمَرَ نُوْرًا وَّقَدَّرَهٗ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوْا عَدَدَ

آفتاب را | درخشندہ | وماہ تاب را | روشن | ومعین کردان را | منزلہا | تا بدانید شما | شمار

آفتاب را درخشندہ و ماہ تاب را روشن آفرید و آن را برای حساب منازل مقرر ساخت کہ شما

السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ؕ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ ۚ

سالها | وحساب را | نیافریده است | الله | این را | مگر | براستی

به حساب سالها (و وقت) بدانید خداوند این چیزها را به حق و صداقت آفریده است

يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝٥ اِنَّ فِي اخْتِلَافِ

بیان میکند | نشانها را | برای گروهیکه میدانند | هرآینه | دراختلاف

و او برای مردم بادانش نشانها را به تفصیل بیان میکند هر آینه در اختلاف شب و روز و

الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

شب | وروز | وآنچه | پیداکردخدا | درآسمانها | وزمین

چیزی را که خداوند(ج) در آسمانها و زمین آفریده است در همهٔ این برای آن مردم

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَّقُوْنَ ۝٦ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا

نشانهااست | برای آن قوم که میترسند | هرآینه آنانیکه | امیدندارند | ملاقات مارا | وراضی شدند

نشان ها است که از خدا میترسند هر آینه آنانیکه امید ملاقات مارا ندارند و هم بر

بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا بِهَا وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا

بزندگانی | دنیا | ومطمئن شده اند | برآن | وآنانیکه ایشان | ازآیات ما

زندگی دنیا خوش اند و هم بر این مطمئن اند و آنانیکه از آیات ما

غٰفِلُوْنَ ۝٧ اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝٨

غافل اند | آن گروه جای ایشان | آتش است | بسبب آنچه | ایشان کسب میکردند

غافل اند جای این مردم بسبب اعمال ایشان آتش است

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمْ

هرآینه آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | راه نمایدایشان را | پروردگارایشان

و هر آینه آنانیکه ایمان آوردند و کردند اعمال نیک ایشان را خداوند به برکت ایمان ایشان

بِاِيْمَانِهِمْ ۚ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۝٩

بسبب ایمان ایشان | میرود | اززیرآن | جویها | درباغهای نعمت

(به چنین جاها) برسانند که زیر آن جویهای صاف میرود در باغهای عیش در آنجا

دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ۚ

دعای ایشان | درآن | پاک است ذات تو | ای الله! | ودعاء آنها میباشد درآن | سلام

ایشان میگویند که پاکا ست ذات تو ای الله و در آنجای دعاء ایشان میباشند به سلامت باشید

وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝١٠ ع

وخاتمه دعاء آنها است | که همه تعریفها | مرخداراست | که رب | همه عالم است

و خاتمهٔ دعاء آنها همیشه این باشد که: همه تعریفات خداراست که پرورش کننده همه عالم است

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ

واگر زود رسانیدی | خدا | بمردمان | تکلیف | مانند آنکه ایشان میخواهند | نعمت

و اگر خداوند مردم را سزاء اعمال بد ایشان به زودی میرسانید چنانچه ایشان به زودی خیر میخواهند

لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ

پس پوره کرده میشد | برای ایشان | اجل ایشان | پس می گذاریم | آنانرا که | امید ندارند

پس میعاد آنها قبلاً پوره میشد پس ما آن مردم را که امید ملاقات ماندارند

لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ

ملاقات مارا | درنافرمانی ایشان | سرگردان | وچون برسد | انسان را | تکلیف

در سرکشی ایشان سرگردان میگذاریم ووقتیکه به انسان تکلیف برسد پس او

دَعَانَا لِجَنْبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا ۚ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ

بخواند مارا | بر پهلوی خود | یانشسته | یاایستاده | پس چون | برداریم | ازوی

میخواهد مارا در حالت هر پهلوی خود و یا در حالت ایستاده یا در حالت نشسته باز وقتیکه ما از وی تکلیف برداریم

ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرٍّ مَسَّهُ ۚ كَذَٰلِكَ

رنج ویرا | برود | گویا هرگز نخوانده بود مارا | بدفع کردن تکلیف | که به او رسیده بود | هم چنان

پس چنین میرود که گویا او هرگز مارا خوانده نبود در حالت سختی هم چنین

زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا

آراسته کرده شد | اسراف کنندگان را | آنچه میکردند | وهرآینه | هلاک کرده ایم

برای متجاوزین اعمال ایشان درست معلوم میشود و ما پیش از شما بسیار اقوام را

الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

جماعت هارا | پیش ازشما | چون ستم کردند | وآمده بود ایشان را | پیغمبران ایشان

هلاک کردیم وقتیکه ایشان ستم کردند و حال آنکه به ایشان پیغمبران آنها

بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي

به اولهٔ روشن | ونبود اند ایشان | که ایمان آرند | هم چنین | ماسزا میدهیم

به نشانهای آشکارا آمده بودند مگر باز هم ایشان چنین نبودند که (ایمان می آوردند ما مردم مجرم را

الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ

قوم مجرمان را | بازگردانیدیم شمارا | جانشین | درزمین | پس از ایشان

چنین سزاء میدهیم و ما بعد از آنها شمارا بر روی زمین جانشین ساختیم

لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ

تابینیم | چگونه | کار میکنید | وچون خوانده شود | برایشان | آیات ما | واضح

تا ببینیم شما چگونه اعمال میکنید ووقتیکه به آنها آیاتهای آشکارا ما خوانده شود

قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَآ

گویند آنانیکه | امید ندارند | ملاقات مارا | بیار | قرآنی | بجز این

آنانیکه امید ملاقات مارا ندارند آنها میگویند که غیر از این یک قرآن دیگری را بیار

اَوْ بَدِّلْهُ ؕ قُلْ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ اُبَدِّلَهٗ مِنْ تِلْقَآئِ نَفْسِيْ ۚ

یا بدل کن اورا | بگو | روا نبود من را | که بدل کنم اش | از جانب خود

و یا این را بدل کن، بگو که ما چنین کرده نه میتوانم که از جانب خویش درآن تغیر و تبدیل کنم

اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ ۚ اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ

من پیروی نه میکنم | مگر آنچه | وحی میشود | بسوی من | هر آینه من میترسیم | اگر نافرمانی کنم من

من تنها پیروی آن میکنم که برمن وحی شده است اگر من نافرمانی حکم رب خود را بکنم

رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۵﴾ قُلْ لَّوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهٗ

رب خودرا | عذاب | روز | بزرگ | بگو | اگر خدا میخواست | نخواندمی آن را

پس از عذاب روز بزرگ قیامت میرسم بگو اگر رضاء خدا میبودی من بشما این کلام هیچ

عَلَيْكُمْ وَلَآ اَدْرٰىكُمْ بِهٖ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيْكُمْ عُمُرًا مِّنْ قَبْلِهٖ ؕ

برشما | ونه خبر میداد شمارا | برآن | بتحقیق درنگ کردم من | درشما | عمری | پیش ازاین

هیچ نه میخواندیم، و نه خداوند شمارا برآن خبر میداد و من درمیان شما قبلا هم درنگ کردم

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۶﴾ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا

پس آیا | چرا عقل نه دارید | پس کیست ستمگارتر | از کسیکه | بربندد | برخدا | دروغ

پس آیا چرا از عقل کار نه میگیرید؟ پس کیست ظالم تر از آن کسیکه که بر خدا تهمت دروغ بسته

اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَيَعْبُدُوْنَ

یا تکذیب کند | به آیات او | هر آینه کامیاب نه میشوند | مجرمین | وایشان عبادت میکنند

میکند، و یا بر آیات او تکذیب میکند پس یادداشته باشید که چنین مجرمین نجات نه می یابند و آنها غیر از خدا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ

غیر از خدا | از آنچه | نه ضرر میرساند ایشان را | ونه نفع میرساند ایشان را | ومیگویند

از چنین چیزها عبادت میکنند که نه به آنها نقصان رسانیده میتوانند و نه فائده و میگویند که

هٰٓؤُلَآءِ شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ؕ قُلْ اَتُنَبِّئُوْنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ

این معبودان | شفیعان ما اند | نزد خدا | بگو | آیا خبر میکنید | خدارا | به آنچه | نه میداند

این معبودان در دربار خداوند شفاعت کنندگان ما اند بگو که آیا شما خداوند را از آن چیزها خبر میکنید که

فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۱۸﴾

نه در آسمانها | ونه در زمین | پاک است او | وبرتر است | از آنچه | شریک او میدارند

اورا آن نه درآسمانها معلوم است و نه در زمین او پاک است و بر تر است از شرک آنها

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوْا ۭ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ

ونبودند | مردم | مگر امت یک | باز آنها اختلاف کردند | واگر نبودی کلمه

و در ابتداء همه مردم از یک گروه بودند، باز در ایشان اختلاف پیدا شد و اگر از جانب رب تو

سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيْمَا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝۱۹

که از پیش فیصله شده | از جانب رب تو | البته حکم کرده میشد | میان ایشان | درکدام سخن که | انها اختلاف میکردند

نخست یک سخن فیصله شده نه میبود، پس در میان ایشان درباره این اختلاف قبلا فیصله میکرد

وَيَقُوْلُوْنَ لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۚ فَقُلْ

ومیگویند | چرا | نازل نشد | بروی | نشان | از جانب رب او | پس بگو

ایشان میگویند که بالای ایشان از جانب رب آنها کدام معجزه چرا نازل نشد؟ بگو که

اِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوْا ۚ اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ۝۲۰ ع ۲ ۱۰ ۷

علم غیب خدایراست | پس انتظار برید | هرآینه من | باشما | ازمنتظرانم

علم غیب تنها خداراست، پس شما انتظار کنید من هم باشما از منتظرانم

وَاِذَآ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُمْ

وچون | بچشانیم | مردم را | رحمتی | پس از سختی | که رسیده بود ایشان را

وقتیکه ما به مردم بعد از رسیدن تکلیف راحتی بچشانیم پس

اِذَا لَهُمْ مَّكْرٌ فِيْٓ اٰيَاتِنَا ۭ قُلِ اللّٰهُ اَسْرَعُ مَكْرًا ۭ اِنَّ

پس فوراً | ایشان را مکری باشد | درنشانهای ما | بگوخدا | زودتراست | درسزاء مکر | هرآینه

فوراً آنها بر آیاتهای ما فریب آغاز میکنند (ای نبی!) بگو که خداوند سزاء مکر زود میدهد

رُسُلَنَا يَكْتُبُوْنَ مَا تَمْكُرُوْنَ ۝۲۱ هُوَ الَّذِيْ يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ

فرستادگان ما | می نویسند | آنچه مکر میکنید | اوست آنکه | روان میکند شمارا | درخشکی

هر آینه فرشتگان ما درکار اندو فریب هائی شمارا مینویسند خداوند آن ذات است که شما را برزمین خشک

وَالْبَحْرِ ۭ حَتّٰٓى اِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلْكِ ۚ وَجَرَيْنَ بِهِمْ

ودریا | تاوقتیکه | هستید شما | درکشتیها | وروان شدند کشتیها باسواران خود

و دریا روان میکند، تا آنکه شما در کشتی سوار شوید و آن کشتی مردم را بذریعهٔ بادهای موافق

بِرِيْحٍ طَيِّبَةٍ وَّفَرِحُوْا بِهَا جَاۗءَتْهَا رِيْحٌ عَاصِفٌ

به باد موافق | وشادمان شدند | به آن باد | پس بیاید به آن کشتیها | بادی سخت

روان کنند، و شادمان شوند پس در این اثناء (ناگهان) بر ایشان خوف باد مخالف بیاید

وَّجَاۗءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اُحِيْطَ بِهِمْ

وبیاید باایشان | موج | ازهرجای | وبدانند | که آنها | گیرشدند

و بر ایشان از هر جانب امواج بیایند و بدانند که اکنون گیر شدند

دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ لَئِنْ اَنْجَيْتَنَا

میخواهند خدارا | خالص کنان | ویرا | عبادت | اگر | خلاص کنی مارا

پس در آن وقت خدارا به اخلاص میخواهند اگر خلاص کنی مارا از این هلاکت

مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّآ اَنْجٰىهُمْ

ازاین هلاک | هرآینه میباشیم ما | ازشکرگذاران | پس چون | نجات داد آنهارا

پس هر آینه شکر تورا بسیار زیاد میگویم پس چون نجات داد آنها را

اِذَا هُمْ يَبْغُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ

ناگهان ایشان | ستم میکنند | درزمین | بناحق | ای مردم!

پس زود برسر زمین بر ناحق سرکشی آغاز میکنند ای مردم!

اِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ ۙ مَّتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۡ ثُمَّ اِلَيْنَا

هرآینه ستم شما | برنفسهای خود میباشد | این سامان | زندگی دنیا است | بازبسوی ما

سرکشی شما برنفسهای خود شما می آید زندگی دنیا چند روز فائده است باز هم باز گشت شما

مَّرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٣﴾ اِنَّمَا مَثَلُ

بازگشت شما است | پس خبردار کنیم شمارا | به آنچه | میکردید | هرآینه | صفت

بسوی ما است، باز شما را برکارهای شما خبر میدهیم هر آینه زندگی دنیا و مثال آن

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ

زندگانی دنیا | مانند آبی است | که فرود آورده باشیم آن را | ازآسمان | پس خلط شود

مانند آن آبی است که فرود آورده باشیم از آسمان باز برآن آب و خلط

بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ مِمَّا يَاْكُلُ النَّاسُ وَالْاَنْعَامُ ۗ حَتّٰٓى

به آن | روئیدگی | زمین | ازآنچه میخورند | مردم | وچارپایان | تاآنکه

روئیدگی زمین درست و خوب بیرون آمد آنکه انسان و حیوان میخورند تا اینکه زمین (به درست حالت)

اِذَآ اَخَذَتِ الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ اَهْلُهَآ اَنَّهُمْ

وقتیکه | بگیرد | زمین | رونق خودرا | وآراسته شد | وگمان کردند | ساکنان آن | که ایشان

زمین رونق خود را بگیرد و آراسته شد پس مالکان آن فکر کردند که

قٰدِرُوْنَ عَلَيْهَآ ۙ اَتٰىهَآ اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا

قدرت دارند | ازآن (برفائده) | ناگهان آمد برآن | حکم ما | درشب | یادرروز

ایشان برآن قدرت کامل دارند پس دراین حالت ناگهان حکم ما (عذاب) در شب یا در روز

فَجَعَلْنٰهَا حَصِيْدًا كَاَنْ لَّمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِ ۭ كَذٰلِكَ

پس گردانیدیم آن را | مانند فصل دروشده | گویا که هیچ نبودند | دیروز | هم چنین

رسید پس آن را مانند میدان سفید گردانیدیم گویا که دیروز در آن هیچ نبود هم چنین

نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا

ما به تفصیل بیان میکنیم | نشانها | برای آن قوم | میکنیم که فکر میکنند | وخدا | میخواهد

نشانهای خود را برای آن مردم به تفصیل بیان میکنیم که از عقل کار میگیرند و در مقابله این

اِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ؕ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۲۵﴾

بخانهٔ سلامتی (جنت) | وراه مینماید | هرکرا | بخواهد | بسوی راه | برابر

خداوند شمارا بخانهٔ سلامتی میخواهد و در بارهٔ کسیکه بخواهد به راه راست اورا روان میکند

لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ؕ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوْهَهُمْ

آنانرا که | نیکوکاری کردند | بدله نیک است | وزیادت هم | ونه | پوشد | روهای ایشان را

آنانیکه نیکوئی کردند ایشان را نیکی آنها هم است و زیادت هم برروی آنها نه تاریکی باشد

قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۲۶﴾

سیاهی | ونه ذلت | ایشان اند | اهل جنت | ایشان درآن همیشه میباشند

و نه ذلت این مردم اهل جنت اند و درآن همیشه میباشند

وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا ۙ وَتَرْهَقُهُمْ

وآنانیکه کردند | کارهای بد | بدله | بدی | مانند آن است | وبپوشد ایشان را

و آنانیکه خود را بدی کسب کردند پس جزاء بدی بدی است و بر آنها ذلت پخش باشد

ذِلَّةٌ ؕ مَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ كَاَنَّمَآ اُغْشِيَتْ

خواری | نیست ایشان را | از خدا | هیچ پناه دهنده | گویا | پوشانیده شده است

و هیچ کسی ایشان را از عذاب خدا نجات ندهد روهای ایشان چنین دیده میشود گویا که

وُجُوْهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا ؕ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ

روهای ایشان | به پاره | ازشب | تاریک | آن گروه | اهل دوزخ اند

پاره های شب تاریک آن را پوشیده است ایشان اهل دوزخ اند

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۲۷﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ

ایشان درآن | همیشه میباشند | وروزیکه | جمع کنیم آنهارا | همه | باز | بگوئیم | آنانیرا که

و درآن همیشه میباشند و روزیکه همهٔ ایشان را جمع کنیم پس به مشرکین میگوییم

اَشْرَكُوْا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ

شرک کرده بودند | (ایستاده شوید) شما بجای خود | ومعبودان شما | باز ما جدائی می آریم | میان آنها

که شما و آلهه خود ساخته شما بر جاهای خود ایستاده باشید باز درمیان آنها جدائی می آریم

وَقَالَ شُرَكَآؤُهُمْ مَّا كُنْتُمْ اِيَّانَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۲۸﴾ فَكَفٰى بِاللّٰهِ

وبگوید | شریکان آنها | که شما عبادت مارا نکرده بودید | پس کافی است | الله

و بگویند شریکان آنها که شما هیچ وقت هم عبادت مارا نه کرده اید و خداوند

شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿٢٩﴾

گواه | میان ما | ومیان شما | بودیم ما | ازعبادت شما | ناخبر

میان ما و شما کافی است که ماند عبادت شما هیچ خبر نداریم

هُنَالِكَ تَبْلُوْا كُلُّ نَفْسٍ مَّآ أَسْلَفَتْ وَرُدُّوْٓا إِلَى اللّٰهِ

درآنجا | دریابد | هرکسی | آنچه پیش فرستاده | وبازگردانیده شوند | بسوی خدا

پس در آنجا دریابد هر کسی نتیجهٔ اعمال که پیش فرستاده بود و همهٔ آنها به مولای برحق

مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٣٠﴾ قُلْ ع ١٠ ٣ ٨

که مالک ایشان است | حقیقی | وگم گردد | ازایشان | انچه افتراء میکردند | بگو

باز گردانیده شوند و کدام افترا که آنها میکردند از ایشان گم میشوند به ایشان بگو

مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَّمْلِكُ السَّمْعَ

که | روزی میدهد شمارا | ازآسمان | وزمین | یا کیست | که مالک است | گوشهارا

کیست که شمارا از آسمان و زمین روزی میدهد و یا کیست واکدار گوشهای شما

وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ

وچشمهارا | کیست که | بیرون می آرد | زنده را | ازمرده | وبیرون می آرد | مرده را

و چشمهای شما؟ و کیست که از مرده زنده بیرون می آرد و از زنده مرده؟

مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ الْأَمْرَ ؕ فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ ۚ فَقُلْ

اززنده | وکیست | که تدبیر کند | کاررا | پس زود است که گویند | الله | پس بگو

و کیست تدبیر کنندهٔ هر کاری پس ایشان فوراً میگویند که الله پس بگو (باز)

أَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣١﴾ فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۚ فَمَاذَا بَعْدَ

چرانه میترسید؟ | پس هم این الله | رب شما است | راست | پس چیست | بعد

(شما از نافرمانی وی) نه میترسید؟ پس هم این الله رب حقیقی شما است پس بعد از حق چیست؟

الْحَقِّ إِلَّا الضَّلٰلُ ۚ فَأَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿٣٢﴾ كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ

ازحق | غیراز گمراهی | پس بکدام طرف | گردانیده میشوید | هم چنین | راست شد | سخن

غیر از گمراهی پس آخر شما بکدام طرف روی گردان شدید؟ هم چنین سخن رب تو دربارهٔ همه

رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ فَسَقُوْٓا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾ قُلْ هَلْ

رب تو | برآنانیکه | نافرمان اند | که ایشان | ایمان نه می آرند | بگو | آیا

فاسقین پوره شده است که آنها ایمان نه می آرند به آنها بگو که در شرکاء خود ساخته شما

مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ؕ قُلِ اللّٰهُ

هست درشریکان شما کسی | که اول دفعه پیدا کند | خلق را | بازدوباره زنده کند | بگو الله

که بار اول یک چیزی پیدا کند و باز دوباره آن را زنده کند؟ بگو که الله است

يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ

اول دفعہ پیدا میکند | مخلوق | باز دوبارہ زندہ کند | پس بکدام طرف | برگردانیدہ میشوید | بگو

کہ اول بار پیدا میکند، و دوبارہ ھم پس شما بکدام طرف روی گردانیدہ شدید بہ آنہا بگو!

هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ ۚ قُلِ اللَّهُ

آیا ھست در شریکان شما | کسی کہ | راہ مینماید | بسوی حق | بگو | اللہ

آیا در شرکاء خود ساختہ شما ھم کسی است کہ مردم را بہ راہ حق روان کند؟ بگو کہ اللہ

يَهْدِي لِلْحَقِّ ۗ أَفَمَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ

راہ مینماید | بسوی حق | پس آیا کسیکہ | راہ مینماید | بسوی حق | زیاد حقدار است

بسوی راہ مستقیم راہ مینماید، پس کسیکہ بسوی راہ حق راہ مینماید آن زیاد حقدار است کہ

أَن يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّي إِلَّا أَن يُهْدَىٰ ۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ

کہ تابعداری کردہ شود | یا کسیکہ | راہ نہ می یابد | مگر اینکہ بہ وی راہ نمودہ شود | پس چیست شمارا | چگونہ

تابعداری وی کردہ شود و یا آنکہ خود اش ھم راہ نہ می یابد تا آنکہ بہ وی راہ نمائی نشود پس بر شما چہ

تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي

فیصلہ میکنید؟ | وپیروی نہ میکند | اکثر آنہا | مگر تنہا از گمان | ھر آینہ گمان | بکار نہ می آید

شدہ است؟ چگونہ فیصلہ ھای نا درست میکنید؟ و در ایشان اکثر آنہا پیروی گمان میکنند و ھر آینہ کہ گمان

مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

از حق | ھیچ چیزی | ھر آینہ خدا | داناست | بہ آنچہ میکنند

در مقابلۂ حق ھیچ فائدہ نہ میدھد ھر آینہ خدارا از اعمال ایشان علم کامل است

وَمَا كَانَ هَٰذَا الْقُرْآنُ أَن يُفْتَرَىٰ مِن دُونِ اللَّهِ وَلَٰكِن

ونیست | این قرآن | کہ جور کند آن را کسی دیگری | غیر از خدا | لیکن

و این قرآن چنین کتابی نیست کہ غیر از خدا کسی دیگری آن را جور کند بہ دروغ بلکہ این

تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ

این تصدیق است | از آنکہ | پیش از وی است | وتفصیل است | از ھمہ کتب | ھیچ شک نیست

تصدیق کنندۂ آن کتابہا است کہ پیش از وی است و تفصیل احکام ضروری است دراین ھیچ شک

فِيهِ مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ

در آن | از پروردگار عالمہا است | آیا | میگویند | کہ او دروغ بستہ کردہ است | بگو

وشبہہ نیست، کہ از جانب رب ھمہ عالم نازل شدہ است آیا این مردم میگویند کہ پیغمبر آن را از نفس خود ساختہ است بگو

فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ

پس بیارید | سورتی | مانند آن | وبخوانید | انکہ | خواندہ میتوانید | غیر از خدا

اگر چنین باشد شما ھم مانند آن یک سورت بیارید و غیر از خدا کسی را کہ میخواھید آنہا را ھم بخواھید

إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ بَلْ كَذَّبُوا۟ بِمَا لَمْ يُحِيطُوا۟ بِعِلْمِهِۦ

اگر هستید شما | راستگویان | بلکه | تکذیب کردند | به آنچه احاطه نکرده است آنها | به فهم آن

اگر شما راستگویان هستید نه بلکه ایشان آن چیزی را نسبت دروغ کردند آنچه در علم ایشان نیامده

وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَٱنظُرْ

وهنوز نیامده است آنهارا | حقیقت آن | هم چنین | تکذیب کردند | آنانیکه | پیش از آنها بودند | پس ببین

و تا هنوز هم با ایشان انجام آن نیامده است و هم چنین قبل از آنها هم مردم کتب خداوندی را تکذیب نمودند

كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِۦ

چگونه | بود | انتهای | ستم گاران | وبرخی از آنها | آن است | که یقین میدارد | برآن

پس ببین که انجام کافران چگونه خراب بود؟ و برخی در ایشان چنین اند که بر این کتاب ایمان می آرند

وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِۦ ۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾ ع ١٠

وبرخی از آنها | آن است | که یقین ندارد | برآن | و | رب تو | داناتر است | به مفسدان

و برخی از آنها چنین اند که برآن ایمان نه می آرند و رب تو مردم مفسدین را خوب می شناسد

وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّى عَمَلِى وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۖ

واگر | تکذیب کنند ترا | پس بگو | مراست | عمل من | وشماراست | عمل شما

و اگر ایشان ترا تکذیب میکنند بگو که مرا عمل من کافی است و شمارا اعمال شما شا

أَنتُم بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعْمَلُ وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

شما بیزارید | از آنچه | من میکنم | ومن | بیزارم | از آنچه | شما میکنید

از ذمداری اعمال من بری هستید و من از ذمداری اعمال شما بری هستم

وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ

وبرخی از آنها | آن است | که گوش می نهند | بسوی تو | پس آیا تو | میشنوانی | کران را

و در ایشان برخی چنین اند که بتو گوش نهند پس آیا تو به کران سخن میشنوانی؟

وَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾ وَمِنْهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَ ۚ

اگرچه | انها عقل هم ندارند | وبرخی از آنها | آن است | که می بیند | بسوی تو

و اینکه از عقل هم کار نه میگیرند و برخی در ایشان چنین اند که به آشکار بسوی تو نظر میکنند

أَفَأَنتَ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا۟ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ

پس آیا تو | راه مینمائی | کوران را | اگرچه | آنها نه می بینند | هر آینه الله

پس آیا تو به کوران راه مینمائی؟ و اگرچه دیده هم نه میتوانند هر آینه خداوند بر

لَا يَظْلِمُ ٱلنَّاسَ شَيْـًٔا وَلَٰكِنَّ ٱلنَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

ظلم نه میکند | بر مردم | چیزی | لیکن | مردمان | بر نفسهای خود | ظلم میکنند

بندگان یک ذره ظلم هم نه میکند مگر این مردم خود ایشان بر نفسهای خود ظلم میکنند

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ

وروز یکه | ایشان راجمع کند | گویادرنگ نکرده بودند | مگر | ساعتی | ازروز

و یاد کن برای ایشان آن روز که خداوند ایشان را جمع میکند (زندگی دنیا به ایشان اندک معلوم میشود) گویا که ایشان

يَتَعَارَفُوْنَ بَيْنَهُمْ ۭ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَاۗءِ اللّٰهِ

شناسا باشند | میان خود | به تحقیق | تاوان کردند | آنانیکه | تکذیب کردند | ملاقات خدارا

در دنیا تنها یک ساعت بودند در آنجا یکی دیگری را میشناسند به تحقیق آن مردم بسیار تاوان کردند که ملاقات خداوند

وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ۝٤٥ وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ

ونه بودند ایشان | راه یافته گان | واگر | بنمایم ترا | بعضی آن (عذاب) | که ما با ایشان وعده میکنیم

را دروغ کردند و ایشان در دنیا هم راه یافته گان نبودند و اگر ما ترا از آن عذاب یک حصه بنمایم از آنکه

اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰي

یا بمیرانیم ترا | پس بسوی ما | رجوع ایشان است | باز | خدا | گواه است | برآنچه

یا ایشان وعده شده است، و یا وفات کنیم ترا قبل از آن پس ایشان را هم بسوی ما باز گشت است و خداند بر آن

مَا يَفْعَلُوْنَ ۝٤٦ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلٌ ۚ فَاِذَا جَاۗءَ رَسُوْلُهُمْ قُضِيَ

میکنند | وهر امتی را | یک پیغمبر است | پس چون | بیاید | پیغمبر آنها | پس فیصله کرده میشود

کارها گواه است آنکه ایشان میکردند وهر امتی را یک پیغمبر آمده است پس وقتیکه پیغمبر آنها بیاید درمیان ایشان به انصاف فیصله

بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝٤٧ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا

میان آنها | به انصاف | وبرایشان | ظلم کرده نه میشوند | ومیگویند | چه وقت باشد | این

کرده میشود و بر ایشان هیچ ظلم شده نه میتواند و آنها میگویند آخر وعده آن عذاب چه وقت

الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝٤٨ قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ

وعده | اگرشما | راست گوهستید | بگو | من مالک نیستم | برای خود

پوره میشود؟ اگر شما راستگویان هستید؟ بگو که من خود را هم اختیار نفع

ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا اِلَّا مَا شَاۗءَ اللّٰهُ ۭ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۭ

زیانی | ونه سودی | مگر | آنچه | بخواهد الله | برای هر امت | یک وقت مقرر است

و نقصان ندارم مگر چیزیکه خدا بخواهد هر امتی را یک موده مقرر است

اِذَا جَاۗءَ اَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ۝٤٩

چون می آید | میعاد ایشان | پس نه | موخر شده میتوانند | ساعتی | ونه مقدم شده میتوانند

پس چون وقت آنها پوره شود باز نه یک ساعت پیش شده میتوانند و نه پس شدن

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُهٗ بَيَاتًا اَوْ نَهَارًا مَّاذَا

بگو | ببینید | اگر | بیاید بشما | عذاب او | شب | یادرروز | پس آن چه چیز است

بگو ایشان را که ببینید اگر عذاب خداوند بر شما ناگهان در شب و یا در روز بیاید پس درآن کدام چیز است که

يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿۵۰﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ ۚ

که بشتاب آن را میخواهند | مردم مجرمان | آیا باز وقتیکه | آن واقع شود | ایمان می آرید شما بر آن

مجرمان آن را بشتاب میخواهند به پس آیا وقتیکه عذاب بیاید در آن وقت شما ایمان می آرید؟

آلْآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿۵۱﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ

آیا اکنون یقین شما آمد | وحال آنکه شما | این | به شتاب میخواستید | باز گفته میشود | آنانیرا که

آن وقت (گفته میشود) که اکنون (شما ایمان می آرید) و قبل از این شما در این باره استعجال میکردید باز به ظالمان

ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ ۚ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا

ستم کردند | بچشید | عذاب | جاویدانی | آیا جزاء داده نمیشود | مگر به آنچه

گفته میشود که بچشید عذاب همیشه را بشما غیر از اعمال شما چه

كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿۵۲﴾ وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِي

شما میکردید | وی پرسندترا | درست است | این وعده | بگو | آری!

بدله داده میشود؟ و ایشان از تو می پرسند که آیا این سخن درست است بگو که آری!

وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿۵۳﴾ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ

قسم است به رب من | هرآینه این حق است | ونیستید شما | عاجز کنندگان | واگر باشد | هرنفسی را که

سوگند به رب من که این بالکل درست است و شما خدارا از آوردن آن عاجز کننده نیستید و اگر به روز قیامت

ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ

ظلم کرده باشد | چیزیکه از زمین است | هرآینه آن در فدیه میدهد | وپنهان میکنند | پشیمانی

پیش یک ظالم روز قیامت هم مال و دولت موجود باشد باز هم آن را در فدیه نفس خود میدهد و چون عذاب ببینند

لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ

هنگامیکه ببینند | عذاب را | وحکم کرده شود | میان ایشان | به انصاف | وایشان

در دل خود پنهان اندوهگین میشوند و درمیان ایشان به انصاف فیصله کرده میشود و برایشان

لَا يُظْلَمُونَ ﴿۵۴﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ

ستم کرده نشوند | بشنوید | هرآینه خدا راست | آنچه | درآسمانها | وزمین است

ستم کرده نه میشود یادداشته باشید چیزیکه در آسمانها و زمین است هم خدا راست

أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۵۵﴾

بشنوید | هرآینه | وعده | خدا | راست است | لیکن | اکثرآنها | نه میدانند

یادداشته باشید که وعده خدا راست است مگر اکثر مردم نه میدانند

هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۵۶﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ

اوزنده میکند | ومی میراند | وبسوی وی | بازگردانیده میشوید | ای مردم!

او زندگی میدهد و هم مرگ میدهد و هم بسوی وی باز گشت شما است ای مردم!

صلی الله علیه وسلم وقف النبی علیه السلام ۱۰ ع ۶

قَدْ جَآءَتْكُمْ مَّوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٌ لِّمَا فِي الصُّدُوْرِ ۙ

آمده است بشما | نصیحت | ازطرف رب شما | وشفاء | ازآنچه | که درسینه ها است

بشما از جانب رب شما نصیحت آمده است و شفاء امراض سینها

وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٧﴾ قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهٖ

وهدایت | ورحمت | برای مؤمنان | بگو | به فضل خدا | وبه رحمت او

و کسیکه آن را قبول کند دربارهٔ آنها هدایت و رحمت است ای پیغمبر! بگو که این قرآن فضل و رحمت است پس بر

فَبِذٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوْا ؕ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿٥٨﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ

پس به این | باید که خوش شوند | آن بسیار خوب است | ازآنچه | آنها جمع میکنند | بگو | آیا دیدید شما

فضل خدوند باید که ایشان خوش شوند این از همه آن چیزها بهتر است که شما آن را جمع میکنید به آنها بگو

مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِّنْ رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا

آنچه نازل کرد | خدا | برای شما | رزق | پس ساختید | درآن | حرام

آیا دیدید که خداوند بشما کدام رزق فرود آورده است پس شما از خود درآن بعضی حرام و بعضی

وَّحَلٰلًا ؕ قُلْ آٰللّٰهُ اَذِنَ لَكُمْ اَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُوْنَ ﴿٥٩﴾

وبعضی حلال | بگو | آیا خدا | حکم کرده | بشما | یا | برخدا | دروغ بسته میکنید

حلال گردانیدید؛ از ایشان بپرس که آیا خداوند شمارا بر این اجازه داده است و یا اینکه بر خدا دروغ می بستید۔

وَمَا ظَنُّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

وچیست گمان | آنانیکه | می بستند | برخدا | دروغ | به روز قیامت

و آنانیکه بر خداوند دروغ می بستند گمان ایشان دربارهٔ روز قیامت چیست؟

اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع ١١

هرآینه الله | خداوند فضل است | برمردمان | لیکن | اکثرآنها | شکرنه میکنند

هر آینه خداوند(ج) بر مردم بسیار مهربان است مگر اکثر مردم شکر نه میکنند

وَمَا تَكُوْنُ فِيْ شَاْنٍ وَّمَا تَتْلُوْا مِنْهُ مِنْ قُرْاٰنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ

ونه | میباشی تو | درهیچ کاری | ونه میخوانی تو | چیزی | ازقرآن | ونه میکنید شما

و (ای پیغمبر!) در هر حالی که تو هستی و در همان حال هم که قرآن میخوانی و ای مردم! شما هم

مِنْ عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوْدًا اِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ وَمَا

کدام عمل | مگر هستیم ما | برشما | خبردار | وقتیکه شما مشغول باشید | درآن | ونه

که کدام عمل میکنید پس در هر حال ما شما را می بینیم وقتیکه شما درآن کار مشغول باشید و از رب تو

يَعْزُبُ عَنْ رَّبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ

پنهان میشود | ازرب تو | به اندازه یک ذره | درزمین | ونه درآسمان

به اندازه یک ذره هم کدام چیز غائب نیست نه در زمین و نه در آسمان

وَلَآ اَصۡغَرَ مِنۡ ذٰلِكَ وَلَآ اَكۡبَرَ اِلَّا فِىۡ كِتٰبٍ مُّبِيۡنٍ ﴿٦١﴾ اَلَآ

ونه | خوردتر از آن | ونه بزرگتر | مگر آن | هست در کتاب واضح | خبردار

و نه خورد تر از آن و نه بزرگتر از آن مگر همهٔ آنها در یک کتاب واضح (لوح محفوظ) درج است

اِنَّ اَوۡلِيَآءَ اللّٰهِ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿٦٢﴾ الَّذِيۡنَ

دوستان خدا | هیچ ترس نیست | برایشان | ونه آنها | اندوهگین شوند | انانیکه

بشنوید! که بر دوستان خدا نه ترس می آید و نه اندوهگین میشوند این همان مردم اند

اٰمَنُوۡا وَكَانُوۡا يَتَّقُوۡنَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ الۡبُشۡرٰى فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا

ایمان آوردند | وبودند | که میترسیدند | ایشان راست | بشارت | درزندگی دنیا

که ایمان آوردند و تقوی اختیار نمودند ایشان را در زندگی دنیا و در آخرت

وَفِى الۡاٰخِرَةِ ؕ لَا تَبۡدِيۡلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الۡفَوۡزُ

ودرآخرت | نیست تبدیل | سخنان خدارا | هم این است | کامیابی

خوشخبری است نیست سخنان خدارا تغیر این است کامیابی بزرگ

الۡعَظِيۡمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحۡزُنۡكَ قَوۡلُهُمۡ ؘ اِنَّ الۡعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيۡعًا ؕ هُوَ

بزرگ | وغمگین نکند ترا | سخن ایشان | هرآینه | عزت | مرخدارا است همه | اوست

(ای پیغمبر!) سخنان کافران تر اندوهگین نکند هر آینه همه غلبه خدا راست او

السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ﴿٦٥﴾ اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَنۡ فِى السَّمٰوٰتِ وَمَنۡ

شنوا | دانا | باخبر هرآینه | مرخدارا است | هرکه | درآسمانها است | وهرکه

او شنوا و دانا است خبردار! این هم چیزها خدا راست چیزیکه در آسمانها و زمین است

فِى الۡاَرۡضِ ؕ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ ؕ

درزمین است | وپیروی نه میکنند | آنانیکه | آواز میکنند | غیر الله را | شریکان

و آنانیکه غیر از خدا به معبودان خود ساخته آواز میکنند

اِنۡ يَّتَّبِعُوۡنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنۡ هُمۡ اِلَّا يَخۡرُصُوۡنَ ﴿٦٦﴾ هُوَ

پیروی | نه میکنند | مگر | گمان را | ونیستند آنها | مگر | دروغ گویان | اواست

(خبر هستید که) ایشان پیروی چه میکنند ایشان تنها پیروی گمان میکنند۔ و تنها اندازه کنندگان اند

الَّذِىۡ جَعَلَ لَكُمُ الَّيۡلَ لِتَسۡكُنُوۡا فِيۡهِ وَالنَّهَارَ مُبۡصِرًا ؕ اِنَّ

آنکه | پیدا کرد | برای شما | شب | تا شما آرام کنید | درآن | وروز | آشکارا | هرآینه

خداوند آن ذات است که پیدا کرد برای شما شب تا درآن آرام کنید و روز را روشن ساخته است که دران ببینید

فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّسۡمَعُوۡنَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا

درآن | نشانها است | برای آن قوم | که می شنوند | گفتند | گرفت خدا | پسر

هر آینه دراین برای (قبول کننده سخن پیغمبر) دلائل موجود است ایشان میگویند که خدا خود را پسر گرفته است

سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ الْغَنِیُّ ؕ لَهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ

پاکی است اورا | اوبی نیاز است | هست اورا آنچه | درآسمانها است | وآنچه | درزمین است

خداوند پاک است، و بی نیاز چیزیکه در آسمانها و زمین است همه ملکیت اوست

اِنْ عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا ؕ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ

نیست | نزدیک شما | هیچ حجتی | براین | آیا میگوئید | برخدا

شما را بر این شرک خود هیچ حجتی نیست پس آیا شما برخدا چنین سخنها

مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٨﴾ قُلْ اِنَّ الَّذِیْنَ یَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ

آنچه نه میدانید | بگو | هرآینه آنانیکه | بسته میکنند | برخدا | دروغ

بسته میکنید که خود شمارا هم برآن دلیل نیست بگو آنانیکه بر خدا دروغ بسته میکنند یقیناً آنها

لَا یُفْلِحُوْنَ ﴿٦٩﴾ ؕ مَتَاعٌ فِی الدُّنْیَا ثُمَّ اِلَیْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ

نجات نه می یابند | فائده کم است | دردنیا | بازبسوی ما | رجوع آنهااست | باز

نجات نه می یابند در دنیا فائده کم بگیرند باز هم باز گشت ایشان بسوی ما است

نُذِیْقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِیْدَ بِمَا كَانُوْا یَكْفُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَاتْلُ ع ١٠ الحاقة ١٢

می چشانیم آنهارا | عذاب | سخت | بسبب آنکه | کفرمیکردند | وبخوان

باز ما ایشان را بسبب کفر ایشان عذاب سخت میدهیم ای پیغمبر! ایشان را

وقف لازم

عَلَیْهِمْ نَبَاَ نُوْحٍ ۘ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ یٰقَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَیْكُمْ

برایشان | خبر | نوح | وقتیکه گفت | قوم خودرا | ای قوم من! | اگر باشدگران | برشما

حالات نوح علیه السلام بخوان، وقتیکه او بقوم خود گفت: ای قوم من! اگر بر شما در اینجا سکونت من

مَّقَامِیْ وَتَذْكِیْرِیْ بِاٰیٰتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُوْۤا

سکونت من | ونصیحت من | به آیاتهای خدا | پس برخدا | توکل کردم | پس گردآرید

و بذریعهٔ احکام خداوند نصیحت گران باشد پس بر خدای خود توکل من است پس شما باشرکاء (خود ساخته)

اَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا یَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَیْكُمْ غُمَّةً

معامله خودرا | وشریکان خودرا | باز | نباشد | کارشما | برشما | پنهان

فیصله کنید که باز بشما دربارهٔ کار خود کدام شک نماند

ثُمَّ اقْضُوْۤا اِلَیَّ وَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿٧١﴾ فَاِنْ تَوَلَّیْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ

باز | بکنید | بسوی من | وبه من مهلت ندهید | پس اگر | اعراض کردید | پس نخواسته ام ازشما

باز بکنید بامن چیزیکه خوش دارید و به من هیچ مهلت ندهید باز اگر شما (از نصیحت) من روی گردانیده

مِّنْ اَجْرٍ ؕ اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ

کدام اجر | نیست | اجرمن | مگر | برخدااست | وبه من حکم شده است | که باشم من

پس من کدام باکی ندارم و از شما کدام معاوضه نخواستم ذمداری من تنها بر خدا است و به من حکم شده است که من

مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَنَجَّيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ

ازفرمان برداران | پس تکذیب کردنداورا | پس نجات دادیم اورا | وآنانرا که | باوی بودند

در فرمان برداران شامل شوم، باز آنها اورا تکذیب کردند باز ما اورا و آنانیکه باوی در کشتی بودند

فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰٓئِفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

درکشتی | وگردانیدیم ایشان را | جانشین | وغرق کردیم | کسانیرا که | تکذیب کردند

نجات دادیم، و ما ایشان را در زمین (جانشین) گردانیدیم و آنانیکه آیات مارا دروغ گفته بودند

بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا

آیات مارا | پس بنگر | چگونه شد | آخرکار | بیم شدگان | بازفرستادیم

ایشان را غرق کردیم پس ببینید که آنجام آنها چگونه شد؟ آنانیکه ترسانیده شده بودند باز بعد از وی

مِنْۢ بَعْدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا

بعدازنوح | پیغمبران | بسوی قوم آنها | پس آوردند آنها ایشان را | بانشان های روشن | پس ایشان نبودند

پیغمبران دیگری را به قوم های ایشان فرستادیم پس آنها ایشان را دلائل آشکارا پیش کردند پس نشد

لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۭ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِ

که ایمان می آوردند | به آنچه | تکذیب کرده بودند | پیش | هم چنان | مهر نهیم | بردلهای

که ایمان می آوردند به آنچه از پیش نسبت دروغ کردند ما هم چنین بر دلهای متجاوزین مهر نهیم

الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى وَهٰرُوْنَ اِلٰى فِرْعَوْنَ

متجاوزین | بازفرستادیم ما | بعدازآنها | موسیٰ | وهارون را | بسوئی فرعون

باز ما بعد از این پیغمبران موسیٰ و هارون علیهما السلام هر دو آنها بسوی فرعون۔ و به

وَمَلَا۟ئِهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا

وبه سرداران او | به نشانه های خود | پس تکبر کردند | وبودند | قوم

رؤساء او فرستادیم با نشانهای خود مگر آنها تکبر کردند و ایشان بودند مجرمان

مُّجْرِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْٓا اِنَّ هٰذَا

مجرمین | بازوقتیکه | آمدبایشان | حق | ازنزدما | گفتند | هرآینه این

باز وقتیکه از جانب ما به ایشان حق بیاید آنها گفتند این جادو آشکارا است

لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوْسٰٓى اَتَقُوْلُوْنَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ۭ

جادواست | آشکارا | گفت | موسیٰ | آیامیگوئید | درباره حق | چون بیاید بشما

موسیٰ علیه السلام فرمود آیا شما درباره حق میگوئید وقتیکه آن بشما آمده است

اَسِحْرٌ هٰذَا ۭ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ ﴿٧٧﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا

آیااین جادواست؟ | وکامیاب نمی شوند | جادوگران | گفتند | آیا آمدی بما

که این جادو است؟ و حال آنکه جادو گران هیچ وقت کامیاب نه میشوند آنها گفتند که آیا تو مارا

لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا وَتَكُوْنَ لَكُمَا

تا بگردانی مارا | از آنچه | یافته ایم | برآن | پدران خودرا | وباشد | مرشمارا

تو برای این آمده ای که بگردانی مارا بر آنچه پدران خود یافته ایم و سرداری ملک

الْكِبْرِيَآءُ فِي الْاَرْضِ ؕ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٨﴾ وَقَالَ

سرداری | درزمین | ونیستیم ما | مرشمارا | باورکنندگان | وگفت

بدست شما آید و ما هیچ وقت شمارا قبول نه میکنیم و فرعون به مردم خود گفت

فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِيْ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ

فرعون | بیارید پیش من | هرساحر | دانا | پس چون آمدند | ساحران

بیارید پیش من هر ساحر ما هر پس وقتیکه جادوگران آمدند

قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰٓى اَلْقُوْا مَآ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّآ اَلْقَوْا

گفت | ایشان را | موسیٰ | بیفگنید | آنچه شما افگنده اید | پس چون | افگندند

موسیٰ علیه السلام به آنها گفت بیفگنید چیزیکه افگنده اید باز وقتیکه آنها (ریسمان) های خود

قَالَ مُوْسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ السِّحْرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهٗ ؕ

گفت | موسیٰ | آنچه آورده ید آن را | جادواست | هرآینه خدا | آن راالکنون باطل میکند

انداختند موسیٰ علیه السلام گفت چیزیکه شما آوردید خداوند بسیار زود آن را فنا میکند.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ

هرآینه | الله | اصلاح نه میکند | عمل | مفسدین را | وثابت میکند | خدا | حق را

هر آینه خداوند کارهای مفسدین را اصلاح نه میکند و خداوند طبق وعده خود حق را

بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٨٢﴾ ع فَمَآ اٰمَنَ لِمُوْسٰٓى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ ١٢ ٨ ع

به حکم خود | اگرچه ناخوش دارند | مردم مجرمان | پس ایمان نیاورد | به موسیٰ | مگر | یک گروهی

راست میگرداند: اگرچه مجرمین آن را خوش ندارند پس از خوف و ترس فرعون و سرداران وی غیر

مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهِمْ اَنْ

ازقوم او | به خوف | ازفرعون | وسرداران ایشان | که

از چند نفر از قوم موسیٰ کسی هم بروی ایمان نیاورد تا در مصیبت نه افگند

يَّفْتِنَهُمْ ؕ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ

عذاب کند ایشان را | وهرآینه | بود فرعون | بلند | درزمین | وهرآینه وی

هر آینه فرعون در ملک بسیار بلند بود و او تجاوز

لَمِنَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوْسٰى يٰقَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ

ازمتجاوزین بود | وگفت | موسیٰ | ای قوم من | اگرهستید شما | که ایمان آورده باشید

و موسیٰ علیه السلام گفت ای قوم من! اگر شما به راستی هم به خدا

بِاللّٰهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ﴿٨٤﴾ فَقَالُوْا عَلَى اللّٰهِ

به خدا | پس بروی | توکل کنید | اگر هستید شما | مسلمانان | پس گفتند | بر خدا

ایمان آورده باشید، پس بروی توکل کنید، اگر شما فرمان بردار هستید ایشان جواب دادند

تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۙ﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا

توکل کردیم | ای رب ما! | نگردان مارا | فتنه | برای قوم ظالمان | ونجات ده مارا

که ما بر خدا توکل کردیم ای رب ما! مگردان مارا فتنه در دست ظالمان و نجات ده مارا

بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰى

به رحمت خود | از قوم کافران | ووحی کردیم ما | به موسی

به رحمت خود از گروه کافران، و ما به موسیٰ و به برادروی وحی

وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا

وبه برادراش | که | بسازید | برای قوم خود | درمصر | خانه ها | وبگردانید

کردیم، شما برای قوم خود در مصر خانه ها قائم بگردانید و خانه های خود را

بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۭ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ

خانه های خود | رو به قبله | وبر پادارید | نماز را | ومژده ده | مومنان را | وگفت

جاهای نماز بگردانید، و نماز های خود را بر پا دارید و توبه مؤمنان مژده بده، و موسیٰ علیه السلام گفت

مُوْسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّ

موسیٰ | ای رب ما! | هر آینه تو داده | فرعون را | وسرداران اورا | رونق | و

ای رب ما! تو فرعون و سرداران وی را رونق دنیا و ساز و سامان داده ای

اَمْوَالًا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِكَ ۚ

مال ها | درزندگانی دنیا | ای رب ما! | تا گمراه کنند (مردم را) | از راه تو

(نتیجه این) که او مردم را از راه تو میگردانند

رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

ای رب ما! | محو کن | مال های ایشان را | وسخت کن | دلهای ایشان

ای رب ما! مال و دولت ایشان را محو کن و دلهای ایشان را سخت کن

فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٨٨﴾ قَالَ قَدْ

پس ایمان نه می آرند | تا آنکه | ببینند | عذاب | دردناک | گفت | هر آینه

که هیچ وقت ایمان نمی آرند تا اینکه عذاب دردناک ببینند خداوند (ج) فرمود

اُجِيْبَتْ دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ

قبول کرده شد | دعاء شما | پس هر دو شما ثابت قدم باشید | وتابعداری مکن | ازراه | آن مردم

دعاء تو قبول شد پس هر دو شما ثابت قدم باشید، و تابعداری مکنید ازراه آن مردم که

لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ وَجٰوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ

که علم ندارند | وگذرانیدیم ما | بنی اسرائیل را | از دریا | پس از پی درآمدند

که علم ندارند، و ما بنی اسرائیل را از دریا گذرانیدیم، پس فرعون و

فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْيًا وَعَدْوًا ۖ حَتّٰٓى إِذَآ أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ

فرعون | ولشکراو | به ظلم | وزیادت | تا آنکه | وقتیکه | دریافت اوراغرق

لشکر او هم به هدف تجاوز و زیادت پی آنها شدند تا اینکه او به غرق شدن رسید

قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلٰهَ إِلَّا الَّذِىٓ ءَامَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓا۟

گفت | ایمان آوردم | که نیست هیچ | معبودی | مگر | آنکه | ایمان آورده اند بوی | بنی

گفت: من ایمان می آرم که نیست معبود برحق غیر از آن ذات بر آنکه بنی اسرائیل ایمان

إِسْرَآءِيلَ وَأَنَا۠ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلْـٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ

اسرائیل | و | من | ازمسلمانانم | اکنون | وحال آنکه نافرمانی کردی

آوردند، ومن از مسلمانانم (فرمود) اکنون ایمان می آری؟ حال آنکه پیش از این

قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ

پیش از این | وبودی | ازمفسدین | پس امروز | نجات میدهم ترا | بدن ترا

تو نافرمانی کردی، و تو بودی از مفسدین پس امروز بدن تورا نجات میدهیم

لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ ءَايَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ

تاباشی تو | برای آنکه | که بعدازتو می آیند | نشانه | وهرآینه | بسیاری | ازمردمان

تا اینکه برای مردم آئنده نشان عبرت شوی و هر آینه بسیاری از مردم از نشان های ما

عَنْ ءَايَٰتِنَا لَغٰفِلُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِىٓ إِسْرَآءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ ع ۹ ۱۰ ۱۴

ازنشانه های ما | بی خبراند | وبه تحقیق | جای دادیم ما | بنی اسرائیل را | جای درست

بی خبراند، و به تحقیق بنی اسرائیل را در زمین بسیار جای خوب دادیم

وَرَزَقْنٰهُم مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۚ فَمَا ٱخْتَلَفُوا۟ حَتّٰى جَآءَهُمُ

ورزق دادیم ایشان را | از چیزهای پاک | پس آنها اختلاف نکردند | تا آنکه | آمد ایشان را

و ما ایشان را از چیزهای پاکیزه رزق دادیم و آنها با یکدیگری اختلاف نکردند تا اینکه ایشان را

الْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ

دانش | هرآینه رب تو | حکم کند | میان آنها | روز قیامت | درآن چیز | که بودند درآن

علم حق آمد، هر آینه رب تو روز قیامت میان انها فیصله میکند، درآن سخنها که ایشان درآن

يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِن كُنتَ فِى شَكٍّ مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ

اختلاف میکردند | پس اگر توئی | درشک | ازآنچه | فروفرستادیم | بسوی تو

اختلاف میکردند، پس اگر ترا در آن سخنها که ما بالای تو نازل کردیم شک باشد پس

فَسْـَٔلِ الَّذِيْنَ يَقْرَءُوْنَ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ الْحَقُّ

پس پرس | انانراکه | میخوانند | کتاب | پیش ازتو | هرآینه آمده است پیش تو | حق۔

از آن مردم بپرس که پیش از تو کتابها میخوانند هر آینه ترا از طرف پروردگار تو

مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ۝٩٤ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الَّذِيْنَ

از جانب رب تو | پس مشو | از شک کنندگان | ومباش | از آنانیکه

حق آمده است پس هیچ وقت در مردم شک کننده مباش و درآن مردم هم مباش

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَتَكُوْنَ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝٩٥ اِنَّ الَّذِيْنَ

تکذیب کردند | به آیات خدا | پس میشوی | اززیان کاران | هرآینه | آنانیکه

که به نشانهای خداوند تکذیب میکنند، تا از زیانکاران نشوی هر آینه دربارهٔ آن مردم که سخن

حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝٩٦ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ

ثابت شد برایشان | سخن | پروردگارتو | ایمان نه می آرند | واگرچه | بیاید به ایشان

پروردگار تو ثابت شده است که آنها ایمان نه می آرند اگرچه هر قسم نشانها

كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۝٩٧ فَلَوْلَا

همه معجزه | تا آنکه | ببینند | عذاب | دردناک | پس چرانه

به آنها پیش شود تا آنکه ایشان عذاب دردناک نه بینند، پس (چنین) مثال نیست که یک

كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَآ اِيْمَانُهَآ اِلَّا قَوْمَ

شد | قریه | که ایمان آرد | پس نفع دهد آنرا | ایمان آن | مگر | قوم

که یک قریه بعد از دیدن عذاب ایمان آورده باشد و ایمان اش به وی نفع رسانیده باشد غیر از قوم یونس

يُوْنُسَ ؕ لَمَّآ اٰمَنُوْا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ

یونس | چون ایمان آوردند | برداشتیم | ازایشان | عذاب | ذلت

وقتیکه آنها ایمان اوردند، پس ما از ایشان عذاب ذلت دهنده برداشتیم در دنیا

فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ۝٩٨ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ

درزندگی دنیا | وبهره مند ساختیم ایشان را | تامدتی | واگرخواستی | رب تو

و ما به ایشان تا یک وقت نفع رسانیدیم و اگر رب تو میخواست، پس همه

لَاٰمَنَ مَنْ فِى الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيْعًا ؕ اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ

هرآینه ایمان می آورد | هرکه درزمین است | همه ایشان یک جای | پس آیا تو | مجبور میکنی

مردم که برروی زمین اند همه انها ایمان می آوردند پس آیا تو مردم بر این مجبور میکنی

النَّاسَ حَتّٰى يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ۝٩٩ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ

مردم را | تا گردند | مومنان | ونیست | هیچ کسی را

تا اینکه ایشان ایمان آرند، و هیچ کسی چنین کرده نه میتوانند

اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ

که آن ایمان آرد | مگر | بہ ارادۂ خدا | وی افگند | پلیدی | برآنانیکه

که ایمان آرند، مگر بحکم خداوند، و خداوند (ج) پلیدی بر آن مردم می افگند که از

لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

عقل ندارند | بگو | بنگرید | چه چیز است | درآسمانها | وزمین

عقل کار نه میگیرند، به آنها بگو شما بنگرید که چه چیز درآسمانها و زمین است

وَمَا تُغْنِى الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۰۱﴾

ودفع نه میکند | نشانه ها | وترساننده گان | ازگروهی که | ایمان نه می آرند

و همه نشانهای دنیا، و همه ترساننده ها کدام فائده نه میدهد آنانیکه به خدا ایمان آوردن نه میخواهند

فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا

پس | آنها انتظار نه میکنند | مگر | مانند روزهای آن مردم | که گذشتند

پس آیا اکنون ایشان انتظار چنین روزها میکنند، آنکه به مردم گذشته آمده بودند

مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ قُلْ فَانْتَظِرُوْا اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿۱۰۲﴾

پیش از ایشان | بگو | انتظار کنید | هرآینه من هم با شما | از انتظار کنندگانم میکنم

به ایشان بگو شما هم انتظار کنید و من هم انتظار

ثُمَّ نُنَجِّىْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

باز | نجات میدهیم ما | پیغمبران خودرا | وآنانرا که | ایمان آوردند

باز (در وقت عذاب) ما پیغمبران و مؤمنان دیگری را نجات میدهیم هم چنین بر ذمه ما است

كَذٰلِكَ ۚ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۰۳﴾ ع قُلْ يٰٓاَيُّهَا

همچنین | حق است | برما | که نجات دهیم | مؤمنان را | بگو | ای

که مؤمنان را نجات دهیم (ای پیغمبر!) بگو که ای مردم! اگر اکنون هم

النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِىْ شَكٍّ مِّنْ دِيْنِىْ فَلَآ اَعْبُدُ

مردم | اگر هستید شما | درشک | ازدین من | پس من عبادت نه میکنم

دربارۂ دین ما شما را کدام شک مانده باشد پس من عبادت آن معبودان نه میکنم که

الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِىْ

ازآنکه | شما عبادت میکنید | غیر از خدا | لیکن | عبادت میکنم | تنها آن ذات را

شما غیر از خدا آن را عبادت میکنید، بلکه من عبادت آن ذات

يَتَوَفّٰىكُمْ ۖ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۰۴﴾ لا وَاَنْ اَقِمْ

که قبض میکند ارواح شما را | وبه من حکم شده | که | باشم | ازمؤمنان | واینکه | قائم کن

و مرگ شما در دست وی است و به من حکم شده که در صف مؤمنان باشم و این حکم کرده است

وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۚ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٥﴾

روی خود | بہ دین | حنیف | ومباش تو | ازمشرکان

کہ خود را بسوی جہت دین یک طرفہ کن و در مشرکین مباش!

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۚ فَاِنْ فَعَلْتَ

ومخواہ | غیراز خدا | چیزی را کہ نفع ندھد ترا | وزیان نرساند بتو | پس اگر بکنی

و غیر از خدا آن را مخواہ کہ نہ نفع دادہ میتواند و نہ ضرر اگر

فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٦﴾ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ

پس تو | درآن وقت باشی | ازستمگاران | واگر برساند بتو | اللہ | رنجی

چنین کردی پس در ظالمان حساب میشوی و اگر خداوند بتو رنجی برساند

فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ ۚ وَاِنْ يُّرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ

پس نیست بردارندہ | آن را | مگراو | واگر | خواھد درحق تو | خیر | پس نیست ھیچ دفع کنندہ

پس غیر از وی کسی بردارندہ نیست و اگر بخواھد بتو رسانیدن خیر پس ھیچ کس

لِفَضْلِهٖ ۭ يُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۭ وَهُوَ الْغَفُوْرُ

ازفضل او | میرساند | ان فضل | ھرکرا بخواھد | از بندگان خود | واو بخشندہ

بہ فضل او رد کنندہ نیست او دربارہ کدام مخلوق راضی باشد بر آنہا فضل میکند

الرَّحِيْمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاۗءَكُمُ الْحَقُّ

مھربان است | بگو | ای | مردم! | بہ تحقیق آمد بشما | حق

و او بخشندہ رحم کنندہ است بگو کہ ای مردم! شمارا از جانب رب شما

مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ

از جانب رب شما | پس کسیکہ | بہ راہ مستقیم بیاید | بہ تحقیق او بہ راہ درست می آید | برای خود | وھرکہ

حق رسیدہ است پس کسیکہ بہ راہ راست روان شد پس رفتن اش برای نفس خود است

ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۭ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ

گمراہ شد | پس ھرآینہ بی راہ میشود | برای خود | ونیستم | من | برشما

و ھرکہ گمراہ شد پس بی راھی او برای اوست و من نگہبان شما نیستم

بِوَكِيْلٍ ﴿١٠٨﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوْحٰٓى اِلَيْكَ وَاصْبِرْ

نگہبان | وپیروی کن | آنچہ | وحی کردہ میشود | بتو | وصبر کن

و برآن وحی عمل کن آنکہ بتو می آید و صبر کن

حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ ع ١١ ١٢

تا آنکہ | فیصلہ کند | خدا | واو | ازھمہ درست | فیصلہ کنندہ است

تا اینکہ خداوند فیصلہ کند و او از ھمہ درست فیصلہ کنندہ است

سُوْرَةُ هُوْدٍ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَثَلٰثٌ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَعَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورت هود مکی است و آن | آغاز میکنم بنام خدا مهربان نهایت بارحم است | یک صد و بیست سه آیت و ده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که بسیار مهربان و خداوند با رحم است

الٓرٰ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ

الف لام را | این کتاب است | که استوار کرده شد | آیات او | باز | به تفصیل بیان کرده شد | ازطرف حکم کننده

قرآن مجید یک چنین کتاب است که آیاتهای او بر دلائل استوار است، و دیگر اینکه به تفصیل بیان شده

خَبِيْرٍ ۙ﴿١﴾ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ۭ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ

خبردار | که عبادت مکنید | مگر خدارا | هرآینه من | برای شما | ازطرف او | بیم دهنده

از طرف یک حکیم باخبر، اینکه غیر از خداوند عبادت دیگران مکنید من از جانب وی بشما ترساننده

وَّبَشِيْرٌ ۙ﴿٢﴾ وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ

ومژده رساننده ام | واینکه | بخشش خواهید | ازرب خود | باز | رجوع کنید | بسوی وی

و بشما بشارت دهنده ام، واینکه از رب خود بخشش بخواهید باز به او رجوع کنید

يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ

میدهد اوشمارا | سامان زندگی | شائسته | تاوقت مقرره | ومیدهد

او بشما ساز و سامان شائسته دنیا تا یک وقت مقرر مهیا خواهد کرد و در آخرت

كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ۭ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ

هر | صاحب بزرگی را | بزرگی او | واگرشاروی گردانیدید | پس هرآینه من | میترسم

به اعمال کننده گان شائسته ثواب آخرت میدهد، و اگر شما از خدا روی گردانید پس

عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ﴿٣﴾ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ

برشما | ازعذاب روز بزرگ | بسوی خداست | بازگشت شما | واو

من بر شما از عذاب روز بزرگ میترسم، هم بسوی خدا رجوع شما است و او

عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ

برهرچیزی | توانااست | خبردار | ایشان می پیچند | سینه های خودرا

برهر چیزی توانا است بشنو! ایشان سینه های خود را می پیچند، که از خداوند

لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ۭ اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ

تاپنهان شوندازاو | خبردار | چون | برسرکشند | جامه های خودرا | میداند

پنهان شوند بشنو! وقتیکه آنها بر نفس های خود جامهای خود را برسر کشند پس به خداوند آن

مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٥﴾

آنچه | پنهان میکنند | وآنچه | آشکارمینمایند | هرآینه او | داناست | به رازهای | سینه ها

هر چیز معلوم است آنکه آنها پنهان میدارند و آنکه آشکارا میکنند و او بر راز سینه ها خبر دار است

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ

ونیست هیچ | جنبده | درزمین | مگر | برخدااست | روزی او | ومیداند

و بر روی زمین هیچ جنبده نیست که روزی او بر خدا نباشد و اورا

مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ؕ كُلٌّ فِي كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ۝٦ وَهُوَ

قرارگاه او | وآرام گاه وی | هرچیز | درکتاب روشن است | واوست

جای هر کس جای سکونت کم و بسیار معلوم است این همه چیزها دریک کتاب واضح درج است

الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ فِيْ سِتَّةِ أَيَّامٍ وَّكَانَ عَرْشُهٗ

آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین | درشش روز | وبود | عرش او

و خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید و عرش او (حکومت)

عَلَى الْمَآءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَلَئِنْ قُلْتَ

برآب | تاآزمایش کند شمارا | که کدام شما | نیکوتر است | ازجهت عمل | واگر | گوئی

بر آب قائم بود تا شما را آزمایش کند که کیست درشما به لحاظ عمل بسیار درست و ای پیغمبر!

إِنَّكُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا إِنْ

که هرآینه شما برانگیخته میشوید | بعد | ازمرگ | هرآینه گویند | آنانکه | کافرشدند | نیست

اگر تو به آنها بگوئی که شما بعد از مرگ باز زنده میشوید پس کافران حتما میگویند که

هٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٧ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ

این | مگر | جادوی آشکار | واگر | تاخیر کنیم | ازایشان | عذاب

که این جادو آشکارا است و اگر ما از ایشان تا یک مودہ عذاب دور کنیم

إِلٰٓى أُمَّةٍ مَّعْدُوْدَةٍ لَّيَقُوْلُنَّ مَا يَحْبِسُهٗ ؕ أَلَا يَوْمَ

تامدت | شمرده شده | هرآینه گویند | چه چیز | منع کرد این | بشنوید | روز یکه

پس آنها میگویند چه چیزی عذاب را تأخیر کرد بشنو! که کدام روز

يَأْتِيْهِمْ لَيْسَ مَصْرُوْفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا

بیاید بایشان | نباشد | بازداشته شده | ازایشان | وفراگیرد | ایشان را | آنچه

عذاب بیاید پس از ایشان برگردانیده نه میشود و آن عذاب ایشان را احاطه میکند

كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝٨ ع وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ع ٨

بودند به آن | که استهزاء میکردند | واگر | بچشانیم | انسان را | از جانب خود | رحمت

برآن که ایشان استهزاء میکردند و اگر ما یک بنی آدم را نعمت بچشانیم

ثُمَّ نَزَعْنٰهَا مِنْهُ ۚ إِنَّهٗ لَيَئُوْسٌ كَفُوْرٌ ۝٩ وَلَئِنْ أَذَقْنٰهُ

باز | گیریم ما آن را | ازوی | هرآینه میشود او | ناامید | ناشکر | واگر | بچشانیم اورا

باز ما گیریم آن را از وی باز او نا امید و نا شکر میشود و اگر ما اورا

نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّىْ ؕ

راحت | بعد | از تکلیف | که رسیده بود به او | هر آینه گوید | رفتند | زحمتها | از من

بعد از تکلیف رسانیدن نعمت بچشانیم پس میگوید همه سختی ها از من دور شد

اِنَّهٗ لَفَرِحٌ فَخُوْرٌ ۝۱۰ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ

هر آینه وی | خوشحال | فخر کننده میباشد | مگر آنانیکه | صبر کردند | وعمل کردند | نیکوئی

پس در چنین حالت او همیشه فخر کننده خوشحال میباشد مگر آنانیکه صبر کردند و کارهای نیک میکنند

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝۱۱ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعْضَ مَا

آن گروه | ایشان راست | بخشش | واجر | بزرگ | پس شاید که تو | ترک کننده باشی | بعضی آنچه

ایشان را بخشش و اجر بزرگ است (پس ایشان دراین امیداند که) که شاید تو برخی از وحی خدا

يُوْحٰٓى اِلَيْكَ وَضَآئِقٌۢ بِهٖ صَدْرُكَ اَنْ يَّقُوْلُوْا لَوْلَآ

وحی فرستاده میشود | بسوی تو | وتنگ میشود | به آن | سینه تو که | میگویند | چرا

(برای لحاظ آنها ترک کنی) و دل تو براین تنگ میشود که ایشان میگویند که بروی

اُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ جَآءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ؕ اِنَّمَآ اَنْتَ نَذِيْرٌ ؕ

فرود آورده نشده بروی | گنجی | یا چرا نیامده | با او | فرشته | هر آینه | تو | بیم دهندهٔ

چرا گنجی فرود آورده نشده و یا چرا نیامده باوی فرشتهٔ پس بیم دهنده هستی و

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ وَّكِيْلٌ ۝۱۲ ؕ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ

وخدا | برهر چیز نگهبان است | آیا | میگویند | که او از خود ساخته است | بگو

و خداوند (ج) کارساز هر چیز است آیا این مردم میگویند که قرآن او از نفس خود ساخته است بگو

فَاْتُوْا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهٖ مُفْتَرَيٰتٍ وَّادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ

پس بیارید شما | ده | سورتها | مانند آن | ساخته شده | وبخواهید | کسی را که خواسته میتوانید

پس بیارید شما هم مانند این ده (۱۰) سورتها و غیر از خدا کسی را که خواسته میتوانید بخواهید

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝۱۳ فَاِلَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ فَاعْلَمُوْٓا

غیر | از خدا | اگر هستید شما | راستگویان | پس اگر آنها جواب ندهند | شما را | پس بدانید

اگر شما راستگو هستید، پس اگر آنها این کار نتوانند پس یقین کنید که

اَنَّمَآ اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰهِ وَاَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ

که آن | نازل شده | به علم خدا | واینکه | نیست معبود | مگر او است | پس آیا | هستید شما

(این کتاب) به علم و قدرت خداوند آمده است و اینکه غیر از خدا معبود دیگری نیست پس آیا شما اکنون هم

مُّسْلِمُوْنَ ۝۱۴ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا نُوَفِّ

مسلمانان؟ | کسیکه | میخواهد | زندگی | دنیا | وزینت آن | پس پوره میدهیم

اسلام قبول نه میکنید؟ پس آنانیکه زندگی دنیا و رونق آن را میخواهد پس ما اورا

إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ

ایشان را | بدله اعمال انها | دردنیا | وایشان | درآن | کم داده نه میشود | این گروه

پس ما ایشان را اعمال آنها دراین دنیا هم پوره میدهم و به ایشان دردنیا کم کرده نه میشود ایشان

الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا

آنهااست که نیست ایشان را | درآخرت | مگرآتش | وبرباد شد | آنچه | آنها کردند | درآن

این مردم اند که ایشان را در آخرت غیر از آتش چیزی دیگری نیست و در دنیا که کدام کارهای نیک کرده بودند

وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ

وباطل است | آنچه | آنها میکردند | آیا کسیکه باشد | به دلیل واضح | از جانب رب خود

آن ضائع شد و چیزیکه ایشان میکردند همه ضائع شد پس آیا کسیکه برراه و دلیل واضح قائم باشد

وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا

ومیخواند آن را | یک گواه | ازطرف او | وپیش ازاین گواه باشد | کتاب | موسیٰ | پیشوا

و نزد اش درآن قرآن (شهادت) معجزانه هم میباشد و پیش از این کتاب موسیٰ علیه السلام پیشوا

وَرَحْمَةً ۚ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ

ورحمت بود | این گروه | ایمان می آرند | به این | وکسیکه | انکارکند از آن | ازگروه ها

و اورا سبب رحمت بود آن مردم به این قرآن ایمان می آرند و آن گروه که از این انکار کنند

فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ الْحَقُّ

پس آتش | جای وعده او است | پس مباش تو | درشک | ازآن | هرآینه وی | درست است

پس جای سکونت آنها آتش است پس تو دراین باره درشک کنندگان مباش هر آینه این قرآن

مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ

ازجانب رب تو | لیکن | اکثر مردم | ایمان نه می آرند | وکیست | ستمگارتر

از جانب رب تو برحق است، مگر اکثر مردم برآن ایمان نه می آرند، و کیست ظالم تر از آن که

مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ

ازکسیکه | بسته میکند | برخدا | دروغ | آن گروه | پیش کرده میشوند | برپروردگار خود

بر خدا دروغ بسته میکند، پس چنین مردم به رب خود پیش کرده میشود

وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا

وگویند | گواهان | ایشانند | آنانکه | دروغ گفتند | برپروردگار خود | خبردار

و گواهان برایشان شهادت میکنند که این همان مردم اند که به رب خود دروغ بسته کرده بودند

لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ

لعنت | خداست | برستمگاران | آنانیکه منع میکنند (مردم) | ازراه | خدا

بشنو! که بر ظالمان لعنت خدا است آنانیکه مردم دیگران را از راه خدا باز میدارند

وقف لازم

وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۭ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿١٩﴾ اُولٰۗىِٕكَ لَمْ يَكُوْنُوْا

ومیخواهند در آن | کجی | و ایشان | از آخرت | ایشان کافراند | ان گروه | چنین نبودند که

و در آن کجی میخواهند و از آخرت هم منکر اند ایشان نه میتوانند که خدارا درزمین عاجز کنند

مُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَاۗءَ ۘ

عاجز کنندگان | درزمین | ونبود | ایشان را | غیر از خدا | دوستان

و نیست ایشان را در مقابله خدا کسی مدد دهنده

يُضٰعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۭ مَا كَانُوْا يَسْتَطِيْعُوْنَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوْا

دوچندکرده شود | ایشان را | عذاب | نبود اند چنین | که قدرت می داشتند | شنودن | ونبودند که

اکنون به ایشان دو چند عذاب داده میشود زیرا که ایشان نه سخن حق را میشنیدند و نه

يُبْصِرُوْنَ ﴿٢٠﴾ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ

بدیدندی | آن گروه | انانند | که زیان کردند | نفسهای خودرا | وگم شد | ازایشان

راه راست را میدیدند ایشان چنین مردم اند که خود را در تاوان انداختند و اکنون از ایشان

مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُوْنَ ﴿٢٢﴾

آنکه افترا میکردند | هیچ شک نیست | که ایشان | درآخرت | آنها | بسیارزیان کاران

معبودان خود ساخته آنها گم شدند و حتما که ایشان از همه زیاد درآخرت در نقصان اند

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَخْبَتُوْٓا اِلٰى رَبِّهِمْ ۙ

هرآینه انانکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | شائسته | وعاجزی کردند | بسوی رب خود

هر آینه آنانیکه ایمان آوردند و اعمال شائسته کردند و به پیش رب خود عاجزی کردند

اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ الْفَرِيْقَيْنِ

آن گروه | اهل بهشت اند | ایشان | درآن | جاویدانند | صفت | این دوگروه

این مردم اهل جنت اند و ایشان در جنت همیشه میباشند حالت این هر دو گروه

كَالْاَعْمٰى وَالْاَصَمِّ وَالْبَصِيْرِ وَالسَّمِيْعِ ۭ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ۭ

مانندکور | وکراست | مانند بینا | وشنواست | آیا | برابراند دوگروه | درصفت

چنین است که یکی کوروکر باشد و دیگری بینا و شنوا باشد آیا هر دو آنها برابر شده میتوانند؟

اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖٓ ۡ اِنِّىْ لَكُمْ ع ١٦ ٢

آیا پند نه میگیرید شما؟ | وهرآینه | فرستادیم | نوح | بسوی قوم خود | که هرآینه من شمارا

آیا شما پند نه میگیرید؟ و هر آینه ما فرستادیم نوح علیه السلام بسوی قوم خود او گفت که

نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢٥﴾ ۙ اَنْ لَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ۭ اِنِّىْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ

بیم دهنده | آشکار | به آنکه نپرستید | مگر خدارا | هرآینه من میترسم | برشما

هر آینه من شمارا از جانب خداوند ترساننده آشکارا ام و اینکه غیر از خدا کسی دیگری را نپرستید ـ درباره شما پیش من اندیشه است

عَذَابَ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿۲۶﴾ فَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا

عذاب | روز دردناک | پس گفت | سرداران | آنانیکه کفر کردند | ازقوم او | نه

که بر شما یک عذاب بزرگ بیاید پس سرداران قوم وی گفت آنانیکه کافر بودند

نَرٰىكَ اِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرٰىكَ اتَّبَعَكَ

می بینیم ترا | مگر آدمی | مانند ما | ونه | می بینیم ترا | که پیروی کرده باشد ترا

که تو بما مانند یک بنی آدم معلوم میباشی و ما می بینیم که پیروی تو در ما فقط مردم ذلیل

اِلَّا الَّذِيْنَ هُمْ اَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّاْيِ ۚ وَمَا نَرٰى لَكُمْ عَلَيْنَا

مگر آنانکه | ایشان ذلیل اند در ما | به رای ظاهری | ومانه می بینیم | شمارا | برما

اختیار نموده اند که رای سرسری دارند و ما در شما هیچ فضیلت از خود نه می بینیم

مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿۲۷﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ

هیچ | بزرگی | بلکه | گمان می بریم برشما | دروغ گویان | گفت | ای قوم من! | خبر دهید مارا

بلکه گمان میکنیم که شما دروغ میگوئید نوح علیه السلام گفت ای قوم من! خبر دهید مارا

اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَاٰتٰنِيْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهٖ

اگر | باشم من | به دلیل آشکارا | از جانب رب خود | وداد مرا | رحمت | ازنزد خود

اگر من از جانب رب خود به یک دلیل آشکارا باشم و او برمن از جانب خود رحمت کرده باشد

فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ ؕ اَنُلْزِمُكُمُوْهَا وَاَنْتُمْ لَهَا كٰرِهُوْنَ ﴿۲۸﴾

بازآن دلیل آشکارا نشود | برشما | آیا الزام کنیم آن را برشما | وشما آن را ناخواهندگان اید

مگر آن رحمت شما نه می بینید پس آیا من بشما جبراً قبول میکنیم اینکه شما آن را نه میخواهید

وَيٰقَوْمِ لَاۤ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ؕ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ

وای قوم من! | من نه میخواهم ازشما | به این | مالی | نیست | مزد من | مگر برخدا است

و ای قوم من نه میخواهم از شما براین تبلیغ اجر مزد من تنها بر رب العالمین است

وَمَاۤ اَنَا بِطَارِدِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ اِنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ

ونیستم من | راننده آنانیکه | ایمان آوردند | که ایشان | ملاقات کننده اند | باپروردگار خویش

و آنانیکه ایمان آوردند نه میتوانم که ایشان را از خود دور کنم ایشان بارب خود ملاقات کنندگان اند

وَلٰكِنِّيْۤ اَرٰىكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُوْنَ ﴿۲۹﴾ وَيٰقَوْمِ مَنْ يَّنْصُرُنِيْ

لیکن من | می بینم شمارا | قوم که جهالت میکنید | و | ای قوم من! | که نصرت دهد من را

البته من می بینم که شما در جهالت هستید و ای قوم من! کیست نصرت دهنده ما در مقابله خدا

مِنَ اللّٰهِ اِنْ طَرَدْتُّهُمْ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَلَاۤ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ

از خدا | اگر | برانم ایشان را | آیا پند نمیگیرید | ونه میگویم | شمارا | که نزد من

اگر من ایشان را دور کنم آیا شما فکر نه میکنید؟ و نه من بشما میگویم که نزد من

خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَآ اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ اَقُوْلُ اِنِّيْ مَلَكٌ وَّ

گنجهای | خداست | ونه | میدانم | غیب را | ونه | میگویم | که من | فرشته ام | و

گنجهای خدا است' و نه این میگویم که نزد من علم غیب است' و نه این دعوه دارم که من

لَآ اَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ تَزْدَرِيْٓ اَعْيُنُكُمْ لَنْ يُّؤْتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيْرًا ؕ

نه میگویم من | آنانرا که | به ذلت می بینید | چشمهای تان | که نخواهد داد ایشان را | الله | گدام نعمتی

فرشته ام' و نه دربارهٔ آن مردم میگویم که شما ایشان را به چشم حقارت می بینید که خداوند به ایشان هیچ خیر ندهد

اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۖ اِنِّيْٓ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٣١﴾

خدا | داناتر است | به آنچه | در دلهای ایشان است | هر آینه من | در آن وقت | از ستمگاران میباشم

خدا بر احوال دلهای ایشان باخبر است اگر من چنین بگویم در ظالمان حساب می شوم

قَالُوْا يٰنُوْحُ قَدْ جٰدَلْتَنَا فَاَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَاْتِنَا

گفتند | ای نوح! | هر آینه مجادله کردی با ما | پس بسیار کردی | جدال را با ما | پس بیار بما

آنها گفتند: ای نوح! تو با ما بحث کردی و بحث بسیار زیاد کردی پس اکنون آن چیزی را

بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٣٢﴾ قَالَ اِنَّمَا يَاْتِيْكُمْ بِهٖٓ

انچه تو با ما وعده میکنی | اگر هستی تو | از راستگویان | گفت | هر آینه بیارد شما را | به آن

بیارید که مارا همیشه از آن میترسانی اگر تو راست میگوئی نوح گفت آن در دست خدا است

اللّٰهُ اِنْ شَآءَ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِيْٓ

خدا | اگر بخواهد | ونیستید | شما عاجز کنندگان | ونه فائده میدهد شما را | نصیحت من

اگر خدا بخواهد بالای شما می آرد و شما نه میتوانید که اورا عاجز کنید و نصیحت من بشما

اِنْ اَرَدْتُّ اَنْ اَنْصَحَ لَكُمْ اِنْ كَانَ اللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يُّغْوِيَكُمْ ؕ هُوَ

اگر بخواهم من | که | من نصیحت کنم شما را | اگر بخواهد الله | که گمراه سازد شما را | واو

هیچ فائده نداد' اگر من بشما نصیحت نمودن بخواهم وقتیکه شما نزد خداوند در گمراهان میباشید

رَبُّكُمْ ۫ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٣٤﴾ ؕ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ

رب شما است | وبسوی او | بازگردانیده میشوید | آیا میگویند | که از خود ساخته است (قرآن)

و او رب شما است' و باز گشت همه شما بسوی اوست آیا ایشان میگویند که او این قرآن را

قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَعَلَيَّ اِجْرَامِيْ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا

بگو | اگر من از خود ساخته باشم | پس بر من است | گناه من | ومن بیزارم | از آنچه

به دروغ ساخته است؟ بگو که اگر از خود ساخته باشم پس جرم آن بر من میباشد و کدام جرم ها که شما میکنید پس من از آن

تُجْرِمُوْنَ ﴿٣٥﴾ ع وَاُوْحِيَ اِلٰى نُوْحٍ اَنَّهٗ لَنْ يُّؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ

شما جرم میکنید | ووحی کرده شد | بسوی نوح | که هر آینه | هیچ وقت ایمان نه می آرند | از قوم تو

بری هستم و به نوح علیه السلام وحی شد در قوم تو که کسی ایمان آورند آنها آورند اکنون

إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ صلے

مگر | آنکہ | ایمان آوردہ | پس اندوھناک مباش | بہ آنچہ | میکردند

در ایشان ھیچ کسی ایمان نہ می آرند پس تو برکارھای ایشان اندوھناک مباش

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ

وبساز | کشتی را | درپیش من | وبفرمان ما | ونہ | کن سخن باما | دربارۂ آن مردم

و در نگرانی من یک کشتی بساز و بحکم من بساز و با من دربارہ ظالمان

ظَلَمُوا ۚ إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾ وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ ۖ وَكُلَّمَا مَرَّ

کہ ظلم کردند | ھرآینہ آنہا | غرق شدگانند | ومیساخت او | کشتی را | وھروقتیکہ | میگذشت

سخن مکن ایشان ھر آینہ غرق میشوند و نوح علیہ السلام کشتی را میساخت و وقتیکہ سرداران قوم

عَلَيْهِ مَلَأٌ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ ۚ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا

بروی | سرداران | ازقوم او | تمسخر میکردند | بہ وی | گفت | اگر | شما خندہ میکنید

نزدیک میگذشتند استھزاء میکردند نوح علیہ السلام بہ ایشان گفت اگر شما با من استھزاء

مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

بہ ما | پس ھرآینہ ما تمسخر میکنیم | بہ شما | چنانچہ | شما مسخرہ میکنید | پس زود | میدانید

میکنید پس ما بشما خندہ میکنیم چنانچہ شما خندہ میکنید زود دیدہ خواھی

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾

کہ بہ کی می آید | عذاب | کہ رسوا گرداندا ورا | وفرود آید | بروی | عذاب | دایم

کہ برکی می آید عذاب رسوا کنندہ و اینکہ برکی می آید عذاب ھمیشہ

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ ۙ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا

تا آنکہ | چون آمد | حکم ما | وجوشید | تنور | گفتیم | بارکن | درآن

(این سخنہا میبود) تا اینکہ حکم ما آمد و از زمین آب برآمد و ما حکم کردیم کہ دراین

مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ

ازھرقسم | نرومادہ (دوتن) | دو | واھل خودرا ھم | مگرآنکہ | سبقت کردہ است بروی

کہ از ھر نوع حیوانات درآن دو دو سوار کن و فامیل خود ھم مگر آنہا نہ کہ دربارہ ایشان

الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ ۚ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾

حکم | وآن ھم کہ ایمان آوردہ است | وایمان نیاوردہ بود | باو | مگر | اندکی

فیصلہ شدہ است و آنہا ھم سوار کن کہ بتو ایمان آوردند و با نوح بسیار مردم کم ایمان آوردہ بودند

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِاهَا وَمُرْسَاهَا ۚ إِنَّ رَبِّي

وگفت | سوارشوید | دراین | بنام خدا | روان شدن آن | وایستادہ کردن وی | ھرآینہ رب من

و نوح فرمود در این کشتی سوار شوید روان شدن آن و ایستادہ شدن آن بنام خداست ھر آینہ رب من

لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ

بخشنده | مهربان است | وآن | میرفت | ایشان را | درموج | مانند کوهها

بخشنده مهربان است، و کشتی آنها را مانند موجهای بلند مثل کوه روان کرد

وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَب مَّعَنَا

وآوازداد | نوح | پسرخودرا | وبود | درکناره | ای پسرمن | سوارشو | باما

و نوح علیه السلام پسر خود را آواز کرد و او به یک طرف ایستاده بود ای پسر من با ما سوار شو

وَلَا تَكُن مَّعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ سَآوِي إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي

ومباش | باکافران | گفت | پناه میخواهم | بسوی کوهی | که نگاه دارد مرا

و مباش با کافران، او گفت بسیار زود است که در یک کوه پناه گیرم که مرا از آب

مِنَ الْمَاءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ

از آب | گفت | هیچ نگاه دارنده نیست | امروز | ازحکم خدا | مگر به آنکه | رحم کند

نجات دهد نوح علیه السلام گفت: امروز از عذاب خداوند هیچ نجات دهنده نیست مگر بر آنکه او

وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَا أَرْضُ

وحائل شد | میان هردو | موج | پس گشت | ازغرق شدگان | وگفته شد | ای زمین

مهربان باشد، در این اثناء میان هر دو آنها یک چپه بلند شد پس او هم با دیگران غرق شد و حکم شد که

ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ

فروبر | آب خودرا | وای آسمان | بازدار | وکم کرده شد | آب | وپوره شد | کار

ای زمین آب خود را فرو بر و ای آسمان! باز دار و کم شد آب و کار پوره کرده شد

وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

وقرارگرفت | برکوه جودی | و | گفته شد | دور باشد از رحمت | مردم ظالم

و کشتی برکوه جودی ایستاده شد و گفته شد که برای قوم ظالم هلاکت است

وَنَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي

وندا کرد | نوح | رب خودرا | گفت | ای رب من | هرآینه | پسرمن | از اهل من است

و نوح علیه السلام رب خود را نداء کرد و گفت که ای رب من! هر آینه پسرم در خاندان من شامل بود

وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَا نُوحُ

وهرآینه وعده تو | راست است | وتو | ازهمه درست فیصله کننده ئی | گفت یانوح!

و هر آینه وعده تو راست است و هر آینه تو بالای هر حاکم حاکم بزرگ هستی خداوند گفت ای نوح!

إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ۖ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا

هرآینه وی | نیست از اهل تو | هرآینه وی عمل اش درست نیست | پس سوال مکن ازمن | از آنچه

او در اهل خاندان تو شامل نیست اعمال اش درست نیست، پس تو مرا از چنین چیز سوال مکن

لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ؕ اِنِّيْۤ اَعِظُكَ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٤٦﴾ قَالَ

نیست ترا برآن دانش | هرآینه من نصیحت میدهم ترا | (که نشوی) تو | از جاهلان | گفت

که ترا بر آن علم نیست بتو نصیحت میکنم که در نادانان نشوئی نوح علیه السلام فرمود

رَبِّ اِنِّيْۤ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ

ای پروردگار من | هرآینه | پناه تو میخواهم | از آنکه پرسم از تو | آنچه | نیست مرا به آن

ای رب من! من بتو پناه میخواهم که من از تو چنین چیزها بخواهم که برآن نه میدانم

عِلْمٌ ؕ وَاِلَّا تَغْفِرْ لِيْ وَتَرْحَمْنِيْۤ اَكُنْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٤٧﴾

دانش | واگر تو بخشش نه کنی مرا | وتو برمن رحم نه کنی | باشم من | از زیان کاران

و اگر تو مرا بخشش نه کنی و بر من رحم نه کنی پس هر آینه من درخساره میشوم

قِيْلَ يٰنُوْحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيْكَ وَعَلٰۤى اُمَمٍ

گفته شد ای نوح! | فرودای | به سلامتی | از جانب ما | وهمراه برکتها | برتو | وبرگروهی

حکم شد که ای نوح! اکنون فرود آی از جانب ما بر تو و بر آن امتها که با تو هستند

مِّمَّنْ مَّعَكَ ؕ وَاُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِّنَّا

ازآنها | که باتواند | وامتهااند دیگری | که بهره مند کنیم ایشان را | باز به ایشان میرسد | ازما

سلامتی و برکت است، و چنین امتهاهم می آیند که آنها را اندازه کم عیش میدهیم باز از جانب ما

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهَاۤ اِلَيْكَ ۚ

عذاب دردناک | این همه | اخباراست | ازغیب | که ماوحی آن رامی فرستیم | بسوی تو

عذاب دردناک می آید ای پیغمبر! این خبرهای غیب است که بسوی تو وحی آن فرستادم

مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَاۤ اَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۛؕ فَاصْبِرْ ؕ اِنَّ الْعَاقِبَةَ

نه تو خبر بودی ازآن تو | ونه قوم تو | پیش ازاین | پس صبر کن | هرآینه عاقبت

قبل آن نه تو خبر بودی و نه قوم تو خبر بود پس صبر کن هر آینه

لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٩﴾ ع وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ

متقیان راست | وفرستادیم بسوی عاد | برادرایشان | هود | گفت | ای قوم من!

آنجام درست برای پرهیزگاران است و بسوی قوم عاد برادر ایشان هود فرستادیم او گفت ای قوم من

اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا

عبادت کنید خدارا | نیست شمارا | هیچ معبودی | غیرازاو | نیستید شما | مگر

عبادت کنید خدارا نیست شما را غیر از وی معبود دیگری شما تنها دروغ بسته

مُفْتَرُوْنَ ﴿٥٠﴾ يٰقَوْمِ لَاۤ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ اَجْرِيَ

افتراء کنندگان | ای قوم من! | نه میخواهم ازشما | براین | مزدی | نیست | مزدمن

نموده اید ای قوم من! نه میخواهم از شما بر این تبلیغ هیچ اجر بدلهٔ من

اِلَّا عَلَى الَّذِیْ فَطَرَنِیْ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۵۱﴾ وَیٰقَوْمِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ

مگر برآن ذات | که افریده است مرا | آیا شما عقل ندارید | وای قوم من! | بخشش بخواهید | از رب خود

مگر برآن ذات است که مرا آفریده است آیا شما از عقل کار نه میگیرید؟ و ای قوم من! از رب خود بخشش بخواهید

ثُمَّ تُوْبُوْۤا اِلَیْهِ یُرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَیْكُمْ مِّدْرَارًا وَّیَزِدْكُمْ قُوَّةً

بازرجوع کنید | بسوی او | تابفرستد | باران | برشما | پی در پی | وزیاد کند شمارا | طاقت

باز به او رجوع کنید، پس او بر شما بفرستد باران پی در پی و شما را با این طاقت طاقت زیاد

اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِیْنَ ﴿۵۲﴾ قَالُوْا یٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا

درطاقت موجوده شما | ونه | روی گردانید | مجرمین | گفتند | ای هود! | نیاوردی تومارا

دیگری هم میدهد و (از حق) روی مه گردانید که مجرمین میشوید، آنها جواب دادند که ای هود! تو مارا

بِبَیِّنَةٍ وَّمَا نَحْنُ بِتَارِكِیْۤ اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ

کدام دلیل | ونیستیم ماترک کننده | معبودان خودرا | به سخن تو | ونیستیم | ماترا

کدام دلیل واضح نیاورده ای، و ما معبودان خود را به سخن تو ترک کننده نیستیم و نه برتو ایمان آرنده ایم

بِمُؤْمِنِیْنَ ﴿۵۳﴾ اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْٓءٍ ؕ

باوردارندگان | نه میگوییم | مگرآنکه رسانیده بتو | بعض معبودان ما | ضرری

ما فقط تنها این میگوییم که یک معبود ما ترا بر این مصیبت رسانیده است

قَالَ اِنِّیْۤ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْۤا اَنِّیْ بَرِیْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿۵۴﴾

اوگفت | هرآینه من گواه میکنم | خدارا | وشما هم گواه باشید | هرآینه من | بیزارم | ازآنچه | شما شریک میگیرید

هود گفت هر آینه من خدارا گواه میکنم و شما هم گواه باشید که من از شرک بیزار هستم

مِنْ دُوْنِهٖ فَكِیْدُوْنِیْ جَمِیْعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُوْنِ ﴿۵۵﴾ اِنِّیْ تَوَكَّلْتُ

غیرازاو | پس تدبیر کنید خلاف من | همه | باز | مهلت ندهید مرا | هرآینه من | توکل کردم

غیرا ز خدا همه شما ضد من تدبیر کنید، و باز مرا مهلت ندهید توکل من بر خدا است

عَلَى اللّٰهِ رَبِّیْ وَرَبِّكُمْ ؕ مَا مِنْ دَآبَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ

برخدا | که رب من است | وپروردگارشما | نیست هیچ جنبده برزمین | مگراو | گیرنده است

که رب من و هم رب شما است، هیچ جنبده در زمین نیست مگر اینکه پیشانی او در قبضه خدا است

بِنَاصِیَتِهَا ؕ اِنَّ رَبِّیْ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ ﴿۵۶﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا

پیشانی اورا | هرآینه | رب من | برراه راست است | پس اگر روی گردان شدید

هر آینه رب من به راه مستقیم (حق و انصاف) است و اگر شما روی میگردانید

فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَّاۤ اُرْسِلْتُ بِهٖۤ اِلَیْكُمْ ؕ وَیَسْتَخْلِفُ رَبِّیْ

پس من رسانیدم شمارا | . آن پیغام که فرستاده شدم برآن | بسوی شما | وجانشین سازد | رب من

پس هر آینه من بشما همهٔ آن پیغام ها رسانیدم من که بر آن مامور شده ام و رب من بجای شما یک قوم

قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـًٔا ۭ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ

یک قوم دیگری | غیر از شما | وشما به آن ضرر رسانیده نمیتوانید | هیچ چیز | هرآینه | رب من | بر هر چیزی

دیگری آباد کند و شما به وی هیچ نقصان رسانیده نه میتوانید رب من بر هر چیزی نگران است

حَفِيْظٌ ۝۵۷ وَلَمَّا جَاۗءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

نگران است | وچون آمد | حکم ما | نجات دادیم | هودرا | وآنانرا که | ایمان آوردند

و چون آمد حکم ما پس هود علیه السلام و دوستان ایمان دار اورا نجات دادیم

مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ۝۵۸ وَتِلْكَ

باوی | برحمتی از جانب خود | ونجات دادیم ایشان را | از عذاب سخت | واین است

و ایشان را از عذاب سخت نجات دادیم و این قوم

عَادٌ ۭ جَحَدُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهٗ وَاتَّبَعُوْٓا

عاد | انکار کردند | به آیات رب خود | ونافرمانی کردند | رسولان اورا | وپیروی کردند

عاد بود که از نشانهای رب خود انکار کرده بودند و نافرمانی کردند پیغمبران اورا و پیروی هر سرکش

اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ۝۵۹ وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً

حکم | هر سرکش ستیزنده را | واز پی فرستاده شدند | دراین | دنیا | لعنتی

و هر ظالم را کردند آخر اینکه در این دنیا هم بر ایشان لعنت در پی آنها شد و بروز قیامت هم

وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اَلَآ اِنَّ عَادًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ۭ اَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ

و | روز قیامت | خبردار | هرآینه | قوم عاد | کافرشدند | به رب خود | خبردار | لعنت باشد بر عاد

در پی آنها باشد یاد داشته باشید که قوم عاد از رب خود انکار کردند با خبر باشید که قوم هود، عاد

قَوْمِ هُوْدٍ ۝۶۰ وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۭ قَالَ يٰقَوْمِ

که قوم هود بود | وبسوی قوم ثمود فرستادیم | برادر ایشان صالح | گفت | ای قوم من!

از رحمت دور شدند، و به قوم ثمود برادر ایشان صالح فرستادیم او گفت که ای قوم من!

اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ هُوَ اَنْشَاَكُمْ

عبادت کنید | خدارا | نیست شمارا | هیچ معبود | غیر از او | او آفرید شمارا

عبادت خدا کنید که نیست شمارا غیر از او معبود دیگری هم او شمارا از زمین

مِّنَ الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ۭ

از زمین | وباشنده گردانید شمارا | درآن | پس بخشش بخواهید از او | باز رجوع کنید | بسوی او

آفرید و شمارا درآن باشنده گردانیده است پس از او معافی بخواهید و به او رجوع کنید

اِنَّ رَبِّيْ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ۝۶۱ قَالُوْا يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِيْنَا

هرآینه رب من | نزدیک است | قبول کننده است | گفتند | ای صالح! | هرآینه تو بودی | درما

هر آینه رب من هر کسی را نزدیک است و قبول کننده است گفتند ای صالح! هر آینه تو بودی درما

مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَآ اَتَنْهٰنَآ اَنْ نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا

امید داشته شده | پیش ازاین | آیا منع میکنی مارا | که عبادت کنیم آنکه | عبادت میکرد | پدران ما

جای امید های ما آیا تو منع میکنی مارا از عبادت آن آنکه عبادت میکرد پدران ما

وَاِنَّنَا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿۶۲﴾ قَالَ

وهرآینه ما | درشک هستیم | ازآنچه | میخوانی مارا به آن طرف | درشک بزرگ | گفت

و بسوی کدام سخن که تو مارا میخواهی دربارهٔ آن ما بسیار در شک واقع هستیم او فرمود

يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَ اٰتٰنِيْ

ای قوم من! | آیا دیدید | اگر باشم من | بر یک دلیل واضح | از جانب رب خود | و | اودداده باشد مرا

ای قوم من! شما بگوئید اگر من از جانب رب خود بر دلیل واضح قائم باشم و او بر من رحمت

مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ عَصَيْتُهٗ ۫

ازنزد خود | رحمت (نبوت) | پس که | نصرت دهد مرا | ازخدا | اگر | نافرمانی کنم اورا

خود هم کرده باشد پس کیست که نصرت دهد مرا در مقابله خدا اگر من نافرمانی اوکنم

فَمَا تَزِيْدُوْنَنِيْ غَيْرَ تَخْسِيْرٍ ﴿۶۳﴾ وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ

پس | زیادنه میکنید شمامرا | غیرازنقصان | وای قوم من! | این | ماده شتری است | خدا | فرستاده است شمارا

شما به من هم خساره میدهید، و ای قوم من! این ماده شتر خدا است که شمارا

اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَ لَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ

یک نشانه | پس بگذارندآن را | تابخورد | درزمین | خدا | و | مرسانید به وی | هیچ ضرری

نشانه است، پس شما بگذارید آن را که در زمین خداوند بخورد و مرسانید به وی تکلیفی

فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿۶۴﴾ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا

پس بگیرد شمارا | عذاب | نزدیک | پس آنها ماده شتری را کشتند | پس گفت | بهره مند باشید

ورنه یک عذاب نزدیک شمارا بگیرد بر این هم ایشان آن ماده شتری را کشتند پس صالح علیه السلام

فِيْ دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ۭ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿۶۵﴾ فَلَمَّا

درخانه های خود | سه روز | این | وعده است | که | دروغ نیست | پس چون

فرمود در خانه های خود سه روز دیگر بگذارید (یادداشته) باشید دراین وعده بالکل دروغ نیست باز وقتیکه

جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صٰلِحًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا

آمد | حکم ما | نجات دادیم ما | صالح را | وآنانرا که | ایمان آوردند | باوی | به رحمت | ازخود

حکم ما آمد پس ما به رحمت خود صالح را و آنانیرا که باوی ایمان آورده بودند نجات دادیم

وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ۭ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿۶۶﴾ وَاَخَذَ

وازرسوائی | آن روز | هرآینه | رب تو | اوست | قوی | غالب | وگرفت

و از ذلت آن روز نجات دادیم هر آینه رب تو قوی و غالب است هرکه ظالمان بودند

الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿٦٧﴾

انانرا کہ ظلم کردہ بودند | یک صداء ھولناک | پس گشتند | درخانہ ھای خود | مردگان برزمین

ایشان را یک صدای ھولناک گرفتند پس درخانہ ھای خود در وقت سحر چنین افتیدند

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَآ اِنَّ ثَمُوْدَا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا

گویا | ھرگز | نبودند | درآن جای | ھرآینہ قوم ثمود | انکارکردند | ازرب خود | بشنو!

گویا کہ ایشان در آن جای بالکل نبودند یادداشتہ باشید کہ ثمود ھا از رب خود انکار کردہ بودند

بُعْدًا لِّثَمُوْدَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ اِبْرٰهِيْمَ ع ٨ ٦

دوری است | قوم ثمودرا | وھرآینہ | آمدند | فرشتگان ما | بہ ابراھیم

یادداشتہ باشید کہ ثمود یان از رحمت بسیار دور افتیدند و ھر آینہ فرشتگان ما بہ ابراھیم علیہ السلام بشارت

بِالْبُشْرٰى قَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَآءَ بِعِجْلٍ

بہ بشارت | گفتند سلام بتو | گفت | سلام | پس درنگ نکرد | کہ آورد او | گوسالہ

بردند و بہ او گفت: سلامت باشی او گفت شا ھم سلامت باشید' پس ساعت گذشتہ نبود کہ برای ایشان کہ

حَنِيْذٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَاٰۤ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَ اَوْجَسَ

بریان | پس چون دید کہ | دستہای ایشان | نہ میرسد | بہ آن | پس او در بشک شد | و | محسوس کرد (در دل)

یک گوسالہ بریان شدہ را پیش کرد وقتیکہ دید کہ دستہای ایشان بر آن نہ میرسد پس او در شک شد و در دل در خوف شد

مِنْهُمْ خِيْفَةً ؕ قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّاۤ اُرْسِلْنَاۤ اِلٰى قَوْمِ لُوْطٍ ؕ ﴿٧٠﴾

ازایشان | ترسی | گفتند | مترس | مافرستادہ شدہ ایم | بسوی قوم لوط

فرشتگان بہ وی گفت: در خوف مباشی ما برای قوم لوط علیہ السلام فرستادہ شدہ ایم

وَامْرَاَتُهٗ قَآئِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاِسْحٰقَ ۙ وَمِنْ وَّرَآءِ

وزن او | ایستادہ بود | پس خندید | پس مژدہ دادیم اورا | بہ اسحٰق | وبعداز

و زن ابراھیم علیہ السلام ایستادہ بود می شنید پس خندید پس ما اورا بہ پسر بنام اسحٰق بشارت دادیم

اِسْحٰقَ يَعْقُوْبَ ﴿٧١﴾ قَالَتْ يٰوَيْلَتٰٓى ءَاَلِدُ وَاَنَا عَجُوْزٌ

اسحٰق | یعقوب | اوگفت | ای وای بہ من | آیا خواھم زاد | ومن | پیرزنم

و بعد از اسحٰق (بہ پسر او) یعقوب او گفت آی وای برمن! آیا خواھم زاد پسر و من پیر زن شدم

وَّهٰذَا بَعْلِيْ شَيْخًا ؕ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيْبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوْۤا اَتَعْجَبِيْنَ

واین شوھرمن است | کلان سال | ھرآینہ | این | چیزی عجیب است | گفتند | آیا تعجب میکنی

و این شوھرم ھم کلان سال است این یک بسیار سخن تعجب است آنہا گفتند آیا تو در

مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكٰتُهٗ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ ؕ

درکارھای خدا | رحمت خدا | وبرکات او باشد | برشما | ای اھل خانہ

خدا تعجب میکنی ای خاندان این فامیل بر شما رحمت خداوند و برکتہا می آید

إِنَّهُۥ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَٰهِيمَ ٱلرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ

هرآینه او ستوده | بزرگ است | پس چون | رفت | از ابراهیم | ترس | و آمد اش

هر آینه او لائق تعریفها است بزرگ پس وقتیکه از ابراهیم علیه السلام خوف رفت و بشارت آمد

ٱلْبُشْرَىٰ يُجَٰدِلُنَا فِى قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ

بشارت | جدال میکرد با ما | در بارهٔ قوم لوط | هرآینه | ابراهیم | بردبار

پس با ما درباره قوم لوط بحث آغاز نمود هر آینه ابراهیم علیه السلام بسیار حلیم

أَوَّٰهٌ مُّنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَآ

نرم دل | رجوع کننده به او بود | ای ابراهیم | روی بگردان | از این

از خداوند ترسنده و به او رجوع کننده بود ای ابراهیم! بگذار این سخن را

إِنَّهُۥ قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾

هرآینه آمده است | حکم رب تو | و هرآینه به ایشان آمده است | عذاب | بازنا گردیده

هر آینه حکم قطعی رب تو شده است، و بر ایشان چنین عذاب حتماً آمدنی است

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِىٓءَ بِهِمْ

و چون آمدند | فرشتگان ما | پیش لوط | اندوهگین شد | از آمدن ایشان

که آن باز گرداننده نیست، و چون فرشتگان ما به لوط علیه السلام آمدند پس به آمدن آنها اندوهگین شد

وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُۥ

و تنگ شد | از آنها در دل | و گفت | این | یک روز است | از مصیبت | و آمدند پیش او

و دل اش تنگ شد و گفت امروز بسیار سخت است، و مردم قوم اش پیش وی

قَوْمُهُۥ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ ۚ وَمِن قَبْلُ كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ۚ

قوم اش | بشتاب میدویدند | بسوی او | و پیش از آن | ایشان میکردند | کارهای بد

به شتاب آمدند، و ایشان قبل از این هم کارهای بد میکردند

قَالَ يَٰقَوْمِ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِى هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ

لوط گفت | ای قوم من! | این است | دختران من | ایشان | پاکیزه تر اند | شما را | بترسید | از خدا

لوط گفت: ای مردم! این است دختران من برای شما پاک است (با آنها نکاح کنید) و از خدا بترسید

وَلَا تُخْزُونِ فِى ضَيْفِىٓ ۖ أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا۟

و مرا خجالت مکنید | درباره مهمانان من | آیا نیست | از شما | هیچ مردی | راه یافته | گفتند

و مرا دربارهٔ مهمانان خود خجالت مکنید آیا در شما مرد درست نیست؟ آنها گفتند:

لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِى بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ ۖ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ

هرآینه تو دانستی | که نیست ما را | در دختران تو | هیچ | حاجتی | و هرآینه تو | خوب میدانی

تو دانستی که ما را دربارهٔ دختران تو کدام ضرورت نیست و بتو این هم معلوم است

مَا نُرِيْدُ ﴿۷۹﴾ قَالَ لَوْ اَنَّ لِيْ بِكُمْ قُوَّةً اَوْ اٰوِيْ

آنچه ما میخواهیم | گفت | کاش میبودی | مرا | درمقابله شما | قدرت | یا | پناه میگرفتم

آنچه ما میخواهیم؟ لوط علیه السلام گفت: ای کاش! پیش من قدرت مقابله میبود و یا بایک

اِلٰى رُكْنٍ شَدِيْدٍ ﴿۸۰﴾ قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ

به قوم طاقت دار | گفتند | ای لوط | هرآینه ما | فرشتگان فرستاده | رب تو هستیم

قوم طاقت دار پناه میگرفتم فرشتگان گفتند: ای لوط! هر آینه ما فرشتگان فرستادهٔ رب تو هستیم

لَنْ يَّصِلُوْٓا اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ

هرگز نه میرسند | بتو | پس ببر اهل خودرا | بپاره از شب | ونه | درپس نگرد

ایشان حتی بتو قدرت نزدیک نمودن هم ندارند پس در وقت شب اهل خود را ببر و در شما یکی هم

مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَ ؕ اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا مَآ اَصَابَهُمْ ؕ

ازشما | هیچ یکی | مگر | زن تو | هرآینه او | میرسد اورا | آنچه میرسد ایشان را

در پس ننگرد مگر زن تو هم به این آفت داخل شدنی است در آن که مردم دیگران

اِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ؕ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿۸۱﴾ فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا

هرآینه وقت وعده آنها | صبح است | آیا نیست | صبح | نزدیک | پس چون آمد | حکم ما

می آید وقت تعین شده برای ایشان وقت صبح است آیا صبح نزدیک نیست؟ وقتیکه حکم ما رسید

جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ۙ

گردانیدیم | زبر آن را | زیر آن | وبارانیدیم ما | برایشان | سنگ ها | ازگل منجمد

پس آن را زیر زبر گردانیدیم و بر آنها پی در پی باران سنگ ها کردیم

مَّنْضُوْدٍ ۙ﴿۸۲﴾ مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ؕ وَمَا هِيَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ بِبَعِيْدٍ ﴿۸۳﴾ ع ۱۵ النصف

پی در پی | نشان کرده شده | نزد رب تو | ونیست آن قریه | ازظالمان | دور

برآنکه از جانب رب تو نشان شده بود و این منطقه از این ستمگاران دور نیست

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

وفرستادیم به مدین | برادر ایشان | شعیب | گفت | ای قوم من! | عبادت کنید | خدارا

و بطرف مدین برادر ایشان شعیب را فرستادیم او گفت: ای قوم من! عبادت خدا کنید

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ اِنِّيْٓ

نیست شمارا | هیچ معبود | غیر ازاو | وکم مکنید | پیمانه | ووزن | هرآینه من

غیر از وی شمارا معبود دیگری نیست و در وزن و پیمانه نقصان مکنید هر آینه من

اَرٰىكُمْ بِخَيْرٍ وَّاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيْطٍ ﴿۸۴﴾

می بینم شمارا | خوشحال | و | من میترسم | برشما | ازعذاب | روز احاطه کننده

شمارا خوشحال می بینم و من در حق شما از عذاب آن روز میترسم که همهٔ شمارا احاطه کند

وَيٰقَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا

وای قوم من! | پوره دهید | پیمانه | وترازورا | به انصاف | وکم مکنید

ای قوم من! پیمانه و ترازو را به انصاف پوره پوره بدهید و مردم را چیز های ایشان

النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ اللّٰهِ

به مردمان | چیزهای ایشان | ونباشید | درزمین | فسادکنندگان | آنچه باقی گزارد | خدا

کم ندهید و بر روی زمین مباشید مفسدین در داده خدا در فائده بسیار بهتر است

خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ﴿٨٦﴾

بهتر است شمارا | اگر | هستید مؤمنان | ونیستم | من | برشما | نگهبان

اگر شما مؤمنان هستید و من بر شما نگهبان نیستم

قَالُوْا يٰشُعَيْبُ اَصَلٰوتُكَ تَاْمُرُكَ اَنْ نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ

گفتند | ای شعیب | آیا نماز تو | بتو حکم میکند | که ما ترک کنیم | آنچه | عبادت میکرد

ایشان جواب دادند که ای شعیب! آیا نماز تو ترا این تعلیم میدهد؟ که ما آن چیزها را ترک کنیم که

اٰبَآؤُنَآ اَوْ اَنْ نَّفْعَلَ فِىْٓ اَمْوَالِنَا مَا نَشٰٓؤُا ۭ اِنَّكَ لَاَنْتَ الْحَلِيْمُ

پدران ما | یا اینکه | ما نه کنیم در مالهای خود | چیزیکه ما میخواهیم | هرآینه تو | بردباری

پدران و اجداد ما عبادت آن را میکردند و یا اینکه این را بگذاریم در مالهای خود دست اندازی کنیم هر آینه تو بسیار هوشیار

الرَّشِيْدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ

راه یافته | گفت | ای قوم من! | آیا دیدید | اگر من باشم | بر دلیل واضح

و دین دار پخته هستی او گفت که ای قوم من به من خبر بدهید اگر من از جانب رب خود

مِّنْ رَّبِّىْ وَرَزَقَنِىْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۭ وَمَآ اُرِيْدُ

از جانب رب خود | واو داده باشد مرا | از جانب خود | رزق شائسته | ومن نه میخواهم

بر دلیل آشکارا باشم و او از جانب خود مرا رزق و مال خوب داده باشد و قصد من این نیست که

اَنْ اُخَالِفَكُمْ اِلٰى مَآ اَنْهٰىكُمْ عَنْهُ ۭ اِنْ اُرِيْدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ

که مخالفت کنم با شما | از آنکه شمارا از آن منع میکنم | من نه میخواهم | مگر | اصلاح

که مخالفت کنم با شما در آن کار که شما را از آن منع میکنم من اصلاح شمارا میخواهم

مَا اسْتَطَعْتُ ۭ وَمَا تَوْفِيْقِىْٓ اِلَّا بِاللّٰهِ ۭ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ

تا حدیکه بتوانم | ونیست توفیق من | مگر برخدا | بروی | توکل کردم من | وبسوی او

تا وقتیکه در قدرت من باشد و توفیق من از نزد خدا است و بروی توکل من است و در حر

اُنِيْبُ ﴿٨٨﴾ وَيٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِىْٓ اَنْ يُّصِيْبَكُمْ مِّثْلُ مَآ

من رجوع میکنم | وای قوم من! | تیار نسازد شمارا | مخالفت من | که برسد بشما | مانند آنکه

معامله به او روی میگردانم و ای قوم من! (چنین نه که) با من دشمنی شمارا به این تیار سازد که بر آن مصیبت گرفتار شوید

أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَٰلِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم

رسیده بود | به قوم نوح | یا به قوم | هود | ویا قوم صالح را | ونیست قوم | لوط | از شما

که قوم نوح یا هود و یا اینکه قوم صالح برآن گرفتار شده بود و زمان و علاقه

بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ

دور | وبخشش بخواهید | از رب خود | باز توبه کنید | بسوی او | هر آینه رب من | مهربان

قوم لوط از شما دور نیست، و از رب خود بخشش بخواهید، و باز به وی رجوع کنید هر آینه رب من رحم کننده

وَدُودٌ ﴿٩٠﴾ قَالُوا يَٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا

محبت کننده است | گفتند | ای شعیب! | نه می فهمیم | بسیاری | از آنچه میگوئی | وهر آینه ما

و محبت کننده است، آنها گفتند، ای شعیب! تو که چیزی میگوئی، ما در اکثر آن نه می فهمیم و تو

لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفًا ۖ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَٰكَ وَمَا أَنتَ عَلَيْنَا

می بینیم ترا | درمیان خود | ناتوان | واگر نبودی قبیله تو | سنگسار میکردیم ترا | ونیستی تو | برما

و در گروه ما تو یک بسیار یک شخص ناتوان هستی، و اگر لحاظ خاندان تو نباشد پس تا هنوز تورا سنگسار میکردیم

بِعَزِيزٍ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ اللَّهِ ۖ وَاتَّخَذْتُمُوهُ

غالب | گفت | ای قوم من! | آیا قبیله من | عزیز تر اند برشما | از خدا | وگرفتید خدارا

و تو بر ما غالب نیستی او گفت: ای قوم من! حق خاندان من بر شما از خدا زیاد است حال آنکه شما

وَرَاءَكُمْ ظِهْرِيًّا ۖ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٢﴾ وَيَٰقَوْمِ

پس پشت خود | هر آینه رب من | به آنچه | میکنید | احاطه کننده است | وای قوم من!

اورا هم پس پشت گرفتید هر آینه رب من برکار های شما احاطه کننده است، و ای قوم من!

اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ

عمل کنید | برجاهای خود | هر آینه من هم عمل کننده ام | زود خواهید دانست | آنرا که | بیاید اورا

بر جاهای خود عمل کنید، و من هم عمل کننده ام زود خواهید دانست که عذاب ذلت برکی می آید؟

عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ۖ وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ

عذابی | که رسوا کند اورا | وآن کسی | که او دروغ گوی است | وانتظار کنید | هر آینه من | باشما

و کیست دروغ گو، و شما هم انتظار کنید و من هم باشما انتظار میکنم

رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ آمَنُوا

انتظار کننده ام | وچون | آمد حکم ما | نجات دادیم ما | شعیب را | وآنانرا که | ایمان آورده بودند

وقتیکه حکم ما آمد پس شعیب علیه السلام و دوستان مؤمنان اورا

مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا

باوی | به رحمت خود | وگرفتند | مردم ظالمان را | صدا غیبی | پس گشتند

به رحمت خود نجات دادیم، و ظالمان را یک صدای غیبی گرفتند

فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿۹۴﴾ كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَا بُعْدًا

درخانه های خود | مرده افتاده | گویا بالکل نبودند | درآن | بشنو! | دور شدند (از رحمت)

و ایشان درخانه های خود چنین گشتند گویا که اصلاً نبودند بشنو! که مدین هم

ع ۸ ۱۲ ۸ لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُوْدُ ﴿۹۵﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا

مردم مدین | چنانچه دور شده بودند | قوم ثمود | وهر آینه | فرستاده بودیم | موسیٰ | بانشانهای خود

از رحمت چنین دور شدند چنانچه ثمودیان دور شده بودند و ما موسیٰ علیه السلام بانشانهای خود و به

وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿۹۶﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاتَّبَعُوْۤا اَمْرَ فِرْعَوْنَ ۚ

وبدلیل | روشن | به سوی فرعون وسرداران او | پس آنها پیروی کردند | حکم | فرعون را

دلیل آشکارا فرستادیم بسوی فرعون و به سرداران او مگر آنها بحکم فرعون روان بودند

وَمَاۤ اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيْدٍ ﴿۹۷﴾ يَقْدُمُ قَوْمَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ

ونبود امر | فرعون | به راه درست | پیشوا شد | قوم خود را | روز قیامت | پس درآورد ایشان را

و حکم فرعون بالکل درست نبود روز قیامت پیش قوم خود روان میباشد و بجهنم داخل میکند

النَّارَ ؕ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُوْدُ ﴿۹۸﴾ وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهٖ لَعْنَةً

به آتش | وبسیار بد | جای است | که وارد آن شدند | ودر پی آنها شد | دراین دنیا | لعنت

و آن بسیار جای خراب است برای پائین شدن و در دنیا هم بر آنها لعنتها میباشد و روز قیامت هم

وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُوْدُ ﴿۹۹﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْقُرٰى

وروز قیامت | بد | انعام است | که به آنها داده شد | این | خبرها است | از آن قریه ها

این بدلهٔ لعنتها بسیار خراب است این خبرها از آن قریهه ها است

نَقُصُّهٗ عَلَيْكَ مِنْهَا قَآئِمٌ وَّحَصِيْدٌ ﴿۱۰۰﴾ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ

که بیان میکنیم | برتو | برخی از آنها | باقی است | وبرخی ختم شدند | ومابرایشان ظلم نکردیم

که بتو بیان میکنیم برخی از آنها تا هنوز هم باقی است و برخی از آن ختم شده اند و ما بر

وَلٰكِنْ ظَلَمُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فَمَاۤ اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِيْ يَدْعُوْنَ مِنْ

لیکن | آنها ظلم کردند | برنفسهای خود | پس دفع نکرد | ازایشان | معبودان آنها | آنکه | میخواندند بجز

ایشان تجاوز نکردیم بلکه خود ایشان بر نفسهای خود ستم میکردند آن معبودان ایشان هیچ به کار انها نیامده اند

دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَّمَّا جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ وَمَا زَادُوْهُمْ

خدا | هیچ چیزی | چون | آمد | فرمان رب تو | واین معبودان زیاد نکردند ایشان را

که غیر از خدا آن را میخواستند وقتیکه حکم رب تو آمد بلکه آنها ایشان را

غَيْرَ تَتْبِيْبٍ ﴿۱۰۱﴾ وَكَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ اِذَاۤ اَخَذَ الْقُرٰى وَهِيَ

غیر از هلاکت | وهم چنین | گرفت است | از رب تو | وقتیکه او بگیرد | دهات را | وآنها

غیر از هلاکت چیزی دیگری اضافه نه نمودند و گرفتن رب تو چنین میباشد وقتیکه مردم دهات را بگیرد

ظَالِمَةٌ ۭ اِنَّ اَخْذَهٗٓ اَلِيْمٌ شَدِيْدٌ ﴿۱۰۲﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّمَنْ

ستمگار بودند | هرآینه | گرفتن خدا | دردناک | سخت است | هرآینه دراین | نشانه است | مرکسی را

که ایشان تجاوز کرده بودند گرفتن او دردناک و سخت است هر آینه در این

خَافَ عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ۭ ذٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوْعٌ ۙ لَّهُ النَّاسُ وَ

که میترسد | ازعذاب آخرت | آن چنین روزاست | که دران جمع کرده شوند | مردمان | و

نشان است برای آن قوم که از عذاب میترسند و آن چنین روز میباشد که مردم درآن جمع کرده میشود

ذٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُوْدٌ ﴿۱۰۳﴾ وَمَا نُؤَخِّرُهٗٓ اِلَّا لِاَجَلٍ مَّعْدُوْدٍ ﴿۱۰۴﴾

آن روزاست که | همه درآن حاضر کرده شوند | وما تاخیر نه میکنیم آن را | مگر | برای وعده مقرر شده

آن روزیست که همه درآن حاضر کرده میشود و ما ایشان را تا یک روز تاخیر میدهم

يَوْمَ يَاْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَّ

روز یکه بیاید | سخن نگوید | هیچ کسی | مگر | به اجازه او | پس برخی از آنها | بدبخت است | و

وقتیکه آن روز بیاید پس هیچ کسی بدون اذن خداوند سخن گفته نه میتوانند پس برخی از مردم شقی میباشند

سَعِيْدٌ ﴿۱۰۵﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ شَقُوْا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ

وبعضی نیک بخت | پس آنانکه | بدبخت شدند | پس درآتش باشد | ایشان را | درآن | فریاد

و برخی از آنها نیک بخت پس آنانیکه بد بخت میباشند ایشان در دوزخ میباشند در آن آواز

وَّشَهِيْقٌ ﴿۱۰۶﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا

ونالهزاراست | جاویدان باشند | درآن | تاکه قائم باشد | آسمانها | وزمین | مگر

و گریه میکنند و درآن همیشه میباشند تاکه آسمان و زمین موجود باشد مگر

مَا شَاۗءَ رَبُّكَ ۭ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ ﴿۱۰۷﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

چیزیکه بخواهد | رب تو | هرآینه رب تو | میکند | چیزیکه | اوبخواهد | واما | آنانکه

چیزیکه بخواهد رب تو هر آینه رب توکه چیزی را بخواهد میکند و آنانیکه خوش بخت اند

سُعِدُوْا فَفِي الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ

نیک بخت کرده شدند | درجنت میباشند | همیشه | درآن | تاکه قائم باشد | آسمانها

ایشان در جنت میباشند و درآن همیشه میباشند تاکه آسمانها و زمین موجود است

وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَاۗءَ رَبُّكَ ۭ عَطَاۗءً غَيْرَ مَجْذُوْذٍ ﴿۱۰۸﴾ فَلَا تَكُ

وزمین | مگر | چیزیکه بخواهد رب تو | بخشائش | بی پایان | پس مباش

مگر چیزیکه بخواهد پروردگار تو این بخشش ناپایان است پس تو دربارهٔ آنها

فِيْ مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هٰٓؤُلَاۗءِ ۭ مَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ

درشک | ازآنچه | عبادت میکند | این مردم | ایشان عبادت نه میکنند | مگر | چنانچه عبادت میکردند

که ایشان عبادت کدام چیزها میکنند در شک مباش ایشان چنین عبادت میکنند چنانچه پیش از آنها

اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ وَاِنَّا لَمُوَفُّوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوْصٍ ﴿۱۰۹﴾

پدران ایشان | پیش از این | وهر آینه ما پوره دادیم ایشان را | حصه انها | بلا انقصان میکنیم

پدران ایشان عبادت میکردند و هر آینه ما ایشان را حصهٔ عذاب کم نه پوره میدهیم

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ

وهر آینه ما داده بودیم | موسیٰ را | کتاب | باز اختلاف کرده شد | در آن | واگر نبودی | سخن | پیش شده

و ما موسیٰ علیه السلام را کتاب داده بودیم در آن هم اختلاف کرده شد و اگر نبودی سخن پیش شده

مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿۱۱۰﴾

از طرف رب تو | هر آینه فیصله کرده میشد | میان انها | وهر آینه آنها | در شک اند | از آن | در شک زیاده

از رب تو، پس درمیان ایشان سابقاً فیصله میشد و آنها هر آینه در این معامله در شک اند

وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا ۟ لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ ؕ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ

وهر آینه همه را | وقتیکه | حتماً پوره بدله میدهد | رب تو | از اعمال آنها | هر آینه او | به آنچه ایشان میکنند

و هر آینه رب تو ایشان را بدلهٔ اعمال آنها پوره پوره میدهد او به کارهای ایشان

خَبِيْرٌ ﴿۱۱۱﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ

خوب باخبر است | پس قائم باش تو | چنانچه بتو حکم شده | و آنکه | توبه کرده | باتو

خوب خبردار است، پس توبه راه مستقیم قائم باش چنانچه بتو حکم شده و آنانکه هم

وَلَا تَطْغَوْا ؕ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۱۱۲﴾ وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ

واز حد مگذرید | هر آینه او به آنچه میکنید | بینا است | ومیل مکنید | بسوی آنانکه

توبه کردند و با تو هستند، و سرکشی مکنید هر آینه او کارهای شما را می بیند و به آن مردم

ظَلَمُوْا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَآءَ

ستم کردند | پس برسد شما | آتش | ونیست شمارا | غیر از خدا | کدام | دوستان

میلان مکنید، که ظالم اند ورنه بشما هم آتش جهنم میرسد و غیر از خدا شمارا باز هیچ مددگار نه می باشد

ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا

باز | بشما امداد کرده نشود | وقائم کن | نماز را | در هر دو طرف روز | ودر حصهٔ

و از یک جانب هم امداد شما نخواهد شد ای پیغمبر در هر دو طرف روز و در حصه شب

مِّنَ الَّيْلِ ؕ اِنَّ الْحَسَنٰتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِ ؕ ذٰلِكَ ذِكْرٰى

شب | هر آینه نیکوئی ها | میبرد | بدی ها را | این | پندی است

نماز قائم کن، هر آینه نیکوئی بدی را محوه میکند و نصیحت این برای قبول کنندگان

لِلذّٰكِرِيْنَ ﴿۱۱۴﴾ وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۱۵﴾

برای یاد گیرندگان | صبر کن | پس هر آینه | خدا | ضائع نه میکند | مزد | نیکوکاران

یک نصیحت جامع است و صبر کن و خداوند هیچ وقت هم اجر نیکو کاران را ضائع نه میکند

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوْا بَقِيَّةٍ يَّنْهَوْنَ

پس چرانشدند | ازآن امتها | که پیش ازشما بودند | خداوندان عقل | که منع میکردند مردم را

پس چرا چنین نشد که در امتهای سابقه چنین مردم هوشیار موجود میبود که مردم را

عَنِ الْفَسَادِ فِي الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّنْ اَنْجَيْنَا

ازفساد کردن | درزمین | مگر | اندکی | ازآنها که | مانجات داده بودیم

از فساد نمودن در زمین منع میکردند غیر از مردم اندک که ایشان را از عذاب نجات دادیم

مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَآ اُتْرِفُوْا فِيْهِ وَكَانُوْا

ازایشان | وپیروی کردند | آنانکه | ظلم کرده بودند | چیزی راکه آسودگی داده شده بود آنهارادرآن | وبودند

و پیروی کردند آنانیکه ستمگار بودند در آن که در عیش و راحت بودند و آنها

مُجْرِمِيْنَ ﴿۱۱۶﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ

مجرمین | ونیست | رب تو | که هلاک کند | اهل دیهارا | به ستم

گنهگار بودند و نیست رب تو که قریه هارا تباه کند

وَّاَهْلُهَا مُصْلِحُوْنَ ﴿۱۱۷﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ

واهل آن | اصلاح کنندگان باشند | واگرمیخواست | رب تو | هرآینه میگردانید | مردم را

در حالیکه مردم سعی اصلاح را میکنند و اگر رب تو میخواست همه مردم را یک امت میگردانید

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلَا يَزَالُوْنَ مُخْتَلِفِيْنَ ﴿۱۱۸﴾ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ رَبُّكَ ؕ

یک امت | وهمیشه میباشند | مختلف | مگرآنکه | رحم کرد | رب تو

مگر ایشان اکنون همیشه در اختلاف میباشند مگر بر آنکه رب تو رحم کرده باشد

وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ ؕ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمْلَـَٔنَّ

وبرای این | آفریدند | وپوره شد | سخن | رب تو | که البته پرکنم

و برای این آفریده آنهارا و این سخن رب تو پوره شده است که من

جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿۱۱۹﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ

دوزخ را | ازجن | وبردم | همه آنها | وهریک خبر | مابیان میکنیم

جهنم را از جن و انس پر میکنم و در قصه های انبیاء

عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهٖ فُؤَادَكَ ۚ

برتو | ازاخبار | پیغمبران | که ماقوی کنیم | برآن | دل تو

این قصه ها بتو بخاطر این بیان میکنیم که دل تو بر آن محکم گردد

وَجَآءَكَ فِيْ هٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَّذِكْرٰى

وآمده است ترا | دراین | سخن (حق) | ونصیحت | و | یادکردن

و دراین قصه ها ترا حق نصیحت و پند برای مؤمنان آمده است

لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۲۰﴾ وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ

برای مؤمنان | وبگو | آنان را که | ایمان نمی آرند | کار کنید بر | جای خود

آنانیکه ایمان نه می آرند ایشان را بگو که شما بجای خود عمل کنید و ما هم بجای خود عمل میکنیم

اِنَّا عٰمِلُوْنَ ﴿۱۲۱﴾ وَانْتَظِرُوْا ۚ اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿۱۲۲﴾ وَلِلّٰهِ

هرآینه ما هم | عمل میکنیم | وانتظار کنید | هرآینه ما هم انتظار میکنیم | وخدا را است

و انتظار انجام کنید و ما هم انتظار میکنیم و خداوند میداند به غیب آسمانها و زمین

غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهٗ

علم غیب | آسمانها | وزمین | وبسوی او | رجوع کرده میشود کارها | همه

و بسوی او رجوع میشود هر سخن پس تو

ع ۱۴ ۱۰ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۲۳﴾

پس عبادت کنید اورا | وتوکل کن | بروی | ونیست رب تو | ناخبر | از آنچه | شما میکنید

تنها عبادت اورا کن و بر وی توکل کن و رب تو از کارهای شما غافل نیست

سُوْرَةُ يُوْسُفَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةُ اٰيَةٍ

سورهٔ یوسف مکی است و در آن یک صد و

اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً اِثْنَا عَشَرَ رُكُوْعًا

یازده آیات و دوازده رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿۱﴾ اِنَّاۤ اَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا

الف لام را | این | آیاتها است | از کتاب | روشن | هرآینه فرو فرستادیم | قرآن

الم! این آیاتهای چنین کتاب که مطلب خودرا صفا صفا بیان میکند هر آینه ما

عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۲﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ

به زبان عربی | تا شما | بدانید | ما بیان میکنیم | برتو | بسیار درست

این قرآن را به زبان عربی فرو فرستادیم که تا شما برآن خوب بدانید ای پیغمبر! اسلام بذریعهٔ این

الْقَصَصِ بِمَاۤ اَوْحَيْنَاۤ اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ ۖ وَاِنْ

قصه | به این سبب | که ما وحی کردیم | بسوی تو | این | قرآن را | وهرآینه

قرآن که بسوی تو فرستادیم بتو یک قصهٔ درست بیان میکنیم و تو قبل از این

كُنْتَ مِنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿۳﴾ اِذْ قَالَ يُوْسُفُ

بودی تو | پیش از این | از بی خبران | چون گفت | یوسف

هر آینه بی خبر بودی چون یوسف علیه السلام پدر خود را گفت

لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَّالشَّمْسَ

پدر خودرا | ای پدر من | هرآینه من دیدم | یازده | ستاره | وخورشید

ای پدر من! هر آینه من در خواب یازده ستاره گان آفتاب و مهتاب را دیدم

وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ سٰجِدِيْنَ ۝۴ قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ

وماه را | دیدم ایشان را | که مرا سجده میکنند | گفت | ای پسرک من | بیان مکن

من می بینم که همه آنها بسوی من سجده میکنند، او گفت ای پسر من! این

رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ

خواب خویش | بر برادرانت | که اندیشه کند در حق تو | فریبی | هر آینه | شیطان

خواب را به کسی بیان مکن، که درباره تو اندیشه فریبی نکنند، هر آینه شیطان

لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝۵ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ

آدمی را | دشمن | ظاهر است | وهم چنین | برمی گزیند ترا | رب تو | وی آموزد بتو

دشمن آشکارا انسان است، و هم چنین رب تو ترا می گزیند و ترا

مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى اٰلِ يَعْقُوْبَ

از تعبیر | خواب | وپوره میکند | نعمت خود | برتو | وبر خاندان یعقوب

تعبیر خوابها، نشان میدهد، و برتو و بر خاندان یعقوب نعمتهای خود پوره کرده بود

كَمَآ اَتَمَّهَا عَلٰٓى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ؕ

چنانچه | پوره کرده بود آنرا | بر پدران تو | پیش ازاین | ابراهیم | واسحق

چنانچه او قبلا بر پدر تو و بر پدر کلان تو ابراهیم و اسحق پوره کرده بود

اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝۶ ع لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ ع ۱۱ ۶

هر آینه رب تو | دانا | باحکمت است | هر آینه است | درقصه یوسف | وبرادران وی

هر آینه رب تو دانا با حکمت است هر آینه در قصهٔ یوسف علیه السلام و برادران اش

اٰيٰتٌ لِّلسَّآئِلِيْنَ ۝۷ اِذْ قَالُوْا لَيُوْسُفُ وَ اَخُوْهُ

نشانها | برای پرسندگان | چون گفتند | هر آینه یوسف | و | برادراش

برای سوال کننده گان نشانه ها است وقتیکه آنها گفتند که: یوسف علیه السلام و برادراش

اَحَبُّ اِلٰٓى اَبِيْنَا مِنَّا وَ نَحْنُ عُصْبَةٌ ؕ اِنَّ اَبَانَا

دوست تراند | نزد پدر ما | ازما | و | ما یک گروه هستم | هر آینه پدر ما

نزد پدر ما دوست تراند، حال آنکه ما یک گروه هستیم هر آینه پدر ما

لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝۸ ع اُقْتُلُوْا يُوْسُفَ اَوِ اطْرَحُوْهُ اَرْضًا

درخطائی است | آشکار | بکشید | یوسف | یا بیفگنید اورا | درزمینی

در خطاء آشکارا است (بیائید) یوسف را بکشید! و یا اورا در یک ملک دیگری بیفگنید

يَّخْلُ لَكُمْ وَجْهُ اَبِيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ قَوْمًا صٰلِحِيْنَ ۝۹

تا خالی ماند | شمارا | روی | پدرشما | وباشید | پس ازوی | گروهی صالح

پس توجه پدر بسوی شما میگردد و بعد از آن بسیار خوب میشوید

قَالَ قَآئِلٌ مِّنۡهُمۡ لَا تَقۡتُلُوۡا يُوۡسُفَ وَاَلۡقُوۡهُ فِىۡ غَيٰبَتِ

گفت | گوینده | ازایشان | که مکشید | یوسف را | وبیفگنید اورا | درقعر

در ایشان یکی گفت: یوسف را مکشید و در یک چاه صحرائی بیفگنید

الۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ السَّيَّارَةِ اِنۡ كُنۡتُمۡ فٰعِلِيۡنَ ۝١٠ قَالُوۡا

چاهی | تا فرا گیرد وی را | بعض | ره گذران | اگر | هستید که میکنید | گفتند

تا بعضی مسافران وی را بگیرد (و با خود ببرد) اگر شما حتما چیزی میکنید آنها گفتند:

يٰۤاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاۡمَنَّا عَلٰى يُوۡسُفَ وَاِنَّا لَهٗ

ای پدر ما | چیست ترا | که بما اعتبار نداری | دربارهٔ یوسف | وهرآینه ما | اورا

ای پدر ما! چیست ترا که دربارهٔ یوسف برما اعتبار نداری؟

لَنٰصِحُوۡنَ ۝١١ اَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدًا يَّرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ وَاِنَّا لَهٗ

خیرخواه هستیم | بفرست اورا | باما | فردا | تا بخورد | وبازی کند | وهرآینه ما | اورا

باوجود از این که ما خیر خواه او هستیم اورا فردا با ما بفرست تا بخورد و بنوشد و بازی کند

لَحٰفِظُوۡنَ ۝١٢ قَالَ اِنِّىۡ لَيَحۡزُنُنِىۡۤ اَنۡ تَذۡهَبُوۡا بِهٖ وَاَخَافُ

نگاه بانیم | گفت یعقوب | هرآینه من | اندوهگین کند مرا | که شما ببرید اورا | ومیترسم

و ما حفاظت اورا میکنیم یعقوب علیه السلام فرمود من میترسم که شما اورا با خود ببرید و نزد من خوف است

اَنۡ يَّاۡكُلَهُ الذِّئۡبُ وَاَنۡتُمۡ عَنۡهُ غٰفِلُوۡنَ ۝١٣ قَالُوۡا لَئِنۡ اَكَلَهُ الذِّئۡبُ

که بخورد اورا | گرگ | وشما | ازوی | بیخبر باشید | گفتند | اگر بخورد اورا | گرگ

که گرگ نخورد اورا و شما درکار های خود مشغول خواهید بود ایشان گفتند که اگر اورا

وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ اِنَّاۤ اِذًا لَّخٰسِرُوۡنَ ۝١٤ فَلَمَّا ذَهَبُوۡا بِهٖ

و | ما | یک گروه توانا هستیم | هرآینه مادرآن وقت | زیان کار باشیم | پس چون | بردند آنها | اورا

از ما گرگ بخورد و در حالیکه ما یک گروه بزرگ موجود هستیم باز ما در خساره میباشیم

وَاَجۡمَعُوۡۤا اَنۡ يَّجۡعَلُوۡهُ فِىۡ غَيٰبَتِ الۡجُبِّ ۚ وَاَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡهِ

و | آنها اتفاق کردند | که بیفگند اورا | درقعر | چاهی | ووحی فرستادیم | به یوسف

پس چون باخود بردند و اتفاق کردند که اورا در یک چاه بیابانی بیفگنند و ما یوسف را

لَتُنَبِّئَنَّهُمۡ بِاَمۡرِهِمۡ هٰذَا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُوۡنَ ۝١٥ وَجَآءُوۡۤ اَبَاهُمۡ

که هرآینه تو خبر میدهی آنهارا | به این کار آنها | وایشان نشناسند | وآمدند | نزد پدر خود

وحی کردیم که یک روز می آید که تو ایشان را به این کار آنها خبر میدهی و آنها درآن وقت هم برآن نه میدانند و ایشان پدر خود را

عِشَآءً يَّبۡكُوۡنَ ۝١٦ قَالُوۡا يٰۤاَبَانَاۤ اِنَّا ذَهَبۡنَا نَسۡتَبِقُ

شبانگاه | که گریه میکردند | گفتند | ای پدر ما! | هرآینه | رفتیم ما | پیشی میکردیم

در وقت خفتن در حالت گریه نمودن آمدند و گفتند: ای پدر ما! درمیان خود مسابقه پیش قدمی آغاز نمودیم

وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ

وگذاشتیم | یوسف را | نزد | سامان خود | پس خورد اورا | گرگ | ونیستی تو | باورد ارنده

و گذاشتیم یوسف را نزد سامان خود پس گرگ آمد و اورا خورد و تو برسخن ما

لَنَا وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ۭ

مارا | واگرچه | هستیم | راست گویان | وآوردند | پیراهن اورا | به خون | دروغ

اعتبار نداری اگرچه ما راستگو هستیم و پیش نمودند پیراهن اورا آلوده بر خون دروغ

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۭ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ۭ وَاللّٰهُ

گفت | نی | بلکه آراسته کرد | برای شما | نفسهای شما | تدبیری | پس صبر | خوب است | واز خدا

یعقوب علیه السلام فرمود: نه بلکه شما از خود یک سخن ساخته اید پس خبر بهتر است و شما که

الْمُسْتَعَانُ عَلٰي مَا تَصِفُوْنَ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوْا

مدد میخواهم | برآنچه شما | بیان میکنید | وآمد | یک کاروان | پس فرستادند

چیزی میگویید در آن از خدا امداد میخواهم و آمد یک قافله پس فرستادند سقی خود را

وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى دَلْوَهٗ ۭ قَالَ يٰبُشْرٰى هٰذَا غُلٰمٌ ۭ

سقای خودرا | پس انداخت | دلوخودرا | گفت | ای بشارت است | این | یک پسر است

او دلو خود را انداخت او گفت: ای رفقای من! مژده ام بر شما این یک پسر است

وَاَسَرُّوْهُ بِضَاعَةً ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ

وپنهان ساخت اورا | سرمایه داشته | وخدا | داناست | برآنچه ایشان میکردند | وفروختند اورا

و ایشان اورا به فکر تجارت پنهان نمودند و خداوند برهمه کارهای ایشان خوب خبردار است

بِثَمَنٍۢ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُوْدَةٍ ۚ وَكَانُوْا فِيْهِ مِنَ الزّٰهِدِيْنَ ﴿٢٠﴾

به قیمت اندکی | به چند دراهم شمرده شده | وبودند درآن | بیزار

و آنها به بسیار قیمت اندک به چند دراهم فروختند و ایشان درباره او بیزار بودند

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ لِامْرَاَتِهٖٓ اَكْرِمِيْ مَثْوٰىهُ عَسٰٓى

وگفت | آن کسی | که خرید یوسف را | از اهل مصر | بزن خود | به عزت نگاه کن اورا | شاید

و کسیکه باز اورا در مصر خرید به زن خود گفت: به عزت نگاه کن اورا در فکر او بسیار باش! شاید

اَنْ يَّنْفَعَنَآ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ۭ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ

که نفع دهد مارا | یا گیریم اورا | فرزند | وهم چنین | ماجای دادیم | یوسف را

که او برای ما مفید ثابت شود و یا اورا به پسری بگیریم و هم چنین ما یوسف را در این

فِي الْاَرْضِ ۡ وَلِنُعَلِّمَهٗ مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ۭ وَاللّٰهُ غَالِبٌ

درزمین مصر | وتا بیاموزانیم اورا | ازتعبیر | خواب ها | وخدا | غالب است

ملک جای دادیم و تا بیاموزانیم اورا تعبیر سخنهای خواب و خداوند بر هر کار خود

عَلٰٓى اَمْرِهٖ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَلَمَّا بَلَغَ

درکارخود | لیکن | اکثر | مردمان | نمیدانند | وچون رسید یوسف

غالب است، مگر اکثر مردم برآن نه میدانند ووقتیکه یوسف علیه السلام

اَشُدَّهٗٓ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۲۲﴾

به قوت خود | دادیم اورا | حکمت | وعلم | وهم چنین | مابدله میدهیم | نیکوکاران را

بقوت خود رسید، پس ما اورا حکمت و علم دادیم، و ما هم چنین نیکو کاران را بدله میدهیم

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِىْ هُوَ فِىْ بَيْتِهَا عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ

وخواست از یوسف | ان زن | که او در خانه اش بود | از نفس او | وبست

و درخانه کدام زن که او سکونت میکرد آن زن میخواست که یوسف علیه السلام را بنفس خود مائل کند و همه دروازه ها را

الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ؕ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّىْٓ اَحْسَنَ

درها را | وگفت | پیش آی | گفت | پناه میگرم به خدا | هرآینه | اورب من است | نیکو ساخت

بسته نمود، و به وی گفت: بیا یوسف گفت من برخدا پناه میخواهم، هر آینه او مالک من است

مَثْوَاىَ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ

جای مرا | هرآینه کامیاب نه میشود | مردم ظالم | وهرآینه قصد کرد آن زن | به وی | وشاید اراده میکرد

آنکه جای مرا درست ساخت، و ستمگاران هیچ وقت کامیاب نه میشوند هر آینه آن زن به او

بِهَا لَوْلَآ اَنْ رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ؕ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ

به آن | اگر نه میدید او | دلیل | رب خود | هم چنین | تا بازگردانیم | ازوی

پیش شد، و یوسف علیه السلام ـ اگر دلیل رب را نه میدید شاید او هم پیش میشد، چنین شد که

السُّوْٓءَ وَالْفَحْشَآءَ ؕ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۲۴﴾

بدی | وبی حیائی | هرآینه وی | از بندگان مخلص من است

ما از وی بدکاری، و بی حیائی دور ساختیم هر آینه او از بندگان مخلص مابود

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصَهٗ مِنْ دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا

وهردو آنها دویدند | بسوی دروازه | وبرید آن زن | پیراهن یوسف | ازپس پشت | ویافتند هردو آنها

و هر دو ایشان بسوی دروازه دویدند، و برید آن زن پیراهن یوسف را از پس پشت، و هر دو آنها

سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ؕ قَالَتْ مَا جَزَآءُ مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْٓءًا

شوهر زن را | نزد دروازه | گفت | نیست جزای کسی | که اراده کند | بازن تو | ازکار بد

شوهر اورا در دروازه ایستاده دیدند زن گفت: کسیکه به فامیل تو ارادهٔ بدی دارد

اِلَّآ اَنْ يُّسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۲۵﴾ قَالَ هِىَ رَاوَدَتْنِىْ عَنْ

مگر اینکه به زندان کرده شود | یا عذابی دردناک | گفت | او | مراخواست از

جزاء او غیر از این دیگری نیست مگر اینکه به ـ زندان کرده شود، و یا عذاب دردناک داده شود یوسف گفت:

نَّفْسِیْ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ اَهْلِهَآ اِنْ كَانَ قَمِیْصُهٗ

نفس من | وگواهی داد | گواهی | از خاندان زن | اگر باشد | پیراهن او

زن مرا بسوی نفس اش مائل کردن میخواست، و یک گواه از قبیلهٔ زن گفت: اگر پیراهن یوسف

قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكٰذِبِیْنَ ﴿۲۶﴾ وَاِنْ

بریده شده | از پیش | پس زن راست گفته است | واو | از دروغ گویان باشد | واگر

از طرف پیش بریده باشد پس سخن زن درست است، و یوسف دروغ گو است و اگر

كَانَ قَمِیْصُهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ

باشد | پیراهن وی | که بریده باشد | از پشت | پس زن دروغ گفته است | واواز

پیراهن یوسف از پشت بریده باشد پس زن دروغ گو و یوسف راست گو است

الصّٰدِقِیْنَ ﴿۲۷﴾ فَلَمَّا رَاٰ قَمِیْصَهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ

راستگویان است | پس چون دید عزیز | پیراهن اورا | دریده شده | از پشت | گفت | هرآینه این کار

باز وقتیکه شوهر پیراهن یوسف را از پشت بریده دید گفت که این:

مِنْ كَیْدِكُنَّ ؕ اِنَّ كَیْدَكُنَّ عَظِیْمٌ ﴿۲۸﴾ یُوْسُفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۫

ازمکروحیله شما زنان است | هرآینه فریب شما | بزرگ است | ای یوسف! | درگذر | ازاین ماجرای

فریب شما زنان است، هر آینه فریب های شما بسیار بزرگ است ای یوسف! سخن را به پشت بگذار

وَاسْتَغْفِرِیْ لِذَنْۢبِكِ ۖ اِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخٰطِـِٕیْنَ ﴿۲۹﴾ ع وَقَالَ نِسْوَةٌ ۱۳

ومعافی بخواه تو | گناه خودرا | هرآینه تو بودی | ازخطا کاران | وگفت زنها

و ای زن تو هم از گناه خود معافی بخواه! هر آینه تو از خطا کاران هستی۔ و در شهر زنها

فِی الْمَدِیْنَةِ امْرَاَتُ الْعَزِیْزِ تُرَاوِدُ فَتٰىهَا عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ

درشهر | که زن (عزیز) مصر | خواست از | غلام خود | نفس اورا

گفتند: (ببینید) زن عزیز غلام خود را (به ناجائز) بسوی خود مائل نمودن میخواهد

قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ؕ اِنَّا لَنَرٰىهَا فِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ﴿۳۰﴾ فَلَمَّا سَمِعَتْ

که دردلش جاگرفته است | ازروئی محبت | هرآینه مامی بینیم اورا | درگمراهی آشکار | پس چون | شنید زن

محبت یوسف در دل اش جای گیر شده است هر آینه ما اورا در خطاء آشکارا می بینیم، پس وقتیکه

بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ اِلَیْهِنَّ وَاَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَـًٔا وَّاٰتَتْ

به فریب آنها | فرستاد | بسوی آنها | وآماده کرد | ایشان را | تکیه گاه | وداد

او سخنهای پر مکر زنها را شنید، پس آنها را برای دعوت طعام خواست، و برای آنها مجلس ضیافت ساخت

كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّیْنًا وَّقَالَتِ اخْرُجْ عَلَیْهِنَّ ۚ

هر یکی را | ازایشان | کاردی | وگفت | بیرون آی | براین زنان

و برای ایشان یک، یک کارد (برای بریدن میوه) داد یوسف را گفت: بیرون آی!

فَلَمَّا رَاَيْنَهٗٓ اَكْبَرْنَهٗ وَقَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ

پس چون آن زنها دیدند اورا | بزرگ دانستند اورا | وببریدند | دستهای خودرا | وگفتند | پاک است | خدا

پس چون آن زنها یوسف علیه السلام را دید درحیرت ماندند و دستهای خویش را (از حیرت) بریدند و گفتند: پناه است خدارا

مَا هٰذَا بَشَرًا ؕ اِنْ هٰذَآ اِلَّا مَلَكٌ كَرِيْمٌ ﴿۳۱﴾ قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِيْ

نیست این | انسان | نیست | این | مگر | فرشته | معزز | گفت | پس این است آنکه

این مرد بشر نیست، بلکه این یک فرشته معزز است، زن عزیز گفت: این همان است

لُمْتُنَّنِيْ فِيْهِ ؕ وَلَقَدْ رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ فَاسْتَعْصَمَ ؕ

ملامت میکردید مرا | درآن | وهرآینه | خواستم اورا | ازنفس وی | پس اوخودرانگهداشت

که در معامله وی شما من را ملامت میکردید و هر آینه خداستم اورا از نفس وی مگر او خود را

وَلَئِنْ لَّمْ يَفْعَلْ مَآ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوْنًا مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿۳۲﴾

و | اگر | نکرداو | چیزیکه میگویم اورا | هرآینه زندان کرده میشود | وهرآینه میباشد | ازمردم ذلیل

نجات داد، و چیزیکه من میگویم اگر او نکند هر آینه او در زندان می آید، و بی عزت خواهد شد

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَيَّ مِمَّا يَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ ۚ

گفت | ای رب من! | محبس | بسیارخوب است | مرا | ازآنچه | میخوانند مرابسوی آن

یوسف علیه السلام دعاء خواست و گفت: ای پروردگار من مرا محبس از این بسیار خوب است بکدام طرف که آنها مرا میخواهند

وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّيْ كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ مِّنَ

واگر باز نگردانی تو | ازمن | فریب آنها | پس مائل میشوم | به ایشان | ومیشوم من از

و اگر باز نگردانی تو مکر و فریب آنها از من، پس بسوی آنها مائل میشوم، و از نادانان میشوم

الْجٰهِلِيْنَ ﴿۳۳﴾ فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ؕ اِنَّهٗ

نادانان | پس قبول کرد | اورا | رب او | پس دور کرد | ازوی | مکرآنها | هرآینه او

پس خداوند دعاء اورا قبول نمود، و مکر و فریب آنها از وی دور ساخت هر آینه

هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۳۴﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا

اوست | شنوا | دانا | باز آشکار شد ایشان را | بعدازآن | که دیدند ایشان

خداوند هر سخن میشنود، و دانا است باز وقتیکه ایشان همه نشانه ها را دیدند پس ایشان را هم

ع ۱۲ الْاٰيٰتِ لَيَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۳۵﴾ ع وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ

نشانها | که هرآینه اورا در حبس کنند | تا یک موده | ودرآمد | باوی | بزندان

این مصلحت آشکارا شد که تا یک موده یوسف را در زندان کنند، و باوی در زندان دو

فَتَيٰنِ ؕ قَالَ اَحَدُهُمَآ اِنِّيْٓ اَرٰىنِيْٓ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَقَالَ

دو جوان | گفت | یکی از آنها | هرآینه من می بینم | که می فشارم | شراب | و | گفت

جوانان دیگری داخل شدند درآنها یکی گفت من خود را (در خواب) می بینم که شراب را می فشارم و دیگری

الْاٰخَرُ اِنِّیْٓ اَرٰىنِیْٓ اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِیْ خُبْزًا تَاْكُلُ الطَّیْرُ مِنْهُ ؕ

دیگری | هرآینه من می بینم خودرا | برمیدارم | برز برسرخود | نان را | میخورد | مرغان ازآن۔

و دیگری گفت: که من می بینم که برسر خود نان را می بردارم، که مارغان از آن میخورند

نَبِّئْنَا بِتَاْوِیْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿۳۶﴾ قَالَ

خبرده مارا | به تعبیراین خواب | هرآینه مامی بینیم ترا | ازنیکوکاران | گفت

خبر ده مارا به تعبیر این خواب، هر آینه تو بنظر ما شخص خوب هستی، یوسف علیه السلام گفت:

لَا یَاْتِیْكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقٰنِهٖٓ اِلَّا نَبَّاْتُكُمَا بِتَاْوِیْلِهٖ قَبْلَ اَنْ

نخواهد آمد بشما | خوراک | انکه بشما داده میشود | مگر | خبردارکنم شمارا | به تعبیرآن | پیش ازآنکه

بشما خوراک مقرره شما داده نه میشود مگر اینکه تعبیر آن بشما قبل از آن بیان کنم

یَّاْتِیَكُمَا ؕ ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِیْ رَبِّیْ ؕ اِنِّیْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ

بیاید بشما | این ازهمان علم است که | آموخت مرا | رب من | هرآینه من ترک کردم | دین آن قوم

این درهمان علوم یک علم است، که رب من بما داده است، من مذهب آن مردم ترک نموده ام

لَّا یُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿۳۷﴾ وَاتَّبَعْتُ

که ایمان نه می آرند | بخدا | وایشان | به آخرت | نامعتقداند | وپیروی کردم من

که بر خدا ایمان نه می آرند، و از روز آخرت هم انکار میکنند و من بر طریقه

مِلَّةَ اٰبَآءِیْٓ اِبْرٰهِیْمَ وَاِسْحٰقَ وَیَعْقُوْبَ ؕ مَا كَانَ لَنَآ

دین | پدران خودرا | ابراهیم | واسحٰق | ویعقوب | نیست | مارا

پدران، ابراهیم، اسحٰق، و یعقوب علیهم السلام میروم بما مناسب نیست که

اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ ؕ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَیْنَا

که شریک گیریم | به خدا | چیزی را | این | ازفضل خدااست | برما

باخدا شریک آریم، این فضل خدا است برما و بر همه مخلوق

وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَشْكُرُوْنَ ﴿۳۸﴾ یٰصَاحِبَیِ

وبرمردم | لیکن | اکثرمردم | شکرنه میکنند | ای یاران من

لیکن اکثر مردم شکر اورا نه میکنند ای دوستان زندان من!

السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُوْنَ خَیْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ

درزندان | آیا معبودان | پراگنده | بهتراند | یاخدای | یکتای

آیا معبودان بسیار جدا جدا درست اند و یا اینکه خداوند یگانه غالب؟

الْقَهَّارُ ﴿۳۹﴾ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِلَّآ اَسْمَآءً سَمَّیْتُمُوْهَآ

غالب | نه می پرستید شما | بدون خدا | مگرنامهای چند | که نام نهاده اید آنهارا

شما غیر از خدا عبادت چنین نامها میکنید که شما و پدران شما

أَنتُمْ وَآبَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ

شما | وپدران شما | فرونه فرستاده است | خدا | برآن | هیچ دلیل

که از خود نهاده اید که درباره آن خداوند هیچ دلیلی نه فرستاده است

إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۚ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ

نیست حکم | مگر خدارا | فرمود | که مکنید عبادت | مگر | ازاو

حکومت تنها حق خداوند است، او حکم کرده است که غیر از وی عبادت کسی را مکنید

ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ

این است | دین | راست (برحق) | لیکن | اکثر | مردمان

این است دین درست، لیکن اکثر مردم نه میدانند

لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَٰصَٰحِبَىِ ٱلسِّجْنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا فَيَسْقِى رَبَّهُۥ

نه میدانند | ای یاران من درزندان! | درهردوشما یکی | نبوشاند | مولای خودرا

ای دوستان زندان من! در شما یکی به مالک خود شراب می نوشاند

خَمْرًا ۖ وَأَمَّا ٱلْءَاخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ

شراب | واما | آن دیگری | پس بردار کرده شود | پس بخورند | مرغان

و هر که دیگری است، پس او به دار کشیده میشود، و مارغان گوشت سر اورا میخورد

مِن رَّأْسِهِۦ ۚ قُضِىَ ٱلْأَمْرُ ٱلَّذِى فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ

ازسراو | فیصله شد | ازآن کار | درباره آن که | شما سوال میکنید | وگفت

آن سخن فیصله شده است که شما درباره آن سوال میکردید، و درآن هر دو

لِلَّذِى ظَنَّ أَنَّهُۥ نَاجٍ مِّنْهُمَا ٱذْكُرْنِى عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ

ان کسی راکه | گمان او بود | که اونجات یابنده است | ازآن دوکسی | یادکن مرا | نزد مولای خود | پس فراموش گردانید

بریکی که گمان یوسف بود بر نجات اش اورا فرمود: نزد مالک خود ذکر من کن

ٱلشَّيْطَٰنُ ذِكْرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِى ٱلسِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾ ع

بروی شیطان | یادکردن به مربی خود | پس ماند یوسف | درزندان | چند | سال

ع ۱۵/۷

مگر شیطان از وی ذکر نمودن نزد مالک فراموش کرد، یوسف علیهم السلام چند سال در زندان ماند

وَقَالَ ٱلْمَلِكُ إِنِّىٓ أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ

وگفت بادشاه | هرآینه من خواب می بینم که | هفت | گاؤ | فربه | بخورند آنهارا | هفت گاؤ

و پادشاه گفت: هر آینه من در خواب می بینم که هفت گاؤ فربه است، آن را هفت گاؤ ضعیف میخورند

عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ

لاغر | وهفت | خوشه | سبزرا | وهفت خوشه | خشک را

و هفت خوشه سبز است و هفت دیگری خشک است

يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ اَفْتُوْنِيْ فِيْ رُءْيَايَ اِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا

ای جماعه درباریان | مرا تعبیر دهید | درخواب من | اگر | هستید شما | خواب هارا

ای گروه درباریان! خبر دهید مرا به این تعبیر، اگر شما خواب هارا تعبیر میکنید

تَعْبُرُوْنَ ﴿۴۳﴾ قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ ۚ وَمَا نَحْنُ بِتَاْوِيْلِ

تعبیر می کنید | گفتند | این خواب | پراگنده است | و | نیستیم ما | به تعبیر

ایشان گفتند: این خوابهای پراگنده است و ما به تعبیر چنین خوابهانه میدانیم

الْاَحْلَامِ بِعٰلِمِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَقَالَ الَّذِيْ نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ

خوابها | دانا | وگفت آن کس | که رها شده بود | از آن دو کس | وبیاد آورد

و در آن دو زندانیان که یکی رها شده بود و بیاداش آمد، پس از بسیار وقت

بَعْدَ اُمَّةٍ اَنَا اُنَبِّئُكُمْ بِتَاْوِيْلِهٖ فَاَرْسِلُوْنِ ﴿۴۵﴾ يُوْسُفُ اَيُّهَا

بعداز یک موده | من خبر دهم شمارا | به تعبیر این خواب | پس بفرستید مرا | ای یوسف! | ای

او گفت: من بشما تعبیر این نشان میدهم، پس مرا بفرستید، ای یوسف! ای

الصِّدِّيْقُ اَفْتِنَا فِيْ سَبْعِ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ

راست گوی | فتوی ده مارا | درهفت | گاو | فربه | که میخورند آن را | هفت گاو

راستگو! مارا تعبیر یک خواب نشان ده: که هفت گاو فربه است آن را

عِجَافٌ وَّسَبْعِ سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ۙ

لاغر | وهفت | خوشهٔ | سبز | وهفت دیگری | خشک

هفت گاو لاغر میخورد، و هفت خوشه سبز است و هفت خوشه خشک است

لَّعَلِّيْٓ اَرْجِعُ اِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۴۶﴾ قَالَ

تامن | بازگردم | بسوی مردمان | تا ایشان بدانند | گفت

تا من بسوی مردم باز گردم، تا ایشان بفهمند، یوسف علیه السلام گفت

تَزْرَعُوْنَ سَبْعَ سِنِيْنَ دَاَبًا ۚ فَمَا حَصَدْتُّمْ فَذَرُوْهُ

زراعت کنید شما | هفت | سال | پی در پی | باز چیزیکه | درویدشما | پس بگذارید آنرا

شما هفت سال مسلسل زمینداری کنید، پس کدام چیزیکه درو کردید، پس آن را در خوشه های آن

فِيْ سُنْۢبُلِهٖٓ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تَاْكُلُوْنَ ﴿۴۷﴾ ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ

درخوشهٔ آن | مگر | اندکی | از آنچه میخورید | باز بیاید | بعداز

پنهان بگذارید، البته خوراک که به آن احتیاج دارید با خود بگذارید، باز بعد از آن هفت سالهای خشک

ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَّاْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ

آن | هفت سال | سخت | که آنها بخورند | آنچه | شما قبلا جمع نموده اید | این سالهارا

سخت می آید، پس همهٔ آن را میخورد که شما آن راجمع کرده میباشید

إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصِنُونَ ﴿۴۸﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ

مگر اندکی | آنچه نگاه دارید برای تخم | باز بیاید | بعد | از آن

مگر مقدار اندک که برای تخم نگاه کرده باشید باز چنین سال می آید که

عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿۴۹﴾ وَقَالَ ع ۶ ۷ ۱۶

چنین سال که در آن | باران باشد | بر مردمان | و در آن | عصیر میوه ها جمع میشود | گفت

که در آن باران سال میباشد، و آنها از انگور عصیر ها جمع میکند، پادشاه گفت:

الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ

پادشاه | بیارید اورا به من | پس چون آمد نزدیک او | فرستاده | گفت | باز گرد

بیارید اورا به من، باز وقتیکه قاصد به او آمد، پس یوسف علیه السلام گفت به مالک

إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ

بسوی مولای خود | پس از او سوال کن | چه حال است؟ | آن زنهارا | آنانکه | بریدند

خود باز گرد، و از او پرس، معامله آن زنها چطور بود، آنانیکه دستهای خودرا

أَيْدِيَهُنَّ ۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿۵۰﴾ قَالَ مَا

دستهای خودرا | هر آینه | رب من | به حیله بازی آنها | دانا است | گفت | چه

بریده بودند؟ هر آینه رب من به حیله بازی آنها دانا است، پادشاه (آن زنها) را گفت

خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِ ۚ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ

حال شما است | چون | خواست کردید | یوسف را | از نفس او | گفتند | پناه است خدارا

حال شما چیست وقتیکه یوسف علیه السلام را برای مطلب خود خواسته بودید؟ آنها گفتند: پناه است

مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوءٍ ۚ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ

ندانستیم ما | بر یوسف | هیچ گناهی | گفت | زن | عزیز

خدارا، ما در او هیچ بدی ندیدیم، زن عزیز گفت

الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ

اکنون | ظاهر شد | حق | من از وی خواست کرده بودم | از نفس وی

اکنون صدق، به هر کسی آشکارا شده است من بودم که از حفاظت نفس اش

وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿۵۱﴾ ذَٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي

وهر آینه او | از راست گویان است | این همه را | تا بداند | که من

خواسته بودم، و او هر آینه راست گو بود یوسف علیه السلام گفت: این بخاطر اینکه که به عزیز درست معلوم شود

لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿۵۲﴾

نه کردم خیانت اورا | پس غیبت | وهر آینه الله | راه نه مینماید | حیله | خیانت کنندگان را

که من در پس پشت او هیچ خیانت نکردم و خداوند فریبهای خیانت گران را به جای نه میرساند

وَمَآ اُبَرِّئُ نَفْسِيْ ۚ اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌۢ بِالسُّوْٓءِ

وپاک نمیکنم | نفس خودرا | هرآینه | نفس | حکم کننده است | به بدی

و من به نفس خود پاک نه میگویم، زیرا که نفس بنده را به راه های بد سوق میکند

اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيْ ۭ اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۵۳﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ

مگر آنرا که رحم کند | رب من | هرآینه رب من | بخشنده مهربان است | و | گفت | پادشاه

مگر برآن نفس که خداوند(ج) کند، هر آینه رب من بخشنده و مهربان است، بادشاه گفت

ائْتُوْنِيْ بِهٖٓ اَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِيْ ۚ فَلَمَّا كَلَّمَهٗ قَالَ اِنَّكَ

بیارید اورا به من | تا خاص کنم اورا | برای خود | باز وقتیکه باوی سخن گفت | گفت او | هرآینه تو

اورا به من بیارید، تا اورا به کارخود خاص کنم، باز وقتیکه باوی سخن گفت باز گفت

الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِيْنٌ اَمِيْنٌ ﴿۵۴﴾ قَالَ اجْعَلْنِيْ

امروز | نزدما | عزتمند | امانت دار هستی | گفت یوسف | مقرر کن مرا

تو سر از امروز در دربار من عزتمند، و بار سوخ هستی یوسف علیه السلام گفت مرا بر خزانهای ملک مقرر کن

عَلٰي خَزَآئِنِ الْاَرْضِ ۚ اِنِّيْ حَفِيْظٌ عَلِيْمٌ ﴿۵۵﴾ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا

برخزانه های زمین | هرآینه من | حفاظت کننده | دانا ام | وهمچنین | جای دادیم ما

هر آینه من حفاظت کنندهٔ دانا ام و این عمل باخبرام و همچنین ما یوسف علیه السلام را

لِيُوْسُفَ فِي الْاَرْضِ ۚ يَتَبَوَّاُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ ۭ نُصِيْبُ بِرَحْمَتِنَا

یوسف را | درزمین | قرار میگرفت | ازآن | هرجاکه | میخواست | میرسانیم | رحمت خودرا

ملک مصر اختیار کردیم، سکونت اختیار میکند از آن هر جایکه میخواست ما هر گرا بخواهیم به رحمت خود میرسانیم

مَنْ نَّشَآءُ وَلَا نُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۵۶﴾ وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ

بهرکه | بخواهیم | وماضائع نمیکنیم | اجر | نیکوکاران | وهرآینه مزد | آخرت | بهتر است

وما هیچ وقت بدلهٔ نیکو کاران را ضائع نه میکنیم و بدله آخرت بسیار بهتر است

لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿۵۷﴾ ع ۶ ۱ وَجَآءَ اِخْوَةُ يُوْسُفَ

برای آنانکه | ایمان آوردند | وپرهیزگاری میکردند | و | آمدند | برادران | یوسف

برای آنانیکه ایمان آوردند، و پرهیزگار باشند و برادران یوسف هم به مصر آمدند

فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿۵۸﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ

پس داخل شدند | بروی | پس شناخت ایشان را | وایشان اورا | ناشناسا بودند | وچون مهیا کرد ایشان را

و به او رسیدند، پس شناخت ایشان را و ایشان اورا نشناختند ووقتیکه

بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُوْنِيْ بِاَخٍ لَّكُمْ مِّنْ اَبِيْكُمْ ۚ اَلَا تَرَوْنَ

سامان ایشان را | گفت | بیارید مرا | برادر شمارا | که از پدر شما است | آیا نمی بینید

یوسف علیه السلام ایشان را سامان تیار ساخت به آنها گفت شما برادر شما از پدر تان هم پیش من بیارید

أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ﴿٥٩﴾ فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ

که من پوره میدهم | پیمانه را | ومن | بهترین | مهمانی دهنده ام | پس اگر | نیاوردید به من | اورا

شما نه می بینید که من پوره پیمانه میدهم و بهترین مهمانی دهنده ام اگر شما اورا

فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِندِي وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٦٠﴾ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ

پس نیست پیمانه | شمارا | نزد من | ونزدیک مشوید | گفتند | خواهش میکنیم درباره وی

به من نیاوردید، پس شمارا نزد من غله نیست و نه نزد من نزدیک شوید ایشان گفتند خواهش میکنیم درباره وی

أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ

از پدراو | وهرآینه ما این کار میکنیم | واوگفت | به خادمان خود | بنهید | سرمایه ایشان

از پدر او و هر آینه ما همین کار میکنیم یوسف علیه السلام به خادمان خود گفت قیمت آداء کردهٔ ایشان را

فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ

درسامان ایشان | تاایشان | بشناسند آن را | چون بروند | بسوی اهل ایشان | تاایشان

در سامان ایشان بنهید، شاید که به اقارب برسند و بشناسند و شاید که

يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا

رجوع کنند | بازوقتیکه آنها بازگشتند | بسوی پدرخود | گفتند | ای پدرما!

به این سبب برگشت کنند، پس وقتیکه ایشان به پدر خود رسیدند، گفتند ای پدر ما!

مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ

(درآینده) بند کرده شد از ما | پیمانه | پس بفرست | باما | برادرما | تا پیمانه آریم

در آینده بالای ما غله بند کرده شده است پس باما برادر ما بفرست تا غله بیاریم

وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٣﴾ قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا

وهرآینه ما | اورا | حفاظت کننده گانیم | گفت | آیا من برشما اعتبار کنم | بروی | مگر | چنانچه

و هر آینه ما اورا حفاظت کننده گانیم یعقوب گفت آیا درباره وی برشما اعتبار کنم چنانچه

أَمِنتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِن قَبْلُ ۖ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا ۖ وَهُوَ

من اعتبار کرده بودم برشما | درباره برادراو | پیش ازاین | پس الله | بهتر است | نگهبان | واو

قبلاً برشما دربارهٔ یوسف کرده بودم پس خدا بسیار محافظ است و او

أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ

ازهمه زیادرحم کننده است | وچون بکشادند | سامان خودرا | یافتند | سرمایه خودرا

از همه بهترین نگهبان است، و هنگامیکه آنها سامان خود را باز نمودند، پس سرمایه خود را یافتند آنکه

رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي ۖ هَٰذِهِ بِضَاعَتُنَا

که بازگردانیده | بایشان | گفتند | ای پدرما! | دیگرچه میخواهیم | این است سرمایه ما

به ایشان باز گردانیده شده بود، ایشان گفتند ای پدر ما! دیگر چه میخواهیم؟ این است سرمایه ما هم که

رُدَّتْ اِلَيْنَا ۚ وَنَمِيْرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا

که بازگردانیده | بسوی ما | وماغله می آریم | اهل خودرا | ونگهبانی کنیم | برادرخودرا

باز گردانیده شده بسوی ما و برای خانواده خود غله می آریم و در نگهبانی برادر خود میباشیم

وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيْرٍ ۭ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ اُرْسِلَهٗ

وما زیادی آریم | پیمانه | یک شتر | این | پیمانه | آسان است | گفت | هرگز نفرستم اورا

و بار یک شتر را زیاد می آریم و این یک بار غله بسیار به آسانی میسر خواهد شد۔ یعقوب علیه السلام فرمود من هیچ وقت

مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُوْنِ مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنَّنِيْ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ

باشما | تا آنکه | دهید مرا | وعده محکم | از الله | که بازآرید اورا به من | به وی | مگر اینکه

اورا باشما نمی فرستم تا آنکه شما مرا بنام خدا یک وعده وقول محکم ندهید که هر آینه وی را به من بیارید

يُّحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّآ اٰتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰي مَا نَقُوْلُ

گرفتار کرده شوید | بازوقتیکه | دادند اورا | وعدهٔ محکم | گفت | خدا | برآنچه میگوئیم

مگر اینکه همه شما در یک جای محاصره شدید پس وقتیکه ایشان به او وعده محکم دادند پس یعقوب فرمود ما که چیزی

وَكِيْلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يٰبَنِيَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا

نگهبان است | وگفت | ای پسران من! | درمیائید | از یک دروازه | ودرآئید

میگوئیم خداوند برآن نگهبان است و او گفت ای پسران من! شما هم از یک دروازه نه درآئید

مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۭ وَمَآ اُغْنِيْ عَنْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ

از دروازه های پراگنده | ودفع نه میکنم | ازشما | ازحکم خدا | هیچ چیز

بلکه از دروازه های جدا جدا درآئید و من شمارا از فیصله خداوند دفع کرده نه میتوانم

اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ۭ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

نیست حکم | مگر | خدارا | بروی | من توکل کردم | وبروی | توکل کردن است

غیر از وی هیچ کسی را حکم نیست بروی توکل من است و هر که توکل میکند باید که

الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوْا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ اَبُوْهُمْ ۭ

توکل کنندگان را | وچون داخل شدند | ازآن راه که | فرموده بود ایشان را | پدر ایشان

بروی کند پس وقتیکه ایشان داخل شدند از جائیکه پدر ایشان فرموده بودند

مَا كَانَ يُغْنِيْ عَنْهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا حَاجَةً

دفع نه میتوانست | ازایشان | ازتقدیر خدا | هیچ هم | مگر خواهش

در مقابله خداوند هیچ تدبیر به کار نیامد این یک آرمان یعقوب علیه السلام بود

فِيْ نَفْسِ يَعْقُوْبَ قَضٰىهَا ۭ وَاِنَّهٗ لَذُوْ عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ

که در نفس یعقوب بود | آنکه او انجام داد | وهر آینه او صاحب علم بود | ازآنچه | ما آموخته بودیم اورا

که او آن را پوره کرد و او هر آینه صاحب علم بود زیرا که ما به او داده بودیم

ع ۸ ۱۱ ۲

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۶۸﴾ وَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ

لیکن اکثر مردمان | نه میدانند | وچون | داخل شدند | بر یوسف

البته اکثر مردم (به این حقیقت) نه میدانند و چون آنها به یوسف علیه السلام آمدند پس او برادر عینی خود را

اٰوٰٓى اِلَيْهِ اَخَاهُ قَالَ اِنِّيْٓ اَنَا اَخُوْكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا

جای داد بسوی خود | برادر خود را | گفت | هر آینه من | برادر تو ام | پس اندوهگین مباش | به نسبت آنچه

در نزد خود جای داد و گفت که هم من برادر تو یوسف ام پس تو به کار های ایشان

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۶۹﴾ فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ

میکردند | باز وقتیکه تیار ساخت ایشان را | سامان ایشان | نهاد | جام را

اندوهگین مباش و هنگامیکه سامان ایشان را تیار ساخت پس پیاله خود را (دربار برادر عینی خود) نهاد

فِيْ رَحْلِ اَخِيْهِ ثُمَّ اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا الْعِيْرُ اِنَّكُمْ لَسٰرِقُوْنَ ﴿۷۰﴾

در بار برادر خود | باز آواز کرد | آواز کننده | ای کاروان | هر آینه شما | دزدید

باز یک آواز کننده آواز کرد که ای مردم قافله! هر آینه شما دزدید

قَالُوْا وَاَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّاذَا تَفْقِدُوْنَ ﴿۷۱﴾ قَالُوْا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ

گفتند | وروی آوردند | بر ایشان | چه چیز گم کرده اید؟ | گفتند | نمی یابیم | پیمانه بادشاه

آنها گفتند و بشدت رو بروی شدند که شما چه گم کرده اید؟ ایشان گفتند: پیمانه بادشاه

وَلِمَنْ جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ وَّاَنَا بِهٖ زَعِيْمٌ ﴿۷۲﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ

وکسیکه بیاورد آن را | اورا یک بار شتر است | ومن به این وعده | ضامنم هستم | گفتند | قسم به خدا

و کسیکه بیارد آنرا به وی یک بار غله شتر میدهیم و من به این (انعام) ضامن هستم آنها گفتند قسم بخدا

لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سٰرِقِيْنَ ﴿۷۳﴾

هر آینه دانسته اید | ما نیامده ایم | تا فساد کنیم | در زمین | و | نیستیم ما دزدان

شما خوب دانسته اید که ما برای فساد نیامده ایم و نه ما درزدیم

قَالُوْا فَمَا جَزَآؤُهٗٓ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿۷۴﴾ قَالُوْا جَزَآؤُهٗ

گفتند | پس چیست جزاء این عمل | اگر هستید | دروغ گویان | گفتند | جزاء این فعل این است

گفتند آنها اگر شما دروغ گو باشید پس جزاء آن چه است؟ ایشان گفتند که سزاء آن این است

مَنْ وُّجِدَ فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِي

که در سامان هر کسی پیدا شد | پس آن | بدله اوست | هم چنین | جزاء میدهیم

که در سامان هر کسی پیمانه برآمد پس خودش آن شخص در بدله آن حصار کرده شود ما مجرمین را

الظّٰلِمِيْنَ ﴿۷۵﴾ فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ اَخِيْهِ ثُمَّ

ظالمان را | پس تلاشی آغاز نمود | از سامان های ایشان | پیش | از سامان برادرش | باز

هم چنین جزا میدهیم پس تلاشی آغاز نمود قبل از تلاشی بار برادر خود

اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ كَذٰلِكَ كِدْنَا لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ

آن را برآورد | از بار دان برادر خود | هم چنین | ما تدبیر کردیم | یوسف را | نبود که اسیر گیرد

باز آنرا از بار برادر یعنی خود برآورد همچنین ما یوسف را تدبیر کردیم او برادر خود را در قانون پادشاه مصر

اَخَاهُ فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ

برادر خود را | طبق قانون پادشاه | مگر اینکه | بخواهد | خدا | بلند گردانیم | درجات | هر کسی که

نه میتوانست مگر اینکه بخدا منظور باشد کسی را که بخواهیم درجات اش را

نَّشَآءُ ؕ وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ﴿۷۶﴾ قَالُوْٓا اِنْ يَّسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ

بخواهیم | وبالای | هر صاحب دانش | دانائیست | گفتند | اگر دزدی کرده این شخص | هر آینه دزدیده است

بلند میکنیم و بالای هر صاحب دانش دانائیست آنها گفتند اگر امروز وی دزدی کرد پس قبل ازین برادر یعنی او هم

اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ

برادر او | پیش | پس پنهان داشت | یوسف | در نفس خود | و آشکار نکرد آن را | برایشان

دزدیده بود پس یوسف علیه السلام این سخن را در دل خود انداخت و به ایشان آشکارا نه نمود

قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۚ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ﴿۷۷﴾ قَالُوْا

گفت (در دل خود) | شما | بد اید | در درجه | وخدا | داناتر است | به آنچه بیان میکنید | گفتند

و گفت شما بسیار مردم خراب هستید و شما که چیزی را بیان میکنید خداوند برآن داناتر است آنها گفتند

يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ اِنَّ لَهٗٓ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ

ای عزیز! | هر آینه اورا | پدر است | پیر | کلان سال | پس بگیر | یکی را از ما | بجای او

ای عزیز!! هر آینه اورا پدر است بسیار کلان سال پس در بدلهٔ او درما یکی را دستگیر کن

اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۷۸﴾ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ

هر آینه ما می بینیم ترا | از نیکوکاران | گفت | پناه بخدا | که بگیریم | غیر از آنکه

ماترا یک شخص خوب می بینیم او گفت پناه است خدارا که بگیریم شخص غیر را مگر آنکه

وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهٗٓ ۙ اِنَّآ اِذًا لَّظٰلِمُوْنَ ﴿۷۹﴾ فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوْا ع ۱۱ ۳

یافته ایم | سامان خود را | نزد او | هر آینه ما | در آن وقت | ستمگاران میباشیم | پس چون | ناامید شدند

یافته ایم سامان خودرا نزد او اگر چنین کنیم باز در حساب ستمگاران می آییم پس وقتیکه آنها از یوسف

مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ؕ قَالَ كَبِيْرُهُمْ اَلَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنَّ اَبَاكُمْ

ازاو | تنها شدند | برای مشوره | گفت | بزرگ ایشان | آیا | نه دانسته اید | که پدر شما

مایوس شدند پس برای مشوره یک طرف شدند بزرگ ایشان گفت: آیا بشما معلوم نیست که پدر شما

قَدْ اَخَذَ عَلَيْكُمْ مَّوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُّمْ فِيْ يُوْسُفَ ۚ

هر آینه گرفته است | بر شما | وعده محکم | از خدا | و | پیش از این | که افراط کردید | درباره یوسف

زیر سوگندها از شما وعدهٔ محکم گرفته است و شما قبل از این دربارهٔ یوسف هم قصور کرده اید

فَلَنْ اَبْرَحَ الْاَرْضَ حَتّٰى يَاْذَنَ لِيْٓ اَبِيْٓ اَوْ يَحْكُمَ اللّٰهُ لِيْ ۚ

پس جدانخواهم شد | ازاین زمین | تاآنکه | اذن دهد مرا | پدرمن | یاحکم کند | خدامرا

پس من از این ملک جدا نخواهم شد تا آنکه اذن دهد مرا پدر من و یا خداوند دربارهٔ من فیصله نکند

وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿۸۰﴾ اِرْجِعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْكُمْ فَقُوْلُوْا يٰٓاَبَانَآ

واو | ازهمه بهتر | فیصله کننده است | بازروید | بسوی پدرخود | بگوئید | ای پدرما!

و او از همه خوب فیصله کننده است شما پیش پدر خود بروید و بگوئید که ای پدرما!

اِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ ۚ وَمَا شَهِدْنَآ اِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ

هرآینه پسرتو | وزدی کرد | وما گواهی نه دادیم | مگر | برآنچه مارا علم بود | ونبودیم ما | ازغیب

پسر تو دزدی کرده است و ما هم طبق علم خود گواهی داده ایم و ما را از غیب هیچ خبری نبود

حٰفِظِيْنَ ﴿۸۱﴾ وَسْـَٔلِ الْقَرْيَةَ الَّتِيْ كُنَّا فِيْهَا وَالْعِيْرَ

حفاظت کنندگان | وبپرس | ازاهل قریه | که بودیم مادرآن | وازآن قافله

و ما که درکدام قریه بودیم از ایشان هم بپرس و از آن کاروان

الَّتِيْٓ اَقْبَلْنَا فِيْهَا ۭ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿۸۲﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ

که ماآمدیم درآن | وهرآینه ما | راستگویانیم | گفت | بلکه | ساخته | شمارا

که ما در رفاقت ایشان آمده بودیم و ما بالکل راستگویان هستیم یعقوب علیه السلام فرمود نه بلکه این شمارا

اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۭ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ۭ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِيَنِيْ بِهِمْ جَمِيْعًا ۭ

نفسهای شما | یک کار | پس صبر | بسیارخوب است | امید | که خدا | بیاردپیش من | ایشان راهم

برای شما شائسته نموده است پس صبر بسیار درست است امید است که خداوند همه ایشان به من بیارند

اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿۸۳﴾ وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰٓاَسَفٰى عَلٰي يُوْسُفَ

هرآینه او | دانا | باحکمت است | وروی گردانید | ازایشان | وگفت | های افسوس | بریوسف

او به هر چیز دانا با حکمت است و یعقوب علیه السلام از آنها روی گردانید و فرمود: های! افسوس بر یوسف!

وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيْمٌ ﴿۸۴﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُا

وسفیدشد | هردوچشم او | ازغم | پس او | دلگیر بود | گفتند | قسم به خدا | توهمیشه هستی

و چشمان اش از بسیار گریه و غم سفید گشت و او اندوهگین نشسته بود پسران اش گفت سوگند بخدا تو

تَذْكُرُ يُوْسُفَ حَتّٰى تَكُوْنَ حَرَضًا اَوْ تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَ ﴿۸۵﴾

یادمیکنی | یوسف را | تاآنکه | شوی | مریض | یا | شوی | ازمردگان

همیشه دریاد یوسف میباشی تا اینکه خود را بیمار کنی و یا بمیری

قَالَ اِنَّمَآ اَشْكُوْا بَثِّيْ وَحُزْنِيْٓ اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ

گفت | هرآینه | بیان میکنم | غم سخت | وحزن | خدارا | ومن میدانم | ازطرف خدا

او گفت من تنها غم خود را نزد خداوند بیان میکنم و من از جانب خدا برآن سخن میدانم

مَالَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۸۶﴾ يٰبَنِيَّ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُّوْسُفَ وَ اَخِيْهِ

برآنچه شما نه میدانید | ای پسران من! | بروید | پس تفحص | از یوسف | وبرادراش | تفحص کنید

که شما برآن نه میدانید ای پسران من! بروید دربارهٔ یوسف و برادراش تفحص کنید

وَلَا تَايْـَٔسُوْا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا

وناامید مشوید | از رحمت خدا | هرآینه ناامید نه میشود | از رحمت خدا | مگر

و از رحمت خداوند نا امید مشوید از رحمت خداوند تنها مردمان کافر

الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۸۷﴾ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ

قوم کافران | پس چون داخل شدند | بروی | گفتند | ای عزیز!

نا امید میشوند باز وقتیکه ایشان بر یوسف علیه السلام داخل شدند گفتند ای عزیز! ما راوبه فامیل ما

مَسَّنَا وَاَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجٰىةٍ فَاَوْفِ لَنَا

رسیده است مارا | واهل مارا | سختی | وآوردیم ما | سرمایهٔ | اندک | پس پوره ده | مارا

تکلیف سخت رسیده است، و نزد ما سرمایهٔ اندک است پس مارا پیمانهٔ پوره غله

الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ﴿۸۸﴾ قَالَ

پیمانه | وخیرات کن برما | هرآینه خدا | جزامیدهد | صدقه دهنده گان را | گفت

و برما خیرات کن، هر آینه خداوند صدقه کننده گان را جزاء میدهد یوسف علیه السلام

هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُوْسُفَ وَاَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ ﴿۸۹﴾

آیادانستید | آنچه | کردید | به یوسف | وبرادراش | وقتیکه شما | نادان بودید

پرسید آیا شما دانستید که در وقت نادانی با یوسف و به برادراش چه کردید؟

قَالُوْٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوْسُفُ ۭ قَالَ اَنَا يُوْسُفُ وَهٰذَآ اَخِيْ

گفتند | آیا هرآینه تو | یوسف | گفت | من یوسفم | واین برادر من است

ایشان گفتند آیا تو یوسف هستی؟ او گفت: آری! من یوسف ام و این برادر من است

قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا ۭ اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

هرآینه انعام کرد | خدا | برما | هرآینه هرکه بترسد | وصبر نماید | پس هرآینه خدا | ضائع نه میکند | اجر

خداوند(ج) برما احسان نموده است، هر آینه کسیکه از خدا بترسد، و صبر کند، پس هر آینه خداوند

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۹۰﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا

نیکوکاران | گفتند | قسم بخدا | هرآینه برگزید ترا | خدا | برما

اجر چنین نیکوکاران را ضائع نه میکند آنها گفتند: سوگند بخدا که ترا خداوند بر ما برتری داد

وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِـِٕيْنَ ﴿۹۱﴾ قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۭ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ

ومابودیم خطاکنندگان | گفت | نیست هیچ الزام | برشما | امروز | معاف کند | خداشمارا

وهرآینه ما خطاکار بودیم یوسف علیه السلام به ایشان گفت: امروز برشما هیچ الزام نیست خداوند شمارا معاف کند۔

وَهُوَ اَرۡحَمُ الرّٰحِمِيۡنَ ﴿۹۲﴾ اِذۡهَبُوۡا بِقَمِيۡصِىۡ هٰذَا فَاَلۡقُوۡهُ عَلٰى وَجۡهِ اَبِىۡ

واو | ازهمه زیادرحم کننده است | ببرید | این پیراهن مرا | این | پس بفگنید آن را | برروی پدرمن

و او از همه زیاد رحم کننده است (اکنون) شما پیراهن میرا ببرید و برروی پدرام

يَاۡتِ بَصِيۡرًا ۚ وَاۡتُوۡنِىۡ بِاَهۡلِكُمۡ اَجۡمَعِيۡنَ ﴿۹۳﴾ وَلَمَّا

میگردد | بینا | وبیارید نزدمن | اهل خویش راهمه | وچون

بیفگنید، چشمان اش بینا میگردد، و همه خاندان خویش نزد من بیارید، و هنگامیکه

فَصَلَتِ الۡعِيۡرُ قَالَ اَبُوۡهُمۡ اِنِّىۡ لَاَجِدُ رِيۡحَ يُوۡسُفَ لَوۡلَاۤ اَنۡ تُفَنِّدُوۡنِ ﴿۹۴﴾

جداشد | قافله | گفت پدرایشان | هرآینه من می یابم | بوی | یوسف | اگر برمن گمان کم عقلی نه میکنید

کاروان حرکت نمود پدر ایشان فرمود من بوی یوسف را می یابم، اگر شما مرا دیوانه نگوئید

قَالُوۡا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِىۡ ضَلٰلِكَ الۡقَدِيۡمِ ﴿۹۵﴾ فَلَمَّاۤ اَنۡ جَآءَ الۡبَشِيۡرُ

گفتند | قسم به خدا | هرآینه تو | درخطائی سابقه خودی | پس چون | بیامد | مژده دهنده

ایشان گفتند: سوگند بخدا که تو در وهم سابقه هستی باز وقتیکه مژده دهنده آمد

اَلۡقٰىهُ عَلٰى وَجۡهِهٖ فَارۡتَدَّ بَصِيۡرًا ۚ قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ لَّكُمۡ ۚ

انداخت قمیص را | برروی وی | پس گشت | بینا | گفت | آیا من نگفته بودم | بشما

و آن قمیص را ـ برروی وی انداخت، پس چشمان اش بینا شد، یعقوب علیه السلام فرمود: آیا بشما نگفته بودم

اِنِّىۡۤ اَعۡلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۹۶﴾ قَالُوۡا يٰۤاَبَانَا اسۡتَغۡفِرۡ

هرآینه من میدانم | از جانب خدا | برآنچه | شما نه میدانید | گفتند | ای پدرما! | بخشش بخواه

که هر آینه من میدانم بر آنچه شما نه میدانید ایشان گفتند: ای پدرما! ما خطا کاریم

لَنَا ذُنُوۡبَنَاۤ اِنَّا كُنَّا خٰطِـئِيۡنَ ﴿۹۷﴾ قَالَ سَوۡفَ اَسۡتَغۡفِرُ لَـكُمۡ رَبِّىۡ ؕ

مارا | ازگناهان ما | هرآینه ما بودیم گناه گاران | گفت | زوداست | بخشش خواهم | شمارا ازرب خود

مارا از گناهان ما بخشش بخواه، فرمود: زود است که شمارا از رب خود بخشش بخواهم

اِنَّهٗ هُوَ الۡغَفُوۡرُ الرَّحِيۡمُ ﴿۹۸﴾ فَلَمَّا دَخَلُوۡا عَلٰى يُوۡسُفَ اٰوٰۤى

هرآینه او | بخشنده | مهربان است | پس چون | درآمدند | بریوسف | پس جای داداورا

هر آینه او بخشنده، رحم کننده است، باز وقتیکه همه آنها به یوسف رسیدند، پس او پدر و مادر خودرا

اِلَيۡهِ اَبَوَيۡهِ وَقَالَ ادۡخُلُوۡا مِصۡرَ اِنۡ شَآءَ اللّٰهُ اٰمِنِيۡنَ ﴿۹۹﴾ وَرَفَعَ

بسوی خود | پدرومادرخودرا | وگفت | درآئید | بمصر | اگرخواهد خدا | ایمن شده | وبرداشت

با خود جای داد، و فرمود همه شما در مصر درآئید اگر خدا بخواهد به امن میباشید و

اَبَوَيۡهِ عَلَى الۡعَرۡشِ وَخَرُّوۡا لَهٗ سُجَّدًا ۚ وَقَالَ يٰۤاَبَتِ

پدرومادرخودرا | برتخت | وافتادند | بسوی او | سجده کنان | وگفت | ای پدرمن!

والدین خود را بر تخت شاهی نشاند و همه ایشان یوسف را به سجده افتادند و یوسف فرمود: ای پدرمن!

هٰذَا تَاْوِيْلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ ۖ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّيْ حَقًّا ۖ

این است	تعبیر	خواب من	پیش از این	پس گردانید آن را	رب من	راست

این تعبیر خواب من است، که پیش از این دیده بودم، پس آن خواب را رب من راست گردانید و

وَقَدْ اَحْسَنَ بِيْٓ اِذْ اَخْرَجَنِيْ مِنَ السِّجْنِ وَجَآءَ بِكُمْ مِّنَ الْبَدْوِ

واو احسان کرد	بر من	چون بیرون آورد مرا	از زندان	و آورد شما را	از صحراء

و به من احسان کرد، که از زندان بیرون کرد مرا و همهٔ شما را از صحراء به اینجا آوردند

مِنْ بَعْدِ اَنْ نَّزَغَ الشَّيْطٰنُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ اِخْوَتِيْ ۖ اِنَّ رَبِّيْ

بعد از آنکه	خلاف افگند	شیطان	میان من	و میان برادران من	هر آینه رب من

بعد از آنکه شیطان میان من و میان برادران من فساد افگنده بود هر آینه رب من

لَطِيْفٌ لِّمَا يَشَآءُ ۚ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۰۰﴾ رَبِّ

خوب تدبیر کننده است	چیز را که	خواهد	هر آینه او است	دانا	باحکمت	ای پروردگار من

چیز را که بخواهد برای آن تدبیر درست میکند او به هر چیز دانا با حکمت است ای رب من!

قَدْ اٰتَيْتَنِيْ مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِيْ مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ۚ

تو دادی مرا چیزی	از پادشاهی	و تو آموختی مرا	از تعبیر	خوابها

تو مرا حکومت دادی، و علم تعبیر خوابها هم دادی

فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۖ اَنْتَ وَلِيّٖ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ

ای پیدا کننده آسمانها	و زمین	تو ئی کارساز من	در دنیا	و آخرت

ای پیدا کنندهٔ آسمانها و زمین! تو در دنیا و آخرت کار ساز من ئی

تَوَفَّنِيْ مُسْلِمًا وَّاَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۰۱﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ

بمیران مرا	مسلمان	و شامل کن مرا	در نیکوکاران	این اخبار است

مرا از دنیا درحالت فرمانبرداری بمیران و مرا درگروه نیکوکاران شامل کن این خبر های

الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ

از غیب	که وحی میکنم ما از آن	بسوی تو	و نبودی تو	نزد ایشان

غیب است که ترا بذریعه وحی میفرستم و تو نزد ایشان درآن وقت نبودی

اِذْ اَجْمَعُوْٓا اَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُوْنَ ﴿۱۰۲﴾ وَمَآ اَكْثَرُ النَّاسِ

چون جمع کردند	کار خود را	و ایشان	تدبیر بد میکردند	و نیست اکثر مردم

وقتیکه ایشان به ارادهٔ خود اتفاق کردند و سازش میکردند، و اکثر ایشان

وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۰۳﴾ وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۭ

اگر چه حرص بداری	بر ایمان ایشان	و نه میخواهی تو از ایشان	به این تبلیغ	کدام مزد

ایمان نه می آرند اگر که دل تو بخواهد و تو از ایشان بر این تبلیغ اجر نه میخواهی

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِينَ ﴿۱۰۴﴾ وَكَأَيِّن مِّنْ ءَايَةٍ

نیست این | مگر نصیحت | برای عالمها | وبسا | ازنشانه ها

این قرآن برای همه مردم یک نصیحت عام است و در آسمانها و زمین که کدام

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا

درآسمانها | وزمین | که میگردند آنها | برآن | و | ایشان | ازآن

نشانها است که ایشان بر آن هر وقت میگذاند و ایشان از آن اعراض

مُعْرِضُونَ ﴿۱۰۵﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِاللَّهِ إِلَّا وَهُم

روی گردانندگانند | وایمان نه می آرند | اکثرایشان | بخدا | مگر | ایشان

میکنند و در ایشان اکثر آنها بخدا ایمان نه می آرند و باز شرک

مُّشْرِكُونَ ﴿۱۰۶﴾ أَفَأَمِنُوٓا أَن تَأْتِيَهُمْ غَٰشِيَةٌ

شریک میگیرند | پس آیا ایشان بی خوف شدند | ازآنکه بیاید ایشان را | عقوبتی عام

هم میکنند آیا آیشان از این سخن بی خوف شدند که از جانب خداوند بر ایشان از عذاب یک آفت

مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۱۰۷﴾

ازعذاب خدا | ویا بیاید برآنها | قیامت | ناگهان | وایشان راخبرهم نباشد

که آنهارا فراگیرند یا ناگهان برآنها قیامت بیاید و ایشان بالکل خبرهم نباشد۔

قُلْ هٰذِهِۦ سَبِيلِيٓ أَدْعُوٓا إِلَى اللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ

بگو | این | راه من است | میخواهم من | بسوی خدا | بردلیل آشکاراام

ای پیغمبر! به ایشان بگو که این راه من است که مردم را بسوی خدا میخواهم من هم راه خود را به دلیل آشکارا می نمم

أَنَا وَمَنِ ٱتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَٰنَ اللَّهِ وَمَآ أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۰۸﴾

من | وهرکه پیروی من کرده است | وپاکی است خدارا | ونیستم من | ازمشرکین

و دوستان و پیروان خود هم و پاک است خدا و من با مشرکین هیچ تعلق ندارم

وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِيٓ إِلَيْهِم

ومانفرستادیم | پیش ازتو | مگر | مردانی | که وحی میفرستیدم | بایشان

و پیش از تو هم که به مردم دهات فرستاده بودیم آنها هم مردانی بودند بسوی ایشان که وحی میفرستیم

مِّنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا

ازاهل دهها | آیا سیر نکردند | درزمین | که میدیدند

آیا این مردم در دنیا سیر نکردند که میدیدند

كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۗ وَلَدَارُ الْءَاخِرَةِ

چگونه شد | عاقبت | آنانکه | پیش ازایشان بودند | و | هرآینه سرای آخرت

آنانیکه پیش از ایشان بودند آنجام ایشان چگونه شده بود و هر آینه سرای آخرت

خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اتَّقَوْا ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۰۹﴾ حَتّٰۤى اِذَا اسْتَيْـَٔسَ

بهتر است | آنانرا که | پرهیز کردند | پس آیا شما عقل ندارید | تا آنکه | وقتیکه | ناامید شدند

بهتر است آن مردم را که پرهیز کردند پس آیا شما نه میدانید؟ تا اینکه پیغمبران نا امید شدند

الرُّسُلُ وَظَنُّوْۤا اَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوْا جَآءَهُمْ نَصْرُنَا ۙ

پیغمبران | وآنها گمان کردند | که ایشان | مکذوب شدند | پس آمد ایشان را | امداد ما

و گمان کردند که اکنون از ایشان تکذیب شده است پس به ایشان نصرت ما رسید

فَنُجِّيَ مَنْ نَّشَآءُ ؕ وَلَا يُرَدُّ بَاْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۱۱۰﴾

پس نجات داده شد | هرکرا | خواستیم | وردکرده نمیشود | عذاب ما | ازمردمان مجرم

پس آنانیرا که میخواستیم نجات دادیم و عذاب ما از مجرمین رد کرده نه میشود

لَقَدْ كَانَ فِيْ قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ؕ

هرآینه است | درقصه های ایشان | عبرت | برای عقلمندان

هر آینه در قصه های ایشان به مردم فهمیده عبرت بزرگ بود (این قرآن). از

مَا كَانَ حَدِيْثًا يُّفْتَرٰى وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ

نیست این قرآن | سخن | ازدروغ ساخته شده | و | لیکن | تصدیق است | ازآنکه

دروغ ساخته نشده است بلکه تصدیق آن کتاب میکند که پیشش از وی بود

بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱۱﴾ ع ۱۲ ۷ ۶

پیشش ازاین بود | وتفصیل | هرچیز | وهدایت | ورحمت | آن مردم را | که ایمان می آرند

و بیان چیزهای مذهبی است و مؤمنان را هدایت و رحمت است

سُوْرَةُ الرَّعْدِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٌ

سورهٔ رعد در مدینه نازل شد | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | ودرآن چهل وسه آیت وشش رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

الٓمّٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ ؕ وَالَّذِيْۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

الف لام میم را | این | آیاتها است | ازکتاب | وآنچه | فروفرستاده شده | بطرف تو

الف لام میم را این آیات قرآن است و از جانب رب تو که بتو نازل شده است

مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱﴾

ازطرف رب تو | حق است | لیکن | اکثر مردمان | ایمان نه می آرند

آن بالکل راست است مگر اکثر مردم ایمان نه می آرند

اَللّٰهُ الَّذِيْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوٰى

الله آن است | که برداشت | آسمانها | بغیر ستونها | که می بینید آن را | بازقرارگرفت

خداوند آن ذاتیست که آسمانها را بدون ستونها برداشت چنانچه شما آن را می بینید باز به عرش قائم است

عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِيْ

برعرش | وتابعدارساخت | آفتاب | ومهتاب را | هریکی میرود

و آفتاب و مهتاب را تابعدار ساخت و هر یکی آنها به وقت مقرر میروند

لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ

تامودهٔ مقرره | تدبیر میکند | کارخودرا | به تفصیل آن رابیان میکند | نشانها | تاشما

اوست تدبیر کننده هر سخن او نشانهای خود را به تفصیل بیان میکند که

بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوْقِنُوْنَ ۝۲ وَهُوَ الَّذِيْ مَدَّ الْاَرْضَ

به ملاقات پروردگارخود | یقین کنید | واوآنست که | گسترد | زمین را

شما به ملاقات پروردگار خود یقین کنید و خداوند آن ذاتیست که گسترد زمین را

وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْهٰرًا ؕ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ

ونهاد | درآن | کوه ها | ونهرها | واز هرقسم | میوه ها

و درآن کوه ها و دریاها ساخته است، و در آن از هر قسم میوه جات

جَعَلَ فِيْهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ ؕ

بیافرید | درآن | صنف | دودو | می پوشاند | شب را | بروز

صنف صنف ساخته است، و او شب را به روشنی روز پنهان میدارد

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝۳ وَ فِي الْاَرْضِ

هرآینه | دراین | نشانهااست | قوم راکه | تفکر میکنند | و | درزمین

در این سخنها برای مردم فکر کننده شان ها است و در زمین قطعات مختلف است که با یک دیگر پیوست است

قِطَعٌ مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّجَنّٰتٌ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّزَرْعٌ وَّنَخِيْلٌ

قطعات است | با یکدیگر پیوسته | وباغهااست | ازانگور | وکشت زار | وخرمااست

و باغهای انگور است، و کشت زار و درختهای خرما

صِنْوَانٌ وَّغَيْرُ صِنْوَانٍ يُّسْقٰى بِمَآءٍ وَّاحِدٍ ۫ وَنُفَضِّلُ

شاخ دار | وغیرشاخ دار | آب داده میشود | یک قسم آب | وبرتری میدهیم

بعضی شاخهای زیادی دارد، و بعضی کم یعنی بی شاخ همه را به یک آب سیراب میشوند، باز هم ما

بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

بعضی را | بربعضی | درخوراک | هرآینه | دراین | نشانه هااست

یکی از دیگری بهتر ساختیم، هر آینه در این سخنها نشانها است آن

لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝۴ وَاِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ

آن قوم راکه | غور میکنند | واگر تعجب کنی | پس عجب است | سخن ایشان

مردم را که از عقل خود کار میگیرند، و اگر تو تعجب میکنی پس لائق تعجب این سخن ایشان است که

ءَاِذَا كُنَّا تُرٰبًا ءَاِنَّا لَفِىْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

آیا وقتیکه شویم خاک | آیاما | درآفرینش | نوخواهیم شد | این مردم اند | آنانیکه کفرکردند

وقتیکه ما بمیریم و خاک شویم پس آیا دوباره زنده خواهیم شد؟ این مردم از رب خود منکراند

بِرَبِّهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ الْاَغْلٰلُ فِىْٓ اَعْنَاقِهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ

به پروردگارخود | واین است | که طوقها است | درگردن های ایشان | وایشان اند | اهل آتش

و طوقها در گردنهای ایشان آویزان مانده باشد و ایشان اهل آتش اند

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝٥ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ

ایشان | درآن | همیشه اند | وبشتاب می طلبند ازتو | بدی | پیشس

که در آن همیشه میباشند و از تو بشتاب می طلبند که مصیبت قبل از عافیت بیاید

الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلٰتُ ؕ وَاِنَّ رَبَّكَ

ازنیکی | وهرآینه گذشته است | پیشس ازایشان | عذابها | وهرآینه | رب تو

حال آنکه پیشس از این عذابهای بسیاری گذشته است و هر آینه رب تو

لَذُوْ مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ ۚ وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيْدُ

معاف کننده بزرگ است | مردم را | باوجود ازظلم ایشان | وهرآینه رب تو | سخت

باوجود از تجاوز ایشان بخشنده است و هر آینه رب تو سخت عذاب دهنده است

الْعِقَابِ ۝٦ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ

عذاب دهنده است | ومیگویند | آنانکه کفرکردند | چرا | فرستاده نشد | بروی

و این کافران میگویند که چرا بروی از جانب رب اش نشانه نازل نشد؟

اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرٌ وَّ لِكُلِّ قَوْمٍ

کدام نشانه | ازطرف رب او | هرآینه تو | بیم دهنده ئی | و | هرقوم را

(ای پیغمبر!) تو تنها بیم دهنده هستی (بد بختان را) و برای هر قوم یک

هَادٍ ۝٧ اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا ع ٧

یک راه نما است | خدا | میداند | آنچه | درشکم برمیدارد | هریک زن | وآنچه

راهنما میباشد خدا خوب میداند که در شکم هر یک زن چه میباشد و چیزیکه در (رحم)

تَغِيْضُ الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ؕ وَكُلُّ شَىْءٍ عِنْدَهٗ بِمِقْدَارٍ ۝٨

ناقص میکند | رحمها | وآنچه زیاده میگرداند | وهریک چیز | نزداو | به اندازه است

زنان (درباره پیدایش بچه) نقص و زیادت میکند و این همه چیزها نزد او به یک اندازه مقرره میشود

عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيْرُ الْمُتَعَالِ ۝٩ سَوَآءٌ مِّنْكُمْ

او دانا است | بر پنهان | وآشکارا | ازهم بزرگ است | بلند مرتبه است | برابر است | ازشما

او بر چیزهای پنهان و آشکارا دانا است از همه بزرگ است و علی شان است در علم او برابر است

مَّنْ اَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهٖ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۢ بِالَّيْلِ

کسیکه | آهسته گوید | سخن | وکسیکه | به آواز بلند گوید | وکسیکه | پنهان است | درشب

کسیکه سخن خود را پنهان گوید، و یا آشکارا گوید و یا که کسی در تاریک شب خود را پنهان کند و یا اگر

وَسَارِبٌۢ بِالنَّهَارِ ﴿۱۰﴾ لَهٗ مُعَقِّبٰتٌ مِّنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ

وکسیکه روان است | بروز | اورا پهره داران اند | پیش از او | وپس پشت او

در روز آشکارا روان باشد، اورا فرشتگان پهره دار مقرر اند، هم پیش و هم از پس

يَحْفَظُوْنَهٗ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ

آنها حفاظت او میکنند | بحکم خدا | هر آینه خدا | بدل نه میکند | حالت یک قوم

که بحکم خداوند حفاظت اورا میکنند، هر آینه خداوند یک حالت (درست) ایشان را بدل نه میکند

حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاِذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ

تا که بدل کنند آنها آنچه | در دلهای ایشان است | وچون خواهد خدا | به گروهی

تا که خود ایشان تبدیلی پیدا نکنند ووقتیکه خداوند بریک قوم ارادهٔ مصیبت

سُوْٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّالٍ ﴿۱۱﴾

بدی | پس هیچ رد کننده نیست آن را | ونیست آنهارا | غیر از وی | مددگار

آوردن کند پس آن را هیچ رد کننده نیست و نه کسی دیگری در مقابله خدا مدد کننده میباشد

هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّطَمَعًا وَّيُنْشِئُ

اوست که | مینماید شمارا | برق | برای ترس | وامید | وبر میدارد

خداوند آن ذات است که بشما برق مینماید که ذریعه خوف و امید است، و ابر های ثقیل از آب

السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿۱۲﴾ ۚ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ وَالْمَلٰٓئِكَةُ

ابرهای | گران را | وپاکی بیان میکند | رعد | به تعریف او | وفرشتگان هم

بر میدارد، و رد به تعریف او پاکی بیان میکند و فرشتگان هم از خوف او می لرزد

مِنْ خِيْفَتِهٖ ۚ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيْبُ بِهَا مَنْ يَّشَآءُ

از ترس او | ومیفرستد | صاعقها | پس میرساند آنرا | بهر که خواهد

و پاکی او بیان میکند، و میفرستد صاعقها را پس میرساند آنرا به کسیکه بخواهد

وَهُمْ يُجَادِلُوْنَ فِى اللّٰهِ ۚ وَهُوَ شَدِيْدُ الْمِحَالِ ﴿۱۳﴾ ؕ

وایشان | جدال میکنند | در سخن خدا | واو | سخت است | گرفت او

و تو ببین که ایشان دربارهٔ رب جدال میکنند حال آنکه او با قدرت است

لَهٗ دَعْوَةُ الْحَقِّ ؕ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ

اوراست دعوت | حق | وآنانکه میخوانند | بجز خدا | قبول نه میکنند دعاء ایشان | ایشان را

اوراست دعوت حق، و آنانیکه غیر از وی دیگران را میخواهند ایشان را هیچ جواب داده نه میتوانند ج

بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ

هیچ | مگر مانند کسیکه بکشاید هر دو دست خدارا | بسوی آب | تا برسد | بدهنش | ونیست آن

مگر مانند آن کسیکه دستهای خود را به آن بکشاید که به دهن او برسد حال آنکه آن

بِبَالِغِهٖ ؕ وَمَا دُعَآءُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿۱۴﴾ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ

رسنده به او | ونیست | دعاء کافران | مگر در گمراهی | وخدای را | سجده میکند | هرکه

هیچ وقت به اورسنده نیست، و خواست کافران ضائع و بی اساس است، و آنانیکه در آسمانها و زمین

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّظِلٰلُهُمْ بِالْغُدُوِّ

درآسمانها است | ودرزمین | به خوشی | وناخوشی | وسایه های ایشان | صبح

است، به خوشی و یا به ناخوشی هم خدا را سجده میکنند و سایه ها هم صبح و شام سجده میکنند

وَالْاٰصَالِ ﴿۱۵﴾ السجدة قُلْ مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قُلِ

وشام | بگو | کیست | پروردگار | آسمانها | وزمین | بگو

(ای نبی!) بگو که کیست رب آسمانها و زمین؟ تو به ایشان بگو که تنها الله است

اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ لَا يَمْلِكُوْنَ

الله | بگو | آیا گرفتید | بجزوی | دوستان | آنها اختیار ندارند

بگو که شما غیر از وی چنین مددگاران را گرفته اید که آنها برای خویش

لِاَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا ؕ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى

برای خویش | فائده | ونه ضرر | بگو | آیا | برابراست | کور

اختیار نفع و نقصان ندارند، بگو که آیا بینا و نابینا برابر است؟

وَالْبَصِيْرُ ۙ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ وَالنُّوْرُ ۚ اَمْ جَعَلُوْا

وبینا؟ | یا | آیا | برابراست | تاریکیها | وروشنی | آیا ساختند

و یا تاریکیها و روشنی برابر است؟ و یا آنها خدارا چنین شرکاء

لِلّٰهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوْا كَخَلْقِهٖ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ؕ

برای خدا | شریکان | که آفریده باشند | مثل آفرینش خدا | پس خلط شده | پیدایش | برایشان

ساخته است که آفریده باشند مثل آفرینش خدا که ایشان را درباره پیدایش شک باشد

قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿۱۶﴾ اَنْزَلَ

بگو | خدا | آفریننده | هرچیزاست | واو | یکی است | غالب است | فروفرستاد

بگو که خداوند آفریننده هر چیز است او یکی است و بر همه غالب است او از بالا

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ اَوْدِيَةٌ ۢ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ

ازآسمان | آب را | باز جاری شد | رودها | به اندازه خویش | پس برداشت

فرستاده است، باز به اندازه آن رودها جاری شد برسر این سیلاب

السَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا ؕ وَمِمَّا يُوْقِدُوْنَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ

سیل | کفی | بالای آن | وازآنچه | کہ گرم میکنند آنہا | برآن | درآتش

کفی برداشت، و آنکہ ایشان برآن در آتش گرم میکنند

ابْتِغَآءَ حِلْيَةٍ اَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهٗ ؕ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ

برای خواستن | زیورات | یاازسامان | کفی است | مانندآن | هم چنین | بیان میکند

برای ساختن زیورات بر آن هم چنین کفی میباشد همچنین خداوند مثالهای حق

اللّٰهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ؕ فَاَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَآءً ۚ

الله | حق وباطل | اما آن | کف آب | پس میرود | خشک شود

و باطل را بیان میکند: اما آن کف آب خشک میشود و بکار هیچ نه می آید

وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْاَرْضِ ؕ كَذٰلِكَ

واما آنچه | نفع میرساند | مردم را | پس میماند | درزمین | هم چنین

و کدام چیزیکه مردم را فائده میدهد، پس آن در دنیا باقی میماند خداوند

يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ ؕ ﴿۱۷﴾ لِلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنٰى ؕ

همچنین بیان میکند | خدا | مثالها | آن مردم را | کہ حکم قبول کردند | رب خودرا | بهتراست

همچنین مثالها را بیان میفرماید، آنانیکه سخن رب خود را قبول نمودند ایشان را بدله خوب مقرر است

وَالَّذِيْنَ لَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهٗ لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ

وآنانیکه | قبول نکردند | اورا | اگرباشد | ایشان را | آنچه | درزمین است

و آنانیکه سخن اورا قبول نه کردند، و اگر با ایشان باشد آنچه در دنیا است، و به اندازه آن دیگری هم

جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لَافْتَدَوْا بِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ سُوْٓءُ

همه | ومانندآن | همراه آن | آن رادر بدله خوددادن بخواهند | آن را | این مردم است | ایشان را | بد

پس ایشان به فدیه نمودن آن تیار خواهند شد حساب آنها بسیار سخت میباشد

الْحِسَابِ ۙ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۱۸﴾ اَفَمَنْ يَّعْلَمُ اَنَّمَآ

حساب است | وجای آنها | جهنم است | وآن بدجای است | پس آیا آن کسی | کہ میداند | آنچه

و جای بود و باش ایشان جهنم میباشد و آن بسیار یک جای خراب است آیا کسیکه این یقین دارد

اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى ؕ اِنَّمَا

فروفرستاده شده | بسوی تو | از جانب رب تواست | آن حق است | مانندآن کس است | کہ کور باشد | هرآینه

کہ بر تو از جانب رب تو کدام کتاب نازل شده است او مانند آن کسی شده میتواند کہ او نابینا باشد؟

يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۙ ﴿۱۹﴾ الَّذِيْنَ يُوْفُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَلَا يَنْقُضُوْنَ

نصیحت قبول میکند | مردم عقلمند | آنانیکه | پوره میکنند | وعده | خدا | ونمی شکنند

نصیحت تنها خداوندان عقل قبول میکنند آنانیکه وعده خود را با خدا پوره میکنند و آن وعده را

وقف النبی علیہ السلام

ع ۲ النصف

الْمِيثَاقَ ﴿۲۰﴾ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ

وعده | وآنانیکه | می پیوندند | انچه | فرموده است خدا | به آن | که پیوند کرده شود

نه می شکنند، و آنکه رشتهای خود را قطع نه میکنند آنکه به پیوست نمودن آن خدا حکم کرده است و

وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿۲۱﴾ وَالَّذِينَ

ومیترسند | از پروردگارخود | ومی اندیشند | ازبد | حساب | وآنانیکه

و از پروردگار خویش میترسند، و از سخت حساب و کتاب میترسند، و آنانیکه ورتلاش رضا مندی رب

صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا

صبرکردند | برای طلب | رضای | رب خود | وبرپاداشتند | نمازرا | وخرچ کردند | ازآنچه

خود محکم ایستاده باشند، و نماز را برپا میدارند، و از رزق داده شده ما

رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ

روزی دادیم ایشان را | پنهان | وآشکارا | ودفع میکنند | به نیکوئی | بدی را

(در راه نیکی) به پنهان و آشکارا خرچ میکنند و بذریعهٔ نیکی بدی را ختم میکنند

أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿۲۲﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا

این مردم اند | ایشان را | سرای | آخرت است | باغهای | اقامت | آنهادرآن می درآیند

ایشان همان مردم اند که آنها را خانه آخرت است یعنی باغهای همیشه سکونت است: در آنکه ایشان

وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ

وهرکه | نیکوکاران باشند | ازپدران آنها | واززنهای آنها | وازاولاد آنها | وفرشتگان

خود ایشان، و در آن پدران ایشان و زنان و اولاد ایشان کسی نیک باشند می درآیند

يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿۲۳﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ

می درآیند | برایشان | ازهردروازه | (میگویند) سلامتی | برشما است | به سبب آنچه | صبرکردید

و فرشتگان ایشان را از هر دروازه پیش می آیند و میگویند که سلامتی برشما است زیرا که شما صبر میکردید

فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿۲۴﴾ وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ

پس چه نیک است | سرای | آخرت | وآنانیکه | می شکنند | عهد | خدارا

پس در اینجا آنجام شما درست شد و آنکه وعده خود را که با خدا کرده باشد می شکند بعد از محکم شدن

مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ

بعدازاستوارکردن آن | وقطع میکنند | آنچه فرموده است | خدا | به آن که | پیوندکرده شود

آن و از کدام رشته داری که خداوند حکم کرده است در پیروی آن نیست

وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ

وفسادمیکنند | درزمین | آن گروه | ایشان راست | لعنت | وایشان راست

و در ملک فساد میکنند، و بر چنین مردم لعنت میباشد و انجام این مردم خراب میباشد

سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿۲۵﴾ اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ؕ

بد | سرای | خدا | کشاده میسازد | روزی را | برای هرکه | بخواهد | وتنگ میکند

انجام ایشان، خداوند کسی را که بخواهد روزی اش کشاده میسازد، و کسی را که بخواهد روزی اش تنگ میکند

وَفَرِحُوْا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِى الْاٰخِرَةِ

وشادشدند | به زندگی | دنیا | ونیست | زندگی | دنیا | درمقابله آخرت

و ایشان به زندگی دنیا شاد شدند و گرفتن زندگی دنیا در مقابله آخرت یک سودا حقیر است

ع ۳ ۸ ۹ اِلَّا مَتَاعٌ ﴿۲۶﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ

مگر | سامان اندک | ومیگویند | آنانیکه | کفرکردند | چرا | نازل نشد | بروی

و کافران میگویند چرا بروی از جانب رب خود یک معجزه نازل نشد؟

اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ

نشانه | ازطرف رب او | بگو | هرآینه | خدا | گمراه میکند | هرکرا | بخواهد

بگو که خداوند درباره کسیکه بخواهد اورا گمراه میسازد

وَيَهْدِىْٓ اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ ﴿۲۷﴾ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَطْمَئِنُّ

و | راه مینماید | بسوی خود | آنراکه | رجوع کند | آنانیکه | ایمان آوردند | وآرام می یابد

و راه مینماید آن کسی را که به او رجوع میکند یعنی کسیکه ایمان آرد و بذکر خداوند

قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ؕ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ ﴿۲۸﴾ الَّذِيْنَ

دلهای آنها | بیادخدا | خبردار | خاص بیادخدا | آرام می یابد | دلها | آنانیکه

مطمئن گردد بشنو! که بذکر خداوند دلها آرام می یابد کسانیکه

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ﴿۲۹﴾

ایمان آوردند | وکردند کارهای | نیک | خوشحالی است | ایشان را | وخوب | جایگاه

ایمان آورد، و اعمال شائسته کردند آنها را خوشحالی است و شائسته انجام است

كَذٰلِكَ اَرْسَلْنٰكَ فِىْٓ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَآ اُمَمٌ

همچنین | فرستادیم ترا | درامتی | که گذشتند | پیش از آن | امتهای بسیاری

همچنین فرستادیم ترا در چنین امتی که پیش از این هم امتها گذشته است

لِّتَتْلُوَا عَلَيْهِمُ الَّذِىْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُوْنَ

تا بخوانی | برایشان | آنچه | وحی کردیم | بسوی تو | وایشان | کفر میکنند

که تو به ایشان بخوانی آن کتاب که بتو فرستادیم و حال آنکه ایشان از رحمٰن انکار میکنند

بِالرَّحْمٰنِ ؕ قُلْ هُوَ رَبِّىْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ

ازرحمٰن | بگو | اوست | رب من | نیست معبود دیگری | مگراو | بروی | توکل کردم

بگو که اوست رب من غیر از وی معبود دیگری نیست، و بر او توکل من است

وَاِلَيْهِ مَتَابِ ﴿۳۰﴾ وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ

وبسوی او | رجوع من است | واگر میبودی قرآن که | روان کرده میشد | بذریعه آن | کوه ها

و به او باز گشت من است و اگر یک قرآن چنین نازل میشد که بر آن کوها چپه میشد

اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى ؕ بَلْ لِّلّٰهِ

یاپاره پاره میشد | ازآن | زمین | یاسخن میکرد | برآن | مردگان | بلکه | خدای راست

و یا برآن زمین پاره پاره میشد، و یا بذریعه آن مردگان سخن میگفت (باز هم ایشان ایمان نه می آوردند)

الْاَمْرُ جَمِيْعًا ؕ اَفَلَمْ يَايْـَٔسِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ

کارهمه | آیا تسلی نشده | مؤمنان را | اگر میخواستی | خدا

بلکه همه کارها در اختیار خداوند است، اکنون هم تسلی مسلمانها بر این سخن نشده است که اگر خدا میخواست

لَهَدَى النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا تُصِيْبُهُمْ

راه نمودی | همه مردم را | وهمیشه | آنانیکه | کفر کردند | میرسد به ایشان

به همه مسلمانها هدایت میکرد، و این کافران همیشه در چنین حالت مانده میباشند که بسبب گناهان

بِمَا صَنَعُوْا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ قَرِيْبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَاْتِيَ

دربدله اعمال آنها | مصیبت سخت | یافرودی آید | نزدیک | سرای ایشان | تا آنکه | برسد

ایشان بالای ایشان احیاناً کدام مصیبت می آید و یا بر نزدیکی ایشان می آید، تااینکه خداوند

وَعْدُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿۳۱﴾ وَلَقَدِ ع ۴ ۱۰

وعده | خدا | هرآینه خدا | نه میکند | خلاف | وعده خودرا | وهرآینه

وعده پوره شدن خداوند بیاید هر اینه خداوند از وعده خود خلاف کننده نیست و پیش از تو

اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَمْلَيْتُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا

تمسخر کرده شده | به پیغمبران | پیش از تو | پس ما مهلت دادیم | آنانیرا که | کفر کردند

هم بر پیغمبران استهزاء شده است پس ما نخست کافران را مهلت دادیم

ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۫ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿۳۲﴾ اَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ

باز گرفتم ایشان را | پس چگونه | بود | عقوبت من | آیا آن خدا یکه | نگران است

باز گرفتیم ایشان را پس ببین که سزاء من چگونه سخت بود؟ پس آیا آن ذاتیکه نگران

عَلٰى كُلِّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۚ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ ؕ قُلْ

برهرنفس | چیزیکه اوکرده است | وساختند آنها | خدارا | شریکان | بگو

اعمال هر انسان است (او مانند بتها غیر الله شده میتواند) و ایشان خدارا شرکاء ساختند به ایشان بگو

سَمُّوْهُمْ ؕ اَمْ تُنَبِّـُٔوْنَهٗ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْاَرْضِ اَمْ بِظَاهِرٍ

بگیرید نامهای آنها | آیا خبر میدهید اورا | به آنچه | نه میداند | درزمین | یامیکنید سرسری

که صفتهای ایشان را بگیرید آیا شما همه خدارا از چنین چیز نا آشنا خبر میکنید که درهمه دنیا در علم او نیست

مِّنَ الْقَوْلِ ۭ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوْا

سخن | بلکه | آراسته شده | کافران را | فریب آنها | وبازداشته شدند

و یا اینکه تنها براه نام آنها شما است بلکه آنانیکه کفر کردند ایشان را مکر ایشان شائسته کرده شده است و ایشان

عَنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ۝۳۳

ازراه | وهرکرا | گمراه کند | خدا | پس نیست | اورا | هیچ راه نماینده

از راه هدایت منع کرده شده اند و هر کرا خداوند گمراه کند پس اورا نیست هیچ به راه نمائنده

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ ۚ

ایشان را | عذاب است | درزندگی | دنیا | وهرآینه عذاب | آخرت | سخت تراست

به ایشان در زندگی دنیا عذاب است و عذاب آخرت بسیار سخت است

وَمَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ۝۳۴ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ

ونیست | ایشان را | ازخدا | هیچ نگاه دارنده | مثال | آن جنت | ازآنکه | وعده کرده شده

و هیچ کسی ایشان را از عذاب خداوند نجات دهنده نیست مثال آن جنت که به مؤمنان وعده آن شده است پرهیزگاران

الْمُتَّقُوْنَ ۭ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اُكُلُهَا دَاۗىِٕمٌ

پرهیزگاران را | میرود | اززیرآن | جویها | میوه آن | همیشه است

کیفیت آن چنین است که زیر آن جویها میرود میوه جات و سایه آن همیشه میباشد

وَّظِلُّهَا ۭ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ڰ وَّعُقْبَى الْكٰفِرِيْنَ

وسایه آن | این است | انجام | آنانیکه | پرهیزگارند | وانجام | کافران

این است انجام پرهیزگاران و انجام کافران آتش دوزخ است

النَّارُ ۝۳۵ وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ

جهنم است | وآنانیکه | دادیم ایشان را | کتاب | شادمیشوند | به آنچه

و آنانیکه به ایشان کتاب داده ایم ایشان بتو به کتاب نازل شده

اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ الْاَحْزَابِ مَنْ يُّنْكِرُ بَعْضَهٗ ۭ

فرستاده شده | بسوی تو | وبعضی قومها | آن اندکه انکار میکنند | ازاحکام این قرآن

خوش میشوند و در گروه های مختلف ایشان هم چنین مردم اند که برخی از حصه های آن انکار میکنند

قُلْ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَآ اُشْرِكَ بِهٖ ۭ اِلَيْهِ

بگو | هرآینه به من حکم شده | که عبادت کنم | خدارا | و | شریک نکنم | به او | بسوی او

بگو که به من حکم شده که عبادت خدا کنم و باوی کسی را شریک نکنم من بسوی او

اَدْعُوْا وَاِلَيْهِ مَاٰبِ ۝۳۶ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۭ

میخوانم | وبسوی او | بازگشت من است | وهم چنین | نازل کردیم ما این | حکم درعربی

دعوت میدهم و به او رجوع من است و هم چنین ما این کتاب بطور یک حکم صفا نازل کردم

وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَمَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ

واگر | پیروی کنی | خواهشات آنهارا | بعداز آنچه | آمده است ترا | ازعلم

و اگر تو بعد از علم درست آمدن هم پیروی آنها کنی

مَالَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِیٍّ وَّلَا وَاقٍ ﴿۳۷﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا ع ۵ ۲ ۱۱

نیست ترا | درمقابله خدا | کدام حامی | ونه نگاه دارنده | وهرآینه | فرستادیم | پیغمبران را

پس در مقابله الله نه کدام مددگار باشد ترا و نه نجات دهنده و قبل از تو هم مابسیاری

مِّنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ اَزْوَاجًا وَّذُرِّیَّةً ؕ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ

پیش ازتو | ودادیم ما | آنهارا | زنان | وفرزندان | ونشاید | هیچ پیغمبری را

پیغمبران فرستادیم و دادیم ما ایشان را زنان و فرزندان و هیچ پیغمبری غیر از حکم خدا

اَنْ یَّاْتِیَ بِاٰیَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ﴿۳۸﴾

که بیارد | نشانه | مگر | بحکم | خدا | هر | وقت را | نوشته شده است

به اندازه یک آیت هم آورده نه میتواند هر یک وقت را یک کتاب مقرر است

یَمْحُوا اللّٰهُ مَا یَشَآءُ وَیُثْبِتُ ۚۖ وَعِنْدَهٗۤ اُمُّ الْكِتٰبِ ﴿۳۹﴾

دورمیکند | خدا | آنچه بخواهد | وثابت کند چیز یکه بخواهد | ونزداو | اصل | کتاب است

خداوند متعال که کدام حکم را بخواهد آن را محو میکند و کدام را که بخواهد آن را ثابت میکند و اصل کتاب تنها نزد اوست

وَاِنْ مَّا نُرِیَنَّكَ بَعْضَ الَّذِیْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّیَنَّكَ

واگر | نمائیم ترا | بعضی | آنکه | وعده میکنیم باایشان | یاقبض کنیم روح ترا

و ما که با ایشان کدام وعده عذاب میکنیم و اگر یک حصهٔ آن بتو نمائیم و یا تر او فات کنیم

فَاِنَّمَا عَلَیْكَ الْبَلٰغُ وَعَلَیْنَا الْحِسَابُ ﴿۴۰﴾ اَوَلَمْ یَرَوْا اَنَّا

پس هرآینه بتو | رسانیدن است | وبرما | حساب گرفتن | آیانه می بینند که | ما

پس هر آینه کار تو رسانیدن تبلیغ است و بر ذمه ما گرفتن حساب است آیا آنها نه می بینند که ما

نَاْتِی الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا ؕ وَاللّٰهُ یَحْكُمُ

می آئیم | زمین را | کم میکنیم آن را | ازاطراف آن | وخدا | حکم میکند

بر زمین می آییم و از هر طرف بر آنها آن را نزدیک می کنیم و حکومت خداوند میکند

لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖ ؕ وَهُوَ سَرِیْعُ الْحِسَابِ ﴿۴۱﴾ وَقَدْ مَكَرَ

نیست هیچ ردکننده | حکم اورا | و | او | زود | حساب کننده است | وهرآینه فریب کردند

نیست هیچ کسی رد کننده حکم اورا و او زود حساب کننده است و قبل از ایشان هم

الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِیْعًا ؕ یَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ

آنانیکه | پیش از آنها بودند | پس خداراست | تدبیرها | همه | اومیداند | به آنکه میکند

مردم بسیار فریبها کرده بودند و حال آنکه همه تدابیر نزد خدا است به او معلوم است که هر شخص

كُلُّ نَفْسٍ ۭ وَسَيَعْلَمُ الْكُفّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿۴۲﴾ وَ

هریک | نفس | وزود معلوم خواهد شد | کافران را | که کراست | سرای آخرت | و

چه و کدام کارها میکند، و زود معلوم خواهد شد به کافران که آنجام درست آخرت کراست و

يَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَسْتَ مُرْسَلًا ۭ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ

میگویند | آنانیکه | کفرکردند | نیستی | فرستاده شده | بگو | کافی است | خدا

کافران میگویند که تو رسول نیستی بگو که خداوند متعال نزد ما و شما

ع ۶ ۱۲ شَهِيْدًۢا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۙ وَمَنْ عِنْدَهٗ عِلْمُ الْكِتٰبِ ﴿۴۳﴾

گواه | میان من | ومیان شما | وکسیکه | نزداواست | علم کتاب

کاملاً گواه است، و آن هم گواه است که نزد او علم گذشته کتاب آسمانی است

سُوْرَةُ اِبْرٰهِيْمَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اِثْنَتَانِ

سوره ابراهیم در مکه نازل شد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٌ

وآن پنجاه وپنج آیت وهفت رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا یکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

الٓرٰ ۣ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

الف لام را | این کتاب است | که فروفرستادیم آن را | بسوی تو | تابیرون آری | مردم را | ازتاریکیها

الف لام را این یک کتاب است آنکه بسوی تو فرستاده ایم که مردم را از تاریکیهای کفر بیرون آری

اِلَى النُّوْرِ ۙ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿۱﴾

بسوی روشنی | بحکم پروردگارایشان | بسوی راه خدا | غالب | ستوده

و بسوی روشنی ایمان بیرون آری بحکم پروردگار ایشان بسوی آن ذات که لائق تعریفها و غالب است

اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَوَيْلٌ

خدا | آنرا که هست | آنچه درآسمانها است | وآنچه درزمین است | وتباهی است

آن ذات که است اورا همه چیزها که در آسمانها است و یا در زمین و کافران را بربادی است

لِّلْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيْدِۨ ﴿۲﴾ الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّوْنَ

کافران را | ازعذاب | سخت | آنانیکه پسندمیکنند

یعنی آنانیکه در برابر زندگی آخرت

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

زندگانی | دنیارا | برآخرت | وبازمیدارند مردم را | ازراه خدا

زندگی دنیا را پسند میکند، و مردم را از راه خداوند باز میدارند

وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۭ اُولٰۗىِٕكَ فِيْ ضَلٰلٍۢ بَعِيْدٍ ﴿۳﴾

وی طلبند درآن | عیبها | این مردم اند | درگمراهی | دور

و در آن عیبهای طلبند، ایشان در گمراهی تا دور رسیده اند

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ

ونه فرستادیم ما | هیچ یک پیغمبر | مگر به زبان | قوم خود

و ما وقتیکه یک رسول فرستادیم پس او در زبان آنها به ایشان پیغام رسانیده است

لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۭ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَهْدِيْ

تابیان کند | ایشان را (احکام) | باز گمراه میکند | خدا | هرکرا بخواهد | وراه مینماید

تاکه به ایشان احکام ما درست و روشن بیان کند باز خداوند که درباره کسی بخواهد' اورا گمراه کند و درباره کسی که بخواهد

مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۴ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا

هرکرا | بخواهد | واواست غالب | باحکمت | وهرآینه | فرستادیم

به او هدایت میکند' و او غالب با حکمت است و ما موسیٰ علیه السلام را بانشانه های خود

مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

موسیٰ را | بانشانه های خود | که بیرون آر | قوم خودرا | ازتاریکیها

فرستاده بودیم' که قوم خودرا از تاریکیهای جهالت بیرون آر' و به روشنی علم بیار

اِلَى النُّوْرِ ۙ وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰىمِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

بسوی روشنی | ونصیحت کن ایشان را | به روزهای خدا | هرآینه درآن | نشانه هااست

و به ایشان واقعات عبرتناک تاریخی یاد کن در آن برای هر صبر کننده و شکر گذار

لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ۝۵ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهِ

برای هر | صبرکننده | شکرگذار | ووقتیکه | گفت | موسیٰ | قوم خودرا

نشان های بزرگ است' و و وقتیکه موسیٰ علیه السلام به قوم خود گفت

اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰىكُمْ

یادکنید | نعمت | خدارا | برشما | چون | نجات دادشمارا

آن نعمتهای خداوند را یاد کنید' آنکه او باشما کرده بوده وقتیکه او شمارا از فرعون نجات داد

مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْۗءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُوْنَ اَبْنَاۗءَكُمْ

ازکسان فرعون | میرسانیدند بشما | بد | عذاب | وی کشتند | پسران شمارا

که بشما سخت عذاب میداد' و پسران شمارا ذبح میکردند و

وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَاۗءَكُمْ ۭ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَاۗءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ۝۶ ع ۱۲

وزنده میگذاشتند | دختران شمارا | ودراین شمارا آزمایش بود | ازجانب رب شما | بزرگ

و دختران شمارا زنده میگذاشتند در آن برای شما از رب شما امتحان بزرگ بود

وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَىِٕنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيْدَنَّكُمْ

وچون اعلان کرد | رب شما | اگرشکر کردید شما | پس زیاد میدهم شمارا

و یاد کنید وقتیکه رب شما به شما خبرداد اگر شما شکر کردید پس زیاد میدهیم شمارا

وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿۷﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنْ تَكْفُرُوا

واگر شما ناشکری کردید | هر آینه | عذاب من | سخت است | وگفت | موسیٰ | اگر کافر شدید

و اگر نا شکری کردید هر آینه عذاب ما سخت است و موسی علیه السلام فرمود اگر شما انکار کردید

أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿۸﴾

شما | وآنکه | درزمین است | همه | پس هر آینه | خدا | بی نیاز | ستوده شده است

و همه آنها که در زمین زندگی میکنند از خداوند منکر شوند پس هر آینه خداوند بی نیاز و ستوده است

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ

ایا نیامده بشما | خبر | آنانیکه | پیش از شما بودند | قوم نوح | وعاد

آیا بشما حالات مردم سابقه نه رسیده است از قوم نوح علیه السلام و از عاد و ثمود و

وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ

وثمود | وآنانیکه | بعد از آنها بودند | نه | میداند به انها | مگر | خدا

همه اقوام ایشان که بعد از ایشان آمده بودند نه میداند حساب آنها غیر از خدا هیچ کسی

جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ

آمدند ایشان را | رسولان آنها | به اوله واضح | پس دادند آنها | دستهای خود | در دهن های پیغمبران

رسولان آنها به ایشان ادلهٔ واضح آورده بودند مگر ایشان دستهای خودرا در دهن های پیغمبران داخل کردند

وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا

وگفتند | ما انکار میکنیم | به آنچه | فرستاده شدید | وهر آینه ما | در شک هستیم از آنچه

و گفتند ما انکار میکنیم به آنچه که شما بذریعهٔ آن فرستاده شده اید و به ما که شما کدام دعوت میدهید

تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿۹﴾ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ

میخوانید مارا | بسوی آن | در شک زیاد | گفتند | پیغمبران انها | آیا در خدا | شک شما است

دربارهٔ آن دردلهای ما شک و تردد است پیغمبران ایشان فرمودند: آیا شما دربارهٔ خدا شک میکنید؟

فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ

که پیدا کننده است | آسمانها | وزمین را | میخواند شمارا | تا بخشش کند | شمارا

که آسمانها و زمین را پیدا کرده است او شمارا بسوی (توحید) دعوت میکند تا گناهان شمارا معاف کند

مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ

گناهان شما | واو مهلت دهد شمارا | تا مودهٔ | مقرر | گفتند آنها | نیستید شما

و بشما تا یک وقت مقرر مهلت دهد آنها گفت که شما هم نیز مانند ما

إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا

مگر بنی آدم | مثل ما | شما میخواهید | که باز دارید مارا | از آنچه

یک بنی آدم هستید، پس شما میخواهید که شما ما را از آن (معبودان) منع کنید که پدران ما

كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا فَاْتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝۱۰ قَالَتْ

عبادت میکردند | پدران ما | پس بیارید نزد ما | کدام دلیل آشکارا | گفتند

عبادت آن را میکردند درست است به ما یک معجزه آشکارا بیارید پیغمبران گفتند:

لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَّحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ

ایشان را | پیغمبران آنها | نیستیم ما | مگر بنی آدم | مانند شما | لیکن | خدا

هر آینه ما مثل شما بنی آدم هستیم مگر خداوند که در بندگان خود

يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَمَا كَانَ لَنَآ

احسان میکند | برهر که بخواهد | از بندگان خود | ونیست | مارا

به کسیکه بخواهد به او احسان میکند و این در قدرت ما نیست

اَنْ نَّاْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

که بیاریم بشما | دلیل (معجزه) | مگر به اذن | خدا | وبرخدا باید | توکل کنند

که بشما غیر از حکم خدا کدام نشانه نمائیم و مناسب است مؤمنان را که تنها

الْمُؤْمِنُوْنَ ۝۱۱ وَمَا لَنَآ اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنَا

مؤمنان | وچیست مارا | که توکل نکنیم | برخدا | وهر آینه بما نموده است

بر خدا توکل کنند: و چرا بر خدا توکل نکنیم و حال آنکه او مارا

سُبُلَنَا ؕ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَآ اٰذَيْتُمُوْنَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ

راه های مارا | وما صبری کنیم | برآنچه | تکلیف میدهید شمامارا | وخاص برخدا

طریقه های دین ما نشان داده است و شما که بما کدام اذیت میدهید ما بر آن صبر میکنیم و هم بر

ع ۲ ۱۴ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ۝۱۲ ع وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِرُسُلِهِمْ

توکل کنند | توکل کنندگان | وگفت | آنانیکه | کفر کردند | پیغمبران خودرا

خدا توکل کنندگان باید توکل کنند و آنانیکه راه کفر را اختیار نمودند انها به پیغمبران گفتند

لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ اَرْضِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ

البته اخراج کنیم شمارا | اززمین ما | یابازآئید | دردین ما

هر آینه شمارا ما از ملک ما اخراج میکنیم و یا به مذهب ما داخل میشوید

فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ۝۱۳ لا

پس وحی کرد | ایشان را | رب ایشان | هر آینه هلاک خواهیم کرد | ظالمان

پس رب ایشان به آنها وحی کرد که هر آینه ستمگاران را تباه میکنیم

وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ

وهر آینه ساکن خواهیم کرد شمارا | درزمین | بعداز آنها | این برای آن است | که میترسد

و شمارا بعد از آنها در آن ملک آباد می سازیم (این وعده انعام) برای هر آن کسی است که نزد من

مَقَامِیْ وَخَافَ وَعِیْدِ ﴿۱۴﴾ وَاسْتَفْتَحُوْا وَ خَابَ

از ایستادن بحضور من | وبترسد | از وعده عذاب من | وطلب فتح کردند آنها | و | نامراد شد

از ایستادن، و از وعدهٔ عذاب من میترسد و آنها فیصله خواستند، و هر یک سرکش ضدی

كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿۱۵﴾ مِّنْ وَّرَآئِهٖ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَّآءٍ

هر یک سرکش | ضدی | از پس او | دوزخ است | ونوشانیده شود | از آب

انسان نامراد شد، و در قیامت در پیش اش دوزخ است، و بر آنها نوشانیده میشود آب زرد

صَدِيْدٍ ﴿۱۶﴾ يَّتَجَرَّعُهٗ وَلَا يَكَادُ يُسِيْغُهٗ وَيَاْتِيْهِ الْمَوْتُ

زرد | که جرعه جرعه فرو دی کشد | ونزدیک نبود که به آسانی در کشد آن را | ومی آید اورا | مرگ

که جرعه جرعه فرود می کشد، و نزدیک نیست که انرا به آسانی در کشد، و از هر جانب

مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۭ وَمِنْ وَّرَآئِهٖ عَذَابٌ

ازهر جای | ونبوداو | مرده | ودر پس اوست | عذاب

بر ایشان مرگ می آید، و او نه می میرد و به یک دیگری عذاب سخت می آید

غَلِيْظٌ ﴿۱۷﴾ مَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ كَرَمَادِ ۨ

سخت | مثال | آنانیکه | کفر کردند | به رب خود | اعمال ایشان | خاکستر بود

آنانیکه از رب خود انکار نمودند، مثال اعمال ایشان مانند آن خاکستر است

اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ يَوْمٍ عَاصِفٍ ۭ لَا يَقْدِرُوْنَ مِمَّا كَسَبُوْا

که سخت بیاید به آن | باد | روز یکه باد تند دارد | قدرت ندارند انها | از آنچه | کسب کردند

که به روز سخت باد تند برآن بیاید چیزیکه ایشان میکردند بر آن هیچ قدرت نه یابند

عَلٰي شَيْءٍ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ﴿۱۸﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ

هیچ چیز | این است | گمراهی | دور | آیا ندیدی | که خدا | آفرید

هم این گمراهی آشکارا است، آیا ندیدی تو که الله تعالی

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۭ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ

آسمانها | وزمین | به حق | اگر او بخواهد | دور خواهد کرد شمارا | وبیارد

آسمانها و زمین را به حق آفرید اگر او بخواهد شمارا فنا خواهد کرد، و دیگر نو

بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿۱۹﴾ وَّمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿۲۰﴾ وَبَرَزُوْا

آفرینش | نو | ونیست این | برخدا | دشوار | وحاضر شوند آنها

بیارد، و این کار بر خدا هیچ دشوار نیست و همه ایشان به

لِلّٰهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا

خدارا | همه | پس گویند | ضعفاء | آنانیرا که | غرور میکردند که

خداوند روبروی میشوند پس (ضعفاء این دنیا) از متکبرین (این دنیا) می پرسند که

إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا

هرآینه بودیم ما | شمارا | تابعدار | پس آیا | شما | دفع کننده هستید | ازما

هر آینه ما تابعدازر (حکم) شما بودیم پس آیا شما از ما عذاب خدا را دفع کننده هستید؟

مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ ۖ

عذاب | خدا | چیزی را | گویند | اگر | راه نمودی مارا | خدا | هرآینه مانیز شمارا راه می نمودیم

آنها در جواب ایشان گویند اگر خداوند به ماراه نمودی پس به شما هم هدایت

سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ﴿٢١﴾ ع

برابراست | برما | که اضطراب کنیم | یا | صبر کنیم | نیست مارا | هیچ مخلصی

میبنودیم پس اکنون به همه ما یک سخن است که اضطراب کنیم یا صبر کنیم پس در هیچ صورت نجاب

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ

ومیگوید | شیطان | وقتیکه | فیصله کرده شود | ازکار | هرآینه خدا | وعده کرده بود باشما

ما نیست وقتیکه مه کار ها فیصله گردد پس شیطان گوید هر آینه خداوند باشما وعده راست

وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ ۖ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ

وعده درست | وماوعده کرده بودیم باشما | بازمن خلاف آن کردیم باشما | ونبود | مرا | برشما

کرده بود و من هم باشما وعده کرده بودم باز من خلاف آن کردم و مرا بر شما کدام قدرت نبود

مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي ۖ فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا

کدام قدرت | مگراینکه | میخواندم شمارا | پس قبول کردید سخن مرا | پس ملامت مکنید مرا | وملامت کنید

مگر اینکه دعوت میکردم شمارا و قبول کردید سخن مرا اکنون مرا ملامت مکنید بلکه خود را

أَنْفُسَكُمْ ۖ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ ۖ إِنِّي

نفسهای خودرا | نیستم من | فریادشنونده شما | ونیستید شما | فریادشنونده مرا | هرآینه من

ملامت کنید (امروز) فریاد شمارا شنیده نیستم و نه شما فریاد مرا شنیده هستید امروز خودم

كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ ۗ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ

انکارمیکنم | ازآنچه میکنم | مراشریک مقرر کردید | پیش ازاین | هرآینه ظالمان | ایشان را

از آن سخن انکار میکنم که شما سابقا مرا باخدا شریک میگردانیدید هر آینه چنین ظالمان را

عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

عذاب است | دردناک | وداخل کرده شود | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

عذاب دردناک مقرر است و آنانیکه ایمان آوردند و کردند کارهای نیک آنها

الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

نیک | باغهارا | که میرود | اززیرآن | جویها | درآن همیشه میباشند | درآن

تا چنین باغها در آورده میشوند که زیر آن جویها میرود آنها به حکم رب خود

بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ؕ تَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ﴿۲۳﴾ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ

بحکم رب ایشان | دعاء ملاقات ایشان | درآن | سلام است | آیا ندیدی تو | چگونه | بیان کرد

ایشان در آن همیشه میباشند، و در انجا دعاء ملاقات ایشان سلام میباشد، آیا نه دیدی تو که

اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ

خدا | یک مثال | که کرد سخنی را | پاکیزه | مانند درخت | پاکیزه | که بیخ اش | ثابت باشد

خداوند متعال، چگونه مثال کلمه طیبه را بیان نموده است، که آن مانند یک درخت پاک است که بیخ اش (در زمین)

وَّ فَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ ﴿۲۴﴾ ۙ تُؤْتِيْٓ اُكُلَهَا كُلَّ حِيْنٍۭ بِاِذْنِ

و | شاخ اش | درآسمان | میدهد | میوه های خودرا | هر | وقت | بحکم

محکم، و شاخ اش در آسمان میباشد، بحکم رب خود در هر وقت میوه خود را

رَبِّهَا ؕ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ

رب خود | وبیان میکند | الله | مثالها | برای مردم | تا ایشان

میدهد، و خداوند برای مردم مثالها بیان میکند تا ایشان از آن

يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۵﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيْثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيْثَةِ ِۨ اجْتُثَّتْ

نصیحت حاصل کنند | ومثال | سخن ناپاک | مانند درخت ناپاک است | که برکنده شود

عبرت گیرند، و مثال یک سخن ناپاک مثل درخت ناپاک است که از بالای زمین سبز شود

مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿۲۶﴾ يُثَبِّتُ اللّٰهُ

از بالای زمین | نیست اورا | ثباتی | استوار میسازد | خدا

و آن را هیچ استقرار نباشد، خداوند (ج) مؤمنان از این سخن (محکم)

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ

مؤمنان را | به سخن درست | درزندگانی دنیا | ودرآخرت

و به برکت ان، در زندگی دنیا و آخرت هم محکم میگرداند

وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظّٰلِمِيْنَ ۙ قف وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ﴿۲۷﴾ ع ۱۶

وگمراه میسازد | خدا | ظالمان را | و | میکند | خدا | آنچه میخواهد

و خداوند (ج) ستمگاران راه گمراه میسازد و میکند الله آنچه میخواهد

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا وَّاَحَلُّوْا قَوْمَهُمْ

آیا ندیدی تو | بسوی آنانیکه | بدل کردند | نعمت خدارا | به کفر | وفرود آوردند | قوم خودرا

آیا تو ندیدی آن مردم را که نعمت خداوند (ج) را به ناشکری بدل ساختند، و قوم خود را هم

دَارَ الْبَوَارِ ﴿۲۸﴾ ۙ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ؕ وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿۲۹﴾ وَجَعَلُوْا

سرای تباهی | که جهنم است | درآیند آنجا | وبد | جای قرار است | وآنها ساختند

در خانه هلاکت یعنی در جهنم داخل کردند که همه ایشان داخل میشوند، و بد جای سکونت است و این مردم

لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ قُلْ تَمَتَّعُوْا فَاِنَّ

خدارا | شریکان | که بی راه کنند مردم را | از راه او | بگو | فائده گیرید | پس هر آینه

خدارا شریکان ساختند، که مردم را از راه او گمراه سازند، بگو که اندک فائده گیرید هر آینه

مَصِيْرَكُمْ اِلَى النَّارِ ﴿۳۰﴾ قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقِيْمُوا

بازگشت شما | بسوی آتش است | بگو | بندگان مرا | آنانیکه | ایمان آوردند | که قائم کنند

باز گشت شما بسوی جهنم است، ای (پیغمبر!) به آن بندگان من بگو، که ایمان آوردند که ایشان

الصَّلٰوةَ وَيُنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ

نمازرا | وخرچ کنند | ازآن چیز | که رزق دادیم ما آنهارا | پنهان | وآشکارا | پیش ازاین

پابندی نماز کنند، و چیزیکه ما داده ایم از آن در پنهان و آشکارا (در راه نیکی) خرچ کنند پیش از آن

اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خِلٰلٌ ﴿۳۱﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ

که بیاید روزی | که خرید وفروخت نیست | درآن | ونه دوستی | خدا | آن ذات است | که آفرید

که بیاید آن روز که نیست درآن خرید و فروش و نه دوستی بکار می آید، الله آن ذات پاک است که

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاۗءِ مَاۗءً فَاَخْرَجَ بِهٖ

آسمانها | وزمین را | وفرو آورد | از آسمان | آب را | پس بیرون آورد | برآن

آسمانها و زمین را آفرید، و از بالا آب را فرود آورد، باز از آن آب

مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ

میوه جات | رزق | شمارا | و | تابع کرد | شمارا | کشتی | تابرود | دردریا

میوه های مختلف بطور رزق برای شما آورد و کشتی را برای شما تابعدار ساخت، که بحکم او

بِاَمْرِهٖ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهٰرَ ﴿۳۲﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

بحکم او | وتابع کرد | شمارا | دریاها | وتابع کرد | شمارا | آفتاب | وماه را

در سمندر، در حرکت و سیراست، و برای فائده شما دریا تابعدار ساخت، و آفتاب، و مهتاب را به کار انداخت

دَاۗىِٕبَيْنِ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿۳۳﴾ وَاٰتٰىكُمْ مِّنْ كُلِّ

همیشه روان | وتابع کرد | شمارا | شب | وروز | وداد شمارا | ازهر

که همیشه در رفتار است، و برای شما شب و روز مسخر ساخت، و به شما همهٔ آن چیزها داد

مَا سَاَلْتُمُوْهُ ۭ وَاِنْ تَعُدُّوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ۭ

آنچه | خواستید | واگر بشمارید | نعمتهای خدارا | نتوانید کرد آن را

که شما میخواستید، و اگر شما نعمتهای خداوند (ج) را میشمارید، شمار کرده نه میتوانید

اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُوْمٌ كَفَّارٌ ﴿۳۴﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ ع ۵ ۱۷

هر آینه انسان | بسیار ظالم | بسیار ناشکراست | ووقتیکه گفت | ابراهیم | ای رب من! | بگردان

هر آینه انسان بسیار بی انصاف و ناشکراست و وقتیکه ابراهیم علیه السلام دعاء خواست که ای رب من! این شهر (مکه)

هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِیْ وَبَنِیَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ ﴿۳۵﴾

این | شهر را | جای امن | ودور دار مرا | وفرزندان مرا | که ما عبادت کنیم | بتان را

جای امن بساز، و دور دار مرا و فرزندان مرا از عبادت بتها

رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَنْ تَبِعَنِیْ

ای پروردگار من! | هر آینه آنها | گمراه کردند | زیاد | مردم | پس کسیکه پیروی کرد

ای رب من! این بتها بسیار مردم را گمراه ساختند، پس آنکه پیروی من کرد

فَاِنَّهٗ مِنِّیْ ۚ وَمَنْ عَصَانِیْ فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۳۶﴾ رَبَّنَآ

هر آینه او از من است | وهر که | نافرمانی کرد مرا | پس هر آینه تو | بخشنده مهربانی | ای رب ما!

ایشان از من است، و هر که نافرمانی من کرد پس تو بخشنده، و مهربان هستی ای رب ما!

اِنِّیْٓ اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِیْ بِوَادٍ غَيْرِ ذِیْ زَرْعٍ عِنْدَ

هر آینه من ساکن ساختم | اولاد خود را | به وادی | بی زراعت | نزد

هر آینه من اولاد خود را در یک جای بی آب و گیاه نزدیک خانه کعبه تو ساکن ساختم

بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ ۙ رَبَّنَا لِيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْـِٕدَةً

خانه محترم تو | ای رب ما! | تا برپادارند | نماز را | پس بگردان | دلهای

ای رب ما! بخاطر اینکه پابندی نماز ها کنند پس دلهای بعض مردم

مِّنَ النَّاسِ تَهْوِیْٓ اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ

مردم | مائل | به طرف آنها | وروزی ده آنها را | از میوه ها | تا ایشان

بسوی ایشان مائل کن، و ایشان را میوه ها روزی کن تا ایشان شکر کنند

يَشْكُرُوْنَ ﴿۳۷﴾ رَبَّنَآ اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِیْ وَمَا نُعْلِنُ ۭ وَمَا يَخْفٰى

شکر کنند | ای رب ما! | هر آینه تو میدانی | آنچه پنهان میداریم | وآنچه آشکارا میکنیم | وپنهان نیست

ای رب ما بتو معلوم است، چیزیکه ما پنهان میداریم، و یا آشکارا و از خداوند

عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ فِی الْاَرْضِ وَلَا فِی السَّمَآءِ ﴿۳۸﴾ اَلْحَمْدُ

برخدا | هیچ چیز | درزمین | ونه | درآسمان | ثناء

نه در زمین و نه در آسمان چیزی پنهان است همه تعریفها خدارا

لِلّٰهِ الَّذِیْ وَهَبَ لِیْ عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ ۭ

خدا راست | آنکه | عطا کرد | به من | درکلان سالی | اسماعیل | واسحق

است که مراد در کلان سالی (دو پسران) داد اسماعیل و اسحاق علیهما السلام

اِنَّ رَبِّیْ لَسَمِيْعُ الدُّعَاۗءِ ﴿۳۹﴾ رَبِّ اجْعَلْنِیْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ

هر آینه رب من | شنونده | دعاء است | ای رب من! | بگردان مرا | برپادارنده | نماز

هر آینه رب من شنونده دعاء است ای رب من! من و اولاد من هم پابند نماز بگردان

وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ ﴿۴۰﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ

واز اولاد من هم | ای رب ما! | قبول کن | دعای مرا | ای رب ما! | بخشش کن مرا | ووالدین مرا

ای رب ما! دعاء من را قبول کن ای رب ما! من و پدر و مادر من

وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ الْحِسَابُ ﴿۴۱﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا ع ۱۸

وهمه مؤمنان | روز یکه | قائم میشود | حساب | وگمان مکن | خدارا | بی خبر | از آنچه

و همه مؤمنان را بخشش کن، روز یکه قائم میشود حساب و کتاب، و گمان مکن که خداوند(ج) از کارهای ظالمان

يَعْمَلُ الظّٰلِمُوْنَ ۭ اِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيْهِ

میکند | ظالمان | هر آینه او مهلت داده است آنهارا | تا آن روز | که خیره ماند | درآن

غافل است، هر آینه ایشان را تا همان روز مهلت داده است، که چشمهای ایشان

الْاَبْصَارُ ﴿۴۲﴾ مُهْطِعِيْنَ مُقْنِعِيْ رُءُوْسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ اِلَيْهِمْ

چشمها | شتاب کنندگان | بردارنده گان سرهای ایشان | باز نه میگردد | بسوی ایشان

باز مانده میماند، سر های خود را بلند نموده و می دوند نظر های ایشان بسوی آنها

طَرْفُهُمْ ۚ وَاَفْـِٕدَتُهُمْ هَوَآءٌ ﴿۴۳﴾ ۭ وَاَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَاْتِيْهِمُ

چشم ایشان | ودلهای ایشان | در پریدن است | وبترسان | مردم را | ازآن روز | که بیاید برآنها

بر نه می گردد و دلهای ایشان دراندوه میباشد ای پیغمبر! مردم را از همان روز بترسان، در آن که

الْعَذَابُ فَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا رَبَّنَآ اَخِّرْنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ

عذاب | پس میگوید | آنانیکه | ظلم کردند | ای رب ما! | مهلت ده مارا | تا مودهٔ نزدیک

بر ایشان عذاب بیاید، پس آنانیکه ظالم اند میگویند ای رب ما! مارا مهلت ده

نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ۭ اَوَلَمْ تَكُوْنُوْٓا اَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلُ

که قبول کنیم ما | دعوت تو | وپیروی کنیم | رسولان را | آیا شما قسم نه میخوردید | پیش ازاین

که ما دعوت ترا قبول کنیم، و تابعداری انبیاء کنیم (گفته میشود) آیا شما قبل از این قسمها نه میخوردید؟

مَا لَكُمْ مِّنْ زَوَالٍ ۙ ﴿۴۴﴾ وَّسَكَنْتُمْ فِيْ مَسٰكِنِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا

که نباشد شمارا | هیچ زوال | وساکن شدید شما | درجاهای | آن مردم | که ظلم کرده بودند

که برشما هیچ وقت زوال نه می آید، و حال آنکه شما در جاهای آن مردم ساکن شدید، که بر نفسهای خود

اَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا

برنفسهای خود | وواضح شده بود | شمارا | چگونه | (سکون) کرده بودیم | به ایشان | ومابیان کرده بودیم

ستم کرده بودند، و خوب درست بشما معلوم شده بود که ما با ایشان چه کرده بودیم؟ و مثالها آنها

لَكُمُ الْاَمْثَالَ ﴿۴۵﴾ وَقَدْ مَكَرُوْا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْ ۭ

شمارا | مثالها | وکردند آنها (خلاف این حق) فریب | ونزد خداست | فریبهای ایشان

بشما بیان شده بود، و ایشان همه فریبهای خود را به انجام رسانیده بودند، و جواب فریبهای آنها نزد خداوند بود

وَاِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُوْلَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿۴۶﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ

اگرچه بود | تدبیرایشان | تاازجای برود | ازآن کوه ها | پس مپندار | خدارا

اگرچه تدابیر ایشان چنین ثقیل بود که کوه ها هم قدرت آن را نه توانست، پس هیچ وقت گمان مکن

مُخْلِفَ وَعْدِهٖ رُسُلَهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿۴۷﴾ ؕ يَوْمَ

خلاف کننده وعده خود | بارسولان خود | هرآینه خدا | غالب | بدله گیرنده است | روزیکه

که خداوند با پیغمبران خود وعده خلافی کند، هر آینه خداوند غالب، انتقام گیرنده است (ایشان از

تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوٰتُ وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ

بدل کرده شود | زمین | غیرازاین زمین | وآسمانها هم | وآشکاره شوند آنها | خدارا

همان روز) که زمین بدل کرده شود، و آسمانها دیگری باشند، و همه آنها به یک ذات غالب

الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿۴۸﴾ وَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِيْنَ

که یک است غالب است | وبینی تو | مجرمان را | درآن روز | بسته شده

روبرو خواهند شد، و تو می بینی که مجرمان درآن روز یکی با دیگری در زنجیر ها

فِي الْاَصْفَادِ ﴿۴۹﴾ سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَّتَغْشٰى وُجُوْهَهُمُ

درزنجیرها | پیراهن آنها میباشد | ازقطران | وبپوشد | روی ایشان را

بسته میباشند، پیراهن های ایشان از قطران میباشند، و بر روهای ایشان شعله آتش

النَّارُ ﴿۵۰﴾ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

آتش | تابدله دهد | الله | هر | نفس را | آنچه | کرده است | هرآینه خدا

بخش میباشد، برای اینکه خداوند هر نفس را بدله اعمال انها بدهد، هر آینه خداوند متعال

سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿۵۱﴾ هٰذَا بَلٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوْا بِهٖ وَلِيَعْلَمُوْٓا

زودحساب کننده است | این | پیغام است | مردم را | تابیم کرده شوند آنها به این | وتابدانند

زود حساب گیرنده است دین (قرآن) برای مردم یک پیغام است، تاکه بذریعه آن ایشان ترسانند

اَنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّلِيَذَّكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿۵۲﴾ ع ۱۱/۱۹

که هرآینه او | معبوداست | یک | وکه نصیحت حاصل کنند | خداوندان عقل

شوند، و تا بفهمند، که در حقیقت خداوند یک معبود است، و تا خداوندان دانش عبرت گیرند

سُوْرَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّ تِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٌ

سوره حجر در مکه نازل شد و آن | نود و نه آیت و شش رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا یکه مهربان بزرگ ونهایت بارحم است

آغاز میکنم بنام خدا یکه مهربان بزرگ و نهایت بارحم است

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْاٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱﴾

الف لام را | این | آیات ها است | از کتاب | واز قرآن | روشن

الف لام را این آیاتهای یک کتاب کامل و واضح است که قرآن است

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ كَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ۝۲ ذَرْهُمْ

بسیار بود که | دوست دارند | آنانیکه | کافر بودند | کاش ایشان میبودند | مسلمانان | بگذار ایشان را

آنانیکه راه کفر را اختیار نموده اند دوست میدارند که کاش ایشان مسلمان میبودند بگذار آنها را

يَاْكُلُوْا وَيَتَمَتَّعُوْا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝۳

تا بخورند | وبهره مند شوند | ودر غفلت نگاه دارند ایشان را | امید | پس زود | آنها بدانند

تا بخورند (بنوشند) و بهره مند شوند و امید های (غلط) ایشان آنها را درامید نگاه میدارند پس زود بدانند

وَمَآ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُوْمٌ ۝۴ مَا تَسْبِقُ

وهلاک نکردیم ما | هیچ قریه را | مگر | برای آنها | نوشته | مقرر بود | سبقت نمیکند

و ما هیچ قریه را هلاک نکردیم مگر برای آنها یک وقت مقرر بود یک قوم از وقت مقرره خود

مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ۝۵ وَقَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْ

هیچ امت | از وقت مقرر خود | ونه | باز پس میماند | وکافران گفتند | ای آن کسیکه

نه پیش شده میتواند نه پس شده و ایشان میگویند که ای آن کسیکه

نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ اِنَّكَ لَمَجْنُوْنٌ ۝۶ لَوْ مَا تَاْتِيْنَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ

که نازل شده بروی | این قرآن | هر آینه تو | دیوانه ئی | چرا | تو نه می آری مارا | فرشتگان را

(طبق سخن تو) که قرآن برتو نازل شده تو دیوانه ئی اگر در سخن خود راست هستی پس چرا بما

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝۷ مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ

اگر | هستی تو از راست گویان | مافرو نمی فرستیم | فرشتگان را | مگر | بحق

فرشتگان خود نه می آری بگو فرشتگان را فرود نه می آریم مگر بحق

وَمَا كَانُوْٓا اِذًا مُّنْظَرِيْنَ ۝۸ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهٗ

ودادە نه میشوند ایشان را | در آن وقت | مهلت | هر آینه ما | فرو فرستادیم | قرآن را | وهر آینه ما | اورا

و در آن وقت به ایشان هیچ مهلت داده نه میشود هر آینه ما فرود فرستادیم و هر آینه ما

لَحٰفِظُوْنَ ۝۹ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ شِيَعِ الْاَوَّلِيْنَ ۝۱۰

حفاظت کنندگانیم | وهر آینه فرستادیم ما (پیغمبران) | پیش از تو | در امتهای پیشنیان

حفاظت کنندگانیم و هر آینه ما قبل از تو هم به اقوام گذشته پیغمبران فرستاده بودیم

وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝۱۱ كَذٰلِكَ نَسْلُكُهٗ

ونه می آمد بایشان | هیچ | فرستاده | مگر ایشان باو | استهزاء میکردند | هم چنین | درمی آریم این

و هیچ وقت چنین نشده است که ما رسول فرستاده باشیم و اینها به او استهزاء نه کرده باشند

فِيْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ۝۱۲ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ

همچنین | در دلهای | گناه گاران | ایشان ایمان نمی آرند | به این | وهر آینه گذشت | رسم

همچنین ما این استهزاء آنها در دلهای مجرمین می آریم ایشان بر این قرآن ایمان نه می آرند و از مردم سابقه

الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۳﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَآءِ فَظَلُّوْا فِيْهِ

پیشینیان | واگر بگشائیم ما | برایشان | یک دروازه | از آسمان | وایشان در آن

هم چنین دستور آمده است، و اگر ما به ایشان در آسمان یک دروازه بگشائیم، و ایشان در آن

يَعْرُجُوْنَ ﴿۱۴﴾ لَقَالُوْٓا اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ

بالا میروند | البته گویند | که هر آینه | بندکرده شده | چشمهای ما | بلکه | ما | قومی هستیم

بالا هم بروند، باز هم گویند که، نظر ما بند کرده شده است بلکه برما جادو کرده شده است

مَّسْحُوْرُوْنَ ﴿۱۵﴾ وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّزَيَّنّٰهَا

که برما جادو شده است | وهر آینه | آفریدیم | در آسمان | برجها | وآراسته کردیم آن را

و هر آینه ساختیم در آسمان، ستاره گان بزرگ و برای بینندگان

لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿۱۶﴾ وَحَفِظْنٰهَا مِنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ﴿۱۷﴾ اِلَّا مَنِ

برای بینندگان | ونگاه داشتیم آن را | از هر | شیطان | رانده شده | مگر آنکه

مزین ساختیم، و از هر شیطان رانده شده محفوظ گردانیدیم، مگر آنکه

اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۸﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا

به دزدی شنود | پس در پی او افتد | آتش شعله | آشکارا | زمین را | کشادیم آن را

به دزدی شنیدن بخواهد، پس در پی او افتد شعله روشن، و ما زمین را کشادیم

وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُوْنٍ ﴿۱۹﴾

وافگندیم ما | درآن | کوه ها | ورویانیدیم | درآن | ازهرچیز | مناسب

و ما در آن کوه ها افگندیم، و در آن هر چیز به اندازه رویانیدیم

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَّسْتُمْ لَهٗ بِرٰزِقِيْنَ ﴿۲۰﴾ وَاِنْ

وساختیم ما | برای شما | درآن | سامان زندگی | وآنکه | نیستید | اورا | روزی دهنده | ونیست

و شمارا هم درآن سامان زندگی ساخته ایم و آنها را هم که شما به ایشان روزی دهنده نیستید و

مِّنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَآئِنُهٗ وَمَا نُنَزِّلُهٗٓ اِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿۲۱﴾

هیچ | چیز | مگر | نزد ما | خزانهای اوست | ومافرونمی آریم آن را | مگر | به اندازه | معلوم مقرر

و هیچ چیز چنین نیست، مگر اینکه نزد ما خزانهای آن است و ما آن را به اندازه مناسب فرود می آریم

وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ

وفرستادیم ما | بادها | پرازآب | پس فرو آوردیم | ازآسمان | آبی | پس نوشانیدیم شمارا ازآن آب

و باد های پراز آب هم فرود می آریم، باز ما از آسمان آب فرود می آریم، باز آن آب رابر شما نوشانیدیم

وَمَآ اَنْتُمْ لَهٗ بِخٰزِنِيْنَ ﴿۲۲﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ وَنَحْنُ

ونیستید | شما آنرا | جمع کنندگان | وهرآینه ما | زندگی میدهیم | وی میرانیم | ومائیم

و آن آب خود شما آن راجمع کرده نه میتوانید، و هر آینه ما زندگی میدهیم، و می میرانیم، و هم ماوارث ایم

الْوٰرِثُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِيْنَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا

وارث | وهرآینه | دانسته‌ایم | پیشینیان را | ازشما | وهرآینه دانسته‌ایم

و آنانیکه پیش از شما بودند هم دانسته ایم و آنانیکه بعد از شما می آیند

الْمُسْتَاْخِرِيْنَ ﴿۲۴﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۭ اِنَّهٗ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۵﴾

ازپسینیان هم | وهرآینه | رب‌تواو | جمع کندایشان را | هرآینه‌او | باحکمت | داناست

آنها را هم دانسته ایم، و هر آینه رب تو هم ایشان راجمع خواهد کرد، اوست با حکمت، و دانا

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿۲۶﴾

وهرآینه | آفریدیم‌ما | انسان‌را | ازگل خشک صدادار | ازلای سیاه | بوی گرفته

و هر آینه انسان را از گل خشک صدا دار آفریدیم از لای سیاهه بوی گرفته

وَالْجَاۗنَّ خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ السَّمُوْمِ ﴿۲۷﴾ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ

وجنات | آفریده‌بودیم‌ما | پیش | ازآتش گرم | وچون گفت | پروردگارتو

و جنات را پیش از این از آتش، از آتش گرم و هنگامیکه رب تو

لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اِنِّىْ خَالِقٌۢ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿۲۸﴾

فرشتگان‌را | هرآینه‌من | آفریننده‌ام | آدمی‌را | ازگل خشک | ازلال سیاه بوی دار

به فرشتگان گفت، هر آینه من آفریننده ام آدمی را، از گل خشک صدا دار از لای بوی دار سیاه

فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِىْ فَقَعُوْا لَهٗ

پس‌چون | راست‌کنم‌اش | وبدمم | دروی | ازروح خود | پس‌بیفتید‌شما | اورا

پس وقتیکه برابر سازم اورا، و از جانب خود دروی روح بدم پس بیفتید شما اورا

سٰجِدِيْنَ ﴿۲۹﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰۗىِٕكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ﴿۳۰﴾ اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ

سجده‌کنان | پس‌سجده‌کردند | فرشتگان | تمام‌ایشان یک‌جا | مگر | ابلیس

سجده کنان، پس تمام فرشتگان یکجا سجده کردند، فقط تنها ابلیس نکرد

اَبٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿۳۱﴾ قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ

اباءورزید | که‌باشد | با | سجده‌کنان | گفت | ای‌ابلیس | چیست‌ترا | که‌نه‌باشی

ابی و رزید، و از سجده کنندگان نشد، خداوند فرمود ای ابلیس چه شد ترا که در سجده کنندگان

مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهٗ

با | سجده‌کنندگان | گفت | هرگزنیستم | که‌سجده‌کنم | انسان‌را | که‌پیداکرده‌ئی‌اورا

شامل نشدی، ابلیس گفت چنین شده نه میتواند که به چنین شخص سجده کنم

مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿۳۳﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ﴿۳۴﴾

ازگل خشک آوازدار | سیاه‌لای | بوی گرفته | گفت | پس بیرون‌شو | ازاین | پس‌هرآینه‌تو | رانده‌شده

که تو اورا از گل خشک سیاه بوی دار پیدا کردئی خداوند فرمود بیرون شو از این (جنت) هر آینه تو رانده شده ئی

وَّاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۳۵﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْ

وهرآینه | برتوست | لعنت | تاروز قیامت | گفت | ای پروردگارمن! | پس مهلت دهمرا

و بر تو تا قیامت لعنت است، گفت ای پروردگار من مهلت ده مرا تا روز قیامت

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿۳۶﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿۳۷﴾ اِلٰى يَوْمِ

تاروز یکه | برانگیخته شوند مردگان | گفت | پس هرآینه تو | ازمهلت داده شدهگانی | تاروز

خداوند فرمود: ترا مهلت است، تا همان روز

الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿۳۸﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاُزَيِّنَنَّ

وقت معلوم (مقرر) | گفت | ای پروردگارمن | بسبب آنکه گمراه کردی مرا | هرآینه آراسته خواهم کرد

که وقت آن به من معلوم است، او گفت ای رب من! بسبب اینکه گمراه کردی مرا، پس من

لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۳۹﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ

ایشان را (گناه) | درزمین | وهرآینه گمراه خواهم کرد ایشان را | همه | مگر بندگان تو | ازایشان

هم ایشان را به روی زمین، گناهان ایشان را آراسته خواهم کرد، و همه ایشان را گمراه خواهم کرد

الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۴۰﴾ قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيْمٌ ﴿۴۱﴾ اِنَّ عِبَادِيْ

که مخلص اند | گفت الله | هم این است | راه | برمن | برابر | هرآینه بندگان من

غیر از آن بندگان تو که مخلص اند، خداوند فرمود: برای رسیدن به من هم این راه است، هرآینه بر بندگان من ترا قدرت نیست

لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ اِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِنَّ

نیست | ترا | برایشان | غلبه | مگرآنکه | پیروی تو کنند | ازگمراهان | وهرآینه

مگر بر آنانیکه خود ایشان پیروی تو میکنند و گمراه شدند، و

جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۴۳﴾ لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ

جهنم | جای وعده آنها است | همه یکجا | اورا | هفت | دروازه است | هردری را

هر آینه جای وعده همه ایشان است و آن را هفت دروازه است، هر دری را

مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُوْمٌ ﴿۴۴﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿۴۵﴾ ع ۲ ۲

ازایشان | حصه است | جداشده | هرآینه | پرهیزگاران | درباغها است | وچشمها باشند

در ایشان حصه جدا جدا مقرر است، هر آینه پرهیزگاران در باغها و چشمها میباشند

اُدْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ اٰمِنِيْنَ ﴿۴۶﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِيْ صُدُوْرِهِمْ

داخل شوید | بسلامتی | ایمن شده | ومابیرون کشیم | آنچه در | سینه های ایشان است

(گفته میشود) شما در این به امن و سلامتی سکونت کنید و ما از

مِّنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿۴۷﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيْهَا

ازکینه | برادر یک دیگر شده | برتختها | روی بروی یک دیگر | نرسد ایشان را | درآن

سینه های ایشان بغض و کینه بیرون می کشیم که مانند برادران یک دیگر نشسته میباشند بر تختها در آن جای

نَصَبٌ وَّمَا هُمْ مِّنْهَا بِمُخْرَجِيْنَ ﴿۴۸﴾ نَبِّئْ عِبَادِيْٓ

تکلیف | ونه | ایشان | ازآن | بیرون کرده شده | خبرده | بندگان مرا

بر ایشان کدام تکلیف نه می آید، و نه از آن جای بیرون کشیده میشوند (ای نبی!) به بندگان من خبر بده

اَنِّيْٓ اَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۴۹﴾ وَاَنَّ عَذَابِيْ هُوَ الْعَذَابُ

که هرآینه من | بخشنده | مهربانم | وهرآینه | عذاب من | همان عذاب

که هر آینه من بخشنده، و رحم کننده ام، و عذاب من هم عذاب دردناک است

الْاَلِيْمُ ﴿۵۰﴾ وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ ﴿۵۱﴾ اِذْ دَخَلُوْا

دردناک است | وخبرده ایشان را | ازمهمانان | ابراهیم | چون درآمدند

و به ایشان قصهٔ مهمانان ابراهیم علیه السلام خبر بده، وقتیکه ایشان به او

عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ۭ قَالَ اِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُوْنَ ﴿۵۲﴾ قَالُوْا

بروی | ایشان گفتند | سلام | ابراهیم گفت | هرآینه ماازشما | ترسانیم | گفتند

درآمدند، ایشان سلام گفتند، ابراهیم گفت من از شما میترسم، ایشان گفتند که

لَا تَوْجَلْ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿۵۳﴾ قَالَ اَبَشَّرْتُمُوْنِيْ

مترس | هرآینه ما | مژده میدهیم ترا | بفرزند | دانا | گفت | آیابشارت دادید مرا

مترس ما ترا به یک پسر دانا مژده میدهیم ابراهیم علیه السلام گفت که شما

عَلٰٓى اَنْ مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُوْنَ ﴿۵۴﴾ قَالُوْا

باوجوداینکه | رسیده مرا | پیری | پس ازچه | بشارت میدهید شما | گفتند

مرا دراین حالت مژده میدهید، که به من پیری رسیده است، پس از چه بشارت میدهید؟

بَشَّرْنٰكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِّنَ الْقٰنِطِيْنَ ﴿۵۵﴾ قَالَ وَمَنْ

بامژده میدهیم ترا | براستی | پس مباش | ازنا امیدان | گفت | وکیست

فرشتگان گفت، ترا از یک چیز راست مژده میدهیم پس تو از آن نا امید مباش، ابراهیم علیه السلام فرمود غیر

يَّقْنَطُ مِنْ رَّحْمَةِ رَبِّهٖٓ اِلَّا الضَّاۗلُّوْنَ ﴿۵۶﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ

که نا امید شود | ازرحمت | پروردگارخود | مگرگمراهان | گفت | پس چیستر | خبرشما

از گمراهان کسی دیگری نیست که از رب خود نا امید شود او گفت: ای فرشتگان! آمدن شما

اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿۵۷﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿۵۸﴾

ای | فرستادگان! | گفتند | هرآینه ما | فرستاده شده ایم | بطرف یک قوم | مجرمین

بخاطر چیست؟ آنها فرمودند ما فرستاده شده ایم بطرف یک قوم نافرمان

اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ ۭ اِنَّا لَمُنَجُّوْهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۵۹﴾ اِلَّا امْرَاَتَهٗ قَدَّرْنَآ

غیرازخاندان لوط | هرآینه ما | نجات میدهیم آنهارا | همه | مگرنه | زن او | ما مقرر کردیم

غیر از اهل لوط، ما همه ایشان را نجات میدهیم مگر نه زن او، ما فیصله کردیم که او

وقف لازم

إِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِن كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾

که هر آینه وی از | باز مانده گان است | پس چون | آمدند | خاندان لوط را | فرستاده گان

از باز مانده گان است، پس چون فرشتگان به فامیل لوط علیه السلام آمدند

فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ ۖ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾

گفت | هر آینه شما | گروهی نا اشنائید | گفتند | نه بلکه | آوردیم پیش تو | آن عذاب

او فرمود هر آینه شما گروه نا اشنائید، انها گفتند نه بلکه آوردیم آن چیز که ایشان

وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾ وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ﴿٨٢﴾

که بودند در آن | که شک میکردند | وآوردیم ترا | حکم حق | وهر آینه ما | راستگوئیم

در آن شک میکردند، و ما بتو هر آینه چیز واقع شدنی حق آوردیم، و هر آینه ما راستگوئیم

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾

پس ببر | اهل خود را | در پارهٔ | از شب | وتو برو | در پی آنها

پس در یک پارهٔ شب فامیل خود را ببر و تو در پی آنها برو

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ ۖ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٥﴾

وباید که ننگرد | از شما | یکی به پشت | وبروید | آنجا که | فرموده شده اید

و یکی هم در شما به پشت خود ننگرد و به آنجا بروید که بشما گفته شده است

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾

وفیصله روان کردیم | به طرف او | از این سخن | که | بنیاد | این مردم | بریده شده است

و ما بسوی (لوط) فیصله این سخن فرستادیم که در وقت صبح بنیاد این قوم بریده خواهد شد

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

در وقت صباح | وآمدند | مردم شهر | که شاد بودند | گفت | هر آینه این مردم

و آمدند مردم شهر در حالت شادمانی مست (لوط) فرمود این مردم

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾ الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩١﴾

مهمان من اند | پس رسوا مکنید مرا | وبترسید | از خدا | ومرا بی عزت مکنید | گفتند

مهمان من اند، پس مرا رسوا مکنید و از خدا بترسید، و مرا بی عزت مکنید

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾

آیا منع نه کرده بودیم ترا | از کمک مردم | گفت | اینها | دختران من اند

ایشان گفتند آیا ترا از حمایت همه مردم منع نه کرده بودیم؟ (لوط) گفت: اینها دختران من اند

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾ الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

اگر هستید شما کارکننده گان | قسم به زندگی تو | هر آینه آنها | در نشه خود | کوران وکران بودند

با ایشان نکاح کنید، اگر شما هستید کار کنندگان (ای نبی!) سوگند به عمر تو که در نشه خود کوران و کران بودند

فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِيْنَ ﴿۷۳﴾ فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا

پس گرفت ایشانرا | آواز هیبتناک | درو قت طلوع آفتاب | پس گردانیدیم ما | زبر آن قوم را | زیر آن

پس در وقت طلوع آفتاب ایشان را یک آواز ہیبتناک گرفت، پس حصہ فوقانی آن قوم را تحتانی گردانیدیم

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿۷۴﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

وبارانیدیم بر | ایشان | سنگ | ازگل محکم شده | هرآینه | دراین

و بارانیدیم بر ایشان سنگ باران از گل محکم شده هر آینه در ایشان

لَاٰيٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِيْنَ ﴿۷۵﴾ وَاِنَّهَا لَبِسَبِيْلٍ مُّقِيْمٍ ﴿۷۶﴾ اِنَّ

نشانهااست | عبرت گیرنده گان را | وهرآینه آن شهرها است | به یک راه مستقیم | هرآینه

برای قومیکه فکر میکنند، نشانها است، و هر آینه آن قوم بریک راه مستقیم است (سکونت) دارند هر آینه

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۷۷﴾ وَاِنْ كَانَ اَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ

دراین | نشانه هااست | برای مؤمنان | وهرآینه بودند | ساکنان ایکه

بودند ساکنان (ایکه) قوم شعیب علیه السلام

ع ۵ ۱۹ ۵ ظٰلِمِيْنَ ﴿۷۸﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمَا لَبِاِمَامٍ مُّبِيْنٍ ﴿۷۹﴾

ستمگاران | پس بدله گرفتیم ما | ازایشان | وهرآینه هردوشهر | براه آشکارا هستند

بسیار زیاد ستمگاران، پس از ایشان بدله گرفتیم، و هر آینه این دو شهر های برباد شده به راه عام سکونت داشتند

وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۸۰﴾ وَاٰتَيْنٰهُمْ اٰيٰتِنَا

وهرآینه نسبت دروغ کردند | اهل | حجر | پیغامبران را | ودادیم ایشان را | آیاتهای خود

و باشندگان وادی (حجر) هم پیغمبران را تکذیب کردند و به ایشان نشانهای خود دادیم

فَكَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿۸۱﴾ وَكَانُوْا يَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ

پس شدند | ازآن | روگردان | وبودند | که میتراشیدند | ازکوه ها

پس از آن روگردان شدند، و ایشان درکوه ها خانه میتراشیدند و در راحت

بُيُوْتًا اٰمِنِيْنَ ﴿۸۲﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِيْنَ ﴿۸۳﴾

خانها | که به امن سکونت کنند | پس گرفت ایشان راهم | آواز سخت | دروقت صبح

در آن سکونت کنند، پس ایشان راهم در وقت صبح یک آواز گرفت

فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۸۴﴾ وَمَا خَلَقْنَا

پس | دفع نکرد | ازایشان | آنچه | آنها کسب کرده بودند | ونیافریدیم ما

پس چیزیکه آنها کسب کرده بودند، از ایشان عذاب را دفع نکرد، و ما آسمانها و زمین را

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاِنَّ

آسمانها | وزمین را | وآنچه | مابین آنها است | مگر بحق | وهرآینه

و آنچه درمیان آن است بیکار نیافریدیم و هر آینه

السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيْلَ ﴿۸۵﴾ اِنَّ رَبَّكَ

قیامت | آمدنی است | پس درگذر | روی گردانیدن | بطریقه درست | هرآینه | رب تو

قیامت آمدنی است، پس بطریقه درست از ایشان درگذر، هر آینه رب تو خالق

هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ﴿۸۶﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ

اوست آفریننده | داناخبیر | وهرآینه دادیم ترا | هفت (آیات) | که تکرار خوانده میشود

هر چیز است، و به هر چیز دانا است، و ما بتو چنین هفت آیات دادیم، که تکرر خوانده میشود

وَالْقُرْاٰنَ الْعَظِيْمَ ﴿۸۷﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا

وقرآن | بزرگ | بازمکن | دوچشم خود | بسوی آنچه | که فائده دادیم ما

(و قرآن) بزرگ دادیم، باز مکن چشمهای خود برآن چیزها که فا به این

بِهٖۤ اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ

به آن | جماعتهارا | ازکافران | واندوه ناک مشو | برایشان | وپست کن

کافران دادیم، و بر ایشان اندوهناک مشو (بگزار ایشان را) و به مؤمنان

جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۸۸﴾ وَقُلْ اِنِّيْۤ اَنَا النَّذِيْرُ الْمُبِيْنُ ﴿۸۹﴾

بازوی خود | برای مؤمنان | وبگو | هرآینه من | بیم دهنده | آشکارا ام

خود را مرن کن، و بگو که من بیم دهنده آشکارا ام

كَمَاۤ اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ﴿۹۰﴾ الَّذِيْنَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ

مانند (آن عذاب) که فرو آورده بودیم | برتقسیم کننده گان (کافران) | آنانیکه | ساختند | کتاب خدارا

مانند اینکه فرود آوردیم عذاب بر آن قسم خوران، آنانیکه قرآن را پاره پاره ساختند

عِضِيْنَ ﴿۹۱﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۹۲﴾ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۳﴾ الربع

پاره پاره | پس قسم به رب تو | هرآینه سوال کنیم ازایشان | ازهمه | ازآنچه میکردند

پس قسم به رب تو که از همه سوال کنیم درباره آن کارها که ایشان میکردند

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۹۴﴾

پس آشکارا کن | به آنچه | بتو حکم کرده میشود | وروی بگردان | ازمشرکان

پس درباره آن که بتو حکم شده است صفا صفا بیان کن، و در فکر مشرکین مباش

اِنَّا كَفَيْنٰكَ الْمُسْتَهْزِءِيْنَ ﴿۹۵﴾ الَّذِيْنَ يَجْعَلُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا

هرآینه ما کافی هستیم ترا | (خلاف) استهزاء کنندگان | آنانیکه | میگردانند | باخدا | معبود

هر آینه ما کافی هستیم ترا در خلاف استهزاء کنندگان و آنانیکه میگردانند با خدا معبود دیگری

اٰخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۹۶﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضِيْقُ صَدْرُكَ

دیگر | پس زود | بدانند | وهرآینه ما میدانیم | که تنگ میشود | سینه تو (دل)

پس زود خواهند دید، و ما میدانیم که سخنهای ایشان

بِمَا يَقُولُونَ ﴿۹۷﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ

به آنچه | میگویند | پس پاکی بیان کن | به تعریف | رب خود | وباش

دل تو تنگ میگردد، پس به تعریف رب خود پاکی بیان کن، و در سجده کنان

مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ﴿۹۸﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَاْتِيَكَ الْيَقِيْنُ ﴿۹۹﴾ ع ۶ ۲۰ ۲

از سجده کننده گان | وعبادت کن | رب خودرا | تاوقتیکه | برسد بتو (مرگ) | سخن یقینی

شامل باش، و عبادت کن رب خود را تا اینکه (یقین) به پیش تو بیاید

سُوْرَةُ النَّحْلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّثَمَانُ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّسِتُّمِائَةٍ وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوْعًا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورۃ نحل مکی است و آن | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | یک صد و بست و هشت آیت شانزده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

اَتٰۤى اَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْهُ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى

آمد | حکم خدا | پس بشتاب طلب مکنید آنرا | پاک است او | وبلند است

حکم خدا آمد، پس شما برای آن شتاب مکنید او پاک است و از آن چیزها بسیار بلند است

عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۱﴾ يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوْحِ

ازآنچه | شریک مقرر میکنند | فرودی آرد | فرشتگان را | به وحی

که ایشان باوی شریک میکنند، او فرشتگان را به حکم خود به وحی

مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖۤ اَنْ اَنْذِرُوْۤا

بحکم خود | برهرکه خواهد | از بندگان خود | که بترسانید

فرود می آرد، بر هر که بخواهد در بندگان خود که شما بترسانید

اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنَا فَاتَّقُوْنِ ﴿۲﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

ازاینکه | نیست معبود دیگر | غیرازمن | پس ازمن بترسید | آفریداو | آسمانها

که نیست معبود دیگری غیر از من پس از من بترسید، او آسمانها و زمین را

وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۳﴾ خَلَقَ

وزمین را | به حق به حکمت | بلند است | ازآنچه | ایشان شریک میگیرند | آفرید

به حکمت خود آفریده است، و او بسیار بلند است از شریکان ایشان، او انسان را

الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ﴿۴﴾

آدمی را | ازقطره منی | پس ناگهان | اوشد | خصومت کننده | آشکارا

از یک قطره منی آفرید باز او آشکارا درباره خدا در خصومت شد

وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَا ۚ لَكُمْ فِيْهَا دِفْءٌ وَّمَنَافِعُ وَمِنْهَا

وچارپایان را | آفریده او | برای شما | درآن لباس گرم | وفوائداست | وبعضی ازآن

و او چارپایان را آفرید که در آنها برای شما لباس گرم هم است، و فوائد دیگری هم، و از آن

تَاْكُلُوْنَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيْهَا جَمَالٌ حِيْنَ تُرِيْحُوْنَ وَحِيْنَ

شما میخورید | وبرای شما | درآن | زینتی است | وقتیکه | درشام بازمی آرید | ووقتیکه

شما خوراکهای گونا گون میکنید و برای شما در آن زینتی است و شان- وقتیکه درشام باز می آرید

تَسْرَحُوْنَ ﴿٦﴾ وَتَحْمِلُ اَثْقَالَكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَّمْ تَكُوْنُوْا بٰلِغِيْهِ

بسوی صحرا میبرید | وبرمیدارند | بارهای شمارا | بسوی آن شهر | که نیستید شما | رسنده به آن

و وقتیکه در صبح به صحرا میبرید، و بار های شمارا به شهر های دور برمیدارند، که شما به آن

اِلَّا بِشِقِّ الْاَنْفُسِ ؕ اِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧﴾ وَّالْخَيْلَ

مگر به مشقت | جانها | هرآینه | رب شما | زیادمهربان | رحم کننده است | (وآفرید) آسپها

بغیر از مشقت رسنده نیستید، هر آینه رب شما، مهربان و رحم کننده است و آن اسپها

وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيْرَ لِتَرْكَبُوْهَا وَزِيْنَةً ؕ وَيَخْلُقُ مَا

واستران | وخرانرا | تاسوارشوید برآن | وبرای آرائش | ومی آفریند | آنچه

و استران، و خرانرا او آفریده است که شما برآن سوار شوید، و ارائش هم است و او چنین چیز ها را

لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨﴾ وَعَلَى اللّٰهِ قَصْدُ السَّبِيْلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ؕ

شمانه میدانید | وبه خدا (میرسد) | راه | مستقیم | وبرخی درآن راه ها | کج هم

می آفرید که شما نه میدانید، و راه مستقیم تنها به خدا میرسد و درآن بعضی راه ها کج است

وَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ع ٧

واگرمیخواستی او | راه مینمود بشما | همه | اوست | آنکه | فرودآورد | ازآسمان | آب را

و اگر میخواستی او به همه شما راه مینمود خداوند چنین ذات است که برای شما از آسمان آب

لَّكُمْ مِّنْهُ شَرَابٌ وَّمِنْهُ شَجَرٌ فِيْهِ تُسِيْمُوْنَ ﴿١٠﴾

برای شما | ازآن | آشامیدنی است | وازآن | آب درختان است | که درآن | میچرانید

فرود آورد که از آن شما می نوشید، و از آن آب درختان است، که درآن حیوانات میچرانید

يُنْۢبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُوْنَ وَالنَّخِيْلَ

میرویاند | برای شما | به این (آب) | زراعت | وزیتون را | ودرختان خرمارا

و بذریعه این آب برای شما زراعت، زیتون و درختان خرما و انگور

وَالْاَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً

وانگور | وازهرنوع | میوه جات | هرآینه | دراین | نشانه است

و میوه جات هر نوع را می رویاند هر آینه در آن برای فکر کنندگان

لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۙ وَالشَّمْسَ

آن قوم را که فکر میکنند | ومسخر کرد | برای شما | شب | وروزرا | وآفتاب

نشانهای بزرگ است، و او مسخر ساخت برای شما شب و روز، و آفتاب

وَالْقَمَرَ ؕ وَالنُّجُوْمُ مُسَخَّرٰتٌۢ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ

وماه را | وستاره گان هم | مسخراند | بحکم او | هرآینه | درآن

و ماه راهم، و ستاره گان هم تابع حکم اوست هر آینه نشانهای زیادی درآن است

لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَّعْقِلُوْنَ ۙ﴿۱۲﴾ وَمَا ذَرَاَ لَكُمْ فِی الْاَرْضِ مُخْتَلِفًا

نشانهااست | آن مردم را | که عقل دارند | وآنچه | اوآفریدشمارا | درزمین | گوناگون

آن مردم را که از عقل کار میگیرند و کدام چیز های رنگ به رنگ که او در زمین آفرید

اَلْوَانُهٗ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیَةً لِّقَوْمٍ یَّذَّكَّرُوْنَ ﴿۱۳﴾ وَهُوَ الَّذِیْ

رنگهای او | هرآینه درآن | نشانه است | آن مردم را | که تدبر میکنند | واوست | آنکه

آن هم برای شما است، و هر آینه در آن برای مردم تدبر کنندگان نشانها است، و اوست آنکه

سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَاْكُلُوْا مِنْهُ لَحْمًا طَرِیًّا وَّتَسْتَخْرِجُوْا مِنْهُ حِلْیَةً

مسخرکردریارا | تابخورید | ازآن | گوشت | تازه | وتابیرون آریدازآن | زیورات

تابع ساخت دریا را، که شما از آن گوشت تازه (ماهی) بخورید، و اینکه شما ازان زیورات بیرون آرید که

تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَی الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِیْهِ وَلِتَبْتَغُوْا

که می پوشانید آن را | وتو می بینی | کشتی را | رونده دردریا | درآن | وتاطلب معیشت کنید

شما آن را استعمال میدارید، وتو می بینی که کشتی را که دریا را جدا میکند (پاره میکند) ومیرود برای اینکه شافضل خداوند (ج) را تلاش کنید

مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۱۴﴾ وَاَلْقٰی فِی الْاَرْضِ رَوَاسِیَ

ازفضل او | وتاشما | شکرکنید | واوافگند | درزمین | کوه ها

و تا شما شکر او کنید، و در زمین میخهای کوه ها نهاد که شمارا به یک طرف نه جنباند

اَنْ تَمِیْدَ بِكُمْ وَاَنْهٰرًا وَّسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ۙ﴿۱۵﴾

(که نه) جنباند | شمارا | وجویها | وراه ها | تاشما | راه یاب شوید

و دریا ها را در جریان آورد، و راه ها را ساخت که شما راه یابید، هم چنان دیگری هم

وَعَلٰمٰتٍ ؕ وَبِالنَّجْمِ هُمْ یَهْتَدُوْنَ ﴿۱۶﴾ اَفَمَنْ یَّخْلُقُ كَمَنْ

وبرخی ازنشانه ها هم | وبه ستارگان | ایشان راه می یابند | آیا کسیکه | می آفریند | مانند کسیست

نشانها را ساخت، و بذریعهٔ ستاره گان مردم راه می یابند پس آیا کسیکه پیدا کننده است

لَّا یَخْلُقُ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَاِنْ تَعُدُّوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ؕ

که نه می آفریند | آیا پند نه میگیرید | واگر بشمارید | نعمتهای خدارا | شمرده کرده نه میتوانید آن را

او مانند کسی ـ است که هیچ را پیدا نکرده است پس آیا چرا شما غور نه میکنید؟ و اگر نعمتهای خداوند را شمار کنید

اِنَّ اللّٰهَ لَغَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۱۸﴾ وَاللّٰهُ یَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ

هرآینه | خدا | بخشنده | مهربان است | وخدا | میداند | به آنچه | شما پنهان میکنید

پس آنرا حساب کرده نه میتوانید هرآینه خداوند بخشنده و بسیار رحم کننده است، و به خدا معلوم است چیزی را که شما پنهان میکنید

وَمَا تُعْلِنُوْنَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

وآنچه شما آشکارا میکنید | وآنانیرا که | که ایشان میخواهند | غیراز خدا

و آنچه شما آشکارا میکنید، و آنانیرا که ایشان غیر از خدا میخواهند ایشان

لَا يَخْلُقُوْنَ شَيْـًٔا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ ﴿٢٠﴾ اَمْوَاتٌ غَيْرُ اَحْيَآءٍ ۚ

نه می آفرینند | هیچ چیزرا | وایشان آفریده میشوند | مردگانند | نیستند زنده

هیچ راهم آفریده نه میتوانند، بلکه خود آنها آفریده میشوند، آنها مردگانند زنده نیستند

ع ٢ ١٢ ٨ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ۙ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٢١﴾ ع اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

وایشان نه میدانند | که چه وقت | برانگیخته خواهند شد | معبودشما | معبود | یگانه است

و ایشان نه میدانند که چه وقت بر انگیخته میشوند معبود شما تنها معبود یک است

فَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ قُلُوْبُهُمْ مُّنْكِرَةٌ

پس آنانیکه | ایمان نه می آرند | به آخرت | دلهای ایشان | منکراست

پس کسیکه بر آخرت یقین ندارد، دلهای ایشان منکراند

وَّهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا

وایشان | غرور میکنند | هرآینه یقیناً | خدا | میداند | به آنچه

و ایشان مغرور اند، سخن یقینی است که خداوند میداند بر آنچه

يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۭ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِيْنَ ﴿٢٣﴾

ایشان پنهان میدارند | وبه آنچه | آشکار میکنند | هرآینه او | دوست نه میدارد | سرکشان را

ایشان پنهان میدارند، و آنچه ایشان آشکارا میکنند هر آینه او مردم مغرور را دوست نه میدارد

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ مَّاذَآ اَنْزَلَ رَبُّكُمْ ۙ قَالُوْٓا

وچون | گفته شود | ایشان را | چیست آنچه | فرستاده | رب شما | گویند

ووقتیکه از ایشان پرسیده شود که رب شما چه فرستاده است پس میگویند که بس همان

اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٤﴾ ۙ لِيَحْمِلُوْٓا اَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَّوْمَ

آفسانه های | مردم سابقه | که بردارند آنها | بارگناهان خودرا | پوره پوره | روز

(قصه های) مردم سابقه بی سند (نتیجه اش) این میباشد که روز قیامت بار گناهان خود را هم

الْقِيٰمَةِ ۙ وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذِيْنَ يُضِلُّوْنَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۭ اَلَا سَآءَ

قیامت | وبرخی از | گناهان | آنانیکه | که آنها گمراه میکنند | بدون علم | خبردار | بداست

پوره برمیدارند، و بار گناهان آن مردم هم که ایشان بدون علم آنها را گمراه ساختند بسیار بد است

ع ٢ ٩ مَا يَزِرُوْنَ ﴿٢٥﴾ ع قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللّٰهُ

آنچه | برمیدارند | هرآینه تدبیر کرده بودند | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | پس آمد حکم خدا

آن بار که ایشان بر میدارند، آن مردم که پیشس از ایشان بودند آنها هم (خلاف حق) کردند پس به عمارت

بُنْيَانَهُمْ مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ

بسوئی عمارات آنہا | از جانب بنیادھا | پس افتاد برایشان | سقف | از بالای ایشان

آنہا (عذاب خداوند) از جانب بنیادھا آمد پس سقف بر ایشان از بالا افتید

وَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۲۶﴾ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيْهِمْ

وآمد بہ ایشان | عذاب | از آنجا کہ | نمی دانستند | باز بہ روز قیامت | رسوا کند ایشان را

و بر ایشان از چنین جای عذاب آمد کہ انتظار آن را نداشتند' باز خداوند روز قیامت ہمہ

وَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تُشَآقُّوْنَ فِيْهِمْ ؕ

ومیگوید | کجااست | شریکان من | آنانیکہ | بودید شما | کہ خلاف میکردید (با پیغمبر ومؤمنان) درباره آنہا

ایشان را رسوا خواهد کرد' و میگوید بہ آنہا کجا اند آن شریکان من؟ کہ شما درباره آن با مؤمنان

قَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوْٓءَ

گویند | آنانیکہ | دادہ شدہ بود | علم | ہر آینہ رسوائی | امروز | وبختی

خصومت میکردید' پس میگوید آنانیکہ بہ ایشان علم دادہ شدہ است' امروز ذلت و بد بختی بر آن کافران است

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۷﴾ الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۠

برکافران است | آنانیکہ | قبض میکردند ارواح آنہا را | فرشتگان | کہ ظلم میکردند | بہ نفسہای خود

کہ فرشتگان از ایشان در چنین حالت ارواح آنہا قبض نمودہ است کہ بودہ اند کہ بر خود ستم میکردند

فَاَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوْٓءٍ ؕ بَلٰٓى اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ

پس آنہا پیش میکنند | صلح | کہ ما نہ میکردیم | ہیچ بدی | آری! | ہر آینہ خدا | داناست

پس آنہا سخن صلح را پیش میکنند' کہ ما ہیچ بدی را نہ میکردیم آری! ہر آینہ خداوند بہ اعمال شما خبردار است

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۸﴾ فَادْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ

بہ آنچہ | شما میکردید | پس داخل شوید | دردروازہ ھای | جھنم | ھمیشہ میباشید | درآن

پس در دروازہ ھای جھنم در آئید' در آن ھمیشہ میباشید

فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿۲۹﴾ وَقِيْلَ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا

پس بداست | جای | متکبرین | وگفتہ میشود | انانیرا کہ | پرھیزگارند

پس جای سکونت متکبرین بسیار بد است و آنانیکہ تقوی اختیار نمودند' از ایشان کہ پرسیدہ شود

مَاذَآ اَنْزَلَ رَبُّكُمْ ؕ قَالُوْا خَيْرًا ؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا

کہ چہ چیز | نازل کردہ | رب شما | ایشان گویند | سخنہای نیک | برای آنہا کہ نیکی کردند

کہ رب شما چہ نازل کردہ است؟ پس جواب میدھند کہ (بسیار کلام درست) آنانیکہ نیکوئی کردند

فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ؕ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ ؕ وَلَنِعْمَ

دراین دنیا | بدلہ نیک است | وھر آینہ سرای | آخرت | بہتر است | وبسیار خوب است

پس ایشان را در این دنیا بدلہ نیک است و ھر آینہ خانہ آخرت از ھمہ بہتر است' و آن خانہ پرھیزگاران

دَارُ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٠﴾ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

سرای | پرهیزگاران | باغهااست | ازهمیشه | درآیندآنجا | میرود | اززیرآن

بسیار درست است، آن باغهای همیشه است در سکونت در آن که ایشان می در آیند، زیر آن نهر ها

الْاَنْهٰرُ لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ ؕ كَذٰلِكَ يَجْزِي اللّٰهُ

جویها | ایشان راست | درآن | چیزیکه میخواهند | هم چنان | جزامیدهد | خدا

میرود ایشان راست در آنجا چیزیکه میخواهند خداوند پرهیزگاران را چنین بدله

الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣١﴾ الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ طَيِّبِيْنَ ۙ يَقُوْلُوْنَ

پرهیزگاران را | آنانیکه قبض میکنند ارواح ایشان را | فرشتگان | درحالیکه آنها پاک باشند | میگویند

میدهد این همان مردم اند که روحهائی ایشان را فرشتگان در چنین حالت قبض میکند که ایشان پاک بودند فرشتگان

سَلٰمٌ عَلَيْكُمُ ۙ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٣٢﴾

سلام برشماباد | درآئید | جنت را | بسبب آنچه | بودید که عمل میکردید

به ایشان میگویند که بر شما سلام باشد، و در بدلهٔ اعمال نیک خود به جنت درآئید

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ

آیا آنها انتظار میکنند | تنهااز این | که بیاید به ایشان | فرشتگان | ویابیاید | حکم رب تو

آیا این کافران تنها در این انتظار اند که به ایشان فرشتگان بیایند یا حکم رب تو (عذاب و یا قیامت) بیاید

كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ

هم چنان | کرده بود | آنانیکه | پیش ازایشان بودند | وظلم نه کرده بود به ایشان | اللّٰه | لیکن

اینچنین همان مردم هم کرده بودند که قبل از ایشان بودند، و خداوند(ج) بر ایشان هیچ ستم نکرده بود

كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٣٣﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ

بودند | برنفسهای خویش | ظلم میکردند | پس رسید بایشان | بدی

بلکه خود ایشان بر نفسهای خود ستم میکردند پس در آخر به ایشان جزاء اعمال ایشان

ع مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٤﴾ ع

آنچه میکردند | ونازل شد | به ایشان | آنچه(عذاب) | که بودند به آن | که استهزاء میکردند

رسید، و بر ایشان آن عذاب نازل شد که بر آن استهزاء میکردند

وَقَالَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا

وگفت | آنانیکه | شرک کردند | اگرمیخواست | خدا | ماعبادت نه میکردیم

و گفتند آنانیکه شرک کرده بودند اگر خدا میخواست پس ما غیرا ز خدا عبادت

مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ نَّحْنُ وَلَآ اٰبَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُوْنِهٖ

غیرازخدا | ازکدام چیز | ما | ونه پدران ما | ونه | حرام میگردانیدیم | غیرازحکم او

چیزی دیگری را نه میکردیم و نه پدران ما و نه غیر از حکم او کدام چیزی را

مِنْ شَيْءٍ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ

هیچ چیز | هم چنین | کرده بود | آنانیکه | که پیش از آنها بودند | پس آیا

حرام میگردانیدیم، هم چنین بهانه ها آن مردم هم کرده بودند که پیش از ایشان بودند، پس بذمه پیغمبر

عَلَى الرُّسُلِ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۳۵﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِيْ كُلِّ

به ذمه داری رسولان چیز دیگری است | غیر | از تبلیغ آشکارا | وهر آینه فرستاده بودیم | در هر

تنها رسانیدن است، آشکارا، و هر آینه در هر قوم یک پیغمبر فرستاده بودیم که برو و بگو ای مردم!

اُمَّةٍ رَّسُوْلًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوْتَ

امت | یک پیغمبر | که عبادت کنید | خدارا | واحتراز کنید | از بتها

عبادت کنید خدارا، و از عبادت بتها پرهیز کنید

فَمِنْهُمْ مَّنْ هَدَى اللّٰهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ

پس برخی از آنها | آن بود | که هدایت کرده بود | خدا | وبرخی از آنها | آن بود | که ثابت شده بود | بروی

پس درایشان برخی چنین بودند که خداوند به ایشان هدایت کرده بود، و برخی چنین بودند که گمراهی

الضَّلٰلَةُ ؕ فَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

گمراهی | پس سیر کنید | درزمین | پس بنگرید | چگونه | شد | انجام

به ایشان ثابت بود، پس شما کی در ملک بسر کنید و بنگرید که انجام دروغ گویان چگونه شد؟

الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۶﴾ اِنْ تَحْرِصْ عَلٰى هُدٰىهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ

تکذیب کنندگان | اگر | کوشش کنی | برهدایت ایشان | پس هر آینه | خدا

اگر تمنا تو باشد که ایشان به راه راست روند پس خداوند آن مردم را

لَا يَهْدِيْ مَنْ يُّضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۳۷﴾

هدایت نه میکند | آنرا که | گمراه | ونیست ایشان را | هیچ یاری دهنده

به راه مستقیم رفتن هدایت نه میکند که یک دفعه از روئی عناد گمراهی کرده باشند، و نه چنین مردم را یاری دهنده است

وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مَنْ

وقسم خورند | بخدا | محکم ترین | قسمهای خود | نه برانگیزد | خدا | آنرا که

و این مردم به خداوند سوگندهای محکم میخورند که خداوند بر نه انگیزد آن را که بمیرند

يَّمُوْتُ ؕ بَلٰى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۙ ﴿۳۸﴾

بمیرد | آری! | وعده است | بروی | راست | لیکن | اکثر | مردم | نه میدانند

آری! چرا، این وعده بذمه خداوند است لیکن اکثر مردم نه میدانند

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِيْ يَخْتَلِفُوْنَ فِيْهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ

تابیان کند | برای ایشان | آنچه | اختلاف میکردند در آن | وتا که بداند | آنانیکه

(دوباره بخاطر این زنده میکنند که) در ایشان آن حقیقت واضح کند که ایشان در آن اختلاف میکردند که کافران

كَفَرُوْٓا اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰذِبِيْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ

که کفر کردند | که هر آینه آنها | بودند کافران | هر آینه | سخن ما | یک چیزی را

یقین ایشان بیایند که هم ایشان دروغ گو بودند وقتیکه ما ارادهٔ یک چیزی را کنیم

اِذَآ اَرَدْنٰهُ اَنْ نَّقُوْلَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِيْنَ

وقتیکه ما اراده آنرا کنیم | پس ما گوئیم | اورا | شو | پس میشود | و آنانیکه

فقط میگویم که بشو پس آن میشود و کسیکه

ع ۵ ۲ ۱۱

هَاجَرُوْا فِى اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ

هجرت کردند | برای خدا | بعد از آن | که بر ایشان ظلم شد | هر آینه جای دهیم ایشان را

برای خداوند (ج) هجرت کرده است، بعد از آنکه بروی ستم کرده شده بود، پس ما اورا در دنیا هم

وقف لازم

فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً ۭ وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا

در دنیا | خوب | وهر آینه اجر | آخرت | بزرگتر است | کاش آن مردم

جای سکونت درست میدهیم، و اجر آخرت بسیار بزرگ است کاش! آن میدانست (که هجرت نکرده)

يَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٤٢﴾

میدانستند | آنانیکه | صبر کردند | وبر رب خود | توکل میکنند

این همان مردم اند که صبر کردند، و بر رب خود توکل کردند

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوْٓا

ومانه فرستادیم پیغمبران | پیش از تو | مگر مردانی | وحی میکردیم | بسوی آنها | پس سوال کنید

(ای پیغمبر!) ما پیش از تو هم دیگری را نه بلکه مردانی را پیغمبر فرستاده بودیم، که به ایشان وحی می فرستادیم

اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٤٣﴾ بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ ۭ وَاَنْزَلْنَآ

ازعلماء | اگر شما | نه میدانید | به دلائل | وبر کتب | ونازل کردیم ما

پس از علماء سوال کنید، اگر خود شما نه میدانید آنها را به ادلهٔ واضح، و کتب فرستاده بودیم، و ما

اِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ

بسوی تو (این) قرآن را | تا بیان کنی | مردم را | آنچه نازل شد | بسوی آنها | وتا ایشان

بسوی تو کتاب فرستادیم که برای مردم آن کتاب واضح بیان کنی که بسوی ایشان نازل شده است و که ایشان

يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٤٤﴾ اَفَاَمِنَ الَّذِيْنَ مَكَرُوا السَّيِّاٰتِ اَنْ يَّخْسِفَ

فکر کنند | آیا بی خوف شدند | آنانیکه | تدبیر کردند | بد | که فرو برد

از عقل کار گیرند، آیا آنانیکه تدابیر بد را اختیار مینمایند بی خوف شدند که خداوند ایشان را

النصف

اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ

خدا | ایشان را | درزمین | ویا بیاید به ایشان | عذاب | از آنجا

در زمین فرو برد، و یا بر ایشان عذاب بیاید که در گمان ایشان هم نباشد

لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۴۵﴾ اَوْ يَاْخُذَهُمْ فِيْ تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿۴۶﴾

که ایشان راخبر نباشد | ویا بگیرد ایشان را | دررفت وآمد ایشان | پس نیستند آنها عاجز کننده

و یا ایشان را در وقت رفت و آمد آنها بگیرد پس ایشان در هیچ حالت هم خدارا عاجز کننده نیستند

اَوْ يَاْخُذَهُمْ عَلٰى تَخَوُّفٍ ؕ فَاِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۴۷﴾

یا بگیرد ایشان را | درحالت خوف | پس هرآینه رب تو | زیادمهربان | رحیم است

و یا در چنین حالت ایشان را بگیرد که آنها ترسیده باشند، هر آینه رب شما بسیار مهربان و رحم کننده است

اَوَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ يَّتَفَيَّؤُا

آیا | ندیدند آنها | بطرف آن چیز | که آفرید | خدا | از چیزها | میگردد

آیا ایشان چنین چیزها را ندیدند، که خداوند آفریده است که سایه های آن

ظِلٰلُهٗ عَنِ الْيَمِيْنِ وَالشَّمَآئِلِ سُجَّدًا لِّلّٰهِ وَهُمْ

سایه های او | از جانب راست | واز جانب چپ | سجده کنان خدارا | وایشان

بطرف راست، و چپ میگردد، و به خدا سجده میکند و آنها

دٰخِرُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ

عاجزی کنان اند | وخدارا | سجده میکند | آنچه درآسمانهااست | وآنچه درزمین است

بکدام اندازه تابعدار اند، و همه خدارا تابع است آنچه در آسمانها است، و آنچه

مِنْ دَآبَّةٍ وَّالْمَلٰٓئِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿۴۹﴾ يَخَافُوْنَ رَبَّهُمْ

از جاندار | وفرشتگان | وایشان | سرکشی نه میکنند | آنها میترسند | از پروردگارخود

در زمین است، و فرشتگان هم و ایشان تکبر نه میکنند، از پروردگار خود میترسند

مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ﴿۵۰﴾ السجدة وَقَالَ اللّٰهُ

از بالای ایشان | ومیکنند | آنچه | به آنها حکم کرده میشود | وگفت | خدا

که بالای ایشان غالب است، و میکنند آنچه به ایشان حکم کرده میشود، و خداوند میفرماید:

لَا تَتَّخِذُوْٓا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

مگیرید | معبودان | دو | هرآینه | او | معبوداست | یگانه

که مگیرید شما دو معبودان (یاد داشته باشید) که معبود تنها یکی است

فَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ﴿۵۱﴾ وَلَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

پس ازمن | بترسید | واوراست | آنچه | درآسمانهااست | ودرزمین

پس از من بترسید، و اوراست آنچه در آسمانها است، و زمین، همه اوراست

وَلَهُ الدِّيْنُ وَاصِبًا ؕ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُوْنَ ﴿۵۲﴾ وَمَا

وازاو | عبادت | واجب است | پس آیا غیر | ازخدا | میترسید | وآنچه

و عبادت او لازم است، آیا شما غیر از خدا از دیگران میترسید، و آنچه باشما است

بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ

باشما است | ازنعمت | پس از جانب خدا است | باز وقتیکه | برسد بشما | تکلیف | پس اورا

از کدام نعمت، پس آن از جانب خدا است باز وقتیکه بشما کدام تکلیف برسد، باز شما به او

تَجْـَٔرُوْنَ ﴿۵۳﴾ ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ اِذَا فَرِيْقٌ

فریاد میکنید | باز وقتیکه | دور کند | تکلیف | ازشما | همان وقت | یک گروه

فریاد میکنید، باز وقتیکه تکلیف را از شما دور کند پس در همان وقت فوراً یک گروهی از شما به رب خود

مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿۵۴﴾ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ

ازشما | به رب خود | شریک مقرر میکنند | که ایشان ناشکری کنند | ازآن چه | دادیم ایشان را

شریک مقرر میکنند، برای اینکه به ایشان چیزی داده ایم، تا ناشکری آن کنند

فَتَمَتَّعُوْا ۫ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۵۵﴾ وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ

پس بهره مند شوید | پس زود خواهید | دانست | ومقرر میکنند آنها | برای آنچه | ایشان نه میدانند

پس چند روز بهره مند شوید، زود بشما حال معلوم خواهد شد، و آنها مقرر میکنند برای آنچه ایشان خود آنها هم نه میدانند

نَصِيْبًا مِّمَّا رَزَقْنٰهُمْ ۭ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُوْنَ ﴿۵۶﴾

حصه | ازآن چیز | که دادیم آنهارا | قسم به خدا | هرآینه سوال کرده میشود ازشما | ازآنچه | افتراء میکردید

در رزق داده شده ما حصه ها مقرر میکنند، قسم است به خدا که از شما دراین بها حتماً پرسیده میشود

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ سُبْحٰنَهٗ ۙ وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿۵۷﴾

وآنها مقرر میکنند | خدارا | دختران | پاک است او | وبرای خود | چیزیکه میخواهند (پسران)

و ایشان خدارا دختران مقرر کرده اند، حال آنکه او پاک است، و برای خود آن چیز مقرر میکنند که پسند دارند (پسران)

وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا

وچون مژده داده شود | یکی از ایشان را | به تولد دختر | گردد | روی او | سیاه

و حال آنکه وقتیکه در ایشان به دختر مژده داده شود پس روی او سیاه گردد

وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿۵۸﴾ يَتَوٰرٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوْٓءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ ۭ

واو پرازغم باشد | پنهان میشود | ازمردم | وازشرم | آنچه | اورا مژده داده شد

و پرازغم باشد، از چیزیکه به او مژده داده شده است و بسبب این شرم از قوم خود پنهان میگردد (روی پوشیده)

اَيُمْسِكُهٗ عَلٰي هُوْنٍ اَمْ يَدُسُّهٗ فِي التُّرَابِ ۭ اَلَا سَاۗءَ

آیا نگاه دارد آن را | برذلت | یا بپوشد اورا | درخاک | خبردار | بداست

(و فکر میکند) که ذلت را نجورد، و دختر را نگاه کند و یا در خاک گور کند اورا، یاد داشته باشید که

مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿۵۹﴾ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ مَثَلُ

آنچه | آنها فیصله میکنند | آنانیکه | ایمان نه میدارند | به آخرت | مثال آنها

این فیصله ایشان بسیار بد بوده۔ آنانیکه به خدا ایمان نه می آرند مثال آنها بسیار بد است

السَّوْءِ ۚ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٦٠﴾ ع ١٠ ١٣

بداست | وخدارا است | مثال | ازهمه بلند | واوبسیارغالب | باحکمت است

و مثال خدا بسیار بلند است، و او غالب با حکمت است

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَاۗبَّةٍ

واگر بگیرد خدا | مردم را | به سبب ظلم آنها | نه گذارد | برزمین | هیچ جنبده

و اگر خداوند مردم را به سبب ظلم ایشان میگرفت پس به روی زمین هیچ جنبده نه می بود

وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَاۗءَ اَجَلُهُمْ

لیکن | اومهلت میدهد ایشان را | تاوقت | مقرر | پس وقتیکه آید | وقت آنها

لیکن او به ایشان تا یک وقت مقرر مهلت میدهد باز چون وقت ایشان برسد

لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ

نماند به پس | ساعتی | ونه پیش روند | ومقرر میکنند | خدارا

پس نه یک ساعت پس شده میتوانند و نه پیش شده و (امروز) ایشان خدارا آن چیز

مَا يَكْرَهُوْنَ وَتَصِفُ اَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ اَنَّ

آنچه را | ناپسند میدارند | وبیان میکند | زبانهاایشان | دروغ | که

مقرر می کنند، که خود ایشان برای خود دوست نه میدارند و زبانهای ایشان دروغ میگویند که

لَهُمُ الْحُسْنٰى ۭ لَا جَرَمَ اَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَاَنَّهُمْ

ایشان را | حالت خوب است | سخن لازمی است | که برای ایشان | جهنم است | وهرآینه آنها

که در نصیب ایشان تنها خوبی مقرر است، ایشان را تنها یک چیز است که آن جهنم است، و هر آینه ایشان

مُّفْرَطُوْنَ ﴿٦٢﴾ تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ

پیش فرستاده شده گانند (به جهنم) | قسم بخدا | هرآینه | فرستادیم ما پیغمبران | به سوی امتها | پیش از تو

به جهنم پیش فرستاده میشوند، قسم به خدا که ما پیش از تو هم به امتها پیغمبران فرستاده بودیم

فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ

پس شائسته کرد | ایشان را | شیطان | اعمال ایشان | پس او | دوست آنها است | امروز

باز شیطان به ایشان اعمال بد ایشان را شائسته کرد به آنها پس امروز شیطان دوست آنها است

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ

وایشان را | عذاب است | دردناک | ونه | فرستادیم | برتو | کتاب

و به همهٔ ایشان عذاب دردناک است، و این کتاب را بخاطر این بتو نازل کردیم

اِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۙ وَهُدًى وَّرَحْمَةً

مگر | برای اینکه بیان کنی تو | ایشان را | آن سخن | که در آن اختلاف کردند | وهدایت | ورحمت

که سخنهای اختلافی ایشان به آنها درست واضح کنی، و این کتاب برای مؤمنان

لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٦٥﴾ وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا

آن مردم را | که ایمان می دارند | وخدا | فرود آورد | از آسمان | آب را | پس زنده ساخت

هدایت و رحمت است، و خداوند از بالا آب را فرود آورد پس بذریعهٔ آن

بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ

برآن | زمین | بعدازمرگ آن (خشک بودن) | هرآینه | دراین | نشانه است | آن مردم را

زمین خشک را دوباره زنده و تازه ساخت در این برای آن مردم نشان بزرگ است که به سخن

يَّسْمَعُوْنَ ﴿٦٦﴾ ع ۸ ۵ ۱۴ وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ؕ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا

که میشنوند (به فکر) | وهرآینه شمارا | درچهارپایان | پنداست | مینوشانیم شمارا | ازآنچه

گوش می نهند، و برای شما در جانوران هم یک (درس) بزرگ است ما از میان شکمهای آن

فِيْ بُطُوْنِهٖ مِنْۢ بَيْنِ فَرْثٍ وَّدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَآئِغًا

درشکمهای آن است | ازمیان | سرگین | وخون | شیر | خالص | مزه دار

از میان سرگین، وخون، شیر خالص ذائقه دار خوب برای نوشیدن میدهیم

لِّلشّٰرِبِيْنَ ﴿٦٦﴾ وَمِنْ ثَمَرٰتِ النَّخِيْلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُوْنَ مِنْهُ

آشامندگان را | وازمیوه های | خرما | وانگورهم | میسازید | ازآن

و از میوه های خرما، و انگور شما چیز های نشه دار میسازید

سَكَرًا وَّرِزْقًا حَسَنًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٦٧﴾

نشه | وروزی | خوب هم | هرآینه دراین | نشانه است | آن مردم را | که عقل دارند

و رزق درست هم حاصل میدارید، هر آینه در این نشانه است آن مردم را که عقل دارند

وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِيْ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا

والهام کرد | رب تو | بسوی زنبور شهد | که بساز | ازکوه ها | خانه

و رب تو در دل زنبور شهد این سخن نهاد که تو در کوه ها، خانه ها، و درختان، و در آن

وَّمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُوْنَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِيْ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ

واز درختان | واز آنچه | آنها سقف میسازند | باز بخور | ازهرجنس میوه ها

عمارتهای بلند که مردم آن را بنا میکنند، جای بساز باز هر نوع میوه را بخور

فَاسْلُكِيْ سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ؕ يَخْرُجُ مِنْۢ بُطُوْنِهَا شَرَابٌ

پس برو | به راه های | رب خود | رام شده | برمی آید | ازشکم این زنبوران | آشامیدنی

باز برو به راه های آسان رب خود، از شکمهای آن یک چیز (شهد) بیرون می آید

مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ فِيْهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

گوناگون است | رنگهای او | درآن | شفاء است | برای مردم | هرآینه درآن

که به رنگهای گوناگون میباشد، در آن برای مردم شفا است، هر آینه در این آن مردم را

لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۶۹﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰىكُمْ

نشان است | آن مردم را | که فکر میکنند | وخدا | بیافرید شمارا | باز | بمیراند شمارا

نشانه است، که از عقل کار میگیرند، و خدوند بیافرید شمارا، باز می میراند شمارا

وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ

وازشما کسی است که | که رد کرده شود | بسوی خوارترین زندگی | تا | نداند

و از شما بعضی به عمر خراب بسیار کلان سالی رسانیده میشوند، که بعد از فهم باز (دوباره)

بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿۷۰﴾ وَاللّٰهُ ع ۱۵

بعدازفهمیدن | هیچ چیز | هرآینه | خدا | دانا | باقدرت است | وخدا

به چیزی نداند، هر آینه خداوند دانا و با قدرت است، و خداوند

فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِى الرِّزْقِ ۚ فَمَا الَّذِيْنَ

فضیلت داده | بعضی شمارا | بربعضی | دررزق | پس نیست انانیکه

در روزی بعضی شمارا بر بعضی فضیلت داده است پس به کسیکه این فضیلت داده شده است

فُضِّلُوْا بِرَآدِّيْ رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ

به آنها فضیلت داده شده | عاید کننده گان | روزی خودرا | برآنها که | مالک شده دستهای ایشان | پس آنها

ایشان چنین نه میکنند که مال حصه خود را به آنها بدهند که مالک دستهای ایشان است که همه

فِيْهِ سَوَآءٌ ؕ اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿۷۱﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ

درآن | برابراند | آیابه نعمت | خدا | انکاری کنند | وخدا | آفرید

در این صورت برابر شوند، پس آیا ایشان از نعمت خدا انکار می کنند؟ و خداوند برای شما

لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ

برای شما | ازجنس شما | زنان را | وآفرید | برای شما | اززنان شما

از جنس شما زنها پیدا کرده است، واز زنان شما پسران شما

بَنِيْنَ وَحَفَدَةً وَّرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ؕ اَفَبِالْبَاطِلِ

پسران | ونبیرگان | وروزی دادشمارا | ازچیزهای پاک | آیابه باطل

و نبیرگان شما پیدا کرده است، و بشما از چیز های پاک روزی داد، پس آیا ایشان

يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُوْنَ ﴿۷۲﴾ وَيَعْبُدُوْنَ

ایمان می آرند | وازنعمت | خدا | آنها انکار میکنند | وآنها عبادت میکنند

چیز های باطل را قبول میدارند، و از نعمتهای خداوند انکار می کنند، و آنها غیر از خداوند

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ

غیر | ازخدا | ازآن چیز | که مالک نیست | ایشان را | ازرزق | ازآسمانها

عبادت آن چیزها می کنند که از آسمانها و زمین ایشان را از روزی دادن هیچ اختیار نیست

وَالْاَرْضِ شَيْـًٔا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿۷۳﴾ فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ

واز زمین	از هیچ هم	ونه توان آنرا دارند	پس نه	بیان کنید	خدارا

و نه در قدرت آن معبودان میباشد، پس شما به خداوند مثالها بیان مکنید

الْاَمْثَالَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ

مثالها	هرآینه	خدا	میداند	وشما

هر آینه خداوند به هر سخن دانا است، و شما نه میدانید خداوند یک مثال را

لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۷۴﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوْكًا

نه میدانید	بیان کرد	خدا	یک مثال	که یک غلام است	که در اختیار دیگری است

بیان میکند، که یک غلام است در اختیار دیگری و بر هیچ چیز قدرت ندارد

لَّا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّمَنْ رَّزَقْنٰهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا

که توان ندارد	برهیچ چیزی	ودیگر آنکه	ماروزی دادیم اورا	ازطرف خود	روزی نیک

و یکی آن است، که ما از جانب خود به او رزق خوب داده ایم، پس او از آن

فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَّجَهْرًا ؕ هَلْ يَسْتَوٗنَ ؕ اَلْحَمْدُ

پس اوخرچ میکند	ازآن	پنهان	وآشکارا	آیا آنها برابراند؟	هم ستایش

در حالت پنهان و آشکارا خرچ می کند، آیا این هر دو برابر اند؟ (هیچ وقت نه) همه تعریفها خداراست

لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۷۵﴾ وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا

خداراست	بلکه	اکثرایشان	نه میدانند	وبیان کرد	خدا	مثال دیگری

لیکن اکثر در ایشان نه میدانند، و خدا مثال یک دو نفر را بیان می کند

رَّجُلَيْنِ اَحَدُهُمَآ اَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّهُوَ كَلٌّ

دومردرا	که یکی ازآنها	گنگ است	توان ندارد	به هیچ چیزی	واو	باراست

که در ایشان یکی گنگ است، که به هیچ چیز قادر نیست و برای مالک خود یک درد سراست

عَلٰى مَوْلٰىهُ ۙ اَيْنَمَا يُوَجِّهْهُّ لَا يَاْتِ بِخَيْرٍ ؕ هَلْ يَسْتَوِيْ

برمالک خود	هرکجاکه	می فرستداش	نه می آرد	هیچ نیکی	آیابرابراست

به هر کجا که می فرستد، خیر از دست اش نه میشود آیا برابر شده میتواند او

هُوَ ۙ وَمَنْ يَّاْمُرُ بِالْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۷۶﴾ ع

او	وآن کسی	که حکم میکند	به انصاف	واو	برراه	راست است

آن کسیکه، حکم انصاف میدهد، و خود اش به راه مستقیم است

وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَآ اَمْرُ السَّاعَةِ

وخداراست	علم پنهان	آسمانها	وزمین	ونیست	کار	قیامت

و علم نهانی آسمانها و زمین تنها خدا را است، و آمدن قیامت چنین است که مانند

إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ

مگر | مانند حرکت | چشم | یا آن | ازاین هم نزدیک است | هرآینه خدا

حرکت چشم، و یا از این هم نزدیک است هر آینه خدا

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ

برهرچیزی | توانااست | وخدا | بیرون آوردشمارا | ازشکمهای

هر چیز توانا است، و خداوند شمارا از شکمهای مادران شما

أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا ۙ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ

مادران شما | که نه میدانستید | هیچ را | وساخت | برای شما | گوشها

بیرون آورد، که به هیچ نه میدانستید و خداوند شمارا، گوشها، و چشمها

وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ أَلَمْ يَرَوْا

وچشمها | ودلها | تاشما | شکرکنید | ایاندیدندآنها

ساخت، تا شما شکر آداء کنید آیا این مردم، مرغان را ندیدند

إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ

بسوی مرغان | که پابند حکم است | درفضاء | آسمان | نگه نه میدارند ایشان را هیچ کسی

که در فضاء آسمان، پابند حکم میباشند ایشان را تنها خداوند

إِلَّا اللَّهُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

مگر | خدا | هرآینه | دراین | نشانهااست | آن مردم را | که ایمان می آرند

نگه میدارند، هر آینه دراین برای مؤمنان نشانها است

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ

وخدا | ساخت | برای شما | خانهای شما | جای سکونت | وساخت | شمارا

و خداوند برای شما، خانهای شما جای سکونت ساخت، و شما را از پوستهای

مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ

ازپوست | چهارپایان | خانها | سبک می یابید آنرا | روزسفرتان

چهارپایان، چنین خانها ساخت که آن را در حالت سفر، و به روز قیامت (در هر دو مواقع)

وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ ۙ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا

دروزاقامت شما | وازپشم های آن | وپشمهای شتر | وازمویهای آن

سبک بر میدارید، و از پشم های آن، و از موی های آن، سامان های خانه شما

أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ

سامان خانه | وفائده است | تا یک موده | وخدا | ساخت | شمارا | ازآن چیزها | بیافرید

و چیز های فائده ساختید، تا یک وقت و خداوند شمارا، از چیزهای پیدا کرده شده او

ظِلٰلًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمْ

سایہا | واوساخت | شمارا | ازکوہھا | غارھا | وساخت | شمارا

او سایہ ھا ساخت، و بشما در کوہ ھا جای پناہ گرفتن ساخت، و بشما چنین جامہ ھا ساخت کہ

سَرَابِيْلَ تَقِيْكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيْلَ تَقِيْكُمْ بَاْسَكُمْ ؕ

جامہ | کہ نگہ دارد شمارا | ازگرمی | وجامہ آھن دار | کہ نگہ دارد شمارا | ازجنگ

شما را از گرمی نجات دھد، و چنین جامہ ھاھم کہ شمارا در جنگ ھای تان نگہ دارد

كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُوْنَ ﴿٨١﴾

ھمچنین | تمام میکند او | نعمت خود | برشما | تاشما | حکم قبول کنید

ھمچنین خداوند بالای شما نعمتھای خود پورہ میکند تاکہ شما تابعدار او باشید

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِفُوْنَ نِعْمَتَ

پس اگر اعراض کنند | پس ھر آینہ | برتو | رسانیدن است | آشکارا | می شناسند | نعمت

اگر اکنون ھم ایشان روی بگردانند، پس بذمہ تو چیزی دیگری نیست، غیر از رسانیدن آشکارا ایشان نعمتھای خداوند را

اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوْنَهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٣﴾ ع وَيَوْمَ نَبْعَثُ ١١ ١٧

خدارا | باز | انکار میکنند | واکثر ایشان | ناشکراند | وروزیکہ | برانگیزیم

خوب می شناسند، باز باوجود فہم ایشان از آن انکار می کنند، و اکثر ایشان ناشکراند و روزیکہ ما

مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ازھر | امت | یک گواہ | باز | اذن دادہ نہ میشود | انانیراکہ | کفر کردند

بر انگیزیم از ھر امت یک گواہ، باز بہ کافران اذن دادہ نہ خواھد شد (برای پیش نمودن حجت) و نہ

وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ

ونہ ازآنہا | عذر قبول کردہ شود | ووقتیکہ | بینند | آنانیکہ | ستم کردند | عذاب را

عذر ایشان قبول کردہ شود، و آنانیکہ ستم کردند وقتیکہ عذاب را بینند

فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٥﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ

پس تخفیف کردہ نہ میشود | ازایشان | ونہ بہ | ایشان | مھلت دادہ شود | وچون بینند | آنانیکہ

باز نہ از ایشان عذاب تخفیف کردہ میشود و نہ بہ ایشان مھلت دادہ میشود، ووقتیکہ مشرکان

اَشْرَكُوْا شُرَكَآءَهُمْ قَالُوْا رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا الَّذِيْنَ

شرک کردند | شرکاء خودرا | گویند | ای رب ما! | این است | شرکاء ما | آنانیرا

شرکاء خود (معبودان) را بینند پس گویند ای رب ما این ھمان معبودان ما است، کہ میخواستیم غیر از تو

كُنَّا نَدْعُوْا مِنْ دُوْنِكَ ۚ فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ

کہ میخواستیم | غیرازتو | پس بیفگنند | بسوی ایشان | سخن را | کہ ھر آینہ شما

باز آنہا ایشان را چنین جواب میدھند کہ ھر آینہ شما دروغ گوی ھستید

لَكٰذِبُوْنَ ﴿۸۶﴾ وَاَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَىِٕذِ السَّلَمَ وَضَلَّ

دروغ گویانید | وهمه افگندند | بسوی خدا | آن روز | فرمانبرداری | وگم گردد

و مشرکان به آن نزد خداوند ارادهٔ صلح می افگند

عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿۸۷﴾ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا

ازایشان | آنچه | افترا میکردند | آنانیکه | کافرشدند | وباز داشتند مردم را

آنانیکه راه کفر را اختیار نمودند و دیگران را هم

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ زِدْنٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا

ازراه خدا | زیاد دادیم ایشان را | عذاب | بالای | عذابی | بسبب آنکه بودند

از راه خداوند منع میکردند، ما ایشان را بالای یک عذابی عذاب دیگری زیاد مینمایم، زیرا که آنها

يُفْسِدُوْنَ ﴿۸۸﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا

فسادمیکردند | وروز یکه | برانگیزیم | ازهر یک امت | یک گواه

در دنیا فساد میکردند، و آن روز هم قابل تذکر است که ما از هر امت یک گواه بر انگیزیم، از میان ایشان

عَلَيْهِمْ مِّنْ اَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيْدًا عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ ؕ

برایشان | ازایشان | وبیاریم | ترا | گواه | براین کافران

و بیاریم ترا گواه بر این مردم

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى

ومافرود آوردیم | برتو | این کتاب (قرآن) | برای بیان | هرچیزی را | وهدایت

و ما فرود آوردیم بر تو این قرآن که در این بیان واضح هر چیز است، و برای مسلمانها

وَّرَحْمَةً وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ﴿۸۹﴾ ع اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ ع ۱۲ ۱۸

ورحمت | ومژده دادن | مسلمانان را | هرآینه خدا | حکم میکند

حدایت و رحمت است، و مژده است، هر آینه خدا بشما حکم انصاف

بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيْتَآئِ ذِي الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى

به انصاف | وبه نیکوکاری | وعطاء کردن | به خویشاوندان | ومنع میکند

و نیکی کردن، و امداد نمودن، به خویشاوندان میکند و از بی حیائی

عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿۹۰﴾

ازبی حیائی | وازبدی | وازظلم | نصیحت میکند بشما | تاشما | نصیحت حاصل کنید

و کارهای بد و سرکشی منع میکند، و بشما نصیحت میکند که تا شما نصیحت حاصل کنید

وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عٰهَدْتُّمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَيْمَانَ

ووفا کنید | به وعده | خدا | وقتیکه وعده کردید | ومشکنید | سوگندهارا

و وعده خدا را پوره کنید، هنگامیکه شما وعده کنید و سوگندهای خود را بعد از پختن مشکنید

بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۚ
بعداز محکم ساختن آن | وهرآینه ساخته اید شما | خدارا | برخویش تان | ضامن
و حال آنکه شما خود را بر خویش تان خدارا ضامن ساخته

اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ
هرآینه خدا | میداند | به آنچه شما میکنید | ومباشید شما | مانند آن زن | که گسست
و هر آینه خداوند(ج) از همه کارهای شما خبردار است و شما مانند آن زن مباشید که تارهای خود را

غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًا ۭ تَتَّخِذُونَ اَيْمَانَكُمْ دَخَلًا
رشته خودرا | بعداز استواری | پاره پاره | می گیرید | سوگندهای خود | بهانه
بعد از محکم نمودن پارهٔ پاره میکرد که شما هم به (فریب) قسمهای خود را ذریعه فساد میگردانید

بَيْنَكُمْ اَنْ تَكُونَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى مِنْ اُمَّةٍ ۭ اِنَّمَا
درمیان خود | که شود | یک گروه | بلند غالب | ازگروهی دیگری | هرآینه
بخاطر اینکه یک گروه از گروهی دیگری فائده بسیار بردارد خداوند هم چنین

يَبْلُوْكُمُ اللّٰهُ بِهٖ ۭ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
آزمایش میکند شمارا | خدا | برآن | وهرآینه آشکارا میکند | شمارا | روز | قیامت
امتحان شمارا میکند و به روز قیامت همه حقیقت بشما آشکارا خواهد شد

مَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ
انچه | بودید شما درآن | اختلاف میکردید | واگرخواستی | خدا | هرآینه ساختی شمارا
که شما درآن اختلاف میکردید و اگر خدا میخواست همه شمارا

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّضِلُّ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَهْدِيْ
امت | یک | لیکن | اوگمراه میکند | هرکرا | بخواهد | وراه مینماید
یک امت میساخت مگر او که دربارهٔ کسی بخواهد گمراه میسازد و درباره کسیکه

مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَلَتُسْـَٔـلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾
هرکرا | بخواهد | وهرآینه پرسیده خواهد شد | دربارهٔ آن اعمال | که شما میکردید
به او هدایت میکند و شما که کدام اعمال میکنید درباره آن حتما پرسیده خواهد شد

وَلَا تَتَّخِذُوْٓا اَيْمَانَكُمْ دَخَلًۢا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌۢ
وبگیرید شما | سوگندهای خودرا | فریب | میان خود | پس بلغزد | قدم
(و ای مؤمنان!) قسمهای خود را ذریعهٔ فریب دادن به یک دیگری مسازید تاکه قدم کسی بعد از محکم بودن

بَعْدَ ثُبُوْتِهَا وَتَذُوْقُوا السُّوْۗءَ بِمَا صَدَدْتُّمْ
بعد | ازاستواری آن | وشما بچشید | بدی (مصیبت) | بسبب آنکه | منع میکردید شما
بلغزد و بشما بدی برسد که مردم را از راه خداوند باز میداشتید

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوْا

ازراه	خدا	وبرای شما	عذاب است	بزرگ	ومگیرید شما

و بشما عذاب بزرگ داده خواهد شد و وعده کرده شده خود با خدا

بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ اِنَّمَا عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ

دربدل وعده خدا	قیمت	اندک	هرآینه آنچه	نزد خداست	آن

در بدلۂ فائده اندک دنیا مه فروشید هر آینه کدام بدله ها ی که نزد خداوند است بسیار

خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ

بهتر است	برای شما	اگر شما	میدانید	آنچه	نزد شما است	آن فنا میشود

بهتر است اگر میدانید چیزیکه نزد شما است آن به پایان میرسد و چیزیکه نزد خداوند است

وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ؕ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِيْنَ صَبَرُوْٓا اَجْرَهُمْ

وآنچه	نزد خدا است	آن (همیشه) باقی است	وهرآینه میدهیم	آنانیرا	که صبر کردند	مزد آنها

آن همیشه باقی است و کسیکه ثابت قدم ماند هر آینه ایشان را

بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ

بهتر از آن	آن اعمال	که میکردند	هرکه کرد	کار نیک	مرد باشد

اجر میدهیم در بدلۂ آن کارهای نیک که ایشان میکردند نیک عمل هر کسی که میکند مرد باشد و یا زن

اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ

یازن	واومسلمان باشد	پس هرآینه مازندگی میدهیم اورا	زندگانی پاک	وبدهیم آن جماعه را

فقط که او مؤمن باشد پس ما اورا در دنیا زندگی پاکیزه میدهیم

اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٧﴾ فَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ

مزدایشان	به نیکوترین	که آنها میکردند	بازوقتیکه میخوانی	قرآن	پس پناه طلب کن

و هر آینه به ایشان درباره آن اعمال نیک در آخرت بدله و اجر میدهیم پس وقتیکه

بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿٩٨﴾ اِنَّهٗ لَيْسَ لَهٗ سُلْطٰنٌ

به خدا	ازشیطان	رانده شده	هرآینه نیست	اورا	قدرت

تو قرآن خواندن بخواهی پس از شر شیطان مردود پناه بخواه او به چنین مردم قدرت نه دارد

عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٩٩﴾ اِنَّمَا سُلْطٰنُهٗ

برآنانیکه	ایمان می آرند	وبه رب خود	توکل میکنند	هرآینه	غلبه او

که ایمان آورده باشند و به رب خود توکل میکنند قدرت او تنها

عَلَى الَّذِيْنَ يَتَوَلَّوْنَهٗ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِهٖ مُشْرِكُوْنَ ﴿١٠٠﴾ ع ١٣ ١١ ١٩

برآن مردم است	که باوی دوستی میکنند	وآنانیکه	ایشان باخدا	شریک مقرر میکنند

برآن مردم است که باوی دوستی میکنند و به (تعلیم) او باخدا شرکاء میسازند

وَاِذَا بَدَّلْنَآ اٰيَةً مَّكَانَ اٰيَةٍ ۙ وَّاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوْٓا

وچون بدل کنیم ما | یک آیت | بجای آیت دیگری | وخدا خوب میداند | به آنچه | فرودمی آرد | آنها میگویند

و چون ما در بدل یک آیت' آیت دیگری را نازل کنیم' و خدا خوب میداند برآن چه می فرستد

اِنَّمَآ اَنْتَ مُفْتَرٍ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝۱۰۱ قُلْ نَزَّلَهٗ

هرآینه تو | افتراء کنندهٔ | بلکه اکثر ایشان | نه | میدانند | بگو | فرود آورده است این را

این مردم میگویند که تو تنها افتراء کننده هستی نه! بلکه در ایشان' اکثر آنها نه میدانند

رُوْحُ الْقُدُسِ مِنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

روح القدس (جبریل) | از جانب رب تو | بحق | تا محکم سازد (به ایمان) | مؤمنان

تو بگو این را جبریل امین' به حق فرستاده است از جانب رب تو' تا محکم سازد برآن ایمان مؤمنان

وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ۝۱۰۲ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّهُمْ

وهدایت | ومژده است | مسلمانان را | وهرآینه ما میدانیم | که ایشان

و برای مسلمانان' هدایت' و بشارت است از جانب رب تو' تا محکم سازد برآن ایمان مؤمنان

يَقُوْلُوْنَ اِنَّمَا يُعَلِّمُهٗ بَشَرٌ ۭ لِسَانُ الَّذِيْ يُلْحِدُوْنَ اِلَيْهِ

میگویند | هرآینه | می آموزد این پیغمبر را | آدمی | زبان | آن کسی | که آنها نسبت میکنند | بسوی او

میگویند' که اورا یک شخص تعلیم میدهد حال آنکه بطرف آن شخص که ایشان برناحق نسبت میکند

اَعْجَمِيٌّ وَّهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِيْنٌ ۝۱۰۳ اِنَّ الَّذِيْنَ

عجمی (غیرعربی است) | واین زبان عربی است | واضح | آنانیکه

لسان وی عجمی است' و این قرآن صاف به زبان عربی نازل شده است' کسیکه به

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۙ لَا يَهْدِيْهِمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ

ایمان نه می آرند | به آیات خدا | راه نه مینماید ایشانرا | خدا | وایشان را | عذاب است

آیات خداوند ایمان نه می آرند' خداوند(ج) به آنها راه نه مینماید و ایشان را عذاب

اَلِيْمٌ ۝۱۰۴ اِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ

دردناک | هرآینه | میسازند | دروغ را | آنانیکه | ایمان نه می آرند

دردناک است' دروغ بسته کنندگان همان مردم اند که' به آیتهائی خداوند ایمان

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۚ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ۝۱۰۵ مَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ

به آیات خدا | وایشانند | دروغ گویان | هرکه کافر شد | بخدا

نه می آرند' و این مردم دروغ گویان اند کسیکه بعد از ایمان آوردن اش

مِنْۢ بَعْدِ اِيْمَانِهٖٓ اِلَّا مَنْ اُكْرِهَ وَقَلْبُهٗ مُطْمَىِٕنٌّۢ

بعد از آوردن ایمان خود | غیر از آن کسی که | که مجبور کرده شده | ودل او | مطمئن باشد

باز از خداوند(ج) انکار کند' غیر از آن کسیکه مجبور کرده شود' و دل اش بر ایمان

بِالْاِيْمَانِ وَلٰكِنْ مَّنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ

به ایمان | لیکن | انکه | بکشاید | به کفر | سینهٔ خودرا | پس بر ایشان است

مطمئن باشد (پس چنین شخص مستثنی است) مگر آنکه بکشاید سینه خودرا برای کفر پس بر ایشان

غَضَبٌ مِّنَ اللّٰهِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١٠٦﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ

غضب | از خدا | وایشان راست | عذاب | بزرگ | این بسبب آن است که ایشان

غضب خداوند است، و برای آنها عذاب بزرگ مقرر است، زیرا که آنها در بدله

اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي

دوست داشتند | زندگانی دنیارا | برآخرت | واینکه خدا | راه نه مینماید

آخرت، زندگی دنیا را دوست داشتند و اینکه خداوند کافران را

الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٠٧﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ

قوم | کافران را | ایشان است که | مهر نهاده است | خدا

راه درست نه مینماید، ایشان اند که در دلهای ایشان، و گوشهای ایشان

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ ۚ وَاَبْصَارِهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

بردلهای ایشان | وبرگوشهای ایشان | وبرچشمهای ایشان | وایشانند

و بر چشمهای ایشان، خداوند مهر نهاده است و این مردم از آنجام خود

الْغٰفِلُوْنَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٠٩﴾

(ازاین) ناخبر | هیچ شکی نیست | که ایشان | درآخرت | زیانکاران اند

بی خبر اند، سخن لازمی است که این مردم در آخرت، در زیان میباشند

ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ هَاجَرُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا فُتِنُوْا

باز | هرآینه رب تو | ان مردم را | که هجرت کردند | بعدازانکه | درمصائب انداخته شدند

برعکس ایشان، پروردگار تو، درباره آن مردم که در مصائب انداخته شده بودند

ثُمَّ جٰهَدُوْا وَصَبَرُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ مِنْۢ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ

باز جهاد کردند | وصبر کردند | هرآینه رب تو | بعدازاین | بخشنده

و بعد از آن هجرت کردند، و بر تکالیف از صبر کار گرفتند، پس رب تو بعد از این کارها

رَّحِيْمٌ ﴿١١٠﴾ ع يَوْمَ تَاْتِيْ كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَّفْسِهَا ع ١٤ ١٠ ٢٠

مهربان است | روزیکه | بیاید | هرنفس | که مجادله میکند | ازطرف خود

بخشنده و مهربان است، روزیکه هر نفس میاید، و از جانب خود مجادله میکند

وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ

وپوره داده شود | هرنفس را | چیزیکه او کرده باشد | وبرایشان ستم کرده نه شود | وبیان کرد

و به هر کسی از اعمال خود بدله پوره داده میشود و بر ایشان ظلم کرده نه میشود و خداوند

اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ اٰمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَّاْتِيْهَا رِزْقُهَا

اللہ	مثال	یک قریہ	کہ بود آن بر امن و آرام	می آمد ایشان را	روزی آنہا

مثال یک قریہ را میدھد، کہ آنہا بر امن و آمان سکونت داشتند، رزق ایشان فراخ

رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِاَنْعُمِ اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا اللّٰهُ

فراخ	ازھر جای	باز ناشکری کرد آن قریہ	بہ نعمتہای خدا	پس چشانید خدا آن را

از ھر جانب می آمد، مگر ایشان در مقابلہ نعمتہای خداوند ناشکری کردند، پس خداوند

لِبَاسَ الْجُوْعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿۱۱۲﴾

پوشش گرسنگی	وترس	بہ سبب آنچہ	آنہا میکردند

بسبب اعمال ایشان، بر آنہا قحط سالی بزرگ و خوف آورد

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَهُمُ

وھر آینہ آمد ایشان را	یک پیغمبر	از ایشان	پس نسبت دروغ کردند اورا	پس گرفتند ایشان را

و ھر آینہ، آمدہ بود بہ ایشان یک پیغمبر از جنس ایشان انہا اورا تکذیب نمودند، ایشان را عذاب

الْعَذَابُ وَهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ فَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا

عذاب	وایشان ستمگار بودند	پس بخورید از آنچہ	روزی داد شما را خدا	حلال

گرفت، و ایشان ستمگاران بودند، پس چیزی را کہ خداوند، بشما دادہ است، از آن حلال

طَيِّبًا ۖ وَّاشْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۱۴﴾

پاکیزہ	وشکر کنید	بر نعمت	خدا	اگر ھستید شما کہ تنہا	عبادت او میکنید

و چیز ھای پاکیزہ بخورید، و بر نعمتہای خداوند شکر کنید، اگر ھستید شما کہ عبادت اورا میکنید

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيْرِ

ھر آینہ	او حرام کردہ است	بر شما	مردار	وخون	وگوشت	خوک را

او بر شما، مردار را، و خون، و گوشت خنزیر و چیزیکہ بنام غیر اللہ

وَمَآ اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ

وآنچہ	نام غیر اللہ بران یاد شود	پس ھر کہ مجبور شد	نافرمان نباشد	ونہ از حد گذشتہ

مسمی شدہ باشد حرام گردانیدہ است، باز کسیکہ مجبور شود، نافرمان و از حد تجاوز کنندہ نباشد

فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾ وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَا تَصِفُ

پس ھر آینہ خدا	بخشندہ	مھربان است	وشما مگوئید	آن چیزی را	کہ بیان میکند

پس ھر آینہ خداوند بخشندہ، مھربان است و شما مگوئید، آنچہ زبانہای شما دروغ

اَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذَا حَلٰلٌ وَّهٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ

زبانہای شما	بہ دروغ	این حلال است	واین حرام است	تا افترا کنید	بر خدا

بیان میکند کہ این حلال است و این حرام نتیجہ اش این میباشد کہ شما بر خدا

الْكَذِبَ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ﴿۱۱۶﴾ ؕ

دروغ | هرآینه | آنانیکه | افترا میکنند | برخدا | دروغ | کامیاب نه میشوند

دروغ بسته میکنید، هر آینه آنانیکه بر خدا تهمتهای دروغ بسته میکنند، ایشان هیچ وقت

مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۖ وَّلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۱۷﴾ وَعَلَى الَّذِيْنَ هَادُوْا

این فائده است | اندک | وایشان راست | عذاب | دردناک | وبرآنانیکه | که یهود اند

نجات نه می یابند، فائده اندک دنیوی است، و باز ایشان را عذاب دردناک مقرر است، و آنانیکه بردین یهود اند ما

حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ

حرام کردیم ما | آنچه | بیان کردیم ما | برتو | پیش ازاین | وظلم نه کردیم برایشان

بر ایشان آن چیزها حرام گردانیده بودیم آنکه بتو سابقاً بیان کرده بودیم، و ما بر ایشان هیچ

وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ

لیکن آنها بودند | برنفسهای خود | ظلم میکردند | باز | هرآینه رب تو | آنانیرا

ستم نه کرده بودیم، بلکه آنها خود ایشان برنفسهای خود ستم میکردند، باز هر آینه رب تو برای آن مردم که

عَمِلُوا السُّوْٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوْا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ

که عمل کردند | کار بد | بنادانی | بازتوبه کردند | بعدازآن

در نادانی عملهای بد کردند، و بعد از آن توبه کنند

وَاَصْلَحُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۱۹﴾ ع ۱۵/۹/۲۱

ونیکوکار شدند | هرآینه رب تو | بعدازآن | بخشنده | مهربان است

و خود را اصلاح کنند، پس بعد از این رب تو هر آینه آمرزنده، مهربان است

اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ كَانَ اُمَّةً قَانِتًا لِّلّٰهِ حَنِيْفًا ؕ وَلَمْ يَكُ

هرآینه | ابراهیم بود | پیشواء بزرگ | فرمانبردار | خدارا | یک رو (مائل بحق) | ونبود او

هر آینه ابراهیم، پیشواء بزرگ مردم و فرمانبردار خدا، و تنها به حق مائل بود و او از

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۲۰﴾ ۙ شَاكِرًا لِّاَنْعُمِهِ ؕ اِجْتَبٰىهُ وَهَدٰىهُ

ازمشرکین | شکرگذار بود | ازنعمتهای او | اوابراهیم رابرگزیده بود | واورا هدایت کرده بود

مشرکین نبود، و شکر گذار نعمتهای خداوند بود و خداوند اورا برگزیده بود، و به راه راست

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۱۲۱﴾ وَاٰتَيْنٰهُ فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً ؕ وَاِنَّهٗ

بسوی راه مستقیم | ودادیم اورا | دردنیا | نیکوئی | وهرآینه او

سوق کرده بود، و ما اورا در دنیا هم حالت درست داده بودیم و در آخرت

فِى الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۲۲﴾ ؕ ثُمَّ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ

درآخرت | ازنیکوکاران است | بازماوحی کردیم | بسوی تو | که پیروی کن | ازاین

در جمله صالحین شمرده شده است باز ما بتو این وحی کردیم که به راه ابراهیم برو

إِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا ۭ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ

ابراهیم | یک او (مائل بحق) | ونبود | ازمشرکین | هرآینه مقرر شده بود

که یک دو است، و به حق مائل، و در مشرکین نبود (احترام) سبت برآن مردم

السَّبْتُ عَلَى الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۭ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ

احترام روز شنبه | برآنانیکه | اختلاف کردند | درآن | وهرآینه | رب تو | فیصله میکند

مقرر شده بود، که در این باره اختلاف کرده بودند، پس هر آینه رب تو به روز قیامت

بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٢٤﴾ اُدْعُ

میان ایشان | روز قیامت | درآنچه | ایشان درآن اختلاف میکردند | دعوت کن (مردم را)

میان ایشان فیصله کند، در کدام سخنها که ایشان اختلاف میکردند، تو بسوی راه رب خود

إِلٰى سَبِيْلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ

بسوی راه رب تو | به حکمت | وبه نصیحت | درست | وبحث کن باایشان

به حکمت و به نصیحت خوب دعوت کن و با ایشان

بِالَّتِيْ هِيَ أَحْسَنُ ۭ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ

به آن طریقه | که درست باشد | هرآینه | رب تو | خوب داناست | برآن که | گمراه شد

به طریقه درست بحث کن هر آینه رب تو می شناسد کسیکه از راه او گمراه شده باشد؟

عَنْ سَبِيْلِهٖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿١٢٥﴾ وَإِنْ عَاقَبْتُمْ

ازراه او | واوداناتراست | براه یافتگان | واگر | بدله میگیرید

و او هدایت یافتگان را هم خوب می شناسد و اگر شما انتقام گرفتن را میخواهید

فَعَاقِبُوْا بِمِثْلِ مَا عُوْقِبْتُمْ بِهٖ ۭ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ

پس شما بدله گیرید | به مثل | آن | که به شما معامله شده است | واگر شما صبر کنید | پس هرآینه آن

پس به چنین اندازه درد برسانید به همان اندازه که بشما رسانیده است، و اگر صبر کنید پس این کار

خَيْرٌ لِّلصّٰبِرِيْنَ ﴿١٢٦﴾ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللّٰهِ

بهتر است | صابرآن را | وصبر کن | ونیست صبر تو | مگر به توفیق خدا

برای صبر کنندگان بسیار بهتر است و ای پیغمبر! تو صبر کن، پس صبر تو تنها به توفیق

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿١٢٧﴾

واندوهگین مباش | برایشان | ومباش | دل تنگ | ازآنچه | ایشان تدبیر میکنند

خداوند است، و بر ایشان دل تنگ مباش و بر تدابیر ایشان دل تنگ مباش

ع ١٦ ٩ ٢٢

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ ﴿١٢٨﴾

وآینه خدا | با | آنهااست | که پرهیز کردند | وبا آنهااست | که ایشان نیکوکاران اند

هر آینه خداوند با آنها است که پرهیز کردند و سلوک درست دارند

سُوْرَةُ بَنِیْ اِسْرَآءِیْلَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّاِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً وَّاثْنَا عَشَرَ رُكُوْعًا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورۂ بنی اسرائیل درمکہ نازل شد و آن یک صد و یازدہ آیت و دوازدہ رکوع است | آغاز بنام خدائیکہ بی اندازہ مہربان نہایت بارحم است

آغاز میکنم بنام خدائیکہ بی اندازہ مہربان نہایت بارحم است

سُبْحٰنَ الَّذِيْٓ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

پاک است | آن ذات کہ | ببرد | بندہ خودرا | دربشی | ازمسجد | حرام

خداوند ج آن ذات پاک است کہ بندہ خود را (محمد صلی اللہ علیہ وسلم) را درشب از مسجد حرام (خانہ کعبہ)

اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بٰرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَهٗ

بطرف مسجد اقصی | آنکہ | برکت مادیم ما | گرداگرد آن | تابنمایم اش

بہ مسجد اقصی (بہ بیت المقدس برد) کہ ما گردا گرد آن برکت دادیم کہ ما اورا نشانہای خود

مِنْ اٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ۝۱ وَاٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ

نشانہای خود | ہرآینہ او | شنوا | وبینا است | ودادیم ما | موسیٰ را | کتاب | وساختیم اورا

بنمایم، ہر آینہ خداوند شنوا و بینا است و ما بہ موسیٰ کتاب دادیم و این کتاب

هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِيْ وَكِيْلًا ؕ ۝۲ ذُرِّيَّةَ مَنْ

ہدایت | برای بنی اسرائیل | کہ شامگیرید | بجز من | کارسازی | ای فرزندان کسیکہ

بہ بنی اسرائیل ذریعہ ہدایت گردانیدہ بودیم کہ خبردار غیر از من کسی را کار ساز نہ گیرید۔ ای اولاد آنکہ

حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَبْدًا شَكُوْرًا ۝۳ وَقَضَيْنَآ

برداشتیم | بانوح | ہرآینہ وی بود | بندہ | سپاسدار | ونوشتہ کردہ بودیم ما

با نوح درکشتی سوار کردہ بودیم، ہر آینہ نوح یک بندہ سپاس گزار بود و ما بنی اسرائیل را درکتاب خود

اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ فِي الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ

بسوی بنی اسرائیل | درکتاب | کہ فساد خواهد کرد | درزمین | دوبار

این سخن گفتہ بودیم کہ شما در ملک دو مرتبہ فساد میکنید

وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيْرًا ۝۴ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا

وہرآینہ شامرکشی خواهد کرد | سرکشی بزرگ | پس وقتیکہ | آید | وقت وعدہ | درهردونخست | بفرستیم ما

و سرکشی زیاد میکنید پس وقتیکہ در ایشان وقت پورہ شدن وعدہ نخست آمد

عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ فَجَاسُوْا خِلٰلَ الدِّيَارِ ؕ

برشما | بندگان خود | خداوندان جنگ | سخت | پس آنهادرآیند | درمیان خانها

پس برشما چنین بندگان بفرستیم کہ ایشان درجنگ ماهر بودند، پس بہ خانهای شما درآمدند و این

وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ۝۵ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَاَمْدَدْنٰكُمْ

هست وعدہ | پورہ شدہ | بازدادیم ما | شمارا غلبہ | برایشان | ومابشمامدد کردیم

یک چنین واقعہ بود کہ هر آینہ پورہ شدنی بود باز ما دوبارہ شما را برایشان غلبہ دادیم و برمالها و

بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَجَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِيْرًا ۝۶ اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ

به مالها | وفرزندان | وگردانیدیم شمارا | زیاد | لشکر | اگر نیکوکاری کنید شما | نیکوکرده باشید

و فرزندان امداد شما را کردیم، و شمارا گروه زیادی گردانیدیم، اگر نیکوکاری کنید، پس برای خود

لِاَنْفُسِكُمْ ۖ وَاِنْ اَسَاْتُمْ فَلَهَا ؕ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ

برای خود | واگر بدکاری کنید | پس آن بدی برای خود شما است | پس چون بیاید | وعده دیگر (دوم)

میکنید، و اگر بدکاری کنید هم برای نفس خود میکنید باز چون وقت وعده دیگری بیاید

لِيَسُوْٓءٗا وُجُوْهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوْهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ

تاخراب کنند | روهای شما | که ایشان داخل شوند | مسجد را | چنانچه داخل شده بودند | دفع اول

که آن دشمن روهای شمارا خراب کند، و ایشان در مسجد اقصی درآیند، چنانچه دفعه اول درآمده بودند

وَّلِيُتَبِّرُوْا مَا عَلَوْا تَتْبِيْرًا ۝۷ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَّرْحَمَكُمْ ۚ

وکه هلاک کنند | درجا یکه غلبه می یابند | به هلاکت | امید است که | رب شما | که اورحم کند برشما

و درجا یکه غلبه یابند، آن را کاملاً هلاک کند، امید است که رب شما برشما رحم کند

وَاِنْ عُدْتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ

واگر رجوع میکنید شما | پس ماهم رجوع میکنیم | وساختیم | جهنم را | برای کافران

و اگر بازهم شما آن را کردید، ماهم آن میکنیم و ما جهنم برای کافران زندان ساخته ایم

وقف لازم

حَصِيْرًا ۝۸ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدِيْ لِلَّتِيْ هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ

زندان | هرآینه این | قرآن | راه مینماید آنکه | ازهم درست تراست | وبشارت میدهد

هر آینه این قرآن آن راه را مینماید که بالکل درست باشد

الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا كَبِيْرًا ۝۹ۙ

مؤمنان را | آنانیکه | عمل میکنند | شائسته | که باشد ایشانرا | اجر | بزرگ

و آن مؤمنان که کارهای نیک را میکنند آنها را مژده ده که برای ایشان بسیار اجر بزرگ مقرر است

ع ۱ وَّاَنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝۱۰ۙ

وآنانیکه | ایمان نه می آرند | به آخرت | اماده کرده ایم | ایشان را | عذاب | دردناک

و آنانیکه به آخرت ایمان نه می آرند آنها را عذاب دردناک مقرر است

وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَآءَهٗ بِالْخَيْرِ ؕ وَكَانَ الْاِنْسَانُ

ودعامیکند | انسان | ازبدی | مانند دعاءاو | ازنیکی | وهست | انسان

و بعضی انسان برای عذاب چنین دعاء میخواهد چنانچه او برای نیکی دعاء میخواهد، و انسان بسیار شتاب کار است

عَجُوْلًا ۝۱۱ وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ فَمَحَوْنَآ اٰيَةَ الَّيْلِ

شتاب کار | وگردانیدیم ما | شب | وروز | دونشانه | پس بی نور کردیم | نشانه | شب

و ما از شب و روز دونشانه ساخته ایم، و آن نشانه شب را

وَجَعَلْنَآ اٰيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوْا فَضْلًا مِّنْ رَّبِّكُمْ

وگردانیدیم ما | نشانہ روز | روشن | تا شما طلب کنید | فضل (روزی) | از پروردگار خود

بی نور کردیم، و نشانہ روز را روشن گردانیدیم، کہ تا شما در آن فضل خداوند طلب کنید

وَلِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ؕ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنٰهُ

وتا کہ شما معلوم کنید | شمار | سالہارا | وحساب | وھر چیزرا | مابیان کردیم

و تا کہ بشما حساب سالہا و دیگر حسابہا معلوم شود و ھر چیزی را ما بہ تفصیل بیان کردیم

تَفْصِيْلًا ﴿۱۲﴾ وَكُلَّ اِنْسَانٍ اَلْزَمْنٰهُ طٰٓئِرَهٗ فِيْ عُنُقِهٖ ؕ وَنُخْرِجُ

بہ تفصیل | وبھر آدمی | متصل ساختیم | قسمت (عملنامہ) او | درگردن او | وبیرون آریم

و ما عملنامہ ھرکسی را قلاوہ گردن او گردانیدیم و بہ روز قیامت

لَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كِتٰبًا يَّلْقٰىهُ مَنْشُوْرًا ﴿۱۳﴾ اِقْرَاْ كِتٰبَكَ ؕ

برای او | روز قیامت | یک کتاب | کہ بیند آن را | کشودہ شدہ | بخوان | کتاب خود (عملنامہ)

برای او یک عملنامہ درپیش می نہادیم، کہ آن را درحالت کشادہ شدہ می بیند، و گفتہ میشود بخوان عملنامہ خود را

كَفٰى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيْبًا ﴿۱۴﴾ ؕ مَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا

کافی است | خودتو | امروز | برتو | حساب کنندہ | ھرکہ | راہ یاب شد | پس یقیناً

امروز تو برای حساب عملنامہ تو کافی ھستی۔ کسیکہ بہ راہ درست میرود پس ھر آینہ

يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ؕ وَلَا تَزِرُ

راہ یاب شد | برای خود | وھرکہ گمراہ شد | پس یقیناً کہ گمراہ شد | برای خود | وبرندارد

برای فائدہ خود میرود، و کسیکہ بی راہ شود پس او برای نقصان خود بی را میشود و ھیچکسی

وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ؕ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ حَتّٰى نَبْعَثَ رَسُوْلًا ﴿۱۵﴾

ھیچ بردارندہ | باری | دیگری را | ونیستیم ما | عذاب کنندہ | تا آنکہ | بفرستیم | پیغمبری

بار دیگران را برندارد، و ما عذاب نہ میدھیم تا کہ پیغمبر نفرستیم

وَاِذَآ اَرَدْنَآ اَنْ نُّهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفِيْهَا فَفَسَقُوْا فِيْهَا

وچون | خواھیم ما | کہ ھلاک کنیم | قریہ را | امر کنیم ما | بہ مالداران آن | پس نافرمانی کنند آنہا در آن

وقتیکہ ارادہ ھلاک یک قریہ کنیم پس ما بہ مالذران آن حکم میکنیم بجای قبول نمودن احکام ایشان

فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنٰهَا تَدْمِيْرًا ﴿۱۶﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا

پس ثابت شود بہ آنہا | سخن (عذاب) | پس ھلاک کردیم آنہارا | بہ ھلاکت پورہ | وبسا | ماھلاک کردیم

فسق آغاز میکنند پس حکم عذاب برایشان ثابت شود، و ایشان را تباہ و برباد کنیم، و ما بسیاری امتہا را

مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْۢ بَعْدِ نُوْحٍ ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ

ازقریہ ھا | بعدازنوح | وکافی است | رب تو | بہ گناھان | بندگان خود

بعد از نوح ھلاک گردانیدہ ایم و این کافی است کہ رب تو از گناھان بندگان خود باخبر است

خَبِيْرًۢا بَصِيْرًا ﴿۱۷﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهٗ فِيْهَا

خبردار | بینا | هرکه | خواسته باشد | این دنیارا | مازودمیدهیم | اورا | دراین دنیا

و بینا است کسیکه خواهش این دنیا را دلدد ما به شتاب میدهیم اورا دردنیا

مَا نَشَآءُ لِمَنْ نُّرِيْدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهٗ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلٰىهَا

هرچه ماخواهیم | هرکرا | خواهیم | باز | مقررکرده ایم ما | برای او | جهنم | درآیددرآن

چیزیکه ما بخواهیم و درباره کسیکه ما بخواهیم و باز به او جهنم مقرر کرده ایم که درآن به حالت بد

مَذْمُوْمًا مَّدْحُوْرًا ﴿۱۸﴾ وَمَنْ اَرَادَ الْاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعْيَهَا

بدحال | رانده شده | وهرکه خواهد | آخرت | وسعی کرد | برای او | سعی مناسب

رانده شده می درآید و هرکه اراده آخرت را داشته باشد و برای آن سعی مناسب میکند

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَّشْكُوْرًا ﴿۱۹﴾ كُلًّا نُّمِدُّ هٰٓؤُلَآءِ

واومومن باشد | پس ایشان | هست سعی آنها | قبول شده | هریکی را | مامیدهیم | ایشان راهم

و مؤمن هم میباشد پس سعی چنین مردم مقبول میباشد ما امداد هرکسی را میکنیم از این ها هم

وَهٰٓؤُلَآءِ مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ ۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحْظُوْرًا ﴿۲۰﴾

وبه ایشان هم | ازبخشش | پروردگارتو | ونیست | بخشش | رب تو | منع شده

و از آنها هم این اعطاء رب تو است و بخشش رب تو بالای کسی بند نیست

اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۚ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجٰتٍ

ببین | چگونه | مافضیلت دادیم | بعضی را | بربعضی | وهرآینه آخرت است | بزرگتر درجات

تو ببین ما چگونه ایشان را بر بعضی برتری داده ایم در دنیا البته درجات آخرت از همه بزرگ است

وَّاَكْبَرُ تَفْضِيْلًا ﴿۲۱﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُوْمًا

وبزرگتر | درفضیلت | مقررمکن | با | خدا | معبوددیگری | پس بنشینی تو | بدحال

و درفضیلت هم از همه زیاد باخدا معبود دیگری مقرر مکن و اگرنه بدحال بی مددگار بنشینی

مَّخْذُوْلًا ﴿۲۲﴾ ع وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّآ اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ

بی مددگار | وحکم کرد | رب تو | که عبادت مکنید | مگرتنها اورا | وبکنید باوالدین

و رب تو حکم کرد که غیر از وی عبادت هیچکسی مکنید و باوالدین

اِحْسَانًا ۭ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَآ اَوْ كِلٰهُمَا

نیکوکاری | اگرآنها برسند | نزدتو | به کلان سالی | یکی ازایشان | یاهردوایشان

سلوک درست و نیک کنید اگر درایشان یکی و یا هر دو نزد تو به کلان سالی برسند

فَلَا تَقُلْ لَّهُمَآ اُفٍّ وَّلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَّهُمَا قَوْلًا

پس مگو | ایشان را | کلمه (اُف) هم | وبانگ مزن برایشان | وبگو | ایشان را | سخن

پس به ایشان حتی کلمه اُف هم مگوئید و ایشان رانه رانید و باآنها به نرمی سخن بگوئید

كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ

نیک | وپست کن | برایشان | بازوی | تواضع | ازمهربانی | وبگو

و درپیش ایشان به محبت و دوستی از عاجزی خم باش و چنین بگوکه:

رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيٰنِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ

ای پروردگارمن | به هردورحم کن | چنانچه | پرورش کردندمرا | درخوردسالی | رب شما | خوب میداند

ای رب من! به هر دو ایشان رحم کن چنانچه ایشان درحالت خورد سالگی پرورش مرا کرده اند چیزیکه دردلهای

بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۖ إِنْ تَكُونُوا صَٰلِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّٰبِينَ

به آنچه | دردلهای شماست | اگرهستید شما | نیکوکاران | پس هرآینه او | هست | رجوع کنندگانرا

شما است به رب شما خوب معلوم است اگر شما نیکوکاران باشید پس او برای مردم توبه کنان

غَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ

آمرزنده | وبده | به رشته داران | حق او | ومسکین | وبه مسافر

بخشش کننده است و به رشته داران و محتاج و مسافر حق ایشان رابده

وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَٰطِينِ ۖ

واسراف مکن به اسرافی | هرآینه | اسراف کنندگان | هستند | برادران | شیاطین

و مال بی جای مصرف مکن هر آینه مردم اسراف کنندگان برادران شیاطین است

وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ

وهست | شیطان | به پروردگارخود | ناسپاس | واگرروی بگردانی | ازایشان

و هست شیطان از رب خود بسیار ناسپاس و اگر از ایشان روبگردانی برای اینکه

ابْتِغَآءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾

به انتظار | مهربانی | ازرب خود | که امیدوارآن باشی | پس بگو | به ایشان | سخن | ملایم

از جانب رب تو وسعت بیابد که تو امید آن را داری پس به ایشان به نرمی جواب بده

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلٰى عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ

ومگردان | دست خودرا | بسته شده | به گردن خود | ومکشائی آن را | تمام کشادن

و دست خود را به گردن خود بسته شده مگردان (یعنی بخیل مباش) و نه بالکل کشاده شده

فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ

که بنشینی | ملامت کرده شده | درمانده | هرآینه پروردگارتو | می کشاید

ورنه ملامت شده بنشینی دست خالی هر آینه رب تو برای کسیکه بخواهد

الرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِۦ

روزی | هرکراخواهد | وتنگ میکند | هرآینه او | هست به بندگان خود

روزی فراخ میدهد و به کسیکه بخواهد تنگ میکند هر آینه او از بندگان خود درست

خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوٓا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ ۖ

خبردار دانا | ومکشید شما | اولاد خودرا | ازترس | تنگدستی

و مکشید اولاد خود را از دست تنگ دستی

نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا ﴿٣١﴾

ما | روزی میدهیم آنهارا | وبشما (هم) | هرآینه کشتن آنها | هست | گناهی | بزرگ

ما ایشان را هم و بشما هم روزی میدهیم هر آینه کشتن آنها یک جرم بزرگ است

وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰٓ إِنَّهُۥ كَانَ فَاحِشَةً ۖ وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

ونزدیک مشوید | بزنا | هرآینه آن | هست | بی حیائی | وبد | راهی است

و بطرف زنا نزدیک هم نشوید این یک بسیار بی حیائی و بی شرمی است و بسیار راه خراب است

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِى حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ

ومکشید | (آن) نفس | آنکه حرام کرده | الله | مگر | بحق

و آن نفس را مکشید که کشتن آن را خداوند حرام گردانیده باشد مگر به جائز

وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلْطَٰنًا

وهرکه کشته شود | به ستم | پس دادیم ما | به وارث او | قوت (اختیار)

و کسیکه به ستم کشته شود پس ما به وارث وی اختیار (قصاص) داده ایم

فَلَا يُسْرِف فِّى الْقَتْلِ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا

باید که زیادتی نکند | درکشتن | هرآینه وی | است یاری داده شده | ونزدیک مشوید

پس او مناسب است که درکشتن قاتل تجاوز نکند زیرا که به وی امداد داده شده است۔ و به مال یتیم

مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِى هِىَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ

بمال | یتیم | مگرآن طریقه | که آن | ازهم نیک باشد | تا آنکه برسد

نزدیک هم مشوید مگر تنها به آن طریقه که درحق وی درست باشد تااینکه او به عمر پخته سالگی

أَشُدَّهُۥ ۚ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ ۖ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْـُٔولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا

به قوت خود | ووفا کنید | به وعده | هرآینه | از وعده | پرسیده میشود | وپوره دهید

برسد و به وعده وفا کنید هر آینه از وعده پرسیده میشود و چیزی را که

الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ

پیمانه | وقتیکه شما پیمانه | ووزن کنید | به ترازوی | راست | این | بهتر است

پیمانه میدهید پس پوره پوره میدهید و به ترازو برابر وزن کنید این بسیار بهتر است

وَّأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۚ

ونیکوتر است | به لحاظ انجام | ومرو | پی چیزیکه نیست | ترا | ازآن | علم

و به لحاظ آنجام از همه بهتر است و مرپی آن سخن که درباره آن علم پوره نه داشته باشید

إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ

هرآینه | گوش | وچشم | ودل | ازهریکی ایشان | ازاو

هر آینه از گوش، چشم، دل درباره همه چیزها از هریک پرسیده میشود

مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ

پرسیده میشود | ومرو | درزمین | خرامان | هرآینه تو | نخواهی شگافت

و به روی زمین خرامان مرو تونه میتوانی شگافت زمین را

الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ

زمین را | وهرگز نرسی | به کوه ها | دردرازی | این همه | کارهای خراب

و نه دربلندی به کوه ها رسیده میتوانی این همه کارهای خراب نزد رب تو

عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾ ذٰلِكَ مِمَّآ أَوْحٰٓى إِلَيْكَ رَبُّكَ

نزدرب تو | ناخوش است | این درهمان سخنها است | که وحی کرده است | بسوی تو | پروردگارتو

بالکل ناخوش است (این همه) سخنها درآن حکمت شامل است که پروردگار تو به تو فرستاده است

مِنَ الْحِكْمَةِ ۗ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ فَتُلْقٰى

ازحکمت | ومقرر مکن | باخدا | معبوددیگری | که بازانداخته شوی

و با خدا معبود دیگری مساز ورنه در جهنم

فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصْفٰىكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ

درجهنم | ملامت شده | رانده شده | آیابرگزیدشمارا | رب شما | به پسران

ملامت و ذلیل انداخته خواهد شد ای مشرکین! آیا رب شما بشما پسران داد

وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ إِنَاثًا ۚ إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ ع ۴

وگرفته است | ازفرشتگان | دختران | هرآینه شما | البته میگوئید | سخن بسیارسخت

و او برای خود فرشتگان را دختران گرفته است؟ هر آینه شما یک بسیار سخن بد میگوئید

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُوا ۚ وَمَا يَزِيدُهُمْ

وهرآینه مارنگ به رنگ بیان کردیم | دراین قرآن | تاایشان نصیحت حاصل کنند | وزیادنه میکند ایشان (این قران)

و ما دراین قرآن (مضمون توحید) به قسم گونا گون بیان کردیم۔ که ایشان برآن خوب بدانند مگر (از این)

إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾ قُلْ لَّوْ كَانَ مَعَهٗٓ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ

مگردرنفرت | بگو | اگرمیبود | باخدا | معبودان | چنانچه | ایشان میگویند

نفرت این کفار زیاد میشود بگو اگر به خدا معبودان دیگری میبود چنانچه ایشان میگویند

إِذًا لَّابْتَغَوْا إِلٰى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى

پس درآن وقت | طلب کردندی | بسوی خداوندعرش | کدام راه | پاک است او | وبلنداست

پس درآن وقت به طرف مالک عرش حتماً راه طلب میکردند او از چنین سخنها پاک است

عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ

از آنچه | آنها میگویند | بلندی بزرگ | به پاکی یاد میکند | اورا | هفت آسمانها

و چیزیکه این مردم میگویند او از آن بسیار بلند است، هفت آسمانها و زمین، و همه چیزها

وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

وزمین | وهرکه میان آنهاست | ونیست | هیچ چیز | مگر به پاکی یاد میکند | به ستایش او

که درآن آباد است، پاکی اورا بیان میکند و هیچ چیز چنین نیست که اوبا تعریف خداوند پاکی اورا

وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾

ولیکن | شما نه میدانید | به یادکردن تسبیح آنها | هرآینه او است | بردبار | آمرزگار

بیان نه میکند، مگر شما به تسبیحات آن نه میدانید هر آینه او بسیار خلیم و بخشنده است

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وچون میخوانی تو | قرآن را | میسازیم ما | میان تو | ومیان آنانکه | ایمان نه می آرند

و چون تو قرآن را میخوانی پس ما درمیان تو و درمیان آن مردم که به آخرت ایمان ندارند

بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ

به آخرت | پرده | پوشیده | ومانهاده ایم | بردلهای ایشان

یک پرده پنهان می اندازیم، و ما بردلهای ایشان چنین پرده می نهادیم که

أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِذَا ذَكَرْتَ

پرده ها | تانه فهمند به آن | ودرگوشهای ایشان | گرانی را | وچون | یادکنی

برآن نه فهمند، و درگوشهای ایشان گرانی پیدا میکنیم و هنگامیکه تو درقرآن تنها

رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلٰى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾

پروردگارخودرا | درقرآن | تنها | روگردان شوند | برجانب پشت خود | درنفرت

ذکر خداوند میکنی، پس ایشان پشت میکنند و بر نفرت میروند ما داناتر ایم

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ

ماداناتر ایم | بکدام غرض که | ایشان می شنوند آن را | وقتیکه | گوش می نهند | بسوی تو

که بکدام غرض می شنوند، وقتیکه ایشان گوش می نهند و هنگامیکه ایشان

وَإِذْ هُمْ نَجْوٰى إِذْ يَقُولُ الظّٰلِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ

ووقتیکه ایشان | مخفی راز گویان باشند | وقتیکه | میگویند | این ستمگاران | که پیروی نه میکنید

مخفی راز گویان باشند، وقتیکه این ستمگاران میگویند که شما پیروی چنین شخص میکنید

إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾ انْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ

مگر | از یک مردی | جادوکرده را | بنگر | چگونه | بیان میکنند | برای تو | مثالها

که عمل جادو بروی شده است ببین! چگونه مثالها بیان میکنند؟

فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ﴿۴۸﴾ وَقَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا ع ۵

پس آنہا بی راہ شدند | پس نہ میتوانند یافتن | راہ | وایشان میگویند | آیا وقتیکہ شویم ما

پس ایشان خود آنہا گمراہ شدند پس نہ میتوانند یافتن راہ درست و میگویند آیا وقتیکہ شویم ما استخوان

عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا جَدِيْدًا ﴿۴۹﴾ قُلْ

استخوانی | واعضای بوسیدہ | آیاما | باز برانگیختہ می شوی | در پیدایش | نو؟ | بگو

و اعضای بوسیدہ باز برانگیختہ میشویم در پیدایش نو؟ بہ ایشان بگو

كُوْنُوْا حِجَارَةً اَوْ حَدِيْدًا ﴿۵۰﴾ اَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ

شوید شما | سنگ | یا آہن | یا یک چیز دیگری | از آن چیز | کہ بزرگ باشد

سنگ شوید یا آہن و یا کدام چیز دیگری سخت کہ در دل شما باشد

فِيْ صُدُوْرِكُمْ فَسَيَقُوْلُوْنَ مَنْ يُّعِيْدُنَا قُلِ الَّذِيْ فَطَرَكُمْ

درسینہ ھا (دل شما) | پس زود گویند | کیست | کہ باز آرد مارا | بگو | آنکہ | بیافرید شمارا

پس زود است کہ گویند کیست کہ باز زندہ کند مارا؟ بہ ایشان بگو آن ذات کہ بار اول شما را زندہ کردہ بود

اَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُوْنَ اِلَيْكَ رُءُوْسَهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هُوَ

اول بار | پس زود بود کہ حرکت دھند | بسوی تو | سرھای خودرا | وگویند کہ | کی خواھد بود

پس بہ تعجب در پیش شما بہ سرھای خود حرکت میدھند (یعنی سخن قبول ندارند) و می پرسند کہ کی خواھد بود؟

قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ قَرِيْبًا ﴿۵۱﴾ يَوْمَ يَدْعُوْكُمْ فَتَسْتَجِيْبُوْنَ

بگو | شاید | کہ آن باشد | نزدیک | روز یکہ | بخواند شمارا | پس شما جواب میدھید

بگو شاید کہ آن وقت نزدیک باشد روزی باشد کہ خداوند ھمہ شما را بخواند

بِحَمْدِهٖ وَتَظُنُّوْنَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۵۲﴾ وَقُلْ لِّعِبَادِيْ ع ۱۲ ۵

بہ ثناء او | وشما گمان میکنید | کہ | شما در دنیا بودید | اندک | وبگو | بندگان مرا

و ھمہ شما در تعریف او میباشید و حکم اورا قبول میدارید و شما گمان میدارید کہ بسیار کم وقت در دنیا بودید

يَقُوْلُوا الَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ اِنَّ الشَّيْطٰنَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ

کہ آن سخن گویند | آنکہ | از ھمہ درست باشد | ھر آینہ | شیطان | فسادی اندازد | درمیان ایشان

و بہ بندگان من بگو کہ آن سخن را بگوئید کہ بسیار درست باشد ھر آینہ شیطان درمیان ایشان فساد

اِنَّ الشَّيْطٰنَ كَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ﴿۵۳﴾ رَبُّكُمْ

ھر آینہ | شیطان | ھست | انسان را | دشمن | آشکارا | رب شما

می اندازد ھر آینہ شیطان برای انسان دشمن آشکارا است بہ رب شما حال شما

اَعْلَمُ بِكُمْ اِنْ يَّشَاْ يَرْحَمْكُمْ اَوْ اِنْ يَّشَاْ يُعَذِّبْكُمْ

خوب میداند | بہ حال شما | اگر | او بخواھد | رحم کند برشما | واگر خواھد | عذاب دھد شمارا

درست معلوم است اگر بخواھد برشما رحم کند و یا اگر او بخواھد بشما عذاب میدھد

وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿۵۴﴾ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِمَنْ

ونفرستادیم ترا	برایشان	نگاه بان	ورب تو	داناتر است	بحرکه

و نفرستادیم ترا بالای ایشان ذمدار و رب تو خوب میداند چیزیکه درآسمانها و زمین است

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيّٖنَ عَلٰي بَعْضٍ

درآسمانها	وزمین است	وهرآینه	فضیلت دادیم ما	بعضی پیغمبران را	بربعضی

و ما فضیلت دادیم بعضی را بربعضی

وَّاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ﴿۵۵﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ

ودادیم	داؤدرا	زبور	بگو	بخوانیدشما	آنانراکه	گمان دارید شما

و به داؤد کتاب بنام زبور دادیم به ایشان بگو که شما غیر از خدا که به هر اندازه معبودان گرفته اید

مِّنْ دُوْنِهٖ فَلَا يَمْلِكُوْنَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيْلًا ﴿۵۶﴾

بجزخدا	پس نتوانند	برداشتن	تکلیف	ازشما	ونه	تغیردادن آن را

ایشان را بخوانیده ایشان نه از شما مصیبت دور کرده میتوانند و نه یک مصیبت بدل کرده میتواند

اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ يَبْتَغُوْنَ اِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيْلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ

آن مردم	آنانیکه	می پرستند	طلب می کنند	بسوی رب ایشان	وسیله	که کدام ایشان	نزدیک تر باشد

آنانرا که ایشان به الوهیت میخوانند ایشان خود آنها به رب خود نزدیکت می جویند تا ببینیم که

وَيَرْجُوْنَ رَحْمَتَهٗ وَيَخَافُوْنَ عَذَابَهٗ ۭ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ

وامیددارند	رحمت اورا	ومی ترسند	ازعذاب او	هرآینه	عذاب	پروردگارتو

کدام به خدا بسیار نزدیک میشود و امیدوار رحمت اوست و از عذاب او میترسد؟ هر آینه از عذاب رب تو

كَانَ مَحْذُوْرًا ﴿۵۷﴾ وَاِنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوْهَا قَبْلَ

ازآن حذرکرده میشود	ونیست	هیچ قریه	مگرما	هلاک کننده آن ام	پیش

باید حذر کرده شود و هیچ قریه کافران چنین نیست که آن را پیش از قیامت هلاک نه کنیم

يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوْهَا عَذَابًا شَدِيْدًا ۭ كَانَ ذٰلِكَ

ازروز قیامت	یاعذاب کننده اوایم	به عذاب	سخت	هست	این

و یا به باشنده گان آن عذاب سخت ندهیم این درکتاب

فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿۵۸﴾ وَمَا مَنَعَنَآ اَنْ نُّرْسِلَ بِالْاٰيٰتِ

درکتاب	نوشته شده	وبازنداشت مارا	که بفرستیم	نشانه ها

خداوند نوشته شده است و نشانه ها را نه می فرستیم زیر مردم سابقه

اِلَّآ اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُوْنَ ۭ وَاٰتَيْنَا ثَمُوْدَ النَّاقَةَ

مگراینکه دروغ شمرده بود	آن را	مردم سابقه	ودادیم ما	ثمودرا	ماده شتر

آن تکذیب نمودند و ما به ثمودیان ماده شتر از (نبوت صالح) آشکارا

مُبْصِرَةً فَظَلَمُوْا بِهَا ۭ وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيٰتِ اِلَّا تَخْوِيْفًا ۝۵۹

نشانه | پس ظلم کردند آنها | بوی | ونه | میفرستیم ما | نشانه ها | مگر برای ترسانیدن

نشانه دادیم، پس ایشان برآن ظلم کردند و ما چنین معجزه ها را برای تخویف میفرستیم

وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ۭ وَمَا جَعَلْنَا

وچون | گفتیم ما | ترا | هرآینه | پروردگارتو | فراخواهد گرفت | مردمان را | ونه گردانیدیم

(ای نبی!) آن وقت را یاد کن که ما بتو گفتیم که رب تو به همه مردم احاطه کرده است، و ما که بتو کدام نظاره نشان نمودیم

الرُّءْيَا الَّتِيْٓ اَرَيْنٰكَ اِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَةَ

آن نمائش که | بتو نمودیم | مگر امتحانی | مردمان را | وان درخت | که برآن لعنت شده

آن را سبب امتحان مردم گردانیده ام و آن درخت هم که درقرآن برآن لعنت شده است

فِي الْقُرْاٰنِ ۭ وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيْرًا ۝۶۰ وَاِذْ قُلْنَا

درقرآن | ومیترسانیم ایشانرا | پس نمی آفزاید ایشان را | مگر سرکشی | بزرگ | ویاد کن چون گفتیم

و ما این مردم را بار، بار میترسانیم مگر برآن هم سرکشی ایشان زیاد میشود، و وقتیکه

لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ قَالَ

فرشتگان را | سجده کنید | آدم را | پس سجده کردند | مگر ابلیس | گفت

ما به فرشتگان گفتیم که شما به آدم سجده کنید پس غیر از ابلیس همه ایشان سجده کردند و آیا به این سجده کنیم

ءَاَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِيْنًا ۝۶۱ۚ قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِيْ

آیا سجده کنم | کسی را | که آفریدی | ازگل | گفت | خبرده مارا | این شخص را

که از گل آفریدی ابلیس گفت تو به این ببین که اورا برمن فضیلت دادی

كَرَّمْتَ عَلَيَّ ڬ لَىِٕنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ

که گرامی کردی | برمن | اگرمهلت دادی مرا | تاروز قیامت | ازبیخ برکنم

اگر تاقیامت به من مهلت دهی غیر از چند اشخاص

ذُرِّيَّتَهٗٓ اِلَّا قَلِيْلًا ۝۶۲ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ

اولاداورا | مگراندک | گفت خدا | برو | پس هرکسیکه | پیروی توکند | ازایشان

همه اولاد اورا در اختیار خود می آرم حکم شد که برو کسیکه از ایشان پیروی تو کند پس

فَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاۗؤُكُمْ جَزَاۗءً مَّوْفُوْرًا ۝۶۳ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ

پس هرآینه | جهنم | سزای همه شماست | سزای | کامل | واز جا بجنبان | هرکرا

هر آینه جهنم جزای پوره همه شما است و درایشان به کسیکه

اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ

توانی | ازایشان | به آواز خود | وبرانگیز | برایشان | سواران خودرا

قدرت میرسد به ایشان فریب بده به آواز خود و برایشان (از افواج خود) سواران و پیاده برانگیز

وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ

وپیادہ گان خودرا | وشریک شوباایشان | دراموال | واولاد | ووعدہ دہ ایشان را

و باایشان دراموال و اولاد برای خود حصہ بگیر و باایشان وعدہ کن

وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿۶۴﴾ اِنَّ عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ

ووعدہ نہ میکند باایشان | شیطان | مگرتنہادوکہ | ہرآینہ | بربندگان من | نیست ترا | برایشان

و شیطان کہ باایشان کدام وعدہا میکند ہمہ فریب است، ہر آینہ ترا بربندگان مخلص من

سُلْطٰنٌ ۭ وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَكِيْلًا ﴿۶۵﴾ رَبُّكُمُ الَّذِيْ يُزْجِيْ لَكُمُ الْفُلْكَ

کدام غلبہ | وکافی است | رب تو | کارساز | رب شما | آن ذات است | کہ روان میکند | برای شما | کشتی

قدرت نیست و رب تو کافی و کارساز است رب شما آن ذات است کہ برای شما درسمندر

فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ ۭ اِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿۶۶﴾

دردریاب | تاطلب کنید | فضل او | ہرآینہ او | ہست برشما | مہربانہ

کشتی روان میکند، کہ شما فضل او (روزی) طلب کنید ہر آینہ او برشما بسیار مہربان است

وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُوْنَ اِلَّآ اِيَّاهُ ۚ

وچون | برسد بشما | تکلیف | دردریا | فراموش میشود | کسی کہ شما | میخوانید | مگرخدا

و وقتیکہ در سمندر دریا بشما کدام تکلیف برسد پس آن آلہہ را کہ غیر از خدا میفرستید فراموش میکنید

فَلَمَّا نَجّٰىكُمْ اِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ ۭ وَكَانَ الْاِنْسَانُ كَفُوْرًا ﴿۶۷﴾

پس چون | نجات دادشمارا | بسوی خشکی | پس روی گردانیدید | وہست انسان | ناسپاس

باز او وقتیکہ شما را بطرف خشکی نجات دہد پس شما اعراض میکنید و انسان ناسپاس است

اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ اَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ

آیا ایمن شدہ اید | ازان کہ فرو برد | شمارا | طرف | خشکی | یابفرستد | برشما

آیا شما از این سخن ایمن شدہ اید کہ شما را بہ زمین خشک ببرد و باز شمارا درزمین فرو برد و یا برشما

حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوْا لَكُمْ وَكِيْلًا ﴿۶۸﴾ اَمْ اَمِنْتُمْ

بادتندی | بازنیابید | برای خود | کارساز | آیا ایمن شدہ اید

باد تند بیاید، باز شما برای خود کدام کار ساز نیابید و یا اینکہ شما بی فکر شدہ اید

اَنْ يُّعِيْدَكُمْ فِيْهِ تَارَةً اُخْرٰى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا

بازگرداندشمارا | دردریا | باردیگر | پس بفرستد | برشما | بادسختی

کہ او شما را دوبارہ در دریا ببرد و برشما طوفان شدید باد بیاید

مِّنَ الرِّيْحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوْا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهٖ

سختی | پس غرق گرداندشمارا | بسبب آنکہ ناسپاسی کردید | باز | نیابید | برای خود | برما | بہ آن

باز شمارا در بدلہ ناشکری غرق کند باز ہیچکسی از ما پرسیدہ نمیتواند

تَبِيعًا ﴿۶۹﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيٓ اٰدَمَ وَحَمَلْنٰهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

بازخواست کننده | وهرآینه | عزت دادیم ما | فرزندان آدم را | وبرداشتیم ایشان را | درخشکی | ودریا

و هر آینه ما به فرزندان آدم عزت دادیم و ما ایشان را در دریا و خشکی برداشتیم

وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلٰى كَثِيرٍ مِّمَّنْ

وروزی دادیم ایشان را | ازچیزهای پاکیزه | وفضیلت دادیم ایشان را | بربسیاری | ازآنچه

و ما به ایشان از چیزهای پاکیزه رزق دادیم و بر مخلوقات زیادی به ایشان دادیم فضیلت آشکارا

خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿۷۰﴾ يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ اُنَاسٍۭ بِاِمَامِهِمْ ع ۷

آفریده ایم | فضل دادنی | روزیکه | بخوانیم | هرفرقه را | باپیشوای ایشان

آن روز را یاد کن که ما همه مردم را با پیشوایان ایشان بخواهیم

فَمَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِينِهٖ فَاُولٰٓئِكَ يَقْرَءُونَ كِتٰبَهُمْ

پس هرکه داده شود | نامه اعمال او | بدست راستش | پس آن مردم | میخوانند | عملنامه خودرا

پس هر کرا داده شود نامه اعمال او بدست راست پس ایشان اعمال نامه خود را میخوانند

وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿۷۱﴾ وَمَنْ كَانَ فِي هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ

وستم کرده نشود به آنها | اندازه یک تار | وهرکه باشد | دراین دنیا | کور | پس او

و برایشان به اندازه تار وستم کرده نه میشود و کسیکه دراین دنیا کور بماند پس او در

فِي الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبِيلًا ﴿۷۲﴾ وَاِنْ كَادُوا

درآخرت هم | کور میباشد | وبسیار بی راه است | ازراه | ویقیناً بودند | نزدیک

آخرت هم کور میباشد و از راه نجات بسیار دور میباشد (ای نبی!) ایشان دراین سخن

لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِيٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهٗ ۖ صلے

که به فریب بازدارند ترا | ازآن چیزیکه | وحی کرده بودیم ما | بسوی تو | تادروغ ببندی | برما | غیرازآن سخن

بسیار سعی میکنند که ترا از آن وحی که بتو فرستاده ایم بی راه کند- به اینکه تو برما دروغ بسته کنی

وَاِذًا لَّاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿۷۳﴾ وَلَوْلَآ اَنْ ثَبَّتْنٰكَ لَقَدْ كِدْتَّ

ودرآن وقت | فراگیرندترا | دوست | واگرنه آن بودی که ثابت داشتیم ترا | هرآینه نزدیک بودی

و اگر تو چنین میکردی ایشان ترا دوست شیرین میگرفت و اگر ما قدم ترا ثابت نه میکردیم پس این سخن

تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿۷۴﴾ اِذًا لَّاَذَقْنٰكَ ضِعْفَ الْحَيٰوةِ

که میل کنی | بسوی ایشان | خیلی اندک | آن وقت | میچاشانیدیم ترا | دوچندعذاب | زندگانی

بعید نه بود که تو کمی مائل میشدی پس دراین صورت ما ترا در زندگی و بعد از مرگ

وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿۷۵﴾

ودوچندعذاب | مرگ | بازنمی یافتی | برای خود | برما | مددگار

سزاء دو چند میدادیم و باز تو در مقابله ما هیچ مددگار نه می یافتی

وَاِنْ كَادُوْا لَيَسْتَفِزُّوْنَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوْكَ مِنْهَا وَاِذًا

وهرآینه نزدیک بود | که بلغزاندترا | اززمین | تاترابیرون کنند | ازآن | وآنگاه

و نزدیک بود که این کافران از این زمین مکه قدمهای تو بلغزاند که ترا از این ملک بیرون کنند مگر دراین حال

لَّا يَلْبَثُوْنَ خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۷۶﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا

درنگ نکنند | پس ازتو | مگراندکی | مانندد ستور | ازآنکه | که فرستاده بودیم ما

بعد از خروج تو بسیار اندک بمانند (این دستور سابقه ماست) چنانچه دستور ما درباره آن پیغمبران آمده است

ع ۸ ۸ قَبْلَكَ مِنْ رُّسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيْلًا ﴿۷۷﴾ اَقِمِ

پیش ازتو | ازپیغمبران ما | ونه یابی تو | درسنت ما | کدام بدلون | قائم کن

که پیش از تو فرستاده بودیم و دردستور ما هیچ تغیری نیامده است

الصَّلٰوةَ لِدُلُوْكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ

نمازرا | دروقت زوال | آفتاب | تاتاریکی | شب | وقرآن بخوان

تو نماز خود را قائم کن در وقت زوال آفتاب، تا تاریکی شب و علاوه از این نماز صبح هم بخوان

الْفَجْرِ ؕ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُوْدًا ﴿۷۸﴾ وَمِنَ الَّيْلِ

درصبح | هرآینه | خواندن قرآن | ازصبح | وقت حاضری فرشتگان است | ودرحصه شب

هر آینه خواندن نماز صبح وقت حضور فرشتگان است و دریک حصه شب هم

فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ ۖ عَسٰٓى اَنْ يَّبْعَثَكَ رَبُّكَ

بیدارباش | بهاین (قرآن) | زیادت است | برای تو | نزدیک است | که ایستاده کندترا | رب تو

نماز تهجد بخوان که این برای تو نماز زیادت است امید است که رب ترا در مقام محمود

مَقَامًا مَّحْمُوْدًا ﴿۷۹﴾ وَقُلْ رَّبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ

به مقام محمود | وبگو | ای رب من | درآرمرا | درآوردن | پسندیده

جای دهد و بگو ای رب ما! مارا در مدینه بصورت درست داخل کن

وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا

وبیرون آرمرا | بیرون آوردن | پسندیده | وبده | به من | ازنزدخود | قوت یاری

و بیرون آر مارا از مکه به عزت و مرا از جانب خود غلبه بده و مدد بده

نَّصِيْرًا ﴿۸۰﴾ وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ؕ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ

به مددخود | وبگو | آمد | حق | ونابودشد | باطل | هرآینه | باطل هست

و اعلان کن که حق این است آمد و باطل نابود شد رفت و باطل چیزی است که نابود میشود

زَهُوْقًا ﴿۸۱﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۙ

نابودشونده | وفروی آریم | ازقرآن | آنچه وی | شفااست | ورحمت است | مسلمانان را

و مادر قرآن چنین چیزها فرود می آریم که برای مؤمنان شفا و رحمت میباشد

وَلَا يَزِيْدُ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا خَسَارًا ﴿۸۲﴾ وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ

ونمی افزاید | ستمگاران را | مگر نقصان | وچون | انعام کردیم ما | به انسان

و نه می افزاید ستمگاران را مگر نقصان و وقتیکه به یک انسان نعمت بدهیم

اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَـُٔوْسًا ﴿۸۳﴾ قُلْ

روبگرداند | وپهلوتهی کند | وچون رسد بوی | بدی | پس میشود | ناامید | بگو

پس او از احکام ما دوی میگرداند و اعراض میکند و اگر به او اندک تکلیف برسد ناامید میشود (ای نبی!)

كُلٌّ يَّعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ ؕ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ

هرکسی | کارمیکند | به طریقه خود | پس رب شما | داناتراست | به آنکه وی

به ایشان بگو هرکس به طریقه خود عمل کند هر آینه رب شما آن کسی را خوب می شناسد که از همه به راه راست است

اَهْدٰى سَبِيْلًا ﴿۸۴﴾ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الرُّوْحِ ؕ قُلِ الرُّوْحُ

یابنده تربود | راه را | وی پرسندترا | ازروح | بگو | روح

و مردم از تو درباره روح می پرسند به ایشان بگو که روح از طرف حکم رب من

مِنْ اَمْرِ رَبِّيْ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۸۵﴾ وَلَئِنْ

ازحکم پروردگارمن است | ودادهشده بشما | ازعلم | مگراندک | واگر

پیدا شده است و بشما بسیار علم کم داده شده است و اگر ما بخواهیم

شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ

مابخواهیم | هرآینه ببریم | آنچه | وحی کردیم ما | به طرف تو | باز | تونه یابی

کدام وحی که بتو فرستاده ایم آن را واپس میکنیم باز دراین باره بتو هیچ مددگار نماند

لَكَ بِهٖ عَلَيْنَا وَكِيْلًا ﴿۸۶﴾ اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ

برای خود به آن | برما | کارسازی | مگر | رحمت | ازجانب رب تو | هرآینه

مگر این برتو یک رحم بسیار از رب تو است (که بتو وحی داده است)

فَضْلَهٗ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيْرًا ﴿۸۷﴾ قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ

فضل او | هست | برتو | بزرگ | بگو | اگر | جمع شوند (اتفاق) کنند | انسانها | وجن

هر آینه بتو فضل او بسیار زیاد است (ای نبی!) تو بگو اگر همه مردم انس و جن یک جای شوند

عَلٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَاْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ

برآنکه بیارند | مانند | این | قرآن | هرگز نه آرند | مانندآن | اگرچه باشد

که مانند این قرآن یک قرآن دیگری بسازند پس هیچ وقت جور کرده نه میتوانند اگرچه همه آنها

بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيْرًا ﴿۸۸﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ

بعضی ایشان | بعضی را | مددگار | وهرآینه | گوناگون بیان کردیم | برای مردم | دراین قرآن

مددگار یک دیگری شوند و ما دراین قرآن برای مردم هر قسم مضامین قسم به قسم بیان کرده ام

مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَاَبٰٓى اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿۸۹﴾ وَقَالُوْا

ازهر	مثال	پس قبول نکرد	اکثر مردم	مگر ناسپاسی	وگفتند

البته باز هم اکثر مردم انکار کردند و ایشان میگویند که ما

لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْاَرْضِ يَنْۢبُوْعًا ﴿۹۰﴾

هرگز باور نداریم	ترا	تا آنکه	تو جاری کنی	مارا	اززمین	چشمه

هیچ وقت بر تو ایمان نه می آریم تا آنکه تو جاری کنی مارا از زمین یک چشمه

اَوْ تَكُوْنَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْاَنْهٰرَ

یاباشد	ترا	بستانی	ازخرما	وانگور	پس روان کنی	جویها

و یا باشد ترا بستانی از خرما و انگور و در وسط آن روان کنی

خِلٰلَهَا تَفْجِيْرًا ﴿۹۱﴾ اَوْ تُسْقِطَ السَّمَآءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا

درمیان آن	روان کردنی	یابیفگنی	آسمان را	چنانچه	گمان میکنی	برما

جویها و یا چنانچه تو میگوئی از آسمان برما بیفگنی پاره پاره

كِسَفًا اَوْ تَاْتِيَ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَبِيْلًا ﴿۹۲﴾ اَوْ يَكُوْنَ لَكَ

پاره پاره	یابیاری	خدارا	وفرشتگان را	روبروی	یاباشد	ترا

و یا خداوند و فرشتگان را برما رو بروی بیاری و یا اینکه باشد ترا یک خانه از زر سرخ

بَيْتٌ مِّنْ زُخْرُفٍ اَوْ تَرْقٰى فِي السَّمَآءِ ؕ وَلَنْ نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ

خانه	اززر	یابالاروی	درآسمان	وباور نداریم	بالارفتن ترا

و یا اینکه تو درآسمان بالا روی و به بالا رفتن تو هم یقین نداریم

حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتٰبًا نَّقْرَؤُهٗ ؕ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيْ هَلْ كُنْتُ

تا آنکه	فرودآری	برما	کتابی	که بخوانیم آن را	بگو	پاک است	رب من	نیستم من

تا آنکه فرود آری برما کتابی که ما بخوانیم آن را به ایشان بگو پاک است رب من تنها پیغام رساننده ام

ع ۱۰ اِلَّا بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿۹۳﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُّؤْمِنُوْٓا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰٓى

مگر آدمی	فرستاده شده	و	بازنداشت	مردم را	از	اینکه ایمان آرند	وقتیکه آمد به ایشان	هدایت

و ایشان را کدام سخن بزرگ از ایمان آوردن منع نکردند وقتیکه به ایشان هدایت رسید

اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿۹۴﴾ قُلْ لَّوْ كَانَ

مگر آنکه	گفتند	آیا فرستاده است	خدا	آدمی را	رسول	بگو	اگر می بودند

مگر آنکه گفتند آیا الله خداوند یک نبی را پیغمبر فرستاده است؟ تو بگو که

فِي الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ يَّمْشُوْنَ مُطْمَئِنِّيْنَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ

درزمین	فرشتگان	که میرفتند	آرامیده	میفرستادیم	برایشان

اگر برزمین فرشتگان میرفتند و به اطمینان سکونت میکردند پس هر آینه به ایشان فرشته رسول می آمد

مِّنَ السَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ﴿۹۵﴾ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا

از آسمان	فرشتہ را	پیغمبر	بگو	کافی است	خدا	گواہ

ایشان بگو میان من و شما خداوند برای گواہی

بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًا بَصِيْرًا ﴿۹۶﴾ وَمَنْ

میان من	ومیان شما	ھرآینہ وی	بہ بندگان خود	دانا	بینا است	وھرکہ را

کافی است' اللہ تعالیٰ بر احوال بندگان خود دانا و بینا است' کسی را کہ خداوند

يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ

راہ نماید	خدا	پس او	راہ یابندہ است	وھرکرا او	بی راہ کند	پس ھرگز نہ یابی تو	ایشان را

بہ راہ مستقیم روان کند' پس او راہ راست را می یابد' و کسی را کہ بی راہ کند پس ھیچکس غیر از خدا

اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ

کدام مددگار	غیرازاو	وبرانگیزیم ایشان را	روز قیامت	برروھای ایشان

مددگار ایشان نباشد' و ما ایشان را روز قیامت افتادہ برروھای خود کوران و گنگ

عُمْيًا وَّبُكْمًا وَّصُمًّا ؕ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنٰهُمْ

نابینا	وگنگ	وکر	جای ایشان	دوزخ است	ھرگاہ	کہ فرونشیند	پس زیاد میکنیم برایشان

و کران بر انگیزیم' جای ایشان جھنم است' وقتیکہ شعلہ ھای آن فرونشیند' پس ما آن را

سَعِيْرًا ﴿۹۷﴾ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا وَقَالُوْٓا

آتش	اینست	جزای ایشان	بہ سبب آنکہ	کافرشدند	بہ نشانہای ما	وگفتند

زیاد میکنیم' این جزای ایشان است' زیرا کہ ایشان از آیات ما انکار کردہ بودند و میگفتند کہ

ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا جَدِيْدًا ﴿۹۸﴾

آیاچون شویم	استخوانہا	واعضاءازھم پاشیدہ	آیاما	برانگیختہ شویم	بہ آفرینش	نو

آیا چون شویم استخوانہا' و اعضای از ھم پاشدہ پس آیا از نو پیدا میشویم؟

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ

آیاآنہانمیدیدند	کہ ھرآینہ خدا	آنکہ	آفرید	آسمانہا	وزمین را	توانا است

آیا ایشان بہ این سخن نہ می بینند کہ آن ذات کہ ھمہ آسمانہا و زمین را آفریدہ است' براین ھم قادر است

عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيْهِ ؕ فَاَبَى

براین کہ	بیافریند	مانندایشان	ومقررکردہ است	برای ایشان	میعادیکہ	ھیچ شبہ نیست درآن	پس قبول نکردہ

براین ھم قادر است کہ مانند ایشان پیدا کند' او بہ ایشان یک وقت مقرر کردہ است کہ درآن ھیچ شک نیست پس'

الظّٰلِمُوْنَ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿۹۹﴾ قُلْ لَّوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ

ستمگاران	مگرناشکری	بگو	اگر	می بودید شمامالک	خزانہای	بخشش

ستمگاران بدون انکار ھیچ را قبول نکردند بگو اگر شما مالکان خزانہای رحمت رب شما میبودید

رَبِّیْٓ اِذًا لَّاَمْسَكْتُمْ خَشْیَةَ الْاِنْفَاقِ ؕ وَكَانَ الْاِنْسَانُ

رب من | آنگاه حتماً منع میکردید | ازترس | خرچ | وهست | انسان

باز هم درآن وقت شما از ترس خرچ منع میکردید و انسان بسیار دل تنگ است

قَتُوْرًا ﴿۱۰۰﴾ وَلَقَدْ اٰتَیْنَا مُوْسٰی تِسْعَ اٰیٰتٍۭ بَیِّنٰتٍ فَسْـَٔلْ ع ۱۱

تنگ دل (بخیل) | وهرآینه دادیم | موسیٰ را | نو (۹) | نشانه | روشن | پس بپرس

و هر آینه دادیم به موسیٰ نو (۹) نشان های آشکارا پس از بنی اسرائیل بپرس

بَنِیْٓ اِسْرَآءِیْلَ اِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهٗ فِرْعَوْنُ اِنِّیْ

از بنی اسرائیل | چون آمد به ایشان | پس گفت | اورا | فرعون | هرآینه من

وقتیکه موسیٰ علیه السلام به ایشان آمد فرعون به او گفت ای موسیٰ! هر آینه من گمان میکنم بتو

لَاَظُنُّكَ یٰمُوْسٰی مَسْحُوْرًا ﴿۱۰۱﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ اَنْزَلَ

گمان میکنم به تو | ای موسیٰ! | که بتو جادو شده است | گفت | هرآینه | تو دانسته ئی | که نه فرستاده است

که بالای تو جادو شده است موسیٰ گفت بتو خوب معلوم است که غیر از پروردگار

هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بَصَآىِٕرَ ۚ وَاِنِّیْ لَاَظُنُّكَ

این نشانه ها را | مگر | پروردگار آسمانها | وزمین | دلائل روشن | وهرآینه من | گمان میکنم بتو

آسمانها و زمین این نشانه ها را کسی دیگری فرود نه کرده است این سخنهای دانش است و ای فرعون! هر آینه من

یٰفِرْعَوْنُ مَثْبُوْرًا ﴿۱۰۲﴾ فَاَرَادَ اَنْ یَّسْتَفِزَّهُمْ مِّنَ الْاَرْضِ

ای فرعون | ازهلاک شده | پس خواست | که | بکشد ایشان را | اززمین

فکر میکنم که هلاک شده میباشی، پس فرعون اراده کرد که ایشان را از زمین مصر خارج کند

فَاَغْرَقْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ جَمِیْعًا ﴿۱۰۳﴾ لا وَّقُلْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ

پس غرق ساختیم اورا | وکسیکه | باوی بودند | همه یکجا | وگفتیم | پس ازوی

پس ما اورا و همه رفقای اورا یک جای غرق کردیم و بعد از آن به بنی اسرائیل

لِبَنِیْٓ اِسْرَآءِیْلَ اسْكُنُوا الْاَرْضَ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ

بنی اسرائیل را | ساکن شوید | درزمین | پس چون | بیاید | وعده

گفتیم که دراین ملک ساکن باشید، پس وقتیکه وقت وعده آخرت بیاید

الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِیْفًا ؕ ﴿۱۰۴﴾ وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنٰهُ وَبِالْحَقِّ

آخرت | بیاریم | شمارا | جمع | وبه حق | نازل کردیم قرآن را | وبحق

پس ما همه شمارا یک جای خواهیم کرد و ما این کلام را به حق نازل کردیم و اینکه او نازل شده است

نَزَلَ ؕ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِیْرًا ﴿۱۰۵﴾ وَقُرْاٰنًا فَرَقْنٰهُ

وآمده است | ونفرستادیم ترا | مگر مژده دهنده | وترساننده | وقرآن را | جدا جدا فرستادیم اورا

و فرستادیم ترا بشارت و بیم دهنده این قرآن که هست پس ما

وقف لازم

لِتَقْرَاَهٗ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ وَّنَزَّلْنٰهُ تَنْزِيْلًا ﴿۱۰۶﴾ قُلْ

تابخوانی آن را | برمردمان | به درنگ | وفروفرستادیم آن را | فرستادنی | بگو

حصه های جدا جدا ساختیم، تابخوانی آن را به مردم درحالت درنگ، و فروفرستادیم آن را کم کم

اٰمِنُوْا بِهٖۤ اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖۤ

ایمان آرید به آن | یاایمان نیارید شما | هرآینه آنانیکه | داده شده | علم | پیش ازاین

(ای نبی!) به این مردم بگو که شما ایمان می آرید یا نه می آرید هر آینه به آنانیکه پیش از این علم داده شده است

اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿۱۰۷﴾ وَّيَقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ

چون خوانده میشود برایشان | می افتند | برروهای خود | سجده کنان | ومیگویند | پاک است

چون برایشان خوانده شود، پس آنها بر دوهای خود می افتند سجده کنان

رَبِّنَاۤ اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ﴿۱۰۸﴾ وَيَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُوْنَ

پروردگارما | هرآینه است | وعده | رب ما | پوره شدنی | ومی افتند | به روهای خود | گریه کنان

و میگویند که رب ما پاک است، هر آینه وعده رب ما پوره شدنی است

وَيَزِيْدُهُمْ خُشُوْعًا ﴿۱۰۹﴾ السجدة قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ؕ

ومی افزاید ایشان را | عاجزی | بگو | بخوانید شما | الله | یابخوانید شما | به (گفتن) رحمٰن

و ایشان برروبهای خود میفتند و به (شنیدن این قرآن) عاجزی ایشان زیاد میشود

اَيًّا مَّا تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۚ

به هرنامیکه | شما میخوانید اورا | پس خدارااست | نامهای | نیکو

بگو اگر شما بنام الله بخوانید، و یا اگر بنام رحمٰن بکدام نام ایکه بخوانید پس همه نامهای او

وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ

وبسیار به آواز بلند مخوان | نماز خودرا | وپست مخوان آن را | وبجوی | میان آن

نیکو است، و تو نماز خود را بسیار به آواز بلند مخوان و به بسیار پست هم مخوان آن را

سَبِيْلًا ﴿۱۱۰﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ

راهی | وبگو | ستایش (خوبی ها) | خدارااست | آنکه

بلکه درمیان آن طریقه اختیار کن، و تو بگو که همه ستایشها تنها خدا راست

لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ

هیچ نگرفته است فرزند | ونیست | اورا | هیچ شریکی | درسلطنت

آنکه نه کسی را به فرزند گرفته است، و نه در پادشاهی او کسی شریک است

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيْرًا ﴿۱۱۱﴾ ع ۱۲ ۱۱ ۱۲

ونیست اورا | مددگار | دروقت ضعف | وتعظیم کن اورا | تعظیم کردنی

و نه او در ناتوانی است، که کسی مددگار اوشود و تعظیم کن اورا در تعظیم بسیار زیاد

سُوْرَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّعَشْرُ اٰيَاتٍ وَّاِثْنَا عَشَرَ رُكُوْعًا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورہ کہف درمکہ نازل شدہ و آن | آغاز بنام خدائیکہ بی اندازہ مہربان نہایت بارحم است | یک صدودہ آیت ودوازدہ رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکہ بی اندازہ مہربان نہایت بارحم است

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَّهٗ

هم ستایش | آن ذات راست | آنکہ | نازل کرد | بر بندہ خود | کتاب | و | پیدا نکرد | اورا

همہ ستایشہا آن ذات راست کہ بر یک بندہ خاص این کتاب فرود آورد و درآن بہ اندازہ ذرہ کجی نماند

عِوَجًا ؕ قَيِّمًا لِّيُنْذِرَ بَاْسًا شَدِيْدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِيْنَ

هیچ کجی | راست | کہ بترساند مردم را | از عذاب | سخت | از طرف او | کہ مژدہ دهد | مؤمنان را

راہ درست مستقیم نشان دهنده (کتاب) کہ مردم را از آن عذاب سخت بترسانند کہ از جانب خدا است و کہ بہ آن

الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ۙ مَّاكِثِيْنَ فِيْهِ

آنانی را کہ | عمل میکند | نیک | با اینکہ | ایشان راست | اجر | نیک | باشندگان | درآن

مؤمنان مژده دهند کہ اعمال نیک میکنند کہ برای ایشان اجر درست مقرر است

اَبَدًا ۙ وَّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۘ مَا لَهُمْ

همیشہ | وکہ بترساند | آنانرا کہ | گفتند | گرفتہ است خدا فرزند | نیست ایشانرا

کہ تمام عمر درآن ساکن میباشند و کہ تا آن مردم از گرفت خداوند بترسانند کہ میگویند خداوند برای خود فرزند گرفتہ

بِهٖ مِنْ عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ ؕ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ

بہ آن | هیچ دانش | ونہ پدران ایشان را | بزرگ است سخنیکہ | بیرون می آید

نیست ایشان را از آن دانش و نہ بہ پدران ایشان است این سخن بزرگ است کہ از دهان ایشان

مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ؕ اِنْ يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا كَذِبًا ۝ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ

از دهان های ایشان | نہ میگویند | مگر دروغ | پس مگر تو | کشنده ئی

بیرون می آید هر آینہ این مردم دروغ میگویند ای پیغمبر! اگر ایشان بہ این کلام

نَّفْسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوْا بِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَسَفًا ۝

نفس خودرا | بر پی ایشان | اگر ایمان نیارند | با این سخن | از جهت اندوه

ایمان نیارند شاید کہ تو درغم ایشان خود را هلاک کنی

اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِيْنَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ

هر آینہ ماساخته ایم | آنچہ | بر زمین است | آرائش | برای آن | تا امتحان کنیم برایشان | کدام کسی از آنها

هر آینہ چیزیکہ درزمین است ما آن را برای آن آرائش ساختیم برای اینکہ بہ آن مردم

اَحْسَنُ عَمَلًا ۝ وَاِنَّا لَجٰعِلُوْنَ مَا عَلَيْهَا صَعِيْدًا

نیکوتر است | درعمل | وهر آینہ ما | گرداننده ایم | آن چیزی را کہ بروی است | میدان صفا

امتحان کنیم کہ درایشان کسی عمل درست میکند (و آن وقت می آید کہ) ما همہ چیزها برروی زمین است

جُرُزًا ﴿۸﴾ اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيْمِ كَانُوْا

بی گیاہ | آیا تو گمان کردی؟ | کہ ہر آینہ | اصحاب کہف | وکوہ والا | بودند

میدان صفا بی گیاہ میگذاریم' آیا تو گمان کردی کہ اصحاب کہف و اصحاب تختہ نوشتہ شدہ در نشانہ ہائی قدرت ما

مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ﴿۹﴾ اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوْا رَبَّنَآ

از نشانہای ما | عجیبہ | چون آرام گرفتند | جوانان | بہ غار | پس گفتند | پروردگار ما!

یک نشانہ بسیار عجیب بود؟ وقتیکہ این جوانان درکوہ پناہ گرفتند گفتند: ای رب ما!

اٰتِنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً وَّهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا ﴿۱۰﴾ فَضَرَبْنَا

بدہ مارا | ازطرف خود | رحمت | وآمادہ ساز | مارا | درکار ما | درستی | پس پردہ گذاشتیم

مارا از جانب خود رحمت بدہ' و کار مارا آمادہ بساز

عَلٰٓى اٰذَانِهِمْ فِى الْكَهْفِ سِنِيْنَ عَدَدًا ﴿۱۱﴾ ثُمَّ بَعَثْنٰهُمْ

برگوشہای ایشان | درغار | چندسالہای شمردہ شدہ | باز | برانگیختیم ایشان را

پس ما برگوشہای ایشان دراین کہف پردہ خواب تا چند سالہا گذاشتیم۔ باز بر انگیختیم ایشان را تا ببینم

لِنَعْلَمَ اَىُّ الْحِزْبَيْنِ اَحْصٰى لِمَا لَبِثُوْٓا اَمَدًا ﴿۱۲﴾ ع ۱۲/۱۳

نامعلوم کنیم | کہ کرا | درہر دوگروہ | خوب یاد داشتہ است | مقدار مدتی | کہ درنگ کردند

تا معلوم کنیم کہ دراین دو گروہ (دراین حالت) از ماندن) مودہ بسیار واقف است

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاَهُمْ بِالْحَقِّ ؕ اِنَّهُمْ فِتْيَةٌ اٰمَنُوْا

مامیخوانیم | برتو | خبرایشان را | براستی | ہرآینہ ایشان | جوانی بودند | کہ ایمان آوردہ بودند

ماہتو حالت صحیح ایشان بیان میکنیم' ہر آینہ ایشان چند جوانان بودند کہ بہ رب خود ایمان

بِرَبِّهِمْ وَزِدْنٰهُمْ هُدًى ﴿۱۳﴾ وَّرَبَطْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اِذْ

بر پروردگار خود | وزیاد دادیم ایشان را | ہدایت | وبستیم | بردلہای ایشان | چون

آوردہ بودند' و ما بہ ایشان ہدایت زیاد دادہ بودیم و دلہای ایشان را بہ صبر محکم کردہ بودیم

قَامُوْا فَقَالُوْا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَنْ نَّدْعُوَا۟

ایستادند | پس گفتند | رب ما | رب | آسمانہا | وزمین است | ہرگز پرستش نہ میکنیم

وقتیکہ (پورہ) تیار شدند و گفتند کہ رب ما رب آسمانہا و زمین است' ما ہیچ وقت غیر از وی

مِنْ دُوْنِهٖٓ اِلٰهًا لَّقَدْ قُلْنَآ اِذًا شَطَطًا ﴿۱۴﴾ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا

بجزوی | معبودی | ہرآینہ گفتہ باشیم | آن وقت | سخن بی جا | این است قوم ما

معبودی نگیریم' ہر آینہ گفتہ باشیم درآن وقت سخن بی جای۔ این مردم (یعنی) قوم ما

اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ؕ لَوْلَا يَاْتُوْنَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطٰنٍ

آنہا گرفتند | بجزوی | معبودان دیگری | چرا | نمی آرند | برآن | کدام دلیل

بجز خدا دیگران را معبودان گرفتند ایشان براین معبودان چرا یک دلیل روشن پیش نہ میکنند

بَيِّنٍ ؕ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ﴿۱۵﴾ وَاِذِ

واضح | پس کیست | زیادظالم | ازآن کسی | بست | برخدا | دروغ | ووقتیکه

پس کیست ظالم تر از آن کسیکه که به خدا تهمت دروغ بسته کند و وقتیکه

اعْتَزَلْتُمُوْهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ فَاْوٗۤا اِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ

ازایشان یک سوشدید | وازآنچه میفرستند | بجزخدا | پس آرام گیرید | به غار | تاوسیع کند

شما از آن (مشرکین) و از آنچه ایشان بجز خدا عبادت میکنند یک سو شدید، پس درکهف پناه گیرید رب شما

لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِّنْ اَمْرِكُمْ مِّرْفَقًا ﴿۱۶﴾

شمارا | رب شما | رحمت خود | وپیداکند | شمارا | درکارشما | آسانی

برای شما رحمت خود وسیع کند، و درکار های شما (سامان) آسانی پیدا کند

وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ

وی بینی | آفتاب را | وقتیکه طلوع کند | میلکند | ازغارایشان | به جانب راست

و می بینی آفتاب را وقتیکه طلوع کند میل میکند از غار ایشان طرف راست

وَاِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِيْ فَجْوَةٍ مِّنْهُ ؕ

وچون غروب کند | تجاوزمیکند ازایشان | به جانب چپ | وایشان | درکشادگی اند | ازآن غار

و وقتیکه غروب کند، تجاوز کند از ایشان جانب چپ و ایشان در وسعت کهف اند

ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ ؕ مَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ

این | ازنشانهای خداست | هرکه را | راه نماید | الله | پس او | راه یافته است

این از نشانهای خداوند، یک نشان است هرکرا خدا راه نماید پس او براه راست میرود

وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ﴿۱۷﴾ ع ۲ ۱۴

وهرکرا | گمراه کند | پس هرگز نیابی | اورا | دوست | راه نماینده

و هرکرا بی راه کند، پس هیچ وقت نیابی اورا هیچ مددگار راه نماینده

وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَّهُمْ رُقُوْدٌ ۖ وَّنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ

وتو پنداری ایشان را | بیدار | وایشان | خفته اند | ومیگردانیم ایشان را | بجانب راست

(و ای مخاطب!) تو میپنداری و ایشان را بیدار و حال آنکه ایشان خفته اند، و ما ایشان را به طرف راست و چپ

وَذَاتَ الشِّمَالِ ۛ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيْدِ ؕ

وبجانب چپ | وسگ ایشان | کشاده است | بازوهای راخود | به عتبه دروازه

میگردانیم، و سگ ایشان برعتبه دروازه یاز وهای خود کشیده نشسته است

لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿۱۸﴾

اگراطلاع یابی | برایشان | روبگردانی | ازایشان | گریختن | وپرکرده توشوی | ازایشان ازترس

اگر اندک به ایشان هم می بینی پس دو میگردانی از ایشان به گریختن، و رعب ایشان بتو اثر میکرد

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ؕ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ

وهم چنین | برانگیختیم ایشان را | تا سوال کنند | درمیان خود | گفت گوینده | از ایشان چقدر

و هم چنین ما ایشان را برانگیختیم تا درمیان خود یکی از دیگری سوال کنند' درایشان یکی گفت که شما

لَبِثْتُمْ ؕ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ؕ قَالُوْا رَبُّكُمْ

درنگ کردید | گفتند | درنگ کردیم | یک روز | یا پارهٔ | روز | گفتند | پروردگارشما

چقدر وقت درنگ کردید؟ ایشان گفتند: ما یک روز و یا یک حصه روز درنگ کردیم (پس) ایشان گفتند رب شما

اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ ؕ فَابْعَثُوْٓا اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖٓ

داناتراست | به مقدار درنگ کردن شما | پس بفرستید | یکی راازشما | یااین نقره شما | که این است

داناتر است که چقدر وقت درنگ کردید (پس این بحث را بگذارید) پس یک نفر را با یک پول به شهر بفرستید' و باید که تامل کند

اِلَى الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَآ اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ بِرِزْقٍ

بسوی شهر | باید که تامل کند | کدام یک | پاکیزه تراست | ازروی طعام | پس بیارد برای شما | رزق

که کدام یک پاکیزه تر است از روی طعام' پس از وی بشما یک انداز خوراک بیارد

مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ اَحَدًا ﴿۱۹﴾ اِنَّهُمْ

ازآن | وباید که نرمی کند | وخبردار نکند | بشما | هیچ کسی | هرآینه آنها

و بامردم باید سخنها به نرمی کند' و حال شما را باید به کسی نه گوید' اگر ایشان برشما اطلاع یابند

اِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوْكُمْ اَوْ يُعِيْدُوْكُمْ فِيْ مِلَّتِهِمْ

اگرقدرت یابند | برشما | سنگسار کندشمارا | یاگرداندشمارا | دردین خود

خواهند شمارا سنگسار کند' و یا در مذهب خود گردانند شمارا

وَلَنْ تُفْلِحُوْٓا اِذًا اَبَدًا ﴿۲۰﴾ وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوْٓا

وهیچ وقت نجات نه یابید | درآن وقت | همیشه | وهمچنین | خبردار گردانیدیم برایشان | تابدانند

و اگر چنین شد پس هیچ وقت نجات نه یابید و هم چنین خبردار گردانیدیم مردم برایشان که به این فهمند

اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۚ

هرآینه | وعده خدا | راست است | وهرآینه | قیامت | هیچ شبهه نیست | درآن

که هر آینه وعده خدا راست است و اینکه درآمدن قیامت هیچ شکی نیست

اِذْ يَتَنَازَعُوْنَ بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوْا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا ؕ

وقتیکه نزاع میکردند | درمیان خود | امرایشان | پس گفتند | بنا کنید | برایشان | عمارت

وقتیکه مردم (آن وقت) درباره ایشان درمیان خود خصومت میکردند' آنها گفتند که برایشان یک عمارت بسازید

رَبُّهُمْ اَعْلَمُ بِهِمْ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ غَلَبُوْا عَلٰٓى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ

رب ایشان | داناتراست | به ایشان | گفت | آنانیکه غالب بودند | برکارخود | هرآینه می سازیم

به رب ایشان حال آنها خوب معلوم است آنانیکه برکار خود غالب بودند ایشان گفتند که ما برایشان

نصف القرآن باعتبار عدد الحروف بان التاء بعد الیاء من النصف الاول واللام الثانیة من النصف الاخیر ۱۲

عَلَيْهِمْ مَّسْجِدًا ﴿۲۱﴾ سَيَقُوْلُوْنَ ثَلٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ

برایشان | مسجدی | اکنون میگویند آنہا | آنہا سہ است | چہارم ایشان | سگ ایشان است | ومیگویند آنہا

اینجا یک عبادت خانہ میسازیم (اکنون) بعضی میگویند کہ ایشان سہ بودند چہارم اش سگ بود و بعضی میگویند کہ

خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ سَبْعَةٌ

آنہا پنج است | ششم ایشان | سگ ایشان است | شانہ | نادیدہ | ومیگویند آنہا | آنہا ہفت است

پنج است ششم ایشان سگ آنہا است این ہمہ سخنہای بی تحقیق است، و بعضی گویند کہ ہفت است و ہشتم

وَّثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۭ قُلْ رَّبِّيْٓ اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ

وہشتم ایشان | سگ ایشان است | بگو | رب من | داناتر است | بہ تعداد آن | نہ میدانند ایشان

ایشان سگ ایشان است (ای پیغمبر:) تو بگو کہ بہ رب من تعداد آنہا درست معلوم است براین تنہا

اِلَّا قَلِيْلٌ ۬ فَلَا تُمَارِ فِيْهِمْ اِلَّا مِرَآءً ظَاهِرًا ۠ وَّلَا تَسْتَفْتِ

مگر اندک | پس گفتگو مکن | درایشان | مگر گفتگو | سرسری | وسوال مکن

مردم اندک میدانند، تو دربارہ ایشان غیر از یک بحث سرسری دیگری چیزی نگو و دربارہ ایشان

ع ۱۵ ۱۵ فِيْهِمْ مِّنْهُمْ اَحَدًا ﴿۲۲﴾ وَلَا تَقُوْلَنَّ لِشَايْءٍ اِنِّيْ فَاعِلٌ ذٰلِكَ

درایشان | ازایشان ہیچکسی را | ومگو | ہیچ چیزی را | کہ من کنندہ ام | آن را

از ہیچکسی سوال مکن، و دربارہ ہیچ چیز مگو کہ من آن را فردا میکنم

غَدًا ﴿۲۳﴾ اِلَّآ اَنْ يَّشَاۗءَ اللّٰهُ ۡ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ اِذَا نَسِيْتَ وَقُلْ

فردا | مگر این را | کہ بخواہد اللہ | ویاد کن | رب خود را | وقتیکہ از تو فراموش شود | وبگو

غیر از اینکہ خداوند بخواہد، و رب خود را یاد کن وقتیکہ در نا خبری از تو فراموش شود و بگو کہ

عَسٰٓى اَنْ يَّهْدِيَنِ رَبِّيْ لِاَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَدًا ﴿۲۴﴾ وَلَبِثُوْا

امید است | کہ راہ نماید مرا | رب من | نزدیک تر آن | از این | براہ صواب | ودرنگ کردند

امید است کہ رب من بما چنین راہ نماید کہ از این بسیار سخن تر یک بہ من درست کند و این مردم

فِيْ كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِيْنَ وَازْدَادُوْا تِسْعًا ﴿۲۵﴾ قُلِ اللّٰهُ

درغار خود | سہ | صد | سال | وافزودند | نوسال | بگو | اللہ

در کہف سہ صد و نو (۳۰۹) سال در غار خفتہ ماندند خفتہ تو بگو کہ خداوند

اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوْا ۚ لَهٗ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اَبْصِرْ بِهٖ وَاَسْمِعْ ۭ

داناتر است | بہ اندازہ کہ درنگ کردند | اوراست | علم غیب | آسمانہا | وزمین | چقدر بینا است | وچقدر شنواست

داناتر است، کہ چقدر درنگ کردند بہ او سخنہای غیب معلوم است او شنواست

مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ ۡ وَّلَا يُشْرِكُ فِيْ حُكْمِهٖٓ اَحَدًا ﴿۲۶﴾ وَاتْلُ

نیست ایشانرا | بجز او | ہیچ کارساز | ونہ میگیرد شریک | درحکم خود | ہیچ کسی را | وبخوانی

و بینا است، بجز خدا ایشان را دوست دیگری نیست و نہ او درحکم خود دیگری را شریک میکند و تو بخوان

مَآ اُوْحِیَ اِلَیْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ؕ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ

آنچہ | وحی فرستادہ شدہ | بسوی تو | از کتاب رب تو | ہیچ تبدیل کنندہ نیست | حکمہای اورا

آنچہ وحی فرستادہ شدہ بتو بذریعۂ کتاب ربّ، سخنہای اورا ہیچ بدل کنندہ نیست

وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿۲۷﴾ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِیْنَ

وھرگز نیابی | بجز او | ہیچ پناہ گاھی | حبس کن | نفس خودرا | ھمراہ آنانیکہ

ونیابی تو بجز وی ہیچ پناہ گاھی (ای پیغمبر:) تو خود را بہ آن حبس کن

یَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِیِّ یُرِیْدُوْنَ وَجْهَهٗ

یادمیکنند | پروردگارخودرا | صبح | وشام | میخواھند | رضای اورا

کہ یاد میکنند پروردگار خودرا صبح و شام و رضامندی اورا میخواھند

وَلَا تَعْدُ عَیْنٰكَ عَنْهُمْ ۚ تُرِیْدُ زِیْنَةَ الْحَیٰوةِ الدُّنْیَا ۚ وَلَا تُطِعْ

وباید کہ نگذرد | چشمہای تو | ازایشان | کہ میخواھی تو | ارائش | زندگانی دنیا | واطاعت مکن

و باید کہ نگذرد چشمہای تو از آنہا کہ میخواھی تو آرائش زندگی دنیا، و اطاعت مکن بہ سخن آن کسی کہ

مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ وَكَانَ اَمْرُهٗ

آنراکہ | غافل ساختیم | دل اورا | ازیادخویش | وپیروی کردہ است | خواھش خودرا | وھست | کاراو

کہ ما دل اش را از ذکر خود غافل ساختیم، و پیروی کردہ است خواھش خود را و کار اش

فُرُطًا ﴿۲۸﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۟ فَمَنْ شَآءَ فَلْیُؤْمِنْ

ازحدگذشتہ | وبگو | این حق است | از جانب رب شما | پس ھرکہ | بخواھد | پس ایمان آرد

از حد تجاوز کردہ است، و بگو کہ این قرآن از جانب رب شما حق است، کسیکہ میخواھد ایمان بیارد

وَّمَنْ شَآءَ فَلْیَكْفُرْ ۙ اِنَّاۤ اَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِیْنَ نَارًا ۙ اَحَاطَ بِهِمْ

وھرکہ بخواھد | کافرشود | ھرآینہ ماتیارساختیم | ظالمان را | آتش | احاطہ کند | ایشان را

کسیکہ میخواھد کفر کند، ما ستمگاران را چنین آتش تیار ساختیم، کہ پردہ ھای آن از ھر جانب احاطہ میکند

سُرَادِقُهَا ؕ وَاِنْ یَّسْتَغِیْثُوْا یُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ یَشْوِی

پردہ ھای آن | واگر آنہا فریادکنند | فریادرسیدہ شوند | بہ آب | مانند (مس گداختہ شدہ) | بریان کند

و اگر ایشان فریاد (تشنگی) میکنند، فریاد رسیدہ شوند بہ آب مانند مس گداختہ شدہ

الْوُجُوْهَ ؕ بِئْسَ الشَّرَابُ ؕ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿۲۹﴾ اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

روھارا | بد | آشامیدنی است | ودوزخ بد | جای است | ھرآینہ | آنانیکہ | ایمان آوردند

کہ روھای ایشان را بریان میکند بسیار بدآشامیدنی است و دوزخ بد جای است، ھر آینہ آنانیکہ ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا نُضِیْعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ﴿۳۰﴾

وکردند | کارھای نیک | ھرآینہ ما | ضائع نمیکنیم | مزد | کسیکہ | نیکوکردہ است | کاررا

و کارھای نیک کردند، پس ما آجر آن مردم را ھیچ وقت ضائع نہ میکنیم کہ کارھای نیک میکنند

أُولَٰئِكَ لَهُمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَٰرُ يُحَلَّوْنَ

این جماعت است | که ایشان را | باغها | همیشه | که میرود | از زیر آن | نهرها | زیور داده شوند

این مردم است که ایشان را همیشه باغهای جاویدی است که زیر آن جویها میرود زیور داده شوند در آنجا از دستوانها

فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ

در آنجا | از دستوانها | از طلاء | و بپوشند | جامه‌های | سبز | از ابریشم باریک

و بپوشند جامهای سبز از ابریشم باریک و جامهای ابریشم کلان

وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَآئِكِ ۖ نِعْمَ الثَّوَابُ ۖ وَحَسُنَتْ

و از ابریشم کلان | تکیه کنان باشند | در آن | بر تختها | نیک | جزاء است | و بهتر است

و تکیه کنان باشند بر تختها، نیک بدله است و بهتر است

ع ۴ ۱۶ مُرْتَفَقًا ﴿۳۱﴾ وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ

جای آرام | و بیان کن | ایشان را | مثال حال | دو مرد را | ما گردانیدیم | یکی از ایشان را | دو باغها

جای آرام (و ای پیغمبر!) بیان کن به ایشان حال آن دو مرد که مادر ایشان به یکی باغهای دو انگور گردانیده بودیم

مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَٰهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿۳۲﴾

از درختهای انگور | و پیدا کردیم گرداگرد آن | درختهای خرما | و گردانیدیم ما | درمیان آن | زراعت

و احاطه کرده بودیم آن را به درختهای خرما و درمیان آن باغها زراعت سبز گردانیده بودیم

كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْـًٔا ۙ وَفَجَّرْنَا

هردو | بوستانها | آورد | میوه خود را | و هیچ کم نکرد | از آن | چیزی | و جاری ساختیم

هر دو بوستانها میوه خود را پوره پوره میداد و در حاصلات آن هیچ نوع قلت نه می آمد، و ما میان آن باغها

خِلَٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿۳۳﴾ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٌ ۚ فَقَالَ لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ

میان هردو | جوئی | و بود | اورا | میوه | پس گفت | رفیق خود را | و او گفتگو میکرد با وی

یک جوی جاری کرده بودیم، و بود این مرد را میوه دیگری غیر از این هم، پس او به رفیق اش در جریان سخنها گفت

أَنَا أَكْثَرُ مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿۳۴﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ

من | زیاد هستم از تو | در مال | و غالب ترام | به لحاظ مردم | و او داخل شد | در باغ خود

من از تو در مال و هم در قوت غالب هستم و او به باغ اش درآمد

وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ ۖ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ أَبَدًا ﴿۳۵﴾

و او | ظلم کننده بود | به نفس خود | گفت | نه می پندارم | که هلاک شود | این | همیشه

و بر خود تجاوز میکرد و گفت فکر نه میکنم که این باغ تباه شود

وَمَآ أَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّى لَأَجِدَنَّ

و گمان ندارم | که قیامت | برپا شود | و اگر | دبسانیده شوم | رب خود را | هرآینه می یابم

و نه فکر میکنم که قیامت برپا شود و اگر من بالفرض به رب خود برسم باز هم از این باغ بهتر یابم

خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهٗ صَاحِبُهٗ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ اَكَفَرْتَ

بهتر | ازآن | جای بازگشتی | گفت اورا | رفیق او | واوگفتگومیکرد باوی | آیا کافرشدی

گفت اورا رفیق اش آنکه باوی سخن میگفت که آیا تو

بِالَّذِيْ خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰىكَ

به آن خدایکه | پیدا کرد ترا | از خاک | باز | از نطفه | باز | ساخت ترا

از آن ذات انکار میکنی، که پیدا کرد ترا از خاک باز از یک قطره نطفه باز ساخت ترا مرد برابر

رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لٰكِنَّا۠ هُوَ اللّٰهُ رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿٣٨﴾

مرد | لیکن من (میگویم) | همان الله | رب من است | وشریک نه می آرم | باپروردگارخود | هیچکسی

لیکن من میگویم که الله تعالی رب من است و با رب خود کسی را شریک نه می سازیم

وَلَوْلَآ اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللّٰهُ ۙ لَا قُوَّةَ اِلَّا

وچرانه | چون درآمدی | به بوستان خود | میگفتی تو | چیزیکه خدایخواست | نیست قوت | مگرتنها

وقتیکه به بوستان خود درآمدی چرا چنین نه میگفتی به چیزی را که خدا میخواهد میشود

بِاللّٰهِ ۚ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسٰى رَبِّيْٓ

به خدای تعالی | اگرمیبینی مرا | که من کم ام | ازتو | درمال | ودراولاد | شایدکه | رب من

غیر از امداد خدا هیچ قدرت نیست اگر تو مرا درمال و اولاد از خود کم می بینی، نزدیک است که رب من

اَنْ يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَآءِ

بدهد مرا | بهتر | از بوستان تو | وبفرستد | برآن | آفت | ازآسمان

مرا از تو باغ درست بدهد و بر بوستان تو بفرستد آفت از آسمان

فَتُصْبِحَ صَعِيْدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ اَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيْعَ

پس گردد آن | میدان | بی گیاه | یاشود | آب آن | فرورفته | پس هرگز نتوانی

پس گردد باغ تو میدان هموار بی گیاه و یا آب این باغ فرود رود و باز تو از باز آوردن آن

لَهٗ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَاُحِيْطَ بِثَمَرِهٖ فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَآ اَنْفَقَ

آن را | تلاش | واحاطه شدعذاب | به میوه آن | پس شداو | که مالید | دستهای خود | برآن که | خرچ کرده بود

هیچ سعی کرده نه توانی، پس از میوه های آن عذاب احاطه کرد پس مالید دستهای خود را برآن که

فِيْهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُشْرِكْ

درآن | وآن | آفتاده بود | برچتهای خود | ومیگفت | ای کاش! | شرک نه میکردم

او خرچ کرده بود، و هم چیز های آن باغ رفتیده بود و میگفت ای کاش! من با رب خود

بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُنْ لَّهٗ فِئَةٌ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

بارب خود | هیچکسی | ونشد | اورا | هیچ گروه | که مدداورامیکرد | بجزخدا

شریک نه میکردیم، و هیچ گروهی نبود که باوی در مقابله خدا مدد کند

وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿۴۳﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ ؕ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا

ونشد او انتقام گیرنده | درهمان موقع | اختیار | خداراست | برحق | واو | بهتر است | درثواب دادن

و بنود که از ما بدله گیرد؛ در چنین وقت اختیار کارها تنها خدا راست؛ او بهتر ثواب دهنده

ع ۱۳/۱۷ وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿۴۴﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ

وبهتر است در بدله دادن | وبیان کن | ایشان را | مثال | زندگی دنیا | که آن مانند آب است

و بهتر بدله دهنده است؛ (و ای نبی!) به ایشان مثال زندگی دنیا بیان کن؛ او چنین است که

اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ

که فرستاد یمش | از آسمان | پس درهم پیچد | بذریعه آن | سبز | زمین | پس شد آخرکار

مانند آب که فرود آوردیم آن را از آسمان باز بسبب آن سبزه از زمین برآید و باز آن ذره ذره شود

هَشِيْمًا تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿۴۵﴾

درهم شکسته | که می پراندش | بادها | وهست خدا | برهرچیزی | توانا

که بادها آن را می پرانده و خداوند ج به هر چیز قدرت کامل دارد

اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ

مال | وفرزندان | آرائش | زندگی دنیا است | وباقیات | نیکیها | بهتر است

مال و اولاد تنها ارائش زندگی دنیا است و باقیات اعمال نیک که هست پس آن نزد رب تو

عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿۴۶﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى

نزد پروردگارتو | درثواب | وبهتر است | درامید | وروزیکه | روان کنیم | کوه هارا | وی بینی تو

در ثواب هم درست است؛ و درباره امید داشتن هم درست است؛ و روزیکه روان کنیم کوه ها را و تو بینی

الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ وَّحَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ۚ ﴿۴۷﴾

زمین را | ظاهرشده | وجمع سازیم مردم را | پس نگذاریم | ازایشان | هیچکسی

زمین را یک میدان ظاهر شده؛ و جمع سازیم مردم را و نگذاریم از ایشان هیچ کسی را

وَعُرِضُوْا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ؕ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا خَلَقْنٰكُمْ

وروبرو آورده شوند | بر پروردگارتو | صف کشیده | هرآینه آمدید پیش ما | چنانچه آفریده بودم شمارا

و همه ایشان نزد رب تو در قطارها بسته شده پیش کرده میشوند و گفته میشود قسمیکه اول بار شمارا آفریده بودیم

اَوَّلَ مَرَّةٍ ۭ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿۴۸﴾ وَوُضِعَ الْكِتٰبُ

اول بارا | بلکه | می پنداشتید | که نخواهیم ساخت | شمارا | وعده | ونهاده شود | نامه اعمال

همان قسم پیش شدید نزد من؛ لیکن خیال شما بود که این وقت مقرره به شما نه می آید؛ و عملنامه نهاده شود

فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ

پس بینی تو | گناه گاران را | ترسان | ازآنچه | درآن است | ومیگویند | ای وای برما | چه حال است

تو مجرمین را می بینی که از نوشته آن میترسند و میگویند های برما! حال این عملنامه عجیبه است

هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰىهَا ۚ

این	عملنامہ	کہ نہ گذاشتہ است	خودرا گناہ	ونہ	بزرگ	مگر احاطہ کردہ است آن را

کہ نگذشتہ است نہ گناہ خود را او نہ بزرگ را' ھر یکی را نوشتہ کردہ است

وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۭ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ۝۴۹ ع ۵ ۶ ۱۸

وبیابند	آنچہ	کردہ بودند	پیش رو	وستم نہ میکند	پروردگارتو	برھیچکسی

و کدام اعمال را کہ کردہ بودند' ھمہ آن را موجود می یابند و رب تو ستم نہ میکند بہ ھیچکسی

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ

ویادکن چون گفتیم	فرشتگان را	سجدہ کنید	آدم را	پس سجدہ کردند	مگر	ابلیس

و وقتیکہ بہ فرشتگان حکم کردیم' کہ شما بہ آدم سجدہ کنید پس ھمہ ایشان سجدہ کردند مگر ابلیس نہ کرد

كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهٖ ۭ اَفَتَتَّخِذُوْنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗٓ اَوْلِيَاۗءَ

بود	ازجن	پس اونافرمانی کرد	ازحکم رب او	آیا میگیر داورا	واولاد اورا	دوستان

او در (اصل) جن بود' پس از حکم رب نافرمانی کرد پس اکنون شما اورا و اولاد اورا

مِنْ دُوْنِيْ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ۭ بِئْسَ لِلظّٰلِمِيْنَ بَدَلًا ۝۵۰

غیرازمن	وایشان است	شمارا	دشمن	بداست	ظالمان را	بدلہ

در مقابلہ من بہ دوستی میگیرید' و حال آنکہ ایشان است شمارا دشمن آشکارا' بہ ظالمان بسیار بدلہ بد دادہ شد

مَآ اَشْهَدْتُّهُمْ خَلْقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلْقَ اَنْفُسِهِمْ ۠

حاضرنکردہ بودیم ایشان را	وقت آفریدن	آسمانہا	وزمین	ونہ دروقت پیدایش نفسہای ایشان

حاضر نکردہ بودیم ایشان را دروقت آفریدن آسمانہا و زمین و نہ دروقت پیدایش نفسہای ایشان

وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّيْنَ عَضُدًا ۝۵۱ وَيَوْمَ يَقُوْلُ نَادُوْا

ونیستم	گیرندہ	گمراھان را	مددگار	وروزیکہ	فرمایدخدا	بخواھد

و من عاجز نبودم کہ گمراھان را مددگاران بگیریم و روزیکہ خداوند فرماید کہ شریکان من را بخواھید

شُرَكَاۗءِيَ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَجَعَلْنَا

شریکان من	بہ آنانیکہ گمان میکردید	پس آنہا ایشان رامیخواھند	پس آنہا جواب نہ میدھند	ایشان را	وگردانیدیم

برآنہا کہ شما گمان معبودان میکردید' پس ایشان آنہارا میخواھند' پس آنہا بہ ایشان جواب نہ میدھند

بَيْنَهُمْ مَّوْبِقًا ۝۵۲ وَرَاَ الْمُجْرِمُوْنَ النَّارَ فَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ مُّوَاقِعُوْهَا

میان آنہا	جای ھلاکت	وببینند	گناھگاران	آتش را	پس یقین میکنید	کہ ایشان	درافتادنی است

و ما درمیان ایشان (و درمیان) معبودان یک پردہ میگذاریم و مجرمین بہ چشمہای خود جھنم را می بینند۔ و یقین کنند کہ

وَلَمْ يَجِدُوْا عَنْهَا مَصْرِفًا ۝۵۳ ع ۶ ۴ ۱۹ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ

ونیابند	ازآن	جای بازگشت	وھرآینہ	رنگارنگ بیان کردیم	دراین قرآن

درآن افتادنی است و نہ یابند از آن جای باز گشت و ما درین قرآن برای فہمانیدن مردم

لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿۵۴﴾

برای مردمان | ازهر | مثال | وهست | انسان | بیشتر ازهمه چیز | خصومت کننده

مثالهای گونا گون بیان کردیم، و انسان در خصومت از همه چیز بیشتر است

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوا

وبازنداشت | مردمان را | ازآنکه ایمان آرند | چون بیاید به ایشان | هدایت | وکه بخشش بخواهند

و این مردم بعد از آمدن هدایت، کدام چیز از آوردن ایمان، و از خواستن مغفرت از رب خود

رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ

ازرب خود | غیرازاینکه | ایشان را | بیاید روش | پیشنیان | یابیاید به ایشان عذاب

منع کرده است؟ فقط اینکه (ایشان انتظار میکند که) معامله مردم گذشته با ایشان شود، و یا برایشان

قُبُلًا ﴿۵۵﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ ۚ وَيُجَادِلُ

روبروی | ونه می فرستیم | پیغمبران را | مگر بشارت دهنده | وترساننده | وخصومت میکنند

عذاب روبرو بیاید، و ما پیغمبران را تنها به خاطر این فرستادیم که به مردم بشارت دهد و از عذاب ترسانند

الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي

آنانیکه | کفرکردند | به ناحق | که بی اثر کند | به آن | سخن حق | وگرفتند آنها | آیات ما

و آنانیکه منکراند، برناحق خصومت میکنند که حق را برآن بی اثر کند، و آنها نشانهای قدرت من را

وَمَا أُنْذِرُوا هُزُوًا ﴿۵۶﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ

وآنچه | ترسانیده شدند | تمسخر | وکیست | ستمگارتر | ازآنکه | پنددادهشد | بکلام رب خویش

و از کدام چیزها که ایشان ترسانده شدند هم آن را تمسخر میگیرند، و کیست ستمگار تر از آنکه؟ که بذریعه

فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ۚ إِنَّا جَعَلْنَا

پس روگردان شد | ازآن | وفراموش کرد | آنچه | پیش فرستاده است | دودست او | هرآینه ما افگندیم

قدرت نشانهای رب او نصیحت کرده شود پس او از آن روی میگرداند، و کارهای گناه خود را فراموش میکند و ما

عَلٰى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ

بردلهای ایشان | پرده | که نه فهمند به آن | ودرگوشهای ایشان | گرانی

بر دلهای ایشان پرده افگندیم که نه فهمند به این قرآن و ایشان را بر گوشهای خود تر گردانیدم

وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿۵۷﴾ وَرَبُّكَ

واگر بخوانی ایشان را | بسوی هدایت | پس هرگز نیابند هدایت | درآن وقت | همیشه | ورب تو

و اگر بخوانی ایشان را بسوی هدایت، پس هیچ وقت به راه راست نه می آیند. و رب تو

الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ

آمرزنده | خداوند رحمت است | اگر بگیرد ایشان را | به آنچه کردند | پس زود میداد | ایشان را

بخشنده، و رحم کننده است، اگر خداوند ایشان را به اعمال آنها میگرفت، پس زود میداد ایشان را عذاب

الْعَذَابُ ؕ بَلْ لَّهُمْ مَّوْعِدٌ لَّنْ يَّجِدُوْا مِنْ دُوْنِهٖ مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾

عذاب | بلکه | ایشان را | یک میعاد است | هرگز نیابند | بجز او | پناهی

مگر ایشان را یک تاریخ مقرر کرده است که از آن هیچ وقت پناه نه یابند

وَتِلْكَ الْقُرٰٓى اَهْلَكْنٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾ ع ٨ ٦ ٢٠

وآن | قریه ها را | هلاک کردیم | چون ستم کردند | ومقرر گردانیدیم | برای هلاک ایشان | میعادی

و آن قریه ها وقتیکه ستم کردند، تباه ساختیم ایشان را، و ما برای تباهی آنها یک وقت مقرر کردیم

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِفَتٰىهُ لَآ اَبْرَحُ حَتّٰٓى اَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ

ویاد کن چون گفت | موسیٰ | جوان خودرا | همیشه میروم | تا آنکه | برسم | به محل جمع شدن | دو دریا

و وقتیکه موسیٰ به شاگرد خود گفت، همیشه روان میباشم تا آنکه به دو بندها برسم

اَوْ اَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوْتَهُمَا فَاتَّخَذَ

یا بروم | مدتهای دور | پس چون رسیدند | به محل جمع | دو دریا | فراموش کردند | ماهی خودرا | پس گرفت

و یا اینکه سالها میروم، پس وقتیکه هر دو آنها به ان دو بندی رسیدند، پس ماهی خود را فراموش کردند، پس او در دریا (خود را) یک راه

سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰىهُ اٰتِنَا

راه خودرا | دردریا | لقب ذده | پس چون | گذشتند | گفت | جوان خودرا | بیار برای ما

راه گرفت، که یک نقب میزد، پس وقتیکه هر دو ایشان پیش رفتند، موسیٰ به شاگرد خود گفت که:

غَدَآءَنَا ۫ لَقَدْ لَقِيْنَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اَرَءَيْتَ اِذْ

طعام چاشت | هرآینه یافتیم | ازاین سفر خود | زحمت | گفت | آیا دیدی؟ | چون

بیار بما نان چاشت، ما از این سفر خو زحمت دیدیم او برای اش گفت آیا ندیدی؟

اَوَيْنَآ اِلَى الصَّخْرَةِ فَاِنِّيْ نَسِيْتُ الْحُوْتَ ۫ وَمَآ اَنْسٰنِيْهُ اِلَّا

نشسته بودیم | به نزد آن سنگ | پس من | فراموش کردم | ماهی را | وفراموش من نگردانید | مگر

چون نشسته بودیم ما نزد آن سنگ۔ پس از من ماهی درهمان جای فراموش شد، و از من یادداشت آن بتو

الشَّيْطٰنُ اَنْ اَذْكُرَهٗ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ ۖ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ

شیطان | که یاد کنم آن را | وگرفت ماهی | راه خودرا | دردریا | به طریقه عجیبه | گفت

شیطان فراموش کرد، و ماهی دردریا یک راه عجیبه گرفت موسیٰ علیه السلام گفت:

ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۖ فَارْتَدَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمَا قَصَصًا ۙ ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا

این است | آنچه می جستیم | پس باز گشتند | براقدام خود | تفحص کنان | پس یافتند

این همان جای بود که می جستیم، پس هر دو ایشان به قدمهای خود باز گشتند، پس آنها در بندگان من

عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ اٰتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا

یک بنده | از بندگان ما | که دادیم اورا | رحمت | از نزد خود | وعلم دادیم اورا | از نزد خود

یک بنده یافتند، که ما بروی رحم و فضل کرده بودیم و از جانب خود به او یک علم (خاص) داده بودیم

عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهٗ مُوْسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا

یک علم | گفت | اورا | موسیٰ | آیا پیروی تو کنم | به اینکه بیاموزانی مرا | از آنچه

موسیٰ به او گفت آیا پیروی تو کنم؟ بشرط اینکه بیا موزانی مرا از آنچه

عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾

آموخته شده ئی | ازراه یابی | گفت | هرآینه تو | هرگز نتوانی | بامن | صبر

بتو تعلیم داده شده است (خضر) گفت تو بامن صبر کردم نتوانی

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ

وچگونه صبر کنی | برچیزیکه | احاطه نه کردی تو برآن | ازفهم | گفت | خواهی یافت مرا | اگر بخواهد

و از کدام چیزیکه بتو علم نیست چگونه برآن صبر کنی؟ موسیٰ گفت: اگر خداوند بخواهد مرا صابر یابی

اللّٰهُ صَابِرًا وَّلَآ اَعْصِيْ لَكَ اَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِيْ

خدا | صبرکننده | ومن نافرمانی نه میکنم | ترا | ازکدام سخنی | گفت | پس اگر | تو پیروی من میکنی

وهیچ وقت هیچ کاری را خلاف حکم تو نه میکنم (خضر) گفت درست! اگر بامن یک جای سکونت میخواهی

ع ١١ ٢١ فَلَا تَسْـَٔلْنِيْ عَنْ شَيْءٍ حَتّٰٓى اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾

پس سوال مکن ازمن | ازهیچ چیزی | تا آنکه | خود آغاز کنم | ترا | ازآن | ذکر

پس از من درباره هیچ چیز پرسان مکن تا اینکه خودم بتو ذکر آن کنم

فَانْطَلَقَا ۫ حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِي السَّفِيْنَةِ خَرَقَهَا ؕ قَالَ

پس هردو رفتند | تا آنکه | سوار شدند | درکشتی | پاره کرد آن را | گفت موسیٰ

پس هر دو ایشان روان شدند، تا اینکه دریک کشتی سوار شدند، پس (خضر) درآن سوراخ کرد موسیٰ به

اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا ۚ لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا اِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ

آیا پاره کردی آن را | تا غرق کنی | اهل آن را | هرآینه کردی | چیزی | عجیب را | گفت | آیا نگفته بودم

او گفت: درآن سوراخ کردی تا سواری های آن را غرق کنی، تو یک کار عجیبه کردی! (خضر) گفت من نگفته بودم که تو

اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِيْ بِمَا نَسِيْتُ

هرآینه تو | نتوانی | بامن صبر | گفت موسیٰ | مواخذه مکن مرا | به آنچه | فراموش کردم

بامن صبر کردن نتوانی موسیٰ گفت به فراموش شدن مگیر مرا

وَلَا تُرْهِقْنِيْ مِنْ اَمْرِيْ عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَانْطَلَقَا ۫ حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلٰمًا فَقَتَلَهٗ ۙ

ومیندار از برمن | درکارمن | دشواری | پس هردو رفتند | تا آنکه | ملاقی شدند | باپسری | پس بکشت اورا

و دراین کار من بامن دشواری مکن باز هر دو ایشان روان شدند تا اینکه بایک پسر ملاقی شدند

قَالَ اَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ ؕ لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ﴿٧٤﴾

گفت موسیٰ آیا کشتی | نفس | پاک | بغیرعوض نفسی | هرآینه کردی | چیزی | ناخوش

پس خضر آن را قتل کرد موسیٰ گفت: درست! تو یک روح بی گناه را کشتی؟ بسیار یک کار خراب کردی

قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ

اوگفت | آیا نگفته بودم | باتو | هرآینه تو | نتوانی | بامن | صبر | موسیٰ گفت

خضر گفت: آیا بتو نگفته بودم که هیچ وقت بامن صبر کرده نه میتوانی موسیٰ گفت:

اِنْ سَاَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصٰحِبْنِيْ ۚ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَّدُنِّيْ

اگر پرسم ترا | از چیزی | بعدازاین | پس همراه مکن مرا | هرآینه تو رسیدی | ازطرف من

اگر بعد از این پرسم ترا از چیزی، پس مارا باخود همراه مکن، هر آینه درباره من تو عذر خود را

عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَانْطَلَقَا ۫ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَتَيَاۤ اَهْلَ قَرْيَةِ ِۨ اسْتَطْعَمَاۤ اَهْلَهَا

به عذری | بازهردوروان شدند | تاآنکه | آمدندهردو | به مردم قریه | طعام خواستند | ازمردم قریه

پوره کردی، باز هر دو ایشان رفتند تااینکه به مردم آن قریه آمدند، از آنها طعام خواستند

فَاَبَوْا اَنْ يُّضَيِّفُوْهُمَا فَوَجَدَا فِيْهَا جِدَارًا يُّرِيْدُ اَنْ يَّنْقَضَّ

پس آنها انکار کردند | که مهمانی کنند ایشانرا | پس یافتند هردو | درآن جای | دیوار | که میخواست که بیفتد

مگر ایشان از مهمانی ایشان ممانعت کردند پس آنها درآن قریه یک دیوار (کهنه) یافتند که به زمین سقوط کردن اش نزدیک بود

فَاَقَامَهٗ ؕ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ اَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ

پس راست ساخت آنرا | گفت موسیٰ | اگرمیخواستی | میگرفتی | بروی | مزدی | گفت خضر

پس خضر آن دیوار را راست ساخت، موسیٰ گفت اگر تو میخواستی براین اندک اجرت میگرفتی، خضر گفت:

هٰذَا فِرَاقُ بَيْنِيْ وَبَيْنِكَ ۚ سَاُنَبِّئُكَ بِتَاْوِيْلِ مَا لَمْ تَسْطِعْ

این | جدائی است | میان من | ومیان تو | اکنون آگاه سازم ترا | به مطلب | آنچه | نتوانستی

پس این است جای فراق ما و تو، اکنون ترا به حقیقت آن آگاه خواهم کرد که تو برآن صبر نه کردی

عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ اَمَّا السَّفِيْنَةُ فَكَانَتْ لِمَسٰكِيْنَ يَعْمَلُوْنَ فِي الْبَحْرِ

برآن | صبر | اما | کشتی | برای چندمساکین بود | که کارمیکردند | دردریا

هر چه کشتی بود پس آن برای چند نفر مساکین بود که در دریا مزدوری میکردند

فَاَرَدْتُّ اَنْ اَعِيْبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُمْ مَّلِكٌ يَّاْخُذُ كُلَّ سَفِيْنَةٍ

پس خواستم | که معیوب کنم آن را | وبود | پیش روی ایشان | پادشاهی | که میگرفت | هرکشتی (درست را)

خواستم که معیوب سازم آن را، و پیش روی ایشان یک پادشاهی بود که هر کشتی (درست) را

غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَاَمَّا الْغُلٰمُ فَكَانَ اَبَوٰهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِيْنَاۤ اَنْ يُّرْهِقَهُمَا

به زبردستی | واما آن بچه | بود | والدین او | مسلمانها | پس ترسیدم | که غالب آید برآنها

به زبردستی میگرفت، و هر که آن پسر بود، پس والدین اش ایمان دار بود پس ترسیدم که

طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَاَرَدْنَاۤ اَنْ يُّبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكٰوةً

درسرکشی | وکفر | پس خواستیم | که بدله دهد ایشان را | رب آنها | بهتر | ازآن | درپاکیزه گی

به سرکشی و کفر برآنها غالب نه آید پس خواستم که دربدله رب آنها چنین اولاد

وَّاَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلٰمَيْنِ يَتِيْمَيْنِ فِي الْمَدِيْنَةِ

نزدیک تر | درمهربانی | واما دیوال | پس بود | برای دو پسر | یتیم | درشهر

که بسیار پاکیزه از این و بسیار محبت کننده باشد و هرکه آن دیوار بود پس آن ملکیت دو پسران یتیمان بود

وَكَانَ تَحْتَهٗ كَنْزٌ لَّهُمَا وَكَانَ اَبُوْهُمَا صَالِحًا ۚ فَاَرَادَ رَبُّكَ

وبود | زیرآن | گنجی | برای ایشان | وبود | پدرایشان | نیکوکار | پس خواست | رب تو

وزیر آن برای ایشان گنجی بود و پدر ایشان مرد نیک بود پس رب تو خواست که هر دو آنها

اَنْ يَّبْلُغَآ اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ

که برسند هردوآنها | بجوانی خود | وهردوآنها برآرند | گنجی آنها | ازروی مهربانی | از پروردگارتو

به عمر پخته سالگی برسند و گنج خود را خود ایشان برآرند این همه به رحمت مهربانی پروردگار تو

وَمَا فَعَلْتُهٗ عَنْ اَمْرِيْ ۭ ذٰلِكَ تَاْوِيْلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَّلَيْهِ

ونکردم آن را | به حکم خود | این است | مطلب | آنچه | نتوانستی | برآن

میشد و چیزی را که کردم بحکم خود نکردم این است حقیقت آن که تو برآن صبر نکردی

ع ١٢ ١ صَبْرًا ﴿٨٢﴾ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ ۭ قُلْ سَاَتْلُوْا عَلَيْكُمْ

صبر | ومیپرسند ترا | از | ذوالقرنین | بگو | خواهم خواند | برشما

(ای پیغمبر!) مردم ترا درباره ذوالقرنین میپرسند بگو که ذکر ایشان خواهم خواند بشما

مِّنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾ اِنَّا مَكَّنَّا لَهٗ فِي الْاَرْضِ وَاٰتَيْنٰهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ

ازآن | حال | هرآینه ما | حکومت داده بودیم | اورا | درزمین | وداده بودیم اورا | ازهرچیزی

ما اورا برزمین حکومت داده بودیم و ما اورا هر قسم ساز و سامان

سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَاَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا

بسببی | پس اوروان شد | به یک راه | تا آنکه | اورسید | جای غروب | آفتاب | یافت آن را

داده بودیم، پس او به یک راهی روان شد تااینکه بجای غروب آفتاب رسید می بیند که آن

تَغْرُبُ فِيْ عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَّوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ۭ قُلْنَا

که فرومیرود | دریک چشمه | ازگل سیاه | ویافت | نزدآن | قومی را | گفتیم

دریک چشمهٔ سیاه غروب میکند و در نزدیک آن یک قومی را دید که ما به او گفتیم

يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِمَّآ اَنْ تُعَذِّبَ وَاِمَّآ اَنْ تَتَّخِذَ فِيْهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾

ای ذالقرنین | یاعذاب میکنی | ویا | میگیری | درایشان | نیکوئی

ای ذوالقرنین! (تو اختیار داری) که به ایشان عذاب میدهی و یا به ایشان سلوک درست میکنی

قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهٗ ثُمَّ يُرَدُّ اِلٰى رَبِّهٖ فَيُعَذِّبُهٗ

گفت | اما کسیکه | ستم کرد | پس عذاب خواهیم داد اورا | بازگردانیده شود | بسوی رب خود | پس عذاب دهد اورا

او گفت اما هر کسیکه ستم میکند پس عذاب خواهیم داد اورا، باز گردانیده شود به رب خود پس او به وی

عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَاَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جَزَآءَ ۨ

عذاب | سخت | واما آنکه | ایمان آورد | وکرد عمل | نیک | پس اورا | بدله است

عذاب دهد عذاب سخت، و اما اینکه ایمان آرد و کند اعمال نیک، به او بدله درست میدهیم

الْحُسْنٰى ۚ وَسَنَقُوْلُ لَهٗ مِنْ اَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾

نیکی | وخواهیم گفت | اورا | ازحکم خود | آسانی | باز | افتاد در پی | سببی

و درمعامله خود با او نرمی میکنیم، باز او به یک راه دیگری روان شد

حَتّٰۤى اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ

تا آنکه | چون رسید | عجل برآمدن | آفتاب | یافت آن را | که می برآمد | برقومیکه

تا آنکه او به یک جای (طرف مشرق) رسید، پس او آفتاب را به چنین قوم دید که طلوع میکند

لَّمْ نَجْعَلْ لَّهُمْ مِّنْ دُوْنِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ ۙ كَذٰلِكَ ؕ وَقَدْ اَحَطْنَا بِمَا

نه ساخته بودیم | ایشان را | ازپیش آفتاب | پرده | هم چنین است | وبه تحقیق احاطه کردیم | به آنچه

که ما به ایشان از پیش آفتاب کدام پرده نساخته بودیم سخن هم چنین است و بما ساز و سامان او خوب معلوم است

لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتّٰۤى اِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ

نزداوست | علم | باز روان شد | به یک راه | تا آنکه | چون رسید | درمیان دوکوه ها

باز او به یک راه دیگری روان شد تا اینکه او به میان دو کوه ها رسید

وَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمَا قَوْمًا ۙ لَّا يَكَادُوْنَ يَفْقَهُوْنَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوْا

یافت | درپیش آن دوکوه ها | قومیکه | نبود نزدیک | که بفهمند | سخنی را | گفتند

بطرف دیگری آن چنین قوم را دیدند که تقریباً به سخنها نه می فهمیدند آنها گفتند که

يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوْجَ وَمَاْجُوْجَ مُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ فَهَلْ

ای ذوالقرنین | هرآینه | یاجوج | وماجوج | فسادکنندگان اند | درزمین | پس آیا

ای ذوالقرنین! هر آینه یاجوج و ماجوج دراین زمین فساد میکنند پس آیا ما

نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلٰۤى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ

مقرر کنیم | ترا مزدی | بر | این که بسازی | میان ما | ومیان آنها | بندی | گفت

بتو یک اندازه مال جمع کنیم؟ تا که تو میان ما و میان ایشان یک دیوار سازی او گفت:

مَا مَكَّنِّىْ فِيْهِ رَبِّىْ خَيْرٌ فَاَعِيْنُوْنِىْ بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ

آن قدرت که داده است مرا | درآن رب من | بهتر است | پس مدد کنید مرا | بقوت | که بسازم | میان شما

برکدام مالیکه رب من به من قدرت داده است آن بسیار بهتر است شما (تنها) به قوت بازو امداد کنید من کنید من

وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ۙ اٰتُوْنِىْ زُبَرَ الْحَدِيْدِ ؕ حَتّٰۤى اِذَا سَاوٰى بَيْنَ

ومیان آنها | دیواری | بیارید به من تخته های | آهن | تاوقتیکه | برابر ساخت | میان

درمیان شما و ایشان یک دیوار میسازم برای من تخته های آهن بیارید تا اینکه درمیان دو کوه ها

الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوْا ؕ حَتّٰۤى اِذَا جَعَلَهٗ نَارًا ۙ قَالَ اٰتُوْنِۤىْ

دوکوه | گفت | (آتش) بدمید | تا آنکه | گردانید آن را | آتش | گفت | بیارید بمن

جای برابر ساخت، پس حکم کرد (که اکنون) بدمید تا آنکه گردانید آن را سرخ مانند آتش. گفت اکنون

اُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْطَاعُوْۤا اَنْ يَّظْهَرُوْهُ وَمَا اسْتَطَاعُوْا

تا بریزم | برآن | دیوار پس گداخته شده | پس نتوانستند | که بالا روند برآن | ونتوانستند

برایم مس گداخته شده را بیارید، تا بریزم بالای آن پس (یاجوج و ماجوج) نه بالای آن قدرت داشت که بروند

لَهٗ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِّنْ رَّبِّيْ ۚ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ رَبِّيْ

درآن | سراخ کردن | گفت | این | رحمتی است | از جانب رب من | پس چون بیاید | وعده | پروردگار من

و نه درآن قدرت سوراخ نمودن داشت ذوالقرنین گفت: این هم رحمت رب من است، پس وقتیکه تاریخ مقرر رب من برای

جَعَلَهٗ دَكَّآءَ ۚ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّيْ حَقًّا ﴿٩٨﴾ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ

گرداندآن را | هموار | وهست وعده | رب من | راست | وبگذاریم ما | بعضی ایشان را

(این دیوار محکم) را هموار گرداند و وعده رب من برحق است و ما ایشان را در آن روز چنین گذاریم که

يَوْمَئِذٍ يَّمُوْجُ فِيْ بَعْضٍ وَّنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَجَمَعْنٰهُمْ جَمْعًا ۙ ﴿٩٩﴾

آن روز | موج میزنند | دربعض دیگر | ودمیده شود | درصور | پس جمع سازیم ایشان راهمه

درمیان خود گویا می درآیند، و درصور دمیده شود پس همه ایشان را یک جای کنیم

وَّعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكٰفِرِيْنَ عَرْضَا ۙ ﴿١٠٠﴾ الَّذِيْنَ كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ

وبیاریم ما | جهنم را | به آن روز | برای کافران | پیش رو | آنانیکه | بودند | چشمهای ایشان

و درآن روز جهنم را به آن کافران پیش کنیم که برچشمهای ایشان از یاد من پرده ها بود

فِيْ غِطَآءٍ عَنْ ذِكْرِيْ وَكَانُوْا لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ اَفَحَسِبَ ع ١١ ١٩ ٢

درپرده | ازیادمن | وبودند نه میتوانستند | شنیدن | آیا پنداشتند

و ایشان قدرت شنیدن را نداشت آیا باز هم کافران

الَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا اَنْ يَّتَّخِذُوْا عِبَادِيْ مِنْ دُوْنِيْۤ اَوْلِيَآءَ ؕ

آنانیکه کفرکردند | که بگیرند | بندگانم را | به جز من | دوستها

این گمان میدارند که ما بگذارند و بندگان مرا معبودان بسازند

اِنَّاۤ اَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ

هرآینه ما آماده کردیم | جهنم | برای کافران | مهمانی | بگو | آیا خبر دهیم شمارا

ما جهنم را برای کافران برای مهمانی تیار ساختیم (ای نبی!) تو بگو که آیا من بشما درباره آن کس

بِالْاَخْسَرِيْنَ اَعْمَالًا ؕ ﴿١٠٣﴾ اَلَّذِيْنَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ

به آنانیکه زیان ترین مردم اند | ازروی عمل | آنانیکه | ضائع شده | سعی آنها | درزندگی

خبر دهم که درباره اعمال خود بسیار درخساره اند؟ ایشان آن مردم اند که کوششهای ایشان درزندگی دنیا

الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُوْنَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ اُولٰٓئِكَ

دنیا | وایشان می پندارند | که ایشان | خوب میکنند | کار | آن گروه

برباد شدند و دراین گمان ندکه گویا ایشان کارهای بسیار نیک میکنند این همان مردم اند که

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَآئِهٖ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ

آنانیکه کفرکردند | به آیات | پروردگارخود | وبه ملاقات او | پس ضائع شد | اعمال ایشان

از آیات رب خود و از ملاقات او منکر بودند پس همه کارهای ایشان عبث شدند

فَلَا نُقِيْمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ جَهَنَّمُ

پس برپانخواهیم کرد | ایشان را | روز قیامت | وزن (اعمال) | این | جزای ایشان | جهنم است

پس برپا نخواهیم کرد به ایشان هیچ وزن سزای ایشان این جهنم است

بِمَا كَفَرُوْا وَاتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ وَرُسُلِيْ هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

بسبب | کفرایشان | وگرفتند | آیات من | وپیغمبران من را | تمسخر | هرآینه | آنانیکه

زیرا که ایشان کفر کرده بودند و به نشانهای من و به پیغمبران من استهزاء میکردند هر آینه آنانیکه

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾

ایمان آوردند | وعمل کردند نیک | هست | ایشان را | جنت فردوس | مهمانی

ایمان آوردند و کردند کارهای نیک برای مهمانی ایشان بوستانهای فردوس تیار است

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يَبْغُوْنَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ قُلْ لَّوْ كَانَ

همیشه میباشند | درآن | نخواهند | ازآن | برگشتن | بگو | اگرباشد

که درآن همیشه میباشند و هیچ وقت از آن به جای دیگری رفتن نخواهند (ای پیغمبر! بگو) اگر برای

الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمٰتِ رَبِّيْ لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ

دریا | سیاهی | برای سخنهای | رب من | هرآینه فانی شود | دریا | پیش ازآن که | ختم شود

نوشتن سخنهای رب من دریا سیاهی شود پس دریا ختم میشود پیش از آنکه سخنهای رب من

كَلِمٰتُ رَبِّيْ وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهٖ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ

سخنهای | رب من | واگرچه | بیاریم | به مانند آن | برای مدد | بگو | هرآینه من انسان هستم

به پایان رسد اگرچه برای مدد آن یک دریا دیگری آورده شود بگو که من مثل شما یک بشر هستم

مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَآءَ

مانند شما | وحی کرده میشود | به طرف من | هرآینه | معبود شما | معبود یک است | پس هرکه | امید دارد | از ملاقات

به من وحی می آید که معبود شما معبود یکی است پس کسیکه آرزو ملاقات

رَبِّهٖ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَّلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهٖٓ اَحَدًا ﴿١١٠﴾ ع ١٢ ٩ ٣

رب خود | پس مناسب است اورا | عمل | نیک | وشریک نسازد | درعبادت | رب خود | هیچ کسی را

باید رب خود دارد باید که اعمال نیک کند و باید که در عبادت رب خود کسی را شریک نکند

سُوْرَةُ مَرْيَمَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورہ مریم درمکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدائیکہ بی اندازہ مہربان نہایت بارحم است | نود وہشت آیت وشش رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکہ بی اندازہ مہربان نہایت بارحم است

كٓهٰيٰعٓصٓ ۚ قف ① ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهٗ زَكَرِيَّا ۘ ② اِذْ نَادٰى

کاف۔ھا۔یا۔ع۔ص | (این) ذکراست | ازرحمت | پروردگارتو | بربندہ اش | ذکریا | وقتیکہ اوآواز کرد

کاف۔ ھا۔ یا۔ ع۔ ص۔ این رحمت رب تو است آنکہ بربندہ خود زکریا فرمودہ بود وقتیکہ او

رَبَّهٗ نِدَآءً خَفِيًّا ③ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّيْ

رب خودرا | بہ دعاء پنہان | اوگفت | ای رب من | ھرآئینہ ضعیف شدہ | استخوان | من

بہ رب خود بہ آواز پنہان دعاء کرد و گفت ای رب من! استخوانہای بدن من ضعیف شدہ۔ و

وَاشْتَعَلَ الرَّاْسُ شَيْبًا وَّلَمْ اَكُنْۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ④

وشعلہ زدہ | سرمن | ازپیری | ونبودم | دردعاء ترا | ای رب من! | بی نوابی بھرہ

سرم بسبب پیری شعلہ میزند و ای رب من! من از تو درخواستن ھیچ وقت نامراد نشدہ ام

وَاِنِّيْ خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَّرَآءِيْ وَكَانَتِ امْرَاَتِيْ

وھرآئینہ من | میترسم | ازورثہ خود | بعدازمن | وھست | زن من

و من بعد از خود از ورثہ خود میترسم و زنم نازاداست

عَاقِرًا فَهَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ⑤ يَّرِثُنِيْ وَيَرِثُ

نازای | پس بخش | مرا | ازطرف خود | متصرفی | کہ وارث شود ازمن | ووارث شود

پس بدہ مرا از طرف خود یک وارث کہ وارثانہ من و خاندان

مِنْ اٰلِ يَعْقُوْبَ ۗ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ⑥ يٰزَكَرِيَّآ اِنَّا نُبَشِّرُكَ

ازآل یعقوب | وبگردان اورا | ای رب من! | بھتر | ای زکریا | ھرآئینہ مامژدہ میدھیم ترا

یعقوب باشد و ای رب من! و ای رب من بگردان اورا بندہ برگزیدہ (خداوند فرمود) ای زکریا! مابتو بشارت

بِغُلٰمِ ِۨاسْمُهٗ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ⑦ قَالَ

بہ پسری | کہ نام اش | یحییٰ است | کہ نگردانیدیم | اورا | پیش | ھم نام | گفت

یک پسر میدھیم کہ نامش یحییٰ میباشد ما قبل ازوی ھیچ کسی را بنام او نگردانیدیم زکریا فرمود:

رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّكَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا وَّقَدْ بَلَغْتُ

ای رب من! | چگونہ باشد | مرا | پسر | وحال آنکہ ھست | زن من | نازای | وتحقیق رسیدم

ای رب من! چگونہ باشد مرا پسری وقتیکہ زن من نازای است و من بدرجہ نہایت پیری

مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ⑧ قَالَ كَذٰلِكَ ۚ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ

ازسبب کلان سالی | بہ انتہاء ضعف | گفت ھم چنین است | گفت | رب تو | آن کار بہ من آسان است

رسیدم فرشتہ گفت: ھم چنین میشود رب تو فرمودہ است این سخن بہ من بسیار آسان است

وَّقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ۝٩ قَالَ رَبِّ

وهرآینه آفریدم ترا | پیش ازاین | ونبودی تو | چیزی | گفت (زکریا) | ای پروردگار من

و ترا هم پیش از این آفریدم و نبودی تو هیچ گفت ای رب من!

اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ

بگردان مرا | نشانه | فرمود | نشانی تو این است | که سخن نتوانی گفت | بامردم | سه | شبانه روز

برای من کدام نشانه مقرر کن، فرمود نشانه تو این است که سه شب و روز بامردم سخن نتوانی گفت

سَوِيًّا ۝١٠ فَخَرَجَ عَلٰي قَوْمِهٖ مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ اَنْ

صحیح باتندرست | پس بیرون آمد | برقوم خود | ازحجره | پس اشاره کرد | بسوی ایشان | که

بااینکه صحیح و تندرست باشی، پس او از محراب بیرون شد و به مردم آمد، و به ایشان اشاره نمود

سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ۝١١ يٰيَحْيٰى خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ ۭ وَاٰتَيْنٰهُ

تسبیح کنید | صبح | وشام | ای یحیٰی | بگیر | کتاب را | بقوت | ووادیم اورا

صبح و شام تسبیح کنید باز ما گفتیم که ای یحیٰی! این کتاب را محکم بگیر و ما به

الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝١٢ۙ وَّحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكٰوةً ۭ وَكَانَ تَقِيًّا ۝١٣ۙ

حکم | درحالت صباحت | ورحم دلی | ازطرف من | وپاکیزه گی | وبود پرهیزگار

او در صغارت فهم داده بودیم، و از طرف خود به او رحمدلی و پاکیزه گی داده بودیم و او بسیار پرهیزگار بود

وَّبَرًّۢا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝١٤ وَسَلٰمٌ عَلَيْهِ

ونیکوکار به والدین خود | ونبود | متکبر | سرکش | وسلام است | بروی

و نیکوکار بود درحق والدین خود، و سرکش و نافرمان نبود و بروی سلام باشد روز یکه

يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝١٥ ع ۴ ۱۵ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ

درروز یکه پیداشده | وروز یکه بمیرد | وروز یکه | برانگیخته شود | زنده | ویادکن | درکتاب

پیدا شده، و روز یکه بمیرد، و روز یکه دوباره برانگیخته میشود و ای نبی! یاد کن

مَرْيَمَ ۘ اِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝١٦ۙ فَاتَّخَذَتْ

ازمریم | وقتیکه او به یک طرف شد | ازاهل خود | درمکان | شرقی | پس گرفت

یعنی درقرآن ذکر مریم بکن، وقتیکه از اهل خود به یک طرف شد، و بسوی مکان طلوع آفتاب رفت و از جانب مردم پرده گرفت

مِنْ دُوْنِهِمْ حِجَابًا ۡ فَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهَا رُوْحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا

ازطرف ایشان | پرده | پس فرستادیم | به وی | یک فرشته خود | پس مصور شد | اورا

پس ما به او یک فرشته خاص فرستادیم و درپیش او به صورت یک انسان

بَشَرًا سَوِيًّا ۝١٧ قَالَتْ اِنِّىْٓ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ

آدمی | برابر | اوگفت | هرآینه من پناه میخواهم | به رحمان | ازتو | اگر باشی تو

برابر آشکارا شد مریم گفت من از تو بنام رحمٰن پناه میخواهم اگر تو از خدا

تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ ۖ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾

پرهیزگار | گفت هرآینه من | فرستاده شده | رب تو | تا ببخشم | بتو | پسر | پاکیزه

میترسی فرشته گفت من از جانب رب تو فرستاده شده ام که بتو یک پسر پاکیزه دهم

قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾

گفت | از کجا باشد | برای من پسر | وحال آنکه نرسیده است بمن | بشر (به نکاح) | ونیستم من | بدکار

گفت مرا چگونه پسری شده میتواند؟ و حال آنکه نه رسیده است به من دست هیچ کسی و نه بدکار بودیم

قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ ۖ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً

گفت | چنین است | فرمود | رب تو | که آن به من | آسان است | وکه تا بگردانیم آن را | نشانه

فرشته گفت: چنین میشود رب تو فرموده است این کار به من بسیار آسان است برای اینکه ما اورا برای مردم

لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢١﴾ فَحَمَلَتْهُ

برای مردم | ورحمت | ازطرف خود | وهست این | کار | فیصله شده | پس اوحامل گردید به او

نشانه و ذریعه رحمت بسازیم و این یک سخن فیصله شده است پس او حامله شد پس باحمل خود

فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ

پس اوجدانشست | به او | دریک جای | دور | پس آوردا ورا | درولادت | بسوی

دریک جای دور رفت پس درد ولادت اورا به یک درخت خرما برد

جِذْعِ النَّخْلَةِ ۚ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنْتُ

بیخ خرما | گفت | ای کاش من! | می مردم | پیش ازاین | ومی بودم

او گفت: های افسوس! کاش قبل از این مردم بودم و فراموش شده میبودم

نَسْيًا مَنْسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ

فراموش شده | پس آواز داد اورا | از زیر آن | که غمگین مباش | هرآینه پیدا کرده است

باز فرشته اورا از پائین آواز داد که هیچ غم مکن رب تو زیر تو

رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ

رب تو | پایان تو | چشمه | وبجنبان | بسوی خود | بیخ را | خرمارا | تا بیفکند

یک چشمه پیدا کرده است و بجنبان بسوی خود درخت خرما را از آن بتو خرما تازه بیفکند

عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ۖ فَإِمَّا

برتو | خرمای تازه | پخته | پس بخور | وبنوش | وسرد ساز | چشم را | پس اگر

پس تو بخور و بنوش و چشمهای خودرا به دیدن پسرت روشن بساز و اگر کدام کسی

تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا ۙ فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ

ببینی تو | از بنی آدم کسی | پس بگو | هرآینه من نذر نهادم | برای رحمن

ترا بیند پس به اشارت بگو من بنام خدای رحمن نذر روزه را

صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا

روزه را | پس من سخن نخواهم گفت | امروز | باهیچ آدمی | پس آمد | باپسرخود | نزدقوم خود

گرفتم پس من سخن نخواهم گفت امروز به هیچ بنی آدم باز او پسر خود را در آغوش گرفت و بسوی قوم خود رفت

تَحْمِلُهُ ۖ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾

برداشته | گفتند | ای مریم! | هرآینه | کردی تو | یک کار | بسیار بد

ایشان گفتند ای مریم! تو بسیار یک کار بد کردی

يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾

ای خواهر هارون | نبود پدرتو | مردبد | ونبود | مادرت | بدکار

ای خواهر هارون! پدرت مرد بد نبود و نه مادرت بدکار بود

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾

پس اشاره کردمریم | به طرف او | گفتند | چگونه سخن کنیم | باشخصیکه هست درخودگواره | کودکی

براین مریم بسوی پسر اشاره کرد ایشان گفتند چگونه باطفل درگهواره سخن گوئیم

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ۖ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي

گفت هرآینه من | بنده الله هستم | داده است مرا | کتاب | وساخته است مرا | پیغمبر | وگردانیده مرا

عیسیٰ گفت هر آینه من بنده الله هستم او به من کتاب داده است و مرا نبی ساخته است و مرا برکسی

مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ ۖ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا

مبارک | هرجاکه | باشم | واوبه من وصیت کرده است | به نماز | وزکوٰة | تاوقتیکه

ساخته است هر جا که من باشم و اوبه من حکم خواندن نماز و آداء نمودن زکوٰة داده است تاکه زنده باشم

دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي ۖ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾

باشم | زنده | ونیک سلوک کننده | بامادرخود | ونساخته مرا | گردن کش | بدبخت

و مرا خدمتگار مادرم گردانیده است و مرا سرکش و بدبخت نه گردانیده است

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾

وسلام است | برمن روزیکه | پیداشدم | وروزیکه | بمیرم | وروزیکه | برانگیخته شدم | زنده

و سلام است برمن روزیکه پیدا شدم و به روزیکه من میمیرم و به روزیکه باز زنده برانگیخته میشوم

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾

هم این است | (حال) عیسیٰ پسرمریم | سخن | راستی | درآن که | شک میکنند

این است عیسیٰ ابن مریم این همان سخن راست است که مردم درآن شک میکنند

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ ۖ سُبْحَانَهُ ۖ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا

نیست مناسب | خدارا | که بگیرد | کدام پسر | پاک است | چون خواهد فیصله | کاری

این شان خدا نیست که او برای خود اولاد گیرد او پاک است وقتیکه او اراده یک کاری کند

فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٣٥﴾ وَاِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ

پس هر آینه | میگوید | اورا | شو | پس میشود | وهر آینه خدا | رب من | ورب شما است

پس تنها میگو که شو پس آن میشود، و هر آینه خداوند رب من و رب شما هم است

فَاعْبُدُوْهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٣٦﴾ فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ

پس پرستید اورا | این است | راه | راست | پس اختلاف کردند | فرقه ها

پس تنها عبادت او کنید، این راه مستقیم دین است باز جماعتهای اهل کتاب

مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٣٧﴾

درمیان خود | پس خرابی است | آنان راکه | کفر کردند | ازحضور | روز بزرگ

درمیان خود اختلاف کردند، پس خرابی است آن مردم را که (به روز بزرگ قیامت) انکار میکنند

اَسْمِعْ بِهِمْ وَاَبْصِرْ ۙ يَوْمَ يَاْتُوْنَنَا لٰكِنِ الظّٰلِمُوْنَ الْيَوْمَ

چه خوب شنواند | وچه خوب بینایند | روز یکه | بیایند به ما | لیکن | این ظالمان | امروز

روز یکه ایشان به من بیایند چه خوب شنوا و بینا باشند لیکن امروز ستمگاران در گمراهی آشکارا

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ اِذْ قُضِيَ

درگمراهی آشکاراند | وبترسان ایشان را | ازروز حسرت | چون فیصله میشود

میباشند، و تو ایشان را از عذاب روز حسرت بترسان، وقتیکه فیصله آخری صادر میگردد

الْاَمْرُ ۘ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ وَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّا نَحْنُ

کار | وایشان اند | درغفلت | وایشان ایمان نه می آرند | هر آینه ما

لیکن ایشان در غفلت اند، و ایمان نه می آرند هر آینه ما

وقف لازم

نَرِثُ الْاَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ﴿٤٠﴾ ع وَاذْكُرْ

وارث میشویم | زمین را | وآن راکه | برزمین است | وبسوی ما | گردانیده میشوند | ویادکن

از زمین و ساکنان زمین را وارث هستیم و بسوی ما گردانیده میشوند و امروز دراین کتاب

فِي الْكِتٰبِ اِبْرٰهِيْمَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ اِذْ قَالَ

درکتاب | ابراهیم | هر آینه او | بود | نهایت راست | پیغمبر | چون گفت

ذکر ابراهیم علیه السلام بکن، هر آینه او بسیار نبی راست بود وقتیکه او پدراش را گفت

لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِيْ عَنْكَ

پدرخودرا | ای پدرم | چرامیپرستی | آن را | که نه میشود | ونه می بیند | ورفع نه میکند ازتو

ای پدرم! چرا می پرستی آن را که نه میشوند و نه می بیند، و نه به کار تو می آید

شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ قَدْ جَآءَنِيْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَاْتِكَ

چیزی | ای پدرم! | هر آینه | آمده است بمن | ازعلم | که نیامده است ترا

هیچ ای پدرم! هر آینه به من آن علم حاصل است که بتو نصیب نشده است

فَاتَّبِعْنِيْٓ اَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿۴۳﴾ يٰٓاَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطٰنَ ؕ

پس پیروی کن مرا | که بنمایم ترا | راه | راست | ای پدرم | پرستش مکن | شیطان را

پیروی من کن تا بنمایم بتو راه راست ای پدرم! پرستش شیطان مکن

اِنَّ الشَّيْطٰنَ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ﴿۴۴﴾ يٰٓاَبَتِ اِنِّيْٓ

هرآینه شیطان | هست رحمٰن را | نافرمان | ای پدرم | هرآینه من

هر آینه شیطان هست رحمان را نافرمان ای پدرم! میترسم

اَخَافُ اَنْ يَّمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُوْنَ

میترسم | که | برسدترا | عذاب | ازرحمٰن | پس میشوی

که از جانب رحمٰن بتو عذاب نه آید پس تو دوست شیطان

لِلشَّيْطٰنِ وَلِيًّا ﴿۴۵﴾ قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ عَنْ اٰلِهَتِيْ يٰٓاِبْرٰهِيْمُ ۚ

باشیطان | دوست | اوگفت | آیابرگشته تو | ازمعبودان من | ای ابراهیم!

میگردی (آزر) گفت درست! ابراهیم تو از معبودان من برگشته ای؟

لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِيْ مَلِيًّا ﴿۴۶﴾ قَالَ سَلٰمٌ عَلَيْكَ ۚ

اگر باز نیائی | هرآینه سنگسار کنم ترا | ودور باش ازمن | موده بسیار | اوگفت | سلام باد برتو

اگر تو از سخنهای خود منع نه شدی، پس ترا سنگسار خواهم کرد، و از روی من همیشه غائب باش ابراهیم گفت

سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِيْ حَفِيًّا ﴿۴۷﴾ وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا

من طلب میکنم آمرزش | ترا | ازرب خود | هرآینه او | هست بمن | مهربان | ویک سویستوم ازشما | وآنچه

بر تو سلام باشد من برای تو از رب خود بخشش خواهم خواست هر آینه او برمن بسیار مهربان است و من از شما

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَاَدْعُوْا رَبِّيْ ۖ عَسٰٓى اَلَّآ اَكُوْنَ

می پرستید | بجز خدا | ومیخواهم من | رب خودرا | امیداست | که نباشم من

و آنچه می فرستید شما غیر از الله یک سو میشوم و میخواهم من رب خود را امید است که من

بِدُعَآءِ رَبِّيْ شَقِيًّا ﴿۴۸﴾ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ

به پرستش رب خود | بدبخت | بازچون | یک سوشداز آنها | وآنچه | عبادت میکردند | بجز

از خواستن رب خود محروم نه خواهم شد، باز وقتیکه ابراهیم از آن مردم، و از معبودان ایشان به یک طرف شد

اللّٰهِ ۙ وَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿۴۹﴾

خدا | بخشیدیم | اورا اسحاق | ویعقوب | وهریکی | گردانیدیم | نبی

پس ما به او (پسر) اسحٰق و (نواسه) یعقوب دادیم و در هر دو ایشان نبوت دادیم

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِّنْ رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ

وبخشیدیم | ایشان را | ازرحمت خود | وساختیم ما | ایشان را | گفتار است

برایشان رحمت کردیم، و ذکر خیر ایشان را بسیار بلند کردیم

ع ٦

عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوْسٰٓى ۫ اِنَّهٗ كَانَ مُخْلَصًا

بلند | ویادکن | درکتاب | موسیٰ | هرآینه‌او | بود | برگزیده

و تو دراین کتاب ذکر موسیٰ را هم بکن هر آینه او بنده خاص خداوند

وَّكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾ وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ الْاَيْمَنِ

وبود | رسول | نبی | وندا کردیم اورا | از جانب راست طور

و رسول نبی بود، و ما به او از جانب راست کوه طور ندا کردیم

وَقَرَّبْنٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗ مِنْ رَّحْمَتِنَآ اَخَاهُ

ونزدیک ساختیم اورا | رازگویان | وعطا کردیم | اورا | ازرحمت خود | برادراو

و نزدیک ساختیم اورا برای خبرداری رازداری و اورا بسبب مهربانی، برادراش هارون به حیث

هٰرُوْنَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِسْمٰعِيْلَ ۫ اِنَّهٗ كَانَ صَادِقَ

هارون | نبی | ویادکن | درکتاب | اسماعیل | هرآینه‌او | بود | راست

نبی عطاء نمودیم، و تو دراین کتاب ذکر اسماعیل هم بکن، هر آینه او از وعده بسیار

الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَاْمُرُ اَهْلَهٗ بِالصَّلٰوةِ

وعده | وبود | رسول | نبی | واوحکم میکرد | اهل خودرا | به نماز

راست بود، و رسول، و نبی هم بود، و او به مردم خانه خود حکم نماز خواندن، و حکم آداء نمودن زکوة

وَالزَّكٰوةِ ۪ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهٖ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ

وزکوة | وبود | نزدرب خود | پسندیده | ویادکن | درکتاب

میکرد، و نزد رب بسیار بهتر بود، و تو دراین کتاب ذکر ادریس هم بکن

اِدْرِيْسَ ۫ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَّرَفَعْنٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾

ادریس | هرآینه‌او | بود | نهایت راست | نبی | وبرداشتیم اورا | به مقام بلند

هر آینه او بسیار نبی راست بود، و ما اورا به بسیار درجه بلند رسانیدیم

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ مِنْ ذُرِّيَّةِ

این گروه همان اند | که انعام کرده است الله | برایشان | ازپیغمبران | ازاولاد

این همان انبیاء است که برایشان خداوند از انبیاء انعام کرد (یعنی) از اولاد آدم

اٰدَمَ ۗ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ۫ وَّمِنْ ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيْمَ

آدم | وازاولاده آنانکه | برداشتیم | بانوح | وازاولاد | ابراهیم

و از آن که ما بانوح (درکشتی) برداشتیم و برخی از نسل ابراهیم و یعقوب علیهما السلام

وَاِسْرَآءِيْلَ ۫ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ؕ اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ

ویعقوب | وازآنکه | هدایت کرده بودیم | وبرگزیده بودیم | چون خوانده شود | برایشان | آیات

و همه ایشان درآن مردم شامل بودند که ما به ایشان هدایت کرده بودیم، و برگزیده بودیم وقتیکه نزد ایشان

السجدة

الرَّحْمٰنِ خَرُّوْا سُجَّدًا وَّبُكِيًّا ﴿٥٨﴾ فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ

رحمٰن | می افتند به زمین | سجده کنان | وگریان | پس آمد | بعد از ایشان | ناخلف

آیات رحمٰن خوانده شود می افتد به سجده درحالت گریان، بعد از آن آمدند چنین جانشین آمدند که

اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوٰتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۙ﴿٥٩﴾

که ضائع کردند | نماز را | ومتابعت کردند | خواهشات را | پس زود باشد | که برسند | به سزاء گمراهی

ضائع کردند نماز را، و متابعت کردند خواهشات را پس بسیار زود سزای گمراهی خواهند دید

اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ

مگر آنانکه | توبه کردند | وایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | پس این گروه | میدرایند

غیر از آنکه توبه کردند، و ایمان آورد، و کردند اعمال نیک این مردم درجنت

الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ۙ﴿٦٠﴾ جَنّٰتِ عَدْنِ ِۨالَّتِيْ وَعَدَ

درجنت | وظلم کرده نه شود برایشان | هیچ | جنتهای | اقامت | آنکه | وعده کرده

میدرایند، و برایشان هیچ ستم کرده نه میشود برای همیشه درچنین بوستانها که وعده آن کرده است

الرَّحْمٰنُ عِبَادَهٗ بِالْغَيْبِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ وَعْدُهٗ مَاْتِيًّا ﴿٦١﴾ لَا يَسْمَعُوْنَ

رحمٰن | بندگان خودرا | به غیب | هرآینه | هست وعده او | رسیدن آینده | نه میشنوند ایشان

رحمٰن به بندگان خود پنهان، هر آینه وعده او هر آینه پوره شدنی است و درآن جا کدام سخن لغو را

فِيْهَا لَغْوًا اِلَّا سَلٰمًا ۭ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيْهَا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ﴿٦٢﴾

درآن | سخن بیهوده | مگر | سلام | وایشان راست | رزق آنها | درآن | صبح | وشام

نه میشوند فقط سلام میباشد، و به ایشان صبح و شام رزق داده میشود

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْ نُوْرِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾

این | همان جنت است | آنکه | میراث میدهیم | از بندگان خود | آنراکه | باشد پرهیزگار

این همان جنت است که از بندگان خود آن کسی را وارث آن میگردانیم که پرهیزگار باشند

وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَ ۚ لَهٗ مَا بَيْنَ اَيْدِيْنَا وَمَا خَلْفَنَا

وما فرود نه می آیم | مگر بحکم | رب تو | اوراست | چیزیکه درپیش ماست | وآنچه | درپس ماست

(فرشتگان) گفت، ما بدون حکم رب خود فرود نه می آیم اورا آنچه درپیش ما است، و چیزیکه درپس ما است

وَمَا بَيْنَ ذٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۚ﴿٦٤﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

وآنچه | درمیان آن است | ونیست | رب تو | فراموش کننده | او پروردگار | آسمانها

وچیزیکه درمیان آن است، ورب تو فراموش کننده هیچ شی نیست، اورب آن چیزها است که در آسمانها وزمین، وکه درمیان آن است

وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهٖ ۭ هَلْ تَعْلَمُ

وزمین است | وآنچه درمیان آن است | پرستش کن اورا | واستوار باش | بر بندگی او | آیا میدانی

پس عبادت کن اورا و به عبادت او مستحکم باش آیا تو اورا کسی هم نام او معلوم است

ع ١٥ ٤ ٧

لَهٗ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُوْلُ الْاِنْسَانُ ءَاِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ اُخْرَجُ

اورا | همنامی | ومیگوید | انسان | که آیا وقتیکه بمیرم | باز بیرون آورده خواهم شد

(انسان) کافر میگوید آیا من وقتیکه بمیرم پس آیا باز هم از قبر زنده برانگیخته خواهم شد

حَيًّا ﴿٦٦﴾ اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ

زنده؟ | آیا یاد نه میکند | انسان | که پیدا کردم اورا | پیش از این | حال آنکه نبود

آیا به انسان یاد نیست، که قبل از این پیدا کردیم اورا که هیچ چیز هم نبود

شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيٰطِيْنَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ

چیزی | پس قسم است به رب تو | که هر آینه جمع خواهیم کرد ایشان را | وشیاطین را | باز حاضر میسازیم ایشان را

پس قسم رب تو است که هر آینه جمع خواهیم کرد ایشان را و شیاطین را، باز همه ایشان را گردا گرد جهنم

حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيْعَةٍ اَيُّهُمْ

گردا گرد | جهنم | برزانو افتاده | باز جدا خواهیم کرد | از هر فرقه | که کدام یکی از آنها

حاضر کنیم که بر زانو افتیده میباشند، باز از هر یک گروه آن مردم را جدا خواهیم کرد که از خداوند رحمن

اَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ

سخت تر | از رحمن | سرکش بود | باز هم ما | داناتریم | به آنانیکه ایشان

در سرکشی نمودن از همه پیش بودند، باز هم آن هارا خوب می شناسم که بسیار قابل اند درآن

اَوْلٰى بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَاِنْ مِّنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ

زیاد قابل اند درآن | از دخول | ونیست | از شما هیچکس | مگر رسنده برآن | هست این | بر پروردگار تو

و درشما هیچ کسی چنین نیست که درآن نگذرد این بر رب شما سخن حقی است

حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّنَذَرُ الظّٰلِمِيْنَ فِيْهَا

لازم | مقرر شده | باز نجات میدهیم ما | آنانرا که | پرهیز کردند | ومیگذاریم ظالمان را | درآن

که هر آینه پوره شدنی است، باز آن مردم را نجات میدهیم، که پرهیزگار اند، و ستمگاران درآن

جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

برزانو افتاده | وچون خوانده شود | برایشان | آیات ما | روشن | میگویند | آنانیکه | کفر کردند

برزانو افتیده میباشند، و وقتیکه به ایشان نشانهای آشکارا ما خوانده شود، پس آنانیکه کافراند

لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا ۙ اَيُّ الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾

آنانرا که | ایمان آوردند | که کدام گروه در هردو | بهتر است | درمرتبه | ونیکوتر است | به لحاظ مجلس

به مؤمنان میگویند که (درما) هر دو فریق جای کدام بهتر است، و مجلس کدام یکی شائسته است

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِءْيًا ﴿٧٤﴾

وبسی | هلاک کردیم ما | پیش از ایشان | قومها | که آنها بهتر بودند | درساز وسامان | ومنظر

و ما پیش از این بسیار امتها را هلاک کردیم که از ایشان درساز و سامان و در شکل ظاهری بسیار درست بودند

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا ۚ

بگو | کسیکه باشد | درگمراهی | پس مهلت میدهد | اورا رحمٰن | تا یک موده

ای پیغمبر! تو بگو کسیکه باشد در گمراهی پس خداوند رحمٰن ایشان را مهلت میدهد مهلت پوره

حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ ؕ

تا آنکه | چون ببینند | آنچه را که | وعده کرده میشود با ایشان | یا | عذاب | ویا قیامت

تا آنکه به ایشان وعده کدام چیز شده است آن را به چشمهای خود می بیند؛ یا عذاب (دنیا) و یا قیامت

فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾

پس خواهند دانست | که کدام یک | بدتر است | درمرتبه | وناتوان تر است | ازروی لشکر

پس خواهند دانست که جای کدام شخص بدتر است و لشکر های کدام ضعیف است؟

وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا هُدًى ؕ وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ

وزیاد میکند الله | آنانرا که | راه یافتند | هدایت | ونیکوهای پاکیزه | پاینده

و آنانیکه هدایت حاصل نمودند؛ خداوند به ایشان هدایت زیاد میدهند؛ و نیکی ها آنکه باقی میماند

خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾ اَفَرَءَيْتَ الَّذِيْ

بهتر است | نزد رب تو | ازروی ثواب | وبهتر است | به لحاظ انجام | آیا دیدی | آن که

آن به نزد رب تو از حیثیت انجام و ثواب بسیار بهتر است؛ آیا تو آن کسی را دیدی که

كَفَرَ بِاٰيٰتِنَا وَقَالَ لَاُوْتَيَنَّ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٧٧﴾ ؕ اَطَّلَعَ الْغَيْبَ

کافر شد | به آیات ما | وگفت | هرآینه داده میشوم | مال | وفرزند | آیا مطلع شده غیب را

از احکام ما انکار کردند و میگوید که به من در (آخرت) هم مال و اولاد داده میشود؛ آیا به او خبر غیب معلوم است

اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا ؕ سَنَكْتُبُ مَا يَقُوْلُ وَنَمُدُّ

یا گرفته | نزد رحمٰن | عهد | چنین | نیست می نویسم | آنچه میگوید | وزیاد میکنیم

شده است؛ و یا اینکه او از رحمٰن وعده گرفته است؟ نی! چنین نیست؛ چیزیکه او میگوید ما آن را می نویسیم

لَهٗ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَّنَرِثُهٗ مَا يَقُوْلُ وَيَاْتِيْنَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾

اورا | ازعذاب | درازی | وماوارث باشم | آنچه میگوید | وی آید نزد ما | تنها

و به او عذاب زیاد میکنیم؛ و ما هستیم وارث سخن او و او به ما تنها می آید

وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِّيَكُوْنُوْا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا ؕ سَيَكْفُرُوْنَ

وگرفتند ایشان | بجز خدا | معبودان | تا باشند | ایشان را | سبب عزت | هیچ وقت | نی زود است منکر شوند

و ایشان غیر از خداوند؛ معبودان دیگری برای خود گرفته اند؛ که برای ایشان باعث عزت باشند هیچ وقت نی!

بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ ع اَلَمْ تَرَ اَنَّآ اَرْسَلْنَا

ع ١٧/٨

ازعبادت آنها | ومیشوند آنها | برایشان | مخالف | آیا ندیدی تو | که هرآینه ما مسلط کردیم

زود است که از عبادت ایشان انکار کند و مخالف ایشان خواهند شد (ای پیغمبر!) آیا بتو معلوم نیست که ما!

الشَّيٰطِيْنَ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ تَؤُزُّهُمْ اَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ

شیاطین | برکافران که | برانگیخته میسازند ایشان را | برانگیختنی | پس شتاب مکن | برایشان

شیاطین را برکافران مسلط کرده ایم که ایشان را (بسوی کفر و گناه) برانگیخته میسازند تو درباره ایشان درعجله مباش!

اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِيْنَ اِلَى الرَّحْمٰنِ

هرآینه می شمرم | ایشان را | شمار | روز یکه | جمع کنیم | پرهیزگاران | بسوی رحمٰن

هر آینه ما کارهای ایشان را می شمارم روز یکه ما همه پرهیزگاران را مهمانان خداوند رحمٰن بسازیم

وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَّنَسُوْقُ الْمُجْرِمِيْنَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُوْنَ

مهمانها | ومیرانیم | مجرمین را | بسوی دوزخ | تشنگان | نتوانند

و مجرمین را به جهنم تشنگان میرانیم اختیار سفارش به هیچ کسی نباشد و این مردم میگویند

الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا

سفارش | مگر کسیکه | گرفته است | ازنزد رحمٰن | وعده | ومیگویند

که خداوند رحمٰن برای خود پسر گرفته است شما بسیار یک سخن خراب گفتید نزدیک است که براین

اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا اِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ

گرفته | رحمٰن | فرزند | هرآینه آوردید | چیزی ثقیل | نزدیک است که آسمانها

سخن آسمانها بشگافند و زمین برآن پاره پاره

يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾

بشگافند | ازاین سخن | وبیشگافند | زمین | وبیفتد | کوهها | منهدم گشته

و کوهها بیفتد و ذره ذره شود

اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنْۢبَغِيْ لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

براینکه میخوانند | برای رحمٰن | فرزند | ونیست مناسب | رحمٰن را | که بگیرد | فرزند

زیرا که ایشان برای رحمٰن پسر مقرر کرده است و حال آنکه به رحمٰن مناسب نیست که کسی را پسر گیرد

اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِلَّاۤ اٰتِي الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾

نیست هیچ کسی | آنکه | درآسمانها | وزمین است | مگرمی آید | به رحمٰن | به حیث بنده

همهٔ آنها که در آسمانها و زمین است موجود است هر یکی ایشان به خداوند رحمٰن به صفت بنده حاضر میشود

لَقَدْ اَحْصٰىهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ اٰتِيْهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

هرآینه او احاطه کرده است | وایشان را شمرده اند | به شمردن | وهریکی از آنها | می آید پیش او | روز قیامت

او همه چیزها را احاطه نموده است، و درست شمرده است، و هر یکی از ایشان روز قیامت

فَرْدًا ﴿٩٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ

تنها | هرآینه آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | زود پیدا خواهد کرد

تنها حاضر میشود، هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، و کارهای نیکی کردند

وقف لازم

وقف لازم

لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ بِلِسَانِكَ

ایشان را | رحمٰن | دوستی | پس هر آینه | آسان ساختیم ما قرآن را | به زبان تو

خداوند رحمٰن به ایشان محبت پیدا کند ما این قرآن را به زبان تو بخاطر این آسان نمودیم

لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِيْنَ وَتُنْذِرَ بِهٖ قَوْمًا لُّدًّا ﴿٩٧﴾

تا که تو مژده دهی | به آن | پرهیزگاران را | و بترسانی | به آن | قوم خصومت کننده

تا که بذریعهٔ این به پرهیزگاران مژده دهی و بذریعهٔ این مردم خصومت کنندگان را بترسانی

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ ؕ هَلْ تُحِسُّ

وبسی هلاک کردیم ما | پیش از ایشان | قومها | آیا | تو محسوس میکنی

و ما پیش از ایشان بسیاری امتها را هلاک کردیم پس آیا تو درایشان

مِنْهُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾ ع

ازایشان | کدام یکی هم | یا میشنوی | ایشان را | آواز خفی

کسی را باقی می بینی و یا آواز خفی ایشان را میشنوی؟

سُوْرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّ خَمْسٌ وَّ ثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّ ثَمَانِ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

سورهٔ طٰهٰ درمکه نازل شده و آن | یک صدوسی و پنج آیت و هشت رکوع است | آغاز بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

طٰهٰ ﴿١﴾ مَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰٓى ﴿٢﴾ اِلَّا تَذْكِرَةً

طٰهٰ | فرود نیاوردیم | برتو | قرآن | که رنج کشی | مگر | پند دادن

ما این قرآن را بتو بخاطر این فرود نیاوردیم که بتو تکلیف برسد بلکه این یادگار است

لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿٣﴾ تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰى ﴿٤﴾

برای آنکه | میترسد | نازل کرده شد | از جانب آنکه | آفریده | زمین | وآسمانهای بلندرا

که میترسد از جانب آن ذات نازل شده است که زمین و آسمانهای بلند را آفریده است

اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ﴿٥﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ

رحمٰن است | برعرش | استوا راست | اوراست | آنچه درآسمانها | وآنچه درزمین است

آن ذات رحمٰن به حکومت عرش قائم است همه چیز اوراست چیزیکه درآسمانها است و چیزیکه درزمین

وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ﴿٦﴾ وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ

وآنچه | درمیان آن است | وآنچه درزیر | زمین عتاک است | واگر | به آواز بلند گوئی

و چیزیکه درمیان آن است و چیزیکه زیر زمین است و اگر به آواز بلند گوئی سخن

فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفَى ﴿٧﴾ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ

پس هر آینه او | میداند | پنهان | وپنهان تر را | الله | نیست معبود | مگر او | اوراست

هر آینه او میداند به راز های مخفی و پنهان تر از آن هم میداند آن خداوند است غیر از او خداوند نیست هم اوراست

وقف لازم

الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ﴿٨﴾ وَهَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿٩﴾ اِذْ رَاٰ

تمام نامهای | نیکو | وآیا | آمده بتو | خبر | موسیٰ | وقتیکه دیداو

نامهای نیک نیک، و آیا بتو واقعهٔ موسیٰ علیه السلام معلوم است وقتیکه او

نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيْٓ

آتشی | پس گفت | اهل خودرا | درنگ کنید | هرآینه من | دیدم | آتشی | امیدوارم

آتش را دید، به اهل خاندانش گفت شما دراینجا درنگ کنید، هر آینه من آتش را دیدم شاید من

اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّآ

که بیارم بشما | ازآن | یک شعله | یابیابم | برآتش | راه نما | پس چون

بشما یک شعله بیارم، و یا درنزدیک آتش راه نما یابم پس وقتیکه

اَتٰىهَا نُوْدِيَ يٰمُوْسٰٓى ﴿١١﴾ اِنِّيْٓ اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۚ اِنَّكَ

آنجارسید | آوازداده شد | ای موسیٰ! | هرآینه | من رب توام | پس بکش | نعلین خودرا | هرآینه تو

آن جا رسید آواز شد که ای موسیٰ! من رب تو هستم و تو نعلین خود را بکش هر آینه تو به یک

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾ وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوْحٰى ﴿١٣﴾

درمیدان پاک هستی | درواديطوی | ومن | برگزیدم ام ترا | پس بشنو | آنچه وحی کرده میشود

میدان پاکیزه یعنی در طویٰ استاده هستی و من ترا برگزیده ام چیزیکه بتو حکم میشود آن را بشنو!

اِنَّنِيْٓ اَنَا اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدْنِيْ ۙ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِيْ ﴿١٤﴾

هرآینه من | رب هستم | که نیست معبودی | مگرمن | پس بندگی کن مرا | وبرپادارنماز را | برای یادمن

هر آینه من رب تو هستم غیر از من ترا معبود نیست پس بندگی کن مرا، و برای یاد من نماز بخوان

اِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ اَكَادُ اُخْفِيْهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ

هرآینه | قیامت | آمدنی است | میخواهم پنهان دارم آن را | تابدله داده شود | هرنفس را

هر آینه قیامت آمدنی است، میخواهم که آن را پنهان دارم که برای هر کسی بدله سعی خود برسد

بِمَا تَسْعٰى ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ

ازآنچه او سعی میکند | پس منع نکند ترا | ازآن | کسیکه | ایمان نه می آرد | به آن | واو پیروی میکند

پس آن کسیکه ایمان ندارد و پیروی کند خواهشات خود را نباشد که ترا از این راه حق

هَوٰىهُ فَتَرْدٰى ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ بِيَمِيْنِكَ يٰمُوْسٰى ﴿١٧﴾ قَالَ

به خواهشات خود | پس هلاک میشوی | وچیست این؟ | دردست راست تو | ای موسیٰ! | گفت

باز ندارند تا هلاک نشوی و ای موسیٰ! دراین دست راست تو چیست؟ او گفت:

هِيَ عَصَايَ ۚ اَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَاَهُشُّ بِهَا عَلٰى غَنَمِيْ وَلِيَ

این عصای من است | که تکیه میکنم | برآن | وبرگهارا میریزانم | به آن | به برهای خود | وبرای من

این عصای من است که برآن تکیه میکنم و برگها را برآن میریزانم و از این

فِيهَا مَآرِبُ أُخْرٰى ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا يٰمُوسٰى ﴿١٩﴾

درآن | کارهای دیگری است | دیگری هم | فرمود خدا | بینداز آن را | ای موسیٰ!

و کارهای دیگری هم میگیرم از آن خداوند فرمود پس بیفکند آن را ای موسیٰ!

فَأَلْقٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۖ وقفة

پس بیفکنداش | پس ناگهان | آن | ماری شد | که میدوید | فرمود | بگیر آن را | ومترس

پس عصای خود را او بیفکند پس ناگهانی آن یک ماری شد که میدوید فرمود: بگیر آن را و مترس

سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولٰى ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلٰى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ

بازخواهیم گردانید آن را | به هیئت | نخستین | وبپیوست کن | دست خودرا | به بغل خود | تابرآید

باز خواهیم گردانید آن را به هیئت نخست و پیوست کن دست خود را در بغل خود آن بدون از کدام عیب

بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ۖ آيَةً أُخْرٰى ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ﴿٢٣﴾ ع

سفید شده | بی عیب | این نشانه است | دیگری | تابنمایم ترا | نشانهای خود | بزرگ بزرگ

سفید شده درخشان می براید این نشانه دوم است برای اینکه بتو از نشانهای بزرگ بنمایم

اذْهَبْ إِلٰى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغٰى ﴿٢٤﴾ ع قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ ع ١٠

برو | بسوی فرعون | هرآینه او | سرکش شده است | گفت | رب من | بکشا | برای من | سینه من

اکنون تو پیش فرعون برو زیرا که او سرکش شده است موسیٰ دعاء خداست ای رب من سینهٔ من را بکشا

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا

وآسان کن | مرا | کار من | وبکشا | عقده | از زبان من | تابفهمند

و معاملهٔ من به من آسان کن و بکشا عقده از زبان من تا مردم به سخن من خوب بدانند

قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هٰرُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾

سخنم را | وبگردان | مرا | وزیرمددگار | از خاندان من | هارون | برادر من

و بگردان مرا مددگار از خاندان من (یعنی) هارون که برادر من است

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

قوی کن | باو | کمرم | وشریک ساز اورا | درکار من | تا | تسبیح بیان کنم ترا | زیادی

بذریعهٔ او مرا قوی کن و اورا دراین کار من شریک کن تا تسبیح ترا زیاد بیان کنیم

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ

وبیاد کنیم ترا | زیادی | هرآینه تو هستی | به احوال ما بینا | گفت | به تو داده شده

و یاد کنیم ترا زیادی هر آینه تو حالات مارا می بینی فرمود: ای موسیٰ! چیزی را که خواستی

سُؤْلَكَ يٰمُوسٰى ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرٰى ﴿٣٧﴾

چیزیکه میخواستی | ای موسیٰ! | وهرآینه احسان کرده ایم | برتو | باردیگر | هم

تو داده شد و ما (قبل از این) یک دفعه احسان کرده ایم

إِذْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ﴿٣٨﴾ أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ

وقتیکه الهام کردیم | بسوی مادر تو | آنچه | الهام کرده میشد | که بینداز اورا | در صندوق

وقتیکه به مادر تو الهام کردیم، آنچه قابل الهام بود (یعنی) اینکه (موسیٰ) را در یک صندوق بینداز

فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي

باز بینداز | صندوق را | در دریا | تا اندازد اورا | دریا | بکناره | بگیرد اورا | دشمن من

باز آن صندوق را در دریا بینداز، پس خود دریا آن را به کنار می آرد و بگیرد اورا آن کسی که

وَعَدُوٌّ لَّهُ ۚ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي ۚ وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ﴿٣٩﴾

ودشمن او | وافگندم | برتو | محبتی | از جانب من | وتا پرورده شوی | پیش چشم من

وقف لازم

دشمن من است و دشمن او، و افگندم بتو محبت (مردم) از جانب خود و اینکه خاص درنگرانی من پرورش تو شود

إِذْ تَمْشِيٓ أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن

چون میرفت | خواهر تو | پس میگفت | آیا | نشان دهم شمارا | به کسیکه

وقتیکه خواهرت رفت (و به فرعونیان) گفت آیا نشان دهیم شمارا به کسی که پرورش اورا به طریقه درست

يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ

کفالت کند اورا | پس رسانیدیم ترا | بسوی مادرت | تا | خنک شود | چشم او | وغم نخورد

کند باز رسانیدیم ترا بسوی مادرت تاکه چشمان اش بتو سرد شود و غم نخورد

وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ

وکشتی | شخصی را | پس نجات دادیم ترا | از غم | ودر امتحان انداختیم ترا | به امتحان کردن | پس درنگ کردی

وکشتی تو یک شخص را پس ما ترا از آن غم نجات دادیم، و در امتحانات ما انداختیم ترا قسم به قسم

سِنِينَ فِيٓ أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ ﴿٤٠﴾

چندین سال | در اهل مدین | پس آمدی | به وقت مقرره | ای موسیٰ!

پس چند سال در مردم مدین تو درنگ کردی باز تو ای موسیٰ! دروقت مقرر درینجا آمدی

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ اذْهَبْ أَنتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي

وبرگزیدم ترا | برای خود | برو | تو | وبرادر تو | بانشانهای من

و باز ماترا برای خود برگزیدم، پس تو و برادر تو بانشانهای ما بروید

وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ اذْهَبَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾

وسستی مکنید | در یاد من | هردو شما بروید | بسوی فرعون | هر آینه او | از حد گذشته است

و در ذکر من سستی مکنید، هر دو شما بسوی فرعون بروید زیرا که او از حد تجاوز کرده است

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا

پس بگویید اورا | سخن | نرم | شاید او | پند گیرد | یا بترسد | گفتند

پس باوی سخن نرم بگویید، شاید نصیحت را قبول کند و یا (از گرفت من) بترسد هردو ایشان گفتند

رَبَّنَآ اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَّفْرُطَ عَلَيْنَآ اَوْ اَنْ يَّطْغٰى ﴿٤٥﴾ قَالَ

ای رب ما! | هرآینه ما میترسیم | که تجاوز کند | برما | یا طغیان ورزد | گفت

ای رب ما هر آینه ما میترسیم تا برما زیادت نکند او یا طغیان ورزد الله (ج) فرمود:

لَا تَخَافَآ اِنَّنِيْ مَعَكُمَآ اَسْمَعُ وَاَرٰى ﴿٤٦﴾ فَاْتِيٰهُ فَقُوْلَآ

مترسید | هرآینه من باشما هستم | می شنوم و می بینم | پس بروید پیش او | پس بگوئید

مترسید شما هر آینه من باشما هستم، هر چیزی را می شنوم و می بینم، پس هر دو شما پیش وی بروید و بگوئید

اِنَّا رَسُوْلَا رَبِّكَ فَاَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ

هرآینه ما فرستاده شده ایم | از رب تو | پس بفرست | باما | بنی اسرائیل

هر دو ما فرستادهٔ رب شما ایم، پس تو باما بنی اسرائیل بفرست

وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۭ قَدْ جِئْنٰكَ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكَ ۭ وَالسَّلٰمُ عَلٰي مَنِ

وعذاب مکن ایشان را | هرآینه آورده ایم بتو | نشانه | از رب تو | وسلامتی است | برکسیکه

و به ایشان اذیت ندهٔ ما بتو از جانب رب تو نشانه آورده ایم، و سلامتیا (در نصیب) آن است که

اتَّبَعَ الْهُدٰى ﴿٤٧﴾ اِنَّا قَدْ اُوْحِيَ اِلَيْنَآ اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰي مَنْ كَذَّبَ

پیروی | هدایت کند | هرآینه ما | حکم داده شده | بسوی ما | که عذاب | برآن است | که تکذیب کند

به راه درست میرود، به ما وحی شده است که (عذاب قبر) برای آن کسی مقرر است که تکذیب پیغمبر کند

وَتَوَلّٰى ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَنْ رَّبُّكُمَا يٰمُوْسٰى ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِيْٓ

وروگردان شود | گفت | پس | رب شما | ای موسیٰ! | گفت | رب ما آن است | آنکه

و از حق روگرداند فرعون گفت: ای موسیٰ! رب شما کیست؟ موسیٰ فرمود رب ما آن ذات است

اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهٗ ثُمَّ هَدٰى ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُوْنِ الْاُوْلٰى ﴿٥١﴾

داد | هرچیزی را | صورتش | بازراه نمود | گفت | پس چه | حال است | امتهای گذشته را؟

که به هر چیز داد پیدایش او و باز به او راه نموده است فرعون گفت: بگو که حالات اقوام گذشته چیست

قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ فِيْ كِتٰبٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّيْ وَلَا يَنْسَى ﴿٥٢﴾ ۙ الَّذِيْ

موسیٰ گفت | علم آن | نزد رب من است | در کتاب | نه غلط میکند | رب من | ونه فراموش | اوست

موسیٰ فرمود: علم آن نزد رب من است (در لوح محفوظ) رب من نه غلط میشود و نه چیزی را فراموش میکند (الله)

جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَّسَلَكَ لَكُمْ فِيْهَا سُبُلًا وَّاَنْزَلَ

که ساخت | برای شما | زمین | فرش | وساخت | برای شما | درآن | راه ها | وفرود آورد

آن ذات است که زمین را برای شما فرش گردانیده است و ساخت برای شما درآن راه ها، و از

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۭ فَاَخْرَجْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ شَتّٰى ﴿٥٣﴾

از آسمان | آب | پس برآوردیم | به آن | انواع | از نبات | مختلف

آسمان آب را فرود آورد پس بذریعهٔ آن برآوردیم گونا گون انواع سبزی (و خود شما)

كُلُوْا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي النُّهٰى ﴿۵۴﴾ مِنْهَا

بخورید | وبچرانید | چارپایان خودرا | هرآینه | دراین | نشانه است | برای صاحبان عقل | ازاین زمین

آن را بخورید و بچرانید چارپان خود را درآن هر آینه دراین برای دانشمندان نشانهای زیادی است ماشمارا از این زمین

خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ﴿۵۵﴾

آفریدیم شمارا | ودرآن | برمیگردانیدیم شمارا | وازاین | بیرون خواهیم آورد شمارا | باردیگر

آفریدیم و درآن برمیگردانیم شمارا و یک وقت از این برمیداریم شمارا

وَلَقَدْ اَرَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿۵۶﴾ قَالَ اَجِئْتَنَا

وهرآینه نمودیم فرعون را | نشانهای خود | همه | پس نسبت دروغ کرد | وانکارکرد | گفت | آیا آمده ئی مارا

و به فرعون نمودیم همه نشانهای خود را مگر او نسبت دروغ کرد و انکار کرد او گفت ای موسیٰ!

لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يٰمُوْسٰى ﴿۵۷﴾ فَلَنَاْتِيَنَّكَ

تابرآری مارا | اززمین ما | به جادوخود | ای موسیٰ | پس هرآینه می آریم درمقابل تو

آیا تو آمده ئی بما که مارا بقوت جادو خود مارا از ملک خود بکشی پس اکنون ما هم درمقابله تو

بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهٗ نَحْنُ

به یک جادو | به مثل این | پس مقررکن | میان ما | ومیان شما | وقت وعده | که خلاف نه کنیم ازآن ما

چنین جادو تیار کنیم پس تو درمیان خود و میان ما چنین جای مقرر کن که نه ما از آن خلاف کنیم

وَلَآ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿۵۸﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ

ونه تو | یک میدان باشد | هموار | گفت موسیٰ | وعده شما | روز | زینت است

و نه تو دریک میدان همرا این (مقابله) باشد موسیٰ گفت درست است باشما روز میله

وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿۵۹﴾ فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهٗ

واینکه جمع شود | مردم | وقت چاشت | پس بازگشت | فرعون | بازجمع کرد | مکروفریب خودرا

مقرر است و اینکه مردم بعد از طلوع آفتاب جمع شوند غرض اینکه فرعون باز گشت و هم سامان مکر

ثُمَّ اَتٰى ﴿۶۰﴾ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا

بازآمد | گفت ایشان را | موسیٰ | افسوس شمارا | مه بندید | برخدا | دروغ

خود را جمع کرد موسیٰ به آن مردم گفت ای مردم بدنصیب! برخدا تهمت های دروغ بسته مکنید

فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۚ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى ﴿۶۱﴾ فَتَنَازَعُوْٓا

پس هلاک کند شمارا | به عذاب | وهرآینه نامراد شد | کسیکه | افترا کرد | پس آنها به منازعه شدند

تاکه او شمارا به عذاب هلاک نکند و کسیکه دروغ بسته میکند او نامراد است باز ایشان

اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوٰى ﴿۶۲﴾ قَالُوْٓا اِنْ هٰذٰنِ لَسٰحِرٰنِ

درکارخود | میان آنها | ومشوره کردند | پنهانی | گفتند | هرآینه | این دو | ساحران اند

درمیان خود باخصومت شدند و پنهان مشوره کردند (باز گفتند) این هر دو برادران جادوگران اند

يُرِيْدٰنِ اَنْ يُّخْرِجٰكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا

میخواهند | که بکشد شمارا | اززمین شما | بذریعه جادوخود | وآنهادورکنند

ایشان میخواهند که شمارا بذریعهٔ جادو خود از ملک تان بردارند و راه برگزیده شمارا ویران سازد

بِطَرِيْقَتِكُمُ الْمُثْلٰى ﴿٦٣﴾ فَاَجْمِعُوْا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوْا صَفًّا ۚ وَقَدْ اَفْلَحَ

بطریقه شما | بهتر | اتفاق کنید | به تدبیرخود | بازبیائید | درصف | وهرآینه کامیاب شد

پس همهٔ شما یک جای و اتفاق کنید و دربارهٔ فن خود بندوبست کنید و باز قطار قطار بیا آید

الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى ﴿٦٤﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِمَّآ اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّآ

امروز | آنکه | غالب شد | گفتند | ای موسیٰ | یااینکه | توبیفگن | ویااینکه

زیرا که امروز آن کس کامیاب است که غالب آید آنها گفتند که ای موسیٰ! یا تو بیفگن نخست عصای خود را

اَنْ نَّكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ اَلْقُوْا ۚ فَاِذَا

باشیم ما | اول | کسیکه بیفگند | گفت | بلکه | شما افگنید | پس ناگهان

و یا ما نخست بیفگنیم؟ موسیٰ گفت نی! بلکه شما اول بیفگنید پس ناگهان آن

حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهَا تَسْعٰى ﴿٦٦﴾

ریسمانها | عصاهای ایشان | متخیل میگردید به او | به سبب جادوآنها | که آن | میدوید

ریسمانهای ایشان و عصا های ایشان درخیال موسیٰ به قوت جادو چنین معلوم میشد که گویا میدوند

فَاَوْجَسَ فِيْ نَفْسِهٖ خِيْفَةً مُّوْسٰى ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ

پس دریافت | درنفس خود | هراسی را | موسیٰ | گفتیم | مترس | هرآینه تو

براین موسیٰ در دل خود خوف محسوس کرد ما گفتیم مترس! تو کامیاب هستی

اَنْتَ الْاَعْلٰى ﴿٦٨﴾ وَاَلْقِ مَا فِيْ يَمِيْنِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوْا ۭ

توئی | غالب | وبیفگن | آنچه | دردست راست تواست | تافروبرد | آنچه | ساختند

و این در دست راست تو که عصا است آن را بیفگن تا فرود برد آنچه ایشان ساختند

اِنَّمَا صَنَعُوْا كَيْدُ سٰحِرٍ ۭ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُ حَيْثُ اَتٰى ﴿٦٩﴾ فَاُلْقِيَ

هرآینه | آنچه ساختند | فریب جادوگراست | وکامیاب نمیشود | جادوگر | هرجا که برود | پس افتادند

این تنها فریب جادو است و جادوگران که هر جای روند کامیاب نه میشوند

السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُوْنَ وَمُوْسٰى ﴿٧٠﴾ قَالَ

جادوگر | سجده کنان | گفتند | ایمان آوردیم ما به رب | هارون | وموسیٰ | فرعون گفت

باز جادوگران به سجده افتید اند و گفتند ما به رب هارون و موسیٰ ایمان آوردیم

اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۭ اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِيْ عَلَّمَكُمُ

شما ایمان آوردید | به او | پیش ازاین که | من اجازه دهم بشما | هرآینه او | کلان شماست | آنکه | آموخته است شمارا

فرعون گفت قبل از این که بشما اجازت دهم شما به وی ایمان آوردید هر آینه این همان

السِّحْرَ ۚ فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ

سحر | پس هرآینه قطع میکنم | دست های شما | وپاهای شمارا | مخالف یک دیگر | وهرآینه بردار کشم شمارا

استاذ بزرگ شما است' که بشما جادو آموخته است پس اکنون من دست و پای شمارا مخالف یک دیگر قطع میکنیم و دردرختهای خرما

فِيْ جُذُوْعِ النَّخْلِ ۡ وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَآ اَشَدُّ عَذَابًا وَّاَبْقٰى ﴿٧١﴾

درتنه های | خرما | وهرآینه خواهد دانست | که عذاب کدام ما | سخت تر وپاینده تر است

شمارا بردار کشم' و هر آینه خواهد دانست که درما (هر دو) عذاب کی سخت و باقی است؟

قَالُوْا لَنْ نُّؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِيْ فَطَرَنَا

گفتند | ترجیح نه میدهیم ترا | برآن که | آمده است مارا | دلائل واضح | وازآنکه | آفریده مارا

آنها (جادوگران) گفتند هیچ وقت ترا برتری نه میدهم برآن ادله روشن که بما آمده است و در مقابله آن ذات

فَاقْضِ مَآ اَنْتَ قَاضٍ ؕ اِنَّمَا تَقْضِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾

پس بکن | آنچه | حکم میکنی تو | هرآینه | توحکم میکنی | دراین زندگانی | دنیا

مارا آفریده است' پس بکن آنچه تو حکم میکنی تو درباره این دنیا چیزیکه بخواهی کرده میتوانی

اِنَّآ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطٰيٰنَا وَمَآ اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ

هرآینه ما ایمان آوردیم | به رب خود | تا بخشد | مارا | گناهان مارا | وآنچه | مجبور کردی مارا | برآن

ما بر رب خود ایمان آوردیم' که او گناهان مارا عفو کند و کدام جبر که درباره جادوبر ما کرده اید

مِنَ السِّحْرِ ۗ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿٧٣﴾ اِنَّهٗ مَنْ يَّاْتِ رَبَّهٗ

از جادو | وخدا | بهتر | وپاینده تر است | هرآینه | کسیکه بیاید | نزدرب خود

(آن را هم عفو کند) و خداوند از همه بهتر است و پاینده تر است یادداشته باشید کسیکه به حیث مجرم به رب خود

مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهٗ جَهَنَّمَ ؕ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿٧٤﴾ وَمَنْ يَّاْتِهٖ

مجرم | پس هرآینه اورا | جهنم است | که نه می میرد | درآن | ونه زندگی میکند | وهرکه بیاید اورا

پیش شود' هر آینه برای او جهنم است که نه میمیرد درآن و نه زندگی میکند' و کسیکه ایمان دار بیاید

مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الْعُلٰى ﴿٧٥﴾

مؤمن | اواعمال کرد | نیک | پس این گروه ایشان راست | درجات | بلند

و کارهای نیکی هم کرده باشد' پس به چنین مردم درجات بلند مقرر است

جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ

باغها | همیشه ماندن | که میرود | اززیرآن | جویها | درحالیکه همیشه باشند | درآن

یعنی برای سکونت همیشه باغها که زیر آن جویها میرود' ایشان درآن همیشه میباشند

وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ تَزَكّٰى ﴿٧٦﴾ وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى ۙ

واین است | پاداش | کسیکه | پاک شد | وهرآینه وحی کردیم | بسوی موسیٰ

و این انعام است برای آنکه پاک شد و ما به موسیٰ وحی کردیم

اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِیْ فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِیْقًا فِی الْبَحْرِ یَبَسًا ۙ

که به وقت شب ببر | بندگان مرا | بازبساز | برای آنها | راه | دردریا | خشک

که بندگان مرا شب درشب (از مصر) ببر باز در دریا (به زدن عصا) یک راه خشک بساز

لَّا تَخٰفُ دَرَكًا وَّلَا تَخْشٰى ﴿۷۷﴾ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُوْدِهٖ

نترسی | ازگرفتارشدن | ونه ازغرق شدن | پس تعاقب کردایشان را | فرعون | بالشکرخود

نه ترسی از گرفتار شدن و نه ترس دیگری (دردل) پس فرعون تعاقب ایشان را کردند بالشکر خود

فَغَشِیَهُمْ مِّنَ الْیَمِّ مَا غَشِیَهُمْ ﴿۷۸﴾ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ

پس غرق کردندایشان را | دریا | آنچه | غرق کردندایشان را | وگمراه کرد | فرعون

پس موجهای دریا ایشان را غرق کردند و فرعون قوم خود را گمراه کرده بود

قَوْمَهٗ وَمَا هَدٰى ﴿۷۹﴾ یٰبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ قَدْ اَنْجَیْنٰكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ

قوم خودرا | وراه نه نمود | ای بنی اسرائیل! | هرآینه نجات دادیم شمارا | ازدشمن شما

و راه راست به ایشان نه نموده بود ای بنی اسرائیل ما شمارا از دشمن شما نجات دادیم

وَوٰعَدْنٰكُمْ جَانِبَ الطُّوْرِ الْاَیْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَیْكُمُ الْمَنَّ

ووعده کردیم باشما | درطرف راست طور | ونازل کردیم | برشما | من

و ما به طرف راست کوه طور بشما (وعده دادن تورات) کردیم و من برشما من و سلوی

وَالسَّلْوٰى ﴿۸۰﴾ كُلُوْا مِنْ طَیِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا

وسلوی | بخورید | ازپاکیزه های | آنچه | روزی دادیم شمارا | واز حد تجاوز مکنید

نازل کردیم (و حکم کردیم که) کدام چیزهای پاکیزه که بشما دادیم آن را بخورید و درآن از حد

فِیْهِ فَیَحِلَّ عَلَیْكُمْ غَضَبِیْ ۚ وَمَنْ یَّحْلِلْ عَلَیْهِ

درآن | پس فرودخواهد آمد | برشما | غضب من | وکسیکه فرودآید بروی

تجاوز مکنید تاکه بشما عذاب من نازل نشود و برکسیکه غضب من نازل شد

غَضَبِیْ فَقَدْ هَوٰى ﴿۸۱﴾ وَاِنِّیْ لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ

غضب من | پس اوهلاک شد | وهرآینه من | آمرزنده ام | برای کسیکه | توبه کرد

پس او هلاک شده و هر آینه می آمرزیم کسی را که توبه کرد و ایمان آرد

وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ﴿۸۲﴾ وَمَاۤ اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ

وایمان آورد | وعمل کرد | نیک | بازراه راست یافت | وچه چیز بشتاب آوردترا | (ازقوم خود)

و کند عمل نیک و باز به راه درست قائم شود و ای موسیٰ! چرا تو از قوم خود بشتاب میباشی

یٰمُوْسٰى ﴿۸۳﴾ قَالَ هُمْ اُولَآءِ عَلٰۤى اَثَرِیْ وَعَجِلْتُ اِلَیْكَ

ای موسیٰ | گفت ایشان | این اند | روان اندرپی من | وشتافتم | بسوی تو

او گفت: ای رب من! همه آنها پیرومن هستند و بسوی تو بخاطر این عجله کردم که تو راضی شوی

رَبِّ لِتَرْضٰى ﴿٨٤﴾ قَالَ فَاِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْۢ بَعْدِكَ

ای رب من | تاراضی شوی | فرمود | هرآینه ما | آزمودیم | قوم تو | بعدازتو

فرمود قوم ترا بعد از تو درامتحان آزمودیم و ایشان را سامری گمراه ساختند

وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ

وگمراه ساختند ایشان را | سامری | پس بازگشت | موسیٰ | بسوی قوم خود | غضبناک

پس موسیٰ علیه السلام درحالت غضب و افسوس به قوم خود باز گشت و گفت:

اَسِفًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ اَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۙ

افسوس کنان | گفت | ای قوم من | آیا وعده نکرده بود | رب شما | وعده خوب

ای قوم من! آیا رب شما باشما وعده خوب نکرده بود؟ باز آیا بشما وقت بسیار گذشته بود

اَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ اَمْ اَرَدْتُّمْ اَنْ يَّحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

آیادرازشد | برشما | مدت | یاخواستید | که نازل شود | برشما | غضب | ازرب شما

و یا این را میخواستید که حتماً بشما غضب بیاید بخاطر این از عهد محکم خلاف کردید

فَاَخْلَفْتُمْ مَّوْعِدِيْ ﴿٨٦﴾ قَالُوْا مَآ اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا

پس خلاف کردید | وعده ام را | گفتند | خلاف نکردیم | وعده ترا | باختیارخود

آنها گفتند ما از وعده خود به اختیار خود خلاف نکردیم مگر سخن این است که

وَلٰكِنَّا حُمِّلْنَآ اَوْزَارًا مِّنْ زِيْنَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنٰهَا فَكَذٰلِكَ

لیکن بارکرده شدیم | بارهای | اززیور | قوم | پس بیفکندیم آن را | پس هم چنین

برما از قوم (قبطی) کالا ها سنگین شده بود پس ما آن را انداختیم و هم چنین سامری هم انداخت

اَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾ فَاَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ۚ فَقَالُوْا

انداخت | سامری | پس برآورد | ایشان را | گوساله | جسد | که اورا آواز گوساله بود | پس گفتند

باز سامری به آن مردم یک گوساله آشکارا نمود که آن تنها یک کالبوت بود مگر صدا میداد پس آنها

هٰذَآ اِلٰهُكُمْ وَاِلٰهُ مُوْسٰى ۙ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ اَفَلَا يَرَوْنَ اَلَّا يَرْجِعُ

این است معبود شما | ومعبود | موسیٰ | پس اوفراموش کرد | آیا نه می بینند | که جواب نه میدهد

گفتند که این معبود شما است و هم معبود موسیٰ است مگر موسیٰ فراموش کرد آیا ایشان نه می بینند که (بت)

اِلَيْهِمْ قَوْلًا ۙ وَّلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ ع ١٣ ٣

ایشان | سخنی را | واختیار ندارد | ایشان راضرر | ونه نفع | وهرآینه گفته بود

جواب سخنهای ایشان را نه میدهد و نه اختیار نقصان آنها دارد و نه از نفع و پیش از این گفت

لَهُمْ هٰرُوْنُ مِنْ قَبْلُ يٰقَوْمِ اِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهٖ ۚ وَاِنَّ

ایشان را | هارون (هم) | پیش | ای قوم من | شمادرامتحان انداخته شدید | به این | وهرآینه

هارون به ایشان گفته بود که ای قوم من! دربارهٔ این گوساله بشما امتحان شده است هر آینه

رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُوْنِيْ وَاَطِيْعُوْٓا اَمْرِيْ ﴿٩٠﴾ قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ

رب شما | رحمٰن است | پس پیروی من کنید | وپیروی کنید | حکم مرا | گفتند | ماهمیشه میباشیم

هر آینه رب شما خداوند رحمٰن است پس پیروی من کنید و حکم من را قبول کنید آنها گفتند: ما درعبادت او هستیم

عَلَيْهِ عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا مُوْسٰى ﴿٩١﴾ قَالَ يٰهٰرُوْنُ

برآن | محکم ایستاده | تا آنکه | برگردد | بسوی ما | موسیٰ | گفت موسیٰ | ای هارون!

تاکه به ما بیاید موسیٰ موسیٰ گفت ای هارون!

مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ﴿٩٢﴾ اَلَّا تَتَّبِعَنِ ؕ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ ﴿٩٣﴾

چه چیز باز داشت ترا | وقتیکه دیدی ایشان | که گمراه شدند | که تو پیروی من نکن | آیا تو نافرمانی کردی | حکم مرا

چرا به من نه می آمدی وقتیکه دیدی ایشان را که گمراه شدند آیا تو هم حکم من را نافرمانی کردی؟

قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ وَلَا بِرَاْسِيْ ۚ اِنِّيْ خَشِيْتُ

اوگفت | ای پسر مادرم | مگیر | ریش مرا | ونه موی سرم را | هرآینه من ترسیدم

هارون گفت ای پسر مادرم! مگیر ریش و موی سر مرا هر آینه من ترسیدم

اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِيْ ﴿٩٤﴾

که خواهی گفت که | جدائی آوردی تو | میان بنی اسرائیل | ورعایت نکردی | سخن مرا

که خواهی گفت که در بنی اسرائیل اختلاف پیدا کردی و رعایت نکردی سخن من را

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا

اوگفت | پس چیست حال تو | ای سامری | گفت | دیدم | چیزی را | که دیگران نه دیدند

موسیٰ گفت پس حال تو چیست ای سامری؟ او گفت یک چیزی را دیدم که دیگران نه دیدند

بِهٖ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ

آن را | پس گرفتم من | یک مشتی خاک | ازنقش قدم | فرستاده شده | پس انداختم آن را | وهم چنین

من از خاک قدمهای فرشته یک مشتی را گرفتم باز آن را دراین بت می انداختم و این سخن

سَوَّلَتْ لِيْ نَفْسِيْ ﴿٩٦﴾ قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ

مشوره داد | مرا | نفس من | فرمود | دورشو | هرآینه | برای تو | درزندگانی (سزاءاست)

نفسم به من مشوره داد موسیٰ گفت برو! همه تو میگوئی که به من دست نزنید

اَنْ تَقُوْلَ لَا مِسَاسَ ۖ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ۚ وَانْظُرْ

که گوئی | به من دست نزنید | وهرآینه برای تو | یک وعده است (از عذاب) | که مخالفت کرده نشود از آن | و ببین

و باتو یک وعده دیگری عذاب هم است که از آن ترا نجات نیست و ببین

اِلٰى اِلٰهِكَ الَّذِيْ ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ؕ لَنُحَرِّقَنَّهٗ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ

بسوی معبود خود | آنکه تو همیشه برآن هستی | معتکف | می سوزانیم اورا | وباز پراگنده میسازم اورا

بسوی معبود خود از آن که تو عبادت میکنی می سوزانیم آن را و باز (خاکستر) آن را

فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا إِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ

دردریا | پراگنده | هرآینه معبودشما | خدای است | آنکه نیست معبود | مگراو

دردریا پراگنده میکنم، هر آینه معبود شما تنها معبود یکی است که غیر از او معبود دیگری نیست

وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾ كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ

احاطه کرده است او | هرچیزی را | به علم | هم چنان | بیان میکنیم | برتو

او هر چیزی را در علم خود احاطه کرده است (ای پیغمبر!) هم چنین بیان میکنیم ترا واقعات گذشته

مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾

ازاخبار | آنچه گذشته است | وهرآینه دادیم ترا | ازنزدخود | ذکر(قرآن)

و ما از جانب خود بتو یک نصیحت نامه درست دادیم کسیکه ازاین اعراض کند

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾

کسیکه روبگرداندازآن | پس هرآینه او | بارمیدارد | روزقیامت | یک بار

او به روز قیامت یک بار سنگین گناها برداشته باشد و درآن جای همیشه سکونت میکند

خٰلِدِينَ فِيهِ ۖ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ

همیشه میباشنددرآن | وبداست | ایشان را | روزقیامت | برداشتن آن | روزیکه دمیده شود

و آن در روز قیامت برای ایشان یک برداشتن خراب میباشد، روزیکه درصور دمیده شود و همه مجرمان

فِي الصُّورِ ۚ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَافَتُونَ

درصور | وجمع کنیم | مجرمین را | درآن روز | کبودچشم گشته | آهسته آهسته میگویند

را چنین جمع میکنیم که چشمانش گرفته باشند و درمیان خود آهسته آهسته میگویند

بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ

میان خود | که درنگ نکردید دردنیا | مگرده(روز) | مادانا ترییم | به آنچه | میگویند

شما تنها در دنیا ده روز درنگ کردید، چیزیکه ایشان میگویند ما برآن خوب میدانیم

إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ ع ١٥ ١٤

چون گوید | بهترین ایشان | دررای | که درنگ نه گردید | مگریک روز | وی پرسندترا

درآن روز درایشان عقلمند ایشان گویند شما تنها یک روز دردنیا درنگ کردید و ای پیغمبر!

عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا

ازاحوال کوه ها | پس بگو | پراگنده کندآن را | رب من | پراگردنی | پس بگذاردآن را | میدان

مردم ترا درباره کوه ها سوال میکنند بگو که رب من پراگنده کند آن را و زمین را میدان هموار می ماند

صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَا تَرٰى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ

هموار | نه بینی تو | درآن | کجی | ونه ارتفاع | درآن روز

نه بینی تو درآن نه کجی و نه بلندی درآن روز همه

يَتَّبِعُوْنَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهٗ ۚ وَخَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ

می روند دنبال | داعی | که نباشد کجی | آن سخن را | وپست میشود | آوازها

به دنبال داعی میروند که درپیش آن هیچ کسی را کجی باقی نماند و همه آواز ها درپیش آواز خداوند رحمٰن

لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَئِذٍ لَّا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ

اللهرا | نه میشنوی تو | مگر آواز آهسته | درآن روز | فائده نه میدهد | شفاعت

پست میشود غیر از حرکت (کش) پاها چیزی دیگری را نه میشنوی درآن روز شفاعت به کسی فائده نه میدهد

اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهٗ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا

مگر بکسیکه | اجازه داداورا | رحمٰن | وپسندید | اورا | سخن | میداند | آنچه

مگر به کسیکه رحمٰن اجازه داده باشد و درباره او سخن خوش کرده باشد او همه حالات مردم درپیش و پس

بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِهٖ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ وَعَنَتِ

پیش روی ایشان است | وآنچه | درعقب ایشان است | واحاطه کرده نه میتوانند | به آن | ازروی علم | ومیماند (پست)

می شناسد و مردم به علم خود (از معلومات او) احاطه کرده نه میتوانند و همه روها

الْوُجُوْهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّوْمِ ؕ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾

روهای | بحضورحی قیوم | وخراب گردید | کسیکه | برداشت | بارظلم

نزد خداوند دائم زنده و منظم پست شده باشد و کسیکه بار نافرمانی برداشت او نامراد میباشد

وَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ ظُلْمًا

وکسیکه کند چیزی | ازکارهای شائسته | واومومن هم باشد | پس اونترسد | ازظلم

و کسیکه کار نیک کند و مؤمن هم باشد پس به او نه ترس ستم باشد

وَّلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفْنَا فِيْهِ

ونه ازنقصان | وهم چنین | نازل کردیم ما آن را | قرآن | درعربی | وبار بار بیان کردیم | درآن

و نه از نقصان و هم چنین ما نازل کردیم این قران را به زبان عربی و دراین

مِنَ الْوَعِيْدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

ازحکم وعید | تا ایشان | پرهیزگاری کنند | ویا او پیدا کند | ایشان را | کدام نصیحت

حکم وعید میباشد تا مردم بترسند و یا اینکه این قرآن درایشان فهم پیدا کند

فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ

بلنداست | خدا | بادشاه | که حق است | وشتاب مکن | به خواندن قرآن | پیش از آنکه

پس بسیار بزرگ است آن الله که بادشاه حقیقی است و تو درخواندن قرآن هیچ وقت عجله مکن

اَنْ يُّقْضٰٓى اِلَيْكَ وَحْيُهٗ ۡ وَقُلْ رَّبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا ﴿١١٤﴾

قبل که تکمیل گردد | بتو | وحی آن | وبگو | ای رب من | زیاد کن مرا | دانش

قبل از آنکه وحی آن بتو پوره پوره نازل شود و بگو که ای رب من علم مرا زیاد کن

وَلَقَدْ عَهِدْنَآ اِلٰٓى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِىَ وَلَمْ نَجِدْ

وبه تحقیق وعده کرده بودیم ما | به آدم | پیش ازین | پس اوفراموش کرد | ونه یافتیم ما

و ما قبل از این از آدم وعده گرفته بودیم مگر او آن را فراموش کرد، و نه یافتیم در او قصدی

لَهٗ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا ع ١١ ١٥

اورا | قصدی | وچون گفتیم گفتیم | به فرشتگان | سجده کنید آدم را | پس سجده کردند آنها

و یاد کن وقتیکه به فرشتگان گفتیم که شما به آدم سجده کنید، پس همه ایشان سجده کردند

اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ اَبٰى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ

مگر ابلیس | انکار کرد | گفتیم ما | ای آدم | هرآینه این | دشمن است | ترا | وزن ترا

مگر ابلیس نکرد، او انکار کرد پس ما گفتیم ای آدم! این دشمن تو، و دشمن زوجه تو است

فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ﴿١١٧﴾ اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوْعَ فِيْهَا

پس بیرون نکند شمارا | از جنت | پس دررنج رفتی | هرآینه ترااست | که نه گرسنه شوی | درآن

پس بیرون نکند شمارا از جنت و دررجست و چار شوید، درجنت نه گرسنه میشوی

وَلَا تَعْرٰى ﴿١١٨﴾ وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيْهَا وَلَا تَضْحٰى ﴿١١٩﴾

ونه برهنه | واینکه نه تو تشنه شوی | درآن | ونه | حرارت آفتاب یابی

و نه برهنه و این هم که نه تشنه میشوی

فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ الشَّيْطٰنُ قَالَ يٰٓاٰدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ

پس وسوسه انداخت | دردل او | شیطان | گفت | ای آدم! | آیانشان دهم ترا | به یک درخت

پس شیطان دردل ایشان وسوسه انداخت و گفت که ای آدم! نشان دهم بتو درخت همیشه بقا

الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلٰى ﴿١٢٠﴾ فَاَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا

همیشگی | وپادشاهی | که کهنه نشود | پس خوردند | ازآن | پس ظاهر شد | ایشان را | شرمگاه ایشان

و چنین بادشاهی بنمایم که ضعیف نه میشود پس هر دو ایشان از آن درخت خوردند پس جاهای

وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ۛ وَعَصٰٓى

وآغاز کردند | که بچسپانند | برخود | ازبرگ | جنت | وتاخیر کرد در حکم

پرده به ایشان آشکارا شد و هر دو ایشان بچسپاندم درخت به خود آغاز نمودند و از آدم

اٰدَمُ رَبَّهٗ فَغَوٰى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْتَبٰهُ رَبُّهٗ فَتَابَ عَلَيْهِ

آدم | رب خودرا | پس راه راگم کرد | باز برگزیداورا | رب او | پس قبول کرد | توبه اورا

درباره حکم رب قصور واقع شد، و در خطائی واقع شدند، باز رب او آن را مقبول گردانید پس توبه اورا قبول کرد

وَهَدٰى ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيْعًا ۚ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ

وراه نمود | گفت | پایان شوید | ازاینجا | همه | بعض شما | بعضی را | دشمن

و راه راست به او نشان داد خداوند فرمود هر دو شما از جنت فرود شوید به جمع بعضی شما بعضی را دشمن است

فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدًى ۙ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ

پس اگر بیاید بشما | از طرف من هدایت | پس کسیکه پیروی کند | هدایت من را | پس گمراه نشود

باز اگر از جانب من بشما هدایت بیاید، پس کسیکه پیروی کند هدایت من را پس او گمراه نه میشود

وَلَا يَشْقٰى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنكًا

ونه رنج کشد | وهرکه روگرداند | از ذکر من | پس هر آینه اورا | زندگی | تنگ باشد

و نه مجرم میماند، و کسیکه از یاد من اعراض کند پس هر آینه زندگی او تنگ میباشد

وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ أَعْمٰى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمٰى

وبرانگیزیم اورا | روز قیامت | کور | گوید | ای رب من | چرا برانگیختی مرا | نگور

و روز قیامت اورا کور برانگیزم، و میگوید که ای رب من! چرا من را کور برانگیختی ؟

وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذٰلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ

وحال آنکه بودم | بینا | میفرماید | هم چنین | آمده بود بتو | نشانهای ما | پس فراموشی کردی آن را

من در دنیا بینا بودم، حکم میشود که همچنین بتو نشانهای ما آمده بود، مگر تو رعایت آن را نکردی

وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنسٰى ﴿١٢٦﴾ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ

وهم چنان | امروز | تو فراموش کرده میشوی | وهم چنین | ماسزا میدهیم | کسی را که از حد بگذرد

و هم چنین تو هم امروز فراموش میشوی و هم چنین ما به آن شخص سزا میدهیم که از حد تجاوز کند

وَلَمْ يُؤْمِن بِآيَاتِ رَبِّهِ ۚ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقٰى ﴿١٢٧﴾

وایمان نه آرد | به آیات | رب خود | وهر آینه عذاب | آخرت | سخت تر است | وپاینده تر است

و نشانهای رب خود را قبول نکند و عذاب آخرت بسیار سخت و پاینده تر است

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ

آیا راه نمود | ایشان را | چقدر | ما هلاک کردیم | پیش از ایشان | اقوام | که گردش میکنند

آیا ایشان از این هم عبرت نگرفتند که ما تا اکنون پیش از ایشان بسیار اقوام را تباه کردیم

فِي مَسٰكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهٰى ﴿١٢٨﴾ وَلَوْلَا ع ١٣ ١٦

در جاهای ایشان | هر آینه در آن | نشانها است | برای عقلمندان | واگر نمی بود

که در خانهای ایشان آنها اکنون هم میروند؟ هر آینه در آن نشانها است برای عقلمندان

كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾ فَاصْبِرْ

سخنی | که سابق صادر شد | از رب تو | عذاب لازم بود | و یک تاریخ | مقرر شده | پس صبر کن

و اگر نمی بود سخنی که قبلا از رب تو صادر شده و یک وقت مقرر نمی بود پس برایشان آمدن عذاب حتمی میبود

عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

پس بر آنچه | میگویند | وتسبیح گو | به ستایش | رب تو | پیش | از طلوع | آفتاب

پس تو برسخنهای ایشان صبر کن و پاکی رب خود با حمد و ثناء او بیان کن پیش از طلوع آفتاب

وَقَبْلَ غُرُوْبِهَا ۚ وَمِنْ اٰنَآئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ

وپیش | ازغروب آن | ودربعض اوقات | شب | بخوان | ودرحدود | روز

و قبل از غروب آفتاب، و در بعضی اوقات شب هم تسبیح کن و در حصه اول و آخر روز هم

لَعَلَّكَ تَرْضٰى ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ

تاتوراضی شوی | ومدوز درازمکن | چشمانت را | بچیز یکه | بهره مند ساختیم | به آن

برای اینکه تو راضی باشی، و هیچ وقت برآن چیزها چشمه دراز مکن که برای بعضی ایشان دادیم

اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ لِنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ۭ وَرِزْقُ

به مردم مختلف ازآنها | آرائش | زندگی دنیا | تابیازمایم ایشان را | درآن | ورزق

این تنها آرائش دنیا است، که درآن امتحان آنها میکنیم

رَبِّكَ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿١٣١﴾ وَاْمُرْ اَهْلَكَ بِالصَّلٰوةِ وَاصْطَبِرْ

رب تو | بهتر | وپاینده تراست | وحکم کن | اهل خودرا | به نماز | وصابرباش

و رزق رب تو بهتر و باقی تر است و اهل خود را به نماز دعوت کن و خود تو هم

عَلَيْهَا ۭ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۭ نَحْنُ نَرْزُقُكَ ۭ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوٰى ﴿١٣٢﴾

برآن | نه می طلبیم ازتو | روزی | ما | روزی میدهیم ترا | وعاقبت نیک | پرهیزگاران راست

ما از تو روزی نه میخواهیم بلکه ما بتو روزی میدهیم و آنجام خوب برای پرهیزگاران است

وَقَالُوْا لَوْلَا يَاْتِيْنَا بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ اَوَلَمْ تَاْتِهِمْ بَيِّنَةُ

ومردم میگویند | چرا | نه می آرد مارا | نشانه | از پروردگارخود | آیانرسیده است به ایشان | نشانه

و این مردم میگویند که او مارا از جانب رب خود چرا یک نشانه نه می آرد؟ آیا به ایشان آن سخنها آشکارا

مَا فِي الصُّحُفِ الْاُوْلٰى ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ اَنَّآ اَهْلَكْنٰهُمْ بِعَذَابٍ

ازآنچه | هست درکتب سابقه | واگرما | هلاک میکردیم ایشان را | به عذابی

نه آمد که در صحیفه های سابقه موجود بود اگر ایشان را پیش از این قرآن به عذاب

مِّنْ قَبْلِهٖ لَقَالُوْا رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ

پیش ازاین | میگفتند | ای رب ما | چرا | نفرستادی | به ما | رسول | تاپیروی میکردیم

هلاک میکردیم، پس ایشان میگفتند که ای رب ما! چرا به ما یک رسول نمی فرستادی تا حکم ترا

اٰيٰتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَّذِلَّ وَنَخْزٰى ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوْا ۚ

آیات تو | پیش ازآنکه | ذلیل | ورسواشویم | بگو | هریک | منتظراست | پس منتظرباشید

پیروی میکردیم پیش از آنکه ذلیل و رسوا شویم بگو که همه شما انتظار کنید و شما هم انتظار کند

ع ٨ ١٧ فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ اَصْحٰبُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ﴿١٣٥﴾

پس زود میدانید | کیست | اصحاب راه راست | وکه | راه یافت

پس بسیار زود دانید که کیست به راه راست و کیست که راه یافت

سُوْرَةُ الْاَنْبِيَآءِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِثْنَتَا عَشْرَةَ اٰيَةً سَبْعَ رُكُوْعَاتٌ

سورہ انبیاء مکی است و آن | بنام خدا کہ مہربان بزرگ و بسیار رحم کنندہ است | یک صد و دوازدہ آیت و ہفت رکوع است

آغاز بنام خدا کہ مہربان بزرگ و بسیار رحم کنندہ است

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ مُّعْرِضُوْنَ ۙ﴿۱﴾ مَا يَاْتِيْهِمْ

نزدیک شد | بہ مردمان | حساب ایشان | وایشان | درغفلت اند | روگردانند | نہ می آید بایشان

برای مردم وقت حساب اعمال ایشان نزدیک شد و ایشان درغفلت اند، روھای خود را گردانیدہ اند آنہا

مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ۙ﴿۲﴾

ھیچ نصیحت | از جانب رب ایشان | نو | مگر | میشنوند آن را | وحالیکہ ایشان | مشغول بازی ھستند

بہ ایشان کہ از جانب رب ایشان نصیحت نومی آید ایشان می شنوند مگر چنین کہ گویا ایشان دربازی ھستند

لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ ؕ وَ اَسَرُّوا النَّجْوَى ۖۗ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۖۗ هَلْ

غافل است | دل ھای ایشان | و | پنہان میکنند | سازشہا | آنانکہ | ستم کردند | کہ نیست

دلہای ایشان غافل است، و این ستمگاران درحالت پنہان مشورہ میکنند کہ این ھم مانند شما

هٰذَاۤ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۚ اَفَتَاْتُوْنَ السِّحْرَ وَ اَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿۳﴾

این | مگر آدمی است | مثل شما | پس آیا می آید شما | بہ جادو | وحال آنکہ | شما | می بینید

یک آدمی است، پس آیا شما بہ این سخن جادو میروید و حال آنکہ سرچشمہ می بینید!

قٰلَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۫ وَهُوَ

گفت پیغمبر | رب من | میداند | ھرسخن را | درآسمان | ودرزمین | واواست

پیغمبر گفت: رب من بہ سخن آسمان و زمین میداند و او ھر چیز را

السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۴﴾ بَلْ قَالُوْۤا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ بَلِ افْتَرٰىهُ

شنوادانا | بلکہ | گفتند | خیالات است | ازخوابہا | بلکہ | ازخود ساختہ است

می شنود و دانا است، بلکہ ایشان میگویند این قران خوابہای پراگندہ است بلکہ پیغمبر از نفسہ خود

بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۖۗ فَلْيَاْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَاۤ اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ﴿۵﴾

بلکہ | اوشاعر است | پس باید بیارد بما | نشانہ | چنانچہ فرستادہ شدہ بودند | پیشنیان

ساختہ است، بلکہ او یک شاعر است بہ او لازم است کہ یک نشانہ را بہ ما پیش کند چنانچہ انبیاء سابقہ برآن فرستادہ شدہ بود

مَاۤ اٰمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا ۚ اَفَهُمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۶﴾

پیش ایمان نیاوردہ بود | پیش از ایشان | ھیچ قریہ ئی | کہ ھلاک ساختیم آن را | پس آیا ایشان | ایمان می آرند

پیش از ایشان ھم اھل قریہ ھا کہ ما ھلاک کردہ بودیم، ایشان ایمان نیاوردند، پس آیا ایشان ایمان می آرند؟

وَمَاۤ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْۤ اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوْۤا اَهْلَ الذِّكْرِ

و پیش نفرستادیم پیغمبران را | پیش از تو | مگر مردمانی | کہ وحی میکردیم | بہ ایشان | پس بپرسید | از علم دلدان

و پیش از تو ھم مردانی را رسولان فرستادہ ایم کہ بہ ایشان وحی میکردیم اگر شما بہ این سخن نہ میدانید

إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝٧ وَمَا جَعَلْنٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ

اگر هستید شما | که نه میدانید | ونساختیم ایشان را | جسدی | که نه میخورد | طعام

از علماء بپرسید و ما بدنهای ایشان را چنین نساختیم گویا که خوراک نه میکنند

وَمَا كَانُوا خٰلِدِينَ ۝٨ ثُمَّ صَدَقْنٰهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنٰهُمْ

ونه | بودند ایشان همیشه باشندگان | باز | راست گردانیدیم با ایشان | وعده | پس نجات دادیم ایشان را

و نه ایشان همیشه زنده مانده بودند باز با ایشان وعده خود را راست کردیم پس ایشان را و آنها را که

وَمَنْ نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ۝٩ لَقَدْ أَنْزَلْنَآ

وکسی را که | ما میخواستیم | وهلاک کردیم ما | از حد گذرندگان | هرآینه | نازل کردیم ما

خواستیم نجات دادیم و هلاک کردیم از حد تجاوز کنندگان را ای مردم! بالای شما

ع ۱۰ إِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝١٠

بسوی شما | یک کتاب (قرآن) | که در آن | ذکر شما است | پس آیا شما نه میدانید

یک کتاب (قرآن) نازل کردیم که در آن برای شما نصیحت است پس آیا شما نه میدانید؟

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً

وبسیاری | برباد و درهم کردیم ما | قریه ها | که بودند ستمگار

و بسیاری قریه ها را تباه ساختیم که مردم آن ستمگار بودند و بعد از آن

وَّأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِينَ ۝١١ فَلَمَّآ أَحَسُّوا بَأْسَنَآ

وآفریدیم ما | بعد از آن | اقوام | دیگران | پس وقتیکه | آنها محسوس کردند | عذاب ما

یک قوم دیگری را پس وقتیکه ایشان عذاب مارا دیدند

إِذَا هُمْ مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ۝١٢ ۖ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوٓا إِلٰى

ناگهان | ایشان | از آن | میگریختند | مگریزید | وبرگردید | به طرف

پس از آن قریه به گریختن آغاز کردند (اکنون) مگریزید کدام نعمتها که بشما داده شده بود

مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ ۝١٣ قَالُوا

آن (سامان) | که عیش میکردید شما در آن | وبه خانهای خود | تا شما | پرسیده شود | آنها گفتند

بسوی آن و بسوی خانه های خود برگردید شاید که از شما پرسیده میشود؟ آنها گفتند:

يٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظٰلِمِينَ ۝١٤ فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى

های افسوس! | هرآینه بودیم ما | ظالمان | پس همیشه میباشد | این | فریاد ایشان | تا آنکه

های افسوس! هر آینه ما ستمگاران بودیم پس همیشه بودند که این فریاد میکردند تا آنکه

جَعَلْنٰهُمْ حَصِيدًا خٰمِدِينَ ۝١٥ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ

ساختیم ایشان را | مانند فصل دروشده | مانند آتش خاموش | ونیافریدیم ما | آسمان

ایشان را مانند زراعت درو شده و مانند آتش خاموش شده ساختیم۔ و ما آسمان و زمین را

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ﴿۱۶﴾ لَوْ اَرَدْنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ

وزمین | آنچه | درمیان آن است | عبث | اگر میخواستیم ما | که بگیریم ما

و چیزیکه درمیان آن است عبث و لعب نیست اگر ما لعب میخواستیم

لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿۱۷﴾ بَلْ

بازیچه | هرآینه میساختیم آن را | از جانب خود | اگر | میبودیم کنندگان | بلکه

هر آینه میخواستیم آن را از جانب خود اگر میبودیم چنین کنندگان بلکه

نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهٗ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ ؕ

می افگنیم | حق | برباطل | پس می شکندس اورا | پس ناگهان | آن میرود

ما حق را برباطل می افگنیم، پس سرآن را می شکند پس آن (باطل) محو میشود

وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُوْنَ ﴿۱۸﴾ وَلَهٗ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ

وشمارا | هلاکت است | ازآنچه | شمابیان میکنید | واوراست | آنکه | درآسمانها

و شما که کدام دروغ بیان میکنید، آن برای شما هلاکت است، و چیزیکه درآسمانها و زمین است

وَالْاَرْضِ ؕ وَمَنْ عِنْدَهٗ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَلَا يَسْتَحْسِرُوْنَ ﴿۱۹﴾ ۚ

وزمین است | وآنکه | باوی است | سرکشی نه میکنند | ازعبادت او | ونه مانده میشوند

همه اوراست، و آن (فرشتگان) که نزد او است از عبادت او سرکشی نه میکنند، و نه سستی میکنند

يُسَبِّحُوْنَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُوْنَ ﴿۲۰﴾ اَمِ اتَّخَذُوْٓا

تسبیح میگویند | شب | وروز | سستی نه میکنند | آیا | مقررکردند

شب و روز در تسبیح خداوند مشغول اند و سستی نه میکنند، آیا این مردم به روی زمین

اٰلِهَةً مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ يُنْشِرُوْنَ ﴿۲۱﴾ لَوْ كَانَ فِيْهِمَآ

معبودان | اززمین | که ایشان را | دوباره زنده میکنند | اگرمیبود | دراین

چنین معبودان را مقرر ساختند که ایشان دوباره زنده میکنند؟ اگر درزمین و آسمان

اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ

معبودان دیگری | غیرازخدا | پس هردوآسمان وزمین تباه میشدند | پس پاک است | خدا | مالک | عرش

غیر از خداوند آلهه دیگری میبود، پس هر دو تباه میشدند پس کدام سخنها که مردم درباره او بیان میکند

عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۲۲﴾ لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُوْنَ ﴿۲۳﴾

ازآنچه | ایشان بیان میکنند | پرسیده نه میشود | ازاو | چیزیکه اوکند | وازایشان | پرسیده میشوند

خداوند مالک عرش از آن پاک است او که هر چیزی میکند از او پرسیده نه میشود و از مردم پرسیده میشود

اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ؕ قُلْ هَاتُوْا

آیا | ایشان گرفتند | غیرازخدا | معبودان دیگری | بگو | بیارید شما

آیا ایشان برای خود غیر از خدا معبودان دیگری را گرفتند؟ بگو که شما یک دلیل بیارید

بُرْهَانَكُمْ ۚ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِيْ ۭ

سند خودرا | این | ذکراست | آنراکه | باماند | ویاد | آنانکه | پیش ازمن بودند

پیش کنید، این ذکر آن مردم است که بامن است و آنانیکه پیش از من بودند

بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۙ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۲۴﴾

بلکه | اکثرایشان | نه میدانند | به حق | پس ایشان | رومیگردانند

بلکه درایشان اکثر مردم به سخن حق نه میدانند فلهذا از آن اعراض میکنند

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْٓ

ونفرستادیم ما | پیش ازتو | هیچ | پیغمبری | مگروحی فرستادیم

و ما نفرستادیم پیش از تو هیچ پیغمبری که به او این وحی نکرده باشیم

اِلَيْهِ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدُوْنِ ﴿۲۵﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ

بسوی او | اینکه نیست معبود | مگرمن هستم | پس عبادت کنید مرا | وگفتند | گرفته است

که غیر از من معبود دیگری نیست، پس تنها عبادت مارا کنید، و ایشان میگویند که خداوند

الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ۭ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُوْنَ ۙ﴿۲۶﴾

رحمٰن | اولاد | اوپاک است | بلکه | بندگان اند | باعزت

رحمٰن اولاد گرفته است، حال آنکه او از آن پاک است بلکه (فرشتگان) بندگان معزز اوست

لَا يَسْبِقُوْنَهٗ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهٖ يَعْمَلُوْنَ ﴿۲۷﴾ يَعْلَمُ

پیش دستی نه میکنند ازاو | به هیچ سخن | وایشان | به حکم او | کارمیکنند | میداند

از او پیش دستی نه میکنند درهیچ سخنی و به حکم او پوره پوره عمل میکنند به او معلوم است

مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُوْنَ ۙ اِلَّا

آنچه | پیش روی ایشان است | وآنچه عقب ایشان است | و | شفاعت نه میکنند | مگر

آنچه پیش روی ایشان است، و آنچه عقب ایشان است، و ایشان سفارش کسی را هم کرده نه میتوانند

لِمَنِ ارْتَضٰى وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهٖ مُشْفِقُوْنَ ﴿۲۸﴾

برای کسیکه | راضی باشد | وایشان | ازهیبت او | ترسندگانند

غیر از آن کسیکه خداوند از او راضی باشد و آنها همیشه از هیبت خداوند درترس میباشند

وَمَنْ يَّقُلْ مِنْهُمْ اِنِّيْٓ اِلٰهٌ مِّنْ دُوْنِهٖ فَذٰلِكَ

وهرکه | گوید | ازایشان | که من | معبودم | بجزاو | پس اورا

و هرکه درایشان بگوید که من غیر از او معبودم پس اورا ما

نَجْزِيْهِ جَهَنَّمَ ۭ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿۲۹﴾ ع اَوَلَمْ يَرَ ﴿۳۰﴾

سزامیدهیم | جهنم | هم چنان | ماجزامیدهیم | ستمگاران را | آیاندیدند

سزاء جهنم میدهیم، ما به ظالمان چنین سزا میدهیم، آیا به کافران این سخن

الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا

آنانیکه | کافر بودند | که | آسمانها | وزمین | بودند

معلوم نیست که آسمانها و زمین درمیان خود بسته بودند

رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ؕ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَآءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ؕ

بسته | پس جدا ساختیم هردورا | وآفریدیم ما | ازآب | هرچیز | زنده

باز آن را جدا ساختیم و ما از آب هر چیز زنده را آفریدیم

اَفَلَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ

پس آیا ایشان ایمان نه می آرند | پیدا کردیم | درزمین | کوه ها | که | مائل نشود

پس آیا ایشان ایمان نه می آرند و ما درزمین کوه ها ساختیم برای اینکه بالای ایشان حرکت نکند

بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيْهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿۳۱﴾

به ایشان | وگذاشتیم | درآن | راه های | کشاده | تا ایشان | راه یابند

و گذاشتیم درآن راه ها کشاده تا ایشان راه یابند

وَجَعَلْنَا السَّمَآءَ سَقْفًا مَّحْفُوْظًا ۖۚ وَّهُمْ عَنْ اٰيٰتِهَا مُعْرِضُوْنَ ﴿۳۲﴾

وساختیم | آسمان را | سقف | محفوظ | وایشان | ازنشانه آن | روگردانند

و ما ساختیم آسمان را یک سقف محفوظ براین هم نشانهای آسمانی درنظر نه می آرند

وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ

واوست آنکه | بیافرید | شب | وروز | آفتاب | وماهتاب | هریکی

و خداوند آن ذات است که شب و روز آفتاب و مهتاب را آفریده است هر یکی از آنها

فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ؕ

درآسمان | حرکت میکنند | ونه | دادیم | هیچ آدمی را | پیش ازتو | زندگی جاودان

در دائره خود حرکت میکنند و ما پیش از تو هم به یک بشری هم زندگی جاودانی ندادیم

اَفَاْئِنْ مِّتَّ فَهُمُ الْخٰلِدُوْنَ ﴿۳۴﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ؕ

پس آیا اگر | وفات شوی تو | پس ایشان | همیشه باشندگانند | هرنفسی | چشنده | مرگ است

پس آیا اگر تو وفات شوی پس ایشان همیشه زنده میباشند؟ هر نفس چشنده مرگ است

وَنَبْلُوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ؕ وَاِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ﴿۳۵﴾ وَاِذَا

وما آزمایم شمارا | به سختی | وبه آسودگی | آزمودنی | وبسوی ما | بازگردانیده میشوید | وچون

و ما بطور آزمایش به سختی و راحت آزمایش میکنیم و بسوی ما باز گردانیده میشوید و وقتیکه

رَاٰكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ؕ اَهٰذَا

ببینند ترا | آنانیکه | کفر کردند | نمیگیرند ترا | مگر به تمسخر | آیا این است؟

این کافران ببینند ترا چیزی نه مگر مسخره میکنند که آیا این همان

الَّذِیْ یَذْكُرُ اٰلِهَتَكُمْ ۚ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿۳۶﴾

آن مرد | که یاد میکند | معبودان شما | وایشان | از یاد | رحمٰن | منکراند

مرد است، که معبودان شمارا به بدی یاد میکند و حال آنکه خود ایشان از یاد رحمٰن انکار میکنند

خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ؕ سَاُورِیْكُمْ اٰیٰتِیْ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿۳۷﴾

آفریده شده | انسان | از شتاب | زود وانمود میکنیم بشما | نشانهای خودرا | پس شتاب مکنید

در پیدایش انسان شتاب آفریده شده است زود وانمود میکنم بشما نشانهای خود پس شما عجله میکند

وَیَقُوْلُوْنَ مَتٰی هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿۳۸﴾

ومیگویند | کی باشد | این | وعده | اگر | باشید راستگویان؟

و ایشان میگویند این وعده کی پوره میشود اگر شما راستگو هستید؟

لَوْ یَعْلَمُ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا حِیْنَ لَا یَكُفُّوْنَ عَنْ وُّجُوْهِهِمُ

اگر | بدانند | آنانیکه | کفر کردند | وقتیکه | باز داشته نخواهند ایشان | از روهای خود

کاش! به منکران آن وقت معلوم میبود که باز داشته نخواهند از روهای خود آتش

النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُوْرِهِمْ وَلَا هُمْ یُنْصَرُوْنَ ﴿۳۹﴾ بَلْ

آتش را | ونه | از پشتهای خود | ونه بایشان | مدد میرسد | بلکه

و نه از پشتهای خود و نه به ایشان هیچ نوع امداد رسیده میشود چیز نه مگر

تَاْتِیْهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا یَسْتَطِیْعُوْنَ رَدَّهَا وَلَا

بیاید بایشان | ناگهان | که وار خطا کند ایشان را | پس قدرت نداشته باشند | به دفع آن | ونه

این آتش به ایشان ناگهان می آید که ایشان را وار خطا کند، باز نه آن آتش دفع کرده میشود

هُمْ یُنْظَرُوْنَ ﴿۴۰﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ

به ایشان | مهلت داده شود | ویقیناً استهزا کرده شده | به پیغمبران | پیش از تو

و نه به ایشان مهلت توبه کردن داده میشود و قبل از تو هم به پیغمبران استهزاء شده است

فَحَاقَ بِالَّذِیْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

پس نازل کردند | به آنانیکه | استهزا میکردند | از ایشان | آنچه | بود به آن

پس آنانیکه استهزاء میکردند عذاب ایشان را احاطه کرد، به آنکه ایشان

یَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۴۱﴾ ع قُلْ مَنْ یَّكْلَؤُكُمْ بِالَّیْلِ وَالنَّهَارِ

که استهزا میکردند | بگو | کیست که | نگهبانی میکند شمارا | درشب | وروز

استهزاء میکردند ای پیغمبر! بگو که کیست که شمارا از عذاب رحمان درشب و روز

مِنَ الرَّحْمٰنِ ؕ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۴۲﴾

از عذاب رحمٰن | بلکه | ایشان | از یاد پروردگار خود | روگردانند

حفاظت میکند (اگر او بخواهد) سخن این است که ایشان از یاد رب خود اعراض میکنند

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا ۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ

یاایشان را | معبودانی است | که حفاظت ایشان میکنند | غیر از ما؟ | نه میتوانند

آیا ایشان را غیر از من چنین معبودانی است که حفاظت ایشان را کنند؟ ایشان نصرت نفسهای

نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿۴۳﴾

مدد | نفسهای ایشان | ونه ایشان را | ازطرف ما | رفاقت کرده میشود

خود را هم کرده نه میتوانند و نه درمقابله ما کسی دیگری امداد ایشان را کرده میتواند ما به ایشان

بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ

بلکه | سامان عیش دادیم ما | ایشان را | وبه پدران ایشان | تا آنکه | درازشد | برایشان

و پدران ایشان، سامان عیش دادیم تااینکه برایشان یک مودہ طولانی گذشت

الْعُمُرُ ۗ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا

زندگی | آیانه می بینند | که مامی آئیم | زمین را | که کم میکنیم آن را

آیا ایشان نه می بینند که ما زمین تحت (قبضه ایشان) بذریعۂ فتوحات مسلمانها از هر جانب

مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿۴۴﴾ قُلْ إِنَّمَا أُنْذِرُكُمْ

ازکناره های آن | آیاایشان | غلبه کنندگانند | بگو | هرآینه | میترسانیم شمارا

تنگ میکنیم، آیا اکنون هم ایشان غلبه کنندگانند؟ (ای پیغمبر!) بگو که من شمارا تنها بذریعه وحی

بِالْوَحْيِ ۖ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنْذَرُونَ ﴿۴۵﴾

بذریعه وحی | ونه میشنود | کر | خواندن | چون | ترساننده شوند

از نافرمانی خداوند میترسانیم وقتیکه کران ترسانیده شوند، آنها نه میشنوند

وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ

واگر | برسد بایشان | یک چپه | ازعذاب | رب تو | هرآینه ایشان میگویند

اگر به ایشان از جانب رب تو به ایشان یک چپه عذاب برسد، پس ایشان میگویند

يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿۴۶﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ

ای وای برما | هرآینه ما | بودیم ستمگاران | و | میگذاریم | ترازوهای

ای وای! بر ما هر آینه ما بر نفسهای خود ستم میکردیم، و ما روز قیامت، ترازو هائی

الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ

انصاف | به روز | قیامت | پس ستم کرده نشود | به هیچ کسی | چیزی

انصاف میگذاریم، پس برکسی ذره ظلم هم کرده نه میشود

وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۗ

واگر | باشد (عمل) | به مقدار | دانه | ازخردل | بیاوریم ما | آن را

اگر باشد عمل انسان به اندازه دانه از خردل هم آن را می آریم

وَكَفٰى بِنَا حٰسِبِيْنَ ﴿۴۷﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ

وکافی هستیم | ما | حساب کنندگان | وهرآینه | دادهٔ بودیم | موسیٰ را | وهارون را

و برای حساب گرفتن تنها ما کافی هستم و ما به موسیٰ و هارون تورات دادیم

الْفُرْقَانَ وَضِيَآءً وَّذِكْرًا لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿۴۸﴾ الَّذِيْنَ

کتاب فرق کنندهٔ درحق وباطل | وروشن | و | یاد | برای متقیان | آنانیکه

که درحق و باطل فرق کنندهٔ و روشنی بود و برای پرهیزگاران نصیحت است، برای آنانیکه

يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ

میترسند | ازپروردگارخود | بدون دیدن | و | ایشان ازقیامت

که از رب خود غائبانه میترسند و ایشان از قیامت هم ترس دارند

مُشْفِقُوْنَ ﴿۴۹﴾ وَهٰذَا ذِكْرٌ مُّبٰرَكٌ اَنْزَلْنٰهُ اَفَاَنْتُمْ

ترسندگانند | واین (قرآن) | ذکراست | مبارک | که فروفرستادیم آن را | آیاشما

و این کتاب (قرآن) نصیحت بابرکت است آنکه فرود آوردیم، پس آیا شما از این انکار

لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿۵۰﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَآ اِبْرٰهِيْمَ رُشْدَهٗ

ازآن | منکرایید؟ | وهرآینه | دادهٔ بودیم | ابراهیم را | هدایت او

میکنید؟ و ما به ابراهیم قبل از این هدایت داده بودیم

مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عٰلِمِيْنَ ﴿۵۱﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ

قبل ازاین | وبودیم ما | ازآن | باخبر | چون | گفت | پدرخودرا

و ما از آن باخبر بودیم، وقتیکه او به پدر خود و به قوم خود

وَقَوْمِهٖ مَا هٰذِهِ التَّمَاثِيْلُ الَّتِيْٓ

و | قوم خودرا | چیست این؟ | صورتها | آنکه

گفت که این چه (واهیات) اشکال است که برای عبادت آن شما

اَنْتُمْ لَهَا عٰكِفُوْنَ ﴿۵۲﴾ قَالُوْا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا لَهَا

شما آن رامجاور هستید | آنها گفتند | یافتیم ما | پدران خودرا | که آن را

مجاور هستید، ایشان گفتند: پدران خود را درعبادت آنها

عٰبِدِيْنَ ﴿۵۳﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ

پرستش میکردند | گفت | هرآینه | بودیدشما | و | پدران شما

دیده بودیم، ابراهیم گفت که شما و پدران شما درگمراهی آشکارا

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۵۴﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ

درگمراهی | آشکار | گفتند | آیاآوردی بما | سخن راست | یاهستی تو

بودند، ایشان گفتند آیا شما به ما سخن حق آورده اید یا اینکه

مِنَ اللّٰعِبِيْنَ ﴿۵۵﴾ قَالَ بَلْ رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

از بازی کنندگانی | او گفت | بلکه رب شما | رب است | آسمانها

با بازی میکنی؟ ابراهیم گفت (بازی هست؟) رب شما رب آسمانها و زمین است

وَالْاَرْضِ الَّذِيْ فَطَرَهُنَّ ۫ وَ اَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ

وزمین را | آنکه | پیدا کرد آن را | و | من | براین

که همه آن را آفرید و من براین سخن گواه ام

مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۵۶﴾ وَتَاللّٰهِ لَاَكِيْدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ

از گواهان ام | وقسم بخدا | که چاره کنم | بتان شمارا | بعد ازان که

و سوگند به خدا وقتیکه شما (از ایشان) بروید پس من با بتان شما

تُوَلُّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿۵۷﴾ فَجَعَلَهُمْ جُذٰذًا اِلَّا كَبِيْرًا

روگردانید شما | پشت گردانیده | پس گردنید آن را | پاره پاره | غیر | از بت بزرگ

یک چاره میکنم پس (ابراهیم) آن بتان را پاره پاره کرد مگر یک بت بزرگ را چیزی نکرد

لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُوْنَ ﴿۵۸﴾ قَالُوْا مَنْ

ایشان را | تا ایشان | بسوی او | رجوع کنند | گفتند | که

شاید مردم بسوی او رجوع کنند مردم گفتند که کرد این با معبودان ما؟

فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَآ اِنَّهٗ لَمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۹﴾ قَالُوْا

کرد این کار را | با معبودان ما | هر آینه او | از ستمگاران است | گفتند

هر آینه او بسیار ستمگار بزرگ است در ایشان کسی گفت

سَمِعْنَا فَتًى يَّذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗٓ اِبْرٰهِيْمُ ﴿۶۰﴾ قَالُوْا

شنیدیم | از یک جوان | که ذکر آن را میکند | که میگویند | اورا | ابراهیم | گفتند

ما از دهن یک جوان بدی آن را شنیدیم که به او ابراهیم گفته میشود مردم گفتند

فَاْتُوْا بِهٖ عَلٰٓى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوْنَ ﴿۶۱﴾

پس بیارید | اورا | پیش روی | مردم | تا که ایشان گواهی دهند

درست است اورا پیش روی مردم حاضر کنید که مردم بروی گواه شوند

قَالُوْٓا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا يٰٓاِبْرٰهِيْمُ ﴿۶۲﴾ قَالَ بَلْ

گفتند | آیا تو | کرده ئی | این را | به معبودان ما | ای ابراهیم! | گفت | نی بلکه

ایشان پرسیدند که ای ابراهیم! آیا با معبودان ما تو این کار کرده اید؟ او گفت نه

فَعَلَهٗ ۫ كَبِيْرُهُمْ هٰذَا فَسْـَٔلُوْهُمْ اِنْ كَانُوْا يَنْطِقُوْنَ ﴿۶۳﴾

کرده باشد آن را | بت کلان ایشان این | پس پرسید از ایشان | اگر | باشند که سخن میگویند

بلکه این کار (بت) بزرگ آنها کرده است اگر سخن میگویند از ایشان پرسید

فَرَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوْٓا اِنَّكُمْ اَنْتُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۙ﴿۶۴﴾ ثُمَّ

پس رجوع کردند آنہا | بہ نفسہای خود | باز گفتند | ہر آینہ ہستید شما | ستمگاران | باز

وقتیکہ ایشان درمیان خود فکر کردند گفتند ہر آینہ شما بی انصاف ہستید' باز ایشان از شرم

نُكِسُوْا عَلٰى رُءُوْسِهِمْ ۚ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰٓؤُلَآءِ يَنْطِقُوْنَ ﴿۶۵﴾

خم شدند | برسرہای خود | ہر آینہ | تو میدانی | کہ نیستند | سخن گویان

سرہای خود را خم کردند (و گفتند) بتو معلوم است کہ ایشان سخن نہ میگویند

قَالَ اَفَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْـًٔا

گفت | آیا شما عبادت میکنید | غیر از خدا | از آنچہ | نہ میدہد شما را نفع | ہیچ

ابراہیم گفت آیا شما بجز خداوند عبادت چنین چیزہا میکنید' کہ نہ درقدرت ایشان رسانیدن

وَّلَا يَضُرُّكُمْ ﴿۶۶﴾ اُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ

ونہ ضرر رسانیدہ میتواند بشما | افسوس است | شمارا | وبرآنچہ | عبادت آن رامیکنید | غیراز | خدا

فائدہ است' و نہ نقصان دادہ میتواند افسوس برشما و برآن کہ شما عبادت آن را بجز خداوند میکنید

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۶۷﴾ قَالُوْا حَرِّقُوْهُ وَانْصُرُوْٓا اٰلِهَتَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

آیا عقل ندارید؟ | گفتند | بسوزانید اورا | ومدد کنید | معبودان خودرا | اگر | ہستید

آیا شما نہ میدانید؟ ایشان گفتند: کہ اورا (در آتش) بسوزانید' و عبادت کنید معبودان خود را اگر میخواہید چیزی کردن

فٰعِلِيْنَ ﴿۶۸﴾ قُلْنَا يٰنَارُ كُوْنِيْ بَرْدًا وَّسَلٰمًا عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ۙ﴿۶۹﴾

کنندگان | گفتیم | ای آتش | شو | سرد | وسلامتیا | برابراہیم

ما حکم دادیم کہ ای آتش! تو برای ابراہیم سرد باش' و بی ضرر باش

وَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَخْسَرِيْنَ ﴿۷۰﴾ ۚ وَنَجَّيْنٰهُ

وارادہ کردند بہ او | ازمکر | پس گردانیدیم ایشان را | زیان مندان | ونجات دادیم اورا

و مردم بدی اورا خواستند' پس ما آن مردم را کامیاب نساختیم' و ما ہر دو لوط و اورا

وَلُوْطًا اِلَى الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿۷۱﴾ وَوَهَبْنَا

ولوط را | بسوی زمین کہ | کہ برکت نہادیم | درآن | برای عالمیان | وبخشیدیم

درحالت نجات کشیدیم' بسوی چنین ملک کہ برای مردم ہمہ جہان برکت نہادہ بودیم و ما بہ ابراہیم اسحاق

لَهٗٓ اِسْحٰقَ ؕ وَيَعْقُوْبَ نَافِلَةً ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا صٰلِحِيْنَ ﴿۷۲﴾

اورا | اسحٰق | ویعقوب | زیادہ | وہریکی را | گردانیدیم | نیکوکار

(پسر) دادیم' و علاوہ از این یعقوب (نواسہ) ہم بطور انعام و ہمہ را گردانیدیم نیکوکار

وَجَعَلْنٰهُمْ اَئِمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِمْ فِعْلَ

وگردانیدیم ایشان را | پیشوایان | کہ راہنمائی میکردند | بہ حکم ما | ووحی کردیم ما | بہ ایشان | کردن

و گردانیدیم ایشان را پیشوایان مردم کہ بہ حکم ما (بہ مردم) راہ این را تعلیم میداد' و بہ ایشان بذریعہ

الْخَيْرٰتِ وَاِقَامَ الصَّلٰوةِ وَاِيْتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ وَ كَانُوْا لَنَا

نیکوئی ها | وبرپاداشتن | نماز | ودادن | زکوٰۃ | و | بودند | مارا

وہی کارهای نیکی کردن، و خواندن نماز و دادن زکوٰۃ حکم داده بودیم، و ایشان هم مارا عبادت میکردند

عٰبِدِيْنَ ﴿۷۳﴾ وَلُوْطًا اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا وَّنَجَّيْنٰهُ

عبادت کنندگان | ولوط را | دادیم اورا | حکمت | وعلم | ونجات دادیم اورا

و به لوط حکمت و علم داده بودیم، و نجات دادیم اورا از آن قریه

مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا

ازآن قریه که | بودند که میکردند | کارهای ناپاک | هرآینه ایشان | بودند

که ساکنین آن قریه به کارهای خبیث عادت بودند، هر آینه ایشان بدکار و خراب

قَوْمَ سَوْءٍ فٰسِقِيْنَ ﴿۷۴﴾ وَاَدْخَلْنٰهُ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۷۵﴾ ع ۵ ۲۵

مردم خراب | نافرمان | وداخل کردیم اورا | دررحمت خود | هرآینه او | ازصالحان بود

قوم بود، و لوط را در رحمت خود داخل کردیم هر آینه او درمردم نیکو کاران شامل بود

وَنُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَنَجَّيْنٰهُ وَ

ویادکن نوح را | چون ندا کرد | پیش ازاین | پس قبول کردیم ما | دعاءاو | پس نجات دادیم اورا

و قبل از این وقتیکه نوح نداء کرد پس ما دعاء اورا قبول کردیم پس ما اورا و خاندان اورا

اَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿۷۶﴾ ۚ وَنَصَرْنٰهُ مِنَ الْقَوْمِ

واهل اورا | ازغم | بزرگ | وامداد کردیم اورا | ازقومیکه

از یک غم بزرگ نجات دادیم و ما بدله نوح را از آن مردم گرفتیم

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنٰهُمْ

آنانیکه | تکذیب کردند | به آیات ما | هرآینه بودند | قوم | بد | پس غرق کردیم ایشان را

که احکام مارا دروغ می شمردند، هر آینه این مردم بسیار مردم خراب بودند پس ما ایشان را

اَجْمَعِيْنَ ﴿۷۷﴾ وَدَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمٰنِ فِي الْحَرْثِ اِذْ

همه | ویادکن داوٗد | وسلیمان را | چون حکم میکردند | درباره زراعت | چون

غرق کردیم، و داوٗد و سلیمان علیهما السلام را هم یاد کن وقتیکه ایشان درباره زراعت زمین فیصله میکردند

نَفَشَتْ فِيْهِ غَنَمُ الْقَوْمِ ۚ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ

چریده بود | درآن | رمه | قومی | وبودیم | برفیصله ایشان

درآنکه بزهای یک گروه چریده بودند و بما فیصله ایشان آشکارا بود

شٰهِدِيْنَ ﴿۷۸﴾ فَفَهَّمْنٰهَا سُلَيْمٰنَ ۚ وَكُلًّا اٰتَيْنَا

حاضر | پس فهمانیدیم فیصله را | به سلیمان | وهردورا | دادیم

پس ما فهم آن فیصله را به سلیمان دادیم و حکمت و علم ما

حُكْمًا وَّعِلْمًا ۙ وَّسَخَّرْنَا مَعَ دَاوٗدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ

حکم | وعلم | وتابع ساخته بودیم | همراه | داؤد | کوه ها | که ایشان تسبیح میکردند

به هر یکی داده بودیم، و ما همراه داؤد کوه ها تابع ساخته بودیم که آن کوه ها و مارغان

وَالطَّيْرَ ۭ وَكُنَّا فٰعِلِيْنَ ۝۷۹ وَعَلَّمْنٰهُ صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لَّكُمْ

ومرغان را | وبودیم کننده | وآموختیم اورا | ساختن | لباس | برای شما

پاکی مارا بیان میکردند، و ما این کار را (بقدرت خود) کرده بودیم، و آموختیم اورا ساختن لباس آهنی

لِتُحْصِنَكُمْ مِّنْۢ بَاْسِكُمْ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ شٰكِرُوْنَ ۝۸۰

تا حفاظت کند شمارا | از جنگ شما | پس آیا | شما | شکرکنندگان اید؟

برای فائده شما تا شما را دروقت حرب (از خساره ها) نجات دهند، پس آیا شما شکریه مارا آداء میکنید؟

وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ بِاَمْرِهٖٓ اِلَى الْاَرْضِ

وتابع ساخته بودیم سلیمان را | باد | تند | که میرود | به حکم او | بسوی زمین

و ما برای سلیمان هوا های تند تابع ساخته بودیم، که به حکم او بسوی آن زمین میرفت

الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ۭ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عٰلِمِيْنَ ۝۸۱ وَ

آنکه | برکت انداخته بودیم | درآن | وبودیم ما | به هرچیزی | دانا | و

که درآن برکتها نهاده بودیم، و به ما هر چیز معلوم است و در

مِنَ الشَّيٰطِيْنِ مَنْ يَّغُوْصُوْنَ لَهٗ وَيَعْمَلُوْنَ عَمَلًا

ازشیاطین | آنکه | غوطه میزند | برای او | ومیکردند | کارهای

شیاطین چنین هم بودند که برای او غوطه میزدند، و غیر از آن کارهای دیگری

دُوْنَ ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمْ حٰفِظِيْنَ ۝۸۲ۙ وَاَيُّوْبَ اِذْ نَادٰى

غیرآن | وبودیم | ایشان را | نگهبان | ویادکن ایوب را | چون ندا کرد

را هم میکردند، و ما نگهبان آن بودیم و یاد کن ایوب را که به رب خود عاجزی کرد

رَبَّهٗٓ اَنِّيْ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ۝۸۳ۚ

رب خودرا | که هرآینه | رسیده است مرا | تکلیف | وتو | زیادرحم کننده ئی | ازرحم کنندگان

که به من تکلیف رسیده است، و تو از همه زیاد رحم کننده ئی

فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ ۭ وَاٰتَيْنٰهُ

پس قبول کردیم ما | اورا | پس دور کردیم ما | آنچه بروی بود | تکلیف | ودادیم ما اورا

پس ما دعاء اورا قبول کردم، و از او تکلیف دور کردیم، و به وی فامیل اش پس دادیم

اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى

اهل او | وامثال ایشان | همراه ایشان | بطور رحمت | ازطرف خود | ونصیحت

و مانند ایشان دیگری هم، به رحمت خود و که برای عبادت کنندگان

لِلْعٰبِدِيْنَ ﴿۸۴﴾ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِيْسَ وَذَا الْكِفْلِ ؕ كُلٌّ

برای عبادت کنندگان | ویادکن اسماعیل را | وادریس | وذوالکفل | هریکی

نصیحت باشد و اسماعیل، ادریس و (ذالکفل) را هم یاد کن این همه از صبر کنندگان

مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۸۵﴾ وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهُمْ مِّنَ

ازصابران بود | وداخل کردیم ایشان را | دررحمت خود | هرآینه ایشان از

بودند و ایشان را دررحمت خود داخل کردیم هر آینه که همه ایشان مردم

الصّٰلِحِيْنَ ﴿۸۶﴾ وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ

نیکوکاران بودند | ویادکن صاحب ماهی (یونس) | چون | برفت | غضب کنان | پس گمان برد

نیک بودند و ماهی والا یونس را یاد کن چون اندوهناک و به غضب برفت و گمان کرد که

اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ

که تنگی نخواهیم کرد | بروی | پس اوندا کرد | درتاریکی ها | که نیست معبوددیگری | مگرتوئی

تنگی نخواهیم کرد بروی، درتاریکیهای تاریک نداء کرد که (ای رب!) غیر از تو معبود دیگری

سُبْحٰنَكَ ۖ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۸۷﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ

پاکی است ترا | هرآینه من بودم | ازستمگاران | پس قبول کردیم ما | اورا | ونجات دادیم اورا

نیست، تو پاک هستی، هر آینه من در تجاوز کنندگان بودم، پس دعاء اورا قبول کردیم و اورا از غم نجات دادیم

مِنَ الْغَمِّ ؕ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۸۸﴾ وَزَكَرِيَّآ اِذْ

ازغم | وهم چنین | نجات میدهیم | مؤمنان را | و | یادکن زکریارا | چون

و همچنین مردم ایمان دار را از غم نجات میدهیم، و یاد کن زکریا را وقتیکه

نَادٰى رَبَّهٗ رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَيْرُ

نداکرد | رب خودرا | ای رب من! | مگذارمرا | تنها | وتو | بهترئی

او به رب خود دعاء کرد که ای رب ما! مرا تنها لاوارث مگذار، و هم تو از همه بهترین

الْوٰرِثِيْنَ ﴿۸۹﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۖ وَوَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا

وارثان ئی | پس قبول کردیم | اورا | وبخشیدیم | اورا یحیٰی | واصلاح کردیم ما

وارث هستی، پس ما دعاء اورا قبول کردیم و به او یحیٰی بخشیدیم، و زن اش برای او

لَهٗ زَوْجَهٗ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَيَدْعُوْنَنَا

اورا | زوجه او | هرآینه این ایشان | بودندی شتافتند | درنیکوییها | ومیخواندند مارا

قابل اولاد گردانیدیم، هر آینه این مردم درکارهای نیکی از سرعت کار میگرفتند و مارا به

رَغَبًا وَّرَهَبًا ؕ وَكَانُوْا لَنَا خٰشِعِيْنَ ﴿۹۰﴾ وَالَّتِيْٓ اَحْصَنَتْ

رغبت | وبه ترس | وبودند | مارا | عاجزی کنان | وآن بی بی مریم | که اوحفاظت کرد

امید و ترس میخواندند، و درپیش ما عاجزی میکردند، و یاد کن آن زن (مریم) را آنکه

فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُّوحِنَا وَجَعَلْنٰهَا وَابْنَهَآ

شرمگاه خودرا | پس دمیدیم | درآن | از روح خود | وگردانیدیم اورا | وپسراورا

نام و ناموس خود را حفاظت کرده بود و ما درآن از روح خود دمیدیم، و آن زن و پسر اش را

اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۹۱﴾ اِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا

نشانه | برای عالمیان | هرآینه این | امت شما است | امت | یک | ومن

یک نشانه برای همه دنیا گردانیدیم، هر آینه این امت شما یک امت است، و من رب شما هستم

رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْنِ ﴿۹۲﴾ وَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۭ كُلٌّ اِلَيْنَا

رب شمایم | پس عبادت کنید مرا | وپاره پاره کردند | کارخودرا | درمیان خود | هریکی | بسوی ما

پس شما عبادت من را کنید، و این مردم در دین خود اختلافات پیدا کردند، مگر هر یکی را

ع ۱۸ ۲ ۲ رٰجِعُوْنَ ﴿۹۳﴾ فَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ

رجوع کنندگان اند | پس کسیکه | عمل کند | ازاعمال پسندیده | واو | مؤمن باشد | پس زیان نیست

پیش ما باز گشت است، پس کسیکه کارهای نیکی میکنند، و او مؤمن هم باشد پس هیچ وقت

لِسَعْيِهٖ ۚ وَاِنَّا لَهٗ كٰتِبُوْنَ ﴿۹۴﴾ وَحَرٰمٌ عَلٰي قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَآ

برای سعی او | وما | اورا | نویسنده ایم | وناممکن است | برهرقریه | که هلاک کردیم آن را

عمل اش ضائع نه میگردد، و ما یقیناً اعمال اورا نویسنده ایم، و کدام شهر را که تباه کردیم برای ساکنان آن

اَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿۹۵﴾ حَتّٰٓى اِذَا فُتِحَتْ يَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ وَهُمْ

که ایشان | رجوع نه میکنند | تااینکه | کشاده شود | یاجوج | وماجوج | وایشان

ناممکن است، که ایشان دوباره به دنیا بیایند، تااینکه کشاده شوند یاجوج و ماجوج و ایشان

مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَّنْسِلُوْنَ ﴿۹۶﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِيَ

ازهر بلندی | می شتابند | ونزدیک شد | وعده | راست | پس آن گاه

از هر بلندی به سرعت پائین میشوند و وعده راست نزدیک میرسد، پس چشمهای این مردم

شَاخِصَةٌ اَبْصَارُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ يٰوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا

بالا باز مانده باشد | چشمهای | آنانیکه | کفرکردند | افسوس برما | هرآینه بودیم ما

بالا باز ماند، باشند (باز میگویند که) افسوس! ما از این حقیقت

فِيْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿۹۷﴾ اِنَّكُمْ وَمَا

درغفلت | ازاین (مال) | بلکه | بودیم | ستمگاران | هرآینه شما | واز آنچه

در غفلت ماندیم نی! بلکه بر خود ستم میکردیم هر آینه شما هم و آنانیکه شما عبادت آن را بجز

تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ۭ اَنْتُمْ لَهَا

شما پرستش میکنید | غیرازخدا | آتش انگیز | دوزخ هستید | همه شما | آن را

خدا میکنید هم ایشان آتش انگیز جهنم است هم شما درآن

وَارِدُوْنَ ﴿۹۸﴾ لَوْ كَانَ هٰٓؤُلَآءِ اٰلِهَةً مَّا وَرَدُوْهَا ؕ وَكُلٌّ

رسیدنی میباشید | اگر میبود | این بتان | معبودان | پس نه | میرفتند به جهنم | وهمه ایشان

داخل شدنی هستید، اگر ایشان به راستی معبودان میبودند، پس چرا به جهنم داخل میشدند؟ اکنون همه

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۹۹﴾ لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ وَّهُمْ فِيْهَا لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿۱۰۰﴾

درآن | همیشه میباشند | ایشان رادرآن | فغان | وایشان | درآن | هیچ نه میشنوند

درآن همیشه سکونت میکنند، درداخل آن برای آنها فغان میباشد، و هیچ سخنی را نه میشنوند

اِنَّ الَّذِيْنَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِّنَّا الْحُسْنٰٓى ۙ اُولٰٓئِكَ عَنْهَا

هرآینه | آنانیکه | سابق مقررشده برای ایشان | ازجانب ما | نیکی | آنها | ازآن

هر آینه آنانیکه برای ایشان سابقاً فیصله نیکی مقرر شده است، ایشان از این عذاب

مُبْعَدُوْنَ ﴿۱۰۱﴾ ۙ لَا يَسْمَعُوْنَ حَسِيْسَهَا ۚ وَهُمْ فِيْ مَا اشْتَهَتْ

دورکرده میباشند | نه میشنوند آنها | آواز دوزخ را | وایشان | درآنچه | میخواهند

بالکل دور میباشند، حتی صداء (کش) آن را هم نه میشنوند، و در زندگی رغبت نفسهای خود

اَنْفُسُهُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿۱۰۲﴾ ۚ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْاَكْبَرُ

نفسهای ایشان | همیشه میباشند | نه | اندوهگین میسازند ایشان را | پریشانی | بزرگ (قیامت)

همیشه سکونت میکنند ترس بزرگ (قیامت) ایشان را (به اندازه ذره) هم اندوهگین نه میسازند

وَتَتَلَقّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ؕ هٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿۱۰۳﴾

وملاقات میکند باایشان | ملائک (فرشتگان) | این است روزشما | آنکه | بشما وعده کرده میشد

و فرشتگان پیش روی ایشان می آیند امروز آن روز شما است، که باشما وعده میشد

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَآءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ؕ كَمَا بَدَاْنَآ

روزیکه | پیچانیم | آسمان را | مانند پیچیدن | کاغذ | کتابت | چنانچه پیدا کردیم ما

(آن روز هم قابل تذکر است) که ما آسمان را پیچانیم چنانچه کاغذ نوشته شده پیچانیده میشود، چنانچه اول بار

اَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيْدُهٗ ؕ وَعْدًا عَلَيْنَا ؕ اِنَّا كُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿۱۰۴﴾ وَلَقَدْ

درپیدایش اول | بازاعاده میکنیم آن را | وعده لازم شده | برما | هرآینه ما | بودیم کنندگان | هرآینه

پیدا کرده بودیم، باز آن را اعاده میکنیم این وعده بر ذمه ما است، که هر آینه آن را پوره میکنیم۔ و ما

كَتَبْنَا فِي الزَّبُوْرِ مِنْۢ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرِثُهَا

نوشته ایم | درزبور | بعداز | نصیحت | که این زمین | وارث آن باشد

در کتب آسمانی نوشته کرده ایم بعد از نوشته لوح محفوظ که وارثان زمین (جنت) تنها

عِبَادِيَ الصّٰلِحُوْنَ ﴿۱۰۵﴾ اِنَّ فِيْ هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِيْنَ ﴿۱۰۶﴾ ؕ

بندگان | نیک من | هرآینه | دراین | مضمون کافی است | برای آن گروه که عبادت میکنند

بندگان نیکوکاران ما است، و دراین قرآن برای عبادت کنندگان مضمون کافی است

وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا رَحْمَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۰۷﴾ قُلْ

ونفرستادیم ترا | مگر | رحمت | برای جهانیان | بگو
و ترا برای همه جهان رحمت ساخته فرستادیم (ای پیغمبر!) تو بگو

اِنَّمَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَهَلْ

هرآینه وحی کرده میشود | بسوی ما | این که | معبودشما | معبوداست | یک | پس آیا
که برای من فقط این وحی فرستاده شده است که معبود شما تنها معبود یک است پس آیا اکنون هم

اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۱۰۸﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ

شما | فرمانبردارهستید | پس اگر | اعراض کنند ایشان | پس بگو | خبردارکردم شمارا
شما قبول میکنید و یا نی؟ اگر باز هم اعراض کنند توبه ایشان بگو که من شمارا پوره

عَلٰى سَوَآءٍ ۭ وَاِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ اَمْ بَعِيْدٌ مَّا

درست صفا | ومن نه میدانم | که آیانزدیک است | یا | دور | ازآنچه
خبر کردیم، و به من هم معلوم نیست، کدام وعده که باشما شده است، که آن نزدیک است

تُوْعَدُوْنَ ﴿۱۰۹﴾ اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَ

وعده داده شده اید | هرآینه او | میداند | به آشکارا | ازسخن | و
یا دور، هر آینه او میداند به سخن آشکارا و برآن هم میداند که

يَعْلَمُ مَا تَكْتُمُوْنَ ﴿۱۱۰﴾ وَاِنْ اَدْرِيْ لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ

میداند | به آنچه | شما پنهان دارید | ومن نمیدانم | شاید که آن | امتحان باشد
که شما آن را پنهان میدارید، و من نه میدانم شاید این (تأخیر) برای شما یک امتحان باشد

لَّكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿۱۱۱﴾ قٰلَ رَبِّ احْكُمْ

برای شما | وفائده برداشتن | تازمانی | گفت رسول | ای پروردگارمن! | فیصله کن
و بشما تا یک وقت فائده رسانیدن باشد پیغمبر فرمود: ای رب من! تو مطابق حق فیصله کن

بِالْحَقِّ ۭ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰي مَا تَصِفُوْنَ ﴿۱۱۲﴾

بحق | وپروردگارما | رحمن است | یاری خواسته میشود | برآنچه | بیان میکنید
و رب من خداوند تمجبا است، از او مدد میخواهیم درمقابله آن سخنها که شما آن را بیان میکنید

النصف ۴۷

سُوْرَةُ الْحَجِّ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ

سوره حج در مدینه نازل شد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ وبارحم است

وَسَبْعُوْنَ اٰيَةً عَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

وآن هفتاد وهشت آیت وده رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ

ای مردم! | بترسید | ازرب خود | هرآینه | زلزله | قیامت | چیزی است
ای مردم از رب خود بترسید (زیرا که) زلزله قیامت یک چیز بزرگ است

عَظِيمٌ ① يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ

بزرگ | روزیکه | بینید آن را | فراموش کند | هرزن شیر دهنده | آن طفل

درآن روز که شما آن زلزله را ببینید، هر (مادر) شیر دهندهٔ طفل شیر خور خود را فراموش میکند

اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى

که به او شیر میدهد | وبیندازد | هر | زن حامل | حمل خودرا | وبینی تو

و هر زن حمل دار حمل خود را بیندازد، و مردم بتو

النَّاسَ سُكٰرٰى وَمَا هُمْ بِسُكٰرٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ

مردم را | بی هوش | ونه میباشند آنها | بی هوش | لیکن | عذاب

بی هوش آشکارا میشود، و حال آنکه بی هوش نه میباشند، لیکن عذاب خداوند

اللّٰهِ شَدِيدٌ ② وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ

خدا | سخت میباشد | وبعضی | مردم | آن است | که گفتگو میکند | درشان خدا

بسیار سخت است، و بعضی مردم چنین هم میباشند، که درباره خداوند بدون علم و دلیل

بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطٰنٍ مَّرِيدٍ ③ كُتِبَ

بدون علم | وپیروی میکند | هر | شیطان | سرکش را | نوشته شده

گفتگو میکنند، و تابعداری هر شیطان سرکش را میکنند، که درباره آن (مردود) نوشته شده است

عَلَيْهِ اَنَّهٗ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهٗ يُضِلُّهٗ وَيَهْدِيْهِ

بروی | که کسیکه | دوستی کند بااو | پس هرآینه او | گمراه کند اورا | وراه مینماید به او

کسیکه تابعداری اوکند، اورا گمراه میکند و بسوی جهنم به اوراه مینماید

اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ④ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِيْ رَيْبٍ

بسوی عذاب | دوزخ | ای مردم! | اگر هستید شما | درشک

ای مردم! اگر شما درباره زندگی دوباره شک

مِّنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ

ازسنده شدن دوباره | پس هرآینه ما | آفریدیم شمارا | ازخاک | باز | ازقطره منی

دارید، پس (کمی فکر کنید که) نخست شمارا از خاک آفریدیم، باز از یک قطره آب

ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ

باز | ازقطره خون | باز | از پاره گوشت | صورت داده | وغیر صورت داده

باز از یک خون جمع شده، باز از یک قطره گوشت که بعضی پوره میباشد، و بعضی ناقص

لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ؕ وَنُقِرُّ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَآءُ اِلٰٓى اَجَلٍ

تا واضح کنیم | شمارا | وما قرار میدهیم | در رحمها | آن را که خواهیم | تا وقت

تا برشما قدرتهای خود واضح کنیم، و ما که در مابره کسی بخواهیم تا یک موده در شکم مادر

مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوْٓا اَشُدَّكُمْ

معین | باز | بیرون می آریم شمارا | طفل | باز | کہ تابرسید | بہ جوانی خود

جای نمیدهیم، باز شما را طفل بیرون می آریم و باز که او به قوت جوانی خود برسد

وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ

وبعضی شما | آن است | کہ میمیرد | وبرخی ازشما | آن است | کہ واپس کردہ میشود | بہ بدترین

و درشما بعضی چنین میباشد که درعمر پخته سالگی میمیرد، و برخی چنین است که

الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۭ وَتَرَى

عمر | تانداند چیزی را | بعداز | دانستن آن | بہ چیزی | وی بینی تو

به عمر پخته سالگی نهایت میرسد که بعد از فهم باز هم به هیچ نه میداند، و تو می بینی

الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاۗءَ

زمین را | خراب افتاده (خشک) | پس چون | فرود آریم | برآن | آب را

که زمین خشک افتیده است، پس چون فرود آریم برآن آب

اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْۢبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ۝۵

حرکت کند | وبیفزاید | وبرویاند | ازهرقسم چیز | زیبا

حرکت پیدا کند، و برویاند، و هر قسم چیز زیبا بینری را برویاند

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهٗ يُحْيِ الْمَوْتٰى وَاَنَّهٗ

این همہ | زیراکہ | خدااست | برحق | وهرآینه او | زندہ میکند | مردگان را | وآنکہ اوست

زیرا که خداوند حق است، و اوست که درمردگان روح می اندازد و اوست

عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۶ۙ وَّاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا ۙ

برهرچیزی | توانا | وهرآینه | قیامت | آمدنی است | نیست شک درآن

که به هر چیزی قدرت دارد، و زیرا که قیامت آمدنی است، درآن هیچ شک نیست

وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُوْرِ ۝۷ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ

وهرآینه | خدا | برانگیزاند | آنان را که | درقبوراند | وبعضی ازمردم | آن است

و خداوند (ج) مردگان که درقبور است زنده میکند، و درمردم برخی چنین است که

يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ۝۸ۙ

که مجادله میکند | درشان خدا | بدون علم | وبدون کدام هدایت | وبدون کدام کتاب | روشن

درباره خداوند بدون کدام علم و دلیل و بدون کدام کتاب روشن مخاصمه میکنند

ثَانِيَ عِطْفِهٖ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ لَهٗ فِي الدُّنْيَا

گردانیده است | پهلوی خودرا | تا که گمراه کند | ازراه | خدا | برای اوست | دردنیا

به تکبر به عقب خود گشتن که مردم را از راه خداوند گمراه میکند به چنین انسان دردنیا

خِزْيٌ وَّنُذِيْقُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝۹

رسوائی | وی چشانیم اورا | روز | قیامت | عذاب آتش | سوزنده

هم ذلت مقرر است، و روز قیامت به ایشان عذاب آتش سوزان می چشانیم

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ

این است | بسبب آنکه | پیش فرستاده است | هردو دست تو | وهر آینه خدا | نیست | ستم کننده

این سزاء آن اعمال است، که تو پیش فرستاده بودی، و خداوند بر بندگان خود هیچ وقت

لِّلْعَبِيْدِ ۝۱۰ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ ۚ ع ۸

بر بندگان | وبعضی | ازمردمان | آنست | که بندگی میکند | اللهرا | برکناره

ستم نه میکند، و از مردم برضی چنین هم میباشند که، که عبادت خداوند را درشک و شبهه میکند

فَاِنْ اَصَابَهٗ خَيْرُ ِۨاطْمَاَنَّ بِهٖ ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةُ ِۨ

پس اگر | برسداورا | خوبی | ثابت میماند | برآن | واگر | برسداورا | مصیبت

(به چنین انسان) اگر فائده رسد، پس او از آن مطمئن میشود، و اگر درکدام امتحان واقع شود

انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهٖ ۚ قف خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ۭ ذٰلِكَ هُوَ

برمیگردد | برروی خود | زیان کرد | دنیا | وآخرت را | همین است

بر میگردد برروی خود (و بسوی کفر) بر میگردد پس او دردنیا و آخرت نقصان دیدهم این است

الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ۝۱۱ يَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ

زیان | آشکارا | میخواند | بجز | خدا | چیزی راکه | زیان نه رساند اورا

نقصان آشکارا است، بجز خدا چنین معبودان را میخوانند که نه به او نقصان

وَمَا لَا يَنْفَعُهٗ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ۝۱۲ يَدْعُوْا

ونه | نفع دهد اورا | همین است | گمراهی | دوراز حق | میخواند

رسانیده میتواند، و نه به او فائده داده میتواند این است گمراهی بزرگ، او چنین معبود (دروغ)

لَمَنْ ضَرُّهٗٓ اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ۭ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ

کی راکه | ضرراو | نزدیک تراست | ازنفعش | وبد | دوست | وبد

را میخواند، که نقصان او از فائده بسیار نزدیک است، چنین آقا بسیار خراب آقا است

الْعَشِيْرُ ۝۱۳ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

رفیق است | هرآینه خدا | درآرد | آنان راکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

چنین رفیق بسیار بد رفیق است هر آینه خداوند آنانیکه ایمان آوردند و کارهای نیک میکنند

الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

کارهای شائسته | درجنت ها یکه | میرود | زیرآن | جویها | هرآینه خدا

درچنین باغها داخل میکنیم که زیر آن نهرها میرود هر آینه خداوند

يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ﴿۱۴﴾ مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ يَّنْصُرَهُ

میکند | چیزیکه بخواهد | هرکه باشد | که گمان کند | که هرگز مدد نخواهد کرد اورا

میکند، چیزیکه میخواهد، کسیکه این فکر میکند، که خداوند در دنیا و آخرت نصرت نکند پیغمبر خود را

اللّٰهُ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَآءِ

الله | در دنیا | و آخرت | پس بیاویزد | ویسمانی | بسوی آسمان

پس اورا مناسب است، که یک ریسمانی را تا آسمان بیاویزد (باز بالا رود) و

ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ مَا يَغِيْظُ ﴿۱۵﴾

باز | قطع کند | ببیند | آیا | زائل میکند | حیله اورا | از آنچه | اوراخوش نه میسازد

سلسله وحی را قطع کند باز ببند که آیا این تدبیر سامان قهر اورا ختم کرده میتواند؟

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ يَهْدِىْ مَنْ

هم چنین | نازل کردیم ما این قرآن | آیاتها | واضح | وهرآینه | خدا | هدایت میکند | هرکرا

و همچنین ما این قرآن را بشکل نشانهای واضح نازل کردیم، و کسی را که خداوند بخواهد

يُّرِيْدُ ﴿۱۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِـُٔوْنَ

بخواهد | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | وآنانیکه | یهود شدند | وپرستش کنندگان ستاره ها

به او هدایت میکند، هر آینه آنانیکه مؤمنان اند و آنانیکه یهودان، و صائبین اند

وَالنَّصٰرٰى وَالْمَجُوْسَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا ۖ اِنَّ اللّٰهَ

ونصرانیان | ومجوس | وآنانیکه | شرک کردند | هرآینه | الله

و عیسائیان، و آتش پرست اند و آنانیکه مشرکین اند، خداوند روز قیامت

يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ

فیصله میکند | میان آنها | روز | قیامت | هرآینه الله | برهرچیزی

درمیان همهٔ ایشان فیصله میکند، هر چیز به خداوند پیش روی است

شَهِيْدٌ ﴿۱۷﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ

خبردار است | آیا ندیدی تو | که خداوند را | سجده میکند | آنکه | در آسمانها است

آیا تو نه می بینی که همه به خداوند اطاعت و سجده میکنند، مخلوقاتیکه

وَمَنْ فِى الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ

وآنکه | درزمین است | وآفتاب | وماهتاب | وستارگان | وکوه ها

در آسمانها و زمین است، و آفتاب و مهتاب و کوه ها

وَالشَّجَرُ وَالدَّوَآبُّ وَكَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ ۭ وَكَثِيْرٌ حَقَّ

ودرختان | وجانوران | وبسی | ازمردم | وبسیاری | که ثابت شده است

و درختها، و جانوران، برسجده افتیده اند و بسیار انسانها هم سجده میکنند، و بسیاری چنین هم میباشند که

عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۗ وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ۗ

برایشان | عذاب | وهرکرا | ذلیل گرداند | خدا | پس نیست | اورا | عزت دهنده

که برایشان عذاب ثابت شده است و هرکرا خداوند ذلیل گرداند پس نیست اورا کسی عزت دهنده

اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿۱۸﴾ هٰذٰنِ خَصْمٰنِ اخْتَصَمُوْا

هرآینه خدا | میکند | آنچه | بخواهد | این هردو | گروه خصومت کننده اند | آنانیکه خصومت کردند

هر آینه خداوند میکند آنچه را بخواهد این هر دو گروه اند که درباره رب خود اختلاف

فِيْ رَبِّهِمْ ۚ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ ۗ

درشان رب خود | پس آنانیکه | کفرکردند | بریده شده | برای ایشان | جامه ها | از آتش

میکنند پس آنانیکه کافر اند به ایشان از آتش لباس بریده میشود

يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ ﴿۱۹﴾ يُصْهَرُ بِهٖ مَا

انداخته میشود | بالای | سرهای ایشان | آب جوش | گداخته میشود | به آن | چیزیکه هست

و بالای سرهای ایشان آب جوش انداخته میشود براین درداخل شکمهای ایشان

فِيْ بُطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ ﴿۲۰﴾ وَلَهُمْ مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيْدٍ ﴿۲۱﴾ كُلَّمَآ

درشکمهای ایشان | وپوستها نیز | وبرای ایشان | گرزها | ازآهن | هرگاه

رودها و پوستهای ایشان پخته میشود و برای زان ایشان گزرهای آهنی میباشد وقتیکه

اَرَادُوْٓا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيْدُوْا فِيْهَا ۙ وَذُوْقُوْا

خواهند | که برآیند | ازآن | ازجهت غم | بازگردانیده میشود | درآن | وبچشید

درحالت غم رفتن بخواهند باز درآن گردانیده میشوند (و به ایشان گفته میشود)

عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿۲۲﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

عذاب | آتش سوزان | هرآینه خدا | میدرآرد | آنان راکه | ایمان آوردند

عذاب آتش سوزان را بچشید خداوند آن مردم را که ایمان دار اند و کارهای نیکی

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ

وعمل کردند | نیک | باغها | که میرود | اززیرآن | جویها | پوشانیده میشوند

میکنند درچنین باغها داخل میکنند که زیر آن جویها میرود درآنجا به ایشان

فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ۗ وَلِبَاسُهُمْ فِيْهَا

درآن | دستوانها | ازطلاء | ومروارید | وپوشاک ایشان | درآن

دستوانهای طلاء و مروارید پوشانیده میشود و درآنجا لباس ایشان

حَرِيْرٌ ﴿۲۳﴾ وَهُدُوْٓا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۚ وَهُدُوْٓا اِلٰى صِرَاطِ

ابریشم است | وراه نموده شد | بسوی پاکیزه | کلمه (توحید) | وهدایت شده به ایشان | به سوی راه

از ابریشم میباشد (زیرا که دردنیا به ایشان هدایت کلام پاکیزه شده بود و راه خداوند ستایش شده

الْحَمِيْدِ ﴿۲۴﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ

خداوندستوده | هرآینه | آنانیکه | کفرکردند | ومنع میکنند | ازراه

به ایشان راه نما شده بود، هر آینه آنانیکه کفر اختیار کردند، و که مردم را از راه خدا و از مسجد

اللّٰهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِيْ جَعَلْنٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءَ ۨ

خدا | وازمسجدحرام | آنکه | گردانیده ایم آن را | برای مردم | که برابراست

حرم منع میکند، آنکه برای همه مردم مقرر ساخته ایم، که درآن ساکنان و از خارج آمدنیها مسافر

الْعَاكِفُ فِيْهِ وَالْبَادِ ۭ وَمَنْ يُّرِدْ فِيْهِ بِاِلْحَادٍۢ بِظُلْمٍ

باشنده آن | درآن | ووارد شده ازخارج | وهرکه | خواهد | درآن | کجروی | بسبب ظلم

یک برابر اند، و کسیکه درظلم درآن جای اراده کجوری کند، پس ما بروی

نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۲۵﴾ وَاِذْ بَوَّاْنَا لِاِبْرٰهِيْمَ مَكَانَ ع ۳ ۱۰

بچشانیم اورا | ازعذاب | دردناک | ویادکن وقتیکه نشان دادیم ما | ابراهیم را | جای

عذاب دردناک بچشانیم، وقتیکه ما به ابراهیم علیه السلام جای ساختن (بیت الله) نشان دادیم (و حکم کردیم)

الْبَيْتِ اَنْ لَّا تُشْرِكْ بِيْ شَيْـًٔا وَّطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّاۗىِٕفِيْنَ

خانه کعبه را | که شریک مگردان | بامن | هیچ چیزرا | وپاک کن | خانه مرا | برای طواف کنندگان

که بامن هیچ چیزی شریک مگردان و خانه من را برای طواف کنندگان، و قیام کنندگان و برای رکوع

وَالْقَاۗىِٕمِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿۲۶﴾ وَاَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ

وقیام کنندگان | ورکوع کنندگان | وسجده کنندگان | واعلان کن | درمردم | ازحج

و سجده کنندگان پاک نگهدار، و درمردم برای حج اعلان کن

يَاْتُوْكَ رِجَالًا وَّعَلٰي كُلِّ ضَامِرٍ يَّاْتِيْنَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيْقٍ ﴿۲۷﴾ لا

که بیایند پیش تو | پیاده | وبرهرشتر لاغری | که می آیند | ازهرراه | دور

مردم پیاده هم می آیند، و به هر شتر لاغری هم سوار که برراه های دور می آیند

لِّيَشْهَدُوْا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِيْٓ اَيَّامٍ

که ایشان حاضرشوند | برای فوائدخود | ویادکند | نام خدا | درچندروز

برای اینکه برای فوائد ایشان حاضر شوند و در روزهای مقرر نام خداوند را

مَّعْلُوْمٰتٍ عَلٰي مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۚ فَكُلُوْا

معلوم | برآنچه | دادخدا ایشان را | از جانوران | چارپایان | پس بخورید

یاد کند برآن جانوران که خداوند برای ایشان روزی کرده اند، پس خود شما هم بخورید

مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْبَاۗىِٕسَ الْفَقِيْرَ ﴿۲۸﴾ ثُمَّ لْيَقْضُوْا

ازآن | و | بخورانید | به بدحال | فقیر | باز | دورکنید

و برفقیران بدحال هم بخورانید باز مناسب است که مردم چرک خود را

تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿۲۹﴾

چرک خودرا | وایفا کنند | نذرهای خودرا | وطواف کنند | به آن خانه قدیم

دور کند و نذرهای خود را پوره کند و مناسب است که طواف خانه قدیم کند

ذَٰلِكَ ۖ وَمَن يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ عِندَ

این احکام است | وهرکه | تعظیم کند | ازشعائرخدا | پس آن | بهتراست | اورا | نزد

این سخن شد کسیکه از حکمهای بزرگ خداوند آدب کند پس این کار درباره او بسیار

رَبِّهِ ۗ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ

رب او | وحلال کرده شده | برای شما | چارپایان | مگرآنچه | خوانده میشود | برشما

بهتر است و برای شما همه جانوران حلال است غیر از آنکه احکام حرمت آن

فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ

پس پرهیزید | ازپلیدی | بتان | وبپرهیزید | ازسخن

بشما خوانده شده است پس شما از پلیدی بتان پرهیزید و از سخنهای دروغ

الزُّورِ ﴿۳۰﴾ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَن يُشْرِكْ

دروغ | مائل باشید | برای خدا | نه شرک کنندگان به او | وکسیکه | شریک ساخت

و بسوی خداوند مائل باشید و باوی هیچ کسی شریک مکنید و کسیکه باخداوند دیگری را

بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ

به الله | پس گویا | بیفتاد | ازآسمان | پس اختطاف کند اورا | پرنده گان

شریک میکند پس او چنین است که گویا از آسمان بیفتد باز مارغان اورا درفضا اختطاف کند

أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿۳۱﴾ ذَٰلِكَ ۖ وَمَن

یا | انداخت | اورا | باد | درجای دور | این حکم | وهرکه

و یا انداخت اورا باد تیز درجای دور این سخن شد و کسیکه به نشانهای

يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿۳۲﴾ لَكُمْ

تعظیم کند | شعائرالله را | پس هرآینه این | ازتقوی | دلها است | برای شما

خداوند عزت کند پس این سخن از پرهیزگاری دلها است شمارا از این جانوران

فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ

درآن | فوائداست | تامودهٔ معلوم | بازذبح آن است | به خانه

تا یک مودهٔ معین فائده گرفتن است باز جای حلاله این جانوران درپهلو خانه قدیم

الْعَتِيقِ ﴿۳۳﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ ع ۴ ۱۱

قدیم | وبرای هر | امت | مقررساختیم ما | قربانی | برای اینکه یادکند | نام

مقرر است و ما برای هر امت یک قربانی مقرر کرده ایم برای اینکه ما کدام

اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ؕ فَاِلٰهُكُمْ

اللہ را | برآنچہ | دادہ است ایشان را | از جانوران | چارپایان | پس معبود شما

حیوانات دادیم برآن نام خداوند یاد کنند پس معبود شما

اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَلَهٗۤ اَسْلِمُوْا ؕ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ۙ﴿۳۴﴾ الَّذِيْنَ

معبود یگانہ است | پس خاص برای او | منقاد باشید | ومژدہ بدہ | بہ عاجزی کنندگان | آنانیکہ

تنہا معبود یک است، پس برای او منقاد باشید (و ای پیغمبر!) بہ عاجزی کنندگان مژدہ بدہ، ایشان ہمان مردم اند

اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَاۤ

چون | یادکردہ شود | اللہ | میترسد | دلہای ایشان | وصبرکنندگان را | برآنچہ

وقتیکہ نام خداوند یاد کردہ شود، پس دلہای ایشان میترسند، و درمصائب صبر

اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيْمِى الصَّلٰوةِ ۙ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿۳۵﴾

برسد بہ ایشان | وبرپاکنندگان است | نمازرا | وازآنچہ | دادہ ایم ایشان را | خرچ میکنند

میکنند، و پابند نماز میباشند، و از روزی دادہ شدہ ما درراہ خداوند خرچ میکنند

وَالْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيْهَا

وشتران (قربانی) را | گردانیدیم آن را | برای شما | ازشعائر | اللہ | برای شما | درآنہا

و حیوانات قربانی ما برای شما، نشانہای (دین) خداوند مقرر کردہ ایم دراین خیر شما است

خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۚ فَاِذَا وَجَبَتْ

نیکوئی | پس یادکنید | نام خدا | برآن | درحالت کہ صف بستہ باشد | پس چون | بہ زمین بیفتد

پس وقتیکہ شما این حیوانات برای قربانی درقطار ایستادہ کنید، پس نام خداوند برآن یاد کنید، باز وقتیکہ برپہلوہای خود

جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَ اَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ؕ

پہلوہای آن | پس بخورید | ازآن | و | بخورانید | بہ غریب صبرکننده | وبہ سوال کننده

بیفتد، از آن خود شما ہم بخورید و بر صبر کنندگان و سوال کنندگان فقیران (بر ہر دو) بخورانید

كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۳۶﴾ لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ

ہمچنین | مسخرنمودیم ما آن را | برای شما | تا شما | شکرکنید | ہرگز نمی رسد | بہ خدا

ہمچنین ما این جانوران تابع شما کردیم تا شکر مارا آدا کنید، بہ خداوند از این جانوران

لُحُوْمُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ ؕ كَذٰلِكَ

گوشتہای آنہا | ونہ خونہای آنہا | لیکن میرسد بااو | تقویٰ | ازشما | ہمچنین

گوشت آن نہ میرسد، و نہ خون آن بلکہ بہ خداوند تنہا پرہیزگاری میرسد بہ این شکل

سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ ؕ وَبَشِّرِ

مسخرگردانیدیم آنہارا | برای شما | کہ تعظیم کنید | اللہ را | برآنچہ | راہ نمودہ شمارا | ومژدہ بدہ

او بہ شما این حیوانات تابع ساختہ است تا تعظیم کنید خداوند را، او برای شما راہ نمود

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۳۷﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ

نیکوکاران را | هرآینه خدا | دفع میکند | از آنانیکه | ایمان آوردند | هرآینه خدا

به نیکی کنندگان بشارت بده هر آینه خداوند از سر مؤمنان غلبه مشرکان دور کند

لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ﴿۳۸﴾ ع اُذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقٰتَلُوْنَ ع ۱۲

دوست نه میدارد | هر | خائن | ناشکر | اجازه داده شده | برای آنانیکه | باایشان جنگ میکنند

خداوند (ج) هر خائن ناشکر را دوست ندارد آن (مسلمانها) که باایشان جنگ کرده میشود اکنون به

بِاَنَّهُمْ ظُلِمُوْا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرُ ۙ﴿۳۹﴾ الَّذِيْنَ

زیراکه به ایشان | ستم شده است | وهرآینه خدا | به نصرت کردن ایشان | قادراست | آنانیکه

ایشان هم اجازه جنگ است، زیرا که به ایشان ستم کرده میشود، وهرآینه خدا به نصرت ایشان قادر است این همان مردم اند که

اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّآ اَنْ يَّقُوْلُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ؕ

بیرون آورده شدند | از خانه های خود | برناحق | تنها به اینکه | ایشان میگویند | رب ما | خدااست

از خانه های ایشان بر ناحق کشیده شدند تنها به این که میگویند که رب ما الله است

وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ

واگرنبودی دفع کردن خدا | مردم را | بعضی ایشان را به بعضی | هرآینه ویران کرده میشد | خلوت خانه ها

و اگر خداوند (ج) مردم را بذریعهٔ یکی دیگری را دفع نه میکردند، پس (خانقاه) راهبانه و گرج های عیسائیان

وَبِيَعٌ وَّصَلَوٰتٌ وَّمَسٰجِدُ يُذْكَرُ فِيْهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا ؕ

وگرجیها | وعبادت خانه ها | ومساجد | که یادکرده میشود | درآن | نام | خدا | زیاد

و عبادت خانه های یهود، و مساجد مسلمانها که درآن نام خداوند بسیار یاد کرده میشود این همه ویران میشد

وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿۴۰﴾

وهرآینه مدد میکند | الله آن را که | مدد میکند (دین اورا) | هرآینه | الله | توانا | غالب است

و خداوند مدد آن کسی را میکند کسیکه مدد دین اورا میکند، هر آینه خداوند توانا و غالب است

اَلَّذِيْنَ اِنْ مَّكَّنّٰهُمْ فِى الْاَرْضِ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا

آنانیکه | اگرقدرت دهیم ایشان را | درزمین | برپادارند | نماز را | وبدهند

این (مظلومان) چنین مردم اند که به آنانیکه برروی زمین حکومت دهیم پس پابند نماز میباشند و زکوٰة ها را

الزَّكٰوةَ وَاَمَرُوْا بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ؕ وَلِلّٰهِ عَاقِبَةُ

زکوٰة را | وحکم کنند | به کارنیک ومنع کنند | ازکاربد | وخداراست | آنجام

نمیدهند و به دیگران حکم نیکی میکنند و انجام هرکار درقبضه

الْاُمُوْرِ ﴿۴۱﴾ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ

امور | واگر | تکذیب کنند ترا | هرآینه تکذیب کرده است | قبل ازایشان | قوم | نوح

خداوند است، و اگر امروز ایشان ترا تکذیب میکنند (پس چه شد) قبل از این قوم نوح

وَّعَادٌ وَّثَمُوْدُ ﴿۴۲﴾ وَقَوْمُ اِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ لُوْطٍ ﴿۴۳﴾

وعاد | وثمود | وقوم | ابراهيم | وقوم | لوط

و عادٌ و ثمود هم و قوم ابراهيم و قوم لوط و مردم مدين

وَّاَصْحٰبُ مَدْيَنَ ۚ وَكُذِّبَ مُوْسٰى فَاَمْلَيْتُ لِلْكٰفِرِيْنَ ثُمَّ

واهالی | مدين | وتكذيب كرده شده | موسیٰ | پس مهلت داديم | كافران را | باز

(پيغمبران خود را) تكذيب كردند و موسیٰ هم تكذيب شده بود پس ما به كافران مهلت داديم

اَخَذْتُهُمْ ۚ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿۴۴﴾ فَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ

گرفتم ايشان را | پس چگونه | بود | عذاب من؟ | پس بسی | از قريه ها

پس ما ايشان را گرفتيم (پس تو ديدی) كه عذاب ما چگونه بود؟ پس بسياری قريه ها است

اَهْلَكْنٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَبِئْرٍ

هلاک كرديم آن را | وايشان ظالم بودند | پس آن | افتيده بود | برسقفهای خود | وبسا چاه ها

كه ما آن را هلاک كرديم كه آنها نافرمان بودند پس اكنون سقفهای ايشان برزمين افتيده است و بسا چاه ها

مُّعَطَّلَةٍ وَّقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ﴿۴۵﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ

بيكار مانده | وقصر بلند | گچ شده | آيا نگشتند | درزمين

و بسيار قصر های بلند (ويران) افتيده است آيا ايشان درزمين سير نه ميكنند؟

فَتَكُوْنَ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَّعْقِلُوْنَ بِهَآ اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ۚ

پس كه باشد | ايشان را | دلها | كه ميدانستند به آن | يا گوشها | كه می شنيدند به آنها

كه ايشان را چنين دلها ميبود كه می دانستند و يا چنين گوشها ميبود كه درآن سخن حق

فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِيْ

پس هرآينه | نابينا نه ميشود | چشمها | ليكن نابينا ميشود | دلها | كه

می شنيدند مگر سخن درست اين است كه چشمها كور نه ميشود بلكه آن دلها كور ميشود كه در

فِي الصُّدُوْرِ ﴿۴۶﴾ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ

درسينه ها ميباشد | وميخواهند به عجلت از تو | عذاب | هرگز خلاف نه ميكند | الله

سينه ها پنهان ميباشد و اين مردم از تو بشتاب عذاب ميخواهند و خداوند هيچ وقت از وعده خود

وَعْدَهٗ ۭ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ﴿۴۷﴾

وعده خود را | وهرآينه يكروز | نزد رب تو | مانند هزار سال است | از آنچه می شماريد

خلاف نه ميكند و يک روز رب تو طبق شماره شما باهزار سالها برابر است

وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا ۚ

وبسی | ازقريه ها | مهلت دادم آن را | وآن ظالم بودند | بازگرفتم آن را

و بسی از قريه ها چنين است كه ما به ايشان مهلت داديم و ايشان تجاوز ميكردند باز ما ايشان را گرفتيم

وَاِلَيَّ الْمَصِيْرُ ﴿۴۸﴾ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَآ اَنَا لَكُمْ

وبسوی من بازگشتن است | بگو | ای مردم! | هر آینه من | برای شما

و بسوی من باز گشت همهٔ شما است بگو که (ای مردم!) من برای شما ترساننده صفا صفا هستم

نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۴۹﴾ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ

ترساننده | آشکاراام | پس آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ایشان را

پس کسیکه ایمان آوردند و کارهای نیکی میکنند پس اجر ایشان

مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿۵۰﴾ وَالَّذِيْنَ سَعَوْا فِيْٓ اٰيٰتِنَا

بخشش است | ورزق | باعزت است | وآنانیکه | سعی کردند | درآیات ما

بخشش و روزی عزت است و کسیکه دربارهٔ نشانهای ما سعی عاجزی آن را میکند

مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿۵۱﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا

عاجز کنندگان | ایشان است | باشندگان | دوزخ | ونه | فرستادیم

پس ایشان اهل دوزخ اند و ما قبل از تو که کدام

مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ وَّلَا نَبِيٍّ اِلَّآ اِذَا تَمَنّٰٓى اَلْقَى

پیش ازتو | کدام | رسول | ونه کدام نبی | مگروقتیکه | اوقراءت میکند | می افگند

رسول و یا نبی فرستاده ایم وقتیکه او احکام خداوند را خوانده و خوانده است پس شیطان

الشَّيْطٰنُ فِيْٓ اُمْنِيَّتِهٖ ۚ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ

شیطان | درقراءت او | پس زائل میکند | الله | آنچه را | می انداخت | شیطان

در خواندن آن (در دلهای کافران) وسوسه انداخته است باز خداوند وسوسه شیطان را فنا کند

ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۵۲﴾ لِّيَجْعَلَ

پس محکم میسازد | الله آیات خودرا | وخدا | دانا | باحکمت است | تا بگرداند

باز خداوند آیات خود را محکم میکند و خداوند به هر سخن دانا با حکمت است و این هر چیز

مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ

آنچه | القامیکند | شیطان | ازمایشی | برای آنانیکه | دردلهای ایشان | مرض است

(بخاطر این) که خداوند وسوسه انداخته شده شیطان را یک امتحان میگرداند برای آنانکه که دردلهای ایشان مرض است

وَالْقَاسِيَةِ قُلُوْبُهُمْ ۗ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَفِيْ شِقَاقٍۭ بَعِيْدٍ ﴿۵۳﴾

وسخت است | دلهای ایشان | وهرآینه | ستمگاران | درمخالفت اند | بسیاردور

و دلهای ایشان سخت شده است و هر آینه ظالمان دریک مخالفت سنگین واقع است

وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ

وکه تابداند | آنانیکه | داده شده | علم | که آن (حکم) | حق است | از جانب رب تو

و آنانیکه علم داده شده است که خوب بدانند که این از جانب رب تو حق است

فَيُؤْمِنُوا بِهٖ فَتُخْبِتَ لَهٗ قُلُوْبُهُمْ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ

پس ایمان آرند | به آن | بازنرمی کند | برای آن | دلهای ایشان | وهرآینه | اللہ | هدایت کننده است

پس ایشان براین ایمان می آرند و دلهای ایشان به خداوند منقاد شود و هر آینه خداوند مؤمنان را

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۵۴﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ

آنانی راکه | ایمان آوردند | بسوی راه راست | همیشه باشند | آنانیکه

بسوی راه راست هدایت میکند و آنانیکه کافر اند

كَفَرُوْا فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً

کفرکردند | درشک | ازاین | تاوقتیکه | بیاید بایشان | قیامت | ناگهان

ایشان همیشه درباره قرآن درشک اند تااینکه ناگهان برایشان قیامت بیاید

اَوْ يَاْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيْمٍ ﴿۵۵﴾ اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ؕ

یابیاید بایشان | عذاب | روزنهایت بی خیر | سلطنت | درآن روز | خداراست

و یا عذاب روز بی خیر برسر ایشان بیاید سلطنت درآن روز تنها خداراست

يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

فیصله میکند | میان ایشان | پس آنانیکه | ایمان آوردند | و | کردند | کارهای نیک

او درمیان مردم فیصله میکند پس آنانیکه ایمان آوردند و عمل نیک کند

فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿۵۶﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا فَاُولٰٓئِكَ

درجنتهای پرنعمت میباشند | وآنانیکه | کفرکردند | ودروغ شمردند | آیات مارا | پس ایشان

ایشان درباغهای نعمت میباشند و آنانیکه کفر کردند و به آیات ما نسبت دروغ کردند برای ایشان

لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۵۷﴾ ع وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ع ۹ ۱۴

ایشان را | عذاب | ذلت دهنده است | وآنانیکه | هجرت کردند | درراه | خدا

عذاب ذلت دهنده مقرر است و آنانیکه در راه ما هجرت کردند

ثُمَّ قُتِلُوْٓا اَوْ مَاتُوْا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ

بازکشته شدند | یامردند | هرآینه دلهایشان را | اللہ | رزق | نیک | وهرآینه خدا

باز کشته شدند و یا مردند پس هر آینه خداوند به ایشان رزق نیک میدهد و یادداشته باشید

لَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿۵۸﴾ لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَّرْضَوْنَهٗ ؕ

اوست | بهترین | روزی دهنده | هرآینه درآردایشان را | به موضوع که | که پسند کند آن را

که خداوند روزی رسان است او هر آینه در چنین جای داخل میکند که ایشان آن را پسند میکند

وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ﴿۵۹﴾ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ

وهرآینه اللہ | به هرچیز دانا | بردبار است | این است | وکسیکه | عقوبت کند | بمانند

و هر آینه خداوند از احوال همه خوب دانا است این بود کسیکه از تجاوز تنها چنین بدله گیرد

مَا عُوْقِبَ بِهٖ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

آنچه عقوبت کرده شد | به آن | باز | ستم کرده شد بروی | هر آینه نصرت دهد اورا | خدا | هر آینه الله

آنچه باوی تجاوز شده است، و باز دوباره به وی تجاوز شود، پس خداوند هر آینه مدد او میکند

لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ﴿۶۰﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ

معاف کننده | بخشنده است | این | زیرا که | الله | داخل میکند شب را | در روز

هر آینه خداوند معاف کننده، و بخشنده است بسبب اینکه خداوند شب را در روز و

وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿۶۱﴾

وداخل میکند | روز را | درشب | وهر آینه | خدا | شنوا | بینا است

روز را درشب، داخل میکند، هر آینه خداوند هر چیزی را میشنود، و می بیند

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ

این | زیرا که خدا | اوست حق | وهر آینه | آنچه را | میخواستند

این امداد بخاطر اینکه تنها خداوند حق است و این (کافران) که بجز خداوند

دُوْنِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿۶۲﴾

به غیر او | اوست باطل | وهر آینه | خدا اوست | بلند مرتبه | بزرگ

دیگران را میخواهند، آن باطل است و دراین شکی نیست که خداوند بزرگ و بلند است

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۫ فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ

آیا نه دیدی تو | که هر آینه خدا | فرود آورد | از آسمان | آب | پس میشود | زمین

آیا تو به این نه می بینی که خداوند از بالا آب را فرود می آرد، و برآن زمین

مُخْضَرَّةً ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿۶۳﴾ۚ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

سرسبز | هر آینه الله | مهربان | خبردار است | اوراست آنچه | در آسمانها

سرسبز گردد، هر آینه الله بسیار مهربان و خبردار است، چیزیکه در آسمانها است

وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿۶۴﴾ۧ اَلَمْ تَرَ ع ۱۲

و آنچه | در زمین است | وهر آینه الله | اوست بی نیاز | ستوده شده | آیا ندیدی تو

و آنچه در زمین است، همه مال اوست و خداوند بی نیاز و قابل همه تعریف است۔ آیا تو به این ندیدی

اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ

که هر آینه الله | مسخر کرده برای شما | آنچه در زمین است | و کشتی را | که میرود | در دریا

که خداوند همه چیز های زمین تابع شما ساخته است، و کشتی ها هم که بحکم او در دریا

بِاَمْرِهٖ ؕ وَيُمْسِكُ السَّمَآءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ

بحکم او | و نگه میدارد | آسمان را | که بیفتد | بر زمین | مگر به حکم او

میرود، و اوست که آسمان را نگه داشته است که به زمین نیفتد، مگر به حکم او۔

اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۶۵﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَحْيَاكُمْ

هر آینه الله | به مردم | نرمی کننده | رحم کننده است | واوست | آنکه | زنده کرده شمارا

هر آینه خداوند (ج) بالای مردم بسیار مهربان و رحم کننده است، و خداوند آن ذات است که آفرید شمارا

ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ؕ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ ﴿۶۶﴾

بازمیمراند شمارا | باز | زنده میکند شمارا | هرآینه | انسان | ناسپاس است

و باز برشما مرگ می آرد، باز دوباره زنده میکند شمارا، مگر دراین شک نیست که انسان ناشکر است

لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوْهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِى الْاَمْرِ

برای هرامت | مقرر کرده ایم | یک طریقه عبادت | که ایشان برآن عمل میکنند | پس خصومت نکنند باتو | دراین معامله

ما برای هر امتی طریقه های عبادت مقرر کرده ایم که ایشان برآن عمل میکنند، پس ایشان را مناسب نسبت

وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ ؕ اِنَّكَ لَعَلٰى هُدًى مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۶۷﴾ وَاِنْ

ودعوت کن | بسوی رب خود | هرآینه تو | به راه راست هستی | واگر

که باتو دراین باره خصومت کننده و تو ایشان را بسوی رب خود دعوت کن و هر آینه تو به هدایت هستی

جٰدَلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۶۸﴾ اَللّٰهُ يَحْكُمُ

مجادله میکند باتو | پس بگو | خدا | داناتراست | به آنچه | شما میکنید | خدا | حکم میکند

به ایشان بگو چیزیکه شما میکنید خداوند برآن خبردار است خداوند میان شما روز قیامت

بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿۶۹﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ

میان شما | روز | قیامت | درآنچه بودید شما | که درآن اختلاف میگردید | آیا بشما معلوم نیست

دربارهٔ آن سخنها که دران اختلاف میکنید فیصله کند آیا شما نه میدانید

اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ

که هرآینه خدا | میداند | آنچه درآسمانهااست | وآنچه درزمین است | هرآینه این (همه)

چیزیکه درآسمانها و زمین است آن درعلم خداوند است، این همه سخنها درکتاب

فِىْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۷۰﴾ وَيَعْبُدُوْنَ

درکتاب درج است | هرآینه این | برخدا | آسان است | و | عبادت میکنند

(لوح محفوظ) درج است، هر آینه این سخن برای خداوند بسیار آسان است، و این مردم

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّمَا

بجزخدا | چیزی راکه | فرونفرستاده است | برآن | حجتی | وآن چیزی

غیر از خداوند، عبادت آن را میکنند که دربارهٔ آن خداوند کدام دلیلی را نه فرستاده است و نه

لَيْسَ لَهُمْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ نَّصِيْرٍ ﴿۷۱﴾ وَاِذَا

که نیست ایشان را به آن | علم | ونیست ستمگاران را | هیچ مددگار | وچون

ایشان کدام علم است و نیست ظالمان را کدام مددگار و وقتیکه

تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِ الَّذِيْنَ

خواندہ شود برایشان | آیات ما | روشن | می شناسی | در روھای | آنانیکہ

بہ ایشان آیات آشکارا ما خواندہ شود پس تو بر روھای کافران اثرات ناخوشی می شناسی

كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ؕ يَكَادُوْنَ يَسْطُوْنَ بِالَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ

کفر کردند | ناخوشی | نزدیک اند | کہ حملہ کنند | بر آنانکہ | میخوانند

نزدیک است کہ بر آن مردم حملہ کنند کہ بہ ایشان آیات ما میخوانند

عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ؕ قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكُمْ ؕ اَلنَّارُ ؕ

برایشان | آیات ما | بگو | آیا خبر دھم شمارا | بہ بدتر | از این چیز | آن آتش است

(ای پیغمبر!) بہ ایشان بگو آیا خبر دھم شمارا بہ یک چیز بدتر از آن؟ (بشنوید) آن چیز

وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۷۲﴾ يٰۤاَيُّهَا ع ۱۶

کہ وعدہ کردہ آن را | اللہ | بر آنانکہ | کفر کردند | وبد | مرجع است آن | ای

آتش است کہ خدا با کافران وعدہ کردہ است و آن بسیار بد باز گشت است ای مردم!

النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ

مردم! | بیان کردہ شدہ | یک مثال | پس بشنوید | آن را | ھر آینہ آنانرا

(اکنون) یک سخن بزرگ بیان میشود خوب بہ آن گوش کنید، شما کہ غیر از خداوند

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا

کہ می پرستید | بجز | اللہ | ھرگز آفریدہ نہ میتوانند | مگسی را | اگر چہ جمع شوند

دیگران را میخواھید، ایشان قدرت یک مگس آفریدن را ھم ندارند، اگر ھمہ ایشان برای آن

لَهٗ ؕ وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ؕ

برای آن | واگر | برباید از ایشان | مگس | چیزی | خلاص نتوان کرد آن را | از مگس

جمع شوند، و اگر مگسی از ایشان یک چیزی را ببرد، آن را ھم خلاص نتوان کرد

ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوْبُ ﴿۷۳﴾ مَا قَدَرُوا اللّٰهَ

ناتوان است | طالب | ومطلوب | قدر نکردند ایشان | خدا را

عابد کاذب از معبود کاذب کہ میخواھند ھر دو ایشان ضعیف ھستند، مردم قدر خداوند را

حَقَّ قَدْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿۷۴﴾ اَللّٰهُ يَصْطَفِيْ

حق بہ اندازہ تعظیم او | ھر آینہ خدا | بسیار توانا | غالب است | خدا | برمیگزیند

بہ آن اندازہ نکرد بکدام درجہ کہ مناسب بود ھر آینہ خداوند توانا و غالب است، خداوند در فرشتگان ھم

مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَّمِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ

از فرشتگان | رسولان | واز مردمان | ھر آینہ اللہ | شنوا

رسولان برگزیدہ است، و در بنی آدم ھم ھر آینہ خداوند ھر چیزی را میشنود

بَصِيرٌ ﴿۷۵﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ؕ

داناست | میداند | چیزیکه | پیش روی ایشان است | وآنچه | پس ایشان است

و خوب می بیند، به او معلوم است چیزیکه پیش روی ایشان است، و آنچه پس ایشان است

وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿۷۶﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

وبسوی خدا | گردانیده میشود | همه کارها | ای | آنانیکه | ایمان آوردند

و همه کارها بسوی خداوند باز گردانیده میشود ای مؤمنان!

ارْكَعُوْا وَاسْجُدُوْا وَاعْبُدُوْا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ

رکوع کنید | وسجده کنید | وعبادت کنید | رب خودرا | وکنید کار | نیکو

پیش او خم شوید، سجده کنید، و به رب خود عبادت کنید، و کارهای نیکی کنید

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۷۷﴾ السجدة وَجَاهِدُوْا فِى اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ؕ

تاشما | رستگار شوید | وکوشش کنید | درراه خدا | چنانچه حق است جهاد او

تاشما نجات یابید، و درراه خداوند سعی کنید چنانچه حق مناسب آن است

هُوَ اجْتَبٰىكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى الدِّيْنِ مِنْ حَرَجٍ ؕ

او برگزید شمارا | ونگردانید | برشما | (درباره) دین | کدام تنگی

او بشما عزت داد، و برشما درباره دین هیچ تنگی نه آورد

مِلَّةَ اَبِيْكُمْ اِبْرٰهِيْمَ ؕ هُوَ سَمّٰىكُمُ الْمُسْلِمِيْنَ ۙ

آن دین است | از پدرشما | ابراهیم | اونامید شمارا | مسلمان

شما بر ملت پدر خود ابراهیم قائم باشید او شمارا مسلمانها نامیده است

مِنْ قَبْلُ وَفِىْ هٰذَا لِيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ شَهِيْدًا عَلَيْكُمْ

قبل ازاین | ودراین (قرآن) | تاباشد | رسول | گواه | برشما

قبل از این هم، و دراین (قرآن) هم برای اینکه رسول برشما گواه باشد

وَتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

وباشید شما | گواه | برمردم | پس برپادارید | نمازرا

و شما بر دیگران گواه باشید، پس همیشه پابند نماز باشید

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاعْتَصِمُوْا بِاللّٰهِ ؕ هُوَ

وبدهید | زکوٰۃ را | ومحکم گیرید | الله | اوست

و زکوٰۃ بدهید، و احکام خداوند را محکم گیرید او مالک شما است

مَوْلٰىكُمْ ۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿۷۸﴾

کارساز شما | پس بسیار خوب | مالک است | وبسیار خوب | مددگار است

پس بسیار خوب آقا و مددگار پوخته است

ع ۱۷

السجدة عند الشافعی

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنُوْنَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَثَمَانِيَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورت المؤمنون در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است | یک صد و هیجده آیت و شش رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ۙ﴿۱﴾ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُوْنَ ۙ﴿۲﴾

هر آینه کامیاب شدند | مؤمنان | آنانیکه | ایشان در نماز خود | عاجزی کنندگان

هر آینه آن مؤمنان کامیاب شدند که درنماز خود عاجزی میکنند

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ ۙ﴿۳﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فٰعِلُوْنَ ۙ﴿۴﴾

وآنانیکه | ایشان از سخن بیهوده | روگردانند | وآنانیکه | ایشان زکوة | میدهند

و آنانیکه از سخنهای بیهوده پرهیز میکنند و آنانیکه زکوة را آداء میکنند

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۙ﴿۵﴾ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا

وآنانیکه | ایشان شرمگاه های خودرا | حفاظت میکنند | مگر | برزنان خود | ویا (برکنیزکان)

و آنانیکه شرمگاه های خود را حفاظت میکنند مگر نه برزنان خود و برکنیزان خود

مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۚ﴿۶﴾ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ

که درملکیت ایشان اند | پس ایشان | ملامت نیستند | پس هرکه بخواهد | غیراز آن

زیرا که ایشان دراین علامت نیستند پس هرکه غیر از این از زنان وغیره

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۚ﴿۷﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ۙ﴿۸﴾

پس آن گروه | ایشان تجاوز میکنند | وآنانیکه ایشان | امانات خودرا | ووعده خودرا | رعایت کنندگانند

خواهش دارند پس چنین مردم از حد تجاوز کنان است و آنانیکه پابند وعده و آمانات باشند

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۘ﴿۹﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ۙ﴿۱۰﴾

وآنانیکه | ایشان نمازهای خودرا | حفاظت میکنند | این مردم اند | وارثان

و آنانیکه نماز های خود را حفاظت میکنند هم این مردم وارثان حقیقی میباشند و حقدارند

الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ ؕ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۱۱﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا

آنانیکه | وارث اند | از (جنت) فردوس | ایشان درآن جای | همیش میباشند | وهرآینه آفریدیم ما

که جنت فردوس را درمیراث میگیرند و همیشه درآن میباشند و ما انسان را از جوهر

الْاِنْسَانَ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ۚ﴿۱۲﴾ ثُمَّ جَعَلْنٰهُ نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ۖ﴿۱۳﴾

انسان را | ازخلاصه | ازخاک | بازساختیم آن را | نطفه | درقرارگاه | محفوظ

خاک آفریدیم بازآن را نطفه ساختیم و باز درجای محفوظ (رحم مادر) نگه کردیم

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا

بازساختیم | آن نطفه را | خون بسته | بازساختیم | پاره خون | قطعه گوشت | بازساختیم ما

باز از آن قطرهٔ آب خون بسته ساختیم باز از آن خون بسته قطعه گوشت ساختیم باز ما آن را

الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ ؕ

قطعہ گوشت | استخوانہا | پس پوشانیدیم | استخوانہارا | گوشت | بازآفریدیم اورا | آفرینش دیگر

باز آن قطعہ را استخوانہا ساختیم' باز بہ آن استخوانہا گوشت پوشانیدیم باز یک مخلوق نو ساختیم

فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخٰلِقِيْنَ ؕ ﴿١٤﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ ﴿١٥﴾ ؕ

پس بزرگ است | اللہ | ازہم درست | پیدا کنندہ | بازشما | پس | ازآن | میرندگانید

پس مبارک است آن اللہ کہ از ہمہ درست پیدا کنندہ است' باز بعد از آن حتماً شما میمیرید

ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ

باز | ہرآینہ شما | روز | قیامت | برانگیختہ میشوید | وہرآینہ آفریدیم | بالای شما | ہفت

باز روز قیامت' از تو زندہ میشوید و ما بالای شما ہفت طبقہ آسمانہا

طَرَآئِقَ ۖ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿١٧﴾ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ

آسمانہا | ونبودیم ما | ازمخلوق خود | غافل | وفروفرستادیم | ازآسمان

ساختیم' و ما از مخلوق خود ناخبر نیستیم و ما از آسمان بہ بیک اندازہ آب

مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَاَسْكَنّٰهُ فِى الْاَرْضِ ۖ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍۭ بِهٖ

آب | بااندازہ | پس جای دادیم | درزمین | وہرآینہ ما | بہ بردن آن

فرود آوردیم' باز جای دادیم آن را درزمین و ہر آینہ ما بہ بردن آن

لَقٰدِرُوْنَ ﴿١٨﴾ ۚ فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ

توانائیم | پس بیافریدیم | شمارا | برآن | باغہا | ازخرما

قدرت داریم' باز بذریعۂ این آب برای شما باغہای خرما و انگور

وَّاَعْنَابٍ ۖ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿١٩﴾ ۙ وَشَجَرَةً

وانگور | برای شما | درآن | میوہ است | بسیار | وازآن میخورید | ویک درخت

وقف لازم

بیا فریدیم' برای شما درآن بسیار میوہ ہا است و ہم از آن میخورید' و یک درخت دیگری

تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿٢٠﴾

بیرون می آید | ازطورسیناء | میروید | باروغن | ونان خورش | برای خورندگان

را آفرید کہ در طور سیناء بیرون می آید کہ درآن تیل است' و برای خوردنیہا نان خورش است

وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ؕ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِىْ بُطُوْنِهَا

وہرآینہ | برای شما | درچہارپایان | عبرت است | مینوشانیم شمارا | ازآنچہ | درشکمہای آن است

و برای شما در چہاریان ہم موقع عبرت است کہ برشما از شکمہای آن برشما نیوشانیم و شمارا درآن

وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٢١﴾ ۙ وَعَلَيْهَا

وبرای شما | درآن | فوائداست | بسیار | وازآن | شما میخورید | وبرآن

فوائد بسیاری دیگری ہم است' و از آن بعضی را شما میخورید' و بر این حیوانات

وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ

وبرکشتیها | برداشته میشوید | وهرآینه فرستاده بودیم ما | نوح را | بسوی قوم خود | پس گفت

و برکشتی شما برداشته میشوید و ما نوح را بسوی قوم او فرستادیم او گفت که

يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿۲۳﴾

ای قوم من! | عبادت کنید | خدارا | نیست شمارا | معبود | دیگری | آیا شما نه میترسید

ای قوم من! شما هم خدارا عبادت کنید شمارا بجزوی معبود دیگری نیست آیا شما نه میترسید

فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا هٰذَاۤ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ

پس گفت | سرداران | آنانیکه | کفرکرده بود | ازقوم او | نیست او | مگرانسان | مانندشما

پس سرداران قوم او گفت آنانیکه کافر بودند او هم مانند شما یک آدمی است

يُرِيْدُ اَنْ يَّتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً ۖۚ

میخواهد | که | فضیلت یابد | برشما | واگرمیخواست | الله | نازل میکرد | فرشتگان

او میخواهد که برشما برتری حاصل کند و اگر خداوند فرستادن رسولان میخواست فرشته گان را میفرستاد

مَّا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْۤ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿۲۴﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌۢ بِهٖ جِنَّةٌ

نشنیده ایم ما | این را | درپدران پیشینیان | نیست او | مگرمردی | که بااو | جنون است

ما این سخن را از پدران و پیشیان گذشته خود بالکل نشنیدیم این شخصی است که بروی اثر جنون است

فَتَرَبَّصُوْا بِهٖ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۲۵﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِيْ بِمَا

پس انتظار کنید | اورا | تا یک موده | گفت | ای رب من! | مدد کن مرا | به آنچه

پس تا یک وقت به او انتظار کنید نوح دعاء خواست که ای رب ما! مدد کن مرا زیرا که ایشان

كَذَّبُوْنِ ﴿۲۶﴾ فَاَوْحَيْنَاۤ اِلَيْهِ اَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا

تکذیب کردند مرا | پس وحی کردیم ما | اورا | که تیارکن | کشتی | درحضور ما

مرا دروغ گو گفتند پس ما به او حکم کردیم که تو در حضور ما یک کشتی بساز و

وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَآءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ فَاسْلُكْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ

وبحکم ما | پس چون بیاید | حکم ما | وجوش زند تنور | پس درآر | درآن | ازهرنوعی

و بحکم ما تیار کن پس وقتیکه حکم عذاب ما برسد و آب از زمین جوش زند پس از هر قسم جانوران

زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ۚ

دوجنس (نروماده) | واهل خودرا | مگر | آنکه | که سبقت کرده | بروی | حکم | ازایشان

دو دو و خاندان خود هم درآن در آر غیر از آنکه حکم غرق شدن برایشان شده است

وَلَا تُخَاطِبْنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ اِنَّهُمْ مُّغْرَقُوْنَ ﴿۲۷﴾ فَاِذَا

وگفتگو مکن بامن | درباره آنانیکه | ستم کردند | هرآینه ایشان | غرق شدگانند | پس چون

و بامن درباره آن مردم گفتگو مکن که ظالم است ایشان هر آینه غرق میشوند پس چون

اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ

راست بنشینی | تو | وآنکه | باتواند | درکشتی | پس بگو | هم ستایش

تو و رفقای تو درکشتی درست جای گرفتید پس تو این دعاء بخوان: که لائق هر ثناء خداوند است

لِلّٰهِ الَّذِيْ نَجّٰىنَا مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۲۸﴾ وَقُلْ رَّبِّ

خدای راست | آنکه | نجات داد مارا | ازقوم | ظالمان | وبگو | ای رب من!

که مارا از قوم ظالم نجات داد و این دعاء بخوان که ای رب ما!

اَنْزِلْنِيْ مُنْزَلًا مُّبٰرَكًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿۲۹﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

فرودآرمرا | فرودآوردن | مبارک | وتو | بهترین | فرودآرندگانی | هرآینه | دراین

مرا (از کشتی) بجای برکت فرود آر و تو از همه درست فرود آرندگانی هر آینه دراین واقعه بسیار

لَاٰيٰتٍ وَّاِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِيْنَ ﴿۳۰﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿۳۱﴾

نشانه هااست | وبودیم ما | امتحان کنندگان | باز | آفریدیم | بعدازآن | قوم دیگر

نشانه های عبرت است، و ما امتحان گیرنده گانیم باز بعد از آنها یک قومی دیگری را آفریدیم

فَاَرْسَلْنَا فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ

بازفرستادیم | درایشان | انبیاء | ازایشان | که عبادت کنید | خدارا | نیست شمارا | معبود

پس ایشان را از قوم خود یک پیغمبر فرستادیم آن پیغمبر گفت که شما خداوند را عبادت کنید غیر از او

ع ۲ ۱۰ ۲ غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿۳۲﴾ ع وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

غیرازاو | پس آیا شمانه میترسید | وگفت | سرداران | ازقوم او | آنانیکه | کافربودند

شمارا معبود نیست، پس آیا شما نه میترسید؟ و سرداران قوم او گفت، آنانیکه منکر بودند

وَكَذَّبُوْا بِلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ

ونسبت دروغ کردند | به ملاقات | آخرت | وعیش داده بودیم ایشان را | درزندگی | دنیا

و به ملاقات آخرت نسبت دروغ میکردند و ما به ایشان دردنیا سامان عیش و راحت داده بودیم

مَا هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُوْنَ مِنْهُ

نیست این | مگر | انسان | مانندشما | میخورد | ازآنچه | شماازآن میخورید

که این هم مانند شما یک آدمی است آن چیزی را میخورد که شما هم آن را میخورید

وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ﴿۳۳﴾ ۙ وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ

وی نوشد | ازآنچه | شمانوشید | واگر | فرمان بردید | آدمی راکه مانندشماست

و آن را مینوشد که شما مینوشید، و اگر فرمان بردید آدمی را که مانند شما است

اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿۳۴﴾ ۙ اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ

هرآینه شما | آن وقت | زیان کارانید | آیا او بشما وعده میدهد | که هرآینه شما چون | بمیرید | وشوید

باز در خساره میباشید این آدمی بشما میگوید وقتیکه شما به میرید و خاک

تُرَابًا وَّعِظَامًا اَنَّكُمْ مُّخْرَجُوْنَ ﴿٣٥﴾ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا

خاک | واستخوانها | هرآینه شما | برآورده میشوید | دوراست | دوراست | آنچه

و استخوان شوید باز از سرنو برآورده میشوید بسیار از عقل دور است بسیار از عقل دور است این

تُوْعَدُوْنَ ﴿٣٦﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا

باشما وعده میشود | چیزی نیست | مگر | زندگانی | دنیا | ما میمیریم | وزنده میشویم

وعده که باشما کرده میشود این زندگی ما تنها زندگی دنیا است که کسی میمیرد و کسی پیدا میشود

وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلُ ِۨافْتَرٰى

ونیستم | ما | دوباره زنده شدنی | نیست | این کسی | مگر یک آدمی | که افترا کرده است

و ما بعد از مرگ هیچ وقت پیدا شدنی نیستیم این یک چنین آدمی است که برخدا دروغ بسته کرده است

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا وَّمَا نَحْنُ لَهٗ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ

برخدا | دروغ | ونیستیم ما | اورا | تصدیق کنندگان | گفت | ای رب من!

و ما هیچ وقت به او تصدیق نه میکنیم پس پیغمبر دعاء خواست که ای رب من!

انْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيْلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نٰدِمِيْنَ ﴿٤٠﴾

مدد کن مرا | به آنچه | تکذیب میکند مرا | گفت | عن قریب | میگردند | پشیمان

مدد کن مرا زیرا که ایشان مرا نسبت دروغ کرد خداوند فرمود این مردم بسیار زود به سخنهای خود پشیمان میشوند

فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنٰهُمْ غُثَآءً ۚ فَبُعْدًا

پس گرفت ایشان را | یک آواز سخت | بحق | پس گردانیدیم ایشان را | ریزه ریزه | پس دوری باشد

باز ایشان را یک آواز سخت گرفتند باز ایشان را ذره ذره ساختیم و مردم ظالمان از رحمت

لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قُرُوْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٤٢﴾

قوم ستمگاران را | باز | آفریدیم ما | بعد از ایشان | امتها | دیگری

بسیار دور افتیدند باز ما بعد از ایشان اقوام دیگری را آفریدیم

مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ اَرْسَلْنَا

هیچ سبقت نه میکند | هیچ قومی | از میعاد خود | ونه | پس میماند | باز | فرستادیم

هیچ امت از وقت مقرره خود نه سبقت میکند و نه پسی میماند باز ما پیغمبران را

رُسُلَنَا تَتْرَا ۭ كُلَّمَا جَآءَ اُمَّةً رَّسُوْلُهَا كَذَّبُوْهُ فَاَتْبَعْنَا

پیغمبران خودرا | پی در پی | هروقتیکه | آمد | بامتی | رسول آن | تکذیب کردند اورا | پس از پی در آوردیم ما

پی در پی فرستادیم وقتیکه به یک امت پیغمبری میرفت پس ایشان اورا تکذیب میکرد

بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَّجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ ۚ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ

بعضی را | در پی بعضی | وگردانیدیم ایشان را | افسانه | پس دوری باشد | گروهی را

پس ما پیغمبران را پی در پی فرستادیم و از آن مردم قصه ساختیم پس کسیکه ایمان نه می آورد

لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى وَاَخَاهُ هٰرُوْنَ ۙ بِاٰيٰتِنَا

که ایمان نمی آرند	باز	فرستادیم	موسیٰ	وبرادراو	هارون	بامعجزه هاخود

ایشان از رحمت دور افتیدند باز ما موسیٰ و برادر او هارون فرستادیم با احکام

وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤٥﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا

وبادلیل	روشن	بسوی فرعون	وسرداران او	پس تکبر کردند	وبودند

و دلائل آشکارا بسوی فرعون و سرداران او مگر ایشان تکبر کردند و ایشان بسیار مردم سرکش بودند

قَوْمًا عَالِيْنَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا

قوم	متکبرین	پس گفتند	آیاما ایمان آریم	بدوآدمی مانندما	حال آنکه قوم آنها

پس گفتند آیا ما بر دو نفر مانند ما ایمان آریم؟ حال آنکه

لَنَا عٰبِدُوْنَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوْهُمَا فَكَانُوْا مِنَ الْمُهْلَكِيْنَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ

مارا	غلام بودند	پس تکذیب کردندهردوایشان را	پس شدند	ازهلاک شدگان	وبه تحقیق

مردم قوم او غلامان ما هستند پس ایشان هر دو پیغمبران را تکذیب کردند پس ایشان هلاک کرده شدند

اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا

داریم ما	موسیٰ را	کتاب	شایدایشان	راه یابند	وگردانیدیم ما

و ما به موسیٰ بنام تورات کتاب دادیم تا مردم از آن راه درست یابند و ما پسر مریم

ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗٓ اٰيَةً وَّاٰوَيْنٰهُمَآ اِلٰى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ

پسرمریم	ومادراش	نشانه	وپناه دادیم هردورا	به جای بلند	قابل سکونت

و مادر او یک نشان بزرگ گردانیدیم و ایشان را به یک زمین بلند پناه داریم که قابل سکونت

ع ١٨ ٣ وَّمَعِيْنٍ ﴿٥٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوْا مِنَ الطَّيِّبٰتِ وَاعْمَلُوْا

ودرزمین آب دار		ای پیغمبران!	بخورید	ازچیزهای پاکیزه	وعمل کنید

و زمین جاری آب بود ای پیغمبران! همه شما چیزهای پاکیزه بخورید و همیشه کارهای نیکی کنید

صَالِحًا ؕ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٥١﴾ وَاِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ

نیک	هرآینه من	به آنچه	عمل میکنید	دانام	وهرآینه	این	امت شما است

من بکار های شما خبردار هستیم و هر آینه این امت شما هم یک

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّاَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُوْنِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ

امت	واحد	ومن	رب شما هستم	پس بترسید	پس جدا کردند	کارخودرا

امت است و من رب شما هستم پس شما از نافرمانی من بترسید باز مردم درمعامله دین

بَيْنَهُمْ زُبُرًا ؕ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿٥٣﴾

میان خود	پاره پاره	هر	گروهی	به آنچه	نزدایشان است	شاداند

خود را جدا جدا ساختند هر گروهی به سخن خود خوش هستند

فَذَرْهُمْ فِيْ غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٥٤﴾ اَيَحْسَبُوْنَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهٖ

پس بگذار ایشان را | در غفلت ایشان | تا یک موده | آیا گمان میکنند ایشان | آنچه | مدد میکنم ایشان را به آن

پس تو ایشان را تا یک وقت خاص درغفلت خود بگذار آیا ایشان می پندارند که

مِنْ مَّالٍ وَّبَنِيْنَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرٰتِ ؕ بَلْ

به مال وپسران | شتاب میکنیم | ایشان را | درخوبی ها | بلکه

به ایشان کدام اموال و پسران میدهیم گویا که این به ایشان به شتاب فائده رسانیدن است؟ نه

لَّا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ

نه میدانند آنها | هرآینه آنانیکه | ایشان ازترس | رب ایشان

بلکه ایشان نه میدانند هر آینه کسیکه از هیبت رب خود دراندیشه میباشد

مُّشْفِقُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِيْنَ

ترسانند | وآنانیکه | ایشان به آیات | رب ایشان | ایمان دارند | وآنانیکه

و آنانیکه به نشانه های رب خود ایمان دارند و کسیکه یارب خود

هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْتُوْنَ مَآ اٰتَوْا وَّقُلُوْبُهُمْ

ایشان به رب خود | شریک مقرر نه میکنند | وآنانیکه | میدهند | آنچه میدهند | ودلهای ایشان

دیگری را شریک نه میکند، و کسیکه میدهد آنچه میدهد و دلهای ایشان از آن درخوف باشند

وَجِلَةٌ اَنَّهُمْ اِلٰى رَبِّهِمْ رٰجِعُوْنَ ﴿٦٠﴾ اُولٰٓئِكَ يُسٰرِعُوْنَ

درخوف باشند | که ایشان | بسوی رب خود | رجوع کنندگانند | آن گروه | می شتابند

که ایشان را یک روز بسوی رب باز گشت است این مردم است که فوائد خود را بشتاب حاصل میکنند

فِي الْخَيْرٰتِ وَهُمْ لَهَا سٰبِقُوْنَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا

درنیکی ها | وایشان | آن را | سبقت کنندگان اند | وتکلیف نه میدهیم | یک نفس را | مگر طبق قدرت او

و این مردم درآن سبقت کنندگانند و ما به هیچ کسی زیاد از قدرت او تکلیف

وَلَدَيْنَا كِتٰبٌ يَّنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٦٢﴾ بَلْ

ونزد ما | یک کتاب است | که بیان میکند | به حق | وبه ایشان | ظلم کرده نه میشوند | بلکه

نه می آریم، و نزد ما یک کتاب است که همیشه سخن درست را بیان میکند، و بر مردم به اندازه ذره ظلم نه میشود

قُلُوْبُهُمْ فِيْ غَمْرَةٍ مِّنْ هٰذَا وَلَهُمْ اَعْمَالٌ مِّنْ دُوْنِ

دلهای ایشان | درغفلت است | ازاین | وایشان را | اعمال است | غیراز

نه بلکه دلهای کافران از طرف دین غافل است و غیر از این کارهای دیگری خراب است

ذٰلِكَ هُمْ لَهَا عٰمِلُوْنَ ﴿٦٣﴾ حَتّٰٓى اِذَآ اَخَذْنَا مُتْرَفِيْهِمْ

این غفلت | که ایشان آن را | میکنند | تا آنکه | چون | بگیریم | آسودگان ایشان را

که این مردم آن را میکنند تا اینکه مردم مالدار ایشان را درعذاب گیریم

بِالْعَذَابِ اِذَا هُمْ يَجْـَٔرُوْنَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْـَٔرُوا الْيَوْمَ ۖ اِنَّكُمْ مِّنَّا

به عذاب | ناگهان ایشان | فریاد میکنند | فریاد مکنید | امروز | هرآینه شما | از ما

گیریم ناگهان ایشان فریاد میکنند (گفته میشود) امروز فریاد مکنید زیرا که از طرف ما

لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ

نصرت داده نخواهید شد | هرآینه | بود آیات ما | که خوانده میشد | برشما | پس بودید شما | برپاشنه های خود

نصرت شما کرده نه میشود آیا تهای ما بشما خوانده میشد پس شما از آن برپا شانه های خود

تَنْكِصُوْنَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِيْنَ ۖ بِهٖ سٰمِرًا تَهْجُرُوْنَ ﴿٦٧﴾ اَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا

اعراض میکردید | کبرکنندگان | به این قرآن | به افسانه مشغول شدید | میگذاشتید | پس آیا ایشان تدبر نه میکنند

اعراض میکردید غرور میکردید قصه ها میساختید بیهوده مشغول میشدید آیا ایشان به این کلام

الْقَوْلَ اَمْ جَآءَهُمْ مَّا لَمْ يَاْتِ اٰبَآءَهُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٦٨﴾ اَمْ لَمْ يَعْرِفُوْا

در این کلام | یا آمده است ایشان را | آنچه نیامده است | به پدران ایشان سابقه | یا نشناختند ایشان

تدبر نکردند و یا به ایشان چنین علم آمده است آنچه به پدران ایشان نیامده است و یا ایشان

رَسُوْلَهُمْ فَهُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿٦٩﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ بِهٖ جِنَّةٌ ۚ

رسول خود را | پس ایشان | اورا | انکار میکنند؟ | یا | ایشان میگویند | به وی | دیوانگی است

پیغمبر خود را نشناختند و بسبب آن منکر شدند و یا ایشان میگویند که او دیوانه است؟

بَلْ جَآءَهُمْ بِالْحَقِّ وَاَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كٰرِهُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ

بلکه | او آورده است ایشان را | حق | واکثر ایشان | حق را | خوش ندارند | اگر پیروی میکرد

نه بلکه او به ایشان سخن راست آورده است و درایشان به اکثر آنها سخن راست بد میخورد

الْحَقُّ اَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيْهِنَّ ۚ بَلْ

حق | خواهشات ایشان را | بی انتظام میشد | آسمانها | وزمین | وآنکه | درمیان آن است | بلکه

و اگر حق تابعداری خواهشات ایشان را میکرد پس آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است تباه میشد بلکه

اَتَيْنٰهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٧١﴾ ۚ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ

دادیم ایشان را | نصیحت ایشان | پس ایشان | از نصیحت خود | اعراض میکنند | یا تو میخواهی از ایشان

ما به ایشان سخن فائده مند فرستادیم مگر ایشان از آن سخن اعراض کردند آیا تو از ایشان کدام

خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَّهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٧٢﴾

مزدوری | پس مزدوری | رب تو | بهتر است | واو | بهتر | رزق دهنده است

معاوضه میخواهی معاوضه رب تو از همه بهتر است و او از همه بهتر روزی دهنده است

وَاِنَّكَ لَتَدْعُوْهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٧٣﴾ وَاِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ

وهرآینه تو | میخواهی ایشان را | بسوی راه درست | وهرآینه | آنانیکه | ایمان نمی آرند

و هر آینه تو ایشان را به راه راست میخواهی و هر آینه آنانیکه به آخرت

بِالْاٰخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنٰكِبُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَلَوْ رَحِمْنٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ

به آخرت | از آن راه | یک طرف شدند | واگر رحم کنیم برایشان | ودور کنیم | آنچه برایشان است

ایمان ندارند ایشان از راه راست بی راه شدند و اگر ما به ایشان رحم کنیم و تکالیف ایشان را

مِّنْ ضُرٍّ لَّلَجُّوْا فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنٰهُمْ

از تکلیف | هرآینه اصرار میکنند ایشان | درسرکشی خود | سرگردانند | وهرآینه گرفتار کردیم ایشان را

دور کنیم باز هم ایشان درگمراهی خود سرگردان میگردند و ما ایشان را درعذاب گرفته بودیم

بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوْا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٧٦﴾ حَتّٰٓى

به عذاب | پس عاجزی نکردند | رب خودرا | ونه زاری کردند | تا آنکه

باز هم ایشان به رب خود عاجزی نکردند و نه زاری کردند تااینکه وقتیکه

ع ١٧ اِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيْدٍ اِذَا هُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ﴿٧٧﴾

چون بکشادیم | برایشان دروازه | دارای عذاب سخت | ناگهان ایشان | درآن | ناامید شوند

به ایشان دروازه عذاب سخت بکشادیم باز ایشان درآن ناامید شدند

وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا

واوست آنکه | آفریده برای شما | گوشها | وچشمها | ودلها | نهایت اندک

و خداوند آن ذات است که بشما گوشها چشمها و دلها داد پس شما بسیار اندک

تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٧٩﴾

شاشکرمیکنید | واوست آنکه | پراگنده ساخته شمارا | درزمین | وبسوی او | جمع کرده میشوید

شکر میکنید و خداوند آن ذات است که شمارا به روی زمین پراگنده ساخته است وهم بسوی او جمع کرده

وَهُوَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ

واوست آنکه | زنده میکند | ومیمیراند | ومراوراست | تبدیل | شب

میشوید و اوست که زنده میکند و می میمیراند و مرا اوراست تبدیل شب و روز و در قدرت اوست

وَالنَّهَارِ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوْا مِثْلَ مَا قَالَ

وروز | پس آیا شما عقل ندارید | بلکه | آنها گفتند | مانند | آنچه | گفت

پس آیا شما عقل ندارید؟ بلکه این مردم هم چنین سخن میگویند چنانچه کافران سابقه

الْاَوَّلُوْنَ ﴿٨١﴾ قَالُوْٓا ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا

مردم سابقه | گفتند | آیا چون میمیریم | وشویم | خاک | واستخوانها | آیا ما

گفته بودند ایشان میگویند وقتیکه ما بمیریم و خاک و استخوانها شویم پس آیا باز هم

لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا هٰذَا مِنْ قَبْلُ

براستیکه میشویم؟ | هرآینه | وعده داده شده ایم | ما | وپدران ما | باین | پیش ازاین

زنده میشویم؟ چنین وعده ها به ما و با پدران ما سابقاً شده بود

اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِّمَنِ الْاَرْضُ

نیست این | مگر | قصه های | مردم سابقه | بگو | کراست | زمین

نیست این مگر قصه های مردم سابقه بی سند ای پیغمبر! تو به ایشان بگو که این

وَمَنْ فِيْهَآ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ قُلْ

وآنچه | درآن است | اگرهستید شما که میدانید؟ | زود گویند | اللهراست | بگو

زمین و باشنده گان برآن مخلوق کیست؟ اگر شما خبر هستید؟ ایشان حتماً میگویند که این همه

اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ السَّبْعِ وَرَبُّ

پس آیا نه | قبول میکنید نصیحت؟ | بگو | کیست | رب | آسمانهای هفت | ورب

مخلوق خداوند است بگو درست! باز چرا فکر نه میکنید؛ به ایشان بگو که این هفت آسمانها را رب کیست

الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٨٧﴾

عرش | عظیم | زود گویند | اللهراست | بگو | آیا شما نه میترسید؟

و خداوند رب عرش عظیم کیست؟ ایشان گویند درجواب این همه مر خداراست بگو که چرا شما نه میترسید؟

قُلْ مَنْ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ يُجِيْرُ وَلَا يُجَارُ

بگو | کیست | که دردست او | حکومت | هرچیزاست | واوپناه میدهد | وپناه داده نه میشود

بگو که آن کیست که دردست وی اختیار هر چیز است و او پناه میدهد و درمقابله او

عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُوْلُوْنَ لِلّٰهِ قُلْ فَاَنّٰى

خلاف او | اگرشما میدانید؟ | زود گویند | خدا | بگو | ازکدام جای

به کسی پناه کسی داده نه میتواند اگر شما میدانید پس ایشان بالغور گویند الله پس بگو که

تُسْحَرُوْنَ ﴿٨٩﴾ بَلْ اَتَيْنٰهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٩٠﴾

به شما جادو کرده میشود | بلکه | آورده ایم ایشان را | سخن حق | وهرآینه ایشان | دروغ میگویند

بشما از کدام جای جادو شده است؟ بلکه به ایشان سخن حق آوردیم؛ و ایشان هر آینه دروغ گو هستند

مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ وَّلَدٍ وَّمَا كَانَ مَعَهٗ مِنْ اِلٰهٍ اِذًا

نه گرفته است | خدا | هیچ اولاد | ونیست | باوی | معبود دیگری | درآن وقت

خداوند هیچ کسی را برای خود پسری نه گرفته است و نه باوی معبود دیگری است اگر چنین میبود

لَّذَهَبَ كُلُّ اِلٰهٍۢ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ

میبرد | هر | معبود | آنچه آفریده بود | وغالب می آمد | یکی درایشان

هر معبود مخلوق خود را جدا میساخت و باز یکی بردیگری حمله می آورد

عَلٰى بَعْضٍ ؕ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿٩١﴾ عٰلِمِ

بردیگری | پاک است | الله | ازآن چه | ایشان بیان میکنند | داناست

خداوند از آن سخن پاک است آنچه ایشان درباره او بیان میکند او به پنهان

الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٩٢﴾ قُلْ ع ۱۵ ۵

برپنهان | وآشکارا | پس برتر است | ازآنچه | شریک می آرند | بگو

و آشکارا بسیار خبردار است غرض اینکه از سخنهای شرک ایشان پاک است ای پیغمبر! تو

رَّبِّ اِمَّا تُرِيَنِّيْ مَا يُوْعَدُوْنَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ

ای رب من | اگر | بنمائی | آنچه | باایشان وعده کرده میشوند | ای رب من!

بگو ای رب ما! اگر تو به من آن عذاب بنمائی از آنچه به ایشان وعده شده است پس ای رب من!

فَلَا تَجْعَلْنِيْ فِي الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٩٤﴾ وَاِنَّا عَلٰٓى اَنْ نُّرِيَكَ

پس داخل مگردان مرا | درقوم ظالمان | وهرآینه ما | برآنکه | بنمایم بتو

پس مارا دراین ظالمان داخل مکن و ما براین سخن قدرت کامل داریم که کدام

مَا نَعِدُهُمْ لَقٰدِرُوْنَ ﴿٩٥﴾ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ

آنچه وعده میکنیم بتو | قدرت داریم | مقابله کن؟ | به آن طریقه | که بسیار خوب است

وعده که باایشان میکنیم بتو هم بنمائیم ای پیغمبر! تو درجواب سخن بدی آن بگو که

السَّيِّئَةَ ۭ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَّبِّ اَعُوْذُ بِكَ

بدی | ما | داناتر ایم | به آنچه | بیان میکنند | وبگو | ای رب من! | پناه میخواهم ازتو

کدام بهتر باشد و چیزیکه ایشان بیان میکند بما خوب معلوم است و دعاء کن ای رب ما! من از وسوسه های شیاطین

مِنْ هَمَزٰتِ الشَّيٰطِيْنِ ﴿٩٧﴾ وَاَعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنِ ﴿٩٨﴾

ازوسوسه های | شیاطین | وپناه میخواهم ازتو | ای رب من! | ازآنکه حاضر شوند

پناه میخواهم و ای رب من! از این هم من پناه میخواهم که ایشان به من بیایند

حَتّٰٓى اِذَا جَآءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُوْنِ ﴿٩٩﴾

تاآنکه | چون بیاید | یکی ازایشان را | مرگ | گفت | ای رب من! | بازگردان مرا

تاآنکه درایشان به یکی مرگ بیاید پس میگوید ای رب من! مرا دوباره به دنیا بگردان

لَعَلِّيْٓ اَعْمَلُ صَالِحًا فِيْمَا تَرَكْتُ كَلَّا ۭ اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ

شاید | عمل کنم | نیک | درآن دنیا | که گذاشتیم من | چنین نیست | این سخنی است | که او

برای اینکه کدام دنیا را گذاشتیم درآن کدام عمل نیک کنم هیچ وقت نه این یک سخن است

قَاۗىِٕلُهَا ۭ وَمِنْ وَّرَاۗىِٕهِمْ بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿١٠٠﴾

گوینده آن است | وازعقب ایشان | یک پرده است | تاروز یکه | برانگیخته شوند

که این کافر گوینده آن است و به روی ایشان یک پرده میباشد تاآن وقت که ایشان دوباره زنده کنند

فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَلَآ اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَىِٕذٍ وَّلَا يَتَسَاۗءَلُوْنَ ﴿١٠١﴾

پس وقتیکه | دمیده شود | درصور | پس نباشد رشته ها | درمیان ایشان | درآن روز | ونه کسی پرسند

پس وقتیکه درصور دمیده شود پس نباشد میان ایشان رشته قرابت و نه درپرسان کسی باشد

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ

پس هرکه | گران شود | ترازونیکی | پس ایشان است | کامیاب | وهرکه

پس کسیکه وزن اعمال ایشان گران شود پس آن مردم کامیاب میباشند و وزن اعمال کسیکه

خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

سبک شود | وزن او | پس آن گروه | آنانیکه | زیان کردند | درحق خود

سبک شود پس ایشان آن مردم است که از دست خود نفسهای خود را درخساره انداختند و

فِيْ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوْهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيْهَا

درجهنم جاویداند | میسوزاند | روهای ایشان را | آتش | وایشان | درآن

و همیشه درجهنم میباشند آتش جهنم روهای ایشان را می سوزاند و درآن جای روهای شان بدمیشود

كٰلِحُوْنَ ﴿١٠٤﴾ اَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿١٠٥﴾

زشت روی | آیا آیات ما خوانده نه میشد | برشما | پس شما آن را | دروغ میگفتید

آیا احکام ما بشما خوانده نه میشد؟ و شما آن را به دروغ نسبت میکردید

قَالُوْا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَآلِّيْنَ ﴿١٠٦﴾

گویند | ای رب ما! | غالب شد | برما | بدبختی ما | وبودیم ما | قوم بی راه

ایشان گویند که ای رب ما! مارا بدبختی ما گیر کرده بود و ما مردم از راه بی راه شده بودیم

رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظٰلِمُوْنَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ

ای رب ما! | بیرون آر مارا از آن | پس اگر | برگردیم ما | پس هرآینه ما | ستمگارانیم | گفت

ای رب ما! اکنون مارا از این جهنم بیرون آر اگر ما دوباره چنین کارها کردیم پس هر آینه ظالم باشیم خداوند

اخْسَـُٔوْا فِيْهَا وَلَا تُكَلِّمُوْنِ ﴿١٠٨﴾ اِنَّهٗ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْ عِبَادِيْ

دورشوید شما | دراین میباشید | وبامن سخن مگویید | هرآینه | بودگروهی | از بندگان من

میفرماید دور شوید هم دراین باشید و بامن سخن مگویید حقیقت این است که از بندگان من یک گروه بود

يَّقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ

که میگفتند | ای رب ما! | ایمان آوردیم | پس بیامرز | مارا | ورحم کن برما | وتو | بهتر

که این دعاء میخواست ها: ای رب ما! ما ایمان آوردیم پس تو مارا بخشش کن و بر ما رحم کن و تو از همه زیاد

الرّٰحِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوْهُمْ سِخْرِيًّا حَتّٰٓى اَنْسَوْكُمْ ذِكْرِيْ

رحم کنندگانی | پس میکردید به ایشان | مسخره | تا آنکه | فراموش کرد ایشان ازشما | یادمن

رحم کننده هستی پس شما برآنها استهزاء میکردید تااینکه (این مشغول بودن) از شما فراموش شدن

وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُوْنَ ﴿١١٠﴾ اِنِّيْ جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوْٓا

وبودید شما به ایشان | خندا میکردید | هرآینه ما | بدله دادیم ایشان را | امروز | دربدله صبر ایشان

و بودید که برایشان خندا میکردید امروز ما به ایشان بدله صبر این دادیم که تنها ایشان

أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿۱۱۱﴾ قٰلَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ

ایشان است | کامیاب | میگوید الله | چقدر | درنگ کردید شما | درزمین | به حساب

کامیاب شدند به ایشان گوید که خوب شما به حساب سالها چقدر درزمین

سِنِينَ ﴿۱۱۲﴾ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْئَلِ الْعَآدِّينَ ﴿۱۱۳﴾

سالها | میگویند | درنگ کردیم ما | یک روز | یاپاره | روز | پس بپرس | ازشمارکنندگان

درنگ کردید؟ ایشان گویند یک روز بود و یا کم از یک روز از فرشتگان حساب کنندگان بپرس

قٰلَ إِنْ لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۱۴﴾ أَفَحَسِبْتُمْ

فرمود | درنگ نکردید | مگر | اندکی | کاش شما | میدانستید | آیا پنداشتید

خداوند فرماید که شما دردنیا زیاد نه بلکه موده کم درنگ کرده بودید اگر شما میدانید آیا خیال شما است

أَنَّمَا خَلَقْنٰكُمْ عَبَثًا وَّأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿۱۱۵﴾ فَتَعٰلَى

که هرآینه | آفریدیم شمارا | عبث | وکه شما | بسوی ما | گردانیده نشوید | پس برتر است

که شمارا بی فائده آفریده ایم و اینکه شما بسوی ما رجوع نه میکنید؟ آن الله که پادشاه

اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿۱۱۶﴾

الله | پادشاه | حقیقی | نیست معبود | مگراو | مالک است | عرش | قدرمن را

حقیقی است شان او بزرگ است غیر از وی معبود دیگری نیست او مالک است عرش قدر من را

وَمَنْ يَّدْعُ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهٖ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ

وکسیکه | بخواهد | باخدا | معبوددیگری | که نیست دلیل | اورا | ازآن | پس هرآینه حساب او

و کسیکه با خدا معبود دیگری بخواهد بااینکه باوی هیچ دلیلی نیست پس او

عِنْدَ رَبِّهٖ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُونَ ﴿۱۱۷﴾ وَقُلْ رَّبِّ

نزدرب اوست | هرآینه نجات نه یابد | کافران | وبگو | ای رب من!

پس هر آینه حساب او نزد رب اوست این حقیقت است که کافران کامیاب نه میشوند و تو بگو که ای رب ما!

اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِينَ ﴿۱۱۸﴾ ع ۶ ۶ ۶

غفوه کن | ورحم کن | وتو | ازهم بهتر | رحم کننده ئی

غفوه کن مرا و برمن رحم کن و تو از همه بسیار رحم کننده ئی۔

سُوْرَةُ النُّوْرِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ

سوره نور در مدینه نازل شد درآن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

آغاز بنام خداوند که نهایت بارحم ورحیم است

أَرْبَعٌ وَّسِتُّوْنَ آيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

شعت وچهار آیت ونه رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند که نهایت بارحم و رحیم است

سُوْرَةٌ أَنْزَلْنٰهَا وَفَرَضْنٰهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَآ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ

این یک سورت است | که نازل کردیم ما آن را | وفرض کردیم ما آن را | ونازل کردیم ما | درآن | آیاتها | واضح

این یک سورت است آنکه ما نازل کردیم و احکام آن را برشما فرض گردانیدیم و دراین احکام واضح نازل کردیم

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۝١ اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانِيْ فَاجْلِدُوْا كُلَّ وَاحِدٍ

تا شما | نصیحت حاصل کنید | زن زنا کننده | و مرد زنا کننده | پس بزنید | هر | یکی

تا شما نصیحت حاصل کنید، زن زنا کار و مرد زنا کار هر دو را صد صد دره بزنید

مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ ۖ وَّلَا تَاْخُذْكُمْ بِهِمَا رَاْفَةٌ

از ایشان | صد صد | دره | و نه | گیرد شما را | به هر دو | رحم

و بر این هر دو نگیرد شما را در تطبیق حکم خداوند

فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ

در دین | خدا | اگر هستید که | ایمان دارید | به خدا | و به روز | آخرت

کدام ترس، اگر به خدا و به روز قیامت ایمان دارید

وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٢ اَلزَّانِيْ لَا يَنْكِحُ

و باید حاضر شود | به عقوبت ایشان | جماعتی | از مؤمنان | مرد زنا کننده | نکاح نه میکند

و مناسب است که در وقت تعذیب هر دو ایشان یک گروه مسلمانها حاضر باشد مرد زنا کار

اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً ۫ وَّالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَآ اِلَّا زَانٍ

مگر زن زنا کننده را | یا مشرکه را | و زن زنا کننده | به نکاح نه میگیرد آن را | مگر | مرد زنا کننده

غیر از زن زنا کار و یا زن مشرک دیگری را به نکاح نه میگیرد،

اَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٣ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ

یا مشرک | و حرام کرده شده | این | بر مؤمنان | و آنانیکه | دشنام زنا کاری میدهند

و این عمل برای مؤمنان ناجائز مقرر شده است و آنانیکه برزنهای پاک

الْمُحْصَنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَاْتُوْا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ فَاجْلِدُوْهُمْ

زنان عفیفه را | باز | نیاورند | چهار مرد | گواه | بزنید ایشان را

تهمت می نهند، باز چهار گواهان بر آن پیش نه کنند پس ایشان را هشتاد (٨٠)

ثَمٰنِيْنَ جَلْدَةً وَّلَا تَقْبَلُوْا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا ۚ وَاُولٰٓئِكَ

هشتاد | دره | و قبول مکنید | ایشان را | گواهی | همیشه | و ایشان

دره بزنید، و هیچ وقت گواهی ایشان را قبول نکنید و این مردم

هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝٤ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ

اند فاسقان | مگر | آنانیکه | توبه کردند | بعد | از آن

بدکردار هستند، هر کسیکه از این کار توبه کند و اعمال خود را

وَاَصْلَحُوْا ۚ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٥ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ

و اصلاح کردند | پس هر آینه | الله | بخشنده | مهربان است | و آنانیکه | دشنام زنا کاری میدهند

اصلاح کند هر آینه خداوند بسیار بخشنده مهربان است، و آنانیکه برزنهای خود

اَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ شُهَدَآءُ اِلَّآ اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ

زنان خودرا | ونباشد | ایشان را | گواهان | مگر | نفسهای خود | پس گواهی مناسب است

عیب زنا می نهد و نزد ایشان غیر از نفسهای خود گواهی دیگری نباشد پس صورت گواهی

اَحَدِهِمْ اَرْبَعُ شَهٰدٰتٍۭ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝٦

یکی ایشان را | چهار | شهادت | به خدا | هرآینه او | راستگو است

چنین آدمی این است که او چهار دفعه به خداوند سوگند خورده که هر آینه او در دعوه خود صادق است

وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝٧

ورفع پنجم | که لعنت | خدا | بروی است | اگر | باشد از دروغ گویان

و دفع پنجم گوید که اگر او دروغ گوی باشد پس بروی لعنت خدا باشد

وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهٰدٰتٍۭ بِاللّٰهِ ۙ

ودور کرده میشود | از آن زن | عذاب | که گواهی دهد | چهار گواهی | به خدا

و از زن به این صورت عذاب دور شده میتواند که او چهار بار به خداوند سوگند خورد

اِنَّهٗ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝٨ ۙ وَالْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ

که هرآینه او | از دروغ گویان است | وبار پنجم | که | غضب | خدا

که این مرد دروغ گوی است و بار پنجم گوید که برمن غضب خدا باشد

عَلَيْهَآ اِنْ كَانَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝٩ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ

براین زن | اگر باشد | از راستگویان | اگر نباشد | فضل | خدا | برشما

اگر این مرد راست گوید اگر فضل و مهربانی خداوند نه میبود و این سخن اگر نه میبود

وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيْمٌ ۝١٠ ع اِنَّ الَّذِيْنَ جَآءُوْ بِالْاِفْكِ ع ٦

ورحمت او | وهرآینه خدا | توبه قبول کننده | حکیم است | هرآینه آنانیکه | آمدند | به این تهمت بزرگ

که خداوند توبه قبول کننده باحکمت است (دروصیت بزرگ میبودید) آنانیکه برعائشه تهمت بسته کردند

عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ ۭ لَا تَحْسَبُوْهُ شَرًّا لَّكُمْ ۭ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۭ

گروهی است | ازشما | مپندارید این تهمت را | بدبرای خود | بلکه این | بهتر است شمارا

ایشان هم از شما یک گروهی است شما برای خود این واقعه بد مه برید بلکه برای شما هم بهتر است

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ ۚ وَالَّذِيْ

هرکسی راست | ازایشان | آنچه | کرد | از گناه | وآن کسی که

درایشان برای هرکسی به اندازه حصه گرفتن او سزاء است و کسیکه دراین از همه

تَوَلّٰى كِبْرَهٗ مِنْهُمْ لَهٗ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝١١ لَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ

ذمه اراست | ازتهمت بزرگ | ازایشان | اوراعذاب است | بزرگ | چرانبود | وقتیکه شنیدید آن را

زیاد حصه گرفت جزاء او هم از همه زیاد است وقتیکه شما این سخن تهمت را

ظَنَّ الْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا ۙ وَّقَالُوْا

که گمان میکرد | مردان مؤمن | وزنان مؤمن | برمردم خود | ازنیکی | ومیگفتند

شنیدید چرا نبود که مردان مسلمان و زنان مسلمان دربارهٔ خویشاوندان خود گمان نیک میکرد و چنین میگفت

هٰذَآ اِفْكٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا جَآءُوْ عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ ۚ

این بهتان است | آشکارا | چرانیاوردند | براین سخن | چهار | گواه

که این بهتان آشکارا است، ایشان چراء سخن خود چهار گواهان پیش نکردند پس وقتیکه

فَاِذْ لَمْ يَاْتُوْا بِالشُّهَدَآءِ فَاُولٰٓئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ﴿١٣﴾

پس چون | نیاوردند | گواه | پس آن گروه | نزدخداوند | ایشانند دروغ گویان

ایشان گواهان را پیش نکردند، پس نزد خداوند ایشان دروغ گوی هستند

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ

واگرنمی بود | فضل | خدا | برشما | ورحمت او | دردنیا | وآخرت

و اگر برشما فضل و مهربانی خداوند دردنیا و آخرت نمی بود پس شما که درکدام

لَمَسَّكُمْ فِيْمَآ اَفَضْتُمْ فِيْهِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١٤﴾ صلے اِذْ تَلَقَّوْنَهٗ

هرآینه میرسید شمارا | بسبب آن | که مشغول شدید | درآن | عذاب | بزرگ | وقتیکه میگرفتید آن سخنی را

مشغله واقع شده بودید، درآن بشما آفت بسیار سنگین نازل میشد وقتیکه شما

بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِكُمْ مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ

به زبانهای خود | ومیگفتید شما | به دهن های خود | آن سخنی که نیست | شمارا | به آن | علم

این سخن را دهن به دهن زبان به زبان نقل میکردید، و بر دهن آن میگفتید که خود شما از آن خبر نبودید

وَّتَحْسَبُوْنَهٗ هَيِّنًا ۖ صلے وَّهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَآ

ومی پنداشتید | آسان | وآن | نزدخدا | بزرگ | چرانشد

و این را یک سخن اندک تصور میکردید و حال آنکه نزد خداوند بسیار سخت سخن است و وقتیکه

اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ صلے

وقتیکه | شنیدید شما این بهتان | که میگفتید | مناسب نیست | مارا | که | به زبان آریم | این سخنی را

شما آن را میشنیدید چرا چنین نه میگفتید که بما گفتن چنین سخن مناسب نیست

سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللّٰهُ اَنْ

توپاک هستی | این | بهتان است | بزرگ | نصیحت میکند شمارا | خدا | ازاین که

سبحان الله! این یک بهتان بزرگ است (بشنوید) خداوند بشما نصیحت میکند اگر شما مؤمنان باشید

تَعُوْدُوْا لِمِثْلِهٖٓ اَبَدًا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٧﴾ ۚ وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ

بازنگوئید | چنین کار | همیشه | اگرهستید شما | مؤمنان | وبیان میکند | خدا

هیچ وقت چنین عمل نکنید و خداوند برای شما

لَكُمُ الْاٰيٰتِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١٨﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ

برای شما | آیاتها | وخدا | دانا | باحکمت است | هرآینه آنانیکه | دوست دارند

احکام خود صفا صفا بیان میکند و خداوند به هر چیز دانا با حکمت است' هر آینه آنانیکه میخواهند

اَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ

که شائع گردد | بی حیائی | درآن مردم که | ایمان آوردند | برای ایشان | عذاب است | دردناک

که در مؤمنان بی حیائی شائع شود برای ایشان در دنیا و آخرت

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٩﴾

دردنیا | وآخرت | وخدا | میداند | وشما | نه میدانید

عذاب دردناک مقرر است' و به خداوند علم هر سخن است' و شما نه میدانید

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ رَءُوْفٌ

واگرنبودی | فضل | خدا | برشما | ورحمت او | وهرآینه | الله | بسیارمهربان

و اگر برشما فضل و رحمت خدا نمی بود (پس به شما عذاب سنگین میداد) و اینکه خداوند

رَّحِيْمٌ ﴿٢٠﴾ ع يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ

رحم کننده است | ای مؤمنان! | پیروی مکنید | به قدمهای شیطان

بسیار نرمی کننده مهربان است' ای مؤمنان! بر قدمهای شیطان نروید

وَمَنْ يَّتَّبِعْ خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ فَاِنَّهٗ يَاْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ

وکسیکه | پیروی کند | به قدمهای شیطان | پس هرآینه او | حکم میکند | به بی حیائی

و کسیکه پیروی شیطان کند پس او همیشه راه های بی حیائی و بدکاری مینماید

وَالْمُنْكَرِ ؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ مَا زَكٰى

وازبدکار | واگرنبودی | فضل | خدا | برشما | ورحمت او | پاک نشدی

و اگر بر شما فضل و مهربانی خداوند نمیبود پس درشما هیچ کسی هم

مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَبَدًا ۙ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ

ازشما | هیچ کسی | همیشه | لیکن | الله | پاک میسازد هرکرا خواهد

پاک نه میشد مگر خداوند که درباره کسی بخواهد اورا پاک میکند

وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ

وخدا | شنوا | داناست | وقسم نه خورد | صاحبان فضل | ازشما

خداوند هر چیزی را میشنود و به هر چیز داناست و درشما کسانیکه صاحبان ثروت و غناء است

وَالسَّعَةِ اَنْ يُّؤْتُوْۤا اُولِي الْقُرْبٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ

وازفراخی | که ندهند | اقربارا | ومساکین را | ومهاجرین را

پس ایشان به اقربا' مساکین' و به مهاجرین در راه خدا از چیز نه دادن سوگند نه خورند

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ وَلْيَعْفُوْا وَلْيَصْفَحُوْا ۗ اَلَا تُحِبُّوْنَ اَنْ يَّغْفِرَ

درراه	خدا	مناسب است که عفوه کند	ودرگذری کند	آیا شما خوش ندارید	که معاف کند

مناسب که معافی کنند و از درگذری کار گیرند آیا خوش ندارید که خداوند

اللّٰهُ لَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٢﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ

خدا	شمارا	وخدا	بخشنده	مهربان است	هرآینه آنانیکه	به تهمت میزنند

بشما عفو کند و خداوند بسیار بخشنده مهربان است آنانیکه بر پاک دامن ها بی خبر

الْمُحْصَنٰتِ الْغٰفِلٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ لُعِنُوْا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۠

پاک دامن هارا	بی خبر	برزنان مؤمن	لعنت شده برایشان	دردنیا	وآخرت

و بر زنان ایمان دار تهمت بسته میکنند پس بر ایشان در دنیا و آخرت لعنتها می آید

وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٣﴾ يَّوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ اَلْسِنَتُهُمْ

وبرای ایشان	عذاب است	بزرگ	روزیکه	گواهی دهد	برایشان	زبانهای ایشان

و برای ایشان عذاب سنگین مقرر است روزیکه زبانهای ایشان و دستهای ایشان و پاهای ایشان

وَاَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَئِذٍ يُّوَفِّيْهِمُ

ودستهای ایشان	وپاهای ایشان	به آنچه	بودند که میکردند	به آن روز	پوره دهد ایشان را

برایشان گواهی میدهند چیزیکه ایشان میکردند درآن روز خداوند به ایشان

اللّٰهُ دِيْنَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِيْنُ ﴿٢٥﴾

خدا	بدله آنها	به انصاف	وبدانند آنها	که هرآینه خدا	او برحق است	(حق) واضح کننده

جزاء پوره پوره آنها میدهد و به ایشان معلوم خواهد شد که واقعاً خداوند راست و آشکارا کننده هر سخن است

اَلْخَبِيْثٰتُ لِلْخَبِيْثِيْنَ وَالْخَبِيْثُوْنَ لِلْخَبِيْثٰتِ ۚ وَالطَّيِّبٰتُ لِلطَّيِّبِيْنَ

زنان پلید	برای مردان پلید هستند	ومردان ناپاک	برای زنان ناپاک هستند	وزنان پاک	برای مردان پاک است

زنان ناپاک به مردان ناپاک لائق است و مردان ناپاک به زنان ناپاک لائق است و زنان پاک برای مردان پاک

وَالطَّيِّبُوْنَ لِلطَّيِّبٰتِ ۚ اُولٰٓئِكَ مُبَرَّءُوْنَ مِمَّا يَقُوْلُوْنَ ۗ لَهُمْ

ومردان پاک	برای زنان پاک است	این مردم	بری اند	از آنچه	ایشان میگویند	ایشان را

و مردان پاک به زنان پاک لائق است این مردم از این سخنهای (شریران) بالکل پاک است و برای ایشان

ع ٢ ٩ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٢٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا

بخشش است	ورزق	عزت	ای مؤمنان!	درمیائید	به خانه ها

بخشش و روزی عزت است ای مؤمنان! بجز از خانه های خود به خانه های دیگران

غَيْرَ بُيُوْتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَاْنِسُوْا وَتُسَلِّمُوْا عَلٰٓى اَهْلِهَا ۗ ذٰلِكُمْ

غیر	ازخانه های خود	تا آنکه	اجازه گیرید	وسلام گوئید	برباشندگان آن	این (سخن)

تا آن وقت نه درآید تا که اجازه نه گرفته باشید و که به مردم باشندگان آن سلام نگفته باشید این کار برای شما

خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۷﴾ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَآ اَحَدًا

بهتر است | برای شما | تا شما | نصیحت حاصل کنید | پس اگر نیافتید | در آن | کسی را

بسیار بهتر است، که در فکر آن باشید پس اگر در آن خانه کسی آشکارا نشود پس تا آن وقت

فَلَا تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ قِيْلَ لَكُمُ ارْجِعُوْا

پس داخل نشوید در آن | تا آنکه | اجازه داده شود | شما را | واگر گفته شود شما را | که بازگردید

داخل نشوید که بشما اجازه کرده نشود و اگر این گفته شود که پس برگردید

فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿۲۸﴾

بازگردید | این سخن | پاکیزه تر است | شما را | وخدا | به آنچه | میکنید | داناست

پس واپس گردید این سخن برای شما بهتر است و خداوند (ج) بر کارهای شما خوب دانا است

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ

نیست | بر شما | هیچ گناهی | که در آئید | در خانه ها | غیر مسکونه

در این سخن بر شما هیچ گناهی نیست که در آن خانه ها که کسی سکونت ندارد و مال و سامان شما در آن

فِيْهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿۲۹﴾

که در آن متاع | شما است | وخدا | میداند | آنچه ظاهر میکند | وآنچه | پنهان میدارید

میباشد پس در آن درآئید، و خداوند بر کارهای آشکارا و پنهان شما خوب خبردار است

قُلْ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ يَغُضُّوْا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوْا فُرُوْجَهُمْ ۭ

بگو | مؤمنان را | که پایان اندازند | چشمهای خود را | وحفاظت کنند | شرمگاه های خود

ای پیغمبر! به مؤمنان بگو که چشمهای خود را پایان اندازند، و ستر های خود را حفاظت کنند

ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَقُلْ

این | پاکیزه تر است | ایشان را | هر آینه خدا | خبردار است | به آنچه | ایشان میکنند | وبگو

این سخن برای ایشان بسیار بهتر است خداوند برهمه کارهای مردم بسیار خوب خبردار است و به زنان مؤمنان

لِّلْمُؤْمِنٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ

به زنان مؤمن | که پایان اندازند | چشمهای خود را | ونگه دارند | شرمگاه های خود

بگو که چشمهای خود را پایان اندازند و ستر های خود را حفاظت کنند

وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ

وآشکارا نکنند | زینت خود | مگر | آنچه ظاهر است | از او | وباید فرو گذارند

و زینت و آرائش خود را آشکارا نکنند البته آنچه پنهان شده نه میتواند، و چادر های خود را برسینه

بِخُمُرِهِنَّ عَلٰي جُيُوْبِهِنَّ ۡ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُوْلَتِهِنَّ

چادرهای خود را | برگریبان های خود | وظاهر نکنند | آرائش خود را | مگر به شوهران خویش

حمای خود فرو گذارند، و زینت خود را آشکارا نکنند، مگر به شوهران خود

اَوْ اٰبَآئِهِنَّ اَوْ اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَآئِهِنَّ اَوْ اَبْنَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ

یا پدران خویش | یا | پدران شوهران خویش | یا پسران خود | یا پسران شوهران خود | یا

و یا به پدران خود، و یا به پدران شوهران خود و یا به پسران خود، و یا به پسران شوهران خود و یا

اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِیْٓ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِیْٓ اَخَوٰتِهِنَّ اَوْ نِسَآئِهِنَّ اَوْ مَا

برادران خود | یا پسران برادران خود | یا پسران خواهران خود | یا زنان خود | یا آنچه

به برادران خود و یا به پسران برادران خود و یا به پسران خواهران خود، و یا به زنهای دین خود

مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التّٰبِعِيْنَ غَيْرِ اُولِى الْاِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ

مالک است | دستهای ایشان | یا آن خادمان | که | حاجت ندارند (به زنان) | از مردان

و یا به کنیز های خود، و یا از مردان آن خادمان که خواهشات نفسانی ندارند

اَوِ الطِّفْلِ الَّذِيْنَ لَمْ يَظْهَرُوْا عَلٰى عَوْرٰتِ النِّسَآءِ ۪ وَلَا يَضْرِبْنَ

یا اطفالیکه | آنانیکه | خبر نیستند | به شرمگاه های | زنان | و نه زنند (زمین)

و یا آن اطفالیکه تا هنوز هم از سخنهای پرده زنها خبر نباشند (و دروقت رفتن) زنها

بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِيْنَتِهِنَّ ۭ وَتُوْبُوْٓا

به پاهای خود | تا دانسته شود | آنچه | پنهان دارند | از زینت خود | و توبه کنید

پاهای خود را به زمین به شدت ترند که براین آواز زیورات پنهان شده شنیده شود و همه شما به خدا

اِلَى اللّٰهِ جَمِيْعًا اَيُّهَ الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٣١﴾

بسوی الله | همه | ای | مؤمنان | تا شما | کامیاب شوید

رجوع کنید ای مؤمنان! تا نجات یابید و درشما

وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَآئِكُمْ ۭ

و به نکاح بدهید | زنان بی شوهر | از شما | و نیک | غلامان | و کنیز

که کدام زنان بیوه است، آن را نکاح کنید، و از غلامان نیکوکاران خود هم، و از کنیز کهای خود هم

اِنْ يَّكُوْنُوْا فُقَرَآءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۭ وَاللّٰهُ

اگر باشند آنها | محتاج | غنی کنند آنهارا | الله | از فضل خود | و خدا

اگر ایشان فقیر باشند، خداوند از فضل خود ایشان را غنی میسازند و خداوند صاحب

وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٢﴾ وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ نِكَاحًا

زیاد دهنده | داناست | و پاک دامن باشند | آنانیکه | نه می یابند | از نکاح

بسیار فراخی است، و به هر چیز دانا است و آنانیکه توان نکاح ندارند، لازم است که ایشان

حَتّٰى يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۭ وَالَّذِيْنَ يَبْتَغُوْنَ الْكِتٰبَ

تا آنکه | توانگر گرداند | الله | از فضل خود | و آنانیکه | می طلبند | کتابت

خود را پاک دامن نگه دارند، تا اینکه خداوند (ج) به فضل خود ایشان را غنی سازند۔ وکدام غلامان که با شما معاهده مکاتبت (حصول آزادی) میخواهند

مِمَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوْهُمْ اِنْ عَلِمْتُمْ فِيْهِمْ خَيْرًا ۖ

ازآن که	مالک شده دستهای شما	پس مکاتب سازید ایشان را	اگر بدانید	درایشان	نیکی

اگر بشما درآن نیکی و خیر معلوم باشد پس باایشان مکاتبت کنید

وَّاٰتُوْهُمْ مِّنْ مَّالِ اللّٰهِ الَّذِيْٓ اٰتٰىكُمْ ۭ وَلَا تُكْرِهُوْا فَتَيٰتِكُمْ

وبدهید بایشان	ازمال الله	آنچه که داده است شمارا	ومجبور مکنید	کنیزان خودرا

و خداوند که بشما کدام مال داده است از آن هم کمی به ایشان بدهید، و کنیزهای خود را برای وصول فائده

عَلَى الْبِغَاۗءِ اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوْا عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ

به زنا	اگر	خواستند	پاک دامنی	برای این که حاصل کنید	سامان	زندگی دنیا

زندگی دنیا به زنا کردن مجبور نکنید، وقتیکه آنها بود باش پاک دامنی میخواهند

وَمَنْ يُّكْرِهْهُّنَّ فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْۢ بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ غَفُوْرٌ

وهرکه	مجبورکنند	پس هرآینه	خدا	بعداز جبر برایشان	آمرزنده

و کسیکه ایشان را به زنا کردن مجبور سازند پس خداوند بعد از مجبوریت ایشان بخشنده

رَّحِيْمٌ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ وَّمَثَلًا

مهربان	وهرآینه	فرودآوردیم	بشما	آیاتها	روشن	ومثالها

مهربان است، و ما بسوی تو احکام واضح نازل کردیم و مثالهای آن مردم

مِّنَ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٤﴾ اَللّٰهُ ع ٨ ١٠

ازآنانیکه	گذشته اند	پیش ازشما	ونصیحت	برای متقیان	خدا

(بیان کرده است) که پیش از شما گذشته اند و برای ترسیده گان ذریعه نصیحت است خداوند

نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ مَثَلُ نُوْرِهٖ كَمِشْكٰوةٍ فِيْهَا مِصْبَاحٌ ۭ

نور	آسمانها	وزمین است	مثال	نوراو	مانند طاقی است	که درآن	چراغ است

نور آسمانها و زمین است مثال نور او چنین است مانند که یک طباقی است که درآن چراغ نهاده است

اَلْمِصْبَاحُ فِيْ زُجَاجَةٍ ۭ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُّوْقَدُ

چراغ	درشیشه است	شیشه	گویا که	ستاره است	درخشان	که افروخته میشود

و آن چراغ دریک شیشه نهاده است و آن شیشه گویا که یک ستاره درخشنده است و این چراغ

مِنْ شَجَرَةٍ مُّبٰرَكَةٍ زَيْتُوْنَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَّلَا غَرْبِيَّةٍ ۙ يَّكَادُ

ازیک درخت	که مبارک است	اززیتون	که نه شرقی است	ونه غربی	نزدیک است

از یک درخت برکتی افروخته میشود یعنی زیتون که نه طرف طلوع آفتاب ایستاده است، و نه طرف غربی

زَيْتُهَا يُضِيْۗءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۭ نُوْرٌ عَلٰي نُوْرٍ ۭ يَهْدِي

که روغن آن	روشن شود	اگرچه نرسیده باشد	آتش	روشنی بر روشنی است	راه مینماید

چنین صفا معلوم میشود گویا که خود اش افروخته شود اگرچه به آن آتش نرسیده باشد روشنی است بر روشنی خداوند که کسی را

اللّٰهُ لِنُوْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ ؕ

اللہ | نورخودرا | ھرکرااوخواھد | وبیان میکند | خدا | مثالہا | برای مردم

بخواھد پس بہ او ھدایت نور خود میکند و خداوند برای مردم مثالہا بیان میکند

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٣٥﴾ فِيْ بُيُوْتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ

وخدا | بہ ھرچیز | داناست | درآن خانہا | کہ حکم کردہ است | خدا | کہ بلند کردہ شود | وذکر کردہ شود

و خداوند بہ ھر چیز دانا است درچنین خانہ ھا (مساجد) کہ خداوند درباره آن (خانہ ھا) این

فِيْهَا اسْمُهٗ ۙ يُسَبِّحُ لَهٗ فِيْهَا بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ﴿٣٦﴾

درآن ھا | نام او | بہ تسبیح بیان میکند | اورا | درآن ھا | صبح | وشام

حکم داده است کہ رعایت آداب آن شود و نام او درآن گرفتہ شود صبح و شام مردم پاکی خداوند را

رِجَالٌ ۙ لَّا تُلْهِيْهِمْ تِجَارَةٌ وَّلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ

مردانی کہ | غافل نہ میسازد | سوداگری | ونہ بیع | ازیادخدا | واز برپاداشتن

بیان میکنند چنین مردم کہ از ذکر خداوند ایشان را نہ تجارت غافل کردہ میتواند و نہ خرید و فروش و نہ از برپا داشتن نماز

الصَّلٰوةِ وَاِيْتَآءِ الزَّكٰوةِ ۙ يَخَافُوْنَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ

نماز | وازدادن | زکوٰۃ | میترسند | ازروزیکہ | کہ مضطرب میشود

و از دادن زکوٰۃ (ھیچ چیز ایشان را منع کردہ نہ میتواند) ایشان از آن روز میترسند کہ دلہا

فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْاَبْصَارُ ﴿٣٧﴾ ۙ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ

درآن | دلہا | وچشمہا | برای اینکہ جزادھد ایشان را | اللہ | بہتر

و چشمہا مضطرب میشود نتیجہ این میباشد کہ خداوند بہ ایشان بدلہ اعمال نیک آنہا

مَا عَمِلُوْا وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ

ازآنچہ | کردند | وکہ زیادد ھد ایشان را | ازفضل خود | وخدا | روزی میدھد

درست میدھد، و از فضل خود زیاد ھم میدھد و خداوند کہ درباره کسی بخواھد

مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ

ھرکراخواھد | بی حساب | وآنانیکہ کفرکردند | اعمال ایشان | مانند سرابی است

رزق بی حساب میدھد، و آنانیکہ کافر ھستند اعمال ایشان مانند سراب است

بِقِيْعَةٍ يَّحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَآءً ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَهٗ لَمْ يَجِدْهُ

بمیدانی ھموار | کہ گمان میکند برآن | تشنہ | آب | تاآنکہ | چون بیاید | نمی یابد

کہ درمیدان ھموار آب تشنہ برآن گمان آب میکند پس وقتیکہ نزدیک آید ھیچ نیابد

شَيْـًٔا وَّوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهٗ فَوَفّٰىهُ حِسَابَهٗ ؕ وَاللّٰهُ سَرِيْعُ

چیزی | ویافت اللہ را | نزدخود | پس اوپوره میدھد اورا | حساب او | وخدا | زود

و درآن جای (تقدیر) خدا را یابد و او بہ آن حساب خود پوره کند (و اورا بمیراند) و خداوند بسیار

الْحِسَابِ ۗ ﴿٣٩﴾ اَوْ كَظُلُمٰتٍ فِيْ بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَّغْشٰهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ

حساب کننده است | ویا مانند تاریکی ها | در بحر عمیق | که میپوشاند آن را | چپه | از بالای آن

زیاد حساب خلاص میگیند، و یا اعمال او چنین است مانند تاریکی های چقور بحر عمیق که چپه های بزرگ بزرگ

مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ سَحَابٌ ۭ ظُلُمٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۭ

چپه دیگر | از بالای آن | ابر باشد | تاریکیها است | بعضی آن بالای بعضی

بر آن می آید، بالای یک چپه، چپه دیگری میباشد، و باز بالای آن چپه ها ابر باشد غرض اینکه فوق و تحت تاریکی ها باشد

اِذَآ اَخْرَجَ يَدَهٗ لَمْ يَكَدْ يَرٰىهَا ۭ وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهٗ نُوْرًا

چون بیرون آرد | دست خودرا | نزدیک نیست که بیند آن را | وهرکه | نداده | خدا اورا | هیچ نوری

اگر کسی دست خود را بیرون آرد گویا آن را هم دیده نه میتواند، و به کسیکه خداوند روشنی هدایت

فَمَا لَهٗ مِنْ نُّوْرٍ ﴿٤٠﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ ع ١١

پس نیست اورا | هیچ لوزی | آیا ندیدی | که الله را | پاکی بیان میکند اورا | هرکه دو آسمانها است

نه دهد، پس اورا هیچ جای روشنی نیست آیا بتو معلوم نیست که همه مخلوق به خداوند تسبیح میگوید

وَالْاَرْضِ وَالطَّيْرُ صٰۗفّٰتٍ ۭ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهٗ

وزمین | ومارغان | بال کشاده | هریک | به تحقیق دانسته است | دعاء خودرا

آنکه در آسمانها و زمین است، و مارغان پرنده گان هم که بالهای خود را کشاده است به هریکی دعاء خود و تسبیح خود معلوم است

وَتَسْبِيْحَهٗ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٤١﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ

وتسبیح خودرا | وخدا | داناست | به آنچه | ایشان میکنند | والله راست | پادشاهی

و به خداوند همه اعمال ایشان معلوم است و پادشاهی آسمانها و زمین هم

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤٢﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُزْجِيْ

آسمانها | وزمین | وبسوی خدا | بازگشت است | آیا ندیدی | که الله | میراند

خداراست، و بسوی خداوند باز گشت است آیا تو ندیدی که خداوند متعال

سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهٗ ثُمَّ يَجْعَلُهٗ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ

ابرا | باز | یک جای میکند | میان آن | باز کند آن را | تو برتو | باز تو میبینی که | قطره های باران را

ابرها را میراند، باز آن را در یک میان آن یک جای میکند، باز آن را تو برتو میکند تو می بینی که از آن

يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاۗءِ مِنْ جِبَالٍ فِيْهَا

که میراید | ازمیان آن | وفرودی آرد | از آسمان | مانند ابر کوه ها | که در آن است

قطره های باران میبراید، و از حصه های بزرگ آبر ژاله فرود می آرد

مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَصْرِفُهٗ عَنْ مَّنْ يَّشَاۗءُ ۭ

ازژاله | پس میرساند | آن را | هرکرا خواهد | وباز میدارد آن را | ازهرکه | خواهد

برکسیکه بخواهد بر او میرساند، و از کسیکه بخواهد از آن دور میکند

يَكَادُ سَنَا بَرْقِهٖ يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ ؕ﴿۴۳﴾ يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ

نزدیک است | روشنی برق آن | ببرد | نظر چشمها | تبدیل میکند | الله | شب

روشنی برق آن چنین معلوم میشود که نزدیک است که نظر های چشمها از بین ببرد و هم خداوند شب و روز را

وَالنَّهَارَ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ﴿۴۴﴾ وَاللّٰهُ

وروز را | هرآینه | درآن | عبرت است | برای صاحبان بصیرت | وخدا

تبدیل میکند هر آینه درآن برای صاحبان بصیرت عبرت است و خداوند هر چیزی را

خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٍ مِّنْ مَّآءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى بَطْنِهٖ ۚ

آفرید | هرجانوررا | ازآبی | پس برخی ازایشان | که میروند | برشکم خود

از آب آفرید برخی درآن چنین است که به شکم خود حرکت میکند

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ

وبرخی ازآن | که میرود | بردوپای | وبرخی ازآن | که میرود

و برضی چنین است که بر دو پاهای خود حرکت میکند و برضی چنین است که برچهار پای خود

عَلٰٓى اَرْبَعٍ ؕ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۴۵﴾

برچهارپای | می آفریداللہ | آنچه خواهد | هرآینه الله | برهرچیزی | تواناست

حرکت میکند و خداوند که چیزی بخواهد آن را می آفرید هر آینه خداوند به هر چیز قدرت دارد

لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ ؕ وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ

هرآینه | فرودآوردیم | آیات | روشن | وخدا | راه مینماید | هرکرا | خواهد

هر آینه احکام واضح را فرود آوردیم و خداوند که درباره کسی بخواهد به راه درست اورا

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۴۶﴾ وَيَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُوْلِ

بسوی راه مستقیم | ومیگویند | که ایمان آوردیم | به خدا | وبه رسول

روان میکند این مردم میگویند که ما بر خدا و رسول تکرار او ایمان آوردیم

وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ؕ وَمَآ

وفرمان برداری نمودیم | بازرومیگردانند | یک گروه | ازایشان | بعد | ازآن | ونیست

و احکام ایشان را قبول نمودیم مگر بعد از این هم یک گروه رو میگردانند و این مردم

اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۷﴾ وَاِذَا دُعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ

ایشان | مؤمنان | وچون | خواسته شوند | به طرف خداورسول | که فیصله کند

هیچ وقت ایمان نه می آرند وقتیکه ایشان بسوی خدا و رسول اش خواسته شوند

بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِنْ يَّكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ

میان آنها | ناگهان یک گروه | ازایشان | رومیگردانند | واگرباشد | ایشان را | حق

که درمیان آنها فیصله کنند پس درایشان یک گروهی فوراً روی میگردانند و اگر از ایشان به کسی

يَأْتُوٓا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ارْتَابُوٓا

می آیند | بسوی او | قبول کنندگان | آیا در دلهای ایشان | مرض است | یا ایشان در شک است

حق میباشد باز به رسول فرمان قبول کنندگان می آیند آیا در دلهای ایشان مرض است و یا در شک هستند

أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ

یا میترسند | از اینکه ستم کند | خدا | بر ایشان | ورسول او | بلکه ایشان است

و یا از این میترسند که خدا و رسول اش برآنها ستم کند؟ چنین نیست بلکه ایشان

الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ع ۶ ۱۲ التابعة

ظالمان | هر آینه | هست | سخن | مؤمنان | وقتیکه خواسته شوند | بسوی خدا و رسول او

ستمگاران است وقتیکه مؤمنان بسوی خدا و رسول اش خواسته شوند که درمیان ایشان

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ

تا او فیصله کند | میان ایشان | پس ایشان میگویند | ما شنیدیم | وتسلیم نمودیم | وایشان است

فیصله کند پس سخن ایشان تنها این میباشد که ما شنیدیم و حکم را قبول کردیم و این مردم

الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ

کامیاب | وهرکه | قبول کند حکم خدا | ورسول او | وبترسد | از خدا | وتقوی اختیار کند

کامیاب است و کسیکه سخن خدا و رسول را قبول میکنند و از خدا میترسد و از نافرمانی او میترسند

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ

پس ایشان | کامیاب اند | وسوگند میخورند | به خدا | پخته | سوگندهای خود

پس چنین مردم کامیاب میباشند و این مردم به خداوند سوگندهای سخت میخورند اگر تو

لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُل لَّا تُقْسِمُوا ۚ طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ ۖ

اگر به ایشان حکم کنی | بیرون روند | بگو | قسم مخورید | فرمان برداری | ظاهر است

به ایشان حکم کنی هر آینه ایشان از خانه های خود به جهاد میروند به ایشان بگو قسمها نه خورید فرمان

إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

تر آینه الله | خبردار است | به آنچه میکنید | بگو | فرمان برید الله را | وفرمان برید

برداری معلوم است خداوند از همه کارهای شما باخبر است (ای پیغمبر!) به ایشان بگو اطاعت کنید خدا را

الرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُم

رسول را | پس اگر روی بگردانید | پس هر آینه بر پیغمبر است | آنچه | بروی لازم شده | وبر شما است

حکم رسول را قبول کنید اگر شما باز هم دو گردانید (پس بدانید که) برذمه رسول تنها ذمه داری خود است

مَّا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ

آنچه | بر شما لازم شده است | اگر شما قبول کنید حکم او | هدایت می یابید | وآنچه | برذمه رسول است

بزرگوان های شما خود است و اگر شما سخن اورا قبول کردید راه درست می یابید و برذمه رسول تنها

اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۵۴﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ

مگر | تبلیغ | آشکارا | وعده کرده | الله | آنان را که | ایمان آوردند | ازشما

رسانیدن احکام صفا صفا است، درشما کسیکه ایمان آورده است، و کارهای نیکی میکنند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْاَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ

وکرده اند | عملهای نیکو | که خلیفه سازد ایشان را | درزمین | چنانکه | خلیفه ساخته بود

پس خداوند وعده کرده است، که حکومت زمین به ایشان دهد، چنانچه به مردم سابقه

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۪ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِيْنَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ

آن مردم را | که پیش از ایشان بودند | وقوت دهد | ایشان را | دین ایشان | آن دین | که پسندیده | ایشان را

داده بود، و آن دین ایشان را محکم سازد که به ایشان پسندیده بود

وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ اَمْنًا ؕ يَعْبُدُوْنَنِيْ لَا يُشْرِكُوْنَ بِيْ

وبدل دهد ایشان را | بعد از ترس ایشان | امن | پرستش میکنند مرا | شریک نه میسازند بمن

و در بدله خوف نصیب ایشان امن کند (بشرط اینکه) عبادت مرا کند و هیچ شریکی

شَيْـًٔا ؕ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۵۵﴾

چیزی | وکسیکه ناسپاسی کرد | بعد از آن | پس آن گروه | ایشان نافرمان اند

بامن نمی آرد و کسیکه بعد از این هم کفر را پسند کند، پس ایشان نافرمان است

وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۵۶﴾

وبرپادارید | نماز را | وبدهید زکواة را | واطاعت کنید | رسول را | تابرشما | رحم کرده شود

و (ای مسلمانها!) برپا دارید نماز را و زکوة دهید و قبول کنید حکم رسول را تاکه برشما رحم کرده شود

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ

مپندار | برآنانیکه کفر کردند | از عاجز کنندگان | درزمین | وجای ایشان | آتش است

مپندارید که کافران مارا درزمین عاجز کنند و جای باز گشت ایشان جهنم است

وَلَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۵۷﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِيَسْتَاْذِنْكُمُ الَّذِيْنَ ع ۱۲

واین بدجای | بازگشت است | ای مؤمنان! | اجازه خواهند ازشما | آنانیکه

و آن یک بسیار جای خراب است ای مسلمانها! به خادمان شما و به آن اطفال که

مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ وَالَّذِيْنَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرّٰتٍ ؕ

مالک است دستهای شما | وآنانیکه | نه رسیده اند | به بلوغ | ازشما | سه بار

به حد عقل نرسیده است لازم است که درسه وقت از آمدن بشما اجازه خواهند یکی

مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ الْفَجْرِ وَحِيْنَ تَضَعُوْنَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيْرَةِ

پیش از | از نماز فجر | ووقتیکه | می نهید | جامه های خود | از چاشت (نیمروز)

پیش از نماز صبح و دوم وقتیکه در چاشت لباسهای خود را می نهید و سوم

وَمِنۢ بَعۡدِ صَلٰوةِ الۡعِشَآءِ ؕ ثَلٰثُ عَوۡرٰتٍ لَّكُمۡ ؕ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ

وبعداز | نماز خفتن | سه این | اوقات خلوت است | شمارا | نیست برشما

بعد از نماز خفتن این سه اوقات پرده شما است غیر از این سه اوقات

وَلَا عَلَيۡهِمۡ جُنَاحٌۢ بَعۡدَهُنَّ ؕ طَوّٰفُوۡنَ عَلَيۡكُمۡ بَعۡضُكُمۡ

ونه برایشان | گناهی | بعداز این اوقات | طواف کنند گانند | برشما | بعضی ازشما

بدون اجازه رفت و آمد میکنند کدام حرجی نیست و نه برای شما که برای کار می آید

عَلٰى بَعۡضٍ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الۡاٰيٰتِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ

برخی | همچنین | بیان میکند | الله | برای شما | آیات | وخدا | دانا

هم چنین خداوند بشما احکام خود بیان میکند و خداوند بسیار دانا

حَكِيۡمٌ ﴿۵۸﴾ وَاِذَا بَلَغَ الۡاَطۡفَالُ مِنۡكُمُ الۡحُلُمَ فَلۡيَسۡتَاۡذِنُوۡا

باحکمت است | وچون برسند | اطفال | ازشما | به بلوغ | باید که اجازه خواهند

و با حکمت است و وقتیکه پسران شما به بلوغ رسند مناسب است که ایشان هم

كَمَا اسۡتَاۡذَنَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ

چنانچه | اجازه میخواست | آنانیکه | پیش ازایشان بودند | همچنین | بیان میکند | الله

اجازه خواهند چنانچه به مردم سابقه (ذکر شده) هم حکم اجازه بود هم چنین خداوند برای شما احکام خود

لَكُمۡ اٰيٰتِهٖ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿۵۹﴾ وَالۡقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَآءِ

برای شما | آیات خود | وخدا | دانا | باحکمت است | وزنان بسیار کلان سال | اززنان

به وضاحت بیان میکند، و خداوند به هر چیز دانا با حکمت است، و زنان کلان سال که اراده

الّٰتِىۡ لَا يَرۡجُوۡنَ نِكَاحًا فَلَيۡسَ عَلَيۡهِنَّ جُنَاحٌ اَنۡ يَّضَعۡنَ

آنکه | امیدندارند | ازنکاح | پس نیست | برایشان | گناهی | که بنهند

نکاح ندارند، به ایشان هیچ گناهی نیست که لباس اضافه خود را می نهند

ثِيَابَهُنَّ غَيۡرَ مُتَبَرِّجٰتٍۭ بِزِيۡنَةٍ ؕ وَاَنۡ يَّسۡتَعۡفِفۡنَ خَيۡرٌ

جامه حای خودرا | که نباشند آشکارا کنندگان | به آرائش | واگر احتیاط کنند ایشان | بهتر است

چنین نه که آشکارا کننده گان زینت باشند و اگر از این هم احتیاط کنند پس این

لَّهُنَّ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ﴿۶۰﴾ لَيۡسَ عَلَى الۡاَعۡمٰى حَرَجٌ

ایشان را | وخدا | شنوا | داناست | نیست | برکور | گناهی

برای ایشان بهتر است و خداوند شنوا و دانا است، نه بر کدام کور گناهی است و نه برکدام

وَّلَا عَلَى الۡاَعۡرَجِ حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الۡمَرِيۡضِ حَرَجٌ وَّلَا

ونه | برلنگ | تکلیف | ونه | برمریض | گناهی | ونه

لنگ ملامتی است، و نه برکدام مریض و بال است و نه

عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَاْكُلُوْا مِنْۢ بُيُوْتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اٰبَآىِٕكُمْ

برنفسهای تان | که بخورید | از خانه های خود | یا از خانه های | پدران خود

و نه برخود شما گناهی است که از خانه های خود میخورید و یا از خانه های پدران خود

اَوْ بُيُوْتِ اُمَّهٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخَوٰتِكُمْ

یا خانه های | مادران خود | یا خانه های | برادران خود | یا خانه های | خواهران خود

و یا از خانه های مادران خود و یا از خانه های برادران خود و یا از خانه های خواهران خود

اَوْ بُيُوْتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ عٰمّٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخْوَالِكُمْ

یا خانه های | عموهای خود | یا خانه های | عمه های خود | یا خانه های | ماماهای خود

و یا از خانه های عمو های خود و یا از خانه های عمه های خود و یا از خانه های ماما گان خود

اَوْ بُيُوْتِ خٰلٰتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَّفَاتِحَهٗٓ اَوْ صَدِيْقِكُمْ

یا خانه های | خاله های خود | یا آن خانه | که در تصرف شما است | کلید های آن | یا از خانه های دوستان شما

و یا از خانه های خاله های خود و یا از خانهای که کلید آن دراختیار شما است و یا از خانه های دوستان خود

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَاْكُلُوْا جَمِيْعًا اَوْ اَشْتَاتًا ؕ فَاِذَا دَخَلْتُمْ

نیست برشما | گناهی | که بخورید | یکجا باهم | یا جدا جدا | پس چون | درآید

دراین هیچ گناهی نیست که یک جای خوراک میکنید و یا جدا جدا مگر وقتیکه دراین خانه ها

بُيُوْتًا فَسَلِّمُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبٰرَكَةً طَيِّبَةً ؕ

به خانه ها | پس سلام کنید | برنفسهای خود | دعاء خیر | ازطرف خدا | مبارک | پاکیزه

داخل میشوید پس نخست به مردم خود سلام علیکم گوئید که بشکل دعاء از خداوند مقرر است برکتی

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۶۱﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ ع ۱۴

همچنین | بیان میکند الله | شمارا | آیات | تاشما | بدانید | هرآینه | مؤمنان

و پاکیزه هم چنین خداوند بشما احکام خود آشکارا بیان میکند تا درست بدانید

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاِذَا كَانُوْا مَعَهٗ عَلٰٓى اَمْرٍ

آنانیکه | ایمان آوردند | به خدا | وبه رسول او | وقتیکه باشند ایشان | باوی | برکاری

مؤمنان همان مردم است که بر خدا و به رسول اش ایمان می آرند و هنگامیکه به رفاقت رسول

جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ

جمع آورنده | نه میروند | تا آنکه | اجازه خواهند از پیغمبر | هرآینه آنانیکه | اجازه میخواهند از تو

به چنین کاری پیشی شوند که برای آن جمع آوری شده باشد تاکه اجازه نگیرند تا آن وقت

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوْكَ

ایشان | آنانیکه | ایمان می آرند | به خدا | وبه رسول او | پس چون | اجازه خواهند از تو

نه میروند (ای پیغمبر!) کسانیکه از تو اجازه میخواهند و میروند این همان مردم است که به خدا و به رسول

لِبَعْضِ شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ

برای بعضی کار خود | پس اجازه بده | برای کسیکه | خواهی | ازایشان | وطلب مغفرت کن

ایمان دارند پس وقتیکه ایشان برای کار خود از تو اجازه خواهند پس تو درایشان به کسیکه

لَهُمُ اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ

برای ایشان | ازالله | هرآینه الله | بخشنده | رحیم است | مکنید شما | خواستن

میخواهی اجازه ده و برای ایشان از خداوند مغفرت خواه هر آینه خداوند بخشنده مهربان است

الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ؕ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ

رسول را | درمیان خود | مانند خواستن | بعضی شما بعضی را | هرآینه می شناسد الله | آنان را که

(مؤمنان) خواست رسول را اندک تصور فکر میکند چنانچه درمیان خود یکی دیگری را میخواستید

يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖۤ

به خفیه میروند | ازشما | مخفی | باید بترسند | آنانیکه | مخالفت میکنند | ازحکم او

هر آینه خداوند آن مردم را خوب می شناسند که یک سو شوند و مخفی بیرون میروند پس کسیکه

اَنْ تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦٣﴾ اَلَاۤ

که برسد به ایشان | مصیبت | یا برسد به ایشان | عذاب | دردناک | خبردار

از حکم خداوند مخالفت میکند به ایشان این ترس مناسب است (که در دنیا) برایشان آفت نازل شود و یا عذاب

اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قَدْ يَعْلَمُ

هرآینه الله راست | آنچه | درآسمانها | وزمین است | به تحقیق میداند

دردناک در آخرت ایشان را گیرد یاد داشته باشید چیزیکه درآسمانها و زمین است همه خداراست

مَاۤ اَنْتُمْ عَلَيْهِ ؕ وَيَوْمَ يُرْجَعُوْنَ اِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ

حالی که شما برآن هستید | وروزیکه | رجوع داده میشوند | به طرف وی | بازخبر میدهد ایشان را

به او حالت موجوده شما خوب معلوم است و به روزیکه مردم بسوی وی بازگشت

بِمَا عَمِلُوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٦٤﴾ ع ۹ ۱۵

آنچه | کرده اند | وخدا | به هرچیز | داناست

کرده شود همه کارهای ایشان خبر دهند و خداوند به هر چیز دانا است

اَلسُّوْرَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ سَبْعٌ

سوره فرقان درمکه نازل شده است وآن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ وبارحم است

وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

هفتاد و هفت آیت وشش رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ و بارحم است

تَبٰرَكَ الَّذِىْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ لِلْعٰلَمِيْنَ

بسیار بابرکت است | آنکه | فرود آورد | قرآن فارق درمیان حق وباطل | بربنده خود | تاباشد | برای عالمیان

آن خداوند بسیار بابرکت است آنکه بربنده خود (محمد) قرآن نازل کرد که برای همه جهانها

نَذِيْرًا ۙ﴿۱﴾ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ

ترساننده | آنکه | اوراست | پادشاهی | آسمانها | وزمین | ونگرفته است

ترساننده عذاب است، تنها آن ذات است که در آسمانها و زمین پادشاهی اوست و او هیچ کسی را

وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ

هیچ فرزندی | ونیست | اورا | شریکی | درپادشاهی | وآفرید | هرچیزرا

پسر نگرفته است، و نه باوی کسی درحکومت شریک است، و او هر چیزی را آفریده است

فَقَدَّرَهٗ تَقْدِيْرًا ﴿۲﴾ وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً لَّا يَخْلُقُوْنَ

پس اندازه کرد | به اندازه کردن | وگرفتند آنها | بجزوی | معبودانی | که پیدانه میکنند

و باز برای هر یکی اندازه جدا جدا نهاده است (و این مشرکین) بجز از خدا آلهه دیگری را گرفته اند که هیچ

شَيْـًٔا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ وَلَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا

هیچ چیزی را | وایشان | ساخته شده اند | مالک نیستند | برای خود | دفع ضرر | ونه نفع

چیزی را آفریده نه میتوانند، بلکه خود آنها آفریده شده است و برای خود قدرت دفع ضرر و نه جلب نفع اختیار دارند

وَّلَا يَمْلِكُوْنَ مَوْتًا وَّلَا حَيٰوةً وَّلَا نُشُوْرًا ﴿۳﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ

ومالک نیستند | مرگ | ونه زندگی | ونه دوباره زنده گردانیدن | وگفتند | آنانیکه

و نه قدرت مرگ کسی را دارند و نه از زندگی کسی و نه قدرت زندگی کسی را دوباره، و کافران میگویند

كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اِفْكُ ِۨافْتَرٰىهُ وَاَعَانَهٗ عَلَيْهِ

کفرکردند | نیست این | مگردروغ | ساخته است آن را | ومدد کرده است اورا | برآن

این (قرآن) تنها دروغ است که ساخته است آن را این مرد، و مردم دیگران به ساخت آن

قَوْمٌ اٰخَرُوْنَ ۚ فَقَدْ جَآءُوْ ظُلْمًا وَّزُوْرًا ﴿۴﴾ وَقَالُوْٓا اَسَاطِيْرُ

مردم دیگران | هرآینه عمل کردند آنها | ازظلم | ودروغ | وایشان میگویند | قصه هااست

مدد کرده است (دراین دنیا) این مردم بسیار تجاوز کردند و دروغ بزرگ گفتند و ایشان میگویند که

الْاَوَّلِيْنَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿۵﴾ قُلْ اَنْزَلَهُ

ازمردم سابقه | که نوشته کرده است | پس آن | خوانده میشود بروی | صبح | وشام | بگو | نازل کرده است آن را

این قصه های مردم سابقه است که این مردم به کسی نوشته کرده است و این نوشته ها صبح و شام بروی خوانده میشود

الَّذِيْ يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ

آن ذات | که میداند | راز | آسمانها | وزمین | هرآینه او | هست

بگو این قرآن را آن ذات فرستاده است که به وی هر راز آسمانها و زمین معلوم است هر آینه او

غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۶﴾ وَقَالُوْا مَالِ هٰذَا الرَّسُوْلِ يَاْكُلُ الطَّعَامَ

بخشنده | رحیم | وگفتند | چه شد این پیغمبر را | که میخورد | طعام

بخشنده مهربان است و ایشان میگویند که این چگونه پیغمبر است که خوراکها میخورد

معانقة ۱۰

وَيَمْشِيْ فِي الْاَسْوَاقِ ۭ لَوْلَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُوْنَ مَعَهٗ

ومیگردد | دربازارها | چرافروفرستادہ نشد | بسوی او | فرشتہ | تاباشد | همراہ وی

و در بازها میرود میگردد؟ چرابہ وی فرشتہ فرود آوردہ نشد؟ کہ او باوی برای ترسانیدن

نَذِيْرًا ۝ اَوْ يُلْقٰٓى اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهٗ جَنَّةٌ يَّاْكُلُ مِنْهَا ۭ

ترساننده | یاچرا انداختہ شد | بسوی اوخزانہ | یاچرا نیست | اورا باغی | کہ بخورد | ازآن

یک جای میبود و یا خزانہ های غیب بہ او دادہ میشد و یا باوی باغ میبود کہ از آن میخورد و می نوشد

وَقَالَ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ۝ اُنْظُرْ

وگفتند | این ستمگاران | پیروی نہ میکنید شما | مگراز چنین مرد | کہ بروی جادوشدہ است | ببین

و این ظالمان میگویند کہ شما مردم تابعداری چنین آدمی میکنید کہ بروی سحر شدہ است ای نبی!

كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ۝ ع ۱ ۹ ۱۶

چگونہ | بیان میکنند | ترا | مثالہا | پس گمراہ شدند | پس نہ می یابند | راہ را

ببین کہ دربارہ تو چگونہ عجیبہ عجیبہ سخنہا میگویند پس ایشان گمراہ شدند لہذا راہ درست را یافتہ نہ میتوانند

تَبٰرَكَ الَّذِيْٓ اِنْ شَاۗءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذٰلِكَ جَنّٰتٍ

بسیار بابرکت است | آنکہ | اگرخواهد | میسازد | ترا | بهتر | ازاین | باغہا

آن ذات بسیار بابرکت است اگر بخواهد میدهد ترا از این چیزها بهتر (یعنی) باغہا کہ

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ وَيَجْعَلْ لَّكَ قُصُوْرًا ۝ بَلْ كَذَّبُوْا

کہ میرود | اززیرآن | جویہا | وسازد | ترا | قصرها | بلکہ ایشان تکذیب کردند

کہ میرود از زیر آن نهرها و بتو قصرها سازد سخن این است کہ این مردم

بِالسَّاعَةِ ۣ وَاَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ۝ اِذَا رَاَتْهُمْ

بہ قیامت | ومہیا کردیم | برای کسیکہ تکذیب نمود | بہ قیامت | دوزخ | چون بیند آن ایشان را

از قیامت منکر هستند و کسیکہ از قیامت منکر باشد مابہ وی جهنم مهیا ساختیم وقتیکہ او

مِّنْ مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ سَمِعُوْا لَهَا تَغَيُّظًا وَّزَفِيْرًا ۝ وَاِذَآ اُلْقُوْا مِنْهَا

از جای دور | شنوند | اوراآواز قهر | وعزیدن | وچون | انداختہ شوند | ازآن

(دوزخ) این مردم را از دور بیند پس ایشان شنوند آواز و قهر و عزیدن آن وقتیکہ ایشان دریک جای

مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِيْنَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُوْرًا ۝ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ

درمکان تنگ | دست وپای بستہ شدہ | خواهند | آن جای | هلاکت | مه خواهید | امروز

تنگ دوزخ بہ زنجیرها بستہ شدہ انداختہ شوند درآن جای دعا های مرگ میخواهند (گفتہ میشود کہ)

ثُبُوْرًا وَّاحِدًا وَّادْعُوْا ثُبُوْرًا كَثِيْرًا ۝ قُلْ اَذٰلِكَ خَيْرٌ اَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ

مرگ | یک | وبخواهید | مرگها | زیاد | بگوآیا این | بهتر است یاجنت | جاویدی

امروز یک مرگ میخواهید بلکہ مرگ های بسیار بخواهید از ایشان بپرس کہ این (دوزخ) بهتر است یا جنت همیشہ

الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَهُمْ فِيهَا

آنکه | وعده کرده شده متقیان را | هست جنت برای ایشان | پاداش وبازگشت | ایشان را | درآن

وعده کرده شده به متقیان آن برای ایشان بدله و جای باز گشت است درآن جای که

مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ

آنچه میخواهند ایشان | همیشه | هست | بر پروردگارتو | وعده | که سوال آن شده است | وروزیکه

ایشان چیزی میخواهند آمده باشد همیشه درآن جای میباشند این یک وعده است بذمه رب تو که قابل خواستن روزیکه

يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنتُمْ

اوجمع کند ایشان را | وآنچه ایشان عبادت آن را میکردند | بجز | خدا | پس می پرسد | آیا شما

خداوند ایشان را جمع کند و آن معبودان هم که ایشان بجز خدا درعبادت آن بودند باز به ایشان گوید که آیا شما

أَضْلَلْتُمْ عِبَادِي هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ

گمراه کرده اید | این بندگان ما | یا ایشان | خود گمراه شدند | ازراه | گویند | به پاکی یاد میکنم ترا

این بندگان مارا گمراه کرده بودید؟ و یا خود ایشان از راه گمراه بودند؟ ایشان گویند تو پاک هستی

مَا كَانَ يَنبَغِي لَنَا أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِن مَّتَّعْتَهُمْ

نیست مارا | مناسب | که بگیریم | بجز تو | دوستان | لیکن | بهره مند ساخته ایشان را

بما مناسب نیست که بجز تو مددگار دیگری را بگیریم (لیکن حقیقت این است که) تو ایشان را

وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ ۚ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ

وپدران ایشان را | تا آنکه فراموش کردند | یادترا | وبودند قوم | هلاک شدنی پس هرآینه

و به پدران ایشان خوشحالی داده بودی تاآنکه یاد ترا فراموش کردند و تباه شدند (پس این) (معبودان ایشان)

كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَن

تکذیب کردند ایشان شمارا | به آنچه | شما میگوئید | پس نه میتوانید شما | دفع | ونه از مدد | وهرکه

سخنهای شمارا تکذیب کردند پس اکنون نه خود شما آن عذاب را بند کرده میتوانید و نه از کسی مدد حاصل کرده میتوانید

يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ

ظلم کند | ازشما | می چشانیم اورا | عذاب بزرگ | ونه | فرستادیم | پیش ازتو

و درشما هر کسیکه برنفس خود ظلم کند پس ما بروی عذاب سخت میدهیم۔ و ما که پیش از تو

مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ

ازرسولان | مگر ایشان | میخوردند | طعام | ومیگشتند | دربازارها

به هر اندازه پیغمبران فرستاده ایم همه ایشان خوراک هم میکردند و دربازار ها هم میگشتند ،

وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ۗ أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾ ع ١١ ١٧

وگردانیدیم | بعضی شمارا | برای بعضی | امتحان | آیا شما صبر میکنید | وهست رب تو | بیننده

و ما یکی شمارا برای دیگری ذریعه امتحان گردانیدیم اکنون صبر میکنید و یا نه میکنید ، رب تو خوب می بیند

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ

وگفتند	آنانیکه	امیدندارند	ازملاقات ما	چرا	نازل کرده نشد	برما	فرشتگان

و آنانیکه باما امید ملاقات ندارند میگویند چرا برما فرشتگان نازل نه کرده شد

اَوْ نَرٰى رَبَّنَا ؕ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيْرًا ﴿٢١﴾

یابنگریم ما	رب خودرا	هرآینه تکبر کردند ایشان	دردلهای خود	وسرکشی کردند	سرکشی بزرگ

و یا بنگریم ما رب خود را، ایشان خود را بسیار بزرگ شمرده اند و از حد تجاوز کردند

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِيْنَ وَيَقُوْلُوْنَ

روزیکه	بینند	فرشتگان را	هیچ مژده نیست	درآن روز	گنهگاران را	ومیگویند ایشان

روزیکه ایشان فرشتگان را بینند پس آن روز برای مجرمین روز خوشحالی نمی باشد و میگویند

حِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ

پناه میخواهیم	به پناه خواستن	ومتوجه میشویم ما	به طرف آنچه	کردند ایشان از کدام عمل

پناه میخواهیم پناه، و ما بسوی اعمال ایشان متوجه میشویم

فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً مَّنْثُوْرًا ﴿٢٣﴾ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ

پس میکنیم آن را	ذره	پراگنده	اهل جنت	درآن روز باشند	دردرست

پس آن را چنین میگردانیم مثل ذره پراگنده اهل جنت درآن روز درجای های خوب و شائسته

مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ مَقِيْلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ

جای سکونت	ودر بسیار خوب	آراه گاه	وروز یکه	بشگافد	آسمان	به ابر	وفرو فرستاده شود

آرام گاه میباشند و روز یکه آسمان از یک ابر بشگافد و بسیار زیاد فرشتگان

الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيْلًا ﴿٢٥﴾ اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذِ نِ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ؕ وَكَانَ يَوْمًا

فرشتگان	به فرود آمدنی	بادشاهی	درآن روز	است	به ذات رحمن میباشد	ومیباشد	آن روز

(به قطار قطار) فرود آیند درآن روز حکومت درست برای ذات رحمان میباشد و آن برکافران

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ عَسِيْرًا ﴿٢٦﴾ وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ

برکافران	بسیار سخت	وروز یکه میگزد	ستمگار	دستهای خودرا	ومیگوید

بسیار روز سخت میباشد و درآن روز ظالم انگشتهای خود را میگزد و میگوید

يٰلَيْتَنِى اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ﴿٢٧﴾ يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِىْ

افسوس که	میگرفتم من	همراه	رسول	راه	ای بدنصیبی من!	افسوس که

ای کاش! که من همراه رسول راه میگرفتم های! بدنصیبی من! افسوس که بنده فلانی را

لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيْلًا ﴿٢٨﴾ لَقَدْ اَضَلَّنِىْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ

نه میگرفتم	فلانی	دوست	هرآینه او گمراه ساخت مرا	ازنصیحت	بعد از آنکه

دوست نه میگرفتم این دوست مرا بعد از آن گمراه ساخت که نصیحت برای من (به خانه آمده بود)

جَآءَنِیْ ؕ وَكَانَ الشَّیْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَذُوْلًا ﴿۲۹﴾ وَقَالَ الرَّسُوْلُ

آمده بودمرا | وهست | شیطان | انسان را | رسواکننده | وگفت | رسول

و شیطان همیشه رسوا کننده انسان است و رسول (صلی الله علیه وسلم) میگوید که

یٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِی اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ﴿۳۰﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا

ای رب من! | هرآینه قوم من | گرفته بودند | این | قرآن را | متروک | وهم چنین | گردانیدیم ما

ای رب من! این قوم من این قرآن را ترک کرده بودند و هم چنین برای هر نبی

لِكُلِّ نَبِیٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِیْنَ ؕ وَكَفٰی بِرَبِّكَ هَادِیًا وَّنَصِیْرًا ﴿۳۱﴾

هرنبی را | دشمنان | ازگنهگاران | وکافی است | رب تو | رهنما ومددگار

ما از گنهگاران دشمنان گردانیدیم و رب تو رهنما و برای امداد کافی است

ع وَقَالَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَیْهِ الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۚ

وگفتند | آنانیکه | کافربودند | چرا | فرودآورده نشد | بروی | قرآن | همه یک دفعه

و این کافران میگویند که بالای این شخص چرا قرآن یک دفعه نازل نشد؟

كَذٰلِكَ ۚ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنٰهُ تَرْتِیْلًا ﴿۳۲﴾

هم چنین | برای اینکه محکم کنیم | برآن | دل تو | وخواندیم آن را | اندک به مهلت

هم چنین (اندک اندک فرود می آریم) که ما بذریعهٔ آن دل تو محکم کنیم و برای این ما این کتاب را پیش تو به مهلت خواندیم

وَلَا یَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ تَفْسِیْرًا ؕ ﴿۳۳﴾

ونه می آرندترا | به مثال | مگرآوردیم ترا | جواب حق | وبسیارخوب | وضاحت

و این مردم که پیش تو هر قسم سوال عجیبه پیش کنند، ما جواب درست و واضح آن را بتو مینمایم

اَلَّذِیْنَ یُحْشَرُوْنَ عَلٰی وُجُوْهِهِمْ اِلٰی جَهَنَّمَ ۙ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ

آنانیکه | جمع کرده شود | برروی افتاده خود | بسوی جهنم | آن گروه | بدهستند

این همان مردم اند که برروی افتیده به جهنم میروند جای ایشان بسیار خراب است

ع ۴ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ سَبِیْلًا ﴿۳۴﴾ وَلَقَدْ اٰتَیْنَا مُوْسَی الْكِتٰبَ وَجَعَلْنَا

درمقام | وبسیار بی راه هستند | وهرآینه | دادیم ما | موسیٰ را | کتاب | وگردانیدیم

و از راه بسیار بی راه میروند، و ما به موسیٰ کتاب دادیم و همراه او

مَعَهٗۤ اَخَاهُ هٰرُوْنَ وَزِیْرًا ﴿۳۵﴾ صلے فَقُلْنَا اذْهَبَاۤ اِلَی الْقَوْمِ الَّذِیْنَ

یاوی | برادراو | هارون | مددگار | پس گفتیم ما | بروید شما | آن قوم را | آنانیکه

برادر او هارون مددگار مقرر کرده بودیم و ما گفتیم که هر دو شما به آن مردم بروید

كَذَّبُوْا بِاٰیٰتِنَا ؕ فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِیْرًا ﴿۳۶﴾ وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا

تکذیب کردند | آیات مارا | پس هلاک کردیم ما ایشان را | به هلاک | وقوم نوح هم | وقتیکه دروغ کردند

که آیات مارا تکذیب کرده بودند باز ما آن کافران را هلاک کردیم، و ما قوم نوح را هم تباه کردیم وقتیکه

الرُّسُلَ اَغْرَقْنٰهُمْ وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ؕ وَاَعْتَدْنَا

پیغمبران را | غرق ساختیم ایشان را | وگردانیدیم ایشان را | مردم را | یک نشانه | ومهیا کرده ایم ما

ایشان پیغمبران را تکذیب کردند پس ما غرق کردیم، و برای مردم نشان عبرت ساختیم و ما ظالمان را

لِلظّٰلِمِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ۚ﴿٣٧﴾ صلے وَّعَادًا وَّثَمُوْدَا۠ وَاَصْحٰبَ الرَّسِّ وَقُرُوْنًا

ظالمان را | عذاب | دردناک | وقوم عاد | وثمود | واهل رس | وبه قوم های دیگری هم

عذاب دردناک مقرر کردیم و هم چنین ما عاد، ثمود، اصحاب رس و میان ایشان اقوام بسیاری

بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيْرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ ۫ وَكُلًّا تَبَّرْنَا

درمیان آن | زیادی | وهریکی را | مابیان کردیم | مثالها | وهریکی | هلاک کردیم ما

هلاک کردیم، و ما هر یکی را مثالهای عجیبه عجیبه بیان کردیم و باز هر یکی (بذریعه انکار)

تَتْبِيْرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ اَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِيْٓ اُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ؕ

به هلاکت | وهرآینه گذشته این مردم | برآن قریه هم | برآنکه | بارانیده شده بود | باران | بد

برباد ساختیم و این مردم بر قریه های ایشان میروند که باران سنگها برایشان شده است باران بد

اَفَلَمْ يَكُوْنُوْا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ نُشُوْرًا ﴿٤٠﴾

پس آیا نبودند ایشان که بینند آن را | بلکه | بودند که امید نداشتند | زنده شدن

پس آیا این مردم به این قریه ها نه می بینند؟ (نی) بلکه این مردم امید زندگی دوباره را ندارند۔

وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ؕ اَهٰذَا الَّذِيْ بَعَثَ اللّٰهُ

وچون بینندترا | نمیگیرندترا | مگرمسخره | آیااین است | آنکه | که فرستاده اوراخدا

وقتیکه این مردم بسوی تو می بینند پس بر تو مسخره می کنند که آیا این همان است که خداوند

رَسُوْلًا ﴿٤١﴾ اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا لَوْلَآ اَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ؕ

رسول | نزدیک بود که گمراه کند مارا | ازمعبودان ما | اگرمحکم نمی بودیم ما | برآن

پیغمبر کرده است، نزدیک بود که این مرد مارا از معبودان خود گمراه میکرد اگر ما محکم نمی بودیم

وَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿٤٢﴾ اَرَءَيْتَ

وبسیارزودخواهند | وقتیکه | بینند | عذاب | که کیست | بی راه | ازراه | آیاتودیدی

و وقتیکه ایشان عذاب را بینند پس به ایشان معلوم خواهد شد که ازراه که بی راه بود؟

مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ ؕ اَفَاَنْتَ تَكُوْنُ عَلَيْهِ وَكِيْلًا ﴿٤٣﴾ اَمْ تَحْسَبُ

آنکه | گرفت | معبودخود | خواهش خود | پس آیاتو | هستی | بروی نگهبان | آیا | توگمان میکنی

آیا تو آن کسی را دیدی که خواهش خود را معبود مقرر کرده است پس آیا تو ذمه اورا گرفته میتوانی؟

اَنَّ اَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُوْنَ اَوْ يَعْقِلُوْنَ ؕ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ ۫ بَلْ

که اکثرایشان | می شنوند | ویاازعقل کارمی گیرند | نیست اندایشان | مگرمانند چهارپایان | بلکه

آیا گمان تو هست که اکثر ایشان سخن می شنوند و یا می فهمند؟ ایشان مانند حیوانات است

هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ

ایشان | زیادبی راه هستند | آیا تو ندیدی | بسوی رب خود | که چگونه | دراز کرد

بلکه از حیوانات هم بسیار بی راه هستند آیا تو به کارهای رب خود نه می بینی که او چگونه سایه را

الظِّلَّ ۖ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ۚ ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾

سایه را | واگراومیخواست | میساخت اورا | ثابت | بازگردانیدیم ما | آفتاب را | برآن | دلالت کننده

دراز کرده است؟ و اگر او میخواست آن را درجای خود ثابت میساخت، باز ما افتاب را براین سایه نشانه مقرر کردیم

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا

بازجمع کردیم آن را | بسوی خود به قبض وجمع تدریجی | واوست | آنکه | ساخت | برای شما | شب را | لباس

باز ما آن سایه را تدریجاً بسوی خود جمع میکنیم و خداوند آن ذات است که شمارا شب چیز پرده

وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ

وخواب را | آرام | وساخت او | روزرا | وقت برخاستن | واوست | آنکه | فرستاد

وخواب ذریعهٔ راحت و آرام و روز را برای برخاستن و رفت و آمد گردانیده است، و خداوند آن ذات است که بادهارا

الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ

بادهارا | مژده دهنده | پیش از | رحمت خود (باران) | وفرود آوردیم ما | از آسمان

پیش از رحمت خود (باران) بطور مژده میفرستد و ما از آسمان آب پاکیزه فرود می آریم

مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا

آب | پاک کننده | تازنده سازیم | به آن | زمین مرده | وبنوشانیم آن را | آنچه را آفریدیم ما

که بذریعهٔ آن یک شهر مرده را باز زنده کنیم، و از مخلوق پیدا کرده خود بسیار حیوانات

أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا ۖ

چهارپایان | وانسانان | زیاد | وهرآینه گوناگون بیان کردیم ما آن | درمیان ایشان | تاایشان پند گیرند

و انسانان سیراب کردیم و ما این (آب را) بطریقه های مختلف درایشان تقسیم می کنیم تا غور کنند

فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ

پس امتناع ورزیدند | اکثر مردم | مگر | غیرازناشکری | واگرمیخواستیم ما | میفرستادیم یا | درهرقریه

باز هم اکثر مردم بدون ناسپاسی چیزی دیگری نه میکنند، و اگر ما میخواستیم درهر قریه یک

نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾

ترساننده | پس تابعداری مکن | کافران را | وجهادکن ایشان را | به این | جهاد | بزرگ

بیم دهنده میفرستیدیم پس تو هیچ وقت هم سخن کافران را قبول مکن، و بذریعهٔ قرآن باایشان

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ

واوست | آنکه | یک جای کرد | دودریا | این یک | شیرین | دافع تشنگی | واین | شور | تلخ است

مقابله شدید بکن و خداوند آن ذات است که دو دریا را یک جای کرد که یک شیرین دافع تشنگی و دیگر شور تلخ است

وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَّحِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ

وساخت | میان آن | یک پرده | وبند | محکم | واوست | آنکه | آفریده

و درمیان هر دو یک پرده و بند محکم ساخته است و خداوند آن ذات است که از قطره آب

مِنَ الْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهٗ نَسَبًا وَّصِهْرًا ؕ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيْرًا ﴿٥٤﴾

ازآب | آدمی | پس ساخت اورا خداوند | نسب | وداماد | وهست | رب تو | به هرچیز توانا

انسان را آفرید باز ساخت اورا صاحب نسب و دامادی و رب تو به هر سخن قادر است

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ؕ وَكَانَ

وایشان عبادت میکنند | بجز | خدا | ازآنچه را | که نفع نه میرسد ایشان را | ونه ضرر رساند ایشان را | وهست

و ایشان غیر از خدا عبادت آن را میکنند که نه به ایشان نفع رساند و نه ضرر و مردم کافر به

الْكَافِرُ عَلٰى رَبِّهٖ ظَهِيْرًا ﴿٥٥﴾ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٥٦﴾

کافر | درمخالفت رب خود | معاون | ونه فرستادیم ترا | مگر | بشارت دهنده | وترساننده

به قدرتهای رب خود پشت گردانیده است و ما ترا بشارت دهنده و بیم دهنده فرستاده ایم

قُلْ مَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَنْ شَآءَ اَنْ يَّتَّخِذَ اِلٰى رَبِّهٖ

بگو | نمی خواهیم ازشما | براین | هیچ مزدی | لیکن هرکه | خواهد | که بگیرد | بسوی رب خود

بگو از شما به این هدایت کدام مزد نه میخواهیم مگر تنها این که کسیکه میخواهد به سوی رب خود راه مستقیم را بگیرد

سَبِيْلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِيْ لَا يَمُوْتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهٖ ؕ

راه | وتوکل کن | برآن ذات زنده که | نه میمیرد | وپاکی بیان کن | همراه ستایش او

و تو برآن ذات همیشه زنده توکل کن که نه میمیرد و در تعریف وی تسبیح بخوان

وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ خَبِيْرَا ﴿٥٨﴾ ۚ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

وکافی است او | به گناهان | بندگان خود | خبردار | آنکه | آفرید | آسمانها

و او از گناهان بنده گان خود خوب باخبر است خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین و چیزهای درمیان آن

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۛ مع

وزمین را | وآنچه درمیان آن است | درشش | روز | بازقائم شد | برعرش

در بشش روز آفرید باز او بر عرش قائم شد

الرَّحْمٰنُ فَسْـَٔلْ بِهٖ خَبِيْرًا ﴿٥٩﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اسْجُدُوْا

او بخشنده است | پس بپرس | حال وی را | ازخبردار | ووقتیکه | گفته شود | ایشان را | سجده کنید

پس او رحمن است پس درباره او از باخبر بپرس و وقتیکه به ایشان گفته شود که شما به رحمن سجده

لِلرَّحْمٰنِ قَالُوْا وَمَا الرَّحْمٰنُ �ؗ اَنَسْجُدُ لِمَا تَاْمُرُنَا

رحمن را | گویند | وچیست رحمن؟ | آیا ما سجده کنیم | آن چیزرا | که تو بما حکم میکنی

کنید پس ایشان میگویند که رحمن کیست؟ آیا ما سجده کنیم آن را که تو مارا درباره آن حکم میکنی؟

وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾ تَبٰرَكَ الَّذِيْ جَعَلَ فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّجَعَلَ

وزیاد میکند ایشان نفرت | بابرکت است | آن ذات | که ساخت | درآسمان | برجها | وساخت

و ایشان در نفرت دیگر هم پیش میشوند' مبارک است آن ذات که درآسمان ستاره ها ساخت و درآن

فِيْهَا سِرٰجًا وَّقَمَرًا مُّنِيْرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ

درآن | چراغی | وماه را | روشن | واوست | آنکه | ساخت | شب | وروز را

یک چراغ بزرگ (آفتاب) و ماه تاب روشن نهاد و همان ذات است که شب و روز را پی یک دیگری

خِلْفَةً لِّمَنْ اَرَادَ اَنْ يَّذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ شُكُوْرًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ

ازیک دیگری پس | برای آنکه | خواهد | که پندگیرد | یاخواهد | شکرگذاری | وبندگان | رحمٰن

آورد' این نشانه ها برای آن است که نصیحت قبول نمودن را میخواهد' یا شکر آداء نمودن میخواهد' و بندگان راست

الَّذِيْنَ يَمْشُوْنَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجٰهِلُوْنَ

آن است که | میروند | برزمین | به تواضع | وچون خطاب کنند ایشان را | نادانان

خداوند آن است که به عاجزی درزمین میروند و که جاهلان باایشان سخن میگویند

قَالُوْا سَلٰمًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِيْنَ يَبِيْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَّقِيَامًا ﴿٦٤﴾

گویند | سلام | وآنانیکه | شب میگذرانند | رب خودرا | سجده کنان | وقیام کنان

میگویند که از ما سلام است و آنکه شب را برای خداوند به سجده و قیام میگذرند

وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ اِنَّ عَذَابَهَا

وآنانیکه | میگویند | ای رب ما! | بازدار | ازما | عذاب | جهنم | هرآینه | عذاب آن

و آنانیکه این دعاء میخواهند که ای رب ما! عذاب جهنم از ما دور کن هر آینه این عذاب

كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ ۖ اِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا

هست مصیبت بزرگ | آن بسیار بداست | جای تقرر | وبدجای اقامت | وآنانیکه | چون | خرچ میکنند

یک تباهی است' هر آینه آن یک بسیار خراب جای باز گشت است' و آنانیکه خرچ میکنند

لَمْ يُسْرِفُوْا وَلَمْ يَقْتُرُوْا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾ وَالَّذِيْنَ

اسراف نمی کنند | و | نه میکنند تنگی | وهست | میان آن | معتدل | وآنانیکه

پس مال را بی جای مصرف نه میکنند و نه بخل میکنند و خرچ ایشان به اعتدال میباشد۔ و این همان مردم است

لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ

نمی پرستند | باخدا | معبود دیگری | ونمی کشند | آن نفسی را | آنکه | حرام کرده است

که با خدا معبود دیگری نه میخواند و کشتن کدام نفس را که خداوند حرام کرده است

اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ

الله | مگر | به حق | ونه زنا میکنند | وهرکه | بکند | چنین کار | پس یابد

آن را نه میکشند مگر به حق' و زنا نه میکنند و کسیکه چنین کند پس جزای گناه را یابد

أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضٰعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ

جزاء گناه | دوچندکرده شود | اورا | عذاب | روز | قیامت | وجاوید ماند | درآن

روز قیامت عذاب او زیاد میشود و او درآن همیشه خوار و ذلیل میباشد

مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولٰٓئِكَ

ذلیل | مگر | آنکه | توبه کرد | وایمان آورد | وعمل کرد عمل | نیک | پس این گروه است

مگر آنکه توبه کند و ایمان آرد و کارهای نیکی کند پس چنین مردم را

يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٠﴾

که بدل کند | الله | بدیهای ایشان | به نیکوها | وهست | خدا | بخشنده | مهربان

خداوند بجای بدی نیکی دهد و خداوند بخشنده مهربان است

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾

وهرکه | توبه کند | وعمل کند | نیک | پس هرآینه او | رجوع میکند | بسوی خدا | به رجوع کردن

و هر که توبه کند و کارهای نیکی کند پس او خاص به خداوند رجوع میکند

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ ۙ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا

وآنانیکه | گواهی نمیدهد | دروغ | وچون بگذرند | به چیزهای بیهوده | میگذرند

و آنانیکه گواهی دروغ نه میدهند و وقتیکه بریک مجلس بیهوده می گذرند پس به انداز شریفانه

كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا

به عزت | وآنانیکه | چون به ایشان نصیحت کرده شود | به آیات رب ایشان | نمی افتند | برآنها

می گذرند و ایشان چنین مردم اند که وقتیکه به ایشان بذریعهٔ آیات خداوند نصیحت کرده میشود پس ایشان

صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا

کران | وکوران | وآنانیکه | میگویند | ای رب ما! | بخشش | مارا

به چشمهای بند و گوشهای بسته نه میگذرند و ایشان چنین مردم است که این دعاء میخوانند که ای رب ما مارا

مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيّٰتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾

اززنان ما | وازاولاد ما | خنکی | چشم | وبگردان مارا | پرهیزگاران را | پیشوا

از طرف زنان ما و اولادِ ما خنکی چشم بخشش و مارا امامان پرهیزگاران بگردان!

أُولٰٓئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا

به هم این مردم | جزا داده شود | بالاخانه در جنت | به آنچه | صبر کردند | ورسانیده میشود به ایشان | درآن

به این مردم در جنت بالاخانه ها داده میشود زیرا که ایشان صبر کرده بودند و در آنجا به ایشان

تَحِيَّةً وَسَلٰمًا ﴿٧٥﴾ خٰلِدِينَ فِيهَا ۗ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾

دعاء خیر | وسلام | جاوید باشند | درآن | بسیار درست | جای تقرر | وخوب مقام است

سلام و دعاء خوانده میشود بسیار جای خوب تقرر و سکونت است

قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّيْ لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ

بگو | پروانه میکند | بشما | رب من | اگر نباشد عبادت شما

ای پیغمبر به ایشان بگو که رب من یک ذره هم پرواء شما نه میکند' اگر شما عبادت نه میکنید

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُوْنُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

پس هر آینه تکذیب کردید شما | پس زود است که باشد | (سزا) لازم

پس شما احکام اورا تکذیب کردید پس اکنون جزاء آن لازمی است۔

الربع ٤ ع ١٧

سُوْرَةُ الشُّعَرَآءِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَتَانِ

سورة الشعراء در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

سَبْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً اَحَدَ عَشَرَ رُكُوْعًا

دوصد و بست و هفت آیت و یازده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

المنزل الخامس ۵

طٰسٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ

طٰسٓمّٓ | این | آیات ها است | از کتاب | روشن | شاید تو | هلاک کننده هستی | نفس خود را

ط. سین. میم. این آیاتهای یک کتاب واضح است چنین معلوم میشود که تو به نه آوردن اسلام ایشان

اَلَّا يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٣﴾ اِنْ نَّشَاْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ اٰيَةً

که ایشان ایمان نمی آرند | اگر بخواهیم ما | نازل میکنیم | برایشان | از آسمان | نشانه

زندگی خود را از بین میبری' اگر ما بخواهیم برایشان یک نشانه بزرگ از آسمان فرود می آریم

فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خٰضِعِيْنَ ﴿٤﴾ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ

پس میشود | گردن های ایشان | آن را | خم | و نه | می آید به ایشان | کدام نصیحت

پس گردن های ایشان به آن خم میشود و به ایشان از جانب ذات رحمن هیچ یک نصیحت

مِّنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوْا عَنْهُ مُعْرِضِيْنَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوْا

از الله طرف رحمن | نو | مگر | بودند از آن | اعراض کنندگان | پس هر آینه ایشان تکذیب کردند

نو نیامده است که ایشان از آن روی گردانیده نباشند' پس ایشان (قرآن)

فَسَيَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا

پس زود آید به ایشان | خبرها | از آن سخن | که بودند به آن | خنده میکردند | آیا ندیدند ایشان

را تکذیب کردند' پس زود است که به ایشان خبرهای آن بیاید که ایشان به آن استهزاء میکردند۔ آیا ایشان

اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ﴿٧﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

بسوی زمین | که چقدر رویانیدیم ما | در آن | هر قسم چیزها | خوب | هر آینه | در آن

به زمین ندیدند که چگونه چیزهای شائسته را رویانیدیم؟ یقیناً دراین برای مردم

ع ١ ١٨

لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٨﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٩﴾

نشانه است | و نیست | اکثر ایشان | مؤمنان | و هر آینه | رب تو | او غالب | مهربان است

نشانه است' و دراین مردم اکثر ایشان ایمان نمی آرند' و هر آینه رب تو غالب مهربان است

وَاِذْ نَادٰى رَبُّكَ مُوْسٰٓى اَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۙ﴿١٠﴾

وچون نداکرد | رب تو | موسیٰ را | که بیا | گروه ظالمان را

و یاد کن آن وقت را که رب تو به موسیٰ نداء کرد که تو به این مردم ستمگاران یعنی به قوم فرعون

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ؕ اَلَا يَتَّقُوْنَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّيْٓ اَخَافُ

قوم فرعون | آیا نمی ترسند | گفت | ای رب من! | هرآینه من میترسم

برو! آیا ایشان خود را از عذاب محفوظ می بینند؟ موسیٰ فرمود ای رب من! من از این میترسم که

اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ﴿١٢﴾ ؕ وَيَضِيْقُ صَدْرِيْ وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِيْ فَاَرْسِلْ

که تکذیب کند مرا | وتنگ میشود | سینه من | وروانی ندارد | زبان من | که وحی بفرست

ایشان را تکذیب کند، و دل من تنگ میشود، و زبان من روان نه میگردد، پس به هارون

اِلٰى هٰرُوْنَ ﴿١٣﴾ وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْۢبٌ فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ﴿١٤﴾ قَالَ كَلَّا ۚ

بسوی هارون | وهست ایشان را | برمن | یک گناه | پس میترسم | که کشند مرا | فرمود | نه چنین است

هم وحی بفرست، و ایشان را برمن یک الزام است، میترسم که مرا قتل کند خداوند فرمود (هیچ وقت) نی

فَاذْهَبَا بِاٰيٰتِنَآ اِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُوْنَ ﴿١٥﴾ فَاْتِيَا فِرْعَوْنَ

پس بروید هردوشما | بانشانه های ما | هرآینه ما باشما هستم | شنواننده | پس بروید | به فرعون

هر دو شما احکام مرا ببرید، ما با شما هستیم شنوانده هستم، هر دو شما به فرعون بروید و بگوئید

فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ﴿١٦﴾ اَنْ اَرْسِلْ

پس بگوئید | هرآینه ما | رسولان هستیم | ازرب جهانیان | که | بفرست

که ما فرستاده شدگان رب العالمین هستیم که تو بنی اسرائیل باما بفرست

مَعَنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ؕ﴿١٧﴾ قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيْدًا

باما | بنی اسرائیل | گفت او | آیا پرورش نکردیم ترا | درمیان خود | درحالت طفلی

(که به وطن خود فلسطین بروند) فرعون گفت آیا پرورش ترا در خورد سالگی نه کرده بودیم؟ و تو درچند

وَلَبِثْتَ فِيْنَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِيْنَ ۙ﴿١٨﴾ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ

وگذرانیدی | درمیان ما | ازعمر خود | بسیار سالها | وکردی تو | آن کار خود را

سالهای عمر خود با مالک جای نبودی، و آن حرکت هم تو کرده بودی (در کدام که

الَّتِيْ فَعَلْتَ وَاَنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩﴾ قَالَ فَعَلْتُهَآ اِذًا

آنکه | توکردی | وتو | ازناسپاسانی | اوگفت | من کرده بودم آن | آن وقت

یک نفر ما کشته بود) و تو بسیار ناسپاس هستی موسیٰ فرمود درست من آن وقت این حرکت کرده بودم

وَّاَنَا مِنَ الضَّآلِّيْنَ ؕ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ

ومن | ازناخبران بودم | پس گریختم | ازشما | وقتیکه ازشما ترسیدم

از من سهو شده بود، پس من از شما ترسیدم و فرار کردم

فَوَهَبَ لِيْ رَبِّيْ حُكْمًا وَّجَعَلَنِيْ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٢١﴾

بازعطاءنمودمرا | ربّ من | حکم(نبوت) | وگردانیدمرا | ازرسولان

باز رب من به من دانائی بخشید و مرا در پیغمبران شامل نمود

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ اَنْ عَبَّدْتَّ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿٢٢﴾

واین | نعمت است | که احسان میکنی آن را | برمن | که غلام ساختی | بنی اسرائیل را

و این (احسان پرورش من) که برمن میکنی (سبب آن این است که) تو بنی اسرائیل را غلامان ساختی

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

گفت | فرعون | وچیست | رب عالمیان؟ | اوگفت | رب است | آسمانها

فرعون گفت رب العالمین کیست؟ موسیٰ جواب داد که او پرورش کننده آسمانها و زمین

وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۭ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ

وزمین را | وآنچه | درمیان آن است | اگرهستید شما | یقین کنندگان | گفت فرعون | آنان راکه

و چیزهای که درمیان ان است پرورش کننده آن است اگر یقین شما باشد فرعون به آنانیکه گردا گرد او بود گفت

حَوْلَهٗٓ اَلَا تَسْتَمِعُوْنَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٦﴾

گرداوبود | آیا شما میشنوید | فرمود | رب شما است | ورب است پدران شمارا که گذشته است

شما شنیدید؟ موسیٰ فرمود او رب شما هم است و رب پدران شما هم است

قَالَ اِنَّ رَسُوْلَكُمُ الَّذِيْٓ اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ لَمَجْنُوْنٌ ﴿٢٧﴾

(فرعون) گفت | هرآینه | پیغمبر شما | آنکه | فرستاده شده است | بسوی شما | دیوانه است

فرعون گفت این رسول شما که به شما فرستاده شده است دیوانه است

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۭ اِنْ كُنْتُمْ

(موسیٰ) فرمود | رب است | ازمشرق | ومغرب | وآنچه | درمیان آن است | اگرهستید شما

موسیٰ گفت که آن الله از مشرق و مغرب و چیزیکه در مابین آن است رب همه است اگر شما

تَعْقِلُوْنَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَىِٕنِ اتَّخَذْتَ اِلٰهًا غَيْرِيْ لَاَجْعَلَنَّكَ

که عقل دارید | فرعون گفت | اگرگرفتی تو | معبوددیگری | غیرازمن | هرآینه بگردانم ترا

از عقل کار می گیرید، فرعون گفت اگر غیر از من معبود دیگری را گرفتی هر آینه ترا قید

مِنَ الْمَسْجُوْنِيْنَ ﴿٢٩﴾ قَالَ اَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٠﴾

ازمحبوسین | فرمود | اگر بیارم نزدتو | یک چیز | آشکارا

میکنی؟)

موسیٰ گفت اگر من سخن آشکارا پیش کنم (باز هم مرا قید

قَالَ فَاْتِ بِهٖٓ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٣١﴾ فَاَلْقٰى

اوگفت | بیارتو | آن را | اگر | هستی تو | ازراستگویان | پس انداخت

فرعون گفت (درست) تو دلیل خود را پیش کن اگر تو راست میگوئی؟ پس موسیٰ عصای خود را

عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا

عصاءخودرا | پس فوراً آن شد | اژدها | آشکارا | وبرآورد | دست خودرا | پس ناگهان

انداخت، پس از آن یک اژدها شد و برآورد دست خود را از بغل پس همه بینندگان را

هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَٰذَا ع ٢ ٢٤ ٦

آن بود | سفید درخشان | برای بینندگان | (فرعون) گفت | سرداران را | که گرداو بود | هرآینه این

سفید درخشان معلوم شد، فرعون به سرداران گردا گرد خود گفت این آدم یک بسیار

لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِ

جادوگراست | دانا | میخواهد | که بکشد شمارا | واززمین شما | به جادوخود

جادو گر دانا است، او میخواهد که شمارا به ذریعۂ جادو خود از ملک بیرون کند (پس درباره او)

فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ

پس چه میفرمائید | گفتند | مهلت ده اورا | وبرادراش را | وبفرست | درشهرها

مرا چه مشوره میدهید؟ ایشان گفتند اورا و برادرش را یک وقت مهلت بده، و به همه شهر ها

حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ

جمع کنندگان را | که بیارندترا | به هرجادوگر بزرگ دانا | پس جمع کرده شد | جادوگران

جمع کنندگان بفرست، که جادوگران دانا را بتو حاضر کند، پس همه جادوگران از یک روز مقرره

لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

به یک وقت مقرر | از یک روز مقرر | وگفته شد | مردم را | آیا | شما | جمع کننده هستید؟

به یک وقت محدد جمع کرده شدند، و به مردم گفته شد آیا شما جمع میشوید (یعنی جمع شوید)

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا

شاید ما | پیروی کنیم | ساحران را | اگرشدند | ایشان | غالب | پس چون

برای اینکه اگر جادوگران غالب شدند که ما به راه ایشان برویم، پس وقتیکه

جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ

آمدند | جادوگران | پس گفتند | فرعون را | آیا باشد مارا | مزدی | اگر باشیم ما

جادوگران آمدند، به فرعون گفتند: اگر ما غالب شدیم به ما هم کدام انعام میباشد؟

الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾

غالب | گفت | بلی! | وهرآینه شما | درآن وقت | ازمقربان من باشید

فرعون گفت آری! و دراین صورت شما در نزدیکان دربار من حساب میشوید

قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ

گفت ایشان را | موسیٰ بیفگنید | آنچه شما | افگنند گانید | پس انداختند ایشان | ریسمانهای خودرا

موسیٰ گفت: شما که اراده انداختن چیزی ها دارید آن را به میدان پیش کنید، پس آنها ریسمان های خود و عصا های خود را

وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٤٤﴾

وعصاهای خودرا | وگفتند | قسم به عزت | فرعون | هرآینه ما | غالب هستیم

و گفتند سوگند به عزت و جلال فرعون است که هر آینه ما کامیاب هستیم

فَاَلْقٰى مُوْسٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ﴿٤٥﴾ صلے فَاُلْقِيَ

پس انداخت موسیٰ | عصای خودرا | پس ناگهان آن | فرومیبرد | آنچه | ساخته بودند | پس برروی افتادند

باز موسیٰ عصای خود را انداخت باز فوراً عصای او چیزهای نظر بند شده ایشان را فرو میبرد پس همه جادوگران

السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿٤٦﴾ لا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٧﴾ رَبِّ

جادوگران | سجده کنان | گفتند | ایمان آوردیم | برب عالمها | پروردگار

برروی به سجده افتیدند و گفتند که ما به رب العالمین ایمان آوردیم که رب موسیٰ

مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿٤٨﴾ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ

موسیٰ | وهارون | فرعون گفت شما ایمان آوردید | بروی | پیش از آنکه | اجازه دهم

و هارون است، فرعون گفت: که شما پیش از اجازه من به موسیٰ ایمان آوردید آینه این

لَكُمْ ج اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِيْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ج فَلَسَوْفَ

شمارا | هرآینه او | کلان شما است | آنکه | تعلیم داده شمارا | جادو | پس زود

موسیٰ کلان شما است، کسیکه به شما جادو آموخته است، بسیار زود به شما

تَعْلَمُوْنَ ط لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ

به شما معلوم خواهد شد | هرآینه ببرم من | دستهای شما | وپاهای شما | از اطراف مخالف

انجام آن معلوم خواهد شد، شمارا هر آینه از شما از یک طرف دست و از طرف دیگری پای قطع میکنم

وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٤٩﴾ ج قَالُوْا لَا ضَيْرَ ز اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا

وهرآینه بردار کشم شمارا | همه | گفتند | هیچ زیان نیست | هرآینه ما به سوی رب خود

و همه شمارا به دار کنم ایشان گفتند هیچ پروا ندارد، ما هر آینه ما رب خود را

مُنْقَلِبُوْنَ ﴿٥٠﴾ ج اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطٰيٰنَآ

بازگردانیده هستیم | هرآینه ما امید داریم | که بخشش کند | مارا | رب ما | گناهان ما

باز گردانیده میشویم، ما امید داریم که رب ما گناهان مارا معاف کند

ع ١٨ ٣ ٤ اَنْ كُنَّآ اَوَّلَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥١﴾ ط ع وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اَنْ اَسْرِ

زیرا که هستیم ما | اول | مؤمنان | وماوحی کردیم | بسوی موسیٰ | که درشب ببرید

زیرا که ما از همه پیش ایمان آوردیم و ما به موسیٰ حکم کردیم که بندگان مارا در شب

بِعِبَادِيْٓ اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿٥٢﴾ فَاَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَآئِنِ

بندگان من | هرآینه از شما | تعاقب کرده میشود | پس فرستاد | فرعون | در شهرها

(از مصر) بیرون کن از ایشان تعاقب میشوند پس فرعون درهمه شهرها جمع کنندگان را

حٰشِرِيْنَ ﴿٥٣﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيْلُوْنَ ﴿٥٤﴾ وَاِنَّهُمْ لَنَا

جمع آورندگان | هرآینه این مردم | یک گروه است | اندکی اند | وهرآینه ایشان | مارا

(و گفت) این یک گروه اندک است و ایشان مارا بسیار به خشم آورده است

لَغَآئِظُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَاِنَّا لَجَمِيْعٌ حٰذِرُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَاَخْرَجْنٰهُمْ مِّنْ جَنّٰتٍ

خشم می آرند | وهرآینه ما | همه | باسلاح هستیم | پس کشیدیم ایشان را | از باغها

و همه ما یقیناً باسلاح هستیم غرض اینکه ما این فرعونیان را از باغها

وَّعُيُوْنٍ ﴿٥٧﴾ وَّكُنُوْزٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿٥٨﴾ كَذٰلِكَ وَاَوْرَثْنٰهَا

وچشمها | وازخزانه ها | وازمنزلهای شائسته | هم چنین | وارث ساختیم ما

و چشمها' و از خزانه ها' و از خانه های شائسته کشیدیم و دادیم آن را و ما بنی اسرائیل را

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿٥٩﴾ فَاَتْبَعُوْهُمْ مُّشْرِقِيْنَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا تَرَآءَ

بنی اسرائیل | پس تعاقب کردند ایشان را | دروقت آفتاب درخشیدن | پس چون | دیدند یکی دیگری را

ورثه آن گردانیدیم' ایشان دروقت طلوع آفتاب درپی بنی اسرائیل شدند وقتیکه هر دو گروه

الْجَمْعٰنِ قَالَ اَصْحٰبُ مُوْسٰٓى اِنَّا لَمُدْرَكُوْنَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّا اِنَّ

هردوگروه | گفت | همراهان موسیٰ | ماگرفتارشدیم | گفت | چنین نیست | هرآینه

یکی را دیگری دیدند' پس همراهان موسیٰ گفتند هر آینه ما گرفتار شدیم موسیٰ فرمود هیچ وقت نه هر آینه

مَعِيَ رَبِّيْ سَيَهْدِيْنِ ﴿٦٢﴾ فَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اَنِ اضْرِبْ

بامن | رب من است | زوداست که به من راه نماید | پس وحی کردیم ما | بسوی موسیٰ | که بزن

رب من باما است اوبه من راه نماید' آن وقت به موسیٰ حکم کردیم که به عصای خود دریا را بزن

بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ

به عصای خود | دریارا | پس آن پاره شده | پس بود | هرپاره | مانندکوه

پس آن پاره شد' پس هر پاره آن مانند کوه بلند شد

الْعَظِيْمِ ﴿٦٣﴾ وَاَزْلَفْنَا ثَمَّ الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَاَنْجَيْنَا مُوْسٰى

بزرگ | ونزدیک کردیم ما | آنجا | دیگران | ونجات دادیم ما | موسیٰ را

و ما فریق دیگری (کافران) را هم نزدیک کردیم و ما موسیٰ و رفقای اورا به هم نجات دادیم

وَمَنْ مَّعَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٦﴾ اِنَّ

وآنکه | همراه او بودند | تمامی | باز | غرق کردیم ما | دیگران را | هرآینه

باز فریق دوم (فرعونیان) را غرق کردیم هر آینه

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٦٧﴾

دراین | یک نشانه قدرت است | ونبود | اکثرایشان | مؤمنان

دراین واقعه یک درس بزرگ موجود است و درایشان اکثر ایشان ایمان نمی آرند

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٦٨﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ

وهر آینه رب تو | اواست | غالب | مهربان | وبخوان | برایشان | خبر

و هر آینه رب تو غالب و مهربان است (و ای نبی!) به ایشان قصهٔ ابراهیم هم

اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالُوْا

ابراهیم را | وقتیکه گفت | پدرخودرا | وقوم خودرا | عبادت کدام چیز رامیکنید؟ | گفتند

بخوان، وقتیکه او به پدر خود، و به قوم خود گفت شما عبادت چه چیز را میکنید؟ ایشان گفتند

نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عٰكِفِيْنَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ

ماعبادت میکنیم | بتان را | پس میباشیم آن را | نشستگان محکم | اوگفت | آیا

ما عبادت بتها را میکنیم، و هم برعبادت ایشان قائم هستیم ابراهیم به ایشان گفت آیا ایشان

يَسْمَعُوْنَكُمْ اِذْ تَدْعُوْنَ ﴿٧٢﴾ اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ ﴿٧٣﴾

میشنوند سخن شمارا | چون | میخوانید | یانفع میرساندشمارا | یازیان میدهند؟

سخن شمارا می شنوند وقتیکه ایشان را میخوانید؟ و یا به شما کدام فائده و یا ضرر داده میتواند؟

قَالُوْا بَلْ وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٤﴾ قَالَ

آنها گفتند | (نی) بلکه | یافتیم ما | پدران خود | که چنین میکردند | گفت

ایشان گفتند: نی! مگر پدران خود را به این کار دیدیم ابراهیم فرمود:

اَفَرَءَيْتُمْ مَّا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٥﴾ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمُ الْاَقْدَمُوْنَ ﴿٧٦﴾

آیا دیدید شما | آنچه را که شما عبادت آن میکنید | شما | وپدران شما | سابقه

آیا شما حالت این معبودان را دیدید؟ شما و یا پدران سابقه شما؟

فَاِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّيْٓ اِلَّا رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٧﴾ الَّذِيْ خَلَقَنِيْ

پس هر آینه ایشان | دشمنان من است | غیرازرب | العالمین | آنکه | آفریدمرا

همه ایشان دشمنان من است بجز از رب العالمین آنکه آفرید مرا

فَهُوَ يَهْدِيْنِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِيْ هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْنِ ﴿٧٩﴾ وَاِذَا مَرِضْتُ

پس او | راه مینماید مرا | وآن ذات که | اوطعام میدهد مرا | ومینوشاند مرا | وچون | مریض شوم

و او به من راه راست مینماید، و آن رب که به من خوراک میدهد، و مینوشاند برمن و وقتیکه مریض شوم

فَهُوَ يَشْفِيْنِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِيْ يُمِيْتُنِيْ ثُمَّ يُحْيِيْنِ ﴿٨١﴾ وَالَّذِيْٓ

پس اوشفامیدهد مرا | وآنکه بمیراندمرا | باززنده گرداندمرا | وآنکه

پس او مرا شفاء میدهد و او مرا دروقت خود مرگ میدهد، و باز زنده گرداند مرا و آن ذات که

اَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لِيْ خَطِيْٓـَٔتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ

توقع دارم | که بخشد مرا | گناه من | روز قیامت | ای رب عطاء کن مرا

از او من امید لازم که گناهان مرا روز قیامت بخشد ای رب من! مرا حکمت عطاء کن

حُكْمًا وَّاَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَلْ لِّيْ لِسَانَ صِدْقٍ

حکمت | وشامل کن مرا | در بندگان نیک | وبگردان | مرا | ذکر | راست

(نعمت لازوال)' و مرا در بندگان نیکان خود شامل کن و ذکر نیک نامی من درمردم آینده

فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِيْ مِنْ وَّرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيْمِ ﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ

درمردم آینده | وبگردان مرا | ازورثه | جنت | نعیم | ومعاف کن

جاری کن' و مرا وارث جنت پر از نعمت بگردان و به پدر من هم

لِاَبِيْٓ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِيْ يَوْمَ

پدرمن را | هرآینه او | بود | ازگمراهان | ورسوا مکن مرا | روز یکه

ببخشش کن' هر آینه او در گمراهان شامل است و رسوا مکن مرا درآن روز که مردم

يُبْعَثُوْنَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ ﴿٨٨﴾ اِلَّا مَنْ

برانگیخته شوند | روز یکه | نفع ندهد | مال | ونه فرزندان | مگر کسی که

برانگیخته میشوند' روز یکه نه مال به کار آید و نه اولاد مگر کسیکه به خداوند به دل پاک از

اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ﴿٨٩﴾ وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ

بیاید | نزدخدا | به دل پاک | ونزدیک کرده شود | جنت | برای متقیان | وظاهر کرده شود

کفر و شرک بیاید و روز یکه به متقیان جنت نزدیک کرده شود' و به گمراهان جهنم

الْجَحِيْمُ لِلْغٰوِيْنَ ﴿٩١﴾ وَقِيْلَ لَهُمْ اَيْنَمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٩٢﴾

دوزخ | برای گمراهان | وگفته شود | باایشان | کجااست | آنکه شما عبادت آن رامیکردید؟

آشکارا کرده شود' و گفته میشود آن معبودان شما چه شد' که شما عبادت آن را میکردید؟

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ هَلْ يَنْصُرُوْنَكُمْ اَوْ يَنْتَصِرُوْنَ ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُوْا

بجز | خدا | آیا | ایشان مدد شمارا کرده میتوانند | یابدله گرفته میتوانند؟ | پس برروی انداخته شوند

بجز از خدا' آیا ایشان امروز امداد شما را کرده میتوانند؟ و یا بدله گرفته میتوانند؟ باز این معبودان و

فِيْهَا هُمْ وَالْغَاوٗنَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُوْدُ اِبْلِيْسَ اَجْمَعُوْنَ ﴿٩٥﴾ قَالُوْا

درآن | ایشان | وگمراهان | ولشکر | ابلیس | همه یک جای | میگویند

و گمراهان همه ایشان در جهنم برروی انداخته میشوند' و هم لشکر های ابلیس هم پس کافران

وَهُمْ فِيْهَا يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٩٦﴾ تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٩٧﴾

درجهنم وایشان | درآن | خصومت میکنند | قسم بخدا | هرآینه | مابودیم | درگمراهی آشکارا

درجهنم خصومت میکنند و میگویند که سوگند به خدا ما درگمراهی آشکارا بودیم که

اِذْ نُسَوِّيْكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَمَآ اَضَلَّنَآ اِلَّا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٩٩﴾

چون برابر میساختیم شمارا | باپروردگار عالمیان | وگمراه نکرد مارا | مگر (این) مجرمین

شمارا

به خداوند برابر میساختیم و مارا کسی نه بلکه مجرمین گمراه ساخته است

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِيْنَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيْقٍ حَمِيْمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ اَنَّ لَنَا

پس نیست مارا | کسی از شفاعت کنندگان | ونہ دوست | غم خور | پس کاش | میبود مارا

پس اکنون نیست مارا هیچ سفارشی و نیست مارا کدام دوست مخلص پس چقدر خوب میبود

كَرَّةً فَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٢﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ

یک موقع | پس مشدیم | ازمؤمنان | هرآینه | دراین | نشانه است (ازقدرت)

که یک دفعه موقع رفتن به دنیا میبود پس مسلمان می شدیم هر آینه دراین واقعه یک سبق بود

وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ

ونیست | اکثرایشان | مؤمنان | وهرآینه رب تو | اوست | غالب

و اکثر مردم ایشان ایمان نمی آرند و هر آینه رب تو غالب مهربان

ع ۵ الرَّحِيْمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوْحِ نِ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٠٥﴾ صلے اِذْ قَالَ لَهُمْ

مهربان | تکذیب کرد | قوم نوح | پیغمبران را | چون گفت | ایشان را

است' قوم نوح علیه السلام پیغمبران را تکذیب کردند وقتیکه یک برادر ایشان

اَخُوْهُمْ نُوْحٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٠٦﴾ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٠٧﴾

برادرایشان | نوح | آیا شما نه میترسید | هرآینه من | برای شما | پیغمبر | امانت دار هستم که

نوح فرمود آیا شما از خداوند نه می ترسید؟ هر آینه شمارا یک پیغمبر امانت دار

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ

پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من را | ومن نه میخواهم ازشما | براین | کدام مزدی

از خداوند بترسید و سخن مرا قبول کنید و من از شما اجرت نه میخواهم

اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١١٠﴾

نیست | مزدمن | مگر | بر پروردگار عالمیان | پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من را

بدله من بذمه خداوند است' پس شما از خداوند بترسید و سخن مرا قبول کنید

قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْاَرْذَلُوْنَ ﴿١١١﴾ قَالَ وَمَا عِلْمِيْ

گفتند | آیا ایمان بیاریم | ترا | حال آنکه پیروی کرد ترا | مردم ذلیل | نوح گفت | وچیست علم من

ایشان گفتند آیا بتو ایمان بیاریم و حال آنکه پیروی ترا مردم حقیر میکنند نوح جواب داد به من چه معلوم است

بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١١٢﴾ اِنْ حِسَابُهُمْ اِلَّا عَلٰى رَبِّيْ

آنچه ایشان میکردند | نیست | حساب ایشان | مگر | بررب من است

ایشان چه میکنند' حساب ایشان بذمه رب من است۔ کاش! که

لَوْ تَشْعُرُوْنَ ﴿١١٣﴾ وَمَآ اَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٤﴾ اِنْ اَنَا اِلَّا

اگرشما میدانید | و | نیستم من | راننده | مؤمنان | نیستم من | مگر

شما به سخن درست می فهمیدید و من مؤمنان را از خود رانده نه میتوانم من دیگری نیستم مگر اینکه

نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ

ترساننده | آشکارا | گفتند | اگر منع نشدی تو | ای نوح | هر آینه میشوی

مگر یک ترساننده آشکارا هستم ایشان گفت ای نوح! اگر تو از این سخن منع نه شدی پس هر آینه

مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ النصف

از سنگسار شدگان | گفت | ای رب من | هر آینه قوم من | نسبت دروغ کرد مرا | پس فیصله کن

سنگسار میشوی نوح دعاء خواست که ای رب من! قوم من مرا تکذیب نمود پس تو از ما و ایشان

بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

میان من | ومیان ایشان | فیصله (قطعی) | ونجات ده مرا | وآن را که | با من است | از مؤمنان

فیصله کن و به من و به دوستان ایمان دار من نجات بده

فَأَنجَيْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا

پس نجات دادیم اورا | وآنکه | با او بود | در کشتی | که پر کرده شده بود | باز غرق کردیم ما

باز ما اورا هم و رفقای که در کشتی نشسته بودند نجات دادیم و مردم باقی مانده را

بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم

باز ماندگان را | هر آینه | در این | نشانه است | ونیست | اکثر ایشان

غرق کردیم هر آینه در این واقعه یک سبق است و در ایشان اکثر مردم

مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ ع ١٨ ٢ ١٠

مؤمنان | وهر آینه رب تو | اوست | غالب | مهربان | نسبت دروغ کرد

ایمان نمی آرند و هر آینه رب تو غالب و مهربان است قوم عاد پیغمبران خود را تکذیب

عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾

(قوم) عاد | پیغمبران را | چون | گفت | ایشان را | برادر ایشان | هود | آیا نه میترسید

نمودند وقتیکه به ایشان برادر ایشان خود گفت آیا شما از گرفت خداوند نه میترسید

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾

هر آینه من | برای شما | رسول | امانت کار هستم | بترسید | از خدا | واطاعت کنید مرا

(بشنوید!) من برای شما پیغمبر امانت دار هستم پس از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ

ونه میخواهم از شما | بر این | کدام مزدی | نیست | مزد من | مگر | بر رب

و من از شما بر این کار هیچ بدله نه میخواهم بدله من بر رب العالمین است

الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ

عالمیان | آیا میسازید | بهر زمین بلند | یک نشانه | بی فائده؟ | ومیسازید شما

آیا شما بر هر جای بلند نشانه های بی فائده میسازید و قصر های بلند بلند پخته

مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُوْنَ ﴿١٢٩﴾ وَاِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ

قصرهای محکم | شاید که شما | جاوید خواهد ماند | ووقتیکه | مواخذه میکنید | مواخذه میکنید

گویا که همیشه شما درآن سکونت دارید و وقتیکه کسی را میگیرید، پس بر جبر آن را

جَبَّارِيْنَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا الَّذِيْٓ اَمَدَّكُمْ

مانند ظالمان | بترسید | ازخدا | واطاعت کنید مرا | وبترسید | ازآن ذات که | امداد کرد شمارا

میگیرید، پس از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید، و از آن ذات بترسید که امداد شمارا

بِمَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٣٢﴾ اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَّبَنِيْنَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنّٰتٍ

به آنچه | میدانید | امداد کرده شمارا | به چهارپایان | وپسران | وباغها

برآن چیزها کرد، آنکه بشما معلوم است یعنی او امداد کرد شمارا به چارپایان و بر

وَّعُيُوْنٍ ﴿١٣٤﴾ اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوْا

وبه چشمها | هرآینه من | میترسم | برشما | ازعذاب | روز بزرگ | گفتند

باغها و چشمها مرا در معامله شما بسیار اندیشه بزرگ است از عذاب روز بزرگ آنها جواب داد

سَوَآءٌ عَلَيْنَآ اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِّنَ الْوٰعِظِيْنَ ﴿١٣٦﴾ اِنْ هٰذَآ اِلَّا

برابراست | برما | که تو نصیحت کنی | یا نباشی تو | ازنصیحت کنندگان | نیست | این | مگر

بر ما برابر است، که تو نصیحت کنی و یا نباشی از نصیحت کنندگان این تنها عادات مردم

خُلُقُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاَهْلَكْنٰهُمْ

عادت | مردم سابقه | ونیستیم ما | عذاب کرده شده گان | پس تکذیب کردند اورا | پس هلاک کردیم ایشان را

سابقه است، و بما هیچ وقت عذاب داده نه میشود، پس ایشان هود را تکذیب کردند پس ما ایشان را

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٩﴾

هرآینه | دراین | نشانه (قدرت) است | ونبود | اکثرایشان | مؤمنان

هلاک کردیم، هر آینه دراین نشانه عبرت است و اکثر مردم درایشان ایمان نمی آرند

ع ١٨ ١١ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٤١﴾

هرآینه رب تو | اوست غالب | مهربان هم | نسبت دروغ کردند | قوم ثمود | پیغمبران را

و یقیناً رب تو غالب، مهربان است همچنین قوم ثمود پیغمبران را تکذیب کردند

اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ صٰلِحٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٤٢﴾ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ

وقتیکه گفت | ایشان را | برادرایشان | صالح | آیا شما نه میترسید | هرآینه من | برای شما | پیغمبر

وقتیکه برادر ایشان صالح به ایشان گفت آیا شما (از نافرمانی) خدا نه میترسید؟ من برای شما یک

اَمِيْنٌ ﴿١٤٣﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٤٤﴾ وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ

امین هستم | پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من را | وازشما نه میخواهم | به این (تبلیغ)

پیغمبر امانت دار هستم، پس شما از خداوند بترسید و حکم من را قبول کنید، و من از شما از این سخن صحیح

مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتُتْرَكُونَ

کدام بدله | نیست | بدله من | مگر | بررب عالمیان | آیا گذاشته میشوید

بدله نه میخواهم بدله من بذمه خداوند است آیا کدام چیزها یکه در دنیا است

فِي مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ﴿١٤٦﴾ فِي جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ

درآنچه | انجااست | به زمن | درباغها | ودرچشمها | وکشتها

شما در امن به آن گذاشته میشوید؟ یعنی در بوستانها و چشمه ها و کشتها

وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾ وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا

ودرخرماها | که خوشه آن | نازک است | وشما تراش میکنید | ازکوه ها | خانه ها

و در خرما ها که خوشه های آن نرم و باریک است و شما کوه ها را تراش میکنید و برای فخر درآن خانه ها

فَٰرِهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٥٠﴾ وَلَا تُطِيعُوٓا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾

به فخر | پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من را | وقبول مکنید | حکم | ازحد تجاوز کنندگان

میسازید پس شما از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید و سخن متجاوزین را قبول مکنید

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوٓا إِنَّمَآ أَنتَ

آنانی که | فساد میکنند | درزمین | واصلاح نه میکنند | گفتند | هرآینه توئی

که در ملک فساد میکند و کار درست را نه میکند ایشان گفتند که برتو یک جادو کلان شده است

مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ

ازجادوزده شده گان | نیستی تو | مگر | بنی آدم | مانندما | پس بیار | نشانه

تو مانند ما یک انسان هستی پس بیار بما یک نشان اگر تو دراین

إِن كُنتَ مِنَ الصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ

اگرهستی تو | ازراستگویان | گفت | این ماده شتری است | اوراست | نوبت نوشیدن آب

دعوه راست گوی هستی؟ صالح فرمود این یک شتر ماده است که یک روز نوبت آب را دارد

وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ

وشماراست | نوبت نوشیدن آب است | ازروز | مقرر | وبه رسانید به او | بدی | پس بگیرد شمارا

و نوبت یک روز مقرره به شما است و به این ماده شتر تکلیف نه رسانید اگر نه شمارا عذاب

عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا نَٰدِمِينَ ﴿١٥٧﴾

عذاب | روز بزرگ | پس پی زدند آن را | پس گشتند | پشیمان

روز بزرگ میگیرد پس پی آن شتر را قطع کردند باز به کارهای پشیمان شدند

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم

پس گرفت ایشان را | عذاب | هرآینه | دراین | نشانه قدرت است | ونبود | اکثر ایشان

باز ایشان را عذاب گرفتند هر آینه دراین واقعه نشانه عبرت است و درایشان اکثر مردم

ع ٨ ١٩ ١٢

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٥٨﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٥٩﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطِ

مؤمنان | وهرآینه رب تو | اوست | غالب | مهربان | تکذیب کردند | قوم لوط

مؤمنان و هر آینه رب تو غالب مهربان است قوم لوط هم پیغمبران خود را تکذیب کردند وقتیکه

الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٦٠﴾ صلے اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ لُوْطٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٦١﴾ اِنِّيْ

پیغمبران را | وقتیکه گفت | ایشان را | برادرایشان | لوط | آیا شما نه میترسید | هرآینه من

برادر ایشان لوط به ایشان گفت که آیا شما از خداوند نه میترسید؟ من درباره شما

لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٦٣﴾ وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ

برای شما | رسول | امانت دار هستم | پس بترسید | از خدا | وفرمان برید مرا | ونمی خواهم ازشما

پیغمبر امانت دار هستم، پس شما از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید و من از شما به این تبلیغ

عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٤﴾ اَتَاْتُوْنَ

به تبلیغ | کدام مزدی | نیست | مزد من | مگر | بر پروردگار عالمیان | آیا می آید شما

کدام بدله نه میخواهیم بدله من به رب العالمین است آیا درهمه عالم تنها شما چنین (مردم هستید)

الذُّكْرَانَ مِنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُوْنَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ

به مردان | از عالم | ومیگذارید | آنچه | آفریده است | برای شما | رب شما

که همراه مردان بدفعلی میکنید؟ و رب شما که برای شما کدام زنها آفریده است آن را شما ترک میکنید

مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ ۭ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ عٰدُوْنَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوْا لَىِٕنْ لَّمْ تَنْتَهِ يٰلُوْطُ

اززنان شما | بلکه شما | قوم ازحد تجاوز کنان هستند | گفتند | اگر منع نشدی تو | ای لوط!

شما مردم از حد گذشته اید ایشان گفتند که ای لوط! اگر تو از سخنهای خود منع نشدی

لَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِيْنَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ اِنِّيْ لِعَمَلِكُمْ مِّنَ الْقَالِيْنَ ﴿١٦٨﴾

هرآینه باشی تو | ازاخراج کرده شده گان | گفت | هرآینه من | ازعمل شما | بیزارم

لوط فرمود هر آینه من از اعمال شما نفرت میکنم

رَبِّ نَجِّنِيْ وَاَهْلِيْ مِمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنٰهُ

ای رب من نجات ده مرا | وخاندان مرا | ازآنچه | میکنند | پس نجات داریم اورا

ای رب من! من و خاندان مارا از اعمال این مردم (از و بال آن) نجات ده، پس ما اورا و همه خاندان اورا

وَاَهْلَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٧٠﴾ اِلَّا عَجُوْزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا

واهل اورا همه | مگر پیرزنی | که بود درباقی ماندگان | باز هلاک کردیم

نجات دادیم، پس یک پیر زن که بود درباقی ماندگان، باز ما هم را تباه ساختیم

الْاٰخَرِيْنَ ﴿١٧٢﴾ وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿١٧٣﴾

آن دیگران | وببارانیدیم ما | برایشان | باران | پس بد باران است | ازبیم داده شده گان

برایشان یک قسم خاص باران بارانیدیم پس چقدر باران خراب بود برآنانیکه ترسانده شده بودند

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ

هرآینه | دراین | نشانه است | و | نیست | اکثرایشان | مؤمنان | وهرآینه رب تو اوست | غالب

هر آینه دراین واقعه نشان عبرت است و درایشان اکثر مردم ایمان نمی آرند و هر آینه رب تو

الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ لْـَٔيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ

مهربان | نسبت دروغ کرد | اصحاب ایکه | پیغمبران را | چون گفت | ایشان را | شعیب

مهربان است، اصحاب ایکه پیغمبران خود را تکذیب کردند وقتیکه شعیب به ایشان گفت که

أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ

آیا نه میترسید | هرآینه من | برای شما | رسول | امانت دار هستم | پس بترسید | از خدا

آیا شما از خداوند نه میترسید من برای شما یک پیغمبر امانت دار هستم، پس از خدا بترسید

وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا

وفرمان برید مرا | ونمی خواهم ازشما | به تبلیغ | کدام مزدی | نیست مزد من | مگر

وسخن من را قبول کنید و من از شما به این کار هیچ بدله نه میخواهم، بدله من تنها بذمه رب

عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾

بررب مخلوقات | پوره کنید | پیمانه را | ومباشید | ازکم دهندگان

العالمین است، شما پیمانه را پوره پوره بدهید و به مردم نقصان مدهید

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ

ووزن کنید | به ترازوی | درست | وکم مکنید | مردم را | چیزهای ایشان

و وزن کنید به ترازوئی مستقیم و به مردم درچیزهای ایشان نقصان مدهید

وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ

ومگردید | درزمین | فسادکنندگان | وبترسید | ازآن ذات که | آفریده شمارا

و در ملک فساد مکنید، و از آن ذات بترسید که شمارا و مردم سابقه را

وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنتَ

وخلوق | سابقه را | گفتند | هرآینه توهستی | از جادوزده گان | ونیستی تو

آفریده است، ایشان گفتند که برتو جادو شده است و تو تنها

إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ

مگر بنی آدم | مانند ما | وهرآینه | گمان میکنم بتو | ازدروغ گویان | پس بیفگن

مانند ما یک انسان هستی و گمان ما است که تو دروغ گو هستی، پس اگر تو راست هستی

عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾

برما | پاره | ازآسمان | اگرهستی تو | ازراستگویان

پس برما از آسمان یک پاره بیفگن

قَالَ رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَهُمْ

اوگفت | رب من | داناتراست | بہ آنچہ | شاعمل میکنید | پس تکذیب کردنداورا | پس گرفت ایشان را

شعیب فرمود بہ رب ما اعمال شما خوب درست معلوم است، مگر ایشان شعیب را تکذیب کردند پس عذاب

عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٨٩﴾

عذاب | روزسایبان | ھرآینہ آن | بودعذاب | روز بزرگ

روز سایبانہ ایشان را گیر کردند ھر آینہ آن بسیار روز سخت عذاب بود

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٩٠﴾

ھرآینہ درآن | نشانہ است | ونبود | اکثرایشان | مؤمنان

ھر آینہ دراین واقعہ برای مردم نشانہ عبرت است، مگر درایشان اکثر مردم ایمان نمی آرند

ع ١٠ ١٢ ١٤ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٩١﴾ وَاِنَّهٗ لَتَنْزِيْلُ

وھرآینہ رب تو | اوست | غالب | مھربان | وھرآینہ این قرآن | نازل کردہ شدہ است

ھر آینہ رب تو غالب و مھربان است و این قران پیغام فرستادہ شدہ

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوْحُ الْاَمِيْنُ ﴿١٩٣﴾ عَلٰي قَلْبِكَ

ازرب جہان | نازل کردہ است | آن | روح الامین (جبریل) | بردل تو

رب العالمین است این را روح احرامین (جبریل) نازل کردہ است بردل تو نازل کردہ است

لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِيْنٍ ﴿١٩٥﴾ وَاِنَّهٗ

تاشوی | ازترسندگان | بزبان | عربی | روشن | وھرآینہ این

کہ تو بذریعہ آن مردم را از عذاب خدا بترسانید این در زبان واضح عربی است و ذکر این در کتب مردم

لَفِيْ زُبُرِ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٩٦﴾ اَوَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ اٰيَةً اَنْ يَّعْلَمَهٗ عُلَمٰٓؤُا

درکتب سابقہ است | آیانیست | ایشان رانشانہ | کہ میداندآن را | علماء

سابقہ آمدہ است، آیا بہ این مردم این سخن دلیل کافی نیست کہ حقیقت این کتاب

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنٰهُ عَلٰي بَعْضِ الْاَعْجَمِيْنَ ﴿١٩٨﴾

بنی اسرائیل | واگرنازل میکردیم این را | بربعضی | عجمیان

بہ علماء بنی اسرائیل معلوم است، و اگر ما این کتاب برکدام عجمی فرود می آوردیم و باز او

فَقَرَاَهٗ عَلَيْهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ مُؤْمِنِيْنَ ﴿١٩٩﴾ كَذٰلِكَ سَلَكْنٰهُ

پس میخواندآن را | برایشان | بازھم | نبودند | بہ آن | ایمان آوردگان | ھم چنین | آوردیم آن را

برایشان خواندہ میبود، پس ایشان قبول نہ میکرد ھم چنین ما این (عناد و انکار)

فِيْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ

دردلہای | مجرمان | ایمان نمی آرند | بہ آن | تاآنکہ | بینندایشان | عذاب

دردلہای مجرمان انداختیم ایشان بہ این ایمان نمی آرند تااینکہ عذاب دردناک بہ چشمہای خود

الْاَلِيْمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُوْلُوْا هَلْ

دردناک | آن می آید به ایشان | ناگهان | وایشان | بی خبر هستند | بازگویند | آیا

نه ببینند مگر آن عذاب برایشان ناگهان می آید و ایشان خبر هم نباشند آن ساعت میگویند

نَحْنُ مُنْظَرُوْنَ ﴿٢٠٣﴾ اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٢٠٤﴾ اَفَرَءَيْتَ اِنْ مَّتَّعْنٰهُمْ

به ما | مهلت داده میشود | پس آیا ایشان عذاب ما را | زود میخواهند | آیا تو ندیدی | اگر به ایشان فائده رسانیم

آیا به ما مهلت داده میشود؟ پس آیا ایشان عذاب ما را زود میخواهند؟ تو بگو اگر ما ایشان را

سِنِيْنَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَآءَهُمْ مَّا كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿٢٠٦﴾ مَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا

بسیار سالها | باز بیاید به ایشان | آن عذاب | که به ایشان عذاب وعده میشود | به کار نمی آید | از ایشان | آنچه

در عیش و عشرت نگاه کنیم و باز برایشان عذاب بیاید از آنکه به ایشان وعده شده است پس آن عیش و عشرت ایشان

كَانُوْا يُمَتَّعُوْنَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَآ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا لَهَا مُنْذِرُوْنَ ﴿٢٠٨﴾ مع

بودید که از آن فائده میگرفتند | وهلاک نه کردیم ما | هیچ قریه | مگر | برای آن | ترساننده گان فرستاده بودیم

به کار آمد؟ و ما که کدام قریه ها را تباه ساختیم نخست درآن ترساننده گان فرستاده بودیم

ذِكْرٰى ۛ وَمَا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيٰطِيْنُ ﴿٢١٠﴾

برای نصیحت | وما ظالم نیستم | و | نیاورده | این قرآن را | شیاطین

برای نصیحت و ما بر کسی ظلم نه میکنیم و این قرآن را شیاطین نیاورده است

وَمَا يَنْۢبَغِيْ لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿٢١١﴾ اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ

ومناسب نیست | ایشان را | ونه | قدرت دارند | هرآینه ایشان | از شنیدن

و این برای ایشان مناسب هم نیست و نه این در قدرت ایشان است ایشان از شنیدن آن هم

لَمَعْزُوْلُوْنَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَكُوْنَ

دور کرده شده گانند | پس مخوان | باخدا | معبود دیگری | پس میشوی

محروم اند پس تو باخدا معبود دیگری مخوان تا که بتو عذاب داده نشود

مِنَ الْمُعَذَّبِيْنَ ﴿٢١٣﴾ وَاَنْذِرْ عَشِيْرَتَكَ الْاَقْرَبِيْنَ ﴿٢١٤﴾ وَاخْفِضْ

از عذاب کرده شده گان | وبترسان | قبیله | نزدیکتر خودرا | وپست کن

و اقرباء نزدیک را (از عذاب) بترسان و آن مؤمنان را

جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢١٥﴾ فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ

بازوی خودرا | برای آنکه | پیروی میکند ترا | ازمؤمنان | پس اگر | نافرمانی کنند ترا | پس بگو

بازوی خود پست کن که پیروی تو میکنند و اگر این مردم سخن ترا قبول نه میدارند پس بگو

اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ﴿٢١٧﴾

هرآینه من بیزارم | از آنچه | شما میکنید | وتوکل کن | برغالب | مهربان

که من از کارهای شما دست به سر هستم و بر قادر و مهربان ذات توکل کن

الَّذِیْ یَرٰىكَ حِیْنَ تَقُوْمُ ﴿۲۱۸﴾ وَ تَقَلُّبَكَ فِی السّٰجِدِیْنَ ﴿۲۱۹﴾ اِنَّهٗ

آن ذات که | می بیند ترا | وقتیکه | برخیزی | وگشتن ترا | درسجده کنان | هرآینه

که ترا می بیند وقتیکه تو برای (نماز) بر میخیزی و درنماز گذاران بالا و پائین شدن ترا هم می بیند او

هُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ﴿۲۲۰﴾ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰی مَنْ تَنَزَّلُ الشَّیٰطِیْنُ ﴿۲۲۱﴾

اوشنوا | داناست | آیا | خبرکنم شمارا | که برکی | فرودمی آید | شیاطین

درست شنوا و دانا است آیا خبر کنم شمارا که شیاطین برکی فرود می آید؟

تَنَزَّلُ عَلٰی كُلِّ اَفَّاكٍ اَثِیْمٍ ﴿۲۲۲﴾ یُّلْقُوْنَ السَّمْعَ وَ اَكْثَرُهُمْ

فرودمی آید | برهر | دروغ گوی | گنهگار | گوش می نهد | شنیدن را | واکثر ایشان

ایشان بر هر دروغ گوی و بدکار فرود می آیند که به هر سخن گوش می نهد و چنین مردم اکثر

كٰذِبُوْنَ ﴿۲۲۳﴾ وَ الشُّعَرَآءُ یَتَّبِعُهُمُ الْغَاوٗنَ ﴿۲۲۴﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِیْ كُلِّ وَادٍ

دروغ میگویند | وشاعران که هست | پیروی میکند ایشان را | گمراهان | آیا تو ندیدی | که ایشان | درهرمیدان

دروغ گوی میباشند و هر چه شعراء است پس به نقش قدم ایشان مردم گمراه میروند آیا ترا معلوم نیست

یَّهِیْمُوْنَ ﴿۲۲۵﴾ وَ اَنَّهُمْ یَقُوْلُوْنَ مَا لَا یَفْعَلُوْنَ ﴿۲۲۶﴾ اِلَّا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

سرگردان میباشند | وهرآینه ایشان | میگویند | آنچه | نه میکنند | مگرآنانیکه | ایمان آوردند

که ایشان در هر میدان سرگردان میباشند و آنها چیزی میگویند که خود ایشان برآن عمل نه میکنند غیر از آنانیکه ایمان آوردند

وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَ ذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِیْرًا وَّ انْتَصَرُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا

وعمل کردند | نیک | ویادکردند | اللهرا | زیادی | وانتقام گرفتند | بعدازآنکه به ایشان ظلم شدند

و کارهای شائسته را میکنند و یاد میکنند خدارا بسیاری و وقتیکه برایشان ظلم کرده شود پس بعد از آن بدله

ع ۱۱ ۳۶ ۱۵ وَ سَیَعْلَمُ الَّذِیْنَ ظَلَمُوْۤا اَیَّ مُنْقَلَبٍ یَّنْقَلِبُوْنَ ﴿۲۲۷﴾

واکنون خواهند دانست | آن مردم | که ظلم کردند | که بکدام جای | برمیگردند

آن را می گیرند و به ظالمان زود معلوم خواهد شد که ایشان بکدام جای (خراب) عذاب بر میگردند

سُوْرَةُ النَّمْلِ مَكِّیَّةٌ وَّهِیَ ثَلٰثٌ وَّتِسْعُوْنَ اٰیَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سوره نمل در مکه نازل شد | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | وآن نود وسه آیت وهفت رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

طٰسٓ ۚ تِلْكَ اٰیٰتُ الْقُرْاٰنِ وَ كِتَابٍ مُّبِیْنٍ ﴿۱﴾ هُدًی

طس | این | آیات ها است | ازقرآن | وکتاب | روشن | هدایت

طس این آیاتهای قرآن واضح است برای

وَّ بُشْرٰی لِلْمُؤْمِنِیْنَ ﴿۲﴾ الَّذِیْنَ یُقِیْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ یُؤْتُوْنَ

ومژده است | مؤمنان را | آنانیکه | برپامیدارند | نمازرا | ومیدهند

هدایت و مژده است آنانیکه پابندی نماز میکنند و زکوة میدهند

الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۝٣ اِنَّ الَّذِيْنَ

زکوٰۃ | وایشان | بہ آخرت | ایشان یقین دارند | ھرآینہ | آنانیکہ

و بر آخرت یقین پختہ دارند آنانیکہ برآخرت

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُوْنَ ۝٤

ایمان ندارند | بہ آخرت | شائستہ کردیم ایشان را | اعمال ایشان | پس ایشان | سرگردان میباشند

ایمان نہ دارند پس ما این مردم را اعمال (بد) ایشان شائستہ کردیم، پس ایشان سرگردان

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَهُمْ سُوْٓءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ

این گروہ | آن مردم است کہ ایشان را | خراب | عذاب است | وایشان | درآخرت

میباشند این مردم است کہ ایشان را عذاب سخت مقرر است و ایشان در آخرت از ھم بسیار

هُمُ الْاَخْسَرُوْنَ ۝٥ وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَّدُنْ

بسیار زیاد نقصان می یابند | وھرآینہ تو | دادہ میشود بہ تو | این قرآن | ازطرف

در نقصان است، و ترا قرآن از جانب حکیم و علیم ذات دادہ میشود

حَكِيْمٍ عَلِيْمٍ ۝٦ اِذْ قَالَ مُوْسٰى لِاَهْلِهٖٓ اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ نَارًا ؕ

حکیم دانا | چون گفت | موسیٰ | اھل خودرا | ھرآینہ من | دیدم | یک آتش

وقتیکہ موسیٰ بہ اھل خانوادہ خود گفت من یک آتش را دیدم

سَاٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ اٰتِيْكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ

من می آرم بشما | ازآن | خبر | یا می آرم بشما | اخگر | افروختہ | تا شما

زود است کہ بشما از آن جای چیزی بیارم و یا یک اخگر افروختہ بشما می آرم تا شما از آن گرمی حاصل کنید

تَصْطَلُوْنَ ۝٧ فَلَمَّا جَآءَهَا نُوْدِيَ اَنْۢ بُوْرِكَ مَنْ

گرم شوید | پس چون | آمد بہ آتش | نداکردہ شد | کہ بہ برکت شدہ | ھرکہ

پس وقتیکہ موسیٰ بہ آن جای رسید بہ او آواز شد کہ کدام (فرشتگان) کہ در آتش داخل است آن ھم

فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٨

درآتش است | وھرکہ | گرداگرد آتش است | وپاکی است | خدارا | کہ رب عالمین است

برکتی است، و آنکہ گردا گرد آن است و خداوند پاک است کہ پرورش کنندہ ھم عالم است

يٰمُوْسٰٓى اِنَّهٗٓ اَنَا اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٩ وَاَلْقِ

ای موسیٰ! | ھرآینہ | من | اللہ | غالب | باحکمت ام | وبیفگن

ای موسیٰ! یقیناً ھم من معبود حقیقی ھستم غالب باحکمت، و تو عصای خود را

عَصَاكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا

عصای خودرا | پس چون | دید عصارا | کہ حرکت میکند | گویا کہ آن | ماری است | روی گردانید | پشت دادہ

وقتیکہ موسیٰ دید کہ آن حرکت میکند گویا کہ مار است پس روی گردانید پشت و او۔

وَلَمْ يُعَقِّبْ ۭ يٰمُوْسٰٓى لَا تَخَفْ ۫ اِنِّىْ لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُوْنَ ۝۱۰ فصلے

وبازنگشت | ای موسیٰ! | مترس | هرآینه | نه میترسند | نزدمن | رسولان

و بازنگشت (ما نداء کردیم که) ای موسیٰ! تو مترس! نزد من پیغمبران نه میترسند

اِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوْۗءٍ فَاِنِّىْ غَفُوْرٌ

مگر | کسیکه ظلم کرد | بازاو بدل کرد | به نیکی | پس | ازبدی | پس هرآینه من | بخشنده

البته کسیکه ظلم کرده باشد باز بجای بدی کارهای نیکی کند پس من بخشنده مهربان

رَّحِيْمٌ ۝۱۱ وَاَدْخِلْ يَدَكَ فِىْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاۗءَ

مهربانم | وداخل کن | دست خودرا | درگریبان خود | که بیرون آید | سفید

هستم، و تو دست خود را به گریبان داخل کن بدون عیب سفید درخشان بیرون آید

مِنْ غَيْرِ سُوْۗءٍ ۭ فِىْ تِسْعِ اٰيٰتٍ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهٖ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا

بدون عیبی | درنونشانه | بسوی فرعون وقوم او | هرآینه ایشان | بودند

این در نو (۹) معجزات است که برای فرعون و به قوم اوست، زیرا که ایشان از حد تجاوز میکنند

قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ۝۱۲ فَلَمَّا جَاۗءَتْهُمْ اٰيٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ

مردم نافرمان | پس چون | رسید باایشان | نشانهای ما | روشن | گفتند | این | جادواست

وقتیکه به فرعونیان معجزات شائسته آمد ایشان گفتند که این جادو آشکارا است

مُّبِيْنٌ ۝۱۳ وَجَحَدُوْا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَآ اَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَّعُلُوًّا ۭ

آشکارا | وانکارکردند | آنرا | ویقین کرده بود برآن | نفسهای ایشان | به ظلم | وتکبر

و بسبب کبر و ظلم از آن منکر شدند بااینکه دردل ایشان برآن یقین میکردند

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ۝۱۴ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ ع ۱۴ ۱۶

پس ببین | چگونه | بود | انجام | فسادکنندگان | وهرآینه | داده بودیم ما | داؤد

پس ببین چگونه شد انجام مفسدین؟ و ما به داؤد و به سلیمان علیهما السلام

وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا ۚ وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ فَضَّلَنَا

وسلیمان را | علم | وهردوایشان گفتند | همه ثنا | خداراست | آنکه | فضیلت داد مارا

بسیار بزرگ علم داده بودیم، و هر دو ایشان گفتند که همه ثناء خداراست که مارا در بسیاری بندگان

عَلٰى كَثِيْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝۱۵ وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوٗدَ

بربسیاری | ازبندگان مؤمنان خود | ووارث شد | سلیمان | ازداؤد

مؤمنان فضیلت داده است، و سلیمان وارث داؤد شد

وَقَالَ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَاُوْتِيْنَا

واوگفت | ای مردم! | تعلیم داده شده به ما | گفتار | مارغان | ووداده شده مارا

و این را گفت که ای مردم! بما زبان مارغان تعلیم داده شده است و بما هر قسم

مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۖ إِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ

ازهرچیزی | هرآینه این | فضل است | آشکارا | وجمع کرده شد

چیزها داده شده است، هر آینه این آشکارا فضل است، و برای سلیمان لشکرهای

لِسُلَيْمٰنَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾

مردی سلیمان | لشکراو | از جنیات | وبنی آدم | واز مارغان | پس ایشان | ایستاده کرده شدند

جنیات، بنی آدم، مارغان جمع کرده شد و ایشان برای انتظام جای بجای ایستاده شدند

حَتّٰى إِذَا أَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ قَالَتْ نَمْلَةٌ يٰٓأَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا

تا آنکه | ایشان آمدند | بریک میدان | مورچه | گفت مورچه ئی | ای مورچگان! | درائید

تاانکه ایشان بریک میدان مورچه رسیدند پس یک مورچه گفت ای مورچگان! بجای خود

مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ وَجُنُودُهُ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ

درمسکن های خود | که پایمال نکند شمارا | سلیمان | ولشکروی | وایشان | ندانند | پس تبسم کرد

درآید تاکه پایمال نکند شمارا سلیمان و لشکر او درحالت ناخبری پس سلیمان به سخن او تبسم کرد

ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِيٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيٓ

خندان | به سخن او | وگفت ای رب من! | توفیق ده مارا که | شکر کنم ترا | ازنعمت تو | آنکه

و گفت ای رب من! مرا همیشه درچنین حالت نگه دار که شکر آن انعامات ترا ادا کنم

أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَأَدْخِلْنِي

توانعام کردی برمن | وبروالدین من | وکه من عمل کنم | نیک | که می پسندی تو آن را | وداخل کن مرا

که تو به من و به پدر و مادر من کرده اید و که چنین نیکی کنم که تو برآن راضی میشوی و مرا به

بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصّٰلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ

به رحمت خود | در بندگان خود | که نیک است | واوحاضری گرفت | ازمارغان | پس گفت

رحمت خود در بندگان نیکوکاران خود شامل کن، و سلیمان حاضری مارغان را گرفت و گفت

مَالِيَ لَآ أَرَى الْهُدْهُدَ ۖ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَآئِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُ

چیست مرا | که نه می بینم | هدهد | یا است او | غائب | هرآینه به او عذاب دهم

چیست مرا که هدهد را نه می بینم و یا اینکه او کدام جای غائب شده است؟ من به او جزاء سخت

عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَاذْبَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِّي بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾

عذاب | سخت | یاذبح کنم اورا | یابیارد به من | حجتی | روشن

میدهم و یا حلال کنم اورا و یا به من از غیر حاضری خود دلیل محکم پیش کند

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ

پس درنگ کرد | نه بسیاری | پس گفت | احاطه کردم من به آنچه | تو برآن احاطه نکردی | وآوردم به تو

پس بسیار وقت گذشته نبود که او آمد و گفت که من چنین سخن را آوردم که بتو بالکل معلوم نیست و من بتو

مِنْ سَبَاٍ بِنَبَاٍ يَّقِيْنٍ ﴿٢٢﴾ اِنِّيْ وَجَدْتُّ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ

ازسبا | خبریقینی | هرآینه من | یافتم | زنی راکه | بادشاهی میکند برایشان

از قبیله (سبا) یک خبر یقینی آوردم من یک زنی را دیدم که برایشان حکومت میکند

وَاُوْتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَّلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُّهَا وَقَوْمَهَا

وداده شده است به وی | ازهرچیزی | واورا | تختی است | بزرگ | یافتم اورا | وقوم اورا

و به او هر قسم اسباب داده شده است و تخت نشستن او بسیار بزرگ است من اورا او قوم اورا دیدم که

يَسْجُدُوْنَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ

که سجده میکنند | به آفتاب | بجزخدا | وشائسته کرده است | ایشان را | شیطان

که بجز خداوند به آفتاب سجده میکند و شیطان این اعمال ایشان در نظر ایشان

اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿٢٤﴾ اَلَّا يَسْجُدُوْا

اعمال ایشان | اومنع کرده است ایشان را | ازراه (حق) | پس ایشان | راه نمی یابند | که ایشان سجده نه می کنند

شائسته نموده است، پس ازراه راست ایشان منع کرده است پس ایشان به راه راست نه میروند اینکه

لِلّٰهِ الَّذِيْ يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُوْنَ

آن ذات راکه | آشکارامیکند | هرسخن پنهان | درآسمانها | وزمین | ومیداند | آنچه پنهان میدارید

به خداوند سجده نه میکنند، که چیزهای پنهان آسمان و زمین را آشکارا مینماید و چیزی را که شما پنهان میدارید و چیزی را که

وَمَا تُعْلِنُوْنَ ﴿٢٥﴾ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٦﴾ السجدة ٨

وآنچه | آشکارامی کنید | اللہ | نیست معبود | مگراواست | که رب است | عرش عظیم را

آشکارا میکنید، به همه آن خبردار است (بشنوید!) هم خدا آن ذات است که بجز او ذات دیگری نیست هم او مالک عرش عظیم است

قَالَ سَنَنْظُرُ اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٢٧﴾ اِذْهَبْ

فرمود | زوداست می بینیم | آیاراست گفتی | یاهستی تو | ازدروغ گویان | برو ببر

سلیمان گفت من تحقیق این سخن را میکنم که تو راست میگوئی یا اینکه دروغ میگوئی تو برو و این خط من را

بِّكِتٰبِيْ هٰذَا فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا

این نامه مرا | پس بیفکن | ایشان را | بازروگردان | ازایشان | بازبین | که ازچه

ببرو به ایشان بیفکن باز به یک طرف شو ببین که ایشان چه جواب میدهند؟

يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٨﴾ قَالَتْ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَؤُا اِنِّيْٓ اُلْقِيَ اِلَيَّ كِتٰبٌ كَرِيْمٌ ﴿٢٩﴾

جواب میدهند | گفت | ای گروه سرداران! | هرآینه به پیش من انداخته شده | مرا | یک نامه | عزت مند

(که به او خط رسید ملکه سبا) گفت ای سرداران من! به من یک خط تفیین افتیده شده است

اِنَّهٗ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَاِنَّهٗ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿٣٠﴾

این نامه ازسلیمان است | وهرآینه این نامه | بنام | اللہ | مهربان | نهایت بارحم است

و این از جانب سلیمان است و نوشته کرده است که بسم اللہ الرحمن الرحیم

أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَؤُا أَفْتُونِي

که زود آوردی مکنید	برمن	وبیایید پیش من	مسلمان شده گان	گفت	ای اعیان دربار!	وای دهید مرا

شما در مقابله من سرکشی مکنید و به من تابعدار حاضر شوید او گفت که ای سرداران من! مرا دراین معامله

فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُوا

دراین کارمن	نیستم من	فیصله کننده	هیچ کاری را	تا آنکه	شاموجود باشید	گفتند ایشان

رائی دهید، من هیچ وقت فیصله یک سخن را تا آن وقت کرده نه میتوانم تاکه شما حاضر نباشید ایشان گفتند

نَحْنُ أُولُو قُوَّةٍ وَأُولُو بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي

ماخداوندان طاقت هستیم	وخداوندان جنگ هستیم	سخت	وهمه اختیار	ترااست	پس ببین تو

ما مردم قوی و طاقت دار هستیم، و دیگر اختیار بتو است خود تو ببین که ماچه کنیم؟

مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَ

ازچه چیز	حکم میفرمائید؟	گفت	هرآینه پادشاهان	چون درآیند	به قریه ئی	خراب کنند آن را

او گفت وقتیکه پادشاهانه به یک قریه درآیند پس آن را تباه میکند

جَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ

وگردانند	عزتمندان آنرا	زیادرسوا	وهم چنین	ایشان میکنند	وهرآینه من فرستنده ام

و در مردم آن معزز را ذلیل میسازند و چنین میکنند و من به ایشان یک تحفه روان میکنم

إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا

بسوی ایشان	تحفه	پس بیننده ام	که به چه چیز	برمیگردندر	قاصدان	باز چون

می بینم که سفیران من چه خبر می آرند؟ پس وقتیکه سفیر (سبا)

جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ

آمد (قاصد)	نزدسلیمان	گفت	آیامدد میکنید مارا	به مال	پس چیزیکه	داده است مارا الله	بهتر است

به سلیمان رسید پس به او گفت آیا شما بذریعه مال امداد مرا می کنید؟ بشنوید خداوند که بما

مِمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ ارْجِعْ

ازآنچه	داده است شمارا	بلکه شما	به تحفه خود	خوش میشوید	بازگرد

چیزی داده است از آن بهتر است که بشما داده است بلکه خود شما به تحفه شما خوشحال هستید توبه مردم خود پس برو

إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ

بسوی ایشان	پس هرآینه میرسانیم به ایشان	به لشکری	که طاقت نباشد	ایشان را	ازآن	وهرآینه مابیرون کنیم ایشان را

ما به ایشان چنین لشکرها میرسانیم که ایشان مقابله آن را ندارند و ما ایشان را از آن جای

مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَؤُا أَيُّكُمْ

ازآن جا	ذلیل	وایشان	خوار باشند	گفت	ای سرداران!	کیدام یک ازشما

به ذلت می کشیم و ایشان رسوا میشوند (سلیمان) فرمود ای سرداران! کیست که مرا تخت (ملکه)

يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ عِفْرِيتٌ

آرد پیش من | تخت او | قبل از آنکه | بیایند ایشان پیش من | مسلمان شده گان | گفت یک قوی ترین

قبل از آن بیارد که ایشان تابعدار آیند؟ یک جنی قوی گفت اورا که

مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ ۖ وَإِنِّي

از جن | من می آرم پیش تو | به آن | پیش از این که | برخیزی | از جای خود | ومن

من پیش تو آرم پیش از برخاستن تو از دربار و من طاقت آن را

عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ

برآن | طاقت دار | امین هستم | گفت | آنکه نزداش | علم بود | از کتاب | من می آرم پیش تو

دارم و امانت دار هستم یک شخص دیگری که به علم کتاب فهمیده بود گفت که من قبل از اینکه

بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِندَهُ

به آن | پیش از این که | بازگردد | بسوی تو | چشم تو | پس چون | دید آن را | نهاده شده نزداو

بر گردد بتو چشم تو حاضر کرده میتوانم وقتیکه سلیمان آن تخت را نزد خود دید

قَالَ هَٰذَا مِن فَضْلِ رَبِّي ۖ لِيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۖ

گفت | این | فضل | رب من است | تا امتحان کند برما | که آیا شکر میکنم من | یا ناشکری میکنم

گفت که این نتیجه فضل رب من است که امتحان کند مرا که شکر میکنم یا ناشکری

وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ

وکسیکه شکر کند | پس هر آینه شکر میکند | برای خود | وکسیکه ناشکری کنید | پس هر آینه | رب من | بی نیا

و کسیکه شکر کند نفع اش به خود اوست و کسیکه ناشکری کند پس رب من غنی است

كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ

کریم است | گفت بدل کنید شکل آن | برای او | از تخت او | می بینیم | آیا راه می یابد | یا میشود

کریم است، سلیمان گفت شکل تخت اورا بدل کنید تا ببینم که او می شناسد و یا در مردم نادان است

مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَٰكَذَا

از جمله آنانیکه | نه می فهمند | پس چون | آمد | گفته شد | آیا چنین است

که چیزی را نه می داند، وقتیکه آن ملکه رسید به او گفته شد که آیا تخت تو مانند این است

عَرْشُكِ ۖ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ ۚ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا

تخت تو | گفت | گویا که این هم همان باشد | وداده شده است به ما علم | قبل از این | وشدیم ما

او گفت که گویه که این هم همان باشد و بما قبل از این (علم صداقت) تو شده بود و تابع تو

مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعْبُدُ مِن دُونِ اللَّهِ ۖ إِنَّهَا كَانَتْ

مسلمانان | ومنع کرده بود اورا | آن چیز | که او عبادت میکرد آن را | بجز | خدا | هر آینه این بود

و آن زن بجز خدا معبودان دیگری اورا از عبادت خدا منع کرده بود او یک بود از قوم کافر

مِنْ قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿٤٣﴾ قِيْلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَاَتْهُ حَسِبَتْهُ

از قوم کافران | گفته شد اورا | درآئی | دراین قصر | پس چون دید آن را | گمان کرد او به آن

به او گفته شد که به این محل داخل شو وقتیکه او به (فرش) دید پس آن را گمان

لُجَّةً وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا ۭ قَالَ اِنَّهٗ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيْرَ ۭ

آب چقدر عمیق | وجامه برداشت | ازهردوساق خود | سلیمان فرمود | هرآینه این یک قصراست | درخشان | ازشیشه

آب چقدر کرد و از ساق خود جامه برداشت سلیمان گفت این یک محل است که از شیشه ساخته شده است

قَالَتْ رَبِّ اِنِّىْ ظَلَمْتُ نَفْسِىْ وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ

گفت (ملکه) | ای رب من! هرآینه من | ستم کردم | برنفس خود | واسلام آوردم | باسلیمان | مرالله را

او گفت ای رب من! من تاهنوز برخود ظلم گرام و امروز به سلیمان به الله رب العالمین ایمان آوردم

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا اَنِ اعْبُدُوا ع ١٣ ٣ ١٨

که رب | عالمیان است | وهرآینه | فرستادیم | بسوی قوم ثمود | برادرایشان | صالح | که شما عبادت کنید

و ما به نام قوم ثمود برادر (قومی) ایشان صالح فرستاده بودیم که شما عبادت خدا کنید

اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيْقٰنِ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ

خدارا | پس ناگهان | ایشان دوگروه شدند | که یکی بادیگری خصومت میکردند | گفت | ای قوم من! | چرا به شتاب می طلبید

پس ایشان دو گروه شدند که درمیان خود خصومت میکردند (صالح) گفت ای قوم من! چرا شما قبل از نیکی کردن

بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُوْنَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٤٦﴾

برای بدی | پیش از نیکی | چرا بخشش نه میخواهید | خدارا | تابه شما | رحم کرده شود

به عذاب آوردن شتاب می کنید؟ چرا از خداوند معافی نه میخواهید؟ که خداوند بشما رحم کند

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ ۭ قَالَ طٰۗىِٕرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ

ایشان گفتند منحوس قوم دیدم | ترا و آنانرا که | باتو هست | گفت | بدقدمی شما | نزد خداست | بلکه شما

ایشان جواب دادند که؟ ما تو و رفقای تو به بدقدمی می بینیم صالح فرمود بدقدمی شما از طرف خدا است

قَوْمٌ تُفْتَنُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِى الْمَدِيْنَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُّفْسِدُوْنَ

چنین قوم هستید | که بالای شما امتحان کرده میشود | وبود | دراین شهر | نو (۹) نفر | که فساد میکردند

بلکه شما آن مردم هستید که درامتحان هستید و دراین شهر (۹) نو نفر بودند که در ملک فساد میکردند

فِى الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ﴿٤٨﴾ قَالُوْا تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ

درزمین | واصلاح نه میکردند | گفتند | یکی بادیگری قسم خوردند | به خدا | که درشب حمله کنیم به او

و اصلاح نه میکردند ایشان گفتند که درمیان خود به خدا سوگند بخورید که شب در شب به

وَاَهْلَهٗ ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ اَهْلِهٖ

وبه مردم خانه او | بازهرآینه میگوئیم | به وارث او | که ما موجود نبودیم | دروقت کشتن | خاندان او

صالح و به اهل او حمله می کنیم و باز به وارث او میگوئیم که ما دروقت کشتن اهل او موجود نبودیم

وَإِنَّا لَصٰدِقُونَ ﴿۴۹﴾ وَمَكَرُوا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا مَكْرًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۵۰﴾

وهر آینه ما | راست میگوئیم | وساختند یک فریب پنهان | وما هم یک تدبیر کردیم | وایشان | نه میدانستند

و هر آینه ماراست گو هستیم، و شمودیان یک تدبیر پنهان کردند و ما هم تدبیر کردیم که ایشان نه می فهمیدند۔

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۵۱﴾

پس ببین چگونه بود | انجام | فریب ایشان | که ما هلاک کردیم ایشان را | وقوم ایشان را | همه

ببین که انجام فریب ایشان چگونه شد؟ که ما ایشان را و قوم ایشان را هم تباه ساختیم۔

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۵۲﴾

پس این | خانه های ایشان است | خراب افتیده | بسبب ظلم ایشان | هر آینه | دراین | نشان است | آن مردم را | که میدانند

پس اکنون این خانه های ایشان است که بسبب کفر ایشان خراب افتیده است هر آینه دراین برای عقلمندان نشان

وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿۵۳﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ

ونجات دادیم ما | آنانرا که | ایمان آورده بودند | وبودند که پرهیزگاری میکردند | ولوط | چون گفت | قوم خودرا

عبرت است و آنانیکه ایمان دار بودند و پرهیزگار ایشان را نجات دادیم۔ و لوط را فرستاده بودیم وقتیکه او گفت به قوم خود

أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿۵۴﴾ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً

آیا میکنید شما | کار بی حیائی | وشما | می بینید | آیا شما | می آئید | به مرداو: | به ارادهٔ شهوت

شما چرا این کار بی حیائی میکنید باینکه می بینید آیا شما بامردان شهوت خود پوره میکنید؟

مِّن دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿۵۵﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ

بجز | اززنان | بلکه | شما | قوم هستید بسیار جاهل | پس نبود جواب | قوم او

زنان را ترک کرده اید حقیقت این است که شما بسیار یک قوم جاهل هستید از آن قوم هیچ

إِلَّا أَن قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿۵۶﴾

مگر اینکه | گفتند | بیرون کنید | آل لوط | ازقریه شما | هر آینه ایشان | مردم است | که پاکی خوش دارند

جواب دیگری نبود مگر گفتند که اقرباء لوط را از قریه خود بیرون کنید ایشان خود را پاک پاکیزه آشکارا می کنند۔

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنٰهَا مِنَ الْغٰبِرِينَ ﴿۵۷﴾ وَأَمْطَرْنَا

پس نجات دادیم اورا | واهل اورا | مگر | نه زن او | مقرر کرده بودیم اورا | از باقی ماندگان | وبارانیدیم ما

پس ما اورا و اقرباء اورا نجات داریم غیر از زن او که درباره او مقرر کرده بودیم از باقی ماندگان

عَلَيْهِم مَّطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿۵۸﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ع ۱۴ ۱۹

برایشان | یک باران | پس بد است | باران | ترسانده شده گان | بگو | هم ثنا | مرخدا راست

و برایشان یک نوع باران بارانیدیم بسیار باران خراب بود از ترسانده گان بگو هم ثناخدار است

وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ آللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۵۹﴾

وسلام است | بر بندگان او | آنانیکه | برگزیده است او | آیا خدا | بهتر است | یا آنچه | شریک می آرند

و بر بندگان برگزیده او سلام باشد آیا خدا بهتر است یا آنکه ایشان شریک می آرند؟

اَمَّنْ خَلَقَ	السَّمٰوٰتِ	وَالْاَرْضَ	وَاَنْزَلَ	لَكُمْ	مِّنَ السَّمَآءِ
آیا که آفرید	آسمانها	وزمین را	وفرود آورده	برای شما	از آسمان

یاد آن ذات که آسمانها و زمین را آفرید؟ و کیست که شمارا از آسمان باران

مَآءً	فَاَنْۢبَتْنَا	بِهٖ	حَدَآئِقَ	ذَاتَ بَهْجَةٍ	مَا كَانَ لَكُمْ
آب	پس رویانیدیم	به آن	باغها	شائسته	نبود (ممکن)

فرود آورد و باز ما بذریعه آن آب باغهای شائسته شائسته را رویانیده ام در قدرت شما

اَنْ تُنْۢبِتُوْا	شَجَرَهَا	ءَاِلٰهٌ	مَّعَ اللّٰهِ	بَلْ	هُمْ قَوْمٌ
که برویانید	درختهای آن	آیا معبودی دیگری است	باخدا؟	نه بلکه	ایشان

یک گروه است

نبود که درختهای آن باغها را میرویانید آیا نزد خدا معبود دیگری هم است؟ نی! این مردم است

يَّعْدِلُوْنَ ﴿٦٠﴾	اَمَّنْ	جَعَلَ	الْاَرْضَ	قَرَارًا	وَّجَعَلَ خِلٰلَهَآ
که کج میروند	آیا که	گردانید	زمین	جای تقرر	وگردانید

درمیان آن

که درشرک کردن از حد گذشتند، بلکه آن ذات که زمین را جای قراری ساخت و در داخل آن نهرها

اَنْهٰرًا	وَّجَعَلَ لَهَا	رَوَاسِيَ	وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ	حَاجِزًا
نهرها	وآفرید	درآن	کوه ها	وآفرید	میان دو دریاها

پرده

جاری کرد، و برای آن کوه ها ساخت و میان دو دریا ها دیوال ساخت آیا

ءَاِلٰهٌ	مَّعَ اللّٰهِ	بَلْ	اَكْثَرُهُمْ	لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦١﴾	اَمَّنْ
آیا معبود دیگری است	باخدا؟	نی بلکه	اکثر ایشان	نه میدانند	آیا کیست

باخدا معبود دیگری هست؟ بالکل نیست مگر درایشان اکثر مردم نه میدانند یا آن ذات

يُّجِيْبُ	الْمُضْطَرَّ	اِذَا دَعَاهُ	وَيَكْشِفُ	السُّوْٓءَ	وَيَجْعَلُكُمْ
که جواب میدهد	به ناآرام	وقتیکه بخواند اورا	ودور کند	سختی	ومی گرداند شمارا

که دعاء بنده محتاج را میشنود وقتیکه او بخواهد اورا، و مصیبت را دور میکند و شمارا برزمین

خُلَفَآءَ الْاَرْضِ	ءَاِلٰهٌ	مَّعَ اللّٰهِ	قَلِيْلًا مَّا	تَذَكَّرُوْنَ ﴿٦٢﴾	
جای نشین	درزمین	آیا معبود دیگری هست	باخدا؟	(نی) بسیار کم	پندمی پذیرند

اختیار داده است، آیا باخدا معبود دیگری هم است (بالکل نیست) مگر کم شما نصیحت قبول میکنید

اَمَّنْ	يَّهْدِيْكُمْ	فِيْ ظُلُمٰتِ	الْبَرِّ	وَالْبَحْرِ	وَمَنْ يُّرْسِلُ
آیا کیست	که راه مینماید بشما	درتاریکیهای	بر	وبحر	وکه

میفرستد

یا آن ذات که بشما در تاریکیهای بر و بحر راه مینماید و آن ذات که

الرِّيٰحَ	بُشْرًا	بَيْنَ يَدَيْ	رَحْمَتِهٖ	ءَاِلٰهٌ	مَّعَ اللّٰهِ
قبل بادهارا	مژده دهنده	پیش از	رحمت (باران خود)	آیا معبود دیگری هست	باخدا؟

ش از (باران) رحمت خود بادهای مژده دهنده را میفرستد آیا باخدا معبود دیگری هم است؟

تَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٣﴾ اَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ

بسیار برتر است | خدا | از آنچه | ایشان شریک می گیرند | آیا کیست | که اول می آفریند | مخلوق را

خداوند متعال از شرکاء خود ساخته ایشان بسیار بلند است، بلکه آن ذات که مخلوقات را دفعه اول آفرید

ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَمَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ

باز | اعاده میکند آن را | وکیست | که روزی میدهد شما را | از آسمان | وزمین

باز اعاده میکند ایشانرا و یا آن ذات که بشما از آسمان و زمین روزی میدهد

ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

آیا معبود دیگری هست | با خدا؟ | بگو | بیارید | دلیل خود | اگر هستید شما

آیا با خدا معبودی دیگری هم است؟ (ای نبی!) تو بگو که دلیل خود را پیش کنید اگر شما راست میگوئید

صٰدِقِيْنَ ﴿٦٤﴾ قُلْ لَّا يَعْلَمُ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

راستگویان | بگو | نمی داند | آنکه | در آسمانها | وزمین است

به ایشان بگو که در آسمانها و در روی زمین بجز خدا هیچ کسی به غیب نه میداند

الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ ؕ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٦٥﴾ بَلِ

به غیب | مگر | خدا | ونمی فهمند | که چه وقت | دوباره زنده میشوند | بلکه

و ایشان نه میدانند که چه وقت دوباره زنده میشوند بلکه

ادّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ ۛ بَلْ هُمْ فِىْ شَكٍّ مِّنْهَا ۛ

ختم شده | علم ایشان | درباره آخرت | بلکه | ایشان | در شک است | از آن

درباره آخرت علم ایشان هیچ نیست بلکه این مردم خود ایشان درباره آخرت هم درشک است

بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ ع وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا ۸-۱۰

بلکه | ایشان | از آن | کوراند | ومیگوید | آنانیکه | کفر کردند | آیا وقتیکه شویم ما

نی! بلکه این مردم از آن طرف خود را کور ساختند و این کافران میگویند که آیا وقتیکه ما پیشنیان ما

تُرٰبًا وَّاٰبَآؤُنَآ اَئِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا

خاک | وپدران ما (هم) | آیا ما | بیرون آورده میشویم؟ | هر آینه | وعده شده | از این

خاک شویم پس آیا دوباره زنده شویم؟ این وعده ها قبلا هم باما

نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ ۙ اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ

باما | وباپدران ما | پیش از این | نیست | این | مگر | قصه های

و با پدران ما شده است، این فقط قصه های خود ساخته مردم سابقه است

الْاَوَّلِيْنَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ

مردم سابقه | بگو | بروید | در زمین | پس بنگرید | چگونه | بود

بگو که در زمین بروید و بنگرید که انجام

عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۶۹﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِيْ ضَيْقٍ

آنجام | مجرمین | و | غم مکن | برایشان | ومباش | درتنگ دلی

مجرمین چگونه شد؟ و تو برحال ایشان غم مکن، و بر فریبهای ایشان دل خود را

مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ﴿۷۰﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ

ازآنچه | ایشان فریب میکنند | وایشان میگویند | چه وقت باشد | این | وعده | اگرهستید شما

تنگ مکن، و ایشان میگویند که آن وعده چه وقت پوره میشود اگر شماراست

صٰدِقِيْنَ ﴿۷۱﴾ قُلْ عَسٰى اَنْ يَّكُوْنَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِيْ

راستگویان | بگو | نزدیک است | که باشد | نزدیک بشما | بعضی | آن چه

میگوئید؟ ای پیغمبر! توبه ایشان بگو که شاید که شما کدام عذاب میخواهید یک سرآن

تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿۷۲﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ

به شتاب میخواهید | وهرآینه | رب تو | خداوند فضل بزرگ است | برمردم | ولیکن

بشما وصل و رسیده باشد، و هر آینه رب تو برمردم بسیار مهربان است لیکن اکثر

اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۷۳﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ

اکثرایشان | شکرنه میکنند | وهرآینه | رب تو | میداند | آنچه راپنهان میدارد

مردم شکر نه میکنند و هر آینه به رب تو هر چیز معلوم است، چیزیکه ایشان

صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿۷۴﴾ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ فِي السَّمَآءِ

سینه های ایشان | وآنچه | ایشان آشکارامیکند | ونیست | هیچ پوشیده | درآسمان

دردلهای خود پنهان میدارند و کدام کارهایکه ایشان آشکارا میکنند و درآسمان و یا زمین چنین چیز نیست

وَالْاَرْضِ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿۷۵﴾ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَقُصُّ

وزمین | مگر | آن است درکتاب | واضح | هرآینه | این | قرآن | بیان میکند

که آن در کتاب واضح (لوح محفوظ) درج نباشد هر آینه این قرآن بنی اسرائیل را اکثر آن

عَلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَكْثَرَ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۷۶﴾ وَاِنَّهٗ

بربنی اسرائیل | اکثرآن سخنها | ایشان درآن | اختلاف میکند | وهرآینه این

سخنها آشکارا میکند، که ایشان درآن تا هنوز اختلاف میکند و این کتاب درباره

لَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۷۷﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ

هدایت | ورحمت است | مؤمنان را | هرآینه | رب تو | فیصله کند | میان ایشان

ایمان دار ذریعه هدایت و عین رحمت است هر آینه رب تو درمیان ایشان بحکم خود

بِحُكْمِهٖ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْعَلِيْمُ ﴿۷۸﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۚ

بحکم خود | واو | غالب | داناست | پس توکل کن | برخدا

فیصله کند، و او با قدرت است و به هر چیز دانا است، پس تو بر خداوند توکل کن۔

إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ

هر آینہ هستی تو بر | (دین) حق واضح | هر آینہ تو | بشنوانیدہ نہ میتوانی | مردگان را | وشنوانیدہ نہ میتوانی

هر آینہ تو دائماً برحق روان هستی هر آینہ تو بہ مردگان، سخنهای خود شنواندہ نہ میتوانی و نہ بہ کران

الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ

کران را | نداء | وقتیکہ | روی گرداند | پشت کنندگان | ونیستی تو راہ نما | کوران را

آواز خود شنواندہ میتوانی، وقتیکہ پشت کند و روان شود، و نہ کوران را کہ درگمراهی باشند

عَن ضَلَالَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُم

ازگمراهی ایشان | نہ | میشنوانی | مگر | کسی را کہ ایمان دارد | بآیات های ما | پس ایشان

قدرت راهنمائی ندارند، تو تنها بہ آن مردم میشنوانی کہ بر آیاتهای ما ایمان دارند و ایشان

مُّسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ

گردن نهندگان اند | وچون | پوره شود | وعده (عذاب) | برایشان | پس بیرون می آریم | ایشان را

فرمانبردار هستند، وقتیکہ وعده خداوند درحق ایشان پوره شود پس ما ایشان را از زمین

دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا

یک حیوان | اززمین | کہ سخن میکند باایشان | کہ | مردم | بودند بہ آیاتها

یک حیوان می آریم، کہ باایشان سخن میکند کہ این مردم با آیات ما یقین نہ میکردند

لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّن ع ۱۶/۲

یقین نمی کردند | وروز یکہ | جمع کنیم | ازهرامت | یک گروه | ازآن مردم

و روز یکہ ما از هر امت یک گروه ایشان جمع کنیم کہ آیات مارا دروغ میگفتند

يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُو

کہ دروغ میکردند | آیات مارا | پس ایشان | تقسیم کرده شود (درگروه ها) | تا آنکہ | چون بیایند

پس ایشان در گروه تقسیم میشوند تا اینکہ وقتیکہ ایشان بیایند

قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا

میفرماید (خدا) | آیا دروغ کرده بودید شما | آیات مارا | واحاطه نکرده بودید شما | بہ آن | بہ علم | یا چہ چیز

خداوند میفرماید آیا شما آیات مارا دروغ گفتید؟ حال آنکہ شما بہ آن فهم حاصل نکرده بودید (یا غیر از این)

كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا

شما میکردید | و | واقع شد | حکم (عذاب) | برایشان | زیراکہ | ایشان ظلم کردند

چہ چیز کارهای خراب میکردید؟ و بسبب ظلم ایشان درحق ایشان وعده عذاب پوره میشود

فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا

پس ایشان | سخن نہ میگویند | آیا ایشان ندیدند | کہ ما | ساختیم | شب را | تا آرام گیرند ایشان

و ایشان سخن هم گفته نہ میتوانند آیا ایشان ندیدند کہ ما شب را آفریدیم کہ ایشان درآن آرام

فِيْهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۸۶﴾

درآن | وروز | روشن | هرآینه | دراین | نشانه هااست | آن قوم راکه ایمان دارند

کنند و روز را روشن ساختیم هر آینه درآن نشانه ها است آن مردم را که ایمان آرند

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ

وروزیکه | دمیده شود | درصور | پس مضطرب شود | آنکه | درآسمانهااست

و روزیکه در صور دمیده شود پس آنکه در آسمانها و زمین است

وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَآءَ اللّٰهُ ؕ وَكُلٌّ اَتَوْهُ

وآنکه | درزمین است | غیرازآنکه | بخواهد الله | وهر | بیایند پیش او

همه ایشان مضطرب شوند مگر کسی را که خدا بخواهد و همه از (فکر) عاجز می آیند

دٰخِرِيْنَ ﴿۸۷﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَّهِيَ تَمُرُّ

عاجزشده | ومیبینی تو | کوهارا | که گمان میکنی برآن | برجای ایستاده | وآن | روان میباشد

و تو که به این کوه ها می بینی پس فکر میکنی که برجای خود ایستاده است و حال آنکه آن کوه ها

مَرَّ السَّحَابِ ؕ صُنْعَ اللّٰهِ الَّذِيْٓ اَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ؕ اِنَّهٗ

مانندرفتن | ابر | کاریگری | خدا | آنکه | محکم ساخت | هرچیزی را | هرآینه او

مانند برمیرود و کاریگری خداوند است که هر چیز را محکم ساخته است او بر کارهای شما

خَبِيْرٌۢ بِمَا تَفْعَلُوْنَ ﴿۸۸﴾ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ

خبرداراست | به آنچه شامیکنید | کسیکه بیاید | بانیکی | پس اورا | بهتر باشد | ازآن

خوب باخبر است کسیکه نیکی آرد به او اجر بسیار خوب داده میشود

وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَّوْمَئِذٍ اٰمِنُوْنَ ﴿۸۹﴾ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ

وایشان | ازترس | ازآن روز | به امن میباشند | وهرکه بیاید | به بدی

و چنین مردم از ترس آن روز به امن میباشند و کسیکه بدی آرند پس بر

فَكُبَّتْ وُجُوْهُهُمْ فِي النَّارِ ؕ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا

پس نگون سارکرده شود | روهای ایشان | درآتش | جزاء داده نمیشود بشما | مگرآنچه

روها نگون انداخته میشوند (و گفته میشود) که بشما تنها جزاء آن اعمال داده میشود

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۰﴾ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ

شامیکردید | هرآینه | حکم شده بما | که عبادت کنم | پروردگاراین شهر را

که شما در دنیا میکردید و به من تنها این حکم شده است که من به مالک این شهر (مکه) عبادت کنم

الَّذِيْ حَرَّمَهَا وَلَهٗ كُلُّ شَيْءٍ ۫ وَّاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ

آنکه | عزت مندکرده | واوراست | هرچیزی | وبه من حکم شده | که باشم من

آن ذات که به این شهر عزت بخشیده است و همه چیز اوراست و به من این حکم شده است که اورا

مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿۹۱﴾ وَاَنْ اَتْلُوا الْقُرْاٰنَ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى

از مسلمانان | وکه | تلاوت کنم من | قرآن را | پس کسیکه | راه یافت

فرمانبردار باشم، و اینکه قرآن کریم را تلاوت کنم، پس کسیکه راه یافت

فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ اِنَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿۹۲﴾

پس هر آینه راه می یابد | برای خود | وکسیکه | بی راه شد | پس بگو | هر آینه من | از ترساننده گانم

پس برای خود میکند، و کسیکه گمراه شد پس تو بگو که من تنها

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُوْنَهَا ۭ

وبگو | همه ثنا | خدا راست | زود است که نشان دهد شما را | نشانه های خود | پس بشناسید شما آن را

(از آنجام نافرمانی) خداوند ترساننده ایم و بگو که همه حمد خدا راست، و زود است که بشما

ع ۱۱ ۳ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۳﴾ ع

ونیست | رب تو | ناخبر | از آنچه | شامیکنید

نشانه های خود بنمایند، پس شما بشناسید آن را و رب تو از کارهای شما بی خبر نیست۔

سُوْرَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ وَّ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | ثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سوره قصص درمکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هشتاد و هشت آیت و نه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

طٰسٓمّٓ ﴿۱﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿۲﴾ نَتْلُوْا عَلَيْكَ مِنْ نَّبَاِ

طسم | این آیاتهای | کتاب روشن است | میخوانیم | برتو | از خبر

طسم این آیاتهای چنین کتاب است که آشکارا بیان میکند، حالات راست موسیٰ او فرعون

مُوْسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۳﴾ اِنَّ فِرْعَوْنَ

موسیٰ | وفرعون | به حق | آن قوم را | که ایمان دارند | هر آینه | فرعون

برای تو بخاطر آن مردم میشنودیم، که مؤمنان است هر آینه فرعون درزمین (مصر)

عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعًا يَّسْتَضْعِفُ

تکبر کرد | درزمین | وگردانید | اهل آن را | گروه گروه | ضعیف کرده بود

بسیار بلند شده بود، و مردم آن قوم را گروه، گروه کرده بودند، که از یک گروه (بنی اسرائیل)

طَاۗىِٕفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ اَبْنَاۗءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَاۗءَهُمْ ۭ اِنَّهٗ

یک گروه | از ایشان | ذبح میکرد | پسران ایشان | وزنده میگذاشت | دختران ایشان | هر آینه او

قوت ایشان را کم میکرد، پسران ایشان را ذبح میکرد، و دختران ایشان را زنده میگذاشت او بسیار

كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿۴﴾ وَنُرِيْدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلَي الَّذِيْنَ

بود | از فساد کنندگان | ومیخواستیم ما | که احسان کنیم | برآنانیکه

مفسد بزرگ بود، و ما میخواستیم آنانیکه ضعیف کرده میشدند برایشان

اسْتُضْعِفُوْا فِي الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَّنَجْعَلَهُمُ الْوٰرِثِيْنَ ۙ﴿۵﴾

که ضعیف کرده شده بودند	درزمین	وبگردانیم ایشان را	پیشوایان	وبگردانیم ایشان را	وارثان

احسان کنیم، و ایشان را سرداران ملک بسازیم و هم ایشان را وارث آن بگردانیم

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ

وماقدرت دادیم	ایشان را	درزمین	وما بنمائیم	به فرعون	وهامان

و پاهای ایشان را درملک محکم سازیم و به فرعون و هامان، و به لشکر های ایشان از دست این ضعفاء

وَجُنُوْدَهُمَا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ﴿۶﴾ وَاَوْحَيْنَآ

وبه لشکرایشان	ازدست این ضعفاء	آنچه	بودند که ایشان از آن میترسیدند	والهام کردیم ما

آن انجام بنمائیم، از آنکه ایشان میترسیدند و ما به مادر موسیٰ

اِلٰٓى اُمِّ مُوْسٰٓى اَنْ اَرْضِعِيْهِ ۚ فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيْهِ

بسوی مادر موسیٰ	که تو شربده اورا	پس چون	ترسیدی بروی	بینداز اورا

الهام کردیم، که توبه او شیر بده، پس وقتیکه به وی ترسیدی، پس اورا در دریا

فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِيْ وَلَا تَحْزَنِيْ ۚ اِنَّا رَآدُّوْهُ اِلَيْكِ

دردریا	وغمگین مباش	ومترس	هرآینه ما	واپس میکنیم اورا	بتو

بینداز، و هیچ اندیشه مکن، پس ما اورا بتو واپس میکنیم

وَجَاعِلُوْهُ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۷﴾ فَالْتَقَطَهٗٓ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُوْنَ

ومیگردانیم	ازرسولان	بازبرداشت اورا	مردم خانه فرعون	تاباشد

و اورا از پیغمبران خوده یک پیغمبر میسازیم پس مردم فرعون موسیٰ را (از دریا) برداشتند که

لَهُمْ عَدُوًّا وَّحَزَنًا ۭ اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا

ایشان را	دشمن	وسبب غم	هرآینه	فرعون	وهامان	ولشکرایشان

ایشان را باعث غم و دشمنی باشد دراین لشکی نیست که فرعون، هامان، و لشکر های ایشان

كَانُوْا خٰطِـِٕيْنَ ﴿۸﴾ وَقَالَتِ امْرَاَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ

بودند	خطاءکنندگان	وگفت	زن	فرعون	روشنی	چشم است

همه ایشان در خطاء بودند، و زن فرعون گفت که این پسر مرا و ترا

لِّيْ وَلَكَ ۭ لَا تَقْتُلُوْهُ ۡ عَسٰٓى اَنْ يَّنْفَعَنَآ اَوْ نَتَّخِذَهٗ

مرا	وترا	نه کشید اورا	شاید	بمانفع رساند	یا	بگیریم اورا

روشنی چشم است مکشید اورا شاید که بما فائده دهد، و یا برای خود

وَلَدًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۹﴾ وَاَصْبَحَ فُؤَادُ اُمِّ مُوْسٰى فٰرِغًا ۭ

پسر	وایشان	نه می فهمیدند	وشد	دل	مادر موسیٰ	خالی (ازقرار)

پسر گیریم و ایشان براصل حال نمی فهمیدند و دل مادر موسیٰ ناقرار بود

إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ

نزدیک بود | که آشکارا کند | آن | اگر نبود | محکم نمودن | بر دل او | که باشد او

نزدیک بود که حال موسیٰ را به مردم بگوید اگر محکم نمیکردیم دل اورا که او

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ۖ فَبَصُرَتْ

از یقین کنندگان | وگفت (مادر) موسیٰ | به خواهر او | در پی برادر خود | پس دید او

برما یقین محکم داشته باشد و او به خواهر موسیٰ گفت در پی برادر خود برو پس او به موسیٰ از دور

بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ

اورا | از دور | وایشان | نمیدانستند | وحرام کردیم ما | بروی | پستان دایگان

می دید و مردم فرعون نمیدانستند و ما از اول بروی شیر دهنده گان منع

مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ

از پیش | پس (خواهر) موسیٰ گفت | آیا راه بنمایم بشما | براهل خانه | که پرورش کند اورا

کرده بودیم (که شیر هیچ زن را نمیگرفت) خواهر موسیٰ گفت آیا بنمایم بشما اورس یک خانه که این طفل را پرورش کند

لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ

برای شما | وایشان | اورا | خیرخواه هستند | پس باز رسانیدیم | بسوی مادراش | تا

و درخیر خواهی او هم باشد پس ما اورا پس به مادر اش رسانیدیم که چشمانش سرد گردد

تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ

روشن شود | چشم او | واندوهناک نشود | وتابداند | که وعده | الله | راست است | لیکن

و اندوهناک نشود و تابداند که وعده خداوند حق است مگر

أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ

اکثر ایشان | نه | میدانند | وچون | رسید | بقوت خود | وکامل شد | دادیم اورا

اکثر مردم به آن نه میدانند و وقتیکه موسیٰ به مرحله جوانی خود رسید و درست شد داریم اورا

حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ

حکمت | وعلم | وهم چنین | بدله میدهیم | نیکوکاران را | واو داخل شد

حکمت و علم و ما به مردم نیکو کاران هم چنین بدله میدهم و یک روز موسیٰ در چنین وقت

الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ

درشهر | دروقت | غفلت | مردم آن | پس یافت | درآن | دومرد

به شهر آمد که مردم آن جای غافل بودند پس درآن جای دو نفر را درجنگ

يَقْتَتِلَانِ ۖ هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَغَاثَهُ

که جنگ میکردند | آن یک | ازقوم او بود | و | آن دیگری | ازدشمنان او | پس فریاد کرد اورا

دیدند درآن یکی از قوم او (بنی اسرائیلی) بود و دیگری از دشمنان او بود پس آن شخص که

الَّذِیْ مِنْ شِیْعَتِهٖ عَلَى الَّذِیْ مِنْ عَدُوِّهٖ ۙ فَوَكَزَهٗ مُوْسٰى

آن کس که | ازقوم او بود | برخلاف آن کسی که | از دشمنان او بود | پس مشتی زد اورا | موسیٰ

از قوم او بود او از موسیٰ درمقابله شخص که از دشمن او بود مدد خواست، پس موسیٰ اورا یک مشت زد

فَقَضٰى عَلَیْهِ ۫ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّیْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ عَدُوٌّ

پس تمام کرد کارش | بروی | اوگفت | این | یک حرکت شیطانی است | هرآینه او | دشمن است

پس او درجای خود مرد، موسیٰ گفت این یک کاری شیطانی شد، هر آینه شیطان دشمن آشکارا است

مُّضِلٌّ مُّبِیْنٌ ﴿۱۵﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ

گمراه کننده | آشکارا | اوگفت | ای رب من! | هرآینه من | ظلم کردم | برنفس خود

که انسان را به راه خطاء سوق میکند موسیٰ گفت ای رب من! من بر نفس خود ظلم کردم

فَاغْفِرْ لِیْ فَغَفَرَ لَهٗ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ ﴿۱۶﴾

پس معاف کن مرا | پس معافی کرد اورا | هرآینه او | اوست | بخشنده | مهربان است

پس معاف کن مرا، پس خداوند به او معافی کرد هر آینه او مهربان بخشنده است

قَالَ رَبِّ بِمَاۤ اَنْعَمْتَ عَلَیَّ فَلَنْ اَكُوْنَ ظَهِیْرًا

اوگفت | ای رب من! | چنانچه | توانعام کردی | برمن | پس هیچ وقت | نباشم | مددگار

موسیٰ فرمود ای رب من! تو که برمن کدام انعام کردی پس هیچ وقت برای مجرمین مددگار نباشم

لِّلْمُجْرِمِیْنَ ﴿۱۷﴾ فَاَصْبَحَ فِی الْمَدِیْنَةِ خَآئِفًا یَّتَرَقَّبُ فَاِذَا

مجرمین را | پس صبح کرد او | درشهر | ترسان | انتظار کننده | پس ناگهان

الغرض بر موسیٰ درشهر صبح شد، پس مبند که

الَّذِی اسْتَنْصَرَهٗ بِالْاَمْسِ یَسْتَصْرِخُهٗ ؕ قَالَ لَهٗ مُوْسٰۤى

هم همان مرد | که مدد خواسته بود | دیروز | بازفریاد کرد | گفت | اورا | موسیٰ

دیروز که کدام نفر مدد خواسته بود امروز باز برای امداد صداء میکند موسیٰ گفت که تو هم

اِنَّكَ لَغَوِیٌّ مُّبِیْنٌ ﴿۱۸﴾ فَلَمَّاۤ اَنْ اَرَادَ اَنْ یَّبْطِشَ بِالَّذِیْ

هرآینه تو | گمراه هستی | آشکارا | بازوقتیکه | اوارادہ کرد | که حمله کند | به آن کسی که

آشکارا بی راه هستی؟ وقتیکه موسیٰ به آن شخص دست دراز کرد، آنکه دشمن مشترک هر دو بود

هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا ۙ قَالَ یٰمُوْسٰۤى اَتُرِیْدُ اَنْ تَقْتُلَنِیْ

او دشمن است | هردورا | گفت او | ای موسیٰ! | آیا تو میخواهی | که بکشی مرا

پس آن (اسرائیلی) گفت ای موسیٰ! تو مرا هم کشتن میخواهی چنانچه

كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًۢا بِالْاَمْسِ ۖۗ اِنْ تُرِیْدُ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَ

چنانچه کشتی | نفسی را | دیروز | نه میخواهی تو | مگر اینکه | باشی

دیروز یک نفر را کشتی؟ تو تنها دراین ملک رعب

جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾

ستمگاری | درزمین | ونه میخواهی | که باشی | ازاصلاح کنندگان

نهادن میخواهی، و نه میخواهی که باشی از اصلاح کنندگان، و یک نفر

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ

وآمد | مردی | ازمنتهای | شهر | بشتاب | گفت | ای موسیٰ!

از کناره دیگری شهر آمد بشتاب گفت که ای موسیٰ! سرداران

إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ

هرآینه | سرداران | مشوره میکنند | درباره تو | تا بکشند ترا | پس بیرون برو | هرآینه من | ترا

درباره تو مشوره میکنند، تا بکشند ترا پس تو از ملک بیرون برو من خیر خواهی ترا میخواهم

مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي

ازنیک خواهانم | پس او بیرون شد | ازآن | ترسان | انتظار میکرد | گفت | ای رب من! | نجات ده مرا

پس موسیٰ از آن جای درحالت ترس و خوف بیرون شد و گفت که ای رب من!

ع ۲ ۸ ۵ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ

ازقوم ظالمان | وقتیکه متوجه شد | به طرف مدین | گفت | امیدوارم

مرا از این ظالمان نجات بده پس وقتیکه موسیٰ بطرف مدین حرکت نمود گفت

رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ

که رب من | بنماید به من | براه | راست | وچون رسید | به آب مدین

امید است که رب برای من راه درست نماید و باز وقتیکه به جای آب مدین رسید

وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ ۖ وَوَجَدَ

یافت | برآن | گروهی را | ازمردم | که آب مینوشانیدند | ویافت

درآن جای یک گروه مردم را دید که (حیوانات) خود را سیراب میکرد، و جدا از ایشان

مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۚ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۖ

جدا ازایشان | دوزن | که منع میکرد (بزهای خود) | اوگفت | چیست حال شما

دو دختران را دید، که بزهای خود را حصار نموده ایستاده است، موسیٰ گفت شما چه میخواهید؟

قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَاءُ ۖ وَأَبُونَا

هردو گفتند | آب نه مینوشانیم | تا آنکه | بازگردانند | شبانان | وپدر ما

آنها گفتند ما به بزهای خود آب نمی دهیم تا آنکه شبانها مال خود را واپس نکند و پدر ما

شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ

پیرکلان است | پس آب نوشانید موسیٰ | هردوایشان را | بازگردید | بسایه

بسیار پیر کلان است پس موسیٰ بخاطر آنها بربزها آب نوشانید، باز دریک طرف در سایه نشست این

فَقَالَ رَبِّ اِنِّیْ لِمَآ اَنْزَلْتَ اِلَیَّ مِنْ خَیْرٍ

پس گفت | ای رب من! هر آینه من | آن چیز را که | تو نازل کنی | به طرف من | از خیر

دعاء را خواند: که ای رب من! هر چیز یکه تو نازل نمیکنی من محتاج هستم

فَقِیْرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ اِحْدٰىهُمَا تَمْشِیْ عَلَى اسْتِحْیَآءٍ

محتاج هستم | پس آمد اورا | یک (دختر) از هر دو | که می آمد | به حیاء

باز در آن دو دختر ها یکی بیامد که به حیا میرفت

قَالَتْ اِنَّ اَبِیْ یَدْعُوْكَ لِیَجْزِیَكَ اَجْرَ مَا سَقَیْتَ لَنَا ؕ

اوگفت | هر آینه پدر من | میخواهد ترا | که بدهد ترا | بدله | آن که نوشانیدی تو | مارا

او گفت: پدر من ترا میخواهد تا ترا بدله نوشانیدن بر بزهای ما بدهد

فَلَمَّا جَآءَهٗ وَقَصَّ عَلَیْهِ الْقَصَصَ ۙ قَالَ لَا تَخَفْ ۟ قف وقفة

پس چون | آمد اورا | وبیان کرد | بروی | قصه | اوگفت | مترس

پس وقتیکه او نزد شعیب آمد و قصه خود را به او بیان کرد او گفت مترس!

نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِیْنَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ اِحْدٰىهُمَا

خلاص شدی | از قوم ظالم | گفت | یکی از هر دو آنها

از دست ظالمان نجات یافتی دراین دختران یکی گفت ای پدر ما!

یٰۤاَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ ۫ اِنَّ خَیْرَ مَنِ اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِیُّ

ای پدر من! | مزدور کن اورا | هر آینه | خوب (مرد) | آنکه تو مزدور میگیری | که قوی

مزدور کن اورا زیرا که خوب مزدور آن است که قوی و امانت دار باشد

الْاَمِیْنُ ﴿٢٦﴾ قَالَ اِنِّیْۤ اُرِیْدُ اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى

وامانت دار هست | (شعیب) گفت | هر آینه من میخواهم | که به نکاح دهم ترا | یکی

او گفت که من میخواهم که در دو دختران از یکی باتو نکاح کنم

ابْنَتَیَّ هٰتَیْنِ عَلٰۤى اَنْ تَاْجُرَنِیْ ثَمٰنِیَ حِجَجٍ ۚ

از هر دو دختران من | به این (شرط) | که مزدوری کنی مرا | هشت | سال

بشرط که تو هشت سال همراه من خدمت کنی

فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۚ وَمَاۤ اُرِیْدُ اَنْ اَشُقَّ

باز اگر پوره کنی تو | ده سال | پس آن از طرف تو نیکی است | ونه میخواهم من | که سختی کنم

و اگر ده سال پوره کردی پس از طرف تو احسان است و من برتو زیادت نه میخواهم

عَلَیْكَ ؕ سَتَجِدُنِیْۤ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰلِحِیْنَ ﴿٢٧﴾ قَالَ

برتو | خواهی یافت مرا | اگر | بخواهد خدا | از صالحان | (موسیٰ) گفت

ان شاء الله مرا در معامله درست یابی موسیٰ گفت که:

ذٰلِكَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ ؕ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ

این وعده است | میان من | ومیان تو | هرکدام این دو وعده را | که تکمیل نمودم

این سخن میان من و میان تو فیصله شد در هر دو که هر وعده پوره نمودم پس برما

ع ٣/٧/٦ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿٢٨﴾

پس نباشد جبر | برمن | وخدا | برآنچه | مامیگوئیم | گواه است

صبر نباشد و چیزیکه ما میگوییم خداوند (ج) برآن گواه است

فَلَمَّا قَضٰى مُوْسَى الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِهٖۤ اٰنَسَ

پس چون تکمیل کرد | موسیٰ | موده را | وروان شد مع اهل خود | پس دیداو

پس وقتیکه موسیٰ وعده را تکمیل نمود و همراه اهل خود در بازگشت (به مصر) حرکت نمود پس از جانب

مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ نَارًا ؕ قَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْۤا اِنِّيْۤ اٰنَسْتُ

ازطرف کوه طور | یک آتش | اوگفت | اهل خودرا | درنگ کنید شما | هرآینه من دیدم

طرف کوه طور آتش دید به اهل خانه خود گفت درانجا درنگ کنید من آتش را دیدم

نَارًا لَّعَلِّيْۤ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ

آتش | شاید من | بیارم بشما | ازآن | کدام خبر | یابیارم شعله | ازآتش

شاید که بشما از آن جای خبر بیارم و یا یک شعله آتش تاشما گرم شوید

لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّاۤ اَتٰىهَا نُوْدِيَ مِنْ شَاطِئِ

تاشما | خودراگرم کنید | پس چون | رسید آنجا | به اوآواز شد | ازکناره

پس وقتیکه موسیٰ به آن جای رسید پس از آن میدان از طرف راست درآن

الْوَادِ الْاَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبٰرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ يّٰمُوْسٰۤى

میدان طرف راست | درجای | مبارک | ازیک درخت | که | ای موسیٰ!

جای مبارک از یک درخت به او آواز شد که ای موسیٰ!

اِنِّيْۤ اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٠﴾ وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ؕ

هرآینه من | من | الله هستم | رب | عالمیان | واینکه | بیندازعصای خودرا

هر آینه من آن الله هستم، که پروردگار عالم هستم، و عصای خود را بیفکن

فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا

پس چون | دیدآن را | که حرکت میکرد | گویاآن | ماراست | روی گردانید | پشت کننده

پس وقتیکه آن را دید که عصا مثل مار حرکت میکند، پس به طرف پشت خود فرار نمود و به

وَلَمْ يُعَقِّبْ ؕ يٰمُوْسٰۤى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۫ اِنَّكَ مِنَ الْاٰمِنِيْنَ ﴿٣١﴾

وبازندید | (حکم شد) ای موسیٰ! | پیش شو | ومترس | هرآینه تو | ازامن کنندگان هستی

و بسوی خلف ندید (ما گفتیم) ای موسیٰ! پیش شو و مترس، زیرا که تو به امن هستی

اُسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ

درآر | دست خودرا | درگریبان خود | برآید | سفید | بدون عیب

و درآر دست خود را در گریبان، پس بدون عیب، سفید درخشان بیرون آید

وَاضْمُمْ اِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذٰنِكَ بُرْهَانٰنِ

وبپیوست کن | بطرف خود | بازوی خودرا | ازترس | پس این دو | دلیلها است

و برای دور نمودن (خوف) دست خود را باز به بازوی خود یک جای کن این از جانب رب تو

مِنْ رَّبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا

ازطرف رب تو | بطرف فرعون | وبه سرداران او | هرآینه ایشان | بودند

برای فرعون و سرداران او دو نشانه است هر آینه ایشان بسیار مردم

قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ قَتَلْتُ مِنْهُمْ

مردم | نافرمان | اوگفت | ای رب من! | هرآینه من | کشته بودم | ازایشان

نافرمان هستند، موسیٰ گفت ای رب من! من از ایشان یک نفر کشتم

نَفْسًا فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ﴿۳۳﴾ وَاَخِيْ هٰرُوْنُ هُوَ اَفْصَحُ

شخصی را | پس میترسم | خواهند کشت مرا | وبرادرم | هارون | او | فصیح تراست

میترسم که مرا نکشند، و زبان برادر من هارون بسیار روان است

مِنِّيْ لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِيْٓ

ازمن | اززبان | پس بفرست او | بامن | به مددگاری | که تصدیق کند مرا

لهذا اورا هم بامن مددگار بساز که بامن تصدیق من کند

اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ﴿۳۴﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيْكَ

هرآینه من | میترسم | که تکذیب کند مرا | گفت | قوی خواهم کرد | بازوتو | به برادرتو

من میترسم که ایشان تکذیب کند مرا خداوند فرمود ما بذریعهٔ برادر تو بازوی ترا قوی میکنیم

وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُوْنَ اِلَيْكُمَا ۚ بِاٰيٰتِنَآ ۚ

ودامید هیم | به شما | غلبه | پس رسیده نخواهند | به شما | بسبب نشانه های ما

به هر دو شما غلبه میدهیم، پس بشما رسیده نتوانند بوجه نشانه های ما

اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ﴿۳۵﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمْ

هردوشما | وآنانیکه | پیروی کند شمارا | غالب میباشند | پس چون | آمد به ایشان

شما و دوستانه شما غالب می آید، پس وقتیکه موسیٰ به ایشان

مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى

موسیٰ | به نشانه های واضح ما | ایشان گفتند | نیست این | مگر | جادو | بسته شده

آدم آشکارا ما پیش نمود، پس ایشان گفت که این از خود ساخته جادو است

وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿۳۶﴾ وَقَالَ مُوْسٰى رَبِّيْٓ

ونشنیده ایم | این را | از پدران واجداد خود | وگفت | موسیٰ | رب من

و ما هیچ وقت چنین سخنها از پدران و اجداد خود نشنیده ایم' موسیٰ گفت که رب من

اَعْلَمُ بِمَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ تَكُوْنُ لَهٗ

داناتراست | برآن که | آورده | هدایت | ازطرف او | وبرآن که | هست اورا

داناتر است' که کدام کسی از طرف او دین حق آورده است و از که انجام آخرت

عَاقِبَةُ الدَّارِ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۳۷﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ

خانه | آخرت | هرآینه کامیاب نه میشود | مردم ظالم | وگفت | فرعون

درست شدنی است' هر آینه مردم ظالمان کامیاب نه میشوند' و فرعون گفت که

يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ فَاَوْقِدْ لِيْ

ای درباریان! | ندانستم من | شمارا | معبود | غیرازخود | پس آتش برافروز برای من

ای درباریان! مرا بشما بجز از من پروردگار دیگری معلوم نیست پس ای هامان! مرا

يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ

ای هامان! | بر گل | بازبساز | مرا | یک محل | برای اینکه من

در آتش گل پخته کن' بازه بساز برای من یک محل شاید که من (درآن)

اَطَّلِعُ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى ۙ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿۳۸﴾

اطلاع یابم | به معبود موسیٰ | وهرآینه من | میپندارم اورا | از دروغ گویان

خدای موسیٰ را ببینم' و من این شخص را دروغ گو می بینم

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُوْدُهٗ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوْٓا

وتکبر کرد | او | ولشکراو | درزمین | برناحق | وگمان کردند

فرعون و لشکر های او در زمین بنا حق سرکشی کرد و این فکر ایشان بود که

اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا يُرْجَعُوْنَ ﴿۳۹﴾ فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ

که ایشان | بطرف ما | برگردانیده نشوند | پس گرفتیم اورا | ولشکراورا | پس انداختیم ایشان را

بنما برگردانیده نشوند؟ پس ما اورا و لشکر اش را گرفتیم' و باز ما ایشان را

فِي الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۰﴾ وَجَعَلْنٰهُمْ

دردریا | پس ببین | چگونه بود | انجام | ظالمان | وگردانیدیم ایشان را

در دریا انداختیم پس ببین انجام این ظالمان چگونه شد؟ و ما ایشان را

اَىِٕمَّةً يَّدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿۴۱﴾

پیشوایان | که میخواستند مردم را | بسوی آتش | وروز قیامت | مدد ایشان کرده نه میشوند

پیشوایان ساخته بودیم که بسوی جهنم مردم را دعوت میکردند' و روز قیامت نصرت امداد ایشان کرده نه میشود

وَاَتْبَعْنٰهُمْ فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ

واز پی ایشان فرستادیم | دراین دنیا | لعنت | وروز قیامت | ایشان

و دراین دنیا درپس ایشان لعنت فرستادیم و روز قیامت هم حال ایشان

مِّنَ الْمَقْبُوْحِيْنَ ﴿۴۲﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِ مَآ ع ۱۴ ۷

ازمردم بدحال میباشند | وهرآینه | داریم ما | موسیٰ را | کتاب | بعدازآنکه

بسیار خراب باشند و ما موسیٰ را بعد از تباه نمودن امتهای سابقه

اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ الْاُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى

هلاک کردیم ما | اُمتها | سابقه | دلائل | مردم را | وهدایت

کتاب داریم که برای مردم (آن زمانه) ذریعهٔ هوشیاری بود و سراسر هدایت

وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۴۳﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ

ورحمت | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | ونبودی تو | به طرف | غربی

و رحمت بود که ایشان از آن سبق گیرند و تو به طرف غربی کوه موجود نبودی

اِذْ قَضَيْنَآ اِلٰى مُوْسَى الْاَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۴۴﴾

چون فرستادیم ما | بسوی موسیٰ | احکام | ونه | بودی تو | ازمردم حاضر

وقتیکه ما به موسیٰ احکام میدادیم و تو درآن مردم هم نبودی که حاضر بودند

وَلٰكِنَّآ اَنْشَاْنَا قُرُوْنًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنْتَ

لیکن آفریدیم ما | گروه هارا | پس دراز شد | برایشان | مدت | ونبودی تو

لیکن آفریدیم ما گروه هارا باز برایشان زمانه دراز گذشت و تو در مردم

ثَاوِيًا فِيْٓ اَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا

باشنده | دراهل مدین | که میخواندی | برایشان | آیات مارا | لیکن بودیم ما

مدین هم نبودی که آیاتهای ما برایشان میخواندی بلکه این هم ما هستیم که

مُرْسِلِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّوْرِ اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ

فرستنده | ونبودی تو | بطرف کناره | کوه طور | وقتیکه ما اواز کردیم | لیکن (این)

رسولان را فرستادیم و نه تو درآن وقت در دامن کوه طور موجود بودی وقتیکه ما به موسیٰ نداء

رَّحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ

رحمت است | ازجانب رب تو | تابترسانی تو | آن مردم | که نیامده است به ایشان | کدام ترساننده

کرده بودیم این مهربانی است از رب تو که تو آن قوم را (از نتائج نافرمانی) بترسانی به آنکه پیش از تو

مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَلَوْلَآ اَنْ تُصِيْبَهُمْ

پیش ازتو | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | واگرنبود (این سخن) | که میرسید به ایشان

کدام ترساننده نیامده است شاید که ایشان نصیحت ترا قبول کننده و اگر این سخنی نمی بود که برایشان

مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا

مصیبت | بسبب آنچه | فرستاده است | دستهای ایشان | پس گویند | ای رب ما!

از دست اعمال ایشان مصیبت می آمد باز میگفتند که ای رب ما!

لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ

چرا نفرستادی | بما | پیغمبری | که پیروی کنیم | آیات ترا | وباشیم

چرا (در دنیا) بما پیغمبر نفرستادی تا به احکام تو عمل میکردیم و مؤمنان

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا

ازمؤمنان | پس چون | آمد به ایشان | حق | ازنزد ما | آنها گفتند

میشدیم، پس وقتیکه به این مردم از جانب ما حق رسید ایشان میگویند که

لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا

چرا | داده نشد | مانند آن که | داده شده بود | به موسیٰ | آیا ایشان انکار نکردند | از آن چیز

به این نبی آن چیز چرا داده نشد که به موسیٰ داده شده بود، آیا چیزیکه پیش از این به موسیٰ

أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۚ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا ۖ وَقَالُوا

که داده شده بود | به موسیٰ | پیش ازاین | گفتند | هردو جادو اند | موافق یک دیگری | وگفتند

داده شده بود پس آیا ایشان از آن انکار نکرده بودند؟ وقتیکه ایشان گفته بودند این هردو (قرآن) و (تورات) جادو است موافق یک دیگر۔

إِنَّا بِكُلٍّ كَافِرُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ

هرآینه ما | به هریکی انکار میکنیم | بگو | بیارید | یک کتاب

و میگویند ما از هر دو انکار میکنیم ای پیغمبر! به ایشان بگو اگر شما در دعوه خود

مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ

ازطرف خدا | که آن | هدایت تر باشد | ازاین دو | که من پیروی آن کنم

راست هستید، پس شما از جانب خداوند چنین کتاب بیارید که از هر دو کتاب (تورات و قرآن)

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ

اگر شما راستگو یانید | پس اگر | قبول نکنند سخن | ترا | پس بدان

در هدایت زیاد باشد، پس من هم پیروی آن میکنم، باز اگر ایشان بتو جواب ندهند پس بدان

أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ

که هرآینه | ایشان پیروی میکنند | خواهشات خودرا | وکیست | ظالم تر | ازآنکه | پیروی کند

که ایشان تنها بر خواهشات خود میروند و کیست ظالم تر از آن کسی که غیر از هدایت

هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي

خواهش خودرا | بدون | هدایت | از جانب خدا | هرآینه خدا | راه نه مینماید

خداوند، پیروی خواهشات خود را میکند، هر آینه خداوند به مردم ظالم

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۰﴾ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ

مردم ظالم را | وهر آینه | پی در پی فرستادیم | به ایشان | کلام (خود) | تا ایشان

راه نه مینماید، و برای مردم احکام خود پی در پی میفرستیدیم، که ایشان از آن

يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۵۱﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ

نصیحت حاصل کنند | آنانیکه | دادیم ایشان را | کتاب | پیش ازاین | ایشان | به آن

سبق حاصل کنند، به آن مردم که (پیش از قرآن) کتاب داده بودیم، ایشان براین (قرآن) هم

يُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۲﴾ وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا

ایمان می آرند | ووقتیکه | خوانده شود | برایشان | میگویند | ایمان آوردیم ما

ایمان دارند، وقتیکه به ایشان قرآن خوانده شود، میگویند که ما براین ایمان آوردیم

بِهٖٓ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّنَآ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهٖ مُسْلِمِيْنَ ﴿۵۳﴾

به آن | هر آینه آن | راست است | از طرف رب ما | هر آینه بودیم ما | پیش ازاین | فرمانبردار هستیم

این از جانب رب ما برحق است ما قبل (از آمدن آن) فرمان بردار

اُولٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوْا وَيَدْرَءُوْنَ

این گروه است | که داده میشود به ایشان | اجر ایشان | دوبار | زیرا که | صبر کردند | ودور میکنند

این مردم است که به ایشان به سبب صبر ایشان دو مرتبه اجر داده میشود و این مردم بذریعه نیکی

بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿۵۴﴾ وَاِذَا

به نیکی | بدی | واز آنچه | دادیم ایشان را | خرچ میکنند | وچون

بدی را دور میکنند، و چیزی را که به ایشان داده ایم، از آن خرچ میکنند، و وقتیکه

سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوْا عَنْهُ وَقَالُوْا لَنَآ اَعْمَالُنَا

بشنوند | بیهوده را | کناره میگیرند | از آن | وگویند | برای ما | اعمال ما است

سخت بیهوده را بشنوند، اعراض میکنند و میگویند که اعمال ما برای ما و اعمال شما برای

وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ز سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ ز لَا نَبْتَغِي الْجٰهِلِيْنَ ﴿۵۵﴾

وبرای شما | اعمال شما است | سلام است | برشما | مانمی خواهیم | جاهلان

شما است، از جانب ما برشما سلام است ما دوستی جاهلان را نه میخواهیم

اِنَّكَ لَا تَهْدِيْ مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ

هر آینه تو | هدایت کرده نه میتوانی | کسی را که دوست داری تو | لیکن | الله | راه مینماید | هر کرا

(ای پیغمبر!) هر کرا تو خواهی (به خواهش خود) هدایت کرده نه میتوانی مگر خداوند که به کسی بخواهد

يَّشَآءُ ج وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿۵۶﴾ وَقَالُوْٓا اِنْ نَّتَّبِعِ

که بخواهد | واو | داناتر است | به راه یافتگان | ومیگویند | اگر | پیروی کنیم

هدایت میکند، و راه یافتگان به او خوب معلوم است، و ایشان میگویند که اگر ما با تو

الْهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ اَرْضِنَا ؕ اَوَلَمْ نُمَكِّنْ

ازهدایت | باتو | اختطاف میشویم | اززمین خود | آیاجای ندادیم

به این هدایت روان شویم' پس از ملک خود اختطاف خواهیم شد آیا ما به ایشان

لَّهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُّجْبٰٓى اِلَيْهِ ثَمَرٰتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا

ایشان را | درحرم امن | که رسانیده میشود به این طرف | میوه جات | هرقسم | روزی

در حرم امن و امان پا های ایشان را محکم نه کرده بودیم' به جای که هر نوع میوه رسانیده میشود این از جانب ما

مِّنْ لَّدُنَّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا

ازطرف ما | ولیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | وبسا هلاک کردیم ما

برای ایشان روزی است' مگر درایشان اکثر مردم به این سخن نه میدانند و ما چنین بسیار قریه ها را

مِنْ قَرْيَةٍۭ بَطِرَتْ مَعِيْشَتَهَا ۚ فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ

که قریه را | که غرور میکردند | درگذران خود | پس این است | خانه های ایشان

تباه ساختیم' که بر سامانهای خود مغرور بودند' پس این تباه شده خانه های ایشان است

تُسْكَنْ مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيْلًا ؕ وَكُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿۵۸﴾

آبادنشده | بعدازایشان | مگراندک | وشدیم ما | وارثان

که بعد از ایشان بسیار کم آباد شدند و آخر هم ما وارث شدیم۔

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى حَتّٰى يَبْعَثَ فِيْٓ اُمِّهَا

ونیست | رب تو | هلاک کننده | قریه ها | تاآنکه | بفرستد | درمرکز آن

(ای پیغمبر!) رب تو تا همان وقت قریه ها را تباه نه میکند' تاکه در مرکز آن کدام رسول

رَسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِى الْقُرٰٓى

کدام پیغمبر | که تلاوت کند | برایشان | آیات ما | ونیستیم ما | هلاک کننده | قریه ها

نفرستد' که آیاتهای ما به ایشان نه خواند و ما هیچ یک قریه را تباه نه میکنیم مگر تنها به این صورت

اِلَّا وَاَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ

مگر | که باشنده گان آن | ظالم باشند | وآنچه | داده شده به شما | ازکدام چیز

که باشنده گان آن نافرمانی اختیار کند و بشما که چیزی داده شده است

فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِيْنَتُهَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ

پس آن سامان است | زندگی دنیارا | وزینت آن | وآن چه | نزد خدااست | آن بهتر است

آن سامان و زینت زندگی دنیا است و چیزیکه نزد خداوند است آن بسیار خوب

وَّاَبْقٰى ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۶۰﴾ اَفَمَنْ وَّعَدْنٰهُ وَعْدًا حَسَنًا ع ۶ ۹

وباقی است | پس آیا شما عقل ندارید؟ | پس آیا آن که | وعده کردیم ما به وی | وعده | نیک

و باقی مانده است' آیا شما مردم نه می فهمید؟ آیا آن کسیکه ما همراه اش وعده درست کرده یم۔

فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَّتَّعْنٰهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

بازاو | به آن میرسد | مانند آن کسی است که | که دادیم اورا | سامان | زندگی دنیا

که او هر آینه آن را می یابد مانند آن کس شده میتواند به کسیکه زینت دنیا داریم-

ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ

بازاو باشد | روز قیامت | از حاضر کرده شدگان | وروز یکه | اواز کند اوایشان را

و روز قیامت در حاضرین دوزخ شامل میباشد؟ و درآن روز خداوند آواز کند

فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٦٢﴾ قَالَ

بازمیفرماید | کجااست | آن شریکان من | از آنانیکه | شما گمان میکردید؟ | میگوید

و میفرسد که کجا است آن شرکای من که شما آن را شریک میکردید؟ پس برکسیکه

الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ

آنانیکه | ثابت شد برایشان | حکم (عذاب) | ای رب ما! | این مردم | همان اندکه

عذاب خداوند ثابت شده باشد ایشان میگویند که ای رب ما! ایشان همان مردم است که ما

اَغْوَيْنَا ۚ اَغْوَيْنٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۚ تَبَرَّاْنَآ اِلَيْكَ ۖ

ماگمراه ساختیم | گمراه کردیم ایشان را | چنانچه گمراه شدیم ما | مابیزار میشویم ازایشان | به طرف تو

بی راه ساخته بودیم چنانچه خود ما بی راه بودیم هم چنین ما ایشان را گمراه ساختیم اکنون ما پیش تو از ایشان بیزاریم

مَا كَانُوْٓا اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقِيْلَ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ

نبودند ایشان | مارا | که عبادت میکردند | وگفته شود | بخواهید | شریکان خودرا

ایشان مارا عبادت نه میکردند (و به شریکان) گفته میشود که شرکای خود را بخواهید پس ایشان

فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَ ۚ لَوْ

پس بخوانند ایشان را | پس ایشان جواب نه میدهند | ایشان را | وی بینند | عذاب | ای کاش!

آنها را میخوانند مگر ایشان هیچ جواب نه دهند و ایشان (به چشمهای خود) عذاب بینند کاش!

اَنَّهُمْ كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ مَاذَآ

که ایشان میبودند | راه درست یافته گان | وروز یکه | اوآواز کند ایشان را | بازمیفرماید | چه

که ایشان به راه درست می آمدند و روز یکه خداوند ایشان را بخواهند و بفرسد که شما به

اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاَنْۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ

جواب داده بودید شما | پیغمبران را؟ | پس بند میشود | برایشان | خبرها | به آن روز

پیغمبران چه جواب داده بودید؟ پس درآن روز از ایشان همه جوابها فراموش خواهد شد

فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا

پس ایشان | یکی از ایشان پرسان کرده نه میتواند | پس کسیکه | توبه کند | وایمان آرد | وعمل کند | نیک

و درمیان خود یکی از دیگری فرسان هم کرده نه میتواند پس هر که توبه کند و ایمان آرد و اعمال نیک کند

فَعَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ

پس امید است | که باشد | از رستگاران | ورب تو | پیدا میکند | چیز یکه بخواهد

امید است، که این مردم کامیاب شود و رب تو که میخواهد آن را پیدا میکند

وَيَخْتَارُ ؕ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ؕ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعٰلٰى

وچیز یکه پسند میکند | نیست | ایشان را | اختیار | پاک است | الله | وبرتر است

و هم او خوش میکند، ایشان را هیچ اختیار نیست، خداوند پاک است و از شریکان ایشان

عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا

از آنچه | ایشان شریک میکنند | ورب تو | میداند | به آنچه | پنهان میدارد | سینه های ایشان | وآنچه

بسیار بلند است، و به رب تو همه چیزها معلوم است، آن که دردلهای ایشان مخفی است و آن چه ایشان

يُعْلِنُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الْحَمْدُ

ایشان آشکارا میکند | والله است | نیست معبود دیگری | بجز ازوی | اوراست ثنا

آشکارا میکند، و خداوند آن ذات است که بجزوی معبودی نیست، در دنیا و آخرت در هر دو

فِى الْاُوْلٰى وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٧٠﴾ قُلْ

دردنیا | ودرآخرت | واوراست حکم | وبسوی او | بازگردانیده میشوید | بگو

اورا ثناء است، و حکم تنها اوراست و بشما به وی باز گشت است (ای نبی!) تو این بگو

اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ

آیا دیدید شما | اگر | کند | خدا | برشما | شب | برای همیشه | تا روز

که بما خبر دهید اگر خداوند بالای شما همیشه تا روز قیامت شب آرد

الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ ؕ اَفَلَا

قیامت | پس کیست معبود | بجز خدا | که بیارد شمارا | روشنی | پس آیا

پس غیر از خدا کسی است که بشما روشنی دهد پس آیا شما

تَسْمَعُوْنَ ﴿٧١﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ

میشنوید شما | بگو | آیا دیدید شما | اگر کند | خدا | برشما | روز

نه میشنوید؟ باز بگو که خبر دهید اگر خداوند برشما همیشه روز آرد

سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ

برای همیشه | تا روز قیامت | کیست معبود | بجز خدا | که بیارد | شب

پس بجز خداوند کسی است که بشما شب آرد

تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ ؕ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَّحْمَتِهٖ جَعَلَ

که آرام کنید | درآن | آیا شما نمی بینید؟ | وبه رحمت خود | ساخت

که شما درآن آرام کنید پس آیا شما نه می بینید؟ و یک مهربانی او این است که بشما

لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ

برای شما | شب | وروز | تاشما آرام کنید | درآن | وتا بجوئید | ازفضل او

شب و روز ساخت، تا شما شب آرام کنید، و در روز برای خود روزی مقرره را بجوئید

وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۷۳﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ

وتاشما | شکرگذاری کنید | وروزیکه | آواز دهد ایشان را | پس فرماید | کجااند شریکان من

و اینکه تا شکر کنید اورا، و روزیکه خداوند به آواز بلند گوید که اکنون آن شریکان من

الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿۷۴﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا

آنانیکه | بودید شما | که گمان میکردید | وبیرون می آریم | ازهرامت | یک گواه

چه شدند که شما شریک میکردید؟ اکنون از هر امت یک گواه بیرون می آریم

فَقُلْنَا هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوْٓا اَنَّ الْحَقَّ لِلّٰهِ

پس میگویم ما | بیارید | دلیل خود | پس ایشان بدانند | که سخن راست | خدا راست

باز میگویم که دلیل خود را پیش کنید پس ایشان میدانند که سخن همان است که خدا گفته بود

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿۷۵﴾ ع اِنَّ قَارُوْنَ ع ۱۵ ۱۰

وگم شود | ازایشان | آنچه | ازخود بسته میکردند | هرآینه | قارون

و همه سخنهای خود ساخته را فراموش میکنند هر آینه قارون از قوم موسیٰ بود

كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوْسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْ ۠ وَاٰتَيْنٰهُ

بود | ازقوم موسیٰ | پس اوظلم کرد | برایشان | وداده بودیم اورا

او در مقابله قوم خود غرور آغاز نمود و مابه او

مِنَ الْكُنُوْزِ مَآ اِنَّ مَفَاتِحَهٗ لَتَنُوْٓاُ بِالْعُصْبَةِ اُولِي الْقُوَّةِ ۗ

خزانه ها | به اندازه که | کلیدهای آن | گرانی میکرد | بجماعه | صاحبان قوت

چنین خزانه ها داده بودیم که کلید های آن بر یک گروه سنگین بود

اِذْ قَالَ لَهٗ قَوْمُهٗ لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِيْنَ ﴿۷۶﴾

چون | گفت | اورا | قوم خود | شادمشو | هرآینه الله | دوست نمیدارد | مردم غاور

وقتیکه اورا قوم او گفت غرور مکن زیرا که مردم مغرور خداوند دوست نمیدارند

وَابْتَغِ فِيْمَآ اٰتٰىكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيْبَكَ

طلب کن | درآنچه | داده است ترا | خدا | خانه آخرت | وفراموش مکن | حصه خودرا

و خداوند متعال که بتو کدام اموال داده است درآن برای آخرت عمل کن و درمال دنیا حصه خود

مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ كَمَآ اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ

ازدنیا | ونیکوئی کن | چنانچه | نیکی کرده | خدا | بتو | ومجوی

(به آخرت بردن) فراموش مکن، و چنانچه خداوند به تو احسان نموده است، تو هم بامردم احسان کن و در ملک

الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾ قَالَ

فساد	درزمین	هرآینه	خدا	دوست نه میدارد	فسادکنندگان	اوگفت

فساد مکنید، هر آینه خداوند مردم فساد کنندگان را خوش ندارند، قارون گفت:

إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِي ۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ

هرآینه	داده شده بما	برآن دانائی	که نزد من است	آیا او نه میدانست	که خداوند

این مالها بما بسبب علم من و لیاقت من داده شده است، آیا او به این نه میدانست که

قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً

هلاک کرده است	پیش ازاین	امتها	که	بسیارسخت بود	ازاو	درقوت

خداوند پیش از وی بسیار امتها را تباه ساخته است، که از او بسیار سخت بود در قوت

وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْأَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾

وزیاد بود	درجمع	وپرسان کرده نه میشود	درباره گناهان ایشان	ازمجرمین

و رفقای اش هم بسیار زیاد بود و از مجرمین درباره گناهان ایشان ضرورت پرسان نیست

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ

پس برآمد	پیش قوم خود	درزینت خود	گفت	آنانیکه	میخواستند

و یک روز او به پوره شان و شوکت خود در پیش قوم خود برآمد، آنانیکه طلبگار دنیا بودند گفتند:

الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ

زندگی	دنیا	ای کاش! که پیش ما میبود	مانند	آنچه	داده شده	قارون را

ای کاش! نزد ما هم چنین چیز ها موجود میبود، چنانچه به قارون داده شده است

إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ

هرآینه او	نصیب داراست	بزرگ	وگفت	آنانیکه	داده شده بود	علم	افسوس شمارا

هر آینه او بسیار انسان خوش نصیب است و آنانیکه علم داشتند، گفتند ای مردم بدنصیب!

ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۚ وَلَا يُلَقَّاهَا

ثواب خدا	بهتر است	برای آنکه	ایمان آورد	وعمل کرد	نیک	ونه میرسد (آن ثواب)

ثواب خداوند بسیار بهتر است آنچه نصیب آن مردم میشوند که ایمان آوردند و کارهای نیک میکنند و این سخن

إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ ۖ فَمَا كَانَ

مگر	صابران را	پس فرو بردیم	به او	وبه خانه او	به زمین	پس نبود

به آن مردم نشان شده میتواند که صبر میکنند پس ما قارون را و قصر اورا درزمین فرو بردیم باز

لَهُ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ

اورا	هیچ یک گروه	که مدداورا کرده میبود	بجز	خدا	ونبوداو

چنین گروه نبود که در مقابله خداوند امداد او کند و نه خوداش

مِنَ الْمُنْتَصِرِيْنَ ﴿۸۱﴾ وَاَصْبَحَ الَّذِيْنَ تَمَنَّوْا مَكَانَهٗ

از انتقام گیرنده گان | وصبح کرد | آنانیکه | ارزو میکردند | مرتبه اورا

که خود را نجات دهد، و آنانیکه تا دیروز به ارمان او بودند

بِالْاَمْسِ يَقُوْلُوْنَ وَيْكَاَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ

دیروز | میگفتند | های افسوس! | خدا | میکشاید | رزق را | هرکرا

گفتند، راست است که خداوند در بندگان خود درباره کسیکه بخواهد

يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ ۚ لَوْلَآ اَنْ مَّنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا

خواهد | از بندگان | وتنگ میسازد | اگر احسان نه میکرد | خدا | برما

رزق اش فراخ میکند، و درباره کسیکه بخواهد رزق اش کم میکند، پس اگر برما احسان خدا نمیبود

لَخَسَفَ بِنَا ؕ وَيْكَاَنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۸۲﴾ ع تِلْكَ الدَّارُ ۸ ۱۱

فرود میبرد مارا | های افسوس! | رستگار نمی شوند | کافران | آن | خانه

پس مارا هم درزمین خسف میکرد، راست است که کافران نجات و فلاح نه می یابند، و خانه آخرت ما

الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِيْنَ لَا يُرِيْدُوْنَ عُلُوًّا فِى الْاَرْضِ

آخرت | مقرر میکنیم ما آن را | برای آنانیکه | نمی خواهند | تکبر | درزمین

برای آن مردم مقرر ساختیم که در زمین تکبر و فساد نه میکنند

وَلَا فَسَادًا ؕ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۸۳﴾ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ

ونه فساد را | وعاقبت نیکو | پرهیزگاران راست | هرکه | آمد | به نیکی

و آخرت هم از پرهیزگاران خوب است کسیکه به دربار خداوند نیکی بیارد

فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى

پس اوراست | بهتر | ازآن | وهرکه | بیارد | بدی | پس جزاداده نمیشود

به او بدله عمل او درست داده میشود و آنکه باخود بدی آرد، پس به بدکاران

الَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۸۴﴾ اِنَّ الَّذِىْ

آنانیکه | کردند بدیها را | مگر آنچه | بودند که عمل میکردند | هرآینه آن خدائی که

فقط به آن اندازه بدله داده میشود، کدام کارهای بد که ایشان میکردند، هر آینه آن ذات که بالای تو

فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَآدُّكَ اِلٰى مَعَادٍ ؕ قُلْ رَّبِّىْٓ

فرستاد | برتو | قرآن را | بازگرداننده است ترا | بجای بازگشت | بگو | رب من

این قرآن (احکام و اعمال) فرض کرده است هم او ترا به مقام اصلی باز گشت کند (ای نبی!) تو بگو

اَعْلَمُ مَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فِىْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۸۵﴾

داناتراست | هرکه | آمد | به هدایت | وکیست | درگمراهی | آشکارا

رب من داناتر است، کسیکه دین راست آورده است، و کسیکه در گمراهی است۔

وَمَا كُنْتَ تَرْجُوْٓا اَنْ يُّلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتٰبُ اِلَّا رَحْمَةً

وتوقع نداشتی تو | که نازل کرده شود | بطرف تو | کتاب | مگر به رحمت

و اُمید تو نبود که بالای تو این قرآن فرود آورده شود این تنها رحمت رب تو بود

مِّنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ ظَهِيْرًا لِّلْكٰفِرِيْنَ ۝٨٦ وَلَا يَصُدُّنَّكَ

از رب تو | پس مباش تو | مددگار | کافران را | ومنع نکند ترا ایشان

پس هیچ وقت تو مددگار کافران مباش و وقتیکه بتو احکام خداوند رسید

عَنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَيْكَ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ

از آیات خدا | بعد از آن | که نازل کرده شود | بطرف تو | ودعوت بده | بطرف رب خود

اکنون در فکر باش تا ترا منع نکند و بسوی رب خود دعوت کن

وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝٨٧ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ

ومباش تو | از مشرکین | ومخوان | بااللہ | معبود دیگری

و در مشرکین مباش و هیچ وقت باخدا معبود دیگری مخواه

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهٗ ؕ

نیست هیچ معبودی | مگر او | هر چیز | هلاک شونده است | مگر ذات او

بجز از وی معبود دیگری نیست هر چیز فنا کننده است غیر از وی

لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝٨٨

اوراست | حکم | وبسوی او | بازگردانیده شوید

حکم تنها اوراست و باز گشت همه شما به اوست۔

سُوْرَةُ الْعَنْكَبُوْتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سوره عنکبوت در مکه نازل شد و آن | شصت ونه آیت وهفت رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

الٓمّٓ ۝١ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُّتْرَكُوْٓا اَنْ يَّقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا

الٓمّٓ | آیا گمان کرد | مردم | که گذاشته شوند | که گویند | ایمان آوردیم

الٓمّٓ آیا گمان این مردم است که فقط به این سخن گذاشته شوند که ما ایمان آوردیم

وَهُمْ لَا يُفْتَنُوْنَ ۝٢ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

وایشان | امتحان نه میشوند | وهر آینه امتحان کردیم | به آنانیکه | که پیش از ایشان بود

و از ایشان امتحان نه میشوند؟ و ما قبل از ایشان هم مردم را امتحان کردیم

فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِيْنَ ۝٣

پس حتما آشکارا کند | الله | آن مردم که | راست گفتند | وهر آینه معلوم کند | دروغ گویان

و خداوند هر آینه مردم راست گو و دروغ گو جدا میکند۔

وقف لازم

ع ۱۲ الثلثة

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا ۚ

آیا گمان کرد | آنانیکه | میکنند | کارهای بد | که پیش دستی کنند بر ما

آیا آنانیکه کارهای بد میکنند، گمان ایشان است که از ما فرار کنند؟

سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿۴﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ

بداست | آنچه | حکم میکنند | هرکه | امید دارد | ملاقات الله

بسیار اندازه خطاء است که ایشان میکنند، هر که باخدا امید ملاقات دارد

فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ

پس هرآینه | وقت مقرر شده | خدا | آمدنی است | واو | شنوا

(پس بداند که) وقت مقرره خداوند حتماً آمدنی است، و او هر چیزی را میشنود و به

الْعَلِيمُ ﴿۵﴾ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۚ

داناست | وهرکه | جهاد کند | پس هرآینه | او جهاد میکند | برای خود

هر چیز دانا است، و هر که محنت میکند پس او برای فائده نفس خود محنت میکند

إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿۶﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا

هرآینه | خدا | بی نیاز است | از عالمیان | وآنانیکه | ایمان آوردند

هر آینه خداوند از همه کائنات بی نیاز است، و آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ

وعمل کردند | نیک | هرآینه دور میکنیم | ازایشان | بدی های ایشان

و ایشان اعمال نیک کردند، ما از ایشان گناهان ایشان دور میکنیم

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۷﴾ وَوَصَّيْنَا

وهرآینه پاداش ایشان میدهیم | بسیار درست | از آن (عمل) | که ایشان میکردند | وحکم کردیم ما

و کدام اعمال نیک که ایشان میکردند بسیار بدله درست به ایشان میدهیم و ما به انسان

الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي

انسان را | به پدر و مادر خود | از نیکی کردن | واگر | کوشش کنند برتو | تا شریک سازی بمن

حکم سلوک درست کردیم با والدین (و این حکم هم کردیم که) اگر هر دو ایشان ترا مجبور کند

مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۚ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ

آنچه | نیست ترا به آن علم | پس اطاعت مکن ایشان را | بسوی ما | بازگشت شما است

که تو بامن کسی را شریک کنی، از آنکه پیش تو علم نیست، پس این سخن ایشان را قبول مکن همه شما به ما بازگشت میکنید

فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۸﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

پس خبر میدهم شمارا | به آن | که بودید که میکردید | وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

پس شمارا به کارهای شما خبر میدهم و آنانکه ایمان دار اند، و کارهای نیکی

الصّٰلِحٰتِ لَنُدۡخِلَنَّهُمۡ فِی الصّٰلِحِیۡنَ ۝۹ وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ

کارهای نیک | هرآینه داخل میکنیم ایشان را | درمردم نیک | وبعضی ازمردم | آن است

میکنند، پس حتماً ایشان را در نیکوکاران حساب میکنیم، و بعضی مردم چنین است که میگوید

یَّقُوۡلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَاۤ اُوۡذِیَ فِی اللّٰهِ جَعَلَ فِتۡنَةَ

که میگوید | ما ایمان آوردیم | به خدا | پس وقتیکه | تکلیف داده شد | در (راه) خدا | گردانید | تکلیف

ما بر خداوند ایمان آوردیم، پس در راه خداوند که بوی کدام تکلیف برسد پس

النَّاسِ كَعَذَابِ اللّٰهِ ؕ وَلَئِنۡ جَآءَ نَصۡرٌ مِّنۡ رَّبِّكَ

مردم | مانند عذاب خدا | واگر | بیاید | مددی | از جانب رب تو

تکلیف از دست مردم را چنین میپندارد که مثل عذاب خداوند که باشد، و اگر از رب تو (بتو) امداد رسد

لَیَقُوۡلُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمۡ ؕ اَوَلَیۡسَ اللّٰهُ بِاَعۡلَمَ بِمَا

هرآینه گوید | هرآینه مابودیم | باشما | آیانیست | خدا | داناتر | به آنچه

(به مؤمنان) میگوید که ما باشما بودیم آیا به خدا هر چیز معلوم نیست که در سینه های

فِیۡ صُدُوۡرِ الۡعٰلَمِیۡنَ ۝۱۰ وَلَیَعۡلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا

درسینه ها است | ازمردم | وهرآینه معلوم کند | خدا | آن مردم | که ایمان آوردند

مردم است، و آنانیکه ایمان آوردند هر آینه خداوند ایشان را آشکارا میکند

وَلَیَعۡلَمَنَّ الۡمُنٰفِقِیۡنَ ۝۱۱ وَقَالَ الَّذِیۡنَ كَفَرُوۡا لِلَّذِیۡنَ اٰمَنُوا

وهرآینه معلوم کند | منافقین (هم) | ومیگوید | آنانیکه | کافراست | آن مردم را | که ایمان آوردند

و آنانیکه منافق هست ایشان را هم آشکارا میکند، و آنانیکه کافر است به مؤمنان میگویند که مسلک

اتَّبِعُوۡا سَبِیۡلَنَا وَلۡنَحۡمِلۡ خَطٰیٰكُمۡ وَمَا هُمۡ بِحٰمِلِیۡنَ

شما پیروی کنید | راه مارا | وهرآینه بارکنیم | گناهان شما | ونیست ایشان | بارکننده

مارا اختیار کنید، و بار های گناهان شمارا بدوش خود بار میکنیم، حال آنکه ایشان از گناهان آنها

مِنۡ خَطٰیٰهُمۡ مِّنۡ شَیۡءٍ ؕ اِنَّهُمۡ لَكٰذِبُوۡنَ ۝۱۲ وَلَیَحۡمِلُنَّ

از گناهان ایشان | از هیچ چیزی | هرآینه ایشان | دروغ گوی هستند | وهرآینه بار میکنند ایشان

یک ذره هم به دوش خود گرفته نه میتوانند (بلکه) ایشان سراسر دروغ میگویند، و ایشان بار های خود را

اَثۡقَالَهُمۡ وَاَثۡقَالًا مَّعَ اَثۡقَالِهِمۡ ۫ وَلَیُسۡـَٔلُنَّ یَوۡمَ الۡقِیٰمَةِ

بارهای خود | وبارها | همراه بارهای ایشان | وهرآینه پرسیده میشود از ایشان | روز قیامت

هم بار کرده باشد و همراه خود از دیگران هم و روز قیامت از ایشان درباره این دروغ

عَمَّا كَانُوۡا یَفۡتَرُوۡنَ ۝۱۳ وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَا نُوۡحًا اِلٰی قَوۡمِهٖ فَلَبِثَ ع ۱ ۱۳ ۱۳

از آنچه | بودند که افترا میکردند | وهرآینه | فرستاده بودیم | نوح | به سوی قوم او | پس درنگ کرد

حتماً پرسیده میشود، و ما نوح را به قوم خود فرستادیم۔ پس او درایشان

فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا ۚ فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ

درایشان | هزار | سال | مگر پنجاه سال (کم) | پس گرفتند ایشان را | طوفان

پنجاه کم هزار سال گذاشت (۹۵۰) باز ایشان را طوفان گرفتند

وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾ فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا

وایشان ظالم بودند | بازنجات دادیم اورا | واهل کشتی را | وگردانیدیم آن را

و آن مردم بسیار ظالم بودند، و باز ما اورا و کسانیکه همراه اش در کشتی بود نجات دادیم و این واقعه را

آيَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾ وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ

نشانه | برای مردم | وابراهیم | وقتیکه گفت | قوم خودرا | که عبادت کنید | خدارا

برای همه عالم عبرت ساختیم، و ابراهیم را فرستادیم که به قوم خود گفت، که عبادت خدا کنید

وَاتَّقُوهُ ۖ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا

وبترسیدازاو | این بهتر است | شمارا | اگرشما میدانید؟ | هرآینه

و از وی بترسید، این سخن برای شما بهتر است اگر شما میدانید؟ شما خداوند را

تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ

شماعبادت میکنید | بجز | خدا | بتهارا | ومیسازید | دروغ | هرآینه | آنانیکه

فراموش کرده اید و در عبادت غیر الله مشغول هستید، و از خود دروغ میگوئید، شما که بجز خدا

تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا

میپرستید | بجز | خدا | اختیارندارند | برای شما | ازرزق | پس بجوئید

عبادت دیگران را میکنید، پس آنها به شما هیچ روزی داده نه میتواند پس رزق خود را

عِندَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾

نزدخدا | رزق | وعبادت کنید اورا | وشکر کنید | اورا | بسوی او | بازگشت است

نزد خداوند بجوئید، و عبادت کنید اورا و شکر اورا آداء کنید، و به او باز گشت شما است

وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا

واگر | تکذیب میکنید شما | پس هرآینه دروغ گفته بودند | امتهای بسیار | پیش ازشما | ونیست

و اگر شما سخن حق ما دروغ میپندارید (این سخن نو نیست) قبل از شما هم بسیار مردم آن را دروغ گفته بود

عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ

برپیغمبر | مگررسانیدن | آشکارا | آیاندیدندآنها | که چگونه | اول پیدامیکند

و برذمه پیغمبر تنها رسانیدن پیغام آشکارا است آیا به این مردم معلوم نیست که خداوند چگونه اول

اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ

خدا | مخلوق | بازدوباره پیداکندآن را | هرآینه آن | برخدا | آسان است | بگو

مخلوق را پیدا میکند؟ این کار به خداوند بسیار آسان است۔ بگو

سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ

سیر کنید | درزمین | پس ببینید | چگونه | اول پیدا کرد | مخلوق | باز خدا

سیر کنید درزمین، پس ببینید که خداوند اول دفع چگونه مخلوق را آفرید باز هم خداوند

يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

پیدا کند | پیدا کردن | دفع دوم | هرآینه خدا | به هر چیز | قادر است

مخلوق را دفع دوم پیدا میکند، هر آینه خداوند به هر سخن قدرت دارد۔

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾

عذاب میدهد | هرکرا خواهد | ورحم کند | هرکرا خواهد | وبسوی او | گردانیده خواهید شد

او هرکرا خواهد عذاب میدهد، و به هر که خواهد رحم میکند، و هم شما به او رجوع میکنید۔

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا

ونیستید | شما | عاجز کنندگان | درزمین | ونه | درآسمان | ونیست

و شما نه درزمین، و نه بالای آسمان مقابله او کرده میتوانید، و بجز خداوند

لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ ع ۲ ۹ ۱۴

شمارا | بجز | خدا | حامی دوست | ونه مددگار | وآنانیکه

شمارا هیچ مددگار نیست، و کسیکه از

كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي

کفر کردند | به آیات | خدا | وبه ملاقات او | این مردم | ناامید شدند | از رحمت من

از آیات خداوند، و از ملاقات او انکار کند چنین مردم از رحمت من ناامید است

وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ

وایشان راست | عذاب | دردناک | پس نبود | جواب | قوم او

و این مردم است که به ایشان عذاب دردناک مقرر است، پس از قوم ابراهیم تنها یک جواب بود که

إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ ۗ

مگر اینکه | گفتند | بکشید اورا | یا بسوزانید اورا | پس نجات داد اورا | خدا | از آتش

که اورا بکشید، و یا اورا بسوزانید مگر خداوند اورا از عذاب آتش نجات داد

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ

هرآینه | دراین | نشانه ها است | آن قوم را | که ایمان دارند | وگفت | هرآینه گرفتید شما

هر آینه درآن برای مؤمنان نشانه ها است ابراهیم گفت که شما بجز خداوند برای خود

مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا ۙ مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ

بجز | خدا | بتان را | (به وجه) دوستی | درمیان خود | درزندگی دنیا

غیر الله را خوش کردید پس به سبب محبت شما در دنیا است

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ

باز | روز | قیامت | انکار میکند | بعضی شما | بعضی را | ولعنت میکند

باز روز قیامت یکی را مخالفت دیگری میکنید و یکی بر دیگری

بَعْضُكُمْ بَعْضًا ۫ وَّمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ

بعضی شما | بعضی را | وجای شما | آتش است | ونباشد | شمارا

لعنت میگوئید و باز گشت شما جهنم است و هیچ کسی امداد شمارا نه کند

مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ ۘ وَقَالَ اِنِّيْ مُهَاجِرٌ

کسی مددگار | پس ایمان آورد | به او | لوط | وگفت | هرآینه من هجرت کننده ام

پس لوط تصدیق اورا کرد پس ابراهیم گفت من برای رب خود وطن را ترک میکنم

اِلٰى رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۲۶﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ

بطرف رب خود | هرآینه اوست | غالب | باحکمت | وماعطا کردیم | اورا | اسحاق

هر آینه او زبردست است باحکمت است و ما به او (پسر) اسحاق (و نواسه)

وَيَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ

ویعقوب | وگردانیدیم ما | دراولاداو | پیغمبری | وکتاب

یعقوب دادیم و در اولاد او سلسله پیغمبری و کتاب جاری ماندم

وَاٰتَيْنٰهُ اَجْرَهٗ فِي الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ

ودادیم اورا | ثواب اورا | دردنیا | وهرآینه او | درآخرت

و اورا در دنیا هم اجر بزرگ دادیم و در آخرت هم در جمله نیکان

لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۲۷﴾ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ

ازنیکوکاران است | وفرستادیم لوط را | چون گفت | قوم خودرا | هرآینه شما | می آید

شامل میباشد و لوط را پیغمبر کردیم وقتیکه او به قوم خود گفت آیا شما چنین کارهای

الْفَاحِشَةَ ۡ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۲۸﴾

بکار بی حیائی | که نکرده ده پیش از شما | این کار | هیچ کسی | ازمردم جهان

بی حیائی میکنید که پیش از شما در دنیا هیچ کسی نکرده است؟

اَىِٕنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُوْنَ السَّبِيْلَ ۙ

آیا شما مردم | می آئید | به مردان؟ | ومیزنید | راه را

شما همراه مردان بدفعلی میکنید و قطاع طریقی میکنید

وَتَاْتُوْنَ فِيْ نَادِيْكُمُ الْمُنْكَرَ ۭ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ

ومیکنید شما | درمحافل خود | کارهای خراب | پس نبود | جواب | قوم او

و در مجلس پر کارهای نامناسب میکنید جواب قوم تنها این بود که

وقف لازم

إِلَّآ أَن قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ
مگر | اینکه | ایشان گفتند | بیار بر ما | عذاب | خدارا
(برو) عذاب خدا بما بیارید

إِن كُنتَ مِنَ الصَّٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي
اگر هستی | از راستگویان | گفت | ای پروردگار من! | مدد بده مرا
اگر تو در وعده خود راست میگوئی؟ لوط دعاء خواست که ای رب من! تو در مقابله این

عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ ع ۳ ۸ ۱۵
برقوم مفسدان | وچون | رسیدند | فرستادگان ما | به ابراهیم
مفسدین مرا مدد کن، و وقتیکه فرشتگان ما به ابراهیم مژده (پیدا شدن پسر) برد

بِالْبُشْرَىٰ قَالُوٓا إِنَّا مُهْلِكُوٓا أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ
به بشارت | گفتند | هرآینه ما | هلاک کننده ایم | باشنده گان این قریه را | هرآینه
این هم گفت که ما اهل این قریه را تباه میکنیم زیرا که

أَهْلَهَا كَانُوا ظَٰلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا ۚ قَالُوا
اهل آن | بودند ظالمان | اوگفت | هرآینه | درآن | لوط (هم) است | گفتند
این مردم بسیار بد عمل هستند ابراهیم فرمود درآن جای لوط سکونت دارد آنها گفت

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا
ما | داناتر هستیم | به آنکه | درآن است | هرآینه نجات میدهیم اورا | ومردم خانه اورا | مگر
بما خوب معلوم است که درآن جای کیست؟ ما لوط و اهل اورا نجات میدهیم

امْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ الْغَٰبِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ أَن جَآءَتْ
نه زن او | باشد آن | از باقی ماندگان | ووقتیکه | آمدند
مگر تنها زن او در باقی ماندگان میباشد و وقتیکه به لوط فرشتگان ما رسید

رُسُلُنَا لُوطًا سِيٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا
فرستاده گان ما | نزد لوط | اندوهناک شد به ایشان | وتنگ دل شد | به ایشان | در دل | وگفتند
پس او برایشان اندوهناک شد، و دل اش تنگ شد، و فرشتگان گفت

لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا
مترس | وغم مکن | هرآینه ما | نجات میدهیم ترا | وبه مردم خانه تو | مگر
تو درغم مباش، ما ترا و مردم خانه ترا حتماً نجات میدهیم مگر تنها زن تو

امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهْلِ
نه زن تو | هست | از باقی ماندگان | هرآینه ما | نازل میکنیم | به باشندگان
گه همراه دیگران در عذاب می ماند ما بر اهل این قریه

هٰذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۳۴﴾

این قریه	عذاب	از آسمان	به آن سبب	که بودند بدکاری میکردند

از آسمان عذاب فرود می آریم زیرا که ایشان بدعمل هستند۔

وَلَقَدْ تَّرَكْنَا مِنْهَآ اٰيَةًۢ بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۳۵﴾

وهرآینه گذاشتیم ما	ازآن	نشانه	آشکارا	برای قوم	که عقل دارند

و ما از این قریه تباه شده بعض نشانه ها تا اکنون هم گذاشتیم برای عقلمندان۔

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

وفرستادیم بسوی مدین	برادرایشان	شعیب	پس گفت	ای قوم من!	عبادت کنید	خدارا

و به مردم برادر ایشان شعیب را فرستادیم' او گفت ای قوم من! عبادت کنید خدارا

وَارْجُوا الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿۳۶﴾

وامید بدارید	روز	آخرت را	ومگردید	درزمین	فسادکنندگان

و به روز آخرت امید بدارید و در ملک فساد مکنید

فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِىْ دَارِهِمْ

پس تکذیب کردند اورا	پس گرفتند ایشان را	زلزله	پس شدند دروقت صبح	درخانه های خود

ایشان شعیب را تکذیب کردند پس ایشان را زلزله گرفتند' آنها صبح درخانه های خود

جٰثِمِيْنَ ﴿۳۷﴾ وَعَادًا وَّثَمُوْدَا۠ وَقَدْ تَّبَيَّنَ لَكُمْ مِّنْ مَّسٰكِنِهِمْ ۫

بزانوافتیده گان	وهلاک کردیم عادرا	وثمودرا	وواضح شد	به شما	ازخانه های ایشان

بر زانو افتیده گان بودند' و عاد و ثمود را هلاک کردیم' و این تباهی ایشان را از خانه های باقی مانده آشکارا است

وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ

وشائسته کرد	ایشان را	شیطان	اعمال ایشان	پس منع کرده بود ایشان را	ازراه

و شیطان برای ایشان کارهای بد آنها شائسته کرده بود' پس ایشان را از راه درست منع کرده بود

وَكَانُوْا مُسْتَبْصِرِيْنَ ﴿۳۸﴾ وَقَارُوْنَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ ۫

وبودند	دانایان	وقارون	وفرعون	وهامان (راهم هلاک کردیم)

باینکه ایشان مردم هوشیار بودند و قارون و فرعون و هامان را هم هلاک کردیم

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ فَاسْتَكْبَرُوْا فِى الْاَرْضِ

وهرآینه آمده بود به ایشان	موسیٰ	به دلائل واضح	پس تکبر کردند	درزمین

و به ایشان موسیٰ نشانه های آشکارا آورده بود مگر ایشان در ملک سرکشی میکردند

وَمَا كَانُوْا سٰبِقِيْنَ ﴿۳۹﴾ ج صلے فَكُلًّا اَخَذْنَا بِذَنْۢبِهٖ ۚ فَمِنْهُمْ

ونبودند ایشان	سبقت کنندگان	پس هریکی	گرفتیم ما	به گناه او	پس بعضی ازایشان

و ایشان از (گرفت من) فرار کرده نتوانستند پس ما همه ایشان را بسبب گناهان ایشان گرفتیم۔ بر بعضی

مَّنْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ اَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ ۚ

آن است | کرفرستادیم بروی | سنگها | وبرخی از آنها | آن بود | گرفت اورا | آواز سخت

سنگ باران نمودیم و بعضی را یک آواز سخت گرفتند

وَمِنْهُمْ مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْاَرْضَ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ

وبرخی از ایشان | آن بود | که فرو بردیم ما | اورا | درزمین | واز ایشان | آن است

و بعضی چنین بودند که درزمین فرود بردیم و بعضی را غرق ساختیم

اَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

که غرق ساختیم | ونیست | خدا | که ظلم کند برایشان | لیکن | بودند | برخود

و خداوند برایشان ستم نکرده بود بلکه خود ایشان بر نفسهای خود

يَظْلِمُوْنَ ﴿۴۰﴾ مَثَلُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَآءَ

که ستم میکردند | مثال | آنانیکه | گرفتند | بجز | خدا | دوستان

ظلم میکردند آنانیکه خدا را ترک کرده است و معبودان را گرفتند

كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوْتِ ۚ اِتَّخَذَتْ بَيْتًا ۭ وَاِنَّ اَوْهَنَ الْبُيُوْتِ

مانند مثال | عنکبوت است | که گرفت | یک خانه | وهرآینه | سستترین خانها

مثال آن مانند عنکبوت است که برای خود یک خانه بسازد و درخانه ها ضعیف ترین خانه

لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوْتِ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿۴۱﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ

خانه | عنکبوت است | اگر | آنها بدانند | هرآینه خدا | میداند

خانه عنکبوت است کاش! ایشان به این سخن می فهمیدند هر آینه به خداوند آن همه چیزها

مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۴۲﴾

آنچه میپرستند | بجزاو | ازهرچه که باشد | واوست | غالب | باحکمت

معلوم است که ایشان بدون الله آن را میخوانند و او با قدرت و باحکمت است۔

وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۚ وَمَا يَعْقِلُهَآ

واین | مثالها | بیان میکنیم | مردم را | ونمی فهمند به آن مثالها

و این آن مثالها است که به مردم بیان میکنیم و به این آن مردم نمی فهمند که

اِلَّا الْعٰلِمُوْنَ ﴿۴۳﴾ خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

مگر | دانایان | آفرید | خدا | آسمانها | وزمین را

دانا باشند خداوند متعال آسمانها و زمین را به یک طریقه مناسب آفریده است

بِالْحَقِّ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۴﴾

به صدق | هرآینه | دراین | نشانه است | مؤمنان را

و دراین برای مؤمنان یک دلیل بزرگ است۔

وقف لازم ع ۱۴ ۱۶

اُتْلُ مَآ اُوْحِیَ اِلَیْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ ؕ

تلاوت کن تو | از آنچه | وحی کرده شد | بسوی تو | از کتاب | وقائم کن | نماز را

(ای نبی!) کدام کتاب که بتو بذریعه وحی نازل شده است آن را تلاوت کن۔ و نماز را قائم کن۔

اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ؕ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ

هر آینه | نماز | منع میکند | از بی حیائی | واز فعل ناپسند | وهر آینه یاد | خدا

هر آینه نماز انسان را از کارهای خراب و بی حیائی منع میکند، و یاد خداوند بسیار

اَكْبَرُ ؕ وَاللّٰهُ یَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ ﴿۴۵﴾ وَلَا تُجَادِلُوْۤا اَهْلَ الْكِتٰبِ

بسیار بزرگ است | وخدا | میداند | آنچه | میکنید | وبحث مکنید | بااهل کتاب

بخن بزرگ است، و خداوند به کارهای شما دانا است و همراه اهل کتاب به سختی نی بلکه

اِلَّا بِالَّتِیْ هِیَ اَحْسَنُ ۖ اِلَّا الَّذِیْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُوْلُوْۤا

مگر | به چنین طریقه | که آن بسیار درست باشد | مگر | آنانیکه | ظلم کردند | ازایشان | وبگوئید

به طریقه مناسب بحث کنید، البته کسیکه تجاوز کند، و شما این بگوئید

اٰمَنَّا بِالَّذِیْۤ اُنْزِلَ اِلَیْنَا وَاُنْزِلَ اِلَیْكُمْ وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ

ماایمان آوردیم | به آنچه | نازل کرده شد | بما | که فرود آورده شد | بشما | ومعبود ما | ومعبود شما

که ما به آن کتاب هم ایمان داریم که بما آمده است و به آن کتاب هم که بشما آمده است و معبود ما و شما

وَاحِدٌ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاۤ اِلَیْكَ

یکی است | وما | اورا | فرمان برداریم | وهمچنین | مانازل کردیم | بسوی تو

یکی است، و ما همه احکام اورا قبول میداریم، و همچنین ما بتو این کتاب فرستادیم

الْكِتٰبَ ؕ فَالَّذِیْنَ اٰتَیْنٰهُمُ الْكِتٰبَ یُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۚ وَمِنْ

کتاب (قرآن) | پس آنانیکه | دادیم به ایشان | کتاب | ایشان ایمان می آرند به آن | وبرخی

پس به آنانیکه ما سابقاً کتاب دادیم اکنون ایشان به این کتاب هم ایمان دارند و دراین

هٰۤؤُلَآءِ مَنْ یُّؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَمَا یَجْحَدُ بِاٰیٰتِنَاۤ اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ﴿۴۷﴾

ازاین | آن است که ایمان می آرند | به آن | ونه میکند | انکار | ازآیات ما | مگر | کافران

(مشرکین) هم بعضی مردم به این کتاب ایمان و از آیات ما غیر از کافران کسی دیگر انکار نه میکند

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ كِتٰبٍ وَّلَا تَخُطُّهٗ بِیَمِیْنِكَ

ونه میخواندی تو | پیش ازاین | کدام کتاب | ونه می نوشتی آن را | بدست راست خود

و پیش از این تو نه کتاب خوانده بودی و نه به دست راست خود کتاب نوشته کرده بودی

اِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۴۸﴾ بَلْ هُوَ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ

درآن صورت | هر آینه شک میکردند | دروغ گویان | بلکه | آن (قرآن) | آیاتها است | واضح

ورنه این باطل پرستها برتو شک میکردند بلکه این کتاب دلائل آشکارا است

فِيْ صُدُوْرِ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ ۭ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا

درسینه های | آنانیکه | داده شد | علم | ونه میکنید | انکار | ازآیات ما | مگر

درسینه های آن مردم که علم داده شده بود و از آیات ما مردم دیگران نه بلکه

الظّٰلِمُوْنَ ۴۹ وَقَالُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيٰتٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ

ظالمان | وایشان میگویند | چرا | نازل نشد | بروی | نشانه ها | ازطرف رب او

ظالمان انکار میکنند و ایشان میگویند که به این پیغمبر چرا از طرف رب خود نشانه غیبی نازل نمی شود؟

قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ عِنْدَ اللّٰهِ ۭ وَاِنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۵۰ اَوَلَمْ يَكْفِهِمْ

بگو | هرآینه نشانه ها | نزد خدا است | وهرآینه من ترساننده ام | آشکارا | آیا کافی نیست ایشان را

به ایشان بگو که نشانه ها دردست خدا است و من فقط یک ترساننده هستم، که سخن صفا میگویم آیا به ایشان این سخن

اَنَّآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ يُتْلٰى عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ

که ما | فرستادیم | برتو | کتاب | که خوانده میشود | برایشان | هرآینه

کافی نیست، که ما بتو این کتاب فرستاده ایم که به ایشان خوانده میشود؟ هر آینه دراین

ع ۷ فِيْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَّذِكْرٰى لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۵۱ قُلْ كَفٰى

دراین | رحمت است | ونصیحت | برای آن قوم | که یقین میکنند | بگو | کافی است

کتاب برای ایمان دار رحمت و نصیحت است ای نبی! تو به ایشان بگو

بِاللّٰهِ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ شَهِيْدًا ۚ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

الله | میان من | ومیان شما | گواه | اومیداند | به آنچه | درآسمانها

که تنها خداوند میان ما و شما کافی است برای گواهی، به او چیزهای آسمانها و زمین معلوم است

وَالْاَرْضِ ۭ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوْا بِاللّٰهِ ۙ اُولٰۗىِٕكَ

وزمین است | وآنانیکه | ایمان می آرند؟ | به دروغ | وانکار کردند | به خدا | ایشان است

و آنانیکه برباطل ایمان دارند، و از خداوند انکار میکنند، پس این مردم

هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۵۲ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ۭ وَلَوْلَآ اَجَلٌ

زیان کاران | وازتو بشتاب میخواهند | عذاب | واگرنبود | وقت

در خساره اند، و این مردم در خواستن عذاب عجله میکنند، و اگر از پیش وقت هر چیز

مُّسَمًّى لَّجَاۗءَهُمُ الْعَذَابُ ۭ وَلَيَاْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۵۳

مقرر | هرآینه می آمد به ایشان | عذاب | وهرآینه می آید به ایشان | ناگهان | وایشان | نه میدانند

مقرر نمی بود، برایشان عذاب می آمد و برایشان عذاب ناگهان می آید، و به ایشان خبر هم نباشد

يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ۭ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ۵۴

زود میخواهند ازتو | عذاب | وهرآینه | جهنم | احاطه میکند | کافران

ایشان از تو برآمدن عذاب عجله میکنند و دراین شک نیست که جهنم کافران را گیر میکند۔

يَوْمَ يَغْشٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ

روز یکه | فرا گیرد ایشان را | عذاب | از بالای ایشان | و از زیر پاهای ایشان

روز یکه عذاب ایشان را از بالا و از زیر پای فرا گیرند

وَيَقُوْلُ ذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۵۵﴾ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

و میگوید الله | بچشید | آنچه | شما میکردید | ای بندگان من! | آنانیکه | ایمان آوردند

و خداوند گوید که شما که چیزی را میکردید مزه آن را بچشانید ای بندگان مؤمن من!

اِنَّ اَرْضِيْ وَاسِعَةٌ فَاِيَّايَ فَاعْبُدُوْنِ ﴿۵۶﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ

هر آینه | زمین من | کشاده است | پس خاص مرا | پرستید | هر | نفسی | چشنده

هر آینه زمین من وسیع است پس شما تنها عبادت من کنید هر زنده حتماً مزه مرگ را

الْمَوْتِ ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

مرگ است | باز بسوی ما | گردانیده شوید | و آنانیکه | ایمان آوردند | و عمل کردند

می چشد باز هم شما بسوی من باز گشت می کنید و آنانیکه ایمان آوردند و کارهای نیک

الصّٰلِحٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

نیک | هر آینه جای میدهیم ایشان را | در جنت | در بالاخانه ها | که میرود | از زیر آن

میکنند به ایشان در بالاخانه جنت جای میدهیم که زیر آن جویها

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ نِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ﴿۵۸﴾ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا

جویها | همیشه میباشد | در آن | نیک است | ثواب | عمل کنندگان | آنانکه | صبر کردند

میرود همیشه درآن جای سکونت میکنند (بدله نیک عمل کننده گان) بسیار درست است۔ یعنی آنانیکه صبر کردند

وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ

و بر پروردگار خود | توکل میکنند | و بسا | جانوران | که بر نمیدارند

و به رب خود توکل میکنند و بسا جانوران چنین است که بر نمیدارند برای خود روزی

رِزْقَهَا ۖ اَللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۶۰﴾

روزی خودرا | خدا | روزی میدهد ایشان را | و بشما هم | واو | شنوا دانا است

خداوند (ج) به ایشان هم روزی میدهد و بشما هم و او هر چیزی را میشنود و دانا است

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ

و اگر بپرسی ایشان را | که است | که آفرید | آسمانها | وزمین را | و تابع گردانید

و اگر بپرسی ایشان را که آن ذات کیست که آسمانها و زمین را آفریده است و آفتاب و

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۚ فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۶۱﴾ اَللّٰهُ

آفتاب | وماه را | هر آینه گویند | خدا | پس چگونه | بازگردانیده میشوند؟ | خدا

و ماه را بکار انداخته است؟ پس ایشان هر آینه گویند که الله باز ایشان به کدام طرف روان است؟ الله!

يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ؕ

فراخ میکند | روزی | آن را که | بخواهد | از بندگان خود | وتنگ میکند | اورا که بخواهد

آن ذات است که در بندگان خود به رضاء خود روزی کسی را فراخ میکند، و کسی را روزی اش تنگ میکند

اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۶۲﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ نَّزَّلَ

هرآینه | خدا | به هر | چیزی | داناست | واگر | پرسی ایشان را | کیست | که فرود آورد

هر آینه خداوند به هر چیز خوب دانا است و اگر از ایشان پرسی که کیست که از بالا آب فرود آورد

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ مَوْتِهَا

از آسمان | آب را | پس زنده ساخت | به آن | زمین را | بعداز | مردن آن

و زمین را بعد از مردن آن دوباره زنده ساخت؟

لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۶۳﴾ ع ۱۲/۲

هرآینه گویند | خدا | بگو | همه تعریفها خدا راست | بلکه | اکثر ایشان | عقل ندارند

ایشان گویند که الله، تو بگو که همه ثنا خدارا است مگر درایشان اکثر آنها نمی دانند

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَهْوٌ وَّلَعِبٌ ؕ وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ

و نیست | این | زندگی | دنیا | مگر | بازی | بیهوده | وهرآینه | سرای | آخرت

و این زندگی دنیا غیر بازی و او چیزی دیگری نیست، و زندگی اصلی

لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿۶۴﴾ فَاِذَا رَكِبُوْا فِي الْفُلْكِ وقف لازم

همان است | اصل زندگی | کاش | ایشان میدانستند | پس چون | سوار شدند | درکشتی

زندگی آخرت است کاش! ایشان میدانستند، وقتیکه ایشان درکشتی سوار شوند

دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۖ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ

میخوانند الله را | خالص کنندگان | برای او | عبادت | بازوقتیکه | نجات دهد ایشان را

پس به اعتقاد خالص خدارا یاد میکنند پس وقتیکه ایشان را به زمین خشک

اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿۶۵﴾ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ۙ

به زمین خشک | ناگهان ایشان | شرک میکنند | تا انکار کنند آنها | از آنچه | دادیم ایشان را

نجات دهیم پس فوراً به خداوند شریکان می سازند و چیزی را که به ایشان دادیم ناشکری آن را میکنند

وَلِيَتَمَتَّعُوْا ۟ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۶۶﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا

وکه ایشان فائده گیرند | زود است که بدانند | آیا ایشان ندیدند | که ما | ساختیم

و برای اینکه چند روز فائده گیرند زود است که خود ایشان بدانند، آیا ایشان فکر نکردند که ما زمین

حَرَمًا اٰمِنًا وَّيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ؕ اَفَبِالْبَاطِلِ

حرم | امن والا | وابوده میشوند | مردم | گرداگرد ایشان | پس آیا بر باطل

حرم را جای امن گردانیدیم و از علاقه جات گردا گرد آن مردم به روز اخراج کرده میشوند پس آیا ایشان باز هم

يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى

ایمان می ارند | وبه نعمت خدا | ناشکری میکند | وکیست | ظالم تر | از آنکه | بسته کند

معبودان باطل ایمان می آرید و از نعمتهای خداوند ناشکری میکنید و کیست ظالم تر از آن که

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهٗ ؕ اَلَيْسَ

برخدا | دروغ | یاتکذیب کرد | سخن راست را | چون | بیامد پیش او | آیا نیست

بر خداوند دروغ بسته میکند و یا اینکه سخن حق به وی برسد به آن نسبت دروغ کند

فِىْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِيْنَ جَاهَدُوْا فِيْنَا

درجهنم | جای | کافران را | وآنانکه | جهاد کردند | (درراه ما)

آیا جای سکونت کافران در دوزخ نیست؟ و آنانیکه در راه دین ما

لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٦٩﴾ ع ۷ ۶ ۳

هرآینه نشان میدهیم ایشان را | راه های خود | وهرآینه خداوند | با | نیکوکاران است

کوشش میکنند ما به ایشان راه های خود مینمایم و هر آینه خداوند با نیکو کاران است

سُوْرَةُ الرُّوْمِ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | سِتُّوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورة روم در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | شصت آیت وشش رکوع است

آغاز بنام خداوند میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

الٓمّٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّوْمُ ﴿٢﴾ فِىْٓ اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ

الٓمّٓ | مغلوب شدند | رومیان | درنزدیک ترین | زمین | وایشان

الٓمّٓ- رومیان (در علاقه نزدیک شام) از دست (ایران) مغلوب شدند و ایشان بعد از این

مِّنْۢ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُوْنَ ﴿٣﴾ فِىْ بِضْعِ سِنِيْنَ ؕ

بعداز | مغلوبیت ایشان | غالب میشوند | درچند | سالها

مغلوبیت در دوران چند سال باز غالب خواهند شد

لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْۢ بَعْدُ ؕ وَيَوْمَئِذٍ يَّفْرَحُ

دردست خدا است همه کارها | پیش ازاین | وبعدازآن | ودرآن روز | خوش میباشند

پیش هم اختیار به خدا بود و بعداً هم اختیار به خدا است و درآن روز مسلمانها

الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿٤﴾ بِنَصْرِ اللّٰهِ ؕ يَنْصُرُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ

مؤمنان | به مدد خدا | اومدد میدهد | هرکرا | که بخواهد | واو

خوش میباشند به امداد خداوند اوکه درباره کسی بخواهد مدد میکند و او غالب است

الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٥﴾ وَعْدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهٗ

غالب | مهربان است | وعده است خدارا | خلاف نه میکند | خدا | وعده خودرا

رحم کننده است این وعده خداوند است خداوند از وعده خود خلاف نمی کند

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝٦ يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا

لیکن | اکثر | مردم | نمیدانند | میدانند | به (حالت) آشکارا

مگر اکثر مردم به این نمیدانند این مردم تنها به زندگی سراسر دنیا

مِّنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۖ وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غٰفِلُوْنَ ۝٧

اززندگی دنیا | وایشان | ازآخرت | بی خبرهستند

میفهمند و از آخرت بالکل ناخبر هستند۔

اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا ۗ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۗ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ

آیا | فکرنمیکنند | درنفسهای خود | که نه آفریده است | خدا آسمانها

آیا ایشان دردلهای خود این فکر نکردند که خداوند آسمانها و زمین و چیزهای که درمیان آن است

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ

وزمین را | وآنچه | میان هردواست | مگر | بتدبیردرست | ویک مقرروقت

عبث نه بلکه برای یک حکمت آفریده است و برای یک موده مقرر آفریده است

وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُوْنَ ۝٨

وهرآینه | بسیاری | ازمردم | ازملاقات رب خود | منکراست

و بسیاری مردم از ملاقات رب خود منکر هستند۔

اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

آیا سیرنکردند | درزمین | که ببینند | چگونه | بود | انجام

آیا ایشان در ملک سیر نکردند که ببینند که انجام مردم سابقه از ایشان چگونه بود؟

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ كَانُوْٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَّاَثَارُوا

آنانیکه | پیش ازایشان بودند | بودندزیاده | ازایشان درقوت | وقلبه کردند

آنها از ایشان درطاقت هم زیاد بودند و در

الْاَرْضَ وَعَمَرُوْهَآ اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوْهَا وَجَآءَتْهُمْ

زمین را | وآن را آبادکرده بود | زیاد | ازآنچه | ایشان آبادکرده بود | وآمده بود به ایشان

زمین کاشت هم زیاد کرده بودند و بکدام اندازه که ایشان آبادی کرده است آبادی آنها از این هم زیاد بود

رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۗ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ

پیغمبران ایشان | به دلائل واضح | پس نبود | خدا | که ظلم کند برایشان | لیکن

و پیغمبران ایشان به آنها معجزه هم آورده بودند و خداوند به ایشان ستم نکرده بود مگر

كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝٩ ۗ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِيْنَ

بودند | برنفسهای خود | که ظلم میکردند | باز | بود | آنجام | آنانیکه

ایشان به نفسهای خود تجاوز میکردند باز آنانیکه کارهای بد کردند انجام ایشان

أَسَآءُوا السُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُوا بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُوا بِهَا

بدی کردند | بد | برای اینکه | تکذیب کردند | به آیات خدا | وبودند به آن

بسیار بد شد زیرا که ایشان آیات خداوند را تکذیب کردند و برآن

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ ع ۱۰

استهزاء میکردند | خدا | اول دفع پیدا میکند | مخلوق را | باز | دوباره زنده میکند آن را | باز

مسخره میکردند خداوند مخلوق را دفع اول پیدا میکند باز بار دوم هم او پیدا میکند باز

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُبْلِسُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

بسوی وی | بازگردانیده میشوید | وروزیکه | قائم شود قیامت | مایوس میشود | مجرمان

هم بسوی او باز گشت شما است و روزیکه قیامت بیاید مجرمان مأیوس میمانند۔

وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمْ شُفَعَٰٓؤُا۟ وَكَانُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ

ونباشد | ایشان را | ازشریکان ایشان | سفارشی | وباشند آنها | ازشریکان خود

و در شرکای خود ساخته ایشان هیچ یکی سفارش کننده آنها نمی باشد و آنها از شریکان خود

كَٰفِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾

منکر | وروزیکه | قائم شود | قیامت | درآن روز | ایشان جدا جدا میشوند

منکر شوند و روزیکه قیامت بیاید درآن روز این مردم جدا جدا (گروه) شوند۔

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ

پس آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | پس ایشان | در (باغ) جنت

آنانیکه ایمان آورده بودند و کارهای نیک کرده بودند پس ایشان در باغهای جنت

يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآءِ ٱلْءَاخِرَةِ

خوشحال میباشند | وآنانیکه | منکر شدند | وتکذیب کردند | به آیات ما | وبه ملاقات آخرت

خوشحال میباشند و آنانیکه کفر کرده بودند و آیات مارا و آمدن آخرت را دروغ گفته بودند

فَأُو۟لَٰٓئِكَ فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ

پس ایشان | درعذاب | حاضر کرده میباشند | پس پاکی بیان کنید خدارا | وقتیکه | شام میکنید شما

پس ایشان در عذاب گرفتار حاضر کرده میشوند پس شما در اوقات صبح و شام پاکیزه گی

وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ

ووقتیکه | صبح میکنید شما | واوراست | حمد | درآسمانها | وزمین

خدا بیان کنید و در آسمانها و زمین هم حمد اوست

وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ

ودرآخر روز | ووقتیکه شما درزوال داخل میشوید | بیرون می آرداو | زنده را | ازمرده

و در تسبیح او باشید و در وقت آخر روز و ظهر او از مرده زنده بیرون می آرد

وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ

وبیرون می آرد | مرده را | از زنده | وزنده میسازد | زمین را | بعد | از مرگ آن

و از زنده مرده و زمین را بعد از مرگ آن (خشک) شدن آن زنده میکند۔

ع ۲ ۹ ۵ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ

وهم چنین | برآورده میشوید | وازنشانه های اوست | که | آفریدشمارا | ازخاک

و هم چنین شما هم برآورده میشوید و یک نشانه او این است که شمارا از خاک آفرید پس

ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ

باز | ناگهان | شما | انسان شدید | هرجای پراگنده شدید | وازنشانه های اوست | که

در چند روزها (ناگهان) شما انسان شدید و در هر جای پراگنده شدید، و در نشانه های او این است که شما

خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا

آفرید | شمارا | ازجنس شما | زنان را | تاآرام یابید | باایشان

را از جنس شما زنان آفرید تا همراه آنها آرام یابید

وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

وپیداکرد | میان شما | محبت | ورحمت | هرآینه | دراین | نشانه هااست

و میان زن و شوهر اش محبت آفرید دراین برای آن مردم نشانه ها است

لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ

آن قوم راکه | فکرمیکنند | وازنشانه های اوست | پیدایش | آسمانها

که از عقل کار میگیرند، و در نشانه های او پیدایش آسمانها و زمین هم است

وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

وزمین | واختلاف | زبانهای شما | ورنگهای شما | هرآینه | دراین

و اختلاف رنگهای شما و زبانهای شما است هر آینه دراین برای مردم دانشمندان

لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

نشانه هااست | برای عالمان | وازنشانه های اوست | خوابیدن شما | درشب | وروز

نشانه ها و دلائل است و در نشانه های او خواب شما در شب و روز است

وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ

وطلب کردن شما | ازمهربانی او | هرآینه | دراین | نشانه هااست | برای آن قوم

و از فضل او تلاش روزی شما است هر آینه دراین نشانه ها است برای آن مردم

يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا

که میشنوند | وازنشانه های اوست | که مینماید بشما | برق را | برای خوف

که از عقل کار میگیرند و در نشانه های او این است که بشما مینماید برق درآن ترس هم است

وَطَمَعًا وَّيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَيُحْيِ بِهِ الْاَرْضَ

وبه امید | وفرودمی آرد | ازآسمان | آب را | پس زنده میگردند | به آن زمین

و امید های باران هم و او از بالا آب فرود می آرد باز زمین را پس از خشک شدن زنده میکند

بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۲۴﴾

بعد | ازمرگ آن | هرآینه | درآن | نشانه هااست | آن قوم را | که عقل دارند

و تازه میسازد هر آینه دراین برای آن مردم نشانه ها است که از عقل کار میگیرند۔

وَمِنْ اٰيٰتِهٖۤ اَنْ تَقُوْمَ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ بِاَمْرِهٖ ؕ

وازنشانه های اوست | که قائم است | آسمان | وزمین | بحکم او

و یک نشانه او این است که آسمان و زمین بحکم او ایستاده است

ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً ۖ مِّنَ الْاَرْضِ ۖ اِذَاۤ اَنْتُمْ تَخْرُجُوْنَ ﴿۲۵﴾

بازوقتیکه | بخواند شمارا | به یک بارخواستن | اززمین | ناگهان شما | برآورده میشوید

باز وقتیکه شمارا از داخل زمین بخواهد پس شما ناگهان بیرون آید۔

وَلَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

وهست اورا | آنکه | درآسمانها | وزمین است | هریک | اورا | فرمانبرداراست | واوست که

و اورا است همه آنچه در آسمانها است و در زمین و همه مخلوق اوست و همه به او تابع است و خداوند آن ذات است

يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِ ؕ وَلَهُ

پیدامیکند باراول | مخلوق را | بازدوباره پیدامیکند آن را | وآن زیادآسان است | بروی | وهم اورا

که مخلوق را بار اول پیدا میکند و بار دوباره هم پیدا میکند و این کار به او آسان است و در

الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

شان | بلنداست | درآسمانها | وزمین | واو | غالب

آسمانها و زمین شان او بسیار بلند است و او بسیار غالب و باحکمت است

الْحَكِيْمُ ﴿۲۷﴾ ع ضَرَبَ لَكُمْ مَّثَلًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْ ؕ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا

باحکمت است | بیان کرداو | شمارا | یک مثال | ازحال شما | آیابرای شما | ازآنکه

خداوند یک مثال توحید هم از شما بیان کرده است، آیا کدام غلامان که شما مالک آن هستید

مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَآءَ فِيْ مَا رَزَقْنٰكُمْ فَاَنْتُمْ

مالک باشید | دستهای راست شما | کدام شریک است؟ | درآنچه | دادیم بشما | که شما

درایشان کسی چنین هم است که درآن رزق که بشما داده ایم مانند شما شریک هستند؟

فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ كَخِيْفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

درآن | برابرشوید | چنانچه میترسید شما ازآنها | مثلیکه میترسید | ازخود | هم چنین | مابیان میکنیم

که شما در فکر ایشان چنین هستید چنانچه درمیان خود درفکر یک دیگری هستید؟ ما مردم هوشیار را

الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۲۸﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا

نشانه ها | برای آن قوم | میکنیم (نی) | بلکه | پیروی کردند | آنانیکه | ظلم کردند

دلائل صفا صفا بیان (نی) بلکه این ظالمان بی فهم و بی دلیل بر خواهشات خود

اَهْوَآءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ فَمَنْ يَّهْدِيْ مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ۭ

خواهشات خودرا | بدون علم | بازکیست | که راه نماید | آن را که | گمراه کرد | خدا

پیروی میکنند پس چنین مردم را که به راه راست آرند آن را که خدا گمراه کرده باشد؟

وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۲۹﴾ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۭ

ونیست | ایشان را | کسی مددگار | پس قائم کن تو | روی خودرا | به طرف دین | به یک طرف شده

و به ایشان هیچ مددگار نباشد پس تو همیشه روی خود را بطرف دین نگه دار و به یک طرف باش

فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّتِيْ فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۭ لَا تَبْدِيْلَ لِخَلْقِ اللّٰهِ ۭ

این فطرت خدا است | آنکه | پیدا کرد مردم را بر آن | نیست هیچ تبدیل | در دین خدا

به فطرت خداوند قائم باش! که خداوند همه مردم به آن آفریده است و چیزهای پیدا کرده خداوند را بدل نمودن مناسب نیست

ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۰﴾ۙ

هم این است | دین | درست | ولیکن | اکثر | مردم | نه میدانند

هم این است دین درست مگر اکثر مردم نمیدانند۔

مُنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ وَاتَّقُوْهُ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُوْنُوْا

رجوع کنندگان | بسوی او | وبترسید از او | وقائم کنید | نماز را | ومباشید شما

مردم! بسوی خداوند رجوع کنید و از او بترسید و پابند نماز باشید و در مشرکین

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۳۱﴾ۙ مِنَ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَكَانُوْا

از مشرکان | از آن مردم | که پاره پاره کردند | دین خودرا | وبودند

مباشید آنانیکه دین خود را پاره پاره کردند و گروه گروه شدند

شِيَعًا ۭ كُلُّ حِزْبٍۢ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿۳۲﴾ وَاِذَا مَسَّ

گروه گروه | هریک | گروه | به آنچه | نزد ایشان است | خوش اند | وچون برسد

هر گروه به این خوشحال است که نزد ایشان است و وقتیکه به مردم

النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُّنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَآ اَذَاقَهُمْ

مردم را | تکلیف | میخواهند | رب خودرا | رجوع کنندگان | بسوی او | باز | چون بچشاند ایشان را

تکلیف برسد به رب خود زاری میکند باز وقتیکه مزه رحمت بر ایشان

مِّنْهُ رَحْمَةً اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿۳۳﴾ۙ

از جانب خود | رحمت | در آن وقت | یک گروه | از ایشان | به رب خود | شریک میگیرند

بچشد باز بعضی مردم به رب خود شریکان شروع میکنند۔

لِيَكْفُرُوا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ۭ فَتَمَتَّعُوْا ۣ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۴﴾

تا ناشکری کنند | از آن چیز | که دادیم به ایشان | پس بهره مند شوید | پس زود | میدانید

حاصل اینکه از نعمتهای داده شده ما ناشکری میکند' پس شما فائده گیرید زود است که بشما انجام معلوم شود

اَمْ اَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوْا بِهٖ

یا نازل کردیم ما | بر ایشان | کدام دلیل | پس آن دلیل بیان میکند | آن چیز | که ایشان | به خدا

آیا ما به این کافران کدام سند نازل کردیم که به ایشان سخنهای شرک

يُشْرِكُوْنَ ﴿۳۵﴾ وَاِذَآ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوْا بِهَا ۭ وَاِنْ

شریک میکنند | وچون | بچاشنیم | به مردم | کدام رحمت | پس ایشان خوش میشوند | بر آن | واگر

بیان میکند؟ و وقتیکه ما به این مردم مزه مهربانی خود بچشانیم ایشان برآن خوش میشوند

تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ اِذَا هُمْ يَقْنَطُوْنَ ﴿۳۶﴾

برسد به ایشان | کدام بدی | بسبب آنکه | فرستاده است | دستهای ایشان | پس ناگهان ایشان ناامید شوند

(و شکر نه میکنند) و اگر از دست اعمال ایشان به آنها کدام مصیبت آید پس زود ناامید شوند (صبر نمی کنند)

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاۗءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّ

آیا ایشان ندیدند | که هر آینه خدا | میگشاید | روزی را | آن را که | بخواهد | وتنگ میکند | هر آینه

آیا به ایشان معلوم نیست که خداوند درباره کسیکه بخواهد روزی اش فراخ میکند و برای کسیکه بخواهد تنگ میکند

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۳۷﴾ فَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ

در آن | نشانه ها است | برای آن قوم | که ایمان دارند | پس بده | رشته داران را | حق او

هر آینه در این برای ایمان دار نشانه های بسیار است' پس شما به رشته داران خود و به مساکین

وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يُرِيْدُوْنَ

و به مسکین | و به مسافر (هم) | هم این | بهتر است آن مردم را | که میخواهند

و به مسافر حق ایشان بدهید این سخن برای آن مردم بسیار بهتر است که رضا مندی

وَجْهَ اللّٰهِ ۡ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۳۸﴾ وَمَآ اٰتَيْتُمْ مِّنْ رِّبًا

رضاء | خدا | و این مردم است | کامیاب | و آنچه شما میدهید | از سود

خداوند (ج) را میخواهند و این مردم کامیاب است و شما مردم که کدام رقم به سود میدهید

لِّيَرْبُوَا۟ فِيْٓ اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوْا عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَمَآ

که زیاد شود آن | در مالهای | مردم | پس زیاد نه میشود | نزد خدا | و آنچه

که در مال مردم خلط شود' زیاد شود پس چنین چیز نزد خداوند زیاد نمی شود و که کدام زکوة برای رضاء

اٰتَيْتُمْ مِّنْ زَكٰوةٍ تُرِيْدُوْنَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُضْعِفُوْنَ ﴿۳۹﴾

شما میدهید | از صدقه | که میخواهید شما | رضاء خدا | پس این گروه | ایشان است دو چند کنندگان

خداوند میدهید پس چنین مردم مالهای خود را نزد خداوند به چند درجات زیاد میکند

اَللّٰهُ الَّذِیْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ یُمِیْتُكُمْ ثُمَّ یُحْیِیْكُمْ ؕ

(هم) الله است | آنکه | آفرید شما را | باز او روزی داد بشما | باز | ممیراند شما را | باز | زنده میکند شما را

خداوند آن ذات است که شما را آفرید و باز بشما روزی داد و باز بشما مرگ می آرد و باز شما را دوباره

هَلْ مِنْ شُرَكَآىِٕكُمْ مَّنْ یَّفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِّنْ شَیْءٍ ؕ

آیا | کسی است از شرکاء شما | که کند | از این کارها | چه چیز

زنده میکند، آیا در شرکای شما هم کسی است که در این کار ها یکی را هم بکند؟

سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا یُشْرِكُوْنَ ﴿۴۰﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِی الْبَرِّ ع ۱۳

پاک است او | وبلند است | از آنچه | ایشان شریک میکنند | ظاهر شد | فساد | در خشک

خداوند از شرکای پیدا کرده شده آنها بسیار پاک و بسیار بلند است به خشک و بحر (هر جای) بسبب اعمال بد مردم

وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَیْدِی النَّاسِ لِیُذِیْقَهُمْ بَعْضَ

و بحر | به سبب آن | که کرده است | دستهای | مردم | برای اینکه بچشاند او به ایشان | بعضی

فساد پراگنده شده است که خداوند به ایشان مزه بعضی اعمال (سزاء) آن

الَّذِیْ عَمِلُوْا لَعَلَّهُمْ یَرْجِعُوْنَ ﴿۴۱﴾ قُلْ سِیْرُوْا فِی الْاَرْضِ

از آنکه | ایشان کردند | برای اینکه ایشان | باز گردند | بگو | سیر کنید | در زمین

بچشاند شاید ایشان منع شوند ای پیغمبر! به ایشان بگو درهمه ملک سیر کنید

فَانْظُرُوْا كَیْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلُ ؕ كَانَ اَكْثَرُهُمْ

باز ببینید | چگونه | بود | انجام | آنانیکه | پیش بودند | بود اکثر ایشان

پس ببینید که مردم سابقه از شما انجام آنها چگونه بود؟ در ایشان اکثر مردم

مُّشْرِكِیْنَ ﴿۴۲﴾ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّیْنِ الْقَیِّمِ مِنْ قَبْلِ

مشرکین | پس درست کن | روی خود را | به طرف دین (اسلام) | که درست است | پیش از آنکه

مشرک بودند، پس تو روی خود را درست به بسوی دین قائم نگه دار پیش از این سخن که آن روز

اَنْ یَّاْتِیَ یَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ یَوْمَىِٕذٍ یَّصَّدَّعُوْنَ ﴿۴۳﴾

بیاید | آن روز | که نیست باز گردانیدن | آن را | از طرف خدا | در آن روز | ایشان جدا جدا میشوند

بیاید باز به (سخن) خداوند باز گردانیده نه میشود در آن روز هم (مردم) جدا جدا میباشند.

مَنْ كَفَرَ فَعَلَیْهِ كُفْرُهٗ ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ

کسیکه کفر کرد | پس بروی است | (وبال) کفر او | وکسیکه عمل کرد | نیک | پس ایشان برای خود

کسیکه انکار کرد پس ضرر انکار او به وی میرسد و کسیکه کارهای نیک کند پس برای نفس خود

یَمْهَدُوْنَ ﴿۴۴﴾ لِیَجْزِیَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

تیاری میکنند | تا جزا دهد خدا | آن مردم را | که ایمان می آرند | وعمل کردن | نیک

سامان راحت برابر میکنند آنانیکه ایمان آرد و عملها هم نیک کند

مِنْ فَضْلِهٖ ۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ

ازفضل خود	هرآینه او	دوست نه میدارد	کافران را	وازنشانه های اوست

به ایشان از فضل خود صله میدهد هر آینه خداوند (ج) کافران را خوش ندارند و در نشانه های او این است

اَنْ يُّرْسِلَ الرِّيٰحَ مُبَشِّرٰتٍ وَّلِيُذِيْقَكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَلِتَجْرِيَ

که می فرستد	بادها	مژده دهنده	وکه بچشاند بشما	ازرحمت خود	وتا جاری شود

که میفرستد بادهای مژده دهنده باران برای اینکه مزه مهربانی خود برشما بچشاند و برای این هم

الْفُلْكُ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۴۶﴾

کشتی	بحکم او	وتا طلب کنید	ازفضل او	وتا شما	شکر کنید

که بحکم او کشتی روان شود و اینکه بذریعهٔ تجارت روزی مقرره اورا بجوئید و که شکر کنید اورا۔

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ

وهرآینه	فرستادیم	پیش ازتو	پیغمبران	بسوی قوم خود	پس آمدند به ایشان

و ما پیش از تو بسیار پیغمبران به قومهای ایشان فرستادیم و آنها به ایشان

بِالْبَيِّنٰتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا ۭ وَكَانَ حَقًّا

به نشانه های آشکارا	باز ما انتقام گرفتیم	ازآن مردم	که مجرم بودند	وبود حق

نشانه های آشکارا می آورد باز ما از مردم مجرم بدله گرفتیم و به مؤمنان غلبه دادن

عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۷﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ

برما	مدد کردن	مؤمنان	الله آن است که	میفرستد	بادها

ذمه داری ما است خداوند آن ذات است که بادها را میفرستد پس

فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهٗ فِي السَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ

بازآن رامیبر دارد	ابرها	پس میگستراند آن را	درآسمان	چگونه که	اوبخواهد

آن بادها ابر را میبر دارد باز خداوند که چگونه بخواهد در آسمان پراگنده میکند

وَيَجْعَلُهٗ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ

ومیگرداند آن را	پاره پاره	بازتو می بینی	قطرات	بیرون آیند	ازمیان آن

و آن را پاره پاره میکند پس تو می بینی که از میان آن باران می آید

فَاِذَآ اَصَابَ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ اِذَا هُمْ

بازوقتیکه	برساند او	آن	هرکرا بخواهد	ازبندگان او	درآن وقت	ایشان

باز وقتیکه خداوند آن باران به کدام بندگان برساند پس برآن خوش میشوند

يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْهِمْ

خوش میشوند	اگرچه بودند	پیش ازاین	که آن باران نازل شود	برایشان

اگرچه ایشان قبل از آغاز باران قبل از این خوشحالی

مِّنْ قَبْلِهٖ لَمُبْلِسِيْنَ ﴿۴۹﴾ فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثٰرِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ

پیش ازاین | ناامید | پس ببین | به طرف آثار | رحمت خدا | که چگونه

ناامید بودند پس تو به این نشانه های رحمت خداوند ببین که چگونه زمین را بعد از مرگ

يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۚ

زنده میکند | زمین را | بعداز مردن آن | هرآینه | او | هرآینه زنده میکند | مردگان را

دوباره زنده میکند؟ هم این ذات است که مردگان را زنده میکند

وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۵۰﴾ وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاَوْهُ

واو | برهرچیزی | تواناست | واگر بفرستیم ما | باد | پس ایشان ببینند آن را

و او به هر چیز توانا است و اگر ما برایشان یک قسم باد میفرستیم و ایشان زراعت خود را

مُصْفَرًّا لَّظَلُّوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ يَكْفُرُوْنَ ﴿۵۱﴾ فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى

زردشده | هرآینه میشود | بعداز آن | ناشکری میکنند | هرآینه تو | شنوانیندہ نه میتوانی | مردگان را

زرد بینند پس بعد از این هم به نعمتهای او ناشکری میکند پس تو به مردگان سخن شنواننده نه میتوانی

وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿۵۲﴾ وَمَآ اَنْتَ

وشنواننده نه میتوانی | کران را | خواندن | چون | روی گردانند | پشت داده | ونیستی | تو

و به کران آواز رسانیده نه میتوانی وقتیکه بتو پشت کنند و روان شود و تو کوران (عقل) را

بِهٰدِ الْعُمْيِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ

راه نماینده | کوران را | ازگمراهی ایشان | شنوانیده نه میتوانی | مگرکسی راکه | ایمان دارد

از گمراهی به راه درست آورده نه میتوانی پس تو تنها سخن دین به آن شنواننده میتوانی

بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۵۳﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ ضُعْفٍ

به آیات ما | پس ایشان | مسلمانهااست | اللہ آن است که | آفریدشمارا | (درحالت) ضعف

که به آیات ما یقین دارد و هم این فرمانبردار اند خداوند آن ذات است که شمارا درحالت کمزوری آفرید

ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ ضُعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضُعْفًا

بازآفریداو | بعداز | ضعف | طاقت | بازگردانید | بعداز | قوت | ضعف

باز بعد از کمزوری بشما طاقت داد و باز بعد از طاقت (جوانی) پیری و ضعف

وَّشَيْبَةً ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْقَدِيْرُ ﴿۵۴﴾ وَيَوْمَ

وپیری | اوپیدامیکند | چیزیکه اومیخواهد | واوداناست | باقدرت است | وروزیکه

آورد او که چیزی را بخواهد آن را پیدا میکند خداوند به هر چیز دانا و با قدرت است و وقتیکه

تَقُوْمُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ۙ مَا لَبِثُوْا غَيْرَ سَاعَةٍ ؕ

قائم شود | قیامت | پس سوگند میخورند | مردم مجرم | که درنگ نکردند | بجزساعتی

قیامت بیاید پس مجرمان قسم میخورند که ما زیاد از یک شبه درنگ نکرده بودیم۔

كَذٰلِكَ كَانُوْا يُؤْفَكُوْنَ ﴿۵۵﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ

هم چنین | بودند از راه روی گردان | ومیگویند | آنانیکه | داده شده است | علم

ایشان در دنیا هم همچنین روی گردان میبودند و به کسیکه علم و ایمان هر دو نعمت داده شده است

وَالْاِيْمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ اِلٰى يَوْمِ الْبَعْثِ ۚ فَهٰذَا

وایمان | هر آینه درنگ کرده بودید | (مطابق) کتاب خدا | تا روز دوباره برانگیختن | پس این است

ایشان میگویند هر آینه شما طبق کتاب خدا وقت زیاد تا روز قیامت درنگ کرده اید امروز

يَوْمُ الْبَعْثِ وَلٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۵۶﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنْفَعُ الَّذِيْنَ

روز ستاخیز | لیکن شما | نه میفهمیدند | پس در آن روز | فائده نه میدهد | آن را که

آن روز قیامت است که شما برآن نمی فهمیدید پس درآن روز به ظالمان عذرهای ایشان هیچ فائده

ظَلَمُوْا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ

ظلم کردند | عذر ایشان | ونه ایشان | توبه قبول شود | وهر آینه | مابیان کردیم | مردم را

نه رسانند و نه موقع رضا مندی خداوند به ایشان برسد و ما برای فائده مردم دراین کتاب

فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ؕ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِاٰيَةٍ

دراین قرآن | ازهر قسم | مثالها | واگر | بیاری تو به ایشان | کدام معجزه

هر نوع مضامین بیان کرده ایم و اگر تو به این کافران کدام معجزه پیش کنی باز هم

لَّيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُبْطِلُوْنَ ﴿۵۸﴾ كَذٰلِكَ

هر آینه میگویند | آن مردم که | کفر کردند | که نیستید شما | مگر | دروغ گویان | همچنین

باز هم آنانیکه کافر هستند این سخن میگویند که شما دروغ گوی هستید هم چنان

يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۵۹﴾ فَاصْبِرْ

مهر میزند خدا | بر دلهای | آن مردم | که نه میدانند | پس صبر کن

خداوند به دلهای آن مردم مهر می نهد که نمیداند پس تو صبر کن

اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِيْنَ لَا يُوْقِنُوْنَ ﴿۶۰﴾ ع ۷ ۹

هر آینه | وعده خدا | حق است | وبی صبر نکند ترا | آنانیکه | یقین ندارند

وعده خداوند راست است (فکر تو باش) که این مردم بی یقین ترا نه کند بی اختیار۔

سُوْرَةُ لُقْمٰنَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ

سوره لقمان در مکه نازل شد

اَرْبَعٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

وآن سی وچهار آیت وچهار رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ وبسیار بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ با رحم است

الٓمّٓ ﴿۱﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿۲﴾ هُدًى وَّرَحْمَةً

الم | این | آیاتها | از کتاب باحکمت | هدایت | ورحمت است

الف۔ لام۔ میم۔ این آیاتهای چنین کتاب است که به حکمت پوره است که نیکان را هدایت و

لِّلْمُحْسِنِيْنَ ۙ﴿۳﴾ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ

برای نیکوکاران | آنانیکه | برپامیدارند | نمازرا | ومیدهند | زکوٰۃ را

و رحمت است، آنانرا که پابندی نماز میکنند و زکوٰۃ میدهند

وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿۴﴾ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ

وایشان | به آخرت | یقین میدارند | این گروه است | برهدایت از جانب

و بر آخرت یقین پوره میدارند این مردم است که از جانب رب ایشان به راه درست آمده

رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۵﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ

رب ایشان | واین گروه | نجات یافته گان است | وبرخی ازمردم | آن است

روان است، و این مردم نجات یافته گان است و در مردم آن بدنصیبان هم هستند

يَّشْتَرِيْ لَهْوَ الْحَدِيْثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ

که میگیرند | کلام بیهوده | برای اینکه گمراه کند | ازراه خدا | بدون علم

که سخنهای غافل کننده از خدا به بیع میگیرند که مردم را بدون فهم از راه خداوند گمراه کند۔

وَّيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۭ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۶﴾ وَاِذَا

وبگیرد آن را مسخره | این مردم است که ایشان را | عذاب است | رسوا کننده | وقتیکه

و به تعلیم فرود آورده شده خدا استهزاء کند به چنین مردم عذاب ذلت دهنده مقرر است۔ و وقتیکه برایشان

تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا

خوانده شود بروی | آیات ما | روی میگرداند | به غرور | گویا که | اونشنیده است آن را

آیات ما خوانده شود پس او از آن به غرور از آن روی میگرداند گویا که بالکل نشنیده است

كَاَنَّ فِيْٓ اُذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۷﴾

گویا که | درگوشهای او | کری است | پس مژده بده اورا | به عذاب | دردناک

گویا که در گوشهای او کری است (ای پیغمبر!) به ایشان مژده عذاب دردناک بده۔

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتُ

هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ایشان را | باغها است

هر آینه آنانیکه ایمان آوردند و کارهای نیکی میکنند به ایشان باغهای عیش مهیا است

النَّعِيْمِ ﴿۸﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

ازنعمت | همیشه باشند | درآن | وعده | خدا | راست | واو | غالب

که همیشه درآن خوشحال میباشند این وعده پخته خدا است و او توانا و

الْحَكِيْمُ ﴿۹﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا

باحکمت است | اوآفرید | آسمانها | بدون | ستونها | که میبینید آن را

با حکمت است، او آسمانها را بی ستون آفریده است که خود شما آن را می بینید

وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ وَبَثَّ

واگند | درزمین | کوه ها | که حرکت نکند | بشما | وپراگنده کرد

و بر زمین میخهای کوه ها افگنده است که برشما حرکت نکند و هر قسم جانوران

فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۭ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَنْۢبَتْنَا

درآن | ازهرنوع جانور | وفرود آوردیم | ازآسمان | آب | پس رویانیدیم

درآن پراگنده کرده است، و ما از آسمان آب را فرود آوردیم و درزمین

فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ۝۱۰ هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَاَرُوْنِيْ

درآن | ازهر | جفت | درست | این | مخلوق است | خدارا | پس بنمایید به من

هر قسم چیزهای خوب رویانیدیم این بود چیزهای ساخته خداوند، اکنون بما بنمائید

مَاذَا خَلَقَ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ۭ بَلِ الظّٰلِمُوْنَ

که چه | آفریده است | آنانیکه | بجزوی است | بلکه | ظالمان

که بجز از ما دیگران چه چیز آفریده است؟ سخن حقیقی این است که این مردم درگمراهی

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝۱۱ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا لُقْمٰنَ الْحِكْمَةَ اَنِ اشْكُرْ ع ۱۰

درگمراهی آشکارا است | وهرآینه | دادهبودیم | لقمان را | حکمت | که شکرکن

آشکارا هستند، و هر آینه ما به لقمان حکمت و دانشمندی دادیم (و گفتیم) که شکر کنید خدارا

لِلّٰهِ ۭ وَمَنْ يَّشْكُرْ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ كَفَرَ

خدارا | وهرکه | شکرکند | پس هرآینه اوشکرمیکنید | برای خود | وهرکه | ناشکری کند

و کسیکه شکر کند، پس برای فائده خود میکند، و کسیکه ناشکری کند

فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ۝۱۲ وَاِذْ قَالَ لُقْمٰنُ لِابْنِهٖ وَهُوَ

پس هرآینه | خدا | بی نیاز | لائق تعریف است | وچون | گفت | لقمان | به پسرخود | واو

پس خداوند متعال بی نیاز لائق حمد است و هنگامیکه لقمان پسر خود را به طور

يَعِظُهٗ يٰبُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ

نصیحت میکرد اورا | ای پسرمن! | شریک مکن | به خدا | هرآینه | شرک | ظلم است

نصیحت گفت: ای پسر من! تو باخدا شریک مکن هر آینه شرک ظلم بزرگ است

عَظِيْمٌ ۝۱۳ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ ۚ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ

بزرگ | وماحکم کردیم | انسان را | درباره والدین خود | برداشته است اورا | مادراو

و ما بنی آدم را درباره والدین اش بسیار تاکید کرده ایم زیرا که مادرش باوجود ضعف بسیار

وَهْنًا عَلٰي وَهْنٍ وَّفِصٰلُهٗ فِيْ عَامَيْنِ اَنِ اشْكُرْ لِيْ

ضعف برضعف | وجدائی ازشیردادن | دردوسال | اینکه شکرکن مرا

درشکم نگه داشت، و باز در دو سال از شیر دادن جدا ساخت که ای بنده! تو از من هم و از والدین هم

وقف النبی صلی اللہ علیہ وسلم

النصف

وَلِوَالِدَيْكَ ؕ اِلَيَّ الْمَصِيْرُ ﴿۱۴﴾ وَاِنْ جَاهَدٰكَ عَلٰٓى اَنْ تُشْرِكَ بِيْ

وازوالدین خود | بسوی من بازگشت شما است | واگر | کوشش میکنند برتو | براینکه شریک کنی تو بامن

شکر کن، و هر آینه باز گشت شما به من است و اگر هر دو ایشان برتو کوشش کنند که تو بامن بدون

مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا

آنچه | نیست ترا به آن | علم | پس فرمانبرداری مکن ایشان را | ومصاحبه کن با ایشان | در دنیا

کدام دلیل شرک کن پس سخن هر دو آنها را قبول مکن و در دنیا همراه ایشان

مَعْرُوْفًا ۡ وَّاتَّبِعْ سَبِيْلَ مَنْ اَنَابَ اِلَيَّ ۚ ثُمَّ اِلَيَّ

نیکو | وپیروی کن | راه کسیکه | رجوع دارد | بسوی من | باز | بسوی من

در سلوک نیک باش، و پیروی کن راه آن کس را که بما رجوع میکند باز رجوع همه شما

مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۵﴾ يٰبُنَيَّ

بازگشت شما است | پس خبر میدهم شما را | به آنچه | شما میکنید | ای پسر من!

بما است، باز من شما را از اعمال شما خبر کنم لقمان گفت ای پسر من!

اِنَّهَآ اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ

هرآینه (کدام عمل) | اگر باشد | برابر | دانه | ازخردل (اوری) | باشد

اگر یک عمل بسیار خورد به اندازه خردل (اوری) باشد، و باز آن در داخل سنگ پنهان باشد

فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ فِي السَّمٰوٰتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَاْتِ بِهَا

درسنگ | یا | درآسمان | یا | درزمین | بیارد | آن را

و یا در آسمانها و زمین درداخل پنهان باشد، خداوند آن را حاضر کند هر آینه خداوند بسیار

اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿۱۶﴾ يٰبُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ

خدا | هرآینه | خدا | باریک بین | خبرداراست | ای پسر من! | برپادار | نمازرا

باریک بین و باخبر است ای پسر من! نماز آداء کن، و به مردم حکم نیکی کن

وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوْفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلٰى مَآ

وامرکن | به نیکوئی | ومنع کن | ازبدی | صبرکن | برآنچه

و مردم را از بدی منع کن، و کدام مصیبت که برتو بیاید برآن صبر کن، هر آینه این بسیار

اَصَابَكَ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿۱۷﴾ وَلَا تُصَعِّرْ

برسد بتو | هرآینه | این | ازکارهای | همت است | ومتاب

کار همت است و متاب از مردم رخسار خود را و برزمین

خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ

رخسارخود | ازمردم | ومرو | درزمین | خرامان | هرآینه | خدا

درحالت غرور مرو خداوند مردم غاور و فخر کننده را خوش ندارد

لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ ﴿۱۸﴾ وَاقْصِدْ فِيْ مَشْيِكَ

دوست نه میدارد | هر | مغرور | فخر کننده | ومیانه روی کن | دررفتار خود

و در رفتار خود اعتدال کن و در آواز خود نرمی پیدا کن، هر آینه در آوازها

وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۭ اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ

وپست کن | آواز خودرا | هرآینه | بدترین آوازها | آواز

او از حزاب خزان است، آیا شما نمی بینید که خداوند متعال

الْحَمِيْرِ ﴿۱۹﴾ اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ ع ۲ ۸ ۱۱

خزان است | آیا شما ندیدید | که هرآینه خدا | تابع ساخت | شمارا | آنچه | درآسمانها است

همه چیزهای آسمانها و زمین در خدمت شما بکار انداخته است و بشما

وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهٗ ظَاهِرَةً وَّبَاطِنَةً ۭ

وآنچه | درزمین است | واوپوره ساخت | برشما | نعمتهای خود | آشکارا | وپنهان

نعمتهای آشکارا و پنهان خود پوره پوره کرده است، و برخی از مردم چنین است که در

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًى

وبعضی ازمردم | آن است که | بحث میکند | درباره خدا | بدون علم | وبدون هدایت

باره خداوند بدون کدام علم و بدون کدام کدام دلیل و بدون کدام کتاب روشن (همراه شما) خصومت میکنند

وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ﴿۲۰﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّبِعُوْا مَآ اَنْزَلَ

وبدون کتاب آشکارا | وچون | گفته شود | ایشان را | پیروی کنید | آنچه | فرودآورده است

وقتیکه به ایشان گفته شوحد که آن احکام را پیروی کنید که خداوند فرود آورده است میگویند که (نی)

اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ۭ اَوَلَوْ

خدا | گویند | بلکه تابع داری میکنیم | ازآنچه یافتیم برآن | پدران خود | آیا اگرچه

ما برآن را میرویم که پدران خود را برآن یافتیم اگرچه برآن راه شیطان

كَانَ الشَّيْطٰنُ يَدْعُوْهُمْ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ﴿۲۱﴾ وَمَنْ يُّسْلِمْ وَجْهَهٗٓ

شیطان | میخواند ایشان را | به عذاب دوزخ | وهرکه | متوجه کند | روی خود

ایشان را بسوی آتش جهنم میخواهند و کسیکه روی خود را به خدا به سپارد

اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ۭ وَاِلَى اللّٰهِ

بسوی الله | واو | نیکوکار باشد | پس هرآینه اوگرفت | به حلقه | محکم | وبسوی خدا است

و به اخلاص نیکی کند پس او حلقه محکم را گرفت و آخر همه کارها

عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿۲۲﴾ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهٗ ۭ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ

آخیر | همه کارها | وهرکه کفر کند | پس اندوهناک نکند ترا | کفراو | به طرف ما است | بازگشت ایشان

نزد خدا است و کسیکه کفر را اختیار نمود پس تو به سبب کفر او اندوهناک مباش! آمدن هم ایشان به ما است

فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۲۳﴾

پس خبر کنیم ایشان را | به آنچه | عمل کردند ایشان | هر آینه خدا | داناست | به راز | سینه ها

پس ما به همه کارهای ایشان خبر دهم هر آینه به خداوند راز سینه ها پنهان معلوم است۔

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيْلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿۲۴﴾ وَلَئِنْ

بهره مند میسازیم ایشان را | اندک | باز برانیم ایشان را | بسوی عذاب سخت | واگر

به ایشان اندک فائده میدهم و باز به سوی یک عذاب سخت برانیم و اگر تو از ایشان

سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ

سوال کنی از ایشان | که کیست | که پیدا کرد | آسمانها | وزمین را | هر آینه میگویند | خدا

سوال کنی که آسمانها و زمین را که آفریده است؟ در جواب گویند الله

قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۵﴾ لِلّٰهِ مَا

بگو | همه ثنا | خداراست | بلکه | اکثر ایشان | نه میدانند | خداراست | آنچه

به ایشان بگو همه تعریفها خداراست مگر در ایشان اکثر مردم نمیدانند همه چیزهای آسمانها

فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيْدُ ﴿۲۶﴾ وَلَوْ اَنَّ مَا

درآسمانها | وزمین است | هر آینه الله اوست | بی نیاز | لائق حمد | واگر | آنچه

و زمین خداراست هر آینه خداوند بی نیاز لائق حمد است و اگر بر روی زمین

فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ وَّالْبَحْرُ يَمُدُّهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ

درزمین است | از درختها | قلمها شود | ودریا سیاهی | که مدد کند اورا | بعد از آن

همه درختها اقلام شود و سمندر سیاهی شود و برای مدد آن

سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمٰتُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۷﴾ مَا

هفت | دریاها | به پایان نمی رسد | سخنهای | خدا | هر آینه | خدا | غالب | باحکمت است | نیست

هفت سمندر دیگر بیاید باز هم سخنهای خداوند به پایان نمی رسد هر آینه خداوند غالب باحکمت است

خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ وَّاحِدَةٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿۲۸﴾

پیدایش شما | ونه | برانگیختن شما | مگر مانند یک نفس | هر آینه | خدا | شنوا | بیناست

آفریدن شما بار اول و باز از سر نو آفریدن شما چنین است که مانند آفریدن یک انسان خدا هر سخن را میشنود هر عمل را می بیند

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ

آیا ندیدی تو | که هر آینه خدا | داخل میکند شب را | درروز | وداخل میکند | روز را | درشب

آیا بتو معلوم نیست که خداوند شب را در روز و روز را در شب داخل میکند؟

وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۙ كُلٌّ يَّجْرِىْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى

واو تابع ساخته است | آفتاب | وماه تاب | هریکی | میرود | تا مودهٔ مقرره

و اوست که آفتاب و ماه را درکار انداخته است که هر چیز تا مودهٔ مقرره میرود

وَّاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۲۹﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ

وهرآینه خدا | ازآنچه | شامیکنید | خبرداراست | این | زیراکه خدا | اوست برحق

و خداوند از همه کارهای شما باخبر است زیرا که خداوند درهستی خود کامل است

وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الْبَاطِلُ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ

وکدام چیزیکه | میخواهند | بجزخدا | آن باطل است | وهرآینه | خدااوست | عالی شان

و ایشان که بدون خدا دیگران را میخواند همه آن باطل است، و خداوند از هر چیز بلند بزرگ

الْكَبِيْرُ ﴿۳۰﴾ ع اَلَمْ تَرَ اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ ۳ ۱۱ ۱۲

بسیار بزرگ | آیاتو ندیدی | که کشتی | میرود | دردریا | به فضل خداوند

تر است، آیا تو نه می بینی که که کشتیها به فضل خداوند در دریا میروند

لِيُرِيَكُمْ مِّنْ اٰيٰتِهٖ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿۳۱﴾

تابنماید بشما | نشانه های خود | هرآینه | درآن نشانه ها است | برای هر | صبرکننده | شکرکننده

تا بنماید به شما نشانه های قدرت خود هر آینه دراین برای هر صبر کننده و شکر کننده نشانه ها است۔

وَاِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ

وقتیکه | بپوشاند ایشان را | چپه | مانند سائبان | میخواهند اللہ را | خالص کنندگان اورا

وقتیکه چپه های سمندر به ایشان بیاید مانند سائبان باز ایشان به اخلاص شروع میکنند

الدِّيْنَ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۭ

عبادت | بازوقتیکه | نجات دهد ایشان را | بسوی بر | پس بعضی از ایشان | به اعتدال میباشند

و از آیات ما آن مردم انکار میکنند که وعده شکن ناشکر میباشد ای مردم! از عذاب

وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُوْرٍ ﴿۳۲﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ

وانکارنه میکند | ازآیات ما | مگر | هر | وعده شکننده ناسپاس | ای مردم | بترسید | ازپروردگارخود

وقتیکه او ایشان را بسوی زمین خشک نجات دهد پس مردم اندک به اعتدال باقی میماند

وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا يَجْزِيْ وَالِدٌ عَنْ وَّلَدِهٖ ۡ وَلَا مَوْلُوْدٌ هُوَ جَازٍ

وبترسید | ازآن روز | که بکارنمی آید | هیچ پدر | ازپسرخود | ونه | کدام پسر | به کاری آید

رب خود بترسید، و از آن روز بترسید که یک پدر بدله پسر را داده نه میتواند و نه یک پسر

عَنْ وَّالِدِهٖ شَيْـــًٔا ۭ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وقفة

ازپدرخود | ازهیچ چیز | هرآینه وعده خدا | راست است | پس فریب ندهد شمارا | زندگی | دنیا

به کار پدر بیاید هر آینه وعده خدا راست است پس زندگی دنیا شمارا بدر فریب

وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿۳۳﴾ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ عِلْمُ

وفریب ندهد شمارا | درباره خدا | فریب دهنده (شیطان) | هرآینه خدا | نزداوست | علم

نه افگند و نه شیطان دوکه باز درباره خدا شمارا در دوکه افگند هر آینه به خدا علم قیامت

السَّاعَةِ ۚ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِي

قیامت | وفرودی آرد | باران را | ومیداند | درآنچه درشکمهای مادران است | ونه میداند

است و او باران را فرود می آرد و هم اوست که طفل را در درون رحم میشناسد و به هیچ کسی معلوم نیست

نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ

هیچ نفس چه | میکند او | فردا | ونه | میداند | هیچ کسی | به کدام زمین

که فردا چه میکند؟ و به هیچکس معلوم نیست که در کدام جای میمیرد

تَمُوتُ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾ ع ۴ ۱۳

اومیمیرد | هرآینه خدا | داناباخبراست

هر آینه به خداوند هر چیز معلوم است و به هر چیز خبردار است۔

سُورَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً وَثَلَاثُ رُكُوعَاتٍ

سورة السجده در مکه نازل شد و آن | سی (۳۰) آیات وسه (۳) رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

الم | نزول (این) کتاب | هیچ شک نیست | درآن | ازطرف رب عالمیان

الف۔ لام۔ میم۔ این کتاب نازل شده است که درآن هیچ شکی نیست از طرف رب العالمین است۔

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ

آیا ایشان میگویند که | افتراء کرده است | (نی) بلکه | این | راست است | ازطرف رب تو

آیا این مردم میگویند که پیغمبر این کتاب را از خود ساخته است نی! بلکه این از طرف رب العالمین به حق آمده است

لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ

برای اینکه بترسانی | آن مردم | که نیامده است به ایشان | کدام ترساننده | پیش از تو | برای اینکه ایشان

که تو برآن آن قومی را بترسانی که قبل از تو به ایشان هیچ ترساننده نه آمده است شاید که آنها

يَهْتَدُونَ ﴿٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

راه یابند | (هم) الله است | آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین را | وچیزیکه میان آن است

به راه راست بروند خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین و چیزیکه میان آن است

فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِ

درشش | روز | باز | قائم شد | برعرش | نیست شمارا | بجزاو

در شش روز آفریده است باز به عرش قائم شد بجز از وی شمارا نه مددگار

مِن وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ

کدام دوست | ونه | شفاعت کننده | آیا پند پذیر نمی شوید | انتظام میکند | همه کارها را

است و نه شفاعت کننده آیا شما از این درس نه میگیرید او از آسمان تا زمین

مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ

از آسمان | بسوی زمین | باز بالا میرود | به سوی او | در یک روز

بندوبست کارها میکند باز هر یک کار به حضور او پیش میشود درچنین روز که

كَانَ مِقْدَارُهٗٓ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ۝٥ ذٰلِكَ عٰلِمُ الْغَيْبِ

که مقدار آن است | هزار ۱۰۰۰ | سال | به آن حساب | که شما حساب میکنید | هم این است | عالم است | به غیب

که حساب آن طبق حساب شما پوره هزار سال است (۱۰۰۰) هم این خدا است که به پنهان و آشکارا

وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۝٦ الَّذِيْٓ اَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ

و به آشکارا | غالب است | رحم کننده است | آنکه | نیکو آفرید | هر چیز | که او آفرید

چیزها عالم است زبردست و مهربان است هر چیزی را که آفریده است درست و محکم آفریده است

وَبَدَاَ خَلْقَ الْاِنْسَانِ مِنْ طِيْنٍ ۝٧ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهٗ مِنْ سُلٰلَةٍ

و آغاز نمود | پیدایش | بنی آدم | از خاک | باز ساخت | نسل او | از عصاره

و پیدایش انسان را از خاک آفریده است و باز نسل اورا از عصارهٔ آب بیقدر آفریده است

مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ۝٨ ثُمَّ سَوّٰىهُ وَنَفَخَ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِهٖ وَجَعَلَ

آب حقیر | باز درست کرد اورا | و دمید | در وی | از روح خود | و پیدا کرد

باز اندام های اورا برابر ساخت و در آن از طرف خود روح دمید و بشما

لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۭ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ۝٩ وَقَالُوْٓا

شما را | گوشها | و چشمها | و دلها | مگر بسیار کم | شما شکری کنید | و ایشان میگویند

گوشها، چشمها و دلها داد مگر اندک شما شکر اداء میکند و ایشان میگویند

ءَاِذَا ضَلَلْنَا فِي الْاَرْضِ ءَاِنَّا لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۭ بَلْ هُمْ

آیا وقتیکه گم شویم ما | در زمین | آیا ما | از سر نو پیدا میشویم؟ | (نی) بلکه | ایشان

وقتیکه ما از زمین ختم شویم پس آیا ما از سر نو زنده میشویم؟ سخن این است

بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ كٰفِرُوْنَ ۝١٠ قُلْ يَتَوَفّٰىكُمْ مَّلَكُ الْمَوْتِ

از ملاقات | رب خود | منکر است | بگو قبض میکند روح شما را | فرشته | مرگ

که این مردم از ملاقات رب خود منکر اند (ای پیغمبر!) بگو ملک الموت که برشما مقرر است

الَّذِيْ وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ۝١١ ع وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الْمُجْرِمُوْنَ

آنکه مقرر شده | به شما | باز | بسوی رب خود | باز گردانیده میشوید | و اگر ببینی تو | وقتیکه گناهگاران

ارواح شمارا قبض میکند و باز بسوی رب خود باز گشت شما است و کاش! تو آن مجرمان را ببینی که ایشان

نَاكِسُوْا رُءُوْسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ رَبَّنَآ اَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا

سرافگندگان | سرهای خود میباشند | نزد رب ایشان | ای رب ما! | ما دیدیم | و ما شنیدیم

به رب خود سرهای خود را خم کرده باشند (و میگویند که) ای رب ما! اکنون چشمهای ما باز شد و گوشهای ما!

فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا

پس بازگردان مارا | که بکنیم | نیک عمل . | هرآینه ما | یقین کنندگانیم | واگر | میخواستیم ما | میدادیم

پس باز بگردان مارا در دنیا تا ما اعمال نیک کنیم، اکنون ما یقین داریم و اگر ما میخواستیم پس به هر کسی

كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا وَلَٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ

هرنفس را | هدایت او | لیکن | ثابت شده | سخن | ازطرف ما | هرآینه پرکنم

راه خود میداریم مگر از طرف من این سخن فیصله شده است که جهنم را از بدکاران جنات

جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾ فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ

دوزخ | ازجنات | وانسانها | ازهمه | پس بچشید | دربدله آن | که فراموش کردید شما

و از بنی آدم از هر دو پر میکنم پس اکنون مزه اعمال خود را بچشید زیرا که آمدن این روز

لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۖ إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ

ملاقات | روزشما این | هرآینه ما | فراموش کردیم شمارا | وبچشید | عذاب | همیشه

را فراموش کرده بودید امروز شمارا فراموش کردیم، و در بدله اعمال به خود مزه عذاب

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا

دربدله آن | که شما میکردید | هرآینه | ایمان می آرد | به آیات ما | آنانیکه | وقتیکه

همیشه را بچشید به آیات ما آن مردم ایمان میدارند وقتیکه به ایشان

ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا

نصیحت کرده شود به ایشان | به آن | می افتند | سجده کنان | وپاکی بیان میکنند

یاد کرده شود پس به سجده می افتند و حمد و ثنا رب خود را میگویند

السجدة ۹

بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ

به حمد رب ایشان | وایشان | کبر نه میکنند | جدا میباشد | پهلوهای ایشان

و ایشان تکبر نه میکنند پهلو های ایشان از جا های خواب جدا میباشند

عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا ۖ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

ازخواب گاه ها | میخوانند | رب خودرا | ازروی خوف | وبه امید | وازآن چه | دادیم به ایشان

و به رب خود درمیان خوف و امید دعاء میکنند، و چیزیکه به ایشان داریم

يُنْفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ ۚ

خرچ میکنند | پس نمیداند | هیچ نفسی | به آن چه | پنهان مقرر شده | ایشان را | ازروشنی | چشمها

از آن خرچ میکنند و به هیچ کسی معلوم نیست که برای او در غیب چگونه سامان نهاده شده است۔

جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ

بدله | ازآن اعمال که میکردند | آیا آن کسی | که باشد | مؤمن | مانند آن | است

این بدله اعمال ایشان است، آیا کسیکه مؤمن باشد او هم مانند فاسق شمرده میشود؟

وقف غفران
وقف غفران

فَاسِقًا ؕ لَا يَسْتَوٗنَ ﴿۱۸﴾ اَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

که فاسق باشد؟ | برابر نه میشوند | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک

ایشان هیچ وقت برابر شده نه میتوانند کسیکه ایمان آورد و کارهای نیک کرد

فَلَهُمْ جَنّٰتُ الْمَاْوٰى ۙ نُزُلًا ۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

پس ایشان را باغها است | سکونت | مهمانی | در بدله آن که بودند | که ایشان میکردند | وآنانیکه

برای سکونت ایشان باغها است این مهمانی میباشد در بدله اعمال ایشان و آنانیکه

فَسَقُوْا فَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ كُلَّمَاۤ اَرَادُوْۤا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَاۤ اُعِيْدُوْا

نافرمان بودند | پس جای ایشان | آتش است | وقتیکه | اراده کنند | که بیرون روند | از آن | باز گردانیده شوند

فاسق شدند پس باز گشت ایشان جهنم است وقتیکه از آن بیرون رفتن بخواهند پس در آن دوباره افگنده میشوند

فِيْهَا وَقِيْلَ لَهُمْ ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿۲۰﴾

در آن | وگفته شود | ایشان را | بچشید | عذاب | آتش | آنکه | بودید به آن | تکذیب میکردید

و به ایشان گفته میشود که اکنون مزه آن عذاب را بچشید که شما به آن نسبت دروغ میکردید۔

وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُوْنَ الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ

وهر آینه می چشانیم به ایشان | از عذاب | نزدیک (دنیا) | پیش از عذاب بزرگ | برای اینکه ایشان

و ما به ایشان قبل از عذاب بزرگ دراینجا نزدیک هم سزا دهیم شاید که ایشان به (راه حق)

يَرْجِعُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ثُمَّ اَعْرَضَ

بازگردند | وکیست | ظالم تر | از کسیکه | پند داده شود | به آیات رب او | باز | روی گرداند

بیایند) و کیست ظالم تر از آن کسیکه که آیات رب او به وی یاد کرده شود و او باز هم از آن

عَنْهَا ؕ اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِيْنَ مُنْتَقِمُوْنَ ﴿۲۲﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

ع ۲ ۱۱ ۱۵

از آن | هر آینه ما | از مجرمان | انتقام گیرنده ایم | وهر آینه | دادیم ما | به موسیٰ | کتاب

اعراض میکند؟ ما هر آینه از مجرمان بدله میگیریم و ما به موسیٰ کتاب (تورات) داده بودیم

فَلَا تَكُنْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآئِهٖ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى لِّبَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ ﴿۲۳﴾ ع

پس | مباش | درشک | از ملاقات او | وگردانیدیم اورا | هدایت | برای بنی اسرائیل

پس تو در ملاقات اش باخدا شک مکن و اورا برای بنی اسرائیل سبب هدایت گردانیده بودیم

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَئِمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوْا ؗ

وگردانیدیم ما | از ایشان | به پیشوایان | که رهنمائی میکردند | بحکم ما | وقتیکه | ایشان صبر کردند

و در ایشان بسیار پیشوایان ساخته بودیم که بحکم ما به مردم راه درست تعلیم میداد زیرا که این نیکان صبر میکردند

وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يُوْقِنُوْنَ ﴿۲۴﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

وبودند به آیات ما | یقین میکردند | هر آینه | رب تو | او فیصله کند | میان ایشان | روز قیامت

و به آیات ما یقین میکردند هر آینه رب تو روز قیامت درمیان ایشان در مسائل اختلافی

فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۲۵﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ

در آن چیز | که ایشان در آن اختلاف میکردند | آیا راه نمود | ایشان را | که چقدر

فیصله میکند' آیا ایشان از این سخن سبق نگرفتند که ما پیش از ایشان

أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ ۚ إِنَّ

ما هلاک کردیم | پیش از ایشان | اقوام | که میگردند | در ساکن ایشان | هر آینه

چقدر اقوام را هلاک کرده ایم که ایشان (امروز) درخانه های ایشان رفت و آمد دارند هر آینه

فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ ۖ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿۲۶﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ

در این | نشانه ها است | آیا ایشان نه میشنوند؟ | آیا ندیدند ایشان | که ما | روان میکنیم | آب را

در این نشانه های بزرگ است آیا ایشان نه میشنوند؟ آیا ایشان غور نکردند که ما آب را بسوی زمین خشک

إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ

بسوی زمین بی گیاه | باز بیرون می آریم | به آن | زراعت | که میخورد | از آن | چهار پایان ایشان

میرسانیم پس ما بذریعهٔ آن کشت ها را پیدا میکنیم که حیوانات آنها هم میخورند

وَأَنفُسُهُمْ ۖ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿۲۷﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِن كُنتُمْ

وخود ایشان | پس آیا نمی بینند | ومیگویند | کی باشد | این | فیصله | اگر هستید شما

وخود ایشان هم پس آیا ایشان نه می بینند؟ و ایشان میگویند که اگر شما راست گوی هستید پس بنمائید که این فیصله آخری چه وقت باشد؟

صَادِقِينَ ﴿۲۸﴾ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ

راست گویان | بگو | روز فیصله | نفع ندهد | آنانرا که | کفر کردند | ایمان آوردن ایشان | ونه به ایشان

به ایشان بگو که روز فیصله ایمان آوردن کافران به ایشان فائده نه رساند و نه به ایشان

يُنظَرُونَ ﴿۲۹﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿۳۰﴾ ع ۱۶

مهلت داده میشوند | پس روی بگردان | از ایشان | وانتظار کن | هر آینه ایشان (هم) | انتظار کنندگان است

کدام مهلت داده میشود پس تو از ایشان روی بگردان و در (انتظار) غلبه حق باش ایشان هم انتظار میکنند۔

سُورَةُ الْأَحْزَابِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | ثَلَاثٌ وَسَبْعُونَ آيَةً وَتِسْعُ رُكُوعَاتٍ

سوره احزاب در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هفتاد و سه آیت و نه رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ

ای نبی! | بترس | از خدا | واطاعت مکن | کافران | ومنافقان را | هر آینه | خدا | هست

ای نبی! تو از خدا ترس کن' و سخن کافران و منافقان را قبول مکن هر آینه خداوند متعال

عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۱﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۚ إِنَّ اللَّهَ

دانا | باحکمت | وپیروی کن | از آن چه وحی مشود | بتو | از طرف رب تو | هر آینه | خدا

بسیار دانا باحکمت است و از طرف رب خود که بتو کدام وحی شده است در پیروی آن باش هر آینه خدا

كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۙ﴿۲﴾ وَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ

هست | به آنچه | میکنید | خبردار | وتوکل کن | برخدا | وکافی است | خدا

به کارهای شما خوب باخبر است و به خداوند توکل کن و هم خداوند کافی

وَكِيْلًا ﴿۳﴾ مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهٖ ۚ وَمَا جَعَلَ

کارساز | نگردانیده است | خدا | هیچ کسی را | دودل | درسینه او | ونگردانیده است

کارساز است، خداوند در سینهٔ هیچ کسی دو دل نه نهاده است، و شما که همراه کدام زنان

اَزْوَاجَكُمُ الّٰٓـِٔيْ تُظٰهِرُوْنَ مِنْهُنَّ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَآءَكُمْ

زنهای شما | آن زنها | که ظهار میکنید باایشان | مادرهای شما | ونگردانید | متبنی های شما (پسرخواندگان شما)

ظهار کنید، پس آنها مادران شما نیست و نه پسر گفتگان شارا

اَبْنَآءَكُمْ ؕ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَقُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِى

پسران شما | این سخن شما است | به دهان های شما | وخدا | میگوید | سخن حق | واو | مینماید

پسران نه گردانیده است، این سخنهای زبانی شما است و خداوند سخن راست میگوید و اوست که

السَّبِيْلَ ﴿۴﴾ اُدْعُوْهُمْ لِاٰبَآئِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ لَّمْ تَعْلَمُوْٓا

راه | بخوانید ایشان را | به نسبت پدران ایشان | این سخن درست است | نزد خدا | باز اگر نه میشناسید شما

راه درست مینماید، این پسران به پدران حقیقی خود بخواهید این سخن نزد خداوند بسیا با انصاف است پس اگر شما پدران ایشان را

اٰبَآءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِى الدِّيْنِ وَمَوَالِيْكُمْ ؕ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ

پدران ایشان | پس برادران شما است | دردین | ودوستان شما است | ونیست | برشما | گناهی

نه میشناسید، پس آنها برادران دینی و دوستان شما است، و اگر دراین خطباء واقع شود

فِيْمَآ اَخْطَاْتُمْ بِهٖ ۙ وَلٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوْبُكُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا

درآن | که خطاء شدید | لیکن آن | که اراده کرد | دلهای شما | وهست خدا | بخشنده

پس هیچ گناه نیست، البته گناه دراین است که شما چیزی را به اراده قلبی بکنید و خدا بخشنده

رَّحِيْمًا ﴿۵﴾ اَلنَّبِىُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ ۚ وَاَزْوَاجُهٗٓ

مهربان | پیغمبر | زیاد حق دارد | برمؤمنان | ازنفسهای ایشان | وزنان پیغمبر

مهربان است، نبی بر مؤمنان از نفسهای ایشان هم حق زیاد دارد و زوجات وی مادران

اُمَّهٰتُهُمْ ؕ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِىْ كِتٰبِ اللّٰهِ

مادران ایشان است | ورشته داران | بعضی از ایشان بسیار نزدیک است ازبعضی | درکتاب خدا

مؤمنان است، و خویشاوندان در کتاب خدا از مسلمانان (عام) و در مقابله مهاجر

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ اِلَّآ اَنْ تَفْعَلُوْٓا اِلٰٓى اَوْلِيٰٓئِكُمْ مَّعْرُوْفًا ؕ

ازمؤمنان | ومهاجرین | مگر | اینکه شما میکنید | به دوستان خود | کدام نیکی

زیاد تعلق دارد البته اگر شما با دوستان خود سلوک نیک کردن میخواهید کرده میتوانید

كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ۝٦ وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مِيْثَاقَهُمْ

هست این | در کتاب | نوشته شده | وقتیکه گرفتیم ما | از پیغمبران | وعده ایشان

این سخن در لوح محفوظ نوشته شده است و هنگامیکه ما از همه پیغمبران وعده گرفتیم

وَمِنْكَ وَمِنْ نُّوْحٍ وَّاِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ

وازتو | وازنوح | وابراهیم | وازموسیٰ | وعیسیٰ | پسر مریم

و از تو هم و از نوح، و ابراهیم، و موسیٰ و از عیسیٰ پسر مریم هم (صلوات الله علیهم)

وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ۝٧ لِّيَسْـَٔلَ الصّٰدِقِيْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ

وگرفتیم ما | ازایشان | وعده محکم | که سوال کند خدا | ازراست گویان | درباره راست گوی ایشان

و از همه ایشان عهد پخته گرفتیم که خداوند از مردم راست گویان درباره تعلیم راست خود تحقیق کند

وَاَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝٨ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا ع ۱۸ ۱۷

واوتیار ساخته است | کافران را | عذاب | دردناک | ای مؤمنان! | یاد کنید

و برای کافران عذاب دردناک تیار ساخته است ای مؤمنان! این احسان خدارا یاد کنید

نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَآءَتْكُمْ جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا

نعمت | خدا | برشما | وقتیکه | آمد بشما | لشکرها | پس فرستادیم | برایشان | باد

وقتیکه (در موقع غزوهٔ خندق) بالای شما لشکر های بسیاری تهاجم آوردند از کفار پس ما برایشان یک باد تیز آوردیم

وَّجُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ۭ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ۝٩ۚ

ولشکرها | که ندیدید شما آن را | وهست خدا | به آنچه | میکنید | بینا

و چنین لشکر های (غیبی) آوردیم که شما آن را نه میدیدید و خدا میدید چیزیکه شما میکردید۔

اِذْ جَآءُوْكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ

وقتیکه آمدند ایشان | ازطرف بالا | واززیر | شما | وقتیکه بازماند | چشمها

وقتیکه آنها بالای شما از طرف بالا و از طرف زیر شما بر شما تهاجم آوردند و چشمهای شما از ترس باز مانده بود

وَبَلَغَتِ الْقُلُوْبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا ۝١٠

ورسید | دلها | به حلق | وشما گمان میکردید | به خدا | گمان ها (مختلف)

و دلها به حلق رسید و شما به خداوند گمان های رنگا رنگ شروع کردید۔

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَزُلْزِلُوْا زِلْزَالًا شَدِيْدًا ۝١١ وَاِذْ يَقُوْلُ

درآن جای | امتحان کرده شد | ازمؤمنان | وجنبانیده شدند | به جنبانیدن | سخت | وقتیکه | گفت

درآن موقع بر مسلمانها امتحان سخت آمد و جنبانیده شدند به جنبانیدن سخت و وقتیکه

الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ

منافقین | وآنانیکه | دردلهای ایشان | مرض است | که نکرده است وعده باما | خدا | ورسول او

منافقان و آن مردم که دردلهای ایشان بیماری بود این سخن میگفت که خدا باما و رسول او درعهد

إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَتْ طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ

مگر فریب | وقتیکه | گفت | یک گروه | ازایشان | ای مردم مدینه!

فریب کرده است، و هنگامیکه یک گروه گفتند از ایشان که ای مردم مدینه!

لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ

هیچ جای نیست | شمارا | پس بازگردید | واجازه میخواهند | یک گروه | ازایشان | ازپیغمبر

شما (قدرت مقابله) دشمن ندارید پس برگشت و یک گروه از پیغمبر اجازه رفتن خواست و گفت که

يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ ۛ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۛ إِن يُرِيدُونَ

ایشان میگویند | هرآینه خانه های ما | محفوظ نیست | ونیست آن | غیر محفوظ | نه میخواهند ایشان

خانه های ما محفوظ نیست و حال آنکه آن غیر محفوظ نبود، مگر آنها تنها راه فرار را

إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا

مگر فرار نمودن | واگر داخل شود | برایشان | ازاطراف (مدینه) | باز | به ایشان گفته شود

میجویند، و اگر از اطراف مدینه به ایشان کسی بیایند و به ایشان درباره فساد بگویند

الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾

برای فساد | (فوراً) می آیند به آن | ودرنگ نه میکنند | درآن | مگر | اندک

پس به آن به زودی می آیند، و درآن خانه ها بسیار کم باقی بمانند

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ ۚ

وهرآینه ایشان وعده کرده بودند | باخدا | پیش ازاین | که ایشان نه میگردانند | پشت هارا

و حال آنکه این مردم نخست باخدا وعده کرده بودند که ایشان فرار نکنند.

وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾ قُل لَّن يَنفَعَكُمُ الْفِرَارُ

وهست | وعده | خدا | پرسیده شده | بگو | هیچ نفع ندهد شمارا | فرار

و حتما وعده خدا پرسیده شده است به ایشان بگو که فرار نمودن به شما هیچ فائده نمی دهد

إِن فَرَرْتُم مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ

اگر فرار کنید شما | ازمرگ | یاازقتل شدن | ودرآن وقت | بشما موقع نه میرسد

اگر شما از مرگ و یا از قتل شدن فرار کنید و درآن فرار کدام فائده گرفته نخواهید گرفت. مگر اندک

إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ

مگر اندک | بگو | کیست آن کسی که | نگهدارد شمارا | ازخدا | اگر بخواهد

توبه ایشان بگو که کیست شمارا از خداوند نجات دهد اگر او

بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم

بشما | بدی | یا | بخواهد | بشما | مهربانی | وایشان نه یابند | برای خود

بشما تکلیف دادن بخواهد و یا اگر بشما مهربانی کردن بخواهد (پس اورا کسی منع کرده میتواند؟) و ایشان بجز خداوند

منع

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۱۷﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ

بجز | خدا | دوست | ونه کدام مددگار | هرآینه می شناسد | خدا

هیچ کسی را دوست و یادگار یافته نه میتوانید الله (ج) درشما آن مردم را خوب می شناسد

الْمُعَوِّقِيْنَ مِنْكُمْ وَالْقَآئِلِيْنَ لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ اِلَيْنَا ۚ

منع کنندگان | ازشما | وگویندگان را | به برادران خود | که بیائید | بسوی ما

(که از شرکت درجهاد) منع میدارند و به برادران خود میگویند که بسوی ما بیائید

وَلَا يَاْتُوْنَ الْبَاْسَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۱۸﴾ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۚ فَاِذَا

ونه می آیند ایشان | به جنگ | مگر | اندک | بخیلانند | برشما | پس چون

و خود ایشان هم درجنگ شراکت نه میکنند مگر بسیار کم درباره شما بسیار بخیل هستند پس وقتیکه

جَآءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ تَدُوْرُ اَعْيُنُهُمْ

بیاید | ترس | می بینی ایشان را | که می بینند | بسوی تو | که دور میخورد | چشمهای ایشان

زنان ترس بیاید پس تو می بینی که چنین می بینند بتو (که از ترس) چشمان ایشان دور میخورد

كَالَّذِيْ يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَاِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ

مانند آن کسی | که بیهوشی آمده باشد بروی | ازمرگ | پس چون | برود | وقت خوف

گویا که بی هوشی مرگ برایشان آمده است پس وقتیکه خوف بیرود

سَلَقُوْكُمْ بِاَلْسِنَةٍ حِدَادٍ اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۭ اُولٰٓئِكَ

طعنه میدهند بشما | به زبانهای تیز | بخل میکنند | به مال | این مردم است

پس ایشان درباره مال و لالچ غنیمت بشما به زبانها تیز طعنه میدهند این مردم

لَمْ يُؤْمِنُوْا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ

که ایمان نیاورده اند | پس ضائع کرد | خدا | اعمال ایشان | وهست | این | برخدا

گویا بالکل ایمان نیاورده اند خداوند (ج) هم اعمال ایشان برباد ساخت و این سخن به خدا بسیار آسان است

يَسِيْرًا ﴿۱۹﴾ يَحْسَبُوْنَ الْاَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوْا ۚ وَاِنْ يَّاْتِ

آسان | گمان میدارند | که لشکرهای کفار | هنوزهم نه رفته اند | واگر بیاید

ایشان میگویند که (لشکر های هجوم آرنده به مدینه) تا هنوز هم نه رفته است و اگر آن لشکر ها

الْاَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُوْنَ فِي الْاَعْرَابِ يَسْاَلُوْنَ

لشکرها | ارزو میکنند | کاش! ایشان | بیرون می بودند | درقریه ها | سوال میکردند

باز آیند ایشان دوست میدارند که بیرون در قریه ها سکونت میکردند و تنها از حال

عَنْ اَنْۢبَآئِكُمْ ۭ وَلَوْ كَانُوْا فِيْكُمْ مَّا قٰتَلُوْٓا اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۲۰﴾

ازخبرهای شما | واگر میبودند ایشان | درشما | جنگ نه میکردند | مگر بسیار کم

و احوال شما خبر میگرفت و اگر ایشان با شما هم میبود پس درجنگ بسیار کم میگرفتند۔

ع ۲ ۱۲ ۱۸

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ

هرآینه | هست | برای شما | در (ذات) رسول الله | نمونه | نیک | برای کسیکه

مسلمانها! برای شما (دراین حالات سخت) در ذات رسول الله برای شما نمونه های شائسته موجود است

كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا ﴿۲۱﴾ وَ

باشد که امید دارد | از الله | وروز | آخرت | ویاد میکند الله | بسیار | و

چنین مردم که از خدا و از روز قیامت میترسند و خدارا بسیار زیاد یاد میکنند و وقتیکه

لَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُوْنَ الْاَحْزَابَ ۙ قَالُوْا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ

ووقتیکه دید | مؤمنان | لشکرها | گفتند | این همان است | که وعده اش کرده بود خدا

مؤمنان این لشکر ها را دیدند گفتند این همان موقع است که از آن خدا و رسول اش

وَرَسُوْلُهٗ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۫ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّاۤ

ورسول او | وراست گفته بود | خدا | ورسول او | وزیاد نکرد در ایشان | مگر

باما وعده کرده است و الله و رسول اش راست گفته بود (و حمله کفار) ایمان و اطاعت ایشان را افزود

اِيْمَانًا وَّتَسْلِيْمًا ﴿۲۲﴾ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ رِجَالٌ صَدَقُوْا مَا

ایمان | وفرمانبرداری | درمؤمنان (بسیار) | آن مردها است | که راست کردند | آن چیز

در مؤمنان بعضی چنین است که باخداوند عهد اش پوره کردند

عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضٰى نَحْبَهٗ وَ

که وعده اش کرده بود | خدا | برآن | باز برخی از آنها | همان است | که پوره کردند | اقرار خود | و

پس برخی نذرانه خود را پوره کردند

مِنْهُمْ مَّنْ يَّنْتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوْا تَبْدِيْلًا ﴿۲۳﴾ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ

برخی از آنها | آن است که انتظار میکنند | وبدل نکردند | کدام بدل کردن | برای این که بدله دهد | خدا

و بعضی اکنون هم انتظار میکنند و ایشان در رویه خود یک ذره هم تغیر نشدند این واقعه بخاطر این شد

الصّٰدِقِيْنَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ اِنْ شَآءَ

راست گویان را | بصدق ایشان | وعذاب کند | منافقان را | اگر | خواهد

که خداوند به مؤمنان راست گویان اجر آنها بدهد و به منافقین اگر بخواهد جزاء دهد- و یا

اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۲۴﴾ وَرَدَّ اللّٰهُ

یا توبه قبول کند | ازایشان | هرآینه خدا هست | بخشنده | مهربان | وواپس کردند خدا

تو به ایشان را قبول کند، هر آینه خداوند بخشنده و مهربان است، و خداوند کافران را

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوْا خَيْرًا ۭ وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ

آنانیکه | کفر کردند | به خشم ایشان | نیافتند | کدام نیکی | وکافی شد | خدا | برای مؤمنان

پر از خشم ایشان واپس گردند و هیچ مراد ایشان پوره نشد و هم خداوند برای مؤمنان در جنگ

الْقِتَالَ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيْزًا ﴿۲۵﴾ وَاَنْزَلَ الَّذِيْنَ ظَاهَرُوْهُمْ

در جنگ | وهست | خداقوی | غالب | وفرود آورد خدا | آنانیکه | مدد ایشان را کرده بودند

کافی شد و خداوند بسیار قوی و غالب است و دراهل کتاب که کدام مردم امداد کفار

مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ صَيَاصِيْهِمْ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ

از اهل کتاب | از قلعه های ایشان | وانداخت | دردلهای ایشان | رعب

مکه را که کرده بودند ایشان را از قلعه های ایشان فرود آوردند و دردلهای ایشان رعب شما انداخت

فَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ وَتَاْسِرُوْنَ فَرِيْقًا ﴿۲۶﴾ وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ

یک گروه | شما قتل میکردید | وقید میکردید | گروه دیگری | ومیراث داد شمارا | زمین های ایشان

یک گروه را شما قتل میکردید و گروه را قید میکردید و شمارا از زمین ایشان و از خانه های ایشان

وَدِيَارَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوْهَا ۚ وَكَانَ اللّٰهُ

و | خانه های ایشان | ومالهای ایشان | وآن زمین | که شما پایمال نکردید | وهست خدا

و از مالهای دیگری مالک ساخت و از آن زمین که به غرض جنگ درآن جای قدم نه نهاده بودید و خداوند متعال

ع ۳ ۱۹ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿۲۷﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ اِنْ

برهر چیزی | توانا | ای نبی! | بگو | بزنان خود | اگر

به هر چیز قدرت کامل دارد ای نبی! به زوجات خود بگو که اگر شما لذت های دنیا

كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا فَتَعَالَيْنَ اُمَتِّعْكُنَّ

شما میخواهید | زندگی | دنیارا | وزینت آن | پس بیائید | که بشما یک اندازه سامان دهم

و زینت آن را میخواهید پس بیائید که یک اندازه سامان بشما بدهم

وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿۲۸﴾ وَاِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

ورخصت کنم شمارا | به رخصت | درست | واگر شما | اراده دارید | خدا | ورسول او

و به طریقه مناسب شمارا رخصت کنم و اگر شما خداوند متعال و رسول اش و آخرت میخواهید

وَالدَّارَ الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْمُحْسِنٰتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا

وخانه آخرت | پس هرآینه خدا | تیار کرده است | به زنان نیک | ازشما | اجر

پس خداوند درشما به زوجات نیک اجر بسیار بزرگ تیار ساخته است

عَظِيْمًا ﴿۲۹﴾ يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ مَنْ يَّاْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ

بزرگ | ای زنان پیغمبر | هرکه | بکند | ازشما | بدکاری | آشکاره

ای زوجات نبی! درشما که کسی گناه آشکارا کند پس

يُّضٰعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿۳۰﴾

دوچندکند | اورا | عذاب | دوچند | وهست | این (سخن) | برخدا | آسان

به او جزاء دو چند داده میشود و این کار به خداوند بسیار آسان است۔

وَمَنْ يَّقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتَعْمَلْ صَالِحًا

وهرکه	فرمان برداری کند	ازشما	خدارا	ورسول اورا	وعمل کند	نیک

و درشما کسیکه اطاعت خدا و رسول اش کند و عمل نیک کند پس ما

نُؤْتِهَآ اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۙ وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيْمًا ﴿۳۱﴾

میدهیم اورا	مزداو	دوبار	وتیارساختیم ما	برای او	روزی	درست

اورا دو چند اجر میدهیم و برای او روزی عزت تیار ساختیم

يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ

ای زنان پیغمبر!	نیستید شما	مانندهریک	ازسائرزنان	اگرشما پرهیزگاری کنید

ای زوجات نبی! شما مانند زنان دیگری نیستید اگر پرهیزگار نشستن میخواهید

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِيْ فِيْ قَلْبِهٖ مَرَضٌ

پس نرمی مکنید	درسخن گفتن	که طمع کند	آن	که دردل او	مرض است

به نرمی سخن مگوئید که از چنین شخص دردل اش طمع پیدا نشود که دردل اش مرض است

وَّقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿۳۲﴾ وَقَرْنَ فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ

وبگوئید شما	سخن	به طریقه مناسب	وقرارگیرید	درخانه های خود	وتجمل خودرا آشکاره مکنید

و درخانه های خود پیوست نشسته باشید و مانند زمانه جاهلیت گذشته زینت مکنید۔

تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُوْلٰى وَاَقِمْنَ الصَّلٰوةَ وَاٰتِيْنَ

مانندطاهرکردن	زمانه جاهلیت	سابقه	و	قائم کنید	نمازرا	وبدهید

و پابند نماز باشید و زکوٰة بدهید

الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ

زکوٰة را	واطاعت کنید	خدارا	ورسول اورا	هرآینه	میخواهد	خدا

و احکام خدا و رسول را قبول کنید به خداوند این منظور است که از شما

لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ

تادورکند	ازشما	پلیدی	اهل بیت!	وپاک کندشمارا

هر نوع پلیدی دور کند ای مردم خانه پیغمبر! و شمارا پاکیزه نگه دارد

تَطْهِيْرًا ﴿۳۳﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوْتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ

پاک کردن	ویادکنید	آنچه خوانده میشود	درخانه های شما	ازآیات	خدا

و در خانه های شما که کدام آیاتها و سخنهای علم خوانده میشود

وَالْحِكْمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا خَبِيْرًا ﴿۳۴﴾ ع اِنَّ

حکمت	هرآینه	خدا	هست	باریک بین	خبردار	هرآینه

آن را یاد کنید هر آینه خداوند به هر راز دانا و به هر چیز دانا است هر آینه مسلمانها

الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمٰتِ وَالْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَالْقٰنِتِيْنَ

مردان مسلمان | وزنان مسلمان | ومردان مؤمن | وزنان مؤمنات | ومردان فرمانبردار

مردان، و زنان مسلمان، و مردان مؤمن و زنان مؤمن و مردان فرمانبردار

وَالْقٰنِتٰتِ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالصّٰدِقٰتِ وَالصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰبِرٰتِ

وزنان فرمانبردار | ومردان راست گوی | وزنان راستگوی | ومردان صبر کننده | وزنان صبر کننده

و زنان فرمانبردار و مردان راستگوی، و زنان راستگوی و مردان صبر کننده، و زنان صبر کننده

وَالْخٰشِعِيْنَ وَالْخٰشِعٰتِ وَالْمُتَصَدِّقِيْنَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ

ومردان عاجزی کننده | وزنان عاجزی کنندگان | ومردان صدقه دهندگان | وزنان صدقه دهندگان

و مردان ترساننده، و زنان ترساننده، و مردان خیرات دهنده، و زنان خیرات دهنده

وَالصَّآئِمِيْنَ وَالصّٰٓئِمٰتِ وَالْحٰفِظِيْنَ فُرُوْجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ

ومردان روزه دار | وزنان روزه دار | ومردان حفاظت کنندگان | شرمگاه خودرا | وزنان حفاظت کنندگان

و مردان روزه دار و زنان روزه دار و مردان حفاظت کنندگان شرمگاه های خود و زنان

وَالذّٰكِرِيْنَ اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّالذّٰكِرٰتِ ۙ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً

ومردان ذکرکننده | خدارا | زیاد | وزنان ذکرکننده | مهیاکرده | خدا | ایشان را | بخشش

و مردان ذکر کننده خدارا بسیار و زنان خداوند متعال به همه ایشان بخشش و اجر کلان

وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۳۵﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى

ومزد | بزرگ | ونیست | حق | مردمؤمن را | ونه | زن مؤمنه را | چون مقررکند

مقرر کرده است و برای هیچ مرد مؤمن و نه به زن مؤمنه جائز نیست که

اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَمْرًا اَنْ يَّكُوْنَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ ۭ وَمَنْ يَّعْصِ

خدا | ورسول او | کدام کار | که | باشد | ایشان را | اختیار | درکارایشان | وهرکه نافرمانی کند

وقتیکه خدا و رسول اش حکم کدام کار بکند باز به ایشان هم درآن اختیار باشد و کسیکه

اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِيْنًا ﴿۳۶﴾ وَاِذْ تَقُوْلُ لِلَّذِيْٓ

خدا | ورسول اورا | پس هرآینه | گمراه شد | به گمراهی آشکارا | وقتیکه | میگفتی تو | مرکسی را

سخن خدا و رسول اش را قبول نکند پس او گمراه شد آشکارا (و یاد کن) وقتیکه تو

اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ

که انعام کرد | خدا | بروی | وانعام کردی تو | بروی | نگهدار | نزدخود

به (زید بن حارثهؓ) به کسیکه خدا احسان کرده بود و تو هم احسان کرده بودی گفتی زن خود را در نکاح خود

زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِيْ فِيْ نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ مُبْدِيْهِ

زن خود | وبترس | ازخدا | وپنهان میداشتی | دردل خود | آن چیز | که خدا آشکاره کننده آن بود

نگه دار، و از خدا بترس و خود تو دردل آن سخن را پنهان میداشتی آنکه خدا آشکارا میکرد

وَتَخْشَى النَّاسَ ۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشٰىهُ ؕ فَلَمَّا

وتومیترسیدی | ازمردم | وخدا | زیادحق داراست | کہ توبترسی ازآن | بازوقتیکہ

و تو از اعتراض مردم میترسیدی و حال آنکہ خداوند (ج) حق دار زیاد از این سخن است کہ تو از وی بترسی

قَضٰى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا لِكَيْ لَا يَكُوْنَ

پورہ کرد | زید | ازآن | حاجت | بہ نکاح کردیم ترا آن | برای اینکہ | نباشد

باز وقتیکہ زید از زوجہ خود حاجت پورہ کرد (و طلاق داد) ما آن را بتو بہ نکاح دادیم برای اینکہ در آینده

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ حَرَجٌ فِيْٓ اَزْوَاجِ اَدْعِيَآئِهِمْ اِذَا قَضَوْا

برمؤمنان | تنگی | درنکاح کردن زنان | پسران گفتہ خود | وقتیکہ ایشان پورہ کنند

برای مسلمانہا در نکاح گرفتن آن زنہا تکلیف نباشد کہ بجای پسر گرفتہ باشند وقتیکہ دلہای آنہا از آن

مِنْهُنَّ وَطَرًا ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿۳۷﴾ مَا كَانَ

ازایشان | حاجت | وهست | حکم | خدا | بجاکردہ شدہ | نیست

سیر باشند و حکم خداوند هر آینہ پورہ شدنی است خداوند (ج) کہ بہ این پیغمبر کدام سخن

عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيْمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهٗ ؕ سُنَّةَ

برنبی | کدام گناہ | درآن (سخن) | کہ مقرر کرد | خدا | برای او | این طریقہ است

مقرر کرده است درآن بر نبی هیچ الزام نیست درباره (پیغمبران) سابقہ هم خداوند

اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا

ازخدا | درآن مردم کہ | گذشتند | پیش | وهست | حکم خدا | مقررشدہ

هم چنین قاعده مقرر ساخته است و از خداوند (ج) از هر چیز اندازه مقرر

مَّقْدُوْرَا ﴿۳۸﴾ ۙ الَّذِيْنَ يُبَلِّغُوْنَ رِسٰلٰتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهٗ

بہ اندازه (صحیح) | آنانیکہ | میرسانند | پیغام های | خدارا | ومیترسندازوی

شده است این همه آن پیغمبران است کہ پیغامات خداوند (ج) را بہ مردم میرسانیدند و از او میترسیدند و بجز از خدا

وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ﴿۳۹﴾ مَا كَانَ

ونه میترسند | ازهیچکس | مگرازخدا | وکافی است خدا | حساب گیرنده | نیست

از هیچ کسی نمی ترسیدند و برای حساب گرفتن تنها خداوند کافی است، محمد در مردان شما

مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ

محمد | پدرهیچکس | ازمردان شما | لیکن | رسول خدااست | وخاتم است

پدر هیچ کس نیست، او تنها رسول خدا است و نبی آخری است

النَّبِيّٖنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿۴۰﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ع ۵ ۲

انبیاءرا | وهست | خدا | بہ هر | چیز | دانا | ای مؤمنان!

و بہ خداوند (ج) هر چیز خوب معلوم است ای مؤمنان!

اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ﴿۴۱﴾ وَّسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿۴۲﴾ هُوَ

یادکنید | خدارا | به یادکردن زیاد | وبیان کنید پاکی او | صبح | وشام | اوست

یاد کنید خدارا به یاد کردن زیاد و صبح و شام تسبیح اورا بیان کنید خداوند چنین ذات است

الَّذِيْ يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهٗ لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ

آنکه | رحمت میفرستد | برشما | وفرشتگان او | برای اینکه بیرون کند شمارا | ازتاریکی

که او و فرشتگان وی به شما رحمتها میفرستد که از تاریکیهای (کفر) به روشنی (اسلام)

اِلَى النُّوْرِ ۭ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿۴۳﴾ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ

بسوی روشنی | وهست | برمؤمنان | مهربان | دعاءایشان باشند | روزیکه

بیرون می آرد و او بر مؤمنان بسیار زیاد مهربان است، روز ملاقات دعاء ایشان باخدا

يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ۚ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ﴿۴۴﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ

ملاقات میکنند بهاو | سلام | وتیارکرده استاو | ایشان را | مزد | عزت | ای نبی!

این میباشد که: (السلام علیکم) و خداوند به ایشان بدله درست تیار کرده است ای پیغمبر! ما ترا چنین

اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿۴۵﴾ وَّدَاعِيًا

هرآینه ما | فرستادیم ترا | گواهی دهنده | ومژده دهنده | وترساننده | وداعی

رسول فرستاده ایم که هم گواه هستی و هم به مؤمنان مژده دهنده و به بدان ترساننده هم هستی و بسوی خداوند

اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَسِرَاجًا مُّنِيْرًا ﴿۴۶﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ

بسوی خدا | بحکم | وچراغ | روشن | ومژده ده | مؤمنان را | که هرآینه

بحکم او داعی هم هستی و یک چراغ روشن هستی، و تو به مؤمنان مژده بده که برایشان

لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيْرًا ﴿۴۷﴾ وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ

ایشان را | ازطرف خدا | فضل است | بزرگ | وتابعداری مکن | کافران را

از جانب خداوند فضل بزرگ شدنی است و سخن کافران و منافقان را

وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَدَعْ اَذٰىهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى

ومنافقان را | وبگذار | اذیت ایشان را | وتوکل کن | برخدا | وکافی است.

قبول مکن و از ایشان. که کدام تکلیف بتو میرسد درغم آن مباش، و بر خدا توکل کن و خداوند

بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿۴۸﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ

خدا | کارساز | ای | مؤمنان! | چون به نکاح گیرید | زنان مؤمن را | باز

کافی و کارساز است ای مؤمنان! وقتیکه شما با زنان مسلمانان نکاح کردید باز

طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ

طلاق دهید ایشان را | پیش | از | آنکه دست برسانید | پس نیست | به شما | بذمه ایشان | کدام عدت

قبل از دست زدن به آنها طلاق دهید پس، سبب بشما برآنها هیچ عدت مقرر نیست

تَعْتَدُّوْنَهَا ۚ فَمَتِّعُوْهُنَّ وَسَرِّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿۴۹﴾

که پوره کنید حساب آن | بدهید ایشان را فائده | ورخصت کنید ایشان را | به رخصتی | شائسته

که پوره کنید حساب آن را پس یک سامان مناسب به ایشان بدهید و به طریقه درست رخصت کنید

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّآ اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ الّٰتِيْٓ

ای نبی! | هرآینه ما حلال گردانیدیم | برای تو | زوجات تو | آنکه

ای نبی! ما بتو زوجات تو حلال کرده ایم که تو به ایشان مهر داده اید

اٰتَيْتَ اُجُوْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ مِمَّآ اَفَآءَ

دادی تو مهر ایشان | وآن (کنیز) | که مالک است | دست تو | از آنچه | داده است

و آن زنها هم که در ملکیت تو است که خداوند بتو در غنیمت

اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنٰتِ عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ وَبَنٰتِ خَالِكَ

مرا الله (بطور غنیمت) | ودختران عم ترا | ودختران عمه های ترا | ودختران ماما ی ترا

داده است، و دختران عم تو، و دختران عمه های ترا، و دختران ماما ی ترا، و

وَبَنٰتِ خٰلٰتِكَ الّٰتِيْ هَاجَرْنَ مَعَكَ ۡ وَامْرَاَةً مُّؤْمِنَةً اِنْ وَّهَبَتْ

ودختران خاله های ترا | آنانکه | هجرت کردند | باتو | وزن مؤمنه را | اگر بخشد

آنکه باتو هجرت کرده است، و آن زن مؤمن که نفس خود را (بدون عوض) به نبی بخشد

نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَّسْتَنْكِحَهَا ۗ خَالِصَةً لَّكَ

نفس خودرا | برای پیغمبر | اگر | بخواهد | پیغمبر | که | نکاح کند آن را | این حکم خاص | برای تو است

زمانیکه پیغمبر میخواهد در نکاح آوردن اش این حکم تنها برای تو است

مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ

بدون | دیگر مسلمانان | هرآینه ما دانستیم | برآن چه | فرض کردیم ما | برایشان

به مؤمنان دیگری این حکم نیست آن احکام به ما معلوم است که ما درباره زوجات

فِيْٓ اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُوْنَ

درباره زوجات ایشان | ودرباره آن (کنیزها) | که مالک است | دست ایشان | که نباشد

و کنیز های ایشان مقرر کرده ایم برای اینکه بتو

عَلَيْكَ حَرَجٌ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۵۰﴾ تُرْجِيْ مَنْ تَشَآءُ

برتو | حرج | وهست | خدا | بخشنده | مهربان | پس بداری | هرکرا | تو خواهی

کدام حرج نیاید، و خدا بخشنده و مهربان است دراین زوجات تو که کدام میخواهی

مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيْٓ اِلَيْكَ مَنْ تَشَآءُ ۭ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ

ازایشان | وجای بده | باخود | هرکرا | خواهی | وهرکه | تو خواهی | ازایشان

از خود پس بداری، و کدام را که تو میخواهی با خود نزدیک کن، و کدام را که جدا کرده اید اگر آن

عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ؕ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ

که یک سو کردی تو | نیست گناه | برتو | این حکم | نزدیک است | که خنک شود

باز نزدیک کردن بخواهی پس درآن هیچ گناهی نیست به این حکم بسیار امید است که چشمهای

اَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَ يَرْضَيْنَ بِمَآ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ؕ وَاللّٰهُ

چشمهای ایشان | وایشان درغم نباشند | و | راضی باشند آنها | به آنچه | دادی تو به ایشان | همه را | وخدا

ایشان سرد شود و درغم نباشند و تو که به ایشان چیزی بدهی همه آنها به آن راضی میباشند و خداوند متعال

يَعْلَمُ مَا فِىْ قُلُوْبِكُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ﴿۵۱﴾ لَا يَحِلُّ

میداند | به آنچه | دردلهای شما است | وهست | خدا | دانا | بردبار | نیست | حلال

احوال دلهای شما معلوم است و او به هر چیز دانا و بردبار است علاوه از این زنان موجوده

لَكَ النِّسَآءُ مِنْۢ بَعْدُ وَلَآ اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَّلَوْ

برای تو | زنها | بعدازاین | ونه اینکه | توبدل کنی | بجای آن | زنان دیگری | اگرچه

زنان دیگری گرفتن حلال نیست و این هم جائز نیست که دربدله آنها زنان دیگری بگیرید اگرچه

اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ

درتعجب می افگندترا | حسن آن | مگرآن چه مالک شد | دست تو | وهست خدا

حسن ایشان به دل تو بیاید بجز از آنکه کنیز های تو باشد و خدا به هر چیز

ع ۶ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ رَّقِيْبًا ﴿۵۲﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ

برهر | چیز | نگهبان | ای مؤمنان! | داخل مشوید | درخانه های

نگران است ای مؤمنان به خانه پیغمبر داخل نشوید

النَّبِىِّ اِلَّآ اَنْ يُّؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نٰظِرِيْنَ

نبی | مگرآن وقت | که | اجازه داده شود | بشما | بخوردن طعام | نه انتظارکنندگان

مگر وقتیکه دعوت طعام باشد به این که انتظار پختن آن طعام را نداشته باشید

اِنٰىهُ وَلٰكِنْ اِذَا دُعِيْتُمْ فَادْخُلُوْا فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوْا

به پختن آن | ولیکن وقتیکه | خواسته شدید شما | داخل شوید | باز وقتیکه | طعام خوردید | پراگنده شوید

مگر وقتیکه بشما دعوت داده شود باز بیائید باز وقتیکه طعام خوردید پراگنده شوید

وَلَا مُسْتَاْنِسِيْنَ لِحَدِيْثٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِى النَّبِىَّ

ونشسته مباشید | برای سخنها | هرآینه | این سخن شما | تکلیف میدهد | نبی را

و به سخنها پخته نشسته مباشید هر آینه به این سخن شما به پیغمبر تکلیف میرسد

فَيَسْتَحْىٖ مِنْكُمْ ۫ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْىٖ مِنَ الْحَقِّ ؕ وَاِذَا

پس او حیاء میکند | ازشما | وخدا | شرم نمیدارد | ازبیان حق | وقتیکه

مگر او لحاظ شما میکند و خداوند درسخن صفا لحاظ نمی کند وقتیکه

سَاَلْتُمُوْهُنَّ مَتَاعًا فَسْـَٔلُوْهُنَّ مِنْ وَّرَآءِ حِجَابٍ ؕ ذٰلِكُمْ

میخواهید از زوجات نبی | کدام چیز | پس بخواهید از ایشان | از پس | پرده | این سخن شما

از زوجات پیغمبر چیزی میخواهید از پس پرده بخواهید این کار برای شما

اَطْهَرُ لِقُلُوْبِكُمْ وَقُلُوْبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُؤْذُوْا

بسیار پاکیزه است | برای دلهای شما | و به دلهای ایشان | و نیست (جائز) برای شما | که تکلیف دهید

و دلهای ایشان بسیار طریقه پاکیزه است و بشما این جائز نیست که به رسول خداوند

رَسُوْلَ اللّٰهِ وَلَآ اَنْ تَنْكِحُوْٓا اَزْوَاجَهٗ مِنْ بَعْدِهٖٓ اَبَدًا ؕ اِنَّ

به رسول | خدا | و نه اینکه | به نکاح گیرید | زنان اورا | پس از وی | هرگز | هر آینه

تکلیف دهید، و یا اینکه بعد از وی همراه زوجات وی نکاح کنید این سخن نزد خدا

ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمًا ﴿۵۳﴾ اِنْ تُبْدُوْا شَيْـًٔا اَوْ تُخْفُوْهُ

این کار شما | هست نزد خدا | (گناه) بزرگ | اگر آشکارا کنید شما | چیز | یا پنهان دارید آن را

گناه بزرگ است، اگر شما یک سخن را آشکارا میکنید و یا پنهان میدارید

فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿۵۴﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ

هر آینه | خدا | هست | به هر چیز | دانا | نیست گناه | بر ایشان

پس به خداوند هر چیز خوب معلوم است به زنان پیغمبر از پدران خود

فِيْٓ اٰبَآئِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ اِخْوَانِهِنَّ وَلَآ اَبْنَآءِ اِخْوَانِهِنَّ

در نزد پدران ایشان | و نه نزد پسران خود | و نه نزد برادران خود | و نه | نزد برادر زاده گان خود

و پسران ایشان، و برادران، و برادر زاده گان و پسران خواهران، و زنان مسلمان خود

وَلَآ اَبْنَآءِ اَخَوٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ ۚ

و نه نزد پسران | خواهران ایشان | و نه | نزد زنان (هم جنس) | و نه از آن | که مالک شده است | دستهای ایشان

و به کنیز های خود، در روبروی شدن گناه نیست و شما از خدا

وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ﴿۵۵﴾ اِنَّ اللّٰهَ

و بترسید | از خدا | هر آینه | خدا | هست | بر هر چیز | گواه | هر آینه | خدا

بترسید، خداوند به هر چیز گواه است هر آینه خداوند

وَمَلٰٓئِكَتَهٗ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ ؕ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا

و فرشتگان او | درود میفرستند | بر نبی | ای مؤمنان! | شما هم درود بفرستید

و فرشتگان او به نبی رحمتها میفرستند ای مؤمنان! شما هم بروی

عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿۵۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

بروی | و سلام بگوئید | به سلام گفتن | هر آینه | آنانیکه | تکلیف میدهند | خدا | و رسول را

درود و سلام بفرستید، کسیکه خدارا و به رسول او تکلیف میدهد

لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا

لعنت کرد برایشان | خدا | در دنیا | وآخرت | ومهیا ساخته | ایشان را | عذاب

پس خداوند در دنیا و آخرت برایشان لعنت میفرستد و به ایشان عذاب ذلت دهنده

مُّهِيْنًا ﴿۵۷﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوْا

رسوا کننده | وآنانیکه | اذیت میدهند | به مردان مؤمن | وبه زنان مؤمن | بغیر | ازکدام گناه

تیار ساخته است و آنانیکه به مؤمنان مردان و به زنان مؤمن بی گناه بی قصور تکلیف میدهد

فَقَدِ احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿۵۸﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ ع ۴

هرآینه برداشتند | بهتان | وگناه | آشکارا | ای پیغمبر! | بگو

پس ایشان بسیار بهتان بزرگ می نهند و آشکارا گناه میکنند ای پیغمبر! به زوجات خود

لِّاَزْوَاجِكَ وَبَنٰتِكَ وَنِسَآءِ الْمُؤْمِنِيْنَ يُدْنِيْنَ عَلَيْهِنَّ

به زنان خود | وبه دختران خود | وبه زنان مؤمنان | که فروگذارند | برخود

و به دختران خود و به زنان مسلمان بگو که چادر های خود را فروگذارند

مِنْ جَلَابِيْبِهِنَّ ؕ ذٰلِكَ اَدْنٰۤى اَنْ يُّعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ ؕ وَ

از چادرهای خود | این | نزدیکتر است | به این که | شناخته شوند | به ایشان تکلیف رسانیده ونه میشود

هم چنین زود شناخته میشوند و به ایشان (از طرف مردان بیهوده) اذیت نمی رسد

كَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۵۹﴾ لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ

هست | خدا | بخشنده | مهربان | اگر | منع نشدند | منافقین | وآنانیکه

و خداوند بخشنده و مهربان است و اگر منافقین و آنانیکه دردلهای ایشان

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْمُرْجِفُوْنَ فِي الْمَدِيْنَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ

دردلهای ایشان | مرض است | وخبر بدفاش کنندگان | درمدینه | هرآینه مسلط خواهیم کردترا

خرابی است و آنانیکه درمدینه منوره سخنهای بدرا فاش میکنند پس ما برایشان

بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُوْنَكَ فِيْهَاۤ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۶۰﴾ مَّلْعُوْنِيْنَ ۚ اَيْنَمَا

برایشان | پس | همسایه نباشند باتو | درمدینه | مگر | اندک | لعنت کرده شدند | هرجایکه

ترا مسلط میکنم باز ایشان باتو درمدینه بسیار اندک باشند و در لعنت باشند هر جایکه

ثُقِفُوْۤا اُخِذُوْا وَقُتِّلُوْا تَقْتِيْلًا ﴿۶۱﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ

یافته شوند | گرفته شوند | وکشته شوند | به کشتن درست | این طریقه خدا است | درآن مردم

یافته شوند گرفته میشوند و کشته میشوند خداوند درباره اقوام سابقه هم این دستور

خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿۶۲﴾ يَسْـَٔلُكَ

که گذشتند | پیش | وهرگز نه یابی | در دستور خدا | کدام بدلون | میفرستد ازتو

نهاده بود و در دستور خدا هیچ تبدیلی نیابی این مردم از تو درباره

النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۭ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ ۭ وَمَا يُدْرِيْكَ

مردم | درباره قیامت | بگو | هرآینه علم آن | نزد خدا است | وتو چه میدانی

وقت قیامت میپرسند به ایشان بگو که حال آن تنها به خدا معلوم است و بتو چه معلوم است؟

لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُوْنُ قَرِيْبًا ﴿٦٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْكٰفِرِيْنَ وَاَعَدَّ

شاید | قیامت | باشد | نزدیک | هرآینه | خدا | لعنت کرده است | به کافران | وتیار کرده است

شاید که قیامت بسیار نزدیک میباشد هر آینه خداوند کافران را از رحمت خود دور کردند

لَهُمْ سَعِيْرًا ﴿٦٤﴾ لا خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۚ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا

ایشان را | آتش شعله زن | همیشه میباشند | درآن | همیشه | نه می یابند | دوست

و به ایشان آتش شعله دار تیار ساخته است که درآن همیشه میباشند هیچ کسی را یار و مددگار نه یابد

وَّلَا نَصِيْرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوْهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُوْلُوْنَ

ونه امدادی | روز یکه | گردانیده شود | رویهای ایشان | درآتش | میگویند

روز یکه روهای ایشان در جهنم گردانیده میشود پس میگویند که

يٰلَيْتَنَآ اَطَعْنَا اللّٰهَ وَاَطَعْنَا الرَّسُوْلَا ﴿٦٦﴾ وَقَالُوْا رَبَّنَآ

ای افسوس مارا | که اطاعت میکردیم | خدارا | واطاعت میکردیم | رسول را | وگویند | ای رب ما!

ای کاش! که احکام خدارا قبول میکردیم و فرمان رسول را بجای میکردیم و میگویند که ای رب ما!

اِنَّآ اَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا فَاَضَلُّوْنَا السَّبِيْلَا ﴿٦٧﴾

هرآینه ما حکم قبول کرده بودیم | سرداران خودرا | وبزرگان خودرا | پس گمراه ساختند مارا | ازراه

ما سخنهای سرداران و کبرای خود قبول میکردیم از راه مارا بی راه کردند ای رب ما!

رَبَّنَآ اٰتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيْرًا ﴿٦٨﴾ ع ۸ ۱۰ ۵

ای رب ما! | بده به ایشان | دوچند | ازعذاب | ولعنت کن ایشان را | لعنت | بزرگ

به ایشان دوچند عذاب بده و به ایشان لعنت بزرگ کن

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اٰذَوْا مُوْسٰى فَبَرَّاَهُ

ای مؤمنان! | مباشید | مانند آنانیکه | ضرر رسانیدند | به موسیٰ | باز بری کرد اورا

ای مؤمنان! شما مانند آن مردم نشوید که به موسیٰ تکلیف میداد پس خداوند اورا از سخنهای

اللّٰهُ مِمَّا قَالُوْا ۭ وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيْهًا ﴿٦٩﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

خدا | ازآنچه | گفتند | وبود | نزد | خدا | آبرودار | ای مؤمنان!

مردم بری ساخت و او نزد خداوند بسیار باعزت بود ای مؤمنان!

اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ﴿٧٠﴾ يُّصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ

بترسید | ازخدا | وبگوئید | سخن | درست | راست کند ودرست | شمارا | اعمال شما

از خدا بترسید و سخن را راست و پخته بگوئید خداوند اعمال شما را صالح کند

وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ فَازَ

ومعاف کند | شمارا | گناهان شما | وهرکه | تابعداری کند | خدارا | ورسول اورا | هرآینه کامیاب شد

و گناهان شمارا معاف کند، و کسیکه سخن خدا و رسول را قبول کند، پس او بسیار زیاد

فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿۷۱﴾ اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

به کامیابی | بزرگ | هرآینه | پیش کردیم ما | امانت خودرا | برآسمانها | وزمین

کامیاب شد، ما به آسمانها، زمین، و به کوه ها (برداشتن اطاعت و ذمداری) امانت پیش کرد

وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَّحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا

وبرکوه ها | انکارکردند آنها | که بردارند ایشان آن را | وترسیدند آنها | ازآن | وبرداشت آن را

پس هم ایشان از این (ذمداری) بزرگ و قبول کردن آن انکار کردند و از آن ترسیدند و تنها انسان که بود

الْاِنْسَانُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ ظَلُوْمًا جَهُوْلًا ﴿۷۲﴾ لِّيُعَذِّبَ اللّٰهُ

انسان | هرآینه او | بود | ظالم بسیار | وبسیار نادان | که عذاب دهد | خدا

این ذمداری را قبول کرد هر آینه او بسیار ظالم و نادان است پس نتیجه این شد که خداوند

الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ وَيَتُوْبَ

به مردان منافق | وبه زنان منافق | وبه مردان مشرکین | وبه زنان مشرک | وتوبه قبول کند

به مردان منافق، و به زنان منافق و به مردان مشرک و به زنان مشرک سزا دهد و گناهان

اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۷۳﴾ ع ۹ ۵ ۲

خدا | برمردان مؤمن | وبه زنان مؤمن | وهست | خدا | بخشنده | مهربان

مردان مؤمن و زنان مؤمن را معاف کند و خدا بخشنده و مهربان است۔

سُوْرَةُ سَبَإٍ مَّكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعٌ

سوره سبا در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ ورحم کننده است

وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

پنجاه وچهار آیت وشش رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ

هم ستایش | خداراست | آن خدا | که اوراست | آنچه درآسمانهاست | وآنچه درزمین است

هم ستایش تنها خداراست که مالک آن چیزها است که در آسمانها و زمین است

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿۱﴾

واوراستایش است | درآخرت | واوست | باحکمت | خبردار

و در آخرت هم همه تعریفها خداراست و او باحکمت و باخبر است

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا

اومیداند | آنچه | میدارید | درزمین | وآنچه برمی آید | ازوی | وآنچه

به او هر چیز معلوم است چیزیکه درزمین میدراید و آنچه از زمین برمی آید از وی و آنچه

يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ؕ وَهُوَ الرَّحِيْمُ

فرودمی آید | ازآسمان | وآنچه | بالامیرود | درآن | واو | مهربان

از آسمان فرود می آید و آنچه در آسمانها بالا میرود و او بسیار رحم کننده

الْغَفُوْرُ ۝۲ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَاْتِيْنَا السَّاعَةُ ؕ قُلْ

بخشنده است | ومیگوید | آنانیکه | کفرکردند | که نه می آید بما | قیامت | بگو

زیاد بخشنده است، و این کافران میگویند که برما قیامت نمی آید (ای پیغمبر!) تو به ایشان بگو که

بَلٰى وَرَبِّيْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ ۙ عٰلِمِ الْغَيْبِ ۚ لَا يَعْزُبُ

چرانی | قسم است به پروردگار | حتما می آید برشما | عالم است به غیب | غائب نمی شود

چرا نمی آید؟ قسم است به رب من! که عالم الغیب است که هر آینه برشما می آید از او یک ذره هم

عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَ

ازوی | به وزن یک ذره | درآسمانها | ونه | درزمین | ونه

هم پنهان نیست، نه در آسمانها و نه درزمین و نه از یک ذره خورد

لَاۤ اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَلَاۤ اَكْبَرُ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ۝۳ ۙ لِيَجْزِيَ

زیادخوردازآن | ونه بسیار بزرگ | مگر | (درج) است درکتاب آشکاره | که جزا دهد

و نه چیز بزرگ از آن مگر این همه چیزها دریک کتاب آشکارا (لوح محفوظ) درج است برای اینکه

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ

آن مردم را | که ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | این مردم است که ایشان را | بخشش است

خداوند اجر دهد آن مؤمنان را که کارهای نیک میکنند، این همان مردم است که برای ایشان

وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝۴ وَالَّذِيْنَ سَعَوْ فِيْۤ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ

وروزی | عزت | وآنانیکه | سعی کردند | درآیات ما | ازروکردن

مغفرت و روزی عزت است و آنانیکه برای ناکام کردن آیاتهای ما سعی میکنند

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ۝۵ وَيَرَى الَّذِيْنَ

این مردم است که ایشان را | عذاب است | ازسزاء دردکننده | وی بیند | آنانیکه

به ایشان از رنگ رنگ از سختی پر عذاب داده میشود و به آنانیکه علم داده شده است

اُوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِيْۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ ۙ

که داده شد | علم | آن چیز | که نازل شد | بتو | ازطرف رب تو | که آن حق است

ایشان میدانند که کدام (کلام) از جانب رب تو بر تو نازل شده است آن بالکل درست است

وَيَهْدِيْۤ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۝۶ وَقَالَ الَّذِيْنَ

وراه مینماید | راه (خدا) | که غالب | ولائق حمد است | ومیگوید | آنانیکه

و این کلام (مردم را) راه مینماید به طرف خداوند غالب و لائق تعریفها و کافران یکی بادیگری گفت

كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ يُّنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ

کفر کردند | آیا دلالت کنیم شما را | به آن مرد | که بشما خبر میدهد | وقتیکه شما ذره ذره شوید

بیائید که چنین آدمی به شما نشانه دهیم که او به شما این خبر میدهد' که وقتیکه شما ذره ذره شوید

كُلَّ مُمَزَّقٍ ۙ اِنَّكُمْ لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۚ اَفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ

به پوره ذره شدن | هر آینه شما | در آفرینش نو خواهد شد | آیا افتراء کرده است | بر خدا

باز هم شما سر دوباره زنده میشوید آیا او به خدا دروغ بسته کرده است

كَذِبًا اَمْ بِهٖ جِنَّةٌ ۭ بَلِ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ

دروغ | یا بروی | جنون است | بلکه | آنانیکه | یقین نمیدارند | به آخرت

و یا اینکه دیوانه شده است؟ (نی) بلکه آنانیکه به آخرت یقین ندارند

فِي الْعَذَابِ وَالضَّلٰلِ الْبَعِيْدِ اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ

در عذاب | و در گمراهی دور هستند | آیا ایشان ندیدند | به طرف آن چیز | که پیش روی ایشان است

ایشان در عذاب و در گمراهی دور هستند آیا ایشان به آسمان و زمین ندیدند

وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۭ اِنْ نَّشَاْ نَخْسِفْ

و آنچه | پس پشت ایشان است | از آسمان | و زمین | اگر | ما بخواهیم | فرو بریم

که از ایشان پیش و پس پراگنده شده است اگر ما بخواهیم ایشان را در زمین

بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَآءِ ۭ اِنَّ

ایشان را | در زمین | یا بیفگنیم | بر ایشان | پاره | از آسمان | به تحقیق

فرو بریم' و یا بر ایشان از آسمان پاره افگنیم هر آینه

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ

در آن | نشانه است | برای هر | بنده رجوع کننده | و هر آینه | دادیم ما | به داؤد

در این نشانه عبرت است آن بنده را که بسوی خدا رجوع میکند' و هر آینه ما به داؤد نعمتهای خود

مِنَّا فَضْلًا ۭ يٰجِبَالُ اَوِّبِيْ مَعَهٗ وَالطَّيْرَ ۚ وَاَلَنَّا

از طرف خود | فضیلت | ای کوه ها! | تسبیح کنید | با وی | (وای مرغان) شما هم | و نرم ساختیم ما

داده بودیم (و حکم کردیم که) ای کوه ها! با داؤد تسبیح بخوانید و به مارغان هم این حکم بود و ما برای او

لَهُ الْحَدِيْدَ اَنِ اعْمَلْ سٰبِغٰتٍ وَّقَدِّرْ فِي السَّرْدِ

او را آهن | که | بسازید | کشاده زغر | و اندازه کن | در بافتن حلقها

آهن نرم ساخته بودیم (و حکم کردیم) که زغر بسازید و در بافتن حلقها اندازه کن

وَاعْمَلُوْا صَالِحًا ۭ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ وَلِسُلَيْمٰنَ

و عمل کنید | نیک | هر آینه من | به آن چیز | که شما میکنید | بینا است | و برای سلیمان (ما تابع ساختیم)

و اعمال نیک کنید هر آینه اعمال شما را می بینم و ما برای سلیمان هوا تابع ساختیم

الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَّرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ وَاَسَلْنَا لَهٗ

هوا | رفتن سحراو | سفر یک ماه بود | ورفتن شام آن هم | رفتن سفر یک ماه بود | وروان ساختیم ما | اورا

اورا که رفتن سحر آن هم مانند سفر یک ماه بود و شام هم مانند سفر یک ماه میبود و ما برای او

عَيْنَ الْقِطْرِ ۭ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَّعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ

چشمه | مس گداخت شده | وبرخی از جنات | چنین بودند که کار میکردند | پیش روی او

چشمه مس گداخته شده جاری ساخته بودیم و بعضی جنات چنین بودند که پیش وی بحکم خدا

بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۭ وَمَنْ يَّزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ

بحکم رب او | وهرکه | سرباز زند | ازایشان | ازحکم ما | بچشانیم اورا

کار و خدمت میکردند، و هر که از ایشان از حکم ما (یعنی اطاعت سلیمان) سرزند پس ما به او

مِنْ عَذَابِ السَّعِيْرِ ﴿۱۲﴾ يَعْمَلُوْنَ لَهٗ مَا يَشَآءُ مِنْ مَّحَارِيْبَ

ازعذاب | دوزخ | میساختند | اورا | آنچه اومیخواست | جای های بلند بلند

مزه عذاب جهنم می چشانم این جنات به سلیمان چیزهای پسندیده سلیمان را میساختند مانند قصر های بلند بلند

وَتَمَاثِيْلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُوْرٍ رّٰسِيٰتٍ ۭ اِعْمَلُوْٓا

وتصویرها | ولگن ها | مانند حوضها | ودیگها | محکم برجای خود | عمل کنید

و تصاویر ها، و لگن های بزرگ مانند حوضها و دیگهای بزرگ (که در یک جای ثابت) میبود ای فامیل داؤد!

اٰلَ دَاوٗدَ شُكْرًا ۭ وَقَلِيْلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُوْرُ ﴿۱۳﴾ فَلَمَّا

ای آل داؤد | ازشکر | واندک است | ازبندگان من | شکرکننده | باز وقتیکه

شکر خداوند را بجای آرید، و در بندگان من شکر کنندگان بسیار کم است باز وقتیکه ما

قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰي مَوْتِهٖٓ اِلَّا دَاۗبَّةُ الْاَرْضِ

حکم کردیم ما | بروی | ازمرگ | پس خبرنداد ایشان را | به مرگ او | مگر کرم چوب خوار

بروی حکم مرگ جاری کردیم پس به ایشان غیر از (وینه) چیزی دیگری معلومات مرگ اش نداد که

تَاْكُلُ مِنْسَاَتَهٗ ۚ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ اَنْ لَّوْ كَانُوْا

که میخورد | عصای اورا | باز وقتیکه | افتید | آشکارا شد | جنات را | اگر میبودند ایشان

عصای اش را میخورد، باز وقتیکه او افتید پس به جنات آشکارا شد که اگر ما به کارهای غیب

يَعْلَمُوْنَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوْا فِي الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ﴿۱۴﴾

دانا | به غیب | درنگ نه میکردند | درعذاب | ذلت

خبر میبودیم پس دراین عذاب ذلت دهنده به این حد نمی بودیم

لَقَدْ كَانَ لِسَبَاٍ فِيْ مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ ۚ جَنَّتٰنِ

هرآینه | بود | برای قوم سبا | درجای سکونت ایشان | یک نشانه | دوباغها

هر آینه برای قوم سبا در آبادی ایشان نشانه های (خدا) میبود که طرف راست و چپ آن

عَنْ يَّمِيْنٍ وَّ شِمَالٍ ؕ كُلُوْا مِنْ رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوْا لَهٗ ؕ بَلْدَةٌ

ازطرف راست وچپ | بخورید | ازرزق | رب شما | وشکرکنید | اورا | شهراست

دو باغها پراگنده بود (و اجازه بود) که روزی داده شده رب خود را بخورید و شکر کنید اورا این شهر پاکیزه شما است

طَيِّبَةٌ وَّ رَبٌّ غَفُوْرٌ ﴿۱۵﴾ فَاَعْرَضُوْا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ

پاکیزه | ورب است | بخشنده | پس اعراض کردندایشان | پس فرستادیم ما | برایشان

و رب شما بخشنده است؛ پس ایشان از احکام ما روی گردانی کردند پس ما برایشان سیلاب دیگری

سَيْلَ الْعَرِمِ وَ بَدَّلْنٰهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ اُكُلٍ

سیل | قوی | ودربدل دادیم ایشان را | بجای دوباغهای ایشان | دوباغهای ایشان | که میوه آن بود

را فرستادیم و دربدل هر دو باغهای هر دو طرف چنین باغها دادیم که

خَمْطٍ وَّ اَثْلٍ وَّ شَيْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيْلٍ ﴿۱۶﴾ ذٰلِكَ

بی لذت | ودرختهای غز | وچیزی | ازدرختهای بیر | اندک | این

بی مزه میوه و درختهای غز و به کم اندازه درختهای بیر هم درآن بود این به ایشان

جَزَيْنٰهُمْ بِمَا كَفَرُوْا ؕ وَهَلْ نُجٰزِيْٓ اِلَّا الْكَفُوْرَ ﴿۱۷﴾

جزادادیم ایشان را | به سبب ناشکری ایشان | ونه میدهیم | ماسزا | مگر | ناشکران را

دربدله ناشکری دادیم و ما چنین سزاء تنها به مردم ناشکر میدهیم

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا قُرًى

وساخته بودیم ما | درمیان ایشان | ودرمیان آن قریه ها | که برکت نهاده بودیم مادرآن | قریه ها

و ما درمیان قریه های ایشان و ملک آنها که درآن برکت نهاده بودیم که درآن قریه های دیگری آباد ساخته بودیم

ظَاهِرَةً وَّ قَدَّرْنَا فِيْهَا السَّيْرَ ؕ سِيْرُوْا فِيْهَا لَيَالِيَ وَ

که آشکارابود | واندازه مقرر کردیم ما | درآن | رفت وآمد | بروید | درآن | شب

که آشکارا آباد بودند و درآن برای سیر و حرکت اندازه های محدود مقرر ساخته بودیم که بی غم و بی فکر درآن شب و روز

اَيَّامًا اٰمِنِيْنَ ﴿۱۸﴾ فَقَالُوْا رَبَّنَا بٰعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَ

وروز | به امن | پس گفتند | ای رب ما! | دراز بگردان | درمیان سفرهای ما

رفت و آمد کنند پس آنها گفتند که ای رب ما! این سفر های مارا یک اندازه دراز کن!

ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ وَمَزَّقْنٰهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ؕ

وظلم کردندایشان | برنفسهای خود | پس گردانیدیم ایشان را | افسانه ها | وپاره گردانیدیم ایشان را | پوره پاره کردن

و بر نفسهای خود تجاوز کردند پس ما از آنها قصه ها ساختیم و پراگنده گردانیدیم ایشان را

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿۱۹﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ

هرآینه | دراین | نشانه هااست | برای هرصبرکننده | شکرکننده | وهرآینه | ثابت کرد

دراین واقعه برای هر صبر کننده و شکر کننده انسان نشانه های عبرت است و شیطان درباره ایشان

عَلَيْهِمْ اِبْلِيْسُ ظَنَّهٗ فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۲۰﴾

برایشان | شیطان | گمان خود | پس پیروی کردند ایشان اورا | مگر | یک گروه | ازمؤمنان

گمان گمراهی خود صحیح یافت پس غیر از یک گروه مؤمنان دیگر همه راه شیطان را تعقیب کردند

وَمَا كَانَ لَهٗ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ

و | نبود | اورا | برایشان | کدام غلبه | مگر | که معلوم کنیم | که

و به شیطان درباره ایشان هیچ قدرت نداشت مگر برای این (امتحان) که ما آن مردم که

يُّؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِيْ شَكٍّ ؕ وَرَبُّكَ

یقین میکند | به آخرت | ازآن کس | که او | ازآن | درشک است | ورب تو

به آخرت یقین میدارند از آن مردم جدا کنیم آنانیکه درآن شک میکنند و رب تو نگران هر چیز

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ﴿۲۱﴾ ع قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ ۲ ۱۲ ۸

برهر چیز | نگهبان است | بگو | بخواهید | آن مردم که | که شما گمان میکنید

(ای پیغمبر تو به ایشان بگو که شما بجز خدا به دیگران گمان معبودیت میکنید

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا

بجز خدا | که مالک نیست ایشان | به اندازه یک ذره | درآسمانها | ونه

هم ایشان را بخواهید ایشان در آسمانها و زمین به اندازه یک ذره اختیار هم ندارند

فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيْهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَّمَا لَهٗ مِنْهُمْ

درزمین | ونیست ایشان را | درآن هردو | کدام شرک | ونیست خدارا | ازایشان

و نه ایشان را درآن کدام حصه است و نه درایشان کسی امداد خدارا کرده میتواند

مِّنْ ظَهِيْرٍ ﴿۲۲﴾ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهٗ ؕ

کدام مددگار | وفائده نه میدهد | سفارش | نزدخدا | مگر | آن کسی را | برای کسیکه اواجازه دهد

و در دربار خداوند شفاعتها هیچ فائده نه میدهد مگر درباره کسیکه او اجازه کرده باشد

حَتّٰٓى اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوْبِهِمْ قَالُوْا مَاذَا ۙ قَالَ رَبُّكُمْ ؕ

تا آنکه | هیبت دورکرده شود | ازدلهای ایشان | گویند | که چه چیز | گفت | رب شما

تا آنکه از دلهای ایشان هیبت ها دور کرده شود و کم کرده شود پس یکی از دیگران می پرسند که رب شما چه حکم کرده است؟

قَالُوا الْحَقَّ ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿۲۳﴾ قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ

ایشان گویند | سخن حق | واوست | عالیشان | ازهمه بزرگ | بگو | که | روزی میدهد شمارا

ایشان به آنها میگویند که از سخن حق و او بسیار بلند و از همه بزرگ است (ای پیغمبر!) تو از ایشان سوال کن که شمارا

مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قُلِ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّآ اَوْ اِيَّاكُمْ لَعَلٰى هُدًى

ازآسمانها | وزمین | بگوخدا | وهرآینه ما | یاشما | برهدایت هستیم

از آسمان و زمین (هر دو) که روزی میدهد؟ بگو که خدا (روزی میدهد) هرآینه ما و یا شما یا به راه درست روان هستیم

أَوْ فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُل لَّا تُسْـَٔلُونَ عَمَّآ أَجْرَمْنَا

یا | درگمراهی آشکارا | بگو | پرسیده نخواهید ند | درباره آن | که ما جرم کردیم

و یا درگمراهی آشکارا هستیم، تو به ایشان بگو که از شما درباره جرائم ما پرسیده نمی شود و نه از ما

وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا

ونه از ما پرسیده میشود | از آن چه | شما میکنید | بگو | جمع میکند | میان ما | رب ما

درباره (اعمال) ما پرسیده میشود تو به ایشان بگو که رب ما همه را جمع میکند باز

ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ ۖ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ

باز فیصله کند | میان ما | به انصاف | واو | فیصله کننده بزرگ | داناست | بگو

درباره فیصله درست میکند و او درفیصله از همه درست و به هر چیز دانا است تو به ایشان بگو که

أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِ شُرَكَآءَ كَلَّا ۖ بَلْ هُوَ اللَّهُ

بنمائید بما | آنان را که | بربسته اید | بااو شریکان | هیچ وقت نه | بلکه | اوست | خدا

بنمائید به من آن شریکان، که شما باخدا شریک کرده اید نی! هیچ وقت نی! بلکه خداوند تنها اوست

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا

غالب | باحکمت | ونه | فرستادیم ترا | مگر | بسوی همه انسان ها | مژده دهنده

که غالب و باحکمت است (ای نبی!) ما ترا برای همه مردم مژده دهنده (جنت) و ترساننده از (عذاب)

وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ

وترساننده | لیکن | اکثر | مردم | نه میدانند | ومیگویند | چه وقت پوره میشود

بیم دهنده فرستاده ایم مگر اکثر مردم به آن نمی دانند، و ایشان میگویند که این وعده قیامت

هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ

این | وعده | اگرهستید شما | راست گویان | بگو | برای شما | وعده است | از آن روز

چه وقت پوره میشود اگر شما راست گوی هستید؟ تو به ایشان بگو که باشما وعده چنین روز است که

الربع الثالث من النصف

لَّا تَسْتَـْٔخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ

که تاخیر کرده نه میتوانید | از آن روز | یک ساعت | ونه | پیش کرده میتوانید | وگفتند | آنانیکه

که نه از آن یک ساعت پس شده میتوانید و نه پیش شده میتوانید و این کافران میگویند که

كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ

کفر کردند | هرگز باور نداریم | این قرآن را | ونه | به آن که | پیش از آن است

هیچ وقت ما به این قرآن ایمان نمی آریم و نه به آن کتب که پیش از آن آمده بود

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّٰلِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۖ يَرْجِعُ

واگر | بینی تو | وقتیکه ظالمان | ایستاده کرده شدگان باشند | نزد رب ایشان | باز میگرداند

و اگر تو آن وقت را ببینی که این ظالمان به رب خود روی بروی ایستاده میشوند یکی به دیگری

بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضِ ِۨالْقَوْلَ ۚ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا لِلَّذِيْنَ

یکی ازایشان | به بعضی | سخن الزامی | میگویند | آنانیکه | که ضعیف شمرده شده بودند | به آنانکه

الزامات وارد میکنند مردم ضعیف به مردم سرداران میگویند

اسْتَكْبَرُوْا لَوْلَآ اَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِيْنَ ﴿۳۱﴾ قَالَ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا

سرکشی کرده بودند | اگرشما نمی بودید | هرآینه میبودیم | مؤمنان | میگوید | آنانیکه | که کبرکرده بودند

اگر شما موجود نمی بودید هر آینه ما ایمان می آوردیم پس سرداران به ضعفاء میگویند

لِلَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْٓا اَنَحْنُ صَدَدْنٰكُمْ عَنِ الْهُدٰى بَعْدَ اِذْ جَآءَكُمْ

آن مردم را | که ضعیف شمرده شده بودند | آیاما | منع کرده بودیم شمارا | ازهدایت | بعدازآن | که آمد بشما

آیا ما شمارا از هدایت منع کرده بودیم؟

بَلْ كُنْتُمْ مُّجْرِمِيْنَ ﴿۳۲﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا

بلکه | بودید شما مجرمین | وگویند | آنانیکه | ضعیف شمرده شده بودند | آن مردم را | که کبرکرده بودند

وقتیکه به شما هدایت رسیده بود؟ نی! بلکه خود شما قصور کرده بودید و مردم ضعیف به این سرداران گویند

بَلْ مَكْرُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ اِذْ تَاْمُرُوْنَنَآ اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ

بلکه | مکر | شب | وروز | وقتیکه | به ما حکم میکردید | که انکار کنیم | از خدا

که این بود مگر های صبح و شام شما که مارا منع کرده بود که شما هر وقت

وَنَجْعَلَ لَهٗٓ اَنْدَادًا ۭ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ ۭ

ومقرر کنیم | اورا | شریکان | وپنهان میدارند | پشیمانی | چون | ببینند | عذاب

به ما سخن میگفتید که ما از خدا انکار کنیم و به او شریکان بسازیم و این مردم وقتیکه عذاب ببینند پس خود

وَجَعَلْنَا الْاَغْلٰلَ فِيْٓ اَعْنَاقِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ هَلْ يُجْزَوْنَ

وبیفگنیم | طوقهارا | درگردن های | آنانیکه | کفرکردند | نه | بدله داده میشود

پنهان میدارند و ما درگردن های آن مردم طوقها می افگنیم آنانیکه کفر کردند به ایشان هم

اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيْرٍ

مگر | ازآنچه | ایشان میکردند | ونفرستادیم ما | درهیچ قریه | بیم دهنده

سزاء آن اعمال داده میشود آنکه ایشان کرده باشند و هر وقتیکه ما به یک قریه ترساننده فرستاده ایم

اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوْهَآ ۙ اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿۳۴﴾

مگر | گفتند | ثروت مندان آن قریه | هرآینه ما به آن چه | فرستاده شده اید شما به آن | منکر هستیم

پس مردم مالدار آن قریه گفتند که ما از شما که کدام احکام آورده اید انکار میکنیم۔

وَقَالُوْا نَحْنُ اَكْثَرُ اَمْوَالًا وَّاَوْلَادًا ۙ وَّمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿۳۵﴾

گفتند | ما | زیاد هستیم | درمال | ودراولاد | ونیستیم ما عذاب کرده شده گان

ایشان این هم گفته اند که ما به لحاظ مال و اولاد از شما بسیار زیاد هستیم و به ما هیچ عذاب داده نه می شود۔

قُلْ اِنَّ رَبِّیْ یَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ یَّشَآءُ وَیَقْدِرُ

بگو | هرآینه | رب من | کشاده میکند | روزی | برای کسیکه | بخواهد | وتنگ میگرداند

تو به ایشان بگو که رب ما درباره کسیکه بخواهد روزی اش فراخ میکند و یا روزی اش تنگ میکند

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَمَآ اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ

لیکن | اکثر مردم | نه میدانند | ونیست مالهای شما | ونه | اولادهای شما

مگر اکثر مردم (به این سخن) نمی دانند و این اموال شما و این اولاد شما در دربار ما

بِالَّتِیْ تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰۤى اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا

چنین که آن | نزدیک کند شمارا | به ما | درقربت | مگر | کسیکه | ایمان آرد | وعمل کند نیک

نزدیک کرده نه میتواند البته آنانیکه ایمان آوردند و ایشان اعمال نیک هم میکنند۔

فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَآءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوْا وَهُمْ

پس این گروه است | که برای ایشان | بدله است | دوچند | به آنچه | عمل کردند | وایشان

به ایشان بدله اعمال ایشان دوچند داده میشود و ایشان دربالا خانه های جنت

فِی الْغُرُفٰتِ اٰمِنُوْنَ ﴿۳۷﴾ وَالَّذِیْنَ یَسْعَوْنَ فِیْۤ اٰیٰتِنَا

دربالا خانه ها | به امن میباشند | وآنانیکه | کوشش میکنند | (درمعامله) آیات ما

به امن و امان میباشند و آنانیکه سعی میکنند برای ناکام کردن آیات ما

مُعٰجِزِیْنَ اُولٰٓئِكَ فِی الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿۳۸﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّیْ

مقابله کنان | این مردم | درعذاب | حاضر کرده میشوند | بگو | هرآینه | رب من

چنین مردم به عذاب حاضر کرده میشوند بگو که رب من در بندگان

یَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ یَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَیَقْدِرُ لَهٗ ؕ وَمَآ

میکشاید | روزی | هرکراکه | بخواهد | ازبندگان خود | وتنگ میکند | اورا | وچیزیکه

خود کسی را که بخواهد روزی اش فراخ میکند و برای کسیکه بخواهد تنگ میکند و چیزی را که شما

اَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَیْءٍ فَهُوَ یُخْلِفُهٗ ۚ وَهُوَ خَیْرُ الرّٰزِقِیْنَ ﴿۳۹﴾

شما خرچ میکنید | ازکدام چیز | پس آن | بدله آن میدهد | واو | ازهمه بهتر | رزق دهنده است

در راه خدا خرچ میکند پس او بدله آن را بشما میدهد و او بسیار خوب روزی دهنده است۔

وَیَوْمَ یَحْشُرُهُمْ جَمِیْعًا ثُمَّ یَقُوْلُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰۤؤُلَآءِ

وروزیکه | اوجمع کند ایشان را | همه | باز | میفرماید | فرشتگان را | آیا این است

و روزیکه خداوند (ج) همه را جمع کند پس از فرشتگان می پرسد که آیا این مردم

اِیَّاكُمْ كَانُوْا یَعْبُدُوْنَ ﴿۴۰﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ اَنْتَ وَلِیُّنَا

که شمارا | ایشان عبادت میکردند | ایشان میگویند | توپاک هستی | تو | دوست ما هستی

عبادت شمارا میکردند؟ ایشان میگویند که ای رب ما! تو پاک هستی تعلق ما با تو هست همراه

مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ الْجِنَّ ۚ اَكْثَرُهُمْ

بجای ایشان | بلکه | ایشان عبادت میکردند | جن هارا | اکثر ایشان

ایشان نیست، واقعه این است که ایشان عبادت جنات را میکردند اکثر درایشان

بِهِمْ مُّؤْمِنُوْنَ ﴿۴۱﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا

به ایشان ایمان می آوردند | پس امروز | مالک نیست | کسی درشما | برای دیگری | از نفع

به این (جنات) ایمان می آوردند پس امروز درشما کسی به یگری اختیار نفع و یا نقصان رسانیدن

وَّلَا ضَرًّا ؕ وَنَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ

ونه درنقصان | ومامیگویم | آن مردم را | که ظلم کردند | که بچشید شما | عذاب | آتش

را ندارند و ما به ظالمان میگوئیم که مزه این عذاب را بچشانید آنکه شما

الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ

آن که شابرآن | تکذیب میکردید | وقتیکه | خوانده شود | برایشان | آیات ما | آشکارا

نسبت دروغ به آن میکردید وقتیکه درپیش ایشان آیات واضح ما خوانده شود

قَالُوْا مَا هٰذَاۤ اِلَّا رَجُلٌ يُّرِيْدُ اَنْ يَّصُدَّكُمْ عَمَّا

گویند | که نیست این | مگر | یک مرد | که میخواهد | که بازدارد شمارا | از آنچه

ایشان میگفتند که این پیغمبر چنین آدم است که شما را از عبادت آن بتها منع میکند از آنکه

كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُكُمْ ۚ وَقَالُوْا مَا هٰذَاۤ اِلَّاۤ اِفْكٌ مُّفْتَرًى ؕ

که عبادت میکرد | پدران شما | وگویند که | نیست این (قرآن) | مگردروغ | بسته شده

پدران و اجداد شما عبادت میکردند و میگویند که این کلام ساخته شده و دروغ است۔

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا

وگویند | آنانیکه کفرکردند | به سخن حق | چون | آمد به ایشان | نیست این | مگر

و هنگامیکه به کافران حق رسید ایشان گفتند که این یک آشکارا

سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۴۳﴾ وَمَاۤ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ كُتُبٍ يَّدْرُسُوْنَهَا وَمَاۤ اَرْسَلْنَاۤ

جادو | آشکارا | ونه دادیم ما به ایشان | کدام کتاب | که خوانده است آن را | ونفرستادیم ما

جادو است و ما به ایشان چنین کتاب های آسمانی و الهامی نداده بودیم گویا که ایشان می خواندند

اِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَّذِيْرٍ ؕ ﴿۴۴﴾ وَكَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۙ

به ایشان | پیش از تو | کدام ترساننده | ونسبت دروغ کرد | آنانیکه | پیش از ایشان بودند

و ما قبل از تو به ایشان هیچ ترساننده نه فرستاده بودیم و هم چنین قبل از ایشان هم مردم انبیاء را تکذیب کردند۔

وَمَا بَلَغُوْا مِعْشَارَ مَاۤ اٰتَيْنٰهُمْ فَكَذَّبُوْا رُسُلِيْ ۫

ونه رسیده است این مردم | به ده یک | آنچه | دادیم به ایشان | پس تکذیب کردند | پیغمبران مرا

و ما که به ایشان چیزی داده بودیم پس ایشان به حصه دهم آنها هم نیست مگر ایشان انبیاء را تکذیب کردند۔

فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُم بِوَاحِدَةٍ أَن تَقُومُوا ع ۹ ۱۱

پس چگونه شد عذاب من | بگو | هر آینه نصیحت میکنم به شما | تنها به یک سخن | که | شما ایستاده شوید

پس از طرف ما به ایشان چگونه عذاب آمد (ای پیغمبر!) بگو که شمارا به یک سخن میفهمانم و آن اینکه شما خالص

لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَادَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ

برای خدا | دودو | ویک یک | باز شما فکر کنید | که نیست به رفیق شما | کدام جنون

برای خدا ایستاده شوید دو، دو و یکی یکی باز فکر کنید که این رفیق شما (پیغمبر یقیناً) دیوانه نیست

إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ

نیست او | مگر بیم دهنده | برای شما | قبل از | عذاب سخت | بگو

او شمارا از عذاب سخت ترساننده است تو بگو که

مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا

آنچه | سوال کرده باشم از شما | از اجر | پس آن | برای شما است | نیست | اجر من | مگر

اگر من از شما کدام معاوضه میخواستیم پس آن از شما شد اجر من تنها به ذمه خدا است

عَلَى اللَّهِ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّي

برخدا است | واو | برهر چیز | گواه است | بگو | هر آینه | رب من

و او به هر چیز کاملاً خبردار است تو به ایشان بگو که رب من همیشه

يَقْذِفُ بِالْحَقِّ ۚ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ

غلبه میدهد | حق را | خوب دانا است | به چیزهای پوشیده | بگو آمد | حق و

به حق غلبه میدهد و به سخنهای غیب باخبر است بگو که اکنون حق رسید

مَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ إِن ضَلَلْتُ

نه دفع اول پیدا میکند | معبود باطل | ونه دوباره پیدا میکند | بگو | اگر بی راه شوم من

و باطل نه سابقاً چیزی بود و نه اکنون کدام حیثیت دارد، به ایشان بگو اگر من گمراه میباشم پس وبال آن

فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِي ۖ وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ

پس هر آینه بی راه میشوم | برنفس خود | واگر | من برهدایت میباشم | پس زیرا که | وحی میکند | بسوی من

تنها برمن میباشد، و اگر من برهدایت میباشم پس این بذریعهٔ آن وحی است که رب من

رَبِّي ۚ إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا

رب من | هر آینه او | شنوا | نزدیک است | وکاش | تو ببینی | وقتیکه ایشان بترسند

بسوی من فرستاده است، او هر چیز را میشنود، و بسیار نزدیک است و اگر تو این مردم را بینی که ایشان میترسیدند

فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا آمَنَّا

پس خلاص نشوند | وایشان گرفته میشوند | از جای نزدیک | وایشان گویند | ما ایمان آوردیم

پس خلاص نشوند، و از جانب های نزدیک گرفته میشوند، و میگویند که ما بر این دین ایمان آوردیم

بِهٖ ۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ ۝٥٢ صلے ۚ وَّ

بہ آن | وکی ممکن است | ایشان را | حصول (ایمان) | از جای دور | و

پس اکنون از این جای دور دست ایشان کی رسیده میتواند؟ حال آنکه

قَدْ كَفَرُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ وَيَقْذِفُوْنَ بِالْغَيْبِ

ایشان انکار کرده بودند | از این | پیش از این (در دنیا) | می افگندند ایشان (تیرهای خیالی) | نادیده

ایشان از آن سابقاً کفر کرده بودند و ایشان از جای دور تیر های خیالی می افگند

مِنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ ۝٥٣ وَحِيْلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُوْنَ

از جای دور | وحائل کرده شد | میان ایشان | ومیان آنچه ایشان می خواستند

و از ایشان و میان خواهشات ایشان یک حائل دیوار ایستاده میشود

ع ۶ ۱۲ كَمَا فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا فِيْ شَكٍّ مُّرِيْبٍ ۝٥٤ ع

چنانچه شده بود | مانند ایشان مردم | پیش | هرآینه ایشان | بودند | درشک | قوی

چنانچه شده بود قبل از ایشان به امثال آنها و ایشان هم مانند انها درشک بودند۔

سُوْرَةُ فَاطِرٍ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ ۔ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۔ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورۂ فاطر درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | چهل وپنج آیت وپنج رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰۗىِٕكَةِ

همه ثنا | خدارا است | که پیدا کننده | آسمانها | وزمین است | ساخت کننده | فرشتگان

همه تعریفها تنها خدارا مناسب است که آسمانها و زمین را آفرید و فرشتگان را پیغام رساننده خود

رُسُلًا اُولِيْٓ اَجْنِحَةٍ مَّثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۭ يَزِيْدُ فِي الْخَلْقِ

پیغام رسان | صاحب بال | دودوبال | وسه سه بال | وچهار چهار بال | زیاد میکند | در پیدایش

مقرر گردانیده است که دو دو سه سه و چهار چهار بالها دارند او که درباره کسی بخواهد

مَا يَشَاۗءُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝١ مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ

چیز یکه او بخواهد | هرآینه خدا | برهرچیزی | تواناست | آنچه کشاده گرداند | خدا

در پیدایش از دیگران زیاد میکند هر آینه خداوند به هر چیز قدرت دارد خداوند که برای مردم

لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۚ وَمَا يُمْسِكْ ۙ فَلَا مُرْسِلَ

برای مردم | ازرحمت | پس بندکننده نیست | آن را | وچیزی را که بندکند | پس هیچ فرستنده نیست

دروازه رحمت باز کند پس آن را هیچ کسی بند کرده نه میتواند و کدام چیزی را که او بند کند باز آنرا کسی

لَهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٢ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ

ازآن | بعدازاو | واو | غالب | باحکمت است | ای مردم!

جاری کرده نه میتواند و او غالب با حکمت است ای مردم!

اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ؕ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ

یادکنید | نعمت | خدا | برخود | آیا | کدام آفریندہ است؟ | بجز

برشما کہ کدام احسانات خداوند شدہ است آن را یاد کنید' آیا بجز خداوند کدام خالق دیگری است

اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ لَآ اِلٰهَ

خدا | کہ روزی دھد بشما | از آسمان | واز زمین | معبود دیگری نیست

کہ بشما از آسمان و زمین روزی دھد؟ بجز از وی معبود دیگری نیست

اِلَّا هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝۳ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ

بجز ازوی | پس بکدام طرف | گردانیدہ میشوید | واگر | ایشان ترا تکذیب کنند | پس ھر آینہ تکذیب کردہ شد

پس شما بکدام طرف روی گردان روان ھستید؟ و ای نبی! اگر ایشان ترا تکذیب کنند پس قبلا از تو ھم

رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝۴ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ

پیغمبران | پیش از تو | وبسوی خدا | باز گردانیدہ میشود | ھمہ کارھا | ای مردم!

پیغمبران تکذیب کردہ شدہ بودند و آخر ھم ھمہ معاملات بہ خدا باز گشت میکند ای مردم!

اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۪ وقفة

ھر آینہ | وعدہ | خدا | راست است | پیش در فریب نہ افگند شمارا | زندگی | دنیا

وعدہ خداوند بالکل راست است پس این زندگی اندک دنیا شمارا خطاء نکند

وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ۝۵ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ

وفریب ندھد شمارا | درباره خدا | شیطان دوکہ باز | ھر آینہ | شیطان | شمارا | دشمن است

و نہ درباره خداوند شیطان دوکہ باز بشما فریب دھد ھر آینہ شیطان دشمن آشکارا شما است

فَاتَّخِذُوْهُ عَدُوًّا ؕ اِنَّمَا يَدْعُوْا حِزْبَهٗ لِيَكُوْنُوْا مِنْ اَصْحٰبِ

پس بگیرید شما اورا | دشمن | ھر آینہ او میخواند | گروہ خودرا | تا کہ شوند ایشان | از اھل

پس ھمیشہ آن را دشمن بگیرید او کار میکند ھم را میخواھند تا در دوزخ بسوزاند

السَّعِيْرِ ۝۶ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۚ وَالَّذِيْنَ

دوزخ | آنانیکہ | کفر کردند | ایشان راست | عذاب | سخت | وآنانیکہ

آنانیکہ کفر کردند برای ایشان عذاب سخت مقرر است و آنانیکہ ایمان آوردند

ع ۱ ۱۲ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝۷ اَفَمَنْ

ایمان آوردند | وعمل کردند نیک | ایشان راست | بخشش | واجر | بزرگ | پس آیا آن کس

و کارھای نیک میکنند' برای ایشان بخشش و اجر بزرگ تیار است آیا برای کسیکہ

زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ فَرَاٰهُ حَسَنًا ؕ فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ

کہ شائستہ کردہ شدہ است اورا | خراب عمل او | پس اودید آن را | نیک | پس ھر آینہ | خدا | گمراہ میکند | آن کسی را

عمل بداش شائستہ آشکارا شد و او برآن گمان عمل نیک کرد (پس او برابر نیکوکاران شدہ میتواند) خداوند کہ درباره کسی بخواھد

يَشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ

که او بخواهد | وراه مینماید | هرکرا | بخواهد | پس نرود | نفس تو | برایشان

پس او را گمراه میسازد و درباره کسیکه بخواهد پس به راه درست اورا روان میکند پس تو برایشان در افسوس کردن

حَسَرٰتٍ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ۝۸ وَاللّٰهُ الَّذِيْٓ

ازافسوس | هرآینه خدا | داناست | به آنچه ایشان میکنند | وخدا | آنچه

نفس تو هر آینه خداوند به کارهای ایشان خوب باخبر است خدا آن ذات است که

اَرْسَلَ الرِّيٰحَ فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَسُقْنٰهُ اِلٰى بَلَدٍ مَّيِّتٍ

فرستاد | بادها | پس اومیبرد | ابرها | پس راندیم آن را | بسوی شهر مرده

باد ها را فرستاد پس ابرها را برداشت و ما آن را به زمین خشک مرده میفرستیم

فَاَحْيَيْنَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۭ كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ۝۹ مَنْ

بازمازنده میکنیم به آن | زمین | بعداز مردن آن | هم چنین است | دوباره زنده کردن | هرکه

پس زمین را بعد از مردن آن زنده میکنیم هم چنین شما بعد از مرگ دوباره زنده میشوید

كَانَ يُرِيْدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيْعًا ۭ اِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ

میخواهد | عزت | پس خدارااست | عزت | همه | بسوی او | بالامیرود | سخنها

کسیکه عزت را میجوید پس همه عزت تنها نزد خدا است کلام درست بسوی وی بالا میرود

الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهٗ ۭ وَالَّذِيْنَ يَمْكُرُوْنَ السَّيِّاٰتِ

پاکیزه | وعمل | نیک | بلندمیگرداندآن را | وآنانیکه | تدبیرمیکنند | بد

و کارهای درست آن کلام به بالا میبرد و آنانیکه فریبهای ناپسندیده می سازند

لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۭ وَمَكْرُ اُولٰۗىِٕكَ هُوَ يَبُوْرُ ۝۱۰ وَاللّٰهُ

ایشان راست | عذاب | سخت | و | تدبیراین مردم | برباد میباشد | وخدا

به ایشان عذاب سخت مقرر است و همه تدابیر این مردم برباد میشوند و خدا

خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا ۭ وَ

آفرید شمارا | ازخاک | باز | ازنطفه | باز | ساخت شمارا | جفت جفت | و

آن ذات است که شمارا از خاک باز از نطفه آفرید باز شمارا جفت جفت ساخت

مَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ۭ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ

حامله نمی شود | هیچ زنی | ونه میزاید | مگر | به علم او | وعمر داده نه میشود | کدام عمر دراز والا

هیچگونه حمل یک زنانه تیار میشود و یا می زاید پس به او خوب معلوم است و نه عمر کسی زیاد میشود

وَّلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهٖٓ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ ۭ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ

ونه کم کرده میشود | ازعمراو | مگرآن درکتاب درج است | هرآینه | این (سخن) | خدارا

و نه زندگی کسی کم میشود مگر این همه چیزها در لوح محفوظ نوشته شده موجود است۔ این همه کارها

يَسِيْرٌ ﴿۱۱﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرٰنِ ۖ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآئِغٌ

آسان است | وبرابر نیست | دو دریاها | این یک | شیرین | فرو شاننده تشنگی | خوشگوار است

به خداوند (ج) بسیار آسان است و هر دو قسم دریا ها برابر نیست یک قسم شیرین است تشنگی از بین می برد

شَرَابُهٗ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ۭ وَمِنْ كُلٍّ تَاْكُلُوْنَ لَحْمًا

آب آن | واین دیگری | شور | تلخ | واز هر یکی | شما میخورید | گوشت

و نوشیدن اش مزه دار است، و قسم دوم نمک دار و ترش است و از هر یکی گوشت تازه (ماهی وغیره)

طَرِيًّا وَّتَسْتَخْرِجُوْنَ حِلْيَةً تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيْهِ

تازه | وبیرون می آرید | زیوریکه | میپوشید آن را | وی بینی تو | کشتی ها را | درآن

میخورید، و زیورات وغیره بیرون می آرید که شما آن را می پوشید و تو درآن کشتی ها می بینی که

مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۱۲﴾ يُوْلِجُ

شگاف کننده آب | تا بجوئید | از فضل او | وتا شما | شکر کنید | میدرآرد

سینه آ را پاره میکند، و پیش میرود برای اینکه شما روزی پیدا کرده شده او برای خود بجوئید و برای اینکه شکر او کنید او

الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۙ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ

شب را | درروز | ومیدرآرد | روزرا | درشب | وبه کار انداخت | آفتاب

شب را در روز و روز را درشب داخل میکند و آفتاب و ماه را به کار انداخته است

وَالْقَمَرَ ۭ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ

وماه را | هریک | میرود | تاوقت | معین | این است الله | رب شما

هر یکی تا وقت مقرر روان میباشد این ذات است که رب شما است

لَهُ الْمُلْكُ ۭ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ مَا يَمْلِكُوْنَ

اورا است | بادشاهی | وآنانیکه | میخوانید شما | بجزوی | مالک نیستند

پادشاهی اوراست و بجز وی که شما به کسی میخواهید پس آنها به اندازه استخوان بالای خرما

مِنْ قِطْمِيْرٍ ﴿۱۳﴾ اِنْ تَدْعُوْهُمْ لَا يَسْمَعُوْا دُعَاۗءَكُمْ ۚ وَلَوْ سَمِعُوْا

پرده هسته خرما را | اگر بخوانید ایشان را | نشنوند | خواندن شما را | واگر بشنوند هم

پوست باریک هم اختیار ندارند اگر ایشان را بخواهید دعاء شما را نه میشنوند (و فرض کن) اگر بشنوند

مَا اسْتَجَابُوْا لَكُمْ ۭ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُوْنَ بِشِرْكِكُمْ ۭ

جواب نه میدهند | شما را | وروز | قیامت | انکار میکنند | به شرک شما

پس ایشان بشما جواب داده نه میتوانند و روز قیامت از شرک شما انکار میکنند و مانند ذات خبردار

وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيْرٍ ﴿۱۴﴾ ع يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اَنْتُمُ الْفُقَرَاۗءُ

وخبر ندهد ترا | مانند ذات باخبر | ای مردم! | شما | محتاج هستید

هیچ کسی بتو خبر ندهد ای مردم! هم شما به خدا محتاج

ع ۲ الملفة

إِلَى اللّٰهِ ۚ وَاللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَّشَأْ يُذْهِبْكُمْ

خدارا | وخداهست | بی حاجت | ستودہ شدہ | اگر بخواهد | فناء کند شمارا

ہستید و خدا غنیٔ ستودہ شدہ است اگر او بخواهد شمارا فناء میکند و یک

وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿١٦﴾ ۚ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿١٧﴾

وبیارد | مخلوق | نورا | ونیست این کار | برخدا | دشوار

مخلوق نو پیدا میکند و این کار به خدا هیچ سخت نیست

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ أُخْرٰى ۭ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلٰى حِمْلِهَا

وبرنمی دارد | هیچ بردارندہ | باردیگری را | واگر | بخواند | گرانبار | بسوی بارخود

و هیچ کسی بار دیگری را بر نمی دارد و اگر (فرض کن) یک بار دارندہ برای برداشتن بار خود

لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۭ إِنَّمَا تُنْذِرُ

برداشته نشود | ازبوج او | هیچ چیز | اگرچه | باشد | رشته دارنزدیک | هرآینه | تومیترسانی

کسی را بخواهد پس وزن یک ذرہ هم از وی برداشته نخواهد کرد اگرچه خویشاوندان نزدیک باشند ای نبی! تو تنها

الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ ۭ وَمَنْ

آن مردم راکه | میترسند | ازرب خود | بدون دیدن | وبرپاداشتند | نمازرا | وهرکه

آن مردم را ترساننده میتوانی که از رب خود بدون نادیده میترسند و پابند نماز باشند و کسیکه

تَزَكّٰى فَإِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ ۭ وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٨﴾ وَمَا يَسْتَوِي

پاک شد | پس هرآینه اوپاک میشود | برای خود | وبسوی خدااست | بازگشت | وبرابرنیست

پاک شد پس برای خود پاک شد و باز گشت هم مردم به خدا است و یک کور و دیگری

الْأَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمٰتُ وَلَا النُّوْرُ ﴿٢٠﴾ وَلَا الظِّلُّ

نابینا | وبینا | ونه تاریکی | ونه روشنی | و | نه سایه

بینا هر دو ایشان برابر شده نه میتواند و نه تاریکی و نه روشنی برابر شده میتواند و نه سایه

وَلَا الْحَرُوْرُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۭ إِنَّ اللّٰهَ

ونه بادگرم | وبرابرنیست | زندگان | ونه | مردگان | هرآینه | خدا

و نه آفتاب برابر شده میتواند و نه زندگان و مردگان برابر شده میتواند خداوند که درباره کسی

يُسْمِعُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْقُبُوْرِ ﴿٢٢﴾ إِنْ أَنْتَ

میشواند | هرکراخواهد | ونیستی تو | شنواننده | کسانی راکه | درقبرهاباشند | نیستی | تو

بخواهد به او سخن میشواند و تو به مردگان آواز شنواننده نه میتوانی تو تنها

إِلَّا نَذِيْرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۭ

مگرترساننده | هرآینه ما | فرستادیم ترا | بدین راست | مژده دهنده | وترساننده

ترساننده هستی! و ما ترا با تعلیم حق مژده دهنده و ترساننده فرستاده ایم

وَاِنْ مِّنْ اُمَّةٍ اِلَّا خَلَا فِيْهَا نَذِيْرٌ ﴿۲۴﴾ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ

ونیست هیچ امت | مگر | گذشته است | درآن | ترساننده | واگر | ایشان تکذیب کنند ترا

و چنین یک امتی نیست که درآن خداوند (از نافرمانی خدا) بیم دهنده گان فرستاده نباشد و اگر این مردم ترا تکذیب میکنند

فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ

پس هرآینه تکذیب کرده بود | آن مردم هم | که پیش از ایشان بودند | آمده بود به ایشان | رسولان ایشان | به نشانه های واضح

پس آنانیکه پیش از ایشان بودند آنها هم چنین تکذیب کرده بودند به ایشان انبیاء آنها

وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ﴿۲۵﴾ ثُمَّ اَخَذْتُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

وبه صحیفه ها | وبه کتاب | روشن | باز | ما گرفتیم | آنان را که | کفر کردند

معجزه ها، صحیفها، و کتب روشن آورده بودند باز آنانیکه انکار کردند ما ایشان را گرفتیم ببین

ع ۲ ۱۲ ۱۵ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿۲۶﴾ ع اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ

پس چگونه بود | عذاب ما | آیا تو ندیدی که | خدا فرود آورد | از آسمان | آب

باز عذاب ما چگونه شد آیا تو به این ندیدی که خداوند از بالا آب فرود می آرد

فَاَخْرَجْنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا ۭ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌۢ

پس برآوردیم ما | به آن میوه ها | که مختلف است | رنگهای آن | وازکوه ها | حصه ها است

باز ما بذریعه آن میوه های رنگا رنگ رویانیدیم و هم چنین در کوه ها هم رنگا رنگ کوه ها است

بِيْضٌ وَّحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيْبُ سُوْدٌ ﴿۲۷﴾ وَمِنَ النَّاسِ

سفید | وسرخ | که مختلف است | رنگهای آن | وبعضی خالص سیاه است | وازمردمان

بعضی سفید است، وبعضی سرخ است که از آن هم رنگهای مختلف است وبعضی سیاه خالص است وهم چنین در بنی آدم ها هم

وَالدَّوَآبِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ كَذٰلِكَ ۭ اِنَّمَا

وازحیوانات | وچهارپایان | که مختلف است رنگهای آن | هم چنین | هرآینه

و حیوانات هم و چهارپایان بعضی چنین است که رنگهای آن بدل میباشند از خداوند تنها آن مردم

يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ غَفُوْرٌ ﴿۲۸﴾

میترسد | ازخدا | ازبندگان او | عالمان | هرآینه خدا | غالب | بخشنده است

خوف دارند که مفهمند هر آینه خداوند بسیار غالب و بسیار بخشنده است۔

اِنَّ الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوْا

هرآینه | آنانیکه | تلاوت میکنند | کتاب | خدا | وقائم میکنند | نمازرا | وخرچ میکنند

هر آینه آنانیکه تلاوت آیات خدارا میکنند و پابند نماز میباشند و رزق داده شده مارا

مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُوْرَ ﴿۲۹﴾

ازآن چیز | که دادیم ما به ایشان | پنهان | وآشکارا | امید میدارند | ازتجارت | که هیچ وقت برباد نمی شود

از آن آشکارا و پنهان خیرات میکنند ایشان امید چنین تجارت را دارند که خساره ندارد۔

لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

تا کامل دهد ایشان را | اجرهای ایشان | وزیاد دهد ایشان را | ازفضل خود | هرآینه او | بخشنده | قدردان است

بنا طراین میکنند که خداوند متعال به ایشان (از اعمال خود پوره پوره اجر بدهد و به فضل خود دیگری هم زیاد کند او بخشنده و قدردان است۔

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا

وآن چیز که | وحی کردیم ما | بتو | از کتاب (قرآن) | این است حق | که تصدیق کننده است | آن چیز را

و ما که بتو این کتاب بذریعه وحی نازل کرده ایم این بالکل درست و حق است و قبل از این که کدام کتب نازل شده

بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا

که پیش از این است | هرآینه خدا | به بندگان خود | خبردار | بیناست | باز | وارث گردانیدیم

از آن هم تصدیق میکند، هرآینه خداوند به احوال بندگان خود درست باخبر است هر چیزی را می بیند باز ما این کتاب را به آن بندگان

الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ

از کتاب | آنانیکه | ما برگزیدیم | از بندگان خود | پس بعضی از ایشان | ظالم است

رسانیدیم که ما در بندگان دیگران برگزیده بودیم اکنون کسیکه برخود تجاوز کند

لِنَفْسِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ ۖ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ

برخود | وبعضی از ایشان | میانه رواست | وبعضی از ایشان | سبقت کننده | به نیکی ها است

و بعضی درآن میان حال است و برضی به فضل خدا در نیکی به پیش میروند

بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ

بحکم خدا | هم این است | فضل | بزرگ | باغها | اقامت همیشه

هم این فضل بزرگ است برای ایشان باغها است از باشنده گی همیشه درآن

يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَ

درآیند درآن | زیور پوشانیده میشوند | درآن | ازکره های | طلاء | ومروارید | و

که ایشان درآن داخل میشوند درآن جای از کره های طلاء و مروارید پوشانیده میشوند

لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ

لباس ایشان | درآن | ابریشم است | وگویند | حمد | خدارا است | آنکه | دورکرد

و درآن جای لباس ایشان ابریشم میباشد و میگویند که همه تعریفها خدا راست آنکه از ما

عَنَّا الْحَزَنَ ۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا

غم را | هرآینه | پروردگار ما | بخشنده | قدردان است | آنکه | فرود آورد ما را

غم دور نمود، هر آینه رب ما بخشنده و قدردان است آن ذات که مارا به فضل خود

دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ ۖ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا

به خانه همیشه گی | به فضل خود | نمی رسد بما درآن | کدام تکلیف | ونمی رسد بما

به جای سکونت همیشه گی رسانید که درآن جای بما نه تکلیف رسد و نه خستگی

فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ ۖ لَا يُقْضَىٰ

درآن | ماندگی | وآنانیکه | کفرکردند | برای ایشان | آتش دوزخ است | حکم کرده نمی شود

و آنانیکه کافران شدند به ایشان آتش جهنم مقرر است که نه به ایشان اجل می آید

عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ

برایشان | که ایشان بمیرند | ونه سبک کرده شود | ازایشان | عذاب آن | هم چنان

که بمیرند (و بی غم شوند) و نه از ایشان عذاب جهنم کم کرده میشود ما هر یک کافر را

نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا ۖ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا

ماسزا میدهیم | به هرناشکر | وایشان | فریادکنند | درآن | که ای رب ما! | بیرون کن مارا

چنین جزاء میدهیم و ایشان درآن فریاد میکنند که ای رب ما! مارا از این آتش

نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا

که عمل کنیم ما | نیک | غیر | آن که | مامیکردیم | آیاماشما عمر نه داده بودیم | که

خارج کن، تا کارهای نیکی کنیم خلاف از آنکه سابقاً میکردیم (خدا میفرماید که) آیا ما بشما چنین عمر

يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا فَمَا

پندگیرد | درآن | هرکه | پندگیرد | وآماده بود به شما | ترساننده | پس بچشید | پس نیست

نداده بودیم که طلب گار فهم خود را فهم میگرفت و آیا بشما بیم دهنده آمده نبود؟ اکنون مزه عذاب را بچشانید

لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ ع ١٦

ظالمان را | کسی مددگار | هرآینه | خدا | داناست | به غیب | آسمانها

پس به چنین ظالمان کسی مدد گار نیست به خداوند همه سخنهای پنهان و آشکارا آسمانها و زمین

وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾ هُوَ الَّذِي

وزمین | هرآینه او | داناست | به راز | سینه ها | اوست | آن ذات که

معلوم است، هر آینه به او راز پنهان سینه ها معلوم است، او چنین ذات است که

جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ ۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۚ

گردانید شمارا | قائم مقام | درزمین | پس هرکه | کفرکند | پس بروی باشد | (وبال) کفراو

شمارا در زمین آباد ساخت پس کسیکه کفر را پسندید پس وبال کفر به وی میرسد

وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ

وزیاد نه میکند | کافران را | کفرایشان | نزد رب ایشان | مگر غضب | ونه | زیاد میکند

و برای کافران کفر ایشان نزد خداوند باعث ناراضی او میگردد و برای کافران کفر ایشان

الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ

برای کافران | کفرایشان | مگر | نقصان | بگو | آیاشما دیدید | شریکان خودرا

چیزی نه مگر سبب خساره میگردد (ای نبی!) سوال کن که آیا شما آن شرکای خود را دیدید

الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا

آنانیکه | میپرستید | بجز | خدا | بنمائید مرا | چه چیز | آفریدند

که شما بجز خدا آن را میخواهید به من بنمائید که ایشان درزمین چه چیز آفریده است؟

مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ ۚ اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا

اززمین | یاایشان را | کدام شرک است | درآسمانها | یا | داده ایم به ایشان | کتابی

و یا ایشان را درآسمانها کدام شرکت است و یا ما به ایشان کدام کتاب داده ایم

فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ اِنْ يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا

که ایشان | دلیل واضح دارد | ازآن | بلکه | وعده نه میدهد | ظالمان | یکی دیگری را

که ایشان به دلیل آن کتاب محکم ایستاده هستند؟ (نی) بلکه این ظالمان بعضی ایشان با بعضی وعده های دروغ

اِلَّا غُرُوْرًا ﴿۴۰﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا ۚ

مگرفریب | هرآینه خدا | نگه میدارد | آسمانها | وزمین | که حرکت نکند

میکند هر آینه خداوند آسمانها و زمین هر دورا نگه داشته است که حرکت نکند

وَلَئِنْ زَالَتَآ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهٖ ؕ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا

واگرزائل شوند | محکم کرده نه میتواند آن را | هیچ کسی | بعدازآن | هرآینه او | هست بردبار

و اگر آنها از جای خود حرکت کند پس بجز از خدا هیچ کسی آن را محکم کرده نه میتواند خداوند بسیار بردبار

غَفُوْرًا ﴿۴۱﴾ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَآءَهُمْ

بخشنده | وقسمها خوردند ایشان | به خدا | سخترین قسمهای خود | اگر | بیاید به ایشان

است و این کافران به خداوند قسمهای سخت میخوردند اگر کدام بیم دهنده بما بیاید

نَذِيْرٌ لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى الْاُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ

ترساننده | که هرآینه باشند | زیادراه یافته | ازهریک امت | بازوقتیکه | آمد به ایشان

پس ما از هر یک امت هدایت را یاد قبول میکردیم پس چون بیم دهنده به ایشان بیاید

نَذِيْرٌ مَّا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُوْرًا ﴿۴۲﴾ ۙ اسْتِكْبَارًا فِي الْاَرْضِ وَمَكْرَ

ترساننده | زیادنه کرد ایشان | مگر | نفرت | به سبب تکبر | درزمین | وتدبیر

پس باز هم نفرت ایشان بسیار زیاد شد که خود را در دنیا کلان شمردند و فریبهای خراب را ساختند

السَّيِّئِ ؕ وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖ ؕ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ

بد | واحاطه نمی کند | تدبیر | بد | مگر | به کننده آن | پس ایشان انتظار نمی کنند

وبال کارهای خراب برخود فریب کنندگان می آید پس آیا این مردم مانند مردم سابقه

اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّلِيْنَ ۚ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۚ وَ

مگر | به دستور | مردم سابقه | پس هیچ وقت نه یابی تو | در دستور خدا | کدام تبدیلی | و

انتظار انجام میکنند۔ پس تو در دستور خداوند هیچ تغیر نه یابی۔ و

لَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوِيْلًا ﴿٤٣﴾ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا

نیابی | دستور خدارا | تغیری | آیا سیر نکردند | درزمین | که میدیدند

و در دستور خداوند هیچ وقت تغیر نه یابی آیا ایشان به روی زمین سیر و حرکت نه میکنند که ببینند

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوْٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ

چگونه بود | عاقبت | آنانکه | پیش ازایشان بودند | وبودند | زیاده تر | ازایشان

که انجام مردم سابقه چگونه شد؟ بااینکه ایشان از ایشان زیاد بودند

قُوَّةً ۭ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهٗ مِنْ شَيْءٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَلَا

قوت | و | نیست | خدا | که عاجز کند اورا | چیزی | درآسمانها | ونه

در طاقت، و خداوند چنین نیست که کسی اورا عاجز کند نه در آسمانها و نه درزمین

فِى الْاَرْضِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ عَلِيْمًا قَدِيْرًا ﴿٤٤﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ

درزمین | هرآینه او است | دانا | توانا | اگر | مواخذه میکرد | خدا | مردم را

او به هر چیز دانا و باقدرت است و اگر خداوند به سبب اعمال خراب ایشان گرفتن آغاز کند

بِمَا كَسَبُوْا مَا تَرَكَ عَلٰي ظَهْرِهَا مِنْ دَاۗبَّةٍ وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ

به آنچه میکردند | نمیگذاشت | برپشت زمین | هیچ جانوری | لیکن | تاخیر میدهد ایشان را

پس به روی زمین هیچ زنده سر باقی نماند مگر خداوند به ایشان تا یک مدت مهلت میدهد

اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَاۗءَ اَجَلُهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِهٖ بَصِيْرًا ﴿٤٥﴾ ع ۱۷

تامیعاد معین | پس چون بیاید | میعاد ایشان | پس هرآینه خدا | هست | به بندگان خود | بینا

پس وقتیکه مقرره بیاید پس خداوند اعمال بندگان را می بیند۔

سُوْرَةُ يٰسٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سوره یاسین در مکه نازل شد و آن | هشتاد و سه آیت و پنج رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يٰسٓ ﴿١﴾ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣﴾

یٰسٓ | قسم به قرآن | باحکمت | هرآینه تو | ازرسولانی

یاسین۔ به قرآن قسم است که از حکمتها پر است که تو در پیغمبران یک پیغمبر هستی۔

عَلٰي صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ﴿٥﴾

برراه | راست | فروفرستاده | غالب | مهربان

به راه مستقیم هدایت قائم هستی این قرآن از جانب خداوند غالب و مهربان نازل شده است۔

لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اُنْذِرَ اٰبَاۗؤُهُمْ فَهُمْ

برای اینکه بترسانی | قومی راکه | که نیست | ترسانده شده | پدران ایشان | پس ایشان

که تو براین آن مردم را (از عذاب) بترسانی که پدران ایشان ترسانده نشده بودند لهذا بی خبر

غٰفِلُوْنَ ۝٦ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ

غافل اند | هرآینه | ثابت شده | سخن | بر اکثر ایشان

ماندند درایشان بر اکثر آنها سخن (تقدیر) ثابت شده است پس

فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝٧ اِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ

پس ایشان | ایمان نمی آرند | هرآینه ما گردانیده ایم | درگردن های ایشان

اکنون ایشان ایمان نمی آرند ما به گردنهای ایشان چنین طوقها انداخته ایم

اَغْلٰلًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ۝٨ وَجَعَلْنَا

طوقها | پس آن | تا زنخ ها است | پس ایشان | سرهای خود را بلند کرده اند | وگردانیدیم ما

که تا زنخ است به این سبب سرهای ایشان به یک طرف بلند مانده است و ما یک دیوال

مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنٰهُمْ

پیش روی ایشان | دیواری | وعقب ایشان | دیواری | پس پنهان کردیم ما ایشان را

پیش روی ایشان گردانیده ایم و دیوار دیگری به عقب ایشان باز از بالا پنهان کرده ایم

فَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ۝٩ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ

پس ایشان | نمی بینند | وبرابراست | برایشان | که بترسانی ایشان را | یا

پس و عقب هیچ چیز را نه می بینند و درباره ایشان هر دو سخن برابر است اگر ایشان را بترسانی و یا نه

لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝١٠ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ

نه | ترسانی ایشان را | ایمان نمی آرند | هرآینه | تو میترسانی | آن کس | که پیروی میکند

ایشان ایمان نمی آرند ای نبی! تو تنها آن مردم را ترساننده میتوانی که بر نصیحت

الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ ۚ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ

ازنصیحت | وبترسد | ازرحمٰن | بی دیدن | پس مژده بده اورا | ازبخشش

روان میشوند و از خداوند رحم کننده در غیب میترسند پس به چنین آدم مژده بخشش بده

وَّاَجْرٍ كَرِيْمٍ ۝١١ اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا

وازاجر | باعزت | هرآینه ما | زنده میکنیم | مردگان را | وما مینویسیم | آن چه

و به اجر نیک، ما همه مردگان را زنده میکنیم و هم آن کارها را می نویسیم آنکه ایشان از پیش خود

قَدَّمُوْا وَاٰثَارَهُمْ ۭ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ فِيْٓ اِمَامٍ مُّبِيْنٍ ۝١٢ ع

پیش فرستاده اند | وآثاری را که | وهرچیز | ما محفوظ کردیم | درکتاب آشکارا

می فرستند و آنکه به پشت می مانند و ما هر چیزی را دریک کتاب محفوظ نگه کرده ایم۔

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا اَصْحٰبَ الْقَرْيَةِ ۘ اِذْ جَآءَهَا

وبیان کن | ایشان را | یک مثال | ازمردم قریه | چون | آمد به آن قریه

و (ای پیغمبر!) به ایشان قصه اهل یک قریه بیان کن! وقتیکه به آن قریه پیغمبران

الْمُرْسَلُوْنَ ﴿۱۳﴾ اِذْ اَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوْهُمَا

پیغمبران | وقتیکه | فرستادیم ما | به ایشان | دونفر | پس ایشان هردو آنهارا تکذیب کردند

آمدند وقتیکه ما به ایشان دو نفر فرستادیم پس آنها هر دو ایشان را تکذیب کردند

فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوْٓا اِنَّآ اِلَيْكُمْ مُّرْسَلُوْنَ ﴿۱۴﴾

پس قوت دادیم ما | به سوم | پس آنها گفتند | هرآینه ما | بسوی شما | فرستاده شده ایم

پس ما بذریعهٔ یک نفر سوم ایشان را قوت دادیم پس این انبیاء گفتند که هر آینه ما بسوی شما فرستاده شده ایم۔

قَالُوْا مَآ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۙ وَمَآ اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ

ایشان گفتند | نیستید شما | مگر | بنی آدم | مانند ما | ونه | فرستاده | رحمٰن

آن مردم جواب دادند که شما هم مانند ما بنی آدم هستید، و خداوند هیچ چیزی را نازل نه کرده است

مِنْ شَيْءٍ ۙ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُوْنَ ﴿۱۵﴾ قَالُوْا رَبُّنَا يَعْلَمُ

کدام چیز | نیستید | شما | مگر | دروغ میگوئید | گفتند | رب ما | میداند

و شما تنها دروغ میگوئید آن انبیاء گفتند که به رب ما معلوم است که

اِنَّآ اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُوْنَ ﴿۱۶﴾ وَمَا عَلَيْنَآ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۱۷﴾

که هرآینه ما | بسوی شما | فرستاده شده ایم | ونیست | برما | مگر | پیغام رسانیدن | آشکارا

که ما تنها بشما فرستاده شده ایم و ذمداری ما چیزی دیگری نیست مگر بشما رسانیدن حکم آشکارا۔

قَالُوْٓا اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۚ لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهُوْا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَ

گفتند | هرآینه ما | فال بدگرفتیم بشما | اگر | منع نشدید شما | هرآینه سنگسار میکنیم شمارا | و

آن مردم گفتند که ما بشما فال گرفته ایم اگر شما از این تبلیغ منع نشدید شمارا سنگسار میکنیم و از جانب ما

لَيَمَسَّنَّكُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۸﴾ قَالُوْا طٰٓئِرُكُمْ مَّعَكُمْ ؕ

هرآینه میرسد بشما | ازطرف ما | عذاب | دردناک | گفتند | بدفالی شما | نزد شما است

بشما عذاب و تکلیف دردناک میرسد رسولان گفتند بدفالی شما به خود شما

اَئِنْ ذُكِّرْتُمْ ؕ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَجَآءَ

آیا | اگر بشما نصیحت کرده شود | (نی) بلکه | شما | مردم از حد تجاوز میکنید | وآمد

بسته شده است آیا اگر بشما نصیحت کرده شود (این بدفالی است؟) نی! بلکه شما از حد تجاوز کرده اید و از جانب دیگری آن شهر

مِنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ رَجُلٌ يَّسْعٰى قَالَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوا

ازمنتهای | شهر | مردی | که میدوید | گفت | ای قوم من! | پیروی کنید

یک در حالت سرعت آمد گفت که ای قوم ما! شما بر

الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۲۰﴾ ۙ اتَّبِعُوْا مَنْ لَّا يَسْـَٔلُكُمْ اَجْرًا وَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿۲۱﴾

فرستادگان را | پیروی کنید | کسی را که | نمی طلبد از شما | مزدی | وایشان | راه یافتگان اند

راه این پیغمبران روان شوید به راه آن کس که از شما هیچ بدله نه میخواهد و به راه درست مستقیم ایستاده است۔

وَمَا لِيَ لَآ أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾

وچه عذر است مرا	که عبادت نکنم	آن را که	آفرید مرا	وبسوی او	بازگردانیده میشوید

و چیست مرا که عبادت نکنم آن مالک را که آفرید مرا و باز گشت همه شما به او است۔

ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِ آلِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ

آیا بگیرم	بدون ازوی	معبودان	اگر	اراده کند	رحمٰن	مرا به تکلیف	دفع نکند

آیا خدارا ترک کنم من و به خود چنین معبودا بگیرم که اگر خداوند رحمٰن به من کدام ضرر رسانیدن بخواهد پس شفاعت ایشان

عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّيٓ إِذًا لَّفِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾

ازمن	شفاعت ایشان	چیزی را	ونرهانند مرا	هرآینه من	آنگاه	درگمراهی صریح میباشم

هیچ به درد من نمی خورد و نه مرا نجات داده میتواند هر آینه من آنگاه چنین بکنم پس درگمراهی آشکارا میباشم۔

إِنِّيٓ ءَامَنتُ بِرَبِّكُمْ فَٱسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ٱدْخُلِ ٱلْجَنَّةَ ۖ قَالَ يَٰلَيْتَ

هرآینه من	ایمان آوردم	به رب شما	پس شما سخن مرا بشنوید	حکم شد	درآی	به جنت	گفت	ای کاش

من به رب شما ایمان آوردم پس سخن من را بشنوید به آن مرد گفته شد که برو به جنت داخل شو او گفت

قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي

قوم من!	بدانند	به سبب آنکه بخشید	مرا	رب من	وگردانیده مرا

ای کاش! به قوم من این سخن معلوم میبود که رب من مرا بخشش کرد و در مرد معزز شامل کرد

مِنَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِن جُندٍ

ازاکرام کرده شده گان	وفرودنه آوردیم	برقوم او	بعدازاو	کدام لشکرها

و ما بعد از وی برقوم وی کدام لشکر ها (برای عذاب) نازل نکردم

مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ

ازآسمان	ونیستیم ما	آرنده گان	نبود چیزی دیگر	مگر	یک آواز شدید	پس ناگهان ایشان

و نه به آن کدام حاجت بود آن عذاب تنها یک صداء بود پس همه ایشان درآن وقت

خَٰمِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَٰحَسْرَةً عَلَى ٱلْعِبَادِ ۚ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا

شدند مانند آتش بجای خود سرد شده	افسوس است	بر بندگان	نه آمده است برایشان	کدام رسول	مگر بودند ایشان

بجای خود سرد شدند های افسوس! برحال این مردم! هر وقتیکه به ایشان کدام رسول آمده است پس آنها

بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ

برآن	استهزا میکردند	آیا ایشان ندیدند	که چقدر هلاک کردیم ما	پیش از ایشان	اقوام

به او استهزاء کرده بودند آیا ایشان به این سخن نمی بینند که ما قبل از ایشان چقدر امتها

أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾

که ایشان	بسوی آنها	برنمیگردند	ونیست چیزی دیگر	مگر	همه	بما	حاضر کرده شوند

چنین تباه کردیم که بسوی ایشان بر نمیگردند و همه نزد ما حاضر کرده شوند۔

وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الْاَرْضُ الْمَيْتَةُ ۚ اَحْيَيْنٰهَا وَاَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا

نشان است | ایشان را | زمین | مرده | که زنده کردیم آن را | و بیرون آوردیم ما | از آن | دانه

و برای ایشان یک نشانه زمین مرده (خشک) هم است، که ما آن را زنده کردیم، و از آن دانه ها بیرون آوردیم۔ پس ایشان

فَمِنْهُ يَاْكُلُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَجَعَلْنَا فِيْهَا جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ

پس از آن دانه | ایشان میخورند | و آفریدیم ما | در آن | باغها | از خرما | واز انگور

از آن میخورند، و ساختیم در آن باغهای خرما و انگور و در آن

وَّفَجَّرْنَا فِيْهَا مِنَ الْعُيُوْنِ ﴿۳۴﴾ لِيَاْكُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖ ۙ وَمَا عَمِلَتْهُ

وروان ساختیم ما | در آن | چشمه ها | برای اینکه بخورند | از میوه آن | ونه ساخته است آن را

چشمها جاری کردیم، برای اینکه ایشان از میوه های آن باغها بخورند و این چیزها

اَيْدِيْهِمْ ۭ اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۳۵﴾ سُبْحٰنَ الَّذِيْ خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا

دستهای ایشان | آیا ایشان شکر نمی کنند | پاک است | آن ذات | که آفرید | جفت ها را | تمام اش

دستهای ایشان نیافریده است باز ایشان چرا شکر نمی کنند؟ الله آن ذات است که از این چیزها جفت ساخته است

مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَاٰيَةٌ

از آن چیز | که می رویاند | زمین | واز خود نفسهای ایشان | واز آن چیز | که ایشان نمی دانند | ونشانه است

هم در رویاند های زمین و هم درایشان و هم در آن چیزها که به ایشان معلوم نیست و برای ایشان

لَّهُمُ الَّيْلُ ۚ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُّظْلِمُوْنَ ۙ﴿۳۷﴾

ایشان را | شب | که میکشیم | از آن | روز | پس ناگهان ایشان | در تاریکی میباشند

یک نشانه شب است که ما از آن روز روشن میکشیم، پس ایشان در تاریکی میمانند۔

وَالشَّمْسُ تَجْرِيْ لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ۭ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۳۸﴾

وآفتاب | میرود | به راه مقرره خود | این | اندازه است | از خدائی غالب | دانا

و یک نشانه آفتاب است، که به راه مقرره خود میرود این اندازه خداوند زبردست و دانا است۔

وَالْقَمَرَ قَدَّرْنٰهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُوْنِ الْقَدِيْمِ ﴿۳۹﴾

وماه | مقرر کردیم اورا | منزلها | تا آنکه | شود | مانند شاخ خرما | کهنه

و ما برای ماهتاب منزلها مقرر کردیم تا اینکه مانند شاخ کهنه خرما گردد

لَا الشَّمْسُ يَنْۢبَغِيْ لَهَآ اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ

نه آفتاب | مناسب است | اورا | که بگیرد | ماه را | ونه | شب | پیش شدنی است

نه برای آفتاب ممکن است که پیش رود و ماه را بگیرد و نه شب از روز سبقت

النَّهَارِ ۭ وَكُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿۴۰﴾ وَاٰيَةٌ لَّهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا

از روز | وهریکی | در دائره خود | روان است | ونشانه است | ایشان را | که ما | برداشتیم

کرده میتواند و هر یکی از ایشان در دائره خود آب بازی میکند و برای ایشان یک نشانه این است که ما

ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا

نسل ایشان | در کشتی | پر کرده شده | و پیدا کردیم ما | برای ایشان | مانند این (کشتی) | آن چیز که

اولاد ایشان را در کشتی پر کرده شد میبریم و ما ایشان را مانند کشتی سامان سواری دیگری هم آفریدیم

يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ

سوار میشوند بر آن | واگر | خواهیم | غرق کنیم ایشان را | پس نباشد فریادرس | ایشان را | ونه ایشان

و اگر بخواهیم ایشان را غرق میکنیم پس نباشد ایشان را فریاد رس و نه کسی ایشان را

يُنْقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ

خلاص کرده شوند | مگر به رحمت | وفائده هااست | تا یک موده | وقتیکه | گفته شود | ایشان را

نجات دهد، مگر این همه مهربانی ما است و به ایشان تا یک وقت مقرره فائده رسانیدن است و وقتیکه به ایشان گفته شود

اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾

که بترسید | از آن (عذاب) | که پیش شما است | وآنچه | پس شما است | تا بشما | رحم کرده شود

که از آن عذاب بترسید که پیش شما هم است و پس شما هم است که بشما رحم کرده شود ایشان هیچ پروا نمیدارند۔

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾

ونمی آید به ایشان | هیچ نشانه | از نشانه های رب آنها | مگر | ایشان بودند از آن | اعراض کنندگان

و به ایشان از جانب رب ایشان چنین نشان نیامده است که آنها از آن اعراض کرده نباشند۔

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا

وقتیکه گفته شود | ایشان را | که خرچ کنید شما | از آن چیز | که رزق داده است شما را | خدا | میگویند | آنانیکه کفر کردند

و وقتیکه به ایشان گفته شود که از آن درحق خرچ کنید که خداوند بشما داده است کافران به مسلمانها چنین میگویند

لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنُطْعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا

آن مردم را | که ایمان آوردند | آیا طعام دهیم | آن کسی را | اگر میخواست خدا | طعام میداد او را | نیستید شما مگر

آیا ما برآن مردم بخورانیم اگر خدا میخواست به ایشان روزی میداد؟ شما در گمراهی آشکارا

فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ

درگمراهی | آشکارا | ومیگویند | چه وقت پوره میشود | این وعده | اگر | هستید شما

هستید ایشان میگویند (درست) آخر این وعده چه وقت پوره میشود؟ اگر شما راست

صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ

راستگویان | ایشان انتظار نمیکنند | مگر از یک آواز | که گیرد ایشان را | وایشان

میگوئید؟ این مردم تنها در انتظار یک آواز سنگین هستند که میگیرد ایشان را و ایشان

يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ ع ۳ ۲

خصومت کنندگان باشند | پس قدرت ندارند | وصیت | ونه بسوی خانه های ایشان | بازگردیده توانند

حق در خصومت میباشند پس نه قدرت وصیت کردن داشته میباشند و نه به اهل خود رفته میتوانند۔

وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَإِذَا هُمْ مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿٥١﴾

ودمیده شود | درصور | پس ناگهان ایشان | ازقبرها | بسوی رب خود | می شتابند

و در صور دمیده شود پس همه ایشان از قبرهای خود به رب خود به شتاب میروند۔

قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا ۜ هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ

گویند | که های افسوس | که | برانگیخت مارا | ازقبرهای ما | این است | آنکه | وعده کرده است | رحمٰن

و میگویند های بدنصیبی ما! مارا که از قبرهای ما برانگیخت؟ این همان قیامت است که ذات رحمٰن وعده کرده بود

وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٥٢﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيْعٌ

وراست گفته است | پیغمبران | نباشد | این واقعه | مگر | یک صدائی سنگین | پس ناگهان ایشان | همه

و واقعاً انبیاء راست گفته بود پس یک صدا سنگین میباشد پس همه ایشان پیش ما

لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَّلَا تُجْزَوْنَ

مارا | حاضرکرده باشند | پس امروز | ظلم کرده نمی شود | به هیچ کسی | هیچ هم | وبدله داده نمی شود بشما

حاضر کرده میشوند پس امروز (قیامت) بالای هیچکسی ظلم کرده نه میشود و به شما بدله آن اعمال داده میشود

إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٤﴾ إِنَّ أَصْحٰبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِيْ شُغُلٍ فٰكِهُوْنَ ﴿٥٥﴾

مگر آنچه | بودید | که میکردید | هرآینه | اهل | جنت | امروز | درمشغلها | خوشحال میباشد

که شما میکردید هر آینه اصحاب جنت درآن روز در مشغلهای خود مشغول میباشند۔

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِيْ ظِلٰلٍ عَلَى الْأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔوْنَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيْهَا

ایشان | وزوجات ایشان | درسایه ها | برتختها | تکیه کننده باشند | ایشان را | درآن

آنها و زوجات ایشان درحالت تکیه زده گان زیر سایه درختان برتختها نشسته میباشند به ایشان میوه جات

فَاكِهَةٌ وَّلَهُمْ مَّا يَدَّعُوْنَ ﴿٥٧﴾ سَلٰمٌ قَوْلًا مِّنْ رَّبٍّ رَّحِيْمٍ ﴿٥٨﴾

میوه باشد | وباشد ایشان را | چیزیکه ایشان میخواهند | سلام | فرموده میشود | طرف رب مهربان

داده میشوند و چیزیکه میخواهند به ایشان داده میشوند و از جانب رب مهربان به ایشان سلام ها میباشند۔

وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يٰبَنِيْٓ آدَمَ

وجدا شوید | امروز | ای مجرمان! | آیا حکم نفرستاده بودیم | بشما | ای بنی آدم

(و به مجرمان گفته میشود) ای مجرمان! شما از ایشان جدا شوید ای اولاد آدم! آیا من از شما وعده این سخن نه گرفته بودم

أَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ

که | شما عبادت نکنید | از شیطان | هرآینه او | شمارا | دشمن | آشکارا است | واینکه

که عبادت شیطان مکنید که او دشمن آشکارا شما است و اینکه تنها

اعْبُدُوْنِيْ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ

عبادت کنید مرا | این است | راه | برابر | وهرآینه گمراه کرد | ازشما

عبادت من کنید هم این راه مستقیم است و او درشما بسیار مردم را

جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي

مخلوق | بسیاری | آیا شما عقل ندارید؟ | این است | آن جهنم | از آنکه

گمراه کرد آیا شما نمی فهمیدید این همان دوزخ است که باشما

كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ

باشما وعده شده بود | درآئید درآن | امروز | به سبب آنکه | بودید شما که کفر میکردید | امروز

وعده کرده میشد، دربدله این کفر و انکار شما درآن درآئید امروز ما

نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُم

مهر می نهیم | بردهان های ایشان | وسخن میگویند باما | دستهای ایشان | وگواهی میدهد | پاهای ایشان

دهن های ایشان مهر می نهیم و دستهای ایشان باما سخن میگوید و پای های ایشان

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ

به آنچه | ایشان میکردند | واگر | مابخواهیم | نابود کنیم | چشمهای ایشان را

به اعمال ایشان گواهی میدهد و اگر ما میخواستیم چشمهای ایشان را کور میگردانیم

فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ

پس سبقت کنند | بسوی راه | پس چگونه | ببینند | واگرخواهیم ما | مسخ کنیم ایشان را

پس سبقت میکردند بسوی راه پس چیز را نمی دیدند و اگر ما میخواستیم درهمان جای شکلهای ایشان

عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَن نُّعَمِّرْهُ ع ١٧ ٣

درجاهای ایشان | پس قدرت نداشته باشند | رفتن | ونه پس برگردند | وهرکرا | عمردهیم

مسخ میکردیم باز نه پیش رفته میتوانستند و نه به پس رفتن و ما که عمر کسی را زیاد کنیم

نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ۖ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ

بازضعیف کنیم اورا | درمخلوق | آیا ایشان عقل ندارند | ونه | تعلیم دادیم اورا | شعرگفتن

پس به صورت طبعی اورا ضعیف میکنیم پس آیا ایشان نه میدانند؟ و ما به این پیغمبر نه شاعری نشان داده ایم و نه

وَمَا يَنبَغِي لَهُ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ ﴿٦٩﴾ لِّ

و | نه مناسب است | اورا | نیست او | مگر | نصیحت | وقرآن | آشکارا

به شان او مناسب است این کلام یک زبردست نصیحت و قرآن روشن است۔

لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

که او بترساند | آن کسی را | که باشد | زنده | وثابت شود | سخن (حجت) | برکافران

که آن مردم را بترسانند که دلهای ایشان زنده است و که برکافران حجت قائم شود۔

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا

آیا ایشان ندیدند | که ما | ساختیم | ایشان را | ازآن چیز | که ساخت | دستهای ما | حیوانات

آیا این مردم به این نمی بینند که ما ایشان را به دست خود از چیزهای ساخته شده چهارپایان پیدا کردیم

فَهُمْ لَهَا مٰلِكُوْنَ ﴿۷۱﴾ وَذَلَّلْنٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوْبُهُمْ

پس ایشان | آنرا | مالک اند | وما تابع کردیم آن حیوانات | ایشان را | پس بعضی از آن | سواری ایشان است

(امروز) ایشان مالک آن شدند و باز ما آن حیوانات را تابع ایشان ساختیم پس از بعضی سواری میکنید

وَمِنْهَا يَاْكُلُوْنَ ﴿۷۲﴾ وَلَهُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ؕ

وبعضی از آن | ایشان میخورند | وبرای ایشان | درآن | فوائد است | وچیزهای نوشیدن

و از بعضی خوراک میکنید و درآن حیوانات بسیار فوائد زیادی و چیزهای نوشیدنی است

اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۷۳﴾ وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿۷۴﴾ ؕ

آیا ایشان شکر نمی کنند | وایشان گرفته اند | بجز خدا | معبودان | که ایشان را | مدد کرده شود

آیا ایشان باز هم شکر نمی کنند و ایشان بجز خدا برای خود معبودان دیگری را ساختند به این امید که باایشان کم و زیاد امداد کنند۔

لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَهُمْ ۙ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُوْنَ ﴿۷۵﴾

نه | کرده میتوانند | مدد ایشان | وایشان است | ایشان را | لشکر | حاضر کرده شده

این معبودان هیچ امداد ایشان را کرده نه میتوانند بلکه این چیزها در مقابله این کافران بشکل فریق می آیند۔

فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿۷۶﴾

پس اندوهگین نکند ترا | سخن ایشان | هرآینه ما میدانیم | آنچه | ایشان پنهان میدارند | وآنچه | ایشان آشکارا میکنند

پس تو به سخنهای ایشان اندوهناک مباش به ما هر چیز معلوم است آنکه ایشان در دلهای خود پنهان میدارند و آنکه به مردم آشکارا میکنید۔

وقف لازم

اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ

آیا ندیده است | انسان | که آفریدیم اورا | از قطره | پس ناگهان او شد | خصومت کننده

آیا انسان به این نمی بیند که ما اورا از یک قطره آب آفریدیم باز او آشکارا درباره رب خود

مُّبِيْنٌ ﴿۷۷﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهٗ ؕ قَالَ مَنْ

آشکارا | واو بیان کرد | مارا | یک مثال | وفراموش کرد | پیدایش خود | اوگفت | کیست

خصومت میکند، و او درباره ما مثالها بیان میکند و حقیقت خود را فراموش کرد و میگوید که کیست که استخوانها را

يُّحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيْمٌ ﴿۷۸﴾ قُلْ يُحْيِيْهَا الَّذِيْٓ اَنْشَاَهَآ

که زنده کند | استخوان هارا | وآن بوسیده باشند | بگو | زنده میکند آن را | آن ذات که | آفرید آن را

زنده کند، وقتیکه بوسیده باشد (ای نبی!) تو به ایشان جواب بده که آن ذات آن را زنده میکند آنکه

اَوَّلَ مَرَّةٍ ؕ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيْمٌ ۙ﴿۷۹﴾ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمْ

دفعه اول | واو به هر قسم | پیدایش | داناست | آن ذات که | آفرید | شمارا

دفع اول آفریده است و اوبه هر قسم پیدایش خوب دانا است او چنین ذات است که شمارا از درختهای

مِّنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَآ اَنْتُمْ مِّنْهُ تُوْقِدُوْنَ ﴿۸۰﴾

از درخت | سبز | آتش | پس ناگهان شما | از آن | آتش می افروزید

سبز آتش آفرید و باز از آن آتش دیگری را می افروزید۔

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى أَنْ

آیا نیست | آن ذات که | آفرید | آسمانها | وزمین | قادر | براین که

آیا آن خداوند که آسمانها و زمین را آفرید او به این قادر نیست که او مانند ایشان

يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۚ بَلٰى وَهُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ إِذَآ

پیدا کند | مانند ایشان | چرا نی | هم او پیدا کننده | دانا است | حکم او چنین است | وقتیکه

مردم دیگری را آفرینند؟ چرا نی! او آفریننده و دانا است شان و این است که وقتیکه

أَرَادَ شَيْـًٔا أَنْ يَقُولَ لَهُۥ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحٰنَ الَّذِي

اوارادہ کند | ازکدام چیز | اومیفرماید | آن چیزرا | شو | پس اومیشود | پس پاک است | آن ذات

او اراده یک چیز کند میگوید که شو پس میشود پس پاک است آن ذات

بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

دردست او | بادشاهی است | ازهر | چیز | وبسوی او | بازگردانیده میشوید

که در دست وی اختیار هر چیز است و همه شما به او برگردانده میشوید۔

سُورَةُ الصّٰفّٰتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَخَمْسُ كُوعَاتٍ

سوره الصّٰفّٰت در مکه نازل شد و آن | یک صد و هشتاد و دو آیت و پنج رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالصّٰفّٰتِ صَفًّا ﴿١﴾ فَالزّٰجِرٰتِ زَجْرًا ﴿٢﴾ فَالتّٰلِيٰتِ ذِكْرًا ﴿٣﴾ إِنَّ

قسم است به فرشتگان صف بسته شده گان | پس قسم است به آن گروه که | راننده گان | بازازتلاوت کنندگان | ازقرآن | هرآینه

قسم است به آن گروه ها که درصفها به قطار ایستاده میشوند و برآن مردم که (شیطانان را) می رانند و برآن مردم که تلاوت قرآن میکنند هرآینه

إِلٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ ﴿٤﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ

معبودشما | یک است | که رب است | ازآسمانها | وزمین | وآنچه درمیان آن است | ورب است

معبود شما یکی است او از آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است رب هم است و رب مشارق است

الْمَشَارِقِ ﴿٥﴾ إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ ﴿٦﴾

ازمشارق | هرآینه مازینت دادیم | آسمان دنیارا | به زینت | ستاره ها

ما هستیم که آسمان دنیا را به یک رونق عجیبه یعنی به ستاره گان زینت دادیم۔

وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ مَّارِدٍ ﴿٧﴾ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلٰى

وحفظ کردیم | ازهر شیطان | سرکش | گوش نهاده نه میتوانند | به طرف فرشتگان اعلیٰ

و از هر شیطان حفاظت آن را کردیم (شیاطین) از مجلس اعلیٰ فرشتگان هیچ سخن

وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿٨﴾ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ

انداخته میشود | ازهر | طرف | برای راندن | وایشان راست | عذاب

شنیده نه میتوانند و از هر جانب برای راندن آنها شعله ها انداخته میشود و برای ایشان دائمی

وَّاصِبٌ ۝٩ اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۝١٠

همیشه | مگر کسیکه | برباید | بدزدی | پس در پی او شود | شعله | سوزنده

عذاب است البته کسیکه درایشان کدام سخن ببرد به زودی در پی او شود یک شعله گرم

فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَّنْ خَلَقْنَا ؕ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ

پس بپرس از ایشان | آیا ایشان | پیدا کردن بسیار سخت است | یا آن کسی را | که آفریدیم ما | هر آینه آفریدیم ایشان را

پس از ایشان بپرس که آیا پیدا کردن ایشان سخت است و یا از همه آن چیزها که من آفریدم ما این مردم را از

مِّنْ طِيْنٍ لَّازِبٍ ۝١١ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُوْنَ ۝١٢ وَاِذَا ذُكِّرُوْا

ازگل | چسپنده | بلکه | تعجب کردی تو | وایشان استهزاء میکنند | وقتیکه | به ایشان نصیحت کرده شود

گل چسپنده آفریدیم بلکه تو به انکار ایشان تعجب میکنی و ایشان برتو استهزا میکنند و وقتیکه ایشان

لَا يَذْكُرُوْنَ ۝١٣ وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَّسْتَسْخِرُوْنَ ۝١٤ وَقَالُوْٓا اِنْ هٰذَآ

ایشان نصیحت قبول نه میکنند | وقتیکه ایشان ببینند | کدام نشانه | ایشان خند اکنند | وگویند | نیست | این

فهمانیده شوند پس ایشان فهمیده نمی شوند و وقتیکه ایشان یک معجزه را ببینند برآن استهزا میکنند و میگویند که این

اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝١٥ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ۝١٦

مگر | جادو | آشکارا | آیا وقتیکه ما بمیریم | وخاک شویم | واستخوانها | آیاما | دوباره زنده شویم؟

جادو است آشکارا آیا وقتیکه ما بمیریم و خاک و استخوان شویم آیا باز زنده میشویم؟

اَوَاٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ۝١٧ قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُوْنَ ۝١٨ فَاِنَّمَا هِيَ

آیا پدران سابقه ما هم | بگو | آری ضرور | و | شما هم | ذلیل میباشید | پس هر آینه آن باشد

و آیا پدران و اجداد ما هم زنده میشوند؟ تو بگو آری! و شما ذلیل و خوار میباشید و قیامت یک صدا میباشد

زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُوْنَ ۝١٩ وَقَالُوْا يٰوَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ

یک صده | پس ناگهان آن | می بینند | وایشان گویند | آی افسوس! | این است | روز

پس همه ایشان می بینند و میگویند های بد نصیبی ما! این روز قیامت به راستی

الدِّيْنِ ۝٢٠ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ۝٢١ اُحْشُرُوا ع ١ ٢١

جزاء | این است | روز | فیصله | آنکه | شما دروغ میگفتید | جمع کنید

آمد این هم همان روز فیصله است که شما آن را تکذیب میکردید همه مردم ستمگاران

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ۝٢٢ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

آنانیکه | ظلم کردند | ورفقای ایشان | وآنکه | ایشان عبادت میکردند | بجز خدا

و دوستان آن و معبودان ایشان جمع کنید که بجز خدا ایشان عبادت آنها را میکردند

فَاهْدُوْهُمْ اِلٰى صِرَاطِ الْجَحِيْمِ ۝٢٣ الربع وَقِفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْئُوْلُوْنَ ۝٢٤

پس بنمائید ایشان را | راه | دوزخ | وحصار کنید ایشان را | هر آینه از ایشان | پرسیده میشوند

و باز ایشان را به راه جهنم روان کنید و ایشان را حصار کنید از ایشان پرسیده میشوند۔

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُوْنَ ﴿۲۵﴾ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُوْنَ ﴿۲۶﴾

چیست شمارا | که یکی بادیگری مدد نمی کنید | بلکه | ایشان | امروز | فرمانبردار هستند

چیست شمارا که امداد یکی دیگری را نه میکنید بلکه همه ایشان درآن روز از شرم سرخم کرده میباشند

وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿۲۷﴾ قَالُوْٓا اِنَّكُمْ

وروگرداند | بعضی ایشان بربعضی | سوال کنند | گویند | هرآینه شما

و یکی بعضی ایشان بربعضی روی کنند و می پرسند مریدان ایشان میگویند که شما برما

كُنْتُمْ تَاْتُوْنَنَا عَنِ الْيَمِيْنِ ﴿۲۸﴾ قَالُوْا بَلْ لَّمْ تَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿۲۹﴾

بودیدشامی آمدید بما | ازجانب راست | گفتند | بلکه | نبودیدشما | مؤمنان

از جانب راست به قوت می آمدید بزرگان ایشان جواب میدهند که نی بلکه خود شما گمراه بودید ایمان نه می اوردید۔

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ ۚ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِيْنَ ﴿۳۰﴾

ونیست | مارا | برشما | کدام قدرت | بلکه | بودیدشما | مردم ازحد تجاوزکنندگان

و مارا بشما کدام قدرت نبود مگر خود شما سرکشی میکردید۔

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا ۖ اِنَّا لَذَآئِقُوْنَ ﴿۳۱﴾ فَاَغْوَيْنٰكُمْ اِنَّا

پس ثابت شد | برما | سخن | رب ما | هرآینه ما | چشندگان هستیم | پس بی راه کردیم شمارا | هرآینه ما

اکنون برهمه ما سخن رب ثابت شد اکنون همه ما مزه عذاب را می چشیم، هر آینه ما شمارا گمراه کردیم مگر خود ما هم

كُنَّا غٰوِيْنَ ﴿۳۲﴾ فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِى الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ﴿۳۳﴾

بودیم | بی راه | پس هرآینه ایشان | آن روز | درعذاب | شریک میباشند

گمراه بودیم، پس همه ایشان درآن روز در عذاب شریک میباشند۔

اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ ﴿۳۴﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْٓا اِذَا قِيْلَ

هرآینه ما | هم چنین | میکنیم | به مجرمان | هرآینه ایشان | بودند | وقتیکه | گفته میشد

ما به چنین مجرمان هم چنین میکنیم ایشان چنین مردم بودند وقتیکه به ایشان گفته میشد که بجز

لَهُمْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ۙ يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿۳۵﴾ ۙ وَيَقُوْلُوْنَ اَئِنَّا لَتَارِكُوْٓا

ایشان را | که نیست معبود | بجزازخدا | ایشان تکبر میکردند | وایشان میگفتند | که آیاما ترک کنیم

خدا معبود دیگری نیست ایشان تکبر میکردند و میگفتند که آیا ما به قول یک دیوانه

اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُوْنٍ ﴿۳۶﴾ ؕ بَلْ جَآءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ

معبودان خود | به قول یک شاعر | دیوانه | بلکه | اوآورده است | (دین) حق | و | اوتصدیق کرد

و شاعر معبودان خود را ترک کنیم؟ نی! بلکه این پیغمبر یک دین راست را آورده است و تصدیق همه پیغمبران را

الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۳۷﴾ اِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيْمِ ﴿۳۸﴾ ۚ وَمَا تُجْزَوْنَ

ازپیغمبران | هرآینه شما | چشندگان | عذاب | دردناک هستید | وبدله داده نمی شود

میکند همه شما مزه عذاب دردناک را می چشید و بشما چیزی دیگری نه

اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۳۹﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۴۰﴾

مگر | ازآن چیز | که شما میکردید | مگر | بندگان خدا | خالص کرده شده

مگر تنها بدله عمل خود داده میشود مگر بندگان مخلص خداوند از عذاب خلاص میباشند۔

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿۴۱﴾ فَوَاكِهُ ۚ وَهُمْ مُّكْرَمُوْنَ ﴿۴۲﴾

این مردم است | که ایشان را | رزق است | معلوم | میوه ها | وایشان | باعزت میباشند

به ایشان چنین خورکها مقرر میباشد که حال آن معلوم است میوه های گونا گون است و ایشان به عزت میباشند۔

فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿۴۳﴾ عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿۴۴﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ

درباغهای | نعمت | برتختها میباشند | روی بروی | گردانیده میشود برایشان

در باغهای راحت و آرام بر تختها روی بروی نشسته میباشند از شراب جاری شده جام های پر شد

بِكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ﴿۴۵﴾ بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ﴿۴۶﴾ لَا فِيْهَا

به پیاله | ازشراب جاری | سفید | لذت دهنده | نوشندگان را | نه درآن است

برایشان گردانیده میشود سفید خالص که برای نوشنده گان لذت میدهد نه سرگردش دارد

غَوْلٌ وَّلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَعِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ

سردردی | ونه ایشان | ازآن | نشه میشوند | ونزد ایشان باشد (زنان باشد) | فروآرنده

و نه در عقل ایشان فتور می آید و همراه ایشان زنان پر حیا فراخ چشمان

الطَّرْفِ عِيْنٌ ﴿۴۸﴾ كَاَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُوْنٌ ﴿۴۹﴾ فَاَقْبَلَ

نظر | فراخ چشمان | گویا ایشان | بیضه های | در پرده پنهان شده | پس رو بروی میشوند

گویا که بیضه ها در پرده پنهان مانده باشد باز ایشان

بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿۵۰﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ

بعضی ایشان بربعضی | ودرمیان خودمی پرسند | گویند | یک گوینده | ازایشان

یکی با دیگری و می پرسند یکی در ایشان میگوید که از من یک ملاقاتی بود

اِنِّيْ كَانَ لِيْ قَرِيْنٌ ﴿۵۱﴾ يَّقُوْلُ اَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِيْنَ ﴿۵۲﴾ ءَاِذَا

هرآینه بود مارا | یک دوست | اومیگفت | آیا توهستی | ازتصدیق کنندگان؟ | آیاوقتیکه

او به من میگفت که آیا تو هم از آخت تصدیق میکنی؟ آیا وقتیکه ما بمیریم

مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَدِيْنُوْنَ ﴿۵۳﴾ قَالَ هَلْ

بمیریم ما | وشویم ما | خاک | واستخوان | آیابه ما | بدله داده میشود | ارشادمیشود | آیا

و خاک و استخوان شویم پس آیا به ما جزاء و سزا داده میشود؟ به ایشان گفته میشود که

اَنْتُمْ مُّطَّلِعُوْنَ ﴿۵۴﴾ فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ فِيْ سَوَآءِ الْجَحِيْمِ ﴿۵۵﴾ قَالَ

شما | دیدن میخواهید؟ | پس اومی بیند | پس بیند اورا | درمیان | جهنم | اومیگوید

آیا شما بروی پس او می بینید؟ پس او می بیند پس دوست خود را درمیان جهنم می بیند او میگوید

تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَّ لَتُرْدِيْنِ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّيْ لَكُنْتُ

قسم بہ خدا | نزدیک بودی تو | کہ مرا ھلاک میکردی | واگر نمی بود | فضل | رب من | ھرآینہ میبودم

کہ سوگند است بہ خدا تو مرا ھم تباہ میکردی و اگر فضل رب من برمن نمی بود پس من ھم مانند تو

مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٥٧﴾ اَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِيْنَ ﴿٥٨﴾ اِلَّا مَوْتَتَنَا

ازحاضرکردہ شدہ گان | پس آیا نیستیم | ما | مرونی | مگر | بہ مرگ ما

گرفتہ شدہ میبودم آیا (این یقینی نیست) کہ ما باز نمی میریم بجز از مرگ نخست (دنیا)

الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿٥٩﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ

نخستین | ونیستیم ما | عذاب کردہ شدگان | ھرآینہ | این ھمان است | کامیابی

و نہ بما عذاب دادہ میشود؟ ھر آینہ این بسیار کامیابی بزرگ است

الْعَظِيْمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعٰمِلُوْنَ ﴿٦١﴾ اَذٰلِكَ خَيْرٌ

بزرگ | برای چنین فیروزی | باید عمل کند | عمل کنندگان | آیا این | بھتر است

پس برای چنین کامیابی برای عمل کنندگان عمل کردن لازمی است آیا این مہمانی بھتر است

نُزُلًا اَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّوْمِ ﴿٦٢﴾ اِنَّا جَعَلْنٰهَا فِتْنَةً لِّلظّٰلِمِيْنَ ﴿٦٣﴾

درمہمانی | یا | درخت | زقوم | ھرآینہ گردانیدیم آن را | یک امتحان | برای ظالمان

و یا درخت زقوم؟ ما آن درخت را برای ظالمان فتنہ یک عذاب ساختہ ایم۔

اِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِيْٓ اَصْلِ الْجَحِيْمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَاَنَّهٗ رُءُوْسُ

ھرآینہ آن | یک درخت است | کہ میراید | درمیان | جھنم | خوشہ آن | گویا کہ آن | سرھای

آن یک چنین درخت است کہ درمیان جھنم میراید خوشۂ آن چنین است کہ گویا چچہ ماران

الشَّيٰطِيْنِ ﴿٦٥﴾ فَاِنَّهُمْ لَاٰكِلُوْنَ مِنْهَا فَمَالِـُٔوْنَ مِنْهَا

ماران است | پس ھرآینہ ایشان | ھرآینہ میخورند | ازآن | بازپرمیکنند ایشان | ازآن

پس ایشان از ان خوراک میکنند و ھم از آن شکمہای خود را پر میکنند

الْبُطُوْنَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ اِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿٦٧﴾

شکمہارا | باز | باشد ایشان را | برآن | آمیختنی است | ازآب گرم

باز بعد از آن آب جوش برای نوشیدن دادہ میشود۔

ثُمَّ اِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَاِلَى الْجَحِيْمِ ﴿٦٨﴾ اِنَّهُمْ اَلْفَوْا اٰبَآءَهُمْ

بازھرآینہ | بازگشت ایشان | بطرف جھنم است | ھرآینہ ایشان | یافتہ بودند | پدران خود

باز ایشان را بسوی جھنم باز گشت میباشد، ھر آینہ ایشان بزرگان خود را گمراہ

ضَآلِّيْنَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ يُهْرَعُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ

بی راہ | پس ایشان ھم | بہ نشان قدمہای ایشان | می شتابند | وھرآینہ گمراہ شد | پیش از ایشان

یافتہ بودند پس ایشان ھم قدم بقدم در پیروی ایشان میرفتند و قبل از ایشان ھم اکثر مردم سابقہ

أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم مُّنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَانظُرْ

زیاد | مردم سابقه | وهرآینه | مافرستاده بودیم | درایشان هم | بیم دهندگان | پس ببین

گمراه شده بودند و مادر ایشان هم بیم دهنده گان فرستاد بودم پس تو ببین که

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ ع ۲ ۵۳ ۶

چگونه شد | انجام | ترساننده شدگان | مگر | بندگان | خدا | خالص کرده شده گان

انجام مردم ترساننده چگونه شد؟ بجز از بندگان خاص خداوند

وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ

وهرآینه آواز کرد مارا | نوح | پس نیک | جواب دهنده گانیم | ونجات دادیم اورا | وفامیل اورا

و نوح به ما نداء کرد پس ما خوب فریاد رسی ایم و ما اورا و فامیل اورا از یک

مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا

ازمصیبت بسیار بزرگ | وگردانیدیم ما | اولاد اوایشان | باقی ماندگان | وگذاشتیم ما

غم سنگین نجات دادیم و تنها اولاد اورا باقی گذاشتیم و گذاشتیم ما در مردم آینده

عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ

بروی ثانیک | درمردم آینده | سلام باشد | برنوح | درهمه عالم | هرآینه ما | هم چنین

که در همه مردم بروی سلام باشد ما نیکوکاران را هم چنین

نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا

جزامیدهیم | به مردم نیکوکاران | هرآینه او | ازبندگان مؤمن ماهست | باز | غرق کردیم ما

بدله میدهیم او یک بنده ایمان دار ما بود باز مردم دیگران را (یعنی کافران)

الْآخَرِينَ ﴿٨٢﴾ وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ وقف لازم

مردم دیگران | وهرآینه | درمردم طریقه او | ابراهیم هم بود | چون آمد | به رب خود

غرق کردیم و در مردم طریقه او ابراهیم هم بود که به رب خود به دل سالم و صفا

بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾

به دل صفا | وقتیکه او گفت | پدرخودرا | وقوم خودرا | از چه چیز | شما عبادت میکنید؟

متوجه شد وقتیکه او به پدر خود و به قوم خود گفت که شما عبادت چه چیز را میکنید؟

أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

آیابدروغ | معبودان | بجز | خدا | شما میخواهید | پس چیست گمان شما | به رب عالمیان

آیا بجز خدا برای خود معبودان دروغ می جوئید پس درباره رب العالمین شما چه فکر میکند؟

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ

بازدیداویک نظر | درستارگان | گفت | هرآینه من | مریض ام | پس ایشان روی گردانیدند | ازوی

باز ابراهیم بسوی ستاره گان متوجه شد و گفت که من مریض ام غرض اینکه ایشان رفتند

مُدْبِرِيْنَ ﴿۹۰﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۹۱﴾ مَا لَكُمْ

پشت گردندگان | پس پنهان آمد | به معبودان ایشان | پس گفت | آیا نه میخورید؟ | چه شد شما را

یعنی روان شدند ابراهیم به معبودان آنها آمد و گفت آیا شما خوراک نه میکنید؟ و چه شده شما را

لَا تَنْطِقُوْنَ ﴿۹۲﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِيْنِ ﴿۹۳﴾ فَاَقْبَلُوْٓا اِلَيْهِ

که سخن نمیگوئید | پس متوجه شد او | بر ایشان | به زدن | به دست راست | پس روی آوردند | به وی

که سخن نه میگوئید؟ باز بدست راست یعنی به طاقت پوره زدن ایشان را آغاز نمود و آن مردم اورا به شتاب

يَزِفُّوْنَ ﴿۹۴﴾ قَالَ اَتَعْبُدُوْنَ مَا تَنْحِتُوْنَ ﴿۹۵﴾ وَاللّٰهُ

به شتاب | او گفت | آیا شما عبادت میکنید | از آن چیز که | شما میتراشید | وخدا

آمدند ابراهیم به ایشان گفت آیا شما عبادت آن بتان را میکنید که بدستهای خود آن را میتراشید حال آنکه شما هم

خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۶﴾ قَالُوا ابْنُوْا لَهٗ بُنْيَانًا فَاَلْقُوْهُ

آفرید شما را | وآنچه | شما میکنید | گفتند | بسازید | برای او | یک جای | پس بیفگنید اورا

و همه چیزهای خود ساخته شما هم خدا آفریده است ایشان گفتند که بوی یک آتش تیار کنید و اورا در آتش

فِى الْجَحِيْمِ ﴿۹۷﴾ فَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿۹۸﴾

در آتش زیاد | پس اراده کردند ایشان | به وی | فریب کردن | پس گردانیدیم ایشان را | فروترین

بیفگنید غرض اینکه ایشان خلاف ابراهیم فریب کردند پس ما ایشان را فرود گذاشتیم

وَقَالَ اِنِّىْ ذَاهِبٌ اِلٰى رَبِّىْ سَيَهْدِيْنِ ﴿۹۹﴾ رَبِّ هَبْ لِىْ

واو گفت | هر آینه من | میروم | بسوی رب خود | اکنون او به من راه مینماید | ای رب من! | بده | مرا

و ابراهیم گفت من طرف رب خود میروم او مرا راه راست مینماید ای رب من! بده به من یک پسر نیک!

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۰۰﴾ فَبَشَّرْنٰهُ بِغُلٰمٍ حَلِيْمٍ ﴿۱۰۱﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ

(پسر) از نیکوکاران | پس مژده دادیم اورا | به یک پسر | بردبار | پس چون | اورسید | بااو

پس ما اورا مژده یک پسر صابر دادیم باز وقتیکه او رسید به مرحله رفت و آمدن باپدر خود

السَّعْىَ قَالَ يٰبُنَىَّ اِنِّىْٓ اَرٰى فِى الْمَنَامِ اَنِّىْٓ اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ

که سعی توان کرد | گفت | ای پسر من! | هر آینه من | می بینم | در خواب | که من ذبح میکنم ترا | پس ببین

ابراهیم به وی گفت که ای پسر من! در خواب می بینم که ترا ذبح میکنم پس تو هم ببین (و بمن بگو)

مَاذَا تَرٰى ؕ قَالَ يٰٓاَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۫ سَتَجِدُنِىْٓ

رای تو چیست؟ | گفت | ای پدر من! | بکن | آنچه | بتو امر میشود | زود است که یابی مرا

که رای تو چیست؟ پسر اش فرمود ای پدرم! بتو که کدام حکم شده است آن را بجای کن انشاء الله مرا

اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۰۲﴾ فَلَمَّآ اَسْلَمَا وَتَلَّهٗ لِلْجَبِيْنِ ﴿۱۰۳﴾

اگر خدا بخواهد | از صبر کنندگان | پس چون | هر دو ایشان حکم قبول کردند | وانداخت اورا | به طرف جبین

صبر کننده یابی باز وقتیکه هر دو ایشان حکم خدارا قبول کردن و پدر پسر خود را به طرفین انداخت

وَنَادَيْنٰهُ اَنْ يّٰٓاِبْرٰهِيْمُ ﴿۱۰۴﴾ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۚ اِنَّا

وندا کردیم اورا | که | ای ابراهیم! | هرآینه تو راست کردی | خواب | هرآینه ما

و ما نداء کردیم که ای ابراهیم! هر آینه تو خواب خود را بجای آوردی هر آینه ما

كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۰۵﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُبِيْنُ ﴿۱۰۶﴾

هم چنان | بدله میدهیم | نیکوکاران را | هرآینه | این است | امتحان | آشکارا

به بندگان نیکان هم چنین بدله میدهیم هر آینه این یک امتحان بزرگ بود۔

وَفَدَيْنٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۰۷﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿۱۰۸﴾ صلے

ودر بدله دادیم اورا | یک حلاله بزرگ | وگذاشتیم ما | بروی | درمردم آینده

و ما اورا دربدله این یک قربانی بزرگ دادیم و در مردم آینده این سخن بنام او باقی گذاشتیم۔

سَلٰمٌ عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ﴿۱۰۹﴾ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۱۰﴾ اِنَّهٗ

که سلام باشد | به ابراهیم | هم چنین | مابدله میدهیم | نیکوکاران را | هرآینه او بود

که به ابراهیم سلام باشد، ما به بندگان نیکان هم چنین بدله میدهیم، هر آینه او

مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۱۱﴾ وَبَشَّرْنٰهُ بِاِسْحٰقَ نَبِيًّا

از بندگان مؤمنان ما | ومژده دادیم اورا | به اسحاق | که نبی باشد

از بندگان مؤمنان من بود و ما به ابراهیم مژده اسحاق دادیم که نبی و نیک بخت باشد

مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۱۲﴾ وَبٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلٰٓى اِسْحٰقَ ؕ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا

ازمردم صالح | وبرکت دادیم ما | اورا | واسحاق را | واز اولاد هردوایشان

و ما ابراهیم و اسحاق را بابرکت ساختیم و در اولاد هر دو

مُحْسِنٌ وَّظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ مُبِيْنٌ ﴿۱۱۳﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلٰى مُوْسٰى ع ۹ ۳ ۷

کسی نیکوکار است | (وکسی) ظالم است | برنفسهای خود | آشکارا | وهرآینه | مااحسان کرده بودیم | به موسیٰ

مردم نیک هم هستند، و بر نفسهای خود آشکارا ظلم کننده گان هم هستند، و ما بر موسیٰ و هارون هم

وَهٰرُوْنَ ﴿۱۱۴﴾ وَنَجَّيْنٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿۱۱۵﴾

وبه هارون | ونجات دادیم ایشان را | وبه قوم ایشان | ازمصیبت بسیار بزرگ

احسان کرده بودیم و هر دو ایشان را باقوم ایشان از مصیبت بزرگ نجات دادیم۔

وَنَصَرْنٰهُمْ فَكَانُوْا هُمُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿۱۱۶﴾ وَاٰتَيْنٰهُمَا الْكِتٰبَ

ومدد کردیم ایشان را | پس بودند ایشان | غالب | ودادیم به هردو آنها | کتاب

و ما امداد ایشان را کردیم پس ایشان بر (فرعونیها) غلبه یافتند و ما به هر دو کتاب روشن

الْمُسْتَبِيْنَ ﴿۱۱۷﴾ وَهَدَيْنٰهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿۱۱۸﴾ وَتَرَكْنَا

واضح | ونشان دادیم به هردو آنها | راه مستقیم | وگذاشتیم ما

دادیم، و ما به ایشان راه مستقیم نشان دادیم و ما برای هر دو

عَلَيْهِمَا فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿۱۱۹﴾ سَلٰمٌ عَلٰى مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿۱۲۰﴾ اِنَّا

به هردوایشان | درمردم آینده | سلام باشد | برموسیٰ | وهارون | هرآینه ما

در مردم آینده این (ذکر خیر) باقی گذاشتیم که بر موسیٰ و هارون سلام باشد هر آینه ما

كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۲۱﴾ اِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۲۲﴾

هم چنین | بدله میدهیم | نیکوکاران را | هرآینه هردو | از بندگان مؤمن ما بودند

به نیکوکاران هم چنین بدله میدهیم هر دو ایشان بندگان ایمان دار ما بودند

وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۱۲۳﴾ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿۱۲۴﴾

وهرآینه | الیاس | ازرسولان بود | چون گفت | قوم خودرا | آیا شما نمی ترسید؟

و الیاس هم در پیغمبران شامل است وقتیکه او به قوم خود گفت آیا شما از خدا نه میترسید؟

اَتَدْعُوْنَ بَعْلًا وَّتَذَرُوْنَ اَحْسَنَ الْخَالِقِيْنَ ﴿۱۲۵﴾ اَللّٰهَ رَبَّكُمْ

آیا میخواهید شما | (بت) بعل | ومیگذارید | ازهمه درست | خالق | الله | که رب شما است

آیا شما عبادت بعل را میکنید؟ و خالق را ترک کرده اید که بسیار مخلوق شائسته را آفریده است یعنی الله که رب شما است

وَرَبَّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۲۶﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ﴿۱۲۷﴾

ورب است | از پدران سابقه شما | پس تکذیب کردند اورا | پس هرآینه ایشان | حاضر کرده میشوند

و رب پدران و اجداد شما هم است' ایشان الیاس را تکذیب کردند پس هم آنها گرفته خواهند شد۔

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۱۲۸﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ

مگر | آنانیکه بندگان | خدااست | خالص کرده شدگان | وباقی گذاشتیم ما | بروی (ثنا نیک)

بجز از بندگان مخلص خداوند و در مردم آینده درباره وی

فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿۱۲۹﴾ سَلٰمٌ عَلٰٓى اِلْ يَاسِيْنَ ﴿۱۳۰﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي

درمردم آینده | که سلام باشد | برالیاس | هرآینه ما | هم چنین | بدله میدهیم

این سخن گذاشتیم که سلام باشد به الیاس یقیناً ما هم چنین بندگان نیکان را

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۳۱﴾ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۳۲﴾ وَاِنَّ لُوْطًا

نیکوکاران را | هرآینه او بود | از بندگان نیکان ما | و | هرآینه لوط (هم)

بدله م یدهیم یقیناً او از بندگان (کامل) و ایمان دار ما بود و هر آینه لوط هم

لَّمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۱۳۳﴾ اِذْ نَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿۱۳۴﴾

ازرسولان بود | وقتیکه نجات دادیم اورا | وبه فامیل او | همه را

از رسولان بود وقتیکه ما اورا و تعلق داران اورا نجات دادیم تنها یک زن پیر

اِلَّا عَجُوْزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ﴿۱۳۵﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿۱۳۶﴾ وَاِنَّكُمْ

بجز از یک زن پیر (هلاک) | که باقی ماند در باقی ماندگان | باز | هلاک کردیم ما | مردم دیگر | وهرآینه شما

شد که در باقی ماندگان بود باز ما هم مردم را تباه ساختیم و شما مردم

لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ﴿۱۳۷﴾ وَبِالَّيْلِ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۳۸﴾ وَاِنَّ

میگذرید | برایشان | وقت صبح | ودروقت شب هم | پس آیا شما عقل ندارید | وهرآینه

به منطقه ایشان میگذرید دروقت صبح هم و دروقت شب هم آیا شما باز هم نه میدانید؟ و

يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۱۳۹﴾ ؕ اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿۱۴۰﴾

یونس (هم) | ازپیغمبران بود | وقتیکه فرارکرداو | بطرف کشتی | که پرکرده شده بود

یونس هم یک پیغمبر بود وقتیکه فرار نمود و به یک کشتی (پُر) رسید۔

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِيْنَ ﴿۱۴۱﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوْتُ وَهُوَ

پس قرعه اندازی کرد | پس شد | ازمغلوبان | پس لقمه کرداورا | ماهی | واوبود

پس قرعه اندازی کرد پس ملزم شد، باز یک ماهی اورا سالم لقمه کرد (و حال آنکه) او

مُلِيْمٌ ﴿۱۴۲﴾ فَلَوْلَاۤ اَنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِيْنَ ﴿۱۴۳﴾ لَلَبِثَ فِيْ بَطْنِهٖۤ

پشیمان | پس اگرنبود | اینکه بوداو | ازتسبیح کنندگان | باقی میماند | درشکم او

سخت پشیمان بود باز اگر وی تسبیح کننده خدا نمی بود پس درشکم آن ماهی

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿۱۴۴﴾ فَنَبَذْنٰهُ بِالْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيْمٌ ﴿۱۴۵﴾

تا آن روز که | برانگیخته شوند | پس بیفگندیم اورا | درمیدان | واوبود | بیمار

تا قیامت میبود، پس ما اورا دریک میدان هموار گذاشتیم که بسیار ضعیف شده بود۔

وَاَنْۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِيْنٍ ﴿۱۴۶﴾ وَاَرْسَلْنٰهُ

وروییانیدیم ما | بروی | یک درخت | ریشه دار (کدو) | و | فرستادیم اورا

و ما بروی یک درخت رویانیدیم و ما اورا به صد هزار مردم ۱۰۰۰۰۰

اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيْدُوْنَ ﴿۱۴۷﴾ فَاٰمَنُوْا فَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ﴿۱۴۸﴾

به صدهزار ۱۰۰۰۰۰ | ویازیادازاین | پس ایمان آوردند | فائده دادیم ایشان را | تا یک موده

و یا از این هم به زیاد مردم فرستاده بودیم پس ایشان ایمان آوردند پس ما به ایشان تا یک وقت مقرر

فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُوْنَ ﴿۱۴۹﴾

پس توپرس ازایشان | آیابرای رب تو | دختران است | و | ایشان را | پسران؟

موقع دادیم پس اکنون از ایشان پرس که آیا رب ترا دختران است و به ایشان پسران؟

اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَّهُمْ شٰهِدُوْنَ ﴿۱۵۰﴾ اَلَاۤ

یا آفریدیم ما | فرشتگان | زنان | وایشان | گواه بودند | خبردار

آیا ما فرشتگان را زنانه آفریده ایم و ایشان موجود بودند (میدیدند)؟ ای پیغمبر!

اِنَّهُمْ مِّنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿۱۵۲﴾

ایشان | ازسخن دروغ ایشان | ایشان میگفتند | که اولاد است | خدارا | وهرآینه ایشان | دروغ میگویند

تو بشنو! هر آینه ایشان دروغ میگویند که خدارا اولاد است و ایشان بالکل دروغ میگویند۔

اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِيْنَ ﴿۱۵۳﴾ مَا لَكُمْ ۙ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿۱۵۴﴾

آیا برگزیده | دختران را | بر پسران | چیست شمارا | چگونه | حکم میکنید

آیا درمقابله پسران خدا دختران زیاد خوش دارند برشما چه شده است چگونه فیصله غلط میکنید؟

اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۱۵۵﴾ اَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵۶﴾ فَاْتُوْا بِكِتٰبِكُمْ

آیا فکر نمی کنید | یا شمارا | حجت است | آشکارا | پس بیارید | کتاب خودرا

باز چرا شما نه میدانید؟ آیا نزد شما براین سخن کدام دلیل است پس آن کتاب کهنه خود را پیش کنید

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۵۷﴾ وَجَعَلُوْا بَيْنَهٗ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ؕ

اگرهستید راستگویان | وایشان مقرر کردند | میان خدا | ومیان جنات | یک رشته

اگر شما راست میگوئید؟ و ایشان نزد خدا و جنات یک رشته قائم کردند۔

وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ اِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ﴿۱۵۸﴾ سُبْحٰنَ اللّٰهِ

وهرآینه دانستند | جنات | که هرآینه ایشان | حاضر کرده میشوند | پاک است | خدا

و عقیده خود جنات هم این است که ایشان گرفته میشوند یادداشته باشید که خداوند از آن سخنها

عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۵۹﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۱۶۰﴾

ازآنچه | بیان میکنند | مگر | بندگان | خدا | برگزیده

پاک است که این مردم بیان میکنند بجز از آن مردم که خالص بندگان خدا است۔

فَاِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۶۱﴾ مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفٰتِنِيْنَ ﴿۱۶۲﴾

پس هرآینه شما | وآنچه | می پرستید | نیستید شما | برآن | فاسد کننده

پس شما و همه معبودان شما (که جمع شوند) هیچ کس از خدا برگشته نمیتوانند۔

اِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيْمِ ﴿۱۶۳﴾ وَمَا مِنَّآ اِلَّا لَهٗ

مگر | آن کسیکه | اوداخل شده نی است | درجهنم | ونیست | ازما (هیچکسی) | مگراورا

بجز از آن کس که به جهنم رفتنی است (و فرشتگان میگویند) که درما هر کسی را یک درجه

مَقَامٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿۱۶۴﴾ وَّاِنَّا لَنَحْنُ الصَّآفُّوْنَ ﴿۱۶۵﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُوْنَ ﴿۱۶۶﴾

جای | معلوم است | وهرآینه ما | صف بسته کنندگانیم | وهرآینه ما | تسبیح کنندگانیم

مقرر است و همه ما درصف (به ادب) ایستاده ایم و همه ما پاکی اورا بیان میکنیم۔

وَاِنْ كَانُوْا لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۱۶۷﴾ لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۶۸﴾

وهرآینه این کافران بودند که میگفتند | اگرمیبود | نزدما | کتاب | ازمردم سابقه

و این مردم (یعنی کافران مکه) میگفتند اگر بما مانند مردم سابقه یک کتاب نصیحت می آمد۔

لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۱۶۹﴾ فَكَفَرُوْا بِهٖ

پس میبودیم ما | بندگان | خدا | خاص | پس ایشان کفر کردند | به این (قرآن)

پس هر آینه ما بندگان خالص خدا میبودیم باز ایشان از این قرآن انکار کردند

فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۷۰﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۱۷۱﴾

پس زود است | که بدانند | واز پیش مقرر شده است | حکم ما | درباره بندگان ما | که پیغمبران است

پس زود به ایشان معلوم خواهد شد و برای بندگان پیغمبران ما این سخن سابقا مقرر شده است۔

اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُوْرُوْنَ ﴿۱۷۲﴾ وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿۱۷۳﴾ فَتَوَلَّ

که هر آینه ایشان اند | که نصرت اش میشوند | وهر آینه | لشکر ما ایشان است | غالب | پس روی بگردان

که از ایشان امداد شده است، و هم لشکر ما غالب میشود، پس تا یک موده

عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۱۷۴﴾ وَّاَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿۱۷۵﴾ اَفَبِعَذَابِنَا

از ایشان | تا یک موده | وببین ایشان را | پس زود است که ایشان هم ببینند | پس آیا عذاب ما

از سخنهای ایشان باکی مکن و کمی ببین حال ایشان خود ایشان هم بسیار زود انجام خود ببینند آیا ایشان

يَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿۱۷۶﴾ فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿۱۷۷﴾

ایشان زود میخواهند | پس وقتیکه | نازل شود | درمیدان آنها | پس بد باشد | صبح | ترسانده شدگان

عذاب مارا زود میخواهند وقتیکه آن عذاب در میدان ایشان نازل شود پس برای ترسانندگان آن بسیار خراب سحر میباشد۔

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۱۷۸﴾ وَّاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿۱۷۹﴾

وروی بگردان | ازایشان | تا یک وقت | وببین | پس ایشان زود خواهند دید

و تو تا یک وقت از ایشان باکی مکن و زود است که ایشان نتیجه اعمال خود را ببینند۔

سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۸۰﴾

پاک است | رب تو | که رب است | ازعزت | ازآنچه | ایشان بیان میکنند

و رب تو باعزت است از سخنهای بیان شده ایشان پاک است۔

وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۱۸۱﴾ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۸۲﴾ ع ۵ ۴ ۹

وسلام باشد | برسولان خدا | وهم ثنا است | خدای را | که پروردگار | همه عالم است

و برهمه پیغمبران سلام باشد و هم تعریفها خداراست که رب هم جهانها است۔

سُوْرَةُ صٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ ص درمکه نازل شد و آن | هشتاد و هشت آیت و پنج رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِي الذِّكْرِ ﴿۱﴾ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ عِزَّةٍ

ص | قسم است به قرآن | که نصیحت دهنده است | بلکه | آنانیکه | کفر کردند | درتکبر

ص۔ قسم بر قرآن است که از نصیحت پُر کتاب است، بلکه این کافران تنها درغرور و مخالفت اند

وَّشِقَاقٍ ﴿۲﴾ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَّلَاتَ

به اختلاف اند | چقدر | هلاک کردیم ما | پیش از ایشان | اقوام | پس فریاد کردند ایشان | ونبود

قبل از ایشان بسیار امتها را هلاک کرده ایم پس آنها بسیار فریاد کردند

حِيْنَ مَنَاصٍ ۝٣ وَعَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ

وقت | خلاصی | وایشان تعجب کردند | که | آمد به ایشان | ترساننده | از ایشان

مگر وقت نجات برایشان گذاشته بود و ایشان براین تعجب کردند که هم از ایشان یک (نبی) آمده است

وَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ۝٤ عج اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ

وگفت | کافران | این | یک جادوگراست | دروغ گوی | آیا گردنید | معبودان بسیار

و کافران گفتند که این یک جادوگر دروغ گو است درست است! به عوض این معبودان بسیاری

اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ صلے اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۝٥ وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ

تنها یک معبود؟ | هرآینه | این | یک چیزاست | عجیبه | ورفتند | سرداران

تنها یک خدارا باقی گذاشت؟ این بسیار یک سخن عجیبه است و بزرگان ایشان درحالت رفتن

مِنْهُمْ اَنِ امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْ ۚ صلے اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ

ازایشان | که | بروید | وصبر کنید | برمعبودان خود | هرآینه | این | یک سخن است

گفتند که شما بروید و برآلهه خود محکم ایستاده باشید دراین از این نفر حتماً کدام مطلب است

يُّرَادُ ۝٦ ج صلے مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۚ صلے اِنْ هٰذَآ اِلَّا

ازغرض | مانشنیدیم | این سخن | دردین آخرین | نیست | این | مگر

هیچ وقت ما این سخن را درمذهب کهنه خود نشنیدیم این سخن از خود ساخته شده است

اخْتِلَاقٌ ۝٧ صلے ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْۢ بَيْنِنَا ۭ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ

ازخودساخته شده | آیانازل شد | بروی | قرآن | ازمیان ما | نی بلکه ایشان | درشک است

آیا درما تنها بروی کلام خداوند نازل شده است؟ (خداوند میفرماید نی) بلکه ایشان را

مِّنْ ذِكْرِيْ ۚ ج بَلْ لَّمَّا يَذُوْقُوْا عَذَابِ ۝٨ ط اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَاۗىِٕنُ

ازنصیحت من | نه بلکه | نه چشیدند | عذاب من | یا | نزدایشان | خزانه هااست

درنصیحت من شک است بلکه ایشان تا هنوز مزهٔ عذاب مارا نه چشیده است آیا باایشان خزانه های رب غالب

رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيْزِ الْوَهَّابِ ۝٩ ج اَمْ لَهُمْ مُّلْكُ السَّمٰوٰتِ

ازرحمت | رب تو | که غالب | بسیاردهنده است | یا | ایشان را | بادشاهی | آسمانها

و عطا کننده است؟ آیا ایشان را از آسمانها و زمین و از چیزهای میان آن

وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۡ ف فَلْيَرْتَقُوْا فِي الْاَسْبَابِ ۝١٠ جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ

وزمین است | وچیزیکه درمیان آن است | پس بالا روند | بذریعه ایسمانها بسته شده | یک لشکراست | آنکه | آن جای

واک واختیار حاصل است؟ اگر چنین باشد باز به ایشان مناسب است که بذریعه ریسمانها به آسمان بروند این هم یک گروه مردم است

مَهْزُوْمٌ مِّنَ الْاَحْزَابِ ۝١١ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ وَّ

شکست خورده است | ازاین لشکرها | نسبت دروغ کرده بودند | پیش ازایشان | قوم | نوح | وعاد

از آن که به ایشان از گروه های دیگری شکست باشد پیش از ایشان قوم نوح، عادیان فرعون که خداوند میخها بود

فِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ۙ﴿۱۲﴾ وَ ثَمُوْدُ وَ قَوْمُ لُوْطٍ وَّ اَصْحٰبُ لْـَٔيْكَةِ ؕ اُولٰٓئِكَ

وفرعون | که خداوند میخها بود | وثمود | وقوم لوط | ومردمان ایکه | این است

و ثمودیان و قوم لوط و مردم ایکه هم پیغمبران را تکذیب کرده بودند ایشان گروه های بزرگ بزرگ است

الْاَحْزَابُ ﴿۱۳﴾ اِنْ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿۱۴﴾

لشکرها | این همه تکذیب کرده بودند | پیغمبران را | پس نازل شد | مستحق عذاب من

این هم رسولان خود را تکذیب کرده بودند پس از عذاب ما مستحق شدند۔

وَمَا يَنْظُرُ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ﴿۱۵﴾

وانتظار نه میکنند | این مردم | مگر | از یک صدای سنگین | که نیست آن را | هیچ وقفه

این مردم تنها از یک صدای سنگین انتظار میکنند که درمیان آن هیچ وقفه نباشد۔

وَقَالُوْا رَبَّنَا عَجِّلْ لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿۱۶﴾ اِصْبِرْ

وایشان گفتند | ای رب ما! | زود بده مارا | حصه ما | پیش | از روز حساب | صبر کن

و این مردم (از خندا) میگویند که ای رب ما! مارا قبل از روز حساب حصه مارا بده تو بر سخنهای ایشان

عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوٗدَ ذَا الْاَيْدِ ۚ اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿۱۷﴾

برآنچه | ایشان میگویند | ویادکن | بنده ما | داوٗد | که بسیار طاقت دار | هرآینه او | رجوع کننده بود

صبر کن و یاد کن بنده مارا داوٗد که بسیار طاقت دار بود و بسیار رجوع کننده به خدا بود

اِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهٗ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِشْرَاقِ ﴿۱۸﴾ وَالطَّيْرَ

هرآینه ما | تابع کرده بودیم | کوه ها | باوی | که تسبیح میکرد | شام | وصبح | وطیور (هم)

ما کوه ها را تابع ساخته بودیم که صبح و شام باوی تسبیح میخواند و مارغان هم همراه وی جمع

مَحْشُوْرَةً ؕ كُلٌّ لَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿۱۹﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهٗ وَ اٰتَيْنٰهُ

که جمع میشدند | این همه | اورا | رجوع کننده بودند | ومحکم کرده بودیم | بادشاهی او | و | داده بودیم اورا

میشد و تسبیح میخواندند این هم تابع حکم او بودند و ما حکومت اورا بسیار محکم ساخته بودیم و ما اورا

الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ﴿۲۰﴾ وَهَلْ اَتٰىكَ نَبَؤُا الْخَصْمِ

حکمت | وفیصله کردن | سخن | وآیا | آمده بتو | خبر | خصومت کنندگان

حکمت و تقریر فیصله کن بخشیده بودیم و ای (پیغمبر!) آیا بتو سخن آن دعوه داران معلوم است وقتیکه

اِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ۙ﴿۲۱﴾ اِذْ دَخَلُوْا عَلٰى دَاوٗدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوْا

وقتیکه ایشان به یک دیوال آمدند | به مسجد | وقتیکه داخل شدند | به داوٗد | پس اوترسید | ازایشان | گفتند

ایشان بر دیوار بالا شدند و درعبادت خانه داخل شدند وقتیکه به داوٗد آمدند و از ایشان ترسید آنها گفتند

لَا تَخَفْ ۚ خَصْمٰنِ بَغٰى بَعْضُنَا عَلٰى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا

مترس | دوخصومت کنندگانیم | که تجاوز کرد | یکی ازما | بردیگری | پس توفیصله کن | میان ما

مترس! ما دو معامله دار هستیم که درمعامله ما بالا و پائین آمده است پس درمیان ما به انصاف

وقف لازم

بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَآ اِلٰى سَوَآءِ الصِّرَاطِ ﴿۲۲﴾ اِنَّ هٰذَآ اَخِىْ ق

به انصاف | وبی انصافی مکن | وهدایت کن مارا | به راه راست | هرآینه | این | برادر من است

و فرق مکن و مارا به راه راست هدایت کن این تو برادر من است

لَهٗ تِسْعٌ وَّتِسْعُوْنَ نَعْجَةً وَّلِىَ نَعْجَةٌ وَّاحِدَةٌ ق فَقَالَ اَكْفِلْنِيْهَا

اورا | نوونو۹۹ | میش است | ومرامیش | یک است | اوگفت | آن راهم به من بده

که نزد اش نود نه ۹۹ میش است و نزد من یک میش است و میگوید که آن یک را هم به من بده

وَعَزَّنِىْ فِى الْخِطَابِ ﴿۲۳﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ

وسختی کرد به من | درسخنها | اوگفت | هرآینه | اوظلم کرد بتو | به خواستن | میش تو

و در سخنها برمن بسیار غالب است داؤد گفت او که میش ترا درمیشهای خود یک جای میکند پس این

اِلٰى نِعَاجِهٖ ط وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْخُلَطَآءِ لَيَبْغِىْ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ

برای یک جای نمودن ازمیش خود | وهرآینه | بسیاری | شریکان | ستم میکنند | یکی بردیگری

هر آینه بر تو تجاوز میکند و هم چنین اکثر شرکاء یکی بر دیگری تجاوز میکنند مگر

اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَقَلِيْلٌ مَّا هُمْ ط وَظَنَّ

مگر | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | وکم است | چنین مردم | وگمان کرد

آنانیکه مؤمن هستند و کارهای نیک میکنند (و ایشان تجاوز نه میکنند) و چنین مردم بسیار کم اند و داؤد گمان کرد

السجدة ۱۰ داؤدُ اَنَّمَا فَتَنّٰهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهٗ وَخَرَّ رَاكِعًا وَّ اَنَابَ ﴿۲۴﴾

داؤد | که ما امتحان کردیم به وی | پس اومعافی خواست | ازرب خود | وافتید | رکوع کننده | و | رجوع کننده

که ما امتحان اورا گرفتیم پس به رب خود توبه کرد و بر سجده افتید و به خدا رجوع کرد۔

فَغَفَرْنَا لَهٗ ذٰلِكَ ط وَاِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ

پس معاف کردیم ما | اورا | این سخن | وهرآینه | اورا | نزدما | نزدیکیت است | وخوب

پس ما اورا از آن سخن مغفرت کردیم و او بما نزدیک است و انجام اش بسیار درست است

مَاٰبٍ ﴿۲۵﴾ يٰدَاوٗدُ اِنَّا جَعَلْنٰكَ خَلِيْفَةً فِى الْاَرْضِ فَاحْكُمْ

جای بازگشت | ای داؤد | هرآینه ما | گردانیدیم ترا | خلیفه | درزمین | پس فیصله کن

ای داؤد! ما ترا درزمین حاکم گردانیده ایم پس درمیان مردم

بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيْلِ

میان مردم | به انصاف | وپیروی مکن | ازخواهش | پس اوگمراه کند ترا | ازراه

به انصاف فیصله کن و بر خواهشات خود پیرو مباش که ازراه خدا ترا بی راه نکند

اللّٰهِ ط اِنَّ الَّذِيْنَ يَضِلُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ

خدا | هرآینه | آنانیکه | گمراه شدند | ازراه خدا | ایشان را | عذاب است

کسیکه از راه خدا بی راه شد ایشان را عذاب سخت مقرر است

شَدِيدٌۢ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْأَرْضَ

سخت | به آنچه | فراموش کردند | روز حساب را | و | نیافریدیم ما | آسمان | وزمین

زیرا که روز حساب را فراموش کردند و ما آسمان و زمین را و چیزهائیکه میان آن است

وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ۚ ذٰلِكَ ظَنُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ

وآنچه | درمیان آن است | عبث | این | گمان این مردم است | که کفر کردند | پس هلاکت است آن مردم را

بی هدف نیافریدیم این گمان آن مردم است که کافر است پس کافران را بربادی بزرگ مقرر است

كَفَرُوْا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

که کفر کردند | از آتش | آیا میگردانیدیم | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند نیک

که آتش جهنم است آیا ما مؤمنان و آنانیکه اعمال نیک کردند همراه آن مردم برابر میکنیم که

كَالْمُفْسِدِيْنَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِيْنَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كِتٰبٌ أَنْزَلْنٰهُ

مانند مفسدین | درزمین | آیا میگردانیم | پرهیزگاران را | مانند بدکاران | این کتابی است | که فرود آوردیم ما

که در ملک فساد میکنند آیا ما پرهیزگاران را مانند گناه گاران میگردانیم؟ (این قرآن) یک

إِلَيْكَ مُبٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوْٓا اٰيٰتِهٖ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا

بتو | بابرکت است | که ایشان تدبر کنند | درآیات او | وکه نصیحت حاصل کند | خداوندان عقل | وواديم ما

کتاب برکتی است بخاطر این نازل کردیم که ایشان درآیات آن فکر کنند وعقلمندان از آن نصیحت حاصل کنند و ما

لِدَاوٗدَ سُلَيْمٰنَ ۚ نِعْمَ الْعَبْدُ ۚ إِنَّهٗٓ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾ ۚ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ

به داؤد | سلیمان | نیک بنده بود | هرآینه او | بسیار رجوع کننده بود | وقتیکه پیش کرده شد | بروی

به داؤد (پسر) سلیمان عطاء کردیم که بسیار خوب بنده بود و به خداوند بسیار رجوع کننده بود و آن واقعه را یاد کن که دروقت شام

بِالْعَشِيِّ الصّٰفِنٰتُ الْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّيٓ أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ

درشام | آسپهای اصیل | تیزرفتار | اوگفت | هرآینه من | خوش کردم | محبت مال

به وی آسپهای اصیل درست پیش کرده شد او گفت من درمال محبت مال از یاد رب خود غافل ماندم

عَنْ ذِكْرِ رَبِّيْ ۚ حَتّٰى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ وقفة رُدُّوْهَا عَلَيَّ ۚ فَطَفِقَ

به یاد رب من | تا آنکه | پنهان شد آفتاب | در پرده | واپس کنید آن را | برمن | پس آغاز کرد او

تا اینکه آفتاب درپرده های (مغرب) پنهان شد (این آسپها را) به من برگردانید و او بر گردن و ساقهای آنها

مَسْحًا بِالسُّوْقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ وَأَلْقَيْنَا

به دست رسانیدن | ساقها | وگردنها را | وهرآینه امتحان کرده بودیم | سلیمان را | واندا ختیم ما

به دست دادن آغاز نمود و ما سلیمان را دریک امتحان انداختیم و برتخت او

عَلٰى كُرْسِيِّهٖ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَهَبْ لِيْ

برتخت او | جسدی | بازرجوع نمود | گفت ای رب من! | بخشش کن مرا | وعطا کن | مرا

یک جسم نیم اعضاء انداختیم باز او به خدا رجوع کرد او دعاء خواست که ای رب ما! به من معافی کن و چنین پادشاهی

مُلْكًا لَّا يَنْۢبَغِيْ لِاَحَدٍ مِّنْۢ بَعْدِيْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿۳۵﴾ فَسَخَّرْنَا

بادشاهی | که حاصل نشود | هیچکسی را | بعداز من | هرآینه تو | بسیار بخشنده هستی | پس تابع کردیم ما

به من بده که بجز از من دراین زمانه به هیچ کسی مناسب نباشد هر آینه تو بسیار بخشنده پس ما باد ها را

لَهُ الرِّيْحَ تَجْرِيْ بِاَمْرِهٖ رُخَآءً حَيْثُ اَصَابَ ﴿۳۶﴾ وَالشَّيٰطِيْنَ

اورا | باد | که میرفت | بحکم او | به نرمی | جایکه | اومیرفت | وجنات

به او تابع ساختیم که بحکم او میرفت درجایکه او میخواست و هم عمارت ساختمان کننده عمارات

كُلَّ بَنَّآءٍ وَّغَوَّاصٍ ﴿۳۷﴾ وَّاٰخَرِيْنَ مُقَرَّنِيْنَ فِي الْاَصْفَادِ ﴿۳۸﴾ هٰذَا

بناء عمارات | وغواص | ودیگری (جنات) | بسته شده | درزنجیرها | این

وغوطه زده گان جنات را هم به وی تابع کردیم و جنات هم که در زنجیر ها بسته شده بودند این دادن ما است

عَطَآؤُنَا فَامْنُنْ اَوْ اَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۳۹﴾ وَاِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا

عطای ما است | پس عطاء کن | یانگه کن | بدون | حساب | وهرآینه اورا | نزد ما

پس تو هر کرا عطاء میکنی و یا نه میکنی پس از تو هیچ پرسان نمی شود و او بما بسیار

لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿۴۰﴾ ع وَاذْكُرْ عَبْدَنَآ اَيُّوْبَ ۘ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗٓ ع ۱۲ ۳ وقف لازم

نزدیکت | وخوب جای بازگشت است | ویادکن | بنده ما | ایوب | چون | نداء کرد | رب خودرا

نزدیک است و انجام آن درست است و بنده ما ایوب را یاد کن وقتیکه او به رب خود ندا کرد

اَنِّيْ مَسَّنِيَ الشَّيْطٰنُ بِنُصْبٍ وَّعَذَابٍ ﴿۴۱﴾ ط اُرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۚ هٰذَا

بااینکه رسانیده مرا | شیطان | راحت | ودرد | بزمن (به زمین) | پای خودرا | این

که شیطان مرا به زحمت و درد رسانیده است (جواب شد که) تو پای خود را به زمین بزن و بگیر

مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَّشَرَابٌ ﴿۴۲﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ

آب غسل است | یخ | ونوشیدن | ودادیم ما | اورا | مردم خانه اش | ومثل آن دیگری

این یک چشمه یخ است برای غسل و نوشیدن و ما همه فامیل اش به وی بخشیدیم و مثل آن دیگری

مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۴۳﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ

بااینشان | به رحمت خود | وبطور نصیحت | برای عقلمندان | وبگیر | دردست خود

این مهربانی من است و برای عقلمندان سبق عبرت است و (ای ایوب!) تو در دست خود

ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِّهٖ وَلَا تَحْنَثْ ط اِنَّا وَجَدْنٰهُ صَابِرًا ط نِعْمَ

دسته خود | پس بزن | به آن | وقسم مشکن | هرآینه ما | یافتیم اورا | صابر | چگونه نیک

یک دسته چوبک بگیر و برآن بی بی خود را بزن و سوگند خود را مشکن هرآینه او واقعاً بنده صابر یافتیم او بسیار درست بنده بود

الْعَبْدُ ط اِنَّهٗٓ اَوَّابٌ ﴿۴۴﴾ وَاذْكُرْ عِبٰدَنَآ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ

بنده بود | هرآینه اورجوع کننده بود | ویادکن | بندگان ما | ابراهیم | واسحٰق | ویعقوب

و بما بسیار رجوع کننده بود و یاد کن بندگان ما ابراهیم، اسحاق، و یعقوب را

أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُم بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى

خداوندان دستها | واز چشم | هرآینه ما | برگزیده بودیم ایشان را | به یک فضیلت خاص | که یاد است

که خداوندان دستها (محکم) و از چشمان بودند و ما ایشان را به یک سخن خاص مخصوص کرده بودیم که آن یاد آخرت است

الدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ

از آخرت | وهرآینه ایشان | نزد ما | برگزیده شده | مردم بهترین | ویاد کن | اسماعیل

این مردم نزد ما برگزیده شده و بسیار نیکوکاران است، و اسماعیل والیسع

وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هَٰذَا ذِكْرٌ ۗ وَإِنَّ

والیسع | وذالکفل | وهریکی | از نیکان بود | این | نصیحت است | وهرآینه

و ذالکفل را هم یاد کن و همه ایشان درمردم نیکوکاران شامل بودند این بیان نصیحت بود و پرهیزگاران را

لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّاتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ

پرهیزگاران را | درست | جای بازگشت است | باغها است | سکونت دائمی | بازشده باشد | ایشان را

بسیار جای درست باز گشت است باغهای سکونت اصلی است که دروازه های آن باز میباشد

الْأَبْوَابُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾

دروازه ها | تکیه زده میباشد | درآن | میخواهند | درآن | میوه جات زیاد | وشراب

ایشان درآن باغها تکیه زده میباشند و بسیار میوه ها و شربتها را میخواهند۔

وَعِندَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ

ونزد ایشان زنها باشد | فرودآرنده | چشم | هم عمر | این | آنچه | وعده کرده میشود

و نزد ایشان زنها حیادار فرود آورده چشم هم عمر میباشند این همان نعمتها است که باشما برای روز حساب

لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَٰذَا ۚ

الثلثة

به روز حساب | هرآینه | این | رزق ما است | نیست آن را | انقطاع | این

وعده کرده میشود این همان عطاء من است که هیچ وقت از آن نجات نیست این سخن شد

وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٥٦﴾

وهرآینه | نافرمانان را | بد | جای بازگشت است | جهنم | درآیند درآن | پس بدآرامگاه است

و سرکشان را بسیار جای خراب بازگشت است یعنی دوزخ که ایشان درآن میدراید پس آن بسیار جای خراب است۔

هَٰذَا ۙ فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَآخَرُ مِن شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٥٨﴾

این | بچشید | آب گرم | وریم | وعلاوه ازاین | به شکل این | اقسام است

این آب جوش وریم است اکنون ایشان مزه آن را بچشند وهم چنین چیزهای دیگری زیاد است۔

هَٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُو النَّارِ ﴿٥٩﴾

این است | یک فوج | داخل شونده | باشما | هیچ وقت خوش نباشند | هرآینه ایشان | داخل شدنی است | به آتش

این یک گروهی دیگری باشما داخل میشود ایشان هیچ وقت خوشحال نمی باشند ایشان در دوزخ داخل میشوند۔

قَالُوْا بَلْ اَنْتُمْ ۛ لَا مَرْحَبًۢا بِكُمْ ؕ اَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوْهُ لَنَا ۚ فَبِئْسَ

ایشان گویند نی بلکه | شما | خوشحال نصیب نشود | شما | پیش آوردید (این عذاب) | برای ما | پس بد

ایشان میگویند که نی شمارا خوشحالی نصیب نشوند شما بودید که بما جهنم پیش کردید پس این خراب جای است

الْقَرَارُ ﴿۶۰﴾ قَالُوْا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا

جای سکونت است | ایشان گویند ای رب ما! | کسیکه پیش کرده است | مارا | این | پس زیاده کن اورا | عذاب

ایشان گویند که ای رب ما! کسیکه بما این مصیبت پیش کرده باشد اورا در جهنم دوچند

ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿۶۱﴾ وَقَالُوْا مَا لَنَا لَا نَرٰى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ

دوچند | دردوزخ | وایشان گویند | چیست مارا | که نمی بینیم | مردانی | که شمار میکردیم ما آن را

عذاب بده و میگویند که چیست مارا که آن مردم را نمی بینیم که ما ایشان را در اشرار

مِّنَ الْاَشْرَارِ ؕ ﴿۶۲﴾ اَتَّخَذْنٰهُمْ سِخْرِيًّا اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْاَبْصَارُ ﴿۶۳﴾

درمردم خراب | آیا میکردیم مابا ایشان | مسخره | یا | خطا خورده است | ازایشان | چشمهای ما

حساب میکردیم آیا ما برایشان استهزاء میکردیم یا نظرهای ما از ایشان خطا خورده است

ع ۱۳ ۴ ۲۴

اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ ﴿۶۴﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا مُنْذِرٌ ۖ وَّمَا

هرآینه این | برحق است | مخاصمه | اهل دوزخ | بگو | هرآینه من | بیم دهنده ام | ونیست

خصومت جهنمیان درمیان خود بالکل حق است تو اعلان کن که من تنها ترساننده هستم

مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿۶۵﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

معبود دیگری | بجز از خدا | که یگانه است | بسیار غالب | رب است | از آسمانها | وزمین

و بجز از خدا غالب هیچ معبود نیست او از آسمانها و زمین و چیزهای که میان آن است

وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ ﴿۶۶﴾ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيْمٌ ﴿۶۷﴾ اَنْتُمْ

وچیز یکه میان آن است | غالب | بسیار بخشنده | بگو | آن (قیامت) | خبر است | بسیار بزرگ | شما مردم

رب همه چیز ها است غالب است بسیار بخشنده است تو بگو که آن (قیامت) یک خبر بزرگ است از آن که

عَنْهُ مُعْرِضُوْنَ ﴿۶۸﴾ مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰٓى اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿۶۹﴾

ازآن | اعراض میکنید | نبود مرا | هیچ علم | به فرشتگان دنیا بالا | وقتیکه | ایشان بحث میکردند

اعراض میکنید مرا از دنیا بالا فرشتگان هیچ خبر نیست وقتیکه ایشان را درباره پیدایش آدم بحث بود۔

اِنْ يُّوْحٰٓى اِلَيَّ اِلَّآ اَنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۷۰﴾ اِذْ قَالَ رَبُّكَ

وحی کرده نه میشود | به من | مگر اینکه | هرآینه من | بیم دهنده ام | آشکارا | وقتیکه فرمود | رب تو

مرا بذریعهٔ وحی این نشانه داده شده است که من آشکارا ترساننده هستم وقتیکه رب تو

لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌۢ بَشَرًا مِّنْ طِيْنٍ ﴿۷۱﴾ فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ وَنَفَخْتُ

فرشتگان را | که هرآینه من | آفریننده ام | یک انسان | ازگل | بازوقتیکه | برابر کردم اورا | وبدمم

این گفت که من از گل انسان را میسازم باز وقتیکه ما اورا کامل کنم و از طرف خود

فِيْهِ مِنْ رُّوْحِيْ فَقَعُوْا لَهٗ سٰجِدِيْنَ ﴿۷۲﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ

دروی | روح خود | پس بیفتید | اورا | سجده کنان | پس سجده کرد | فرشتگان

دروی روح بدم پس همه شما به وی به سجده بیفتید پس همه فرشتگان به جمع سجده

كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ﴿۷۳﴾ۙ اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ اِسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۷۴﴾

همه | به جمع | مگر | ابلیس نه | تکبر کرد | وبود | ازکافران

کردند تنها ابلیس نکرد تکبر کرد و کافر شد

قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ مَا مَنَعَكَ اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ ؕ

فرمود | ای ابلیس! | چه چیز باز داشت ترا | که | تو سجده کنی | اورا | که من آفریدم | بدست خود

خداوند پرسید که ای ابلیس! چه چیز ترا از سجده به آدم منع کرد آنکه من بدست خود ساختم؟

اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِيْنَ ﴿۷۵﴾ قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ؕ خَلَقْتَنِيْ

آیا تکبر کردی تو | یا هستی تو | از درجه بلند؟ | گفت | من | بهترم | ازوی | آفریدی مرا

آیا تو غرور کردی و یا در مرتبه بلند هستی؟ ابلیس گفت من از وی بهتر هستم تو مارا از آتش

مِنْ نَّارٍ وَّ خَلَقْتَهٗ مِنْ طِيْنٍ ﴿۷۶﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ

ازآتش | و | آفریدی اورا | ازگل | فرمود | بیرون رو | ازاین جای | پس هرآینه تو

آفریدی و اورا از خاک آفریدی حکم شد که از این دربار بیرون شو تو رانده شده ئی

رَجِيْمٌ ﴿۷۷﴾ صلے وَّاِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِيْٓ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۷۸﴾ قَالَ رَبِّ

رانده شده ئی | وهرآینه | برتو | لعنت من است | تاروز قیامت | اوگفت | ای رب من!

و بر تو تا روز قیامت لعنت میباشد او گفت که ای رب من! مرا

فَاَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿۷۹﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿۸۰﴾ۙ اِلٰى يَوْمِ

مهلت ده مرا | تاروز که | مردم برانگیخته میشوند | فرمود | هرآینه تو | ازمهلت داده شده ئی | تاروز

تا آن روز مهلت بده که مردم باز برانگیخته میشوند خداوند فرمود برو بتو مهلت است تا وقت مقرره

الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿۸۱﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۸۲﴾ۙ اِلَّا عِبَادَكَ

وقت | معلوم | گفت | قسم به عزت تو | هرآینه گمراه کنم ایشان راهم | مگر | آن بندگان تو

ابلیس گفت به عزت تو سوگند من است که هم ایشان را گمراه میکنم بجز از طرف بندگان تو

مِنْهُمُ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۸۳﴾ قَالَ فَالْحَقُّ ۙ وَالْحَقَّ اَقُوْلُ ﴿۸۴﴾ۚ لَاَمْلَئَنَّ

ازایشان | که خالص کرده شدند | فرمود | این حق است | وهم حق | من میگویم | که هرآینه من پر کنم

که مخلص اند خداوند فرمود من راست میگویم و من همیشه راست میگویم که من از تو

جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۸۵﴾ قُلْ مَآ اَسْـَٔلُكُمْ

جهنم | ازتو | وازآنکه پیروی کند ترا | ازایشان | همه | بگو | نه میخواهم ازشما

و از فرمانبرداران تو جهنم را پُر میکنم ای پیغمبر! بگو که من از شما به این

عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِيْنَ ﴿۸۶﴾ اِنْ هُوَ

براین	مزدی	ونیستم من	ازتکلیف کنندگان	نیست (این قرآن)

قرآن هیچ مزدی نه میخواهم و نه من از تکلیف کنندگان هستم این برای مردم دنیا

اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۸۷﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهٗ بَعْدَ حِيْنٍ ﴿۸۸﴾ ع ۴۴

مگر	نصیحت	برای عالم	وزود دانست شما	حال آن	بعداز یک موده

یک نصیحت است و زود است که به این مردم حقیقت آن معلوم خواهد شد

سُوْرَةُ الزُّمَرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ

سورہ الزمر درمکہ نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا یکه مهربان بارحم است

سَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَمَانِ رُكُوْعَاتٌ

هفتاد و پنج آیت وهشت رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿۱﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ

نازل کرده شده است	این کتاب	ازطرف خدا غالب	باحکمت	هرآینه ما	نازل کردیم	بطرف تو

این کتاب از جانب خدا نازل شده است که غالب باحکمت است ما این کتاب را به حق

الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ﴿۲﴾ اَلَا لِلّٰهِ

این کتاب	برحق	پس عبادت کن خدارا	خالص کننده	اورادین (عبادت)	خبردار!	خدارا

بتو نازل کردیم پس تو به اخلاص در عبادت خدا باش در یادداشته باش! که خالص بندگی

الدِّيْنُ الْخَالِصُ ؕ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ

عبادت است	خالص	وآنانیکه	گرفتند	بجز خدا	دوستان	که نه	میکنیم عبادت آنها

خدارا است و کسیکه بجز از خدا شریکان دیگری را ساخته اند و میگویند که ما بخاطر این

اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَآ اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا

مگر برای اینکه نزدیک کنند مارا	خدارا	بسیار نزدیک	هرآینه خدا	فیصله میکند	میان ایشان	درآن سخن

عبادت ایشان را میکنیم که مارا به خدا نزدیک کنند هر آینه یک روز می آید وقتیکه خدا میان آنها فیصله آن سخن

هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ﴿۳﴾

درآن که ایشان	اختلاف میکردند	هرآینه خدا	راه نمی نماید	آن راکه	دروغ گو	ناشکراست

بلند درآن که ایشان جگره میکردند خدا چنین شخصی را به راه درست نمی آرد که دروغ گو و انکار کننده باشد۔

لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۙ

اگر میخواست	خداکه	بگیرد	فرزند	البته برگزید	ازمخلوق خود	هرکرا میخواست

اگر خداوند خود را اولاد میخواست پس درمخلوق خود کسی را که میخواست آن را پسند میکرد

سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿۴﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

پاک است او	اواللهاست	تنها	بسیار غالب	اوآفرید	آسمانها	وزمین

او پاک است او چنین ذات است که یک است و غالب است او آسمانها و زمین را به حکمت آفریده است

بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ

برحق | می پیچاند شب | به روز | ومی پیچاند | روز | برشب | واو تابع ساخت

او شب را برروز می پیچاند و روز را بر شب می پیچاند و آفتاب

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۭ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ اَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ

آفتاب | وماه | هریکی میروند | یک وقت | تاوقت مقرر | بشنو! | اوست | غالب

و ماه را به کار انداخته است که هریکی از آن تا یک موده معین روان میباشند خبردار که او غالب است

الْغَفَّارُ ۝۵ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا

بخشنده | آفرید شمارا | از یک نفس (آدم) | باز | او آفرید | ازآن | زوجه او

بسیار بخشنده است او شمارا از یک انسان آفرید باز از نفس او برای اش جفت آفرید

وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ الْاَنْعَامِ ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۭ يَخْلُقُكُمْ فِيْ بُطُوْنِ

وفرود آورد | برای شما | ازحیوانات | هشت | جفت | پیدا میکند شمارا | درشکمها

و شمارا در حیوانات هشت جفت آفرید او شمارا درشکمهای مادران شما

اُمَّهٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنْۢ بَعْدِ خَلْقٍ فِيْ ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ۭ

مادران شما | یک قسم آفریدن | بعداز | پیدایش دیگری | درتاریکیها سه

در مراحل مختلف در سه مراحل تاریکی پیدا میکند

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۭ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ۝۶

این است الله | رب شما | اوراست | پادشاهی | نیست معبود دیگری | بجزازوی | پس کدام طرف | برگردانیده میشوید

این ذات رب شما است پادشاهی تنها اوراست بجز از وی معبود دیگری نیست باز شما بکدام طرف روی گردان هستید۔

اِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۚ وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ

اگر | شما انکار میکنید | پس هرآینه | خدا | بی نیاز است | ازشما | وخوش نه میدارد | برای بندگان خود

اگر شما ناشکری کنید پس (یادداشته باشید که) خداوند از شما بی نیاز است' و او برای بندگان خود کفر پسند نه میدارد

الْكُفْرَ ۚ وَاِنْ تَشْكُرُوْا يَرْضَهُ لَكُمْ ۭ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ

کفر | واگر شما شکر کنید | خوش میدارد آن را | برای شما | وبرنمیدارد | بردارنده | بارگناه

و اگر شکر کنید او برای شما پسند میکند و (بشنو!) هیچ بردارنده بر نمیدارد بار دیگری را

اُخْرٰى ۭ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۭ

دیگری را | باز | بسوی رب شما | بازگشت شما است | بازخبر میدهد شمارا | به آنچه | بودید که میکردید

باز گشت شما بسوی رب العالمین است و او همه کارهای شما یکی یکی بشما نشان میدهد۔

اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝۷ وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا

هرآینه او دانا است | به رازهای سینه | ووقتیکه برسد | انسان را | تکلیف | میخواهند

به او رازهای دل خوب معلوم است وقتیکه به انسان تکلیف برسد پس به رب خود

رَبَّهٗ مُنِيْبًا اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَا خَوَّلَهٗ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ

رب خودرا | به رجوع کردن | به طرف او | باز | وقتیکه | بدهد اورا | نعمت | ازطرف خود | اوفراموش میکند

رجوع میشود و اورا میخواهد و باز وقتیکه به او نعمت بدهد پس آن سخن را فراموش کند

مَا كَانَ يَدْعُوْٓا اِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلَّ

آنچه میخواند | ازآن | پیش ازاین | ومقرر کند | خدارا | شریکان | برای اینکه گمراه کند

آز آنچه او میخواست و به خدا شریکان می سازد (نتیجه اش) این میشود که مردم دیگران را

عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيْلًا ۡ اِنَّكَ مِنْ اَصْحٰبِ النَّارِ ۝۸

ازراه خدا | بگوفائده بگیر | به کفرخود | اندک | هرآینه تو | ازاهل دوزخ ئی

ازراه گمراه کند تو بگو که از کفر خود چند روز فائده بردار هر آینه تو جهنمی هستی۔

اَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ اٰنَاۗءَ الَّيْلِ سَاجِدًا وَّقَاۗىِٕمًا يَّحْذَرُ الْاٰخِرَةَ

آیا کسیکه او | عبادت کننده است | دراوقات شب | به سجده | وایستاده | میترسد از آخرت

(آیا چنین شخص بهتر است) یا آنکه در اوقات شب به قیام و سجده افتیده باشد و از آخرت میترسد

وَيَرْجُوْا رَحْمَةَ رَبِّهٖ ۭ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِيْنَ يَعْلَمُوْنَ

وامید میدارد از رحمت | رب او | بگوآیا | برابراست | آنانیکه | میدانند

و امیدوار رحمت او باشد پس تو بگو که آیا فهمیده مردم و نافهمیده برابر است؟

وَالَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۭ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝۹ قُلْ يٰعِبَادِ ع ۹ ۱۵

وآنانیکه | نه میدانند | هرآینه | نصیحت قبول میکند | خداوندان عقل | بگو | ای بندگان من!

نصیحت را تنها آن مردم قبول میکنند که عقل داشته باشند بگو ای بندگان مؤمنان من!

الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۭ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ

که | ایمان آوردند | بترسید | ازرب خود | برای آنانیکه | نیکی کردند | دراین

از رب خود بترسید کسیکه دراین دنیا نیکی کند اورا بدله نیک مقرر است

الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۭ وَاَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةٌ ۭ اِنَّمَا يُوَفَّى

دنیا | بدله نیکی است | وزمین | خدا | فراخ است | هرآینه | پوره داده میشود

و زمین خداوند فراخ است (یادداشته باشید که) آنانیکه از صبر کار می گیرند

الصّٰبِرُوْنَ اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝۱۰ قُلْ اِنِّىْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ

صبرکنندگان را | اجرایشان | بدون حساب | بگو | هرآینه به من حکم شده است | که عبادت کنم من | خدارا

ایشان را بی حساب اجر است تو بگو که به من این حکم شده است که عبادت خدا را به این شکل

مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ۝۱۱ۙ وَاُمِرْتُ لِاَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝۱۲

خالص کننده | اورا | دین | وبه من حکم شده است | که باشم من | اول | ازمسلمانان

بکنم که عبادت خالص برای او باشد و این حکم به من شده است که در مسلمانها مسلمان نمبر را باشم۔

قُلْ اِنِّیْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَیْتُ رَبِّیْ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ﴿۱۳﴾ قُلِ

بگو | هرآینه من میترسم | اگرنافرمانی کنم | پروردگارخود | عذاب | روز بزرگ | بگو

بگو اگر سخن رب خود را قبول نه کنم پس از عذاب روز بزرگ (قیامت) میترسم بگو که من عبادت

اللّٰهَ اَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهٗ دِیْنِیْ ﴿۱۴﴾ فَاعْبُدُوْا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ

اللهرا | عبادت میکنم | خالص کنان اورا | دین خود | پس شما عبادت کنید | هرکرا میخواهید | بجزازوی

خدارا به این شکل میکنم که عبادت خود تنها بنام او نگه میدارم پس شما بجز از وی هرکرا میخواهید عبادت او کنید بگو

قُلْ اِنَّ الْخٰسِرِیْنَ الَّذِیْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِیْهِمْ یَوْمَ

بگو | هرآینه | زیان کاران | آن مردم اند که | که درزیان انداختند | نفسهای خودرا | واهل خودرا | روز

در خساره آن مردم اند که نفسهای خود را و فامیل های خود را درخساره روز قیامت انداختند

الْقِیٰمَةِ ؕ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِیْنُ ﴿۱۵﴾ لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ

قیامت | بشنو! این است | آن نقصان | آشکارا | ایشان را | ازبالای ایشان | سائبان ها است

یادداشته باش! که این خساره آشکارا است به ایشان از بالا هم شعله های آتش باشند

مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ؕ ذٰلِكَ یُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهٖ عِبَادَهٗ ؕ یٰعِبَادِ

ازآتش | واززیرآن | سائبانها | این سخن است | میترساند خدا ازآن | بندگان خود | ای بندگان من!

و از پائین هم آتش باشد این همان چیز است که خداوند برآن بندگان خود میترساند پس ای بندگان من!

فَاتَّقُوْنِ ﴿۱۶﴾ وَالَّذِیْنَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوْتَ اَنْ یَّعْبُدُوْهَا وَاَنَابُوْٓا

بترسید ازمن | وآنانیکه | اجتناب کردند | ازشیطانها | که پرستند آنهارا | ورجوع کردند

از من بترسید و کسیکه از عبادت شیطان خود را نگه میدارد و بسوی الله رجوع میکند

اِلَى اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰی ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿۱۷﴾ الَّذِیْنَ یَسْتَمِعُوْنَ الْقَوْلَ

بسوی خدا | ایشان را | مژده است | پس مژده بده | به بندگان من | آنانیکه | می شنوند | سخن

ایشان را بشارت است پس به بندگان من مژده بده آنانیکه به سخن گوش می نهند و بر سخنهای نیک

فَیَتَّبِعُوْنَ اَحْسَنَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِیْنَ هَدٰىهُمُ اللّٰهُ وَاُولٰٓئِكَ هُمْ

بازپیروی میکنند | ازسخنهای بهتراو | این است | آنانیکه هدایت کرده ایشان را | خدا | واین گروه است ایشان

عمل کنند این مردم است که ایشان را خدا هدایت کرده است و این مردم عاقل

اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿۱۸﴾ اَفَمَنْ حَقَّ عَلَیْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ ؕ اَفَاَنْتَ تُنْقِذُ

خداوندان عقل | پس آیا آن کسی که | ثابت شد | بروی | کلمه عذاب | پس آیا تو | خلاص کرده میتوانی

اند آیا برکسیکه سخن عذاب ثابت شده است پس آیا تو جهنمیان را از جهنم

مَنْ فِی النَّارِ ﴿۱۹﴾ لٰكِنِ الَّذِیْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ

آنکه | درآتش است | لیکن | آنانیکه | میترسند | ازرب خود | ایشان را | بالاخانه است

نجات داده میتوانی؟ البته کسیکه از رب خود بترسد ایشان را بالا خانه ها مقرر است

مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ ۙ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ وَعْدَ اللّٰهِ

ازبالای آن | بالاخانه هااست | تیارشده است | میرود | زیرآن | نهرها | این وعده است | ازالله

که از بالای آن بالا خانه های دیگری ساخته شده است که از زیر آن جویها میرود این وعده خدا است

لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ الْمِيْعَادَ ۝۲۰ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً

خلاف نمی کند | خدا | ازوعده | آیاندیدی تو | که الله | فرودی آرد | ازآسمان | آب

خداوند هیچ وقت از وعده خود خلاف نه میکند آیا تو به این سخن نه دیدی که خداوند از بالا آب را فرود آورد باز از زمین

فَسَلَكَهٗ يَنَابِيْعَ فِي الْاَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهٖ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ

بازروان کرد آن را | چشمهاروان | درزمین | بازاومیبراید به آن | فصل | که مختلف است | رنگهای آن

جاری کرد باز از آن کشتها را می افرید که اقسام آن مختلف است

ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهٗ حُطَامًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

بازآن خشک میشود | بازتومی بینی آن را | زردشده | باز | میگرداندآن را | ریزه ریزه | هرآینه | دراین

باز آن خشک شود پس تو آن را زرد خالص می بینی باز او آن را ذره ذره کند هر آینه دراین

لَذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ۝۲۱ اَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهٗ لِلْاِسْلَامِ ع ۲ ۱۲ ۱۶

نصیحت است | خداوندان عقل را | آیاآن کسی | که فراخ کرد | الله | سینه او | برای اسلام

عقلمندان را نصیحت است آیا خداوند که سینه کسی را به اسلام کشاده است

فَهُوَ عَلٰى نُوْرٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ فَوَيْلٌ لِّلْقٰسِيَةِ قُلُوْبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ

پس او | دررونشنی میباشد | ازجانب رب او | پس افسوس است | که سخت است | دلهای ایشان | ازیادخدا

پس در روشنی رب خود میرود (او وگمراهان برابر شده میتواند) پس دلهای آنانیکه از یاد خداوند اثر نه میگیرند ایشان تباه است۔

اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝۲۲ اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَدِيْثِ كِتٰبًا

این گروه است | درگمراهی آشکارا | الله | فرودآورد | بهترین | کلام | یعنی کتاب

این مردم در گمراهی آشکارا واقع است خداوند بسیار یک کتاب بهترین را نازل کرده است چنین کتاب است

مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ ۖ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۚ

که متشابه است | تکرارخوانده میشود | موراست میشود | ازآن | پوستهای | آنانیکه | میترسند | ازپروردگان شان

که مضمون اش یکی با دیگری برابر است تکرارا خوانده شده است آنانیکه از رب خود میترسند دلهای ایشان برآن می لرزد

ثُمَّ تَلِيْنُ جُلُوْدُهُمْ وَقُلُوْبُهُمْ اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُدَى

بازنرم میشود | پوست های ایشان | ودلهای ایشان | ذکرخدارا | این است | هدایت

باز بدنهای ایشان و دلهای ایشان به یاد خداوند متوجه میشود این هدایت خدا است

اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ

خدا | هدایت میکند | به آن | هرکرا | بخواهد | وهرکرا گمراه کند | الله | پس نیست | اورا

دربارہ کسیکه بخواهد به او هدایت میکند و کسی را که خدا بی راه کرده باشد پس اورا هیچ کسی

مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ اَفَمَنْ يَّتَّقِيْ بِوَجْهِهٖ سُوْٓءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

کسی هدایت کننده | پس آیا آن کسی که | بازمیدارد | به روی خود | از بد | عذاب | روز | قیامت

راهنمائی کرده نه میتواند آیا کسیکه روز قیامت بذریعه روی خود از عذاب سخت خود را نجات میدهد

وَقِيْلَ لِلظّٰلِمِيْنَ ذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذِيْنَ

وگفته میشود | ظالمان را | بچشید | آنچه | شما میکردید | نسبت دروغ کرد | آنانیکه

و به چنین ستمگاران حکم کرده میشود که اکنون شما مزه عمل خود را بچشید (پس آیا ایشان به آن مردم برابر شده میتوانند که چنین نیستند؟) قبل از ایشان هم

مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٥﴾ فَاَذَاقَهُمُ

پیش از ایشان بود | پس آمد به ایشان | عذاب | از آن جای | که گمان نمیکردند | پس چشانید ایشان را

مردم پیغمبران را تکذیب کرده بودند پس چنین عذاب ناگهانی برایشان آمد که در دل ایشان هم نبود پس خداوند ایشان را در این دنیا

اللّٰهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا

خدا | رسوائی | در زندگی دنیا | وهر آینه عذاب | آخرت | بسیار بزرگ است | کاش! ایشان

وقف لازم

مزه ذلت دادند و عذاب آخرت بسیار بزرگ است کاش! که ایشان

يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ

میدانستند | وهر آینه ما بیان کردیم | برای مردم | در این قرآن | از هر قسم

می فهمیدند و ما در این قرآن برای مردم هر نوع مضمون درست بیان کرده است

مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِيْ عِوَجٍ

مثالها | تا ایشان | نصیحت حاصل کنند | قرآن | عربی | بی عیب

که از آن نصیحت حاصل کنید این قرآن عربی است که در آن به اندازه ذره کجی نیست

لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيْهِ شُرَكَآءُ

تا ایشان | پرهیزگار شوند | بیان کرد | الله | یک مثال | از چنین شخص که (غلام است) | که در وی | بسیار شریکان است

که ایشان بر آن خود را نجات دهند خداوند متعال یک مثال را بیان میکند که یک نفر است که در وی چند نفر شریک است

مُتَشٰكِسُوْنَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ؕ

در میان خود مخالف | و یک غلام است | سالم | برای یک شخص | آیا | این هر دو برابر است | در مثال

و یکی با دیگری خیریت هم دارند و یک نفر دیگری است که تنها از یک مالک است آیا حال هر دو نفر برابر شده میتوانند؟

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَّاِنَّهُمْ

هم حمد | مر خدا راست | بلکه | اکثر ایشان | نه میدانند | هر آینه تو هم | مردنی هستی | و ایشان هم

همه ثنا خدا راست بلکه در ایشان اکثر مردم نمیدانند هر آینه تو هم میمیری و ایشان هم میمیرند

ع ١٧

مَّيِّتُوْنَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُوْنَ ﴿٣١﴾

مردنی هستند | باز شما | روز قیامت | نزد رب شما | یکی با دیگر مخاصمه می کنید

باز هر آینه شما روز قیامت خصومتهای خود نزد خداوند می نهید۔

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ

پس که | بسیار ظالم است | از آنکه | دروغ بسته کرد | برخدا | وتکذیب کرد | سخن راست

باز بسیار ظالم از آن کسی کیست که برخدا دروغ بسته میکند وقتیکه سخن راست به وی

اِذْ جَآءَهٗ ؕ اَلَيْسَ فِىْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿۳۲﴾ وَالَّذِىْ جَآءَ

وقتیکه آمد به او | آیا نیست | در جهنم | جای | کافران | وکسیکه | آورد

برسد آن را تکذیب میکند آیا به چنین کافران درجهنم جای نیست؟ و کسیکه سخن راست را بیارد

بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ﴿۳۳﴾ لَهُمْ مَّا

سخن راست | وکسیکه تصدیق کرد از آن | ایشان است | پرهیزگاران | ایشان راست | آن چیز

و برآن تصدیق کند پس این مردم پرهیزگاران است دل ایشان که هر چه بخواهد

يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۳۴﴾ لِيُكَفِّرَ

که ایشان میخواهند | نزد رب ایشان | این است | جزاء | نیکوکاران | برای اینکه دور کند

نزد رب خود مهیا می یابد این بدله نیکان است برای اینکه خداوند

اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِىْ عَمِلُوْا وَيَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ

الله | ازایشان | بدیها | آنکه | ایشان کردند | وبدهد ایشان را | اجر ایشان

کار های خراب ایشان که آنها کردند از ایشان دور کند و دربدله کار های نیک

بِاَحْسَنِ الَّذِىْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۳۵﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ

دربدله کارهای نیک | آنکه | ایشان میکردند | آیا نیست | الله | کافی

ثواب پوره پوره بدهد آیا خداوند برای بنده نیک خود تنها کافی نیست؟

عَبْدَهٗ ؕ وَيُخَوِّفُوْنَكَ بِالَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ

برای بنده خود | ومیترساند ترا | ازآن مردم | که بجز ازوی است | وهرکه | گمراه کند

(و ای نبی!) ایشان ترا بجز از خدا از چیزهای دیگری میترسانند و کسی را که خدا بی راه کند

اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿۳۶﴾ وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّضِلٍّ ؕ

الله | پس نیست اورا | کسی راه نما | وهرکرا هدایت کند | الله | پس نیست | اورا | کسی گمراه کننده

پس هیچکسی اورا به راه کرده نه میتواند و کسی را که خداوند هدایت کند اورا هیچ کسی گمراه کرده نه میتواند

اَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيْزٍ ذِى انْتِقَامٍ ﴿۳۷﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ

آیا نیست | خدا | غالب | انتقام گیرنده | واگر | پرسی ازایشان | که

آیا خداوند غالب و انتقام گیرنده نیست؟ و اگر تو از ایشان پرسی که آسمانها

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلْ

آفرید | آسمانها | وزمین | ایشان هرآینه گویند | الله | بگو

و زمین را که آفریده است؟ ایشان گویند که خدا آفریده است توبه ایشان بگو

أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ اللَّهُ

آیا دیدید شما | آن را | که شما عبادت کنید | بجز از خدا | اگر | اراده کند مرا اللہ

درست! به من خبر دهید شما که بجز از خدا عبادت میکنید اگر خداوند به من تکلیف

بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ

از تکلیف | پس آیا ایشان | دور کننده است | این تکلیف؟ | یا بخواهد او به من | کدام رحمت

رسانیدن بخواهد پس آیا ایشان تکلیف که رسیده به من دور کرده میتوانند؟ یا که خداوند به من مهربانی کردن بخواهد

هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ قُلْ حَسْبِىَ اللَّهُ ۖ

آیا | این بتان | منع کننده هست | مهربانی او؟ | بگو | کافی است مرا | اللہ

ایشان این مهربانی را منع کرده میتوانند؟ بگو که مرا تنها خدا کافی است

عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟

بروی | توکل میکند | توکل کنندگان | بگو | ای قوم من! | عمل کنید شما

توکل کنندگان همیشه بروی توکل می کنند تو بگو که ای قوم من! شما برحال خود

عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ مَن يَأْتِيهِ

بجای خود | هرآینه من عمل کننده هستم | پس زود خواهد دانست | که برکه | می آید

عمل کنید من هم برجای خود عمل میکنم پس زود بشما معلوم خواهد شد که برکی عذاب ذلت دهنده

عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّآ

عذاب | که رسوا کرده است | وفرودی آید | بروی | عذاب | همیشه | هرآینه ما

آمدنی است، و برکی عذاب همیشه فرود می آید؟ ما برتو

أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ

نازل کردیم | برتو | این کتاب | برای مردم | برحق | پس کسیکه | راه یافت

این کتاب برای هدات مردم به حق فرود آوردیم پس کسیکه به راه درست رود

فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنتَ

پس برای خود | وهرکه | بی راه شد | پس هرآینه | اوگمراه شد | برای خود | ونیستی | تو

فائده اش برای خود او است، و کسیکه بی راه شود خود را نقصان میدهد و تو ایشان را ذمدار

ع ۴ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ ۞ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا

برایشان | نگهبان | خدا | قبض میکند | روحها | دروقت مرگ آن

نیستی و هم خداوند ارواح را در وقت مرگ قبض میکند

وَٱلَّتِى لَمْ تَمُتْ فِى مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ ٱلَّتِى قَضَىٰ عَلَيْهَا

وآن روح | که نمیرد | درخواب آن | پس منع میکند | آنکه | که فیصله کرد برآن

و بکسیکه مرگ نه رسیده باشد دروقت خواب قبض میکند باز آن ارواح را حصار کند که حکم مرگ برآن

الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْاُخْرٰٓى اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ

مرگ | وی فرستد | آن دیگری | تاوقت مقرره | هرآینه | دراین

نبادہ باشد و باقی ارواح را تا یک مودہ می فرستد هر آینہ دراین برای آن مردم

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۴۲﴾ اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

نشانه هااست | برای آن قوم | که فکرمیکند | آیا گرفتند آنها | بجز خدا

که تدبر می کنند نشانه های بزرگ است آیا ایشان بجز از خدا دیگران را برای خود شفاعت کنندگان

شُفَعَآءَ ؕ قُلْ اَوَلَوْ كَانُوْا لَا يَمْلِكُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۴۳﴾

سفاریشان؟ | بگو | آیااگرچه | ایشان | مالک نباشند | از چیز | ونه عقل دارند

ساخته است تو به ایشان بگو اگرچه این شفاعت کنندگان نه کدام اختیار دارند و تو چه میدانی

قُلْ لِّلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيْعًا ؕ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ

بگو | دراختیارخدااست | سفارش | همه | اوراست | پادشاهی | آسمانها

توبه ایشان بگو که شفاعت همه در دست خدا است پادشاهی آسمانها و زمین تنها

وَالْاَرْضِ ؕ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۴۴﴾ وَاِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ

وزمین | بازبه طرف او | برگردانیده میشوید | وقتیکه | یادکرده شود | اللہ تنها

اوراست و باز گشت شما بسوی اوست و وقتیکه تنها نام خدا گرفته شود

اشْمَاَزَّتْ قُلُوْبُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ ۚ وَاِذَا

نفرت میکند | دلهای | آنانیکه | ایمان نمی دارند | به آخرت | وقتیکه

دلهای آن مردم تنگ میشود که بر آخرت ایمان ندارند و وقتیکه

ذُكِرَ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿۴۵﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ

ذکرکرده شود | ازآنکه | بجزازوی است | پس فوراایشان | خوشحالی میشوند | بگو | ای اللہ!

بجز از خدا ذکر معبودان دیگری کرده میشود پس درآن وقت ایشان خوشحال میباشند تو بگو ای اللہ!

فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ عٰلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

پیداکننده | آسمانها | وزمین | عالم به | غیب | وآشکارا

پیدا کننده آسمانها و زمین! به پنهان و آشکارا دانا!

اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِىْ مَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۴۶﴾

هم توفیصله میکنی | میان بندگان تو | درآن چیز | درآن که ایشان | اختلاف میکردند

هم تو درسخنهای بندگان خود درآن که ایشان اختلاف میکردند فیصله میکنی

وَلَوْ اَنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَا فِى الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ

واگر | باشدآن مردم را | که ظلم کردند | چیزیکه | درزمین است | همه | ومانندآن

و اگر نزد ظالمان (مشرکان) همه مالهای دنیا موجود باشد و دیگری هم

مَعَهٗ لَافْتَدَوْا بِهٖ مِنْ سُوْٓءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَبَدَا

نزداو(هم) | میدهد دربدله | آن | ازبد | عذاب | روز | قیامت | وآشکارامیشود

دیگری هم پس برای نجات از روز سخت قیامت همه آن را دادن میخواهد و برایشان

لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُوْنُوْا يَحْتَسِبُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَبَدَا

ایشان را | ازطرف خدا | آن چیز | که ایشان نبودند | که گمان آن رامیکردند | وآشکارامیشود

از جانب خداوند آن عذاب آشکارا میشود از آن که ایشان گمان هم ندارند و همه کار های

لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

ایشان را | بدیها | آن چه | ایشان میکردند | واحاطه کندایشان را | آن (عذاب) | که ایشان برآن

بد به ایشان آشکارا میشود و برآن چیز که ایشان خندا میکردند

يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۴۸﴾ فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ۫

استهزاء میکردند | بازوقتیکه | برسد | انسان را | تکلیف | میخواهد مارا

ایشان را گیر میکنند باز وقتیکه به انسان تکلیف برسد مارا میخواهد

ثُمَّ اِذَا خَوَّلْنٰهُ نِعْمَةً مِّنَّا ۙ قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ

بازوقتیکه | بدهیم اورا | کدام نعمت | ازطرف خود | اومیگوید هرآینه | به من داده شده است این

باز وقتیکه اورا از جانب خود نعمت بدهیم میگوید که این برای من بسبب علم و عقل

عَلٰى عِلْمٍ ؕ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۴۹﴾

به فهم | بلکه آن | یک امتحان است | لیکن | اکثر ایشان | نه میدانند

رسیده است۔ (نی!) بلکه این یک امتحان است لیکن اکثر مردم به این سخن نه میدانند

قَدْ قَالَهَا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ

هرآینه | گفته است این سخن را | آنانیکه | پیش ازایشان بودند | پس بکار نیامدند | ازایشان

این سخنهای آن مردم هم گفته بودند که سابقه گذشته است کارهای ایشان به هیچ چیز ایشان را دواء نشدند۔

مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۵۰﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ؕ

آنچه | ایشان میکردند | پس رسید ایشان را | بدیها | ازآنچه ایشان کردند

بلکه اعمال بدایشان به آنها نازل شد

وَالَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ هٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيْبُهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ۙ

وآنانیکه | ظلم کردند | ازایشان | زود برسد به ایشان | بدیها | ازآنچه ایشان کسب کردند

و درایشان کسیکه ظالم است برایشان هم اعمال بد ایشان حتما فرود می آید۔

وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿۵۱﴾ اَوَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ

ونیست ایشان | عاجز کنندگان | آیا ایشان نمی دانند | که هرآینه | خدا | فراخ میکند

و ایشان خدارا به تدابیر خود عاجز کرده نه میتوانند آیا به ایشان معلوم نیست که خداوند درباره کسیکه بخواهد

الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

رزق | برای آنکه | او بخواهد | وتنگ میکند | هرآینه | دراین | نشانه هااست | برای آن قوم

روزی اش فراخ و یا تنگ میکند، دراین برای مردم مؤمن بسیار نشانه ها است

يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۵۲﴾ قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ ع ۵ ۱۱ ۲

که ایمان دارند | بگو | ای بندگان من! | آنانیکه | زیادت کردند | برنفسهای خود

(از جانب من به مؤمنان) بگو که ای بندگان من! آنانیکه بر نفسهای خود تجاوز کردند

لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ

ناامید مشوید | از رحمت | خدا | هرآینه خدا | معاف میکند | گناه ها

از رحمت خداوند ناامید مشوید، خداوند (ج) همه گناهان شمارا معاف

جَمِيْعًا ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۵۳﴾ وَاَنِيْبُوْٓا اِلٰى رَبِّكُمْ

همه | هرآینه اوست | بخشنده | مهربان | ورجوع کنید | بسوی رب خود

میکند هر آینه خداوند بسیار بخشنده و بسیار بارحم است و شما به رب خود رجوع کنید

وَاَسْلِمُوْا لَهٗ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ

وحکم قبول کنید | اورا | پیش ازآن | که بیاید بشما | عذاب | باز

و حکم اورا قبول کنید قبل از اینکه (به غفلت شما) برشما عذاب بیاید باز آن وقت

لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿۵۴﴾ وَاتَّبِعُوْٓا اَحْسَنَ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ

مدد شما کرده نه میشود | وپیروی کنید | ازبهترین | آنچه | نازل کرده شد | بسوی شما

مدد شما کرده نه میشود، و ای مردم! احکام شائسته فرود آورده رب خود را قبول کنید

مِّنْ رَّبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً

ازطرف رب شما | پیش ازآنکه | که | بیاید بشما | عذاب | ناگهان

قبل از آنکه بشما عذاب ناگهان فرود آید

وَّاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿۵۵﴾ اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ يّٰحَسْرَتٰى عَلٰي مَا

وبشما | خبرهم نباشد | که بگوید | نفس | های افسوس! | برآنچه

و شما برآن خبر هم نباشید (زیرا که) یک نفس چنین نه گوید که افسوس برآن کوتاهی

فَرَّطْتُّ فِيْ جَنْۢبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ السّٰخِرِيْنَ ﴿۵۶﴾

من کوتاهی کردم | درحق خدا | واینکه بودم من | ازمسخره کنان

که من درحق خداوند میکردم، و من تنها استهزاء میکردم

اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۵۷﴾

یا بگوید | اگر | خدا | هدایت میکرد بمن | هرآینه میبودم | ازپرهیزگاران

و یا این گوید که اگر خدا به من هدایت میکرد پس من هم در پرهیزگاران شامل میبودم

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً

یا | بگوید | درآن وقتیکه | ببیند | عذاب | که کاش! | میبود مرا | بازگشت

یا که عذاب ببیند گوید اگر من به (دنیا) برگردم در نیکوکاران

فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ

که شوم من | ازمردم نیکان | چرانی | هرآینه آمده بود بتو | آیات ما | پس تو تکذیب کردی

شامل میشوم (خداوند میفرماید) چرانی! آیات ما بتو رسیده بود مگر تو آن را دروغ

بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ

آن را | وتکبر نمودی تو | وشدی تو | ازکافران | وبه روز قیامت

گفتی، و تکبر کردی، و در کافران شامل شدی و روز قیامت تو

تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ

بینی تو | آنانیکه | تکذیب کردند | برخدا | که روهای ایشان | سیاه شده باشد | آیا نیست

روهای آن مردم را سیاه می بینی که به خداوند دروغ بسته میکردند آیا جای مفروران

فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا

درجهنم | جای | متکبرین را | ونجات دهد | الله | آنان را که | پرهیزگاری کند

در جهنم نیست؟ و کسیکه (از کفر و گناه) خود را نجات داد خداوند ایشان را

بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ

به کامیابی ایشان | نه میرسد به ایشان | کدام بدی | ونه ایشان | اندوهناک باشند | خدا

به کامیابی از جهنم نجات میدهد درآنجا به ایشان نه کدام تکلیف رسد و نه اندوهناک میشوند هم خداوند

خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ

پیدا کننده | هرچیز است | واو | برهرچیز | نگهبان است | اوراست

پیدا کننده هر چیز است، و هم او به هر چیز نگهبان است کلید های آسمانها

مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

کلیدهای | آسمانها | وزمین | وآنانیکه | کفرکردند | به آیات خدا

و زمین در اختیار اوست، و کسیکه از آیات خداوند انکار میکند

أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونِّي ع ١١ ٢

این مردم | درنقصان است | بگو | آب بجز از خدا | شما به من حکم میکنید

ایشان در خساره میباشند (ای پیغمبر!) تو به ایشان بگو که ای جاهلان! آیا شما باز هم

أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ

که من عبادت کنم | ای | جاهلان! | وهرآینه | وحی فرستاده شده است | بسوی تو

برای من فرمایش عبادت دیگران میدهد؟ و هر آینه بتو هم و به پیغمبران گذشته از پیش تو هم

وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ

وبسوی آن مردم | که پیش از تو بودند | اگر | تو شرک کردی | هر آینه برباد میشود

این وحی فرستاده شده است که (ای بنی آدم!) اگر تو شرک کردی پس همه اعمال تو

عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۶۵﴾ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ

عمل تو | وهر آینه میشوی تو | از نقصانیان | (نی) بلکه | خدارا عبادت کن

عبث میرود، و درخساره می آید تو تنها عبادت خدارا بکن

وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۶۶﴾ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ۖ

وباش تو | از شکرکنندگان | وقدر نکردند آنها | خدارا | حق | قدر او

و در بندگان شکر گذار او شامل شو، و این مردم خداوند را به آن قدر نشناختند آنکه لائق بود

وَالْاَرْضُ جَمِيْعًا قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيّٰتٌۢ

(واین) زمین | همه | درقبضه او باشد | روز قیامت | وآسمانها | پیچانیده شده باشند

باینکه همه زمین روز قیامت درقبضه او باشد و همه آسمانها دردست راست او

بِيَمِيْنِهٖ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۶۷﴾ وَنُفِخَ

دردست راست او | پاک است او | و | بلند است | از آنچه | ایشان شریک میکنند | ودمیده شود

پیچانیده میباشند او بلند است، و از شرک خود ساخته ایشان بسیار بلند است، و در صور دمیده میشود

فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ

درصور | پس بیهوش گردد | هرکه | درآسمانها است | وهرکه | درزمین است

پس همه مخلوقات آسمانها و زمین بی هوش گردد

اِلَّا مَنْ شَآءَ اللّٰهُ ؕ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ

مگر | هرکه بخواهد | الله | بازدمیده میشود درآن | دفعه دوم | پس ناگهان ایشان | ایستاده میباشند

مگر کسی را که خداوند نجات میدهد باز بار دوم در صور دمیده میشود پس ناگهان همه ایستاده میباشند وحی بینند

يَّنْظُرُوْنَ ﴿۶۸﴾ وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ رَبِّهَا وَوُضِعَ

می بینند | وروشن شود | زمین | به نور | رب خود | ونهاده شود

و زمین به روشنی رب خود روشن میباشد و عملنامه (روی به روی)

الْكِتٰبُ وَجِايْٓءَ بِالنَّبِيّٖنَ وَالشُّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ

کتاب | وآورده شود | پیغمبران | وگواهان | وفیصله کرده شود | میان ایشان

نهاده شود، و پیغمبران، و گواهان دیگری حاضر کرده شوند و در میان مردم به انصاف

بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۶۹﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا

به انصاف | وبه ایشان | ظلم کرده نشود | وپوره داده شود | هر نفس را | آنچه

فیصله کرده میشود، و به اندازه ذره ستم کرده نه میشود و به هر کسی از اعمال خود پوره پوره

عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿۷۰﴾ وَسِيْقَ الَّذِيْنَ ع ۷ ۴

اوعمل کرده است	واو	داناست	به آنچه	ایشان میکنند	وراننده میشود	آنانیکه

بدله داده میشود و به خداوند (ج) همه کارهای ایشان خوب معلوم است و کافران گروه گروه به جهنم

كَفَرُوْٓا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْهَا فُتِحَتْ

کفر کردند	بسوی جهنم	گروه گروه	تا آنکه	بیاید ایشان به آن	باز کرده شود

رانده شوند وقتیکه به جهنم نزدیک شوند پس دروازه های آن

اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ

دروازه های آن	وگوید	ایشان را	نگهبانان آن	آیا نیامده بود بشما	پیغمبران

باز کرده شود و محافظین جهنم به ایشان گویند آیا بشما از قوم شما پیغمبران

مِّنْكُمْ يَتْلُوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ

ازشما	که میخواندند	برشما	آیات	رب شما	ومی ترسانیدند شمارا	ازملاقات

نیامده بودند؟ که آیا تهای رب بشما میخواندند و شما را از آمدن این روز

يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ

روزشما این	گویند	چرا نی	لیکن	ثابت شد	حکم	عذاب

می ترسانیدند؟ ایشان گویند چرا نی! مگر وعده عذاب آخر هم به کافران پوره

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۷۱﴾ قِيْلَ ادْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ

برکافران	گفته شود	درآید	دردروازه های	جهنم	همیشه میباشید	درآن

شد به ایشان گفته میشود که (بروید) اکنون به دروازه های جهنم درآید همیشه درآن جای میباشید

فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿۷۲﴾ وَسِيْقَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا

پس بداست	جای	متکبرین	وروان کرده شود	آنانیکه	میترسیدند

غرض اینکه باز گشت مردم مغروران بسیار بد است و کسانیکه از گرفت رب خود می ترسیدند ایشان

رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْهَا

ازرب خود	بطرف جنت	گروه گروه	تا آنکه	چون	بیاید ایشان به آن

گروه گروه به جنت روان کرده میشوند وقتیکه به آن طرف برسند

وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ

وبازشده باشد	دروازه های آن	وگوید	ایشان را	نگهبانان آن	سلام باشد	برشما

و دروازه ها باز کرده شود و محافظین آن به ایشان گویند که برشما سلام باشد

طِبْتُمْ فَادْخُلُوْهَا خٰلِدِيْنَ ﴿۷۳﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ

خوش شدید شما	پس درآید درآن	همیشه میباشید	ومیگویند	هم ثنا	خداراست	آنکه

شما مردم خوب هستید درآن همیشه درآید ایشان گویند که شکر خداوند است که باما

صَدَقَنَا وَعْدَهٗ وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ

راست کرد باما | وعده خود | ووارث کرد مارا | ازاین زمین | خانه میگیریم | درجنت | جا یکه

وعده خود را راست پوره کرد و مارا مالکان این زمین ساخت درجنت که کدام جای میخواهیم درآن جای سکونت میکنیم

نَشَآءُ ۚ فَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ﴿۷۴﴾ وَتَرَى الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفِّيْنَ

مابخواهیم | پس چه خوب | اجراست | ازعمل کنندگان | وتو میبینی | فرشتگان | گرد آنیدگان

غرض اینکه بدله خوب اعمال کننده خوب است و تو فرشتگان را می بینی که گردا گرد عرش

مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ

بدورعرش | تسبیح میخوانند | به حمدرب ایشان | وفیصله کرده شود | میان ایشان

حلقه گرفته باشند تسبیح و تحمید رب خود را میگویند و درآن روز میان مردم

بِالْحَقِّ وَقِيْلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۷۵﴾ ع ۸ ۵ ۵

به انصاف | وگفته شود | همه ثنا | خداراست | که رب است | همه جهانیان را

به انصاف فیصله کرده میشود و گفته میشود که همه تعریفها خداراست که رب هم جهان است

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورة المؤمن درمکه نازل شد و آن | هشتاد و پنج آیت و نه رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۲﴾

حٰمٓ | نازل شده | این کتاب | ازجانب خدا | که غالب | داناست

حٰمٓ این کتاب (یعنی قرآن) از طرف خداوند نازل شده است که غالب است و به هر چیز دانا است

غَافِرِ الذَّنْۢبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيْدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ ۭ

بخشنده | گناه | وقبول کننده توبه | سخت عذاب دهنده | خداوند فضل بزرگ

بخشنده گناه و قبول کننده توبه در عذاب سخت و بسیار خداوند فضل بزرگ است

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۭ اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿۳﴾ مَا يُجَادِلُ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ

نیست معبود دیگری | مگراو | بسوی او | بازگشت است | مجادله نمی کند | درآیات خدا

بجز از وی معبود دیگری نیست و بسوی او باز گشت هم است درباره آیات خداوند آن مردم

اِلَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿۴﴾

مگر | آنانیکه | کفر کردند | پس فریب ندهند ترا | رفت وآمد ایشان | درشهرها

خصومت میکنند که کافران است پس تو فریب نخوری که ایشان در شهرها رفت و آمد به خوشحالی دارند

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّالْاَحْزَابُ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ۠ وَهَمَّتْ

تکذیب کرده بودند | پیش ازایشان | قوم | نوح | وگروه های دیگری | بعدازایشان | واراده کرد

قبل از ایشان قوم نوح و بعد از آن گروه های دیگری پیغمبران را تکذیب نمودند و هر امت از پیغمبر خود

كُلُّ أُمَّةٍۭ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَٰدَلُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ

هر | امت | به پیغمبر خود | که بگیرند او را | وایشان مجادله کردند | به سخنهای دروغ

ارادہ بندی کردن وی را کرد و برناحق خصومتهای را پیش وی آورد

لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾

برای اینکه ناکام کنند | به آن | حق | پس گرفتیم ایشان را | پس چگونه | بود | عذاب من

که براین (دین) حق ناکام کنند پس ما ایشان را گرفتیم ببین چگونه جزاء سنگین به ایشان دادیم

وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ

وهم چنین | ثابت شد | سخن | رب تو | برآنانیکه | کفر کردند | هرآینه ایشان

و هم چنین سخن رب تو بر کافران ثابت شد که ایشان

أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُۥ

اهل جهنم است | آن فرشتگان که | برمیدارند | عرش را | وآنانکه | گرد آن است

اهل جهنم است و آن فرشتگان که عرش را بلند کرده اند و آنانیکه گردا گرد آن است

يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ

ایشان تسبیح میگویند | به حمد رب ایشان | وایمان می آرند | به او | ومغفرت میخواهند | برای آن مردم

هم ایشان تسبیح و تعریف رب خود ما بیان میکنند و بر وی ایمان میدارند و درباره مؤمنان چنین مغفرت

ءَامَنُوا۟ ۖ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ

که مؤمن است | که ای رب ما! | تو احاطه کردی | از هر چیز | به رحمت خود | وبه علم | پس معاف کن

میخواهند که ای رب ما! رحمت و علم تو به هر چیز احاطه کرده است پس آنانیکه توبه کردند

لِلَّذِينَ تَابُوا۟ وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ

آنانیکه | توبه کردند | وپیروی کردند | راه ترا | ونگه دار ایشان را | از عذاب

و به راه تو میروند ایشان را بخشش کن و از عذاب جهنم نجات

ٱلْجَحِيمِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّٰتِ عَدْنٍ ٱلَّتِى

جهنم | ای رب ما! | وداخل کن ایشان را | در باغها | همیشه گی | آنکه

بده ای رب ما! تو ایشان را در باغهای همیشگی داخل کن از آنکه

وَعَدْتَّهُمْ وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۚ

توو عده کردی با ایشان | وآن (هم) | که صالح است | از پدران ایشان | وزوجات ایشان | واز اولاد ایشان

تو با ایشان وعده کردی و آن هم که در پدران و زنان و در اولاد صالح اند

إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ۚ وَمَن

هرآینه تو | غالب | باحکمت هستی | ونگه دار ایشان را | از تکالیف | وآنکه

هر آینه تو غالب هستی و باحکمت هستی و ایشان را از هر قسم تکالیف محفوظ کن و تو که کسی را درآن

وقف النبی صلی اللہ علیہ وسلم
وقف لازم

تَقِ السَّيِّاٰتِ يَوْمَىِٕذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهٗ ؕ وَذٰلِكَ هُوَ

نگه داشتی تو | از تکالیف | به آن روز | هر آینه | توبه اورحم کردی | واین است

روز از تکلیف نجات دادی پس باوی بسیار رحم کردی و این بسیار بزرگ

الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝٩ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ ع ۹

کامیابی | بزرگ | هر آینه | آنانیکه | کفر کردند | به ایشان آواز کرده میشود | که ناراضی

کامیابی است، هر آینه آنانیکه کفر کردند به ایشان این آواز کرده میشود که چنانچه

اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَّقْتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ اِلَى الْاِيْمَانِ

خدا | بسیار بزرگ است | از ناراضی شما | برنفس خود | وقتیکه | شما خوانده میشوید | بسوی ایمان

(امروز) که شما از خود نفرت دارید، از این زیاد نفرت خدا میکرد از شما که شمارا بسوی ایمان دعوت میداد، و شما

فَتَكْفُرُوْنَ ۝١٠ قَالُوْا رَبَّنَآ اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْتَنَا

پس شما انکار میکردید | ایشان میگویند | ای رب ما! | بمیراندی مارا | دوبار | وزنده گردانیدی مارا

انکار میکردید ایشان گویند ای رب ما! مارا دوباره بمیراندی، و دوبار زنده گردانیدی

اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوْبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوْجٍ مِّنْ سَبِيْلٍ ۝١١

دوبار | پس اقرار کردیم ما | به گناهان خود | پس آیا | بسوی بیرون رفتن | راهی است؟

اکنون ما از خطاهای خود اعتراف میکنیم اکنون از این عذاب کدام راه نجات است؟

ذٰلِكُمْ بِاَنَّهٗٓ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهٗ كَفَرْتُمْ ۚ وَاِنْ يُّشْرَكْ بِهٖ

این بشما | بخاطر این است که وقتیکه | خوانده میشد | الله یک | شما انکار میکردید | واگر شرک کرده میشد به او

بخاطر این جزا داده میشود وقتیکه تنها نام خدا گرفته میشد شما از آن انکار میکردید، و اگر به وی شرک میشد

تُؤْمِنُوْا ؕ فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرِ ۝١٢ هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمْ

قبول میکردید آن را | پس حکم | خدا راست | که بلند قدر | بزرگ است | او است آنکه | مینماید بشما

باز آن قبول میکردید پس امروز این فیصله خداوند است که بسیار بزرگ است و بلند قدر است، خداوند آن ذات است که بشما

اٰيٰتِهٖ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ رِزْقًا ؕ وَمَا يَتَذَكَّرُ اِلَّا مَنْ

نشانه های خود | وفرودی آرد | بشما | از آسمان | رزق | ونصیحت قبول نمی کند | مگر | آنکه

نشانه های خود مینماید، و از بالا بشما رزق فرود می آرد و نصیحت تنها آن مردم قبول میکنند

يُّنِيْبُ ۝١٣ فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ

رجوع میکند | پس یاد کنید | اللہ را | خالص کنندگان | برای او | عبادت | اگرچه | خوش نمیدارند

که به خدا رجوع میکند، پس شما به عقیده صفا و درست به خدا دعاء کنید اگرچه به کافران

الْكٰفِرُوْنَ ۝١٤ رَفِيْعُ الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِي الرُّوْحَ

کافران | (او) بلند | درجات والا | مالک عرش | می افگند | روح

بُد میرد او بلند کننده درجات است، مالک عرش است او که در بندگان خود

مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۙ﴿۱۵﴾

بحکم خود | برکسیکه | او بخواهد | از بندگان خود | تا بترساند | از روز ملاقات

به کسی بخواهد، پس بروی حکم خود می فرستد که او مردم را از روز ملاقات (حشر) بترساند

يَوْمَ هُمْ بٰرِزُوْنَ ۚ لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ؕ لِمَنِ

روز یکه ایشان | بیرون آیند | پنهان نباشد | برخدا | ازایشان | هیچ چیز | کرا

روز یکه هم مردم از قبرها بیرون می آید، هیچ سخن ایشان از خداوند پنهان نباشد (پرسیده میشود)

الْمُلْكُ الْيَوْمَ ؕ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿۱۶﴾ اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ

حکومت است | امروز | خداراست | که یگانه | غالب است | امروز | بدله داده میشود | هر

امروز حکومت کرا است؟ فقط تنها حکومت خداوند است که یک است و غالب است، امروز هر کسی را بدله عمل

نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ؕ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ

نفس را | ازآن چه | اوکرده است | نیست هیچ ظالم | امروز | هرآینه | خدا | تیز

او داده میشود (و برکسی) امروز هیچ ظلم کرده نه میشود هر آینه خداوند زود

الْحِسَابِ ﴿۱۷﴾ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوْبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ

حساب گیرنده است | وبترسان ایشان را | ازروزنزدیک آمدن | وقتیکه دلها | تادهان بیاید

حساب گیرنده است و (ای پیغمبر! تو) ایشان را از روز نزدیک آمدن عذاب بترسان که دلها تا دهن برسد

كٰظِمِيْنَ ؕ مَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ حَمِيْمٍ وَّلَا شَفِيْعٍ يُّطَاعُ ؕ﴿۱۸﴾

به سبب غم | نباشد | ظالمان را | کدام دوست | ونه کدام سفارشی | که سخن او قبول کرده شود

و ارواح (از غم) کوتاه و تنگ میباشد (و برآن روز) ظالمان را کسی دوست نباشد و نه کدام شفاعت کننده که سخن او قبول کرده شود

يَعْلَمُ خَآئِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُوْرُ ﴿۱۹﴾ وَاللّٰهُ

اوداناست | به خیانت | چشمها | وبرآنچه | پنهان میدارد | سینه ها | وخدا

خداوند به خیانت چشمها، و به رازهای پنهان سینه خوب میداند و خداوند متعال

يَقْضِيْ بِالْحَقِّ ؕ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَقْضُوْنَ

فیصله میکند | به انصاف | وآنانیکه | میخواهند | بجزازوی | ایشان فیصله کرده نه میتوانند

به انصاف فیصله میکند، و ایشان که بجز از وی دیگران را می پرستند ایشان هیچ فیصله را

بِشَيْءٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿۲۰﴾ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا ع ۲ ۱۱ ۷

ازهیچ چیز | هرآینه | خدا | اوست شنوا | بینا | آیا ایشان سیر نکردند

کرده نه میتوانند، هر آینه خداوند شنوا و دانا است، آیا این مردم درزمین

فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ كَانُوْا

درزمین | تامیدیدند | چگونه | بود | انجام | آنانیکه | بودند

سیر نکردند که ببینند، که از ایشان مردم سابقه (که از حق منکر بودند) چه انجام

مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ

پیش از ایشان | بودند آنها | زیاد سخت | از ایشان | در قوت | و در نشانه ها | در زمین

شد؟ آنها از ایشان در طاقت، و به روی زمین در نشانه ها گذاشتن زیاد بودند

فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ

پس گرفتند ایشان را | خدا | به گناهان ایشان | و نبود | ایشان را | از خدا | هیچ کسی

پس خداوند ایشان را در گناهان خود گرفتند و هیچ کسی ایشان را از عذاب خداوند

وَاقٍ ﴿۲۱﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا

نجات دهنده | این | زیرا که ایشان | می آمد به ایشان | پیغمبران ایشان | به نشانه ها | پس انکار کردند

نجات ندادند، زیرا که ایشان را پیغمبران خود نشانه های آشکارا می آوردند مگر آنها از آن انکار می کردند

فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ ۖ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۲۲﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا

پس گرفتند ایشان را | خدا | هر آینه او | توانا | سخت عذاب والا است | و هر آینه فرستاده بودیم ما

پس خداوند ایشان را گرفتند، هر آینه او بسیار قوی است و سخن عذاب دهنده است و ما موسیٰ را

مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿۲۳﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ

موسیٰ | به نشانه های خود | و به دلیل | آشکارا | بسوی | فرعون | و هامان

با نشانه های خود و به دلیل آشکارا فرستاده بودیم (یعنی ما اورا) به فرعون، هامان، و قارون با پیغام حق

وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿۲۴﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ

وقارون | گفتند | جادوگر است | دروغ گوی | باز وقتیکه | او آمد به ایشان | به این حق

فرستادیم ایشان گفتند این جادوگر است بزرگ و بسیار دروغ گوی، وقتیکه موسیٰ از طرف ما دین حق

مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

از طرف ما | ایشان گفتند | بکشید | پسران | آنانیکه | ایمان آوردند | همراه او

آورد، ایشان گفتند آنانیکه به وی ایمان آورده است پسران ایشان را بکشید

وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ ۚ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿۲۵﴾

و زنده گذارید | دختران ایشان را | و نیست | تدبیر | کافران | مگر | ناکام

و دختران اش را زنده بگذارید و تدبیر کافران بی اثر شد

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ۖ إِنِّي

و گفت | فرعون | بگذارید مرا | تا بکشم | موسیٰ را | و باید که بخواند | رب خود را | هر آینه من

فرعون گفت مرا بگذارید تا موسیٰ را بکشم و باز او رب خود را برای مدد بخواهد نزد من

أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ

میترسم | که | او بدل کند | دین شما را | یا اینکه | او آشکارا کند | در زمین

این فکر است که دین شما را بدل نکند و یا در ملک خرابی دیگری

الْفَسَادَ ﴿۲۶﴾ وَقَالَ مُوْسٰٓى اِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ وَرَبِّكُمْ

فساد | وگفت | موسیٰ | هرآینه من پناه گرفتم | به رب خود | و به رب شما

پیدا کند موسیٰ گفت: من از رب خود از رب شما پناه میخواهم

مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿۲۷﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ ع ۳ ۷۸

ازهر | متکبر | که ایمان ندارد | به روز | حساب | وگفت | مرد | مؤمن

از هر متکبر که به روز حساب یقین ندارد و از قوم فرعون یک مرد مؤمن گفت

مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ اِيْمَانَهٗٓ اَتَقْتُلُوْنَ رَجُلًا اَنْ يَّقُوْلَ

ازقوم | فرعون | که پنهان میداشت | ایمان خودرا | آیا میکشید مردی را | که او میگوید

که ایمان خود را پنهان میداشت آیا شما چنین مردی را می کشید که او میگوید

رَبِّيَ اللّٰهُ وَقَدْ جَآءَكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ مِنْ رَّبِّكُمْ ۭ وَاِنْ يَّكُ

که رب من | الله است | وهرآینه او آورده است | دلائل روشن | از رب شما | واگر او میبود

که رب من الله است و برای شما از طرف رب خود دلائل آشکارا آورده است و اگر او

كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهٗ ۚ وَاِنْ يَّكُ صَادِقًا يُّصِبْكُمْ بَعْضُ

دروغ گو | پس بروی است | وبال دروغ وی | واگر باشد وی | راست | میرسد بشما | بعض

دروغ گوی باشد پس وبال دروغ وی هم بروی میباشد و اگر اوراستگوی باشد پس بعضی پیشگوئی او برشما

الَّذِيْ يَعِدُكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ

آن عذاب که | وعده میکند بشما | هرآینه خدا | راه نمینماید | آن را که | از حد تجاوز کننده

نازل میشود خداوند (ج) راه نمینماید آن کسی را که از حد تجاوز کننده

كَذَّابٌ ﴿۲۸﴾ يٰقَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظٰهِرِيْنَ فِي الْاَرْضِ

دروغ گوی باشد | ای قوم من! | شمارا | بادشاهی است | امروز | غالب هستید | درزمین

و دروغ گو بزرگ میباشد ای برادران من! امروز پادشاهی شمارا است که دراین ملک حاکم هستید

فَمَنْ يَّنْصُرُنَا مِنْۢ بَاْسِ اللّٰهِ اِنْ جَآءَنَا ۭ قَالَ فِرْعَوْنُ

پس که | نصرت دهد مارا | ازعذاب | خدا | اگرآن بیاید بما | گفت | فرعون

پس اگر عذاب خداوند بیاید پس کیست که مارا از عذاب خداوند نجات دهد؟ فرعون گفت

مَآ اُرِيْكُمْ اِلَّا مَآ اَرٰى وَمَآ اَهْدِيْكُمْ اِلَّا سَبِيْلَ

تصویب نه میکنم بشما | مگر | آنچه | که میدانم | وبشما راه نمی نمایم | مگر | راه

من بشما تنها آن و ای میدهم که به من راست معلوم میشود راه دیگری نه مگر فقط راه پر از مصلحت

الرَّشَادِ ﴿۲۹﴾ وَقَالَ الَّذِيْٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ

راستی | وگفت | آن کسی که | ایمان آورد | ای قوم من! | هرآینه من میترسم | برشما

بشما مینمایم و آن مرد یکه ایمان آورده بود گفت ای برادران من! نزد من اندیشه است که مانند

مِّثْلَ يَوْمِ الْاَحْزَابِ ﴿۳۰﴾ مِثْلَ دَاْبِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ

مانندروزهای گروههای سابقه | مانند | صورت حال | قوم | نوح | وعاد | وثمود

امتهای دیگری بشما یک روز بیاید که مانند قوم نوح و عادٌ و ثمودٌ و آنانیکه بعد از ایشان بودند

وَالَّذِيْنَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ﴿۳۱﴾ وَيٰقَوْمِ

وآنانیکه | بعدازآن بودند | وخدانمی خواهد | ظلم کردن | بربندگان خود | وای قوم من!

کدام حالات که به ایشان آمده بودندٌ و خداوند (ج) بر بندگان خود مانند ذره هم ستم نه میکند و ای برادران من!

اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿۳۲﴾ يَوْمَ تُوَلُّوْنَ مُدْبِرِيْنَ ۚ

هرآینه من! | میترسم | برشما | ازروزهای نداء | روزیکه | شافرارمیکنید | به پشت

نزد من اندیشه روز ندا استٌ روزیکه شما بطرف پشت فرار میکنید

مَا لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ

نباشدشمارا | از جانب خدا | کسی نجات دهنده | وهرکه را | بی راه کند | خدا | پس نیست اورا

هیچ کسی شمارا از خداوند متعال (ج) نجات دهنده نباشد و هرکرا خداوند بی راه کندٌ اورا هیچ کسی به راه

مِنْ هَادٍ ﴿۳۳﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوْسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا زِلْتُمْ

کسی راه نما | وهرآینه آمده بود بشما | یوسف | پیش ازاین | به نشانه های واضح | پس همیشه بودید شما

کرده نه میتوانٌد و قبل از این یوسف بشما دلائل واضح آورده بود شما درباره سخنهای او هم

فِيْ شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُمْ بِهٖ ؕ حَتّٰٓى اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ

درشک | ازآنچه | اوآورده بود بشما | تاآنکه | اومرد | گفتید

درشک بودید تااینکه او مرد شما گفتید

لَنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِهٖ رَسُوْلًا ؕ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ

هرگزنه خواهد فرستاد | خدا | بعدازوی | پیغمبر | هم چنین | گمراه میکند | خدا | آن کسی که باشد

هرگز خداوند بعد از این پیغمبری را نه فرستاد هم چنین خداوند از حد تجاوز کنانٌ و شک کنندگان مردم را

مُسْرِفٌ مُّرْتَابُ ۨ ﴿۳۴﴾ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ

ازحدگذرنده | شک کننده | آنانیکه | مجادله میکنند | درآیات خدا | بدون

از حدایت محروم می سازندٌ آنانیکه درآیات خداوند بدون از کدام دلیل که به ایشان

سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ؕ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ الَّذِيْنَ

کدام دلیل | که آمده باشد به ایشان | بسیار | ناخوش است | نزدخدا | ونزد | آن مردم که

آمده باشدٌ خصومت میکنند (این) نزد خداوند و نزد مؤمنان بسیار

اٰمَنُوْا ؕ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿۳۵﴾

ایمان آوردند | هم چنان | مهرمی نهد | خدا | به هردل | متکبر | سرکش

ٹن ناپسندیده است هم چنان خداوند بردل هر بنده جابر و مغرور مهر می نهد

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰهَامٰنُ ابْنِ لِيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَبْلُغُ

وگفت | فرعون | ای هامان! | بساز | مرا | یک محل | برای اینکه من | برسم

و فرعون گفت که ای هامان! برایم یک محل بلند بساز شاید من (براین بالا رفتن

الْاَسْبَابَ ﴿۳۶﴾ اَسْبَابَ السَّمٰوٰتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى وَاِنِّيْ

راه هارا | که راه است | از آسمانها | که ببینم | بطرف معبود موسیٰ | وهر آینه من

به آن راه ها برسم) که به راه های آسمان یک جای میشود باز خداء موسیٰ را ببینم و من این موسیٰ را

لَاَظُنُّهٗ كَاذِبًا ۭ وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوْۗءُ عَمَلِهٖ وَصُدَّ

گمان میکنم به او | دروغ گو | وهم چنین | شائسته معلوم شد | فرعون را | بد | عمل او | واو منع کرده شد

دروغ گوی می بینم و هم چنین به فرعون کارهای بد خود شائسته معلوم میشد و از راه درست

عَنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا فِيْ تَبَابٍ ﴿۳۷﴾ وَقَالَ الَّذِيْٓ

ازراه درست | ونبود | تدبیر | فرعون | مگر | درتباهی | وگفت | آن مرد که

محروم بود و هر تدبیر فرعون در تباهی بود و آن کسیکه ایمان آورده بود

اٰمَنَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ اَهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشَادِ ﴿۳۸﴾ يٰقَوْمِ

ایمان آورد | ای قوم من! | پیروی کنید مرا | راه نمایم بشما | راه | راستی | ای قوم من!

او گفت ای قوم من! شما به راه من بروید من بشما راه نیکی مینمایم ای قوم من!

اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ۡ وَّاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿۳۹﴾

هر آینه این | زندگی دنیا است | فائده عارضی است | وهر آینه | آخرت | خانه راحت است

این زندگی دنیا تنها لذت چند روزه است (و جای سکونت اصلی آخرت است

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا ۚ وَمَنْ عَمِلَ

هرکه | عمل کرد | بد | بدله داده نمی شود | مگر برابر آن | وهرکه | عمل کرد

کسیکه گناه میکند پس به وی بدله پوره داده میشود و کسیکه عمل نیک

صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰۗىِٕكَ يَدْخُلُوْنَ

نیک | آن مرد باشد | یازن | واو | مؤمن باشد | پس این گروه است | که داخل میشود

بکند مرد باشد و یا زن و او با ایمان هم باشد پس به جنت

الْجَنَّةَ يُرْزَقُوْنَ فِيْهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۴۰﴾ وَيٰقَوْمِ مَا لِيْٓ

به جنت | رزق داده میشود به ایشان | درآن | بی حساب | وای قوم من! | چیست مرا

میدارید و درآن جای به ایشان رزق بی حساب داده میشود او گفت) ای قوم من! چیست

اَدْعُوْكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ وَتَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَى النَّارِ ﴿۴۱﴾

میخواهم شمارا | بسوی نجات | وشما میخواهید مرا | بسوی جهنم

که من شما را بسوی نجات میخواهم و شما من را بسوی جهنم میخواهید

النصف

تَدْعُوْنَنِيْ لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهٖ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ

میخوانید مرا | کہ من انکار کنم | بہ خدا | وشریک آرم | بہ وی | آن چہ | نیست مارا بہ آن | کدام علم

شما مرا بہ این سخن دعوت میکنید کہ از خداوند انکار کنم و چنین چیزھا شریک کنم کہ مرا بہ آن ھیچ دلیل نیست

وَاَنَا اَدْعُوْكُمْ اِلَى الْعَزِيْزِ الْغَفَّارِ ﴿۴۲﴾ لَا جَرَمَ اَنَّمَا

ومن | میخواھم شمارا | بسوی ذات غالب | بخشندہ | ھیچ شک نیست | ھر آینہ آن چیز

و من شمارا بسوی خداوند غالب و بخشندہ میخواھم این سخن معلوم است کہ شما مرا کہ بکدام چیز

تَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ لَيْسَ لَهٗ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ

کہ میخوانید مارا بہ آن | نیست اورا | دعوت | دردنیا | ونہ | درآخرت

میخوانید او نہ دردنیا و نہ درآخرت لائق دعوت است

وَاَنَّ مَرَدَّنَآ اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ الْمُسْرِفِيْنَ هُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ﴿۴۳﴾

واینکہ | مارا بازگشت است | بسوی خدا | واینکہ | تجاوز کنندگان | ایشان است | اھل دوزخ

و اینکہ باز گشت ھمہ ما بسوی خداوند است و از حد تجاوز کنندگان ھم اھل جھنم است

فَسَتَذْكُرُوْنَ مَآ اَقُوْلُ لَكُمْ ۭ وَاُفَوِّضُ اَمْرِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ

پس بہ زودی یاد کنید | آن چیز | کہ من بیگویم بشما | ومن می سپارم | معاملہ خود | بہ خدا

و آن وقت دور نیست کہ سخن مرا یاد کنید و من معاملہ خود را بہ خدا می سپرم

اِنَّ اللّٰهَ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿۴۴﴾ فَوَقٰىهُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِ مَا مَكَرُوْا

ھر آینہ خدا | می بیند | بندگان را | پس نجات داد اورا | خدا | از شر | آن تدبیر کہ ایشان کردہ بودند

ھر آینہ خداوند بندگان خود را می بیند و خداوند آن مؤمن را از فریبھای ایشان نجات داد

وَحَاقَ بِاٰلِ فِرْعَوْنَ سُوْۗءُ الْعَذَابِ ﴿۴۵﴾ اَلنَّارُ يُعْرَضُوْنَ

وگیر دکرد | فرعونیان را | خراب | عذاب | آن آتش است | کہ پیش کردہ میشود آنہا

و بہ فرعونیان عذاب خراب نازل شد ایشان صبح و شام

عَلَيْهَا غُدُوًّا وَّعَشِيًّا ۚ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ ۡ اَدْخِلُوْٓا

درروی آن | صبح | وشام | وروز یکہ | قائم گردد | قیامت | (حکم میشود) داخل کنید

بہ عذاب پیش کردہ میشود و روز یکہ قیامت قائم گردد (حکم کردہ میشود کہ) دوستان فرعون

اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿۴۶﴾ وَاِذْ يَتَحَاۗجُّوْنَ فِي النَّارِ

فرعونیان را | درسخت | عذاب | وقتیکہ | مجادلہ میکنند | درآتش

بہ سخت عذاب داخل کنید وقتیکہ ایشان در جھنم یکی بادیگری خصومت میکنند

فَيَقُوْلُ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا

پس میگوید | مردم ضعیف | آن مردم را | کہ کبر میکردند | ھر آینہ ما بودیم | شمارا | تابع

مردم ضعیف بہ اصحاب مرتبہ ھا گویند ما پیروی شما میکردیم

فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا نَصِيْبًا مِّنَ النَّارِ ﴿۴۷﴾ قَالَ الَّذِيْنَ

پس آیا | شما | دور میکنید | از ما | کدام حصه | از آتش | میگوید | آنانیکه

پس آیا شما از ما کدام اندازه عذاب دور کرده میتوانید؟ بزرگان به ایشان گویند

اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُلٌّ فِيْهَآ ۙ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿۴۸﴾

تکبر میکردند | که هرآینه ما همه | درآن هستیم | هرآینه خدا | فیصله کرده است | میان بندگان

اکنون هم ما درآن هستیم خداوند میان بندگان خود فیصله قطعی کرده است

وَقَالَ الَّذِيْنَ فِى النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوْا رَبَّكُمْ

وگویند | آنانیکه | درآتش اند | به نگهبانان | جهنم | که دعاء کنید | رب خودرا

و آنانیکه در جهنم است به فرشتگان محافظین جهنم گویند که شما رب خود را دعاء کنید

يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿۴۹﴾ قَالُوْٓا اَوَلَمْ تَكُ تَاْتِيْكُمْ

که کم کند | ازما | یک روز | کدام عذاب | گویند (نگهبانان) | آیا نمی آمد بشما

که از ما یک روز و کم اندازه عذاب کم کند فرشتگان به ایشان گویند آیا پیغمبران بشما نشانه های آشکارا

رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۭ قَالُوْا بَلٰى ۭ قَالُوْا فَادْعُوْا ۚ وَمَا دُعٰٓؤُا

پیغمبران شما | با دلنشانه های واضح | گویند | چرانی | گویند | پس دعاء کنید | ونیست دعاء

نیاورده است؟ ایشان اقرار کنند آری! آورده بودند فرشتگان گویند باز هم شما دعاء کنید و یادداشته باشید

الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿۵۰﴾ ع ۱۰/۱۳ اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ

کافران | مگر | درتباهی | هرآینه ما | هرآینه مدد میکنیم | پیغمبران خودرا | وآن مردم را

که دعاء کافران همیشه بی اثر میباشد ما پیغمبران خود را و آنانیکه ایمان آوردند

اٰمَنُوْا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ ﴿۵۱﴾ يَوْمَ

که ایمان آوردند | درزندگی دنیا | وروزیکه | ایستاده شود | گواهان | روزیکه

امداد ایشان میکنیم هم دردنیا و هم درآن روز که گواهان برانگیخته میشود برای گواهی روزیکه

لَا يَنْفَعُ الظّٰلِمِيْنَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ

ندهد نفع | ظالمان را | عذرایشان | وایشان را | لعنت است

ستمگاران را عذر و معذرت هیچ فائده نمیدهد و به لعنت گرفتار میباشند و ایشان را

وَلَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿۵۲﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا

وایشان را | خراب خانه است | وهرآینه دادیم ما | موسیٰ را | هدایت | ووارث کردیم ما

خانه خراب جهنم است و هر آینه ما به موسیٰ کتاب هدایت داده بودیم و بنی اسرائیل را

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ ﴿۵۳﴾ هُدًى وَّذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۵۴﴾

بنی اسرائیل | از کتاب | که هدایت | ونصیحت بود | عاقلان را

وارثان آن کتاب ساختیم که برای عقلمندان هدایت و نصیحت بود

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَسَبِّحْ

پس صبر کن | هرآینه | وعده | خدا | راست است | ومعافی بخواه | گناه خودرا | وپاکی بیان کن

پس تو صبر کن، هر آینه وعده خداوند راست است و (از کوتاهی خود) از خدا معافی بخواه و صبح

بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿۵۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ

به حمد رب خود | شام | وصبح | هرآینه | آنانیکه | مجادله میکنند

و شام رب خود را پاکی بیان کن و در تعریف او باشد آنانیکه بدون کدام دلیل درآیات خداوند

فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ۙ اِنْ فِيْ صُدُوْرِهِمْ

درآیات خدا | بدون | (کدام) دلیل | که آمده به ایشان | نیست | دردلهای ایشان

خصومت میکنند، آنکه به ایشان از طرف خداوند رسیده باشد دردلهای ایشان چیزی نیست غیر از

اِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيْهِ ۚ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ

مگرغرور | نیست ایشان | رسیدنی به آن | پس پناه بخواه | به خدا | هرآینه اوست | شنوا

کبر مگر ایشان به آن کبر هیچ وقت رسیده نمی توانند پس تو به خدا پناه بخواه او شنوا دانا است

الْبَصِيْرُ ﴿۵۶﴾ لَخَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ

بینا | هرآینه پیدایش | آسمانها | وزمین | بسیار بزرگ است | از پیدایش مردم

این سخن آشکارا است که آفریدن آسمانها و زمین از آفریدن بنی آدم ها بسیار زیاد کار سنگین است

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى

لیکن | اکثر مردم | نه میدانند | وبرابر نیستند | کور

مگر اکثر مردم برآن نمیدانند، و کور و بینا برابر شده نمی توانند

وَالْبَصِيْرُ ۙ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَلَا الْمُسِيْٓءُ ۭ

وبینا | وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ونه بدکار

و نه مؤمن نیکوکار و نه بدکار (برابر شده میتواند)

قَلِيْلًا مَّا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۵۸﴾ اِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا

اندک | پسندی پذیرید | هرآینه | قیامت | آمدنی است | نیست شک | درآن

شما مردم بسیار کم نصیحت قبول میکنید، قیامت هر آینه می آید درآن شک نیست

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْٓ

لیکن | اکثر | مردم | ایمان نمی دارند | گفت | رب شما | دعاء کنید

مگر اکثر مردم این سخن را قبول نمیدارند و رب شما فرموده است که مرا دعاء کنید

اَسْتَجِبْ لَكُمْ ۭ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِيْ

که قبول کنم | شمارا | هرآینه | آنانیکه | تکبر میکنند | ازعبادت من

من دعاء شمارا قبول میکنم هر آینه آنانیکه از عبادت من تکبر میکنند

سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دٰخِرِيْنَ ﴿۶۰﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ

بزودی درآیند | دردوزخ | ذلیل | الله | آن است که | آفرید | شمارا

ایشان درحالت ذلت به جهنم میدرانید خداوند آن ذات است که بشما شب

الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ

شب | تا آرام کنید | درآن | وروز | روشن | هرآینه | خدا | خداوند فضل است

آفرید، تاکه درآن آرام کنید، و روز را روشن گردانیده است هر آینه خداوند به مردم بسیار

عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۶۱﴾ ذٰلِكُمُ

برمردم | لیکن | اکثر | مردم | شکرنمی کنند | هم این

مهربانی کرده است، مگر اکثر مردم شکر نه میکنند این الله است

اَللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۫ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَاَنّٰى

الله | رب شما است | پیدا کننده | هرچیز | نیست معبودی | مگراوست | پس کجا

که رب شما است، پیدا کننده هر چیزی است، بجز از وی کسی لائق عبادت نیست، پس شما

تُؤْفَكُوْنَ ﴿۶۲﴾ كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِيْنَ كَانُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

منصرف کرده میشوید؟ | هم چنین | منصرف کرده میشد | آنانیکه | بودند به آیات خدا

بکدام طرف برگردانیده شده اید؟ هم چنین آن مردم هم به یک طرف روان بودند که از آیات خداوند

يَجْحَدُوْنَ ﴿۶۳﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا

انکار میکردند | خدا | آنست که | گردانید | برای شما | زمین | قرار

انکار میکردند، خداوند آن ذات است که برای شما زمین را جای قرار گردانیده است

وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً وَّصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ

وآسمان | سقف | وصورت داد شمارا | پس نیکوساخت | صورتهای شمارا | وروزی داد شمارا

و آسمان را سقف گردانیده است، و صورتهای شما را ساخته است پس چه خوب صورتها داده است، و خوب چیزهای پاکیزه

مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ

از چیزهای پاکیزه | هم این الله | رب شما است | پس بسیار بابرکت است | خدا | که رب است

برای خوراک شما داده است، این خداوند رب شما است خداوند بسیار بابرکت است که پرورش کننده هم

الْعٰلَمِيْنَ ﴿۶۴﴾ هُوَ الْحَيُّ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ

ازهمه عالم | اوست | زنده | نیست معبود | مگراوست | پس عبادت کنید شما اورا | خالص کنندگان

مخلوقات است، او همیشه زنده است، بجز از وی معبود دیگری نیست پس شما به اخلاص

لَهُ الدِّيْنَ ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۶۵﴾ قُلْ

اورا | عبادت | همه ثناء | خداراست | که رب است | همه عالم را | بگو

اورا بخوانید، همه ثناء خداوند را است، که رب همه عالم است، ای پیغمبر! تو بگو

إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

هرآینه من | منع کرده شدم | (ازاین سخن) که من عبادت کنم آن را که | شما عبادت می کنید آن را | بجز | خدا

من از این منع شده ایم' که من بجز از خدا به معبودان شما عبادت کنم

لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ

وقتیکه | آمده است بمن | نشانه های آشکارا | از جانب رب من | وبه من حکم شده است | که من تابعدار شوم

باینکه برایم از جانب رب خود نشانه های آشکارا رسیده است و به من این حکم شده است که بسوی رب العالمین

لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ

به پروردگار عالمیان | هم اوست | آنکه | آفرید شمارا | از خاک | باز

سر خود را خم کنم' خداوند آن ذات است که شمارا از خاک آفرید باز از

مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ

ازنطفه | باز | ازخون جمع شده | باز | بیرون می آرد شمارا | اطفال | باز

یک قطرهٔ آب' باز از قطعهٔ خون جمع شده' باز درحالت طفل از شکم مادر بیرون می آرد باز که

لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا ۚ وَمِنْكُمْ مَنْ

تابرسید | طاقت خودرا | باز | تاشوید شما | پیران | وبرخی ازشما | آن است که

به طاقت جوانی خود برسید' باز که شوید پیران و برخی درشما قبل

يُتَوَفَّىٰ مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

می میرند | پیش ازاین | وکه شما برسید | به موده مقرره | وبرای اینکه شما | فهم کار گیرید

بمیرد و برای اینکه همهٔ شما به وقت مقرره خود برسید و که از فهم کار بگیرید

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا

او | آن ذات است که | زنده میکند | ومیراند | پس وقتیکه | اوفیصله میکند | کدام کاری را | پس تنها این

خداوند آن ذات است که زنده میکند و میمیراند' وقتیکه او یک کردن بخواهد میگوید

يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ ع أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ ع ۸ ۱۲

میگوید | اورا | که شو | پس میشود | آیاندیدی تو! | آن مردم را | که مجادله میکنند

شو پس میشود' آیا تو به آن مردم نه می بینی که درباره آیات خداوند

فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا

درآیات خدا | کدام طرف | منصرف کرده میشوند؟ | آنانیکه | تکذیب کردند | به کتاب | وآن چیزی را

خصومت میکنند ایشان بکدام طرف میروند؟ آنانیکه این کتاب را تکذیب کردند (و آن کتب و احکام)

أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾ إِذِ الْأَغْلَالُ

که فرستادیم به آن | رسولان خود | پس زود میدانند | وقتیکه | طوقها باشند

که بدست پیغمبران فرستاده ایم' زود است که بدانند که در گردن های ایشان طوقها

فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلٰسِلُ ۭ يُسْحَبُوْنَ ۙ﴿۷۱﴾ فِي الْحَمِيْمِ ۙ ثُمَّ فِي النَّارِ

در گردن ھای ایشان | وزنجیرھا | کشیده میشوند | درآب گرم | باز | درآتش

و زنجیرھا باشد، کشی کرده میشوند، درآب گرم باز درآتش

يُسْجَرُوْنَ ۚ﴿۷۲﴾ ثُمَّ قِيْلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ۙ﴿۷۳﴾

سوختانده میشوند | باز گفته میشود | ایشان را | کجااست | آن چیز | که بودید که شریک میکردید

سوختانده میشوند، باز از ایشان پرسیده میشوند که (امروز) آن شرکاء شما چه شدند؟

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا بَلْ لَّمْ نَكُنْ نَّدْعُوْا

بجز خدا | ایشان گویند | گم شدند | از ما | بلکه | ما عبادت نمی کردیم

که بجز از خدا آن میساختید، ایشان گویند هم ایشان از ما گم شدند بلکه ما قبل ازین

مِنْ قَبْلُ شَيْـــًٔا ۭ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۷۴﴾ ذٰلِكُمْ

پیش از این | چیزی را | هم چنین | گمراه میکند | خدا | کافران را | این (عذاب) بشما

عبادت هیچ کسی را نمیکردیم، هم چنان خداوند کافران را در گمراهی میماند اکنون بدله آن سخن است

بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ

بخاطر این است | که شما | خوشحال میشدید | درزمین | برناحق | وبسبب آن که | شما

که شما در دنیا برناحق خوشحالی میکردید، و این بدله آن است که شما برخود

تَمْرَحُوْنَ ۚ﴿۷۵﴾ اُدْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ فَبِئْسَ

غرور میکردید | داخل شوید شما | دروازه ها | جهنم | همیشه اید | درآن | پس بداست

غرور میکردید، اکنون به دروازه های جهنم داخل شوید همیشه درآن هستید جای مردم متکبرین بسیار

مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿۷۶﴾ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ

جای | متکبرین | پس صبر کن | هرآینه | وعده | خدا | راست است

بد است (ای نبی!) تو صبر کن هر آینه وعده خدا درست و راست است پس ما

فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ

پس اگر | بنمایم بتو | برخی حصه از آن عذاب | که | ما وعده میکنیم به ایشان | یا | قبض کنیم روح ترا

که باایشان وعده کدام جزا میکنیم، اگر حصه اندک آن بتو بنمایم و یا اگر تو را (قبل از آشکاره نمودن آن)

فَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ﴿۷۷﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ

پس بسوی ما | ایشان برگردانیده میشوند | وفرستاده بودیم ما | پیغمبران | پیش از این

وفات کنیم (پس به هر صورت) باز گشت همه شما بسوی ما است و ما قبل از تو بسیار پیغمبران را فرستاده بودیم

مِنْهُمْ مَّنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّمْ نَقْصُصْ

برخی از ایشان | آن است که | بیان کردیم حال ایشان | برتو | وبرخی آن است که | که بیان نکردیم

که قصه های بعضی از ایشان بتو بیان کردیم و قصه های بعضی از ایشان بتو بیان

عَلَيْكَ ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ

برتو | ونبود (حق) | ازهیچ پیغمبر | که او بیارد | معجزه | مگر | به حکم خدا

نکردیم، و هر پیغمبر که کدام نشانه را پیش کرده است پس به اذن خداوند پیش کرده است

فَاِذَا جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ

بازوقتیکه | آمد | حکم | خدا | فیصله کرده شد | به انصاف | ودرخساره شدند

پس وقتیکه حکم خداوند بیاید، پس فیصله درست کرده میشود و این دوستان باطل درخساره

هُنَالِكَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۷۸﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ ع ۸ ۱۳

آن وقت | اهل باطل | الله | آن ذات است که | آفرید | شمارا | حیوانات

میمانند، خداوند آن ذات است که برای شما قسم قسم حیوانات آفریده است که بربعضی از ایشان

لِتَرْكَبُوْا مِنْهَا وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۷۹﴾ وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ

تاسوارشوید | به برخی ازآن | وبعضی ازآن | شامیخورید | وبرای شما | درآن | فوائد بسیاراست

شما سوار میشوید، و از بعضی خوراک میکنید، و برای شما درآن فوائد بسیار دیگری هم است و که مراد دلهای

وَلِتَبْلُغُوْا عَلَيْهَا حَاجَةً فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ

وکه برسید شما | برآنها | حاجت خود | که درسینه های شما است | وبرحیوانات | وبرکشتی ها

خود هم برآن پوره کنید و براین حیوانات، و کشتیها شما

تُحْمَلُوْنَ ﴿۸۰﴾ وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ ۖ فَاَيَّ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُنْكِرُوْنَ ﴿۸۱﴾

شما سوار کرده میشوید | واو مینماید بشما | نشانه های خود | پس ازکدام | نشانه های خدا | شما انکار میکنید

سوار شوید، و او قدرتهای دیگری هم بشما مینماید پس شما از کدام قدرتهای خداوند انکار میکنید؟

اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

پس آیا سیر نکردند | درزمین | که میدیدند آنها | که چگونه | بود | عاقبت

آیا ایشان در ممالک سیر نکردند که میدیدند که انجام مردم سابقه

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ كَانُوْٓا اَكْثَرَ مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً

آنانیکه | که پیش ازایشان بودند | بودند | اکثر | ازایشان | وبسیارزیاد | درقوت

چگونه شد؟ ایشان از آنها بسیار زیاد بودند و در قدرت هم زیاد بودند

وَّاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا

ودرنشانه ها | درزمین | پس نه آمد | به کارنه آمد | ازایشان | آن چیز که

و بروی زمین بسیار نشانه ها از ایشان باقی بود پس این منفعت ایشان به کار ایشان هیچ

يَكْسِبُوْنَ ﴿۸۲﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَرِحُوْا بِمَا

ایشان میکردند | پس چون | آمد ایشان را | پیغمبران ایشان | به معجزات | خوش میشدند | به آنچه

نیامد غرض اینکه وقت که پیغمبران ایشان به آنها نشانه های آشکارا آورد پس ایشان به علم خود

عِنْدَهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

نزد ایشان بود | از دانش | وگیر کرد | ایشان | آن (عذاب) | که ایشان به آن

ناز آغاز نمودند و بکدام چیز یکه ایشان استهزا میکردند آن از ایشان

يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۸۳﴾ فَلَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ

استهزاء میکردند | پس چون | ایشان دیدند | عذاب ما | گفتند | ما ایمان آوردیم | به خدا

گرد ایشان آمد باز آن مردم چون عذاب مارا دیدند گفتند که ما به خداوند یگانه ایمان آوردیم

وَحْدَهٗ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهٖ مُشْرِكِيْنَ ﴿۸۴﴾

که یکی است | وانکار کردیم ما | به آن چه | که ما به او | شریک میکردیم

و کدام شریکان که ما میساختیم از آن دست بردار ایم

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ اِيْمَانُهُمْ لَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَا ۭ سُنَّتَ اللّٰهِ

پس نفع نداد ایشان را | ایمان ایشان | وقتیکه | ایشان دیدند | عذاب ما | این دستور خدا است

این ایمان به ایشان هیچ فائده نه رساند وقتیکه عذاب ما به ایشان آشکارا شد و قاعده عام خداوند است

ع ۱۴ الَّتِيْ قَدْ خَلَتْ فِيْ عِبَادِهٖ ۚ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۸۵﴾ ع

آنکه | گذشته است | در بندگان او | و در خساره شدند | در آن جای | کافران

آنکه دربارهٔ بندگان از سابق جاری است و درآن جای کافران درخساره شدند

سُوْرَةُ حٰمٓ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ

سوره حٰمٓ السجده در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام که مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است

اَرْبَعٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٌ

پنجاه و چهار آیت و شش رکوع است

آغاز بنام خداوند میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ تَنْزِيْلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۲﴾ ۚ كِتٰبٌ فُصِّلَتْ

حٰمٓ | (این) قرآن نازل شده است | از جانب خدائی مهربان | بسیار رحم کننده | این کتاب است | واضح کرده شده است

حٰمٓ این کتاب از جانب خداوند رحم کننده نازل شده است این یک کتاب است که آیات آن صفا صفا

اٰيٰتُهٗ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۳﴾ ۙ بَشِيْرًا

آیات آن | قرآن است | درعربی | برای آن قوم | که میدانند | مژده دهنده

بیان شده است (این) کتاب در زبان عربی است برای آن مردم را که فهم دارند (این کتاب) مژده دهنده

وَّنَذِيْرًا ۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿۴﴾

وبیم دهنده | پس اعراض کرد | در ایشان اکثر مردم | پس ایشان | نه میشنوند

و (از عذاب) بیم دهنده است مگر در ایشان اکثر مردم اعراض میکنند و ایشان نه میشنوند

وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا فِيْٓ اَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ

وایشان گویند | دلهای ما | در پرده ها است | از آن چیز که | میخوانی تو ما را بسوی آن

و کافران گفتند که دلهای ما درغلاف است از آن سخن که شما مارا به آن میخواهید

وَفِيْٓ اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَّمِنْۢ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ

ودر گوشهای ما | گرانی است | ودرمیان ما | ومیان تو | یک پرده است | پس تو عمل کن

و در گوشهای ما گرانی یعنی کری است، و میان ما و تو پرده است پس تو عمل کن

اِنَّنَا عٰمِلُوْنَ ۝۵ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى

هرآینه ما | کارخود میکنیم | بگو | هرآینه من | یک انسان هستم | مانند شما | وحی کرده میشود

و ما هم کار خود را میکنیم (ای نبی!) تو به ایشان بگو که من هم مانند شما یک بنی آدم هستم مگر به من این

اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَاسْتَقِيْمُوْٓا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ ؕ

بسوی من | اینکه معبود شما | معبود یک است | پس متوجه شوید | به وی | ومعافی بخواهید از وی

وحی شده است که معبود شما یکی است، پس به قبول نمودم حکم او مستقیم ایستاده باشید و بخشش از او بخواهید

وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ۝۶ الَّذِيْنَ لَا يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ

وهلاکت است | برای مشرکین | آنانیکه | نه میدهند | زکوٰة | وایشان

و برای مشرکین یک تباهی بزرگ مقرر است، آنانیکه زکواة نه میدهند و از

بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ۝۷ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

ازآخرت هم | منکراند | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

آخرت منکر باشند، هر آینه آنانیکه ایمان آوردند و عمل نیک کردند

الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ۝۸ قُلْ اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُوْنَ ع ۱۵

نیک | ایشان را | اجراست | که به پایان نمی رسد | بگو آیا شما | انکار میکنید

به ایشان چنین اجر مقرر است، که هیچ وقت به پایان نمی رسد تو پرس آیا شما مردم از آن ذات

بِالَّذِيْ خَلَقَ الْاَرْضَ فِيْ يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُوْنَ لَهٗٓ اَنْدَادًا ؕ

ازآن ذات | که آفرید | زمین | دردوروز | و | مقرر میکنید | اورا | شریک

انکار میکنید که زمین را در دو روز آفرید؟ و به وی شریکان مقرر می کنید

ذٰلِكَ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝۹ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا

هم این است | رب | همه جهانیان | وآفرید | درآن | کوه ها | ازبالای آن

هم (این) الله رب هم جهان است، و او بر این زمین از بالای آن کوه های سنگین نهد

وَبٰرَكَ فِيْهَا وَقَدَّرَ فِيْهَآ اَقْوَاتَهَا فِيْٓ اَرْبَعَةِ اَيَّامٍ ؕ سَوَآءً

وبرکت نهاد | درآن | ومقرر کرد | درآن | خوراکهای آن | در چهار روز | برابر است

و در زمین برکت نهاد، و قسم قسم غذا ها را درآن در چهار روز تجویز کرد این چیز ها برای سوال کنندگان

لِّلسَّآئِلِيْنَ ۝۱۰ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ

برای سوال کنندگان | باز متوجه شد | به طرف آسمان | وآن | دود | پس فرمود

پوره است، باز خداوند بسوی آسمان متوجه شد و آن دود بود پس به آسمان

لَهَا وَلِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ؕ قَالَتَآ اَتَيْنَا طَآئِعِيْنَ ﴿۱۱﴾

اورا | وزمین را | هردوشما بیائید | به خوشی | یا به ناخوشی | هردوگفتند | آمدیم ما | به خوشی

و به زمین گفت، هر دو شما بیائید به رضاء خوشی و یا به ناخوشی هر دو آنها گفتند که ما به رضاء حاضر هستیم

فَقَضٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِيْ يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِيْ كُلِّ سَمَآءٍ

بازساخت آن را | هفت | آسمانها | دردوروز | وحکم فرستاد | درهرآسمان

پس در دو روز هفت آسمانها را ساخت، و به هر آسمان مطابق آن حکم فرستاد

اَمْرَهَا ؕ وَزَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ ۖ وَحِفْظًا ؕ

ازکاراو | وشائسته کردیم ما | آسمان دنیا | به چراغها (ستاره گان) | وبرای حفاظت هم

(و ما از هم نزدیک) آسمان دنیا را به چراغها (یعنی به ستاره گان) شائسته کردیم و حفاظت آن را

ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۱۲﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَقُلْ

این | تدبیراست | ازغالب | دانا | پس اگر | ایشان اعراض کردند | پس بگو

کردیم این انتظام غالب و پروردگار دانا است پس اگر اکنون هم ایشان (از حق) اعراض کنند تو به ایشان بگو

اَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً مِّثْلَ صٰعِقَةِ عَادٍ وَّثَمُوْدَ ﴿۱۳﴾ ؕ اِذْ جَآءَتْهُمُ

من میترسانم شمارا | ازیک عذاب | مانند | عذاب | ازعاد | وثمود | وقتیکه آمد به ایشان

که من شمارا از چنین مصیبت میترسانم چنانچه به عاد، و ثمود نازل شده بود وقتیکه به ایشان

الرُّسُلُ مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا

پیغمبران | ازپیش ایشان | وازپس ایشان | که شما عبادت مکنید | مگر

از پیش و پس پیغمبران آمده بودند (و گفتند) که بجز از خداوند عبادت کسی را

اللّٰهَ ؕ قَالُوْا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً فَاِنَّا بِمَآ

اللّٰه را | گفتند | اگرمیخواست | رب ما | نازل میکرد | فرشتگان | پس هرآینه ما | به آن چه

مکنید، ایشان گفتند اگر رب ما میخوست (پس برای هدایت ما) فرشتگان می فرستید پس ما پیغام آورده

اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿۱۴﴾ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوْا فِي الْاَرْضِ

فرستاده شده اید به آن | انکارمیکنیم | پس قوم عاد که بود | آنها تکبر کردند | درزمین

شمارا قبول نمیداریم، باز قوم عاد که بود ایشان برروی زمین برناحق تکبر

بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوْا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ؕ اَوَلَمْ يَرَوْا

برناحق | وگفتند | کیست | زیاد | ازما | درقوت | آیا ایشان ندیدند

آغاز نمودند و گفتند که کیست از ما زیاد در طاقت؟ تو ببین که ایشان

اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ؕ

که هرآینه الله | آنکه | آفریدایشان را | او | بسیارزیاداست | ازایشان | درقوت

به این ندیدند که آن ذات که ایشان را آفریده اند او از ایشان درطاقت زیاد است

وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۱۵﴾ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا

وایشان | از آیات ما | انکار میکردند | پس فرستادیم ما | برایشان | باد | تیز

و بودند که از آیا ما انکار می کردند، پس ما برایشان در روز ها بی خبر یک باد تیز

فِيْٓ اَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيْقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ

درروزهای بی خیر | تابچشانیم ایشان را | عذاب | ذلت | درزندگی

فرستادیم که در دنیا برایشان مزه عذاب شرم دهنده بچشانیم

الدُّنْيَا ۭ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۶﴾

دنیا | وهرآینه عذاب | آخرت | زیادرسواکننده است | وبه ایشان مدد کرده نه میشود

و عذاب آخرت سب ذلت ایشان خواهد شد و مدد ایشان کرده نه میشود و ثمود که بود

وَاَمَّا ثَمُوْدُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ

وثمود که بود | پس راه نمودیم ایشان را | پس خوش کردند آنها | نابینائی | برهدایت | پس گرفتند ایشان را

به ایشان راه درست نشان دادیم مگر ایشان در مقابله هدایت گمراهی را پسند کردند پس به سبب اعمال ایشان

صٰعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُوْنِ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَنَجَّيْنَا

آفت | عذاب ذلت دهنده | به آنچه | ایشان میکردند | ونجات دادیم ما

یک عذاب ذلت دهنده ایشان را گرفتند و ما آن مردم را که

ع ۲ ۱۰ ۱۶

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿۱۸﴾ ع وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَاۗءُ اللّٰهِ

آنان راکه | ایمان آوردند | وبودند | که پرهیزگاری میکردند | وروزیکه | جمع کرده شود | دشمنان | خدا

ایماندار بودند، و از ما میترسیدند (از این عذاب) نجات دادیم و روزیکه دشمنان خدا

اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿۱۹﴾ حَتّٰٓى اِذَا مَا جَاۗءُوْهَا

بسوی جهنم | پس ایشان | درگروه ها تقسیم میشوند | تا آنکه | وقتیکه | ایشان بیاید به آن

به جهنم جمع کرده شوند باز در گروه ها تقسیم کرده میشوند تا اینکه به جهنم نزدیک شوند

شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُوْدُهُمْ بِمَا

گواهی دهد | برایشان | گوشهای ایشان | وچشمهای ایشان | وپوستهای ایشان | به آنچه

گوشهای ایشان، و چشمهای ایشان، و پوستهای ایشان به آنها گواهی میدهند که ایشان در دنیا چه چیز میکردند

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَقَالُوْا لِجُلُوْدِهِمْ لِمَ شَهِدْتُّمْ عَلَيْنَا ۭ

ایشان میکردند | ومیگویند | پوستهای خودرا | چرا | گواهی دادید شما | برما

ایشان به پوستهای خود میگویند چرا شما به ما گواهی دارید؟

قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيْٓ اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَّهُوَ خَلَقَكُمْ

ایشان گویند | گویا ساخت مارا | خدا | آنکه | گویا ساخته | هرچیزی را | واو | آفرید شمارا

ایشان گویند گویا ساخت مارا آن ذات آنکه هر چیزی را گویا ساخت و او شما را بار اول

اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُوْنَ اَنْ يَّشْهَدَ

اول بار | وبسوی او | برگردانیده میشوید | ونبودید که خود را پرده کنید | که گواهی دهد

آفریده است، و اینکه بسوی وی باز گشت همهٔ شما است (و شما در وقت گناه کردن از این سخن) پنهان شده نه میتوانید

عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ اَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُوْدُكُمْ وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ

برشما | گوش شما | ونه | چشمهای شما | ونه پوستهای شما | ولیکن | گمان داشتید

که گوشهای شما، چشمهای شما، و پوستهای شما خلاف شما گواهی دهند بلکه شما گمان میکردید

اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيْرًا مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِيْ

که الله | نمیداند | بسیاری | ازآنچه | شما میکنید | واین گمان شما | آن

که خداوند کارهای بسیاری شما که شما آن را میکنید نمیداند، و این گمان شما که شما درباره رب خود میکردید

ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَرْدٰىكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۲۳﴾

که شما کرده بودید | به پروردگار خود | اوهلاک کرد شمارا | پس شدید شما | ازنقصانیان

شمارا برباد ساخت، و شما در نقصانیان شدید۔

فَاِنْ يَّصْبِرُوْا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۚ وَاِنْ يَّسْتَعْتِبُوْا فَمَا هُمْ

پس اگر | آنها صبر کنند | پس آتش | جای است | ایشان را | واگر | معافی خواهند | پس نیست ایشان

پس ایشان اگر اکنون صبر هم کنند باز هم جای ایشان جهنم است و اگر ایشان توبه کنند پس توبه ایشان

مِّنَ الْمُعْتَبِيْنَ ﴿۲۴﴾ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوْا

که معافی کرده شود ایشان | ومقرر کردیم ما | برای ایشان | دوستان | پس آراسته کردند آنها

قبول کرده نه میشود و ما با ایشان (در دنیا) دوستان مقرر کرده بودیم پس آنها به ایشان

لَهُمْ مَّا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ

ایشان را | آنچه | پیش ایشان بود | وچیزیکه پس آنها بود | وثابت شد | برایشان

اعمال پس و پیش ایشان درست نشان میداد، و برایشان هم قول خداوند پوره شد

الْقَوْلُ فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۚ اِنَّهُمْ

وعده عذاب | درآن امتها | که گذشته است | پیش ازایشان | از جنات | وانسانها | هرآینه ایشان

مانند امتهای گذشته، جنات بودند و یا بنی آدم ها

كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ ع ۳ ۱۷ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَسْمَعُوْا لِهٰذَا

بودند درنقصان | وگفت | آنانیکه کفر کردند | گوش نهید | این

هر آینه ایشان در خساره ماندند و (ای نبی!) کافران میگویند که این قرآن را

الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُوْنَ ﴿۲۶﴾ فَلَنُذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ

قرآن | وسخن بیهوده گوئید | درآن | تاشما | غالب شوید | پس هرآینه می چشانیم | آن مردم را

گوش نه نهید (و هنگامیکه) خوانده میشود درآن شور کنید تا غلبه یابید پس ما به این کافران

كَفَرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ وَّلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ الَّذِيْ كَانُوْا

که کافراست | عذاب | سخت | وهرآینه به ایشان بدله دهیم | ازکارهای بد | که ایشان

مزه عذاب سخت می چشانیم و سزا های کارهای بد ایشان میدهیم

يَعْمَلُوْنَ ﴿۲۷﴾ ذٰلِكَ جَزَآءُ اَعْدَآءِ اللّٰهِ النَّارُ ۚ لَهُمْ فِيْهَا

عمل میکردند | هم این | جزااست | ازدشمنان | خدا | آتش | ایشان را | درآن

این جزاء دشمنان خداوند است (یعنی دوزخ) هم این جای سکونت

دَارُ الْخُلْدِ ؕ جَزَآءً بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۲۸﴾

خانه است | ازسکونت همیشه گی | این بدله است | ازآنچه | بودند | به آیات ما | انکارکنندگان

همیشه ایشان است این سزاء (این سخن است که ایشان از آیات ما انکار میکردند

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَآ اَرِنَا الَّذَيْنِ

ومیگویید | آنانیکه | کفرکردند | ای رب ما! | بنما بما | آن دو

و کافران میگویند که (ای رب ما! بما آن دو قوم یعنی آن جنات

اَضَلّٰنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا

که گمراه کرده بود مارا | از جنات | وانس | که بیندازیم هردورا | زیرقدمهای خود

و بنی آدم ها بنما که مارا گمراه کرده بودند که ایشان را زیر پای کنیم که

لِيَكُوْنَا مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿۲۹﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ

که شوند آنها | ازمردم پایان | هرآینه | آنانیکه | گفتند | رب ما | الله است | باز

که خوب ذلیل شوند هر آینه آنانیکه اقرار کردند که رب ما الله تعالی است باز

اسْتَقَامُوْا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا

قائم ماندند | نازل میشود | برایشان | فرشتگان | که شما مترسید | وغم میکنید

برآن قائم شوند برایشان فرشتگان (رحمت) نازل میشوند (و میگویند که) شما مترسید و غم مکنید

وَاَبْشِرُوْا بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿۳۰﴾ نَحْنُ

وخوش شوید | به جنت | ازآنکه | باشما وعده کرده میشود | ما

و مژده جنت را بشنوید از آنکه باشما وعده کرده میشود ما درزندگی دنیا هم

اَوْلِيٰٓؤُكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيْهَا

دوستان شما | درزندگی | دنیا | ودرآخرت (هم) | وباشد شمارا | درآن

دوستان شما بودیم و درآخرت هم میباشیم و چیزی را که دل شما

مَا تَشْتَهِيْٓ اَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَدَّعُوْنَ ﴿۳۱﴾ ؕ نُزُلًا

آن چه | میخواهید | نفسهای شما | وباشد شمارا | درآن | آنچه | شما میخواهید | این مهمانی است

میخواهد آن درجنت به ایشان حاضر میباشد و بشما هر چیز موجود میباشد که شما میخواهید این مهمانی است

ع ۴ ۱۸

مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ﴿۳۲﴾ وَمَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ

از بخشنده | مهربان | وازکه | درست است | سخن | ازآن کسی | که دعوت واو

از جانب خداوند بخشنده مهربان، و از آن بنده سخن که خوب شده میتواند که بسوی

اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَّقَالَ اِنَّنِيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿۳۳﴾

بسوی خدا | وعمل کرد | نیک | وگفت | هرآینه من | ازمسلمانها هستم

خداوند دعوت میکند، و عمل نیک میکند و میگوید که من از فرمانبردار ایم

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۭ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ

وبرابرنیست | نیکی | وبدی | دورکن (بدی) را | به آن (سخن)

نیکی و بدی هیچ وقت برابر شده نه میتواند، تو بسیار به طریقه درست دشمن را

هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِيْ بَيْنَكَ وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ

که آن بسیار درست باشد | پس فوراً | آن کس | که درمیان تو | ودرمیان او | دشمنی است

از نفس خود دفع کن، پس میان تو و میان کسیکه عداوت است او چنین نرم خواهد شد

كَاَنَّهٗ وَلِيٌّ حَمِيْمٌ ﴿۳۴﴾ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الَّذِيْنَ

(چنین میشود) که گویا او | دوست است | گرم جوش | وداده نه میشود (این سخن) | مگر | آنان را که

مانند دوست مهربان، و این نصیحت نصیب آن کسی میشود که صبر

صَبَرُوْا ۚ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا ذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ﴿۳۵﴾ وَاِمَّا

صبر کردند | وداده نه میشود (این سخن) | مگر | به خداوند نصیبه بزرگ | واگر

کرده میتواند، و این سبق را آن کسی گرفته میتواند که خداوند نصیبه بزرگ میباشد و اگر در دل تو

يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ

بیاید بتو | از جانب شیطان | کدام وسوسه | پس پناه بگیر | به خدا | هرآینه او

از جانب شیطان کدام وسوسه پیدا گردد، پس از خداوند پناه بخواه پس هر آینه او هر چیزی را

السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۳۶﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ

شنوا | داناست | وازنشانهای اوست | شب | وروز | وآفتاب

میشنود، و به هر چیز داناست، و درشانه های قدرت او شب، روز آفتاب

وَالْقَمَرُ ۭ لَا تَسْجُدُوْا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ

وماه | سجده مکنید | آفتاب را | ونه به ماه | وسجده کنید | خدارا

و ماه است پس شانه به آفتاب سجده کنید، و نه به ماه و تنها به خدا سجده کنید

الَّذِيْ خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿۳۷﴾ فَاِنِ اسْتَكْبَرُوْا

آنکه | آفرید این را | اگر هستید شما | اورا | عبادت کنندگان | پس اگر کبر کنند ایشان

آنکه هم چیز ها را آفرید اگر تنها شما عبادت خدارا میکنید پس اگر ایشان تکبر کردند

فَالَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُوْنَ لَهٗ بِالَّيْلِ

پس آن فرشتگان که | نزد | رب تو است | آنها پاکی بیان میکنند | اورا | از شب

پس آن فرشتگان که نزد رب تو است آنها شب و روز در تسبیح وی

وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُوْنَ ﴿۳۸﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنَّكَ تَرَى

وروز | وایشان | مانده نه میشوند | وازنشانه های اوست | که هرآینه تو می بینی

میباشند و هیچ وقت مانده نه میشوند و یک نشانه او این است که زمین بتو خواب

السجدة ۱۱

الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَآءَ اهْتَزَّتْ

زمین | عاجزه ذلیل | بازوقتیکه | فرودآوردیم ما | برآن | آب | درحرکت آمد

(و خشک) آشکارا میشود باز وقتیکه ما برآن آب فرود آریم درحرکت می آید

وَرَبَتْ ؕ اِنَّ الَّذِيْٓ اَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ؕ اِنَّهٗ

وشنج شود | هرآینه | آن ذات | که زنده ساخت آن را | اوزنده میکند | مردگان را | هرآینه او

و شنج گردد هر آینه آن ذات که این زمین را زنده ساخت او مردگان را هم زنده میکند دراین شک

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۳۹﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا

برهرچیزی | تواناست | هرآینه | آنانیکه | کج رفتاری میکنند | درآیات ما

نیست که او به هر چیز قدرت دارد آنانیکه دربارهٔ آیات ما گمراهی اختیار میکنند

لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ؕ اَفَمَنْ يُّلْقٰى فِي النَّارِ خَيْرٌ

آنها پنهان نیستند | برما | آیا کسیکه | انداخته شود | درآتش | اوبهتر است

ایشان از ما پنهان نیستند پس آیا کسیکه درآتش انداخته شود وی خوب شد و

اَمْ مَّنْ يَّاْتِيْٓ اٰمِنًا يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِعْمَلُوْا مَا

یا کسیکه | بیاید | به امن | روز | قیامت | عمل کنید شما | آن چه

یا کسیکه روز قیامت به امن و امان (به خدا پیش شود)؟ شما چیزیکه دل شما میخواهد

شِئْتُمْ ۙ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۴۰﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

شما میخواهید | هرآینه او | به آنچه | شما میکنید | بیناست | هرآینه | آنانیکه

آن را بکنید هر آینه شما که چیزی را میکنید خداوند آن را می بیند آنانیکه از این قرآن

كَفَرُوْا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّهٗ لَكِتٰبٌ عَزِيْزٌ ﴿۴۱﴾ ۙ

انکار کردند | ازاین قرآن | وقتیکه آمد به ایشان | وهرآینه این | یک کتاب است | باقدر

وقتیکه به ایشان آمد انکار میکنند (تباه شدند) و این قرآن بسیار کتاب باعزت است

لَّا يَاْتِيْهِ الْبَاطِلُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهٖ ؕ تَنْزِيْلٌ

می آید به آن | باطل | ازپیش او | ونه ازپس او | فرستاده شده

که سخن غلط به آن از پیش آمده میتواند و نه از پس این از حکمت و تعریفها خداوند

مِّنْ حَكِيْمٍ حَمِيْدٍ ﴿۴۲﴾ مَا يُقَالُ لَكَ اِلَّا مَا قَدْ قِيْلَ لِلرُّسُلِ

از طرف باحکمت | ستوده | گفته نمی شود | ترا مگر | آنچه | گفته شده | به رسولان

خداوند نازل کرده است، بتو چیزی نه مگر آن سخن گفته میشود که چنانچه سابقاً به انبیاء گفته میشد

مِنْ قَبْلِكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ وَّذُوْ عِقَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۴۳﴾ وَلَوْ

پیش از تو | هر آینه | رب تو | خداوند مغفرت | وعذاب دهنده است | دردناک | واگر

هر آینه رب تو بخشنده هم است، و هم عذاب دردناک دهنده است و اگر ما این

جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا اَعْجَمِيًّا لَّقَالُوْا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ ؕ

میساختیم ما این | قرآن | به زبان عجمی | میگفتند | چرا | واضح کرده نشد | آیات آن

قرآن را به زبان عجمی فرستاده میبودیم، ایشان میگفتند که چرا آیات آن صفا، صفا بیان نشده است

ءَاَعْجَمِيٌّ وَّعَرَبِيٌّ ؕ قُلْ هُوَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هُدًى

آیا کتاب عجمی | ورسول عربی؟ | بگو | آن | آنان را که | ایمان آوردند | هدایت

این چگونه سخن است که (کتاب) عجمی (و پیغمبر) عربی است؟ (ای نبی!) تو بگو که این کتاب برای مؤمنان هدایت و

وَشِفَآءٌ ؕ وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَّهُوَ

وشفاء است | وآنانیکه | ایمان نمی آرند | درگوشهای ایشان | گرانی است | واو

شفا است، و آنانیکه ایمان نمی آرند درگوشهای ایشان گرانی است و قرآن درحق ایشان

عَلَيْهِمْ عَمًى ؕ اُولٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ ﴿۴۴﴾

برایشان | کوری است | آن گروه | که آواز کرده میشود به ایشان | از جای | دور

کوری است، این همان مردم است که به ایشان از جای بسیار دور آواز داده میشوند

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا

وهر آینه داده بودیم ما | به موسیٰ | کتاب | پس اختلاف کرده شد | درآن | واگر نبود

و ما به موسیٰ هم کتاب داده بودیم، باز درآن هم اختلاف کرده شد و اگر از روی تو

كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ

یک حکم | از پیش | از جانب رب تو | هر آینه فیصله میشد | میان آنها | وهر آینه ایشان

یک سخن از پیش فیصله شده نمی بود، پس معامله آنها به پایان میرسید و ایشان دربارهٔ

لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿۴۵﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ

درشک است | به نسبت این | درتردد | کسیکه | عمل کند | نیک | پس برای خود

این کتاب درشک متردد باقی مانده اند، کسیکه کار نیک کند برای خود میکند

وَمَنْ اَسَآءَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿۴۶﴾

وهرکه | بدکاری کند | پس وبال آن بروی است | ونیست رب تو | ظلم کننده | بربندگان

و هر که بدکاری کند پس وبال اش بروی است و رب تو بربندگان خود تجاوز نه میکند۔

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ

بسوی او | گردانیده میشود | علم | قیامت | وبیرون نمی آید | هیچ میوه

حوالہ علم قیامت تنہا بہ خداوند تعلق دارد کدام میوہ کہ از غلافہای خود بیرون می آید

مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۚ وَيَوْمَ

ازغلافہای آن | وحاملہ نمی شود | کدام زن | ونہ میزاید طفل | مگر بہ علم او | وروز یکہ

و یا کدام زن کہ حمل میگیرد و یا کہ طفل را میزاید این ہمہ بہ وی معلوم است و روز یکہ

يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي ۖ قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾

آواز کند بہ ایشان | کجا است | شریکان من؟ | ایشان میگویند | ما بتو عرض کردیم | کہ نیست ما را | کدام گواہ

خداوند (ج) آواز کند کہ (امروز) شریکان من کجا است؟ ایشان گویند ما بتو عرض کنیم کہ بما ہیچ خبر نیست

وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَدْعُونَ مِن قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُم

وگم میشود | ازایشان | آنچہ | ایشان میخواستند | پیش ازاین | و | گمان میکنند | کہ نیست ایشان را

و سابقاً کہ عبادت کدام معبودان را میکردند ہمہ آنہا از ایشان گم میشوند و بدانند کہ امروز جای نجات

مِّن مَّحِيصٍ ﴿٤٨﴾ لَّا يَسْأَمُ الْإِنسَانُ مِن دُعَاءِ الْخَيْرِ ۖ وَإِن مَّسَّهُ

کدام نجات | ماندہ نمی شود | انسان | ازخواستن خیر | واگر | برسد اورا

نیست انسان بہ خواستن دعاء خیر ماندہ نمی شود و اگر بہ وی کدام تکلیف

الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِّنَّا

تکلیف | پس مایوس | ناامید میشود | واگر | بچشانیم اورا | رحمت | ازطرف خود

برسد باز مایوس و ناامید گردد و اگر بہ وی از جانب خود رحمت بچشانیم

مِن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِي ۙ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ

بعداز تکلیف | کہ رسیدہ بود بہ او | اومیگوید | این | حق من است | ومن گمان نہ میکنم | کہ قیامت

بعد از آن مصیبت کہ بہ وی آمدہ بود باز میگوید کہ این حق من بود و من گمان نہ میکنم کہ قیامت

قَائِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِندَهُ لَلْحُسْنَىٰ ۚ

قائم میشود | واگر | برگردانیدہ شوم | بطرف رب خود | ہرآینہ | مرا | نزداو | حالت درست است

آمدنی است و اگر بالفرض بہ خدا برگردانیدہ شوم باز درآنجا ہم نصیبہ من خوب باشد

فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ

پس ما خبر میکنم | آنانرا کہ | کفر کردند | آنچہ ایشان میکردند | ومی چشانیم ایشان را | یک عذاب

پس ما کافران را از ہمہ کارہای ایشان نشان دہیم و مزہ عذاب سخت بہ ایشان

غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ

سخت | وقتیکہ | ماانعام کنیم | برانسان | اواعراض میکند | وبدل کند

بچشانیم و وقتیکہ بہ انسان نعمت بچشانیم او اعراض میکند و بہ یک طرف

بِجَانِبِهٖ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُوْ دُعَآءٍ عَرِيْضٍ ﴿۵۱﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ

به پهلوی خود | وقتیکه | برسداورا | تکلیف | دعاء میکند | دراز | بگو | ایادیدیدشما

به پهلوی خود و وقتیکه به وی یک اندازه تکلیف برسد باز دعا های دراز دراز را میکند (ای نبی!) تو به ایشان بگو

اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهٖ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ

اگر باشدآن | ازطرف خدا | باز | انکارمیکنیدشما | ازآن | که گمراه تراست | ازآنکه | که اواست

که مرا خبر بدهید اگر این کتاب از جانب خدا باشد و شما از آن انکار کنید پس از آن کسی گمراه تر که باشد که دراین

فِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿۵۲﴾ سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَفِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

درمخالفت | دور | زودنشان دهیم ایشان را | نشانه های خود | دردنیا | ودرنفسهای خود

مخالفت دراز واقع میباشد به ایشان نشانه های خود در دنیا هم مینمایم و در نفسهای خود ایشان هم

حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ؕ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ

تاآنکه | واضح شود | ایشان را | که این (سخن) | حق است | آیا کافی نیست | رب تو

تااینکه به ایشان ثابت شود که این کتاب حق است آیا این سخنی رب تو کافی نیست که

اَنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿۵۳﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ فِيْ مِرْيَةٍ

که او | برهرچیزی | گواه است | خبردار! | هرآینه ایشان | درشک است

که او به هر چیز گواه است خبردار که این مردم درباره روبروی شد) به رب خود

ع ۶ مِّنْ لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ؕ اَلَآ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ ﴿۵۴﴾

ازملاقات | رب خود | خبردار! | هرآینه او | به هرچیز | احاطه کننده است

درشک است خبردار باش! که او از هر چیز احاطه کننده است۔

سُوْرَةُ الشُّوْرٰى مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثَةٌ

سوره الشوری درمکه نازل شده است وآن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است

وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

پنجاه وسه آیت وپنج رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ عٓسٓقٓ ﴿۲﴾ كَذٰلِكَ يُوْحِيْٓ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۙ

حٰمٓ | عٓسٓقٓ | هم چنان | وحی میکند | بسوی تو | وبسوی آنان که | پیش ازتو بودند

حٰمٓ عٓسٓقٓ هم چنین ترا و به پیغمبران نخستین خداوند غالب

اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۳﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ

الله | که غالب | باحکمت است | اوراست | آنچه | درآسمانها | وآنچه | درزمین است

که باحکمت است وحی فرستاده است همه مال اوست چیزیکه درآسمانها و زمین است

وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿۴﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ

واو | بسیار بلند | بزرگ است | نزدیک است | آسمانها که | پاره شوند | ازبالای خود

و او بسیار بزرگ و بلند است نزدیک است که آسمانها از بالا پاره شوند

وَالْمَلٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ

وفرشتگان | تسبیح میگویند | به تعریف رب خود | ومعافی میخواهند | آن را

و فرشتگان تسبیحات رب خود باحمدوی میگویند و برای مردم زمین

فِي الْاَرْضِ ؕ اَلَآ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝۵ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا

که درزمین است | خبردار | هرآینه | خدااوست | بخشنده | مهربان | وآنانیکه | گرفتند

معانی میخواهند خبردار که خداوند بخشنده رحم کننده است و کسیکه بجز از وی

مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ اللّٰهُ حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَآ اَنْتَ

بجزازوی | دوستان | (هم)الله است | نگران | برایشان | ونیستی تو

برای خود کار سازان گرفته اند خداوند ایشان را می بیند و تو ذمدار

عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ۝۶ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا

برایشان | ذمه دار | وهم چنان | ماوحی کردیم | بطرف تو | قرآن | درزبان عربی

ایشان نیستی و هم چنین ما بتو قرآن به زبان عربی فرستاده ایم

لِّتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ

تابترسانی | مردم مکه | وآنکه | درگردآن است | وتوبترسانی | ازروز جمع شدن

که تو مردم مکه و گردا گرد آن بترسانی و از روز قیامت بیم دهی

لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ فَرِيْقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيْقٌ فِي السَّعِيْرِ ۝۷ وَلَوْ شَآءَ

که شک نیست درآن | یک گروه | درجنت میباشد | ویک گروه | درجهنم میباشد | واگرمیخواست

که در آمدن آن هیچ شکی نیست یک گروه در جنت و یک گروه درجهنم میباشد و اگر خدا میخواست

اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ

الله | هرآینه مگردانید ندایشان را | یک امت | ولیکن | اوداخل میکند | هرکراواوخواهد

هم ایشان را به زور به یک راه روان میکردند مگر او که درباره کسی بخواهد زیر سایه رحمت خود

فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ وَالظّٰلِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِّنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝۸ اَمِ

دررحمت خود | وستمگاران که هست | نیست ایشان را | کسی دوست | ونه کدام مددگار | آیا

داخل میکند و ظالمان را هیچ مددگار و دوست نیست آیا

اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ۚ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِ

ایشان گرفتند | بجزازوی | دوستان (دیگری) | پس هم الله است | کارساز | واو | زنده میکند

ایشان بجز از خدا برای خود کار سازان دیگری را گرفتند الله است و هم اوست

الْمَوْتٰى ۫ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۹ ۚ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيْهِ مِنْ شَيْءٍ

مردگان را | واو | برهرچیزی | قادراست | وآن چیز که اختلاف کردید درآن | ازکدام چیز

که مردگان را زنده میکند و هم اوست که به هر چیز قادر است و شما که درکدام سخن اختلاف میکنید

فَحُكْمُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّيْ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ

پس فیصلہ آن | خدا راست | ھم این اللہ | رب من است | بروی | توکل کردم من | وبسوی او

پس فیصلہ آن بہ خداوند حوالہ است ھمان اللہ رب من است و من بہ او توکل میکنم و ھم بہ وی

اُنِيْبُ ﴿۱۰﴾ فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ جَعَلَ لَكُمْ

من رجوع میکنم | پیدا کننده | آسمانہا | وزمین است | اوساخته است | برای شما

رجوع میکنم او پیدا کننده آسمانہا و زمین است او شمارا از جنس شما

مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا ۚ يَذْرَؤُكُمْ فِيْهِ ؕ

ازخودشما | جفتہا | وازحیوانات | جفت ھا | اوپراگنده میکند شمارا | درآن

جفتہا آفریده است، و ھم چنان در حیوانات ھم جفتہا ساخته است که بذریعۂ آن نسل شمارا

لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿۱۱﴾ لَهٗ مَقَالِيْدُ

نیست | مانند او | چیزی ھیچکسی | واو | شنوا | بیناست | اوراست | کلیدھای

پراگنده ساخته است مانند او ھیچکسی نیست او ھر چیزی را میشنود کلید ھای آسمانہا و زمین

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ؕ

آسمانہا | وزمین | فراخ میسازد | رزق را | ھرکرا | خواھد | وتنگ میکند

دراختیار او است ھم او کسی را که بخواھد رزق اش فراخ میکند و کسی را که بخواھد تنگ میکند

اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۲﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا

ھرآینه او | بہ ھرچیزی | داناست | اومقرر کرد | شمارا | ازدین | آنچه

و ھر آینه او بہ ھر چیز دانا است (خداوند) برای شما آن دین مقرر ساخته است

وَصّٰى بِهٖ نُوْحًا وَّالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖٓ

حکم کرداو | نوح را | وآنچه | وحی کردیم ما | بطرف تو | واز آنکه ماحکم آن را کردیم

که حکم آن را بہ نوح کرده بود، و که حکم آن ما بتو کرده ایم و که حکم آن ما بہ

اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسٰٓى اَنْ اَقِيْمُوا الدِّيْنَ وَلَا تَتَفَرَّقُوْا

ابراھیم | و | موسیٰ | وعیسیٰ | کہ قائم کنید | دین | واختلاف مکنید

ابراھیم، موسیٰ، و عیسیٰ داده بودیم (آن این است) که شما بہ دین قائم باشید و درآن اختلاف مکنید

فِيْهِ ؕ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ ؕ اَللّٰهُ

درآن | گران است | برمشرکان | آنچه | میخوانید شما بہ آن | خدا

بہ مشرکین این سخن بسیار گران است بہ آنکه تو ایشان را بہ آن دعوت میکنی ھم خداوند

يَجْتَبِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يُّنِيْبُ ﴿۱۳﴾

برمیگزیند | بسوی خود | آنکه | اوبخواھد | وھدایت میکند | بطرف خود | آن راکه | بہ اورجوع میکند

کسی را که بخواھد (برای راه حق) بر میگزیند و کسیکه بسوی او رجوع میکند اورا بہ طرف خود ھدایت میکند

وَمَا تَفَرَّقُوْٓا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًۢا

واختلاف نکردند ایشان | مگر بعد | از آنچہ | آمد ایشان را | علم | بہ سبب ضد

و این مردم بعد از آنکہ بہ ایشان علم آمد تنہا بہ سبب سرکشی و بہ سبب ضد میان خود

بَيْنَهُمْ ۭ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى

درمیان خود | واگر نمی بود | حکم | از پیش | از طرف رب تو | تا وقت | مقرر

اختلاف پیدا کردند و اگر از جانب رب تو یک سخن (مہلت) تا یک وقت مقرر فیصلہ شدہ نمی بود

لَّقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۭ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْرِثُوا الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ

فیصلہ میشد | میان آنہا | وھر آینہ | آنانیکہ | وارث کردہ شدند | از کتاب | بعد از آن

پس درمیان ایشان فیصلہ بہ پایان میرسید و بہ آنانیکہ بعد از این امتہا کتاب بہ نصیب شدہ است پس ایشان

لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿۱۴﴾ فَلِذٰلِكَ فَادْعُ ۚ وَاسْتَقِمْ

درشک است | بہ نسبت آن | در تردد اند | پس بطرف این دین دعوت کن | وقائم باش

دربارۂ این کتاب درشک و تردد ھستند پس تو ھم ایشان را بسوی این (دین حق) دعوت کن و چنانچہ بتو

كَمَآ اُمِرْتَ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاۗءَهُمْ ۚ وَقُلْ اٰمَنْتُ بِمَآ اَنْزَلَ

چنانچہ بتو حکم کردہ شدہ | وپیروی مکن | از خواھشات ایشان | وبگو | من ایمان آوردم | بہ آنچہ | نازل کرد

حکم شدہ است ھم چنین (بہ راہ درست) قائم باش و خواھشات ایشان را تابعداری مکن و بگو خداوند کہ کدام کتابہا را فرود

اللّٰهُ مِنْ كِتٰبٍ ۚ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ بَيْنَكُمْ ۭ اَللّٰهُ رَبُّنَا

اللہ | کتاب | وبہ من حکم شدہ است | کہ من انصاف کنم | میان شما | اللہ رب ما است

آوردہ است من بہ ھمۂ آن ایمان آوردہ ایم و بمن حکم شدہ است کہ ھمیشہ میان شما انصاف کنم اللہ رب ما و شما است

وَرَبُّكُمْ ۭ لَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۭ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا

ورب شما است | برای ما | عملہای ما | وشمارا | اعمال شما | نیست ھیچ خصومت | درمیان ما

و در آخرت برای ما اعمال ما و برای شما اعمال شما است درمیان ما و شما حاجت بکدام مباحثہ نیست

وَبَيْنَكُمُ ۭ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿۱۵﴾ وَالَّذِيْنَ يُحَاۗجُّوْنَ

ومیان شما | اللہ | جمع میکند | میان ما | وبسوی او | بازگشت است | وآنانیکہ | خصومت میکنند

خداوند ھمہ مارا جمع میکند و ھم بسوی او باز گشت است و آنانیکہ دربارہ خدا

فِي اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا اسْتُجِيْبَ لَهٗ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ

دربارہ خدا | بعد از آن | کہ قبول کردہ شدہ فرمان | اورا | حجت ایشان | باطل است | نزد رب ایشان

خصومت میکنند بعد از آنکہ او قبول شدہ است دلیل ایشان دربارہ رب باطل است و

وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَّلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ﴿۱۶﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ

وبرایشان | غضب است | وایشان را | عذاب است | سخت | ھم اللہ | آنکہ | نازل کرد

و برایشان غضب آمدنی است و بہ ایشان عذاب سخت مقرر است خداوند آن ذات است کہ کتاب و

الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ وَالْمِيْزَانَ ؕ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيْبٌ ﴿۱۷﴾

کتاب | بہ حق | وترازو | وبتو چہ معلوم است | شاید کہ قیامت | نزدیک است

و ترازو (انصاف) بہ حق نازل کرد، و بتو چہ معلوم است کہ شاید قیامت نزدیک باشد

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهَا ۚ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مُشْفِقُوْنَ

بشتاب میخواهند | آن | آنانیکہ | ایمان نمیدارند | بہ آن | وآنانیکہ | ایمان دارند | ایشان میترسند

و آنانیکہ بہ این ایمان ندارند آن را بشتاب میخواهند و آنانیکہ ایمان دارند از آن

مِنْهَا ۙ وَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهَا الْحَقُّ ؕ اَلَآ اِنَّ الَّذِيْنَ يُمَارُوْنَ فِي السَّاعَةِ

ازآن | وایشان میدانند | کہ این | حقیقت است | خبردار | هرآینہ | آنانیکہ | مخاصمہ میکنند | دربارہ قیامت

بیم دارند، و عقیدہ دارند کہ قیامت برحق است خبردار آنانیکہ دربارہ قیامت خصومت میکنند آنها دربسیار

لَفِيْ ضَلٰلٍۢ بَعِيْدٍ ﴿۱۸﴾ اَللّٰهُ لَطِيْفٌۢ بِعِبَادِهٖ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ

ایشان درگمراهی است | دور | الله | مهربان است | بہ بندگان خود | اوروزی میدهد | هرکرا خواهد

گمراهی بزرگ هستند، الله بر بندگان خود مهربان است کسی را کہ بخواهد روزی اش فراخ میکند

ع ۲ ۳ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿۱۹﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ

واو | توانا | غالب است | هرکہ | اراده دارد | فصل | آخرت | می افزائیم

او قوی است غالب است، آنانیکہ کشت زراعت را میخواهند ما ایشان را کشتهای آخرت

لَهٗ فِيْ حَرْثِهٖ ۚ وَمَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ

اورا | درزراعت او | وهرکہ | اراده دارد | کشت | دنیا | میدهیم اورا

زیاد میکنیم، و کسیکہ اراده کشت دنیا دارد ما ایشان را یک اندازه

مِنْهَا وَمَا لَهٗ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ نَّصِيْبٍ ﴿۲۰﴾ اَمْ لَهُمْ

ازآن | ونباشد | اورا | درآخرت | کدام حصہ | آیا | ایشان را

فائده میدهیم و چنین انسان را درآخرت هیچ نصیبہ نیست آیا ایشان را کدام شرکاء

شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوْا لَهُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا لَمْ يَاْذَنْ بِهِ اللّٰهُ ؕ

شرکاء است | کہ مقرر کردند | ایشان را | ازدین | آنچہ | حکم نکرده است | بہ آن | الله

هستند کہ بہ ایشان چنین دین ساخته است کہ خداوند بہ آن اجازه نه کرده است

وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ

واگرنمی بود | سخن | فیصله | فیصله میشد | میان آنها | وهرآینہ | ستمگاران | ایشان را

و اگر فیصله (مهلت) نمی بود پس میان ایشان فیصله بہ پایان میرسید و برای ظالمان

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۲۱﴾ تَرَى الظّٰلِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا كَسَبُوْا

عذاب | دردناک است | تومی بینی | ستمگاران را | کہ میترسند | ازآن چیز | کہ ایشان کردند

عذاب دردناک مقرر است تو ظالمان را می بینی کہ از اعمال ایشان خود ایشان میترسند

وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ ۗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

واو | واقع شدنی است | به ایشان | وآنانیکه | ایمان آوردند | وکردند کارهای نیک

حال آنکه آن برایشان نازل میشوند و آنانیکه ایمان دارند و کارهای نیکی میکنند

فِيْ رَوْضٰتِ الْجَنّٰتِ ۚ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ ذٰلِكَ هُوَ

باشند در باغها | جنت ها | ایشان راباشد | آنچه | ایشان میخواهند | نزد رب ایشان | هم این است

ایشان در باغهای جنت سکونت میدارند آنچه میخواهند نزد رب خود می یابند این انعام

الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ۝٢٢ ذٰلِكَ الَّذِيْ يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذِيْنَ

فضل | بسیار بزرگ | این است | آن (فضل) | که مژده میدهد الله | بندگان خودرا | آنها یکه

بزرگ است این همان انعام است که خداوند به بندگان مؤمن خود و به بندگان

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۗ قُلْ لَّآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا

ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | بگو | من نمی خواهم ازشما | براین | کدام اجر

نیکوکاران خود مژده میدهد (ای پیغمبر!) تو به ایشان بگو که من از شما هیچ بدله نه میخواهم

اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى ۗ وَمَنْ يَّقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهٗ فِيْهَا

مگر | محبت | دررشته | وهرکه | میکند | نیکی | زیاد میکنیم اورا | درآن

مگر محبت رشته داری از شما میخواهم و آنانیکه کارهای نیکی میکنند ما به ایشان نیکی زیاد میکنیم

حُسْنًا ۗ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ۝٢٣ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ

نیکی | هرآینه | خدا | بخشنده | قدردان است | آیا | ایشان میگویند | که اوبسته کرده است | برخدا

هر آینه خداوند بخشنده قدردان است آیا ایشان میگویند که این پیغمبر به خدا بیان دروغ

كَذِبًا ۚ فَاِنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَ ۗ وَيَمْحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ

دروغ | پس اگر | بخواهد الله | مهر زند | بردل تو | ونابود میکند | الله | باطل

بسته کرده است و اگر خدا بخواهد به دل تو مهر زند و خداوند سخنهای باطل را محو میکند

وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ ۗ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ ۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٢٤ وَ

وثابت میکند | حق | به کلام خود | هرآینه او | دانا | به راز سینه ها | و

و سخنهای حق به حکم خود ثابت میدارد به او رازهای پنهان سینه ها درست معلوم است و خدا

هُوَ الَّذِيْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَيَعْفُوْا عَنِ السَّيِّاٰتِ

اوست که | قبول میکند | توبه | از بندگان خود | ومعاف میکند | بدیها

چنین ذات است که توبهٔ بندگان خود را قبول میکند و گناهان را معاف میکند

وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ۝٢٥ وَيَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

ومیداند | به آنچه شما میکنید | (ودعاء) قبول میکند | ازآنکه | ایمان آوردند | و | عمل کردند

و به کارهای شما باخبر است و دعاء آن مردم را قبول میکند که ایمان میدارند و کارهای نیک

الصّٰلِحٰتِ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَالْكٰفِرُوْنَ لَهُمْ عَذَابٌ

نیک | وزیاد میدهد ایشان را | از فضل خود | وکافران که هست | ایشان را | عذاب

میکنند و به فضل خود زیاد میدهد ایشان را و آنانیکه کفر کردند به ایشان عذاب سخت

شَدِيْدٌ ﴿۲۶﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ

سخت است | واگر | فراخ کند | خدا | رزق | بندگان خودرا | هرآینه فساد میکردند ایشان | درزمین

مقرر است و اگر خداوند بربندگان خود روزی را بسیار فراخ میکرد پس آنها در دنیا شرارتها میکردند

وَلٰكِنْ يُّنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرٌۢ

لیکن | فرودمی آرد | به اندازه | آنچه میخواهد | هرآینه او | از بندگان خود | باخبراست

لیکن خداوند به یک اندازه که او بخواهد روزی را فرود می آرد هر آینه او از بندگان خود خبردار و هر چیزی را

بَصِيْرٌ ﴿۲۷﴾ وَهُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْۢ بَعْدِ مَا قَنَطُوْا وَيَنْشُرُ

بیناست | واوآن ذات است که | فرودمی آرد | باران | بعدازآن | که ایشان ناامید شوند | وپراگنده میکند

می بیند و خداوند آن ذات است که بعد از ناامیدی مردم باران را می فرستد و رحمت خود را

رَحْمَتَهٗ ؕ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿۲۸﴾ وَ مِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ

رحمت خود | واو | کارساز | ستوده | و | ازنشانه های اوست | پیدایش

پراگنده میکند و او کارساز هر کسی و قابل حمد ها است و در قدرتهای خداوند آفرین آسمانها و زمین است

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيْهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ ؕ وَهُوَ

آسمانها | وزمین | وآنچه | پراگنده کرده است | درآن | ازجانوران | واو

و کدام چیزهای زنده سر که دراین هر دو آسمان و زمین پراگنده ساخته است و او که بخواهد

ع ۳ ۱۰ ۴ عَلٰى جَمْعِهِمْ اِذَا يَشَآءُ قَدِيْرٌ ﴿۲۹﴾ وَمَآ اَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيْبَةٍ

برجمع ایشان | وقتیکه | بخواهد | قدرت دارد | وآنچه | برسد بشما | ازمصیبت

برجمع ایشان قادر است و بشما که هر مصیبت برسد از دست اعمال شما است

فَبِمَا كَسَبَتْ اَيْدِيْكُمْ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ﴿۳۰﴾ وَمَآ

پس به این سبب است | که کرده است | دستهای شما | واومعاف میکند | بسیار (گناهان) | ونیستید

و بسیار گناهان را خداوند معاف میکند و شما

اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ ۖ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ

شما | عاجزکنندگان | درزمین | ونیست | شمارا | بجز | ازخدا

اورا به روی زمین عاجز کرده نه میتوانید و شمارا بجز از خداوند کدام دوست

مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۳۱﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿۳۲﴾

کارساز | ونه مددگار | وازنشانه های اوست | کشتیها | دردریا | مانندکوه ها

و مددگار نیست و در نشانه های او (یک نشانه شما) کشتیها است که مانند کوه ها در بحر میروند

إِنْ يَّشَأْ يُسْكِنِ الرِّيٰحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلٰى ظَهْرِهٖ ۭ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

اگرخواهد | ساکن گرداند | بادرا | پس شود آن | ایستاده | برپشت دریا | هرآینه | درآن

و اگر او بخواهد باد ها را ساکن گرداند، پس برپشت دریا ایستاده میمانید دراین برای هر

لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ۝٣٣ أَوْ يُوْبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوْا

نشانه هااست | برای | هرصبرکننده | شکرکننده | یاتباه کند آنهارا | بسبب آنچه کردند

صابر، شکر گذار بنده نشانه ها است (و یا اگر بخواهد) بسبب اعمال ایشان کشتیها را تباه سازد

وَيَعْفُ عَنْ كَثِيْرٍ ۝٣٤ وَّيَعْلَمَ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا ۭ

ومعاف میکند | بسیاری | وبدانند | آنانیکه | مجادله میکنند | درآیات ما

و بسیاری را باز هم معاف میگرداند، و که به آن مردم معلوم شود که درآیات ما خصومت میکنند که اکنون

مَا لَهُمْ مِّنْ مَّحِيْصٍ ۝٣٥ فَمَآ أُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ

نیست ایشان را | هیچ جای گریز | پس آنچه | داده شده شمارا | ازکدام چیز | پس اندک بهره است

به ایشان در هیچ جای نجات نیست، غرض اینکه چیزیکه بشما داده شده است آن تنها ساز و سامان

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَّأَبْقٰى لِلَّذِيْنَ

اززندگی دنیا | وکدام (اجر) | که نزد خداست | بهتر است | وبسیار باقی است | برای آنانیکه

دنیوی است، و چیزیکه نزد خداوند است آن بهتر و باقی مانده تی است (این نعمتها) برای

اٰمَنُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ۝٣٦ ۚ وَالَّذِيْنَ يَجْتَنِبُوْنَ كَبٰٓئِرَ

ایمان آوردند | وبر پروردگارخود | توکل میکنند | وآنانیکه | پرهیز میکنند | ازگناهان

آن مردم هستند که ایمان آوردند، و به رب خود توکل میکنند و آنانیکه از گناهان بزرگ و از سخنهای بی حیائی

الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَاِذَا مَا غَضِبُوْا هُمْ يَغْفِرُوْنَ ۝٣٧ ۚ

کبیره | وازبی حیائی | وهروقتیکه | درغصه آیند | ایشان معافی میخواهند

خود را نگه میدارند، و هنگامیکه ایشان در غصه آیند معافی میکنند

وَالَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمْ وَ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ ۪ وَاَمْرُهُمْ

وآنانیکه | حکم قبول میکنند | رب خودرا | و | برپاداشتند | نمازرا | وکارایشان

و آنانیکه حکم رب خود را قبول میدارند، و پابند نماز میباشند و هر کاری را درمیان خود

شُوْرٰى بَيْنَهُمْ ۪ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝٣٨ ۚ وَالَّذِيْنَ اِذَآ

مشوره کردن است | میان خود | وازآنچه | دادیم ایشان را | خرچ میکنند | وآنانیکه | چون

به مشوره میکنند، و ما که به ایشان چیزی دادیم از آن خرچ میکنند و چنین مردم است که ظلم و تجاوز

اَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُوْنَ ۝٣٩ وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ

برسد بایشان | ظلم | ایشان | بدله میگیرند | وبدله | بدی | بدی است | مانندآن

برایشان شود بدله برابری میگیرند، و بدله بدی با دیگری همان قسم بد کردن است

فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ

پس کسیکه | معافی کند | واصلاح کند | پس اجراو | برخدااست | هرآینه او | دوست نمیدارد

پس کسیکه معافی کند و اصلاح کند پس اجر او نزد خداوند است هر آینه خداوند ستمگاران را دوست ندارند

الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۰﴾ وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَاُولٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِمْ

ظالمان | وهرآینه کسیکه | بدله گیرد | بعدازظلم برنفس خود | پس این است | نیست | برایشان

وقتیکه بعد از ظلم کردن به همان اندازه بدله گیرد پس به این مردم هیچ الزام

مِّنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۱﴾ اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَظْلِمُوْنَ النَّاسَ

کدام الزام | هرآینه | الزام | برآن مردم است | که ظلم میکنند | برمردم

نیست الزام تنها برآن مردم می آیند که به مردم تجاوز میکنند و

وَيَبْغُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۭ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

وفساد میکنند | درزمین | برناحق | هم این است | ایشان را | عذاب

بر ناحق در ملک فساد میکنند به چنین مردم عذاب دردناک مقرر

اَلِيْمٌ ﴿۴۲﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿۴۳﴾ ع ۴ ۵

دردناک | وآن کسیکه | صبرکرد | ومعافی کرد | هرآینه | این | ازکارهای نعمت است

است و کسیکه صبر کند و معافی کند این از کارهای همت است

وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ وَّلِيٍّ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ۭ وَتَرَى

وآن کسی | که گمراه کند | خدا | پس نیست | اورا | کدام کارساز | بعدازآن | وتو می بینی

و کسی را که خدا گمراه کند پس بجز از وی اورا هیچ کسی مددگار نیست و ظالمان بتو

الظّٰلِمِيْنَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ يَقُوْلُوْنَ هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ

ظالمان | وقتیکه | ایشان بینند | عذاب | میگویند | آیا | به بازگشتن

آشکارا شوند وقتیکه عذاب ببینند گویند که آیا (به دنیا) دوباره

مِّنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۴﴾ ج وَتَرٰىهُمْ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا خٰشِعِيْنَ

کدام راه (است)؟ | وتو می بینی ایشان را | که ایشان روی؟ روی کرده میشوند | به این دوزخ | فروتنان

احکام رفتن است؟ و تو ایشان را درچنین حالت می بینی که به جهنم رو بروی کرده میشوند بسبب ذلت

مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُوْنَ مِنْ طَرْفٍ خَفِىٍّ ۭ وَقَالَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

ازذلت | ایشان می بینند | به دیدن مخفی | ومیگوید | آنانیکه | ایمان آوردند

سر خم کرده ایستاده میباشند به دیدن مخفی می بینند و مردم ایمان دار میگویند که

اِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيْهِمْ

هرآینه | نقصانیان | آن مردم است | که نقصان دادند | نفسهای خودرا | وفامیل های خودرا

هر آینه در خساره آن مردم هستند که خود را و اهل خود را به روز قیامت

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اَلَآ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ فِيْ عَذَابٍ مُّقِيْمٍ ﴿۴۵﴾ وَمَا كَانَ

روز قیامت | خبردار | هرآینه | مردم ظالم | درعذاب همیشه میباشند | ونباشد

در خساره انداختند خبردار! که ظالمان همیشه در جهنم میباشند و ایشان را

لَهُمْ مِّنْ اَوْلِيَآءَ يَنْصُرُوْنَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ

ایشان را | کارسازان | که مدد کنند ایشان را | بجز | خدا | وهرکرا | گمراه کند

بجز از خداوند هیچ کسی مددگار نباشد' که امداد ایشان کند و کسی را که خداوند گمراه کند

اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۶﴾ اِسْتَجِيْبُوْا لِرَبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ

خدا | پس نباشد | اورا | کدام راه | قبول کنید | (حکم) رب خود | پیش ازاین

پس وی را به هدایت هیچ راهی نیست' شما احکام رب خود را قبول کنید قبل از آنکه آن روز بیاید

اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ مَا لَكُمْ مِّنْ مَّلْجَاٍ

که | بیاید | آن روز | که نیست بازگشت آن را | ازخدا | نباشد شمارا | جای پناهی

که از جانب خداوند هیچ کسی نجات نخواهد یافت و درآن روز شما جای پناه گرفتن را نه یابید

يَّوْمَئِذٍ وَّمَا لَكُمْ مِّنْ نَّكِيْرٍ ﴿۴۷﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَمَآ اَرْسَلْنٰكَ

آن روز | ونباشد شمارا | کدام انکار | بازاگر | اعراض کنند | پس نفرستادیم ترا

و نه از قبول کردن فیصله انکار کرده میتوانید' پس اکنون هم اگر ایشان اعراض کنند پس ماترا به ایشان

عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ؕ اِنْ عَلَيْكَ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاِنَّآ اِذَآ اَذَقْنَا

برایشان | نگهبان | نیست | برتو | مگر | رسانیدن | وهرآینه | وقتیکه | بچشانیم

کدام نگهبان مقرر نه کرده ایم' بر ذمه تو تنها رسانیدن است و ما که یک انسان را

الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ ۢ

انسان رااز ما | رحمت | پس خوش میشوند | برآن | واگر برسد به آنها | کدام بدی

مزه از مهربانی خود بچشانیم' پس او برآن غاور میشود و اگر به مردم از دست بداعمال ایشان

بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ فَاِنَّ الْاِنْسَانَ كَفُوْرٌ ﴿۴۸﴾

به سبب آنچه | فرستاده است | دستهای ایشان | پس هرآینه | انسان | بسیار ناشکر است

کدام تکلیف برسد پس هم این انسان ناشکری آغاز میکند

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ؕ يَهَبُ

خداراست | حکومت | آسمانها | وزمین | اومی آفریند | آنچه | بخواهد | اوعطاء میکند

پادشاهی آسمانها و زمین تنها خداراست' او که چیزی را بخواهد پیدا میکند هر کرا بخواهد

لِمَنْ يَّشَآءُ اِنَاثًا وَّيَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ الذُّكُوْرَ ﴿۴۹﴾ اَوْ يُزَوِّجُهُمْ

هرکرا | بخواهد | دختران | وعطاء میکند | هرکرا | خواهد | پسران | یا | جمع میکند برای ایشان

دختران میدهد' و هر کرا بخواهد پسران میدهد و یا پسران و دختران

ذُكْرَانًا وَّاِنَاثًا ۚ وَيَجْعَلُ مَنْ يَّشَآءُ عَقِيْمًا ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ

پسران | ودختران | ومیگرداند | هرکرا | بخواهد | عقیم | هرآینه او | دانا

جفت جفت میدهد و دربارهٔ کسی که بخواهد عقیم میگرداند او به هر چیز دانا باقدرت است

قَدِيْرٌ ۝۵۰ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا

یاقدرت است | وممکن نیست | یک انسان را | که | کلام کند باوی | خدا | مگر | به وحی

و هیچ بشری را این درجه نیست که خداوند باوی سخن گوید مگر اینکه یا الهام کند

اَوْ مِنْ وَّرَآئِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ رَسُوْلًا فَيُوْحِيَ بِاِذْنِهٖ

یا | بعداز | حجاب | یابفرستد | رسول | پس اووحی کند | بحکم او

و یا بعد از حجاب و یا یک فرشته را می فرستد پس او بحکم خداوند چنین وحی می آرد

مَا يَشَآءُ ۭ اِنَّهٗ عَلِيٌّ حَكِيْمٌ ۝۵۱ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ

چیز یکه او میخواهد | هرآینه او بلند | باحکمت است | وهم چنین | ماوحی فرستاده ایم | بسوی تو

که به خداوند منظور باشد و خداوند بسیار بلند باحکمت است و هم چنین ما بتو (این) وحی یعنی حکم خود

رُوْحًا مِّنْ اَمْرِنَا ۭ مَا كُنْتَ تَدْرِيْ مَا الْكِتٰبُ وَلَا الْاِيْمَانُ

یک روح (قرآن) | بحکم خود | نه می فهمیدی تو | که چیست | کتاب | ونه ایمان؟

فرستاده ایم بتو علم نبود که کتاب چه چیز است و ایمان چه را میگوید؟

وَلٰكِنْ جَعَلْنٰهُ نُوْرًا نَّهْدِيْ بِهٖ مَنْ نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ۭ

لیکن | گردانیدیم ما آن را | روشنی | که میکنیم هدایت | به آن | هرکرا | ما بخواهیم | از بندگان خود

لیکن ما این کتاب را نور گردانیدیم و بذریعهٔ این ما بندگان خود را کسی را که بخواهیم هدایت میکنیم

وَاِنَّكَ لَتَهْدِيْٓ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝۵۲ صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا

وهرآینه تو | هدایت میکنی | بسوی راه مستقیم | راه های خدا | آنکه هست اورا | آنچه

و دراین هیچ شکی نیست که تو بسوی راه درست هدایت میکنی (یعنی) راه آن ذات که مالک آسمان و زمین

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ اَلَآ اِلَى اللّٰهِ تَصِيْرُ الْاُمُوْرُ ۝۵۳

درآسمانها است | وآنچه | درزمین است | خبردار! | بطرف خدا | بازمیگردد | کارها

و هر چیز است خبردار که همه معاملات بسوی خداوند باز میگردد

سُوْرَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ

سوره الزخرف در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

هشتاد و نه آیت وهفت رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

حٰمٓ ۝۱ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۝۲ اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ

حٰمٓ | سوگند است به کتاب | آشکارا | هرآینه ما | گردانیدیم آن را | قرآن | به زبان عربی | تاشما

حٰمٓ به این کتاب واضح قسم است ما این کتاب عربی (به این سبب) گردانیدیم که شما

تَعْقِلُوْنَ ۝٣ وَاِنَّهٗ فِيْٓ اُمِّ الْكِتٰبِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيْمٌ ۝٤

بفہمید | وھر آینہ او | دراصل کتاب است | نزد ما | از درجہ بلند | باحکمت

بفہمید، و ھر آینہ این قرآن نزد ما در لوح محفوظ است از مرتبہ بلند و از حکمت پر است

اَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِيْنَ ۝٥

آیا باز میگردانیم ما | از شما | این ذکر | به اعراض | به این که | ھستید شما مردم | مسرفین

آیا ما از شما این نصیحت (کتاب) به این سخن گردانیدیم که شما از حد مناسب تجاوز میکنید؟

وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ نَّبِيٍّ فِي الْاَوَّلِيْنَ ۝٦ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّا

وچقدر | فرستادیم ما | پیغمبران | درامتھای سابقہ | ونمی آمد به ایشان | کدام پیغمبر | مگر

و ما در مردم سابقہ چقدر پیغمبران فرستادہ ایم؟ و به آن مردم یک پیغمبر ھم چنین نہ آمدہ است که

كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝٧ فَاَهْلَكْنَآ اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَّمَضٰى

ایشان به وی استھزا میکردند | پس ھلاک کردیم ما | که زیاد بود از ایشان | درقوت | وگذشته

که ایشان به وی استھزاء کرده نباشند، پس ما ھمہ آن مردم را تباه ساختیم آنانیکه از این مردم در قدرت زیاد بودند و با مردم سابقہ

مَثَلُ الْاَوَّلِيْنَ ۝٨ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

مثال | مردم سابقہ | واگر | پرسی از ایشان | که | آفرید | آسمانھا | وزمین؟

(چند دفعہ) چنین عمل شدہ است (و ای نبی!) اگر تو از ایشان پرسی که این آسمانھا و زمین را که آفریدہ است؟

لَيَقُوْلُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيْزُ الْعَلِيْمُ ۝٩ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ

ھر آینہ گویند | که آفرید آن را | غالب | دانا | آنکه | آفرید | شمارا

ایشان ھر آینہ گویند که این را غالب و دانا خداوند آفریدہ است آن خداوند که زمین را برای شما

الْاَرْضَ مَهْدًا وَّجَعَلَ لَكُمْ فِيْهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ۝١٠

زمین | فرش | وآفرید | شمارا | درآن | راھھا | تاشما | راه یابید

فرش گردانیدہ است، و درآن برای شما راه ھا ساختہ است تاکه شما به مقصد خود برسید

وَالَّذِيْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ ۚ فَاَنْشَرْنَا بِهٖ بَلْدَةً

وآنکه | نازل کرد | از آسمان | آب | به اندازه | باز زنده ساختیم ما | به آن | شھر

و خداوند آن ذات است که از بالا به اندازه آب فرستاد باز ما برآن زمین خشک را زنده ساختیم

مَّيْتًا ۚ كَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ۝١١ وَالَّذِيْ خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا

مرده | ھم چنان | شما برآورده میشوید | وآنکه | آفرید | جفتھا | ھمه

ھم چنان شما از قبور برآورده میشوید، و خداوند آن ذات است که ھمه چیزھا را جفت آفریدہ است

وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُوْنَ ۝١٢

وآفرید | شمارا | از کشتیھا | وچھارپایان | برآنکه | شما سوار میشوید

و برای شما کشتیھا و حیوانات آفریدہ است تاکه شما برآن سوار شوید۔

لِتَسْتَوٗا عَلٰى ظُهُوْرِهٖ ثُمَّ تَذْكُرُوْا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا

تابنشینید | برپشت های آن | بازیادکنید | نعمت | رب خود | وقتیکه

برای اینکه شما بر پشتهای آن درست بنشینید (وقتیکه) برآن سوار شدید نعمت خداوند را یاد کنید

اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُوْلُوْا سُبْحٰنَ الَّذِيْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا

درست بنشینید | برآن | وبگوئید شما | پاک است | آن ذات که | تابع کرد | برای ما | این را

و بگوئید که آن ذات پاک است که چنین چیزهای کلان کلام را بما تابع ساخته است

وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ ﴿۱۳﴾ وَاِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ﴿۱۴﴾

ونبودیم ما | اورا | دراختیارآوردن | وهرآینه ما | بسوی رب خود | بازگردانیده گانیم

زیرا که ما به اختیار خود قدرت تابع شدن آن را نداشتیم و همه ما بسوی رب خود باز میگردیم

ع ۱۵ وَجَعَلُوْا لَهٗ مِنْ عِبَادِهٖ جُزْءًا ۭ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾

ومقرر کردند | اورا | ازبندگان او | یک جز | هرآینه | انسان | ناشکراست | آشکارا

و ایشان دربندگان خدا اورا یک جز مقرر کرده است راستی که انسان بسیار ناشکر است

اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنٰتٍ وَّاَصْفٰىكُمْ بِالْبَنِيْنَ ﴿۱۶﴾

آیا گرفت او | ازآنچه | اوپیدامیکند | دختران | وبرگزیده شمارا | به پسران

آیا او از مخلوق خود تنها دختران را برگزیده است و شما را برای پسران برگزیده است

وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا

وقتیکه مژده داده شود | یکی ازایشان را | ازآن (دختر) | آنکه اوآفرید | از (الله) رحمٰن | هم جنس

و حال آنکه وقت که ایشان برآن چیز خبر کرده شوند آنکه ایشان به خداوند رحمٰن بیان میکند

ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿۱۷﴾ اَوَمَنْ يُّنَشَّؤُا فِي الْحِلْيَةِ

گردد روی او | سیاه | واو | ازغم پرمیشود | آیا کسیکه | پرورش داده میشود | درزیورات

پس روی اش سیاه میگردد، و از غم پر میشود، آیا کسیکه در زیورات پرورش کرده میشود

وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِيْنٍ ﴿۱۸﴾ وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذِيْنَ هُمْ

واو | درخصومت (بحث) | غیرواضح میباشد | ومقرر گردانیدند آنها | فرشتگان | آنانیکه هست

و در خصومت صفا واضح دلیل گفته نه میتواند (او با مرد برابر شده میتواند؟) و ایشان فرشتگان که بندگان خداوند است

عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا ۭ اَشَهِدُوْا خَلْقَهُمْ ۭ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ

بندگان | رحمٰن | زنان | آیا آنها حاضر بودند | دروقت پیدایش آن | نوشته میشود | گواهی آنها

زنانه تصور کردند، آیا آنها در وقت پیدایش ایشان حاضر بودند؟ این دعوی ایشان نوشته میشود

وَيُسْـَٔلُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَقَالُوْا لَوْ شَاۗءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ۭ

واز ایشان پرسیده میشوند | وایشان میگویند | اگرمیخواست | رحمٰن | ماعبادت این (بتها) نه میکردیم

و پرسیده میشود، و ایشان میگویند اگر خدا میخواست ما عبادت این فرشتگان را نه میکردیم

مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿۲۰﴾ اَمْ

نیست ایشان را | از این سخن | کدام علم | نیست ایشان | مگر | تخمین میکنند | آیا

ایشان از حقیقت بالکل خبر نیستند، مگر به تخمین روان هستند آیا ما

اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا مِّنْ قَبْلِهٖ فَهُمْ بِهٖ مُسْتَمْسِكُوْنَ ﴿۲۱﴾ بَلْ قَالُوْٓا

دادیم ایشان را | کتاب | پیش از این | پس ایشان | به آن | به محکم بودن گرفتند | (نی) بلکه | ایشان میگویند

به این مردم قبل از این کدام کتاب داده بودیم، که ایشان سند آن را پیش کنند؟ نی! بلکه ایشان

اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿۲۲﴾

هر آینه یافتیم ما | پدران خود را | بر یک دین | و هر آینه ما | بر نقش قدم ایشان | راه یافتگانیم هستیم

میگویند که ما پدران خود را به یک راه روان دیده بودیم اکنون ما به نقش و قدم های ایشان روان

وَكَذٰلِكَ مَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالَ

و هم چنان | نفرستادیم ما | پیش از تو | در هیچ قریه | کدام بیم دهنده | مگر | گفت

و هم چنان ما قبل از تو در یک قریه کدام بیم دهنده نفرستادیم که به وی مردم ثروت مندان آن جای

مُتْرَفُوْهَآ ۙ اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ

مردم خوشحال آن | هر آینه یافتیم | پدران خود | به یک دین | و هر آینه ما | بر نشانهای قدمهای آنها

چنین نه گفته باشد که ما پدران خود را به این طریقه یافتیم و اکنون ما به نقش قدم آنها پی در پی روان هستیم

مُّقْتَدُوْنَ ﴿۲۳﴾ قٰلَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُّمْ عَلَيْهِ

میرویم | او گفت | آیا اگر چه | من آوردیم بشما | از این درست راه | که یافتید شما بر آن

پیغمبر میگفت اگر چه من بشما از آن راه بهتر پیش کرده باشم که شما بر آن پدران خود

اٰبَآءَكُمْ ۭ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿۲۴﴾ فَانْتَقَمْنَا

پدران خود | آنها گفتند | هر آینه ما | به آنچه | فرستاده شده اید شما بر آن | انکار میکنیم | پس انتقام گرفتیم ما

یافته باشیم، ایشان میگفتند که باز هم ما از قبول پیغام شما انکار میکنیم پس ما از ایشان بدله گرفتیم

مِنْهُمْ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۲۵﴾ ع وَاِذْ قَالَ

از ایشان | پس ببین | چگونه | بود | انجام | دروغ گویان | وقتیکه | گفت

پس تو ببین که انجام دروغ گویان چگونه شد؟ و وقتیکه ابراهیم

اِبْرٰهِيْمُ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖٓ اِنَّنِيْ بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُوْنَ ﴿۲۶﴾ اِلَّا

ابراهیم | پدر خود را | و قوم خود را | هر آینه من | بیزارم | از آنچه | شما عبادت میکنید | بجز

پدر خود را، و قوم خود را گفت که من از معبودان شما بیزارم بجز از آن

الَّذِيْ فَطَرَنِيْ فَاِنَّهٗ سَيَهْدِيْنِ ﴿۲۷﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً

از آن ذات | که آفرید مرا | پس هر آینه او | زود به من راه نماید | و گردانید الله آن را | یک کلمه | باقی مانده شده

ذات که من را آفرید پس او به من راه درست مینماید و او این (سخن توحید) در اولاد خود باقی

فِيْ عَقِبِهٖ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۲۸﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هٰٓؤُلَآءِ وَاٰبَآءَهُمْ

دراولادخود | شاید آنها | رجوع کنند | بلکه | بهره مند ساختیم | ایشان را | وپدران ایشان را

ماند برای اینکه آینده هم مردم (از شرک) برگردد سخن درست این است که ما به ایشان و به پدران ایشان بسیار

حَتّٰى جَآءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿۲۹﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمُ

تا آنکه | آمد به ایشان | دین حق | وپیغمبر | آشکارا | وچون | آمد به ایشان

سامان ها داده ایم تا اینکه (قرآن) راست و پیغمبر صفا سخن گوی به آنها آمد وقتیکه قرآن راست به آنها آمد

الْحَقُّ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ وَّاِنَّا بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَقَالُوْا لَوْلَا

حق | ایشان گفتند | این جادو است | وهرآینه ما به آن | انکارکننده گانیم | وایشان میگویند | چرانی

ایشان گفت که این جادو است و ما آن را قبول نمیداریم و گفت که این قرآن

نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيْمٍ ﴿۳۱﴾

نازل نشد | این | قرآن | بر یک آدمی | ازاین دو قریه ها | که بزرگ باشند

به این قریه های دو (بزرگ) بکدام نفر بزرگ چرا فرود نه آمد؟

اَهُمْ يَقْسِمُوْنَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ؕ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيْشَتَهُمْ

آیا ایشان تقسیم میکنند | رحمت | رب تو | ما تقسیم کردیم | درمیان ایشان | روزی ایشان

آیا ایشان رحمت رب ترا تقسیم میخواهند هم ما روزی ایشان را در دنیا درمیان ایشان

فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّيَتَّخِذَ

درزندگی دنیا | وبلند کردیم ما | بعضی ازایشان | بربعضی | دردرجات | تا بگیرد

تقسیم کرده است و ما برخی را برخی در درجات بلند کردیم که یک شخص از نفر دیگری

بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا ؕ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿۳۲﴾

بعضی ازایشان | بعضی را | تابع | ورحمت | رب تو | بهتر است | ازآنچه | ایشان جمع میکنند

کار گیرد و رحمت رب تو از آن مال بهتر است که این مردم آن را جمع میکند

وَلَوْلَآ اَنْ يَّكُوْنَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَنْ

اگرنمی بود این سخن | که شود مردم | یک گروه | هرآینه میگردانیدم | برای آن

و اگر این سخن نمیبود که همه مردم به یک طریقه شوند پس ما به منکران رحمن خدای

يَّكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوْتِهِمْ سُقُفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَّمَعَارِجَ عَلَيْهَا

که انکار میکند | به رحمن | برای خانه های ایشان | سقفها | ازنقره | ونردبانها | که برآن

سقفهای خانه های ایشان از نقره میساختیم و نردبانها که برآن بالا

يَظْهَرُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَلِبُيُوْتِهِمْ اَبْوَابًا وَّسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔوْنَ ﴿۳۴﴾ وَزُخْرُفًا ؕ

بالا میروند | وبرای خانه های ایشان | دروازه ها | وتختها | که برآن | تکیه میکند | وزرسرخ هم

میرفتند و دروازه های خانه ایشان و تختها که برآن تکیه میزدند و از طلاهم

وَاِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ

ونیست این همه | مگر | اندک سامان | زندگی دنیا | وآخرت | نزد رب تو

و این همه چیزها هیچ هم نیست، این کامیابی چند روز است و آخرت نزد پروردگار تو برای پرهیزگاران

لِلْمُتَّقِيْنَ ۝۳۵ وَمَنْ يَّعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ

برای پرهیزگاران | وهرکه | غافل شود | از ذکر رحمٰن | ما مقرر میکنیم

است، و هر که از ذکر رحمٰن غفلت اختیار کند پس ما برای او

لَهٗ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهٗ قَرِيْنٌ ۝۳۶ وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّوْنَهُمْ

اورا | یک شیطان | پس آن | اورا | دوست میشود | وهرآینه شیطانان | منع میکند ایشان را

یک شیطان مقرر میکنیم که آن هر وقت باوی میباشد و هر آینه ایشان را از راه درست

عَنِ السَّبِيْلِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ۝۳۷ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَنَا

ازراه | وایشان گمان میکنند | که ایشان | راه درست یافتگان اند | تا آنکه | وقتیکه او بیاید بما

منع میکند، و ایشان گمان میکنند که گویا به راه مستقیم روان اند تا اینکه چنین مردم باما بیایند

قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ

میگوید | ای کاش! | که درمیان من | ومیان تو | مسافت مشرق ومغرب میبودی | پس بد

(او شیطان را گوید) که ای کاش! که میان من و تو فاصله مشرق و مغرب میبود تو چقدر دوست خراب بودی

الْقَرِيْنُ ۝۳۸ وَلَنْ يَّنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَّلَمْتُمْ اَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ

دوست ئی تو | وهیچ فائده ندهد شمارا | امروز | وقتیکه ظلم کردید شما | که شما | درعذاب

و امروز بشما این سخن هیچ فائده ندهد زیرا که کفر کردید امروز هم شما درعذاب

مُشْتَرِكُوْنَ ۝۳۹ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ

هم شریک هستید | پس آیا تو | شنوانیده میتوانی | کران را | یا راهنمائی کرده میتوانی | کوران را | وآن را که | باشد

شریک هستید پس آیا به کران آواز خود شنوانیده میتوانی؟ و یا به کوران راهنمائی کرده میتوانی و آن را که

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝۴۰ فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ مُّنْتَقِمُوْنَ ۝۴۱

درگمراهی آشکارا | پس اگر ببریم ما | ترا | پس هرآینه ما | ازایشان | انتقام گیرنده گانیم

در گمراهی آشکارا باشند پس اگر ماترا از این دنیا ببریم باز هم از این کافران بدله میگیریم و یا اگر بتو

اَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِيْ وَعَدْنٰهُمْ فَاِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُوْنَ ۝۴۲

یا اگر بنمایم ترا | آنچه | وعده دادیم ایشان را | پس هرآینه ما برایشان | قدرت داریم

آن عذاب بنمایم از آنکه به ایشان وعده کرده ایم پس ما برایشان هر نوع قدرت داریم

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِيْٓ اُوْحِيَ اِلَيْكَ ۚ اِنَّكَ عَلٰي صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝۴۳

پس چنگ زن | به آنچه | وحی فرستاده شد | بتو | هرآینه تو | برراه راست هستی

پس تو براین قرآن قائم باش که بتو فرستاده شده است هر آینه تو به راه درست قائم هستی۔

وَاِنَّهٗ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۚ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُوْنَ ﴿۴۴﴾ وَسْـَٔلْ

وهر آینه این | نصیحت است ترا | وبرای قوم تو | وبسیار زود | ازشما پرسیده میشود | وپرس

و هر آینه این (قرآن) برای تو و برای قوم تو نصیحت است و بسیار زود از شما پرسیده میشود و تو

مَنْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَآ اَجَعَلْنَا مِنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ

از آنکه | فرستادیم ما | پیش از تو | از پیغمبران خود | آیا ما گردانیدیم | بجز | از رحمٰن

از آن پیغمبران پرس که من پیش از شما فرستاده ایم که آیا ما بجز از رحمٰن معبودان دیگری

ع ۱۰ اٰلِهَةً يُّعْبَدُوْنَ ﴿۴۵﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ

معبودان | که عبادت آنها کرده میشوند | وهر آینه | فرستادیم ما | موسیٰ | بانشانه های خود | بسوی فرعون

گرفتیم، که عبادت آنها کرده شود (و ما قبل از تو) به موسیٰ نشانه های خود دادیم و به فرعون و

وَمَلَا۟ئِهٖ فَقَالَ اِنِّيْ رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۶﴾ فَلَمَّا

وبسوی سرداران او | اوگفت | هرآینه من | پیغمبر | رب | العالمین هستم | پس چون

سرداران او فرستادیم پس او گفت که من رسول رب العالمین هستم باز وقتیکه نشانه های مارا به وی

جَآءَهُمْ بِاٰيٰتِنَآ اِذَا هُمْ مِّنْهَا يَضْحَكُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَمَا نُرِيْهِمْ

آمد او ایشان را | بانشانهای ما | ناگهان ایشان از آن نشانها | میخندیدند | ونمی نمودیم با ایشان

پیش کرد ایشان به آن نشانه ها خندا آغاز نمودند و ما که به آنها کدام

مِّنْ اٰيَةٍ اِلَّا هِيَ اَكْبَرُ مِنْ اُخْتِهَا ۖ وَاَخَذْنٰهُمْ بِالْعَذَابِ

هیچ نشانه | مگر آن میبود | بزرگ | از نشانه نخست | وگرفتیم ایشان را | به عذاب

نشانه ها نشانه میدادیم، مگر آن از نشانه دیگری بزرگ بود و ما آن آن مردم را در عذاب گرفتیم

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَقَالُوْا يٰٓاَيُّهَ السّٰحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ

شاید ایشان | رجوع کنند | وایشان گفتند | ای جادوگر! | دعاء کن | مارا | از رب خود

تاکه ایشان (از حرکتهای خود) منع شوند و آنها گفتند ای جادوگر! تو مارا از رب خود دعاء کن

بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ اِنَّنَا لَمُهْتَدُوْنَ ﴿۴۹﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ

که او وعده کرده است | نزد تو | هرآینه ما | راه یافتگانیم | پس چون | دور کردیم ما | از ایشان

از کدام سخن که او باتو وعده کرده است، ما هر آینه به راه درست می آیم باز وقتیکه ما از ایشان عذاب دور کردیم

الْعَذَابَ اِذَا هُمْ يَنْكُثُوْنَ ﴿۵۰﴾ وَنَادٰى فِرْعَوْنُ فِيْ قَوْمِهٖ

عذاب را | همانوقت | ایشان | شکستند عهد را | آواز کرد | فرعون | درقوم خود

پس آنها درآن وقت عهد خود را شکستند و فرعون درقوم خود اعلان کرد

قَالَ يٰقَوْمِ اَلَيْسَ لِيْ مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ الْاَنْهٰرُ تَجْرِيْ

گفت | ای قوم من! | آیا نیست | مرا | حکومت مصر | واین | نهرها | میرود

و گفت ای قوم من! آیا حکومت مصر مرا نیست؟ و این همه نهرها که از زیر پای من

مِنْ تَحْتِیْ ۚ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿۵۱﴾ اَمْ اَنَا خَیْرٌ مِّنْ هٰذَا الَّذِیْ هُوَ

اززیرمن	آیاشمانمی بینید؟	کہ من	بہترام	ازآن مرد	کہ اوست

میروند؟ پس آیا شما نمی بینید؟ بلکہ من از این مرد (یعنی موسیٰ) بسیار بہتر ھستم کہ از او ھیچ

مَهِیْنٌ ۙ وَّلَا یَكَادُ یُبِیْنُ ﴿۵۲﴾ فَلَوْلَاۤ اُلْقِیَ عَلَیْهِ اَسْوِرَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ

بی قدر	وسخن واضح گفتہ نمی تواند	چرانبود	کہ انداختہ شود	بروی	دستوانہا	ازطلا

قدر نیست و اینکہ موسیٰ سخن واضح را ھم گفتہ نہ میتواند؟ پس اورا چرا دستوانہای طلا انداختہ نشدہ است

اَوْ جَآءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِیْنَ ﴿۵۳﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهٗ

یابباید	ھمراہ وی	فرشتگان	جمع کردہ شدہ	پس اوبی وقوف ساخت	قوم خودرا

و یا چرا باوی فرشتگان در قطار قطار نیامدہ است؟ ھم چنین او قوم خود را بی وقوف ساخت

فَاَطَاعُوْهُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِیْنَ ﴿۵۴﴾ فَلَمَّاۤ اٰسَفُوْنَا

پس آنہااطاعت کردندایشان را	ھرآینہ ایشان	بودند	قوم نافرمان	پس چون	بہ خشم آوردند مارا

پس در سخنہای او آمدند ھر آینہ ایشان قوم نافرمان بودند باز وقتیکہ آنہا مارا ناراض ساخت

انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ اَجْمَعِیْنَ ﴿۵۵﴾ فَجَعَلْنٰهُمْ سَلَفًا وَّمَثَلًا

بدلہ گرفتیم ما	ازایشان	پس غرق کردیم ایشان را	ھمہ	بازگردانیدیم ایشان را	پیشوایان	ونمونہ

پس ما از ایشان بدلہ گرفتیم، باز ما ھمہ ٔ ایشان را غرق ساختیم پس برای مردم (آیندہ آمدنیہا) سرداران و نشانہ ھای

لِّلْاٰخِرِیْنَ ﴿۵۶﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْیَمَ مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ ع ۱۱

برای مردم آینده	و	چون	بیان کردہ شد	ازپسر مریم	مثال	ناگہان قوم تو

عبرت ساختیم، و چون مضمون پسر بی بی مریم شنیدہ شد می بینیم کہ قوم تو برآن

مِنْهُ یَصِدُّوْنَ ﴿۵۷﴾ وَقَالُوْۤا ءَاٰلِهَتُنَا خَیْرٌ اَمْ هُوَ ؕ مَا ضَرَبُوْهُ

برآن	بہ خوشی نعرہ میزند	وگفتند	آیامعبودان ما	بہتراست	یاعیسیٰ؟	بیان نکرد ایشان این مثال

(از خوشی) نعرہ زدن آغاز نمودند و گفتند آیا معبودان ما بہتر است یا آن (یعنی عیسیٰ) ایشان این سخن تنہا بہ غرض

لَكَ اِلَّا جَدَلًا ؕ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُوْنَ ﴿۵۸﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا عَبْدٌ

ترا	مگربطریقہ بدل	بلکہ	ایشان	مردم است	خصومت کنندگان	نیست این عیسیٰ	مگر بندہ است

خصومت کردند، و این مردم خصومت کنندگان ھستند عیسیٰ (معبود نبود) مگر یک بندہ نیک ما بود

اَنْعَمْنَا عَلَیْهِ وَجَعَلْنٰهُ مَثَلًا لِّبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ ﴿۵۹﴾ وَلَوْ نَشَآءُ

کہ انعام کردیم ما بروی	وگردانیدیم ما اورا	یک مثال	برای بنی اسرائیل	واگر	ما میخواستیم

کہ ما بروی انعام کردہ بودیم، و ما اورا برای بنی اسرائیل یک نمونہ قدرت ساختہ بودیم و اگر ما میخواستیم

لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَّلٰٓئِكَةً فِی الْاَرْضِ یَخْلُفُوْنَ ﴿۶۰﴾ وَاِنَّهٗ لَعِلْمٌ

پیدامیکردیم ما	ازشما	فرشتگان	درزمین	کہ خلیفہ میبودند	وھرآینہ او	یک نشانہ است

از شما فرشتگان پیدا میکردیم کہ آنہا بہ زمین پی یک دیگری سکونت میکردند و عیسیٰ بر قیامت برای یقین آوردن

لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

برای قیامت | پس تو شک مکن | درآمدن آن | وپیروی کنید مرا | این است | راه | مستقیم

ذریعه است، پس شما دراین باره شک مکنید و پیروی کنید مارا این راه درست و مستقیم است۔

وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ ۖ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ

ومنع نکند شمارا | شیطان | هرآینه او | شمارا | دشمن است | آشکارا | ووقتیکه | آمد | عیسیٰ

و شیطان شمارا (از رفته به راه حق) منع نکند، هر آینه او دشمن آشکارا شما است وقتیکه عیسیٰ نشانه های

بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ

بانشانه ها | اوگفت | آوردم بشما | حکمت | وکه واضح کنم | شمارا | بعضی

آشکارا آورد به مردم گفت شمارا سخنهای حکمت آوردیم و بخاطر این آمده ام که بشما بعضی سخنها صفا کنم

الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ

آن سخن | که شما اختلاف میکردید درآن | پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من | هرآینه | خدااو

که شما درآن اختلاف میکردید، از خدا بترسید، و سخن مرا قبول کنید هر آینه خداوند رب ما هم

رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَاخْتَلَفَ

رب من ورب شما است | پس عبادت کنید اورا | این است | راه | مستقیم | پس اختلاف کرد

و رب شما هم است، تنها عبادت کنید اورا این راه مستقیم است باز بعد از این هم

الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ

گروه ها | درمیان خود | پس تباهی است | آن مردم را | که ظلم کردند | ازعذاب

گروه های مختلف درمیان خود اختلاف پیدا کردند پس مردم ظالمان را از روز عذاب سخت تباهی است

يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً

روز دردناک | ایشان انتظار نه میکنند | مگر تنها از قیامت | که بیاید به ایشان | ناگهان

این مردم تنها انتظار روز قیامت میکند که ناگهان به ایشان بیاید

وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ

وایشان | خبر نباشند | همه دوستها | به آن روز | بعضی برای بعضی

و ایشان خبر هم نباشند هم دوستان درآن روز دشمنان یک دیگری میباشند

ع ۱۲ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ

دشمن میباشند | مگر | نه متقیان | ای بندگان من! | نیست | ترس | برشما

بجز از مردم پرهیزگاران ای بندگان من! امروز برشما هیچ ترس

الْيَوْمَ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا

امروز | ونه | شما | اندوهناک باشید | آنانیکه | ایمان آوردند | به آیات ما | وبودند آنها

نیست و نه برشما کدام غم می آید این همان مردم است که به آیات ما ایمان آورده بود و فرمان مارا

مُسْلِمِيْنَ ﴿۶۹﴾ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُوْنَ ﴿۷۰﴾

مسلمانها | داخل شوید | به جنت | شما | وزنان شما | که عزت داده میشود بشما

قبول کرده بود شما هم و زنان شما هم به جنت خوشحال درآید

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَّاَكْوَابٍ ۚ وَفِيْهَا مَا

گردانیده میشود | برایشان | کاسه ها | طلائی | وگلاسها هم | ودرآن میباشد آنچه

درآن از طلاء کاسه ها و دور گلاسها میباشد و آن همه چیزها به ایشان

تَشْتَهِيْهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ ۚ وَاَنْتُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۷۱﴾

میخواهد | نفسها | و | لذت گیرد | چشمها | وشما | درآن | همیشه میباشید

داده میشود که دل ایشان میخواهد و چشمها برآن خوشحال میشود و شما درآن جای همیشه سکونت داشته باشید

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْٓ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۷۲﴾

واین | آن جنت است | ازآنکه | که شما وارث کرده شدید | در بدله آن اعمال | که شما میکردید

و این همان جنت است که شما بسبب عمل خود مالکان آن شدید

لَكُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ كَثِيْرَةٌ مِّنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۷۳﴾ اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ

برای شما | درآن | میوه ها است | زیاد | ازآن | شما میخورید | هرآینه | گناه گاران

دراین برای شما میوه های گونا گون میباشد که از آن میخورند، مردم نافرمان همیشه در جهنم

فِيْ عَذَابِ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿۷۴﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيْهِ

درعذاب | جهنم | همیشه میباشند | سبک کرده نه میشود | ازایشان | وایشان | درآن

میباشند، از ایشان عذاب سبک کرده نمی شود و مایوس درآن جای

مُبْلِسُوْنَ ﴿۷۵﴾ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْا هُمُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۷۶﴾

مایوس میباشند | وما به ایشان ظلم نه کردیم | لیکن | بودند ایشان | ظالمان

میباشند و ما به ایشان هیچ ظلم نکردیم، مگر خود ایشان برای خود ستمگارا بودند

وَنَادَوْا يٰمٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۭ قَالَ اِنَّكُمْ مّٰكِثُوْنَ ﴿۷۷﴾

وفریاد کنند | ای فرشته (مالک نام!) | کار تمام کند | برما | رب تو | او گوید | هرآینه شما | همیشه باشنده اید

و ایشان آواز کنند که ای مالک! رب تو کار زندگی مارا اخلاص کند او گوید که شما همیشه درآن هستید

لَقَدْ جِئْنٰكُمْ بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كٰرِهُوْنَ ﴿۷۸﴾ اَمْ اَبْرَمُوْٓا

ما آوردیم بشما | دین حق | لیکن | اکثر از شما | از حق | نفرت میکردید | آیا آنها قصد محکم کردند

ما به ایشان دین راست رسانیدیم مگر اکثر شما از دین حق بیزار شدید آیا ایشان جان خود را بند بست

اَمْرًا فَاِنَّا مُبْرِمُوْنَ ﴿۷۹﴾ اَمْ يَحْسَبُوْنَ اَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ

از یک کار | پس هرآینه ما هم | محکم قصد کننده ایم | آیا ایشان گمان میکنند | هرآینه ما | نه میشنویم | راز آنها

کرده است؟ ما هم انتظام خود را درست نگه کردیم آیا گمان ایشان است که ما سخنهای پنهان و راز

وَنَجْوٰىهُمْ ؕ بَلٰى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُوْنَ ﴿۸۰﴾ قُلْ اِنْ كَانَ

وبشوره ایشان | چرانی | وفرشتگان فرستاده شده ما | نزدایشان | می نویسند | بگو | اگر باشد

را نمی شنویم؟ چرانی! حال آنکه فرشتگان فرستاده شدهٔ ما باایشان است که می نویسد ای نبی!) بگو اگر رحمٰن

لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ ۖ فَاَنَا اَوَّلُ الْعٰبِدِيْنَ ﴿۸۱﴾ سُبْحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ

ازرحمٰن | اولاد | پس من | ازهمه نخست | عبادت کننده باشم | پاک است | رب | آسمانها

خدای را اولاد میبود پس از همه نخست من عبادت کننده میبودم پاک است رب آسمانها و زمین

وَالْاَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۸۲﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوْضُوْا

وزمین | مالک | ازعرش | ازآنچه | ایشان بیان میکند | پس بگذارایشان را | که مشغول باشد

مالک عرش از آن سخنها که ایشان بیان میکنند پس ایشان را در شغلهای و بازی خود بگذار

وَيَلْعَبُوْا حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ﴿۸۳﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

وبازی کنند | تاآنکه | بیند | ازآن روز که ایشان | وعده کرده میشود | واو | آن ذات است

تااینکه آن روز بیاید از آنکه باایشان وعده شده است و خداوند آن ذات است

فِي السَّمَآءِ اِلٰهٌ وَّفِي الْاَرْضِ اِلٰهٌ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿۸۴﴾

درآسمان (هم) | معبوداست | ودرزمین (هم) | معبوداست | واوست | باحکمت | دانا

که در آسمانها هم معبود است، و بر روی زمین هم معبود است و او باحکمت است به هر چیز دانا است

وَتَبٰرَكَ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ

وبسیار بابرکت است | آنکه | اورا | پادشاهی | آسمانها | وزمین | وآنچه | درمیان هردواست

و خداوند بسیار بابرکت است که از آسمان و زمین و چیزیکه درمیان آن است بادشاه آن است

وَعِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۸۵﴾ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِيْنَ

ونزداوست | علم | قیامت | وبسوی او | برگردانیده میشوید | واختیارندارند | آنانیکه

و به وی علم قیامت است، و همهٔ شما به وی برگردانیده میشوید و ایشان که بجز از خدا از کدام

يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ

که ایشان عبادت آنهارامیکنند | بجزخدا | ازسفارش | مگر | آن کس که | گواهی داده باشد | به حق | وایشان

معبودان عبادت میکنید به ایشان اختیار هیچ شفاعت نیست البته کسیکه اقرار حق کرده باشد و برآن

يَعْلَمُوْنَ ﴿۸۶﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ

میدانند | واگر | توبپرسی ازایشان | که که | آفریدایشان را | هرآینه گویند آنها | الله

یقین میدارند (پس آنها شفاعت کرده میتواند) و اگر تو از ایشان پرسی که شمارا که آفریده است؟ هر آینه گویند که الله

فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۸۷﴾ وَقِيْلِهٖ يٰرَبِّ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۸﴾

به کدام طرف | برگردانیده شدند | وسوگند ازاین سخن | که ای رب من! | که هرآینه ایشان | چنین قوم است | که ایمان نمی آرند

باز بکدام طرف ایشان روان هستند و به خداوند سخن این رسول خود هم معلوم است که ای رب! ایشان چنین مردم است که به هیچ صورت

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلٰمٌ ؕ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۸۹﴾ ع ۲۲/۱۳

پس روی بگردان | از ایشان | و بگو | سلام است | پس زود ایشان بدانند

ایمان نمی آرند پس (ای نبی!) تو از ایشان اعراض کن و بگو که من بشما سلام میگویم زود است که بشما حقیقت معلوم خواهد شد

سُوْرَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورهٔ دخان در مکه نازل شده است و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | پنجاه و پنج آیت و سه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿۲﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ م ۱۲ ع

حٰمٓ | قسم است به کتاب | واضح | هر آینه ما | نازل کردیم ما آن را | در شب | مبارکه

حا۔ میم به این کتاب واضح قسم است، ما این کتاب را در یک شب برکتی فرود آورده ایم

اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ﴿۳﴾ فِيْهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ ﴿۴﴾ اَمْرًا

هر آینه ما هستیم | ترساننده | در آن | فیصله کرده میشود | از هر | کار | باحکمت | به وحی کردن

هر آینه ما از عذاب بیم دهنده گانیم در این شب هر معامله حکمت به حکم ما فیصله میشود (و این) احکام از

مِّنْ عِنْدِنَا ؕ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿۵﴾ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّهٗ هُوَ

از جانب خود | هر آینه ما هستیم | فرستنده | به سبب رحمت | از رب تو | هر آینه او است

بارگاه ما جاری میشود، هر آینه ما فرستنده هستیم، این مهربانی رب تو است هر آینه او هر

السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۶﴾ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ اِنْ كُنْتُمْ ع ۱۲ لزم

شنوا | دانا | رب است | از آسمانها | و زمین | و چیزیکه | درمیان هردو | اگر هستید شما

چیزی را می شنود، و به هر چیز دانا است، رب است آسمانها و زمین را و چیزیکه میان آن است

مُّوْقِنِيْنَ ﴿۷﴾ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ؕ رَبُّكُمْ

یقین کنندگان | نیست هیچ معبود | مگر او | که زنده میکند | و میمیراند | رب شما است

اگر شما یقین می آرید، بجز از وی هیچ کس لائق عبادت نیست او زنده میکند و مرگ می آرد شما را و پدران شما را هم

وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۸﴾ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ﴿۹﴾ فَارْتَقِبْ يَوْمَ

و رب است پدران شما اسابقه | بلکه | ایشان | در شک است | بازی میکنند | تو انتظار کن | از آن روز

رب است لیکن این مردم در شک است، و در بازی هستند پس در انتظار آن روز باش

تَاْتِي السَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۰﴾ يَّغْشَى النَّاسَ ؕ هٰذَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۱﴾

که بیارد | آسمان | به دود | آشکارا | که پنهان کند | مردم را | این است | عذاب | دردناک

که از کناره آسمان یک روز آشکارا شود، که به مردم پراگنده شود آن بسیار عذاب دردناک میباشد۔

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲﴾ اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى

ای رب ما! | دور کن از ما! | این عذاب | هر آینه ما | ایمان آوردیم | کجا باشد | ایشان را | نصیحت

ای رب ما! دور کن از ما این عذاب، ما ایمان می آریم ایشان کی نصیحت قبول میکنند؟

وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ

حال آنکہ آمدہ ایشان را | یک رسول | آشکارا | باز ایشان روی گردانیدند | از وی | وگفتند | اورا تعلیم دادہ شدہ است

حال آنکہ واضح بیان کنندہ پیغمبر بہ ایشان آمدہ است پس ایشان از وی اعراض کردند و گفتند کہ بہ وی تعلیم دادہ شدہ است

مَّجْنُوْنٌ ﴿١٤﴾ اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ﴿١٥﴾

وقف لازم
وقف لازم

دیوانہ است | ہرآینہ ما | دورکنندہ ایم | از عذاب | کم ساعت | ہرآینہ شما | عودکنندہ اید

دیوانہ است، ما این عذاب را تا یک موده دور میکنیم مگر شما بہ حالت نخست خود عودت کنندہ اید

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى ۚ اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا

روز یکہ | بگیریم | بہ گرفتن | بسیار سخت | ہرآینہ ما | انتقام گیرندہ ایم | وہرآینہ امتحان کردہ بودیم

روز یکہ ما گرفتن سخت کنیم، ہر آینہ ما بدلہ میگیریم و ما قبل از ایشان

قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُوْلٌ كَرِيْمٌ ﴿١٧﴾ اَنْ اَدُّوْٓا

پیش ازاین | قوم | فرعون | وآمد بہ ایشان | پیغمبر عزت مند | کہ حوالہ کنید

قوم فرعون را امتحان کردہ بودیم، و بہ ایشان یک پیغمبر معزز آمدہ بود کہ بندگان خدارا بما

اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ ۖ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٨﴾ وَّاَنْ لَّا تَعْلُوْا

بسوی من | بندگان خدا | ہرآینہ من | برای شما | یک رسول ہستم | امانت دار | واینکہ | سرکشی مکنید شما

حوالہ کنید، من بشما فرستادہ شدہ امانت دار پیغمبر ہستم و اینکہ شما در مقابلہ خداوند سرکشی

عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّيْٓ اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٩﴾ وَاِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ

برخلاف خدا | ہرآینہ من آمدم شمارا | بہ دلیل آشکارا | وہرآینہ من | پناہ میخواہم | بہ رب خود

مکنید، من بشما دلیل آشکارا پیش میکنم و ہر آینہ من بہ رب خود و بہ رب شما

وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُوْنِ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِيْ فَاعْتَزِلُوْنِ ﴿٢١﴾

وبہ رب شما | از اینکہ شما سنگسار کنید مرا | واگر | شما ایمان نہ می آرید | بہ (سخن) من | پس از من جدا شوید

پناہ میخواہم، از اینکہ شما مرا سنگسار کنید، و اگر شما بہ من ایمان نمی آرید، پس از من یک طرف شوید

فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُوْنَ ﴿٢٢﴾ فَاَسْرِ بِعِبَادِيْ

الثلثة

پس او دعا خواست | رب خودرا | کہ این مردم | مجرمین ہستند | پس ببر | بندگان من

باز موسیٰ از رب خود دعاء خواست کہ ایشان بسیار مردم مجرم ہستند (حکم شد کہ ای موسیٰ!) تو بندگان مرا

لَيْلًا اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ۭ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٤﴾

درشب | ہرآینہ شما | تعاقب کردہ میشود | وبگذار | دریارا | آرمیدہ | ہرآینہ ایشان | لشکر است | غرق شدنی

دروقت شب (از مصر) بیرون کن تعاقب شما میشود و بگذار دریا را آرامیدہ ہر آینہ لشکر ایشان غرق شدنی است

كَمْ تَرَكُوْا مِنْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿٢٥﴾ وَّزُرُوْعٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿٢٦﴾

چقدر | گذاشتند | باغہا | وچشمہا | وکشتہا | درمحلہا | شائستہ

پس آن مردم چقدر باغہا، و چشمہا را گذاشتند؟ و کشتیہا، و محلہای شائستہ

وَّنَعْمَةٍ كَانُوْا فِيْهَا فٰكِهِيْنَ ﴿۲۷﴾ كَذٰلِكَ ۖ وَاَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ﴿۲۸﴾

ونعمتها | که بودند ایشان در آن | لذت گیرنده | هم چنان | ماوارث کردیم از آن | یک قوم دیگری

و سامان های راحت، که ایشان در آن سکونت میکردند۔ هم چنین شد و ما یک قوم دیگری را مالک آن گردانیدیم۔

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوْا مُنْظَرِيْنَ ﴿۲۹﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا ع ۱ ۲۹ ۱۴

پس گریه نکرد | برایشان | آسمان | وزمین | ونبودند مهلت داده شدگان | وهر آینه نجات دادیم ما

پس نه آسمان و زمین برایشان گریه کردند و نه به ایشان مهلت داده شد و ما بنی اسرائیل را از عذاب

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ﴿۳۰﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ ۚ اِنَّهٗ كَانَ

بنی اسرائیل را | از عذاب ذلیل کننده | یعنی از فرعون | هر آینه او | بود

ذلت دهنده نجات دادیم، یعنی از فرعون که او بسیار سرکش بود

عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿۳۱﴾ وَلَقَدِ اخْتَرْنٰهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۳۲﴾

سرکش | از حد گذشتگان | وهر آینه برگزیده بودیم ایشان را | به فهم | بر عالمیان

از حد تجاوز کننده بود، و ما به علم خود بنی اسرائیل را در هم مخلوقات فضیلت دادیم۔

وَاٰتَيْنٰهُمْ مِّنَ الْاٰيٰتِ مَا فِيْهِ بَلٰٓؤٌا مُّبِيْنٌ ﴿۳۳﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ

وداده بودیم ایشان را | نشانه ها | که در آن بود | از مایش | آشکارا | هر آینه | این مردم

و ما به ایشان چنین نشانه ها داده بودیم، که در آن آشکارا امتحان بود هر آینه این (کفار)

لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۳۴﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا مَوْتَتُنَا الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِيْنَ ﴿۳۵﴾

میگویند | نیست این | مگر مرگ ما | نخستین | ونیستیم ما | برانگیخته شدگان

میگویند هر آینه این مرگ دنیا (انجام آخری) ما است و باز زنده نمی شویم

فَاْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۳۶﴾ اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ

پس بیارید | پدران مارا | اگر هستید شما | راستگویان | آیا ایشان | بهتر اند | یا

پس اگر شما پیغمبران راستگوی هستید پس پدران و اجداد مارا بیارید آیا (درقوت و طاقت) این مردم

قَوْمُ تُبَّعٍ ۙ وَّالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ اَهْلَكْنٰهُمْ ۡ اِنَّهُمْ كَانُوْا

قوم | تبع | وآنانیکه | پیش از ایشان بودند | هلاک ساختیم ایشان را | هر آینه ایشان | بودند

بهتر اند یا قوم تبع، و آنانیکه قبل از ایشان بودند ما همه، ایشان را تباه ساختیم هر آینه ایشان مجرمان

مُجْرِمِيْنَ ﴿۳۷﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

مردم مجرم | دنیا فریدیم ما | آسمانها | وزمین را | وآنچه | میان هر دو است

بزرگ بودند و ما آسمان و زمین و چیزیکه میان آن است

لٰعِبِيْنَ ﴿۳۸﴾ مَا خَلَقْنٰهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۹﴾

بازی کننده | نیافریم ما هر دو آن را | مگر | زیر حکمت | لیکن | اکثر ایشان | نه میدانند

بازی کننده نیافریدیم، ما هر دو آن را بسیار به حکمت آفریدیم لیکن در ایشان اکثر مردم نمی فهمند۔

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى

هرآینه | روز | فیصله | وعده ایشان است | ازهمه | روز یکه | به کارنه می آید | کدام دوست

هر آینه روز فیصله وعده مقرره همهٔ ایشان است درآن روز یک دوست به دوست دیگری به هیچ

عَن مَّوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ

از دوست دیگری | هیچ هم | ونه به ایشان | امداد کرده میشود | مگر | به کسیکه | رحم کرد | خدا

کار نه آید و نه امداد ایشان شده میتواند مگر به کسیکه خداوند رحم کند

إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ

هرآینه او | غالب | مهربان است | هرآینه | درخت | زقوم | طعام

هر آینه او بسیار غالب مهربان است هر آینه درخت زقوم خوراک گنهگاران

الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾

گناه گاران است | مانند مس گداخته شده | جوش میزند | درشکمها | مانند جوش | آب گرم

است مانند میس گداخته شدهٔ در شکمها هم جوش میزند مانند آب گرم که جوش میشود

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ

بگیرید اورا | بازکش کنید اورا | درمیان جهنم | باز | بریزانید | به بالای سراو

(حکم کرده میشود) که بگیرید اورا و به میان جهنم کش کنید و باز به سر اش آب گرم تکلیف دهنده

مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا

عذاب | آب گرم | بچش | هرآینه تو | بزرگ هستی | قدرمن هستی | هرآینه این است

بیریزید (گفته میشود) مزه آن را بچش تو بسیار سنگین و معزز بودی! این همان عذاب است

مَا كُنتُم بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

آنچه شما به آن | شک میکردید | هرآینه | پرهیزگاران | درجای امن میباشند

که شما دربارهٔ آن درشک بودید هر آینه مردم پرهیزگاران درجای امن میباشند

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ

درباغها | وچشمها | میپوشند | ازابریشم باریک | وابریشم کلان

در باغها و چشمها (نشسته) میباشند لباس ابریشم نرم و کلان را می پوشند یکی با دیگری

مُّتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ

روی به روی یک دیگر باشند | هم چنان باشد | وجفت سازیم ایشان را | حورچشم فراخ | میخواهند

روی بروی نشسته باشند این سخن هم چنین است و ما ایشان را زنان رنگ سرخ و سفید فراخ چشمان میدهیم

فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا

درآن | هرقسم | میوه جات | به امن | نه چشند | درآن | (مزه) مرگ | مگر

هر نوع میوه جات را به اطمینان میخواهند غیر از مرگ نخست دنیوی دیگر مرگ

ع ۲ ۱۳ ۱۵ معانقہ ۲

الْمَوْتَةَ الْأُولٰى وَوَقٰىهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ﴿۵۶﴾ فَضْلًا

مرگ نخستین | ونگهداشت ایشان را | از عذاب | جهنم | این فضل باشد

نباشد و خداوند ایشان را از عذاب جهنم نجات دهد این هم فضل

مِّنْ رَّبِّكَ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿۵۷﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ

ازرب تو | این است | آن | کامیابی | بسیار بزرگ | پس هرآینه ما آسان کردیم قرآن را

رب تو است و این همه کامیابی بزرگ است پس ما این قرآن را به زبان

بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۵۸﴾ فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُوْنَ ﴿۵۹﴾ ع ۱۷ ۱۶

به زبان تو | شاید ایشان | نصیحت حاصل کنند | پس تو انتظار کن | هرآینه ایشان هم | انتظار کننده هستند

تو آسان کردیم که ایشان نصیحت قبول کنند پس تو هم انتظار کن و ایشان هم انتظار میکنند۔

سُوْرَةُ الْجَاثِيَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سَبْعٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الجاثیه در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | سی وهفت آیت وچهار رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿۲﴾

حم | نازل کرده شده است | این کتاب | ازطرف خدا | غالب | باحکمت است

حا۔ میم۔ نزول این کتاب از جانب خداوند است که غالب است باحکمت است۔

اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۳﴾ وَفِيْ خَلْقِكُمْ

هرآینه | درآسمانها | وزمین | نشانه ها است | برای مؤمنان | و | در پیدایش شما

در آسمانها و زمین برای مردم ایماندار نشانه ها است و در خود شما و در پیدایش

وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَآبَّةٍ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۴﴾ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ

وچیزیکه اوپراگنده میکند | از جانوران | نشانه ها است | برای آن قوم که یقین میدارند | ودررفت وآمد | شب

حیوانات برای یقین کنندگان نشانه های بسیاری است و از شب و روز درپی

وَالنَّهَارِ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ رِّزْقٍ فَاَحْيَا

دروز | وآنچه | فرودآورد | الله | ازآسمان | رزق (آب) | باززنده ساخت

رفت و آمد آن و درآن روزی که خداوند از آسمان فرود آورده است پس زمین را

بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۵﴾

به آن | زمین | بعدازمردن آن | ودرگردانیدن | بادها | نشانه ها است | برای عقلمندان

بعد از خشک شدن دوباره زنده ساخت و در گردانیدن بادها برای هوشیاران نشانه های بسیاری است۔

تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِاَيِّ

این | آیاتها است | ازخدا | که تلاوت میکنیم ما از آن | برتو | به حق | پس به کدام

این آیات خداوند است که ما بتو تلاوت میکنیم باز این مردم

حَدِيْثٍ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ۝٦ وَيْلٌ لِّكُلِّ اَفَّاكٍ

سخن | بعداز خدا | واز آیات او | ایشان ایمان می آرند | تباهی است | هر | دروغ گوی

از خداوند متعال و بعد از آیات او بکدام سخن ایمان آرند؟ هر دروغ گوی نافرمان را تباهی است

اَثِيْمٍ ۝٧ يَّسْمَعُ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ

گنهگاررا | که میشنود | آیاتهای خدا | که خوانده میشود | بروی | باز | اصرار میکند

که آیات خداوند آنکه به وی خوانده میشود میشنود و باز هم در غرور خود

مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝٨

به تکبر کردن | گویا که | او بالکل شنیده نباشد | پس مژده ده اورا | به عذاب | دردناک

چنین بسته شده میباشد گویا که او بالکل شنیده نباشد پس تو به چنین شخص مژده عذاب دردناک بده

وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيٰتِنَا شَيْـًٔا ۨ اتَّخَذَهَا هُزُوًا ؕ اُولٰٓئِكَ

وقتیکه | بداند | ازآیات ما | چیزی | میگیرد او آن را مسخره | این مردم است

وقتیکه در آیات ما از یک آیات خبر شود پس برآن خندا آغاز میکند به چنین مردم

لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝٩ ؕ مِنْ وَّرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۚ وَلَا يُغْنِيْ عَنْهُمْ

که ایشان راعذاب است | ذلیل کننده | به پیش ایشان | دوزخ است | وبه کارنه آید | ازایشان

عذاب ذلت دهنده مقرر است و به پیش ایشان جهنم تیار است و این فائده دنیوی به ایشان هیچ فائده

مَّا كَسَبُوْا شَيْـًٔا وَّلَا مَا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَآءَ ۚ وَلَهُمْ

چیز یکه کسب کردند | هیچ هم | ونه | آنکه ایشان گرفتند | بجز | خدا | دوستها | وایشان را

نرساند و نه آن معبودان که بجز از خدا برای خود گرفته است و برای ایشان

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝١٠ ؕ هٰذَا هُدًى ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ

عذاب است | بزرگ | این | هدایت است | وآنانیکه | کفرکردند | به آیات رب خود | ایشان را

عذاب بزرگ مقرر است (این قرآن) سراسر هدایت است و آنانیکه آیات رب خود را قبول نمیدارند ایشان را

ع ۱۱ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ۝١١ ع اَللّٰهُ الَّذِيْ سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ ۱۷

عذاب است | ازعذاب دردناک | اللهآن ذات است که | تابع کرد | شمارا | دریا | تاروان شوند

از سختی پر عذاب و دردناک مقرر است خداوند آن ذات است که برای شما دریا تابع ساخته است که کشتی

الْفُلْكُ فِيْهِ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝١٢ ۚ

کشتیها | درآن | به حکم او | وتاطلب کنید | ازفضل او | وبرای اینکه شما | شکر کنید

درآن بحکم وی میرود و برای اینکه شما فضل اورا بجوئید و که شکر کنید

وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا

وتابع ساخت او | برای شما آنچه | درآسمانهاست | وآنچه | درزمین است | همه

و بقدر چیزها که در آسمانها و زمین است همه آن را از جانب خود

مِّنْهُ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۱۳﴾ قُلْ لِّلَّذِیْنَ

از جانب او | هرآینه | دراین | نشانه هااست | برای آن مردم | که فکر میکنند | بگو | آن مردم را

تابع ساخت، دراین هم برای عقلمندان نشانه ها است تو مؤمنان را بگو که آن مردم را

اٰمَنُوْا یَغْفِرُوْا لِلَّذِیْنَ لَا یَرْجُوْنَ اَیَّامَ اللّٰهِ لِیَجْزِیَ قَوْمًا

که ایمان آورده اند | که معاف کنند | آنان را که | امید ندارند | از روزهای خدا | برای اینکه سزا دهد | یک قومی را که

از طرف خود معاف کنند، که به معامله های خداوند یقین ندارند (برای این که) خداوند (خود اش)

بِمَا كَانُوْا یَكْسِبُوْنَ ﴿۱۴﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَسَآءَ

به آنچه ایشان میکردند | کسیکه عمل کرد | نیک | پس برای خود | وکسیکه کار بد کرد

یک قوم را بدله عمل خود بدهد، کسیکه کار نیکی کرد پس برای خود کرد و کسیکه بدی کند

فَعَلَیْهَا ۫ ثُمَّ اِلٰی رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ﴿۱۵﴾ وَلَقَدْ اٰتَیْنَا

پس وبال اش بروی است | باز | به طرف رب خود | جمع کرده میشوید شما | وهرآینه | داده بودیم ما

برای نفس خود میکند، باز همهٔ شمارا به رب خود باز گشت مقرر است و ما بنی اسرائیل را کتاب،

بَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّیِّبٰتِ

بنی اسرائیل را | کتاب | وحکومت | ونبوت | وروزی دادیم ایشان را | از چیزهای پاکیزه

حکمت، نبوت داده بودیم، و خوب خوراکهای پاکیزه به ایشان نصیب کردیم

وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلَی الْعٰلَمِیْنَ ﴿۱۶﴾ۚ وَاٰتَیْنٰهُمْ بَیِّنٰتٍ مِّنَ الْاَمْرِ ۚ

وبزرگی دادیم ایشان را | برعالمیان | ودادیم ایشان را | نشانه هاواضح | درباره دین

و به همه جهان به ایشان فضیلت بخشیده بودیم، و به ایشان دربارهٔ دین دلائل آشکارا داده بودیم

فَمَا اخْتَلَفُوْۤا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ ۙ بَغْیًۢا بَیْنَهُمْ ؕ

پس اختلاف نکردند ایشان | مگر بعد از آنکه | آمد به ایشان | علم | به سبب حسد | درمیان خود

پس این مردم بعد از آمدن بسبب ضد اختلاف آغاز کردند

اِنَّ رَبَّكَ یَقْضِیْ بَیْنَهُمْ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ فِیْمَا كَانُوْا فِیْهِ

هرآینه رب تو | فیصله کند | میان ایشان | روز | قیامت | درآن چیز | که بودند ایشان درآن

هر آینه رب تو میان ایشان روز قیامت درباره سخنهای اختلافی فیصله کند

یَخْتَلِفُوْنَ ﴿۱۷﴾ ثُمَّ جَعَلْنٰكَ عَلٰی شَرِیْعَةٍ مِّنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا

اختلاف میکردند | باز | ساختیم ترا | به یک طریقه خاص | ازدین | پس پیروی کن تو از آن

باز (ای پیغمبر!) ما ترا به یک طریقهٔ خاص دین روان کردیم پس تو به این طریقه روان باش!

وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِیْنَ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸﴾ اِنَّهُمْ لَنْ یُّغْنُوْا عَنْكَ

وپیروی مکن | ازخواهشات | آنانیکه | نه میدانند | هرآینه ایشان | دفع نه کنند | ازتو

و خواهشات این مردم را تابعداری مکن ایشان در مقابله خداوند ترا

مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَاللّٰهُ

درمقابله الله	هیچ چیز	وهرآینه	مردم ظالم	برخی ازایشان	دوستهااست بعضی را	وخدا

به کار نمی آید، و مردم ستمگاران درمیان خود دوستان یک دیگری است و خداوند

وَلِيُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۹﴾ هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ

دوست است	ازپرهیزگاران	(این قرآن) اوله واضح است	مردم را	وهدایت است	ورحمت است

دوست پرهیزگاران است، این قرآن برای عام مردم ذریعهٔ هوشیاری و هدایت است و برای یقین کنندگان

لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۲۰﴾ اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ اجْتَرَحُوا السَّيِّاٰتِ

برای آن قوم	که یقین میکنند	آیا گمان میکنند	آنانیکه	که کردند	بدیها

رحمت بزرگ است، آیا آنانیکه کارهای بد میکنند، گمان ایشان است که ما

اَنْ نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ

که میگردانیم ایشان را	مانند آن مردم	که ایمان آوردند	وعمل کردند	نیک	برابراست	زندگی ایشان

باآن مردم برابر میگردانیم که ایماندار هستند، و کارهای نیکی میکنند که زندگی و مرگ همه

ع ۲ ۱۰ ۱۸ وَمَمَاتُهُمْ ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿۲۱﴾ ع وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

ومردن ایشان	بداست	آنچه	ایشان فیصله میکنند	وآفرید	خدا	آسمانها	وزمین

یک برابر میشود؟ این فیصله خراب ایشان است، و خداوند آسمانها و زمین را به حکمت پیدا

بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۲۲﴾

به حکمت	وکه جزاداده شود	هر	نفس را	ازآن چه	اوکردو به ایشان	هیچ ظلم کرده نه میشود

پیدا کرده است، و اینکه به هر نفس بدله عمل خود داده میشود و برایشان هیچ ظلم کرده نه میشود۔

اَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ

آیاتوندیدی	آن کسی راکه گرفت	معبودخود	خواهش خود	وگمراه کرداورا	خدا	باوجودعلم

آیا تو به حالت آن کس دیدی که خواهش نفس خود را معبود گرفته است و خداوند آن کس را با علم او گمراه ساخته است

وَخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشٰوَةً ؕ فَمَنْ

ومهر نهاده	برگوشهای او	وبه دل او	انداخت	به چشمهای او	پرده	پس که

و بر گوشهای وی، و بردل اش مهر نهاده است، و بر چشمان اش پرده نهاده است پس از ترک کردن خدا

يَّهْدِيْهِ مِنْۢ بَعْدِ اللّٰهِ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَقَالُوْا مَا هِيَ اِلَّا

راه نماید اورا	بعدازالله	آیاشما تدبرنه میکنید	وایشان گفتند	نیست این زندگی	مگر

به وی که راه نماید؟ آیا شما فکر نمی کنید؟ و این مردم میگویند که زندگی ما تنها این است

حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ اِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ

زندگی دنیوی ما	که ما میمیریم	وزنده میشویم	وهلاک نه میکند مارا	مگر	زمانه	ونیست ایشان را

زندگی دنیا که ما میمیریم و زنده میشویم و تنها این زمانه است که مارا میمیراند و ایشان را به این سخن

بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿۲۴﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ

ازاین سخن | کدام علم | نیست ایشان | مگر | گمان میکنند | وچون | خوانده شود | برایشان

هیچ دلیل نیست، ایشان تنها از وهم و گمان کار میگیرند و وقتیکه به ایشان آیات آشکارا ما

اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ

آیات ما | که واضح است | نباشد | دلیل دیگری ایشان | غیر ازاینکه میگویند | بیارید پدران ما

خوانده شود پس نزد ایشان بجز از این هیچ جواب نباشد که این گوید اگر شما راستگوی هستید پس از ما

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۲۵﴾ قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ

اگرهستید شما | راستگویان | بگوخدا | زنده میکند شمارا | باز | میمیراند شمارا | باز | جمع کند شمارا

پدران و اجداد (مرده) مارا روی بروی کنید بگو که آن ذات است که شمارا زنده نگه میدارد، باز بشما مرگ می آرد، باز هم او شمارا

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

به روز | قیامت | نیست شک | درآن | لیکن | اکثر | مردم

روز قیامت جمع میکند، که درآن هیچ شکی نیست، مگر اکثر مردم به این هم

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۶﴾ ع وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَيَوْمَ تَقُوْمُ ع ۵ ۱۹

نه میدانند | وخداراست | پادشاهی | آسمانها | وزمین | وروز یکه | قائم شود

نه میدانند، و پادشاهی آسمانها و زمین تنها خداراست و روز یکه قیامت

السَّاعَةُ يَوْمَىِٕذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۲۷﴾ وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ

قیامت | درآن روز | درتاوان شود | اهل باطل | ومی بینی تو | هریک امت

قائم گردد، پس درآن روز دوستان باطل در خساره واقع میگردد، و تو هر گروه را می بینی که بر

جَاثِيَةً ۛ كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰٓى اِلٰى كِتٰبِهَا ۭ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا

برزانو نشسته | هرفرقه | خوانده میشود | بسوی عملنامه | امروز | جزاداده میشود | آنچه

زانو نشسته باشند، هر گروه به عملنامه خود روی بروی میشوند که امروز بشما بدله اعمال شما

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۸﴾ هٰذَا كِتٰبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ۭ اِنَّا كُنَّا

شامیکردید | این | کتاب ما است | که سخنی میگوید | برشما | به حق | هرآینه ما

داده میشود این دفتر ساخته ما است که در مقابله شما راست، راست میگوید ما همه

نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۹﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

می نویسیم | آنچه | شامیکردید | پس آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

کارهای شما بواسطهٔ فرشتگان می نویسیم، پس آنانیکه ایمان آورده بود و کارهای نیکی

الصّٰلِحٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿۳۰﴾

نیک | پس داخل کند ایشان را | رب آنها | دررحمت خود | این است | کامیابی | آشکارا

میکردند پس رب ایشان آنهارا در رحمت خود داخل کند و کامیابی آشکارا این است۔

وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۫ اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ

ولیکن | آنانیکه | کفرکردند | پس آیا نبود | آیات ما | که خوانده میشد | برشما | پس تکبر کردید شما

و آنانیکه کافر بودند (به ایشان گفته میشوند که) آیا بشما آیات ما خوانده نمی شد مگر شما تکبر کردید

وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣١﴾ وَاِذَا قِيْلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ

وبودید شما | قوم گناه کار | وقتیکه گفته شود | هرآینه | وعده | خدا | راست است | وقیامت

و شما مردم نافرمان بودید، و که این گفته میشد که وعدهٔ خدا حق است و در آمدن قیامت

لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ مَّا نَدْرِيْ مَا السَّاعَةُ ۙ اِنْ نَّظُنُّ اِلَّا

نیست شک | درآن | گفتید شما | مانمی دانیم | که چیست | قیامت؟ | ماگمان نه میکنیم | مگر

هیچ شکی نیست، شما میگفتید که ما نمی دانیم که قیامت چیست؟ ما تنها

ظَنًّا وَّمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا

گمان | ونیستیم ما | یقین کنندگان | وظاهرشود | ایشان را | بدیهای | آنچه | کرده بودند

یک چیز خیالی تصور میکردیم و از ما برآن هیچ یقین نیست و به ایشان هم اعمال بد آنها آشکارا گردد و به

وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَقِيْلَ الْيَوْمَ نَنْسٰىكُمْ

ونازل شود | به ایشان | آنچه | بودند به آن | که استهزا میکردند | وگفته شود | امروز | فرومیگذاریم شمارا

کدام چیز که خندا میکردند، آن برایشان نازل میگردد و به ایشان گفته میشود که شمارا چنین فراموش میکنیم

كَمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ

چنانچه | فراموش کرده بودید | ملاقات | این روز شما | و | جای شما | آتش است | ونیست شمارا

چنانچه شما این روز را فراموش کرده بودید، و جای شما دوزخ است و شما را هیچ کسی مددگار

مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٣٤﴾ ذٰلِكُمْ بِاَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَّغَرَّتْكُمُ الْحَيٰوةُ

کسی مددگار | این عذاب | به سبب این است | که گرفته بودید شما | آیات خدا | به مسخره | وفریب داد شمارا | زندگی

نیست، بخاطر اینکه شما به آیات خداوند خندا میکردید و زندگی دنیا شمارا

الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُوْنَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٣٥﴾ فَلِلّٰهِ

دنیا | پس امروز | ایشان بیرون کرده نه میشوند | ازآن | ونه به ایشان | موقع توبه به دست می آید | پس خدا راست

در فریب انداخته بود، پس امروز ایشان از جهنم بیرون رفته نمیتوانند و نه توبه ایشان قبول کرده میشود

الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ

ستایش | که پروردگار | آسمانها | وپروردگار | زمین | ورب هم عالم است | واورا

پس هم ستایش خداراست، که رب آسمانها، زمین، و هم جهانها است

ع ١١ ٢٠ الْكِبْرِيَآءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٣٧﴾

بزرگی است | درآسمانها | ودرزمین | واوست | غالب | باحکمت

و همه بزرگی تنها اوراست، هم در آسمانها و هم در زمین و او غالب است با حکمت است۔

سُوْرَةُ الْاَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | خَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورہ الاحقاف در مکہ نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکہ بی اندازہ مہربان نہایت بارحم است | سی و پنج آیت و چہار رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ① تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ②

حٰمٓ | نزول | کتاب | ازطرف خدا | غالب | باحکمت است

حا۔ میم۔ این کتاب را خداوند فرود آوردہ است کہ غالب باحکمت است۔

مَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ

نیافریدیم ما | آسمانہا | وزمین | وآنچہ | میان آن است | مگر | بہ حق

و ما آسمانہا و زمین را و چیزھا یکہ میان آن است بہ حکمت بسیار و بہ یک وقت مقررہ

وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَمَّآ اُنْذِرُوْا مُعْرِضُوْنَ ③

وبہ یک وقت مقرر | وآنانیکہ | کفر کردند | ازآن چیز | کہ ایشان ازآن ترسانندہ شدند | روی میگردانند

پیدا کردیم و آنانیکہ کفر کردند ایشان کہ از کدام چیز ترساندہ میشوند ھم از ھمان چیز در غفلت

قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَرُوْنِيْ مَاذَا

بگو | آیادیدید شما آنچہ | شما عبادت میکنید | بجز | خدا | بنمائید مرا | چہ چیز

اعراض میکنند (ای نبی!) تو بہ ایشان بگو کہ شما بگوئید شما کہ بجز از خدا عبادت غیر اللہ را میکنید بہ من بنمائید

خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ ؕ اِيْتُوْنِيْ

آفریدند | اززمین | یاایشان را | کدام شراکت است | درآسمانہا | بیارید مرا

کہ ایشان درزمین چہ چیز آفریدند و یا ایشان در پیدایش آسمانہا شریک اند اگر دربارۂ شرک باشما

بِكِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ هٰذَآ اَوْ اَثٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ

یک کتاب | پیش | ازاین قرآن | کدام روایت | علمی | اگرھستید شما

کدام سابقہ کدام کتاب آسمانی باشد و یا کدام آثار علمی موجود باشد پس بہ من بیارید اگر شما راستگو ھستید

صٰدِقِيْنَ ④ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ

راستگویان | وکیست | گمراہ تر | ازکسیکہ | میخواند او | بجز

و از آن کسی گمراہ تر کہ باشد کہ بجز از خداوند

اللّٰهِ مَنْ لَّا يَسْتَجِيْبُ لَهٗٓ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ

خدا | آن چیز | کہ جواب دادہ نہ میتواند | اورا | تاروز | قیامت | وایشان

از آن چیز ھا عبادت میکنند کہ تا قیامت سخن ایشان را قبول نکند بلکہ از خواست

عَنْ دُعَآئِهِمْ غٰفِلُوْنَ ⑤ وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ اَعْدَآءً

ازخواندن ایشان | غافل اند | وقتیکہ | جمع کردہ شود مردم | باشند این معبودان ایشان را | دشمنان

و نعرہ ھای ایشان خبر ھم نیستند وقتیکہ ھمہ مردم روز قیامت جمع کردہ شوند پس ایشان دشمنان آنہا

وَّكَانُوْا بِعِبَادَتِهِمْ كٰفِرِيْنَ ۝٦ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا

وباشند ایشان | ازعبادت ایشان | انکارکنندگان | وچون | خوانده شود | برایشان | آیات ما

شوند و از عبادت ایشان بالکل منکر شوند و چون برایشان آیات آشکارا و واضح ما خوانده شود

بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ هٰذَا

واضح | میگویند | آنانیکه کفرکردند | دربارهٔ حق | وقتیکه آمد به ایشان | این

پس مردم کافران دربارهٔ سخن راست میگویند آنگه به ایشان رسیده است که این جادو

سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٧ ؕ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ

جادواست | آشکارا | آیا ایشان میگویند | که افترا کرده است | بگو | اگر افترا کرده باشم

آشکارا است، آیا ایشان میگویند که او (پیغمبر) این کتاب را از خود ساخته است؟ بگو اگر من

فَلَا تَمْلِكُوْنَ لِيْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا

پس شما اختیار ندارید | برای من | از الله | چیزی را | او | داناتر است | به آنچه

آن را از خود ساخته باشم، پس شما در معامله خداوند هیچ امداد مرا کرده نه میتوانید شما که دربارهٔ قرآن کدام سخنها میسازید

تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ كَفٰى بِهٖ شَهِيْدًا ۢ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ وَهُوَ الْغَفُوْرُ

شما میسازید درباره آن | او کافی است از آن | گواه | درمیان من ومیان شما | واو | بخشنده

پس او برآن بسیار دانا است، برای گواهی ما و شما تنها او کافی است و آن ذات بسیار بخشنده و رحم کننده است

الرَّحِيْمُ ۝٨ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَآ اَدْرِيْ مَا

مهربان است | بگو | نیستم من | نوآمده | از پیغمبران | ومن نه میدانم | که چه

(ای نبی!) تو بگو که من در رسولان کدام رسول نو خو نیستم من براین هم نمیدانم

يُفْعَلُ بِيْ وَلَا بِكُمْ ؕ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰۤى اِلَيَّ وَمَآ اَنَا

کرده میشود | به من | ونه به شما | پیروی نه میکنم من | مگر از آنچه | وحی کرده میشود | بسوی من | ونیستم من

که بامن چه سلوک کرده میشود؟ باشما چه؟ من تنها پیروی آن حکم میکنم از آنکه به من وحی کرده میشود و من

اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٩ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَ

مگر بیم دهنده | آشکارا | بگو | آیا دیدید شما | اگر هست (این قرآن) | ازطرف خدا | و

تنها یک بیم دهنده صفا، صفا هستم ای نبی تو به ایشان بگو که بمن خبر دهید اگر این قرآن از جانب خدا آمده باشد و

كَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى مِثْلِهٖ

شما انکار کردید | به آن | وگواهی داد | یک گواه | از بنی اسرائیل | مانند این

و باز شما از آن منکر شده باشید، و گواه بنی اسرائیل به مثل آن به یک کتاب گواهی دهد و برآن

فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝١٠ ع ١

بازاوایمان آورد | وشما غرور کردید | هرآینه خدا | راه نمی نماید | مردم ظالم را

ایمان آرد و شما در غرور خود بمانید (پس آنجا) شما چه میشود) خداوند به مردم بی انصاف هدایت نه میکند

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا

وگویند	آنانیکه کفر کردند	آن مردم را که ایمان آورده بودند	اگر میبود این (دین)	بهتر	پس

و این کافران دربارهٔ مسلمانان میگویند که اگر این (قرآن) کدام چیز خوب میبود پس آنها از ما

سَبَقُوْنَآ اِلَيْهِ ۭ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوْا بِهٖ فَسَيَقُوْلُوْنَ هٰذَآ

سبقت نمیکردند آنها از ما	به آن طرف	وقتیکه ایشان راه نه یافتند	به قرآن	پس اکنون ایشان میگویند	که این

سبقت کرده نمیکردند و وقتیکه به ایشان از قرآن هدایت نصیب نشد اکنون میگویند که این

اِفْكٌ قَدِيْمٌ ﴿۱۱﴾ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ مُوْسٰٓى اِمَامًا وَّرَحْمَةً ۭ وَهٰذَا

دروغی است	سابقه	وپیش از این	کتاب	موسیٰ بود	پیشوا	ورحمت	واین

دروغ سابقه است، و قبل از این قرآن کتاب موسیٰ هم راهنما و رحمت بود و این

كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۠ وَبُشْرٰى

کتاب است	تصدیق کننده	درزبان عربی	که بترساند	آنانرا که ظلم کردند	وبرای مژده دادن

کتاب تصدیق آن را میکند، به زبان عربی آمده است، که مردم ظالمان را بیم دهد، و نیکو کاران را

لِلْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۲﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا فَلَا خَوْفٌ

نیکان را	هرآینه	آنانیکه گفتند	رب ما	خدا است	باز	قائم ماندند	پس نیست هیچ ترس

مژده میدهد، کسیکه گفت رب ما الله است، باز برآن قائم شدند پس برایشان نه کدام

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۳﴾ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ

برایشان	ونه ایشان	اندوهناک باشند	این مردم است	اهل جنت	همیشه باشند

خوب می آید و نه اندوهناک میشوند، ایشان اهل جنت است که همیشه درآن لذت میگیرند

فِيْهَا ۚ جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴﴾ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ

درآن	دربدله	ازآن کارها	که ایشان میکردند	وحکم کردیم ما	انسان را

این جنت بدله آن کارها است، که ایشان میکردند، و ما به انسان حکم کردیم که با والدین خود سلوک نیک کن

بِوَالِدَيْهِ اِحْسٰنًا ۭ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ كُرْهًا وَّوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۭ

باوالدین خود	ازنیکی کردن	که درشکم برداشت اورا	مادراو	به تکلیف	وزائید اورا مادراو	به تکلیف

مادر او بسیار به تکلیف درشکم خود برداشت، و به بسیار تکلیف اورا زائید

وَحَمْلُهٗ وَفِصٰلُهٗ ثَلٰثُوْنَ شَهْرًا ۭ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهٗ

وحمل او	وجدائی او از شیر	سی (۳۰)	ماه است	تا آنکه	چون رسید	به جوانی خود

و زمانه حمل او و جدائی او از شیر در سی ماه (۳۰) پوره شد وقتیکه او به جوانی خود رسید

وَبَلَغَ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۙ قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ

ورسید او	به چهل	سال	پس او گفت	ای رب من!	توفیق ده مرا	که من شکر کنم

و به عمر چهل (۴۰) سالگی رسید او گفت که ای رب من! مرا به این سخن قائم کن که نعمتهای ترا

نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ

ازنعمت تو | آنکه | انعام کردی تو | برمن | وبروالدین من | وکه من عمل کنم

شکر اداء کنم، که بمن و به والدین من کرده ایی و اینکه من کارهای نیکی

صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَاَصْلِحْ لِيْ فِيْ ذُرِّيَّتِيْ ۚ اِنِّيْ تُبْتُ

نیک | که راضی شوی تو برآن | وصلاحیت بخش | برای من | دراولاد من | هرآینه من | توبه کردم

کنم، که تو برآن راضی شوی، و اولاد من دربارهٔ من درست صالح کنی! من بتو توبه میکنم

اِلَيْكَ وَاِنِّيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿۱۵﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ

بسوی تو | وهرآینه من | ازمسلمانها هستم | ایشان همان مردم است | که قبول میکنم ما ازایشان

و در بندگان فرمانبردار تو شامل هستم، این همان مردم است که اعمال درست

اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّاٰتِهِمْ فِيْٓ اَصْحٰبِ الْجَنَّةِ ۭ

آن عمل نیک | آنکه | ایشان کردند | ومامعافی میکنم | گناهان ایشان | دراهل جنت میباشند

قبول کنیم، و گناهان ایشان معاف کنیم، در اهل جنت شامل شوند

وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِيْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿۱۶﴾ وَالَّذِيْ قَالَ

وعده راست است | آنکه | باایشان وعده کرده میشود | وآن کسیکه | گفت

این (وعده راست (خداوند) است، که باایشان در دنیا کرده میشود و آن کس که به والدین خود گفت

لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَّكُمَآ اَتَعِدٰنِنِيْٓ اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ

به والدین خود | افسوس برشما | آیا وعده میدهید شما به من | که من دوباره برآورده میشوم | حال آنکه گذشته

افسوس بر شما آیا شما مرا میترسانید که من از (قبر) دوباره برانگیخته میشوم و قبل از من

الْقُرُوْنُ مِنْ قَبْلِيْ ۚ وَهُمَا يَسْتَغِيْثٰنِ اللّٰهَ وَيْلَكَ اٰمِنْ ۡ اِنَّ

امتها | پیش ازمن | وهردوآنها | فریادمیکنند | خدارا | ترا تباهی باشد! | ایمان بیار | هرآینه

قومها گذشته است، و والدین او به خداوند فریاد میکنند و به (پسر خود میگویند) ای بدنصیب ایمان بیار!

وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۡ فَيَقُوْلُ مَا هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۷﴾

وعده خدا | راست است | پس گوید | نیست این وعده | مگر | قصه های | مردم سابقه

هر آینه وعده خداوند درست است پس او در (جواب) میگوید این قصه های مردم گذشته است۔

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ

ایشان همان مردم است | که ثابت شد برایشان | وعده (عذاب) | درامتها | که گذشته است

این همان مردم است که دربارهٔ ایشان وعدهٔ خداوند راست شد باآن امتها که پیش از ایشان

مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۱۸﴾

پیش ازایشان | ازجنات | وانسانها | هرآینه ایشان بودند | درخساره

گذشتند، جنات است و یا بنی آدم است همه ایشان در خساره هستند۔

وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ۚ وَلِيُوَفِّيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ

وبرای هر یکی | درجات است | بسبب آن اعمال | که ایشان میکردند | که خدا بدله پوره دهد ایشان را | از اعمال ایشان

و هر کسی را طبق عمل خود (جدا جدا) مراتب داده میشود بخاطر اینکه به آنها جزاء اعمال ایشان پوره پوره داده شود

وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ؕ

وبرایشان هیچ ظلم شده نه میتواند | وروز یکه | پیش کرده شوند | آنانیکه | کفر کردند | بر آتش

و برایشان هیچ ستم کرده نه میشود و روز یکه کافران به آتش جهنم روی بروی کرده شوند

اَذْهَبْتُمْ طَيِّبٰتِكُمْ فِيْ حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا ۚ

ختم کردید شما | چیزهای لذیذ خود | در | زندگی دنیا خود | وفائده گرفتید شما | به آن

که شما (لذتهای) خود را در دنیا حاصل کردید و خوب لذت گرفتید

فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُوْنَ

پس امروز | بشما داده می شود | عذاب | ذلت | زیرا که | شما تکبری کردید

پس امروز به شما سزاء ذلت داده میشود زیرا که شما در دنیا بی جای غرور

فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُوْنَ ﴿٢٠﴾ ع وَاذْكُرْ

درزمین | برناحق | وبه این سبب | که شما نافرمانی میکردید | ویادکن

میکردید و نافرمانی میکردید و (ای نبی!) تو به ایشان ذکر برادر

اَخَا عَادٍ ؕ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهٗ بِالْاَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ

برادر قوم عاد | وقتیکه بترسانید | قوم خودرا | (دروادی) احقاف | وگذشته است | ترسانندگان

عادیان (هود) بکن که او قوم خود را که در زمین ریگستان (از عذاب) ترسانیدند و قبل از این

مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖۤ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنِّيْۤ

پیش از وی | وبعد از وی | که عبادت مکنید هیچ کسی را | بجز از خدا | هر آینه من

و بعد از آن هم پیغمبران گذشته است (میگفتند) شما بجز از خدا عبادت هیچ کسی را مکنید من میترسم

اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوْۤا اَجِئْتَنَا

میترسم | برشما | از عذاب | روز بزرگ | گفتند | آیا آمدی پیش ما

که برشما یک عذاب روز سخت بیاید آنها گفتند آیا تو بخاطر این آمده اید

لِتَاْفِكَنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا ۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ

تا بازداری مارا | از معبودان ما | پس بیار بما | آن (عذاب) | که وعده میکنی تو بما

تا مارا از معبودان خود باز داری؟ پس تو که مارا از کدام عذاب میترسانی آن را بما بیار

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٢﴾ قَالَ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۖ وَاُبَلِّغُكُمْ

اگر هستی تو از راست گویان | او گفت | که علم | نزد خدا است | ومن میرسانم بشما

اگر تو راست میگوئی (هود) گفت علم آن تنها به خداوند است و من بشما آن پیغام

مَّآ اُرْسِلْتُ بِهٖ وَلٰكِنِّيْٓ اَرٰىكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُوْنَ ﴿۲۳﴾ فَلَمَّا

آن چیز که من به آن فرستاده شده ام | لیکن من | می بینم شما را | که شما یک قوم جاهل هستید | باز چون

میرسانم که من به آن فرستاده شده ام لیکن من می بینم که شما سخنهای جهالت میگوئید باز وقتیکه آنها دیدند

رَاَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْ ۙ قَالُوْا هٰذَا عَارِضٌ

ایشان دیدند اورا | که یک ابر | روی آورده به | میدان های ایشان | گفتند | این ابر است

که یک ابر سوی منطقه ایشان روان است، گفتند که این ابری است که

مُّمْطِرُنَا ۭ بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهٖ ۭ رِيْحٌ فِيْهَا عَذَابٌ

بارانده برما | بلکه | این همان است | که بشتاب می طلبید آن را | باد است | در آن | عذاب است

بارانده است۔ نی! بلکه این همان چیز است که شما برای آن عجله میکردید این همان بادی است که در آن عذاب دردناک است

اَلِيْمٌ ﴿۲۴﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍۭ بِاَمْرِ رَبِّهَا فَاَصْبَحُوْا لَا يُرٰٓى

دردناک | برباد میکند | هر یک چیز | به حکم | رب خود | پس شدند ایشان | که دیده نه می شدند

که هر چیزی را بحکم رب خود تباه میگرداند، پس ایشان چنین تباه شدند که بجز از خانه های ایشان

اِلَّا مَسٰكِنُهُمْ ۭ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۲۵﴾ وَلَقَدْ مَكَّنّٰهُمْ

غیر از خانه های ایشان | هم چنین | ما سزا میدهیم | به مردم مجرمان | و ما قدرت داده بودیم ایشان را

هیچ (نشانه) دیده نمی شد، ما مجرمان را هم چنین سزا میدهیم و ما به ایشان چنین قدرت داده بودیم که

فِيْمَآ اِنْ مَّكَّنّٰكُمْ فِيْهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَّاَبْصَارًا

در آن سخنها | که بشما قدرت نه داده بودیم | در آن | و داده بودیم ما | ایشان را | گوشها | و چشمها

که بشما نداریم، و ما به ایشان گوشها، چشمها و دلها

وَّاَفْـِٕدَةً ۠ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَآ اَبْصَارُهُمْ وَلَآ

و دلها | پس نه | به کار آمد | از ایشان | گوشهای ایشان | و نه | چشمهای ایشان | و نه

داده بودیم، و نه گوشهای ایشان کار کرد و نه چشمهای ایشان و نه

اَفْـِٕدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوْا يَجْحَدُوْنَ ۙ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَحَاقَ

دلهای ایشان | هیچ هم | وقتیکه | ایشان انکار کردند | به آیات خود | و نازل شد

دلهای ایشان فائده داد، زیرا که خلاف آیات خداوند بر خلاف ایستاده بودند و برگدام

بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۲۶﴾ ع وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ

ایشان را آنچه | بودند به آن | استهزا میکردند | و هر آینه هلاک کردیم ما | که | گرد شما است

عذاب که ایشان بر آن استهزاء میکردند و ما گردا گرد آنها قریه های دیگری

مِّنَ الْقُرٰى وَصَرَّفْنَا الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۲۷﴾ فَلَوْلَا

قریه ها | و دور آوردیم ما | نشانه ها | تا ایشان | برگردند | پس چرا

را هم هلاک کردیم و نشانه های خود به آنها باز بیان کردیم برای اینکه آنها برگردند مگر آنها

نَصَرَهُمُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ قُرْبَانًا

مدد نه کرد ایشان را | آنانیکه | که گرفته بودند ایشان | بجز | از خدا | برای قرب حصول نمودن

چرا باایشان امداد نکردند که آنها برای حصول نمودن نزدیک بجز از وی معبودان گرفته بودند

اٰلِهَةً ؕ بَلْ ضَلُّوْا عَنْهُمْ ۚ وَذٰلِكَ اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٨﴾

معبودان | بلکه | ایشان گم شدند | از ایشان | واین بود دروغ ایشان | وچیزیکه | ایشان دروغ بسته میکردند

بلکه آنها از ایشان گم شدند و این بود نخبهای خود ساخته ایشان

وَاِذْ صَرَفْنَآ اِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۚ فَلَمَّا

وچون متوجه ساختیم | بسوی تو | یک گروه | از جنات | که می شنیدند | قرآن | پس چون

و یاد کن آن وقت را وقتیکه گروه جنات بتو متوجه ساختیم که به قرآن می شنیدند باز وقتیکه آنها

حَضَرُوْهُ قَالُوْٓا اَنْصِتُوْا ۚ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا

حاضر شدند به قرآن | گفتند | خاموش شوید | پس وقتیکه | پوره شد (خواندن) | باز گشتند

به قرآن حاضر شدند گفتند که خاموش شوید (بشنوید) باز وقتیکه تلاوت پوره شد باز آنها به قوم خود

اِلٰى قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِيْنَ ﴿٢٩﴾ قَالُوْا يٰقَوْمَنَآ اِنَّا سَمِعْنَا كِتٰبًا اُنْزِلَ

به قوم خود | برای ترسانیدن | گفتند | ای قوم ما! | هرآینه ما شنیدیم | یک کتاب | که نازل شده است

برای ترسانیدن بر گشتند ایشان گفتند ای قوم ما! ما یک کتاب شنیدیم که بعد از موسیٰ (تورات)

مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ

بعداز | موسیٰ | تصدیق کننده است | از آن چیز | که پیش از وی بود | راه مینماید | به طرف دین حق

نازل شده است که از خود پیش کتابها را تصدیق میکند و به نخبهای حق و به راه راست

وَاِلٰى طَرِيْقٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٣٠﴾ يٰقَوْمَنَآ اَجِيْبُوْا دَاعِيَ اللّٰهِ وَاٰمِنُوْا

وبه طرف راه | مستقیم | ای قوم ما! | قبول کنید (سخن) | دعوت کننده خدا | وایمان بیارید

هدایت میکند ای قوم ما! قبول کنید سخن دعوت کننده بسوی خدا و ایمان

بِهٖ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٣١﴾

به او | خدا معاف میکند | شمارا | گناهان شما | ونجات دهد شمارا | از عذاب | دردناک

بیارید خداوند گناهان شمارا معاف میکند و از عذاب دردناک بشما نجات میدهد

وَمَنْ لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ

وکسیکه | قبول نه کند (سخن) | دعوت دهنده | خدا | پس نیست | اوعاجز کننده | درزمین

و کسیکه سخن دعوت کنندهٔ خدارا قبول نکرد پس او به روی زمین خدارا عاجز کرده نه میتواند

وَلَيْسَ لَهٗ مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءُ ؕ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٢﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا

ونیست اورا | بجزازوی | مددگار | این گروه است | درگمراهی آشکارا | آیا ایشان ندیدند

و نه بجز از خدا به وی کدام مددگار باشد این مردم در گمراهی آشکارا هستند آیا ایشان به این نمی بینند که

اَنَّ اللّٰهَ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ یَعْیَ بِخَلْقِهِنَّ

که هرآینه الله | آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین | ماندهٔ شده | به آفریدن آنها

که خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین را آفریده است و بر پیدا کردن آن مانده نشده است

بِقٰدِرٍ عَلٰٓی اَنْ یُّحْیِۦَ الْمَوْتٰیٰ ؕ بَلٰٓی اِنَّهٗ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ

قادر است | براین که | زنده کند | مردگان را | آری! | هرآینه او | برهر چیزی

و بر این هم قادر است که مردگان را زنده کند چرانی! او به هر چیزی قدرت کامل دارد

قَدِیْرٌ ﴿۳۳﴾ وَیَوْمَ یُعْرَضُ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا عَلَی النَّارِ ؕ

قادر است | وروز یکه | پیش کرده شود | آنانیکه | کفر کردند | برآتش

و روز یکه کافران به آتش جهنم پیش کرده شوند که

اَلَیْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ؕ قَالُوْا بَلٰی وَرَبِّنَا ؕ قَالَ

آیا نیست این (وعده) | حق | گویند | چرانی! | سوگند است به رب ما | فرماید

(بگوئید نی!) این حقیقت است یا نی؟ میگویند چرانی قسم است به رب ما (که این حق است) پس خداوند میفرماید

فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿۳۴﴾ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ

پس بچشید | عذاب | در بدله آن | که شما انکار میکردید | پس صبر کن | چنانچه | صبر کرده بود

که بسبب کفر خود این عذاب را بچشید پس (ای پیغمبر!) تو صبر کن مانند

اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ ؕ كَاَنَّهُمْ یَوْمَ

صاحبان عزم بزرگ | پیغمبران | وبشتاب طلب مکن | ایشان را | گویا که ایشان | به روز یکه

که پیغمبران همت بزرگ صبر کرده بودند و برایشان شتاب مکن روز یکه خود ایشان عذاب را

یَرَوْنَ مَا یُوْعَدُوْنَ ۙ لَمْ یَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ؕ

ببینند | آن (عذاب) | که باایشان وعده کرده میشود | درنگ نکردند | مگر | یک ساعت | از روز

ببینند پس چنین تصور میکنند که گویا در دنیا یک روز بودند

بَلٰغٌ ۚ فَهَلْ یُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۳۵﴾ ع

(این) رسانیدن است | پس آیا | (کسی دیگری) هلاک کرده میشود | مگر | ازمردم نافرمان؟

رسانیدن این پیغام کار تو است و اکنون همان هلاک کرده میشود که نافرمان است۔

سُوْرَةُ مُحَمَّدٍ مَّدَنِیَّةٌ وَّهِیَ ثَمَانِ اٰیٰتٍ وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ محمد در مدینه نازل شد و آن | سی وهشت آیت وچهار رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آغاز میکنم بنام خدا یکه که مهربان بزرگ نهایت بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

اَلَّذِیْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿۱﴾

آن مردم که | کفر کردند | وباز داشتند (مردم را) | ازراه | خدا | (خدا) ضائع کرد | اعمال ایشان

آنانیکه کافر بودند (و مردم را) از راه خدا باز داشتند، پس خداوند اعمال ایشان را تباه ساختند۔

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاٰمَنُوْا بِمَا نُزِّلَ

وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | وایمان آوردند | به آنچه | نازل کرده شده

و آنانیکه ایمان آوردند، و کارهای نیکی کردند و برآن (کتاب) ایمان ایمان آوردند که بر محمد

عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ

برمحمد | وآن حق است | ازطرف رب ایشان | خداد ورمیکند | ازایشان | بدیهای ایشان

نازل شده است، و آن از جانب رب ایشان حق است پس خداوند گناهان ایشان را معاف کند

وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ ۝۲ ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا

ودرست کند | حال ایشان | بسبب اینکه | آنانیکه | منکراند | ایشان پیروی کردند

و حالت ایشان را درست نماید، زیرا که کافران به راه خطا رفتند

الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ

باطل را | واینکه | آنانیکه | ایمان آوردند | آنها پیروی کردند | ازحق | ازطرف رب ایشان

و مؤمنان از جانب رب ایشان راه حق آمده را پسند کردند

كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ۝۳ فَاِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ

هم چنان | بیان میکند | الله | برای مردمان | مثالهای ایشان | بازوقتیکه | مقابله شود | بازآنان که

خداوند هم چنین به مردم حالات ایشان را بیان میکند پس وقتیکه با کافران مقابله بیاید

كَفَرُوْا فَضَرْبَ الرِّقَابِ ؕ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَثْخَنْتُمُوْهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ ۙ

کفرکردند | پس بزنید | گردن های ایشان | تاآنکه | چون | بسیار بریزانید خون ایشان | پس مضبوط کنید قید ایشان

پس گردن های ایشان را بزنید، تااینکه ایشان را درست بکشید پس (باقیمانده) را درست قید کنید

فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَآءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ

بازیااینکه | احسان کنید | بعدازآن | ویاتاوان بگیرید | تاآنکه | بنهد | جنگ

باز یا احسان کنید باایشان، و یا از آنها عوض بگیرید تااینکه جنگ کنندگان سلاح خود را بنهد

اَوْزَارَهَا ۚ ذٰلِكَ ؕ وَلَوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلٰكِنْ

سلاح خودرا | این است (حکم) | واگر | خدامیخواست | هرآینه انتقام میگرفت | ازایشان | لیکن

این حکم هم چنین است، و اگر خدا میخواست، خود اش از آنها بدله میگرفت مگر حکم بخاطر این است که

لِّيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ؕ وَالَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ

که او آزمایش کند | برخی ازشما | بربعضی | وآنانیکه | کشته شدند | درراه | خدا | پس هیچ وقت

که یکی را بذریعهٔ دیگری ازمایش کند، و کسیکه درراه خدا کشته شود پس خداوند

يُّضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ۝۴ سَيَهْدِيْهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۝۵ وَيُدْخِلُهُمُ

ضائع کند | اعمال ایشان | بزودی راه نماید ایشان را | واصلاح کند | حال ایشان | وداخل کند ایشان را

اعمال ایشان را ضائع نه میکند، خداوند به آنها هدایت کند، و حالت ایشان را درست کند و ایشان به جنت

الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۝٦ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَنْصُرُوا

در بہشت | کہ او معلوم گردانیدہ است آن را | ایشان را | ای مؤمنان! | اگر | مدد کنید

داخل میکند، بہ ایشان درست معلوم کند ای مؤمنان! اگر شما (دین) خدارا مدد کنید

اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ۝٧ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعْسًا لَّهُمْ

اللہ را | او مدد کند شمارا | وثابت کند | قدمہای شما | وآنانیکہ | کفر کردند | تباہی است | ایشان را

پس او مدد کند شمارا، و قدمہای شمارا ثابت کند، و آنانیکہ کفر کردند بہ ایشان بربادی مقرر است

وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ۝٨ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

واوضائع کرد | عملہای ایشان | این | زیرا کہ ایشان خوش نہ کردند | آن چیز | کہ فرود آورد خدا

خداوند اعمال ایشان را تباہ ساخت، این بخاطر اینکہ چیزیکہ خداوند فرود آورده بود ایشان آن را خوش نکردند پس

فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ۝٩ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ

پس اوضائع کرد | اعمال ایشان | آیا سیر نکردند آنہا | درزمین | کہ بینند | چگونہ

خداوند اعمال ایشان را ضائع ساخت، آیا این مردم بہ روی زمین سیر نکردند کہ میدیدند کہ از این قبل

كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ

شد | انجام | آنانیکہ | پیش از ایشان بودند | تباہی آورد | اللہ | برایشان | وبرای کافران

کہ مردم بودند حالات ایشان چگونہ شد؟ خداوند آنہا را هلاک ساخت و بااین کافران هم چنین معامله

اَمْثَالُهَا ۝١٠ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنَّ الْكٰفِرِيْنَ

این جزااست | این | زیرا کہ خدا | کارساز است | آن مردم را | کہ ایمان آوردند | واینکہ | کافران کہ (هست)

شدنی است زیرا کہ خداوند دوست مؤمنان است و کافران را هیچ

لَا مَوْلٰى لَهُمْ ۝١١ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ع ١١ ٥

ایشان را کسی کارساز نیست | هرآینہ | خدا | داخل میکند | آن مردم | کہ ایمان آوردند | وعمل کردند نیک

مددگاری نیست، هر آینہ خداوند مؤمنان را، و نیک عمل کنندگان را بہ چنین باغہا داخل کند کہ

جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَتَّعُوْنَ وَ

درباغہا | کہ میرود | اززیر آن | جویہا | وآنانیکہ | کفر کردند | فائدہ میگیرند | و

کہ زیر آن جویہا میرود، و مردم کافران در دنیا بعضی فائدہ میگیرند

يَاْكُلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۝١٢ وَكَاَيِّنْ

میخورند | چنانچہ | میخورد | حیوانات | وجہنم | جای | ایشان است | وبسیاری

و چنین میخورند و می (نوشند) چنانچہ حیوانات میخورند و (می نوشند) و آتش جهنم باز گشت ایشان است

مِّنْ قَرْيَةٍ هِىَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِىْٓ اَخْرَجَتْكَ ۚ

قریہ ها | کہ آن | قوی تر بودند | ازقریہ تو | آنکہ | بیرون کردترا

و بسیار قریہ ها بودند، کہ آن قوی تر بودند درطاقت از جایکہ مردم ترا از آن کشیدند

اَهْلَكْنٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿۱۳﴾ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ

هلاک کردیم ما ایشان را | پس نیست مددگار | ایشان را | آیا کسیکه | باشد | به دلیل واضح

ما هلاک کردیم ایشان را، پس هیچ مددگاری را نیافتند پس آیا کسیکه از جانب رب خود به راه آشکارا

مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَاتَّبَعُوْٓا

ازطرف رب خود | مانند آن کسی است؟ | که زینت داده شده اورا | اعمال بداو | وایشان پیروی کردند

ایستاده باشد، آنها باچنین مردم برابر شده میتواند که بداعمال آنها به ایشان شائسته شده باشد و بر خواهشات

اَهْوَآءَهُمْ ﴿۱۴﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ؕ فِيْهَآ

خواهشات خودرا | حال | آن جنت | ازآنکه | وعده داده شده | باپرهیزگاران | (این است) که درآن باشد

نفسانی خود میروند، حال آن جنت که بامؤمنان وعده شده است به پرهیزگاران آن چنین جنت است

اَنْهٰرٌ مِّنْ مَّآءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ ۚ وَاَنْهٰرٌ

نهرها | ازچنین آب | که خراب نباشد | ونهرها | ازشیر | که بدل نباشد | مزه او | وجویبها است

که جویبهای آب (تازه) درآن میرود که هیچ وقت بدبوی نمیگردد، و جویبهای هاای چنین شیر که هیچ وقت بدمزه نمی شود

مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ؕ وَلَهُمْ

ازشراب | مزه دهنده | برای آشامندگان | وجویبها است | ازشهد صفا شده | وبرای ایشان

و برای خوراک کنندگان جویبهای شراب لذت دار، و چنین جویبهای شهد که بالکل صفا میباشد و درآن جای برای ایشان

فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ ؕ كَمَنْ

درآن | هرقسم | میوه جات است | وبخشش | از جانب رب ایشان | آیا ایشان مانند آن کسی است

هرقسم میوه جات حاضر میباشد، و از جانب رب ایشان به آنها بخشش میباشد پس آیا چنین مردم برابر آن شده میتواند

هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوْا مَآءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ اَمْعَآءَهُمْ ﴿۱۵﴾

که او همیشه درآتش باشد | ونوشانیده میشوند | آب | گرم | پس پاره پاره میکند | روده های ایشان

که او همیشه درآتش میباشد، و آب گرم برایشان نوشانیده میشود که روده های ایشان پاره پاره میرود

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ حَتّٰٓى اِذَا خَرَجُوْا مِنْ عِنْدِكَ

وبرخی ازایشان | آن است | که میشنود | سخن تو | تاآنکه | چون بیرون روند | ازنزد تو

و بعضی مردم چنین است که بتو گوش نهاده است، وقتیکه از مجلس تو بیرون روند

قَالُوْا لِلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ اٰنِفًا ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ

میگویند | آن مردم را | که داده شده است | علم | که چه گفت پیغمبر | اکنون | ایشان همان مردم است | که مهر نهاده است

پس از خداوندان علم می پرسند که اکنون چه گفت این همان مردم است که خداوند بردلهای ایشان مُهر نهاده است

اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ ﴿۱۶﴾ وَالَّذِيْنَ اهْتَدَوْا

خدا | بردلهای ایشان | وایشان پیروی کردند | خواهشات خودرا | وآنانیکه | راه یافتند

و بر خواهشات خود میروند، و آنانیکه برراه درست میروند

زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ تَقْوٰىهُمْ ﴿۱۷﴾ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا

زیاد کرد خدا ایشان را | هدایت | وداد با ایشان | تقوی ایشان را | پس ایشان انتظار نمی کنند | مگر

پس خداوند به ایشان هدایت زیاد میکند، و به ایشان برای پرهیزگاری توفیق زیاد میدهد۔ پس این مردم تنها

السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۚ فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ

از قیامت | که | آن به ایشان بیاید | ناگهان | پس هر آینه آمده است | نشانه های آن | پس کجا باشد ایشان را

در انتظار قیامت هستند، که ناگهان برایشان بیاید، نشانه های آن آشکارا شده است وقتیکه آن پیش روی ایشان بیاید

اِذَا جَآءَتْهُمْ ذِكْرٰىهُمْ ﴿۱۸﴾ فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ

وقتیکه قیامت بیاید به ایشان | نصیحت | پس یقین کن | که نیست هیچ معبود | مگر | خدا | ومعافی بخواه تو

باز وقت فهم کی می آید، پس ای نبی! تو یقین داشته باش که بجز از خدا معبود دیگری نیست و درباره خطائی خود

لِذَنْۢبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ

گناه خود را | وبری مردان مؤمن | وبرای زنان مؤمنات | وخدا | میداند | جای رفت وآمد شما

معافی بخواه، و برای مردان مؤمن، و برای زنان مؤمن هم و بخداوند جای رفت و آمد شما خوب معلوم است

وَمَثْوٰىكُمْ ﴿۱۹﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُوْرَةٌ ۚ فَاِذَآ ع ۲ ۲۸ ۶

وجای سکونت شما | ومیگوید | آنانیکه | ایمان آورد | چرا | نازل نشد | یک سورت | پس وقتیکه

و مردم مؤمنان میگویند که درباره جهاد یک سورت نو چرا نازل نشد؟ باز وقتیکه چنین سورت

اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَّذُكِرَ فِيْهَا الْقِتَالُ ۙ رَاَيْتَ الَّذِيْنَ

نازل کرده شد | یک سورت | محکم | وذکر شد | درآن | جنگ | می بینی تو | آن مردم را که

نازل شود، که درآن ذکر جهاد باشد، پس تو آن مردم را می بینی که

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يَّنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ

دردلهای ایشان | مرضی است | می بینند | بسوی تو | چنانچه می بیند | آن کسی که بیهوشی آمده است بروی

دردلهای ایشان مرض نفاق است، آنها بسوی تو مانند آن مردم می بینند برآن که بیهوشی مرگ آمده باشد

مِنَ الْمَوْتِ ؕ فَاَوْلٰى لَهُمْ ﴿۲۰﴾ طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ ۬ فَاِذَا عَزَمَ

ازمرگ | پس تباهی است ایشان را | قبول حکم | وسخن نیک (لازم است) | باز وقتیکه اراده کرده شود

پس برای آنها هلاکت است، اطاعت کردن لازم است وسخن درست گفتن مناسب است وقتیکه (فیصله) جهاد کرده شد

الْاَمْرُ ۬ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿۲۱﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ

ازکار | پس اگر | راست کردند | باخدا | بهتر است | ایشان را | پس آیا | از شما این امید است

پس درآن وقت هم اگر ایشان باخدا راستگوی میبودند باز هم خوب بود باز از شما هم این امید است

اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوْٓا اَرْحَامَكُمْ ﴿۲۲﴾ اُولٰٓئِكَ

اگر شما اعراض کنید | فساد می کنید | درزمین | وقطع کنید | رشته های خود | این گروه

اگر شما از (ایمان و جهاد) اعراض کنید که درروی زمین فساد کنید و تعلقات رشته را ختم کنید این همان مردم است

الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰٓى اَبْصَارَهُمْ ﴿۲۳﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ

آن مردم است | که لعنت کرد برایشان | خدا | پس کر ساخت ایشان را | وکور کرد | چشمهای ایشانرا | آیا تدبر نمی کنند

که خداوند برایشان لعنت کرده است، پس کر ساخت ایشان را و چشمهای ایشان را کور ساخت پس ایشان

الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوْبٍ اَقْفَالُهَا ﴿۲۴﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ ارْتَدُّوْا

درقرآن | یا بردلها ایشان | قفلها است | هرآینه آنانیکه | برگشتند

در قرآن فکر نمی کنند، و یا بردلهای ایشان قفلها است؟ هر آینه آنانیکه بعد از هدایت

عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطٰنُ

برپشتهای خود | بعدازآنکه | آشکاراشد | ایشان را | راه هدایت | شیطان

مرتد شدند شیطان اعمال ایشان را

سَوَّلَ لَهُمْ ۭ وَاَمْلٰى لَهُمْ ﴿۲۵﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ

(این کار) شائسته کرد | ایشان را | ومهلت داد ایشان را | این | زیرا که ایشان | گفتند | آن مردم را

در نظر های ایشان شائسته کردند، و به ایشان امید های دراز داد بخاطر اینکه ایشان آن مردم را آنانیکه

كَرِهُوْا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ سَنُطِيْعُكُمْ فِيْ بَعْضِ الْاَمْرِ ۚ

که ناخوش کردند | آن چیز که نازل کرد | الله | زود فرمانبرداری شما خواهیم کرد | در بعضی | کارها

از کتاب نازل شدهٔ خداوند بیزار هستند چنین گفت که ما بعضی سخنهای شمارا قبول میکنیم

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ﴿۲۶﴾ فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ

وخدا میداند | به سخنهای پنهان ایشان | پس چه حال باشد | وقتیکه قبض کند روح ایشان را | فرشتگان

و خداوند بر سخنهای پنهان ایشان خوب دانا است، پس آن وقت حال ایشان چه باشد که فرشتگان رویهای ایشان را میگیرند

يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ﴿۲۷﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوْا مَآ

میزنند | روی های ایشان را | وپشت های ایشان را | این | به سبب اینکه ایشان | پیروی کردند | از آن سخن

روی ها و پشتهای ایشان را می زنند، بسبب اینکه ایشان به آن راه رفتند که خداوند برآن ناراض است

اَسْخَطَ اللّٰهَ وَكَرِهُوْا رِضْوَانَهٗ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿۲۸﴾ ع ۹ ۷

که ناراضی ساخت | خدارا | وناخوش کردند | رضامندی او | پس او برباد ساخت | اعمال ایشان

و از کارهای رضاء او بیزار شدند پس خداوند اعمال ایشان را تباه ساخت

اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَنْ لَّنْ يُّخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿۲۹﴾

آیا | خیال کردند | آنانیکه | دردلهای ایشان | مرضی است | که آشکارا نکند | خدا | کینه های ایشان

آیا دردلهای آنانیکه مرض نفاق است ایشان گمان میدارند که خداوند هیچ وقت دشمنی آنهارا آشکارا نکند؟

وَلَوْ نَشَاۗءُ لَاَرَيْنٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيْمٰهُمْ ۭ

واگر میخواستیم ما | نشان میدادیم بتو | پس البته شناخته ایشان را | به علامات ایشان

و اگر ما میخواستیم بتو آن مردم نشان میدادیم، پس تو از روحای ایشان آن را میشناختی

وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِيْ لَحْنِ الْقَوْلِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۰﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ

وهر آینه شناخته خواهی ایشان را | از طرز سخن | وخدا | میداند | عملهای شما | وهر آینه ازمایش میکنم بشما

و به طرز سخنها هر آینه میشناسی و به خداوند (ج) اعمال شما هم معلوم است و هر آینه من شمارا امتحان

حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ مِنْكُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ ۙ وَنَبْلُوَا۟ اَخْبَارَكُمْ ﴿۳۱﴾

تا آنکه | معلوم کنیم | مجاهدین | ازشما | وصبر کنندگان | وامتحان کنیم | حالات شما

میکنیم، که درمیدان مجاهدین و صبر کنندگان آشکارا کنیم و حالات شمارا اندازه کنیم

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَشَآقُّوا الرَّسُوْلَ

هرآینه | آنانیکه | کفر کردند | ومنع کردند (مردم را) | ازراه | خدا | ومخالفت کردند | ازپیغمبر

هر آینه آنانیکه کفر کردند و مردم راز از راه خداوند باز داشتند و مخالفت رسول را کردند

مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰى ۙ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ

بعدازآنکه | واضح شد | ایشان را | راه درست | ایشان هیچ وقت ضرر نه رسانند | خدارا | به هیچ

بعد از آنکه راه درست به ایشان واضح شد پس ایشان به خداوند هیچ ضرر نه رسانند

وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ﴿۳۲﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا

وزوداست که اوضائع کند | عملهای ایشان | ای مؤمنان! | حکم قبول کنید | خدارا | وحکم قبول کنید

و خداوند اعمال ایشان را برباد کند ای مؤمنان! احکام خداوند را قبول کنید و به قول رسول

الرَّسُوْلَ وَلَا تُبْطِلُوْۤا اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۳﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا

رسول را | وضائع مکنید | اعمال خود | هرآینه | آنانیکه | کفر کردند | وباز داشتند مردم را

عمل کنید، و اعمال خود را برباد مکنید، هر آینه آنانیکه کفر کردند و مردم را از راه خداوند

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ﴿۳۴﴾

ازراه | خدا | بازایشان مردند | وایشان کافر بودند | هیچ وقت معاف نه کند | خدا | ایشان را

باز داشتند، و باز هم چنین در حالت کفر مردند پس خداوند هیچ وقت ایشان را معاف نمی کند

فَلَا تَهِنُوْا وَتَدْعُوْۤا اِلَى السَّلْمِ ۖۚ وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ ۖۚ وَاللّٰهُ

پس سستی مکنید | ودعوت مدهید | بسوی صلح | وشما | غالب هستید | وخدا

پس شما سستی مکنید، و از خود دعوتهای صلح مدهید و شما غالب هستید و خداوند

مَعَكُمْ وَلَنْ يَّتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۵﴾ اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا

باشماست | واوهیچ وقت نقصان ندهد شمارا | دراعمال شما | هرآینه | زندگی | دنیا

دوست شما است، و در اعمال شما هیچ کمی نیارد، این زندگی دنیا تنها تماشه و بازی است

لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا يُؤْتِكُمْ اُجُوْرَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ

بازی | وتماشاست | واگر | ایمان آرید | وپرهیزگاری کنید | میدهد شمارا | مزدهای شما | ونه میخواهد ازشما

و اگر شما ایمان آورید، و پرهیزگار شدید پس خداوند بشما اجر میدهد و او از شما

اَمْوَالَكُمْ ﴿۳۶﴾ اِنْ يَّسْـَٔلْكُمُوْهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوْا وَ يُخْرِجْ

مالهای شما | اگر بخواهد از شما مال های شما | باز تنگ کند شمارا | بخل میکنید | و | و بیرون می آرد

مالها نه میخواهد، و اگر بخواهد از شما مالهای شما، شما باز بخل می کنید و براینکه

اَضْغَانَكُمْ ﴿۳۷﴾ هٰٓاَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

کینه های پنهان شما | بشنوید شما! | آن مردم هستید | که شما خواسته میشوید | که خرچ کنید | درراه | خدا

کینه های پنهان شمارا بیرون آرد آری! شما چنین مردم هستید وقتیکه بشما دعوت مصرف نمودن اموال داده شود

فَمِنْكُمْ مَّنْ يَّبْخَلُ ۚ وَ مَنْ يَّبْخَلْ فَاِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ

پس بعضی ازشما | آن است | که بخل میکند | و | کسیکه | بخل کند | پس هرآینه او بخل میکند | خلاف ذات خود

پس بعضی درشما چنین است که بخل میکند، و کسیکه بخل کند پس بخل اش برای خوداش است

وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَ اَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا

وخدا | غنی است | وشما | محتاج هستید | واگر روی گردانید شما | پس در بدل می آرد خدا | یک قوم دیگری

و خداوند بادشاه غنی است، و شما به او حاجت دارید، و اگر شما اعراض کردید، پس بجای شما یک قوم دیگری را می آرم

ع ۲ ۱۰ ۸ غَيْرَكُمْ ۙ ثُمَّ لَا يَكُوْنُوْٓا اَمْثَالَكُمْ ﴿۳۸﴾

غیرازشما | باز | آن نباشد | مانندشما

که ایشان مانند شما اعراض کنندگان نمی باشند۔

سُوْرَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الفتح درمدینه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ وبسیار بارحم است | بست ونه آیت وچهار رکوع است

بنام پاک خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا ﴿۱﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ

هرآینه ما فتح دادیم | ترا | فتح | آشکارا | که معاف کند | برای تو | خدا | آن که پیش گذشته است

هر آینه ما بتو فتح دادیم، که خداوند همه خطاهای سابقه و آینده ترا معاف کند

مِنْ ذَنْۢبِكَ وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ

از | گناه تو | وآنچه | پس مانده است | وپوره کند | نعمت خودرا | برتو | وکه بنماید ترا

و نعمتهای خود برتو پوره کند، و به راه مستقیم ترا روان کند

صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿۲﴾ وَّيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيْزًا ﴿۳﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ

راه | درست | ومدد دهد ترا | خدا | مدد | زبردست | اواست | آنکه | نازل کرد

و خداوند ترا به عزت مدد دهد خداوند آن ذات است که

السَّكِيْنَةَ فِيْ قُلُوْبِ الْمُؤْمِنِيْنَ لِيَزْدَادُوْٓا اِيْمَانًا مَّعَ اِيْمَانِهِمْ ؕ

اطمینان | دردلهای | مؤمنان | تازیاده کنند | ایمان را | باایمان خود

در دلهای مؤمنان اطمینان پیدا کرد که باایمان سابقه ایمان اش دیگر هم زیاد شود

وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۙ﴿٤﴾

وخداراست | لشکرهای | آسمانها | وزمین | وهست | خدا | دانا | باحکمت

و همه لشکر های آسمانها و زمین خداراست، و خداوند به هر چیز دانا است و ذات باحکمت است

لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

که داخل کند خدا | مؤمنان مردان | وزنان مؤمن | درجنت ها | که میرود | اززیرآن | جویها

که خداوند مردان مؤمن، و زنان مؤمن به چنین باغها در آرند که زیر آن جویها میرود

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا

همیشه میباشد | درآن | ودورکند | ازایشان | بدیهای ایشان | وهست | این | نزدخدا | کامیابی

و همیشه درآن سکونت دارند، و که گناهان ایشان را معاف کند و نزد خداوند کامیابی بزرگ است

عَظِيْمًا ۙ﴿٥﴾ وَّيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ

بزرگ | واوعذاب دهد | مردان منافق | وزنان منافق | ومردان مشرک | وزنان مشرک

و خداوند جزا دهد به مردان منافق، و به زنان منافق، و به مردان مشرک، و به زنان مشرک

الظَّآنِّيْنَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ ؕ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ۚ وَغَضِبَ

که گمان کنندگان است | به خدا | گمان بد | برایشان است | گردش | بد | وغضب کرد

که دربارهٔ خداوند بدگمانی میکنند، برایشان روز بد آمدنی است و خداوند

اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ۙ﴿٦﴾

خدا | برایشان | ولعنت کرد برایشان | وتیارساخت | ایشان را | جهنم | وبدجای است | ازبازگشت

برایشان غضب کند، و از رحمت خود دور کند، و به ایشان جهنم مهیا ساخته است و آن بسیار جای خراب است۔

وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۙ﴿٧﴾

واللهراست | لشکرهای | آسمانها | وزمین | وهست | خدا | غالب | باحکمت

و همه لشکر های، آسمانها و زمین خدارا است، و خداوند بسیار غالب و باحکمت است۔

اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۙ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

هرآینه مافرستادیم ترا | گواه | ومژده دهنده | وترساننده | که ایمان آرید شما | به خدا | وبه رسول او

هر آینه ماترا پیغمبر گواهی دهنده، و مژده دهنده فرستادیم و پیغمبر بیم دهنده فرستادیم که (ای مردم!) شما برخدا و به رسول او

وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ؕ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ۙ﴿٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

ومدد کنید اورا | وعزت کنید اورا | وتسبیح کنید خدارا | صبح | و | شام | هرآینه | آنانیکه

و مدد کنید دین اورا و تعظیم کنید اورا، و صبح و شام پاکی اورا بیان کنید آنانیکه

يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ

بیعت میکنند باتو | هرآینه | ایشان بیعت میکنند | باخدا | دست خدااست | بالای دستهای ایشان | پس کسیکه

باتو بیعت میکنند درحقیقت باخدا بیعت میکنند، دست خداوند بردستهای ایشان بالا است باز کسیکه

نَكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهُ

بشکند (وعده) | پس هر آینه اوی شکند | خلاف از نفس خود | وکسیکه پوره کند | آن چیز | که وعده کرده است بر آن

باز کسیکه عهد خود را بشکند، پس جزاء عهد شکنی اورا است و کسیکه این عهد که باخدا کرده است

اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۱۰﴾ سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ ع ۱۰

باخدا | پس زود دهد اورا | اجر | بزرگ | زود گویند | ترا | پس ماندگان

پوره کند، پس بسیار زود خداوند به وی اجر بزرگ دهد، آن اعرابیان که دراین (سفر) پس مانده بودند

مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ اَمْوَالُنَا وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ

از بادیه نشینان | مشغول کرد مارا | مالهای ما | واهل از ما | پس معافی بخواه | مارا

ایشان بتو گویند، که مارا مال و اولاد ما مشغول ساخته بودند و درجهاد شریک نشدیم پس مارا از خداوند

يَقُوْلُوْنَ بِاَلْسِنَتِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۭ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ

میگویند | به زبانهای خود | آنچه | نیست | دردلهای ایشان | بگو | که کیست | که مالک شود

معافی بخواه، ایشان به دهن های خود آن سخن میگویند که دردلهای ایشان نیست بپرس که ایشان کیست که در

لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ۭ

برای شما | درپیش خدا | ازچه | اگر | اوبخواهد شمارا | نقصان رسانیدن | یا بخواهد | شمارا | فائده رسانیدن

معامله خداوند برای شما کدام اختیار بدارند، اگر او بشما کدام نقصان رسانیدن بخواهد و یا فائده رسانیدن بخواهد

بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿۱۱﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ

بلکه | هست خدا | به آنچه | شما میکنید | خبردار | (نی) بلکه | خیال کرده بودید شما | که

کسی چیزی کرده نه میتواند نی! بلکه خداوند از همه اعمال شما باخبر است شما یقین کرده بودید که این رسول و درجهاد

لَّنْ يَّنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ اِلٰٓى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَّزُيِّنَ

که بازنخواهد گشت | پیغمبر | ومؤمنان | بسوی خانه های خود | همیشه | وآراسته شده

مؤمنان شریک، هیچ وقت نه به خانه های خود برگردند و این سخن در دلهای تان شائسته

ذٰلِكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ۚ وَكُنْتُمْ قَوْمًۢا بُوْرًا ﴿۱۲﴾

این سخن | دردلهای شما | وشما گمان کردید | گمان بد | وشدید شما | قوم هلاک شده

آشکارا شده بود، و شما بسیار بدگمانی بدکرده بودید و هم خود تان برباد شدید

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ

وکسیکه | نه آرد | ایمان | به خدا | وبه رسول او | هر آینه ما تیار ساختیم | برای کافران

وکسیکه بر خداوند و به رسول او ایمان نمی آرند پس ما برای کافران آتش جهنم تیار ساختیم

سَعِيْرًا ﴿۱۳﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَاۗءُ

آتش | وخداراست | پادشاهی | آسمانها | وزمین | معاف میکند اوهرکرا | بخواهد

وپادشاهی آسمانها و زمین تنها خدارا است درباره کسیکه بخواهد اورا بخشش میکند

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۴﴾ سَيَقُوْلُ

وعذاب میدهد | هرکرا بخواهد | وهست خدا | بخشنده | رحم کننده | زود خواهند گفت

و عذاب میدهد هرکرا بخواهد، و خداوند بخشنده مهربان است این مردم پس مانده گان

الْمُخَلَّفُوْنَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ

پسماندگان | وقتیکه | روان شوید شما | بسوی غنائم | که شما بگیرید آن را | بگذارید مارا | که پیروی کنیم شمارا

که در جهاد شریک نبودند بتو گویند، وقتیکه شما برای گرفتن غنیمتها میروید که مارا هم بگذارید

يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّبَدِّلُوْا كَلٰمَ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ

ایشان میخواهند | که بدل کند | حکم خدا | بگو | هیچ وقت پیروی مکنید شما ازما | هم چنان

که پیروی شما کنیم، ایشان میخواهند که حکم خداوند را بدل کنند، ای نبی! تو به ایشان بگو که شما هیچ وقت همراه ما رفته

قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ تَحْسُدُوْنَنَا ؕ بَلْ كَانُوْا

گفت | خدا | پیش ازاین | پس ایشان گویند | که (نی) بلکه | شما حسد میکنید باما | نی! بلکه | ایشان

نه میتوانید، خداوند از پیش چنین فرمان گفته است براین سخن ایشان گویند که نی! بلکه شما همراه ما حسد میکنید

لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۱۵﴾ قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ

نه می فهمیدند | مگر | اندک | بگو | به پسماندگان | ازبادیه نشینان

سخن راست این است که ایشان به سخن به یک اندازه کم میفهمند ای نبی! تو به اعرابیان پس ماندگان بگو که

سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ تُقَاتِلُوْنَهُمْ

شما خوانده خواهد شد | بسوی یک قوم | که در جنگ | بسیار سخت است | که جنگ میکنید شما با ایشان

بسیار زود شما به مقابله یک قوم خواسته میشوید که ایشان درجنگ بسیار سخت میباشند و یا جنگ میکنید

اَوْ يُسْلِمُوْنَ ۚ فَاِنْ تُطِيْعُوْا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًا ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا

یا ایشان اسلام قبول کنند | بازاگر | شما حکم قبول کنید | دهد شمارا | خدا | اجر | نیک | واگر اعراض کنید شما

و یا ایشان مسلمان میشوند، باز اگر شما حکم قبول کنید پس خداوند بشما اجر درست میدهد و اگر شما

كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۱۶﴾ لَيْسَ

چنانچه | شما اعراض کرده بودید | پیش ازاین | او عذاب دهد شمارا | عذاب | دردناک | نیست

اعراض کردید، چنانچه سابقا اعراض کرده بودید، پس خداوند بشما عذاب دردناک میدهد نه بر کور کدام

عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ

برنابینا | تکلیف | ونه | برلنگ | تکلیف | ونه | برمریض

گناهی است، و نه برلنگ کدام گناه است، و نه به مریض کدام گناه است

حَرَجٌ ؕ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

تکلیف | وهرکه | تابعداری کند | خدارا | ورسول اورا | داخل کند اورا | درجنت | که میرود | اززیر آن

و کسیکه سخن خدا و رسول را قبول کند، پس وی را به چنین باغها داخل کند که زیر آن جویها میباشد

الْاَنْهٰرُ وَمَنْ يَّتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۱۷﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ

جویها | وهرکه | روی گرداند | اوعذاب میدهد اورا | عذاب | دردناک | هرآینه | راضی شد | الله

و کسیکه اعراض کند به او عذاب دردناک دهد هر آینه خداوند از مؤمنان راضی شد

عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا

ازمؤمنان | وقتیکه | ایشان بیعت کردند باتو | زیر | درخت | عالم بود الله | برآنچه

وقتیکه ایشان بدست تو زیر درخت بیعت کردند و خداوند از دلهای آنها

فِيْ قُلُوْبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿۱۸﴾

دردلهای ایشان بود | پس نازل کرداو | اطمینان | برایشان | ودر بدله دادایشان را | فتح نزدیک

باخبر است پس خداوند به ایشان اطمینان نصیب کرد و به ایشان یک فائده نزدیک مفت داد

وَّمَغَانِمَ كَثِيْرَةً يَّاْخُذُوْنَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿۱۹﴾ وَعَدَكُمُ

وغنیمتهای بسیاری | که ایشان میگیرندآن را | وهست خدا | غالب | باحکمت | وعده کرده است باشما

و غنائم بسیاری که ایشان آن را میگیرند و خداوند غالب است باحکمت است خداوند باشما وعده

اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيْرَةً تَاْخُذُوْنَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهٖ وَكَفَّ

خدا | ازغنیمتهابسیاری | که حاصل میکنید شما آن را | پس زود عطاء کرد | شمارا این | واومنع کرد

غنائم بسیاری کردند که شما آن را میگیرید از آنها این یک فائده بشما دست بدست داد و از شما

اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُوْنَ اٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ وَيَهْدِيَكُمْ

دستهای | مردم | ازشما | وبرای اینکه باشد | نشانه | برای مؤمنان | وکه بنماید بشما

دستهای مردم منع ساخت بخاطر اینکه برای مؤمنان یک مثال شود و که شما به راه درست

صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿۲۰﴾ وَّاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوْا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ

راه | درست | ودوم (آن فتح) | که هنوز قدرت ندارید برآن | احاطه کرده است | خدا

روان کند و یک نفع دیگری هم نزدیک است که تا هنوز هم در دستهای شما نیامده است آن نفع را خدا

بِهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿۲۱﴾ وَلَوْ قٰتَلَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

برآن | وهست | خدا | برهرچیزی | توانا | واگر | جنگ میکردند باشما | آنانیکه | کفرکردند

در اختیار خود گرفته است و خداوند به هر چیز قدرت دارد و اگر این کافران به شما درجنگ پیش می شدند

لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۲۲﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِيْ

میگردانیدند | پشت هارا | باز | نمی یافتند | دوست | و نه مددگار | (این) دستور خدا است | که

برپشت خود میرفتند باز نه کدام دوست را می یافتند و نه کدام مددگار این دستور خداوند است

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۖۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿۲۳﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

گذشته است | پیش ازاین | وهیچ وقت نه یابی تو | دردستور خدا | تبدیلی | واوست | آن ذات که

که از پیش جاری است و در دستور خداوند هیچ تغیر نه یابی و خداوند آن ذات است

كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَ اَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْۢ بَعْدِ اَنْ

که بازداشت | دستهای ایشان | ازشما | و | دستهای شما | ازایشان | درودادی مکه | بعدازاینکه

که دستهای ایشان از شما و دستهای شما از ایشان در سرحدات مکه بند کردن بعد از آنکه

اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ؕ وَ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿۲۴﴾ هُمُ

اوغالب کردشمارا | برایشان | وهست خدا | به آنچه میکنید | بینا | ایشان همان مردم است

شمارا برایشان قدرت داد و خداوند کارهای شمارا می بیند این همان مردم است که

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ صَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ الْهَدْيَ مَعْكُوْفًا

آنانیکه | کفرکردند | وبازداشتند شمارا | ازمسجدحرام | وقربانی | منع کرده شد

کفر کردند و شمارا از مسجد حرام منع ساخت و حیوانات قربانی را برای رسانیدن بجای خود

اَنْ يَّبْلُغَ مَحِلَّهٗ ؕ وَ لَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُوْنَ وَ نِسَآءٌ مُّؤْمِنٰتٌ

(ازاینکه) برسد | به جای خود | اگرنمی بود | مردان | مؤمن | وزنان | مؤمن

منع کردند و اگر این اندیشه نمی بود که بسیار مردان مؤمن و زنان مؤمن را

لَّمْ تَعْلَمُوْهُمْ اَنْ تَطَـُٔوْهُمْ فَتُصِيْبَكُمْ مِّنْهُمْ مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ

که شمانمی شناسید آن را | که پایمال کنید شما آنهارا | پس برسد به شما | ازایشان | نقصان | دربی خبری

پایمال کنید که بسبب آن بشما تکلیف میرسید (پس بشما اکنون فتح میداد)

لِيُدْخِلَ اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوْا لَعَذَّبْنَا

برای اینکه داخل کند | خدا | دررحمت خود | هرکرا | بخواهد | اگراین مردم جدامی بودند | هرآینه عذاب می دادیم

خداوند که درباره کسی بخواهد اورا در رحمت خود داخل میکند اگر این مسلمانان ضعیف یک طرف می بودند

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۲۵﴾ اِذْ جَعَلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

آن مردم را | که کفرکردند | ازایشان | عذاب | دردناک | چون گردانیدند | آنانیکه | کفرکردند

پس ما به کافران عذاب دردناک میدادیم وقتیکه کافران دردلهای خود

فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ

دردلهای خود | ضد | ضد | (زمانه) جاهلیت | بازنازل کرد | خدا

مانند مردم جاهلیت سابقه اداره پخته کردند برای ضدیت پس خداوند به رسول خود و به

سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ

اطمینان خود | بررسول خود | وبرمؤمنان | ولازم کرد برایشان | سخن

مؤمنان طاقت تحمل و برداشت داد و ایشان را به سخن پرهیزگاری

التَّقْوٰى وَ كَانُوْٓا اَحَقَّ بِهَا وَ اَهْلَهَا ؕ وَ كَانَ اللّٰهُ

پرهیزگاری | و | بودند آنها | زیادحقدار | ازآن | واهل برآن | وهست | خدا

محکم کردند و هم ایشان از هم حقدار و اهل آن بودند و خداوند به هر چیز

بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿۲۶﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ ع ۳ ۹ ۱۱

به هر چیز | دانا | وهر آینه | راست کرد | خدا | رسول خودرا | خواب | به حق

دانا است، هر آینه خداوند رسول خود را خواب راست کرد

لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ اٰمِنِينَ لا مُحَلِّقِينَ

که هر آینه داخل میشوید شما | به مسجد | حرام | اگر خدا بخواهد | به امن | تراشندگان

اگر به خداوند منظور بود، شما به مسجد حرام به اطمینان داخل میشوید تراشندگان سرهای خود

رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لا تَخَافُونَ ط فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا

سرهای خود | وکوتاه کنندگان موی خود | درحالیکه نمی ترسید | پس او معلوم کرد | آن سخن که | بشما معلوم نبود

و کوتاه کنندگان روی خود، که بشما هیچ اندیشه نمی باشد، پس به خداوند آن هر چیز معلوم بود که شما از آن

فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿۲۷﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ

پس داداو | پیش ازاین | فتح نزدیک | اوست آن ذات که | که فرستاد | رسول خودرا

خبر نمی بودید، پس خداوند بشما قبل از آن یک فائده نزدیک داد این خدا است که رسول خود (محمد) صلی الله علیه وسلم را

بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ط وَكَفٰى بِاللّٰهِ

به هدایت | وبه دین حق | برای اینکه غالب کند آن را | برهمه ادیان | وکافی است | خدا

(با کتاب هدایت) و به دین حق فرستاد، که این دین را به همه ادیان غالب کند و برای گواهی حق خداوند

شَهِيدًا ﴿۲۸﴾ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ

گواه | محمد | رسول است | ازخدا | وآنانیکه | باوی است | سخت است | برکافران

کافی است، محمد رسول خدا است، و آنانیکه باوی است ایشان برای کافران سخت

رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرٰىهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ

مهربان است | درمیان خود | تو می بینی ایشان را | رکوع کنندگان وسجده کنندگان | می جویند | فضل را | ازخدا

و درمیان خود مهربان است، تو ایشان را می بینی که گاهی درحالت رکوع و گاهی درحالت سجده فضل و رضاء

وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ط ذٰلِكَ

ورضامندی | نشانه ایشان | درروهای ایشان است | ازاثر سجده | این

را میجویند، در روهای ایشان نشانه های سجده آشکارا میشود این در تورات اوصاف ایشان

مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ ج وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ ق كَزَرْعٍ

مثال ایشان است | درتورات | ومثال (صفت) ایشان است | درانجیل | مانند زراعت است

آمده است، و این اوصاف ایشان در انجیل است، مانند زراعت که

أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ

که برآرد | شاخ خودرا | پس قوی کرد آن را | بازکلان شد | پس استوارشد | برساق خود | که خوش کننده است | زمینداران را

شاخ خود را برآرد، باز قوی کند آن را باز آن کلان شود باز آن برساق خود ایستاده شود

لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

تا بخشم آرد | بہ آن | کفار | وعدہ کرد | خدا | با آن مردم | کہ ایمان آوردند | وعمل کردند

کہ بہ دھقانان خوب معلوم میشود (بہ مسلمانان این ترقی بخاطر این داد) کہ کافران برآن خشم گیرند خداوند بہ آن مردم کہ

الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٢٩﴾ ع ٣ ١٢

نیک | از ایشان | بخشش | واز اجر بزرگ

ایمان آوردند و کارهای نیک کردند از بخشش و اجر عظیم را وعدہ کردہ است۔

سُوْرَةُ الْحُجُرٰتِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانِيْ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورۃ الحجرات درمدینہ نازل شد وآن | آغاز میکنم بنام خدا کہ مہربان بزرگ وبسیار بارحم است | ہشتدہ آیت ودورکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بسیار بارحم است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاتَّقُوا

ای مؤمنان! | پیش مشوید | درپیش | خدا | ورسول او | وبترسید

ای مؤمنان! شما درکار خدا و رسول هیچ پیش مشوید و از خدا بترسید

اللّٰهَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْٓا

از خدا | هرآینہ خدا | شنوا | داناست | ای مؤمنان! | بلند مکنید

هر آینہ خداوند شنوا و داناست ای مؤمنان! آواز های خود را

اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوْا لَهٗ بِالْقَوْلِ

آوازهای خودرا | بالای | آواز | پیغمبر | و | نہ بلند گوئید | اورا | سخن

بر آواز نبی بلند مکنید و نہ باوی بہ بلند گوئی سخن گوئید

كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ

چنانچہ بہ تیزی میگوئید | بعضی شما با بعضی | کہ ضایع میشود | عملهای شما | وشما

مثلیکہ یکی بادیگری میگوئید تاکہ ضایع نشود اعمال شما و شما

لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿٢﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَغُضُّوْنَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ

خبر نباشید | هرآینہ | آنانیکہ | پست میکنند | آوازهای خودرا | نزد | رسول خدا

برآن خبر هم نباشید هر آینہ آنانیکہ آواز های خود را نزد خدا و رسول پست میکنند

اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ امْتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ لِلتَّقْوٰى ۭ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ

ایشان همان مردم است | کہ امتحان کردہ است | خدا | دلهای ایشان | برای پرهیزگاری | ایشان را | بخشش است

ایشان همان مردم است کہ خداوند دلهای ایشان را امتحان کردہ است بہ ایشان بخشش و اجر بزرگ مقرر

وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُنَادُوْنَكَ مِنْ وَّرَاۗءِ الْحُجُرٰتِ

واجر | بزرگ است | هرآینہ | آنانیکہ | آواز میکند ترا | از بیرون | حجرها

است آنانیکہ بتو در حجره ها از بیرون ندا میکنند

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۞ ٤ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتّٰى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ

اکثر ایشان | عقل ندارند | واگر | ایشان | صبر کردندی | تا آنکه | بیرون می آمدی | ایشان را

اکثر ایشان عقل ندارند، و اگر ایشان کمی صبر میکردندی تا اینکه خود تو بیرون می آمدی

لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۚ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞ ٥ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓا إِنْ

میبود | بهتر | ایشان را | وخدا | بخشنده | رحم کننده است | ای مؤمنان! | اگر

پس این درحق ایشان بهتر میبود، و خداوند بخشنده و بسیار رحم کننده است ای مؤمنان! اگر یک

جَآءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوٓا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا

بیاردشمارا | کدام بدکار | کدام خبر | پس تحقیق کنید | که برسانید نقصان | قومی را

شخص شریر بشما کدام خبر بیارد، پس درست تحقیق کنید نه که درنادانی به یک قوم

بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نٰدِمِينَ ۞ ٦ وَاعْلَمُوٓا أَنَّ فِيكُمْ

به نافهمی | بازمیشوید شما | برآنچه کنید شما | پشیمانان | وبدانید | هرآینه | درشما

نقصان برسانید، و باز براعمال خود پشیمان شوید و براین بفهمید که

رَسُولَ اللّٰهِ ۚ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلٰكِنَّ

فرستاده خدااست | اگر | اوتابعداری شما کند | دربسیاری | کارها | تکلیف رسد بشما | لیکن

درشما رسول خدا موجود است بسیاری سخنها چنین است که اگر او درآن سخنهای شما را قبول کند، بشما تکلیف میرسد

اللّٰهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ

خدا | پسندکرد | شمارا | ایمان | وشائسته کرد آن را | دردلهای شما | ومنفور گردانید

خداوند بشما محبت ایمان نصیب کرده است، و آن را در دلهای شما شائسته کرده است، و کفر و بد عملی

إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ۚ أُولٰٓئِكَ هُمُ الرّٰشِدُونَ ۞ ٧

درشما | کفر | گناه | ونافرمانی | این مردم است | راه یافتگان

و نافرمانی بشما بد آشکارا کرده است، این مردم است که به راه درست میروند

فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً ۚ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞ ٨ وَإِنْ

به فضل خدا | وبه نعمت | وخدا | دانا | باحکمت است | واگر

به فضل و انعام خداوند، و خداوند خوب دانا باحکمت است و اگر

طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا ۚ فَإِنْ

دوگروه | ازمؤمنان | باهم جنگ کنند | پس اصلاح کنید | میان ایشان | پس اگر

دو گروه مؤمنان درمیان خود به جنگ میباشند، پس درمیان آنها صلح کنید باز اگر

بَغَتْ إِحْدٰىهُمَا عَلَى الْأُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتّٰى

تعدی کرد | یکی ازاین دوگروه | بردیگری | پس جنگ کنید | باآن گروه | که تعدی میکند | تا آنکه

یک گروه بر دیگری تجاوز کند پس شما باآن مردم جنگ کنید که تجاوز میکند تا اینکه

تَفِيْٓءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَآءَتْ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ

رجوع کند | بسوی حکم خدا | پس اگر | رجوع کرد | صلح کنید | درمیان هردوایشان | به انصاف

او بحکم خداوند برگردد، پس اگر بگردد، پس میان ایشان به انصاف صلح کنید

وَ اَقْسِطُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۝۹ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ

و | انصاف کنید | هرآینه خدا | دوست میدارد | انصاف کنندگان | هرآینه | مردم مؤمن

و پوره انصاف کنید، هر آینه خداوند مردم انصاف دار را دوست میدارند هر آینه مؤمنان

اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ

برادران اند | پس اصلاح کنید | میان دو برادران خود | وبترسید | ازخدا | تابرشما

برادران اند، پس میان دو برادران خود صلح آرید و از خداوند بترسید که برشما رحم

تُرْحَمُوْنَ ۝۱۰ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسٰٓى ع ۱۳

رحم کرده شود | ای مؤمنان! | تمسخرنکند | یک قوم | به قوم دیگری | ممکن است

کرده شود، ای مؤمنان! یک گروهی با گروه دیگری استهزاء نکند شاید که

اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُنَّ

که ایشان بهتر باشند | ازایشان | ونه زنان | برزنان (تمسخرکنند) | ممکن است | که ایشان باشند

آن از آن بسیار بهتر است و نه زنان را که به زنان دیگری استهزاء کند شاید که آنها

خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۚ وَلَا تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ ؕ بِئْسَ

بهتر | ازایشان | وعیب مکنید | یکی بردیگری | وبخوانید یک دیگری را | به لقب های بد | بد

از آن بهتر باشند، و یکی بر دیگری عیب مجوئید، و نه یکی بر دیگری نامهای خراب یاد کند

الِاسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

نام است | فاسقی | بعدازایمان | وکسیکه توبه نکند | پس این مردم

بعد از ایمان نام نهادن گناه سخن خراب است، و کسیکه اکنون هم توبه نکند پس هم این

الظّٰلِمُوْنَ ۝۱۱ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا

ظالمان است | ای | مؤمنان! | اجتناب کنید | ازبسیاری

مردم ستمگاران است ای مؤمنان! از گمان ها خود را اجتناب کنید

مِّنَ الظَّنِّ ۫ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا

گمان های بد | هرآینه بعضی | گمانها | گناه است | وتجسس مکنید

یقیناً بعضی گمان های بد گناه دارد، و تجسس کسی را مکنید

وَلَا يَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا ؕ اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ

وغیبت نکند | بعضی ازشما | بعضی را | آیادوست میدارد | یکی ازشما | که بخورد

و هیچکسی غیبت کسی را نکند، آیا درشما کسی این را دوست میدارد که گوشت

لَحْمَ اَخِيْهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ

گوشت | برادر مرده خود را | پس نفرت میکنید از آن | وبترسید | ازخدا | هرآینه | خدا | توبه قبول کننده

برادر مرده خود را بخورد؛ پس این کاری را شما دوست ندارید و از خداوند بترسید هر آینه خداوند توبه قبول کننده

رَّحِيْمٌ ﴿۱۲﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى

مهربان است | ای مردم! | هرآینه ما | آفریدیم شمارا | از یک مرد | ویک زن

بسیار بارحم است ای مردم! شمارا ما از یک مرد و از یک زن آفریدیم

وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْا ؕ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ

وگردانیدیم شمارا | اقوام | وقبیله ها | تاباهم شناسا شوید | هرآینه | گرامی ترین شما

و درشما مختلف اقوام و قبائل آفریدیم که یکی دیگری را بشناسید درشما به خداوند آن کسی

عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿۱۳﴾ قَالَتِ الْاَعْرَابُ

نزدخدا | آن است که ازشما پرهیزگارتر باشد | هرآینه خدا | دانا | باخبراست | گفت | مردم دهات

بسیار معزز است؛ که زیاد پرهیزگار میباشد خداوند به هر چیز خوب دانا باخبر است بعضی مردم

اٰمَنَّا ؕ قُلْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا وَلٰكِنْ قُوْلُوْۤا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا

ماایمان آوردیم | بگو | شماایمان نیاوردید | لیکن | بگوئید | که ماا سلام آوردیم | ودرحالیکه

ده نشینیان میگویند که ما ایمان می آریم؛ تو بگو که شما ایمان نیاوردید البته بگوئید که ما (سر نهادیم) تابع شدیم و ایمان تا

يَدْخُلِ الْاِيْمَانُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ ؕ وَاِنْ تُطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

داخل نشده ایمان | دردلهای شما | واگر | حکم قبول کنید | خدارا | ورسول اورا

هنوز دردلهای شما داخل نشده است؛ و اگر شما سخن خدا و رسول را قبول کنید

لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۴﴾

اوکم نکند | ازاعمال شما | هیچ | هرآینه | خدا | بخشنده | رحم کننده است

پس خداوند در اعمال شما به اندازه ذره هم نقصان نه آرد هر آینه خدا بخشنده بسیار رحم کننده است۔

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوْا وَ

هرآینه مؤمنان | آن مردم است | که ایمان آوردند | به خدا | وبه رسول او | باز | ایشان شک نکردند

هر آینه مؤمنان آن مردم هستند که به خدا و رسول اش ایمان می آرند و باز شک نمی کنند

جٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ

وجهاد کردند | به مالهای خود | وبه نفسهای خود | درراه | خدا | این مردم است

و درراه خداوند به مالهای خود و برنفسهای خود جهاد میکنند هم این مردم

الصّٰدِقُوْنَ ﴿۱۵﴾ قُلْ اَتُعَلِّمُوْنَ اللّٰهَ بِدِيْنِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

راست گویان | بگو | آیا شما خبر میدهید | خدارا | به دین خود | وخدا | میداند

راستگوی هستند تو بگو که آیا شما به خداوند از دیانت داری خود خبر میدهید؟ باینکه خداوند

مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ⑯

برآنچه درآسمانهااست | وچیزیکه | درزمین است | وخدا | به هر | چیزی | داناست

از آسمانها، و زمین و از هر چیز خبر است و به خداوند علاوه از این هم هر چیز معلوم است۔

يَمُنُّوْنَ عَلَيْكَ اَنْ اَسْلَمُوْا ۭ قُلْ لَّا تَمُنُّوْا عَلَيَّ اِسْلَامَكُمْ ۚ

ایشان احسان میکنند | برتو | ازاینکه ایشان اسلام آوردند | بگو | احسان مکنید | برمن | اسلام آوردن خود

این مردم بتو احسان میکنند که ما اسلام آوردیم تو به ایشان بگو که به من احسان اسلام آوردن نکنید

بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ اَنْ هَدٰىكُمْ لِلْاِيْمَانِ اِنْ كُنْتُمْ

بلکه | خدا | احسان میدارد | برشما | ازاینکه | اوهدایت کرد به شما | ازایمان | اگرهستید

بلکه این احسان خداوند برشما است، که او بشما بسوی ایمان راهنمائی کرد اگر شما

صٰدِقِيْنَ ⑰ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ

راستگویان | هرآینه | خدا | میداند | به سخنهای پنهان | آسمانها | وزمین

راستگویان هستید، هر آینه خداوند به همه چیزهای آسمانها و زمین میداند

وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ⑱ ع

وخدا | بیناست | به آنچه | شامیکنید

و خداوند می بیند چیزیکه شما میکنید۔

المنزل السابع ۷ ع ۲ ۱۴

سُوْرَةُ قٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسُ

سوره قٓ درمکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است

اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٌ

چهل وپنج آیت وسه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيْدِ ۚ ① بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَاۗءَهُمْ مُّنْذِرٌ

قٓ | قسم است به قرآن | که عظیم الشان است | بلکه | ایشان تعجب میکنند | که آمد به ایشان | ترساننده

قاف۔ به قرآن مجید قسم است (که ما ترا پیغمبر ساختیم) مگر این مردم به این سخن حیران هستند که به ایشان

مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ۚ ② ءَاِذَا مِتْنَا

ازایشان | گفت | کافران | این | یک چیزاست | عجیبه | آیاوقتیکه مابمیریم

از قوم ایشان یک ترساننده آمد، کافران میگویند که این سخن عجیبه است آیا وقتیکه ما یک بار بمیریم

وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيْدٌ ③ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ

وشویم ما | خاک | این | دوباره زنده شدن | ازعقل دوراست | هرآینه مامیدانیم | به آنچه | کم میکند

و همراه خاک، خاک شویم آیا باز هم زنده میشویم؟ این باز گشت از عقل بسیار دور است بما همه

الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ حَفِيْظٌ ④ بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ

زمین | ازایشان | و | نزدما | یک کتاب است | محفوظ است | بلکه | ایشان تکذیب کردند | حق

اجزاء ایشان معلوم است که خاک زمین از آن کم میکند و نزد ما دفتر کامل است بلکه آنها سخن حق را دروغ نمودند

لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِيْٓ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ۝۵ اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا

وقتیکه | آمد او به ایشان | پس ایشان است | در یک کاری | از پریشانی | آیا ایشان ندیدند

وقتیکه به ایشان آمد پس آنها در تردد ماندند پس آیا ایشان به

اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَزَيَّنّٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ۝۶

بسوی آسمان | بالای خود | که چگونه | ما ساختیم آن را | و آراسته کردیم آن را | و نیست در آن | هیچ شگافی

آسمان که بالای سر ایشان است نه می بینند؟ که ما چگونه ساختیم و شائسته کردیم و در آن هیچ شگافی نیست

وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ

وزمین را | گستردیم | وافگندیم | در آن | کوه ها را | ورویانیدیم ما | در آن | از هر قسم

و زمین را هم ما گستردیم و انداختیم برآن کوه ها محکم و هر نوع چیزهای شائسته جفت جفت

زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ۝۷ تَبْصِرَةً وَّذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ۝۸ وَنَزَّلْنَا

شائسته جفت چیزها | ذریعه روشنائی چشم | و دانائی | برای هر بنده رجوع کننده | و فرود آوردیم ما

درآن رویانیدیم که برای ما به هر بنده رجوع کننده بینائی چشم و ذریعهٔ نصیحت است و از فوق

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبٰرَكًا فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ جَنّٰتٍ وَّحَبَّ الْحَصِيْدِ ۝۹

از آسمان | آب | مبارک | پس رویانیدیم ما | به آن | باغها | و دانه | کشت درو شده

آب بابرکت فرود آوردیم و باز بذریعهٔ آن باغها زراعت آفریدیم

وَالنَّخْلَ بٰسِقٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيْدٌ ۝۱۰ رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ

و خرما | بلند بلند | که آن را | خوشه | تو بر تو است | روزی | برای بندگان

و درختهای خرما بلند بلند که خوشه های آن یکی در دیگری داخل است این برای بندگان برای دادن روزی است

وَاَحْيَيْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ۝۱۱ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ

وزنده ساختیم برآن | یک شهر | مرده را | هم چنین است | برآمدن | تکذیب کردند پیش از ایشان

و براین آب زمین مرده را زنده ساختیم هم چنین از قبور ها برانگیختن است ایشان (قبل از کفار مکه)

قَوْمُ نُوْحٍ وَّاَصْحٰبُ الرَّسِّ وَثَمُوْدُ ۝۱۲ وَعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ

قوم | نوح | و مردم رس | و (قوم) ثمود | و | قوم عاد | و فرعون

قوم نوح و مردم رس و ثمودیان پیغمبران خود را تکذیب کردند و عادیان و فرعون

وَاِخْوَانُ لُوْطٍ ۝۱۳ وَّاَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ

و برادران لوط | و | باشنده گان ایکه | و قوم تبع | همه | تکذیب کردند

و برادران لوط و باشنده گان ایکه و قوم تبع همهٔ ایشان پیغمبران خود را

الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيْدِ ۝۱۴ اَفَعَيِيْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ بَلْ

پیغمبران | پس ثابت شد | وعده عذاب ما | آیا مانده شده ایم | به آفریدن | باراول | (نی) بلکه

تکذیب کردند پس سخن عذاب ما برایشان پوره شد آیا ما بر آفریدن بار نخست مانده شدیم؟ نی! بلکه

ع ۱ ۱۵ ۱۵

هُمْ فِيْ لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۝١٥ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ

ایشان | درشک است | از پیدایش نو | وهرآینه | ماآفریدیم | انسان را

ایشان درباره پیدایش نو درشک هستند و هر آینه ما انسان را آفریدیم

وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهٖ نَفْسُهٗ ۚ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ

وماميدانيم | برآن | که وسوسه میکند ازآن | نفس او | وما | بسیارنزدیک هستم | به وی

و دردل وی که کدام وسوسه ها می آید ما آن را هم میشناسیم و ما به وی از رگ جان وی هم

مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْدِ ۝١٦ اِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيٰنِ عَنِ الْيَمِيْنِ وَ

ازرگ جان او | وقتیکه | می نویسد | دونویسندگان | ازطرف راست | و

بسیار نزدیک هستیم وقتیکه دو فرشتگان نویسنده گان به طرف راست و چپ وی

عَنِ الشِّمَالِ قَعِيْدٌ ۝١٧ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ رَقِيْبٌ

ازطرف چپ | نشسته | به زبان نمی آید | سخنی | مگر | نزدیک او | یک نگهبان

نشسته باشند به زبان انسان که کدام لفظ بیاید پس همراه وی یک فرشته نگهداشت برای

عَتِيْدٌ ۝١٨ وَجَآءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۭ ذٰلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ

مهیا است | وبیاید | بی هوشی | مرگ | به راستی | این است | آنچه | که توازن

(نوشته کردن آن) مهیا نشسته باشد و بیهوشی مرگ به راستی رسید این همان چیز است که تو از آن

تَحِيْدُ ۝١٩ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ ۭ ذٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيْدِ ۝٢٠ وَجَآءَتْ

کناره می گرفتی | ودمیده شود | درصور | هم این است | روز | وعده عذاب | وبیاید

کنده می گرفتی و در صور دمیده میشود هم این است روز عذاب و هر کسی به این قسم پیش کرده میشود

كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَّشَهِيْدٌ ۝٢١ لَقَدْ كُنْتَ فِيْ غَفْلَةٍ

هریک نفس | باوی میباشد | یک راننده | ویک گواهی دهنده | هرآینه تو بودی | درغفلت

که یک فرشته اورا می آرد و دیگری گواه میباشد تو از این روز غافل بودی

مِّنْ هٰذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيْدٌ ۝٢٢

ازاین | مادورکردیم | ازتو | پرده تو | پس نظرتو | امروز | بسیار تیزاست

پس ما از چشمان تو پرده دور کردیم امروز نظر تو بسیار تیز است

وَقَالَ قَرِيْنُهٗ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيْدٌ ۝٢٣ اَلْقِيَا فِيْ جَهَنَّمَ

وگوید | رفیق او (فرشته) | این است آنکه | که نزدمن | تیاراست | (حکم میشود) که هردوشما بیفگنید | درجهنم

و فرشته (رفیق) رو گوید این همان عملنامه است که نزد من تیار است (حکم کرده میشود که) ای هر دو فرشتگان!

كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيْدٍ ۝٢٤ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيْبِ ۝٢٥ الَّذِيْ

هر | ناشکر | سرکش | که منع کننده است | ازنیکی | ازحد تجاوزکننده | هرشک کننده | آن کسکه

هر ناشکر و سرکش را در دوزخ بی اندازید که مردم را از نیکی منع میکردند از هر تجاوز کنندگان و شک کنندگان

جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيٰهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيْدِ ﴿۲۶﴾

مقرر کرده است | باخدا | معبود | دیگری | پس بیفگنید اورا | درعذاب سخت

آنانیکه باخدا معبودان دیگری را مقرر ساختند هر دو شما این شخص را درجهنم داخل کنید

قَالَ قَرِيْنُهٗ رَبَّنَا مَآ اَطْغَيْتُهٗ وَلٰكِنْ كَانَ فِيْ ضَلٰلٍ

میگوید | رفیق او | ای رب ما | ما اورا سرکش نه کرده بود | ولیکن | بوداو | درگمراهی

رفیق اش (شیطان) گوید که ای رب ما! ما اورا سرکش نه کرده بودم بلکه خود اش درگمراهی بزرگ بود

بَعِيْدٍ ﴿۲۷﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوْا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيْدِ ﴿۲۸﴾

دور | فرماید | خصومت مکنید | نزدمن | وپیش ازاین فرستاده بودیم | بسوی شما | وعده عذاب

خداوند فرماید: نزد من خصومت مکنید و ما شما را (در دنیا) پیش از این عذاب ترسانیده بودیم

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَآ اَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿۲۹﴾ يَوْمَ نَقُوْلُ ع ۲ ۱۶

بدل کرده نمی شود | سخن | نزدمن | ونیستم من | ظلم کننده | بربندگان | روزیکه | ما بگویم

پس نزد من آن سخن بدل کرده نه میشود و من بر بندگان خود به اندازے ذره هم ظلم نه میکنم روزیکه ما

لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَاْتِ وَتَقُوْلُ هَلْ مِنْ مَّزِيْدٍ ﴿۳۰﴾ وَاُزْلِفَتِ

جهنم را | آیا | توپرشدی؟ | واوگوید | آیا | چیزی زیاداست؟ | ونزدیک کرده شود

به جهنم گویم آیا تو پرشدی؟ و او گوید آیا چیزی زیاد است؟ و برای پرهیزگاران

الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ غَيْرَ بَعِيْدٍ ﴿۳۱﴾ هٰذَا مَا تُوْعَدُوْنَ لِكُلِّ اَوَّابٍ

جنت | برای پرهیزگاران | آن دورنباشد | این است | آنچه | باشاوعده کرده میشود | برای هررجوع کننده

جنت نزدیک کرده شود آن دور نباشد این همان جنت است که باشما وعده کرده میشود هر رجوع کننده

حَفِيْظٍ ﴿۳۲﴾ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ

حفاظت کننده | کسیکه | بترسد | از (الله) (رحمٰن) | بی دیدن | وآمد | به دل

کننده و حفاظت کننده (حقوق) که بی از دیدن از خدا میترسد و بادل رجوع کننده

مُّنِيْبِ ﴿۳۳﴾ ادْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُوْدِ ﴿۳۴﴾ لَهُمْ مَّا

رجوع کننده | شماداخل شوید درآن | به سلامتیا | این است | روز | سکونت همیشه | ایشان راست آنچه

بیاید (حکم میشود) دراین جنت به سلامتی داخل شوید این روز سکونت همیشه است

يَشَآءُوْنَ فِيْهَا وَلَدَيْنَا مَزِيْدٌ ﴿۳۵﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ

ایشان میخواهند | درآن | ونزدما | دیگری هم زیاداست | وچقدر | هلاک کردیم ما | پیش ازایشان

برای ایشان درآن جای هر چیزی میباشد که ایشان میخواهند و نزد ما چیزهای زیاد هم است و ما قبل از ایشان بسیار

مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوْا فِي الْبِلَادِ

اقوام | ایشان | زیادسخت بودند | ازایشان | درحمله | پس ایشان کنجکاوی کردند | درشهرها

اقوام را تباه ساختیم که در (طاقت) و حمله از ایشان زیاد بودند و آنها شهر ها را به غرض ترقی کنجاوی میکردند

هَلْ مِنْ مَّحِيْصٍ ﴿۳۶﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِمَنْ كَانَ لَهٗ

آیا هست | جای فرار؟ | هر آینه | در این | نصیحت است | برای آنکه | که باشد اورا

آیا ایشان برای خود جای پناه گرفتن یافت؟ در تباهی آنها برای آن کسی سبق بزرگ است

قَلْبٌ اَوْ اَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيْدٌ ﴿۳۷﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ

دل | یا نهد او | گوش | و او متوجه باشد | و هر آینه | آفریدیم ما | آسمانها

که خداوند دل سالم است، و یا به توجه به سخن گوش نهد و ما آسمانها و زمین و درمیان هر دو

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ۖ وَّمَا مَسَّنَا مِنْ لُّغُوْبٍ ﴿۳۸﴾

وزمین و آنچه | درمیان هر دو است | در شش | روز | و نرسید بما | هیچ ماندگی

چیزها در شش روز آفریدیم و ما برآن هیچ ماندگی نشدیم

فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوْعِ

پس صبر کن | برآنچه | ایشان گویند | و پاکی بیان کن | به تعریف رب خود | پیش | از برآمدن

پس سخنهای ایشان صبر کن، و حمد و تسبیح رب خود را بخوان قبل از طلوع آفتاب

الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوْبِ ﴿۳۹﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُوْدِ ﴿۴۰﴾

آفتاب | و پیش | از غروب | و در بعضی اوقات شب | پاکی بیان کن اورا | و بعد از سجده هم

و قبل از غروب آفتاب، و در شب هم تسبیحات اورا بخوان و بعد از نماز ها هم

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ﴿۴۱﴾ يَّوْمَ يَسْمَعُوْنَ

و بشنو | روز یکه | آواز کند | آواز کننده | از جای نزدیک | روز یکه | ایشان بشنوند

و بشنو! روز یکه منادی از نزدیک نداء کند، روز یکه همهٔ ایشان

الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ۭ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوْجِ ﴿۴۲﴾ اِنَّا نَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ

آواز | به حق | هم این | روز | دوباره برآمدن است | هر آینه ما | زنده میکنیم | و میمیرانیم

آن نداء را به یقین بشنوند هم این روز است (بیرون شدن) از قبور هر آینه ما همه را زنده میکنیم

وَاِلَيْنَا الْمَصِيْرُ ﴿۴۳﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۭ

و بسوی ما است | بازگشت | روز یکه | بشگافد | زمین | از ایشان بالای | بشتاب

و میمیرانیم و باز گشت همه چیز بسوی ما است روز یکه به ایشان زمین بشگافد و آنها به شتاب

ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيْرٌ ﴿۴۴﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ وَمَآ اَنْتَ

این | جمع شدن است | برما | آسان | ما | خوب میدانیم به آنچه | ایشان میگویند | و نیستی تو

می آیند این جمع شدن آنها بما بسیار آسان است بما سخنهای ایشان خوب معلوم است و تو برایشان

عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ ۣ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ مَنْ يَّخَافُ وَعِيْدِ ﴿۴۵﴾

برایشان جبر کننده | پس پند بده | بقرآن | کسی را که | میترسد | از وعده عذاب من

کدام (حاکم) جابر مقرر نیستی پس بذریعهٔ این قرآن به آن کسی پندیده که از عذاب ترس دارد

ع ۳ ۱۶ ۱۷

سُوْرَةُ الذّٰرِيٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | سِتُّوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورۃ الذاریات درمکہ نازل شدو آن | بنام خدا آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ وبسیار بارحم است | شعت آیت وسہ رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ و بارحم است

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرْوًا ۙ﴿۱﴾ فَالْحٰمِلٰتِ وِقْرًا ۙ﴿۲﴾ فَالْجٰرِيٰتِ يُسْرًا ۙ﴿۳﴾

قسم بہ بادھای پراگندہ کنندہ | پراگندہ کردنی | بازبرمیدارد | بوج (ابر) | بازروان شود | بہ آسانی

بہ بادھای پراگندہ کنندہ قسم، باز بہ ابر ھای بلند کنندہ بار باز بہ کشتیھای کہ بہ آسانی میروند

فَالْمُقَسِّمٰتِ اَمْرًا ۙ﴿۴﴾ اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَصَادِقٌ ۙ﴿۵﴾ وَّاِنَّ الدِّيْنَ

بازتقسیم میکند | یک کار (باران) | ھرآینہ | باشما کہ کدام وعدہ کردہ میشود | آن راست است | وھرآینہ | جزاوسزا

باز بہ فرشتگان تقسیم کنندگان چیزھا، باشما کہ کدام وعدہ کردہ میشود آن بالکل درست است و ھر آینہ روز

لَوَاقِعٌ ؕ﴿۶﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۙ﴿۷﴾ اِنَّكُمْ لَفِيْ قَوْلٍ

ھرآینہ واقع شدنی است | وقسم برآسمان | کہ خداوندراہ ھااست | ھرآینہ شما | دریک سخن

جزا و سزاء آمدنی است، و بر آسمان قسم است کہ راہ ھا درآن ساخت است کہ شما در اختلاف سخنھای چکر

مُّخْتَلِفٍ ۙ﴿۸﴾ يُّؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَ ؕ﴿۹﴾ قُتِلَ الْخَرّٰصُوْنَ ۙ﴿۱۰﴾ الَّذِيْنَ

اختلاف کنندہ اید | بازگردانیدہ شود | ازآن | ھرکہ | گردانیدہ شدہ است | ھلاک شدند | بی دلیل اندازہ کنندگان | آنانیکہ

ماندہ اید، از این حقیقت آن اعراض میکند کہ از اذل (محروم) باشد، ھلاک شود بی دلیل سخن گویان کہ درغفلت جہالت

هُمْ فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُوْنَ ۙ﴿۱۱﴾ يَسْـَٔلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ؕ﴿۱۲﴾ يَوْمَ هُمْ

ایشان درغفلت است | فراموش کنندگان است | ایشان می پرسند | کی خواھد بود | روز | انصاف | روز یکہ ایشان

ماندہ اند ھر چیز از ایشان فراموش است می پرسد کہ روز بدلہ چہ وقت است؟ این ھمان روز باشد

عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ ﴿۱۳﴾ ذُوْقُوْا فِتْنَتَكُمْ ؕ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ

برآتش | سوختاندہ میشوند | بچشید شما | (مزہ) سزاخود | این است ھمان | ازآنکہ شما

کہ ایشان برآتش سوختاندہ میشوند کہ اکنون مزہ سزاء خود را بچشید این ھمان عذاب است کہ شما برای آن

تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿۱۴﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۙ﴿۱۵﴾ اٰخِذِيْنَ

بشتاب می خواستید | ھرآینہ پرھیزگاری | درباغھا است | ودرچشمھا است | گیرندہ گان باشند

عجلہ میکردید، ھر آینہ مردم پرھیزگاران در باغھا، و چشمھا میباشند چیزیکہ رب ایشان بہ آنھا میدھند

مَآ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنِيْنَ ؕ﴿۱۶﴾ كَانُوْا

آنچہ | دادہ است ایشان را | رب ایشان | ھرآینہ ایشان | بودند | پیش ازاین | نیکی کنندگان | بودند

آن را میگیرند ھر آینہ این مردم قبل از این نیکی کنندگان بودند آنھا

قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿۱۸﴾

اندک | ازشب | خواب می کردند | ودروقت سحر | ایشان | مغفرت میخواھند

درشب بسیار کم خواب میکردند، و در وقت صبح از رب خود مغفرت می خواستند

وَفِيْٓ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿۱۹﴾ وَفِي الْاَرْضِ

ودر مالهای ایشان | حق بود | برای سوال کنندگان | وبرای تنگ دستان | ودرزمین

و درمالهای ایشان برای سوال کنندگان و نه سوال کنندگان فقیران حصه مقرر است و دراین زمین

اٰيٰتٌ لِّلْمُوْقِنِيْنَ ﴿۲۰﴾ وَفِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ۭ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿۲۱﴾

نشانه ها است | برای یقین کنندگان | ودرخود ذات شما | پس آیا | نه می بینید به تدبر

برای یقین کنندگان بسیار نشانه ها است، و در نفسهای شما هم آیا شما نمی بینید؟

وَفِي السَّمَآءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿۲۲﴾ فَوَرَبِّ السَّمَآءِ

ودرآسمان | رزق شما است | وآنچه | باشما وعده کرده میشود | پس قسم است به رب | آسمان

و بالا درآسمان روزی شما هم است، و آن هم که باشما وعده کرده میشود پس به رب آسمان و زمین قسم

ع ۲۳ ۱۸ وقف لازم وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ﴿۲۳﴾ هَلْ اَتٰىكَ

وزمین | که هرآینه آن | راست است | مانند | آنکه شما | سخن میگوئید | آیا | آمده است بتو

من است، چنانچه سخنهای شما برحق است هم چنین آمدن روز جزاء هم برحق است ای رسول! آیا

حَدِيْثُ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ الْمُكْرَمِيْنَ ﴿۲۴﴾ اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا

خبر | مهمانان ابراهیم | که معزز بودند | چون | داخل شدند | بروی | گفتند

بتو خبر مهمانان معزز ابراهیم نه رسیده است؟ وقتیکه آن (فرشتگان) بسوی وی آمدند سلام گفتند

سَلٰمًا ۭ قَالَ سَلٰمٌ ۚ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿۲۵﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ

سلام | ابراهیم گفت | سلام | گروه ناشناخته است | بازاوپنهانی رفت | به خانه خود

ابراهیم هم سلام گفت (و در دل گفت) مردم ناشناخته است باز به شتاب به خانه خود رفت

فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِيْنٍ ﴿۲۶﴾ فَقَرَّبَهٗٓ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۲۷﴾ فَاَوْجَسَ

پس آورد | گوساله | فربه | پس آن را به ایشان نزدیک کرد | گفت | آیا شما نمیخورید؟ | پس او محسوس کرد

و یک گوساله فربه را پیش کرد و نزدیک ایشان نهاد و گفت شما چرا نه میخورید؟ باز

مِنْهُمْ خِيْفَةً ۭ قَالُوْا لَا تَخَفْ ۭ وَبَشَّرُوْهُ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿۲۸﴾

ازایشان | ترس | ایشان گفتند | مترس | وآنها مژده دادند اورا | از یک پسر | دانا

در دل اش ترس پیدا شد، آنها گفتند مترس، و آنها به ابراهیم مژده پسر هوشیار داد

فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهٗ فِيْ صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوْزٌ

پس پیش آمد | زن او | دریک آواز تعجب | پس زد | روی خودرا | وگفت | پیرزن

وزن اش درحالت سخن گفتن روی به روی شد، پس پیشانی خود را زد گفت (هو!) از پیرزن و نازای

عَقِيْمٌ ﴿۲۹﴾ قَالُوْا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿۳۰﴾

نازایم؟ | گفتند | هم چنان | فرموده است | رب تو | هرآینه اوست | باحکمت | دانا

(اولاد میشود؟) آنها گفتند هم چنین رب تو فرموده است او بسیار باحکمت و دانا است۔

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣١﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ

فرمود | پس چیست مقصد شما | ای فرشتگان فرستاده شده خدا | آنها گفتند | هر آینه ما فرستاده شده ایم

ابراهیم فرمود ای فرشتگان مقصد شما چیست؟ آنها گفتند ما بسوی یک قوم مجرم

اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ طِيْنٍ ﴿٣٣﴾

بسوی قوم مجرمان | تا بفرستیم | برایشان | سنگی | از گل

فرستاده شده ایم برای اینکه به ایشان چنین سنگ از گل بفرستیم که

مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣٤﴾ فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ

نشان کرده شده | نزد رب تو | برای تجاوز کنندگان | پس برآوردیم ما | آنکه | بود

که برآن نزد رب تو برای تجاوز کنندگان نشانه ها شده است درآن جای که کدام مؤمنان بودند

فِيْهَا مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيْهَا غَيْرَ بَيْتٍ

درآن جای | از مؤمنان | پس نیافتیم ما | درآن جای | بجز | یک خانه

ایشان را بیرون کردیم پس ما درآن جای غیر از یک خانه مؤمنان خانه دیگری را نیافتیم

مِّنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيْهَآ اٰيَةً لِّلَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ

از مسلمانها | وگذاشتیم ما | درآن جای | یک نشانه | برای آنانیکه | که میترسند

و دراین واقعه برای آنها یک نشانه گذاشتیم که از

الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٣٧﴾ وَفِيْ مُوْسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنٰهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ

از عذاب | دردناک | ودر (قصه) موسیٰ | چون فرستادیم اورا | به طرف فرعون

عذاب دردناک میرسند و هم چنین در قصه موسیٰ هم یک نشانه است وقتیکه ما اورا بسوی فرعون

بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهٖ وَقَالَ سٰحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٣٩﴾

به دلیل آشکارا | پس اعراض کرد | باشکر خود | وگفت | این جادوگر | یا دیوانه است

به دلیل آشکارا فرستادیم پس او به فکر طاقت خود اعراض کرد و گفت که این جادوگر یا دیوانه است۔

فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيْمٌ ﴿٤٠﴾

پس گرفتیم اورا | ولشکراو | پس افگندیم ایشان را | دردریا | واو بود | مستحق ملامتیا

پس ما اورا و لشکر اورا همه گرفتیم و در دریا افگندیم و او غیر از آن هم کار ملامتیا کرده بود۔

وَفِيْ عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيْحَ الْعَقِيْمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ

ودرقوم عاد | چون فرستادیم ما | برایشان | باد | بی خیر | که نه گذاشت | هیچ چیز را

و در واقعه عاد هم عبرت است وقتیکه برایشان باد بی خیر فرستادیم چنین باد بود که به کدام چیز که

اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيْمِ ﴿٤٢﴾ وَفِيْ ثَمُوْدَ اِذْ قِيْلَ لَهُمْ

که می آمد برآن | مگر | گردانید آن را | مانند بوسیده (ریزه ریزه) | ودر (قوم) ثمود | چون گفته شد | ایشان را

می آمد آن را ریزه ریزه میکرد و هم چنین در واقعه ثمود هم عبرت است وقتیکه آنها

تَمَتَّعُوْا حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ

فائدہ گیرید شما | تا یک وقت مقررہ | پس سرکشی کردند | از فرمان رب خود | پس گرفت ایشان را | تندر

گفتہ شد چند روز دیگر هم فائدہ گیرید، پس آنہا از فرمان رب خود نافرمانی کردند، ایشان را عذاب گرفتند۔

وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿٤٤﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوْا مِنْ قِيَامٍ وَّمَا كَانُوْا مُنْتَصِرِيْنَ ﴿٤٥﴾

وایشان | می دیدند | پس در ایشان قدرت نبود | از برخاستن | ونبودند | بدلہ گیرندگان

و آنہا بہ آن میدیدند، باز نہ قدرت برخاستن داشتند و نہ از ما بدلہ گرفتند

ع ٢ ٢٣ ١

وَقَوْمَ نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَالسَّمَاۗءَ

و (هلاک کرد) قوم نوح را | پیش از این | هر آینہ ایشان | بودند | مردم نافرمان | وآسمان را

و قبل از ایشان بہ قوم نوح هم چنین سلوک شدہ بود هر آینہ ایشان یک قوم نافرمان بودند۔ و ما آسمان را

بَنَيْنٰهَا بِاَيْىدٍ وَّاِنَّا لَمُوْسِعُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَالْاَرْضَ فَرَشْنٰهَا فَنِعْمَ

ساختیم ما آن را | بہ قوت | وهر آینہ ما | فراخی دادہ گانیم | وزمین | گسترانیدیم ما آن را | پس چہ خوب

بدستهای قدرت خویش ساختیم، و هر آینہ ما قدرت فراخ داریم، و ما زمین را گسترانیدیم پس چہ خوب

الْمٰهِدُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٩﴾

گسترانندہ ایم | واز هر یک چیزی | آفریدیم ما | جفت | تا شما | فکر کنید

بہ گسترانیدن می فهیم، و از هر یک چیزی ما جفت جفت ساختیم، برای اینکہ شما نصیحت حاصل کنید۔

فَفِرُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ ۭ اِنِّىْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥٠﴾

بگریزید | بسوی خدا | هر آینہ من | برای شما | از طرف او | بیم دهنده ام | آشکارا

پس شما هم بسوی خداوند، بگریزید، هر آینہ من برای شما یک بیم دهنده آشکارا هستم۔

وَلَا تَجْعَلُوْا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۭ اِنِّىْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ

ومقرر مکنید | باخدا | معبود | دیگری | هر آینہ من برای شما | از طرف او | ترساننده ام

و خبردار کہ باخدا معبود دیگری مقرر نکنید، هر آینہ من برای شما از جانب وی بیم دهنده آشکارا هستم

مُّبِيْنٌ ﴿٥١﴾ كَذٰلِكَ مَآ اَتَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا قَالُوْا

آشکارا | هم چنین | نیامده است | بہ آنانیکہ | کہ پیش از ایشان بودند | هیچ پیغمبری | مگر گفتند

هم چنان قبل از ایشان کہ بہ مردم سابقہ کدام رسول آمده است پس آنہا بہ وی

سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٥٢﴾ اَتَوَاصَوْا بِهٖ ۚ بَلْ هُمْ

جادوگر یست | یا دیوانہ | آیا وصیت کردند آنہا | از این؟ | (نی) بلکہ | ایشان

جادوگر، یا دیوانہ گفتہ است، آیا آنہا از این یگدیر را وصیت کرده است؟ (نی) مگر این مردم

قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ اَنْتَ بِمَلُوْمٍ ﴿٥٤﴾ وَّذَكِّرْ

قوم سرکش است | پس اعراض کن تو | از ایشان | پس نیستی | تو | ملامت شده | وتو نصیحت کن

همہ ایشان نافرمان بودند، پس تو از ایشان اعراض کن، زیرا کہ بتو هیچ الزام نیست و تو بہ ایشان نصیحت کن

فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ

پس هر آینه | نصیحت | فائده میدهد | مؤمنان را | و نیافریدیم ما | جن | وانس را

زیرا که نصیحت هر آینه به مؤمنان فائده میدهد و ما همه جنات و بنی آدم را برای این آفریدیم که

اِلَّا لِيَعْبُدُوْنِ ﴿٥٦﴾ مَآ اُرِيْدُ مِنْهُمْ مِّنْ رِّزْقٍ وَّمَآ اُرِيْدُ

مگر | که عبادت کند مرا | نه میخواهم من | از ایشان | هیچ روزی | و من نمی خواهم

که عبادت کند مرا، من از ایشان روزی نه میخواهم و نه از ایشان این میخواهم که

اَنْ يُّطْعِمُوْنِ ﴿٥٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِيْنُ ﴿٥٨﴾ فَاِنَّ

که طعام دهند مرا | هر آینه | خدا | اوست رزق دهنده | خداوند قوت | بسیار غالب | پس هر آینه

به من خوراک دهند، هر آینه خداوند روزی دهنده است خداوند قوت است، غالب است، پس از این ظالمان هم

لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذَنُوْبًا مِّثْلَ ذَنُوْبِ اَصْحٰبِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿٥٩﴾

برای آنانیکه | که ظلم کردند | حصه است | مانند | حصه | دوستان ایشان | باید که به شتاب نخواهند

حصهٔ عذاب ایشان مقرر است، که به دوستان ایشان قبل از این هم مقرر بود، اکنون باید که بشتاب نخواهند

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ يَّوْمِهِمُ الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع ٢

پس هلاکت است | آنهارا که | کفر کردند | از آن روز ایشان که | از آنکه | با ایشان وعده کرده میشود

پس کافران را به آمدن آن روز تباهی است، از آن که به ایشان وعده شده است۔

سُوْرَةُ الطُّوْرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّ

سورة طور در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

چهل ونه آیت ودو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

وَالطُّوْرِ ﴿١﴾ وَكِتٰبٍ مَّسْطُوْرٍ ﴿٢﴾ فِيْ رَقٍّ مَّنْشُوْرٍ ﴿٣﴾ وَّالْبَيْتِ

قسم است به طور | و به یک کتاب | که نوشته شده است | در کاغذ | کشاده | و قسم است به خانه

به کوه طور سوگند است، و به کتاب نوشته شده قسم است۔ که در کاغذ کشاده است، و سوگند است به

الْمَعْمُوْرِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوْعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُوْرِ ﴿٦﴾ اِنَّ عَذَابَ

آباد | و به سقف | بلند کرده شده | و قسم است به دریا کرده شده | هر آینه | عذاب

خانهٔ آباد، و قسم است به سقف بلند (یعنی آسمان)، و قسم است به دریاب پر شده، هر آینه رب تو

رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَّا لَهٗ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَّوْمَ تَمُوْرُ السَّمَآءُ

رب تو | هر آینه واقع شدنی است | نیست آن را | کسی دفع کننده | روز یکه | حرکت کند | آسمان

عذاب رب تو آمدنی است، نیست آن را هیچ دفع کننده روز یکه آسمان بلرزد

مَوْرًا ﴿٩﴾ وَّتَسِيْرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ

به حرکت کردن | و روان شود | کوه ها | به روان شدن | پس هلاکت است | به آن روز

و کوه ها از جای خود حرکت کند، پس در آن روز برای دروغ کنندگان هلاکت است

لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١١﴾ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ خَوْضٍ يَّلْعَبُوْنَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدَعُّوْنَ

برای دروغ گویان | آنانیکه | ایشان درسخنهای بی هوده | بازی میکنند | روزیکه | بسختی روان کرده شوند

آنانیکه (دربازی) انکار حق هستند، بازی میکنند این همان روز باشند که ایشان به

اِلٰى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هٰذِهِ النَّارُ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿١٤﴾

بسوی طرف جهنم | بسختی | این است | آتش آنکه | شما برآن | تکذیب میکردید

دفع زدن به جهنم روان کرده شوند، که این همان جهنم است که شما آن را تکذیب میکردید۔

اَفَسِحْرٌ هٰذَآ اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُوْنَ ﴿١٥﴾ اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوْٓا

پس آیا این جادو است؟ | یا | شما | نه می بینید؟ | درآید درد وزخ | پس صبر کنید

(اکنون بگوئید) آیا این هم جادو است، یا شما نه می بینید؟ اکنون در جهنم درآیند، اگر شما برآن صبر میکنید

اَوْ لَا تَصْبِرُوْا سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٦﴾

یا صبر نکنید | برابراست | برشما | هرآینه بشما بدله داده میشود | آنچه | شما میکردید

و یا صبر نه میکنید، هر دو برابر است، بشما تنها بدله آن کارها داده میشود که خود شما میکردید۔

اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّنَعِيْمٍ ﴿١٧﴾ فٰكِهِيْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمْ

هرآینه | پرهیزگاران | درباغها | ودرنعمتها میباشند | ودرنعمتها میباشند | به آنچه | دادایشان را

هر آینه پرهیزگاران درنعمتها، و باغها میباشند و به دادن پروردگار خویش

رَبُّهُمْ وَوَقٰىهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ﴿١٨﴾ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا

رب ایشان | ونگه داشت ایشان را | رب ایشان | ازعذاب دوزخ | بخورید | وبنوشید

خوش میشوند، و رب ایشان آنها را از عذاب جهنم نجات دهد، (به ایشان گفته میشود که) که بسیار به مزه

هَنِيْٓـًٔا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى سُرُرٍ

خوش مزه | دربدله آن (اعمال) | که بودید شما | که میکردید | تکیه کنندگان | برتختها

بخورید، و بنوشید، دربدله آن کارهای نیک که شما میکردید تکیه زدگان باشند بر تختهای برابر نهاده شد،

مَّصْفُوْفَةٍ وَزَوَّجْنٰهُمْ بِحُوْرٍ عِيْنٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

گسترشده به صف | وجفت گردانیم ایشان را | به حور چشمان کلان | وآنانیکه | ایمان آوردند

و حوران چشمان کلان زنهای ایشان باشند، و آنانیکه ایمان آوردند۔

وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِاِيْمَانٍ اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

وپیروی کردند ایشان را | اولاد ایشان | درایمان | یک جای کنیم ایشان رادر جنت | اولاد ایشان

و اولاد ایشان، در ایمان آوردن رفاقت کردند پس ما در جنت اولاد ایشان یک جای کنیم

وَمَآ اَلَتْنٰهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ

وکم نه کنیم ایشان را | ازعمل ایشان | هیچ چیزی | هرکسی | به عمل خود

و ما در اعمال ایشان هیچ قلت نه کنیم هر انسان در عمل خود

رَهِيْنٌ ﴿٢١﴾ وَاَمْدَدْنٰهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَّلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٢٢﴾

گرواست | ومیرسانیم به ایشان | میوه | وگوشت | ازآنچه | که ایشان میخواهند

گیر است، و ما به جنتیان میوه جات، گوشت، و چیزیکه دل ایشان میخواهند میدهیم۔

يَتَنَازَعُوْنَ فِيْهَا كَاْسًا لَّا لَغْوٌ فِيْهَا وَلَا تَاْثِيْمٌ ﴿٢٣﴾

ازدست یک دیگر میگیرند | آنجا | پیاله (شراب) | که نه سخن بیهوده درآنجا باشد | ونه کار گناه

به جامهای شراب، برای لذت، درآن شراب نه بیهوده باشد، و نه سخن گناه۔

وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَاَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُوْنٌ ﴿٢٤﴾

ومیگردند | برایشان | نوجوانان | برای خدمت ایشان | گویا که ایشان | مروارید اند | درغلاف صدف

و گردا گرد ایشان نوجوانان میروند و می آیند مانند مروارید پنهان شده میباشند۔

وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿٢٥﴾ قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا

وروآرد | بعضی ایشان | بربعضی | که یکی ازدیگری می پرسند | ایشان گویند | هرآینه مابودیم

و یکی به دیگری روی کند، و سخن گوید، و این هم گوید که ما سابقا

قَبْلُ فِيْٓ اَهْلِنَا مُشْفِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقٰىنَا

پیش ازاین | درخانه خود | ترسانندگان | پس احسان کرد | خدا | برما | ونجات داد مارا

درخانه های خود بسیار میترسیدیم، و خداوند به ما احسان کرد و مارا از عذاب جهنم

عَذَابَ السَّمُوْمِ ﴿٢٧﴾ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوْهُ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْبَرُّ

ازعذاب | هواءگرم | هرآینه ما | پیش ازاین | عبادت اورامیکردیم | هرآینه اواست | احسان کننده

نجات داد، ما قبل از این دعاء میخواستیم هر آینه او بسیار احسان کننده است مهربان

الرَّحِيْمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَآ اَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ ع ٢

مهربان | پس تو نصیحت کن | پس نیستی تو | به فضل | رب خود | کاهن

(ای نبی!) ایشان را بفهمان، تو به فضل رب خود نه کاهن هستی

وَّلَا مَجْنُوْنٍ ﴿٢٩﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهٖ رَيْبَ

ونه دیوانه | آیا ایشان میگویند | اوشاعراست | انتظارمیکنم ما | به وی | ازحوادث

و نه دیوانه، آیا ایشان میگویند که این شاعر است و ما دربارهٔ او انتظار حوادث میکنیم

الْمَنُوْنِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوْا فَاِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُتَرَبِّصِيْنَ ﴿٣١﴾

زمانه | بگو | شما انتظار کنید | هرآینه من هم | باشما | ازانتظار کنندگانیم

تو به ایشان بگو که شما هم انتظار کنید، و هم انتظار شما میکنیم۔

اَمْ تَاْمُرُهُمْ اَحْلَامُهُمْ بِهٰذَآ اَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٣٢﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ

آیا حکم میکند به ایشان | عقل های ایشان | ازاین سخن | یاایشان قوم است | سرکش؟ | یا | ایشان میگویند

آیا عقول ایشان به آنها این تعلیم میدهد و یا این مردم سرکش هستند؟ آیا ایشان میگویند که

تَقَوَّلَهٗ ۚ بَلْ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَاْتُوْا بِحَدِيْثٍ مِّثْلِهٖٓ اِنْ كَانُوْا

که خود ساخته است او | نی بلکه | ایشان ایمان ندارند | پس باید بیارند | کدام سخنی | مانند آن | اگر باشند آنها

که او قرآن را از خود ساخته است' حقیقت این است که ایشان بالکل ایمان ندارند۔ باز ایشان هم چنین کلام میسازند

صٰدِقِيْنَ ﴿٣٤﴾ اَمْ خُلِقُوْا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمُ الْخٰلِقُوْنَ ﴿٣٥﴾

راستگویان | آیا | پیدا کرده شدند آنها | بدون پیدا کننده | یا ایشان خود آنها پیدا کننده هستند

اگر ایشان در دعوه خود راست باشند' آیا ایشان بدون از پیدا کننده خود ایشان پیدا شده است' و یا ایشان پیدا کننده۔

اَمْ خَلَقُوا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ بَلْ لَّا يُوْقِنُوْنَ ﴿٣٦﴾ اَمْ عِنْدَهُمْ

یا آفریدند آنها | آسمانها | وزمین | نی۔ بلکه | آنها یقین ندارند | آیا | نزد ایشان است

نفسهای خود هستند؟ آیا این آسمانها و زمین را ایشان آفریده اند؟ سخن درحقیقت این است که آنها مردم بی یقین است آیا

خَزَآئِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ

خزانها | رب تو | یا آنها است | مسلط شدگان | یا نزد ایشان | زینه است

باایشان خزانه های رب شما است' یا نه ایشان حاکمان است؟ و یا ایشان را اندر پایه است که برآن بالا میروند

يَّسْتَمِعُوْنَ فِيْهِ ۚ فَلْيَاْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ اَمْ

که میشنوند آنها به آن | پس بیارد | شنونده ایشان | کدام دلیل | آشکارا | آیا

و سخن میگوید؟ اگر چنین باشد کسیکه شنیده باشد آن یک دلیل را پیش کند (از ایشان پرس)

لَهُ الْبَنٰتُ وَلَكُمُ الْبَنُوْنَ ﴿٣٩﴾ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ

اورا | دختران است | وبرای شما | پسران؟ | آیا | تو سوال میکنی از ایشان | از اجر | پس آنها

آیا خدارا دختران و شمارا پسران است؟ و یا آیا تو از ایشان کدام بدله میخواهی که این مردم از بار آن

مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ﴿٤٠﴾ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُوْنَ ﴿٤١﴾

از خساره | سنگین شدند | یا نزد ایشان | علم غیب است | که ایشان آن | می نویسند

سنگین شدند؟ آیا ایشان را علم غیب است که آنها آن را می نویسند۔

اَمْ يُرِيْدُوْنَ كَيْدًا ۭ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا هُمُ الْمَكِيْدُوْنَ ﴿٤٢﴾ اَمْ لَهُمْ

آیا آنها میخواهند | کدام تدبیر برد | پس آنانیکه | کفر کردند | ایشان | درتدبیر بدگیر شدند | یا | ایشان

آیا ایشان بتو فریب میکنند؟ پس کافران در فریب خود گیر میشوند' آیا بجز از خدا

اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ ۭ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَاِنْ يَّرَوْا

کدام معبود است | بجز از خدا | پاک است خدا | از آنچه | ایشان شریک میکنند | واگر | آنها ببینند

ایشان را معبود دیگری هست؟ خداوند از شریکان خود ساخته ایشان پاک است و اگر ایشان یک

كِسْفًا مِّنَ السَّمَآءِ سَاقِطًا يَّقُوْلُوْا سَحَابٌ مَّرْكُوْمٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ

پاره | از آسمان | فرود آینده | گویند | که ابر است | قط به قط | پس بگذار ایشان را

پاره فرود آوردنی را ببینند' درآن وقت هم گویند که ابر است از آسمان قط به قط شده پس ایشان را

حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ الَّذِيْ فِيْهِ يُصْعَقُوْنَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِيْ

تا آنکه | آنها ملاقات کنند | با آن روز خود | بیهوش کرده شوند | که در آن | روز یکه | دفع نکند

تا همان وقت بگذار که آن روز به ایشان بیاید که بیهوش شوند آن روز که همه ایشان

عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٤٦﴾ وَاِنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا

از ایشان | مگر آنها | هیچ هم | ونه از ایشان | مدد کرده شوند | وهر آینه | برای آنانیکه ظلم کردند

تدابیر ایشان هیچ به کار ایشان نیاید و نه مدد ایشان کرده شود و برظالمان قبل از آن روز هم یک عذاب آمدنی است

عَذَابًا دُوْنَ ذٰلِكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ

عذاب است | بجز از این | ولیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | وصبر کن | بحکم

مگر در ایشان اکثر مردم نه میفهمند و تو بحکم رب خود در انتظار باش

رَبِّكَ فَاِنَّكَ بِاَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِيْنَ تَقُوْمُ ﴿٤٨﴾

رب خود | پس هر آینه تو | پیش نظر مائی | وتسبیح کن | باحمد رب خود | وقتیکه برخیزی

زیرا که تو پیش نظر مائی و به تسبیح و حمد خود باش وقتیکه تو برخیزی

وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاِدْبَارَ النُّجُوْمِ ﴿٤٩﴾ ع ٢ ٢١

ودر شب هم | پاکی او را بیان کن | بعد از غیاب ستاره گان

و در حصهٔ شب تسبیح رب را بخوان و بعد از غیاب ستارگان هم۔

سُوْرَةُ النَّجْمِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اِثْنَتَانِ وَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | سِتُّوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ نجم در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ بارحم است | شصت ودو آیت وسه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰى ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰى ﴿٢﴾ وَمَا يَنْطِقُ

قسم به ستاره | چون | بیفتد | بی راه نشد | رفیق شما | ونه راه را غلط کرده است | وسخن نمیگوید

قسم است به ستاره وقتیکه غروب میکند که رفیق شما (رسول) نه بی راه شده است و نه به راه خطاء روان است۔ و او از نفس خود

عَنِ الْهَوٰى ﴿٣﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُّوْحٰى ﴿٤﴾ عَلَّمَهٗ شَدِيْدُ الْقُوٰى ﴿٥﴾

از خواهش نفس | نیست آن | مگر | وحی | که نازل کرده میشود | آموخته است اورا | (جبرائیل) بسیار باقوت

سخن نه میگوید هر سخن او یک وحی است که به او فرستاده شده است به او یک فرشته با قوت تعلیم میدهد

ذُوْ مِرَّةٍ فَاسْتَوٰى ﴿٦﴾ وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰى ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا

که بسیار باقوت است | باز آن قائم شد (در اصل صورت) | واو | به کناره بلند آسمان بود | باز نزدیک شد

که بسیار باقوت است او در شکل اصلی خود آشکارا شد درحالیکه به کناره بلند افق ایستاده بود باز نزدیک

فَتَدَلّٰى ﴿٨﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰى ﴿٩﴾ فَاَوْحٰى اِلٰى عَبْدِهٖ

وفرود آمد | باز شد | به اندازه | دو کمان | یا نزدیکتر از آن | پس او وحی کرد | بسوی بنده خود

شد و بسیار پیش شد به اندازه دو کمان فاصله ماند و یا کم از آن خداوند به بنده خود وحی کرد

مَآ اَوۡحٰى ﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ الۡفُؤَادُ مَا رَاٰى ﴿١١﴾ اَفَتُمٰرُوۡنَهٗ عَلٰى مَا

آنچه | اووحی کرد | دروغ نگفت | دل | چیزیکه دید | آیا مجادله میکنند باو محمد | برآنچه

آنچه کرد، دل او در چیزیکه دیده هیچ غلطی نکرده است آیا شما باوی درآن چیز مخاصمه میکنید

يَرٰى ﴿١٢﴾ وَلَقَدۡ رَاٰهُ نَزۡلَةً اُخۡرٰى ﴿١٣﴾ عِنۡدَ سِدۡرَةِ الۡمُنۡتَهٰى ﴿١٤﴾

که اورا می بیند | وهرآینه اودیداورا | یک دفعه دیگری هم | نزد | سدرة | المنتهی

آنچه او به چشمان خود دیده است، و او آن فرشته را یک بار دیگری هم دیده بود (یعنی) نزد سدرة المنتهیٰ

عِنۡدَهَا جَنَّةُ الۡمَاۡوٰى ﴿١٥﴾ اِذۡ يَغۡشَى السِّدۡرَةَ مَا يَغۡشٰى ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ

نزد آن است | جنت الماوی | وقتیکه پوشانده بود | به بیر | آنچه پوشانده بود | کج نشد

که نزد آن جنت الماوی است، وقتیکه به سدرة پوشانید نه نظر او به طرف دیگری

الۡبَصَرُ وَمَا طَغٰى ﴿١٧﴾ لَقَدۡ رَاٰى مِنۡ اٰيٰتِ رَبِّهِ الۡكُبۡرٰى ﴿١٨﴾

چشمها | ونه از حد گذشته است | هرآینه | دیداو | نشانه های رب خود | بزرگ، بزرگ

کج شده بود، و نه فریب خورده بود، او از قدرتهای رب خود نشانهای بزرگ دیده بود۔

اَفَرَءَيۡتُمُ اللّٰتَ وَالۡعُزّٰى ﴿١٩﴾ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الۡاُخۡرٰى ﴿٢٠﴾ اَلَكُمُ الذَّكَرُ

آیادیدیدشما | لات | وعزی | ومنات را | که سوم است | علاوه از آن | آیابرای شما پسران است

آیا شما به حالت لات، عزی خبردارید؟ و سوم به حالت منات آیا بشما پسران

وَلَهُ الۡاُنۡثٰى ﴿٢١﴾ تِلۡكَ اِذًا قِسۡمَةٌ ضِيۡزٰى ﴿٢٢﴾ اِنۡ هِىَ اِلَّاۤ

وبرای اودختران است؟ | این | دراین وقت | تقسیم است | ظالمانه | نیست این | مگر

و خدارا دختران است؟ این یک بسیار تقسیم ظالمان است این تنها نامها است

اَسۡمَآءٌ سَمَّيۡتُمُوۡهَاۤ اَنۡتُمۡ وَاٰبَآؤُكُمۡ مَّاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ بِهَا

نامه ها است | که نهاده اید شما آن را | وپدران شما | نازل نکرده الله | ازآن

که نهاده اید شما، و پدران شما، خداوند به آن هیچ دلیل

مِنۡ سُلۡطٰنٍ اِنۡ يَّتَّبِعُوۡنَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهۡوَى الۡاَنۡفُسُ وَلَقَدۡ

کدام دلیل | آنها پیروی نه میکنند | مگر | ازگمان | وآنچه میخواهد نفس ایشان | وهرآینه

نفرستاده است، این مردم تنها به خواهشات و به گمان خود میروند، بااینکه

جَآءَهُمۡ مِّنۡ رَّبِّهِمُ الۡهُدٰى ﴿٢٣﴾ اَمۡ لِلۡاِنۡسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿٢٤﴾

آمده است ایشان را | ازطرف رب ایشان | هدایت | آیا | برای انسان است | آنچه او امید دارد

به ایشان از جانب رب خود هدایت رسیده است آیا هر تمنا بنی آدم پوره شدنی است؟

فَلِلّٰهِ الۡاٰخِرَةُ وَالۡاُوۡلٰى ﴿٢٥﴾ وَكَمۡ مِّنۡ مَّلَكٍ فِى السَّمٰوٰتِ ع ١ ٢٥ ٥

پس برای خدا است | آخرت هم | ودنیا هم | وچقدر فرشتگان است | درآسمانها

(نی بلکه هر تمنا) نزد خداراست، از آخرت هم و از دنیا هم و درآسمانها بسیار فرشتگان است که

لَا تُغْنِیْ شَفَاعَتُهُمْ شَیْـًٔا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اَنْ یَّاْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ

نفع نہ میدھد | شفاعت آنہا | ہیچ ہم | مگر | بعد از آن | کہ حکم کند | اللہ | برای آنکہ

کہ شفاعت ایشان ہیچ بہ کار نمی آید غیر از اینکہ خداوند بہ کسی اجازہ بدھد و رضاء

یَّشَآءُ وَیَرْضٰی ﴿۲۶﴾ اِنَّ الَّذِیْنَ لَا یُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَیُسَمُّوْنَ

او بخواھد | و پسند کند | ھر آینہ | آنانیکہ | ایمان نمی آرند | بہ آخرت | مینامند

او باشد ھر آینہ آنانیکہ ایمان ندارند بہ آخرت آنہا بہ فرشتگان

الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِیَةَ الْاُنْثٰی ﴿۲۷﴾ وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ ؕ اِنْ یَّتَّبِعُوْنَ

از فرشتگان | بہ نامھای زنان | و نیست ایشان را | از آن کدام علم | آنہا پیروی نہ میکنند

نامھای زنان می نہند و حال آنکہ بہ آن مردم ہیچ علم نیست ایشان آنہا

اِلَّا الظَّنَّ ۚ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا یُغْنِیْ مِنَ الْحَقِّ شَیْـًٔا ﴿۲۸﴾ فَاَعْرِضْ

مگر از وھم | و ھر آینہ | وھم | بہ کار نمی آید | در مقابلہ حق | ہیچ ہم | پس اعراض کن

پیروی گمان میکنند و ھر آینہ گمان درباره حق ہیچ بکار نمی آید پس تو درفکر آن مباش

عَنْ مَّنْ تَوَلّٰی ۙ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ یُرِدْ اِلَّا الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا ﴿۲۹﴾ ؕ ذٰلِكَ

از آن کسی | کہ روی گرداند | از ذکر ما | و نہ میخواھد | مگر | زندگی دنیا | این است

کہ از نصیحت ما اعراض کرده است و بجز از زندگی دنیا چیز دیگری نہ میخواھد حد دانش آخری

مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ ؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِیْلِهٖ ۙ

رسیدن ایشان | از علم | ھر آینہ رب تو | او داناتر است | بہ کسیکہ | گمراہ شد | از راہ او

آنہا فقط این است۔ و رب تو داناتر است کسیکہ از راہ او بی راہ شده است

وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰی ﴿۳۰﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ

واو | داناتر است | بہ کسیکہ | راہ یافت | و مر خدا راست آنچہ | در آسمانہا است

و او بہ این ھم داناتر است کہ کی بہ راہ درست است و در آسمانہا و زمین کہ ھر چیز موجود است آن ھمہ

وَمَا فِی الْاَرْضِ ۙ لِیَجْزِیَ الَّذِیْنَ اَسَآءُوْا بِمَا عَمِلُوْا وَیَجْزِیَ

و آنچہ در زمین است | کہ او جزا دھد | آن مردم را | کہ بدی کردند | در بدلہ اعمال آنہا | و جزاء دھد

خدارا است آخر اینکہ او بہ بدکاران سزاء اعمال ایشان میدھد و بہ نیکان ھم

الَّذِیْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰی ﴿۳۱﴾ ۚ الَّذِیْنَ یَجْتَنِبُوْنَ كٰٓئِرَ الْاِثْمِ

آن مردم را | کہ نیکی کردند | بہ خصلت خوب | آنانیکہ | خود را نگہ میدارند | از بزرگ | گناھان

بدلہ نیکی ایشان میدھد این نیکوکاران آن مردم است کہ از گناھان بزرگ و کارھای بی حیائی

وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ؕ هُوَ اَعْلَمُ

واز بی حیائی | مگر | از گناہ خورد | ھر آینہ رب تو | فراخ مغفرت و اجراست | او میداند

خود را نگہ میدارند بجز از گناھان خورد ھر آینہ رب تو فراخ عفو کننده است بہ او

بِكُمْ اِذْ اَنْشَاَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِيْ بُطُوْنِ

برشما | چون | اوآفریدشمارا | اززمین | وقتیکه بودیدشما | صغار | درشکمها

خوب معلوم است، وقتیکه شمارا از زمین آفریده بود و وقتیکه شما در شکمهای مادران خورد بودید

اُمَّهٰتِكُمْ ۚ فَلَا تُزَكُّوْٓا اَنْفُسَكُمْ ۭ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى ۝٣٢ ع ٢ ٧ ٦

مادران خود | پس ستایش مکنید | نفسهای خودرا | او | داناتراست | به کسیکه | پرهیزگاری کرد

پس نفسهای خود را بسیار ستایش مکنید، خداوند مردم پرهیزگاران را بسیار می شناسد۔

اَفَرَءَيْتَ الَّذِيْ تَوَلّٰى ۝٣٣ وَاَعْطٰى قَلِيْلًا وَّاَكْدٰى ۝٣٤ اَعِنْدَهٗ

آیادیدی تو | آن راکه | اعراض کرد | وداد | اندکی (مال) | و | بندکرد | آیانزداش

آیا تو آن کسی را دیدی، که اعراض کرد، و کم اندازه مال و صرف کرد و باز دست خود را بند کرد آیا به وی

عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرٰى ۝٣٥ اَمْ لَمْ يُنَبَّاْ بِمَا فِيْ صُحُفِ مُوْسٰى ۝٣٦

علم غیب است | که او | می بیند | آیا به او خبر نرسیده است | به آنچه | که هست در صحیفه ها | از موسیٰ

علم غیب است که هر چیزی را می بیند، آیا به وی خبر آن مضمون نرسیده است که در صحائف موسیٰ بود؟

وَاِبْرٰهِيْمَ الَّذِيْ وَفّٰٓى ۝٣٧ اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۝٣٨

وازابراهیم | آنکه | پوره کردوعده را | که برنمیدارد | هیچ بردارنده | بار | شخص دیگری

و از صحیفه های ابراهیم که هم احکام را بجای کرده بود اینکه هیچ بار بردارنده، بار دیگری را نه می بردارد

وَاَنْ لَّيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَا سَعٰى ۝٣٩ وَاَنَّ سَعْيَهٗ سَوْفَ يُرٰى ۝٤٠

وکه نیست | انسان را | مگر | آنچه اوسعی کرد | وکه | سعی او | زود | دیده میشود

و اینکه به هر انسان آن میرسد که سعی آن کرده باشد و اینکه سعی او زود دیده میشود۔

ثُمَّ يُجْزٰىهُ الْجَزَاۗءَ الْاَوْفٰى ۝٤١ وَاَنَّ اِلٰى رَبِّكَ الْمُنْتَهٰى ۝٤٢

باز | جزاء داده میشود | جزای | کامل | واینکه | بسوی رب تو | بازگشت است

باز به او بدله پوره داده میشود، و اینکه به همه بسوی رب تو رسیدن است۔

وَاَنَّهٗ هُوَ اَضْحَكَ وَاَبْكٰى ۝٤٣ وَاَنَّهٗ هُوَ اَمَاتَ وَاَحْيَا ۝٤٤ وَاَنَّهٗ خَلَقَ

واینکه او | میخنداند | ومیگیراند | واینکه او | میمیراند | وزنده میگرداند | واینکه خاص او | آفرید

و اینکه او می خنداند، و میگیراند، و اینکه او میمیراند و زنده میگرداند و اینکه ماده های

الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ۝٤٥ مِنْ نُّطْفَةٍ اِذَا تُمْنٰى ۝٤٦ وَاَنَّ

جفت | نر | وماده | از یک نطفه | چون | انداخته شود (در رحم) | واینکه

نر و ماده او او پیدا میکند، از نطفه وقتیکه در رحم انداخته شود و اینکه

عَلَيْهِ النَّشْاَةَ الْاُخْرٰى ۝٤٧ وَاَنَّهٗ هُوَ اَغْنٰى وَاَقْنٰى ۝٤٨ وَاَنَّهٗ هُوَ

بذمه اوست | پیدا کردن | دیگری | واینکه او | غنی میکند | وسرمایه میدهد | واینکه او است

پیدا کردن دوباره بذمه اوست و اینکه او غنی میکند و هم او دولت میدهد و اینکه او

رَبُّ الشِّعْرٰى ﴿۴۹﴾ وَاَنَّهٗۤ اَهْلَكَ عَادَا ۨ الْاُوْلٰى ﴿۵۰﴾ وَثَمُوْدَا

رب | (ستاره) شعریٰ | واینکه او | هلاک کرد | عاد | نخست | وثمود

رب (ستاره) شعری است، و اینکه او عادیان نخست را هم تباه ساخته است و ثمودیان هم که هیچ کسی را

فَمَاۤ اَبْقٰى ﴿۵۱﴾ وَقَوْمَ نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا هُمْ اَظْلَمَ

پس باقی نگذاشت | وقوم نوح | پیش از این | هر آینه آنها | بودند آنها | بسیار ظالم

باقی نمانده است، و قبل از ایشان قوم (نوح) را هم تباه کرده است زیرا که ایشان بسیار ظالم و سرکش بودند

وَاَطْغٰى ﴿۵۲﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ اَهْوٰى ﴿۵۳﴾ فَغَشّٰىهَا مَا غَشّٰى ﴿۵۴﴾ فَبِاَيِّ

وبسیار سرکش | وقریه های مؤتفکه | تباه کردند | پس بپوشانید آن را | آنچه پوشانید | پس بکدام

و این قریه های چپه شده را هم تباه ساخته بود، پس بپوشانید آن را که بپوشانید پس درکدام نعمت

اٰلَآءِ رَبِّكَ تَتَمَارٰى ﴿۵۵﴾ هٰذَا نَذِيْرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْاُوْلٰى ﴿۵۶﴾

نعمتها | رب تو | تو شک می کنی | این | یک بیم دهنده است | از بیم دهندگان نخست

رب خود شک میکنی؟ این (پیغمبر) هم مانند پیغمبران سابقه یک ترساننده است

اَزِفَتِ الْاٰزِفَةُ ﴿۵۷﴾ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ ﴿۵۸﴾

نزدیک آمد | نزدیک آمدنی | نیست | آن را | بجز | از خدا | دورکننده

آن ساعت (قیامت) آمدنی است، بجز از خدا کسی آن را دفع کرده نه میتواند۔

اَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيْثِ تَعْجَبُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَتَضْحَكُوْنَ وَلَا تَبْكُوْنَ ﴿۶۰﴾

پس آیا از این سخن | شما تعجب میکنید؟ | وشما می خندید | وشما گریه نمی کنید

آیا شما درباره این کلام تعجب میکنید؟ و خندا میکنید و گریه نه میکنید۔

وَاَنْتُمْ سٰمِدُوْنَ ﴿۶۱﴾ فَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ وَاعْبُدُوْا ﴿۶۲﴾

وشما | غافل هستید | پس شما سجده کنید | خدارا | وعبادت کنید

و شما غافل هستید۔ بخدا سجده کنید، و عبادت کنید خدارا۔

سُوْرَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ قمر در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | پنجاه و پنج آیت و سه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿۱﴾ وَاِنْ يَّرَوْا اٰيَةً يُّعْرِضُوْا

نزدیک شد | قیامت | وپاره شد | ماه | واگر ببینند کافران | نشانه | اعراض میکنند

قیامت نزدیک شد، و ماه پاره شد، و اگر آنها یک نشانه را ببینند از آن اعراض میکنند

وَيَقُوْلُوْا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿۲﴾ وَكَذَّبُوْا وَاتَّبَعُوْۤا اَهْوَآءَهُمْ

ومیگویند | جادو است | که از همیشه می آید | ودروغ کردند | وپیروی کردند | خواهشات خودرا

ومیگویند که این جادو است، که از همیشه می آید و ایشان پیغمبر را تکذیب کردند و پیروی کردند خواهشات خود را

وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّنَ الْأَنۢبَآءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾

وبرای هر کاری | یک وقت مقرر است | وبتحقیق آمده به ایشان | آن اخبار | درآن که | عبرت است

و برای هر کاری یک وقت مقرر است، و به ایشان بسیار اخبار آمد که درآن عبرت کافی است۔

حِكْمَةٌۢ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ

حکمت | پوره | پس نمی دهد فائده | بیم دهندگان | پس اعراض کن | ازایشان | روز یکه | دعوت کند

از حکمت بزرگ (پر است) و چیزهای بیم دهنده به آنها هیچ فائده نمی دهد پس (ای نبی) تو در فکر ایشان مباش روز یکه

الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكُرٍ ﴿٦﴾ خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ

دعوت کننده | بسوی یک چیز ناپسند | پایان کرده | چشمان خود | بیرون می آیند | ازقبرها

یک دعوت کننده (فرشته) به چیزهای ناخواسته دعوت کند چشمهای ایشان پایان از قبور به چنین

كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿٧﴾ مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ ۖ يَقُولُ الْكَافِرُونَ

گویا که ایشان | ملخهای | پراگنده اند | می شتابند | بسوی دعوت کننده | میگویند | کافران

حالت میرایند گویا که ملخهای پراگنده است بسوی دعوت دهنده بشتاب میروند کافران میگویند که این بسیار

هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا

این روزاست | سخت | تکذیب کرده بود | پیش ازآنها | قوم نوح | پس تکذیب کردند آنها | بنده مارا

روز سخت است، پیش از ایشان قوم نوح پیغمبران را تکذیب کرده بودند بنده مارا تکذیب نمودند

وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ

وگفتند | دیوانه است | وتهدید کرده شد | پس دعاء کرد | رب خودرا | که من | مغلوب شده ام

و گفتند که نوح دیوانه است، و سخت تهدید شد برآن او به رب خود خواست کرد که من بسیار مغلوب شده ام

فَانتَصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا

توانتقام گیر | پس کشودیم | درهای | آسمان | به آب | بسیار ریزان | وجاری کردیم

پس تو انتقام من را بگیر پس ما دروازه های آسمان را به آب بسیار کشودیم و از زمین چشم ها جاری کردیم پس همه آب

الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾ وَحَمَلْنَاهُ

اززمین | چشمها | پس یکجاشد | آبها | به یک سخن | که مقرر شده بود | وبرداشتیم اورا

به آن کار یک جای شد که مقرر شده بود و ما نوح را دریک کشتی تخته ها و میخها

عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِّمَن

درکشتی | برتخته ها | میخ دار | میرفت | پیش نظرما | برای جزادادن | آن راکه

برداشتیم، که پیش نظر ما میرفت این برای آن بدله گرفتن بود

كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَد تَّرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ

ازآن که انکارشده بود | وهرآینه گذاشتیم آن را | یک نشانه | آیااست | کسی نصیحت گیرنده | پس چگونه بود

که از وی انکار شده بود، و این واقعه را بطور یادگار گذاشتیم پس آیا کسی سبق گیرنده است؟ پس ببین که عذاب ما

وقف لازم

عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٧﴾

عذاب من | وترسانیدن من | وما آسان کردیم | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا هست | کسی نصیحت گیرنده

و ترسانیدن ما چگونه بود؛ و ما قرآن برای فهم مردم آسان کردیم پس آیا کسی نصیحت گیرنده است

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا

تکذیب کردند | قوم عاد (هم) | پس چگونه بود | عذاب من | وترسانیدن من | هرآینه فرستاده بودیم

قوم عاد هم پیغمبران را تکذیب کردند ببین که عذاب و ترسانیدن ما چگونه شد هر آینه ما به آنها

عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنزِعُ النَّاسَ

برایشان | باد | بسیارسخت | درروز | بی خیر | همیشه | از بیخ می کند | مردم را

یک باد تیز فرستادیم به روزیکه بی خیر بود مردم را از بیخ چنین می کند

كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢١﴾

گویا آنها | بیخهای | خرمای | برکنده شدند | پس چگونه بود | عذاب من | وترسانیدن های من

مانند خرمای که از بیخ کنده شده باشد ببین که عذاب من و ترسانیدن من چگونه بود؟

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ع ۱ ۲۲ ۸

وهرآینه آسان کردیم | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا | کسی نصیحت حاصل کننده | تکذیب کردند

و ما قرآن را برای فهم مردم آسان گردانیدیم پس آیا کسی نصیحت قبول کننده است؟ ثمودیان هم

ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ

قوم ثمود (هم) | ترساندگان را | گفتند | آیا یک بشر | ازما | یک است | ماپیروی کنیم اورا

پیغمبران را تکذیب کردند؛ و گفتند که ما هم مانند ما از یک انسان پیروی کنیم اگر چنین

إِنَّا إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَأُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ

هرآینه ما | درآن وقت (هستیم) | درگمراهی | ودردیوانه گی | آیانازل شده | وحی | بروی

کنیم؛ در گمراهی و در دیوانگی میباشیم آیا در ما تنها بروی وحی نازل شده است

مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ الْكَذَّابُ

ازمیان ما | بلکه | او | بسیاردروغ گوی | خودپسنداست | زودمیدانند | فردا | کیست | دروغگوی

نی بلکه او دروغگوی است؛ که لاف میزند فردا در قیامت به ایشان معلوم خواهد شد که کدام بزرگ

الْأَشِرُ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرْسِلُو النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾

خودپسند | هرآینه ما | فرستنده ایم | ناقه را | ازمایش ایشان را | پس انتظارکن ایشان را | وصبرکن

دروغگوی است؛ ما برای امتحان ایشان یک شتر ماده را فرستنده هستم؛ به کارهای ایشان ببین و صبر کن۔

وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾

وخبرکن ایشان را | که این آب | تقسیم شده است | میان ایشان | هریکی را | به نوبت آب | حاضرشدن است

و ایشان را خبر کن که آب میان ایشان تقسیم شده است پس صاحبان نوبت؛ به نوبت ایشان حاضر باشند۔

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِيْ

پس آواز دادند | رفیق خودرا | پس دست انداخت | پس زخمی کرد | پس چگونه بود | عذاب من

باز ایشان رفیق بدبخت خود را خواستند او شتر ماده را گرفت، و پای آن را زخمی کرد ببین که عذاب

وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَكَانُوْا كَهَشِيْمِ

وترسانیدن من | هرآینه ما فرستادیم | برایشان | یک نعره | هم یک | پس شدند آنها | مانند گیاه

و ترسانیدن ما چگونه بود، ما برایشان یک نعره فرستادیم پس آنها شدند مانند گیاه درهم شده

الْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾

درهم شکسته | وهرآینه ما آسان کردیم | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا هست | کسی نصیحت قبول کننده؟

و شکسته کاه، و ما قرآن را برای فهم آسان کردیم پس آیا کسی است که نصیحت قبول کند؟

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا

تکذیب کرده بودند | قوم لوط (هم) | ترسانندگان را | هرآینه ما | فرستادیم | برایشان | بادسنگها

قوم لوط هم پیغمبران را تکذیب نمودند، پس ما برایشان باد تیز پراز سنگ فرستادیم

اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ ؕ نَجَّيْنٰهُمْ بِسَحَرٍ ۙ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا ؕ كَذٰلِكَ

بجز | از اهل لوط | نجات دادیم ایشان را | دروقت سحر | به مهربانی | از جانب خود | هم چنان

مگر آل لوط را نجات دادیم، ایشان را دروقت سحر نجات دادیم، این فضل ما بود، کسیکه شکر کند مرا

نَجْزِيْ مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾

مابدله میدهیم | آن را که | شکری کند | وهرآینه | ترسانده بود ایشان را | ازمواخذه ما | پس شک کردند | درترسانیدن

ما به ایشان چنین بدله میدهیم و (پیغمبر) این مردم را از گرفتن ما ترسانیده بود آنها درآن تعلیم خصومت آوردند۔

وَلَقَدْ رَاوَدُوْهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَآ اَعْيُنَهُمْ فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾

وآنها ازوی خواست | مهمانان او | ماکور کردیم | چشمهای آنها | پس بچشید | عذاب من | وترسانیدن من

و از لوط مهمانان اش به نیت بدخواست ما چشمهای ایشنا را کور گردانیدیم که اکنون مزه عذاب و ترسانیدن مارا

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾

وهرآینه | درصبح نازل شد به ایشان | درآغاز صبح | عذابیکه | مقرر شده بود | پس بچشید | عذاب من | وترسانیدن من

بچشند، و در وقت صبح برایشان عذاب دائمی آمد پس (بگیرید) مزه عذاب و ترسانیدن مارا

ع ٢ ١٨ ٩ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَآءَ

وهرآینه آسان کردیم ما | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا هست | کسی نصیحت گیرنده؟ | وهرآینه | آمدند

بچشید، و ما قرآن برای فهم آسان کردیم پس آیا کسی نصیحت قبول کننده است؟ و به قوم فرعون

اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كُلِّهَا فَاَخَذْنٰهُمْ اَخْذَ

به قوم فرعون (هم) | بیم دهندگان (پیغمبران) | آنها تکذیب کردند | نشانه های ما همه | پس گرفتیم آنهارا | مانند گرفتن

(هم) چیزهای ترسانیدن بسیار رسیده بود آنها همه نشانه های مارا تکذیب کردند پس ما ایشان را

عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَاءَةٌ

غالب | قوی | آیا کافران شما | بهتر | ازاین مردم | یابرای شما | نجات (نوشته شده است)

چنین گرفتیم، مانند گرفتن با قدرت، آیا کافران زمانه شما بهتر است از آنها و یا برای شما

فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ

درکتابها | یا | میگویند | ما | یک گروه هستیم | انتقام گیرنده | زودشکست خورده شود | این گروه را

درکتابها کدام معافی نوشته شده است؟ و یا ایشان گمان میکنند که ما چنین گروه هستیم که همیشه

وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ

و | بگریزند پشت گردانده | نی! بلکه | قیامت | وقت وعده آنها است | وقیامت | بسیار سخت

غالب میباشیم، این گروه حتماً شکست میخورند و به پشت بگریزند، و درباره آنها وعده اصلی وعده قیامت است

وَأَمَرُّ ﴿٤٦﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ

وتلخ است | هرآینه | مردم مجرم | درگمراهی | ودربی عقلی اند | روز یکه | کشیده شوند

و قیامت بسیار سخت و تلخ است، این مجرمان در گمراهی بزرگ، و در بی عقلی بزرگ هستند

فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ

درآتش | برروی های ایشان | بچشید | مزه | دوزخ | هرآینه ما | هرچیز

روز یکه ایشان در آتش برروی کشیده میشوند (به ایشان گفته میشود) اکنون مزه آتش جهنم را بچشید

خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾

آفریدیم | به یک اندازه | ونیست | حکم ما | مگرتنها | یک (حکم) | مانندگردانیدن | چشم

ما هر چیز را به یک انداز خاص پیدا کردیم پس حکم ما تنها چنین ناگهان می آید۔

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ

وهرآینه هلاک کردیم ما | مانند شما گروه ها | پس آیا | کسی نصیحت قبول کننده است؟ | وهرچیز

مانند گردانیدن چشم، و ما مانند شمارا چقدر هلاک کردیم آیا هست کسی پند گیرنده؟

فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌ ﴿٥٣﴾

کردند آنها | دراعمال نامه موجوداست | وهر | خورد | وبزرگ | نوشته شده است

و چیزیکه ایشان کردند آن در کتابها درج است و هر سخن خورد و بزرگ درآن درج است۔

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ

هرآینه | پرهیزگاران | درباغها | ودرنهرها باشند | درجای | راست

هر آینه پرهیزگاران در باغها، و در پهلوی جویها سکونت میکنند، دریک جای بلند نزد آن

عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

نزد | پادشاه | توانا برهمه

بادشاه که صاحب قدرت است۔

سُوْرَةُ الرَّحْمٰنِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الرحمٰن در مدینه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ ورحم کننده است | هفتاد و هشت آیت و سه رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَلرَّحْمٰنُ ۙ﴿۱﴾ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ؕ﴿۲﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ۙ﴿۳﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿۴﴾

رحمٰن | آموخت | قرآن را | او آفرید | انسان را | آموخت اورا | سخن گفتن

الله بسیار مهربان است، که تعلیم قرآن داده است هم او انسان را آفریده است، به او سخن گفتن آموخت

اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۖ﴿۵﴾ وَّالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدٰنِ ﴿۶﴾

آفتاب | وماه | به یک حساب هستند | وگیاه | درخت | سجده میکند

آفتاب و ماه هم پابند حساب هستند، گیاه و درختان هم به او سجده میکنند۔

وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيْزَانَ ۙ﴿۷﴾ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيْزَانِ ﴿۸﴾

وآسمان را | بلند کرد آنرا | ونهاد او | ترازو را | تجاوز مکنید | در ترازو

و آسمان را او بلند کرده است و ترازو (انصاف) را نهاده است، که شما در ترازو وزن تجاوز نکنید۔

وَاَقِيْمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيْزَانَ ﴿۹﴾ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا

وقائم کنید | وزن | به انصاف | ونقصان مکنید | در ترازو | وزمین را | گسترد

وزن را به انصاف قائم کنید، و در ترازو نقصان مکنید و هم او برای مردم

لِلْاَنَامِ ۙ﴿۱۰﴾ فِيْهَا فَاكِهَةٌ ۙ وَّالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿۱۱﴾ وَالْحَبُّ

برای مردم | در آن | میوه است | ودرختان خرما | صاحبان غلافها | ودانه

زمین گسترده است که درآن میوه جات است صاحبان غلافها و درختان خرما و دانه است که از کاه

ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ۚ﴿۱۲﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۱۳﴾ خَلَقَ

کاه دار | وخوشبودار | پس کدام کدام | نعمتها | رب شما را هر دو شما | دروغ میگوئید | او آفرید

و چیزهای خوراک است، و گلان خوشبوی دار (ای جنات و انسانان) شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ او

الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۙ﴿۱۴﴾ وَخَلَقَ الْجَآنَّ مِنْ مَّارِجٍ

انسان را | ازگل خشک | مانند سفال | واو آفرید | جنات را | ازشعله

انسان را از چنین خاک آفرید که او از دار بود مانند سفال و جنات را از شعله آتش آفرید

مِّنْ نَّارٍ ۚ﴿۱۵﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۱۶﴾ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ

آتش | پس کدام کدام | نعمتها | رب خود را هر دو شما | تکذیب میکنید | رب است | دو مشرقین را | ورب است

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید او رب هر دو مشارق است، و رب هر دو مغارب است

الْمَغْرِبَيْنِ ۚ﴿۱۷﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۱۸﴾ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ

دو مغربین را | پس کدام کدام | نعمتها | رب شما را هر دو شما | تکذیب میکنید | روان ساخت | دو دریا را

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید او دو دریاب را یک جای نمود

يَلْتَقِيٰنِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيٰنِ ﴿٢٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ

تاجهنم جمع شده بروند | میان هردو | پرده است | که بردیگری تجاوزنمی کنند | پس بکدام | نعمتها

که یک جای هستند، و درمیان آن پرده است که یک بر دیگری تجاوز نه میکنند، پس هر دو شما به کدام کدام

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ

رب شما اهردو بشما | تکذیب میکنید | برمی آید | ازاین هردو | مروارید | ومرجان | پس بکدام | نعمتهای

نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ از آن هر دو دریاب مروارید، و مرجان بر می آید، باز هر دو شما کدام کدام

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَاٰتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿٢٤﴾

پروردگارشما | تکذیب میکنید | واوراست | کشتی | بلندایستاده کرده | دردریا | مانندکوه ها

نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ و این کشتیها هم در اختیار اوست، که در سمندر مانند کوه ها بلند

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَّيَبْقٰى

پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردو | تکذیب میکنید | هرچه است | برروی زمین | فانی شدنی است | وباقی میماند

ایستاده است، باز هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید، هر چه که برروی زمین است آن پناه شدنی است وتنها

وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٨﴾

ذات | رب تو | خداوندشان بزرگ | وعظمت است | پس بکدام | نعمتهای | پروردگارخودشما | تکذیب میکنید

ذات رب تو باقی میباشد، که خداوند بزرگی وعظمت است پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید

يَسْـَٔلُهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاْنٍ ﴿٢٩﴾

سوال میکند ازاو | آنکه | درآسمانها | وزمین است | هرروز | او | دریک شان (نو) است

هم مردم آسمان و زمین از او سوال میکنند، او هر وقت دریک کاری است

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ

پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردو شما | تکذیب میکنید | بزودی فارغ (متوجه) خواهم شد | برای شما | ای

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ (ای گروه های انسانان و جنات) بسیار زود بشما متوجه خواهم شد

الثَّقَلٰنِ ﴿٣١﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٢﴾ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ

جنات وانسانها | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردو شما | تکذیب میکنید | ای گروه | جنات | وانسانها | اگر

باز شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ ای گروه های انسانان و جنات!

اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوْا ؕ

میتوانید | که | بیرون روید | ازکنارهای | آسمانها | وزمین | پس بگریزید

اگر در قدرت شما باشد، که از حدود آسمانها و زمین بیرون روید پس هر آینه بیرون روید

لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ

برآمده نه میتوانید | مگر | به قوت | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردو شما | تکذیب می کنید | فرستاده میشود

مگر بدون از طاقت رفته نه میتوانید پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ به هر دو شما

عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ ۙ وَّنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرٰنِ ﴿٣٥﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ

برشما | شعله ها | از آتش | وبارود | پس مقابله کرده نه میتوانید شما | پس بکدام | نعمتهای

شعله های آتش، و دود فرستاده میشود، پس مقابله آن را کرده نه میتوانید، پس هر دو شما کدام کدام

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٦﴾ فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾

رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | باز وقتیکه | پاره گردد | آسمان | پس شود | گلابی | مانند چرم سرخ

نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ باز وقتیکه آسمان پاره گردد، و مانند چرم سرخ کرده شود

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْۢبِهٖٓ

پس کدام | نعمتهای | رب شما راهردوشما | تکذیب میکنید | پس آن روز | سوال کرده نه میشود | درباره گناه او

پس هر دو شما بکدام، کدام نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ باز درآن روز از آدمی و یا از جنی دربارهٔ گناهان او

اِنْسٌ وَّلَا جَآنٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٠﴾ يُعْرَفُ

ازهیچ انسان | ونه ازجن | پس کدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | شناخته میشود

پرسیده نمی شود، پس شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ مجرمین از شکل ایشان

الْمُجْرِمُوْنَ بِسِيْمٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِيْ وَالْاَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِاَيِّ

مجرمان | بچهره ایشان | پس گرفته میشوند | ازموهای پیشانی | وازپای ها | پس بکدام

شناخته میشوند پس از موهای پیشانی و از پاهای ایشان گرفته میشوند، پس هر دو شما به کدام، کدام

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٢﴾ هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٤٣﴾

نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | این است | دوزخ | آنکه | تکذیب میکرد | به آن | مجرمان

نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ این همان جهنم است که مجرمین آن را تکذیب میکردند۔

يَطُوْفُوْنَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيْمٍ اٰنٍ ﴿٤٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

گردش میکنند | میان آن | ومیان آب جوش | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما

ایشان میان این آتش و آب گرم به گردش مجبور کرده میشوند، پس شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را

تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتٰنِ ﴿٤٦﴾ فَبِاَيِّ

تکذیب میکنید | وبرای آنکه | میترسد | ازایستادن حضور | پروردگارخود | دوجنت است | پس بکدام

تکذیب میکنید؟ و کسیکه از ایستادن حضور نزد پروردگار میترسند برای ایشان دو باغها میباشد

اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ اَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٩﴾

نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | که درآن شاخهای بسیاراند | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید

پس هردوشما بکدام، کدام نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ درآن هردو باغها بسیار شاخها میباشد باز کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید

فِيْهِمَا عَيْنٰنِ تَجْرِيٰنِ ﴿٥٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥١﴾

درآن هردو | دوچشمها | جاری میباشد | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید

درآن هر دو باغها دو چشمه میباشد باز شما کدام، کدام نعمتهای رب شما را تکذیب میکنید؟

وقف لازم

ع ٢ ٢٠ ١٢

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجٰنِ ﴿٥٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٣﴾

درآن هردو | ازهرميوه جات | دوقسم ميباشد | پس كدام | نعمتهاى | رب شماهردو | شما تكذيب ميكنيد

درآن از هر قسم ميوه دو قسم ميباشد باز شما كدام، كدام نعمتهاى رب خود را تكذيب ميكنيد؟

مُتَّكِـِٔيْنَ عَلٰى فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ ؕ وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ

تكيه كنان | برفرشها | كه استرآن | ازابريشم كلان ميباشد | ومیوه | هردوباغ

آنها تكيه كنان به چنين فرشها نشسته باشند كه استر آن از ابريشم كلان باشد و ميوه هاى

دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ ۙ

نزديك ميباشد | پس كدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما | تكذيب ميكنيد | درآن | زنهاميباشدفرواندازه چشمان

آن هر دو باغ نزديك باشد، پس هر دو شما كدام، كدام نعمتهاى رب خود را تكذيب ميكنيد درآن زنان فرو انداز ه چشمان

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

كه مس نكرده باشد | انسان | پيش ازآنها | ونه كدام جن | پس بكدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما

كه پيش از جنتيان نه كدام انسان دست زده باشد نه جن پس هر دو شما بكدام، كدام نعمتهاى رب خود تكذيب ميكنيد

تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٧﴾ كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوْتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

تكذيب ميكنيد | گويا كه آنها | ياقوت | ومرجان است | پس بكدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما

آن زنها چنين (سرخ و سفيد) باشند مثل ياقوت و مرجان پس هر دو شما كدام كدام نعمتهاى رب خود را

تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَآءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

تكذيب ميكنيد | نيست | جزاء | نيكى | مگر | نيكى | پس بكدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما

تكذيب ميكنيد؟ و بدله احسان بجز از احسان چيزى ديگرى نيست پس شما كدام كدام نعمتهاى رب خود را تكذيب ميكنيد؟

تُكَذِّبٰنِ ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُوْنِهِمَا جَنَّتٰنِ ﴿٦٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٣﴾

تكذيب ميكنيد | وبجزازآن هردو | دوباغهادیگرى است | پس بكدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما | تكذيب ميكنيد

و بجز از اين دو باغها، باغهاى دو ديگرى ميباشد پس هر دو شما كدام، كدام نعمتهاى رب خود را تكذيب ميكنيد؟

مُدْهَآمَّتٰنِ ﴿٦٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا عَيْنٰنِ

دوبوستان سبزتيره | پس بكدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما | تكذيب ميكنيد | درآن هردو | دوچشمه

هر دو باغها سبز ميباشد، پس هر دو شما كدام كدام نعمتهاى رب خود را تكذيب ميكنيد؟ درآن باغها

نَضَّاخَتٰنِ ﴿٦٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٧﴾ فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَّنَخْلٌ

فواره كننده | پس بكدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما | تكذيب ميكنيد | درآن هردو | ميوه | وخرما

دو چشمه آب جارى ميباشند باز هر دو شما كدام، كدام نعمتهاى رب خود را تكذيب ميكنيد؟ دراين باغها

وَّرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٩﴾ فِيهِنَّ خَيْرٰتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾

وآنار | پس بكدام | نعمتهاى | رب شماهردوشما | تكذيب ميكنيد | درآن جنتها | بهتر | زنهاشائسته ميباشند

ميوه جات، خرما، ودرختان آنار ميباشد پس هردوشما كدام، كدام نعمتهاى رب خودرا تكذيب ميكنيد درآن باغها زنان نيك خوى ميباشند۔

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧١﴾ حُوْرٌ مَّقْصُوْرٰتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾

پس بکدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | حورهست | محفوظ | درخیمه ها

پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ این حوران در داخل خیمه ها محفوظ میباشند۔

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ

پس بکدام | نعمتهای | رب شما شما | تکذیب میکنید | مس نکرده باشد آنهارا | انسان | پیش ازاین

پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ قبل از ایشان نه کدام انسان، و نه جن به آنها دست زده باشد

وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ

ونه کدام جن | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | تکیه کنان نشسته باشند

پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ ایشان به اعلی و سبز بالشها و به فرشها تکیه زده باشد

عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَّعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

بر بالشهای | سبز | وبه فرشها | شائسته | پس بکدام | نعمتهای | رب شما

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟

تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٧﴾ تَبٰرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٧٨﴾ ع ٢ ٣٣ ١٣

هر دو شما تکذیب میکنید | مبارک است | نام | رب تو | خداوند شان بزرگ | وعظمت است

نام رب تو بسیار برکتی است که خداوند شان بزرگ و باعظمت است۔

سُوْرَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | سِتٌّ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورۃ واقعہ در مکہ نازل شد و درآن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ وبسیار بارحم است | نود و شش آیت وسه رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ

وقتیکه واقع شود | واقع شونده (قیامت) | نیست | درواقع شدن آن | دروغ | پست کننده

وقتیکه قیامت بیاید، که در وقوع آن هیچ خلاف نیست بعضی را پایان میکند

رَّافِعَةٌ ﴿٣﴾ اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَّبُسَّتِ الْجِبَالُ

بلند کننده است | چون جنبانده شود | زمین | به جنبانیدنی | وریزه ریزه کرده شود | کوه ها

و بعضی را بلند میکند، وقتیکه به بسیار شدت به زمین زلزله بیاید، و کوه ها ریزه ریزه شود

بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنْۢبَثًّا ﴿٦﴾ وَّكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ﴿٧﴾

ریزه ریزه | پس میشوند | غباری | پراگنده | ومیشوید | اقسام سه

پس میشوند غباری پراگنده شده و شما سه گروه میشوید۔

فَاَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ مَآ اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَاَصْحٰبُ الْمَشْئَمَةِ

پس اصحاب دست راست | چه خوب است اصحاب دست راست | واصحاب دست چپ

پس صاحبان دست راست، این صاحبان دست راست چقدر مردم خوب هستند، و صاحبان دست چپ

وقف لازم

مَآ اَصۡحٰبُ الۡمَشۡئَمَةِ ؕ ﴿٩﴾ وَالسّٰبِقُوۡنَ السّٰبِقُوۡنَ ۙ ﴿١٠﴾ اُولٰٓئِكَ

چه بداست اصحاب دست چپ | وپیش روندگان | ایشانند پیش روندگان | آن گروه

این مردم دست چپ چقدر مردم بدهستند و آنانیکه صاحبان درجه بلند هستند

الۡمُقَرَّبُوۡنَ ۚ ﴿١١﴾ فِىۡ جَنّٰتِ النَّعِيۡمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ الۡاَوَّلِيۡنَ ۙ ﴿١٣﴾

مقربانند | درباغهای نعمت هستند | بسیاری باشند | ازمردم سابقه

ایشان به خداوند بسیار نزدیک هستند، که در باغهای پر از نعمت میباشند درایشان یک گروه از مردم سابقه میباشند۔

وَقَلِيۡلٌ مِّنَ الۡاٰخِرِيۡنَ ؕ ﴿١٤﴾ عَلٰى سُرُرٍ مَّوۡضُوۡنَةٍ ۙ ﴿١٥﴾ مُّتَّكِـِٕيۡنَ

وکم باشند | ازمردم پسینیان | برتختها میباشند | زریافتها | تکیه کنان

و اندک از مردم پسینیان میباشند، ایشان بر تختهای زربافته تکیه کنان روی بروی

عَلَيۡهَا مُتَقٰبِلِيۡنَ ﴿١٦﴾ يَطُوۡفُ عَلَيۡهِمۡ وِلۡدَانٌ مُّخَلَّدُوۡنَ ۙ ﴿١٧﴾

برآن | یک بردیگری روی کنان | گردش میکنند | برایشان | بچگان | جاویدماندگان

نشسته میباشند، برای ایشان چنین بچگان برای خدمت میباشند، که همیشه جوانان باشند۔

بِاَكۡوَابٍ وَّاَبَارِيۡقَ ۙ وَكَاۡسٍ مِّنۡ مَّعِيۡنٍ ۙ ﴿١٨﴾ لَّا يُصَدَّعُوۡنَ عَنۡهَا

برگلاسها | وکوزه ها | وپیاله | ازشراب صاف (جاری) | که نه سردرد میشوندازآن

بر گیلاسها، و کوزه ها، و پیاله های پرشده از شراب جاری، که نه سر درد می آرد

وَلَا يُنۡزِفُوۡنَ ۙ ﴿١٩﴾ وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُوۡنَ ۙ ﴿٢٠﴾ وَلَحۡمِ طَيۡرٍ

ونه مست میشوند | ومیوه | ازآنچه | پسند میکنند | وگوشت | پرنده

و نه به عقل تا شیر می آرد، و چنین میوه جات که ایشان آن را خوش میدارند، و گوشت مرغان آنکه

مِّمَّا يَشۡتَهُوۡنَ ؕ ﴿٢١﴾ وَحُوۡرٌ عِيۡنٌ ﴿٢٢﴾ كَاَمۡثَالِ اللُّؤۡلُؤِ الۡمَكۡنُوۡنِ ۚ ﴿٢٣﴾

ازآنچه خواهش دارند | وحوران کلان چشم | مانند دانه های | مروارید | پوشیده درصرف

دلهای ایشان میخواهند، و حوران دارای چشمان فراخ چنین پاکیزه مثل مروارید محفوظ شده۔

جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسۡمَعُوۡنَ فِيۡهَا

پاداش | ازآنچه | ایشان میکردند | آنهانه میشنوند | درآن

این بدلهٔ اعمال نیک ایشان که آنها میکردند نه درآن جای سخن بیهوده

لَغۡوًا وَّلَا تَاۡثِيۡمًا ﴿٢٥﴾ اِلَّا قِيۡلًا سَلٰمًا سَلٰمًا ﴿٢٦﴾ وَاَصۡحٰبُ الۡيَمِيۡنِ ۙ

لغو | ونه سخن گناه | مگرسخن | سلام سلام | واصحاب دست راست

می شنود و نه سخن گناه، بلکه از هر طرف آواز سلام سلام می آید، و صاحبان دست راست

مَآ اَصۡحٰبُ الۡيَمِيۡنِ ؕ ﴿٢٧﴾ فِىۡ سِدۡرٍ مَّخۡضُوۡدٍ ۙ ﴿٢٨﴾ وَّطَلۡحٍ

چه خوب باشد | اصحاب دست راست | (آنها میباشند) دربیر | بی خار | ودرختان کیله

چقدر مردم خوب هستند، درآن جای سکونت میکنند که بیر می خار می باشند و تو بر تو

مَّنضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَآءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾

تو برتو | ودر سایۂ دراز | وآب ریزان | ودر میوه ها بسیار

کیله میباشد، و سایه های دراز، و آب ریزان میباشد و میوه های بسیار باشد۔

لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّآ

که به پایان نمی رسد | ونه منع کرده میشود | ودر فرشها بلند کرده شده | هر آینه ما

نه به پایان میرسد، و نه برایشان کدام بندیز میباشد و فرشهای بلند بلند میباشد ما زنهای آن

أَنشَأْنَٰهُنَّ إِنشَآءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾

آفریدیم (این حوران) را | به انداز خاص | پس ساختیم ایشان را | دوشیزه | محبوبه | همسال

دنیا را بسیار حسین آفریدین، چنین که همیشه دوشیزه میباشند، و محبوب و هم سن۔

لِّأَصْحَٰبِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ ع ٢٨ ١٤

برای اشخاص دست راست | ایشان میباشند بسیار | از مردم سابقه | وبسیار

برای صاحبان دست راست بسیار مردم از سابقه میباشند و مردم بسیار از

مِّنَ الْءَاخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَٰبُ الشِّمَالِ مَآ أَصْحَٰبُ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾

از مردم پسنیان | واشخاص دست چپ | چگونه بد است اصحاب دست چپ

مردم پسنیان میباشند، و آنانیکه صاحبان دست چپ میباشند (افسوس! افسوس!) مردم دست چپ چقدر بد مردم هستند!

فِى سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ

در باد گرم | ودر آب گرم اند | ودر سایه | سیاه دود | نه سرد

در باد های گرم، و آب جوش، و در سایۂ سیا دود که نه نخ باشد

وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ

ونه از عزت میباشد | هر آینه آنها | بودند | پیش از این | خوشحال | وایشان ضد میکردید

و نه دل را خوش میسازد، این مردم از قیامت قبل بسیار خوشحال میبودند و به بسیار گناه بزرگ (یعنی) به مردک

عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا

به گناه بزرگ | وآنها میگفتند | آیا وقتیکه | ما بمیریم | وشویم ما

ایستاده بودند، و میگفتند آیا وقتیکه ما بمیریم و خاک و استخوان

تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوَ ءَابَآؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ

خاک | واستخوان | آیا ما | دوباره برانگیخته میشویم | ویا پدران سابقه ما هم | بگو | هر آینه

شویم، آیا ما دوباره زنده میشویم؟ و پدران و اجداد سابقه ما هم؟ ای نبی تو به ایشان

الْأَوَّلِينَ وَالْءَاخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوْمٍ

پشینیان هم | وپسنیان هم | هم جمع کرده شوند | به مقرره وقت | یک روز

بگو! که سابقه، و پسنیان هم جمع کرده میشود به یک روز وقت مقرره تاریخ

مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾

معلوم | باز | هرآینه شما | ای | گمراهان | تکذیب کنندگان

باز شما ای گمراهان! تکذیب کنندگان!

لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾

هرآینه میخورید | درخت | زقوم | پس پر میکنید | از آن | شکمهارا

از درخت زقوم خوراک میکنید باز هم از آن شکمهای خود را پر میکنید۔

فَشَٰرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَٰرِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ﴿٥٥﴾

بازمی نوشید | برآن | آب جوش شده | بازمی نوشید | مانند نوشیدن شتران تشنگی زده

باز بر آن آب جوش مینوشید باز مانند شتر سخت تشنگی زده مینوشید۔

هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَٰكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾

این | مهمانی ایشان | روز بدله | ما | آفریدیم شمارا | پس چرا تصدیق نه میکنید

این مهمانی ایشان است روز قیامت، هم ما شما را آفریدیم باز چرا قیامت را قبول نه میکنید؟

أَفَرَءَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ

آیادیدید | آن چیز | که شما میریزانید | آیاشما | می آفرینید آن را | یاما

درست! بگوئید شما که کدام منی را به رحم میرسانید شما از آن بنی آدم را پیدا میکنید یا ما از آن

الْخَٰلِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا

آفریننده ام؟ | ما | مقرر کردیم | میان شما | مرگ | ونه هستیم

پیدا میکنیم؟ ما میان شما مرگ مقرر کردیم و ما از آن عاجز نیستیم

نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَٰلَكُمْ وَ

ما | عاجز کرده شده | ازاین سخن که | بدل کنیم ما | مانند شما مردم | و

که بجای شما مانند شما مردم دیگران را پیدا کنیم و شما

نُنشِئَكُمْ فِى مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ

پیدا کنیم شمارا | درآن صورت | که شما نمی دانید | وهرآینه می شناسید شما | پیدایش

و شما را به چنین حالت پیدا کنیم که بشما هیچ معلوم نباشد، و بشما حالت پیدایش نخست خوب

الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾

نخست | باز چرا | فکر نه میکنید | آیادیدید شما | آن چه | میکارید

معلوم است چرا نمی فهمید؟ درست! بگوئید شما که کدام چیزی را میکارید پس آیا۔

ءَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ الزَّٰرِعُونَ ﴿٦٤﴾

آیاشما | میرویانید آن را | یا | ماام | رویاننده

شما آن را میرویانید، و یا ما رویاننده ام۔

لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُوْنَ ﴿٦٥﴾ اِنَّا

اگر | ما بخواهیم | میگردانیم آن را | ریزه ریزه | پس شوید شما | حیران مانده شده | هر آینه ما

اگر ما بخواهیم آن را ریزه ریزه میگردانیم پس شما درآن وقت حیران میباشید که اکنون ما

لَمُغْرَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿٦٧﴾ اَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِيْ

درخساره ماندیم | بلکه | ما | بدنصیب شدیم | آیا دیدید شما | آن آب | آنکه

در خساره هستیم، بلکه این دفعه هیچ نصیب ما نیست درست! به (این آب) ببینید که شما

تَشْرَبُوْنَ ﴿٦٨﴾ ءَاَنْتُمْ اَنْزَلْتُمُوْهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُوْنَ ﴿٦٩﴾

شامی نوشید | آیا شما | فرود آورده اید آن را | از ابر | یا هم ما | فرود آورنده ام؟

آن را مینوشید، آیا شما آن را از ابر فرود می آرید و یا اینکه فرود آورنده آن ما هستیم؟

لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنٰهُ اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ اَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ

اگر | بخواهیم | میگردانیم آن را | تلخ | پس شما چرا شکر نمی کنید | آیا دیدید | آن آتش

اگر بخواهیم آن را تلخ میگردانیم، پس چرا شکر نه میکنید۔ درست! به آتش ببینید

الَّتِيْ تُوْرُوْنَ ﴿٧١﴾ ءَاَنْتُمْ اَنْشَاْتُمْ شَجَرَتَهَآ اَمْ نَحْنُ

آنکه | شامی افروزید | آیا شما | آفریدید | درخت آن | یا | ما

آنکه شما آن را می افروزید، آیا درخت آن را شما آفریدید و یا پیدا کننده آن ما هستیم؟

الْمُنْشِـُٔوْنَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذْكِرَةً وَّمَتَاعًا لِّلْمُقْوِيْنَ ﴿٧٣﴾

پیدا کننده ام | ما | گردانیدیم آن را | نصیحت | وفائده | برای مسافران

ما آن را ذریعهٔ نصیحت و برای حاجت مندان یک چیز مفید گردانیدیم۔

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٧٤﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُوْمِ ﴿٧٥﴾

پس پاکی بیان کن | بنام رب خود | بسیار بزرگ | من قسم میخورم | به جای فرو رفتن | ستارگان

پس تو بنام رب خود تسبیح بخوان پس من به غروب ستاره ها قسم میخورم۔

وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُوْنَ عَظِيْمٌ ﴿٧٦﴾ اِنَّهٗ لَقُرْاٰنٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٧﴾

وهر آینه این | یک قسم است | اگر شما میدانید | بزرگ | هر آینه این | قرآن | خداوند شان بزرگ است

و اگر شما میدانید این یک قسم بزرگ است که این یک قرآن معزز است۔

فِيْ كِتٰبٍ مَّكْنُوْنٍ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهٗٓ اِلَّا الْمُطَهَّرُوْنَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيْلٌ

در یک کتاب | که پنهان است | مس نه میکند آن را | مگر | پاک شدگان | فرستاده شده

که در لوح محفوظ (نوشته) شده است که بجز از پاکان هیچ کسی به آن دست نزند

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٠﴾ اَفَبِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَنْتُمْ مُّدْهِنُوْنَ ﴿٨١﴾

از طرف رب | مخلوقات | پس آیا بر این سخن | شما انکار میکنید

این قرآن از جانب پروردگار عالم نازل کرده شده است پس آیا اکنون شما در قبول این قرآن سستی میکنید؟

وَتَجْعَلُوْنَ رِزْقَكُمْ اَنَّكُمْ تُكَذِّبُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَآ اِذَا بَلَغَتِ

ومیسازید شما | رزق خودرا (پیشه) | اینکه شما | دروغ میگوئید | پس چرانه | چون | برسد (روح)

و تکذیب نمودن آن برای خود یک عادت ساختید وقتیکه روح به حلق رسد و شما

الْحُلْقُوْمَ ﴿٨٣﴾ وَاَنْتُمْ حِيْنَئِذٍ تَنْظُرُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ

به حلق | وشما | آن وقت | می بینید | وما | زیادنزدیک هستیم | به وی

درآن وقت به آن می بینید و به این شخص ما از شما

مِنْكُمْ وَلٰكِنْ لَّا تُبْصِرُوْنَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَآ اِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِيْنِيْنَ ﴿٨٦﴾

به نسبت شما | لیکن | شمانه می بینید | پس چرانی | اگرشما | محکوم کسی نباشید

بسیار نزدیک هستیم، مگر شما مارا نه می بینید و اگر شما به حکم کسی نیستید، پس آن روح را چرا برگردانیده

تَرْجِعُوْنَهَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٨٧﴾ فَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿٨٨﴾

بازگردانید آن را | اگرهستید شما | راستگویان | پس اگر باشد آن | درمردم نزدیکان

نه میتوانید اگر شما در (گفتن) خود راستگوی هستید پس کسیکه در مردم نیکان شمار میباشد

فَرَوْحٌ وَّرَيْحَانٌ ۙ وَّجَنَّتُ نَعِيْمٍ ﴿٨٩﴾ وَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنْ اَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٩٠﴾

راحت است | وخوشبوی | وباغ نعمت است | واگراو | باشد | ازصاحبان دست راست

پس اورا راحت، و خوراکها است، و باغهای عیش است و آنانیکه مردم دست راست باشند پس به او گفته میشود که

فَسَلٰمٌ لَّكَ مِنْ اَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٩١﴾ وَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِيْنَ

سلام باشد | ترا | ازطرف اصحاب دست راست | واگراو | باشد | ازدروغ گویان

تو به امن و امان باش، زیرا که تو از صاحبان دست راست هستی، و آنانیکه دروغ گویان گمراهان باشند

الضَّآلِّيْنَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿٩٣﴾ وَّتَصْلِيَةُ جَحِيْمٍ ﴿٩٤﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ

گمراهان | پس مهمانی است | ازآب جوش | وداخل شدن است | به دوزخ | هرآینه این است | همان

به ایشان مهمانی آب جوش داده میشود و در جهنم داخل میشوند هر آینه این سخن

حَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٩٦﴾ ع ٣ ٢٢ ١٦

حق | قابل یقین | پس تو پاکی بیان کن | بنام رب خود | که ازهم بزرگ است

حق است پس تو تسبیحات رب بزرگ خود را بخوان۔

سُوْرَةُ الْحَدِيْدِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورة الحدید در مدینه نازل شد و آن | بست و نه آیت و چهار رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

پاکی بیان میکند | خدارا | آنچه | درآسمانها | وزمین است | واو | بسیارغالب

پاکی بیان میکند خدارا آنکه در آسمانها و زمین است و او غالب است

الْحَكِيْمُ ① لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يُحْيٖ

باحکمت است | اوراست | پادشاهی | آسمانها | وزمین | زنده میکند

باحکمت است' بادشاهی آسمانها و زمین تنها اوراست' او است که زندگی میدهد۔

وَيُمِيْتُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ② هُوَ الْاَوَّلُ

ومیراند | واو | برهرچیز | تواناست | او | اول

و هم اوست که مرگ می آرد' و خداوند به هر چیز قادر است هم اوست از همه نخست

وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ③

وآخر | آشکارا | وپنهان است | واو | به هرچیزی | داناست

و هم از همه آخر است' شکاره هم اوست و پنهان هم اوست' و به هر چیز دانا است۔

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ

اوست | آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین | درشش | روز

الله چنین ذات است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید

ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ؕ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ

باز | اوقائم شد | برعرش | اومیداند | به آنچه | داخل میشود | درزمین

باز به تخت بادشاهی قائم شد' به خدا معلوم است چیزیکه در زمین داخل میشود

وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ

وآنچه | بیرون می آید | ازآن | وآنچه | فرودمی آید | ازآسمان | وآنچه | بالامیرود

و چیزیکه از آن بیرون می آید و چیزیکه از آسمان فرود می آید و چیزیکه بالا میرود

فِيْهَا ؕ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا

درآن | واو | باشماست | جایکه | شماهستید | وخدا | به آنچه

و او باشما است هر جایکه شما هستید و خداوند همه کارهای شمارا

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ④ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

میکنید شما | بیناست | اوراست | حکومت | آسمانها | وزمین

می بیند' بادشاهی آسمانها و زمین تنها اوراست

وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ⑤ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ

وهم بسوی خدا | برگردانیده میشود | همه کارها | داخل میکند او | شب را | درروز

و همه معاملات به خداوند برگردانیده میشود او شب را در روز داخل میکند

وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ؕ وَهُوَ عَلِيْمٌ ۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ⑥

وداخل میکند | روزرا | درشب | واو | داناست | به رازهای | سینه ها

و روز را در شب داخل میکند' و او به راز سینه ها دانا است۔

اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُّسْتَخْلَفِيْنَ

ایمان آرید | بہ اللہ | و بہ رسول او | و خرچ کنید | از آنچہ | اوساخت شمارا | جانشینان

شما بہ خدا و رسول او ایمان آرید، و از آن اموال یک حصہ خیرات کنید کہ شمارا درآن خلیفہ ھای

فِيْهِ ۭ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝٧

درآن | پس آنانیکہ | ایمان آوردند | از شما | و آنہا خرچ کردند | ایشان راست | اجر بزرگ

مردم دیگران گردانیدہ است، در شما کسیکہ ایمان آرد و خیرات کند، بہ آنہا بدلہ بزرگ مقرر است۔

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۙ وَالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا

وچہ شد بشما | کہ ایمان نمی آرید | بہ خدا | ورسول | دعوت میدھد شما | تا ایمان آرید

و چیست بشما کہ بہ خداوند ایمان نہ می آرید؟ و حال آنکہ رسول شمارا بہ آن سخن میخواھد کہ شما بہ رب خود

بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ مِيْثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝٨ هُوَ الَّذِيْ

بہ رب خود | وھر آینہ گرفتہ است او | وعدہ محکم از شما | اگر ھستید شما مؤمنان | اوست آن ذات

ایمان آرید، و خداوند از شما وعدہ محکم گرفتہ است اگر شما ایمان دارید۔ خداوند آن ذات است کہ

يُنَزِّلُ عَلٰي عَبْدِهٖٓ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ

کہ فرودی آرد | بر بندہ خود | آیاتہا | واضح | کہ او بیرون کند شمارا | از تاریکی ھا

بر بندہ کامل خود آیات صفا صفا نازل کردہ است کہ شمارا از تاریکی بہ روشنی

اِلَى النُّوْرِ ۭ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝٩ وَمَا لَكُمْ

بسوی روشنی | وھر آینہ | خدا | بشما | بسیار مھربان | نہایت رحم کنندہ است | وچہ شد شمارا

بیرون کند، و ھر آینہ خداوند بشما بسیار مھربان است و بشما چیست؟

اَلَّا تُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ

کہ خرچ نہ میکنید | درراہ | خدا | وخداراست | میراث | آسمانہا | وزمین

کہ در راہ خداوند خرچ نہ میکنید باینکہ آسمانہا و زمین آخر ھم بہ او میماند

لَا يَسْتَوِيْ مِنْكُمْ مَّنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقٰتَلَ ۭ اُولٰۗىِٕكَ

برابر نیست | از شما | کسیکہ خرچ کرد | پیش از فتح | وجنگ کرد | این مردم است

درشما آن مردم بادیگران برابر نیستند کہ قبل از (فتح مکہ) در راہ خدا خرچ کردہ اند و جہاد کردند این مردم

اَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِيْنَ اَنْفَقُوْا مِنْۢ بَعْدُ وَقٰتَلُوْا ۭ وَكُلًّا

بسیار بزرگ | دردرجہ | ازآن مردم | کہ خرچ کردند | بعد ازآن | وجہاد کردند | وباھریکی

در درجہ از آن مردم بسیار بلند ھستند کہ بعد از آن خرچ کردند و جہاد کردند و خداوند وعدہ

وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝١٠ مَنْ ذَا الَّذِيْ ع ١٧

وعدہ کردہ است | خدا | درست | وخدا | بہ آنچہ | شما میکنید | خبردار است | کیست آنکہ | آنکہ

نیکی باھمہ کردند، و خداوند از کارھای شما باخبر است۔ کسی است کہ

يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗ وَلَهٗۤ

قرض میدهد | خدارا | قرض | خوب | پس دو چند میکند آن را | برای او | واوراست

خدارا قرض خوب بدهید، خداوند زیاد کند اورا چند مرتبه و به ایشان بدله خوب

اَجْرٌ كَرِيْمٌ ﴿١١﴾ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُوْرُهُمْ

اجر | گرامی | روز یکه | تو می بینی | مردان مؤمن | وزنان مؤمن را که | می شتابد | نورایشان

بدهد، آن روز هم قابل تذکر است، که تو مؤمنان و مؤمنات را می بینی که روشنی ایمان ایشان را

بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ

پیش ایشان | وبه طرف راست ایشان | مژده است شمارا | امروز | چنین باغها | که میرود

پیش از ایشان و به طرف راست ایشان می شتابد امروز به شما مژده میدهیم از چنین باغها که زیر آن

مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٢﴾

اززیرآن | جویها | همیشه باشید | درآن | این است همان | کامیابی بزرگ

جویها میرود، همیشه درآن میباشد این از همه بزرگ کامیابی است۔

يَوْمَ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا انْظُرُوْنَا

روز یکه | گوید | مردان منافق | وزنان منافق | آن مردم را | که ایمان آوردند | انتظار کنید مارا

این همان روز باشد که مردان منافق و زنان منافق به مؤمنان گویند که مارا انتظار کنید

نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ ۚ قِيْلَ ارْجِعُوْا وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا

که روشنی گیریم ما | ازنورشما | گفته میشود | بازگردید | به عقب خود | پس بجوئید

که ما هم از نور شما اقتباس کنیم به ایشان گفته میشود که شما باز گردید و درآن جای بخود روشنی بجوئید

نُوْرًا ؕ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ بَابٌ ؕ بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ

نور | پس ایستاده کرده شود | میان ایشان | یک دیوال | اورا | یک دروازه باشد | درداخل آن | رحمت باشد

باز میان هر دو گروه یک دیوار ایستاده میشود که درآن یک دروازه باشد که درداخل آن طرف رحمت

وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ ؕ يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ؕ

وظاهرآن که هست | ازپیش آن عذاب | آنها به ایشان آواز میکنند | آیا ما نبودیم | باشما

و به ظاهر آن عذاب میباشد، منافقان به مؤمنان آواز میکنند که (ای مردم!) آیا ما با شما نبودیم

قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ

گویند آری! | لیکن شما | درفتنه انداخت | نفسهای خودرا | وانتظار کردید شما | وشک کردید شما

آنها گویند آری! چرانی شما نفسهای خود را در وصیت انداختید و درباره ما شما انتظار مصائب میکردید

وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ

وفریب دادشمارا | امیدها | تااینکه | آمد | حکم | خدا | وفریب دادشمارا | درباره خدا

و شک کردید، و امید های شما شمارا در فریب انداختید تااینکه حکم خدا (مرگ) رسید و شمارا درباره خدا شیطان فریبی

الْغَرُوْرُ ﴿١٤﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَّلَا مِنَ الَّذِيْنَ

شیطان | پس امروز | گرفته نمی شود | ازشما | کدام فدیه | ونه | ازآنانیکه

فریب داد پس امروز از شما نه کدام فدیه قبول میشود و نه از آنانیکه کفر را اختیار کردند

كَفَرُوْا ؕ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ؕ هِيَ مَوْلٰىكُمْ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٥﴾

کفرکردند | جای شما | آتش است | آن | لائق شما است | وبداست | جای بازگشت

جای باز گشت همهٔ شما جهنم است، این (دوزخ) رفیق شما است و آن بسیار خراب باز گشت است۔

اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا

آیاوقت نیامده | آنهارا | که ایمان آوردند | که نرم شود | دلهای ایشان | برای ذکرخدا | وبرای آنکه

آیا به مؤمنان آن وقت نیامده است، که دلهای ایشان به ذکر خداوند، و از کلام صادق نازل شده

نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ ۙ وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلُ

فرودآمد | ازحق | وآنهانباشند | مانندآن مردم | که داده شده به آنها کتاب | پیش ازآن

نرم شود، و مانند آنها نباشند که سابقاً به آنها کتاب داده شده بود

فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿١٦﴾

پس درازشد | برایشان | مودہ | بازسخت شد | دلهای ایشان | وزیاد | ازایشان | بدکاراست

باز برایشان یک زمانه گذشته بود، باز دلهای ایشان سخت شده بود، و درایشان اکثر مردم بد عمل هستند۔

اِعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ

بدانید | که خدا | زنده میکند زمین را | بعدازمردن آن | هرآینه واضح بیان کردیم | شمارا

بدانید که خداوند این زمین را بعد از خشک شدن دوباره زنده میکند بشما مثالهای واضح بیان کردیم

الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١٧﴾ اِنَّ الْمُصَّدِّقِيْنَ وَالْمُصَّدِّقٰتِ

نشانه ها | تاشما | عقل مند شوید | هرآینه خیرات دهنده مردان | وخیرات دهنده زنان

که شما برآن فهم حاصل کنید، هر آینه صدقه دهنده مردان و صدقه دهنده گان زنان

وَاَقْرَضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ

وآنانیکه قرض دادند | خدارا | قرض | نیک | دوچندکرده شود (بدله) | ایشان را | وبرای ایشان | اجر

و آنانیکه در راه خدا به اخلاص خرچ میکنند پس صدقه آنها به چند مراتب زیاد میشود و برای آنها

كَرِيْمٌ ﴿١٨﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖۤ اُولٰٓئِكَ هُمُ

عزت است | وآنانیکه | ایمان آوردند | به خدا | وه به رسولان او | ایشان است

بسیار اجر باعزت است، و آنانیکه به خدا و رسولان او ایمان آوردند این مردم

الصِّدِّيْقُوْنَ ۖ وَالشُّهَدَآءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ لَهُمْ اَجْرُهُمْ وَنُوْرُهُمْ ؕ

ایمانداران راست | وشهیدان | نزدرب ایشان | ایشان راست | اجرایشان | ونورایشان

راستگویان است، و نزد رب خود گواهان است و نزد ایشان اجر (خصوصی) است و نزد ایشان دیگری هم است

ع ٢ ٩ ١٨

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١٩﴾

وآنانیکه | کفرکردند | وتکذیب کردند | آیات مارا | ایشان است | اهل جهنم

و آنانیکه انکار کردند و آیات مارا تکذیب کردند پس این مردم اهل جهنم است۔

اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ وَّزِيْنَةٌ وَّتَفَاخُرٌۢ

بدانید | که هرآینه | زندگی | دنیا | بازی | وتماشه | وزینت | وفخراست

بدانید که زندگی دنیا بازی و سامان ارائش است و درمیان خود

بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِى الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ ۭ كَمَثَلِ غَيْثٍ

میان شما | وزیادت است | دراموال | ودراولاد | مانند | باران

فخر کردن یکی بر دیگری است و در مال و اولاد آشکارا نمودن بزرگی خود است۔ مانند باران که زراعت

اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ

که خوش ساخت | دهقان | زراعت آن | باز | آن خشک شود | پس می بینی تو آن را | زرد | باز

آن را به دهقان شائسته آشکارا میکند باز خشک شود و تو آن را زرد می بینی باز آن

يَكُوْنُ حُطَامًا ۭ وَفِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۙ وَّمَغْفِرَةٌ

آن شود | ذره ذره | ودرآخرت | عذاب راست | سخت | ومغفرت است

ذره ذره شود و در آخرت عذاب سخت هم است و از طرف خداوند

مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ ۭ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ

ازخدا | ورضامندی است | ونیست | زندگی | دنیا | مگر | سامان

بخشش و مغفرت هم است و زندگی دنیا تنها سامان فریب است

الْغُرُوْرِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا

فریب | پیش شوید | بسوی مغفرت | از جانب رب شما | وبسوی جنت | که عرض آن

پس بسوی مغفرت رب خود پیش شوید و بسوی آن جنت که عرض آن

كَعَرْضِ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۙ اُعِدَّتْ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

مانندعرض | آسمان | وزمین | تیارکرده شده است | آن مردم را | که ایمان آوردند

برابر آسمان و زمین است این برای آن مردم تیار شده است که

بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۭ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ۭ

به خدا | وبه رسولان او | این | فضل | خدااست | اومیدهد | هرا | خواهد

به خدا و رسولان ایمان آورده است این فضل خداوند است او که درباره کسی بخواهد پس بروی فضل

وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢١﴾ مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ فِى الْاَرْضِ

وخدا | خداوند فضل بزرگ است | نه می رسد | هیچ مصیبت | درزمین

کند و خداوند بسیار فضل کننده است هر مصیبت که می آید که در دنیا می آید

وَلَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّبْرَاَهَا ؕ

ونه درنفسهای شما | مگر | آن درکتاب (نوشته است) | پیش ازاین | که | پیدا کنیم آن مصیبت را

و یا که خاص برشما می آید، پس این همه دریک کتاب نوشته باقی است قبل از آنکه این ارواح را بیافریم

اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۚ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا تَاْسَوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا

هرآینه این سخن | برخدا | آسان است | برای اینکه شاغم نکنید | برآنچه فوت شد ازشما | وخوشحال نشوید

یقیناً این کار به خداوند بسیار آسان است (این بخاطر اینکه) چیزیکه از شما گرفته شد که برآن اندوهگین نشوید وکه

بِمَآ اٰتٰىكُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرِ ۙ﴿٢٣﴾ الَّذِيْنَ

به آنچه | دادشمارا | وخدا | دوست نمیدارد | هرمغرور | فخرکننده | آنانیکه

چیزیکه بشما داد شد که برآن تکبر نکنید، و خداوند هیچ فخر کننده را خوش نمیدارد که خود اشی هم

يَبْخَلُوْنَ وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ

بخل میکنند | وامر میکنند | مردم را | به بخل | وهرکه اعراض کند | پس هرآینه خدا

بخیل باشد، و که به دیگران هم سبق بخل میدهد و کسیکه از این اعراض کند پس خداوند

هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا

اوست بی نیاز | ستایش شده | هرآینه فرستادیم ما | پیغمبران خود | به نشانه های آشکارا | وفرود آوردیم ما

بی پروا و لائق ستایش است، ما پیغمبران خود را با تعلیم آشکارا فرستادیم و باایشان کتاب

مَعَهُمُ الْكِتٰبَ وَالْمِيْزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۚ وَاَنْزَلْنَا

باایشان | کتاب | وترازو (انصاف) | که قائم باشد | مردم | به انصاف | وفرود آوردیم ما

و انصاف فرستادیم که مردم به انصاف (و اعتدال) قائم باشند و ما آهن را

الْحَدِيْدَ فِيْهِ بَاْسٌ شَدِيْدٌ وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ

آهن را | درآن | جنگ | سخت | ومنفعتها است | مردم را | وتا معلوم کند | خدا

فرستادیم که درآن بسیار هیبت است، و برای مردم درآن فوائد بسیاری است، و اینکه خداوند

مَنْ يَّنْصُرُهٗ وَرُسُلَهٗ بِالْغَيْبِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٢٥﴾ ع ٢ ١٩

که | مدد میکند اورا | ورسولان اورا | بی دیدن | هرآینه خدا | قوی | غالب است

آشکارا کند که کیست که بی دیدن از دین و رسولان او امداد میکنید هر آینه خداوند بسیار غالب و قوی است۔

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا وَّاِبْرٰهِيْمَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ

وهرآینه فرستاده بودیم ما | نوح | وابراهیم | ونهادیم ما | درا ولاده ایشان | نبوت

و هر آینه ما نوح و ابراهیم را فرستادیم و در نسل آنها نبوت و کتاب جاری ساختیم

وَالْكِتٰبَ فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ ۚ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا

وکتاب | پس بعضی از آنها | راه یافتگان است | وزیادی | ازایشان | بدکاران است | باز فرستادیم ما

باز در ایشان بعض به راه درست باقی ماندند و اکثر ایشان درآنها بدعمل بودند، باز بعد از ایشان

عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاٰتَيْنٰهُ

بعد از ایشان | رسولان خود | وفرستادیم ما | عیسیٰ پسر مریم | ودادیم اورا

پی در پی پیغمبران دیگری را فرستادیم، و بعد از ایشان پسر مریم عیسیٰ را فرستادیم و به وی

الْاِنْجِيْلَ ۙ وَجَعَلْنَا فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ رَاْفَةً

انجیل | ونهادیم ما | در دلهای | آنانیکه | که پیروی کردند اورا | نرمی

انجیل دادیم، و کسیکه به راه او روان شدند ما در دلهای ایشان نرمی

وَّرَحْمَةً ؕ وَرَهْبَانِيَّةَ ۨ ابْتَدَعُوْهَا مَا كَتَبْنٰهَا عَلَيْهِمْ

ورحمت | ورهبانیت | که خود آنها ایجاد کردند | ما فرض نکرده بودیم آن را | برایشان

و مهربانی انداختیم، و خود آنها رهبانیت را ایجاد کردند، ما برایشان آن را فرض نکرده بودیم

اِلَّا ابْتِغَآءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ

مگر آنها چنین کردند (برای حصول) | رضاء خدا | پس رعایت نکردند آن را | چنانچه حق بود رعایت آن

مگر آنها برای رضا مندی خداوند اختیار کرده بودند باز رعایت آن را پوره پوره نکردند پس

فَاٰتَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ ۚ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٢٧﴾

پس دادیم ما | آنانرا که | ایمان آوردند | ازایشان | اجر آنها | وزیاد | ازایشان | بدکار هستند

کسیکه در ایشان اکنون ایمان آوردند به ایشان اجر کامل داریم و اکثر ایشان نافرمان ماندند۔

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمِنُوْا بِرَسُوْلِهٖ يُؤْتِكُمْ

ای مؤمنان! | بترسید | از خدا | وایمان آرید | به رسول او | اومیدهد شمارا

ای مؤمنان! از خداوند بترسید و بر پیغمبر او ایمان آرید او به شما

كِفْلَيْنِ مِنْ رَّحْمَتِهٖ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ نُوْرًا تَمْشُوْنَ بِهٖ

دوحصه | از رحمت خود | وبنهد | درشما | نور | که راه روید | به آن

از خزانه رحمت خود دو حصه دهد، و چنین روشنی دهد که برآن به پیش میروید

وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٨﴾ لِّئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ الْكِتٰبِ

وبخشش کند | شمارا | وخدا | بخشنده | مهربان است | برای اینکه بدانند | اهل کتاب

و بشما بخشش کند، و خداوند بخشنده بسیار رحم کننده است (بخاطر این میدهد که) به اهل کتاب در قیامت آشکارا شود که

اَلَّا يَقْدِرُوْنَ عَلٰى شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ

که آنها قدرت ندارند | به هیچ چیز | از فضل خدا | وهر آینه | فضل | بدست

ایشان را به فضل خداوند هیچ اختیار نیست و اینکه فضل هم در دست خدا است

اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٩﴾ ع ٢٠

خدا راست | اومیدهد | هرکرا | بخواهد | وخدا | خداوند فضل بزرگ است

کسی را که بخواهد به او میدهد و خداوند بسیار فضل کننده است۔

سُوْرَةُ الْمُجَادَلَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِثْنَتَانِ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورۂ مجادلہ در مدینہ نازل شد و آن | آغاز بنام خداوند کہ مہربان بزرگ اور بارحم است | بست ودو آیت وسہ رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ و بسیار بارحم است

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِيْ تُجَادِلُكَ فِيْ زَوْجِهَا وَتَشْتَكِيْٓ

هرآینہ | شنید | خدا | سخن | آن زن کہ | گفتگو میکرد باتو | درباره شوهر خود | وفریاد میکرد

هر آینہ خداوند (ج) سخن آن زن را شنید کہ درباره شوهر خود باتو گفتگو میکرد و از خداوند

اِلَى اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ۝۱

بخدا | وخدا | می شنید | سخنان هردوشما | هرآینہ خدا | شنوا | بینا است

شکایت میکرد و خداوند سخنان هر دو شمارا می شنید هر آینہ خدا می شنود و می بیند۔

اَلَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ مِنْكُمْ مِّنْ نِّسَاۗىِٕهِمْ مَّا هُنَّ اُمَّهٰتِهِمْ ۭ

آنانیکہ | ظہار میکنند | ازشما | بازنان خود | نیست | آنہا | مادران ایشان

در شما کہ کسی با زنان خود ظہار میکند پس آن زنہا مادران آنہا نمیگردد

اِنْ اُمَّهٰتُهُمْ اِلَّا الّٰۗـِٔيْ وَلَدْنَهُمْ ۭ وَاِنَّهُمْ لَيَقُوْلُوْنَ مُنْكَرًا

نیست مادران ایشان | مگر | آنچہ | زائیده اندایشان را | وهرآینہ آنہا | میگویند | نامعقول

ما درآن است کہ ایشان را زائیده اند و دراین شک نیست کہ ایشان یک نامناسب و سخن دروغ

مِّنَ الْقَوْلِ وَزُوْرًا ۭ وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ۝۲ وَالَّذِيْنَ

سخن | ودروغ | وهرآینہ خدا | عفوکننده | بخشنده است | وآنانیکہ

میگویند و هر آینہ خداوند معافی کننده و بخشنده است و کسیکہ

يُظٰهِرُوْنَ مِنْ نِّسَاۗىِٕهِمْ ثُمَّ يَعُوْدُوْنَ لِمَا قَالُوْا فَتَحْرِيْرُ

ظہار میکنند | بازنان خود | بازرجوع میکنند | بہ آنچہ | آنہا گفتند | پس آزادکردن است

با زنان خود ظہار میکنند و باز از سخن خود برگشت میخواهد پس بر ذمہ ایشان

رَقَبَةٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّتَمَاۗسَّا ۭ ذٰلِكُمْ تُوْعَظُوْنَ بِهٖ ۭ وَاللّٰهُ

یک غلام | پیش از آن کہ | زن ومرد تماس کنند | بہ این سخن | بہ شما پند داده میشود | وخدا

آزاد نمودن یک غلام است، قبل از آنکہ هر دو ایشان با یکی یک جای شوند بخاطر اینکہ شما از آن نصیحت گیرید و خدا

بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝۳ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ

بہ آنچہ | شما میکنید | خبردار است | پس کسیکہ | نہ یابد (غلام) | پس روزه است | دوماه

بہ کارهای شما باخبر است، پس کسیکہ غلام نیابد پس گرفتن روزه دو ماه مسلسل است

مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّتَمَاۗسَّا ۚ فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ

پی درپی | پیش از آن کہ | یکی بادیگر تماس کنند | پس هرکہ | چنین نکند | پس طعام دادن است

قبل از آنکہ هر دو ایشان یک جای شوند و کسیکہ از این هم قدرت ندارد پس بہ شصت

سِتِّيْنَ مِسْكِيْنًا ؕ ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ وَتِلْكَ

شصت (۶۰) | مساکین | این | که شما ایمان آرید | به خدا | و به رسول او | واین

مساکین خوراک این (احکام) بخاطر اینکه شما به خدا و به رسول او ایمان آرید و این حدود مقرره خداوند است

حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝۴ اِنَّ الَّذِيْنَ

حدود | خدا است | وبرای کافران | عذاب است | دردناک | هرآینه | آنانیکه

و به منکران عذاب دردناک مقرر است و کسیکه از خدا و از حکم رسول

يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ

مخالفت میکنند | باخدا | وبه رسول او | ذلیل کرده شدند | چنانچه ذلیل کرده شده بودند | آنانیکه

مخالفت کنند آنها چنین ذلیل میشوند که مانند که مردم سابقه خوار شدند

مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ وَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ

پیش از ایشان بودند | وهرآینه نازل کردیم ما | آیاتها | واضح | وبرای کافران | عذاب است

و ما آیات آشکارا را فرستاده بودیم و به منکران عذاب ذلت دهنده

مُّهِيْنٌ ۝۵ ۚ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ

ذلت دهنده | روز یکه | برانگیزد ایشان را | خدا | همه | پس خبر دهد ایشان را | به آنچه | ایشان میکردند

مقرر است روز یکه خداوند همه مردم را از قبرها بر انگیزند باز چیزیکه ایشان میکردند به آنها خبر میدهد

اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَنَسُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝۶ ع ۱

شمرده است آن را خدا | وایشان فراموش کرده است آن را | وخدا | برهر چیزی | گواه است

این کار ها را خداوند شمرده است و ایشان فراموش کردند و خداوند به هر چیز دانا است۔

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ

آیا ندیدی تو | که خدا | میداند | به آنچه | درآسمانها است | وآنچه | درزمین است

آیا تو به این سخن غور نه کردی که به خداوند هر چیز آسمانها و زمین درست معلوم است؟

مَا يَكُوْنُ مِنْ نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ

نباشد | مشوره پنهان | سه نفر | مگراین (خدا میباشد) | چهارم درآنها | ونه از پنج

در سه نفر هیچ مجلس چنین نباشد که چهارم آن خدا نباشد و نه در پنج

اِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ اَدْنٰى مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ

مگرآن (خدا) میباشد | ششم درآنها | ونه کم | ازآن | ونه زیاد | مگراو میباشد | باایشان

که در آن ششم خدا نباشد و هم چنین نه کم از آن و نه زیاد از آن لیکن آن خدا باایشان است

اَيْنَ مَا كَانُوْا ۚ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

هرجا یکه | ایشان میباشند | باز | خبر دهد ایشان را | به آنچه | ایشان میکردند | روز قیامت

ایشان که در هر جای باشد باز روز قیامت ایشان را به کارهای خود خبر داده میشوند۔

إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝٧ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا

هرآینه خدا | به هرچیز | داناست | آیا تو ندیدی | بسوی آنانیکه | که منع کرده شده بودند

هر آینه خداوند به هر چیز دانا است، آیا تو حال آن مردم را ندیدی که از مشوره های ناجائز

عَنِ النَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ

ازمشوره های پنهان | بازمیگردند | به آن چیز | که منع شده بودند | ازآن | ومشوره های پنهان میکنند

پنهان منع شده بودند، باز ایشان که از کدام سخن منع شده بودند، پس درآن دچار هستند و درباره

بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ ۖ وَإِذَا جَاءُوكَ

به گناه | وتجاوز | وبه نافرمانی رسول | وقتیکه | بیایند بتو

گناه و تجاوز، و دربارهٔ نافرمانی رسول مجلسهای مخفی میکنند (و ای نبی!) وقتیکه بتو روی بروی شوند

حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ ۙ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ

سلام میکنند بتو | به چنین الفاظ | که سلام نکرده ترا به | خدا | و | میگویند | دردلهای خود

پس به چنین حروف سلام میگویند که خداوند بتو آن قسم سلام نه گفته است، و در دلهای خود میگویند

لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۖ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا ۚ

چرانی | میدهد ما را خدا عذاب | به آنچه | ما میگوییم | کافی است ایشان را | جهنم | ایشان داخل میشوند به آن

چیزیکه ما میگوییم چرا خداوند (ج) مارا به آن جزا نمی دهد به این مردم جهنم کافی است ایشان درآن داخل میشوند

فَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝٨ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا

پس بدات | جای بازگشت | ای | مؤمنان! | وقتیکه در بیان خود مشوره پنهان میکنید | پس مشوره پنهان مکنید

و این بسیار باز گشت خراب است ای مؤمنان وقتیکه مجلس گوش نهاد میکنید، پس از گناه، و تجاوز و درباره

بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ

به گناه | وسرکشی | وبه نافرمانی رسول | ومشوره پنهان کنید | به نیکی | وبه تقوی

نافرمانی رسول هیچ وقت مجلس مکنید، بلکه درباره نیکی صلاح و مشوره کنید

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝٩ إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ

وبترسید | ازخدا آن که | بسوی او | شما جمع کرده میشوید | هرآینه | سرگوشی کردن | کار شیطان است

و از خداوند (ج) بترسید که هم شما به وی جمع میشوید مجالس گوش نهاد به لمس شیطان میشود

لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا

تا اندوهگین کند | آن مردم را که | ایمان آوردند | ونیست | به آنها نقصان دهنده | هیچ | مگر

که مؤمنان برآن اندوهگین شوند، و حال آنکه شیطان بدون اذن خداوند به آنها هیچ ضرر رسانیده نه میتواند

بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝١٠ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

بحکم | خدا | وبرخدا | باید که توکل کند | مؤمنان | ای | مؤمنان

و برای مؤمنان تنها به خداوند توکل مناسب است ای مؤمنان!

إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ

چون | گفته شود | شمارا | فراخ بنشید | درمجالس | پس کشاده کنید | فراخی پیدا کند الله

وقتیکه بشما گفته شود که در مجلس یک اندازه جای فراخ کنید پس شما جای فراخ کنید، خداوند بشما جای فراخ میدهد

لَكُمْ ۖ وَإِذَا قِيلَ انْشُزُوا فَانْشُزُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا

برای شما | ووقتیکه گفته شود | برخیزید | پس برخیزید | تابلند کند | خدا | آنانرا که | ایمان آوردند

وقتیکه بشما گفته شود که برخیزید پس بر خیزید خداوند درشما درجات مسلمانها

مِنكُمْ ۙ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

ازشما | وآنانیکه | داده شده است | علم | درجی | وخدا | به آنچه | شامیکنید

و علماء را بلند کرده است، و خداوند به کارهای شما درست

خَبِيرٌ ﴿١١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا

خبرداراست | ای مؤمنان | چون | مشوره پنهان میکنید | بارسول | پس نخست بدهید شما

باخبر است ای مؤمنان! وقتیکه شما با پیغمبر مشوره های پنهان میکنید، پس قبل از مشوره های خود

بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ

پیش ازمشوره خود | صدقه | این کار | بهتراست | برای شما | وبسیار پاکیزه است

یک، اندازه خیرات کنید، این کار برای شما بسیار بهتر است و ذریعهٔ پاکی است

فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ ءَأَشْفَقْتُمْ

پس اگر نیابید شما | پس هرآینه | خدا | بخشنده | مهربان است | آیا ترسیدید شما

اگر قدرت خیرات ندارید، پس هر آینه خداوند بخشنده رحم کننده است، آیا شما از این ترسیدید

أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ ۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا

از این که پیش بدهید | قبل ازمشوره خود | صدقه؟ | باز وقتیکه | شما چنین نکردید

که قبل از مشوره های پنهان خود صدقه دهید؟ (خیر است) که این کار از دست شما نمی شود

وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

ومعافی کرد | خدا | بشما | پس قائم کنید | نمازرا | وبدهید | زکوٰة را

و خداوند بشما معافی کرد پس (اکنون) پابند نماز باشید و زکات بدهید

ع ۲ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ ع

وفرمانبرداری کنید | خدارا | ورسول اورا | وخدا | خبرداراست | به آنچه | شامیکنید

و اطاعت خدا و رسول کنید، و به خداوند همه کارهای شما معلوم است

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِم ۚ

آیا تو ندیدی | آن مردم را | که دوستی میکند | باچنین قوم که | که غضب کرده است خدا برایشان

(ای پیغمبر!) آیا به آن مردم ندیدی که باچنین قوم دوستی دارند برآن که غضب خداوند برآنها نازل شده است

مَا هُمْ مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۙ وَيَحْلِفُوْنَ عَلَى الْكَذِبِ

نه ایشان | ازشما است | ونه از آنها | وایشان قسم میخورند | به دروغ

این (منافقان) نه با شما است و نه باآن (کافران) است و باز هم ایشان به دروغ قسم میخورند

وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۭ اِنَّهُمْ

وایشان میدانند | تیار کرده است | خدا | ایشان را | عذاب | سخت | هرآینه ایشان

خداوند برای ایشان عذاب سخت تیار ساخته است هر آینه آن

سَآءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٥﴾ اِتَّخَذُوْٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً

بداست | آنچه آنها | میکنند | گرفتند آنها | قسمهای خود | سپر

کارها بسیار خراب است که آنها میکنند آنها از قسم های خود برای خود سپر ساخته است

فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿١٦﴾

پس منع میکنند آنها (مردم را) | ازراه | خدا | پس ایشان را | عذاب است | ذلت دهنده

باز مردم را ازراه خداوند منع میکنند پس برای ایشان عذاب ذلت مقرر است

لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۭ

دفع نخواهد کرد | ازایشان | مالهای ایشان | ونه | اولاد ایشان | نزد خدا | هیچ هم

مال و اولاد ایشان از آنها هیچ دفع نکند از عذاب خدا

اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۭ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ

این مردم است | اهل جهنم | ایشان | درآن | همیشه میباشند | روزیکه | برانگیزند ایشان را

این مردم اهل جهنم است همیشه درآن میباشند روزیکه خداوند همه ایشان را زنده کند

اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيَحْلِفُوْنَ لَهٗ كَمَا يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ

خدا | همه | پس آنها قسم میخورند | پیش او | چنانچه | آنها قسم میخورند | پیش شما

پس نزد خداوند چنین قسمها میخورند چنانچه امروز نزد شما میخورند

وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ عَلٰي شَيْءٍ ۭ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ﴿١٨﴾

وی پندارند | که ایشان | به کدام فائده هستند | خبردار | هرآینه ایشان | آنها | دروغگوی هستند

و گمان می پندارند که ایشان را چیزی ایمان است خوب بشنو! که ایشان دروغ گوی هستند

اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ فَاَنْسٰىهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ

غالب آمد | برایشان | شیطان | پس اوفراموش کرد از آنها | ذکر خدا | این است

(سخن این است که) برایشان شیطان غلبه یافته است پس یاد خداوند را از ایشان فراموش کرده است این

حِزْبُ الشَّيْطٰنِ ۭ اَلَآ اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٩﴾ اِنَّ

گروه | شیطان | بشنو! هرآینه گروه | شیطان | آنها در نقصان است | هرآینه

گروه شیطان است و به این بدان که گروه شیطان در خساره میباشند آنانیکه

الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗٓ اُولٰٓئِكَ فِي الْاَذَلِّيْنَ ﴿۲۰﴾

آنانیکه | مخالفت میکنند | از خدا | واز رسول او | این مردم است | درمردم ذلیل شده گان

مخالفت خدا و رسول کند پس هم این مردم در ذلت است

كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِيْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿۲۱﴾

نوشت | خدا | هرآینه من غالب میباشم | ورسولان من | هرآینه خدا | قوی | غالب است

خداوند نوشت که من و رسولان من غالب هستم هر آینه خداوند باقوت است و بسیار غالب است۔

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَآدُّوْنَ

نه یابی تو | قومی راکه | ایمان دارند | به خدا | وبه روز | آخرت | که دوستی کنند

تو هیچ وقت آن را نه یابی کسیکه به خدا و رسول اش ایمان وارد آنها به چنین مردم محبت کند که باخدا

مَنْ حَآدَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَوْ كَانُوْٓا اٰبَآءَهُمْ اَوْ اَبْنَآءَهُمْ

باکسیکه مخالفت کرده است | خدارا | ورسول اورا | واگر | باشند آنها | پدران آنها | وپسران آنها

و رسول اش مخالف باشند اگرچه آنها پدران و یا پسران و یا برادران و یا مردم دیگری فامیل باشند

اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيْرَتَهُمْ ۭ اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ

یا | برادران آنها | ویا اقرباء آنها | این مردم است | که نوشت خدا | دردلهای ایشان

این مردم است که خداوند دردلهای ایشان نوک ایمان

الْاِيْمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوْحٍ مِّنْهُ ۭ وَيُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ

ایمان | ومدد کرد ایشان را | به یک روح | ازطرف او | وداخل کند او ایشان را | در باغها

داخل کرده است و ایشان را به مهربانی خود محکم گردانیده است و به چنین باغها داخل کند

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ

که میرود | اززیرآن | جویها | همیشه باشند | درآن | راضی شد الله | ازایشان

که زیر آن جویها میرود همیشه درآن باشند خداوند از ایشان راضی باشد

وَرَضُوْا عَنْهُ ۭ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ۭ اَلَآ اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۲۲﴾ ع ۱۲ ۹ ۳

وآنها راضی شدند | ازاو | این است | گروه خدا | خبردار | هرآینه گروه خدا | ایشان نجات یافتگان است

و آنها از خداوند راضی باشند این گروه خداوند است و خوب بشنو! که گروه خداوند کامیاب است۔

سُوْرَةُ الْحَشْرِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعٌ

سورة الحشر درمدینه نازل شده است وآن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ بارحم است

وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ كَوْعَاتٍ

بست وچهار آیت وسه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

پاکی بیان میکند خدارا | آنچه | درآسمانها | وآنچه | درزمین است | واو | غالب

پاکی بیان میکند خدارا چیزیکه درآسمان و زمین است و او بسیار غالب و باحکمت است

الْحَكِيمُ ① هُوَ الَّذِيْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

باحکمت است | اوست آنچه | برآورد | آن مردم را | که کفر کردند | از اهل | کتاب

خداوند آن ذات است که کافران کتابیان به روز اول به جمع

مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ؕ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَّخْرُجُوْا وَظَنُّوْٓا

از خانه های ایشان | به وقت حشر نخست | شما گمان نه میکردید | که بیرون آیند آنها | وآنها گمان میکردند

از خانها بیرون کردند گمان شما نبود که آنها بیرون شوند و گمان آنها بود که

وقف النبی علیه السلام

اَنَّهُمْ مَّانِعَتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ

که آنها | نگهدارنده است | قلعه های ایشان | از خدا | پس آمد به ایشان عذاب | خدا | از جایکه

قلعه های ایشان از گرفتن خدا نجات دهند۔ پس خداوند به ایشان عذاب از چنین طرف

لَمْ يَحْتَسِبُوْا ۫ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ

که گمان آنها هم نمی بود | واو انداخت | در دلهای ایشان | رُعب | خراب میکردند

آورد که درگمان ایشان هم نبود و دردلهای ایشان رعب انداخت که خانه های ایشان را

بُيُوْتَهُمْ بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِنِيْنَ ۫ فَاعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِي الْاَبْصَارِ ②

خانه های خود | به دستهای ایشان | وبدستهای | مؤمنان | پس عبرت حاصل کنید | ای خداوندان چشم

به دستهای خود ویران میکردند و به دستهای مؤمنان هم ویران می شدند پس ای مردم عقلمند از این درس گیرید۔

وَلَوْلَآ اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ

واگرنمی بود این سخن | که نوشته کرده بود | خدا | برایشان | جلاوطنی | هرآینه عذاب میداد به آنها

و اگر خداوند دربارهٔ ایشان جلاوطنی نوشته کرده نبود پس در دنیا جزاء (قتل) میداد

فِي الدُّنْيَا ؕ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ③ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

دردنیا | وایشان را | درآخرت | عذاب | آتش است | این | زیرا که ایشان

و در آخرت برای ایشان جزاء آتش مقرر است بخاطر این که آنها مخالفت خدا و رسول را کردند

شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَآقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ④

مخالفت کردند | از خدا | ورسول اورا | وکسیکه مخالفت کند | از خدا | پس هرآینه | خدا | سخت عذاب دهنده است

کردند و کسیکه مخالفت کند خدا و رسول را پس خداوند در جزاء دادن بسیار سخت است

مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوْهَا قَآئِمَةً عَلٰٓى اُصُوْلِهَا

آنچه | بریدید شما | از درخت خرما | یا گذاشتید آن را | ایستاده | بر بیخهای خود

شما که کدام درختان خرما را بریدید و یا به ریشه های محکم گذاشتید پس این

فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفٰسِقِيْنَ ⑤ وَمَآ اَفَآءَ اللّٰهُ

پس آن بود بحکم خود | وتارسوا کند | فاسقان را | وآنچه | عاید گردانید | خدا

این بحکم خداوند بود (ا بخاطر این بود) که خداوند مردم نافرمان را رسواء کنند و خداوند که به رسول خود کدام (بدون جنگ)

عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْهُمْ فَمَآ اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّلَا رِكَابٍ

پیغمبر خودرا | ازایشان | پس نساختہ بودید شما | برآن | اسپان | ونہ شتران

از این یہود آورد پس شما برآن آسپان و شتران خود نگاختہ بودید

وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهٗ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ

لیکن | خدا | غالب میکند | رسولان خودرا | برآنکہ | بخواهد | وخدا

لیکن خداوند رسولان خود را برآنکہ بخواهد غالب میکند و خداوند متعال

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٦ مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ

برهرچیز | توانااست | آنچہ عاید گردانید | خدا | بہ پیغمبر خود

بر هر چیز قدرت کامل دارد خداوند که به پیغمبر خود از مردم قریه های دیگری که کدام مال

مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى

از مالهای ساکنان دهات | پس آن از خدا | واز رسول | وخویشاوندان | وبرای ایتام

فئ داده است، پس آن حق خداوند و رسول و از اقارب او و از یتیمان

وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ كَيْ لَا يَكُوْنَ دُوْلَةً ۢ بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ

وبرای مساکین | وبرای مسافران است | کہ آن نباشد | دادگرفت | میان | توانگران

و مساکین است و مسافر که این مال فئ در قبضه مال داران شما نیاید

مِنْكُمْ ؕ وَمَآ اٰتٰىكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ ۗ وَمَا نَهٰىكُمْ

ازشما | وآنچہ | بشما دادہ است | رسول | پس بگیرید آن را | وآنچہ | منع میکند شمارا

و رسول که بشما کدام چیزی میدهد آن را بگیرید و شما را که از چیزی منع کرده است

عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝٧

ازآن | پس منع شوید شما | وبترسید | ازخدا | هرآینہ | خدا | سخت عذاب دهنده است

از آن منع شوید و از خدا بترسید، هر آینہ خداوند در جزا سخت است۔

وقف لازم

لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ

برای فقیران | مهاجرین | آنانیکہ | کشیده شدند | ازخانه های خود | و | مالهای ایشان

از آن مهاجرین (حاجتمند) حق زیاد است که از خانه های خود و از مالهای خود بیرون کرده شدند

يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ

کہ میخواهند | فضل | ازخدا | ورضامندی | ومدد میکند | ازخدا | واز رسول او

که فضل و رضاء خدارا میخواهند و امداد میکند دین خدارا و از رسول او۔

اُولٰٓئِكَ هُمُ الصّٰدِقُوْنَ ۝٨ وَالَّذِيْنَ تَبَوَّءُو الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ

این مردم است | مسلمان راست | وآنانیکہ | کہ قائم ماندند | درخانہ | وبرایمان

هم این مردم راستگوی (مسلمانها است) و این مال حق آن مردم هم است که از هجرت خانه از مدینه اس پیش

مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوْنَ

پیش از ایشان | آنها محبت میکنند | با آن که | هجرت میکند | به ایشان | ونمی یابند

انصار است، و در ایمان (ثابت) قدم هستند و با آن مردم محبت دارند که به شهر آنها هجرت میکنند و در دلهای

فِيْ صُدُوْرِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ

در سینه های خود | تنگی حسد | از آنچه | داده شود به آنها | ومقدم میدارند دیگران را

خود هیچ تنگی ندارد برآن چیز که به ایشان داده شده و دیگران را

عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۭ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ

برنفسهای خود | اگر که باشد | به ایشان | فاقه احتیاج | وهر که | نگهداشته شد | از حرص

از خود پیش میکند، اگرچه خود ایشان محتاج باشد و کسیکه از بخل نفس نگهداشته شد

نَفْسِهٖ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ جَاۗءُوْ مِنْۢ بَعْدِهِمْ

نفس خود | پس این مردم است ایشان | نجات یافتگان | وآنانیکه | آمدند | بعد از آنها

هم این مردم کامیاب هستند و دربارهٔ آن مردم که بعد از آن بیایند

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا

میگویند | ای رب ما! | بیامرز مارا | و | برادران مارا | آنکه | پیش شدند از ما

و این دعاء میکنند که ای رب ما! مارا ببخش! و آن برادران ما که قبل از مسلمان شدند

بِالْاِيْمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًّا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

درآیمان آوردن | وپیدا مکن | دردلهای ما | حسد | آن مردم را | که ایمان آوردند

و دردلهای ما برای مسلمانها هیچ حسد پیدا مکن

رَبَّنَآ اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ ع

ای رب ما! | هرآینه تو | بسیار مهربان | رحم کننده هستی | آیا ندیدی تو | آن مردم را که

ای رب ما! هر آینه تو مهربان رحم کننده هستی آیا تو به آن مردم ندیدی که

نَافَقُوْا يَقُوْلُوْنَ لِاِخْوَانِهِمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

منافقت کردند | آنها میگویند | به آن برادران خود | آنکه | کفر کردند | از اهل کتاب

منافق هستند، آنها از اهل کتاب به برادران کافران خود میگویند که اگر شما

لَىِٕنْ اُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيْعُ فِيْكُمْ

اگر | جلاوطن کرده شدید | هرآینه بیرون می شویم | باشما | وما قبول نمیداریم | درباره شما

از (مدینه) کشیده شدید، پس ما هم باشما میرویم و درمعامله شما هیچ وقت

اَحَدًا اَبَدًا ۙ وَّاِنْ قُوْتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ

هیچکس را | همیشه | واگر | باشما جنگ کرده شد | هرآینه مدد کنیم شمارا | وخدا | گواهی میدهد

سخن هیچ کسی را قبول نمیداریم، و اگر باشما جنگ کرده میشود هر آینه امداد شما میکنیم و خداوند به این گواه است

إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ

که هر آینه آنها | دروغ گوهستند | اگر | آنها کشیده شوند | بیرون نمی شوند | باایشان | واگر

که ایشان دروغ میگویند، اگر اهل کتابیان کشیده شدند پس آنها به ایشان نه میروند و اگر

قُوتِلُوا لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ

باایشان جنگ کرده شود | به ایشان مدد داده نه میتوانند | واگر | مدد آنها هم کنند | هر آینه میگردانند | پشتها را

باایشان جنگ کرده شد، پس آنها مدد ایشان را نه میکنند، و اگر مدد کنند به پشت میروند.

لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم مِّنَ اللَّهِ

باز | به ایشان مدد کرده نه میتوانند | هر آینه خوف شما زیاد است | در سینه های ایشان | از خدا

باز به ایشان مدد کرده نه میشود (مسلمانها!) هر آینه در دلهای ایشان از خدا هم زیاد خوف از شما دارند

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا

این | زیرا که آنها | قومی است | که نه میدانند | جنگ کرده نه میتوانند باشما | همه | مگر

زیرا که ایشان چنین مردم هستند که از فهم کار نه میگیرند، اگر همهٔ ایشان جمع شوند باز هم باشما جنگ

فِي قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ

درقریه ها | که قلعه بند باشد | یا | پس از | دیوالها | جنگ آنها | درمیان خود

کرده نه میتوانند، مگر درچنین قریه ها که گرد آن دیوار باشد و یا نه پشت دیوار ها جنگ ایشان درمیان خود

شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ

بسیار سخت است | گمان میکنی تو به آنها | یکجا جمع شده | و | دلهای ایشان | جدا جدا است | این

بسیار سخت است، گمان تو برایشان است که آنها یک جای است حال آنکه دلهای ایشان جدا جدا است این

بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا

که ایشان | قومی است | نه می فهمند | مانند حال | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | هم نزدیک

بخاطر اینکه این مردم از عقل کار نمی گیرند، مثال آنها مانند آن مردم است که سابقاً گذشته است آنها

ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ

چشیدند | وبال | کارخود | وایشان را | عذاب | دردناک است | مانند حال

مزه کارهای خود را چشیدند، و به عذاب دردناک گرفتار هستند مثال آنها مانند

الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي

شیطان است | وقتیکه او گفت | انسان را | که کفر کن | پس وقتیکه کافر شد | او گفت | هر آینه من

شیطان است، که به انسان گوید که کفر کن وقتیکه او کفر کند باز میگوید که من از تو

بَرِيءٌ مِّنكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ

بیزارم | ازتو | هر آینه من | میترسم | ازخدا | که رب است | هم عالم را | پس شود

بیزار هستم، و من از خدا میترسم که رب همه مخلوق است، پس انجام اش

عَاقِبَتَهُمَآ اَنَّهُمَا فِى النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا ؕ وَذٰلِكَ

انجام هردوآنها | اینکه هردوآنها | درآتش میباشند | آنها همیشه میباشند | درآن | واین است

این شد که هر دو اش به آتش جهنم داخل شدند که همیشه درآن باشند و جزاء ظالمان

جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۷﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ ع ۲ ۷ ۵

جزاء | ظالمان | ای | مؤمنان! | بترسید | ازخدا | وباید که بیند

هم این مقرر است ای مؤمنان! از خدا بترسید و هرکسی این را ببیند که

نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ

انسان | آنچه | پیش فرستاده است | برای صبح | وبترسید از خدا | هرآینه خدا | باخبراست

برای فردا چه فرستاده؟ و از خدا بترسید او از کارهای شما

بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۸﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰىهُمْ

به آنچه | شامیکنید | ونشوید شما | مانند آن مردم | که فراموش کردند | خدارا | پس اوفراموش کردایشان را

پوره پوره باخبر است، و مانند آن کسی نباشید که خدارا فراموش کرد پس خداوند از

اَنْفُسَهُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۱۹﴾ لَا يَسْتَوِيْٓ اَصْحٰبُ النَّارِ

نفسهای ایشان | این مردم است | فاسقان | برابر نیست | اهل جهنم

از آنها نفسهای ایشان را فراموش کردند این مردم بدعمل و نافرمان هستند۔ اهل جهنم و اهل جنت هیچ وقت برابر

وَاَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ؕ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿۲۰﴾ لَوْ اَنْزَلْنَا

واصحاب جنت | اهل جنت | ایشان است | کامیاب | اگرنازل میکردیم

نیستند هم اهل جنت کامیاب هستند اگر ما این قرآن را

هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ لَّرَاَيْتَهٗ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ

این قرآن را | بریک کوهی | هرآینه میدیدی آن را | عاجزی کننده | ذره ذره شدنی | ازترس

بریک کوهی نازل میکردیم پس تو میدیدی که از خوف خدا فرمان قبول کننده و ذره ذره میشد

اللّٰهِ ؕ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿۲۱﴾

خدا | واین | مثالها | مابیان میکنیم آن را | برای مردم | تاایشان | فکرکنند

و این مثالها ما برای آن قوم بیان میکنیم که آنها از عقل کار گیرند۔

هُوَ اللّٰهُ الَّذِىْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۚ هُوَ

اوست الله آن چه | نیست هیچ معبود | مگراو | داناست | به غیب | وآشکارا | اوست

خداوند همان است که بجز از وی معبود دیگری نیست از آشکارا و پنهان خبردارد او بسیار

الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿۲۲﴾ هُوَ اللّٰهُ الَّذِىْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْمَلِكُ

بخشنده | مهربان | اوست الله | آنکه نیست هیچ معبود | بجزازوی | اوبادشاه است

مهربان و بسیار رحم کننده است خداوند همان است که بجز از وی معبود دیگری نیست بادشاه است

الْقُدُّوْسُ السَّلٰمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيْزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ؕ

بسیار پاک | سالم از عیوب | امن دهنده | در پناه دارنده | غالب | قوی | بزرگ است

پاک است، از هر عیب محفوظ، امن دهنده است حفاظت کننده است، غالب است درست کننده خرابی است

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۲۳﴾ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ

پاک است | الله | از آنکه ایشان شرکت میکنند | او است الله | پیدا کننده | نو آشکارا کننده

بسیار بزرگ است، خداوند (ج) از شرک ایشان بسیار پاک است، هم خداوند پاک کننده درست ساخت کننده

الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ؕ يُسَبِّحُ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

صورت دهنده | او را است نامها | شائسته | تسبیح میکند | او را آنچه | در آسمانها

صورت دهنده است، او را نامهای شائسته است در آسمانها و زمین هر چیز پاکی بیان میکند او را

وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۲۴﴾ ع ۳ ۶

وزمین است | و او است | غالب | باحکمت

او غالب، باحکمت است۔

سُوْرَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الممتحنة در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | سیزده آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا عَدُوِّيْ وَعَدُوَّكُمْ اَوْلِيَآءَ

ای مؤمنان! | مگیرید | دشمنان ما | و دشمنان شما | دوستان

ای مؤمنان! دشمنان من و دشمنان شما را دوستها نه گیرید

تُلْقُوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوْا بِمَا جَآءَكُمْ

که میفرستید | بایشان | پیغام محبت | و هر آینه آنها کافر شدند | به آنچه | آمده بشما

شما به آنها پیغام محبت و دوستی میفرستید و حال آنکه ایشان از این دین منکر اند آنکه بشما آمده است

مِّنَ الْحَقِّ ۚ يُخْرِجُوْنَ الرَّسُوْلَ وَاِيَّاكُمْ اَنْ تُؤْمِنُوْا

از دین حق | میکشند | رسول را | و شما را | زیرا که | شما ایمان آورید

آنها رسول (شما را) و شما را (از وطن شما) میکشند تنها به این که شما

بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ ؕ اِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِيْ سَبِيْلِيْ

به خدا | که رب شما است | اگر | شما بیرون میروید | برای جهاد | در راه من

به خدا که رب شما است ایمان آوردید، اگر شما در راه خدا برای جهاد، و برای رضا مندی من

وَابْتِغَآءَ مَرْضَاتِيْ ۛ تُسِرُّوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ ۛ وَاَنَا اَعْلَمُ

و به طلب | رضامندی | پنهان می فرستید | به طرف آنها | پیغام دوستی | و من میدانم

برآمده باشید، شما به آنها محبت مخفی دارید و به من درست معلوم است۔

بِمَآ اَخْفَيْتُمْ وَمَآ اَعْلَنْتُمْ ؕ وَمَنْ يَّفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ

به آنچه | شما پنهان میدارید | و به آنچه | شما آشکارا میکنید | و هرکه | چنین کند | از شما | هرآینه او گمراه شد

چیزی را که شما پنهان میدارید، و چیزی را که شما آشکارا میکنید، و کسیکه آینده چنین کند او از راه درست

سَوَآءَ السَّبِيْلِ ۝١ اِنْ يَّثْقَفُوْكُمْ يَكُوْنُوْا لَكُمْ اَعْدَآءً وَّ يَبْسُطُوْٓا

از برابر | راه مستقیم | اگر یابند شما را | میشوند آنها | شما را | دشمنان | و | دراز میکنند

بی راه شده اگر برشما دست یابند، پس دشمنان شما میباشند، و دستهای خود را و

اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ وَاَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّوْٓءِ وَوَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ ۝٢

به طرف شما | دستهای خود | وزبانهای خود | به بدی | ودوست میدارند | کاش! | شما هم کافر شوید

زبانهای خود را بر بدی دراز کند، و آنها میخواهند که شما هم کافر شوید

لَنْ تَنْفَعَكُمْ اَرْحَامُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ يَفْصِلُ

هیچ وقت نفع ندهد شما را | خویشاوندان شما | ونه اولاد شما | روز | قیامت | او فیصله کند

دوستان و اقرباء شما هیچ به درد شما نمی آیند روز قیامت خداوند

بَيْنَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝٣ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ

میان شما | وخدا | به آنچه | شما میکنید | بینا است | هرآینه | بود | برای شما

میان شما فیصله کند، و خداوند از کارهای شما خبردارد و برای شما در ابراهیم

اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ ۚ اِذْ قَالُوْا

پیروی | نیک | به ابراهیم | وآنانیکه | که باوی بودند | چون | گفتند

و دوستان او یک پیروی نیک موجود بود وقتیکه آنها به قوم خود

لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

قوم خودرا | هرآینه ما | بیزارم | ازشما وازآن که | شما عبادت میکنید | بجز | از خدا

گفتند که ما از شما دست بردار هستیم، و از آن معبودان که شما بجز از خدا گرفته اید

كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَآءُ اَبَدًا

ما انکار کردیم | ازشما | وآشکارا شد | میان ما ومیان شما | دشمنی | وبغض | همیشه

ما از شما منکر هستیم، و میان ما و شما همیشه دشمنی و بغض آشکارا است

حَتّٰى تُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَحْدَهٗٓ اِلَّا قَوْلَ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ لَاَسْتَغْفِرَنَّ

تا آنکه | شما ایمان آرید | به خدا | که یک است | مگر | سخن | ابراهیم | پدر خودرا | من بخشش میخواهم

تا اینکه شما به یک خدا ایمان نه آرید مگر اینکه ابراهیم به پدر خود این گفته بود که من درباره

لَكَ وَمَآ اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ رَبَّنَا

ترا | ومن اختیار ندارم | ترا | از خدا | از هیچ چیز | ای رب ما!

تو دعاء مغفرت میخواهم، و من را نزد خدا هیچ اختیار نیست ای رب ما!

عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ④

برتو | ماتوکل کردیم | وبسوی تو | مارجوع کردیم | وهم بسوی تو | بازگشت است

ما بر تو توکل میکنیم، و ما هم بسوی تو رجوع میکنیم و هم بسوی تو باز گشت است۔

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا

ای رب ما! | مگردان مارا | جای امتحان | ازآن مردم | که کفرکردند | وبخشش کن مارا | ای رب ما!

ای رب ما! مارا به دستهای کافران مه انداز و گناهان مارا عفو کن ای رب ما!

إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑤ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

هرآینه تو | هم تو | غالب | باحکمت هستی | هرآینه | بود | برای شما | درایشان | اقتدای | نیک

تو غالب باحکمت هستی، در سخنهای آن مردم برای شما اقتداء درست است

لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۚ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ

برای آنکه | امیددارد | خدا | وروز آخرت را | وکسیکه | اعراض کند | پس هرآینه

برای آنکه امید دارد از ملاقات باخدا و به روز آخرت و کسیکه از آن اعراض کند پس خدا

اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ⑥ ع عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ

خدا | بی نیازاست | مستوده کاراست | نزدیک است | خدا | پیدا کند | میان شما | ومیان

بی نیاز است و ستوده است، این سخن تعجب نیست که خداوند میان شما، و میان آنانیکه

الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَاللَّهُ قَدِيرٌ ۚ وَاللَّهُ

آنانیکه | که دشمنی دارید شما | ازایشان | دوستی | وخدا | قدرت دارد | وخدا

امروز دشمنی شما باآنها است محبت پیدا کند و خداوند بسیار قادر است و خداوند بخشنده

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ⑦ لَّا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ

بخشنده | مهربان است | منع نه میکند شمارا | خدا | ازآن مردم | که جنگ نه میکنند باشما

و بسیار مهربان است، خداوند متعال شمارا از آن مردم منع نه میکند که درباره دین باشما جنگ نه میکنند

فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ

درباره دین | ونکشیده اند شمارا | ازخانه های تان | ازآنکه | شما باایشان احسان کنید

و نه آنها شمارا از خانه های شما کشیده باشد بلکه (خداوند اجازه میدهد) که شما باآنها سلوک درست

وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ⑧ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ

وانصاف کنید | درحق ایشان | هرآینه | خدا | دوست میدارد | انصاف کنندگان | هرآینه | منع میکند شمارا

و انصاف کنید، هر آینه انصاف کنندگان را خدا خوش دارند، خداوند شمارا از دوستی آن مردم

اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ

الله | ازآن مردم | که جنگ میکند باشما | درباره دین | وکشیدند شمارا | ازخانه های شما

منع میکند، که درباره دین باشما جنگ میکنند و آنها شمارا از خانه های شما کشیده باشند

وَظٰهَرُوْا عَلٰٓى اِخْرَاجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ

ومعاونت یک دیگر کردند | دربارہ اخراج شما | کہ شما دوستی کنید با آنہا | وکسیکہ | دوستی کند بایشان

و دربارہ اخراج شما امداد یک دیگری کردہ باشد و کسیکہ بااین مردم دوستی میکنند

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝٩ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا جَآءَكُمُ

پس این مردم | ظالم هستند | ای | مؤمنان! | وقتیکہ | بیایند بشما

پس همین مردم ستمگاران است ای مؤمنان! وقتیکہ زنان مؤمن

الْمُؤْمِنٰتُ مُهٰجِرٰتٍ فَامْتَحِنُوْهُنَّ ۭ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِهِنَّ ۚ

زمان مؤمن | مهاجر | امتحان کنید ایشان را | خدا | خوب میداند | بہ ایمان آنہا

هجرت کنند و بشما بیایند پس آنہا را امتحان کنید خداوند (ج) از ایمان و بی ایمانی آنہا باخبر است

فَاِنْ عَلِمْتُمُوْهُنَّ مُؤْمِنٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوْهُنَّ اِلَى الْكُفَّارِ ۭ لَا هُنَّ

پس اگر معلوم کردید آنہارا | کہ مؤمن است | واپس مفرستید ایشان را | بہ طرف کافران | نہ آن زنان

پس اگر بفہمید کہ آنہا مؤمن است پس بہ کافران باز گشت مکنید پس این زنان

حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّوْنَ لَهُنَّ ۭ وَاٰتُوْهُمْ مَّآ اَنْفَقُوْا ۭ

حلال است | ایشان را | ونہ آن (کافران) | حلال است | ایشان را | وبدهید ایشان را | آنچہ | خرچ کردند آنہا

نہ بہ کافران حلال است و نہ کافران بہ آنہا روا است (و بہ کافران) بدهید چیزیکہ ایشان برآنہا خرچ کردہ است

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ۭ

ونیست گناہ | برشما | اینکہ | شما نکاح کنید با آنہا | وقتیکہ | بدهید ایشان را | مهر ایشان

و بر شما هیچ گناہ نیست کہ شما باآنہا نکاح کنید وقتیکہ آنہارا مهر بدهید۔

وَلَا تُمْسِكُوْا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْـَٔـلُوْا مَآ اَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔـلُوْا

ونگہ مدارید شما | تعلقات | بازنان کافر | وبخواهید | آنچہ | خرچ کردہ اید | وبخواهند آنہا

و با زنان کافران تعلقات ختم کنید و کدام خرچ کہ برآنہا کردہ اید آن را از ایشان بخواهید و آنہا

مَآ اَنْفَقُوْا ۭ ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ ۭ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

آنچہ خرچ کردند آنہا | این است | حکم خدا | اوفیصلہ کند | میان شما | وخدا | دانا

کہ برایشان کدام خرچ کردہ است از شما بخواهند هم این حکم خدا است او میان شما فیصلہ میکند و خدا دانا

حَكِيْمٌ ۝١٠ وَاِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى الْكُفَّارِ

باحکمت است | واگر | واگر از دست شما برود | کدام زن از زنان شما | بہ طرف کافران

باحکمت است و اگر در زنان شما یک زن با کافران بماند و شما از آن کافران

فَعَاقَبْتُمْ فَاٰتُوا الَّذِيْنَ ذَهَبَتْ اَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَآ اَنْفَقُوْا ۭ

وغنیمت گیرید از کافران | پس بدهید | آنانرا کہ | رفتہ است | زنهای ایشان | مانند آن چیز | کہ خرچ کردند آنہا

غنیمت حاصل کنید پس از دست کسیکہ زنہا رفتہ است بہ آنہا مانند خرچ ایشان مال آداء کنید۔

وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِیْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ⑪ یٰٓاَیُّهَا النَّبِیُّ اِذَا جَآءَكَ

وبترسید | ازآن خدا یکه | شما به او ایمان دارید | ای نبی! | وقتیکه | بیایند نزد تو

و از خداوند بترسید که شما بروی ایمان آورده اید ای پیغمبر! زنان مؤمن که بتو بیایند

الْمُؤْمِنٰتُ یُبَایِعْنَكَ عَلٰٓی اَنْ لَّا یُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَیْـًٔا

زنان مؤمن | که بیعت میکنند با تو | به اینکه | شریک مقرر نه میکنند | به خدا | هیچ چیز

و بیعت کنند از این سخنها که باخدا هیچکسی را شریک نه میکنند

وَّلَا یَسْرِقْنَ وَلَا یَزْنِیْنَ وَلَا یَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا یَاْتِیْنَ بِبُهْتَانٍ

ونه دزدی کنند | ونه زنا کنند | ونه بکشند آنها | اولاد خود | ونیارند | کدام بهتان

و دزدی نه کنند و زنا نه کنند و اولاد خود را نه کشند و نه اولاد بهتان را بیارند که روی بروی

یَّفْتَرِیْنَهٗ بَیْنَ اَیْدِیْهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا یَعْصِیْنَكَ فِیْ مَعْرُوْفٍ

که افترا کرده باشند | میان دستهای خود | وپاهای خود | ونافرمانی نکنند ترا | در یک کار نیک

(به شوهر اش) به دروغ بسته کنند و نه درکارهای نیکی نافرمانی تو نه کنند

فَبَایِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ⑫

پس بیعت کن با ایشان | وبخشش بخواه | ایشان را | ازخدا | هرآینه | خدا | بخشنده | رحم کننده است

پس تو باایشان بیعت کن و درباره آنها از خدا بخشش بخواه هر آینه خدا بخشنده مهربان است۔

یٰٓاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَیْهِمْ قَدْ یَئِسُوْا

ای مؤمنان! | دوستی مکنید | باقومی که | غضب کرد | خدا | برایشان | آنها ناامید شدند

ای مؤمنان باآن مردم دوستی مکنید که برغضب خدا رچار هستند و از آخرت چنین

مِنَ الْاٰخِرَةِ كَمَا یَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ اَصْحٰبِ الْقُبُوْرِ ⑬ ع

ازآخرت | چنانچه | ناامید شده | کافران | ازاهل قبور

ع ۲ الصف ۸

ناامید هستند مانند کافران که درقبور ناامید هستند۔

سُوْرَةُ الصَّفِّ مَدَنِیَّةٌ وَّهِیَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | اَرْبَعَ عَشْرَةَ اٰیَةً وَّفِیْهَا رُكُوْعَانِ

سورۃ الصف در مدینه نازل شده است وآن | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است | چهارده آیت ودو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِیْزُ

پاکی بیان میکند | خدارا | آنچه | درآسمانها | وآنچه | درزمین است | واو | غالب

پاکی خداوند (ج) را بیان میکند آنکه درآسمانها و زمین است و او غالب

الْحَكِیْمُ ① یٰٓاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا لِمَ تَقُوْلُوْنَ مَا لَا تَفْعَلُوْنَ ②

باحکمت است | ای مؤمنان! | چرا | میگوئید | آنچه | نمی کنید

باحکمت است ای مؤمنان چنین سخنها را چرا میگوئید که آن را پوره نه میکنید۔

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا لَا تَفْعَلُوْنَ ۝٣ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

بسیار ناخوش شد | نزد خدا | که شما میگوئید | آنچه شما نمیکنید | هر آینه خدا | دوست میدارد

این در نزد خداوند سخن نارضائی است که چنین سخنها میگوید که آن را پوره نه میکنید خداوند آن مردم

الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِهٖ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرْصُوْصٌ ۝٤

آن مردم را که | جنگ میکنند | در راه او | صف بسته | گویا که آنها | یک دیوال است | به مس محکم شده

خوش دارند که در راه او چنین می جنگند که مانند دیوار پخته شده۔

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُوْنَنِيْ وَقَدْ تَّعْلَمُوْنَ

چون گفت | موسیٰ | قوم خود را | ای قوم من! | چرا | میرنجانید مرا | و هر آینه شما میدانید

وقتیکه موسیٰ به قوم خود گفت ای قوم ما! چرا مرا میرنجانید؟ و به این خوب میدانید که

اَنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوْٓا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ

که هر آینه من | رسول | خدا هستم | بسوی شما | پس چون | کج شدند | کج ساخت | خدا | دلهای ایشان

من بشما رسول خدا هستم، باز وقتیکه آنها گمراهی را اختیار نمودند، پس خداوند دلهای ایشان را کج کردند

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۝٥ وَاِذْ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ

وخدا | هدایت نمی کند | به مردم نافرمان | وچون گفت | عیسیٰ پسر مریم

و خداوند به چنین مردم نافرمان راه نمی نماید و آن وقت را یاد کن که عیسیٰ پسر مریم گفت که

يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا

ای بنی اسرائیل! | هر آینه من | رسول | خدا هستم | بطرف شما | تصدیق کننده | از آنچه

ای بنی اسرائیل! من رسول خدا هستم که بسوی شما فرستاده شدم، تصدیق کننده تورات هستم

بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُوْلٍ يَّاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِي

پیش از من است | تورات | و مژده دهنده ام | از یک رسول | که می آید | بعد از من

که پیش از من آمده است، و مژده یک رسول دیگری را میدهم که بعد از من می آید

اسْمُهٗٓ اَحْمَدُ ؕ فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ

نام او | احمد باشد | پس چون | او آمد به ایشان | با نشانه های آشکارا | گفتند | این | جادو است

که نام اش أحمد (ص) میباشد، باز وقتیکه او به آنها نشانهای آشکارا آورد آنها گفتند که این آشکارا

مُّبِيْنٌ ۝٦ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ

آشکارا | و که | زیاد ظالم است | از آنکه | که بسته کرد | بر خدا | دروغ | واو

جادو است و کیست ظالم تر از آنکه که برخدا دروغ بسته میکند؟ حال آنکه او

يُدْعٰٓى اِلَى الْاِسْلَامِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٧ يُرِيْدُوْنَ

خوانده میشود | بطرف اسلام | وخدا | راه نمی نماید | به مردم ظالمان | ایشان میخواهند

بسوی اسلام خواسته میشود، و خداوند به چنین ستمگاران هدایت نه میکند آنها میخواهند

لِيُطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُوْرِهٖ وَلَوْ كَرِهَ

که گل کنند | نورخدا | بدهنهای خود | وخدا | پوره کننده | نورخوداست | واگر | بدبدانند

که نور خداوند را به دمیدن دهنها محو کند و خدا نور خود را به کمال میرساند اگرچه به کافران

الْكٰفِرُوْنَ ۝٨ هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ

کافران | اوست | آنکه | فرستاد | پیغمبرخود | به هدایت | وبه دین | حق

بد میخورد خداوند آن ذات است که رسول خود را با هدایت و به دین حق فرستاد

لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ۝٩ ع ١ ٩

که او غالب کند آن را | برهمه ادیان | اگر | بدبدانند | مردمشرک

که این دین را برهمه ادیان غالب کند اگرچه بردلهای مشرکین تاریکی می آید

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ

ای مؤمنان! | آیا دلالت کنم شمارا | چنین تجارت | که نجات دهد شمارا | ازعذاب

ای مؤمنان آیا بشما به چنین تجارت رهنمائی نه کنم که شمارا از عذاب دردناک نجات دهد؟

اَلِيْمٍ ۝١٠ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

دردناک | ایمان بیارید | به خدا | وبه رسول او | وشما جهاد کنید | درراه | خدا

و آن اینکه به خدا ایمان آرید و به رسول او و در راه خدا به نفس و مال

بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ۭ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝١١ لا

به مالهای خود | وبه نفسهای خود | این | بهتراست | شمارا | اگر | شمامیدانید

جهاد کنید این برای شما بسیار بهتر است اگر شما میدانید۔

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

اومی بخشد | شمارا | گناهان شما | ودرآردشمارا | به جنتها | که میرود | اززیرآن

خداوند متعال گناهان شمارا معاف کند و درچنین باغها داخل میکند که زیر آن

الْاَنْهٰرُ وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝١٢ لا

جویها | ومحلها پاکیزه | درباغها | همیشه | این است | کامیابی | بزرگ

جویها میرود و به محلهای پاکیزه که همیشه درباغهای سرسبز آباد میباشد۔ این کامیابی بزرگ است

وَاُخْرٰى تُحِبُّوْنَهَا ۭ نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيْبٌ ۭ وَبَشِّرِ

وسخن دوم | که شما خوش دارید آن را | مدداست | ازطرف خدا | وفتح | نزدیک | ومژده بده

و یک فائده بزرگ که شما آن را خوش دارید یعنی مدد خدا و فتح نزدیک و به مؤمنان از این مژده

الْمُؤْمِنِيْنَ ۝١٣ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْٓا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ

مؤمنان را | ای مؤمنان! | شوید شما | مددگار | ازخدا | چنانچه | گفته بود

بده ای مؤمنان! شما مددگار دین خدا باشید چنانچه عیسیٰ پسر مریم

عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ قَالَ

عیسیٰ پسر مریم | برای حواریان | کیست | مددگار من | بسوی خدا | گفت

به حواریون گفته بود که کیست که با ما برای خدا به دین او کمر بسته کند؟ حواریون

الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ

حواریون | ماهستیم | مددگار | خدا | پس ایمان آورد | یک گروه | از بنی اسرائیل

گفتند ما امداد دین خدارا میکنیم باز در بنی اسرائیل یک گروه ایمان آورد

وَكَفَرَتْ طَّاۗىِٕفَةٌ ۚ فَاَيَّدْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلٰي عَدُوِّهِمْ

وانکار کرد | یک گروه | مامدد کردیم | آنانرا که ایمان آوردند | درمقابله دشمنان آنها

و گروه دیگری منکر ماند پس در مقابله دشمن امداد کردیم مؤمنان را

فَاَصْبَحُوْا ظٰهِرِيْنَ ع ۝۱۴

پس شدند | غالب

پس ایشان غلبه یافتند۔

سُوْرَةُ الْجُمُعَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورۃ الجمعہ در مدینہ نازل شد و آن | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است | یازده آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوْسِ

تسبیح میکند | خدارا | آنچه | درآسمانها | وآنچه | درزمین است | اوبادشاه است | بسیار پاک

پاکی بیان میکند خدارا آنچه درآسمانها و زمین است که پادشاه است

الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝۱ هُوَ الَّذِيْ بَعَثَ فِي الْاُمِّيّٖنَ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ

غالب | باحکمت است | اوست | آنکه | فرستاد | درامیون | یک پیغمبر | ازایشان

پاک است غالب است باحکمت است آن ذات است که درامین (عرب) از جنس ایشان یک

يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۚ

که تلاوت میکند به ایشان | آیات او | وپاک میکند ایشان را | وتعلیم میدهد ایشان را | کتاب | ودانش

پیغمبر فرستاد که آیات خداوند به آنها بخواند و ایشان را پاک میکند و بخشهای کتاب و حکمت به آنها تعلیم میدهد

وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝۲ وَّاٰخَرِيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا

اگرچه آنها بودند | پیش ازاین | درگمراهی آشکارا | وبه دیگران هم | ازایشان | که تاهنوز نیست

و حال آنکه ایشان قبل از آن در گمراهی آشکارا بودند و در ایشان ترا به دیگران هم فرستادم

يَلْحَقُوْا بِهِمْ ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۳ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ

یکجاشده | به ایشان | واو | غالب | باحکمت است | این است | فضل | خدا | میدهد

که آنها تا هنوز هم نه رسیدند و او غالب باحکمت است این فضل خدا است درباره کسیکه بخواهد

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝٤ مَثَلُ الَّذِيْنَ حُمِّلُوا

هرکرا | که بخواهد | وخدا | خداوند فضل بزرگ است | مثال | آنانیکه | که بارکرده شد به آنها

بروی کند و خدا خداوند فضل بزرگ است برآنانیکه به تورات حکم عمل کردن شده بود

التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوْهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ اَسْفَارًا ؕ بِئْسَ

تورات | باز | نه برداشتند آن را | مانند مثال خراست | که میبر دارد کتابهارا | بداست

باز ایشان برآن عمل نکرد مثال آنها مانند خر است که برآن کتب باشد مثال آن قوم

مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى

مثال | آن مردم | آنانیکه | تکذیب کردند | آیات خدا | وخدا | راه نمیماید

بسیار خراب است که آیات خدارا تکذیب کردند و خداوند به مردم ظالم

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٥ قُلْ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ هَادُوْٓا اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ

قوم ظالم را | بگو | ای مردم | یهود! | اگرشما گمان میکنید | که شما

هدایت نه میکند تو بگو که ای یهود! اگر شما این دعوه دارید که تنها شما

اَوْلِيَآءُ لِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝٦

دوستهاهستید | خدارا | بجز | ازمردم | پس آرزو کنید | ازمرگ | اگرشماراست گویاهستید

درهمه مردم دوستان خدا هستید و مردم دیگران نیستند پس ارزو کنید مرگ خود را اگر شما راستگوی هستید۔

وَ لَا يَتَمَنَّوْنَهٗٓ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ

و | آرزونخواهند کرد | همیشه | بسبب آنچه | فرستاد | دستهای ایشان | وخدا

و ایشان هیچ وقت ارزو آن را نکند زیرا که اعمال فرستاده خود را به آنها معلوم است و خدا

عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝٧ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِىْ تَفِرُّوْنَ مِنْهُ فَاِنَّهٗ

داناست | به ظالمان | بگو | هرآینه | مرگ | آنکه | میگریزیدازآن | هرآینه آن

به این ظالمان خوب دانا است به ایشان بگو شما که از کدام مرگ فرار می کنید آن حتما بشما می آید

مُلٰقِيْكُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ

رسیده است بشما | باز | برگردانیده میشوید | بسوی | عالم به غیب | وآشکارا | بازاوبشما خبردهد۔

باز به خداوند آگاه به پنهان و آشکارا پیش می شوید پس او بشما اعمال شمارا

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٨ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نُوْدِىَ لِلصَّلٰوةِ ١١ ٨ ع

به آنچه | شما میکردید | ای | مؤمنان! | چون | ندا کرده شود | برای نماز

یکی یکی آشکارا کند ای مؤمنان! وقتیکه به روز جمعه برای نماز

مِنْ يَّوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ

روز جمعه | سعی کنید | بسوی ذکر خدا | وبگذارید | خرید وفروش | این بخشی | بهتر است

آذان کرده شود پس برای یاد خداوند حرکت کنید خرید و فروش را ترک کنید این برای شما بهتر است

لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝٩ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوا

برای شما | اگر شما میدانید | پس چون | پوره آداء شود | نماز | پس پراگنده شوید

اگر شما میدانید باز وقتیکه نماز پوره شود پس برزمین

فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ

درزمین | وبجوئید | فضل | خدا | ویاد کنید | خدارا | زیاد | تا شما

پراگنده شوید و روزی مقرر شده خدارا بجوئید و خدارا بسیار زیاد یاد کنید تا کامیاب شوید

تُفْلِحُونَ ۝١٠ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا إِلَيْهَا

نجات یابید | وچون | ببینند | تجارت | یابازی تماشه | میروند | بطرف آن

و برضی از مردم که چیز بازی و فایده را دیدند پس برای آن به زودی پراگنده شدند

وَتَرَكُوكَ قَائِمًا ۚ قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ

ومیگذارندترا | ایستاده | تو بگو | آنچه | نزد خدااست | بهتر است | ازبازی

و ترا ایستاده گذاشتند، به ایشان بگو کدام ثواب که نزد خدا است، آن از بازی و سوداگیری

وَمِنَ التِّجَارَةِ ۚ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرّٰزِقِينَ ۝١١ ع ۲ ۳ ۱۲

وازتجارت | وخدا | بسیار بهتر | روزی دهنده است

بسیار بهتر است، خداوند بسیار روزی رسان است۔

سُوْرَةُ الْمُنٰفِقُوْنَ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ إِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة المنافقون در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است | یازده آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

إِذَا جَاءَكَ الْمُنٰفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُ اللّٰهِ ۘ

چون بیایند پیش تو | منافقان | میگویند | ما گواهی میدهیم | هر آینه تو | رسول خدا هستی

ای نبی کریم! وقتیکه بتو منافقان بیایند میگویند که ما گواهی میدهیم که هر آینه تو رسول خدا هستی

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُهٗ ۘ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

وخدا | میداند | هر آینه تو | رسول اوئی | وخدا | گواهی میدهد | هر آینه | مردم منافق

و به خدا این معلوم است که تو رسول خدا هستی مگر خدا گواهی این سخن میدهد که این منافقان

لَكٰذِبُوْنَ ۝١ ع اتَّخَذُوْا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا

دروغ میگویند | آنها ساختند | سوگندهای خود | سپر | پس منع کردند آنها مردم را

دروغ گوی هستند، آنها سوگند های خود را سپر ساختند باز ایشان دیگرام را هم ازراه خدا

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝٢ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ

ازراه خدا | هر آینه ایشان بد است | آنچه | ایشان میکنند | این | که ایشان

منع میکنند، این کارهای ایشان بسیار خراب است، بخاطر این که ایشان

اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ۝۳

که ایمان آوردند	باز	کافر شدند	پس مهر کرده شد	بر دلهای ایشان	پس آنها	نمی فهمند

ایمان آوردند، باز کافر شدند پس بر دلهای ایشان خداوند مهر نهاد اکنون ایشان نمی دانند۔

وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ ؕ وَاِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ

وچون	ببینی ایشان را	به نظر تو خوب می آیند	بدنهای ایشان	واگر سخن گویند	تو میشنوی

وقتیکه ایشان را ببنی بنظر تو خوب می آیند وقتیکه سخنها میگویند سخن ایشان را می شنوی

لِقَوْلِهِمْ ؕ كَاَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ؕ يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ

سخن ایشان	گویا که آنها	چوبها است	به دیوال تکیه زده شده	آنها خیال میکنند	هر آواز زود

گویا آنها مانند چوبها است که بر دیوار ایستاده شده است هر صدا بر خود گمان میکنند

عَلَيْهِمْ ؕ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ؕ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۝۴

برایشان	آنها است	دشمنان	پس حذر کن از ایشان	هلاک کند ایشان را	خدا	کدام طرف	گردانیده میشوند

ایشان دشمنان تو است، از ایشان حذر کن خداوند ایشان را تباه کند به کدام طرف میروند؟

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ لَوَّوْا

ووقتیکه	گفته شود ایشان را	بیایید شما	که معافی بخواهد	برای شما	رسول خدا	می جنبانند

وقتیکه به ایشان گفته شود که بیاید که پیغمبر خدا به شما بخشش بخواهد آنها به (شوخ چشمی)

رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ۝۵ سَوَآءٌ

سرهای خود را	و تو می بینی ایشان را	که روی میگردانند	و ایشان تکبر می کنند	برابر است

سرهای خود را می جنبانند، و تو ایشان را می بنی که روی های خود را می پوشانند و تکبر می کنند درباره ایشان

عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ؕ لَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ

برایشان	که بخشش بخواهی	ایشان را	یا	نخواهی	ایشان را	هرگز بخشش نه کند	خدا

برابر است، اگر به ایشان بخشش بخواهی و یا نه خواهی خداوند هیچ وقت به ایشان

لَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۝۶ هُمُ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ

ایشان را	هر آینه خدا	هدایت نه میکند	به قوم نافرمان	ایشان آن مردم است که	آنها میگویند

عفو نکند، هر آینه خداوند به مردم نافرمان هدایت نه میکند، ایشان همان مردم است که میگویند

لَا تُنْفِقُوْا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ؕ

خرچ مکنید	بر آنکه	آنکه	نزد	رسول الله است	تا آنکه ایشان پراگنده شوند

آنانیکه با پیغمبر خدا جمع شدند برایشان خرچ مکنید تا که ایشان پراگنده شوند۔

وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

وخدارا است	خزانهای	آسمانها	وزمین	لیکن	منافقان

و حال آنکه خزانهای آسمانها و زمین خدارا است مگر منافقین براین

لَا يَفْقَهُوْنَ ۝٧ يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ رَّجَعْنَآ اِلَى الْمَدِيْنَةِ لَيُخْرِجَنَّ

نه میدانند | میگویند | اگر | بازگردیم | به مدینه | هر آینه بیرون کند

نه میدانند ایشان میگویند اگر ما به مدینه باز گردیم پس مردم معزز

الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ ؕ وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُوْلِهٖ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَلٰكِنَّ

عزیزتر | ازآن | ذلیل را | وخدارا است عزت | وبه رسول او | وبرای مؤمنان | لیکن

مردم ذلیل را از آن بیرون کنند و عزت تنها خدارا و رسول را و مؤمنان را است مگر منافقان

الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝٨ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ اَمْوَالُكُمْ ١٣

منافقان | نه میدانند | ای مؤمنان! | غافل نکند شمارا | مالهای شما

بر این نه میدانند ای مؤمنان (یاد داشته باشید که) مالها و اولاد شمارا

وَلَآ اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

ونه اولادشما | از ذکر خدا | وکسیکه | کند | این کار | پس ایشان است

از ذکر خداوند غافل نکند و کسیکه چنین کند پس آنها درخساره هستند

الْخٰسِرُوْنَ ۝٩ وَاَنْفِقُوْا مِنْ مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ

زیان کاران | وخرچ کنید | ازآنچه | دادیم بشما | پیش ازآن | که | بیاید

و چیزیکه بشما دادیم از آن درخیرات خرچ کنید پیش از آن که به یک شخص

اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْلَآ اَخَّرْتَنِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ

به یکی ازشما | مرگ | پس گوید | ای رب من! | چرا | مهلت نه دادی تو مرا | تا موده نزدیک

مرگ برسد باز میگوید که ای رب ما! چرا به ما چند روز مهلت ندادی؟

فَاَصَّدَّقَ وَاَكُنْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝١٠ وَلَنْ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا

که خیرات میکردم من | ومیشدم | ازنیکوکاران | وهیچ وقت مهلت ندهد | خدا | یک نفس را

که خیرات میدادم و در نیکوکاران شمرده میشدم و خداوند به هیچ کسی مهلت نه میدهد

اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ؕ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝١١ ع ٢ ١٤

وقتیکه بیاید | اجل او | وخدا | خبرداراست | به آنچه | شما میکنید

وقتیکه اجل اش پوره شود و خداوند از کارهای شما باخبر است۔

سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانِ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة التغابن درمدینه نازل شد وآن | هشده آیت ودو رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ لَهُ الْمُلْكُ وَ

پاکی بیان میکند | خدارا | آنچه | درآسمانها | وآنچه درزمین است | اوراحکومت است | و

پاکی بیان میکند خدارا چیزیکه در آسمانها و زمین است حکومت تنها اورا است و او

لَهُ الْحَمْدُ ۡ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ۝١ هُوَ الَّذِىْ

اوراست | ستایش | واو | برهرچیزی | تواناست | اواست | آنکه

هم ستایش اورا است، و او به هر چیز قدرت دارد خداوند آن ذات است که همه شمارا

خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَّمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

آفرید شمارا | پس برخی ازشما | کافراست | وبرخی ازشما | مؤمن است | وخدا | به آنچه | شامیکنید

آفرید، پس بعضی درشما کافر است، و بعضی مؤمن و خداوند کارهای شما را می بیند

بَصِيْرٌ ۝٢ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ

می بیند | آفرید | آسمانها | وزمین | به حق | وصورت دادشمارا

آسمانها و زمین را درست آفرید، و صورتهای شمارا

فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ۝٣ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ

پس نیکوساخت | صورتهای شما | وبه طرف او | بازگشت است | میداند | آنچه | درآسمانها

ساخت، و نیکو ساخت، و بسوی وی باز گشت است به او همه چیزهای آسمانها و زمین معلوم است

وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ

وزمین است | ومیداند | آن چه | شما پنهان میدارید | وآنچه | آشکارامیکنید | وخدا | داناست

و از کارهای پنهان و آشکارا شما خوب داناست۔ و به خداوند راز دلها

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٤ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَبْلُ ۡ

به راز | سینه ها | آیا | نیامده است بشما | خبر | آنانیکه | کفرکردند | پیش ازاین

همه معلوم است، آیا بشما خبر مردم سابقه نه آمده است که قبل از شما کفر کرده بودند

فَذَاقُوْا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝٥ ذٰلِكَ بِاَنَّهٗ

پس چشیدند | مصیبت | کارخود | وایشان را | عذاب | دردناک است | این | زیراکه

پس آنها به انجام کارهای خود دچار شدند و برای آنها عذاب دردناک مقرر است زیرا که آنها را

كَانَتْ تَّاْتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالُوْٓا اَبَشَرٌ يَّهْدُوْنَنَا ۡ

آمده بود به ایشان | پیغمبران آنها | بانشانه های واضح | پس گفتند | آیا یعنی آدم | به ماراه مینماید

پیغمبران بانشانه های آشکارا آمدند، و ایشان گفتند که آیا بشر به مارا مینماید

فَكَفَرُوْا وَتَوَلَّوْا وَّاسْتَغْنَى اللّٰهُ ۭ وَاللّٰهُ غَنِىٌّ حَمِيْدٌ ۝٦ زَعَمَ

پس آنها انکار کردند | واعراض کردند | وپروانکرد | خدا | وخدا | بی نیاز | ستوده است | گمان کرد

پس ایشان انکار کردند، و اعراض کردند، خداوند هم بی نیاز است پروا ایشان را نکرد لائق تعریفها است گمان کافران بود

الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ لَّنْ يُّبْعَثُوْا ۭ قُلْ بَلٰى وَرَبِّىْ

آن مردم | که منکراند | که | برانگیخته نخواهند شد | بگو | چرانی | قسم من به رب من

که هیچ وقت ایشان دوباره زنده نخواهد شد تو بگو! چرانی و قسم است به رب من

لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ؕ وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ

هرآینه برانگیخته میشوید | باز | بشما خبرداده شود | به آنچه | شما میکردید | واین سخن | برخدا

هر آینه شما برانگیخته میشوید، باز برهمه اعمال شما بشما خبرداده میشود، و این کار خدارا بسیار آسان است

يَسِيْرٌ ۝٧ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالنُّوْرِ الَّذِيْٓ اَنْزَلْنَا ؕ وَاللّٰهُ بِمَا

آسان است | پس ایمان آرید | به خدا | وبه رسول او | وبه نور | آنکه | مانازل کردیم | وخدا | به آنچه

پس برخدا و به رسول او و برآن نور ایمان آرید که ما فرستادیم و خداوند از

تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝٨ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذٰلِكَ يَوْمُ

شما میکنید | خبرداراست | روز یکه | جمع کند شمارا | به روز قیامت | این است | روز

کارهای شما باخبر است، روز یکه او شمارا به جمع شدن (یعنی به روز قیامت) جمع کند همان روز

التَّغَابُنِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُّكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ

بردن وباختن | وهرکه | ایمان آرد | به خدا | وعمل کند | نیک | دورکند | ازوی | بدیهای او

خساره و نقصان است، و آنانیکه به خدا ایمان آورده باشد، و کارهای نیکی میکند پس خداوند گناهان

وَيُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ

وداخل میکند اورا | درباغها | که میرود | زیرآن | جویها | همیشه | درآن | همیشه

ایشان را معاف کند، و درچنین باغها داخل کند که زیر درختان آن جویها میرود همیشه درآن باشند

ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝٩ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ

این است | کامیابی | بزرگ | وآنانیکه کفرکردند | وتکذیب کردند | به آیات ما | این مردم است

این کامیابی بزرگ است، و آنانیکه انکار کرده باشند و آیات مارا تکذیب نموده باشد پس آنها

اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝١٠ ع مَآ اَصَابَ ١٥ التغابن

اهل جهنم | همیشه | درآن | وبداست جای رفتن | نه میرسد

اهل جهنم هستند، که همیشه درآن میباشند و این بسیار خراب جای باز گشت است (دردنیا) هیچ مصیبت

مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهٗ ؕ

هیچ مصیبت | مگر | بحکم خدا | وهرکه | ایمان آرد | به خدا | اوهدایت میکند | به دل او

بدون اذن خداوند نمی آید، و کسیکه برخدا ایمان آرد او به دل اش هدایت میکند

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝١١ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ

وخدا | به هرچیز | داناست | وحکم قبول کنید خدارا | وحکم قبول کنید | رسول را | بازاگر

و خداوند به هر چیز خوب داناست، و شما به سخن خدا عمل کنید، و حکم رسول را قبول کنید، پس اگر

تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝١٢ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ

شما اعراض کنید | پس هرآینه | برپیغمبر ما | رسانیدن است | آشکارا | خدا | نیست هیچ معبود | مگراو

شما روی گردانیدید، پس تنها بذمه رسول ما رسانیدن احکام به آشکارا است بجز از خدا معبود دیگری نیست

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۳﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ

وبرخدا | بايد كه توكل كند | مؤمنان | اى مؤمنان! | هرآينه

و مردم ايمان دار تنها برخدا توكل كنند اى مؤمنان! در زنان شما

مِنْ اَزْوَاجِكُمْ وَاَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَاحْذَرُوْهُمْ ۚ وَاِنْ تَعْفُوْا

اززوجات شما | وبعضى ازاولادشما | دشمنان است | شمارا | پس شما بترسيد ازآن | واگرشما معاف كنيد

و اولاد شما برخى دشمنان شما است، پس درباره آنها بيدار باشيد، و اگر معافى كنيد

وَتَصْفَحُوْا وَتَغْفِرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۴﴾ اِنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ

ودرگذريد | وبخشش كنيد | پس هرآينه | خدا | بخشنده | رحم كننده است | هرآينه | مالهاى شما

و چشم پوشى كنيد، و عفو كنيد، پس خداوند بخشنده مهربان است، هر آينه مالهاى شما و اولاد شما

وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۭ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۵﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ

واولادشما | امتحان است | وخدا | نزداو | اجر | بسيار بزرگ است | پس بترسيد | ازخدا

يك امتحان است، و نزد خداوند اجر بزرگ است پس از خدا بترسيد

مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوْا وَاَطِيْعُوْا وَاَنْفِقُوْا خَيْرًا لِّاَنْفُسِكُمْ ۭ وَمَنْ

هرقدر كه بتوانيد | وبشنويد | وحكم قبول كنيد | وخرچ كنيد | بهتر است | درحق شما | وهركه

به هر اندازه كه قدرت شما ميرسد، سخن بشنويد و حكم قبول كنيد و درراه خدا خرچ كنيد اين براى شما بهتر و كسيكه

يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۱۶﴾ اِنْ تُقْرِضُوا اللّٰهَ

نگه داشته شود | ازبخل | نفس خود | پس ايشان است | كاميياب | اگرشما قرض دهيد | خدارا

از بخل نفس نجات يافت، پس هم اين مردم كاميياب است اگر شما خدارا قرض

قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ

قرض | نيك | دوچندكندآن را | برای شما | ومعاف كند | شمارا | وخدا

نيك داديد، پس اورا شما به چند دفع زياد ميكند و خطاء شمارا معاف كند و خداوند

شَكُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿۱۷﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۸﴾ ع ۲ ۸ ۱۲

بسيارقدردان | بردباراست | داناست | به پنهان | وبه آشكارا | غالب | باحكمت است

بسيار قدردان بردبار است، به آشكارا و پنهان دانا است غالب است باحكمت است۔

سُوْرَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِثْنَتَا عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الطلاق درمدينه نازل شد و آن | آغاز ميكنم بنام خدا كه مهربان بزرگ بارحم است | دوازده آيت ودو ركوع است

بنام خداوند آغاز ميكنم كه مهربان بزرگ بارحم است

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاۗءَ فَطَلِّقُوْهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ

اى نبى! | وقتيكه | طلاق دهيد شما | زنان را | پس طلاق دهيد ايشان را | درآغاز عدت ايشان

اى نبى! (به مسلمانها بگو!) كه به زنها طلاق دادن ميخواهيد پس قبل از زمانه عدت بدهيد

وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ ۚ لَا تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْۢ بُيُوْتِهِنَّ

وحساب کنید | عدت | وبترسید | ازخدا | که رب شما است | بیرون مکنید ایشان را | از خانه های ایشان

و روز های عدت را شمار کنید، و از خدا رب خود را بترسید، و آنها را از خانه های خود اخراج مکنید

وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۭ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ۭ

وباید خارج نشوند | مگر | که کنند آنها | کدام بی حیائی | آشکارا | واین | حدوداست | خدارا

و خود ایشان هم بیرون نروند مگر! که کار بی حیائی به آشکارا کند و این حدود مقرره خداوند است

وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ۭ لَا تَدْرِيْ لَعَلَّ اللّٰهَ

وهرکه | تجاوز کند | ازحدود | خدا | هرآینه اوظلم کرد | برخود | تو نه میدانی | شاید که خدا

و کسیکه از حدود مقرره خداوند تجاوز کند پس او برنفس خود تجاوز کرد بتو معلوم نیست شاید که خدا

يُحْدِثُ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ۝١ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ

پیدا کند | بعداز این | کدام سخن (نو) | باز وقتیکه | آنها برسند | میعاد خودرا | پس نگه دارید ایشان را

بعد از این یک سخن نو پیدا کند، وقتیکه آنها به میعاد خود نزدیک شوند، پس یا طبق معاهده

بِمَعْرُوْفٍ اَوْ فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ وَّاَشْهِدُوْا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنْكُمْ

به طریقه درست | یا جدا کنید ایشان را | به طریقه درست | وگواهان گیرید | دوانصاف پسند | ازشما

آنها را در نکاح بگذارید، و یا طبق معاهده آنها را جدا کنید و درخود دو نفر معتبر را گواه سازید

وَاَقِيْمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ۭ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ

وادا کنید | گواهی را | برای خدا | این سخنی است | که نصیحت کرده میشود به آن | آن را که | ایمان دارد

و گواهی درست خاص برای رضاء خدا بدهید براین مضمون برای آن نصیحت کرده میشود که برخدا و به روز

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ۝٢

به خدا | وبه روز | آخرت | وکسیکه بترسد | ازخدا | میسازد | اورا | راه نجات

آخرت ایمان می آرد، و کسیکه از خدا میترسد خداوند به اوراه نجات پیدا میکند

وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۭ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ

وروزی دهد اورا | ازآن جای | که گمان او نباشد | وهرکه | توکل کند | برخدا

و از چنین جای برای اش روزی میدهد، که گمان او هم برآن نمی آید، و کسیکه برخدا یقین کند پس اورا

فَهُوَ حَسْبُهٗ ۭ اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهٖ ۭ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ

پس خدا کافی است اورا | هرآینه خدا | پوره کننده است | حکم خود | هرآینه | مقرر کرده است | خدا | برای هر چیز

تنها خدا کافی است، خداوند به هر حال کار خود را به انجام میرساند، خداوند هر چیزی را یک اندازه

قَدْرًا ۝٣ وَالّٰۗـِٔيْ يَىِٕسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَاۗىِٕكُمْ اِنِ

یک اندازه | وآن زنها | ناامید باشند | ازحیض | اززنان شما | اگر

مقرر نموده است، و در زنان طلاق شده شما اگر کسی از حیض مایوس شده باشد اگر

ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ ۙ وَّالّٰٓـِٔيْ لَمْ يَحِضْنَ ؕ

شک باشد شمارا | عدت ایشان است | سه (۳) | ماه | وآن زنها | که به آنها حیض نیامده است

و شک شما باشد پس عدت آنها سه ماه است و هم چنین از آن زنها که تا هنوز حیض اش نیامده باشد

وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَّضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ

وصاحبان حمل | عدت آنها این است که | که بزایند | حمل خود | وهرکه | بترسد

وعدت زنهای امیدوار این است که اولاد اش شوند و کسیکه از خدا میترسند

اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ۝٤ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗٓ

از خدا | او پیدا میکند | اورا | درکار او | آسانی | این است | حکم خدا | که او نازل کرد آن را

پس خداوند درهرکار آنها آسانی پیدا میکند این حکم خدا است که بشما

اِلَيْكُمْ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُعْظِمْ لَهٗٓ

به طرف شما | وکسیکه بترسد | از خدا | او دور میکند | از وی | بدیهای او | وزیاد میدهد | اورا

فرستاده است، و کسیکه از خدا بترسد پس خداوند از آنها گناهای اش دور کند، و اجر بزرگ به او

اَجْرًا ۝٥ اَسْكِنُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِّنْ وُّجْدِكُمْ

اجر | جای بدهید این زنان را | جای که | شما میباشید | به اندازه قدرت خود

میدهد این (زنان طلاق داده شدگان) طبق حیثیت زندگی شما درآن جای به آنها سکونت دهید درجایکه شما سکونت دارید

وَلَا تُضَآرُّوْهُنَّ لِتُضَيِّقُوْا عَلَيْهِنَّ ؕ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوْا

وتکلیف مدهید ایشان را | تا تنگ گردانید | برایشان | واگر آنها باشند | حمل دار | پس خرچ کنید

و برای تنگ نمودن آنها به ایشان تکلیف مه دهید و اگر حمل داشته باشند، پس خرچ خوراک

عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوْهُنَّ

برایشان | تا آنکه | بزایند | حمل خود | باز اگر آنها شیر میدهند | برای شما | پس بدهید ایشان را

بدهید، تاینکه حمل زاید، باز اگر آنها برای شما پرورش (این طفل) میکند پس طبق مناسب

اُجُوْرَهُنَّ ۚ وَاْتَمِرُوْا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوْفٍ ۚ وَاِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ

مزدوری آنها | ومشوره کنید | میان خود | به طریقه درست | واگر | سختی کردید شما | پس شیر میدهد

به آنها اجرت دهید، و درمیان خود طبق رواج مطابق اجرت بدهید، و اگر یکی بادیگری سختی کردید پس زن دیگری

لَهٗٓ اُخْرٰى ۝٦ ؕ لِيُنْفِقْ ذُوْ سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهٖ ؕ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ

اورا | زن دیگری | وخرچ کند | صاحب دارائی | موافق دارائی خود | وآنکه | تنگ کرده شد بروی

پرورش طفل کند، مالدار را طبق مالدار خود خرچ نمودن مناسب است، و از کسیکه دست اش تنگ باشد (آمدن اش

رِزْقُهٗ فَلْيُنْفِقْ مِمَّآ اٰتٰىهُ اللّٰهُ ؕ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَآ

رزق او | اوخرچ کند | از آنچه | داده است اورا | خدا | تکلیف نه میدهد | خدا | به هیچ کسی | مگر | موافق آن که

کم باشد) پس مناسب است چیزیکه خداوند به او داده باشد طبق آن خرچ کند، خداوند برکسی بار زیاد نه می نهد مگر

اٰتٰىهَا ؕ سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُّسْرًا ۝٧ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ ع ١٧

داده است اورا | زود پیدا کند | خدا | بعد از تنگی | آسانی | وبسا | قریه ها | نافرمانی کردند

به اندازه یکه به او توفیق داده باشد، خداوند بعد از تنگی فراخی می آرد، و بسا قریه ها است که از حکم رب و پیغمبر اش

عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهٖ فَحَاسَبْنٰهَا حِسَابًا شَدِيْدًا ۙ وَّعَذَّبْنٰهَا

از حکم رب خود | واز حکم رسولان او | ما حساب گرفتیم از آنها | حساب | سخت | وعذاب دادیم ایشان را

اعراض نمودند، پس همراه ایشان حساب سخت کردیم و ما ایشان را

عَذَابًا نُّكْرًا ۝٨ فَذَاقَتْ وَبَالَ اَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا خُسْرًا ۝٩

عذاب | خراب | پس چشیدند | سزای | کارخود | وبود | انجام | کارآنها | نقصان

عذاب سخت دادیم، غرض اینکه ایشان در انجام کارهای خود گیر شدند، آخر اینکه تاوان برداشتند

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰۤاُولِى الْاَلْبَابِ ۚ الَّذِيْنَ ۛ ٥

تیار کرده است | خدا | ایشان را | عذاب | سخت | پس بترسید | از خدا | ای صاحبان عقل!

خداوند به ایشان عذاب سخت تیار کرده است پس از خدا بترسید ای مردم هوشیار!

اٰمَنُوْا ؕ قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۝١٠ ۙ رَّسُوْلًا يَّتْلُوْا ع ١٨

آنانیکه | ایمان آوردند | هرآینه نازل کرد | خدا شمارا | نصیحت | یعنی یک رسول که میخواند

که ایمان آوردید، خداوند بشما نصیحت نامه فرستاده است و رسول فرستاده است که بشما

عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ مُبَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

برشما | آیات خدا | واضح | تابیرون کند | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک

احکام آشکارا خداوند میخواند، که مردم مؤمن و باعمل را از تاریکی به روشنی بیرون کند

مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا

از تاریکیها | بسوی روشنی | وهرکه | ایمان آرد | به خدا | وعمل کند نیک

و کسیکه به خدا ایمان آرد و کارهای نیکی کند

يُّدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ

داخل میکند اورا | به جنتها | که میرود | از زیر آن | جویها | همیشه | درآن | همیشه

ایشان را درچنین باغها داخل میکند که زیر درختان آن جویها میرود همیشه درآن میباشد

قَدْ اَحْسَنَ اللّٰهُ لَهٗ رِزْقًا ۝١١ اَللّٰهُ الَّذِىْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَّمِنَ الْاَرْضِ

هرآینه درست داده است | اورا رزق الله | خدا | آن ذات است | که آفرید | هفت | آسمانها | وزمین (هم)

هر آینه خداوند به این شخص روزی نیک داد خداوند آن ذات است که هفت آسمانها را آفرید و مثل آن

مِثْلَهُنَّ ؕ يَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ

مثال آن | فرود می آید | حکم او | درمیان آنها | تا شما بدانید | هرآینه خدا | بر هر چیزی

زمین هم درهمه احکام خداوند فرود می آید تاکه بشما معلوم شود که خداوند به هر چیز قدرت دارد

ع ۲ ۵ ۱۸

قَدِيرًا ۝ وَّاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝١٢

قادراست | وهرآینه خدا | احاطه کرده است | به هر چیز | به علم

و علم خداوند هر چیزی را احاطه کرده است۔

سُوْرَةُ التَّحْرِيْمِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِثْنَتَا عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة التحریم درمدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | دوازده آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ ۚ تَبْتَغِيْ مَرْضَاتَ

ای نبی! | چرا حرام میکنی | آنچه حلال کرده | خدا ترا | تو میخواهی | رضامندی

ای نبی! کدام چیزی که خداوند بتو حلال گردانیده است چرا آن را حرام میکنی؟ تو رضا مندی زوجات خود را

اَزْوَاجِكَ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝١ قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ ۚ

زنان خود | وخدا | بخشنده | رحم کننده است | هرآینه واجب کرد | خدا | شمارا شکستن | سوگندهای خود

میخواهی و خداوند بخشنده مهربان است خداوند شمارا شکستن قسمها مقرر کرده است

وَاللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ۝٢ وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ

وخدا | مالک شما است | واو | دانا | باحکمت است | وقتیکه پنهان گفت | نبی

و خداوند کارساز شما است و دانا باحکمت است و آن وقت را یاد کن که پیغمبر به یکی از زنان

اِلٰى بَعْضِ اَزْوَاجِهٖ حَدِيْثًا ۚ فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِهٖ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ

به بعضی زنان خود | یک سخن | باز وقتیکه | آن زن گفت | آن سخن | وآشکارا کرد آن را | خدا

سخن پنهان گفت باز وقتیکه او آن سخن (را به دیگری گفت) خداوند برآن پیغمبر را

عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهٗ وَاَعْرَضَ عَنْۢ بَعْضٍ ۚ فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِهٖ

به نبی | نبی نشان داد | برخی از آن سخن | وروی گردانید | از بعضی آن سخن | پس چون | نبی خبردار اورا | آن سخن

خبر کرد پس پیغمبر یک حصهٔ آن را آشکارا کرد و دیگری را آشکارا نه کرد باز وقتیکه پیغمبر هم به آن بی بی سخن آشکارا نمود

قَالَتْ مَنْ اَنْۢبَاَكَ هٰذَا ۭ قَالَ نَبَّاَنِيَ الْعَلِيْمُ الْخَبِيْرُ ۝٣ اِنْ تَتُوْبَآ

اوگفت | که خبر داد ترا | این سخن؟ | نبی فرمود خبر داد مرا | دانا | خبردار خدائی | اگر | شما هر دو توبه کنید

او برای اش گفت ترا که خبرداد؟ پیغمبر گفت که خداوند دانا مرا خبرداد ای هر دو شما

اِلَى اللّٰهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوْبُكُمَا ۚ وَاِنْ تَظٰهَرَا عَلَيْهِ فَاِنَّ

بسوی خدا | پس هرآینه کج شده است | دلهای شما | واگر | شما در یک دیگری کردید | خلاف نبی | پس هرآینه

اگر شما نزد خداوند توبه کردید غیر از این هم دلهای شما برگشته شده است و اگر هر دو شما خلاف رسول مدد

اللّٰهَ هُوَ مَوْلٰىهُ وَجِبْرِيْلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَالْمَلٰۗىِٕكَةُ بَعْدَ ذٰلِكَ

هم اللہ است او | مددگار او | وجبریل | ونیک | مؤمنان | وفرشتگان هم | بعد از آن

یک دیگری را کردید (یادداشته باشید) که خداوند مددگار پیغمبر است جبریل و مؤمنان نیکان و بعد از این فرشتگان هم مددگار اوست

ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسٰى رَبُّهٗۤ اِنْ طَلَّقَكُنَّ اَنْ يُّبْدِلَهٗۤ اَزْوَاجًا

مددگاراست | نزدیک است | که رب او | اگر (نبی) بشما طلاق دهد | خدادر بدل میدهد اورا | زنها

میتواند اگر پیغمبر بشما طلاق دهد پس خداوند اورا در عوض شما زنان بهتر

خَيْرًا مِّنْكُنَّ مُسْلِمٰتٍ مُّؤْمِنٰتٍ قٰنِتٰتٍ تٰٓئِبٰتٍ عٰبِدٰتٍ سٰٓئِحٰتٍ ثَيِّبٰتٍ

بهتر | ازشما | فرمان بردار | ایمان دار | دعاءکنندگان | توبه کنندگان | عبادت گذار | روزه دار | بیوگان

دهد مسلمانان مؤمنات اطاعت قبول کننده گان توبه قبول کنندگان عبادت کنندگان روزه دار بیوه ها

وَّاَبْكَارًا ﴿٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْلِيْكُمْ نَارًا وَّقُوْدُهَا

ودختران | ای مؤمنان! | نگهدارید | نفسهای خودرا | واهل خودرا | ازآتشی که آتش انگیز آن

و دوشیزه ای مؤمنان! خود را و اهل خود را از آن آتش نگهدارید که هیزم آن

النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُوْنَ اللّٰهَ مَآ

مردمان | وسنگها است | برآن (مقرراست) | ملائک | درشت خو | سخت | نافرمانی نمیکنند | ازخدا | چیزیکه

بنی آدم و سنگها ات که برآن فرشتگان سخت عادت محکم مقرر است که درهیچ کار خلاف خدا نه میکند

اَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ﴿٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَعْتَذِرُوا

اوحکم کند به ایشان | وآنها میکنند | ازچیزیکه به آنها حکم کرده شود | ای کافران! | عذر میکنید

و آن کار میکند که به ایشان حکم کرده شود ای کافران امروز عذر میخواهید

الْيَوْمَ ؕ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٧﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ١٩

امروز | به شما بدله داده میشود | ازآن چیز | که شما میکنید | ای مؤمنان!

بشما تنها جزاء اعمال شما داده میشود ای مؤمنان!

تُوْبُوْٓا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَّصُوْحًا ؕ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ

شما توبه کنید | بسوی خدا | توبه | راست | امیداست که | رب شما | دورکند | ازشما | گناهان شما

پیش خدا توبه راست بکنید امید است که رب شما گناهان شمارا از شما دور کند

وَيُدْخِلَكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللّٰهُ

وداخل کند شمارا | به باغها | که میرود | اززیرآن | جویها | روزیکه | رسوانه میکند | خدا

و شمارا درچنین باغها داخل کند که زیر آن درختها میرود روزیکه خداوند نبی

النَّبِيَّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ ۚ نُوْرُهُمْ يَسْعٰى بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ

نبی خود | وآنانیکه | ایمان آوردند | باوی | نورایشان | می شتابد | پیش روی ایشان

و دوستان مؤمن اورا رسوا نه می کند نور ایشان پیش از آنها و به دست راست روان باشد

وَبِاَيْمَانِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَتْمِمْ لَنَا نُوْرَنَا وَاغْفِرْ لَنَا ۚ

وبه طرف راست ایشان | میگویند | ای رب ما! | پوره کن | مارا | نورما | وبخشش کن مارا

و میگویند که ای رب ما! این روشنی را تا آخر پوره کنی و مارا عفو کن۔

إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ

هر آینہ تو | بر هر چیزی | قادر هستی | ای نبی! | جهاد کنید | با کفار | ومنافقین

هر آینه تو به هر چیز قدرت کامل داری ای پیغمبر! با کفار و منافقان جهاد کن

وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللَّهُ

وسختی کن | برایشان | وجای ایشان | جهنم است | وبد است | بازگشت | بیان کرد خدا

و برایشان سختی کن و جای ایشان جهنم است و آن بسیار جای خراب است۔ خداوند برای کافران

مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ

یک مثال | از آن مردم | که کفر کردند | از زن نوح | واز زن لوط | بودند هر دو | زیر کام

مثال زن نوح و زن لوط را بیان میکند هر دو ایشان از بندگان ما

عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا

دو بندگان | از بندگان ما | که هر دو نیکان بودند | پس آن دو زن به هر دو آنها خیانت کردند | پس به کار آنها نیامد

در نکاح دو بندگان نیکان بودند، مگر هر دو آنها حق آنها را ضائع نمودند، پس هر دو آن بندگان

عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ ﴿١٠﴾

از آنها | از خدا | هیچ هم | وحکم شد | هر دو شما داخل شوید | به آتش | با داخل شدگان

در مقابله خدا به کار ایشان نیامدند، و گفته شد که با دیگران در جهنم داخل شوید۔

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ ۘ إِذْ (وقف لازم)

وبیان کرد | خدا | یک مثال (دوم) | برای آن مردم | که ایمان آورده بودند | از زن فرعون | وقتیکه

و خداوند برای مؤمنان مثال زن فرعون را پیش میکند وقتیکه

قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ

گفت | ای رب من! | تیار کن مرا | نزد تو | یک خانه | در جنت | ونجات ده مرا | از فرعون

او دعاء خواست که ای رب من! مرا در جنت در جزد خود یک خانه بساز، و مرا از فرعون و عمل کافران او

وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ

واز عمل او | ونجات ده مرا | او قوم ظالم | واز مریم دختر عمران

نگهدار، و مرا از ظالمان هم نجات بده، و دیگری مثال مریم میدهد که دختر عمران بود

الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ

آنکه | نگهداشت | نام وناموس خود را | پس دمیدم ما | در آن | روح خود | واو تصدیق کرد

که نام و ناموس خود را نگهداشته بود پس مادر سخن او روح خود را دمیدم و او

بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ﴿١٢﴾ ع ٢ ٥ ٢٠

به سخنهای رب خود | و به کتابهای او | واو بود | از فرمانبرداران

سخن رب خود را، و کتابها را قبول نمود و او از فرمانبردار بود۔

سُوْرَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | ثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الملک در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | سی آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرُ ۙ﴿۱﴾

بابرکت است | آن ذات | که در دست او | حکومت است | واو | برهمه چیز | توانا است

بسیار بابرکت است آن ذات که در دست اش همه حکومت است او به هر چیز قدرت دارد۔

الَّذِيْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ

آنکه | آفرید | مرگ | وزندگی را | که امتحان کند شمارا | که کدام درشما | بسیار خوب است | درعمل

(الله) آن ذات است که مرگ و زندگی را آفرید تا شمارا امتحان کند، که کیست درعمل بهتر

وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ۙ﴿۲﴾ الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ؕ مَا تَرٰى

واوست | غالب | بخشنده | آنکه | آفرید | هفت | آسمانها | طبقه طبقه | تو نه بینی

و او بسیار غالب و بسیار بخشنده است، که هفت آسمانها را طبقه به طبقه آفرید، تو در پیدایش

فِيْ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفٰوُتٍ ؕ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۙ هَلْ تَرٰى

در پیدایش رحمٰن | کدام فرق | تو دوباره نظر کن | آیا | می بینی

ذات مهربان هیچ فرق نه یابی، تو باز نظر کن که کدام خلل به نظر تو می آید؟

مِنْ فُطُوْرٍ ﴿۳﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا

کدام خلل | باز | نظر کن | دوبار | بازگردد | بسوی تو | چشمها | ذلیل

باز بار بار نظر کن۔ چشمان تو ذلیل و مانده بر گردد

وَّهُوَ حَسِيْرٌ ﴿۴﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ وَجَعَلْنٰهَا

وآن مانده باشد | وهر آینه | زینت دادیم ما | آسمان | دنیا | به چراغها | وگردانیدیم ما آن را

و هر آینه ما آسمان دنیا را به چراغهای (ستاره گان) شائسته کردیم و آن را ذریعهٔ زدن شیطانها

رُجُوْمًا لِّلشَّيٰطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيْرِ ﴿۵﴾ وَلِلَّذِيْنَ

آله زدن | برای شیطانان | وما تیار ساختیم | ایشان را | عذاب | دوزخ | وبرای آنانیکه

گردانیدیم، و به ایشان عذاب جهنم تیار ساختیم و کسیکه از رب خود انکار میکند

كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۶﴾ اِذَآ اُلْقُوْا

کفر کردند | به رب خود | عذاب | جهنم است | وبداست | جای بازگشت | وقتیکه | انداخته شوند

به ایشان عذاب جهنم مقرر است، و آن بسیار خراب باز گشت است، وقتیکه ایشان

فِيْهَا سَمِعُوْا لَهَا شَهِيْقًا وَّهِيَ تَفُوْرُ ۙ﴿۷﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ؕ

درآن | آنها میشنوند | ازآن آوازی | وآن | جوش میزند | نزدیک است | که بترقد | از بسیار قهر

به آتش جهنم انداخته شوند، پس گرزهار آن را میشنوند، و آن جهنم چنین جوش میزند که گویا که از بسیار قهر پاره شود

كُلَّمَآ اُلْقِيَ فِيْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَذِيْرٌ ۝٨

هرگاه | انداخته شود | درآن | یک گروه | سوال کنند از آنها | چوکیداران بآن | آیا پندامده بود بشما | بیم دهنده

وقتیکه یک گروه درآن انداخته شود پس فرشتگان محافظ از ایشان می پرسند که آیا بشما کدام بیم دهنده نیامده بود۔

قَالُوْا بَلٰى قَدْ جَآءَنَا نَذِيْرٌ ۙ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ

آنها گویند | آری! | آمده بود بما | بیم دهنده | پس تکذیب کردیم ما | وگفتیم | نازل نه کرده | خدا

آنها گویند چرانی! بیم دهنده آمده بود مگر ما اورا تکذیب نمودیم و گفتیم که خدا هیچ چیزی را

مِنْ شَيْءٍ ۖ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ كَبِيْرٍ ۝٩ وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ

هیچ چیز | نیستید شما | مگر | درگمراهی بزرگ | وگویند | اگر | مامی شنیدیم

نازل نه کرده است، و خود شما دریک گمراهی بزرگ هستید و این هم گویند اگر ما می شنیدیم

اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِيْٓ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ۝١٠ فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِهِمْ ۚ

یا می فهمیدیم | نه میبودیم | درجهمیان | پس اقرار کنند | به گناهان خود

و یا از عقل کار می گرفتیم پس امروز درجهنم نه می بودیم غرض اینکه از جرم خود اقرار کنند

فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ۝١١ اِنَّ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ

لعنت باشد | برای جهنمیان | هرآینه | آنانیکه | میترسند | ازرب خود | بی دیدن | ایشان را

پس بر جهنمیان لعنت باشد۔ کسیکه بدون دیدن از رب خود میترسند پس ایشان را بخشش

مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝١٢ وَاَسِرُّوْا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوْا بِهٖ ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ

بخشش است | واجر | بزرگ ۰ | و | پنهان کنید | سخن خودرا | یاشما آشکارا کنید | آن را | هرآینه او | دانا است

و اجر بزرگ است، و اگر شما سخن آشکارا کنید و یا پنهان او از اسرار دل

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝١٣ اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ۭ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ۝١٤

به راز | سینه ها | آیا نه میداند | آن ذات که آفرید هم | واوست باریک بین | خبردار

دلها بسیار خبردار، آیا آن ذات نه میداند که او آفرید؟ و او بسیار باریکبین باخبر است۔

هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِيْ مَنَاكِبِهَا وَكُلُوْا

اوست آنکه | گردانید | شمارا | زمین | منقاد | پس بروید | درنواحی آن | وبخورید

خداوند آن ذات است که برای شما زمین را قابل زندگی گردانید برای اینکه شما درراه های آن رفت و آمد کنید و از رزق

مِنْ رِّزْقِهٖ ۭ وَاِلَيْهِ النُّشُوْرُ ۝١٥ ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَاۗءِ

ازرزق آن | وبسوی او | دوباره زنده شدن است | آیا شما بی خوف هستید؟ | ازآن خدا | که درآسمان است

خدا بخورید، و به او باز زنده میشوید، آیا شما از این درامن هستید، آنکه بالا در آسمانها است

اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُوْرُ ۝١٦ اَمْ اَمِنْتُمْ مَّنْ

که فرو برد | شمارا | درزمین | بازناگهان | آن جنبش کند | آیا شما بی خوف هستید | ازآن ذات

که او شمارا درزمین فرود برد، پس آن ناگهان بجنبد؟ آیا شما از این بی غم شده اید آنکه درآسمانها است

فِي السَّمَآءِ اَنْ يُّرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ؕ فَسَتَعْلَمُوْنَ كَيْفَ نَذِيْرِ ﴿۱۷﴾

که در آسمان است | که بفرستد | برشما | باران سنگریزه | پس زود خواهد دانست | چگونه است | ترسانیدن من؟

که بالای شما سنگ باران کند پس بشما زود معلوم خواهد شد که ترسانیدن من چگونه بود؟

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿۱۸﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا

وهر آینه تکذیب کردند | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | پس چگونه شد | عذاب من | آیا ندیدند آنها

و قبل از ایشان هم مردم تکذیب کرده بودند باز ببین که بر ایشان عذاب ما چگونه بود؟ آیا ایشان بالا به

اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صٰٓفّٰتٍ وَّيَقْبِضْنَ ۛؕ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ ؕ

به مرغان | بالای ایشان | کشانیده بال | وجمع کننده آن | نگه نمیدارد ایشان را | مگر | خدا

پرنده گان نه می بینند که بالهای خود را کشانیده و جمع کننده ایشان را بجز از خدا کسی دیگری را نگه نه کرده اند

اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍۭ بَصِيْرٌ ﴿۱۹﴾ اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ

هر آینه او | به هر چیز | بیناست | آیا کیست | آن ذات که او | لشکر است شما را | که او مدد کند شما را

او هر چیزی را می بیند آیا بدون رحمٰن کیست که لشکر شما شود

مِّنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ ؕ اِنِ الْكٰفِرُوْنَ اِلَّا فِيْ غُرُوْرٍ ﴿۲۰﴾ اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ

بجز | رحمٰن | نیست کافران | مگر | درفریب | آیا کیست | آن ذات

و امداد کند شما را این کافران بسیار درفریب هستند آیا آن کیست که شما را روزی دهد

يَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهٗ ۚ بَلْ لَّجُّوْا فِيْ عُتُوٍّ وَّنُفُوْرٍ ﴿۲۱﴾

که روزی دهد شما را | اگر | او بند کند | روزی خود | بلکه | محکم پیوستند آنها | در سرکشی | و در نفرت

اگر خداوند برشما روزی خود را بند کند؟ سخن درست این است که ایشان در سرکشی و نفرت گیر هستند

اَفَمَنْ يَّمْشِيْ مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهٖٓ اَهْدٰٓى اَمَّنْ يَّمْشِيْ سَوِيًّا

آیا آن کس | که میرود | افتاده | برروی خود | راه یافته تر است | یا آن که روان باشد | برابر

آیا آن کسی که افتاده برروی خود میرود او برراه درست است؟ و یا آنکه برراه درست مستقیم میرود؟

عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۲۲﴾ قُلْ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ

به راه مستقیم | بگو | اوست آن ذات | که آفرید شما را | وساخت | شما را

تو به ایشان بگو که خدا آن ذات است که شما را آفرید و گوشها

السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿۲۳﴾ قُلْ هُوَ الَّذِيْ

گوشها | وچشمها | ودلها | اندکی | شما شکر میکنید | بگو | اوست | آنکه

و چشمها و دلها به شما را و (مگر) شما بسیار کم شکر می کنید به ایشان بگو که خدا آن ذات

ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا

پراگنده ساخت شما را | درزمین | وبسوی او | جمع کرده میشوید | ومیگویند | کی باشد | این

است که شما را به زمین پراگنده کرده است و باز به او جمع میشوید و ایشان میگویند که این وعده چه وقت میباشد

الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۲۵﴾ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَ

وعده | اگر شما | راستگوی هستید | بگو | هر آینه علم آن | نزد خدا است | و

این وعده، اگر شما راستگوی میباشید؟ به ایشان بگو که علم آن به خدا است و من تنها

اِنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۲۶﴾ فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سِيْٓـَٔتْ

هر آینه من | بیم دهنده ام | آشکارا | باز وقتیکه | آنها ببینند آن را | نزدیک | زشت کرده شود

بیم دهنده آشکارا هستم، باز وقتیکه ایشان قیامت را نزدیک ببینند، پس روی های کافران

وُجُوْهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقِيْلَ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تَدَّعُوْنَ ﴿۲۷﴾ قُلْ

روی های آنانیکه | کفر کردند | وگفته شود | این است | آن که | که شما (در دنیا) | میخواستید | بگو

خراب میشود، و به ایشان گفته میشود که این همان چیز است که شما میخواستید

اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ اَوْ رَحِمَنَا ۙ فَمَنْ يُّجِيْرُ

آیا دیدید شما | اگر | هلاک کند مرا | خدا | و آنها | که نزد من است | ویا بر ما رحم کند | پس کیست | که پناه دهد

تو به ایشان بگو که اگر خداوند مارا دوستان مارا هلاک کند، و یا بر ما رحم کند، پس کافران را از

الْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۲۸﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ

کافران را | از عذاب دردناک | بگو | اوست | مهربان | ایمان آوردیم ما | به او | وبروی

عذاب دردناک که نجات دهد، تو به ایشان بگو که آن خدای رحمن است، ما بروی ایمان آوردیم و بروی

تَوَكَّلْنَا ۚ فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۲۹﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ

ما توکل کردیم | پس زود خواهد دانست | که کیست | در گمراهی آشکارا | بگو | آیا دیدید شما

توکل کردیم، بشما زود معلوم میشود که در گمراهی آشکارا است؟ به ایشان بگو که درست بگو که بگوئید

ع ۲ ۱۶ ۲ اِنْ اَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَّاْتِيْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِيْنٍ ﴿۳۰﴾

اگر | گردد | آب شما | خشک | پس که | بیارد شما را | آب | روان

اگر آب شما فرود رود و غائب شود، پس کیست که بشما آب چشمه آرد؟

سُوْرَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اثْنَتَانِ وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة القلم در مکه نازل شد و آن | بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه و پنج آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

نٓ ۚ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُوْنَ ﴿۱﴾ مَآ اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُوْنٍ ﴿۲﴾ وَاِنَّ

ن | قسم است به قلم | و به آنچه | مینویسند فرشتگان | نیستی تو | به فضل رب خود | دیوانه | وهر آینه

ن۔ سوگند بر قلم است، و بر آن که (فرشتگان) می نویسند تو به فضل رب خود دیوانه نیستی۔ و ترا

لَكَ لَاَجْرًا غَيْرَ مَمْنُوْنٍ ﴿۳﴾ وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ﴿۴﴾

برای تو | اجر است | بی نهایت | وهر آینه تو | به خوی بزرگ هستی

چنین اجر مقرر است، که به پایان نمی رسد و تو بر درجه بلند اخلاق هستی۔

فَسَتُبۡصِرُ وَيُبۡصِرُوۡنَ ۙ﴿۵﴾ بِاَيِّيِّكُمُ الۡمَفۡتُوۡنُ ﴿۶﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعۡلَمُ

پس خواهی دید | وایشان نیز خواهند دید | که بکدام یک | دیوانگی است | هر آینه رب تو | او داناتر است

پس هم تو خواهی دید و ایشان هم خواهند دید هر آینه رب تو بسیار دانا است که

بِمَنۡ ضَلَّ عَنۡ سَبِيۡلِهٖ وَهُوَ اَعۡلَمُ بِالۡمُهۡتَدِيۡنَ ﴿۷﴾ فَلَا تُطِعِ

بکسیکه | گمراه شد | از راه او | واو | داناتر است | به راه یافتگان | پس تابعداری مکن

از راه بی راه شده است و او مرم یکه به راه درست میروند درست معلوم است پس تو سخن دروغ

الۡمُكَذِّبِيۡنَ ﴿۸﴾ وَدُّوۡا لَوۡ تُدۡهِنُ فَيُدۡهِنُوۡنَ ﴿۹﴾ وَلَا تُطِعۡ كُلَّ

دروغ گویان را | آنها میخواهند | کاش تو نرمی کنی | آنها هم نرمی میکنند | وتابعداری مکن | ازهر

گویان را قبول مکن ایشان میخواهند که تو نرمی کنی ایشان هم نرم شوند و سخن چنین شخص را هم

حَلَّافٍ مَّهِيۡنٍ ﴿۱۰﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيۡمٍ ﴿۱۱﴾ مَّنَّاعٍ لِّلۡخَيۡرِ مُعۡتَدٍ

بسیارسوگندخورنده | ذلیل | عیب گوی | برنده | چغلی خور | منع کننده کارنیک | تجاوزکننده

قبول مکن که بسیار قسم خور است و ذلیل است عیب کننده رفتنده چغلی خور از کار های نیکی منع کننده

اَثِيۡمٍ ﴿۱۲﴾ عُتُلٍّۭ بَعۡدَ ذٰلِكَ زَنِيۡمٍ ﴿۱۳﴾ اَنۡ كَانَ ذَا مَالٍ وَّبَنِيۡنَ ﴿۱۴﴾ اِذَا تُتۡلٰى

گناه گار | بدمزاج | بعدازآن | بداصل | زیرآن هست اوصاحب مال | وپسران | وقتیکه خوانده شود

از حد تجاوز کننده است گناه کار بزرگ است بدخصلت است علاوه از این همه بدذات است زیرا که مالدار است واولاد را وقتیکه

عَلَيۡهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيۡرُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۱۵﴾ سَنَسِمُهٗ عَلَى الۡخُرۡطُوۡمِ ﴿۱۶﴾

بروی | آیات ما | میگوید | که قصه ها است | ازمردم سابقه | زوود داغ میدهیم اورا | بر بینی

آیات ما بروی خوانده شود میگویند که این قصه های مردم سابقه است زود است که بنی اش داغ دهم

اِنَّا بَلَوۡنٰهُمۡ كَمَا بَلَوۡنَاۤ اَصۡحٰبَ الۡجَنَّةِ ۚ اِذۡ اَقۡسَمُوۡا

هر آینه ما ازمودیم ایشان را | چنانچه | آزمودیم ما | صاحبان باغ | وقتیکه سوگند خوردند

ما امتحان ایشان را چنین کردیم مانند مردم باغ که امتحان ایشان را کرده بودیم که ایشان سوگند خورده بودند

لَيَصۡرِمُنَّهَا مُصۡبِحِيۡنَ ﴿۱۷﴾ وَلَا يَسۡتَثۡنُوۡنَ ﴿۱۸﴾ فَطَافَ عَلَيۡهَا

که آنها قطع میکنند میوه باغ را | درسحروقت | و(انشاءالله) نه گفتند | پس بیامد | برآن (باغ)

که میوه آن را صبح قطع میکنند و ان شاء الله را هم نه گفتند پس برآن باغ از جانب رب تو

طَآئِفٌ مِّنۡ رَّبِّكَ وَهُمۡ نَآئِمُوۡنَ ﴿۱۹﴾ فَاَصۡبَحَتۡ كَالصَّرِيۡمِ ۙ﴿۲۰﴾

یک آفت آمدنی | ازطرف رب تو | وایشان | خواب بودند | پس شد آن باغ | مانند فصل دروشده

یک عذاب آمده که آنها دروقت خواب بودند پس آن باغ چنین گشت مانند فصل دروشده۔

فَتَنَادَوۡا مُصۡبِحِيۡنَ ﴿۲۱﴾ اَنِ اغۡدُوۡا عَلٰى حَرۡثِكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ

پس آواز دادند یکدیگررا | دروقت صبح | که بروید وقت صبح | به کشت خود | اگر | هستید شما

پس آنها دروقت صبح یکی دیگری را آواز داد که به فصل خود به زودی بروید اگر میوه جمع کردن

صٰرِمِيْنَ ﴿۲۲﴾ فَانْطَلَقُوْا وَهُمْ يَتَخَافَتُوْنَ ﴿۲۳﴾ اَنْ لَّا يَدْخُلَنَّهَا

قطع کنندگان | پس رفتند | وایشان | با یکدیگر میگفتند | که هیچ وقت | داخل نشود

میخواهید، غرض اینکه همه ایشان رفتند، و آهسته آهسته سخن میگفتند که (خبردار) امروز کدام مسکین نیاید

الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِّسْكِيْنٌ ﴿۲۴﴾ وَّغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قٰدِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ فَلَمَّا

امروز | برشما | کدام مسکین | وبامراد رفتند | به اهتمام | که قدرت داشتند | پس چون

و بر قدرت (و تدبیر) خود درحالت تکبر به تیزی دروقت صبح رسیدند پس وقتیکه این باغ تباه شده را

رَاَوْهَا قَالُوْٓا اِنَّا لَضَآلُّوْنَ ﴿۲۶﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿۲۷﴾ قَالَ

آنها دیدند | گفتند | ماراه گم کردیم | بلکه ما | بدنصیب هستیم | گفت

دیدند گفتند (شاید) راه خطا کرده باشیم بلکه اصلاً سخن این است که نصیب ما بند شده است

اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُوْنَ ﴿۲۸﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَآ

متوسط درایشان | آیا من نگفته بودم شما | چرا شما تسبیح نه میگوئید | گفتند | پاک است | رب ما

درایشان یک نفر به یک اندازه خوب گفت من بشما نه گفته بودم که پاکی خدا چرا بیان نه میکنید؟ باز گفتند پاک است

اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿۲۹﴾ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَلَاوَمُوْنَ ﴿۳۰﴾

هرآینه مابودیم | ظالمان | پس روی آورد | بعضی ازآنها | بربعضی | که یکی دیگری راملامت میکردند

رب ما هر آینه ما خطاکار هستیم، باز یکی به دیگری دیدند و الزام گفتن آغاز نمودند

قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا طٰغِيْنَ ﴿۳۱﴾ عَسٰى رَبُّنَآ اَنْ يُّبْدِلَنَا خَيْرًا

گفتند | ای هلاکت مارا | هرآینه مابودیم | ازحد تجاوز کنان | امیداست | که رب ما | بدله دهد مارا | بهتر

باز گفتند ای بدنصیبی ما! هم ما از حد تجاوز کنان هستیم امید است که رب ما برای ما بهتر از این باغ دربدله دهد

مِّنْهَآ اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا رٰغِبُوْنَ ﴿۳۲﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۭ وَلَعَذَابُ

ازاین (باغ) | هرآینه ما | بسوی رب خود | رجوع کنندگانیم | هم چنان میباشد | عذاب | وهرآینه عذاب

هر آینه ما به رب خود رجوع میکنیم، عذاب که می آید چنین می آید و عذاب آخرت بسیار

الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۳﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ

آخرت | بزرگتر است | کاش | ایشان می فهمیدند | هرآینه | برای پرهیزگاران | نزد رب ایشان

بزرگ است، کاش! ایشان میدانستند برای پرهیزگاران نزد رب ایشان، باغهای راحت

جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿۳۴﴾ اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِيْنَ كَالْمُجْرِمِيْنَ ﴿۳۵﴾ مَا لَكُمْ

باغهای | نعمت است | آیا میگردانیم | مسلمانان را | مانند مجرمان | چیست شمارا

است، پس آیا ما قبول کنندگان با مجرمان یک برابر میکنیم؟ شمارا چه شده است؟

كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿۳۶﴾ اَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيْهِ تَدْرُسُوْنَ ﴿۳۷﴾ اِنَّ

چگونه فیصله میکنید؟ | آیا باشما | کتاب است | که درآن | شما تلاوت میکنید | که هرآینه

شما چگونه فیصله میکنید؟ آیا باشما کتاب (آسمانی) است که شما درآن احکام میخوانید؟ که درآن

لَكُمْ فِيْهِ لَمَا تَخَيَّرُوْنَ ﴿۳۸﴾ اَمْ لَكُمْ اَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ

برای شما | درآن است | آنکه | شما پسند میکنید | آیا برای شما | وعده پخته است | بذمه ما | که رسیدنی است

به چیز های خوشی شما نوشته شده مانده است، و یا برذمه ما درباره شما قسمها خورده شده مانده است

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۙ اِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُوْنَ ﴿۳۹﴾ سَلْهُمْ اَيُّهُمْ

تاروز قیامت | هرآینه | برای شما (میباشد) | آنچه | شما میکنید | بپرس ازانها | که کدام ایشان

که تا قیامت باقی مانده باشد، و بشما طبق فیصله شما (نعمتها) داده شود، بپرس که درایشان که

بِذٰلِكَ زَعِيْمٌ ﴿۴۰﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَاْتُوْا بِشُرَكَآئِهِمْ اِنْ ع ۱۵

ازاین سخن | ضامن است | آیا ایشان را | شریکان است | پس باید بیارند | شریکان خودرا | اگر

ذمدار آن است؟ و یا ایشان را شریکان است اگر چنین باشد پس لازم است که آنها شریکان خود را بیارند

كَانُوْا صٰدِقِيْنَ ﴿۴۱﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَّيُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُوْدِ

آنها راستگویان باشند | روزیکه | آشکارا شود | ازساق | وخواسته شوند | برای سجده

اگر ایشان راستگوی باشند آن روز (قابل فراموشی نیست) که ساقها برهنه شود، و برای سجده خواسته شوند

فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿۴۲﴾ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ؕ

پس آنها نه میتوانند | پایان افتیده باشد | چشمهای ایشان | پوشاند ایشان را | ذلت

مگر سجده کرده نه میتوانند، چشمان اش به پایان افتیده، ذلت ایشان را پوشانده باشد

وَقَدْ كَانُوْا يُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُوْدِ وَهُمْ سٰلِمُوْنَ ﴿۴۳﴾ فَذَرْنِيْ وَمَنْ

وآنها خواسته میشدند (دردنیا) | به طرف سجده ها | وایشان | تندرست بودند | پس بگذار مرا | وکسی راکه

حال آنکه ایشان در دنیا بسوی سجده خواسته می شدند و خوب درست بودند پس بگذار مرا و تکذیب کنندگان این کلام

يُّكَذِّبُ بِهٰذَا الْحَدِيْثِ ؕ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۴۴﴾

تکذیب میکند | این | سخن | درجه بدرجه فرومی بریم ایشان را | چنین که | نه میدانند

ما به آهسته ایشان را به چنین جای پیش میکنیم که به ایشان خبر هم نیست

وَاُمْلِيْ لَهُمْ ؕ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿۴۵﴾ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ

ومهلت میدهم ایشان را | تدبیر من | زبردست است | آیا | تو میخواهی ازآنها | کدام اجر | پس آنها

ومن به ایشان مهلت میدهم، هر آینه تدبیر من بسیار پخته است، آیا تو از ایشان کدام مزد میخواهی که ایشان از آن

مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ﴿۴۶﴾ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُوْنَ ﴿۴۷﴾

ازتاوان | گرانبارند | یا | نزد ایشان | سخنهای غیب است | پس آنها | این رامی نویسند

از آداء تاوان آن عاجز هستند؟ و یا باایشان خبر غیب است که ایشان آن را می نویسد پس

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوْتِ ۘ اِذْ نَادٰى

پس تو صبر کن | برای حکم رب خود | ومباش تو | مانند صاحب ماهی | وقتیکه او ندا کرد

تو برای حکم رب خود صابر باش! او مانند صاحب ماهی (یونس) مباش که به رب خود آواز کرد

وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ لَوْلَآ اَنْ تَدٰرَكَهٗ نِعْمَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ لَنُبِذَ بِالْعَرَآءِ

واوازغم پربود | اگرنبودی آن که دریافت اورا | فضل | ازرب خود | انداخته میشد | به میدان بی گیاه

و درغم رفته بود اگر نعمت رب اورا دریافت نمی کرد پس به میدان همُوار میبود

وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْتَبٰهُ رَبُّهٗ فَجَعَلَهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٥٠﴾ وَاِنْ

واوبدحال میبود | پس برگزیداورا | رب او | پس کرداورا | ازنیکان | وهرآینه

و برحال بد میبود باز رب او اورا برگزید و در مردم صالحان حساب کرد و چنین است که این کافران

يَّكَادُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَيُزْلِقُوْنَكَ بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُوْلُوْنَ

نزدیک است | که کافران | که بلغزاندترا | به چشمهای تیرخود | چون | میشنوند | قرآن را | ومیگویند

ترا به نظر چشمان بلغزاند وقتیکه ایشان قرآن بشنوند

اِنَّهٗ لَمَجْنُوْنٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٢﴾

هرآینه این | دیوانه است | ونیست این قرآن | مگرنصیحت | برای عالمیان

و ایشان میگویند که این دیوانه است و حال آنکه این قرآن برای همه جهانها نصیحت است۔

سُوْرَةُ الْحَآقَّةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِثْنَتَانِ وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الحاقة درمکه نازل شد و آن | آغازمیکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه و پنج آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَلْحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ

هرآینه واقع شدنی است | چیست آن واقع شدنی | وچه چیز داناگردانیدترا | که چیست واقع شدنی | تکذیب کرده بودند | ثمود

آن حتماً واقع شدنی است آن واقع شدنی چیز چیست؟ ثمود و عاد

وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَاَمَّا ثَمُوْدُ فَاُهْلِكُوْا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾

وعاد | به کوبنده قیامت | پس ثمود که بود | پس هلاک کرده شدند | به یک صداء

(هر دو) آن کوبنده واقعه را تکذیب نمودند ثمود که بود آنها بریک صدا هلاک شدند

وَاَمَّا عَادٌ فَاُهْلِكُوْا بِرِيْحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا

(وقوم) عاد که بود | پس هلاک کرده شدند | به باد | سخت | ازحد تجاوز کرده | مقرر کرده بود آن راخدا

هر چه عاد بودند ایشان را بریک باد تیز هلاک کردیم که بسیار تیز بود خداوند برایشان

عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَّثَمٰنِيَةَ اَيَّامٍ حُسُوْمًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيْهَا

برایشان | هفت | شب | وهشت | روز | پی درپی | پس می بینی تو | آن مردم | درآن

آن باد تیز هفت (٧) شب و هشت (٨) روز پی در پی مقرر کرده بود پس تو درآن آن مردم چنین می بینی که

صَرْعٰى كَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ مِّنْۢ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

مرده افتیده گان | گویا که آنها | تنه های | خرما | کاواک | پس آیا | تومی بینی | ایشان را | هیچ باقی مانده

مانند تنه های درختان چپه شده باز آیا تو درایشان کسی را باقی مانده می بینی؟

وَجَآءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهٗ وَالْمُؤْتَفِكٰتُ بِالْخَاطِئَةِ ۝٩ فَعَصَوْا

وآمد | فرعون | ومردم پیش ازوی | وقریه های چپه شده | به گناه | پس آنها نافرمانی کردند

و فرعون، و مردم پیش از وی، و مردم قریه های چپه شده جرائم بزرگ کردند، پس همه آنها

رَسُوْلَ رَبِّهِمْ فَاَخَذَهُمْ اَخْذَةً رَّابِيَةً ۝١٠ اِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَآءُ

رسول رب خودرا | پس خداگرفت ایشان را | به گرفتن | سخت | هرآینه ما | وقتیکه ازحد تجاوز کرد | آب

نافرمانی کردند پیغمبر را، پس خداوند همه ایشان را سخت گرفتند، وقتیکه آب از حد خود تجاوز کرد، پس شمارا

حَمَلْنٰكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ۝١١ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَّتَعِيَهَآ اُذُنٌ

ماسوار کردیم شمارا | درکشتی روان | که کنیم آن را | برای شما | یک نصیحت | ویادگیرد آن را | گوشهای

درکشتی سوار کردیم، که این واقعه شمارا یادگار کنیم و گوشهای یاد گیرنده

وَّاعِيَةٌ ۝١٢ فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ نَفْخَةٌ وَّاحِدَةٌ ۝١٣ وَّحُمِلَتِ الْاَرْضُ

یادداشته | پس وقتیکه | دمیده شود | درصور | دمیدن | یک | وبرداشته شود | زمین

آن را یاد گیرد، غرض اینکه وقتیکه یک دفع در صور دمیده شود، و زمین و کوه ها

وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَّاحِدَةً ۝١٤ فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝١٥

وکوه ها | پس ریزه ریزه کرده شود | به یک دفع ریزه کردن | پس آن روز | واقع میشود | واقع شدنی

برداشته شود، پس هر دو آن ذره ذره کرده شود پس به آن روز چیز شدنی واقع میشود

وَانْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَّاهِيَةٌ ۝١٦ وَالْمَلَكُ عَلٰٓى اَرْجَآئِهَا

وپاره شود | آسمان | پس آن | درآن روز | سست شده میباشد | وفرشتگان میباشد | برکناره های آن

و پاره شود آسمان درآن روز و درآن روز بسیار ضعیف میباشد، و فرشتگان درآن روز برکناره آن باشد

وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمٰنِيَةٌ ۝١٧ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُوْنَ

وبردارند | عرش | رب تو | بالای خود | به آن روز | هشت (فرشتگان) | به آن روز | پیش کرده میشوید

و عرش رب تو درآن روز هشت نفر فرشتگان برسر برداشته میباشد، درآن روزکه شما پیش کرده شوید

لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۝١٨ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ

پنهان نمی باشد | ازشما | کدام راز | پس به کسیکه | داده شود | عملنامه او | دردست راست او

پس هیچ سخن شما پنهان نماند، پس به کسیکه عملنامه بدست راست داده شود

فَيَقُوْلُ هَآؤُمُ اقْرَءُوْا كِتٰبِيَهْ ۝١٩ اِنِّيْ ظَنَنْتُ اَنِّيْ مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ۝٢٠

اومیگوید | بگیرید | وبخوانید | عملنامه من | هرآینه من | گمان میکردم | که من ملاقات کننده ام | به حساب خود

پس او میگوید که بیاید عملنامه مرا بخوانید! من براین می فهمیدم که حساب خود را می یابم

فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ۝٢١ فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝٢٢ قُطُوْفُهَا دَانِيَةٌ ۝٢٣ كُلُوْا

پس او میباشد | درعیش | خوشی | درباغ بلند | که میوه های آن | قریب باشد | بخورید

پس او در زندگی عیش میباشد، در جنت بلند میباشد، که میوه های آن نزدیک باشد بخورید

وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِى الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَاَمَّا مَنْ

وبنوشید | لذت دار | دربدلہ آن | کہ پیش فرستادید | درروزھا | گذشتہ | وآن | کسی کہ

بنوشید بہ مزہ دربدلہ آن اعمال کہ در روز ھای گذشتہ کردہ اید و بہ کسیکہ عملنامہ

اُوْتِىَ كِتٰبَهٗ بِشِمَالِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِىْ لَمْ اُوْتَ كِتٰبِيَهْ ﴿٢٥﴾

دادہ شود | عملنامہ او | دردست چپ او | اومیگوید | ای کاش! | دادہ نمی شد | عملنامہ من

بدست چپ دادہ شود پس او گوید کاش این عملنامہ بہ من دادہ نہ میشد

وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿٢٦﴾ يٰلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ اَغْنٰى عَنِّىْ

ونہ میدانستم | کہ حساب من چیست؟ | کاش! (مرگ) | میبود | فیصلہ کنندہ من | بہ کار نہ آمد | ازمن

و من خبر نمی بودم کہ حساب من چیست؟ ای کاش! کہ مرگ مرا خلاص میکرد مال من ھیچ مرا فائدہ نمی داد

مَالِيَهْ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّىْ سُلْطَانِيَهْ ﴿٢٩﴾ خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ الْجَحِيْمَ

مال من | برباد شد | ازمن | حکومت من | بگیرید اورا | بجبر اندازید اورا | باز در جھنم

درجہ من ھم از بین رفت (حکم کردہ میشود) بگیرید اورا و بہ او طوق دھید باز بہ جھنم داخل کنید

صَلُّوْهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِىْ سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ﴿٣٢﴾ اِنَّهٗ

داخل کنید اورا | باز | در یک زنجیر | کہ طول آن | ھفتاد | گز است | اورا بستہ کنید | ھر آینہ او

باز اورا درچنین زنجیر بستہ کنید کہ طول آن ھفتاد (۷۰) متر است اوبر

كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِيْمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿٣٤﴾

بود کہ ایمان نداشت | بہ خدا | بزرگ | وترغیب نمی داد | از طعام دادن | مسکین را

رب بزرگ ایمان نمی آرد و بہ مسکین رغبت طعام دادن نمی داد

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيْمٌ ﴿٣٥﴾ وَّلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِيْنٍ ﴿٣٦﴾

پس نیست | اورا | امروز | اینجا | کدام دوست | ونہ خوراک | مگر | از غسالہ زخمہا

پس اورا امروز کدام دوست نیست و بجز از خون وریم برای خوراک ایشان چیزی دیگری نیست۔

لَّا يَاْكُلُهٗٓ اِلَّا الْخَاطِـُٔوْنَ ﴿٣٧﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٣٨﴾ وَمَا ع ۱ ۵

نہ میخورد آن را | مگر گناہ گاران | پس من قسم میخورم | بہ آنچہ | شما می بینید | وبہ آنچہ

کہ بجز از گناہ گاران کسی دیگری آن را نخورد و من قسم میخورم بہ آن چیزھا کہ شما می بینید و آنکہ

لَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ﴿٤٠﴾ وَّمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ؕ

شما نہ می بینید | ھر آینہ این (قرآن) | سخن است | از فرشتہ معزز | ونیست آن | سخن | شاعر

شما نمی بینید کہ این کلام آوردہ یک فرشتہ است و کلام کدام شاعر نیست

قَلِيْلًا مَّا تُؤْمِنُوْنَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٢﴾ تَنْزِيْلٌ

بسیار کم | شما یقین میکنید | ونہ سخن | جادوگر است | بسیار کم | شما غور میکنید | نازل شدہ این

و بسیار کم شما ایمان می آرید و نہ کلام کدام کاھن است شما بسیار کم میدانید این از رب ھمہ

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۳﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْاَقَاوِيْلِ ﴿۴۴﴾ لَاَخَذْنَا

ازطرف رب العالمین | واگری بست | برما | بعض | سخنان را | هرآینه میگرفتیم

عالم نازل شده است و اگر این پیغمبر برذمه من چیزی بسته میکرد پس ما از وی

مِنْهُ بِالْيَمِيْنِ ﴿۴۵﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِيْنَ ﴿۴۶﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ

ازاو | دست راست | باز | می بریدیم | ازوی | رگ دل | پس نمی بود ازشما | هیچکسی

دست راست میگرفتیم، باز از وی رگ دل قطع میکردیم، باز درشما هیچ کسی اورا باز دارنده نمی بود

عَنْهُ حٰجِزِيْنَ ﴿۴۷﴾ وَاِنَّهٗ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِنَّا لَنَعْلَمُ

ازاو | بازدارنده | وهرآینه این | یک نصیحت است | برای پرهیزگاران | وهرآینه ما | میدانیم

و این قرآن برای پرهیزگاران نصیحت است و ما خوب میدانیم که درشما

اَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِيْنَ ﴿۴۹﴾ وَاِنَّهٗ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۵۰﴾ وَاِنَّهٗ

که بعضی ازشما | تکذیب کنندگان است | وهرآینه این | ارمان است | برکافران | وهرآینه این

تکذیب کنندگان است، و این قرآن درباره کافران سبب پشیمانی است، و این قرآن

لَحَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿۵۱﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿۵۲﴾ ع ۱۵

برحق است | به طور یقین | پس پاکی یاد کن | نام رب خود | که بزرگ است

بالکل یک چیز یقینی است (پس ای پیغمبر! تو) بنام رب خود تسبیح بیان کن که بزرگ است۔

سُوْرَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ

سورة المعارج درمکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

اَرْبَعٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

چهل و چهار آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

سَاَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ ﴿۱﴾ لِّلْكٰفِرِيْنَ لَيْسَ لَهٗ

درخواست کرد | یک خواهنده | آن عذاب | که واقع شدنی است | به کافران | نیست | اورا

یک سوال کننده درباره وقوع آن عذاب پرسید که برکافران واقع میشد و از آن کسی دفع

دَافِعٌ ﴿۲﴾ مِّنَ اللّٰهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿۳﴾ تَعْرُجُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ

کسی دفع کننده | ازطرف خدا | که صاحب مرتبه ها است | بالا میروند | فرشتگان | وروح | بسوی او

کننده نیست، از طرف خداوند میباشد، که مالک درجات بزرگ است، فرشتگان و روح بالا میرود به چنین روز که

فِيْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗ خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ﴿۴﴾ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيْلًا ﴿۵﴾

درآن روز | که هست مقدار آن | پنجاه | هزار | سال | پس صبر کن | صبر | درست

اندازه آن پنجاه هزار سال میباشد، پس تو صبر کن و درست صبر کن۔

اِنَّهُمْ يَرَوْنَهٗ بَعِيْدًا ﴿۶﴾ وَّنَرٰىهُ قَرِيْبًا ﴿۷﴾ يَوْمَ تَكُوْنُ السَّمَآءُ

هرآینه آنها | می بینند آن را | دور | ومامی بینم آن را | نزدیک | روزیکه | باشد | آسمان

به ایشان آن روز دور آشکارا میشود و بما نزدیک آشکارا میشود درآن روز آسمان مانند مس گداخته شده

كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيْمٌ

مانند مس گداخته | وگردد | کوه ها | مانند پشم رنگ دار | ونپرسد | هیچ دوست

و کوه ها مانند پشم رنگ شده میباشد و دوست پرسان دوست را نه میکند

حَمِيْمًا ۚ يُّبَصَّرُوْنَهُمْ ۭ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِيْ مِنْ عَذَابِ

از دوست دیگری | ایشان می بینند به آنها | میخواهد | مجرم | که کاش! | در بدله دهد | از عذاب

باینکه روی به روی به ایشان نشانه میشود مجرم درآن روز امید میدار که بکدام طریقه از عذاب آن روز برای نجات

يَوْمِىِٕذٍۢ بِبَنِيْهِ ﴿١١﴾ وَصَاحِبَتِهٖ وَاَخِيْهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيْلَتِهِ الَّتِيْ تُـْٔوِيْهِ ﴿١٣﴾

آن روز | پسران خود | وزن خود | وبرادر خود | وقبیله خود | آنکه | پناه میداد اورا

در بدله پسران خود را فدیه کند، و زن خود را، و برادران خود هم و خاندان خود درآنکه او درآن

وَمَنْ فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۙ ثُمَّ يُنْجِيْهِ ﴿١٤﴾ كَلَّا ۭ اِنَّهَا لَظٰى ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً

وآنکه | درزمین است | همه | باز | نجات دهد اورا | هیچ وقت نی | آن یک آتش است | کشنده است

سکونت میکرد، و همه باشندگان زمین باز خود را نگه دارد آن چنین شعله است که پوست را

لِّلشَّوٰى ﴿١٦﴾ تَدْعُوْا مَنْ اَدْبَرَ وَتَوَلّٰى ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَاَوْعٰى ﴿١٨﴾

پوستهارا | میخواند | آنکه | پشت کرده باشد | وروی گردانیده باشد | وجمع کرد مال | پس محفوظ کرد

بیرون میکند، و میخواند آن کسی را پشت کرده باشد و روی میگرداند، و مال را جمع کرد، آن را محفوظ کرد

اِنَّ الْاِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوْعًا ﴿١٩﴾ اِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوْعًا ﴿٢٠﴾ وَّاِذَا

هرآینه انسان | پیداشده | بی خبر | وقتیکه | برسد به او | تکلیف | فریاد میکند | وقتیکه

هر آینه انسان بی صبر پیدا شده است، وقتیکه به او تکلیف برسد، فریاد میکند، و وقتیکه به وی

مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوْعًا ﴿٢١﴾ اِلَّا الْمُصَلِّيْنَ ﴿٢٢﴾ الَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ

برسد اورا | خیر | بخل میکند | مگر | نمازگذاران | آنانیکه ایشان | برنمازهای خود

دولت پیدا شود، بخل میکند، بجز از آن نماز خوانان، که نماز های خود را همیشه آداء میکند

دَاۗىِٕمُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَالَّذِيْنَ فِيْٓ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُوْمٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّاۗىِٕلِ

قائم میباشند | وآنانیکه | درمالهای ایشان | حق | مقرراست | برای سوال کننده

و آنکه درمالهای ایشان حق مقرر است برای سوال کنان

وَالْمَحْرُوْمِ ﴿٢٥﴾ وَالَّذِيْنَ يُصَدِّقُوْنَ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ

وبی نوا | وآنانیکه | تصدیق میکنند | به روز جزاء | وآنانیکه ایشان

و محتاجان، و آنانیکه به روز بدله یقین دارند و آنانیکه از عذاب رب خود

مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُوْنَ ﴿٢٧﴾ اِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَاْمُوْنٍ ﴿٢٨﴾

از عذاب | رب خود | میترسند | هرآینه | عذاب رب ایشان | بی خطر نیست

خوف دارند، حقیقت این است که عذاب رب آنها بسیار خطرناک است

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۙ﴿۲۹﴾ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ

وآنانیکه | ایشان | به اندامهای شرمگاه خود | حفاظت کننده گان است | مگر | همراه زنان خود | یا آنکه مالک است

و آنانیکه اندام شرمگاه خود را حفاظت میکنند مگر که از زنان و کنیز خود نه میکنند

اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ﴿۳۰﴾ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ

دستهای راست ایشان (کنیز) | پس به ایشان | ملامتی نیست | پس کسیکه | میخواهد | بجز از این

پس براین بالای ایشان ملامت نیست، پس کسیکه بجز از این خواهش کند

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۚ﴿۳۱﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ۙ﴿۳۲﴾

پس این گروه | ایشان است تجاوز کنندگان | وآنانیکه | ایشان برای امانات خود | واز وعده خود | رعایت کنندگانند

پس چنین مردم از حد تجاوز کنان است، و آنانیکه امانتهای خود را و وعده های خود را رعایت میکنند

وَالَّذِيْنَ هُمْ بِشَهٰدٰتِهِمْ قَآئِمُوْنَ ۙ﴿۳۳﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ

وآنانیکه ایشان | به گواهی خود | قائم میباشند | وآنانیکه ایشان | به نماز های خود

و بر گواهی خود محکم ایستاده هستند، و آنانیکه از نماز های خود حفاظت میکنند

يُحَافِظُوْنَ ؕ﴿۳۴﴾ اُولٰٓئِكَ فِيْ جَنّٰتٍ مُّكْرَمُوْنَ ؒ﴿۳۵﴾ فَمَالِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ع ۷ ۳۵

حفاظت میکنند | این گروه | در باغها میباشند | به عزت میباشند | پس چه شد | بر کافران

ایشان در جنتها به عزت میدرایند، براین کافران چه شده است

قِبَلَكَ مُهْطِعِيْنَ ۙ﴿۳۶﴾ عَنِ الْيَمِيْنِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِيْنَ ﴿۳۷﴾ اَيَطْمَعُ

که به طرف تو | شتابانند | از جانب راست | واز طرف چپ | گروه گروه شده گان | آیا طمع دارد

که بسوی تو می شتابند، از طرف راست و چپ گروه گروه آیا درایشان هر کسی

كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يُّدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيْمٍ ۙ﴿۳۸﴾ كَلَّا ؕ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ

هرنفر | ازایشان | که داخل کرده شود | درباغ نعمت | هیچ وقت | هرآینه ما | آفریدیم ایشان را

امید دارد که اورا درباغ نعمت داخل کند؟ نی! هیچ وقت نی! ما ایشان را از آن چیز

مِّمَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۹﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشٰرِقِ وَالْمَغٰرِبِ اِنَّا

ازآنچه | ایشان برآن میدانند | پس من سوگند میخورم | به رب | مشارق | ومغارب | هرآینه ما

آفریدیم، که همه ایشان از آن خبر دارند پس قسم من است به رب مشارق و مغارب که ما این

لَقٰدِرُوْنَ ۙ﴿۴۰﴾ عَلٰٓى اَنْ نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ ۙ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ ﴿۴۱﴾

قادر هستیم | براینکه مابدل کنیم (مخلوق) | بهتر | ازایشان | ونیستیم | ما | عاجزه

قدرت دارم، که بجای ایشان ما دیگران را بیارم و ما عاجز نیستیم

فَذَرْهُمْ يَخُوْضُوْا وَيَلْعَبُوْا حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ الَّذِيْ

پس بگذار ایشان را | تا فرو روند | وبازی کنند | تا آنکه | ملاقات کنند | با آن روز ایشان | از آنکه

پس تو ایشان را بگذار که در بازی خود مشغول باشند تا آنکه به ایشان آن روز بیاید از آنکه به آنها

يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ

که باایشان وعده کرده میشود | روزیکه | برآیند | ازقبور | شتابان | گویاایشان

وعده شده است، روزیکه از قبور بشتاب برآیند چنین که گویا آنها

إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ

بسوی نشانه های | می روند | پایان افتیده | چشمهای ایشان | بپوشد ایشان را | ذلت

بسوی نشانه میدوند، درآن روز چشمهای ایشان پایان رفته باشد، و ذلت برایشان میباشد

ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾ ع ۲ ۹ ۱

این همان روزی است | ازآنکه | باایشان وعده کرده میشود

این همان روزی است که باایشان وعده میشد۔

سُورَةُ نُوحٍ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَعِشْرُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورهٔ نوح در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | بست و هشت آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ

هرآینه مافرستاده بودیم | نوح | بسوی قوم او | که بترسان | قوم خودرا | پیش ازآن | که بیاید به ایشان

ما حضرت نوح علیه السلام را بسوی قوم خود فرستادیم، که تو قوم خود را بترسان قبل از آنکه برایشان عذاب

عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾

عذاب | دردناک | اوگفت | ای قوم من! | هرآینه من | برای شما | بیم دهنده ام | آشکارا

بیاید، او برای ایشان گفت که ای قوم ما! من برای شما بیم دهنده آشکارا هستم

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ

که عبادت کنید | خدارا | وبترسید ازاو | وقبول کنید حکم مرا | بخشد | شمارا | گناهان شما

که بندگی خدا کنید، و از وی بترسید، و سخن من را قبول کنید او گناهان شمارا معاف کند

وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ۚ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ ۖ

ومهلت دهد شمارا | تاوقت معین | هرآینه وقت مقرر | خدا | چون | بیاید | پس کرده نه میشود

و تا وقت معین بشما مهلت دهد، هر آینه وقت مقرره خدا که بیاید پس به هیچ پس کرده نه میشود

لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا

کاش! | شما میدانید | اوگفت ای رب من! | دعوت کردم من | قوم خودرا | شب

ای کاش! که شما می فهمیدید (نوح) گفت ای رب من! من قوم خود را شب و روز دعوت کردم

وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ

وروز | پس زیادنکرد ایشان را | دعوت من | مگر | فرار | وهرآینه من هربارکه | دعوت کردیم ایشان را

مگر دعوت من ایشان را (از دین) فرار زیاد کرد و من که هر وقت ایشان را دعوت کردم

لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوْٓا اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا

تا بخشش کنی ایشان را | ذر آوردند | انگشتان خودرا | درگوشهای خود | وجمع کردند

تا بخشش کنی ایشان را، پس ایشان انگشتان خود را در گوشهای خود در آوردند و لباسها را

ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوْا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ۝۷ ثُمَّ اِنِّيْ دَعَوْتُهُمْ

لباس خود | وضد کردند | وغرور کردند | بسیار بزرگ | بازهر آینه من | خواستم ایشان را

از خود پچسیدند و بر (سخن خود) محکم شدند و خود را بزرگ شمردند، باز ما ایشان را به آواز بلند

جِهَارًا ۝۸ ثُمَّ اِنِّيْٓ اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ اِسْرَارًا ۝۹ فَقُلْتُ

به آواز بلند | بازهر آینه من | آشکارا گفتم | ایشان را | وپنهان گفتم | به پنهان | پس من گفتم

دعوت کردم، باز ایشان را به آشکارا هم فهمانیدم و به پنهان هم فهمانیدم و به ایشان گفتم که

اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ اِنَّهٗ كَانَ غَفَّارًا ۝۱۰ يُّرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُمْ

بخشش بخواهید | رب خودرا | هرآینه او | هست بخشنده | تابفرستد | ازآسمان | برشما

از خدا معافی بخواهید، او بسیار زیاد بخشنده است او بر شما از آسمان باران های زیاد بفرستد

مِّدْرَارًا ۝۱۱ وَّيُمْدِدْكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ جَنّٰتٍ

پی در پی باران | ومدد کند شمارا | به مالها | وبه پسران | وتیار کند | برای شما | باغها

و در صورت اموال و اولاد امداد میکند شمارا و برای شما باغها سازد

وَّيَجْعَلْ لَّكُمْ اَنْهٰرًا ۝۱۲ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُوْنَ لِلّٰهِ وَقَارًا ۝۱۳ وَقَدْ

وتیار کند | برای شما | نهرها | چیست به شما | که شما یقین نه میکنید | ازخدا | به بزرگی | وحال آنکه

و برای شما نهرها جاری کند، برشما چه شده است که بر بزرگی خداوند یقین ندارید، و حال آنکه او

خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا ۝۱۴ اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ

آفریدشمارا | به چندشان | آیاندیدیدشما | چگونه | آفرید | خدا | هفت | آسمانها

شمارا به چند شان پیدا کرده است، آیا شما نمی بینید که خداوند چگونه هفت آسمانها را طبقه بر طبقه

طِبَاقًا ۝۱۵ وَّجَعَلَ الْقَمَرَ فِيْهِنَّ نُوْرًا وَّجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ۝۱۶

طبقه برطبقه | واوساخت | ماه | درآن | روشن | وساخت | آفتاب | چراغ

آفریده است، و ماه درآن روشنی و آفتاب چراغ گردانیده است

وَاللّٰهُ اَنْۢبَتَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ نَبَاتًا ۝۱۷ ثُمَّ يُعِيْدُكُمْ فِيْهَا وَيُخْرِجُكُمْ

وخدا | رویانیدشمارا | اززمین | به رویانیدن | بازاعاده میکند شمارا | درآن | وبیرون می آرد شمارا

و خداوند شمارا از زمین به یک انداز خاص آفرید و رویانید باز به او باز گشت شما است، و باز شمارا از آن بیرون

اِخْرَاجًا ۝۱۸ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ بِسَاطًا ۝۱۹ لِّتَسْلُكُوْا مِنْهَا

به بیرون آوردنی | وخدا | ساخت | شمارا | زمین | یک فرش | تابروید | ازآن

بیرون می آرد، و خداوند شمارا زمین فرش ساخته است که شما برراه های وسیع آن

سُبُلًا فِجَاجًا ﴿۲۰﴾ قَالَ نُوحٌ رَّبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِيْ وَاتَّبَعُوْا

دردهای | کشاده | گفت نوح | ای رب من! | هر آینه ایشان | نافرمانی کردند مرا | وپیروی کردند

بروید' حضرت نوح فرمود ای رب ما!' هر آینه ایشان نافرمانی کردند مرا' و براه آن کسی رفتند که

مَنْ لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهٗ وَوَلَدُهٗٓ اِلَّا خَسَارًا ﴿۲۱﴾ وَمَكَرُوْا مَكْرًا

از آنکه | زیاد نکرد اورا | مال او | واولاد او | مگر نقصان | وایشان مکر کردند | مکر

که مال و اولاد به آنها تنها خساره داده است' و ایشان فریبهای بزرگ کردند

كُبَّارًا ﴿۲۲﴾ وَقَالُوْا لَا تَذَرُنَّ اٰلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَّلَا سُوَاعًا ۙ

زیاد | وآنها گفتند | ترک مکنید | معبودان خودرا | ومگذارید | ودونه | سواع

و ایشان یکی بادیگری گفتند' که معبودان خود را هیچ مگذارید' و مگذارید ود و سواع

وَّلَا يَغُوْثَ وَيَعُوْقَ وَنَسْرًا ﴿۲۳﴾ وَقَدْ اَضَلُّوْا كَثِيْرًا ۚ وَلَا تَزِدِ

ونه یغوث | ویعوق | ونسر | وهرآینه ایشان گمراه کردند | بسیار مردم | و | تو زیاد مکن

و نه یغوث' و یعوق' و نسر' و ایشان باخود مردم بسیاری را گمراه کردند' و تو گمراهی ایشان را دیگر هم

الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا ضَلٰلًا ﴿۲۴﴾ مِمَّا خَطِيْٓـٰٔتِهِمْ اُغْرِقُوْا فَاُدْخِلُوْا نَارًا ۙ

مردم ظالم را | مگر | گمراهی | به سبب جرمهای ایشان | غرق کرده شدند | باز داخل کرده شدند | در آتش

زیاد کن' به سبب گمراهی خود غرق شدند' و به آتش رسیدند

فَلَمْ يَجِدُوْا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْصَارًا ﴿۲۵﴾ وَقَالَ نُوْحٌ رَّبِّ

پس آنها نه یافتند | خودرا | بجز از خدا | کدام مددگار | وگفت | نوح | ای رب من!

پس در مقابله خدا هیچ کسی را مددگار نیافتند و نوح این هم گفت که ای رب من!

لَا تَذَرْ عَلَى الْاَرْضِ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ دَيَّارًا ﴿۲۶﴾ اِنَّكَ اِنْ تَذَرْهُمْ

مگذار | برزمین | از کافران | کدام سکونت کننده | هرآینه تو | اگر بگذاری ایشان را

برروی زمین از کافران یک سکونت کننده را هم مگذار اگر ایشان را بگذاری میباشند که

يُضِلُّوْا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوْٓا اِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿۲۷﴾ رَبِّ

بی راه کنند | بندگان خودرا | ونزایند | مگر | بدکار | ناشکر | ای رب من!

بندگان ترا گمراه کنند' و آنکه میزایند آن هم بدعمل و اولاد کافر میباشند ای رب من!

اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا

بخشش مرا | ووالدین من | وآنکه | که داخل شد | درخانه من | مؤمن

بخشش کن مرا' و عفو کن والدین مرا' و کسیکه درخانه من به حیث مؤمن درآید

وَّلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ۭ وَلَا تَزِدِ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا تَبَارًا ﴿۲۸﴾

ومردان مؤمن | وزنان مؤمن | وزیاد مکن | برای ظالمان | مگر بربادی

و همه مؤمنان و زنان مؤمن را عفو کن' و به این کافران تباهی زیاد کن-

سُوْرَةُ الْجِنِّ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورہ جن درمکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ مہربان بزرگ بارحم است | بست و ہشت آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ و بسیار بارحم است

قُلْ اُوْحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوْٓا اِنَّا سَمِعْنَا

بگو | وحی فرستادہ شد | بطرف من | کہ شنید | یک گروہ | از جنات | آنہا گفتند | ھرآینہ ما شنیدیم

(ای رسول) بگو! بہ من وحی فرستادہ شدہ است کہ یک گروہ جنات قرآن را شنید و گفتند کہ ما عجیبہ

قُرْاٰنًا عَجَبًا ۙ﴿۱﴾ يَّهْدِيْٓ اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهٖ ۭ وَلَنْ نُّشْرِكَ

قرآن | عجیبہ | کہ ھدایت میکند | بسوی راہ درست | پس ایمان آوردیم ما | بہ آن | وھیچ وقت ما شریک مقرر نہ میکنیم

قرآن و شنیدیم کہ بسوی راہ درست ھدایت میکند پس ما برآن ایمان آوردیم و ما بارب خود ھیچ شریک

بِرَبِّنَآ اَحَدًا ۙ﴿۲﴾ وَّاَنَّهٗ تَعٰلٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً

بہ رب خود | ھیچکسی | واینکہ بلند است | شان | رب ما | نہ گرفتہ است او | زن

نمی آریم و اینکہ شان رب ما بسیار بلند است او نہ زن گرفتہ است

وَّلَا وَلَدًا ۙ﴿۳﴾ وَّاَنَّهٗ كَانَ يَقُوْلُ سَفِيْهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ۙ﴿۴﴾

ونہ اولاد | واینکہ | میگفت | بی وقوفہای ما | برخدا | دروغ

و نہ اولاد وارد و اینکہ بی وقوفہای ما درشان خداوند سخنہای از حد گذشتہ میگفتند

وَّاَنَّا ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ تَقُوْلَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۙ﴿۵﴾ وَّاَنَّهٗ

وما گمان کردہ بودیم | کہ ھیچ وقت نہ گوید | انسانان | وجنات | برخدا | دروغ | واینکہ

و این گمان ما بود کہ انسانان و جنات دربارہ خداوند ھیچ دروغ بستہ نمی کند

كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْاِنْسِ يَعُوْذُوْنَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوْهُمْ

بودند بعضی مردم | از بنی آدم | کہ پناہ میخواستند | بہ مردان | از جنات | پس آنہا زیاد کردہ بودند ایشان

و اینکہ در بنی آدم ھا بسیار مردم چنین ھم گذشتہ است کہ آنہا از بعضی مردان بذریعۂ جنات پناھی میخواستند پس غرور آنہارا

رَهَقًا ۙ﴿۶﴾ وَّاَنَّهُمْ ظَنُّوْا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّبْعَثَ

سرکشی | واینکہ ایشان ھم | گمان کردند | چنانچہ | شما گمان میکنید | کہ | ھیچ وقت زندہ نکند

دیگر ھم افزود و گمان ایشان ھم این بود کہ مثل کہ شما گمان ھا میکنید کہ خداوند ھیچ کسی را باز زندہ نکند

اللّٰهُ اَحَدًا ۙ﴿۷﴾ وَّاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَآءَ فَوَجَدْنٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيْدًا

خدا | ھیچ کسی | واینکہ ما | دست بردیم | آسمان را | پس یافتیم آن را | پرشدہ | بپاسبانان سخت

و اینکہ ما تلاشی آسمان گرفتیم پس آن را از حراست سخت و شعلہ یافتیم

وَّشُهُبًا ۙ﴿۸﴾ وَّاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۭ فَمَنْ يَّسْتَمِعِ

وشعلہ | واینکہ ما | می نشستیم | ازآن | بہ جای ھا | برای شنیدن | پس کسیکہ | می شنود

و اینکہ ما می نشستیم دربعضی جا ھای آسمان برای شنیدن سخنہا پس اکنون کہ کسی

الْاٰنَ يَجِدْ لَهٗ شِهَابًا رَّصَدًا ۙ﴿۹﴾ وَّاَنَّا لَا نَدْرِيْٓ اَشَرٌّ اُرِيْدَ

اکنون | یابدخودرا | شعله | تیارکرده شده | واینکه | مانمی فهمیم | آیاازکدام بدی | اراده شده است

شنیدن بخواهد، پس یک شعله تیار خواهد یابد و ما نمی دانیم که به مردم زمین

بِمَنْ فِي الْاَرْضِ اَمْ اَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۙ﴿۱۰﴾ وَّاَنَّا مِنَّا

به آنکه | درزمین است | یاارادهکرده است | به آنها | رب ایشان | ازهدایت | واینکه ازما

اراده ضرر رسانیدن مراد است، و یارب ایشان به آنها هدایت کردن میخواهد، و اینکه درما

الصّٰلِحُوْنَ وَمِنَّا دُوْنَ ذٰلِكَ ؕ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ۙ﴿۱۱﴾ وَّاَنَّا

(بعضی) مردم نیک است | وازما | علاوه ازاین است | بودیم ما | به طریقه های مختلف | واینکه ما

مردم نیک هم هستند، و مردم قسم دیگری هم (غرض اینکه) ما برراه های مختلف روان بودیم و ما براین فهمیده ایم

ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ نُّعْجِزَ اللّٰهَ فِي الْاَرْضِ وَلَنْ نُّعْجِزَهٗ هَرَبًا ۙ﴿۱۲﴾

گمان کردیم | که هیچ وقت ماعاجز نکنیم | خدارا | درزمین | وماهیچ وقت عاجز نکنیم اورا | به فرار

که ما در روی زمین درهیچ جای خدارا عاجز کننده نیستیم و نه به فرار نجات می یابیم

وَّاَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدٰٓى اٰمَنَّا بِهٖ ؕ فَمَنْ يُّؤْمِنْۢ بِرَبِّهٖ

وهرآینه | وقتیکه | ماشنیدیم | هدایت | ماایمان آوردیم | به او | پس کسیکه | ایمان آرد | به رب خود

و اینکه ما سخن هدایت را شنیدیم، ایمان برآن می آریم پس کسیکه به رب خود ایمان آرد

فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَّلَا رَهَقًا ۙ﴿۱۳﴾ وَّاَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُوْنَ وَمِنَّا

پس اونمی ترسد | ازنقصان | ونه ازظلم | وهرآینه بعضی ازما | فرمانبردارهستند | وبعضی ازما

پس باوی خوف نقصان نمی باشد، و نه از تجاوز، در ما بعضی مسلمانها است، و برضی بی راه هستند

الْقٰسِطُوْنَ ؕ فَمَنْ اَسْلَمَ فَاُولٰٓئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۙ﴿۱۴﴾ وَاَمَّا

ظالم هستند | پس کسیکه | فرمانبردارشد | پس چنین مردم | یافتند | راه مستقیم | وآنکه

پس کسیکه اسلام قبول نمود، پس آنها راه درست را یافتند و کسیکه از اسلام بی راه شد

الْقٰسِطُوْنَ فَكَانُوْا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۙ﴿۱۵﴾ وَّاَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوْا عَلَى الطَّرِيْقَةِ

ظالم هستند | پس باشند آنها | برای جهنم | هیزم | واینکه | اگر | آنها قائم باشند | به راه مستقیم

پس آنها هیزم جهنم شدند، و اگر آنها به راه مستقیم باقی میبودند

لَاَسْقَيْنٰهُمْ مَّآءً غَدَقًا ۙ﴿۱۶﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ؕ وَمَنْ يُّعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ

مینوشانیم ایشان را | آب بسیار | که امتحان کنیم ایشان را | درآن | وکسیکه اعراض کند | ازذکر

پس ایشان را برآب بسیار سیراب میکردیم که امتحان آنها کنیم، و کسیکه از ذکر خداوند اعراض کند

رَبِّهٖ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۙ﴿۱۷﴾ وَّاَنَّ الْمَسٰجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا

رب خود وی اورا داخل کند | درعذاب | سخت | واینکه | مساجد | خداراست | پس مخواهید شما

پس خداوند ایشان را درعذاب سخت داخل میکنند و اینکه مساجد تنها برای عبادت خداوند است پس باخدا

مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ﴿۱۸﴾ وَّاَنَّهٗ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللّٰهِ يَدْعُوْهُ كَادُوْا

بااللہ	هیچکسی	واینکه	وقتیکه	ایستاد	بنده خدا	که او بخواهد	نزدیک بود

هیچ کسی را میخوانید و اینکه بنده (خاص) او برای عبادت وی ایستاده میشود پس این

يَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿۱۹﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَدْعُوْا رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِهٖٓ

که این (جنات) شوند	بروی	چسپیده	بگو	هرآینه من میخواهم رب خودرا	وشریک نمی سازم به وی

(جنات) بروی می چسپند، تو بگو که من تنها عبادت رب خود را میکنم، و باوی هیچ کسی را شریک نمی آرم

اَحَدًا ﴿۲۰﴾ قُلْ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا رَشَدًا ﴿۲۱﴾

هیچ را	بگو	هرآینه من	اختیار ندارم	برای شما	ضرر	ونه نفع

تو بگو من دربارهٔ شما اختیار ضرر ندارم و نه از هدایت

قُلْ اِنِّيْ لَنْ يُّجِيْرَنِيْ مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ ۙ وَّلَنْ اَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ

بگو هرآینه من	نجات ندهد مرا	ازعقوبت خدا	هیچ کسی	وهرگز نیابم	بجزازوی

تو بگو که مرا از خدا هیچ کسی پناه دهنده نه میتواند و نه بجز از وی کسی را

مُلْتَحَدًا ﴿۲۲﴾ اِلَّا بَلٰغًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِسٰلٰتِهٖ ۭ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ

جای پناه	مگر تبلیغ حکم	ازطرف خدا	وپیغام های او	وکسیکه	نافرمانی کند	خدارا

پشت پناه یافته میتوانم، البته کار من رسانیدن احکام و پیغامهای خداوند است، و کسیکه از خدا و از رسول اش

وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ﴿۲۳﴾ حَتّٰٓى

ورسول اورا	هرآینه اوراست	آتش جهنم	همیشه میباشد	درآن	همیشه	تا آنکه

نافرمان شود، پس برای او آتش جهنم مقرر است که همیشه درآن میباشد تا اینکه

اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ اَضْعَفُ

وقتیکه	بینند آنچه	باایشان وعده کرده میشود	پس زود آنها دانند	که از که	ضعیف است

وقتیکه آنها آن عذاب را بینند، از آنکه باایشان وعده است، پس آن وقت ایشان بدانند که مددگاران

نَاصِرًا وَّاَقَلُّ عَدَدًا ﴿۲۴﴾ قُلْ اِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ

مددگاران	وکم است	درعدد؟	بگو	من نمیدانم	آیا نزدیک است	آنچیز	که باشما وعده کرده میشود

که ضعیف است، و شمار که کم است؟ تو بگو که به من معلوم نیست که باشما وعده چه میشود

اَمْ يَجْعَلُ لَهٗ رَبِّيْٓ اَمَدًا ﴿۲۵﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ

یا	مقرر کند	اورا	رب من	یک زمانه دور	اوداناست	به غیب	اوخبر نمی دهد

آن نزدیک آمده است، و یا رب من به آن میعاد طولانی نهاده است، او بر غیب خبر است، پس او

عَلٰى غَيْبِهٖٓ اَحَدًا ﴿۲۶﴾ اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَّسُوْلٍ فَاِنَّهٗ يَسْلُكُ

به غیب	هیچ کسی	مگر آنکه	که برگزد خدا	ازرسولان	هرآینه او	روان میکند

هیچ کسی را برغیب آگاه نمیکند، البته که به یک پیغمبر برگزیده (خبر غیب دادن) بخواهد پس پیش وی

مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ رَصَدًا ﴿۲۷﴾ لِّيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوْا رِسٰلٰتِ

پیش ازوی | وپس ازوی | محافظ (فرشتگان) | که او معلوم کند | که آنها رسانیدند | پیغامهای

و پس از وی محافظانه میفرستد که به او آشکارا شود که آنها پیغامهای رب خود را

رَبِّهِمْ وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿۲۸﴾ ع ۲ ۹ ۱۲

رب خود | واو احاطه کرده است | آنچه نزد ایشان است | واو شمرده است | هرچیز | درحساب

رسانیدند و خداوند به همه معامله آنها احاطه کرده است به علم و او هر چیزی را شمرده است۔

سُوْرَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ عِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة المزمل درمکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | بست آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

يٰٓاَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ﴿۱﴾ قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۲﴾ نِّصْفَهٗٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ

ای پچسیده درجامه خود | قیام کن | ازشب | مگر | کم | نصف آن | یا کم کن | ازآن

ای پچسیده در لباس خود (درنماز) شب ایستاده باش کم از شب یعنی نصف شب و یا از این هم کم

قَلِيْلًا ﴿۳﴾ اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتِيْلًا ﴿۴﴾ اِنَّا سَنُلْقِيْ عَلَيْكَ

حصه کم | یا زیاد کن | براین | وبخوان | قرآن | صفا صفا | هرآینه ما | القا میکنیم | برتو

ایستاده باش! برخیز کمی اضافه کن و قرآن را صفا صفا بخوان ما برتو یک کلام سنگین

قَوْلًا ثَقِيْلًا ﴿۵﴾ اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْاً وَّاَقْوَمُ

کلام | سنگین | هرآینه قیام | شب | آن | زیادسخت | پایمال کننده است (نفس را) | وزیاد درست باشد

فرود می آرم هرآینه قیام شب (نفس) را به سختی پایمال میکند و کدام سخن که از دهن بیرون می آید درست می برآید

قِيْلًا ﴿۶﴾ اِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيْلًا ﴿۷﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ

درآن سخن | هرآینه | ترا | درروز | شغل است | زیاد | ویادکن نام | رب خود

و هر آینه ترا درشب هم شغل زیادی است و تو در ذکر نام پروردگار خود باش

وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْتِيْلًا ﴿۸﴾ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَآ اِلٰهَ

وجداشو | به وی | به جدانمودن | اورب است | ازمشرق | وازمغرب | نیست معبود دیگری

و همه را بگذار (از همه جدا باش) به او توجه کن او رب مشرق و مغرب است بجز از وی معبود

اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيْلًا ﴿۹﴾ وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا

مگراوست | پس بگیراورا | کارساز | وصبرکن | برآنچه | ایشان میگویند | وبگذارایشان را | به ترک کردن

دیگری نیست پس اورا کار ساز بدار و برسخنهای ایشان صبر کن و بر طریقه درست و مناسب از آنها

جَمِيْلًا ﴿۱۰﴾ وَذَرْنِيْ وَالْمُكَذِّبِيْنَ اُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيْلًا ﴿۱۱﴾ اِنَّ

شائسته | وبگذارمرا | ودروغ گویان | صاحبان نعمت | ومهلت بده ایشان را | کم | هرآینه

جدا باش! و مرا بگذار و این تکذیب کنندگان خداوندان نعمتها را بگذار و به ایشان کمی مهلت بده هر آینه

لَدَيْنَآ اَنْكَالًا وَّجَحِيْمًا ۙ﴿۱۲﴾ وَّطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَّعَذَابًا اَلِيْمًا ۙ﴿۱۳﴾

نزد ما است | قیدهای گران | و آتش افروخته | وطعام | گلوگیر | وعذاب | دردناک

نزد ما قیدها و آتش است، و طعام گلوگیر و عذاب دردناک

يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيْبًا مَّهِيْلًا ﴿۱۴﴾

روز یکه بجنبد | زمین | وکوه ها | وشود | کوه ها | ریگ تپه | روان

این به همان روز که زمین و کوه ها بجنبد، و کوه ها مانند تپه ریگ روان میرود

اِنَّآ اَرْسَلْنَآ اِلَيْكُمْ رَسُوْلًا ۢ شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ اَرْسَلْنَآ

هرآینه ما فرستادیم | بسوی شما | یک رسول | گواهی دهنده | برشما | چنانچه | ما فرستاده بودیم

ما بشما یک رسول فرستادیم، و برشما گواه کردیم چنانچه به فرعون یک رسول

اِلٰى فِرْعَوْنَ رَسُوْلًا ﴿۱۵﴾ فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ فَاَخَذْنٰهُ اَخْذًا

بطرف فرعون | یک رسول | پس نافرمانی کرد | فرعون | ازآن پیغمبر | گرفتیم ما اورا | به گرفتن

فرستاده بودیم، پس فرعون از آن رسول نافرمانی کرد پس ما اورا بسیار محکم گرفتیم

وَّبِيْلًا ﴿۱۶﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُوْنَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَّجْعَلُ الْوِلْدَانَ

سخت | پس چگونه | نجات یابید | اگر | شما هم انکار کردید | ازآن روز | میگرداند | کودکان

پس شما از مصیبت آن روز چگونه خود را نجات دهید که کودکان را (از خوف) پیران می سازند

شِيْبًا ﴿۱۷﴾ السَّمَآءُ مُنْفَطِرٌ بِهٖ ؕ كَانَ وَعْدُهٗ مَفْعُوْلًا ﴿۱۸﴾ اِنَّ هٰذِهٖ

پیران | آسمان | پاره میشود در آن روز | هست وعده او | پوره شدنی | هرآینه | این

و آسمان پاره میشود برآنها، وعده خداوند هر آینه پوره شدنی است این قرآن یک نصیحت است

تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿۱۹﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ

نصیحت است | پس کسیکه | بخواهد | بگیرد به طرف رب خود | راه | هرآینه رب تو | میداند

پس دل کسی که میخواهد، پس راه رب خود را اختیار کند به رب تو خوب معلوم است

اَنَّكَ تَقُوْمُ اَدْنٰى مِنْ ثُلُثَىِ الَّيْلِ وَنِصْفَهٗ وَثُلُثَهٗ وَطَآئِفَةٌ

که تو قیام میکنی | نزدیک | دو در سه حصه | از شب | ونصف شب | وحصه سوم | ویک گروه

که تو و برخی از دوستان تو درشب در سه دو حصه و بعضی وقت تا نصف شب و بعضی وقت تا سوم حصه

مِّنَ الَّذِيْنَ مَعَكَ ؕ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ؕ عَلِمَ اَنْ لَّنْ

از آنانیکه | باتو است | وخدا | اندازه میکند | شب | وروز | میداند خدا | که این کار هیچ وقت

ایستاده میباشند، و اندازه درست شب و روز تنها خداوند میکند، به او معلوم است که

تُحْصُوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ؕ عَلِمَ

شما به سر کرده نه میتوانید | اورحم کرد | برشما | پس بخوانید | آنچه | آسان باشد | ازقرآن | داناست

شما این کار را برسر کرده نه میتوانید، پس ما بشما توجه کرد، پس چقدر که به آسانی قرآن خوانده میتوانید به آن اندازه بخوانید به او این هم

اَنۡ سَيَكُوۡنُ مِنۡكُمۡ مَّرۡضٰى ۙ وَاٰخَرُوۡنَ يَضۡرِبُوۡنَ فِى الۡاَرۡضِ

اینکه میباشد | ازشما | بیماران | ومردم دیگرهم | که سفرمیکنند | درزمین

معلوم است' که درشما بعضی بیماران میباشند' و مردم دیگری که درزمین سفر میکنند' که فضل خداوند

يَبۡتَغُوۡنَ مِنۡ فَضۡلِ اللّٰهِ ۙ وَاٰخَرُوۡنَ يُقَاتِلُوۡنَ فِىۡ سَبِيۡلِ

میجویند | فضل | خدا | ومردم دیگران | که جنگ میکنند | درراه

(روزی) را میجویند' و بعضی مردم درراه خداوند جهاد

اللّٰهِ فَاقۡرَءُوۡا مَا تَيَسَّرَ مِنۡهُ ؕ وَاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ

خدا | پس بخوانید | آنچه | آسان باشداز آن | وقائم کنید نمازرا | وبدهید | زکوٰة را

میکنند' پس شما که چقدر به آسانی' قرآن خوانده میتوانید بخوانید' و پابند نماز باشید' و زکوٰة بدهید

وَاَقۡرِضُوا اللّٰهَ قَرۡضًا حَسَنًا ؕ وَمَا تُقَدِّمُوۡا لِاَنۡفُسِكُمۡ مِّنۡ خَيۡرٍ

وقرض دهید | خدارا | قرض | نیک | وآنچه | شمامیفرستید | برای نفسهای خود | ازنیکی

و درراه خداوند به خوشی خرچ کنید' و هر نیکی را که قبل از خود فرستادید

تَجِدُوۡهُ عِنۡدَ اللّٰهِ هُوَ خَيۡرًا وَّاَعۡظَمَ اَجۡرًا ؕ وَاسۡتَغۡفِرُوا اللّٰهَ ؕ

می یابید آن را | نزدخدا | او | بهتر | و | بزرگ است | دراجر | وبخشش بخواهید | ازخدا

پس نزد خدا بارسیدن' از آن خوب' و در اجر زیاد یابید و از خدا عفو بخواهید

اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿۲۰﴾

هرآینه | خدا | بخشنده | مهربان است

هر آینه خداوند بسیار عفو کننده و رحم کننده است۔

سُوۡرَةُ الۡمُدَّثِّرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ سِتٌّ وَّخَمۡسُوۡنَ اٰيَةً وَّفِيۡهَا رُكُوۡعَانِ

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

سورة المدثر درمکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه وشش آیت و دو رکوع است

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

يٰۤاَيُّهَا الۡمُدَّثِّرُ ۙ﴿۱﴾ قُمۡ فَاَنۡذِرۡ ۙ﴿۲﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرۡ ۙ﴿۳﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرۡ ۙ﴿۴﴾

ای لحاف پوشند! | برخیز | پس بترسان | ورب خودرا | تعظیم کن | ولباس خودرا | پاک کن

ای که خود را لباس پیچیده ای' برخیز و مردم را بترسان و رب خود را پاکی بیان کن' و لباس خود را پاک نگاه کن

وَالرُّجۡزَ فَاهۡجُرۡ ۙ﴿۵﴾ وَلَا تَمۡنُنۡ تَسۡتَكۡثِرُ ۙ﴿۶﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصۡبِرۡ ؕ﴿۷﴾

واز پلیدی | جداباش | واحسان مکن | که زیاد برآن میخواهی | و | رب خودرا | صبرکن

و از گندگی جدا باش! و چنین احسان مکن که برآن عوض زیاد میخواهی' و به رضاء رب خود صابر باش!

فَاِذَا نُقِرَ فِى النَّاقُوۡرِ ۙ﴿۸﴾ فَذٰلِكَ يَوۡمَئِذٍ يَّوۡمٌ عَسِيۡرٌ ۙ﴿۹﴾ عَلَى الۡكٰفِرِيۡنَ

وقتیکه | دمیده شود | درصور | پس آن | به آن روز | روزباشد | بسیارسخت | برکافران

وقتیکه در صور دمیده شود' پس آن روز برکافران بسیار سخت میباشد

غَيْرُ يَسِيْرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِيْ وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيْدًا ﴿١١﴾ وَّجَعَلْتُ لَهٗ مَالًا

آن آسان نباشد | بگذار مرا | وآن را که آفریدم من | تنها | وساختیم ما | اورا | مال

که آن آسان نباشد، بگذار مرا و آنکه تنها آفریدم و دادیم اورا مال

مَّمْدُوْدًا ﴿١٢﴾ وَّبَنِيْنَ شُهُوْدًا ﴿١٣﴾ وَّمَهَّدْتُّ لَهٗ تَمْهِيْدًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ

زیاد | وپسران | حاضر | وتیارکردیم ما | اورا | هرنوع سامان | بازاوطمع میکند

بسیار، و همراه اش پسران، نشسته، و سامان های دنیوی به وی دادیم، باز او امید دارد

اَنْ اَزِيْدَ ﴿١٥﴾ كَلَّا ؕ اِنَّهٗ كَانَ لِاٰيٰتِنَا عَنِيْدًا ﴿١٦﴾ سَاُرْهِقُهٗ

که زیاد دهم | هرگز نه | هرآینه او است | به آیات ما | سخت مخالف | زود است که مجبور سازم اورا

که به وی دیگر هم زیاد دهم، هیچ وقت نی! او از آیات ما مخالفت دارد، اکنون اورا به کوه آتش جهنم

صَعُوْدًا ﴿١٧﴾ ؕ اِنَّهٗ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ

به کوه جهنم | هرآینه او فکر کرد | واندازه کرد | تباه شود | که چگونه اندازه کرد | باز تباه شود

به مجبوری به طلوع آن کوه، هر آینه او فکر کرد، باز تجویز کرد تباه شود چگونه خراب تجویز کرد، باز هلاک شود

كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ ﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾

چگونه اندازه کرد | بازدید | باز | روی ترش کرد | ودهن راخراب ساخت | بازپشت کرد | واعراض کرد

که چگونه تجویز ناپسند کرد، باز دید، باز روی خود را ترش نمود و دهن خود را خراب کرد، باز اعراض کرد، و تکبر کرد

فَقَالَ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا سِحْرٌ يُّؤْثَرُ ﴿٢٤﴾ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾ ؕ

بازاوگفت | نیست این (قرآن) | مگر جادو | که روایت کرده شده | نیست این قرآن | مگر کلام است | ازانسان

و گفت که این قرآن از سابقه آمده است جادو است، این تنها کلام بنی آدم است۔

سَاُصْلِيْهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ ؕ لَا تُبْقِيْ وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ ۚ

زود داخل سازم اورا | به جهنم | وچه چیز خبر داد ترا | که سقر چیست | باقی نمی ماند | ونمیگذارد

زود است که وی را به جهنم داخل کنیم، و تو چه میدانی که جهنم چه چیز است؟ باقی نمی ماند و نه نجات میدهد

لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾ ۚ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾ ؕ وَمَا جَعَلْنَاۤ اَصْحٰبَ النَّارِ

سوزنده است | ازانسان | به این جهنم مقرر است | نوزده (۱۹) فرشته | ونه ساختیم ما | محافظین دوزخ

سوزنده بنی آدم است، برآن نوزده (۱۹) فرشتگان مقرر میباشد، ما دیگران را نه مگر فرشتگان برجهنم مقرر

اِلَّا مَلٰٓئِكَةً ۙ وَّمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۙ لِيَسْتَيْقِنَ

مگر | فرشتگان | ونه گردانیدیم ما | حساب آنها | مگر | امتحان | آن مردم را | که کفر کردند | که یقین کنند

گردانیدیم، و این شمار ایشان تنها به غرض امتحان برای کافران گردانیدیم، که نتیجه اش آن میباشد که

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَيَزْدَادَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِيْمَانًا وَّلَا يَرْتَابَ

آن مردم | که داده شده است | کتاب | وکه زیاد شود | مؤمنان | درایمان | وکه شک نکند

که کتابیان برآن یقین کنند، و ایمان مؤمنان برآن زیاد میشود، و کتابیان و

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ۙ وَلِيَقُوْلَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ

آنانیکه | دادهشده | کتاب | ومؤمنان | وکه بگوید | آنانیکه | که دردلهای ایشان

مؤمنان و اهل کتاب درآن (هیچ) شک نکند و نتیجه اش آن میباشد که دردلهای آنانکه مرض است

مَّرَضٌ وَّالْكٰفِرُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ؕ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ

مرض است | وکافران | که از چه چیز اراده کرده است | خدا به | به این | مثال | همچنین | گمراه میکند خدا

آن مردم، و کافران گویند که آخر از این میان غرض خداوند چیست، هم چنین خداوند که درباره کسی بخواهد

مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَا يَعْلَمُ جُنُوْدَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ ؕ

هرکرا خواهد | وراه مینماید | هرکرا | بخواهد | وهیچ کسی نمیداند | لشکر | رب تو | مگراو

آن را گمراه سازد، و درباره کسیکه بخواهد، به او هدایت کند و لشکر های رب تو تنها به او معلوم است

ع ۱ ۱۵ وَمَا هِيَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ۝۳۱ كَلَّا وَالْقَمَرِ ۝۳۲ وَالَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ ۝۳۳

ونیست این سخن مگر | نصیحت | برای انسان | هیچ وقت نه | قسم است به ماه | وبه شب | وقتیکه | بگذرد

و این (جهنم) و بیان آن برای آن مردم یک نصیحت است ها! قسم است به ماه، و به شب که میگذرد

وَالصُّبْحِ اِذَآ اَسْفَرَ ۝۳۴ اِنَّهَا لَاِحْدَى الْكُبَرِ ۝۳۵ نَذِيْرًا لِّلْبَشَرِ ۝۳۶

وبه صبح | وقتیکه | روشن شود | هرآینه این (جهنم) | یکی درمصیبتهای بزرگ است | بیم دهنده است | بشررا

و به صبح که روشن شود، که این جهنم یک مصیبت بزرگ است و برای مردم بیم دهنده است

لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّتَقَدَّمَ اَوْ يَتَاَخَّرَ ؕ ۝۳۷ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ

برای آنکه بخواهد | ازشما | که او پیش شود | ویا پس شود | هرنفس | دربدله اعمال خود

یعنی درشما آن کسی را که (درنیکی) پیش شدن، و پس ماندن میخواهد هر بنده درعمل خود گرو است

مع ۱۶ رَهِيْنَةٌ ۝۳۸ اِلَّآ اَصْحٰبَ الْيَمِيْنِ ۝۳۹ فِيْ جَنّٰتٍ ۛؕ يَتَسَآءَلُوْنَ ۝۴۰

گرواست | مگر | مردم دست راست (نیکان) | درباغها میباشند | آنهامی پرسند

مگر نه خداوندان دست راست، آنها در باغها میباشد می پرسند

عَنِ الْمُجْرِمِيْنَ ۝۴۱ مَا سَلَكَكُمْ فِيْ سَقَرَ ۝۴۲ قَالُوْا لَمْ نَكُ

ازگناه گاران | که چه چیز درآورد شمارا | دردوزخ | گویند | که ما نبودیم

از مجرمین می پرسند که کدام چیز شمارا درجهنم آوردند آنها گویند که ما نماز نه می خواندیم

مِنَ الْمُصَلِّيْنَ ۝۴۳ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِيْنَ ۝۴۴ وَكُنَّا نَخُوْضُ

ازنماز گذاران | ونبودیم ما | که طعام میدادیم | مسکینان را | وبودیم که فرومیرفتیم درباطل

و به مساکین خوراک نه میدادیم، و با مردم شغل کنندگان ما هم در شغل

مَعَ الْخَآئِضِيْنَ ۝۴۵ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ۝۴۶ حَتّٰٓى اَتٰىنَا

بافرورفتگان | ومانسبت دروغ میکردیم | به روز | جزاء | تا آنکه | آمد بما

قسم قسم مشغول میبودیم، و روز قیامت را تکذیب میکردیم تا اینکه مرگ برما آمد

الْيَقِيْنُ ﴿٤٧﴾ فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشّٰفِعِيْنَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ

یقین | پس فائدہ ندھد ایشان را | سفارش | سفارش کنندگان | پس چہ شدہ ایشان را | از نصیحت

آمد پس بہ چنین مردم شفاعت شفاعت کنندگان ھیچ فائدہ ندھد پس ایشان را چہ شدہ است کہ از نصیحت

مُعْرِضِيْنَ ﴿٤٩﴾ كَاَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيْدُ

اعراض میکنند | گویا کہ آنہا | خران است | فرارکنندہ | کہ فرادکردہ باشد | از شیر | بلکہ میخواھد

روی میگردانند؟ گویا کہ آنہا خران وحشی است کہ از شیر فرار کردہ است سخن این است کہ درایشان ھرکسی

كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يُّؤْتٰى صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا بَلْ لَّا يَخَافُوْنَ

ھرکس | ازایشان | کہ دادہ شود بہ او | صحیفی | سرکشادہ | ھرگز نہ | بلکہ | ایشان نمی ترسند

میخواھد کہ بہ وی صحیفہ ھای باز کردہ داد۔ شود این امکان ندارد حقیقت این است کہ آنہا

الْاٰخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ اِنَّهٗ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهُ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُوْنَ

از آخرت | ھرگز نہ | ھرآینہ این | یک نصیحت است | پس کسیکہ | بخواھد | یادکند این را | وایشان یادنہ میکنند این قرآن

از آخرت نہ میترسند البتہ این (قرآن) یک نصیحت است باز کسیکہ میخواھد از این (کتاب) نصیحت گیرد ونصیحت آنہا

اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾ ع ۲ ۱۶ ۲۵

مگر | اینکہ | بخواھد خدا | اوست | لائق است ازاین | کہ ازوی مخلوق بترسند | ولائق این است کہ ازوی معافی خواستہ شود

درآن احوال حاصل میکند کہ خدا بخواھد او است کہ از وی باید تقوی کردہ شود و او خداوند بخشندہ است۔

سُوْرَةُ الْقِيٰمَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورۃ القیامہ درمکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ مھربان بزرگ بارحم است | چہل آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مھربان بزرگ بارحم است

لَآ اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ اَيَحْسَبُ

من قسم میخورم | بہ روز قیامت | ومن قسم میخورم | بہ نفس ملامت کنندہ | آیا گمان میکند

من بہ روز قیامت سوگند میخورم ومن قسم میخورم بہ آن نفس کہ بہ بدی ملامت میکند آیا انسان گمان میکند کہ ما استخوانہای اورا

الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَّجْمَعَ عِظَامَهٗ ﴿٣﴾ بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰٓى اَنْ نُّسَوِّيَ

انسان | کہ جمع نخواھم کرد | استخوان او | چرانی | ماقادر ھستیم | بہ اینکہ | برابر کنیم ما

جمع نہ کنیم؟ حتما جمع خواھیم کرد ما براین قادر ھستیم کہ سرھای انگشتان اورا

بَنَانَهٗ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيْدُ الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهٗ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ اَيَّانَ يَوْمُ

سرانگشتان اورا | بلکہ | میخواھد انسان | کہ بدعملی کند | آیندہ ھم | اومی پرسد کی باشد | روز

ھم برابر کنیم سخن این است کہ انسان میخواھد کہ آیندہ ھم بدعملی کند و او می پرسد کہ روز قیامت

الْقِيٰمَةِ ﴿٦﴾ فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ

قیامت | چون خیرہ شود | چشمہا | وتیرہ گردد | ماہ | ویک جای کردہ شود

چہ وقت می آید؟ روز یکہ چشمان خیرہ شود و ماہ تیرہ گردد و آفتاب و ماہ

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝٩ يَقُوْلُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ۝١٠ كَلَّا

آفتاب | وماه | میگوید | انسان بہ آن روز | کجااست | جای فرار؟ | ہرگز نہ

دریک حال شود، پس انسان درآن روز گوید کہ (اکنون) کدام طرف فرار کنم؟ نی! اکنون درہیچ جای

لَا وَزَرَ ۝١١ اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ ِالْمُسْتَقَرُّ ۝١٢ يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ

نیست جای پناہ | بسوی رب تواست | امروز | جای قراری | خبرداده میشود | انسان را | بہ آن روز

پناہ نیست، درآن روز بازگشت مردم تنہا بسوی رب تو است درآن روز مردم را اعمال سابقہ و پسینہ یاد کردہ شود

بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ ۝١٣ بَلِ الْاِنْسَانُ عَلٰى نَفْسِهٖ بَصِيْرَةٌ ۝١٤ وَّلَوْ

آنچہ اوپیش فرستادہ است | وپس گذاشتہ | بلکہ انسان | برنفس خود | گواہ است | اگرچہ

بلکہ انسان خود اش هم برحالت خود گواه است اگر که

اَلْقٰى مَعَاذِيْرَهٗ ۝١٥ لَا تُحَرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ ۝١٦

پیش کند | عذرهای خودرا | حرکت مدہ تو | بہ این قرآن | زبان خودرا | تاتعجیل کنی بہ | این

بہانہ میجوید (ای رسول) تو برای زود یاد نمودن قرآن را بہ زبان حرکت مدہ

اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهٗ وَقُرْاٰنَهٗ ۝١٧ فَاِذَا قَرَاْنٰهُ فَاتَّبِعْ قُرْاٰنَهٗ ۝١٨

ہرآینہ بماست | جمع آن | وخواندن آن | پس چون بخوانیم آن را | توپیروی کن | خواندن آن را

جمع نمودن و بتو خواندن آن کار ما است، پس چون بخوانیم بتو پس تو پیروی آن کن

ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهٗ ۝١٩ كَلَّا بَلْ تُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ ۝٢٠ وَتَذَرُوْنَ

باز | ہرآینہ بماست | بیان آن | ہرگز نہ بلکہ | شمادوست میدارید | دنیا | ومیگذارید

باز بیان نمودن آن هم برذمہ ما است، مگر شما مردم درمحبت دنیا هستید، و آخرت را گذاشتید

الْاٰخِرَةَ ۝٢١ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ۝٢٢ اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۝٢٣ وَوُجُوْهٌ

آخرت | بعضی رویہا | بہ آن روز | تازہ میباشد | بہ طرف رب خود | می بینند | وبعضی رویہا

بسا روی ها درآن روز تر و تازه میباشد، و به رب خود می بینند و بسا روی ها

يَّوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۝٢٤ تَظُنُّ اَنْ يُّفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۝٢٥

بہ آن روز | خیرہ ترش میباشند | گمان میکند | کہ باایشان چہ (سختی) کردہ میشود | کمرشکن

درآن روز بی رونق میباشند، ایشان گمان میکنند کہ برایشان چنین سختی میشوند کہ کمر ایشان را میده میکند

كَلَّا اِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۝٢٦ وَقِيْلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ۝٢٧ وَّظَنَّ

هرگز نہ | وقتیکہ روح برسد | بہ سرسینہ | وگفتہ شود | کیست | دم دهنده | واوگمان میکند

البتہ وقتیکہ روح بہ سر سینہ برسد، و این گفتہ شود کہ کسی دم دهنده است؟ و بہ مرگ آمدنی

اَنَّهُ الْفِرَاقُ ۝٢٨ وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ۝٢٩ اِلٰى رَبِّكَ

کہ این وقت جدائی است | وبپیچد | ساق | بہ ساق | بسوی رب تو باشد

یقین بیاید کہ وقت جدائی آمدنی است، و یک ساق از ساق دیگری پیچیده شود۔ درآن روز بسوی رب تو

يَوْمَئِذِ ِۨالْمَسَاقُ ﴿۳۰﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰى ﴿۳۱﴾ وَلٰكِنْ كَذَّبَ

به آن روز | روان شدن | پس تصدیق نکرد | ونه نماز خواهند | لیکن | اودروغ گفت

روان شدن است، باز آن کافر نه تصدیق کرد و نه نماز خواند بلکه احکام خداوند را تکذیب نمود

وَتَوَلّٰى ﴿۳۲﴾ ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰى ﴿۳۳﴾ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿۳۴﴾

واعراض کرد | باز | رفت | به اهل خانه خود | به فخر | افسوس است بتو | پس افسوس

و از وی اعراض نمود، باز به خانه خود به فخر باز گشت، تباهی تو بر تباهی است

ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿۳۵﴾ اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُّتْرَكَ سُدًى ﴿۳۶﴾

بازافسوس است ترا | بازافسوس | آیا گمان میکند | انسان | که | گذاشته شود | مهمل

باز تباهی تو بر تباهی است، آیا انسان دراین گمان است که عبث گذاشته شود؟

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ يُّمْنٰى ﴿۳۷﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ

آیانبوداو | یک قطره | ازمنی که | انداخته میشود | باز | بود | قطعه خون | بازاوآفرید

آیا او یک قطرهٔ منی نبود که در رحم انداخته شده بود؟ باز یک قطعهٔ گوشت شد، باز خداوند از آن انسان ساخت

فَسَوّٰى ﴿۳۸﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ﴿۳۹﴾ اَلَيْسَ ذٰلِكَ

بازدرست کرد | بازسخت | ازآن | دوجفت | مرد | وزن | آیانیست آن ذات

و برابر ساخت، باز از آن دو قسم مرد و زن ساخت آیا آن الله به این

بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ﴿۴۰﴾

قادر | به اینکه | زنده کند | مردگان را

نیست که مردگان را زنده کند۔

سُوْرَةُ الدَّهْرِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ اِحْدٰى وَثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الدهر درمدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | سی ویک آیت و دو رکوع است

بنام الله آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ حِيْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْـًٔا مَّذْكُوْرًا ﴿۱﴾

هرآینه آمده | به انسان | یک موده | اززمانه | که نبوداو | هیچ چیز | قابل ذکر

هر آینه آمده به انسان یک حالت، که قابل ذکر هیچ نبود

اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ ۖ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ

هرآینه ماافریدیم | انسان را | از یک نطفه | که مخلوط بود | که امتحان کنیم اورا | پس گردانیدیم اورا

هر آینه ما انسان را از نطفه مخلوط آفریدیم که بروی امتحان کنیم وی را، پس اورا شنوا

سَمِيْعًا بَصِيْرًا ﴿۲﴾ اِنَّا هَدَيْنٰهُ السَّبِيْلَ اِمَّا شَاكِرًا وَّاِمَّا كَفُوْرًا ﴿۳﴾

شنوا | وبینا | هرآینه | شان دادیم اورا | راه | یاشکرگذاراست | ویاناشکراست

و بینا ساختیم، و هر آینه به وی راه مستقیم نشان دادیم پس او یا شکر گذار است و یا ناشکر

إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِينَ سَلٰسِلَا۠ وَأَغْلٰلًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ

هرآینه ما | تیار کردیم | کافران را | زنجیرها | وطوقها | وآتش شعله دار | هرآینه | نیکوکاران

هر آینه ما تیار کردیم کافران را زنجیرها، و طوقها هر آینه مردم نیکوکاران

يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ

می نوشند | از پیاله (آن شراب) | که باشد درآن | کافور | چشمه | که بنوشند | ازآن بندگان

از چنین شراب می نوشند، که درآن مخلوط کافور میباشد آن یک چشمه میباشد که آب آن را بندگان خدا

اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا

خدا | روان می سازند آن را | به روان کردن | آنها پوره میکنند | نذرهای خودرا | وایشان میترسند | ازآن روز

می نوشند، و هر جایکه میخواهند جاری میکنند آنها نخرهای خود را پوره میکردند، و از آن روز میترسند

كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾ وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا

که مصیبت آن | هرجای منتشراست | ومیخوراند | طعام را | درمحبت او | مسکین | ویتیم

که مصیبت اش به هر طرف پراگنده میباشد، و در محبت خدا به مسکنان، یتیمان، و به محبوسین

وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاءً

واسیررا | هرآینه | میخورانیم شمارا | برای رضاء خدا | مانه میخواهیم | ازشما | کدام بدله

طعام می دهند (و میگویند که) ما شمارا تنها به رضاء خدا خوراک میدهیم، ما از شما کدام بدله نه میخواهیم

وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١٠﴾

ونه شکرگذاری | هرآینه مامیترسیم | ازرب خود | به آن روز | که سخت | وتلخ است

و نه شکریه، ما از رب خود (درباره) این روز میترسیم که بسیار تلخ، و سخت میباشد

فَوَقٰىهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقّٰىهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾

پس نجات دهد ایشان را | خدا | ازسختی | آن | روز | ودهد ایشان را | تازگی | وخوشحالی

پس خداوند ایشان را از تلخی و سختی آن روز به امان نگاه میکند، و به ایشان تازگی و به دلها خوشی نصیب کند

وَجَزٰىهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٢﴾ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا

وبدله دهد ایشان را | ازصبر آنها | جنت | ولباس ابریشم | تکیه زده باشند | درآن

و در بدله صبر لباس ابریشم و جنت دهد آنها درآن جای تختها تکیه زنان میباشند

عَلَى الْأَرَآئِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾ وَدَانِيَةً

برتختها | نه می بینند | درآن | گرمی | ونه یخ سختی | ونزدیک باشد

ایشان درآن جای نه حرارت گرمی را محسوس میکنند و نه یخ سردی، و سایه درختان آن به آنها

عَلَيْهِمْ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ

برایشان | سایه آن درختها | ورام کرده باشد | میوه آن | به رام شدنی | وگردانیده میشود

نزدیک میباشد، و میوه های آن هم نزدیک میباشد و به ایشان نهاده میشود

عَلَيْهِمْ بِاٰنِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَّاَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيْرَا ۟ۙ﴿۱۵﴾ قَوَارِيْرَا مِنْ فِضَّةٍ

به ایشان | ظرفها | ازنقره | وجامها | که باشند شیشه ها | شیشه ها | ازنقره

ظروف نقره، و گیلاسهای شیشه، چنین شیشه ها که از زرسفید ساخته میباشد

قَدَّرُوْهَا تَقْدِيْرًا ﴿۱۶﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيْهَا كَاْسًا كَانَ مِزَاجُهَا

که اندازه کرده باشد آنها آن را | به اندازه | ونوشانیده شوند | درآن | جامی | که هست خلط آن

که اندازه کرده باشد آنها به اندازه کردن، و چنین جامهای شراب برایشان نوشانده میشود که خلط آن زنجبیل میباشد

زَنْجَبِيْلًا ﴿۱۷﴾ عَيْنًا فِيْهَا تُسَمّٰى سَلْسَبِيْلًا ﴿۱۸﴾ وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ

زنجبیل | چشمه | درجنت | که نامیده میشود | به سلسبیل | ومیگردند | برایشان

این هم چشمه (جنت) است که نام اش سلسبیل است و چنین خادمان نزد ایشان میباشند که همیشه جوان باشند

وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ ۚ اِذَا رَاَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنْثُوْرًا ﴿۱۹﴾ وَاِذَا

نوجوانان | که همیشه جوان باشند | چون | بینی ایشان را | می پنداری ایشان را | مروارید | پراگنده شده | وچون

اگر تو بینی ایشان را می پنداری که مروارید پراگنده شده است و اگر آن جای را بینی

رَاَيْتَ ثَمَّ رَاَيْتَ نَعِيْمًا وَّمُلْكًا كَبِيْرًا ﴿۲۰﴾ عٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ

بنگری | آنجا | می بینی تو | نعمت | وبادشاهی | بزرگ | بالای ایشان | جامه باشد | ازابریشم باریک

پس بسیار بادشاهی بزرگ و نعمت بزرگ را می بینی برایشان جامه های نرم ابریشم سبز میباشد

خُضْرٌ وَّاِسْتَبْرَقٌ ۫ وَّحُلُّوْٓا اَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ ۚ وَسَقٰىهُمْ رَبُّهُمْ

سبز | وابریشم کلان | وپوشانیده شود | دستوانها | ازنقره | وبنوشاند آنها را | رب ایشان

و ابریشم بزرگ هم، و به ایشان دستوانهای از سعید پوشانده میشود، و رب ایشان به آنها شراب پاکیزه

شَرَابًا طَهُوْرًا ﴿۲۱﴾ اِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَّكَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُوْرًا ﴿۲۲﴾ ع ۱۶ ۱۹

شراب | پاک | هرآینه این | هست شمارا | بدله | وشد | کوشش شما | قبول

برای نوشیدن میدهد، و به ایشان گفته میشود که این بدله شما است، و سعی شما (امروز) قبول شده است

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ تَنْزِيْلًا ۚ﴿۲۳﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ

هرآینه ما | نازل کردیم | برتو | قرآن | به نازل شدن | پس صبر کن | به حکم رب خود

ما بالای تو قرآن کم کم نازل کردیم، پس تو به حکم خدا محکم ایستاده باش!

وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ اٰثِمًا اَوْ كَفُوْرًا ﴿۲۴﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً

وحکم قبول مکن | ازایشان | ازگناه گار | یاناشکره | ویادکن | نام | رب تو | صبح

و در ایشان سخن فاسق و یا کافر را قبول مکن، و صبح و شام در ذکر نام او باش!

وَّاَصِيْلًا ﴿۲۵﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهٗ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيْلًا ﴿۲۶﴾

وشام | وازشب | توسجده کن | اورا | وپاکی اورابیان کن | درشب | تاوقت بسیار

و دریک حصهٔ شب هم به او سجده کن، و تسبیحات او در حصه بزرگ شب بخوان۔

اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُوْنَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيْلًا ﴿۲۷﴾

هرآینه | این مردم | میخواهند | زود (دنیا) | ومیگذارند | پشت خود | روز | گران را

هر آینه این مردم دنیا را پسندیدند و روز بزرگ سنگین که درپیش است آن را فراموش کرده است

نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ وَشَدَدْنَآ اَسْرَهُمْ ۚ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ اَمْثَالَهُمْ

ما آفریدیم ایشان را | ومحکم کردیم | مفاصل آنهارا | وچون خواهیم | دربدل می آریم | مانند ایشان یک قوم

هم ما ایشان را آفریدیم و مفاصل ایشان را محکم کردیم و هر وقتیکه بخواهیم به جای ایشان مانند آنها

تَبْدِيْلًا ﴿۲۸﴾ اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿۲۹﴾

به بدل کردنی | هرآینه این | پنداست | هرکه خواهد | بگیرد | بسوی پروردگار خود | راه

مردم دیگری را دربدل می آریم این قرآن یک نصیحت است پس کسیکه بخواهد پس بسوی رب خود را گیرد

وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۳۰﴾

وارادہ نمیکنید شما | مگراینکه | بخواهد خدا | هرآینه خداهست | دانا | باحکمت

و شما تنها آن چیزی را خواسته میتوانید که خدا بخواهد هر آینه خداوند دانا و باحکمت است

يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۭ وَالظّٰلِمِيْنَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۳۱﴾ ع ۲

داخل میکند | هرکرا بخواهد | دررحمت خود | وستمگاران که هست | تیارکرده ایشان را | عذاب دردناک

اوکه کسی را بخواهد دررحمت خود داخل میکند و ظالمان را خداوند عذاب دردناک تیار کرده است

سُوْرَةُ الْمُرْسَلٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سوره المرسلت درمکه نازل شده وآن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ﴿۱﴾ فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ﴿۲﴾ وَّالنّٰشِرٰتِ نَشْرًا ﴿۳﴾

قسم است به بادهای فرستاده شده | نرم | باز به بادهای تیز | زوردار | باز پراگنده میکند (ابررا) به پراگنده کردن خوب

برآن بادها قسم است که فرستاده میشود باز برآن بادها که تیز میروند باز برآن که (ابررا) پراگنده میکند

فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ﴿۴﴾ فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ﴿۵﴾ عُذْرًا اَوْ نُذْرًا ﴿۶﴾

باز بادهای جداکننده | به جداکردن | باز آنکه فرودی آرد | ذکر (وحی) را | که عذر باشد یا | ترسانیدن

باز برآن که ابرها را مخلوط میبرد باز برآن فرشتگان قسم که وحی را فرود می آرند به توبه و یا به ترساندن

اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَوَاقِعٌ ﴿۷﴾ فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ ﴿۸﴾ وَاِذَا السَّمَآءُ

هرآینه | از چیزیکه شما وعده کرده میشود | هرآینه شدنی است | باز وقتیکه | ستارگان | بی نور کرده شود | ووقتیکه | آسمان

هر آینه باشما که کدام وعده کرده میشود حتما آن پوره میشود وقتیکه ستاره گان بی نور شود و وقتیکه آسمان

فُرِجَتْ ﴿۹﴾ وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿۱۰﴾ وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ﴿۱۱﴾

شگافته شود | ووقتیکه | کوه ها | پراگنده شود | وقتیکه | پیغمبران | مقرر شود

پاره شود وقتیکه کوه ها پراگنده شود و وقتیکه همه پیغمبر ها به وقت مقرره جمع کرده شوند

لِاَیِّ یَوْمٍ اُجِّلَتْ ﴿۱۲﴾ لِیَوْمِ الْفَصْلِ ﴿۱۳﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا یَوْمُ الْفَصْلِ ﴿۱۴﴾

برای کدام روز | تاخیر شده بود | برای روز جدائی | وچه چیز دانا کرد ترا | که چیست | روز فیصله

این کار به کدام روز تاخیر شده است؟ برای روز فیصله و تو چه میدانی که روز فیصله چیست؟

وَیْلٌ یَّوْمَىِٕذٍ لِّلْمُكَذِّبِیْنَ ﴿۱۵﴾ اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلِیْنَ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ

تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان | آیا هلاک نکردیم ما | مردم سابقه | باز | می آریم در پی ایشان

درآن روز برای تکذیب کنندگان تباهی است، آیا ما مردم سابقه را تباه نه کرده ایم، باز این مردم پسینیان هم

الْاٰخِرِیْنَ ﴿۱۷﴾ كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِیْنَ ﴿۱۸﴾ وَیْلٌ یَّوْمَىِٕذٍ

پسینیان | هم چنین | میکنیم | باگناه گاران | تباهی است | درآن روز

در پی ایشان می آریم، ما به مجرمین هم چنین معامله می کنیم۔ درآن روز برای دروغ گویان

لِّلْمُكَذِّبِیْنَ ﴿۱۹﴾ اَلَمْ نَخْلُقْكُّمْ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِیْنٍ ﴿۲۰﴾ فَجَعَلْنٰهُ

برای تکذیب کنندگان | آیا نیافریدیم شمارا | از آب حقیر | پس نهادیم آن را

بربادی بزرگ است، آیا نیافریدیم شمارا از آب بی قدر؟ باز آن آب را دریک جای محفوظ نهادیم

فِیْ قَرَارٍ مَّكِیْنٍ ﴿۲۱﴾ اِلٰى قَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿۲۲﴾ فَقَدَرْنَا ۟ فَنِعْمَ

درجای محفوظ | تااندازه | مقرر | پس ما اندازه کردیم | پس چه خوب

تا یک وقت معین غرض اینکه ما اندازه مقرر کرده ایم پس چه اندازه مقرر کرده ایم

الْقٰدِرُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَیْلٌ یَّوْمَىِٕذٍ لِّلْمُكَذِّبِیْنَ ﴿۲۴﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا ﴿۲۵﴾

اندازه کنندگانیم | تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان | آیا نه ساختیم ما | زمین را | جمع کننده

درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی بزرگ است آیا ما زمین را جمع کننده نه ساخته ایم؟

اَحْیَآءً وَّ اَمْوَاتًا ﴿۲۶﴾ وَّجَعَلْنَا فِیْهَا رَوَاسِیَ شٰمِخٰتٍ وَّ اَسْقَیْنٰكُمْ

زندگان | و | مردگان | وآفریدیم ما | درآن | کوهای | بلند بلند | ونوشانیدیم شمارا

هم زنده گان را و هم مردگان را، و ما برزمین کوه های بلند، بلند نه نهاده ایم؟ و ما برشما آب شیرین

مَّآءً فُرَاتًا ﴿۲۷﴾ وَیْلٌ یَّوْمَىِٕذٍ لِّلْمُكَذِّبِیْنَ ﴿۲۸﴾ اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهٖ

آب | شیرین | تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان | روان شوید | بسوی آن چه | شما به آن

نوشانده ایم، درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی است (به آنها گفته میشود) که بروید به آن عذاب که شما

تُكَذِّبُوْنَ ﴿۲۹﴾ اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى ظِلٍّ ذِیْ ثَلٰثِ شُعَبٍ ﴿۳۰﴾ لَّا ظَلِیْلٍ وَّلَا یُغْنِیْ

تکذیب میکردید | روان شوید | بسوی سایه | که سه شعبه دارد | نه سایه دهنده | ونه دفع میکند

آن را تکذیب میکردید، شما به سایۀ آن جهنم بروید که آن سه حصه دارد، که درآن نه سایه سرد است و نه

مِنَ اللَّهَبِ ﴿۳۱﴾ اِنَّهَا تَرْمِیْ بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿۳۲﴾ كَاَنَّهٗ جِمٰلَتٌ

ازگرمی | هرآینه آن | می اندازد | شراره ها را | مانند قصر | گویا که آن | شتران است

از حرارت کسی را نجات میدهد، آن آتش چنین شراره ها را می اندازد، مانند قصر های بزرگ که آن شترهای است به رنگ زرد

صُفْرٌ ۚ﴿۳۳﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۴﴾ هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ۙ﴿۳۵﴾ وَ

رنگ زرد | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | این همان روز است | که آنها سخن نه میگویند | و

درآن روز تکذیب کنندگان را تباهی است' این همان روز است که ایشان سخن گفته نه میتواند و نه به

لَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۷﴾ هٰذَا يَوْمُ

نه اجازه داده شود به ایشان | که آنها عذر کنند | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | این | روز

ایشان اجازه باشد که عذر پیش کند' درآن روز به دروغ گویان تباهی است' همان روز

الْفَصْلِ ۚ جَمَعْنٰكُمْ وَالْاَوَّلِيْنَ ﴿۳۸﴾ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيْدُوْنِ ﴿۳۹﴾

فیصله است | جمع کردیم شمارا | وپیشینیان را | پس اگرهست | شمارا | تدبیر | پس بکنید خلاف من

فیصله است' ما شمارا هم جمع میکنیم' و مردم سابقه هم اگر شمارا کدام تدبیر باشد پس درمقابله ما

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۰﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ ظِلٰلٍ ع ۲۱

تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | هرآینه | پرهیزگاران | درسایه ها

تدبیر کنید' درآن روز برای تکذیب کنندگان تباهی بزرگ است هر آینه آنانیکه از وی میترسند در رحمت او و درسایه ها

وَّعُيُوْنٍ ۙ﴿۴۱﴾ وَّفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُوْنَ ؕ﴿۴۲﴾ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا

وچشمه ها | ودرمیوه (باشند) | ازآنچه | آرزو میکنند | بخورید | وبنوشید

و در چشمها میباشند' و ایشان درآن میوه جات میباشند که ایشان آن را خوش دارند (به آنها گفته میشود که) فراخ بخورید بنوشید

هَنِيْٓـًٔا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۴۳﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي

به مزه | دربدله آن کارها | که شما میکردید | هرآینه | هم چنین | جزا میدهیم

در بدلهٔ آن اعمال که شما میکردید' و ما به نیکوکاران هم چنین بدله میدهیم

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۵﴾ كُلُوْا وَتَمَتَّعُوْا

نیکوکاران را | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | بخورید | وفائده گیرید

برای تکذیب کنندگان درآن روز خرابی است (ای کافران!) چند روز بخورید و فائده گیرید

قَلِيْلًا اِنَّكُمْ مُّجْرِمُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۷﴾

اندک | هرآینه شما | مجرم هستید | تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان

هر آینه شما مجرم هستید' درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی است

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ ارْكَعُوْا لَا يَرْكَعُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ

وچون گفته شود | ایشان را که خم کنید سرخودرا | سرخودرا خم نمیکنند | تباهی است | به آن روز

و وقتیکه به ایشان گفته شود (که بسوی خدا) خم شوید آنها خم نه میشوند' درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی است

لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۹﴾ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۰﴾ ع ۲۲

برای تکذیب کنندگان | پس بکدام | سخن | بعدازقرآن | ایشان ایمان می آرند

آخر ایشان بعد از ان (قرآن) به کدام سخن ایمان می آرند۔

سُوْرَةُ النَّبَاِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورۃ النبا درمکہ نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا کہ مہربان بزرگ بارحم است | چہل آیت و دو رکوع است

آغاز بنام خدا کہ مہربان بزرگ بارحم است

عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ۚ﴿۱﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ۙ﴿۲﴾ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ

درباره چه چیز | آنہا یکی از دیگران می پرسند | درباره خبر بزرگ | آنکہ ایشان درآن

این مردم درباره چه چیز یکی از دیگری می پرسند درباره آن خبر بزرگ (قیامت) که ایشان درآن

مُخْتَلِفُوْنَ ؕ﴿۳﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ۙ﴿۴﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿۵﴾

اختلاف میکنند | هرگزنی | زودخواهند دانست | باز | هرگزنی | زودخواهند دانست

اختلاف میکنند؟ چنین مناسب نیست' ایشان زود خواهند فهمید که قیامت حق

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ۙ﴿۶﴾ وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ۙ﴿۷﴾ وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ۙ﴿۸﴾

آیانگردانیدیم | زمین را | فرش | وکوه هارا | میخها | وآفریدیم شمارا | جفت جفت

است' آیا زمین را فرش نگردانیدیم؟' و کوه ها برآن میخ نه گردانیدیم؟' و شمارا جفت جفت آفریدیم

وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۙ﴿۹﴾ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ۙ﴿۱۰﴾ وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ

زگردانیدیم | خواب شمارا | آرام | و | ساختیم ما | شب را | لباس (پرده) | وساختیم ما | روزرا

و خواب را برای شما راحت گردانیدیم' و ما شب را پرده گردانیدیم' و روز برای کسب رزق

مَعَاشًا ۙ﴿۱۱﴾ وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۙ﴿۱۲﴾ وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ۙ﴿۱۳﴾

ذریعۂ (معاش) | وساختیم ما | بالای شما | هفت | سخت (آسمانها) | وساختیم ما | یک چراغ | درخشان

و ما بالای شما هفت آسمان محکم ساختیم و ما یک چراغ روشن (یعنی آفتاب) ساختیم

وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ۙ﴿۱۴﴾ لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا

وفرودآوردیم | ازابر پر | آب | خوب ریزان | تابراریم | به آن | دانه

و ما از ابر پر باران فرود آوردیم که ما از آن باران غله و گیاه

وَّنَبَاتًا ۙ﴿۱۵﴾ وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ؕ﴿۱۶﴾ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ۙ﴿۱۷﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ

وگیاه | وباغها | درهم پچیده | هرآینه | روز فیصله | یک وقت مقرراست | روز یکه | دمیده شود

و باغهای پر پر آشکارا کنیم' هر آینه وقت روز فیصله مقرر است' که درصور دمیده میشود

فِي الصُّوْرِ فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ۙ﴿۱۸﴾ وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ۙ﴿۱۹﴾

درصور | پس می آید | گروه گروه | وشگافته شود | آسمان | پس شود | دروازه

که شما گروه گروه می آید' و آسمان شگافته میشود پس همه دروازه دروازه میشود

وَّسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ؕ﴿۲۰﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۙ﴿۲۱﴾

وروان کرده شود | کوه ها | پس شود | بسراب | هرآینه | جهنم | هست | انتظارکننده

و کوه ها روان کرده میشود' پس آن مانند سراب میشود هر آینه جهنم انتظار کننده است

لِلطّٰغِيْنَ مَاٰبًا ﴿۲۲﴾ لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿۲۳﴾ لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا بَرْدًا وَّلَا

برای سرکشان | قرارگاه | درنگ کنندگان | درآن | تا مودہ بسیار | نه | می چشند | درآن | سردی | ونه

و بازگشت سرکشان است، که درآن به عمر بسیار طولانی درآن جای سکونت میدارند، درآن نه مزه یخنی و نه چیز نوشیدن

شَرَابًا ﴿۲۴﴾ اِلَّا حَمِيْمًا وَّغَسَّاقًا ﴿۲۵﴾ جَزَآءً وِّفَاقًا ﴿۲۶﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ

نوشیدنی را | مگر | آب گرم | وزرد آب | این بدله است | پوره پوره | هرآینه ایشان | بودند امید نداشتند

بجز از آب جوش، و از خون وریم، این بدله پوره پوره است زیرا که ایشان از روز حساب و کتاب

حِسَابًا ﴿۲۷﴾ وَّكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كِذَّابًا ﴿۲۸﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ كِتٰبًا ﴿۲۹﴾

ازحساب | وتکذیب میکردند | به آیات ما | به تکذیب کردن | وهرچیز | ماشمردیم | درکتاب

امید نداشتند، و آیات مارا صورت کلی تکذیب میکردند و ما هر چیزی را درکتاب محفوظ کردیم

فَذُوْقُوْا فَلَنْ نَّزِيْدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ﴿۳۰﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ مَفَازًا ﴿۳۱﴾

پس بچشید | پس هیچ زیاد نه میکنیم شمارا | مگر عذاب | هرآینه | برای پرهیزگاران | کامیابی است

پس اکنون مزه بچشید، پس ما برشما چیزی نه مگر این عذاب زیاد میکنیم هر آینه پرهیزگاران را کامیابی است

حَدَآئِقَ وَاَعْنَابًا ﴿۳۲﴾ وَّكَوَاعِبَ اَتْرَابًا ﴿۳۳﴾ وَّكَاْسًا دِهَاقًا ﴿۳۴﴾ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا

باغها است | وانگورها | ودوشیزگان | هم سال | وجامهای | پرشده | نه میشنوند آنها | درآن

(برای ایشان) باغها، و انگور میباشد، و زنان دوشیزه گان هم عمر، و جامهای پردهان ایشان درآن جای نه سخن

لَغْوًا وَّلَا كِذّٰبًا ﴿۳۵﴾ جَزَآءً مِّنْ رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿۳۶﴾

سخن عبث | ونه دروغ | بدله | ازطرف رب تو | داده میشود | به حساب

عبث می شنوند، و نه دروغ، این بدله پوره پوره از جانب رب تو انعام است

رَّبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِنْهُ

که رب آسمانها است | وزمین | وآنچه | میان هردو است | بسیار مهربان | نتوانند | بااو

که پرورش کننده است آسمانها و زمین را و چیز که درمیان آن است مهربان است هیچ کسی از وی درباره هیچ چیز

خِطَابًا ﴿۳۷﴾ يَوْمَ يَقُوْمُ الرُّوْحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا ۙ لَّا يَتَكَلَّمُوْنَ اِلَّا

سخن گفتن | روزیکه | بایستد | روح الامین | وفرشتگان | صف بسته | سخن نگویند | مگر

پرسیده نه میتوانند روزیکه جبرائیل، و همه فرشتگان صف، درصف ایستاده میباشند هیچ کسی سخن گفته

مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿۳۸﴾ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۚ فَمَنْ شَآءَ

آنکه | اجازه داد | اورا | رحمٰن | وبگوید | سخن درست | این | روزاست | حق | پس کسیکه | بخواهد

نه میتوانند، مگر به کسیکه ذات مهربان اجازه دهد و او سخن هم راست گوید آن روز حق است پس کسیکه

اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ مَاٰبًا ﴿۳۹﴾ اِنَّآ اَنْذَرْنٰكُمْ عَذَابًا قَرِيْبًا ۚ يَوْمَ

بگیرد | نزدرب خود | جای | هرآینه ما | ترسانیده ایم بشمارا | ازعذاب | نزدیک | روزیکه

خوش دارد پس به رب خود رجوع کند، هر آینه ما شمارا از عذاب نزدیک آمدنی ترسانیدیم، درآن روز که

يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ وَيَقُوْلُ الْكٰفِرُ يٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ تُرٰبًا ﴿٤٠﴾

بیند | بنی آدم | آنچہ | پیش فرستادہ است | دستہایش | وگوید | کافر | ای کاش! | من میبودم | خاک

ہر انسان عمل خود را از نزدیک بیند و کافر میگوید کہ ای کاش! کہ من ہمراہ خاک خاک میبودم

سُوْرَةُ النّٰزِعٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سِتٌّ

سورۃ النازعات در مکہ نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خداوند کہ مہربان بزرگ بارحم است

وَاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

چہل و شش آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

وَالنّٰزِعٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَّالنّٰشِطٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَّالسّٰبِحٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾

قسم است بہ روح کشندہ گان | بہ سختی | وبرآنکہ بہ نرمی روحہا را می کشند | قسم بہ شنا کنندگان | بہ تیزی

قسم است برآن فرشتگان کہ ارواح را بہ سختی بیرون میکند و برآن کہ بہ بسیار نرمی روح ہا را می کشد۔ و درفضا شنا کنندگان

فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾

بازبہ پیش شوندگان | بہ سبقت | بازبہ انتظام کنندگان | ہرکار | روزیکہ | بلرزد | لرزندہ

و یکی بر دیگری پیش میشوند و تدبیر میکند ہرکاری را (کہ قیامت می آید) روزیکہ بلرزد زمین لرزندہ شدہ۔

تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوْبٌ يَّوْمَئِذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿٨﴾ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾

تعقیب کند آن را | دیگری درپی آن | دلہا | بہ آن روز | ترسانند | چشمہای آنہا | پایان افگند باشد

بعد از آن درپی آن (آواز زور دھندہ) بیاید بسیار دلہا درآن روز می لرزد چشمہای ایشان پایان میباشند۔

يَقُوْلُوْنَ ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾

آنہا میگویند | آیاما | برخواہیم گشت | بہ حالت نخست؟ | آیاوقتیکہ شویم ما | استخوانہا | بوسیدہ

ایشان میگویند درست! ما باز ہم زندہ میشویم؟ بعد از آنکہ استخوانہای بوسیدہ شویم؟

قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَاِذَا

آنہا گویند | آن | این وقت | بازگشتی است | اززیان | پس ہرآینہ | آن | یک آواز شدیداست | پس آن وقت

میگویند کہ این باز گشت است پر از خسارہ بشنو! آن تنہا آواز زوردار است و ایشان

هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿١٥﴾ اِذْ نَادٰىهُ رَبُّهٗ

ایشان | بہ یک میدان می باشند | آیا آمدترا | خبر | موسیٰ | وقتیکہ | آواز کرداورا | رب او

فوراً در میدان حشر موجود میباشند آیا بتو خبر واقعہ موسیٰ علیہ السلام رسیدہ است؟ کہ رب اش درطور وادی پاکیزہ

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿١٧﴾ فَقُلْ

بہ وادی پاک | طویٰ | برو | بسوی فرعون | ہرآینہ او | سرکشی کرد | پس بگو

ندا کرد (وی بحکم کرد کہ) بہ فرعون برو کہ او از حد گذشتہ است بہ او بگو کہ

هَلْ لَّكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى ﴿١٨﴾ وَاَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿١٩﴾

آیا میل تواست | کہ تو پاک شوی | وراہ نمایم ترا | بسوی رب تو | کہ تو بترسی

آیا خواہش پاکی داری؟ و کہ بہ تو راہ رب بنمایم کہ تو از او بترسی

فَاَرٰىهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ﴿۲۰﴾ فَكَذَّبَ وَعَصٰى ﴿۲۱﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿۲۲﴾

پس نشان داد اورا | آن نشانه | بزرگ | نسبت دروغ کرد | ونافرمانی کرد | باز | پشت کرد | سعی کننده

و به او معجزه بزرگ نشانه داد پس (فرعون) آن را تکذیب نمود و نافرمانی کرد باز به پشت فرار نمود۔

فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿۲۳﴾ فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ﴿۲۴﴾ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ

باز جمع کرد | بازندا کرد | بازگفت | که من | رب شما هستم | بلند | پس گرفت اورا | خدا | به عذاب

پس مردم را جمع نمود و اعلان کرد و گفت که من رب بزرگ شما هستم پس خداوند درآخرت و دنیا درهر دو

الْاٰخِرَةِ وَالْاُوْلٰى ﴿۲۵﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿۲۶﴾ ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ ع ۱

آخرت | ودردنیا | هرآینه | دراین | عبرت است | آن راکه | میترسد | آیا شما | سخت هستید

عذاب داد دراین برای همه مردم عبرت است که از خدا میترسد آیا پیدایش شما

خَلْقًا اَمِ السَّمَآءُ ؕ بَنٰىهَا ﴿۲۷﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ﴿۲۸﴾ وَاَغْطَشَ

درپیدایش | یاآسمان | که آن راساخت | بلندکرد | سقف آن | بازبرابرکردآن را | و | تاریک کرد

سخت است و یا از آسمان؟ که او ساخت و سقف آن را بلند کرد و برابر ساخت و شب را تاریک

لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰىهَا ﴿۲۹﴾ وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰىهَا ﴿۳۰﴾ اَخْرَجَ مِنْهَا

شب آن | وبرآورد | روشنی روز | وزمین راهم | بعدازآن | هموارنمود | برآورد | ازآن

ساخت و روز را روشن ساخت و زمین را بعد از آن هموار نمود از آن آب و چراگاه

مَآءَهَا وَمَرْعٰىهَا ﴿۳۱﴾ وَالْجِبَالَ اَرْسٰىهَا ﴿۳۲﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿۳۳﴾

آب آن | وگیاه آن | وکوه هارا | محکم استوارساخت | این فائده است | شمارا | وبرای حیوانات شما

برآورد و کوه ها را برآن قائم ساخت (این همه چیزها) از شما و برای فائده حیوانات شما است

فَاِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿۳۴﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿۳۵﴾

بازوقتیکه بیاید | هنگامه | بزرگ | روزیکه | یادکند | انسان | آنچه سعی کرده بود

وقتیکه آن صدمه روز قیامت بیاید پس به انسان عمل های یکایک به یاد بیاید

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰى ﴿۳۶﴾ فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿۳۷﴾ وَاٰثَرَ

وآشکارا کرده شود | دوزخ | کسیکه می بیند | پس کسیکه سرکشی کرد | وپسند کرده باشد

و برای هر بیننده جهنم به یاد بیاید پس کسیکه سرکشی کرده باشد و زندگی دنیا را

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿۳۸﴾ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى ﴿۳۹﴾ وَاَمَّا مَنْ خَافَ

زندگی دنیا | پس هرآینه | دوزخ | بازگشت اوست | ولیکن | آنکه | ترسیده باشد

پسند کرده باشد پس جهنم باز گشت او میباشد و کسیکه از پیشی رب خود

مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿۴۰﴾ فَاِنَّ الْجَنَّةَ

ازایستادن پیش | رب خود | ومنع کرده باشد | نفس | ازخواهشات | پس هرآینه جنت

ترسیده باشد و نفس خود را از خواهشات منع کرده باشد پس جنت جای اوست

هِيَ الْمَاْوٰى ﴿۴۱﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ﴿۴۲﴾

بازگشت اوست | می پرسند از تو | درباره قیامت | کی باشد | وقوع آن

ایشان از تو درباره قیامت می پرسند که چه وقت می آید؟

فِيْمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰىهَا ﴿۴۳﴾ اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ﴿۴۴﴾ اِنَّمَآ اَنْتَ

چه کار | ترا | از علم آن | بسوی رب تو است | انتهاء آن | هر آینه تو

بتو چه معلوم است وقت آن؟ علم تنهائی آن تنها نزد خدا است، کار تو تنها

مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ﴿۴۵﴾ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا

ترساننده هستی | آنکه میترسد از این | گویا که آنها | روز یکه | بینند آن را | (چنین معلوم میشود) که آنها درنگ نکرده اند

ترسانیدن آن مردم است، که از قیامت میترسند آنها که روز قیامت بینند چنین میباشند که گویا

اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ﴿۴۶﴾

مگر یک شام | ویا به اندازه چاشتگاه

تنها در دنیا به اندازه زردی آفتاب ویا به اندازه چاشتگاه عمر گذاریده اند۔

سُوْرَةُ عَبَسَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اِثْنَتَانِ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعٌ وَّاحِدٌ كَذَا الخ

سورۃ عبس در مکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | چهل و دو آیت و یک رکوع است و نخستین تا آخر

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى ﴿۱﴾ اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ﴿۲﴾ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ يَزَّكّٰٓى ﴿۳﴾

ناراض شد | واعراض کرد | که آمد به او | یک کور | وچه چیز دانا کرد ترا | شاید او | پاک شود

جبین خود را ترش نمود و اعراض کرد، که یک کور به او آمد و بتو چه معلوم است که او به آموختن دین پاک شود

اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى ﴿۴﴾ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى ﴿۵﴾ فَاَنْتَ لَهٗ

یا او نصیحت حاصل کند | نفع دهد اورا | نصیحت | لیکن | کسیکه | غنی است | پس تو | به طرف او

و یا نصیحت قبول کند، و آن به وی فائده دهد، هر چه آن شخص است که بی رغبت است، پس تو بوی توجه کردی

تَصَدّٰى ﴿۶﴾ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ﴿۷﴾ وَاَمَّا مَنْ جَآءَكَ يَسْعٰى ﴿۸﴾

روی میکنید | ونیست بر تو | که او پاکی اختیار کند | ولیکن | آنکه | آمد بتو به شتاب

و ترا چه تاوان است اگر او پاک شود؟ و آنکه ترا به حالت شتاب آمد

وَهُوَ يَخْشٰى ﴿۹﴾ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى ﴿۱۰﴾ كَلَّآ اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿۱۱﴾ فَمَنْ شَآءَ

واو میترسد (از خدا) | پس تو | از او | غفلت میکنی | هیچ وقت نه | هر آینه این | یک نصیحت است | پس کسیکه | میخواهد

و او از خدا میترسد پس تو از وی بی پروا شدی باز چنین مکن، این یک نصیحت است، پس کسیکه خوش دارد

ذَكَرَهٗ ﴿۱۲﴾ فِيْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ﴿۱۳﴾ مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿۱۴﴾ بِاَيْدِيْ سَفَرَةٍ ﴿۱۵﴾

این را یاد کند | در صحیفه که معزز است | بسیار بلند | وپاک | در دستهای آن نویسنده گان است

آن را قبول کند، در صحائف معزز است، که بلند و پاکیزه است این در دستهای چنین فرشتگان است

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾ قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٧﴾ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٨﴾

که معززاست | نیک کرداراست | هلاک شودانسان | که چقدرناشکراست | ازکدام چیز | خدا آفریداورا

که معزز و نیک کردار هستند، بنی آدم هلاک شود چقدر ناشکر است، از بسیار چیز حقیر خداوند اورا آفرید

مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُ

از یک نطفه | اورا آفرید | بازاندازه کرداورا | باز | راه | آسان کرداورا | باز | فوت کرداورا

از یک قطره خدا آفریده است، باز اورا به یک انداز خاص ساخت، باز به وی راه آسان نمود باز فوت کرد اورا و به قبر کرد اورا

فَأَقْبَرَهُ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ﴿٢٣﴾

باز به قبر کرداورا | باز وقتیکه | بخواهد | دوباره زنده کند | هرگز نه | اوتعمیل نکرد | به چیزیکه به وی حکم

باز وقتیکه بخواهد دوباره زنده کند اورا، البته او حکم رب خود را پوره نه نمود

فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا

باید که بیند | انسان | بسوی طعام خود | که ما ریختیم | آب را | زمین | باز شگافتیم ما

به بنی آدم مناسب است که به خوراک خود بیند که ما آب را فرود آوردیم باز زمین را

الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا

زمین را | شگافتنی | پس رویانیدیم ما | درآن | دانه | وانگور | وسبزیجات | وزیتون

شگافتیم، و رویاندیم درآن غله، انگور، سبزی، و زیتون

وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَاكِهَةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ

وخرما | وباغهای | پردرخت | ومیوه | وگیاه | سامان زندگی | برای شما

و خرما، و باغهای پر درخت، و قسما قسم میوه ها و گیاه که شمارا و حیوانات شمارا به کار می آید

وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾

وبرای حیوانات شما | بازوقتیکه | بیاید | آواز سخت | به آن روز | فرارمیکند | مرد | از برادرخود

باز وقتیکه صداء قیامت بیاید پس درآن روز بنی آدم از برادر خود، و از مادر خود

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ

وازمادرخود | وازپدرخود | واززن خود | وازپسران خود | هرمردرا | ازایشان | به آن روز

و از پدر خود، و از زن خود و از اولاد خود فرار میکند پس درایشان از هر کسی چنین حال میباشد که

شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾

یک فکر باشد | که اورا لاتعلق کند | بعضی روی ها | به آن روز | تابان | خندان | شادمان باشند

از پرسان دیگران غافل کرده باشد بعضی روی ها درآن روز روشن میباشد می خندند، خوش می باشند۔

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾

وبعضی روها | به آن روز | (چنین باشد) که برآن | گرد میباشد | پراگنده باشد برآن | سیاهی

و بعضی رویها درآن روز گرد زده میباشند، که تاریکی غم برآن پراگنده باشد۔

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾ ع ۱ ۲ ۵

این مردم است | کافران | بدکار

همان مردم بد عمل کافران است۔

سُورَةُ التَّكْوِيرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | تِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورۃ التکویر در مکہ نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا کہ مہربان بزرگ بارحم است | بست و نہ آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ

وقتیکہ | آفتاب | پیچیدہ شود | وقتیکہ | ستارہ گان | بی نور شود | وقتیکہ | کوہ ها

وقتیکہ آفتاب پیچیدہ شود، وقتیکہ ستارہ گان بی نور شود وقتیکہ کوہ ها روان کردہ شود

سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾

روان کردہ شود | وقتیکہ | شتران مادہ حاملہ دہ ماہ | فراموش کردہ شود | وقتیکہ جانوران | جمع کردہ شود

و شتران مادہ دہ ماہ حاملہ فراموش کردہ شود، و وقتیکہ حیوانات جنگلی جمع کردہ شود

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَإِذَا الْمَوْءُدَةُ

وقتیکہ دریاب ها | مانند آتش شعلہ کردہ شود | وقتیکہ ارواح | همراہ بدنہا یک جای شود | وقتیکہ از دختر زندہ در گور شد

وقتیکہ دریا ها آتش گردد، و ارواح با بدنہا یک جای شود و وقتیکہ از دختران زندہ گور شدہ پرسیدہ شود

سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ

پرسیدہ شود | کہ بکدام گناہ | اوقتل شدہ است | وقتیکہ | عملنامہ ها | کشودہ شود | وقتیکہ | آسمان

کہ بکدام گناہ کشتہ شدہ است؟ و هنگامیکہ عملنامہ ها کشودہ شود و وقتیکہ از آسمان پوست

كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ

پوست برکندہ شود | وقتیکہ | دوزخ | برافروختہ شود | ووقتیکہ جنت | نزدیک شود | بداند

کشیدہ شود، و وقتیکہ جهنم آتش کردہ شود و وقتیکہ جنت نزدیک کردہ شود، پس بہ هر نفس عمل خود معلوم شود

نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ

هر نفس | آنچہ | حاضر ساختہ است | پس قسم میخورم | بستارگان باز گردندہ | سیر نمایندہ

پس من قسم میخورم بہ ستارہ گان باز گردندہ پنهان شدنها

الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُ

غائب شوندہ | وبہ شب | وقتیکہ | پراگندہ شود | وبہ صبح | وقتیکہ نفس گیرد | هر آینہ این

ستارہ گان، و شب کہ پراگندہ شود، و بہ صبح کہ طلوع کند هر آینہ این (قرآن)

لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِندَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٍ

کلام است | از فرشتہ معزز | کہ طاقت دار است | نزد صاحب عرش | مرتبہ بزرگ دارد | سخن اش قبول شدہ

بہ زبان یک فرشتہ معزز فرستادہ شدہ است کہ بسیار محکم است با مالک عرش است خداوند مرتبہ بلند است سخن اش

ثَمَّ اَمِيْنٍ ﴿۲۱﴾ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُوْنٍ ﴿۲۲﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ بِالْاُفُقِ الْمُبِيْنِ ﴿۲۳﴾

از آن جای | امانت داراست | ونیست رفیق شما | دیوانه | واوروی رادیده است | برکناره واضح آسمان

در آن جای قبول شده است، وامانت داراست، ودوست شما (محمدؐ) دیوانه نیست، واو آن (جبرائیل) رادر کناره آسمان هم دیده است

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِيْنٍ ﴿۲۴﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ﴿۲۵﴾

ونبوداو | درمعاملهٔ غیب | بخل کننده | ونیست او | قول | شیطان | رانده شده

و این پیغمبر در نشانه نخنهای غیب بخیل نیست و این کلام از شیطان راننده شده نیست

فَاَيْنَ تَذْهَبُوْنَ ﴿۲۶﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۲۷﴾ لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ

پس کجا | میروید | نبود آن مگر | نصیحت | برای عالمیان | برای اینکه | بخواهد | ازشما

پس شما بکدام سوی روان هستید، این کتاب همه مردم را یک نصیحت است برای آنانکه از شما

اَنْ يَّسْتَقِيْمَ ﴿۲۸﴾ وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۲۹﴾ ع

که به راه درست برود | ونه میخواهید شما | مگر | که بخواهد | خدا | که رب است | ازهمه عالم

راه مستقیم رفتن میخواهد، و شما آن چیز را خواسته میتوانید که خدا بخواهد که مالک همه جهانها است

سُوْرَةُ الْاِنْفِطَارِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الانفطار در مکه نازل شد | آغاز بنام خدا که نهایت بارحم ومهربان است | نوزده آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِذَا السَّمَآءُ انْفَطَرَتْ ﴿۱﴾ وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿۲﴾ وَاِذَا الْبِحَارُ

وقتیکه آسمان | شگافته شود | وقتیکه ستارگان | فرورود | وقتیکه | دریاها

وقتیکه آسمان شگافته شود، وقتیکه ستاره گان فرورود و دریا ها یکی بادیگری

فُجِّرَتْ ﴿۳﴾ وَاِذَا الْقُبُوْرُ بُعْثِرَتْ ﴿۴﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَ

خلط شود | وقتیکه قبور | زیروزبر کرده شود | بداند | هرنفسی آنچه | پیش فرستاده است | و

جاری شدن یک جای شود، وقتیکه قبور زبر و زیر کرده شود پس به هرنفس معلوم کرده شود که چه کرده است و چیزی را پس

اَخَّرَتْ ﴿۵﴾ يٰٓاَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيْمِ ﴿۶﴾ الَّذِيْ خَلَقَكَ

پس مانده است | ای انسان! | چه چیز فریب داد ترا | درباره رب کریم | آنچه | آفرید ترا

گذاشته است ای انسان! چه چیز ترا درباره رب کریم خود فریب داد آن ذات که ترا آفرید

فَسَوّٰىكَ فَعَدَلَكَ ﴿۷﴾ فِيْٓ اَيِّ صُوْرَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿۸﴾ كَلَّا بَلْ

پس ترا برابر ساخت | برابر ساخت ترا | درچه صورت که هم | بخواهد | ترکیب داد ترا | هرگز نی | بلکه

پس ترا برابر ساخت، و درحالت توسط ساخت بکدام شکل که ترا خواست نی بلکه شما

تُكَذِّبُوْنَ بِالدِّيْنِ ﴿۹﴾ وَاِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِيْنَ ﴿۱۰﴾ كِرَامًا كَاتِبِيْنَ ﴿۱۱﴾

شما تکذیب کردید | جزاوسزا | وهرآینه بشما | محافظان است | معزز | نویسندگان

از قیامت انکار میکنید، حال آنکه فرشتگان نگران برشما مقرر است که شریف نویسنده است۔

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ

میدانند | به آنچه شما میکنید | هر آینه نیکان | در نعمت میباشد | و | هر آینه | گناه گاران

شما که چیز میکنید، شما بر آن خوب میدانید هر آینه مردم نیکان در نعمتهای جنت میباشد و هر آینه بدکاران

لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾

در جهنم میباشد | آنها در آن داخل میشوند | به روز جزاء | ونباشند آنها | از آن جای | کناره

در جهنم میباشند، در آن که ایشان روز قیامت داخل میشوند، و ایشان از جهنم پنهان شده نه میتوانند۔

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ

وبتو چه خبر است | که چیست روز جزاء | باز بتو چه خبر است | که چیست روز جزاء؟ | آن روز است

و بتو چه معلوم است که روز بدله چیست؟ و باز بتو چه معلوم است که روز بدله چیست؟ آن چنین روز است

لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

که نتواند | یک نفس برای نفس | هیچ هم | وحکم | به آن روز | خدارا باشد

که هیچ نفس به کار نمی آید نفس دیگری را، و در آن روز تنها حکم خدارا است۔

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ سِتٌّ وَثَلَاثُونَ آيَةً

سورة مطففین در مکه نازل شد | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | دوآن سی و شش آیت است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾

تباهی است | برکم کنندگان | آنانیکه | چون | پیمانه میکنند | ازمردم | پوره میگیرند

تباهی است کم وزن کنندگان را، برای آنکه پیمانه میگیرد از مردم پس پوره پوره میگیرد

وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ

وچون پیمانه میدهند ایشان را | ویا به وزن میدهند ایشان را | کم میدهند | آیا یقین نه میکنند | این مردم | که هر آینه ایشان

و وقتیکه به مردم پیمانه میدهد، و یا وزن میکند پس کم میدهد، آیا ایشان یقین ندارند که آنها روز بزرگ (قیامت)

مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

برانگیخته شدگانند | برای روز بزرگ | روزیکه | ایستاده میشوند | مردم | پیش رب همه جهانها

زنده میشوند؟ روزیکه همه مردم پیش رب همه مخلوق پیش کرده میشوند

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾

هرگزنی | هر آینه عملنامه | نافرمانان | درسجین است | وبتو چه خبر است | که سجین چیست؟

چنین نه کنند، هر آینه عملنامه های بدکاران در سجین است و تو چه میدانی که سجین چیست؟

كِتَابٌ مَرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ

یک کتاب است | نوشته شده | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | آنانیکه | تکذیب میکنند

(آن) یک کتاب نوشته شده است، در آن روز به تکذیب کنندگان تباهی است، آنانیکه روز قیامت را تکذیب میکنند

بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۱۱﴾ وَمَا يُكَذِّبُ بِهٖٓ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ﴿۱۲﴾ اِذَا تُتْلٰى

به روز | جزاء | وتکذیب نمیکند | به آن | مگر | هر تجاوز کننده | گنهکار | وقتیکه | خوانده شود

و از آن روز تنها انکار آن مردم میکنند که سرکش و گنهکار میباشد، وقتیکه آیات ما بروی

عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۳﴾ كَلَّا بَلْ ۜ رَانَ

بروی | آیات ما | او میگوید | قصه های | مردم سابقه است | هرگز نی | بلکه | رنگ زده است

خوانده شود، میگوید که این قصه های مردم سابقه است چنین نیست بلکه اعمال آنها

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۴﴾ كَلَّآ اِنَّهُمْ عَنْ رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ

بردلهای ایشان | آنچه ایشان میکردند | نی نی | هرآینه ایشان | از رب ایشان | به آن روز

بردلهای ایشان زنگ زده است نی! ایشان (از دیدن) رب خود به آن روز

لَّمَحْجُوْبُوْنَ ﴿۱۵﴾ ثُمَّ اِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيْمِ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ يُقَالُ هٰذَا الَّذِيْ

منع کرده شود | باز هرآینه ایشان | داخل شدنی است | دردوزخ | باز | گفته شود | این است همان

منع کرده میشوند، باز یقیناً ایشان به جهنم میروند باز به ایشان گفته میشود که این همان چیز است که

كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿۱۷﴾ كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْاَبْرَارِ لَفِيْ عِلِّيِّيْنَ ﴿۱۸﴾

که شما به آن تکذیب میکردید | هرگز نه | هرآینه | عملنامه | مردم نیکان | در علیین میباشد

شما آن را تکذیب میکردید نی! هر آینه اعمال نیکان در علیین نوشته میباشد

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا عِلِّيُّوْنَ ﴿۱۹﴾ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿۲۰﴾ يَّشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿۲۱﴾

وبتو چه خبر است | که علیین چه است؟ | یک کتاب است | نوشته شده | می بینند آن را | فرشتگان مقرب

و تو چه میدانی که علیین چگونه جای است؟ آن یک کتاب نوشته شده است که فرشتگان مقرب به آن حاضر میباشد

اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ﴿۲۲﴾ عَلَى الْاَرَآئِكِ يَنْظُرُوْنَ ﴿۲۳﴾ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِهِمْ

هرآینه | مردم نیک | درنعمت باشند | برتختها نشسته | می بینند | می شناسی | درروی های ایشان

هر آینه نیکوکاران درباغهای نعمت میباشند برتختها نشسته می بینند درروی های ایشان تازگی

نَضْرَةَ النَّعِيْمِ ﴿۲۴﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِيْقٍ مَّخْتُوْمٍ ﴿۲۵﴾ خِتٰمُهٗ مِسْكٌ ۭ

تازگی | نعمت | نوشانیده میشوند | ازشراب خالص | مهرشده | مهرآن | مشک باشد

نعمتها آشکارا میباشد، برایشان شراب مهر زده شده (پاکیزه) نوشانده میشود که مهر آن از مشک میباشد

وَفِيْ ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَمِزَاجُهٗ مِنْ تَسْنِيْمٍ ﴿۲۷﴾

ودراین | رغبت کردن مناسب است | برای رغبت کنندگان | وخلط آن | ازآب تسنیم باشد

و دراین چیز رغبت کنندگان رغبت کند و درآن (آب) تسنیم خلط کرده میشود

عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿۲۸﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا كَانُوْا مِنَ الَّذِيْنَ

یک چشمه است | می نوشد | ازآن | مردم مقرب | هرآینه | آنانیکه | جرم کردند | ایشان به آن مردم

آن یک چشمه است، که مردم مقرب از آن می نوشد هر آینه آنانیکه مجرم هستند ایشان در (دنیا) به

اٰمَنُوْا يَضْحَكُوْنَ ﴿۲۹﴾ وَاِذَا مَرُّوْا بِهِمْ يَتَغَامَزُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَاِذَا

که ایمان آوردند | خندا میکردند | وقتیکه | میگذشتند | به مسلمانان | چشمک می زدند | وچون

مؤمنان خندا میکردند و مسلمانها که نزدیک ایشان می گذشتند پس یکی به دیگری چشمک می زدند و که به

انْقَلَبُوْٓا اِلٰٓى اَهْلِهِمُ انْقَلَبُوْا فَكِهِيْنَ ﴿۳۱﴾ وَاِذَا رَاَوْهُمْ قَالُوْٓا

بازمیگشتند | به اهل مردم خود | بازمیگشتند | خوشحال | وقتیکه | ایشان می دیدند مسلمانان را | می گفتند

خانه های خود باز میگشتند درآن جای هم (به مسلمانها) استهزاء میکردند وقتیکه مسلمانها را می دیدند میگفتند

اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّوْنَ ﴿۳۲﴾ وَمَآ اُرْسِلُوْا عَلَيْهِمْ حٰفِظِيْنَ ﴿۳۳﴾ فَالْيَوْمَ

هرآینه | ایشان | گمراه هستند | وایشان فرستاده نشده بودند | برایشان | نگرانان | پس امروز

این مردم گمراهان هستند حال آنکه ایشان به سرهای مسلمانان نگران مقرر شده نبودند پس (امروز) قیامت

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُوْنَ ﴿۳۴﴾ عَلَى الْاَرَآئِكِ يَنْظُرُوْنَ ﴿۳۵﴾

آنانیکه | ایمان آورده بودند | برکافران | خندا میکنند | برتختها نشسته | می بینند

مسلمانها بر کافران استهزاء میکنند و بر تختها نشسته نظاره میکنند۔

هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿۳۶﴾ ع ۱ ۲۶ ۸

آیا | جزاداده میشود | به کافران | ازآنچه | ایشان میکردند

که آیا به کافران بدله اعمال ایشان پوره پوره رسید یا نی؟

سُوْرَةُ الْاِنْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ

سورة الانشقاق درمکه نازل شد وآن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

وَهِيَ خَمْسٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

بست و پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِذَا السَّمَآءُ انْشَقَّتْ ﴿۱﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿۲﴾ وَاِذَا الْاَرْضُ

وقتیکه آسمان | شق گردد | وقبول کند حکم رب خودرا | واین به اولازم است | وقتیکه | زمین

وقتیکه آسمان شق گردد و حکم رب خود را قبول کند و او هم قابل آن است و وقتیکه زمین

مُدَّتْ ﴿۳﴾ وَاَلْقَتْ مَا فِيْهَا وَتَخَلَّتْ ﴿۴﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا

هموار کرده شود | وبیندازد | آنچه | درآن است | وخالی گردد | وحکم قبول کند | ازرب خود

هموار کرده شود و چیز که درآن است آن را بیرون بیندازد و خالی شود و حکم رب خود را قبول کند و آن هم قابل آن

وَحُقَّتْ ﴿۵﴾ يٰٓاَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلٰى رَبِّكَ كَدْحًا

واین به اولازم است | ای انسان! | هرآینه تو بسیار سعی میکنی | برای رب خود به ملاقات | درعمل

است ای بنی آدم! تو بسوی خداوند سعی میکنی و هر آینه به آن یک جای میشوی

فَمُلٰقِيْهِ ﴿۶﴾ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ﴿۷﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ

بازملاقی میشوی به آن | پس | هرکرا | داده شود | عملنامه او | دردست راست او | پس زود | حساب کرده شود به وی

باز به کسیکه عملنامه بدست راست داده شود پس باوی حساب آسان

حِسَابًا يَّسِيْرًا ۝٨ وَّيَنْقَلِبُ اِلٰٓى اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ۝٩ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ

حساب | آسان | وبازمیگردد | بہ اھل خود | خوشحال | وبہ آنکہ | دادہ شود

و بہ خویشاوندان خود در حالت خوشی باز گردد، و بہ کسیکہ عملنامہ از جانب پشت خود

كِتٰبَهٗ وَرَآءَ ظَهْرِهٖ ۝١٠ فَسَوْفَ يَدْعُوْا ثُبُوْرًا ۝١١ وَّيَصْلٰى سَعِيْرًا ۝١٢

عملنامہ او | ازطرف پشت او | پس زود او میخواھد | ھلاکت | وداخل میشود | بہ جھنم

دادہ شود، پس او دعا ھای ھلاکت میخواھد و او بہ جھنم داخل میشود

اِنَّهٗ كَانَ فِيْٓ اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ۝١٣ اِنَّهٗ ظَنَّ اَنْ لَّنْ يَّحُوْرَ ۝١٤ بَلٰٓى ۚ

ھرآینہ او بود | دراھل خود | خوشحال | ھرآینہ او | گمان کردہ بود | کہ او ھرگز رجوع نکند | چرانی

او در (دنیا) بسیار خوشحال میبود در نزد خویشاوندان خود گمان او بود کہ (بہ خدا) رجوع نکند چرانی!

اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ بِهٖ بَصِيْرًا ۝١٥ فَلَآ اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۝١٦ وَالَّيْلِ وَمَا

ھرآینہ رب او | اورا میدید | پس من قسم میخورم | بہ سرخی شام | وبہ شب | واز آنچہ

ھر آینہ خداوند کارھای اورا می دید، پس قسم من بہ شفق و بر شب و بہ آن چیزھا کہ شب

وَسَقَ ۝١٧ وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ۝١٨ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۝١٩ فَمَا لَهُمْ

اوجمع کردہ باشد | وبہ ماہ | وقتیکہ پورہ شود | ھرآینہ خواھد رسید | بہ حالی | بعداز حالی | پس چیست ایشان را

جمع کردہ است، و بر ماہ وقتیکہ پورہ گردد، ھر آینہ شمارا رسیدن است طبقہ بہ طبقہ، باز ایشان را چہ شدہ است

لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝٢٠ وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُوْنَ ۝٢١ ۩ بَلِ الَّذِيْنَ

کہ ایمان نمی آرند | وقتیکہ | خواندہ شود | برایشان | قرآن | ایشان سجدہ نہ میکنند | بلکہ | آنانیکہ

کہ ایشان ایمان نمی آرند، و وقتیکہ بہ ایشان قرآن خواندہ شود آنہا سجدہ نہ میکنند بلکہ کافران

كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ۝٢٢ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ۝٢٣ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ

منکراند | تکذیب میکنند | وخدا | داناست | بہ آنچہ ایشان پنہان میدارند | پس بشارت بدہ ایشان را | بہ عذاب

این ھمہ چیز ھا را تکذیب میکنند، و حال دلھای ایشان بہ خدا خوب معلوم است پس بہ ایشان مژدہ

اَلِيْمٍ ۝٢٤ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ۝٢٥

دردناک | مگرآنانیکہ | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ایشان را | اجراست | بی نہایت

عذاب دردناک بدہ، مگر البتہ آنانکہ مؤمن اند و میکنند کارھای نیک بہ ایشان مزد بی پایان است۔

سُوْرَةُ الْبُرُوْجِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | فِيْهَا اثْنَتَانِ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورۃ البروج در مکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ نہایت بارحم ومھربان است | بست و دو آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مھربان بزرگ بارحم است

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ۝١ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ۝٢ وَشَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ۝٣

قسم بہ آسمان | کہ دارای برج ھااست | وبہ آن روز | کہ وعدہ اش کردہ میشود | وبہ گواہ | و | وبرخلاف کسی کہ گواھی دادہ میشود

قسم بہ آسمان کہ دارای برجہا است، و برآن روز قیامت کہ وعدۂ آن شدہ است وقسم است بہ گواہ وخلاف کسیکہ گواھی دادہ میشود

قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ۙ﴿۴﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُوْدِ ۙ﴿۵﴾ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا

هلاک شدند | صاحبان خندق | که در آن آتش بود | دارای هیزم زیاد | وقتیکه | ایشان بر آن

که کافران بنا کنندگان خندق خود ایشان هلاک شدند صاحبان آتش که بسیار آتش در آن جمع بود وقتیکه آنها

قُعُوْدٌ ۙ﴿۶﴾ وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ؕ﴿۷﴾ وَمَا نَقَمُوْا

نشسته بودند | وایشان | برآنچه | میکردند | برمؤمنان | گواه بودند | وانتقام نگرفتند

به کناره آتش نشسته بودند، و چیزیکه آنها با مؤمنان میکردند آن را خود ایشان به چشم میدیدند و ایشان از آنها تنها

مِنْهُمْ اِلَّاۤ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۙ﴿۸﴾ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ

ازایشان | مگر ازاینکه | ایمان آورده بودند | به خدا | غالب | دارای محامد | آنکه اورا | حکومت است

بدله این سخن میگرفت، که آنها به خدا ایمان داشتند که غالب و دارای محامد است، آن ذات که حکومت او

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ؕ﴿۹﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

درآسمانها | وزمین | وخدا | برهمه چیز | خبردار است | هرآینه آنانیکه

در آسمانها و زمین است، و خداوند به هر چیز باخبر است آنانیکه به مردان مؤمن

فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ

عذاب دادند | به مؤمنان مردان | وبه زنان مؤمن | باز | توبه نکردند | پس ایشان را عذاب | جهنم است

و به زنان مؤمن عذاب دادند، و باز توبه نه کشیدند پس به ایشان عذاب جهنم مقرر است

وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيْقِ ؕ﴿۱۰﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

وایشان را | عذاب است | سوزنده | هرآینه | آنانیکه | ایمان آورند | و | عمل کردند نیک

و به ایشان عذاب سوختانده مقرر است، هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، و ایشان اعمال نیک کردند

لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ؕ﴿۱۱﴾ اِنَّ

ایشان را | باغها است | میرود | زیر آن | جویها | این است کامیابی | بزرگ | هرآینه

ایشان را باغها است، که زیر آن جویها میرود این کامیابی بزرگ است

بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيْدٌ ؕ﴿۱۲﴾ اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيْدُ ۚ﴿۱۳﴾ وَهُوَ

گرفتن | رب تو | سخت است | هرآینه او | اول پیدا میکند | وبار دوم | واوست

هر آینه گرفت رب تو بسیار شدید است، هر آینه او اول بار پیدا میکند، و دوباره هم پیدا میکند و او

الْغَفُوْرُ الْوَدُوْدُ ۙ﴿۱۴﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ ۙ﴿۱۵﴾ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ ؕ﴿۱۶﴾ هَلْ

بخشنده | محبت کننده | مالک عرش است | گرامی قدر است | کننده است آن چیز را | که او میخواهد | آیا

بخشنده، محبت کننده است، خداوند عرش است بزرگ است، چیزیکه بخواهد میکند آیا تو قصه حمای

اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْجُنُوْدِ ۙ﴿۱۷﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ ؕ﴿۱۸﴾ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

آمده است ترا | خبر | لشکرها | فرعون | وثمود | بلکه | آنانیکه کفر کردند

لشکر حمارا شنیدی؟ از فرعون و (قوم) ثمود (لشکر)؟ بلکه کافران در افکار

فِيْ تَكْذِيْبٍ ﴿١٩﴾ وَّاللّٰهُ مِنْ وَّرَآئِهِمْ مُّحِيْطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ

در تکذیب هستند | وخدا | ازهرطرف ایشان | احاطه کننده است | بلکه | این قرآن

(غافل) هستند، و خداوند (ج) از هر جانب ایشان را احاطه کردند، دراصل این قرآن

مَّجِيْدٌ ﴿٢١﴾ فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ ﴿٢٢﴾ ع ۱۰

قدر بزرگ است | نوشته شده درلوح | محفوظ

از شان بزرگ است، که در لوح محفوظ است۔

سُوْرَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سَبْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الطارق در مکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هفده آیت است

بنام خداوند (ج) آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾

قسم است به آسمان | وبه آمدنی شب | وبتو چه معلوم است | که چیست آمدنی شب | آن ستاره است | درخشان

سوگند است به آسمان، وآن چیز یکه درشب آشکارا میشود وتو چه میدانی که درشب آشکارا شدنی چه چیز است؟ آن یک ستاره درخشان است

اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ

چنین نفس نیست | مگر | برآن | یک محافظ مقرر است | پس ببیند | انسان | که اوازچه

چنین نفس نیست که بروی، یک محافظ مقرر نباشد پس باید که بنی آدم ببیند که از چه چیز آفریده شده است؟

خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَّخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ

آفریده شده است | پیدا کرده شده | ازآب جمنده | که می برآید | ازپشت

او از آب جنبده پیدا شده است، که از پشت و وسط سینه

وَالتَّرَآئِبِ ﴿٧﴾ اِنَّهٗ عَلٰى رَجْعِهٖ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تُبْلَى

ومیان استخوانهای سینه | هرآینه او | به بازآفریدن او | قدرت دارد | روزیکه آشکارا کرده شود

میباید، هر آینه خداوند (ج) به آفریدن دوباره او قدرت دارد روزیکه راز های پنهان

السَّرَآئِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهٗ مِنْ قُوَّةٍ وَّلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾

رازها | پس نباشد اورا | کدام طاقت | ونه مددگار | وقسم است به آسمان | که خداوند باران است

آشکارا کرده شود، پس اورا نه قدرت باشد و نه اورا مددگار باشد، سوگند است به آسمان که از آن باران می آید

وَالْاَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾ اِنَّهٗ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَّمَا هُوَ

وزمین | دارای شگاف | هرآینه این قرآن | کلام است | فیصله کننده | ونیست این

و به زمین که برای سبزی می شگافد، هر آینه قرآن میان حق و باطل کلام فیصله کننده است، و این کدام

بِالْهَزْلِ ﴿١٤﴾ اِنَّهُمْ يَكِيْدُوْنَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَّاَكِيْدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ

سخن مزاح | هرآینه آنها | تدبیر میکنند | یک تدبیر | ومن هم تدبیر میکنم | یک تدبیر | پس مهلت ده

سخن بیهوده نیست، آن مردم در تدبیر خود مشغول هستند و من (خدا) هم تدبیر میکنم پس تو کافران را

الْكٰفِرِيْنَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿۱۷﴾ ع ۱۱ ۱۷

کافران را | مهلت بده ایشان را | کم موده

(کمی) مهلت بده و کم موده ایشان را بگذار۔

سُوْرَةُ الْاَعْلٰى مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة الاعلیٰ در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | نوزده آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلَى ﴿۱﴾ الَّذِيْ خَلَقَ فَسَوّٰى ﴿۲﴾ وَالَّذِيْ قَدَّرَ

پاکی بیان کن | نام پروردگارخودرا | که ازهمه برتراست | آنکه | آفرید | پس درست کرد | وآنکه | اندازه مقررکرد

پاکی بیان کن نام رب خود را، که اعلیٰ است، که مخلوق را آفرید، و برابر ساخت، و آنکه از هر چیز اندازه

فَهَدٰى ﴿۳﴾ وَالَّذِيْ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ﴿۴﴾ فَجَعَلَهٗ غُثَآءً اَحْوٰى ﴿۵﴾

بازراه نمود | وآن ذات که | برآورد | گیاه | بازگردانید آن را | خشک | سیاه

مقرر ساخت، باز اورا راه نشان نمود، و آن ذات که گیاه را رویاند باز آن را گیاه سیاه ساخت

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰٓى ﴿۶﴾ اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ

زوداست که برتو خوانیم | بازاز تو فراموش نه میشود | مگرآنچه | خواسته باشد خدا | هرآینه اومیداند | به آشکارا

ما ترا (قرآن) میخوانیم، پس از تو فراموش نه میشود، مگر وقتیکه خدا بخواهد، او به آشکاره میداند

وَمَا يَخْفٰى ﴿۷﴾ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ﴿۸﴾ فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ

وبه سخن پنهان | وما آسان کنیم بتو | (رفتن) به آسان طریقه | پس تو نصیحت کن | اگر فائده میدهد

و برآن هم که پنهان است، و ترا راه دین (آسان) آسان میکنیم پس تو نصیحت کن اگر نصیحت فائده میرساند

الذِّكْرٰى ﴿۹﴾ سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَّخْشٰى ﴿۱۰﴾ وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى ﴿۱۱﴾

نصیحت | زود نصیحت حاصل کند | آنکه میترسد | وکناره گیرد از آن | سخت بدنصیب

آنانیکه میترسند، نصیحت قبول میکنند، و آنانیکه بدنصیب هستند آنها اعراض میکنند

الَّذِيْ يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ﴿۱۲﴾ ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿۱۳﴾ قَدْ

آنکه | میدرآید | به آتش | بسیار بزرگ | باز | نه بمیرد | درآن | ونه زنده بماند | هرآینه

آن کس که به آتش بزرگ داخل میشود، باز درآن جای نه ممیرد و نه زنده بماند، آن کس کامیاب

اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى ﴿۱۴﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿۱۵﴾ بَلْ تُؤْثِرُوْنَ

کامیاب شد | هرکه | پاک شد | ویادکرد | نام | رب خود | بازنماز خواند | بلکه | شما پسند میکنید

شد که خود را پاک کرد، و نام رب خود را یاد میکرد و نماز میخواند، بلکه شما زندگی دنیا را

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿۱۶﴾ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿۱۷﴾ اِنَّ هٰذَا

زندگی دنیا | وآخرت | بهتر | بسیار خوب است | هرآینه است

می پسندید، حال آنکه آخرت بسیار بهتر و پائدار است، هر آینه این مضمون

لَفِي الصُّحُفِ الْأُولٰى ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرٰهِيمَ وَمُوسٰى ﴿١٩﴾

درصحیفه های پیشینیان	(یعنی) درصحیفه (ها)	ازابراهیم	وموسیٰ

در صحیفه های سابقه هم بیان شده است (یعنی) در صحیفه های ابراهیم و موسیٰ

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ ستٌّ وَعِشْرُونَ آيَةً

سورة الغاشیة درمکه نازل شد و آن	آغاز بنام خدا که نهایت مهربان بارحم است	بست	آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

هَلْ أَتٰكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ

آیا آمد بتو	خبر	پوشنده (قیامت)	بعضی رویها	به آن روز	ذلیل میباشد	رنج برنده

(ای رسول!) آیا بتو خبر واقعه پراگنده شده (قیامت) کدام خبر آمده است؟ بسیار رویها درآن روز ذلیل رنج برنده

نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلٰى نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ لَهُمْ

محنت کشنده	داخل میشود به آتش	گرم	نوشانده شوند	از چشمه	گرم	نباشد ایشان را

و مانده میباشد (این مردم) در آتش داخل میشوند از چشمهٔ جوش زده برایشان آب نوشاننده میشود بجز از درخت خاردار

طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾ وُجُوهٌ

هیچ طعام	مگر	ازگیاه خاردار	که نه فربه کند	ونه دفع کند	ازگرسنگی	بعضی رویها

ایشان را چیزی دیگری نباشد که نه برآن فربه میشود و نه برآن گرسنگی بند میشود بسیار رویها

يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَّا تَسْمَعُ

به آن روز	تازه باشد	برکوشش خود	رضامند باشد	درجنت بلند باشد	نه میشنود

تازه میباشند و به عمل خود رضاء میباشند و در باغهای بلند نشسته میباشند که هیچ

فِيهَا لَاغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾

درآن سخنهای بیهوده	درآن	یک چشمه	میرود	درآن	تختها باشد	بلند بلند

سخن بیهوده را نه می شنوند درآن چشمها میباشد درآن تختهای بلند بلند میباشد

وَّأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾

وگیلاسها	نهاده شده	وبالشهای	درصف نهاده شده	وفرشها	گسترده

و درآن جای گیلاسهای نهاده شده میباشد و بالشهای که درصف بسته شده و قالین های هر طرف گسترده

أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾

آیا نمی بینند	بسوی شتر	چگونه	آفریده شده؟	وبسوی آسمان	چگونه	بلند کرده شد

آیا ایشان به شتر نه می بینند که چگونه پیدا شد؟ و به آسمان که چگونه بلند کرده شد؟

وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾

وبسوی کوه ها	چگونه	استوار شده	وبسوی زمین	چگونه	گسترده شده

و به کوه ها که چگونه محکم ایستاده شد؟ و زمین که چگونه گسترده شد؟

فَذَكِّرْ ۖ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا

پس نصیحت کن | هرآینه تو | نصیحت کننده هستی | نیستی تو | برایشان | نگران | مگر

پس تو نصیحت کن زیرا که تو خوب نصیحت کننده هستی و تو برایشان نگران نیستی

مَنْ تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَا

آنکه | اعراض کند | وانکار کند | بازعذاب دهد اورا | خدا | عذاب | بزرگ تر | هرآینه | بسوی ما

مگر کسیکه اعراض کند و انکار کند پس خداوند اورا عذاب بزرگ میدهد هر آینه بما

إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

بازگشت ایشان است | باز | هرآینه برما | حساب ایشان

باز گشت ایشان است باز ما با ایشان حساب داریم۔

سُورَةُ الْفَجْرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً

سورة الفجر درمکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | سی آیت است

آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ بارحم است

وَالْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ

قسم است بصبح | وبه شبهای ده | وقسم به جفت | وطاق | وبه شب | وقتیکه روان شود | آیا

سوگند است بصبح و به شبهای ده (۱۰) و قسم است به جفت و طاق و به شب که بگذرد هر آینه

فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ ﴿٥﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ

دراین | یک قسم بزرگ است برای | عقلمند | آیا ندیدی تو که چگونه | سلوک کرد | رب تو

برای عقلمندان این قسم بزرگ است آیا تو ندیدی که رب تو باقوم عاد

بِعَادٍ ﴿٦﴾ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٧﴾ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٨﴾

باقوم عاد | یعنی قوم ارم | دارای ستونهای بزرگ قد | آنکه | پیدانشده | مانند آن | درشهرها

یعنی باقوم ارم چه سلوک کرد که مانند ستونها بلند قد بودند که مانند ایشان محکم در هیچ قوم نبودند

وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾

وباثمودیان | آنانیکه | تراشیدند | سنگهارا | دروادی | وفرعون | صاحب میخها

و با قوم ثمود چه سلوک کرد؟ که در وادی القریٰ برای خود سنگها میتراشیدند و با فرعون صاحب میخها چه کرد؟

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١١﴾ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ

آنانیکه | سرکشی کردند | درشهرها | پس آنهارا زیاد کردند | درآن | فساد | پس ریخت | برایشان

همهٔ ایشان در ملک سرکشی کرده بودند و بسیار فساد ها کرده بودند پس رب تو ایشان را

رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا

رب تو | تازیانه | عذاب | هرآینه | رب تو | بکمین گاه است | لیکن | آدمی | چون

یک تازیانه عذاب داد هر آینه رب تو نافرمانان را درکمین است از انسان

مَا ابْتَلٰىهُ رَبُّهٗ فَاَكْرَمَهٗ وَنَعَّمَهٗ ۙ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَكْرَمَنِ ﴿۱۵﴾

امتحان کند اورا | رب او | باز عزت دهد اورا | ونعمت میدهد اورا | او میگوید | رب من | مرا عزت داد

این حال است، وقتیکه به وی امتحان کند عزت و نعمت میدهد، او میگوید که مرا خداوند عزت داد

وَاَمَّآ اِذَا مَا ابْتَلٰىهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهٗ ۙ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَهَانَنِ ﴿۱۶﴾

ووقتیکه | امتحان کند اورا | پس تنگ کند بروی | رزق او | او میگوید | که رب من | مرا ذلیل کرد

و وقتیکه بروی چنین امتحان کند، که رزق اش تنگ گرداند میگوید که رب من مرا ذلیل

كَلَّا بَلْ لَّا تُكْرِمُوْنَ الْيَتِيْمَ ﴿۱۷﴾ وَلَا تَحٰٓضُّوْنَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿۱۸﴾

نی نی | بلکه | شما عزت نه میکنید | از یتیم | ونه شما ترغیب میدهید | به طعام دادن | مسکین را

ساخت، سخن چنین نیست، بلکه شما یتیم را عزت نه میکنید، و بردادن خوراک به مسکین یکی دیگری را آماده

وَتَاْكُلُوْنَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَّمًّا ﴿۱۹﴾ وَّتُحِبُّوْنَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿۲۰﴾ كَلَّآ اِذَا

ومیخورید شما | مال وراثت | به خوراک زیاد | ومحبت میکنید | بامال | محبت زیاد | هرگز نه | وقتیکه

نه میکنید، و مال میراث را حق به ناحق میخورید، و مال دنیا را بسیار زیاده خوش دارید

دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿۲۱﴾ وَّجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿۲۲﴾

ریزه ریزه کرده شود | زمین | به ریزه ریزه شدن | وبیاید | رب تو | وفرشتگان | درصف صف

به این نه میشود وقتیکه زمین زده زده شود، و رب تو بیاید و فرشتگان قطار قطار

وَجِايْٓءَ يَوْمَىِٕذٍۭ بِجَهَنَّمَ ۙ يَوْمَىِٕذٍ يَّتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاَنّٰى لَهُ

وآورده شود | به آن روز | دوزخ | به آن روز | نصیحت حاصل کند | انسان | وچه (فائده) باشد | اورا

ایستاده شوند، و به آن روز جهنم آورده شود و به آن روز بنی آدم خوب بداند

الذِّكْرٰى ﴿۲۳﴾ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ قَدَّمْتُ لِحَيَاتِيْ ﴿۲۴﴾ فَيَوْمَىِٕذٍ

از نصیحت گرفتن؟ | میگوید | ای کاش! | میفرستیدم پیش | (برای زندگی همیشه) | پس به آن روز

مگر موقع فهمیدن از وی گذشته باشد، میگوید که ای کاش! به این زندگی چیزی را پیش می فرستادیم

لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهٗٓ اَحَدٌ ﴿۲۵﴾ وَّلَا يُوْثِقُ وَثَاقَهٗٓ اَحَدٌ ﴿۲۶﴾ يٰٓاَيَّتُهَا

عذاب ندهد | مانند عذاب او | هیچ کس | ونه بسته سازد | مانند مقید ساختن او | هیچ کسی | ای

پس به آن روز هیچ کسی مانند خداوند عذاب ندهد و نه کسی مانند خدا محکم بسته کند

النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿۲۷﴾ ارْجِعِيْٓ اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿۲۸﴾

نفس | مطمئن! | بازگرد | بسوی رب خود | تو از (او) راضی | او (از تو) راضی

(خداوند به نیکان گوید) ای نفس مطمئن! تو به رب خود باز گرد، چنین که تو از وی راضی هستی و او

فَادْخُلِيْ فِيْ عِبٰدِيْ ﴿۲۹﴾ وَادْخُلِيْ جَنَّتِيْ ﴿۳۰﴾

پس شامل شو تو | در بندگان من | وداخل شو | در جنت من

از تو راضی است، باز در بندگان نیکان من داخل شو و در جنت من داخل شو۔

ع ۱ ۱۲

سُوْرَةُ الْبَلَدِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّهِيَ عِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة البلد در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | بست آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

لَآ اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ ۙ﴿۱﴾ وَاَنْتَ حِلٌّۢ بِهٰذَا الْبَلَدِ ۙ﴿۲﴾ وَوَالِدٍ

من قسم میخورم | به این | شهر | وتو | داخل میشوی | به این شهر | وقسم به پدر

من سوگند میخورم به این شهر (مکه)، و تو دراین شهر فاتحانه داخل شدنی هستی، وقسم است از پدر (یعنی آدم)

وَّمَا وَلَدَ ۙ﴿۳﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْ كَبَدٍ ؕ﴿۴﴾ اَيَحْسَبُ اَنْ لَّنْ يَّقْدِرَ

وبه اولاد او | هرآینه | ما آفریدیم | انسان را | درمحنت | آیا گمان میکند | که قدرت نه یابد

و اولاد او که ما انسان را در سختی آفریدیم، آیا انسان گمان میکند که قدرت هیچ کسی بروی نیست

عَلَيْهِ اَحَدٌ ۘ﴿۵﴾ يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ؕ﴿۶﴾ اَيَحْسَبُ اَنْ لَّمْ يَرَهٗٓ

بروی | هیچ کسی | اومیگوید | که من برباد کردم | مال | بسیار | آیا او گمان میکند | که ندیده است

خود او میگوید که من (در مقابله اسلام) بسیار مال برباد کردم آیا او گمان میکند که اورا هیچ کسی

اَحَدٌ ؕ﴿۷﴾ اَلَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ عَيْنَيْنِ ۙ﴿۸﴾ وَلِسَانًا وَّشَفَتَيْنِ ۙ﴿۹﴾ وَهَدَيْنٰهُ

هیچ کسی | آیا نگردانیدیم | اورا | دوچشمان | وزبان | ودولبان | ونمودیم اورا

ندیده است؟ آیا ما اورا دو چشمان، یک زبان، و دو لبان ندادیم و راه های دو (خیر و شر) به او

النَّجْدَيْنِ ۚ﴿۱۰﴾ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۖ﴿۱۱﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْعَقَبَةُ ؕ﴿۱۲﴾ فَكُّ

دوراه | پس او داخل نشد به گذرگاه سخت | وبتو چه معلوم است | که چیست گذرگاه | آزاد کردن

نشانه ندادیم، باز او به گذرگاه دین داخل نشد، و تو چه میدانی که آن گذرگاه چیست، بشنو! آن آزادی گردن

رَقَبَةٍ ۙ﴿۱۳﴾ اَوْ اِطْعٰمٌ فِيْ يَوْمٍ ذِيْ مَسْغَبَةٍ ۙ﴿۱۴﴾ يَّتِيْمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۙ﴿۱۵﴾ اَوْ مِسْكِيْنًا

گردن | یاطعام دادن است | درروز | گرسنگی | یتیم | رشته دار را | یا کدام مسکین

است (از غلامی)، و یا در روز های گرسنگی خوراک دادن است به یتیمان که رشته داران هم هستند، و یا به مسکین درخاک نشسته

ذَا مَتْرَبَةٍ ؕ﴿۱۶﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

درخاک نشسته | باز | باشد | از آنانیکه | که ایمان آوردند | وایشان یکی بادیگری وصیت کرده باشند | به صبر

باز او از مؤمنان هم میباشد و یکی دیگری را به صبر و رحم کردن

وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ؕ﴿۱۷﴾ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ؕ﴿۱۸﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ووصیت کرده باشد | ازرحم کردن | این مردم است | خداوندان دست راست | وآنانیکه | کفر کردند

نصیحت میکنند، این مردم بسیار خوش نصیب هستند و آن مردم که از آیات ما

بِاٰيٰتِنَا هُمْ اَصْحٰبُ الْمَشْئَمَةِ ؕ﴿۱۹﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ ﴿۲۰﴾

ازآیات ما | ایشان است | خداوندان دست چپ | برایشان | آتش باشد | بند کرده شده

انکار کردند، ایشان از کناره چپ خراب مردم هستند از ایشان آتش از هر جانب گیر کننده باشد۔

سُوْرَةُ الشَّمْسِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَهِيَ خَمْسَ عَشْرَةَ اٰيَةً

سورۃ شمس در مکہ نازل شد و آن | بنام خدا آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است | پانزدہ آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

وَالشَّمْسِ وَضُحٰىهَا ۙ﴿۱﴾ وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا ۙ﴿۲﴾ وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰىهَا ۙ﴿۳﴾

قسم است بہ آفتاب | وبہ روشنی او | وبہ ماہ | وقتیکہ بیاید بعداز آن | وبہ روز | وقتیکہ | آشکارا کند آفتاب

سوگند است بہ آفتاب، و بہ روشنی آن، و بہ ماہ کہ در پی آن میآید، و بہ روز کہ روشن شود

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىهَا ۙ﴿۴﴾ وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰىهَا ۙ﴿۵﴾ وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰىهَا ۙ﴿۶﴾

وبہ شب | وقتیکہ پنہان کند آن را | وبہ آسمان | وآن ذات کہ اورا آفرید | وبہ زمین | وآن ذات کہ آن را ہموار کرد

و بہ شب وقتیکہ پراگندہ شود، و بہ آسمان و بہ آن (اللہ) کہ ساختہ است، و بہ زمین و بہ آن ذات کہ ساختہ است

وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰىهَا ۙ﴿۷﴾ فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰىهَا ۙ﴿۸﴾ قَدْ اَفْلَحَ

وبہ نفس | وبہ آن | کہ آن را درست کرد | پس اورا تعلیم داد | نافرمانی او | وپرہیزگاری او | ہرآینہ کامیاب شد

و بہ نفس و بہ آن اللہ کہ برابر ساختہ است، پس نیک و بد بہ او نشان دادہ است، آن شخص کامیاب شد

مَنْ زَكّٰىهَا ۙ﴿۹﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا ؕ﴿۱۰﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ

ہرکہ | کہ اورا پاک کرد | وہرآینہ برباد شد | آنکہ | کہ اورا ناپاک ساخت | تکذیب کرد | قوم ثمود

کسیکہ نفس خود را پاک ساخت، و آن کس برباد شد کہ خود را تباہ ساخت، قوم ثمود بہ سبب سرکشی

بِطَغْوٰىهَآ ۙ﴿۱۱﴾ اِذِ انْۢبَعَثَ اَشْقٰىهَا ۙ﴿۱۲﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ

بہ سرکشی خود | وقتیکہ | قیام نمود | بدبخت کلان آنہا | گفت | ایشان را | رسول خدا | (بگذارید) شتر خدا را

صالح علیہ السلام را تکذیب نمودند، وقتیکہ یک بدنصیب ایشان برخاست، رسول خدا بہ او گفت کہ خبردار کہ این شتر خدا است

وَسُقْيٰهَا ؕ﴿۱۳﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا ۙ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ

ونوبت آب آن را | پس تکذیب کردند اورا | پس آنہا کشت آن را | پس عذاب آورد | برایشان

و برای نوشیدن آب آن نوبت مقرر است، مگر ایشان پیغمبر را تکذیب کردند، و شتر را کوشت پس خداوند

رَبُّهُمْ بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا ۙ﴿۱۴﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ؏﴿۱۵﴾

رب آنہا | بسبب گناہان آنہا | باز برابر کردند آن را | وخدا نمی ترسد | از انجام آن

بسبب گناہ ایشان بہ آنہا عذاب آورد، پس ہمہ ایشان را برابر ساختند، و خداوند از انجام بد ایشان پروا نکرد

سُوْرَةُ الَّيْلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِحْدٰى وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورۃ الیل در مکہ نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا کہ نہایت مہربان بارحم است | بست و یک آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ۙ﴿۱﴾ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ۙ﴿۲﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ

وقسم است بہ شب | وقتیکہ آن بپوشاند | وبہ روز | وقتیکہ روشن شود | وبہ آن ذات | کہ آفرید | مرد

سوگند است بہ شب کہ پراگندہ شود، وقسم است بہ روز کہ روشن شود، و بہ آن ذات کہ نر و مادہ را آفرید

وَالْاُنْثٰى ۙ﴿۳﴾ اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ؕ﴿۴﴾ فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى ۙ﴿۵﴾

ومادہ | هرآینه کوشش شما | مختلف است | پس | آنکه | مال داد | وپرهیزگاری کرد

که هر آینه کوششهای شما مختلف است پس کسیکه (حقوق مال) داد و پرهیزگاری کرد

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ۙ﴿۶﴾ فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى ۚ﴿۷﴾ وَاَمَّا

وتصدیق کرد | ازسخن درست | پس زود آسان کنیم اورا (رفتن) | به راه آسان میکنیم | وآنکه

و از دین شائسته را تصدیق نمودند پس ما اورا راه آسانی تیار میکنیم و کسیکه

مَنْۢ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ۙ﴿۸﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ۙ﴿۹﴾ فَسَنُيَسِّرُهٗ

کسیکه | بخل کرد | وبی پرواشد | وتکذیب کرد | سخن نیک | پس زود روان کنیم اورا

بخل کرد و بی پروا شد و از دین شائسته انکار کرد پس ما راه سختی به وی نشان میدهیم

لِلْعُسْرٰى ؕ﴿۱۰﴾ وَمَا يُغْنِيْ عَنْهُ مَالُهٗۤ اِذَا تَرَدّٰى ؕ﴿۱۱﴾ اِنَّ عَلَيْنَا

به طرف سختی | وبکار او نیاید | مال او | چون او در گور شود | هرآینه | برما

و مال او هیچ به کار اش نه آید وقتیکه او به میرد هر آینه هدایت نمودن کاری ما است

لَلْهُدٰى ۖ﴿۱۲﴾ وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰى ﴿۱۳﴾ فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا

رهنمائی | وهرآینه | برای ما | آخرت | ودنیا | پس ترسانیدیم شمارا | از آتش

و آخرت و دنیا هر دو در قبضه ما است پس ما شمارا از آن آتش ترسانیدیم

تَلَظّٰى ۚ﴿۱۴﴾ لَا يَصْلٰىهَاۤ اِلَّا الْاَشْقَى ۙ﴿۱۵﴾ الَّذِيْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ؕ﴿۱۶﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا

که شعله میزند | داخل نمی شود به آن | مگر | بسیار بدبخت | آنکه | تکذیب کرد | وروی گردانید | وجدا باشد از آن

که شعله میزند درآن آن بدنصیب سوخته میشود که انکار کرده است و روی گردانیده است و آن نیکان از آن نجات یابند که

الْاَتْقَى ۙ﴿۱۷﴾ الَّذِيْ يُؤْتِيْ مَالَهٗ يَتَزَكّٰى ۚ﴿۱۸﴾ وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهٗ مِنْ نِّعْمَةٍ

پرهیزگار | آنکه | میدهد | مال خودرا | که او پاک شود | ونباشد هیچ کسی را | نزداو | کدام احسان

که مال های خود را برای پاکی خود خرچ میکند و باوی کسی احسان نه کرده است که بدل آن را به پایان میرسانید

تُجْزٰۤى ۙ﴿۱۹﴾ اِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى ۚ﴿۲۰﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ؕ﴿۲۱﴾ ع ۱ ۱۷

که بدله آن داده شود | مگر | طلب | رضامندی | رب خود | که بزرگ است | وزود خوشحال شود

مگر رضا مندی رب خود را میجوید و بسیار زود از رب خود راضی میشود۔

سُوْرَةُ الضُّحٰى مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورۃ ضحیٰ در مکه نازل شد و در آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | یازده آیت است

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

وَالضُّحٰى ۙ﴿۱﴾ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ۙ﴿۲﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ؕ﴿۳﴾

قسم است به روشنی روز | وبه شب | چون | بپوشد | نه فروگذاشت ترا | رب تو | ونه ازتو بیزاراست

قسم است به روشنی روز و به شب وقتیکه پراگنده شود که رب تو ترا نه گذاشته است و نه از تو ناراض است۔

وَ لَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاُوْلٰى ۝٤ وَ لَسَوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ

و | البتہ آخرت | بہتر است | برای تو | از دنیا | وزود دہد ترا | رب تو

و ترا آخرت از دنیا بسیار بہتر است، و بسیار زود ترا خداوند چیزی بدہد کہ

فَتَرْضٰى ۝٥ اَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاٰوٰى ۝٦ وَ وَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى ۝٧

کہ تو راضی شوی | آیا نیافت ترا | یتیم | باز جای داد | و یافت ترا | راہ گم بی خبر | باز ترا راہ نمود

رضاء شود، آیا ترا خداوند یتیم نہ یافت، و جای داد و بی راہ یافت ترا پس راہ نمود ترا

وَ وَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغْنٰى ۝٨ فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا تَقْهَرْ ۝٩ وَ اَمَّا السَّآئِلَ

و یافت ترا | محتاج | تو انگر ساخت | پس کسیکہ | یتیم است | بروی سختی مکن | و آنکہ | سوال کنندہ است

و محتاج یافت ترا، پس مالدار ساخت ترا، پس یتیم را قہر مکن، و سوال کنندہ را زجر مدہ

ع ۱ ۱۱ ۱۸

فَلَا تَنْهَرْ ۝١٠ وَ اَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝١١

زجر مکن | و آنکہ | نعمت راست | از رب تو | آن را بیان کن

و نعمتہای خداوند را بہ ہر کس بخوان۔

سُوْرَةُ الْاِنْشِرَاحِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | قِيْلَ هِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورۃ الانشراح در مکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ مہربان بزرگ بارحم است | ہشت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝١ وَ وَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ۝٢ الَّذِيْٓ اَنْقَضَ

آیا نکشودیم | ترا | سینہ تو | و ما دور کردیم | از تو | بار ترا | آنکہ | خم کردہ بود

آیا ما ترا سینۂ تو نکشدیم؟ و ما از تو آن بار دور نہ کردیم کہ پشت ترا خم کردہ بود؟

ظَهْرَكَ ۝٣ وَ رَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝٤ فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝٥ اِنَّ

پشت ترا | و بلند کردیم | ترا ذکر تو | پس ہر آینہ | بادشواری | آسانی است | ہر آینہ

و نام ترا بلند نکردیم؟ پس ہر آینہ بہ سختی آسانی می آید ہر آینہ کہ

مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝٦ فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۝٧ وَ اِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝٨

با ہر دشواری | آسانی است | پس وقتیکہ | فارغ شدی | محنت کن در عبادت | و | بسوی رب خود | رغبت کن

ع ۸ ۱۹

ہمراہ سختی آسانی می آید پس وقتیکہ از (عبادت) فارغ شدی پس خوب محبت کن در عبادت و بہ رب خود رغبت کن۔

سُوْرَةُ التِّيْنِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | قِيْلَ هِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورۃ التین در مکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است | ہشت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ۝١ وَ طُوْرِ سِيْنِيْنَ ۝٢ وَ هٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ۝٣ لَقَدْ

قسم است بہ انجیر | و بہ زیتون | و بہ طور | سینا | و بہ این شہر (مکہ) | کہ با امن است | ہر آینہ

قسم است بہ انجیر، و بہ زیتون و بہ طور سینا و بہ این شہر امانت گر (مکہ) ہر آینہ کہ

خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ۝۴ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ سٰفِلِيْنَ ۝۵

هرآینه آفریدیم | آدمی را | دربسیاردرست | صورت | بازگردانیدیم اورا | فروتر ازهمه فروتر ماندگان

هر آینه ما انسان را به شکل معتدل آفریدیم باز به سبب (عمل بد) فروتر از همه گردانیدیم

اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ۝۶

مگر | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | پس ایشان را | اجراست | که انتهاندارد

مگر آنانیکه مؤمن هستند و کارهای نیک میکنند پس ایشان را چنین بدله مقرر است که به پایان نمی رسد

فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ۝۷ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ۝۸ ع ۱ ۸ ۲۰

پس چه چیز | دروغگو میکند ترا | بعدازاین | درباره روز جزا | آیا نیست خدا | بسیارحاکم بالای همه حاکمان

پس (ای انسان!) پس کدام چیز ترا به تکذیب نمودن روز جزا آماده ساخت؟ آیا خدا بالای همه حکماء حاکم نیست؟

سُوْرَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة علق در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | نوزده آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که نهایت بارحم و مهربان است

اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِيْ خَلَقَ ۝۱ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝۲ اِقْرَاْ

بخوان | بنام رب خود | آن ذات که آفرید | آفرید | انسان را | ازخون بسته | بخوان

ای پیغمبر! بنام رب خود قرآن بخوان، که مخلوق را آفرید انسان را از خون جمع شده آفریده است، تو قرآن را

وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ۝۳ الَّذِيْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝۴ عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا

ورب تو | بسیارکریم است | آن ذات که اموخت | به قلم | آموخت | انسان را | آنچه

بخوان، و رب تو بسیار کریم است، آن ذات است که بذریعهٔ قلم به انسان تعلیم داد، انسان آن چیز نشان داد

لَمْ يَعْلَمْ ۝۵ كَلَّآ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰٓى ۝۶ اَنْ رَّاٰهُ اسْتَغْنٰى ۝۷ اِنَّ

اونه میداند | هرگزنه | هرآینه | انسان | سرکشی میکند | وقتیکه بیند خودرا | بی پروا | هرآینه

که به او معلوم نبود، راستی اینکه انسان از حد میگذرد وقتیکه خود را مالدار بیند، هر آینه به رب تو

اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰى ۝۸ اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يَنْهٰى ۝۹ عَبْدًا اِذَا

بسوی رب تو | بازگشت است | آیا دیدی تو | آنکه | منع میکند | یک بنده وقتیکه

باز گشت هرکس است، تو آن کسی را دیدی که بندهٔ نیک خدارا از نماز منع میکند؟

صَلّٰى ۝۱۰ اَرَءَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰٓى ۝۱۱ اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى ۝۱۲ اَرَءَيْتَ

اونماز میخواند | آیا دیدی تو | اگر باشداو | برهدایت | یا حکم میدهد | به پرهیزگاری | آیا دیدی تو

ببین اگر شخص (منع شده) برهدایت میباشد و یا تعلیم تقوی میدهد، ببین اگر شخص (منع کننده)

اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ۝۱۳ اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ۝۱۴ كَلَّا لَئِنْ

اگر | تکذیب کرد | وروگردانید | آیاندانست | که هرآینه خدا | می بیند | هرگزنه | اگر

منکر باشد، و زوی را از حق گردانیده باشد آیا او نه میداند که خداوند به هر چیز دانا است؟ خبردار اگر او

لَّمْ يَنْتَهِ ۙ لَنَسْفَعًۢا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ

منع نشد او | هر آینه کشیم اورا | به موی پیشانی | پیشانی | دروغ گو | خطاکار | بخواهد

اگر او منع نشد، هر آینه کشیم اورا از موی پیشانی، آن پیشانی که دروغ گوی و خطاکار است پس او دوستان خود را

نَادِيَهٗ ﴿١٧﴾ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا ۭ لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٩﴾ السجدة

مردم مجلس خودرا | ماهم میخواهیم | فرشتگان دوزخ | هرگز نی | قبول مکن سخن اورا | وسجده کن | ونزدیک شو

بخواهد، ما فرشتگان جهنم را میخواهیم خبردار! سخن وی را قبول مکن، و سجده کن و به خدا خود را نزدیک کن

سجدة ع ۱۹ ۲۱

سُوْرَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ

سورة القدر در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾

هر آینه ما نازل کردیم این قرآن را | درشب قدر | وبتو چه معلوم است | که چیست | شب | قدر؟

هر آینه ما این قرآن را درشب قدر نازل کردیم، و تو چه میدانی که شب قدر چقدر (بلند) است؟

لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۙ خَيْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا

شب قدر | بهتر است | ازهزار (۱۰۰۰) | ماه | فرودمی آیند فرشتگان | وروح جبرائیل | درآن

شب قدر از هزار (۱۰۰۰) ماه بهتر است، درآن فرشتگان و روح (جبرائیل) بحکم خدا باهر

بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ۚ مِنْ كُلِّ اَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلٰمٌ ۛ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

بحکم رب خود | ازبرای هرکار | سلامتی است | آن قائم | تاطلوع صبح میباشد

امر خیر فرود می آید، همه سلامتی است، این شب تا طلوع صبح قائم میباشد.

سُوْرَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ

سورة البینة درمدینه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

هشت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

لَمْ يَكُنِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَالْمُشْرِكِيْنَ مُنْفَكِّيْنَ

نبودند | آنانیکه کفرکرده بودند | ازاهل کتاب | ومشرکان | جداشدگان

کافران اهل کتاب و مشرکین همه (از دین باطل خود) جدا کنندگان نیستند

حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا صُحُفًا

تا آنکه | آمد به ایشان | دلیل آشکارا | (یعنی) یک رسول | ازطرف خدا | که میخواند | صحیفه های

تاکه به ایشان دلیل آشکارا نیامده باشد، یعنی رسول خدا که صحیفه های پاکیزه به آنها بخواند

مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾ فِيْهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

پاک را | درآن | احکام است | محکم | ونه | شدند جدا | آنانیکه | داده شده بود

که درآن صحیح درست احکام (دین) نوشته شده است و اهل کتاب بعد از آن یکی از دیگری جدا شده بودند

الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝٤ وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوا

کتاب | مگر | بعداز آنکه | آمد به ایشان | دلیل آشکارا | وحکم نشده بود به ایشان | مگر اینکه عبادت کنند

که دلیل آشکارا به ایشان آمده بود، و به ایشان تنها این حکم شده بود که عبادت خدا کند

اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۙ حُنَفَآءَ وَيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

خدارا | به خالص کردن | اورا | دین | یک روی | وکه قائم کنند | نمازرا

دین خالص اورا قبول کند، از باطل به حق روی کند و نماز بخوانند

وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ ۝٥ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

وبدهد | زکوٰة را | واین است دین | مضبوط | هرآینه آنانیکه | کفر کردند | از اهل کتاب

و زکوٰة دهند، و هم این دین راست و درست است هر آینه آنانیکه انکار کردند که اهل کتاب است

وَالْمُشْرِكِيْنَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ اُولٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ

واز مشرکان | در آتش (باشند) | جهنم | همیشه باشند | درآن | این مردم است | بدترین

و یا مشرکین است، در آتش جهنم همیشه میباشند و ایشان درهمه خراب مردم هستند

الْبَرِيَّةِ ۝٦ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ

مردم | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ایشان است | بهترین

هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، و کارهای نیک کردند آنها درهمه درست مردم هستند

الْبَرِيَّةِ ۝٧ جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

مخلوق | بدله ایشان | نزد رب ایشان | باغها است | ازهمیشه گی | که میرود | اززیر آن

بدله ایشان نزد رب ایشان، باغهای سکونت همیشه گی است که زیر آن جویها میرود

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ؕ ذٰلِكَ

جویها | همیشه باشند | درآن | همیشه | راضی شد خدا | ازایشان | وراضی شدند آنها | ازوی | این (وعده)

خداوند از آنها راضی میباشد، و آنها از خدا راضی میباشد

لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ ۝٨ ع ۸ ۲۳

برای آن است که | میترسد | ازرب خود

این درجه برای آن کسی است که از رب خود میترسند.

سُوْرَةُ الزِّلْزَالِ مَدَنِيَّةٌ

سورة الزلزال در مدینه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

هشت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝١ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ۝٢ وَقَالَ

وقتیکه جنبانده شود | زمین | به جنبادن آن | وبیرون آرد | زمین | بارهای خودرا | وگوید

وقتیکه زمین بازلزله جنبانده شود، و زمین بارهای خود را بیرون آرد، و انسان گوید

الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۚ ۳ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۙ ۴ بِاَنَّ رَبَّكَ

انسان | کہ چیست این را؟ | درآن روز | بیان کند | خبرهای خودرا | زیرا کہ رب تو

کہ این زمین را چہ شدہ است؟ بہ آن روز زمین ھم احوال خود گوید زیرا کہ رب تو بہ آن حکم کردہ است

اَوْحٰى لَهَا ۭ ۵ يَوْمَئِذٍ يَّصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا ۙ لِّيُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ۭ ۶

وحی کرد | بہ آن | آن روز | بازگردند | مردم | گروہ گروہ | تانمودہ شود آنہارا | اعمال ایشان

درآن روز مردم گروہ گروہ بیرون می آیند کہ بہ ایشان اعمال آنہا نشانہ شود

فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ۷ وَمَنْ يَّعْمَلْ

پس کسیکہ | عمل کند | بہ اندازہ | یک ذرہ | نیکی | اوآن رابیند | وکسیکہ | کند

پس کسیکہ بہ اندازہ ذرہ نیکی کردہ باشد آن را می بیند و کسیکہ بہ اندازہ ذرہ بدی کردہ باشد

مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ۸ ع ۱ ۲۴

برابر | یک ذرہ | بدی | آن راھم اوبیند

آن را می بیند۔

سُوْرَةُ الْعٰدِيٰتِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورۃ عادیات در مکہ نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا کہ بی اندازہ مھربان بارحم است | یازدہ آیت است

بنام خدا آغاز میکنم کہ مھربان بزرگ بارحم است

وَالْعٰدِيٰتِ ضَبْحًا ۙ ۱ فَالْمُوْرِيٰتِ قَدْحًا ۙ ۲ فَالْمُغِيْرٰتِ

قسم بہ آسپان تیز دونده | کہ نفس میکشند | باز بہ آتش برآورنده | ازنعل | بازحملہ کنندگان

سوگند بہ آسپان تیز رونده کہ نفس میکشند و بہ زدن خود برآرنده آتش و دروقت صبح بہ دشمن حملہ میکند

صُبْحًا ۙ ۳ فَاَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ۙ ۴ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ۙ ۵ اِنَّ

دروقت صبح | میبر دارند | بہ آن | غبار | پس داخل میشوند | آن وقت | درفوج | ھرآینہ

و درآن وقت گرد میبر دارند و بہ وسط دشمن داخل میشوند ھر آینہ کہ

الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوْدٌ ۚ ۶ وَاِنَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَهِيْدٌ ۚ ۷ وَاِنَّهٗ لِحُبِّ

انسان | بررب خود | ناشکراست | وھرآینہ او | بہ این ناشکری | گواہ است | وھرآینہ او | درمحبت

انسان ناشکری میکند رب خود را و خود اش برآن ناشکری گواہ است و او در محبت مال

الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ ۭ ۸ اَفَلَا يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُوْرِ ۙ ۹

مال | سخت است | آیااو نہ میداند | وقتیکہ برانگیختہ شود | آنچہ | درقبوراست

بسیار سخت است آیا بہ او معلوم نیست کہ وقتیکہ مردگان قبور برانگیختہ شوند

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُوْرِ ۙ ۱۰ اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ ۚ ۱۱ ع ۱ ۲۵

وظاھرکردہ شود | آنچہ | درسینہ ھااست | ھرآینہ | رب ایشان | ازآنہا | بہ آن روز | خبرداراست

و راز ھای پنہان سینہ آشکارا شود؟ پس درآن روز خداوند بہ حال ایشان خوب باخبر است۔

سُوْرَةُ الْقَارِعَةِ مَكِّيَّةٌ

سورۃ القارعۃ در مکہ نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است

وَهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

یازدہ آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

اَلْقَارِعَةُ ۙ﴿۱﴾ مَا الْقَارِعَةُ ۚ﴿۲﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ؕ﴿۳﴾ يَوْمَ

آن کوبندہ | چیست آن کوبندہ | وبتو چہ معلوم است | کہ چیست آن کوبندہ؟ | آن روز

آن کوبندہ چیست آن کوبندہ؟ و بتو معلوم است کہ آن کوبندہ چیست؟ بہ آن روز

يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ ۙ﴿۴﴾ وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

کہ باشد | مردم | مانند پروانہ | پراگندہ | وشود | کوہھا | مانند پشم

بنی آدم مانند پروانہ پراگندہ میباشند و کوہ ھا مانند پشم رنگ شدہ میروند

الْمَنْفُوْشِ ؕ﴿۵﴾ فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ ۙ﴿۶﴾ فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ

ندانی شدہ | پس | آنکہ | گران شدوزنہای اعمال او | پس او | درگذران

پس از کسیکہ وزن (اعمال نیک) او گران شود او بسیار در مزہ میباشد

رَّاضِيَةٍ ؕ﴿۷﴾ وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ۙ﴿۸﴾ فَاُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ؕ﴿۹﴾

بھتر باشد | و | آنکہ | کسیکہ | سبک شد | وزنہای نیکی او | جای او | ھاویہ است

و از کسیکہ وزن (اعمال نیک) سبک شود پس جای او ھاویہ است

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا هِيَهْ ؕ﴿۱۰﴾ نَارٌ حَامِيَةٌ ۢ﴿۱۱﴾ ع ۱ ۲۶

وبتو چہ معلوم است | کہ چیست آن؟ | آن آتش است | گرم

و تو میدانی کہ ھاویہ چگونہ جای است؟ آن یک آتش گرمیہ است۔

سُوْرَةُ التَّكَاثُرِ مَكِّيَّةٌ

سورۃ التکاثر در مکہ نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز میکنم بنام خداوند مہربان بارحم است

وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

ہشت آیت است

بنام خدا آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

اَلْهٰىكُمُ التَّكَاثُرُ ۙ﴿۱﴾ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ؕ﴿۲﴾ كَلَّا سَوْفَ

غافل کرد شمارا | حرص زیادت مال | تا آنکہ | رسید یدشما | قبرھارا | نی نی | زود

حرص زیادت مال شمارا غافل میگرداند تااینکہ شما بہ قبور برسید خبردار زود است کہ بفہمید

تَعْلَمُوْنَ ۙ﴿۳﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ؕ﴿۴﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ

شمابدانید | باز | ھرگزنی | زود | شمابدانید | ھرگزنی | اگر | شمابدانید

باز یادداشتہ باشید زود است کہ بفہمید ھرگز نی! اگر شما انجام خود را بہ صورت یقینی می شناختید

عِلْمَ الْيَقِيْنِ ؕ﴿۵﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۙ﴿۶﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا

بہ طور یقینی | ھرآینہ می بینید | دوزخ | باز | ھرآینہ می بینید آن را

پس (چنین نہ میکردید) زود است کہ شما بہ سرچشم جھنم را ببینید باز آن را ھر آینہ

عَيْنَ الْيَقِيْنِ ۝٧ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۝٨

به چشمان یقین | باز | ازشما پرسیده میشود | به آن روز | درباره نعمتها

به سر چشم می بینید باز از شما در آن روز درباره نعمتها پرسیده میشود

سُوْرَةُ الْعَصْرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيَاتٍ

سورة العصر در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | سه آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالْعَصْرِ ۝١ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ ۝٢ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

قسم است به زمانه | که هرآینه انسان | هرآینه درنقصان است | مگر | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

سوگند است به زمانه که انسان هر آینه در تاوان است بجز از آن مردم که ایمان آوردند و کارهای نیک

الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝٣

نیک | ووصیت کردند یکدیگررا | بدین حق | ووصیت کردند | به صبر

کرده اند و یکی بادیگری تلقین حق میکنند و از صبر کار گرفتن را تاکید میکنند

سُوْرَةُ الْهُمَزَةِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ تِسْعُ اٰيَاتٍ

سورة الهمزة در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | نه آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِ ۙ ۝١ الَّذِيْ جَمَعَ مَالًا

هلاکت است | برهر | عیب کننده | غیبت کننده | آنکه | جمع میکند | مال

خرابی است آن کسی را که طعنه میدهد و غیبت میکند و که مال را جمع میکند

وَّعَدَّدَهٗ ۝٢ يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهٗٓ اَخْلَدَهٗ ۝٣ كَلَّا

وی شمرد آن را | اوگمان میکند | که هرآینه | مال او | همیشه زنده نگهدارد اورا | هرگز نی

و آن را تکراراً می شمرد او گمان میکند که مال اش همیشه باوی میباشد هیچ وقت نی!

لَيُنْۢبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۝٤ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْحُطَمَةُ ۝٥

هرآینه افگنده شود | در "حطمه" | و | بتو چه معلوم است | که حطمه چه چیز است

هر آینه او در "حطمه" انداخته میشود و بتو معلوم است که حطمه چگونه جای است

نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ ۝٦ الَّتِيْ تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْـِٕدَةِ ۝٧ اِنَّهَا عَلَيْهِمْ

آتش خدااست | افروخته شده | آنکه میرسد | به دلها | هرآینه آن | برایشان

آن آتش خداوند است که بحکم او افروخته شده است که به دلها میرود این آتش بر آنها (از هر

مُّؤْصَدَةٌ ۝٨ فِيْ عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝٩

بند کرده شود | درستونهای دراز دراز

طرف) بند کرده شود به ستونهای بلند بلند بسته شده میباشند۔

سُوْرَةُ الْفِيْلِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

سورۃ الفیل در مکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است | پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيْلِ ۝١ اَلَمْ يَجْعَلْ

آیا ندیدی تو | چگونہ | معاملہ کرد | رب تو | بہ اصحاب فیل | آیا نکردہ بود او

آیا بتو معلوم نیست کہ رب تو بااصحاب فیل چہ کرد؟ آیا خداوند ھمہ تدابیر ایشان

كَيْدَهُمْ فِيْ تَضْلِيْلٍ ۝٢ وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيْلَ ۝٣ تَرْمِيْهِمْ

تدبیر آنہا | بی کار | وفرستاد | برایشان | پرندگان | گروہ گروہ | می افگندند بہ آنہا

ناکام نہ گردانید و خداوند برایشان پرندہ گان گروہ گروہ فرستاد کہ برایشان

بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ۝٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ۝٥ ع ١٥/٦

سنگہا | ازگل پختہ شدہ در آتش | پس خداوند کرد آنہارا | مانند گاھی | خوردہ شدہ

از بالا سنگہا از گل می افگندید باز خداوند ایشان را مانند کاھی خوردہ شدہ گردانیدند

سُوْرَةُ قُرَيْشٍ مَّكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ اَرْبَعُ اٰيَاتٍ

سورۃ قریش در مکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است | چہار آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ۝١ اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوْا

عادت شدہ | قریش را | عادت ایشان | بہ سفر | زمیستان | وتابستان | باید کہ آنہا عبادت کنند

عادت قریش است یعنی باسفر تابستان و زمیستان عادت شدہ اند پس بہ ایشان لازم است کہ رب این خانہ (کعبہ)

رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ۝٣ الَّذِيْٓ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ ۙ وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۝٤ ع ١٦/٦

بہ رب | این | خانہ | آنکہ | طعام دادایشان را | درگرسنگی | وامن دادایشان را | از ترس

عبادت کنند کہ درحالت گرسنگی بہ ایشان روزی دادہ است و از ھر ترس ایشان را بہ امن کردند۔

سُوْرَةُ الْمَاعُوْنِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ سَبْعُ اٰيَاتٍ

سورۃ الماعون در مکہ نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است | ہفت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِ ۝١ فَذٰلِكَ الَّذِيْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ۝٢

آیا دیدی تو | آنکہ | تکذیب میکند | روز جزارا؟ | پس اوست | آنکہ | میراند | یتیم را

آیا تو آن کسی را دیدی کہ روز جزاء را تکذیب میکند؟ این ھمان شخص است کہ یتیم را میراند

وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۝٣ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ۝٤

وترغیب نہ میدھد | بہ طعام دادن | مسکین را | پس تباھی است | آن نماز گذاران را

و بہ مسکین ترغیب خوراک دادن نہ میدھد۔ پس بہ چنین نماز گذاران تباھی است۔

الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ۝٥ الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ۝٦

آنانیکه ایشان	ازنماز خود	غافل است	آنانیکه ایشان	ریاء میکنند

که از نماز های خود بی خبر اند (یعنی) آنانیکه ریا کاری میکنند

وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ۝٧ ع ۱۷/۳۲

ومنع میکنند	چیز های ضرورت عامه

وچیز های ضرورت عامه به مردم نه میدهد۔

سُوْرَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ

سورة الکوثر در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيَاتٍ

سه آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که نهایت بارحم و مهربان است

اِنَّآ اَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢ اِنَّ

هرآینه	مادادیم ترا	"کوثر"	پس نماز بخوان	برای رب خود	وقربانی کن	هرآینه

هر آینه ما ترا چیز های بسیاری دادیم۔ پس تو نماز رب خود را بخوان، و قربانی کن هر آینه

شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٣ ع ۱۳/۳۳

دشمن تو	اوست	بی نام وبی شان

دشمن تو بی نام و بی نشان است۔

سُوْرَةُ الْكٰفِرُوْنَ مَكِّيَّةٌ

سورۂ کافرون در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَهِيَ سِتُّ اٰيَاتٍ

شش آیت است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

قُلْ يٰٓاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ۝١ لَآ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝٢

بگو	ای	کافران!	من عبادت نه میکنم	ازآنچه	شما عبادت میکنید

تو بگو که ای کافران! شما که از کدام بتها عبادت می کنید من عبادت آن را نه میکنم

وَلَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ۝٣ وَلَآ اَنَا عَابِدٌ

ونه شما	عبادت کنندگان هستید	ازآنچه	من عبادت میکنم	ونه من	عبادت کننده ام

و نه شما عبادت کنندگان هستید آن ذات را که من عبادت اورا میکنم و نه من هیچ وقت عبادت آن معبودان کنم

مَّا عَبَدْتُّمْ ۝٤ وَلَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ۝٥ لَكُمْ

ازآنچه	شما عبادت میکنید	ونه شما	عبادت کننده هستید	ازآنچه من عبادت اورا میکنم	برای شما

از آنکه شما عبادت میکنید، و نه شما عبادت کنندگان آن ذات هستید، از آن که من عبادت میکنم برای شما

دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ۝٦ ع ۱۶/۳۴

دین شما است	وبرای من	دین من

دین شما است، و برای من دین من است۔

سُوْرَةُ النَّصْرِ مَدَنِيَّةٌ

سورۃ النصر در مدینہ نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است

وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيَاتٍ

سہ آیت است

بنام خدا آغاز میکنم کہ نہایت بارحم و مہربان است

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝۱ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ

چون رسید | امداد خدا | وفتح | وتو دیدی | مردم را | کہ آنہا داخل میشوند | در دین

وقتیکہ امداد خداوند رسید (و مکہ) فتح (شد) و تو دیدی کہ مردم در دین خداوند گروہ گروہ

اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۝۲ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ؕ اِنَّهٗ

خدا | گروہ گروہ | پس پاکی بیان کن | بہ تعریف رب خود | ومعافی بخواہ ازاو | ہرآینہ او

داخل میشوند، پس پاکی بیان کن و حمد بخوان و از او بخشش بخواہ ہر آینہ او

كَانَ تَوَّابًا ۝۳

ہست توبہ قبول کنندہ

توبہ قبول کنندہ است۔

سُوْرَةُ اللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ

سورۃ اللہب در مکہ نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است

وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ نہایت بارحم و مہربان است

تَبَّتْ يَدَآ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ؕ ۝۱ مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا

ہلاک شد | ہردودست | ابولہب | وہلاک شد | بہ کار نیامد اورا | مال او | وآنچہ

دستہای أبو لہب شکست، و او برباد شود، مال و منفعت او ہیچ بہ کار اش نیامد

كَسَبَ ؕ ۝۲ سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝۳ وَّامْرَاَتُهٗ ؕ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝۴

اوکسب کردہ بود | زود داخل میشود | درآتش | شعلہ ور | وزن او ہم | کہ بردارندہ ہیزم است

زود است کہ بہ آتش شعلہ دار داخل شود وزن اش ہم کہ ہیزم را بہ سرکردہ میرود

فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ۝۵

درگردن اش | ریسمانی است | محکم تیار شدہ

در گردن اش یک ریسمان محکم نہادہ میباشد۔

سُوْرَةُ الْاِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ

سورۃ الاخلاص در مکہ نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است

وَهِيَ اَرْبَعُ اٰيَاتٍ

چہار آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم کہ نہایت بارحم و مہربان است

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝۱ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝۲ لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ يُوْلَدْ ۝۳

بگو او | اللہ | یگانہ است | اللہ | بی پرواست | نزاد کسی را | ونہ زادہ شدہ از کسی

(ای رسول من!) تو بگو کہ اللہ یگانہ است، اللہ بی پروا است نہ کسی را زادہ است، و نہ اورا کسی زادہ است

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٤

ونیست | اورا | همتا | هیچ کسی

و نیست اورا هیچ کسی همتا۔

سُوْرَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ

سورة الفلق در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که نهایت مهربان بارحم است

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٢

بگو | پناه میخواهم | به رب صبح | ازشر | آنچه | که او آفریده است

بگو من به رب صبح پناه میخواهم از شر آن هر چیز که او آفریده است

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۝٣ وَمِنْ شَرِّ

وازشر | تاریکی شب | وقتیکه | پراگنده شود | وازشر

و از شر تاریکی شب وقتیکه آن پراگنده شود و از شر زنان جادو کنندگان

النَّفّٰثٰتِ فِي الْعُقَدِ ۝٤ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا

زنان رمزده | درعقدها | وازشر | حسدکننده | وقتیکه

که در عقد ها می دمند و از شر حاسد وقتیکه در شر کردن

حَسَدَ ۝٥

اوحسد میکند

حسد بیاید۔

سُوْرَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ

سورة الناس در مکه نازل شد و آن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است

وَهِيَ سِتُّ اٰيَاتٍ

شش آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝١ مَلِكِ النَّاسِ ۝٢ اِلٰهِ النَّاسِ ۝٣

بگو | من پناه میخواهم | برب مردمان | به پادشاه مردمان | معبود مردمان

تو بگو که من به رب مخلوقات پناه میخواهم بادشاه همه مردم معبود همه مردم

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۙ الْخَنَّاسِ ۝٤ الَّذِيْ يُوَسْوِسُ

ازشر | وسوسه کننده | ازشر پنهان شونده | آنکه | وسوسه می افگند

از شر آن (شیطان) که وسوسه می اندازد و پنهان میشود که در دلهای مردم

فِيْ صُدُوْرِ النَّاسِ ۝٥ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝٦

درسینه های | مردم | ازجنات | ومردمان

وسوسه می اندازد که آن جن باشد و یا انسان۔

دُعَاءُ خَتْمِ الْقُرْاٰنِ

صَدَقَ اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ○ وَصَدَقَ رَسُوْلُهُ النَّبِيُّ الْكَرِيْمُ ○ وَنَحْنُ عَلٰى ذٰلِكَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ○
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ○ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا بِكُلِّ حَرْفٍ مِّنَ الْقُرْاٰنِ حَلَاوَةً وَّ
بِكُلِّ جُزْءٍ مِّنَ الْقُرْاٰنِ جَزَآءً اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا بِالْاَلِفِ اُلْفَةً وَّبِالْبَآءِ بَرَكَةً وَّبِالتَّآءِ تَوْبَةً وَّبِالثَّآءِ ثَوَابًا
وَّبِالْجِيْمِ جَمَالًا وَّبِالْحَآءِ حِكْمَةً وَّبِالْخَآءِ خَيْرًا وَّبِالدَّالِ دَلِيْلًا وَّبِالذَّالِ ذَكَآءً وَّبِالرَّآءِ رَحْمَةً وَّبِالزَّآءِ
زَكٰوةً وَّبِالسِّيْنِ سَعَادَةً وَّبِالشِّيْنِ شِفَآءً وَّبِالصَّادِ صِدْقًا وَّبِالضَّادِ ضِيَآءً وَّبِالطَّآءِ طَرَاوَةً
وَّبِالظَّآءِ ظَفَرًا وَّبِالْعَيْنِ عِلْمًا وَّبِالْغَيْنِ غِنًى وَّبِالْفَآءِ فَلَاحًا وَّبِالْقَافِ قُرْبَةً وَّبِالْكَافِ
كَرَامَةً وَّبِاللَّامِ لُطْفًا وَّبِالْمِيْمِ مَوْعِظَةً وَّبِالنُّوْنِ نُوْرًا وَّبِالْوَاوِ وُصْلَةً وَّبِالْهَآءِ هِدَايَةً
وَّبِالْيَآءِ يَقِيْنًا ط اَللّٰهُمَّ انْفَعْنَا بِالْقُرْاٰنِ الْعَظِيْمِ ○ وَارْفَعْنَا بِالْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ ○ وَتَقَبَّلْ
مِنَّا قِرَآءَتَنَا وَتَجَاوَزْ عَنَّا مَا كَانَ فِيْ تِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ مِنْ خَطَاٍ اَوْ نِسْيَانٍ اَوْ تَحْرِيْفِ كَلِمَةٍ
عَنْ مَّوَاضِعِهَآ اَوْ تَقْدِيْمٍ اَوْ تَاْخِيْرٍ اَوْ زِيَادَةٍ اَوْ نُقْصَانٍ اَوْ تَاْوِيْلٍ عَلٰى غَيْرِ مَآ اَنْزَلْتَهٗ
عَلَيْهِ اَوْ رَيْبٍ اَوْ شَكٍّ اَوْ سَهْوٍ اَوْ سُوْٓءِ اِلْحَانٍ اَوْ تَعْجِيْلٍ عِنْدَ تِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ اَوْ كَسَلٍ اَوْ
سُرْعَةٍ اَوْ زَيْغِ لِسَانٍ اَوْ وَقْفٍ بِغَيْرِ وُقُوْفٍ اَوْ اِدْغَامٍ بِغَيْرِ مُدْغَمٍ اَوْ اِظْهَارٍ بِغَيْرِ بَيَانٍ اَوْ
مَدٍّ اَوْ تَشْدِيْدٍ اَوْ هَمْزَةٍ اَوْ جَزْمٍ اَوْ اِعْرَابٍ بِغَيْرِ مَا كَتَبَهٗ ط اَوْ قِلَّةِ رَغْبَةٍ وَّرَهْبَةٍ عِنْدَ
اٰيَاتِ الرَّحْمَةِ وَاٰيَاتِ الْعَذَابِ فَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا وَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ○ اَللّٰهُمَّ نَوِّرْ قُلُوْبَنَا
بِالْقُرْاٰنِ وَزَيِّنْ اَخْلَاقَنَا بِالْقُرْاٰنِ وَنَجِّنَا مِنَ النَّارِ بِالْقُرْاٰنِ وَاَدْخِلْنَا فِي الْجَنَّةِ بِالْقُرْاٰنِ
اَللّٰهُمَّ اجْعَلِ الْقُرْاٰنَ لَنَا فِي الدُّنْيَا قَرِيْنًا وَّفِي الْقَبْرِ مُوْنِسًا وَّعَلَى الصِّرَاطِ نُوْرًا وَّفِي الْجَنَّةِ
رَفِيْقًا وَّمِنَ النَّارِ سِتْرًا وَّحِجَابًا وَّاِلَى الْخَيْرَاتِ كُلِّهَا دَلِيْلًا فَاكْتُبْنَا عَلَى التَّمَامِ وَارْزُقْنَا
اَدَآءً بِالْقَلْبِ وَاللِّسَانِ وَحُبَّ الْخَيْرِ وَالسَّعَادَةِ وَالْبِشَارَةِ مِنَ الْاِيْمَانِ ○ وَصَلَّى اللّٰهُ
تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ مُحَمَّدٍ مَّظْهَرِ لُطْفِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ
اَجْمَعِيْنَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا ○

ضروری ہدایت

قرآن مجید میں بیس مقامات ایسے ہیں کہ ذرا سی بے احتیاطی سے نادانستہ کلمہ کفر کا ارتکاب ہو جاتا ہے۔ زیر زبر اور پیش میں ردوبدل کر دینے سے معنی کچھ کے کچھ ہو جاتے ہیں اور دانستہ پڑھنے سے گناہ کبیرہ بلکہ کفر تک نوبت پہنچ جاتی ہے۔ ذیل میں وہ تمام مقام درج کر دیئے جاتے ہیں:۔

نمبر شمار	مقام	صحیح	غلط
۱	سورہ فاتحہ	اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ	اَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ
۲	〃	اِيَّاكَ نَعْبُدُ	اِيَّاكَ
۳	سورہ بقرہ ع ۱۵	وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ رَبُّهٗ	اِبْرَاهِيْمُ رَبَّهٗ
۴	〃 〃 〃 ۳۳	قَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوْتَ	دَاوٗدَ جَالُوْتُ
۵	〃 ع ۳۴	اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ	اَللّٰهُ
۶	〃 〃 ۳۶	وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ	يُضٰعَفُ
۷	〃 نسآء ع ۲۳	رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ	مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذَرِيْنَ
۸	〃 توبہ ع ۱	مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ وَرَسُوْلُهٗ	رَسُوْلِهٖ
۹	〃 بنی اسرائیل ع ۲	وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ	مُعَذَّبِيْنَ
۱۰	〃 طٰہٰ ع ۷	وَعَصٰٓى اٰدَمُ رَبَّهٗ	اٰدَمَ رَبُّهٗ
۱۱	〃 انبیآء ع ۶	اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ	اِنِّيْ كُنْتَ
۱۲	〃 شعرآء ع ۱۱	لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ	مُنْذَرِيْنَ
۱۳	〃 فاطر ع ۴	يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا	اللّٰهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا
۱۴	〃 صافات ع ۲	فِيْهِمْ مُّنْذِرِيْنَ	مُنْذَرِيْنَ
۱۵	〃 فتح ع ۴	صَدَقَ اللّٰهُ رَسُوْلَهُ	اللّٰهَ رَسُوْلُهٗ
۱۶	〃 حشر ع ۳	مُصَوِّرُ	مُصَوَّرُ
۱۷	〃 حآقہ ع ۱	اِلَّا الْخَاطِئُوْنَ	اِلَّا الْخَاطُوْنَ
۱۸	〃 مزمل ع ۱	فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ	فِرْعَوْنَ الرَّسُوْلُ
۱۹	〃 مرسلت ع ۲	فِيْ ظِلٰلٍ	فِيْ ظَلَالٍ
۲۰	〃 والنزعت ع ۲	اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ	مُنْذَرُ

رسم الخط عربی میں یائے مجہول نہیں ہے لیکن قرآن مجید میں صرف ایک مقام پر آئی ہر مجرھا و مرسٰھا کو مجرے ہا و مرسہا" پڑھیں گے۔ علاوہ ازیں قرآن مجید میں اکثر جگہ الف لکھا جاتا ہے لیکن پڑھا نہیں جاتا۔ مثلاً علامت جمع کے لئے جو الف آتا ہے اس کو نہیں پڑھتے جیسے فالوا میں آخری الف نہیں پڑھا جائیگا آنا کو آنَ پڑھتے ہیں آخری الف نہیں پڑھا جاتا۔ اٹھارہ مقامات اور ہیں جہاں الف نہیں پڑھا جاتا۔ نقشہ ذیل میں اس الف پر ہ بنا دیا گیا ہے۔

آغاز سورۂ آلِ عمران	الٓمّٓ اللّٰهُ	سبحٰنَ الذی، ع ۱۶ - آیۃ ۱	لٰشَیْءٍ
لن تنالوا ع ۶ - آیۃ ۱	اَفَاْئِنْ مَّاتَ	〃 ع ۱۷ - آیۃ ۷	لٰكِنَّا
〃 ع ۸ - آیۃ ۳	لَاْ اِلَى اللّٰهِ	وقال الذین، ع ۱۷ - آیۃ ۷	لَاْ اَذْبَحَنَّهٗ
لایحب اللہ ع ۹ - آیۃ ۳	تَبَوِّئُ	سورہ حجرات، ع ۲ - آیۃ ۱	بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوْقُ
قال الملا ع ۳ - آیۃ ۴	مَلَاْ بِهٖ	ومالی ۲۳، ع ۶ - آیۃ ۴۷	لَاْ اِلَى الْجَحِيْمِ
واعلموا ع ۱۳ - آیۃ ۵	لَاْ اَوْضَعُوْا	سورہ محمد، ع ۴ - آیۃ ۳	نَبْلُوَا
ومامن دابۃ ع ۶ - آیۃ ۸	ثَمُوْدَاْ	سورہ نجم، ع ۳ - آیۃ ۱۹	ثَمُوْدَا
وما ابرئ ع ۱۰ - آیۃ ۴	تَتْلُوَاْ	سورہ دہر، ع ۱ - آیۃ ۴	سَلَاسِلَا
سبحٰنَ الذی ع ۱۴ - آیۃ ۲	لَنْ نَّدْعُوَاْ	〃 〃 ع ۱ - آیۃ ۵	كَانَتْ قَوَارِيْرَا اَمْ فِضَّةٍ

رموز اوقاف

درگفتگو ما جائی زیادہ، جائی کم توقف می کنیم، جائی سخنہا برملامی گوئیم، جائی یک سخن گفتہ توقف می کنیم ودیگراز سرنو آغاز میکنیم ۔ برائے خواندن بہ سلیقہ نیز این دانستن نہایت ضروری است کہ وصل کجا باید کرد و وقف کجا۔ باز درصورت وقف این خیال باید کرد کہ زیادہ وقف درکدام کدام مقامات کردنی است وکم کجا کجا۔ برائی قرات درست وبافہم قرآن مجید علامات ہائے خاص خاص مقرراست کہ آنہارارموز اوقاف میگویند کیفیت مفصل آن رموز درج ذیل است۔

م علامت وقف لازم است کہ بہ ترک کردن آن بہ معانی خلل واقع میشوداین جا توقف کردن از حدضروری است ورنہ مطلب عبارت خلاف منشأ الٰہی شود۔

ط علامت وقف مطلق است چونکہ وقف برآن ماقبل ومابعدرا پیوستہ بہ خواندن نہایت ضعیف بلکہ ناپید میشوداہذاازین جانبایدگزشت بلکہ احسن ہمین است کہ اینجاوقف کردہ ازمابعدابتداء کردہ شود۔

ج علامت وقف جائزاست این جاوقف ووصل ہردورواست لیکن توقف کردن بہترتوقف نہ کردن جائزاست۔

ز این علامت وقف مجوزاست این جابہ وقف ہم موجود میباشدووصل نیزلیکن جہت وصل قوی تر وواضح میباشدتوقف نہ کردن بہتراست ازین جاباید کہ بگزار۔

ص علامت وقف مرخص است مراداز ین این است کہ اینجا دوسخن باہم تعلق دارد آری بہ لحاظ معانی ہرسخن حیثیت مستقل میدارد اینجا بایستی کہ یکجا کردہ میخواندلیکن توقف کردن رخصت است دروقف مرخص جہت وقف ضعیف می باشد بہ نسبت وقف مجوز دروقف مرخص وصل راترجیح بیشتراست۔

ق قَدْقِیْلَ (گفتہ شدہ است) یا قِیْلَ عَلَیْہِ الْوَقْفُ (گفتہ شدہ است کہ برین مقام وقف است) علامت داردنزد بعض علماء اینجا توقف کردن جائزاست لیکن این علامت بسوئی ضعف اشارہ میکند اینجا توقف نکردن بہتراست۔

لا لَا وَقْفَ عَلَیْہِ (برین مقام ہیچ وقف نیست) علامت داردرین بسوئی این سخن اشارہ است کہ قاری اینجا ہرگز وقف نکند۔ بعض علماء نوشتہ کہ اگروقف شودپس اعادہ واجب است۔

قف (i) یُوْقَفُ عَلَیْہِ (علامت است کہ برین مقام توقف میشود) (ii) جائیکہ این گمان شود کہ خواندہ وصل کند آنجا علامت وقف نوشتہ میشود

سکتہ بجزدم بستن اندکی توقف کردن۔ خواندہ اینجا اندکی توقف کندودم نکشد

وقفہ علامت وقف طویل است یعنی تاوقتیکہ دم میکشد خواندہ ازین کم توقف کندد راصطلاح علم قرات سکتہ ووقفہ قریب المعنی اندلیکن سکتہ بہ وصل قریب ترمی باشدووقفہ بہ وقف۔

صل قَدْ یُوْصَلُ (گاہ گاہ پیوستہ خواندہ میشود) علامت داردیعنی خواندہ گاہی اینجا توقف میکند وگاہی نمیکند اینجاترک وصل اَولی ووقف کردن احسن است۔

صلے علامت اَلْوَصْلُ اَوْلٰی است یعنی یکجا کردہ خواندن بہتراست۔

جائیکہ زیادہ از یک علامت باشدآنجا علامتِ بالارااعتبار میباشدہمچنین اگربیش از یک علامت دریک قطار میباشدپس علامتِ آخررااعتبار باشد۔

علامت مطلق آیت است جائیکہ صرف ہمین علامت باشد آنجاوقف کردہ شوداگر برآیت لاباشدپس ترک وقف اَولی است۔ آری ضرورۃً توقف کردہ شود پس باکی نیست درقاریان این مشہوراست کہ توقف نکردہ شوداگر برآیت بجزلاکدام رمزدیگروقف باشدپس وقف ووصل رااعتبارہمین علامت باشد۔

اگر کدام عبارت درمیان سہ سہ نقطہ محدود باشد پس خواندہ اختیار دارد کہ نخست برسہ نقطہ وقف کردہ برسہ نقطہ دیگر وصل کند یانخست برسہ نقطہ وصل کردہ برسہ نقطہ دیگروقف کنداین نوع عبارت رامُعَانَقَہ یامُرَاقَبہ میگویند۔

قرآن مجید کی سورتوں کی فہرست

شمار	نام سورۃ	صفحہ	پارہ
۱	فاتحہ	۱	۱
۲	بقرہ	۲	۱_۲_۳
۳	آل عمران	۷۷	۳_۴
۴	النساء	۱۲۱	۴_۵_۶
۵	المائدۃ	۱۶۸	۶_۷
۶	الانعام	۲۰۲	۷_۸
۷	الاعراف	۲۳۸	۸_۹
۸	الانفال	۲۸۱	۹_۱۰
۹	التوبہ	۲۹۷	۱۰_۱۱
۱۰	یونس	۳۲۹	۱۱
۱۱	ھود	۳۵۲	۱۱_۱۲
۱۲	یوسف	۳۷۴	۱۲_۱۳
۱۳	الرعد	۳۹۵	۱۳
۱۴	ابراھیم	۴۰۶	۱۳
۱۵	الحجر	۴۱۶	۱۳_۱۴
۱۶	النحل	۴۲۵	۱۴
۱۷	الاسراء	۴۴۹	۱۵
۱۸	الکھف	۴۶۸	۱۵_۱۶
۱۹	المریم	۴۸۶	۱۶
۲۰	طٰہٰ	۴۹۷	۱۶
۲۱	الانبیاء	۵۱۳	۱۷
۲۲	الحج	۵۲۸	۱۷
۲۳	المومنون	۵۴۵	۱۸
۲۴	النور	۵۵۷	۱۸
۲۵	الفرقان	۵۷۳	۱۸_۱۹
۲۶	الشعراء	۵۸۴	۱۹
۲۷	النمل	۶۰۰	۱۹_۲۰
۲۸	القصص	۶۱۴	۲۰
۲۹	العنکبوت	۶۳۲	۲۰_۲۱
۳۰	الروم	۶۴۵	۲۱
۳۱	لقمان	۶۵۵	۲۱
۳۲	السجدۃ	۶۶۲	۲۱
۳۳	الاحزاب	۶۶۶	۲۱_۲۲
۳۴	السبا	۶۸۲	۲۲
۳۵	فاطر	۶۹۳	۲۲
۳۶	یٰسٓ	۷۰۲	۲۲_۲۳
۳۷	والصّٰفّٰت	۷۱۱	۲۳
۳۸	ص	۷۲۲	۲۳
۳۹	الزمر	۷۳۱	۲۳_۲۴
۴۰	المؤمن	۷۴۵	۲۴
۴۱	حم السجدۃ	۷۶۰	۲۴_۲۵
۴۲	الشوریٰ	۷۷۰	۲۵
۴۳	الزخرف	۷۸۰	۲۵
۴۴	الدخان	۷۹۱	۲۵
۴۵	الجاثیۃ	۷۹۵	۲۵
۴۶	الاحقاف	۸۰۱	۲۶
۴۷	محمد	۸۰۸	۲۶
۴۸	الفتح	۸۱۵	۲۶
۴۹	الحجرٰت	۸۲۲	۲۶
۵۰	ق	۸۲۶	۲۶
۵۱	الذّٰریٰت	۸۳۱	۲۶_۲۷
۵۲	طور	۸۳۵	۲۷
۵۳	النجم	۸۳۹	۲۷
۵۴	قمر	۸۴۳	۲۷
۵۵	رحمٰن	۸۴۸	۲۷
۵۶	واقعۃ	۸۵۲	۲۷
۵۷	حدید	۸۵۷	۲۷
۵۸	مجادلۃ	۸۶۵	۲۸
۵۹	حشر	۸۷۰	۲۸
۶۰	ممتحنۃ	۸۷۶	۲۸
۶۱	صف	۸۸۰	۲۸
۶۲	جمعۃ	۸۸۳	۲۸
۶۳	منافقون	۸۸۵	۲۸
۶۴	التغابن	۸۸۷	۲۸
۶۵	الطلاق	۸۹۰	۲۸
۶۶	تحریم	۸۹۴	۲۸
۶۷	الملک	۸۹۷	۲۹
۶۸	القلم	۹۰۰	۲۹
۶۹	الحاقۃ	۹۰۴	۲۹
۷۰	المعارج	۹۰۷	۲۹
۷۱	نوح	۹۱۰	۲۹
۷۲	الجن	۹۱۳	۲۹
۷۳	المزمل	۹۱۶	۲۹
۷۴	المدثر	۹۱۸	۲۹
۷۵	القیٰمۃ	۹۲۱	۲۹
۷۶	الدھر	۹۲۳	۲۹
۷۷	المرسلٰت	۹۲۶	۲۹
۷۸	النبا	۹۲۹	۳۰
۷۹	والنّٰزعٰت	۹۳۱	۳۰
۸۰	عبس	۹۳۳	۳۰
۸۱	تکویر	۹۳۵	۳۰
۸۲	الانفطار	۹۳۶	۳۰
۸۳	مطففین	۹۳۷	۳۰
۸۴	الانشقاق	۹۳۹	۳۰
۸۵	البروج	۹۴۰	۳۰
۸۶	الطارق	۹۴۲	۳۰
۸۷	الاعلیٰ	۹۴۳	۳۰
۸۸	الغاشیۃ	۹۴۴	۳۰
۸۹	الفجر	۹۴۵	۳۰
۹۰	البلد	۹۴۷	۳۰
۹۱	الشمس	۹۴۸	۳۰
۹۲	الیل	۹۴۸	۳۰
۹۳	الضحیٰ	۹۴۹	۳۰
۹۴	الم نشرح	۹۵۰	۳۰
۹۵	والتین	۹۵۰	۳۰
۹۶	العلق	۹۵۱	۳۰
۹۷	القدر	۹۵۲	۳۰
۹۸	البینۃ	۹۵۲	۳۰
۹۹	زلزلت	۹۵۳	۳۰
۱۰۰	العدیت	۹۵۴	۳۰
۱۰۱	القارعۃ	۹۵۵	۳۰
۱۰۲	التکاثر	۹۵۵	۳۰
۱۰۳	والعصر	۹۵۶	۳۰
۱۰۴	ھمزۃ	۹۵۶	۳۰
۱۰۵	فیل	۹۵۷	۳۰
۱۰۶	قریش	۹۵۷	۳۰
۱۰۷	الماعون	۹۵۷	۳۰
۱۰۸	کوثر	۹۵۸	۳۰
۱۰۹	الکٰفرون	۹۵۸	۳۰
۱۱۰	النصر	۹۵۹	۳۰
۱۱۱	اللھب	۹۵۹	۳۰
۱۱۲	الاخلاص	۹۵۹	۳۰
۱۱۳	الفلق	۹۶۰	۳۰
۱۱۴	الناس	۹۶۰	۳۰

ریسرچ اینڈ رجسٹریشن آفیسر محکمہ اوقاف

رجسٹریشن سرٹیفکیٹ

تصدیق کی جاتی ہے کہ تاج کمپنی لمیٹڈ کو اشاعت قرآن پاک (طباعتی اغلاط سے پاک) ایکٹ (LIV) ۱۹۷۳ء کے تحت بطور (ناشر قرآن) رجسٹر کرلیا گیا ہے۔

محکمہ اوقاف حکومت سندھ
(ناظم اعلیٰ حیدرآباد)
رجسٹریشن، ترتیب نمبر ۰۰۳
تاریخ اجراء ۲۷ رمضان المبارک ۱۳۹۲ھ

محکمہ اوقاف حکومت پنجاب
(ناظم اعلیٰ پنجاب)
رجسٹریشن نمبر ۷، ترتیب نمبر ڈی۔یو۔اے ۲
(۱۴) الف ۴۷ تاریخ اجراء ۶ مارچ ۱۹۷۴ء

سرٹیفکیٹ

اس قرآن کریم کے متن کی کتابت اور پروف مکمل طور پر چیک کئے گئے ہیں۔ الحمدللہ یہ ہر قسم کی اغلاط سے پاک ہے۔ لہٰذا تصدیق کی جاتی ہے کہ اس کے متن میں کوئی غلطی نہیں ہے۔

حافظ قاری عطاء اللہ (مہتمد)
پروف ریڈر تاج کمپنی لمیٹڈ

حافظ قاری فضل خالق
پروف ریڈر (رجسٹرڈ) محکمہ اوقاف سندھ

عرض ناشر

کبھی کبھی جلد بندی میں بائنڈر سے اتفاقیہ غلطی ہو جاتی ہے یعنی کچھ صفحے آگے پیچھے لگ جاتے ہیں یا کم وبیش ہو جاتے ہیں۔ یہ جلد ساز کی غلطی ہوتی ہے۔ کتابت و متن کلام پاک کی غلطی نہیں ہوتی۔ لہٰذا انتظامیہ ایسی غلطی کو درست کرنے کی ذمہ دار ہے۔

انتظامیہ تاج کمپنی لمیٹڈ™

تصدیق صحت جلد بندی

میں تصدیق کرتا ہوں کہ اس قرآن مجید کے ہر فرمہ کو چیک کیا گیا ہے۔ اس کی جلد بندی اور فرموں کی ترتیب میں کوئی غلطی نہیں ہے۔

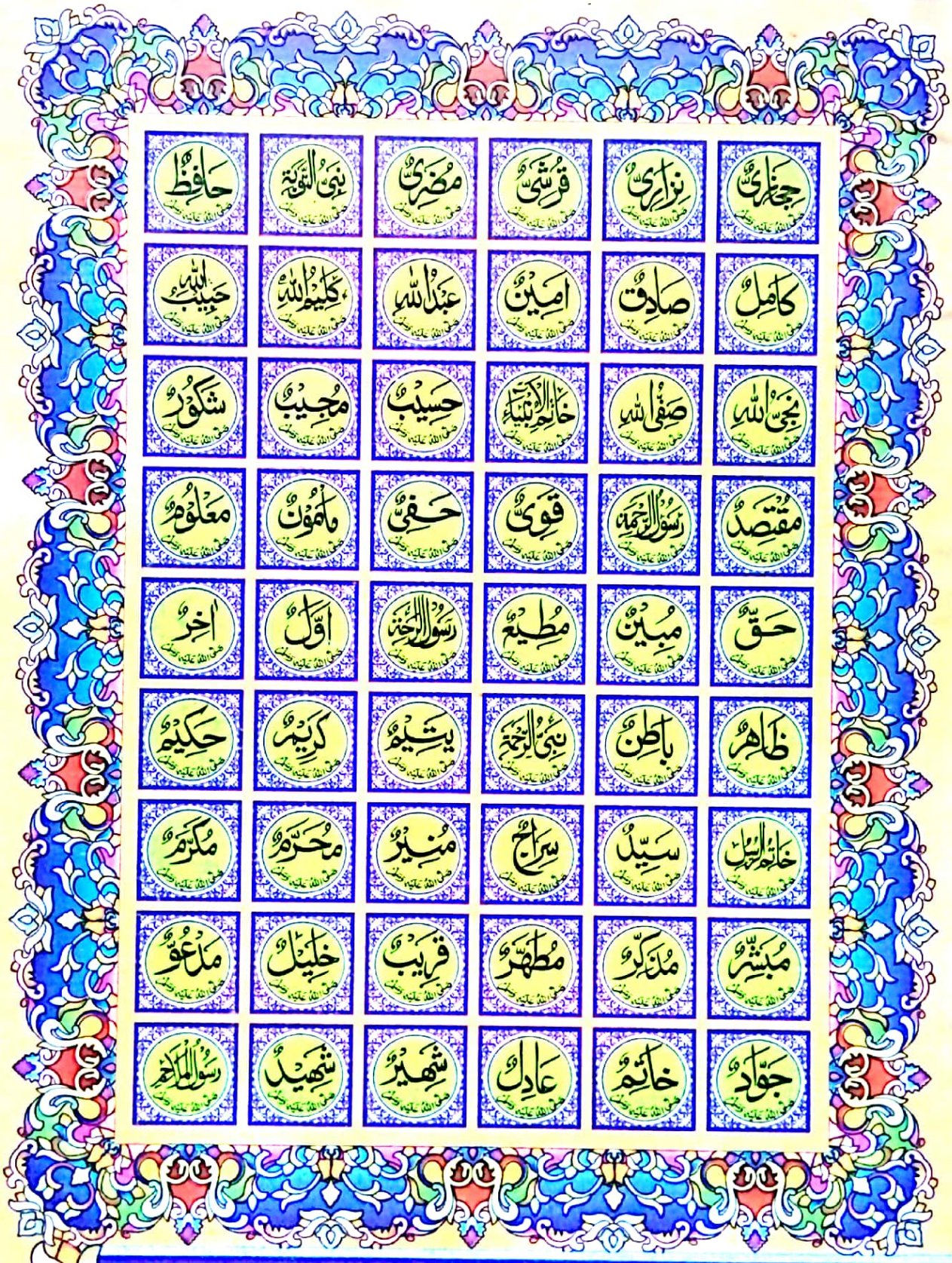
مہر
جلد ساز

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

محمدؐ	احمدؐ	حامدؐ	محمودؐ	قاسمؐ	عاقبؐ
فاتحؐ	شاہدؐ	حاشرؐ	رشیدؐ	مشہودؐ	بشیرؐ
نذیرؐ	داعیؐ	شافیؐ	ہادیؐ	مہدیؐ	ماحیؐ
منجیؐ	ناہیؐ	رسولؐ	نبیؐ	امیؐ	قمامیؐ
ہاشمیؐ	ابطحیؐ	عزیزؐ	حریصٌ علیکم	رؤوفؐ	رحیمؐ
طٰہٰ	مجتبیٰؐ	طٰسٓ	مرتضیٰؐ	حٰمٓ	مصطفیٰؐ
یٰسٓ	اولیٰؐ	مزملؐ	ولیؐ	مدثرؐ	متینؐ
مصدقؐ	طیبؐ	ناصرؐ	منصورؐ	مصباحؐ	امرؐ

تاج کمپنی پرائیویٹ لمیٹڈ™
کے انمول ہیرے

فتح الحمید (حضرت مولانا فتح محمد جالندھریؒ) (انگریزی) حضرت مولانا محمد مارماڈیوک پکتھالؒ (تعلیم القرآن) حضرت مولانا ذاکر صاحب
حضرت مولانا محمود الحسن دیوبندیؒ حضرت مولانا ڈپٹی نذیر احمد دہلویؒ حضرت مولانا عبدالماجد دریابادیؒ (فارسی) حضرت شاہ ولی اللہ
ان تمام علمائے کرام کی لازوال تفاسیر و تراجم

حضرت مولانا اشرف علی تھانویؒ حضرت مولانا شاہ رفیع الدینؒ حضرت مولانا شاہ عبدالقادرؒ حضرت مولانا عاشق الٰہی میرٹھیؒ (تذکرہ عثمانی) حضرت مولانا شبیر احمد عثمانیؒ۔
حضرت مولانا تاج محمود امروٹیؒ (سندھی) حضرت مولانا تاج محمود امروٹیؒ (کشمیری) حضرت مولانا محمد قبیل احمد سہانیؒ حضرت مولانا امام احمد رضا خاں بریلویؒ حضرت مولانا نعیم الدین مرادآبادیؒ

سائزوں میں موٹے حروف بہترین خطاطی اور اعلیٰ جہیز ایڈ پیپر میں دستیاب ہیں

